

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

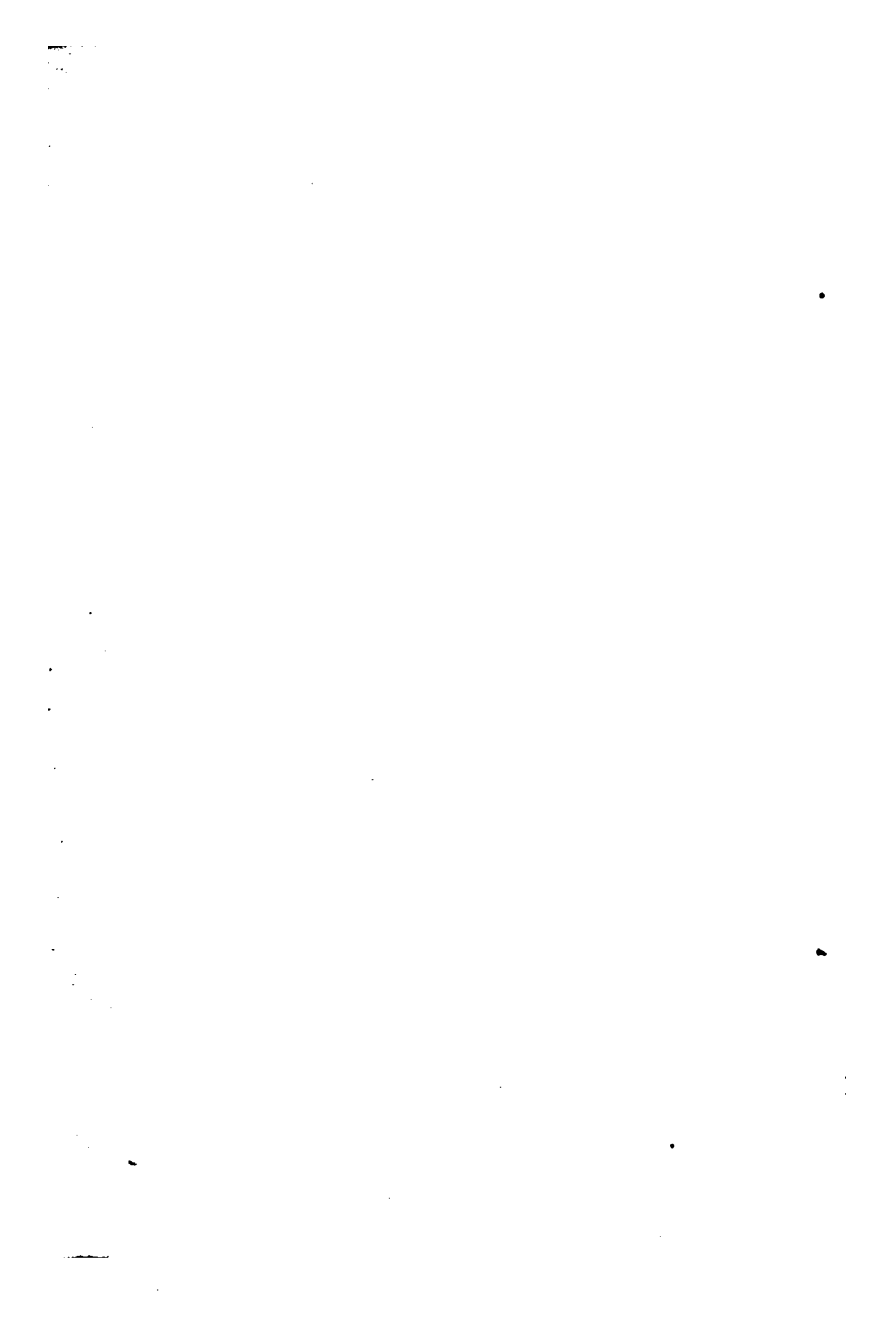
~~XIX. D.~~

Hy 40 te 204

יהוה

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΖΩΝΑΡΑ
ΕΠΙΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΩΝ.

IOANNIS ZONARAE
EPITOME HISTORIARUM.

CUM

CAROLI DUCANGII SUIQUE
ANNOTATIONIBUS

EDIDIT

LUDOVICUS DINDORFIUS.

V O L. III.

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.
MDCCCLXX.

Recd. Aug. 28. 1879.

Ὁ μὲν οὖν Αὐγουστος ἀπεβίω ὥς εἴρηται, τὴν δὲ μοναρχίαν ὁ Τιβέριος διεδέξατο. ὃς εὐπατριδῆς μὲν ἦν καὶ πεπαίδευτο, τὴν δὲ γνώμην ἦν ποικιλώ-
 5 τatos, ἐναντίους τῇ προαιρέσει τοὺς λόγους ποιού-
 μενος. ὧν γὰρ ἐβούλετο τὰναντία ἔλεγεν, ἅλλα μὲν
 κεύθων ἐνὶ φρεσίν, ἅλλα δὲ λέγων· καὶ ὀργίζεσθαι
 προσποιούμενος ἐν οἷς οὐκ ὠργίζετο, καὶ ἐν οἷς ἔθυ-
 10 μοῦτο σχηματιζόμενος ἐπιείκειαν· καὶ ὥς οἰκειότατον
 εἴωρα τὸν ἔχθιστον, καὶ ὥς ἀλλοτριωτάτῳ προσεφέ-
 ρετο τῷ φιλάτῳ. καὶ οὐκ ἤξιον τοῖς ἄλλοις δῆλον
 εἶναι οἱ τὸ φρόνημα, τοῦτο προσήκειν τῷ ἀνταρχοῦντι
 φρονῶν. καὶ εἴτε τις ἠναντιοῦτο οἷς ἔλεγεν εἴτε μὴν
 καὶ συνῆναι, μεμίσητο.

Τέως δ' οὖν εἰς τὰ στρατόπεδα καὶ εἰς τὰ ἔθνη
 15 πάντα ὥς αὐτοκράτῳ ἀντίκα ἐπέστειλε, μὴ λέγων
 αὐτοκράτῳ εἶναι· ψηφισθὲν γὰρ αὐτῷ καὶ τοῦτο
 μετὰ τῶν ἄλλων ὀνομάτων οὐκ ἐδέξατο. καὶ τὰ τῆς
 ἀρχῆς διοικῶν ἅπαντα, μηδὲν αὐτῆς δεῖσθαι ἔλεγε,
 καὶ ταύτης ἐξίστασθαι ἐκομψεύετο καὶ διὰ τὴν ἡλι-
 20 κίαν, ἔξ γὰρ καὶ πεντήκοντα ἐτῶν ἦν, καὶ δι' ἀμ-
 βλυωπίαν· πλειστον γὰρ ἐν σκότει βλέπων ἐλάχιστα
 τὴν ἡμέραν εἴωρα. εἴτα κοινωνοὺς ἦται τῆς ἀρχῆς
 καὶ συνάρχοντας, οὐδὲν τούτων ποιῆσαι μέλλων, ἀλλ'

ὅτι τε ὕπουλον εἶχεν ἦθος καὶ ὅτι καὶ τὰ στρατεύ-
 WII172ματα τὰ τε ἐν Παννονίᾳ καὶ ἐν Γερμανίᾳ ὑπώπτευε,
 καὶ τὸν Γερμανικὸν ἐδεδίετ' τῆς Γερμανίας ἄρχοντα
 τότε καὶ τοῖς στρατιώταις φιλοῦμενον. καὶ διὰ ταῦτα
 οὐδὲν ὥς αὐτοκράτωρ ἐπραττε φανερώς, ἀλλὰ καὶ 5
 νοσεῖν προσποιούμενος οἰκουρῶν ἦν καὶ διέμελλεν,
 ἵν' ἐλπίδι τοῦ ἐκόντα τὴν ἀρχὴν ἀφήσειν αὐτὸν μὴ
 τί τινες νεοχμώσωσι, μέχρις οὐ τῆς ἡγεμονίας ἐγκρα-
 τὴς διὰ πάντων ἐγένετο. τὸν μὲν οὖν Ἀργίππαν αὐ-
 τίκα πέμψας ἀπέκτεινε, τοῦ Ἀγούστου, ὥς εἰρηται, 10
 B ὄντα θυγατριδοῦν ἐξ Ἰουλίας καὶ τοῦ Ἀργίππου· τὸν
 δὲ Γερμανικὸν λίαν ἐφοβεῖτο.

Ἐθορύβησε δὲ καὶ τὸ ἐν τῇ Παννονίᾳ στράτευμα,
 ὥς καὶ κατὰ τοῦ ἄρχοντος αὐτῶν ὁρμηῆσαι. εἴτα τῶν
 θρασυτέρων καὶ πρωταιτίων κολασθέντων κατέστη- 15
 σαν οἱ λοιποί. οἱ δὲ ἐν τῇ Γερμανίᾳ τὸν τε Τιβερίον
 ἐκακηγόρησαν καὶ τὸν Γερμανικὸν ἐπεκάλεσαν αὐτο-
 κράτορα. ἐκείνου δὲ τὸ ξίφος σπασαμένου ὥς ἑαυτὸν
 ἀναιρήσοντος, εἰς τις τῶν στρατιωτῶν τὸ ἑαυτοῦ ξί-
 φος ἀνατείνας "τοῦτο" ἔφη "λάβε· ὀξύτερον γάρ 20
 ἐστίν." ὁ οὖν Γερμανικὸς τοῦ κτείνειν μὲν ἑαυτὸν
 ἀπέσχετο ἵνα μὴ μᾶλλον στασιάσῃ, γράμματα δὲ
 ὥς ἐκ τοῦ Τιβερίου πεμφθέντα πλασάμενος δώρεας
 αὐτοῖς διδόντα καὶ ἄλλα τινὰ ὑπισχνούμενα τὴν
 C σιᾶσιν τότε κατέπαυσεν. ὕστερον δὲ πρεσβευτῶν 25
 παρὰ τοῦ Τιβερίου πεμφθέντων γνόντες τὸ τοῦ Γερ-
 μανικοῦ στρατήγημα καὶ ὑποπτεύσαντες τοὺς πρέσ-
 βεις ἀνατρέφοντας ἤκειν τὰ ὑπ' ἐκείνου ἐπηγγελμένα,
 ἐθορύβησαν αὐθις καὶ κατὰ τῶν πρέσβων ὥρμησαν.
 καὶ τὴν τοῦ Γερμανικοῦ γυναῖκα τὴν Ἀργιππίαν, 30
 τῆς τοῦ Καίσαρος θυγατρὸς τῆς Ἰουλίας καὶ τοῦ
 Ἀργίππου παῖδα γεγονυῖαν, συνέλαβον, καὶ τὸν υἱὸν

αὐτοῦ Γάιον· καὶ τὴν μὲν Ἀγριππῖναν ἐγκύμονα οὖσαν ἀφῆκαν αὐτῷ, κατεῖχον δὲ τὸν υἱόν. ὥς δ' οὐδὲν ἤνυσον, ἡσύχασαν καὶ αὐτοί. καὶ ὁ μὲν δυνά- D
μενος τὴν αὐτοκράτορα λαβεῖν ἀρχὴν οὐκ ἠθέλησεν,
5 ὁ δὲ Τιβέριος κατὰ μὲν τὸ φαινόμενον ἐπῆναι αὐτὸν παρὰ τῇ βουλῇ, παρ' ἑαυτῷ δὲ καὶ λίαν ὑπώπτευε καὶ ἐδεδίει αὐτὸν ὥς ἐγκεχειρισμένου στρατεύματα.

Ὡς δ' οὐδὲν ἔτι νεώτερον ἡγγέλλετο, τὴν ἀρχὴν οὐκέτι εἰρωνευόμενος ὑπεδέξατο. καὶ μέχρις ὁ Γερ-
10 μανικὸς περιῆν, οὐδὲν καθ' ἑαυτὸν ἐπραττεν, ἀλλὰ πάντα εἰς τὴν γερουσίαν εἰσέφερε, καὶ οὐδὲ αὐτοκράτωρ καλεῖσθαι παρὰ τοῦ ἥ μόνων τῶν στρατιω-
τῶν ἡξίον, Καίσαρ δὲ καὶ Γερμανικὸς καὶ πρόκριτος τῆς γερουσίας ὠνομάζετο, ἡὔχετό τε τοσοῦτον καὶ
15 ζῆσαι καὶ ἄρξαι χρόνον ὅσον ἂν τῷ δημοσίῳ συμ-PI 547
φέρῃ, καὶ διὰ πάντων δημοτικὸς δοκεῖν ἔσπευδε, καὶ ἐλάχιστα εἰς ἑαυτὸν δαπανῶν πλεῖστα ἐς τὸ κοινὸν ἀνήλiske. τὰ πεπονηκότα τε ἀνορθῶν καὶ ἐπικοσμῶν, τὰς τῶν ἀρχῆθεν οἰκοδομησάντων αὐτὰ κλήσεις σφί-
20 σιν ἐπέγραψε, καὶ πόλεσι καὶ ἰδιώταις ἐπήρκει, καὶ τῶν βουλευτῶν συχνοὺς πενομένους ἐπλούτισε, καὶ τὰ δωρούμενα εὐθύς ὀρῶντος αὐτοῦ ἡριθμεῖτο, ἵνα μὴ οἱ δοτῆρες νοσφίζωνται τι αὐτῶν, εἰδὼς τοῦτο ἐπὶ τοῦ Αὐγούστου γινόμενον. καὶ οὔτε ἀπέκτεινέ
25 τινα διὰ χρήματα οὔτ' οὐσίαν τότε ἐδήμευσεν οὔδε-
νός, οὐδ' ἔξω τι τῶν νενομισμένων ἡγγυρολόγησεν. B
Αἰμιλίῳ γοῦν χρήματα πλείω παρὰ τὸ διατεταγμένον πέμψαντι ἀντεπέστειλεν ὅτι “κέλρεσθαί μου τὰ πρό-
βατα, ἀλλ' οὐκ ἀποξυρᾶσθαι βούλομαι.” καὶ εὐπρόσ-
30 οδος καὶ εὐπροσήγορος ἦν, τοὺς τε ἄρχοντας ὥς ἐν δημοκρατίᾳ ἐτίμα καὶ τοῖς ὑπάτοις ὑπανίστατο, καὶ τοῖς ἐταίροις ὥς ἐν ἰδιωτείᾳ συνῆν, νοσοῦντάς τε

ἐπεσκέπτετο, μηδεμίαν φρουρὰν ἐπαγόμενος· καὶ ἐπὶ τινι αὐτῶν τελευτήσαντι αὐτὸς ἀνέγνω τὸν ἐπιτάφιον. καὶ τὴν μητέρα τὴν Λιβίαν ὁμοίως προσφέ-
 WII173 ρεσθαι πᾶσιν ἐκέλευεν. ἡ δὲ πάνυ ὤγκωτο, καὶ αἱ
 C τοῦ Τιβερίου ἐπιστολαὶ χρόνον τινὰ καὶ τὸ ἐκείνης 5
 ὄνομα εἶχον, τὰ τε ἄλλα πάντα ὡς αὐταρχοῦσα διοι-
 κεῖν ἐπεχείρει, καὶ οὐκ ἐξ ἰσου ἄρχειν, ἀλλὰ καὶ
 πρεσβεύειν αὐτοῦ ἤθελεν, αὐτὴ ποιῆσαι ἀνυχοῦσα
 αὐτὸν αὐτοκράτορα. ὁ δὲ ἤχθετο πρῶτον αὐτῇ· εἴτα
 τῶν μὲν δημοσίων αὐτὴν ἐπαυσε, τὰ δ' οἴκοι διοι- 10
 κεῖν ἀφῆκεν· ὡς δὲ καὶ τούτοις ἦν ἐπαχθής, ἀπε-
 δήμει καὶ αὐτῆς ἐξίστατο. σωφρονέστατά τε χρόνον
 τινὰ διῆγε, καὶ ἄλλους δ' ἐκόλαξεν ἀσελγαίνοντας,
 καὶ τῷ Δρούσῳ δὲ τῷ υἱῷ, ὃν ἐξ Ἀγριππίνης τῆς
 προτέρας αὐτοῦ γυναικὸς ἐσχῆκε, καὶ ἀσελγεὶ τυγχά- 15
 D νοντι καὶ ὦμῳ, ἐπέτιμα καὶ ἤχθετο. καὶ ποτε αὐτῷ
 εἶπεν ὅτι "ζῶντος ἐμοῦ οὔτε βίαιον οὔθ' ὑβριστικόν τι
 πράξεις· ἂν δέ τι καὶ τολμήσῃς, οὐδὲ τελευτήσαντος."
 2 Οὕτω ταῦτα καὶ τᾶλλα μέχρις ὁ Γερμανικὸς ἐξη
 ἐποίει· μετὰ δὲ τοῦτο συχνὰ τούτων μετήλλαξε. 20
 μήπω γὰρ τῶν παρὰ τοῦ Αὐγούστου τῷ δήμῳ κατα-
 λελειμμένων δοθέντων, ἐπεὶ νεκρὸς διὰ τῆς ἀγορᾶς
 ἐξεφέρετο, καὶ προσελθὼν τις εἰς τὸ οὖς αὐτῷ ἐψι-
 θύρισε, καὶ ἐρωτηθεὶς ὅ,τι εἰρηκεν, ἐντετάλθαι ἐφη
 τῷ Αὐγούστῳ εἰπεῖν ὅτι οὐδέπω οὐδὲν ἐκομίσαντο, 25
 FI548 τὸν μὲν αὐτίκα ἀπέκτεινε, καὶ εἶπεν ὡς ἐπισκώπτων,
 ἵν' αὐτάγγελος αὐτῷ γένηται, τοῖς δ' ἄλλοις τὰ κα-
 ταλελειμμένα διένειμε. τοῦ δ' ἐγγόνου αὐτοῦ, ὃν ἐκ
 τοῦ Δρούσου εἶχε, θανόντος, οὐδεμιᾶς τῶν συνήθων

ἀπέσχετο πράξεως, μὴ δεῖν διὰ τοὺς οἰχομένους τὰ τῶν ζώντων λέγων προῖσθαι.

Κλήμης δὲ τις τοῦ Ἀγρίππου γεγωνὸς δοῦλος καὶ προσεοικὼς αὐτῷ ἐπλάσαστο αὐτὸς ὁ Ἀγρίππας ⁵ εἶναι· καὶ εἰς τὴν Γαλατίαν ἐλθὼν πολλοὺς μὲν ἐκεῖ, πολλοὺς δὲ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ προσεποιήσατο, καὶ τέλος ἐπὶ τὴν Ῥώμην ὤρμησεν ὥς τὴν παππῶν μοναρχίαν ἀποληφόμενος. χειρωσάμενος δ' ὅμως αὐτὸν ὁ Τιβέριος ¹⁰ διὰ τινων τὰ ἐκείνου προσποιησαμένων φρονεῖν, καὶ βασανίσας, ἵνα περὶ συνιστόρων τι μάθῃ, ἐπεὶ μηδὲν ἐξελάλησεν, ἤρετο αὐτόν "πῶς Ἀγρίππας ἐγένου;" καὶ ὃς ἀπεκρίνατο ὅτι "οὕτως ὡς καὶ σὺ Καῖσαρ."

Τὴν δὲ γυναῖκα Ἰουλίαν οὔτε ἐπανήγαγεν ἐκ τῆς ¹⁵ ὑπερορίας ἣν παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς τοῦ Αὐγούστου κατεδικάσθη δι' ἀσέλγειαν, ἀλλὰ καὶ κατέκλεισεν αὐτήν, ὥσθ' ὑπὸ κακουχίας καὶ λιμοῦ φθαρῆναι. πολλῶν τε αὐτὸν ἀξιούντων τὸν Νοέμβριον μῆνα, οὗ τῇ ἕκτῃ ἐπὶ δεκάτῃ γεγέννητο, Τιβέριον ἐξ αὐτοῦ ²⁰ καλεῖσθαι, "καὶ τί" ἔφη "ποιήσετε ἂν δεκατρεῖς Καίσαρες γένωνται;"

Ἐν τούτοις ὁ Γερμανικὸς ἐτελεύτησεν ἐν Ἀντιοχείᾳ, καταγοητευθεὶς τε καὶ φαρμαχθεὶς ὑπὸ Πείσωνος. ὅστ' αὖτε γὰρ εὐρέθη ἀνθρώπεια κατορρωγμένη ²⁵ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐν ἣ κατώκει. καὶ μολίβδινοι ἐλασμοὶ ἄράς τινας μετὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἔχοντες. ὅτι δὲ καὶ φαρμάκῳ ἐφθάρη τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐξέφηνεν εἰς τὴν ἀγορὰν κομισθὲν καὶ τοῖς παροῦσι δειχθέν. θανόντος δὲ ὁ μὲν Τιβέριος καὶ ἡ Λιβία ἡσθήσαν, ³⁰ οἱ δ' ἄλλοι σφοδρότατα ἤλγησαν. κάλλιστος μὲν γὰρ τὸ σῶμα, ἄριστος δὲ τὴν ψυχὴν ἔφν, παιδεία τε ἅμα καὶ ἀνδρεία ἐν πολέμοις εὐδοκιμῶν ἡμερώτατα τοῖς

ὑπ' αὐτὸν προσεφέρετο, καὶ μέγα δυνάμενος, ἅτε
 D Καίσαρ, ἐξ ἰσού τοις ἀσθενεστάτοις ἐσωφρόνει, καὶ
 οὔτε τι πρὸς τὸν Δρουῖσον ἐπίφθονον οὔτε πρὸς τὸν
 Τιβέριον ἐποίει ἐπίβουλον, καὶ δυνάμενος παρὰ τε
 τῶν στρατιωτῶν ἐκόντων καὶ τῆς βουλῆς καὶ τοῦ 5
 δήμου τὴν ἀρχὴν τὴν αὐτοκράτορα λήψεσθαι οὐκ
 ἠθέλησεν. ὁ δὲ Πείσων χρόνῳ ὕστερον εἰς τὴν Ῥώ-
 μην ἀνακομισθεὶς, καὶ ἐπὶ τῷ φόνῳ τοῦ Γερμανικοῦ
 εἰς τὸ βουλευτήριον ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Τιβερίου εἰσαχ-
 θεὶς διακρουομένον τὴν ὑποψίαν τὴν ἐπὶ τῇ φθορᾷ 10
 τοῦ Γερμανικοῦ, καὶ ἀναβολὴν αἰτήσας, ἑαυτὸν κα-
 τεχρήσατο. ἐπὶ τρισὶ δὲ ὑλοῖς ὁ Γερμανικὸς ἐτελεύ-
 τησεν, οὓς ὁ Αὔγουστος ἐν ταῖς διαθήκαις αὐτοῦ
 Καίσαρας ὠνόμασε. τούτων ὁ πρεσβύτατος Νέρων
 W II 174
 P I 549 κατὰ τὸν χρόνον ἐκείνον τοῖς ἐφήβοις κατηριθιμήθη. 15
 μέχρ' οὖν τοῦ χρόνου τούτου πλεῖστα χρηστὰ
 ὁ Τιβέριος ἐπραξε καὶ βραχεία ἐξήμαρτεν, ἐπεὶ δ'
 ὁ Γερμανικὸς ἐκποδὼν οἱ ἐγένετο, κατ' ὀλίγον ἡλ-
 λοίωτο. τὰ τε γὰρ ἄλλα ἀγρίως ἤρχε καὶ τοῖς εἰς
 αὐτὸν ἢ τὴν μητέρα ἢ τὸν Αὔγουστον πράξασί τι ἢ 20
 εἰποῦσιν ἀνεπιτήδειον ἀπηνῶς ὥς ἀσεβήσασι προσε-
 φέρετο, καὶ εἰς τοὺς ὑπονοηθέντας ἐπιβουλεύειν
 αὐτῷ ἀπαραίτητος ἦν. ἤδη δὲ καὶ ἐνδεικνύμενός
 τισιν ὅτι βούλεται τεθνάναι τινάς, δι' ἐκείνων σφᾶς
 ἀπεκτείνυνε, καὶ οὐκ ἐλάνθανε ταῦτα ποιῶν. ἐξήταξέ 25
 τε τῶν δυνατῶν ἐκάστου τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν
 B ἐν ᾗ ἐγεγέννητο, καὶ οὕτω τὸ πεπωμένον ἐκάστῳ
 ἐξηρεῖν· ὥστε καὶ τῷ Γάλβᾳ τῷ μετὰ ταῦτα ἀν-
 ταρχήσαντι ἀπαντήσας ἔφη "καὶ σύ ποτε τῆς ἡγεμο-
 νίας γεύσῃ." ἐφείσατο δὲ αὐτοῦ, λέγων ὅτι ἐν γήρᾳ 30
 καὶ μετὰ πολὺ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ ἄρξει. εἶτα μετὰ
 τοῦ Δρούσου ὑπάτευσεν ὁ Τιβέριος, ὅθεν πολλοὶ τὸν

ὄλεθρον ἐκ τούτου τοῦ Δρούσου προεμαντεύσαντο·
 οὐ γὰρ ἔστιν ὅστις τῶν συνυπατευσάντων αὐτῷ οὐ
 βιαίως ἀπέθανε. μετὰ ταῦτα γὰρ φαρμάκῳ διώλετο.
 Σηιανὸς γάρ τις μέγα παρὰ τῷ Τιβερίῳ δυνηθεὶς
 5 καὶ ὑπέρογκος γεγονώς, πύξ αὐτῷ ποτε ἐντείνας καὶ
 τούτου δείσας ἀκκείνον καὶ τὸν Τιβέριον, ἅμα καὶ
 προσδοκήσας, ἂν τὸν Δρούσον κατεργάσῃται, ῥᾶον C
 μεταχειρίσασθαι τὸν Τιβέριον, φάρμακόν τι αὐτῷ διὰ
 τινων θεραπόντων αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς γυναικός, ἣν
 10 Ἰουλίαν, ἑτεροὶ δὲ Λιβίαν γράφουσι, καὶ γὰρ ἐμοίχευεν
 αὐτήν, ἔδωκεν. ὁ μὲν οὖν οὕτως διώλετο, ὁ δὲ γε
 Τιβέριος εἰς τὸ συνέδριον ἀφικόμενος ἐκείνόν τε
 ἀπωδύρατο καὶ τὸν Νέρωνα τὸν τε Δρούσον τοὺς
 τοῦ Γερμανικοῦ παίδας τῇ γερουσίᾳ παρακατέθετο,
 15 καὶ τὸ σῶμα τοῦ Δρούσου προυτέθη ἐπὶ τοῦ βήμα-
 τος· καὶ ὁ Νέρων γαμβρὸς αὐτοῦ ὢν ἐπαίνους ἐπ’
 αὐτῷ εἶπεν. ὁ δὲ δὴ θάνατος αὐτοῦ πολλοῖς αἴτιος
 θανάτου ἐγένετο ὥς ἐφησθεῖσι τῇ ἀπωλείᾳ αὐτοῦ. D
 πολλοὶ τε γὰρ καὶ ἄλλοι διώλοντο καὶ ἡ Ἀγριππῖνα
 20 μετὰ τῶν παίδων αὐτῆς, τοῦ νεωτάτου χωρὶς. πολλὰ
 γὰρ κατ’ αὐτῆς ὁ Σηιανὸς παρῴξυνε τὸν Τιβέριον,
 προσδοκήσας ἐκείνης μετὰ τῶν τέκνων ἀπολομένης
 τῇ τε Λιβίᾳ συνοικήσειν τῇ τοῦ Δρούσου γυναικί,
 ἣς ἦρα, καὶ τὸ κράτος ἔξειν, μηδενὸς τῷ Τιβερίῳ
 25 διαδόχου τυγχάνοντος· τὸν γὰρ υἱιδουῖν ἐμίσει ὥς
 καὶ μοιχίδιον. καὶ ἄλλους δὲ πολλοὺς ἐπὶ ἄλλαις καὶ
 ἄλλαις αἰτίαις, ταῖς δὲ γε πλείοσι πεπλασμέναις, καὶ
 ἐφυγάδευσε καὶ διέφθειρε, καὶ τινα ὅτι τὰ τοῦ Καί-
 σαρος καὶ τὰ τοῦ Αὐγούστου ἱστορήσει, καίτοι μή τι
 30 κατ’ ἐκείνων συγγεγραφότα, ἐκόλασε, καὶ τὸ σύγ-PI550
 γραμμα ὅπου δὴ καὶ εὐρέθη κατέκαυσεν, ὅτι μὴ
 ἐκείνους ἐσέμνυνε. πλείονας δὲ ὥς αὐτὸν βλασφη-

μοῦντας διέφθειρε. καὶ τις Σαβίνος ἐπὶ τοιαύτῃ
κατηγορηθεὶς αἰτία εἰς τὸ δεσμωτήριον καθείρχθη,
εἶτα καὶ ἐφονεύθη, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ εἰς τὸν ποτα-
μὸν ἐρρίφη. καὶ δεινὸν μὲν τοῦτο καὶ καθ' ἑαυτὸ
ἄπασιν ἦν, ἐδείνωσε δ' αὐτὸ ἐπὶ πλεον κύων τις 5
τοῦ Σαβίνου, συνεισελθὼν τε αὐτῷ εἰς τὸ δεσμωτή-
ριον καὶ ἀποθανόντι παραμείνας καὶ εἰς τὸν ποτα-
μὸν ῥιπέντι συνεισπεσών. ταῦτα ταύτῃ ἐγένετο, καὶ
ἐκ πολλῶν ὀλίγα ἱστορεται.

Ἡ δὲ Λιβία ὑπέργηρος γεγονυῖα μετήλλαξεν, 10
ξήσασα ἔτη καὶ ὀγδοήκοντα. καὶ οὔτε νοσοῦσαν αὐ-
B τὴν ὁ Τιβέριος ἐπεσκέψατο οὔτ' ἀποθανοῦσαν ἐτί-
μησε, πλὴν μόνῃς ἐκφορᾷς καὶ εἰκόνων τινῶν. ἀλλὰ
πρὸς διαβολὴν τοῦ Τιβερίου πένθος ταῖς γυναιξίν
ἢ βουλὴ παρ' ὅλον ἐνιαυτὸν ἐπ' αὐτῇ ἐψηφίσατο· 15
καὶ ὅτι πολλοὺς αὐτῶν ἐσεσώκει καὶ παῖδας πολλῶν
ἐτετρόφει κόρας τε πλείοσιν ἐξεδεδώκει, καὶ ἄλλας
τιμὰς ἐκείνῃ ἀπένειμαν. οὐδὲν δὲ τῶν τισι καταλει-
φθέντων ὑπ' ἐκείνης δέδωκεν ὁ Τιβέριος. ἀπομνη-
μονευτέον δὲ καὶ τῶν παρ' ἐκείνης εἰρημένων ἐνίων. 20
λέγεται ὅτι γυμνοὺς ποτε ἄνδρας αὐτῇ ἀπαντήσαν-
τας, καὶ μέλλοντας διὰ τοῦτο θανατωθῆναι, ἔσωσεν
εἰποῦσα ὅτι "οὐδὲν ἀνδριάντων ταῖς σωφρονούσαις
C W^H1750^I τοιοῦτοι διαφέρουσιν." ἐρομένου δέ τινος αὐτὴν
"πῶς καὶ τί δρῶσα τοῦ Ἀγνούστου κατεκράτησας;" 25
ἀπεκρίνατο ὅτι "αὐτὴ τε ἀκριβῶς σωφρονοῦσα καὶ
πάντα τὰ δοκοῦντα αὐτῷ ἡδέως ποιοῦσα, καὶ μηδὲν
τῶν ἐκείνου πολυπραγμονοῦσα, καὶ τὰ ἀφροδίσια
αὐτοῦ ἀθύρματα μῆτ' ἀκούειν μῆτ' αἰσθάνεσθαι
προσποιουμένη."

30

Τὸν δὲ Σηιανὸν ὁ Τιβέριος ἐπὶ μέγα δόξης ἐπά-
ρας, καὶ κηδεστὴν ἐπὶ Ἰουλίᾳ τῇ τοῦ Δρούσου θυ-

γατρὶ ποιησάμενος, ὕστερον ἔκτεινε, τῆς γερούσιας αὐτοῦ καταψηφισαμένης θάνατον σπουδῇ αὐτοῦ. καὶ τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις ἐρριμμένῳ τὸ πλῆθος ἐνύβριζεν, εἴτα εἰς τὸν ποταμὸν ἐνέβαλε. D
 5 τὰ τε παιδία αὐτοῦ κατὰ δόγμα ἀπέθανε, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἑαυτὴν διεχρήσατο. καὶ ἄλλοι δι' ἐκεῖνον ἀπώλοντο, οἱ μὲν ἑαυτοὺς ἀνελόντες, οἱ δὲ ὑφ' ἐτέρων ἀναιρεθέντες.

Τιβέριος δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ διὰ τοὺς ἔρω- 3
 10 τας, οἷς ἀσελγῶς τε καὶ ἀναιδῶς ἐχρήτο, τῶν εὐγενεστάτων καὶ ἀρρένων καὶ θηλειῶν, διεβάλλετο, καὶ διὰ τὸν τῆς Ἀγριππίνης τοῦ τε Ἀρούσου θάνατον ἐς ὀμότητα ἐλοιδορεῖτο. δοκοῦντες γὰρ οἱ ἄνθρωποι ὑπὸ τοῦ Σηιανοῦ πάντα τὰ κατ' ἐκείνων πρότερον
 15 γίνεσθαι, ὥς ἀκείνους κτανθῆναι ἔμαθον μετὰ τὴν ἐκείνου φθοράν, ὑπερήλγησαν. τὸν δὲ δὴ Γάιον τὸν νεώτερον τῶν τοῦ Γερμανικοῦ παίδων ταμίαν ἀπέ- PI551
 δεῖξε. τὸν γὰρ ἔγγονον τὸν Τιβέριον, ὅτι τε παιδίον ἦν καὶ ὅτι μὴ εἶναι τοῦ Ἀρούσου παῖς ὑπωπτεύετο,
 20 παρεώρα, τῷ Γαίῳ δὲ ὥς καὶ μοναρχήσουσι προσεῖχεν. ἡγνύει γὰρ οὐδὲν τῶν κατὰ τὸν Γάιον, ἀλλὰ καὶ ἔφη ποτὲ αὐτῷ διαφερομένῳ πρὸς τὸν Τιβέριον ὅτι "σύ τε τοῦτον ἀποκτενεῖς καὶ σὲ ἄλλοι." οὕτε δὲ ἑτερόν τινα ὁμοίως προσήκοντα ἑαυτῷ ἔχων, καὶ ἐκεῖνον
 25 εἰδὼς ἐσόμενον κάκιστον, ἀσμένως τὴν ἀρχήν, ὥς φασι, δέδωκεν αὐτῷ, ὅπως τῇ τοῦ Γαίου τῆς κακίας ὑπερβολῇ τὰ ἑαυτοῦ κρυφθεῖη καὶ τὸ πλεῖστον καὶ εὐγενέστατον τῆς βουλῆς φθαρῇ παρελθόντος αὐτοῦ. B
 λέγεται δὲ καὶ πολλάκις ἀναφθιγγέσθαι τοῦτο δὴ τὸ
 30 ἀρχαῖον

ἔμοῦ θανόντος γαλα μυχθήτω πυρὶ,
 καὶ τὸν Πρίαμον μακαρίζειν ὅτι ἄρδην μετὰ τῆς πα-
 τρίδος καὶ τῆς βασιλείας ἀπώλετο. τοσοῦτον δὲ πλη-
 θος τῶν τε βουλευτῶν καὶ τῶν ἄλλων διέφθαρτο,
 ὥστε τοὺς τὰς ἡγεμονίας τῶν ἔθνων ἔχοντας ἀπορία 5
 τῶν αὐτοὺς διαδεχομένων ἀδιαδόχους εἶναι. οἱ μὲν
 οὖν ἄλλοι δι' ἄλλας αἰτίας καὶ ψευδεῖς καὶ ἀληθεῖς
 ἐκτιννύοντο, Αἰμίλιος δὲ Σκαῦρος διὰ τραγωδίαν
 ἀπέθανεν. Ἄτρεὺς μὲν γὰρ τὸ ποίημα ἦν, παρήναι
 δὲ δὴ τῶν ἀρχομένων τινὶ τὴν τοῦ κρατοῦντος ἄβου- 10
 C λίαν φέρειν. μαθὼν οὖν ταῦτα ὁ Τιβέριος ἐπ' αὐτὸν
 πεποιῆσθαι τὸ ἔπος ἐνόμισε, καὶ εἶπε "κἀγὼ οὖν
 Αἴαντα αὐτὸν ποιήσω", καὶ αὐτοεὐτίλᾳ ἀπολέσθαι
 αὐτὸν ἠνάγκασεν. ἐν τούτοις νεανίσκος τις Δρουῖσος
 εἶναι λέγων περὶ τε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἰωνίαν 15
 ὥφθη. καὶ ἐδέξαντο αὐτὸν ἀσμένως αἱ πόλεις, καὶ
 καὶν ἐς τὴν Συρίαν προχωρήσας κατέσχε τὰ στρατό-
 πεδα, εἰ μὴ ἐπιγνούς τις αὐτὸν συνέλαβε καὶ πρὸς
 τὸν Τιβέριον ἤγαγεν· ὁ δὲ ἐν Ἀντίῳ τοὺς τοῦ Γαίου
 γάμους ἐώρταξεν.

20

Ὁ Τίβερις δὲ τότε πολλὰ τῆς Ῥώμης ἐπέκλυσεν
 ὥστε πλευσθῆναι, καὶ πυρὶ μυρία ἐφθάρη. εἰ δέ τι
 καὶ τὰ Αἰγύπτια πρὸς τοὺς Ῥωμαίους προσήκει, ὁ
 D φοῖνιξ ἐκείνῳ τῷ ἔτει ὥφθη. καὶ ἔδοξε ταῦτα τὸν
 θάνατον τῷ Τιβερίῳ προσημαίνειν. ὃς ἐνόσησε μὲν 25
 πρὸ πλείονος χρόνου, οὔτε δὲ τὴν δίαιταν παρήλλαξεν
 οὔτε τοῖς λατροῖς ἐκέχρητο, διὰ τὸν τοῦ Θρασύλλου
 λόγον, ὃς πάννυ μὲν ἀκριβῶς ἦδει καὶ τὴν ἡμέραν
 καὶ τὴν ὥραν καθ' ἣν τεθνήξῃσθαι ἐμελλεν ὁ Τιβε-
 ριος, ἐκείνῳ δὲ δέκα ἐνιαυτοὺς ἔτι βιώσεσθαι ἔλεγεν, 30
 ἵν' ὥς ἐπὶ μακρότερον ζήσων μὴ ἐπειχθῇ πολλοὺς
 ἀποκτεῖναι. οἷα δ' ἐν γήρᾳ καὶ νόσῳ μὴ ὀξείᾳ τοτὲ

μὲν κατεπονείτο, τοτὲ δὲ ἀνερωάννυτο. ἀντέδιδεν
 ἐνίοτε μὲν ἡδοντο οἷ τε λοιποὶ καὶ ὁ Γάιος ὡς τελευ-
 τήσοντος, ἐνίοτε δὲ ὡς καὶ ξησομένου πεφόβητο.
 δέσας οὖν ὁ Γάιος μὴ καὶ ἀνασωθῇ, οὔτε φαγεῖν PI 1552
 αἰτήσαντι ἔδωκεν, ὡς τάχα βλαβησομένου, καὶ ἑμάτια W II 176
 πολλὰ καὶ παχέα ὡς θερμασίας δεομένων προσέβαλε,
 καὶ οὕτως ἀπέπνιξεν αὐτόν, ξήσαντα ἔτη ἑπτὰ πρὸς
 τοῖς ἑβδομήκοντα καὶ μῆνας τέσσαρας καὶ ἡμέρας
 ἐννέα, ἀφ' ὧν δύο καὶ εἴκοσιν ἐνιαυτοὺς ἐμονάρχησε
 10 καὶ μῆνας ἑπτὰ καὶ ἡμέρας ἑπτὰ. μετήλλαξε δὲ τῇ
 εἰκοστῇ τοῦ Μαρτίου ἡμέρᾳ.

Τούτου τῷ πεντεκαιδεκάτῳ ἔτει ἐβαπτίσθη ὁ
 κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἐν δὲ τῷ ὀκτωκαιδε-
 15 κάτῳ παρεδόθη καὶ ἐσταυρώθη καὶ ἀνέστη. ἱστορεῖ
 δὲ ὁ Εὐσέβιος τὸν Πιλάτον τῆς Ἰουδαίας τηνικαῦτα B
 ἐπιτροπεύοντα γράψαι τὰ περὶ τοῦ κυρίου τῷ Τιβε-
 ρίῳ, ἔδους ὄντος τοῖς τῶν ἐθνῶν ἄρχουσι τὰ παρὰ
 σφίσι καινοτομούμενα δηλοῦν τῷ τὴν μοναρχίαν
 ἰθύνοντι, ἵν' αὐτῷ μηδὲν ἀγνοῖται τῶν παρ' ἐκάστοις
 20 τῶν ἐθνῶν γινομένων. ἤδη γάρ φησι τῆς ἐκ νεκρῶν
 ἀναστάσεως τοῦ σωτῆρος ἡμῶν εἰς ἅπαντας ἐν πάσῃ
 τῇ Παλαιστίνῃ διαβεβοημένης, τὰ περὶ αὐτῆς ὁ Πι-
 λάτος ἐκινώσατο Τιβερίῳ τῷ αὐτοκράτορι, ὃς τὰς τε
 ἄλλας αὐτοῦ πνυθόμενος τερατείας καὶ ὡς μετὰ θά-
 25 νατον ἐκ νεκρῶν ἀναστὰς θεὸς εἶναι παρὰ πλείστοις
 ἤδη πεπίστευται, ἀνήνεγκε μὲν τῇ συγκλήτῳ ταῦτα·
 ἐκείνη δὲ τὸν λόγον ἀπώσατο, ὅτι μὴ πρότερον αὐτῇ
 τοῦτο δοκιμάσασα ἦν, παλαιοῦ νόμου κεκρατηκός C
 μὴ ἄλλως τινὰ παρὰ Ῥωμαίοις θεοποιεῖσθαι μὴ οὐχὶ

12 Τούτου τῷ — 14 καὶ ἀνέστη] Eusebii Hist. eccl. 1, 10.
 14 ἱστορεῖ δὲ ὁ Εὐσέβιος] Hist. eccl. 2, 2.

ψήφῳ τῆς συγκλήτου καὶ δόγματι. ταύτης δ' οὖν ἀπωσαμένης τὸν περὶ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν λόγον, τὸν Τιβέριον, ἦν καὶ πρόην εἶχε γνώμην τηρήσαντα, μηδὲν ἄτοπον κατὰ τῆς τοῦ Χριστοῦ διδασκαλίας ἐπινοῆσαι. μάρτυρα δ' ἐπὶ τούτοις παράγει Τερτυ- 5
 λιανὸν ὁ Εὐσέβιος, ἄνδρα Ῥωμαίου καὶ ἓνα τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ λαμπρῶν, ἐν συγγραφῇ τινι παρ' αὐτοῦ ἐκτεθείσῃ Ῥωμαϊκῇ διαλέκτῳ, μεταβληθείσῃ δ' εἰς τὴν Ἑλλάδα φωνήν, λέγοντα ταῦτα "παλαιὸν ἦν δόγμα μηδένα θεὸν ὑπὸ τοῦ καθιεροῦσθαι πρὶν ὑπὸ 10
 D τῆς συγκλήτου δοκιμασθῇ. ὁ Τιβέριος οὖν, ἐφ' οὗ τὸ τῶν Χριστιανῶν ὄνομα εἰς τὸν κόσμον εἰσεληλύθει, ἀγγελθέντος αὐτῷ ἐκ Παλαιστίνης τοῦ δόγματος τούτου ἔνθα πρῶτον ἤρξατο, τῇ συγκλήτῳ ἀνεκοινώσατο, δηλὸς ὢν ἐκείνοις ὡς τῷ δόγματι ἀρέσκεται. 15
 ἡ δὲ σύγκλητος, ἐπεὶ οὐκ αὐτῇ δεδοκιμάκει, τοῦτο ἀπώσατο. ὁ δὲ ἐν τῇ αὐτοῦ γνώμῃ ἔμεινεν, ἀπειλήσας θάνατον τοῖς τῶν Χριστιανῶν κατηγόροις." ταῦτα ὁ Εὐσέβιος ἱστορεῖ τὸν Τιβέριον ποιῆσαι μα-
 θόντα περὶ τῆς θεότητος τοῦ σωτῆρος ἡμῶν καὶ τῆς 20
 ἐκ νεκρῶν αὐτοῦ ἀναστάσεως, ἐκ τῆς τοῦ Τερτυλιανοῦ συγγραφῆς αὐτὰ ἐκλεξάμενος.

4 Καὶ ὁ μὲν Τιβέριος οὕτως ἀπεβίω, διεδέξατο δὲ αὐτὸν ὁ Γάιος ὁ τοῦ Γερμανικοῦ καὶ τῆς Ἀγριππίνης
 PI553 παῖς, ὃν καὶ Γερμανικὸν καὶ Καλλιγόλαν ἐπωνόμα- 25
 ζον. εἰ γὰρ καὶ ὁ Τιβέριος καὶ τῷ ἰδίῳ ἐγγόνῳ τῷ Τιβερίῳ τὴν αὐταρχίαν κατέλιπεν, ἀλλ' ὁ Γάιος τὰς διαθήκας αὐτοῦ εἰς τὸ συνέδριον πέμψας ἀκύρους παρεσκεύασε γενέσθαι, ὡς παραφρονήσαντος, οἷα

7 συγγραφῇ τινι] Tertulliani Apolog. 5.

Cap. 4. Dionis Historiae Romanae l. 59, c. 1—6.

παιδί, ὃ μὴδ' εἰσελθεῖν ἐξῆν εἰς τὸ βουλευτήριον,
 ἄρχειν τῶν Ῥωμαίων ἐπιτρέψαντος. τῆς μὲν οὖν
 ἀρχῆς αὐτὸν οὕτως αὐτίκα παρέλυσε καὶ μετὰ τοῦτο
 εἰσποιησάμενος ἀπέκτεινεν ὡς τελευτῆσαι αὐτὸν εὐ-
 5 ξάμενον, χρήματα δὲ πολλὰ τοῖς στρατιώταις καὶ τῷ
 δήμῳ διένειμε, τὰ μὲν ἐκ τῶν Τιβερίου διαθηκῶν,
 τὰ δὲ ἐκ τῶν τῆς Λιβίας, ἃ ὁ Τιβέριος οὐ παρέσχε.
 καὶ εἶπερ καὶ τὰ λοιπὰ δεόντως ἀνήλiske, μεγαλόνοους B
 ἂν καὶ μεγαλοπρεπῆς ἐδοξε· νῦν δὲ καὶ εἰς ὄρχη-
 10 στὰς καὶ ἵππους καὶ μονομάχους καὶ τοιουτότροπα
 ἔτερα ἀπλήστως δαπανῶν, καὶ τοὺς θησαυροὺς με-
 γάλους γεγονότας διὰ βραχείας ἐξεκένωσε καὶ ἑαυτὸν
 προσεξήλεγξεν ὅτι εὐχερεία καὶ ἀκρισία κάκεινα πε-
 ποίηκε. καὶ οὐδ' ἐς τρίτον ἔτος μέρος αὐτῶν τι W II 177
 15 διέσωσεν, ἀλλ' εὐθὺς παμπόλλων προσεδεήθη.

Τῷ δ' αὐτῷ τούτῳ τρόπῳ καὶ ἐς τὰ ἄλλα ἐκέ-
 χρητο. μοιχικώτατός τε γὰρ ἀνδρῶν γεγεννημένος,
 καὶ γυναικα μίαν μὲν ἀρπάσας ἐκδιδομένην ἀνδρὶ,
 ἄλλας δὲ ἥδη ἐκδεδομένας καὶ συνοικούσας τισὶν
 20 ἀποσπάσας, πλὴν μιᾶς τὰς ἄλλας ἐμίσησε· πάντως C
 δ' αὖν κάκεινην ἐμίσησεν, εἰ ἐπὶ πλεόν ἐβεβιώκει.
 καὶ ἐς τὴν μητέρα καὶ τὰς ἀδελφὰς τὴν τε τήτην
 τὴν Ἀντωνίαν πολλὰ εὐσεβῶς ἐνδειξάμενος, μετὰ
 ταῦτα τὴν μὲν τήτην ἐπιτιμῆσασάν τι αὐτῷ εἰς ἀνάγ-
 25 κην ἐκουσίου θανάτου κατέστησε, τὰς ἀδελφὰς δὲ
 διαφθείρας ἀπάσας εἰς νῆσον τὰς δύο κατέκλεισεν·
 ἢ γὰρ τρίτη προετεθνήκει. καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα
 ἐποίησε. καὶ τὸν Τιβέριον ὡς ἀσελγῆ καὶ μαιφόνον
 διέβαλλεν, ὥστε καὶ ἄλλους ἐκ τούτου χαριεῖσθαι οἱ
 30 νομίσαντας προπετεστέρα παρρησία χρήσασθαι· εἴτα
 ἐπήνει τε καὶ ἐσέμνυνεν, ὥστε καὶ κολάσαι τινὰς ἐφ' D
 οἷς κατ' ἐκείνου εἰρήκεσαν· καὶ τοὺς βλασφημοῦντας

ἐκείνον ἐκάκιζεν, καὶ τοὺς ἐπαινοῦντας ὡς φίλους
 ἐκείνου ἐμίσει· καὶ παμπληθεῖς ἀπέκτεινε τῶν κατὰ
 τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ
 τὸν Τιβέριον ἐρεθισάντων, καίτοι τὴν ὀργὴν αὐτοῖς
 ἀφεῖναι λέγων καὶ τὰ γράμματα καταφλέξει αὐτῶν. 5
 καὶ ναοὺς δὲ ἑαυτῷ καὶ θυσίας ὡς θεῶ γίνεσθαι
 ἐκέλευσεν. αἰτούμενός τέ τι ὠργίζετο, καὶ αὐθις
 ἐμηνία ὡς μὴ αἰτούμενος· ὁξὺς τ' ἐπὶ τινας πράξεις
 ἐφέρετο, καὶ νωθέστατα ἐνίας μετακεχείριστο· τὰ τε
 χρήματα καὶ ἀφειδέστατα ἀνήλυσκε, καὶ στυπαρώτατα 10
 ἡργυρολόγει· τοῖς τε θωπεύουσιν αὐτὸν καὶ τοῖς
 παρρησιαζομένοις καὶ ἡχθετο ὁμοίως καὶ ἡδετο. καὶ
 πολλοὺς μὲν μεγάλα ἀδικήσαντας ἐκόλασε, πολλοὺς
 δὲ μηδὲν ἡδίκηκότας ἀπέκτεινε. καὶ τῶν ἐταίρων
 τοὺς μὲν ὑπερεκολάκευε, τοὺς δὲ ὑπερύβριξε. τοι- 15
 οῦτῳ δὲ τὸ σύμπαν οἱ Ῥωμαῖοι τότε παρεδόθησαν
 αὐτοκράτορι ὥστε τὰ τοῦ Τιβερίου ἔργα, καίτοι δο-
 κοῦντα παγχάλεπα, τοσοῦτον τὰ τοῦ Γάιου παρενεγ-
 κεῖν ὅσον κρείττω ἐκείνων τὰ τοῦ Αὐγούστου εἶναι
 ἐδόκουν. Τιβέριος μὲν γὰρ ἦρχε καὶ τοῖς ἄλλοις 20
 ὑπηρέταις πρὸς τὸ αὐτοῦ ἐκέχρητο βούλημα, Γάιος
 δὲ ἦρχετο μὲν ὑπὸ τῶν ἀρματηλατούντων καὶ ὑπὸ
 B τῶν ὀπλομαχούντων, ἐδούλευε δὲ καὶ τοῖς ὀρχησταῖς
 καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς περὶ τὴν σκηνήν. τὸν γοῦν
 Ἀπελλῆν τῶν τότε τραγῳδῶν τὸν εὐδοκιμώτατον καὶ 25
 δημοσιεύων συνόντα αὐτῷ εἶχεν αἰεὶ, καὶ χωρὶς μὲν
 ἐκεῖνος, χωρὶς δ' οἱ λοιποὶ πάνθ' ὅσα ἂν τοιοῦτοι
 δυνηθέντες τολμήσειαν, ἐπ' ἐξουσίας ἐποιοῦν. καὶ
 αὐτῶν τὰ μὲν πρῶτα θεατῆς καὶ ἀκροατῆς ἐγίνετο,
 συσπουδάων καὶ ἀντιστασιάζων τισίν· εἶτα καὶ ἄρ- 30
 ματα ἤλασε καὶ ἐμονομάχησεν, ὀρχήσει τε ἐκέχρητο
 καὶ τραγῳδίαν ὑπεκρίνετο. ἅπαξ δὲ τοὺς πρῶτους

τῆς γερουσίας νυκτὸς ὥς ἐπὶ τι ἀναγκαῖον μεταπεμψάμενος ὠρχήσατο.

Ἐν μὲν οὖν τῷ ἔτει, ἐν ᾧ ὁ Τιβέριος ἐτελεύτησε, C
 τοὺς τε βουλευτὰς καὶ τοὺς ἱππέας καὶ τὸν δῆμον
 5 ἐκολάκευε, πέμπτου καὶ εἰκοστὸν ἀνύων ἐνιαυτόν,
 καὶ τοὺς ἐν δεσμοτηρίοις ἀπέλυσε τὰ τε ἐγκλήματα
 τῆς ἀσεβείας κατέλυσε καὶ τὰ περὶ αὐτῶν τοῦ Τιβε-
 ρίου γράμματα, ὥς ἔλεγεν, ἔκαυσεν, ἐπηνειτό τε ἐπὶ
 τούτοις· εἶτα καὶ ὑπάτευσε, τὸν θεῖον τὸν Κλαύδιον 5
 10 προσλαβών. οὗτος γὰρ ἱππεὺς ὢν τότε πρῶτον καὶ
 ὑπάτευσε καὶ ἐβούλευσεν, ἕξ καὶ τεσσαράκοντα ἐτῶν
 γεγονώς. ὁ δὲ δὴ πενθερὸς αὐτοῦ Μάρκος Σιλανός,
 ἐπειδὴ βαρὺς αὐτῷ ὑπὸ τε τῆς ἀρετῆς καὶ ὑπὸ τῆς
 συγγενείας ἦν, προπηλακιζόμενός τε καὶ περιυβριζό- D
 15 μενος, διεχειρίσατο ἑαυτόν, καίτοι παρὰ τοῦ Τιβε-
 ρίου σφόδρα τιμώμενος. ὁ δὲ καὶ τὴν θυγατέρα
 αὐτοῦ ἐκβαλὼν ἐγῆμε Κορνηλίαν Ὀρεστίναν, ἣν καὶ WH178
 ἐν αὐτοῖς τοῖς γάμοις ἀφήρπασεν οὓς συνειώρταξε
 τῷ ἐγγεγνημένῳ αὐτὴν Γαῖῳ Καλπουρνίῳ Πείσωνι.
 20 καίτοι δὲ τοιοῦτος ὢν ἐπραξέ τινα καὶ ἐπαίνου ἄξια.
 ἐμπροσθὸν γὰρ μετὰ τῶν στρατιωτῶν κατασβέσας
 ἐπήρκεσε τοῖς ζημιωθεῖσι, τοῦ τε τῶν ἱππέων τέλους
 ὀλιγανδροῦντος ἕξ ἀπάσης ἀρχῆς τοὺς πρῶτους μετα-
 πεμψάμενος κατελέξατο, καὶ τὰς ἀρχαιρεσίας τῷ
 25 δῆμῳ ἀπέδωκε, καὶ ἄλλα τινὰ τοιαῦτα ἐποίησεν.
 ὑπάλτια δὲ εἰργάσατο πολλαπλάσια. καὶ πολλοὺς PI555
 ἀπέκτεινεν· ἦν δὲ οὐ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων
 οὕτω δεινόν, καίτοι δεινὸν ὄν, ἀλλ' ὅτι τοῖς τε φό-
 νοις αὐτῶν ὑπερέχαιρε καὶ ἀπλήστως εἶχε τῆς θείας
 30 τοῦ αἵματος. ὑπὸ γοῦν ὁμότητος ἐπιλιπόντων ποτὲ

τῶν τοῖς θηρίοις ἐκ καταδίκης διδομένων, ἐκέλευσεν
ἐκ τοῦ ὄχλου τοῦ τοῖς ἰκρίοις προστετηκότος συναρ-
πασθῆναι τινὰς καὶ παραβληθῆναι αὐτοῖς. καὶ ὅπως
μήτε ἐπιβοήσασθαι μήτε τι αἰτιάσασθαι δυνηθῶσι,
τὰς γλώσσας αὐτῶν προαπέτεμον. πολλοὺς δὲ καὶ 5
διὰ τὰς οὐσίας ἐφόνευεν, ἕτερ' ἅττα σφίσιν ἐπεγκα-
B λῶν. καὶ ὁ τῆς Δρουσίλλης τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ θά-
νατος οὐ μείους διέφθειρεν, ἣ συνώκει μὲν Μάρκος
Λέπιδος παιδικὰ ἅμα αὐτοῦ καὶ ἐραστὴς ὢν, συνῆν
δὲ καὶ ὁ Γάιος. ἀποθανοῦσαν οὖν πολλῶν μὲν καὶ 10
ἄλλων ἠξίωσεν, εἶτα καὶ ἀπεθέωσε. μετ' ὀλίγον δὲ
ἐγγημε Δολλίαν Παυλίαν, αὐτὸν τὸν ἄνδρα αὐτῆς
ἐγγυῆσαι αὐτῷ τὴν γυναῖκα βιάσας, ἵνα μὴ ἀνέγγυον
αὐτὴν λαβὼν παρανομήσῃ.

Ἐν στενωπῷ δὲ ποτε πηλὸν πολὺν θεασάμενος, 15
ἐκέλευσεν αὐτὸν εἰς τὰ τοῦ ἀγορανομούντος τότε καὶ
τῆς τῶν ὁδῶν καθάρσεως ἐπιμελουμένου ἱμάτια ἐμ-
βληθῆναι. Οὐρεσπασιανὸς δὲ τότε ἦν ἀγορανομῶν·
C ὥστε ὕστερον ἐκείνου τὰ πράγματα τεταραγμένα καὶ
πεφυρμένα παραλαβόντος καὶ καταστήσαντος ἐδοξεν 20
οὐκ ἀθεεῖν τὸ τότε συμβᾶν γεγονέναι, ἀλλ' ἀντικρυς
αὐτῷ τὴν πόλιν πρὸς ἐπανόρθωσιν παρὰ Γαίου ἐγ-
χειρισθῆναι.

Διηνεκῶς δὲ πολλοὺς ὁ Γάιος ἐφόνευε, καὶ ἦν
ἔξω τῶν φόνων οὐδέν. καὶ οὐδὲ τῷ πλήθει τι ἐχα- 25
ρίζετο, κἀκεῖνοι πάννυ αὐτῷ ἀπηχθάνοντο· πολλὰ
μὲν γὰρ καὶ ἄλλα αὐτῷ μὴ ἀρέσκοντα ἐλεγόν τε καὶ
ἐπραττον, πρὸς δὲ τοῖς ἡγανάκτει δεινῶς ὅτι μεγα-
λύνοντες αὐτόν "νεανίσκε Ἀῦγουστε" ἐπεβόων. οὐ
D γὰρ μακαρίζεσθαι ἠγείτο ὅτι νέος ὢν ἐμονάρχει, ἀλλ' 30
ἐγκαλεῖσθαι ὅτι ἐν ἡλικίᾳ τοιαύτῃ τηλικαύτην εἶχεν
ἀρχήν. ἐχρημάτιζε δὲ ἐκ τρόπου παντός, ἀργυρισμοῦ

ἄλλοτε ἄλλας ἐφευρίσκων λαβάς· καὶ ἀξήμιος τῶν
γέ τι ἐχόντων οὐδεὶς οὐκ ἀνὴρ, οὐ γυνὴ καταλέλει-
πτο. καὶν τινας καὶ τῶν ἀφηλικεστέρων ξῆν εἶα,
ἀλλὰ πατέρας τε καὶ πάππους μητέρας τε ὀνομάζων
5 καὶ τήθας καὶ ζῶντας ἐξεκαρπούτο καὶ τελευτώντων
τὰς οὐσίας ἐκληρονόμει.

Ἐλάσαι δὲ διὰ τῆς θαλάσσης τρόπον τινὰ καὶ
διυππεῦσαι ἐπεθύμησε, καὶ ἐγεφύρωσε τὸ μεταξὺ τῶν
Ποτιόλων καὶ τῶν Βαύλων. τὸ δὲ χωρίον τοῦτο κατ' PI 556
10 ἀντιπέραν τῆς πόλεως ἐστὶ, διέχον αὐτῆς σταδίου
ἕξ καὶ εἴκοσι. πλοῖα δὲ εἰς τὴν γέφυραν τὰ μὲν κα-
τεσκευάσθη, τὰ δὲ ἡθροίσθη. ἀφ' οὐπὲρ καὶ λιμὸς
ἐν τε τῇ Ἰταλίᾳ καὶ ἐν τῇ Ῥώμῃ μάλιστα ἰσχυρὸς
ἐγένετο. ὁ δὲ τὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὡς ἔλεγε, θώ-
15 ρακα ἐνδυσάμενος καὶ ἐπ' αὐτῷ χλαμύδα σφρικὴν
ἀλουργῇ πολὺ μὲν χρυσίου, πολλοὺς δὲ λίθους Ἰνδι-
κοὺς ἔχουσιν, καὶ ξίφος περιζωσάμενος καὶ ἀσπίδα
λαβὼν δρυὶ τε στεφανωσάμενος, σπουδῇ καθάπερ
ἐπὶ πολέμιαν εἰς τὴν πόλιν εἰσῆλασε, παμπληθεῖς
20 ἱππεῖς τε καὶ πεζοὺς ὀπλισμένους ἐπαγόμενος· καὶ
ἄλλα δέ τινα τοιαῦτα ποιήσας καὶ ἑαυτὸν ἀποσεμνύ-
νας ἐν δημηγορίᾳ διὰ ταῦτα ἐς τὸν Δαρεῖον καὶ τὸν
Ξέρξην ἀπέσκωπτεν, ὡς πολλαπλάσιον ἢ ἐκεῖνοι τῆς
θαλάσσης μέτρον ξεύξας αὐτός.

25 Αἰτία δὲ θανάτου πολλοῖς καὶ αὕτη ἡ γέφυρα W II 179
γέγονε. χρήματα γὰρ εἰς αὐτὴν ἀναλώσας ἀμύθητα
πολλῷ πλείοσι διὰ τὰς οὐσίας ἐπεβούλευσεν. ὥστε
Ἰουνίος τις Πρίσκος στρατηγὸς ἡτιάθη μὲν ἐπ' ἄλλοις
τισὶν, ἀπέθανε δὲ ὡς πλούσιος· μαθὼν δὲ ὁ Γάιος
30 ὅτι οὐδὲν ἄξιον τοῦ θανάτου ἐκέκτητο, εἶπεν ὅτι
“ἡπάτησέ με καὶ μάτην ἀπώλετο· ξῆν γὰρ ἡδύνατο.”
Ἄφρος δὲ Δομίτιος παρὰ μικρὸν κινδυνεύσας παρα- C

δόξως ἐσώθη. ἐπὶ τινι γὰρ αἰτία ἐς τὸ συνέδριον ἀγαγὼν αὐτόν, λόγον κατ' αὐτοῦ ἀνέγνω μακρόν, νικᾶν γὰρ ἡξίου πάντας τοὺς ῥήτορας, καὶ τὸν Δομίτιον δεινότατον ὄντα εἰπεῖν ὑπερβαλεῖν ἐσπούδασεν, ὁ δὲ οὔτε τι ἀντεῖπεν οὔτ' ἀνταπελογήσατο, θανμάξεν δὲ τὴν τοῦ Γαίου δεινότητα προσεποιεῖτο καὶ καταπλήττεσθαι, καὶ ἡντιβόλει τε καὶ ἰκέτευε, τὸν ῥήτορα μᾶλλον ἢ τὸν Καίσαρα φοβεῖσθαι λέγων. καὶ ἐπὶ τούτοις ἡσθεὶς ἐκεῖνος, καὶ πιστεύσας τῇ τῶν λόγων δεινότητι κρατῆσαι αὐτοῦ, ἐπαύσατο τῆς ὀργῆς. 10

D Εἶτα εἰς τὴν Γαλατίαν ἀφώρμησεν ὡς τάχα τῶν Κελτῶν τι παρακινούντων, καὶ τοὺς μὲν πολεμίους οὐδέν τι ἐβλάψε, τοὺς δ' ὑπηκόους καὶ τοὺς συμμάχους καὶ τοὺς πολίτας πλεῖστα ἐκάκωσε. κυβεύων δέ ποτε, καὶ γνοὺς ὡς οὐκ ἔχει ἀργύριον, ᾗτησε τὰς 15 τῶν Γαλατῶν ἀπογραφάς. καὶ κελεύσας θανατωθῆναι τοὺς πλουσιωτάτους αὐτῶν, ἐπανῆλθε πρὸς τοὺς συγκυβευτὰς καὶ εἶπεν ὡς "περὶ ὀλίγων δραχμῶν ὑμεῖς ἀγωνίζεσθε, ἐγὼ δὲ μυριάς καὶ πεντακισχιλίας ἡθροῖσα μυριάδας." οὕτως ἀκρίτως πάντα ἐγίνετο. 20 καὶ τὸν Λέπιδον δ' ἐκείνον τὸν ἐραστήν, τὸν ἐρώμενον, τὸν τῆς Δρουσίλλης ἄνδρα, ὃν ὑπερετίμησε καὶ διάδοχον ἔξεν τῆς ἀρχῆς ἐπηγγέλλετο, ἔκτεινε· καὶ τὰς ἀδελφὰς τὰς οἰκείας ὡς ἐκείνῳ συμφθαρείσας

PI557 εἰς τὰς Ποντίους νήσους ἀπήγαγε· καὶ ἄλλα πολλὰ 25 τοιαῦτα πεποίηκεν. εἶτα τὴν Παυλίαν ἐκβαλὼν, προφάσει μὲν ὡς μὴ τίκτουσαν, τὸ δ' ἀληθὲς ὅτι διακορῆς ἐκείνης ἐγένετο, Μιλωνίαν Καισωνίαν ἐγημεν, ἣν πρότερον μὲν ἐμοίχευσε, τότε δὲ καὶ γαμετήν

ἔσχηκέναι ἠθέλησεν, ἐπειδὴ ἐν γαστρὶ ἔσχεν, ἵν' αὐτῷ παιδίον τέκη τριακονθήμερον.

Οἱ δ' ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐταράττοντο μὲν ἐκ τούτων, ἐταράττοντο δὲ καὶ ὅτι δίκαι σφίσι πλείσται ἐπή-
 5 γοντο ἐπὶ τῇ πρὸς τὰς ἀδελφὰς αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῇ
 πρὸς τοὺς πεφονευμένους φιλίᾳ, προσεδόκων δὲ καὶ
 ἐπὶ πλείον τὴν τε ὁμότητα τοῦ Γαίου καὶ τὴν ἀσέλ- B
 γειαν ἀνέξῃσιν, εἰ ὁ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ χρόνος πλείων
 γένηται. καὶ οἱ μὲν οὕτω διέκειντο πρὸς αὐτόν, ὁ δὲ
 10 καὶ τὸν Πτολεμαῖον τὸν τοῦ Ἰόβα παῖδα μεταστειλά-
 μενος ὥς πλουτοῦντα ἀκέεινον ἀπέκτεινε.

Τοῦτον δὲ τὸν τρόπον βιούς πάντως ἐπιβουλευ-
 θήσεσθαι ἔμελλε. καὶ ἐφώρασε τὴν ἐπίθῃσιν, καὶ
 συλλαβὼν Ἀνίκιον Κερεάλιον καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ
 15 Σέξτον Παπίνιον ἐβασάνισε· καὶ ἐπεὶ μηδὲν ἐξελά-
 λησεν, ἀνέπεισε τὸν Παπίνιον, σωτηρίαν αὐτῷ καὶ
 ἄδειαν ὑποσχόμενος, κατεπειν τινων ἢ ἀληθῶς ἢ
 ψευδῶς, καὶ ἐκείνον αὐτίκα καὶ τοὺς ἄλλους ἐν
 ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἀπέκτεινεν. ἐνὸς δὲ τῶν κτεινομέ- C
 20 νων καὶ τὸν πατέρα παραῖναι κατηνάγκασε τοῦ υἱοῦ
 φονευομένου· πυθόμενόν τε εἰ μύσαι αὐτῷ ἐπιτρέ-
 πει, καὶ ἐκείνον σφαγῆναι προσέταξεν. ὁ δὲ κινδυ-
 νεύων προσεποιήσατο ἐκ τῶν ἐπιβεβουλευκότων εἶ-
 ναι, καὶ τοὺς λοιποὺς πάντας ἐκφῆναι ὑπέσχετο, καὶ
 25 ἀνόνμασε τοὺς τε ἐταίρους τοὺς τοῦ Γαίου καὶ τοὺς
 συνεργοὺς τῆς ἀσελγείας καὶ τῆς ὁμότητος. καὶ
 πολλοὺς ἂν ἀπώλεσεν, εἰ μὴ καὶ τοὺς ὑπάρχους καὶ
 τὸν Κάλλιστον καὶ τὴν Καισωνίαν προσδιαβαλὼν
 ἠπιστήθη.

30 Καὶ ὁ μὲν ἀπέθανεν, τῷ δὲ Γαίῳ τὸν ὄλεθρον

12 Τοῦτον δὲ — p. 20, 13 περιφόρων ὄντων] Horum plurima omittunt Dionis codices: nonnulla habent Exc. Vatic.

αὐτὸ τοῦτο παρεσκεύασεν. ἰδίᾳ γὰρ τοὺς ὑπάρχους
 τε καὶ τὸν Κάλλιστον προσκαλεσάμενος "εἰς εἰμι"
 D ἔφη, "τρεῖς δὲ ὑμεῖς· καὶ γυμνὸς μὲν ἐγώ, ὀπλισμέ-
 νοι δ' ὑμεῖς. εἰ οὖν μισεῖτέ με καὶ ἀποκτείνειν θέ-
 WII180 λετε, φονεύσατε." ἐξ ἐκείνου δὲ μισεῖσθαι νομίσας 5
 καὶ ἄχθεσθαι τοῖς πραττομένοις ἐκείνους, ὑπώπτενε
 σφᾶς, καὶ ξίφος κὰν τῇ πόλει παρεζώννυτο, καὶ συν-
 ἔβαλλεν αὐτοὺς ἀλλήλοις, ὅπως μὴ συμφρονῶσι κατὰ
 μόνας ἐκάστω ὥς πιστοτάτῳ διαλεγόμενος περὶ τῶν
 λοιπῶν, μέχρις οὗ συνέντες τὸ ἐπιχείρημα προήκαντο 10
 αὐτὸν τοῖς ἐπιβουλεύουσι.

Τῶν δὲ βουλευτῶν, ὅτι μὴ κατεψηφίσαντό τινων,
 περιφόβων ὄντων, Πρωτογένης τις πρὸς τὰ χαλεπώ-
 τατα τῷ Γαίῳ ὑπηρετῶν, ὥστε καὶ βιβλία δύο περι-
 φέρειν ὧν τὸ μὲν ξίφος, τὸ δ' ὠνόμαζεν ἐγχειρίδιον, 15
 εἰσῆλθεν εἰς τὸ συνέδριον, καὶ πάντων δεξιουμένων
 PI559 αὐτόν, οἷα εἰκός, δριμύ τι προσέβλεψεν ἐνὶ Σκριβω-
 νίῳ Πρόκλῳ, εἰπὼν "καὶ σύ με ἀσπάξῃ, μισῶν οὕτω
 τὸν αὐτοκράτορα;" ἀκούσαντες δὲ τοῦτο οἱ παρόντες
 περιέσχον τὸν συμβουλευτὴν καὶ διέσπασαν· ἐφ' 20
 ᾧπερ ἦσθη ὁ Γάιος καὶ ἔφη κατηλλάχθαι αὐτοῖς.

7 Ὡπενύοντων δ' αὐτόν καὶ τῶν μὲν ἦρῳα, τῶν
 δὲ θεὸν ἀποκαλούντων, δεινῶς ἐξεφρόνησεν. ἡξίου
 μὲν γὰρ καὶ πρότερον ὑπὲρ ἄνθρωπον νομίζεσθαι,
 καὶ τῇ Σελήνῃ συγγίνεσθαι καὶ Ζεὺς εἶναι ἐπλάτ- 25
 τετο, καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα ταῖς ἀδελφαῖς προεφασί-
 ξετο μίγνυσθαι, καὶ πάντα θεοὺς ὑπεκρίνετο, καὶ
 B τὰς θηλείας αὐτάς, καὶ Ἥρα καὶ Ἀρτεμις καὶ Ἀφρο-
 δίτη ἐγίνετο, καὶ πρὸς τὴν τῶν ὀνομάτων μεταθήσειν

καὶ πᾶν τὸ σχῆμα μετήμειβεν, ὥς ποτὲ μὲν θηλυ-
 δριάν ὀραῖσθαι αὐτὸν καὶ κρατῆρα καὶ θύρσον φέρειν,
 ποτὲ δὲ ἄρρενωπὸν καὶ ῥόπαλον καὶ λεοντῆν ἐνυμ-
 μένον, καὶ αὐθις λειογένειον ἢ παγωνίαν δείκνυ-
 5 σθαι. τριαινάν τε ἐκράτει καὶ ἀνέτεινε κεραυνόν,
 παρθένῳ τε κυνηγετικῇ ὁμοιοῦτο, καὶ ἐγυναικίζεν
 αὐθις, καὶ τῇ στολῇ καὶ τοῖς προσθέτοις καὶ περι-
 θέτοις ἀκριβῶς ἐποικίλλετο, καὶ πάντα μᾶλλον ἢ
 ἄνθρωπος δοκεῖν αὐτοκράτωρ ἐβούλετο. καὶ ποτε
 10 ἰδὼν τις αὐτὸν ἀνὴρ Γαλάτης ἐπὶ δίφρου ὑψηλοῦ ἐν
 εἰδει Διὸς χρηματίζοντα, ἐγέλασε. μαθὼν οὖν τοῦτο C
 ἐκάλεσεν αὐτὸν καὶ ἤρετο "τί σοι δοκῶ εἶναι;" κἀκεῖ-
 νος "μέγα παραλήρημα" ἔφη. καὶ οὐδὲν ἔπαθε δει-
 νόν· παρελογίσθη γὰρ σκυτοτόμος ὢν. ἡσπάζετό τε
 15 βραχεῖς, τοῖς δ' ἄλλοις καὶ τῶν βουλευτῶν ἢ τὴν
 χεῖρα ἢ τὸν πόδα προσκυνεῖν ὤρεγε. πάντες δὲ
 αὐτὸν ἐκολάκευον. καὶ ποτε τὸν Λούκιον τὸν Οὐιτέλ-
 λιον ἄνδρα εὐγενῆ καὶ φρονήσεως εὖ ἔχοντα ἤρετο,
 τῇ Σελήνῃ μίγνυσθαι λέγων, εἰ ὀρώῃ τὴν θεὸν συν-
 20 οὔσαν αὐτῷ. ὁ δὲ κάτω νεύων, οἷα δὴ τεθηπώς,
 καὶ μικρόν τι φθεργάμενος καὶ ὑπότρομον "ὑμῖν" D
 ἔφη "τοῖς θεοῖς, δέσποτα, μόνοις ἀλλήλους ὀρᾶν
 ἔξεστιν."

Οὕτω δ' ἐξεμάνη ὁ Γάιος ὥς καὶ τοῖς ἐν τῇ
 25 Ἀσίᾳ τέμενος ἑαυτῷ ἀνεγείραι κελεῦσαι κατὰ τὴν
 Μίλητον. καὶ ἐν τῇ Ῥώμῃ δύο ναοὶ αὐτῷ ἰδρύθη-
 σαν· τὸν μὲν γὰρ αὐτὸς ἑαυτῷ ἐν τῷ παλατίῳ ἐτε-
 κτήνατο, ὁ δ' ὑπὸ τῆς βουλῆς αὐτῷ ἐψηφίσθη καὶ
 ἐδομήθη. ἐπενεκάλει δὲ καὶ τῷ Διὶ ὅτι τὸ Καπῖτώ-
 30 λιον προκατέλαβε. καὶ ἀγάλματα δ' ἑαυτοῦ πανταχοῦ

24 Οὕτω — 29 ἐδομήθη omittunt Dionis codices, habent
 Exc. Peiresc.

τῆς οἰκουμένης ἀπέστειλε, προσκυνεῖσθαι ταῦτα κε-
 λεύσας. τὸν δ' ἐν Ἱεροσολύμοις ναὸν εἰς οἶκτον
 ἱερὸν μεθηρομόζετο, ἵνα Διὸς ἐπιφανοῦς νέον χρη-
 ματίσῃ Γαῖου, εἰ καὶ ὁ Ἰώσηπος τοῦτο παρεσιώπησεν
 P1559 ἀρχαιολογῶν. ὅθεν καὶ ἡ τῶν Ἰουδαίων ἀποστασία 5
 ἔσχηκε τὴν ἀρχήν. ἱσρέας τε πολλοὺς ἐαυτῷ κατε-
 στήσατο, καὶ αὐτὸς δ' ἐαυτῷ ἱεράτο. ταῖς τε βρον-
 ταῖς ἐκ μηχανῆς ἀντεβρόντα, ἀντήστραπτέ τε ταῖς
 ἀστραπαῖς. καὶ ὁπότε κατήνεκτο κεραυνὸς, λίθους
 ἀντηκόντιζεν, ἐπιλέγων ἐφ' ἐκάστω τὸ τοῦ Ὀμήρου 10
 "ἦ μ' ἀνάειρ' ἦ ἐγὼ σέ."

Ἐπὶ τούτου, ὥς Εὐσέβιος ἱστορεῖ, ἐκ τῶν τὰς
 Ὀλυμπιάδας ἀναγραφάντων ἀναλέξασθαι ταῦτα λέ-
 γων, τοσαύταις περιέπεσε συμφοραῖς ὁ Πιλάτος
 W1181 ὥστε ἀναγκασθῆναι ἐαυτοῦ γενέσθαι αὐτόχειρ, τῆς 15
 θείας δίκης μετελθούσης αὐτόν.

B Ὡς οὖν πάντα τρόπον ἐξεμαίνετο, ἀπαριθμεῖν
 γὰρ τὸ καθ' ἕκαστον πολλῆς ἂν εἴη λέσχης καὶ ἀηδίας,
 ἐπεβούλευσαν αὐτῷ Κάσσιός τε Χαιρέας καὶ Κορνή-
 λιος Σαβῖνος. συνώμοσαν μὲν γὰρ πλείονες καὶ 20
 συνήδειςαν τὸ πραττόμενον καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ὄντες·
 καὶ ὅσοι δὲ οὐ συνώμοσον, γνόντες οὗτ' ἐξέφηναν
 καὶ ἄσμενοι εἶδον αὐτὸν ἐπιβουλευόμενον. ἐπεβου-
 λεύθη δὲ θεῶν ἐπιτελῶν. ὁ γὰρ Χαιρέας καὶ ὁ Σαβί-
 νος ἐπὶ τοῖς γινομένοις αἰσχροῖς ἀλγοῦντες, ὅμως 25
 ἐκαρτέρουν ἐπὶ πέντε ἡμέρας. ὥς δὲ καὶ αὐτὸς ὁ
 Γάιος καὶ ὀρχήσασθαι καὶ τραγῳδίαν ἡθέλησεν ὑπο-
 C κρίνασθαι, καὶ διὰ τοῦτο ἐτέρας τρεῖς ἡμέρας προήγ-

2 τὸν δ' — 4 Γαῖου] Euseb. Hist. eccl. 2, 6, ex Philo-
 nis Legat. ad Gaium vol. 2, p. 593 ed. Mangey. 12 Εὐσέβιος]
 Hist. eccles. 2, 7. 24 ὁ γὰρ Χαιρέας — 28 προήγγειλε ple-
 niora sunt quam in Dionis codicibus.

γειλε, τηρήσαντες αὐτὸν ἐκ τοῦ θεάτρου ἔξερχόμενον ἐν στενωπῷ τινι περιστάντες ἀπέκτειναν, καὶ πε-
 σόντος οὐδεις τῶν παρόντων ἀπέσχετο, ἀλλὰ καὶ
 νεκρὸν αὐτὸν κατετίτρωσκον. καὶ τὴν γυναῖκα αὐ-
 5 τοῦ καὶ τὴν θυγατέρα αὐτίκα ἀπέσφαξαν.

Γάιος μὲν δὴ ταῦτα ἐν τε τρισὶν ἔτεσι καὶ μηνσὶν
 ἐννέα καὶ ἡμέραις ὀκτὼ καὶ εἰκοσι πράξας ἔργοις αὐ-
 τοῖς ὥς οὐκ ἦν θεὸς ἔγνωκεν. ὥς δὲ ὁ θάνατος αὐτοῦ
 διηγγέλθη, πλὴν ὀλίγων τῶν συνησεληγηκότων αὐτῷ
 10 πάντες ἔχαιρον, μεμνημένοι καὶ τοῦ λεχθέντος ποτὲ
 ὑπ' αὐτοῦ, ὅτε ὀργισθεὶς τῷ δήμῳ ἔφη "εἴθε ἓνα
 αὐχένα εἴχετε", καὶ ἐπιλέγοντες ὅτι "σὺ μὲν ἓνα D
 ἔχεις αὐχένα, ἡμεῖς δὲ χειρας πολλάς." διαθεόντων
 δέ τινων ὀλίγων καὶ θορυβούντων βοῶντων τε "τίς
 15 Γάιον ἀπέσφαξεν;" Οὐαλέριος Ἀσιατικός, ἀνὴρ ὑπα-
 τευκῶς, ἀνῆλθεν εἰς ἄποπτόν τι χωρίον, καὶ ἐκ-
 βοήσας ἔφη "εἴθε ἐγὼ αὐτὸν ἡμῖν ἀπεκτονῶς." καὶ
 οὕτω καταπλαγέντες οἱ θορυβοῦντες ἡσύχασαν.

Γάιος μὲν οὕτως ἐφθάρη· τῆς δὲ βουλῆς ἐν τῷ 8
 20 Καπιτωλίῳ συναθροισθείσης τοῖς μὲν δημοκρατεῖ-
 σθαι ἐδόκει, οἱ δὲ μοναρχεῖσθαι καὶ αὐτίς ἐκρίνον·
 καὶ τούτων οἱ μὲν τόνδε, οἱ δὲ τόνδε ἡροῦντο. κὰν
 τοῦτῳ στρατιῶται τινες εἰς τὸ παλάτιον, ἵνα τι διαρ-PI660
 πάσωσιν, εἰσπηδήσαντες εὗρον ἐν σκοτεινῇ γωνίᾳ
 25 κατακρυπτόμενόν που τὸν Κλαύδιον, συνῆν γὰρ τῷ
 Γαίῳ τοῦ θεάτρου ἔξερχομένῳ, καὶ τὴν ταραχὴν
 φοβηθεὶς κατεκρύβη, καὶ ἐξείλκον αὐτὸν μὴ εἰδότες
 ὅστις ἦν· γνόντες δὲ αὐτοκράτορά τε προσηγόρευσαν

8 ὥς δὲ — 10 ἔχαιρον omittunt Dionis codices. 26 τοῦ θεάτρου ἔξερχομένῳ omittunt Dionis codices.

Cap. 8. Dionis Historiae Romanae l. 60, c. 1—12, sed integrioris quam apud Xiphilinum.

καὶ ἐς τὸ στρατόπεδον ἤγαγον, καὶ μὴ τινος ἐνδοιά-
σαντος ἅπαντες αὐτῷ τὸ κράτος δεδώκασιν, ὥς ἐκ
γένους ὄντι βασιλικῷ καὶ νομιζομένῳ ἐπιεικεῖ. εἰ
γὰρ καὶ ἀνεδύετο καὶ ἀντέλεγεν, ἀλλ' ὅσον ἐξίστατο
καὶ ἀντέκειτο, τοσοῦτον μᾶλλον ἀντεφιλονείκουν οἱ
B στρατιῶται μὴ παρ' ἐτέρων λαβεῖν αὐτοκράτορα,
ἀλλ' αὐτοὶ δοῦναι πᾶσι. διὸ καὶ ἄκων, ὥς ἐδόκει,
ὑπέκνυψε. μαθόντες δὲ καὶ οἱ ὕπατοι καὶ οἱ βουλευ-
ται ἤδη προκατελιῆφθαι τὴν ἀρχήν, καὶ αὐτοὶ ὡμο-
λόγησαν.

10

Καὶ οὕτω Τιβέριος Κλαύδιος Νέρων Γερμανικὸς
ὁ τοῦ Δρούσου τοῦ τῆς Λιβίας υἱοῦ παῖς τῆς αὐτο-
κρατοῦς ἀρχῆς ἐτυχεν, ἄγων ἔτος πεντηκοστόν.
ἐγένετο δὲ τὴν μὲν ψυχὴν οὐ φαῦλος, ἀλλὰ καὶ ἐν
παιδείᾳ ἤσκητο, ὥστε καὶ συγγράψαι τινά· τὸ δὲ 15
σῶμα νοσώδης. πάνυ δὲ ἐγυναικοκρατήθη ἅμα καὶ
ἐδουλοκρατήθη, ἅτε καὶ ἐκ παίδων ἐν τε νοσηλείᾳ
C καὶ ἐν φόβῳ πολλῷ τραφεῖς, κἀντεῦθεν καὶ ἐπὶ
πλείον τῆς ἀληθείας προσποιησάμενος εὐήθειαν καὶ
WH182 ἡθους χαυνότητα, ὅπερ καὶ αὐτὸς ἐν τῇ βουλῇ ὡμο- 20
λόγησε, καὶ πολὺν μὲν χρόνον τῇ τήθῃ Λιβίᾳ, πολὺν
δὲ τῇ μητρὶ Ἀντωνίᾳ τοῖς τ' ἀπελευθέροις συνδια-
τηθεῖς, οὐδὲν ἐλευθεροπρεπὲς ἐπεδείκνυτο. ἐπετί-
θεντο δ' αὐτῷ αἱ γυναῖκες τε καὶ οἱ ἀπελεύθεροι ἐν
τοῖς πότοις καὶ ἐν ταῖς μίξεσι· πάνυ γὰρ ἀπλήστως 25
ἀμφοτέροις προσέκειτο. πρὸς δὲ καὶ δειλίαν εἶχε.
τοιούτος δὲ πεφυκώς, ὥς συνελόντι εἰπεῖν, ὅμως οὐκ
ὀλίγα καὶ δεόντως ἐπραττεν ὁσάκις τῶν εἰρημένων
D παθῶν ἔξω ἐγένετο καὶ ἑαυτοῦ ἐκράτει. οὐκ εὐθὺς
μέντοι εἰς τὴν βουλὴν εἰσῆλθεν, ἀλλὰ μετὰ τριακο- 30

στην ἡμέραν, διὰ τε τὸν Γάιον οὕτως ἀπολωλὸτα
 δεδιὼς καὶ ὅτι· τινὲς ἑαυτοῦ βελτίους εἰς τὴν ἀρχὴν
 παρὰ τῆς βουλῆς ὠνομάσθησαν. ἀλλὰ τὰ τε ἄλλα
 ἀκριβῶς ἐφυλάσσετο καὶ πάντας τοὺς αὐτῷ προσιόν-
 5 τας ἐρευνᾶσθαι ἐποίει μὴ τι ξιφίδιον ἔχωσι, καὶ ἐν
 τοῖς συμποσίοις στρατιώτας εἶχεν αὐτῷ συνόντας. ὃ
 καὶ μετὰ ταῦτα ἐγίνετο· ἡ δὲ τῶν ξιφιδίων ἐρευνα
 διὰ Οὔεσπασιανοῦ ἐπαύσατο.

Τὸν μὲν οὖν Χαιρέαν καὶ τινὰς ἄλλους ἀπέκτει-
 10 νεν, οὐ διὰ τὸν Γάιον, ἀλλ' ἑαυτῷ ἀσφάλειαν προ-
 μηθούμενος· καὶ ὁ Σαβίνος δὲ ἐκὼν ἀπέθανε, μὴ
 ἀξιῶσας κολασθέντος τοῦ Χαιρέου αὐτὸς περιεῖναι·
 τὰς δὲ τοῦ Γαίου ἀδελφὰς τὴν τε Ἀγριππῖναν καὶ PI561
 τὴν Ἰουλίαν καταγαγὼν ἐκ τῆς ὑπερορίας, καὶ τὰς
 15 οὐσίας αὐταῖς ἀπέδωκε, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἐκπε-
 σόντας ὁμοίως κατήγαγε. καὶ τοὺς ἐν εἰρκταῖς δεδε-
 μένους ἀκριβῶς ἐξετάσας, τοὺς μὲν συκοφαντούμέ-
 νους ἀφῆκε, τοὺς δὲ κακουργήσαντάς τι ἐκόλασε.
 καὶ τὰ φάρμακα, ἃ πολλὰ ἐν τοῖς τοῦ Γαίου εὐρέθη,
 20 καὶ τὰ βιβλία τοῦ Πρωτογένους, ὃν καὶ ἀπέκτεινεν,
 ἔκρινε. τὰ τε γράμματα ἃ ἔλεγε μὲν κατακαῦσαι ὁ
 Γάιος, εὐρέθησαν δὲ ὄντα, τοῖς βουλευταῖς τε ἐπέ-
 δεῖξε, καὶ ἔδωκεν ἀναγνῶναι τοῖς τε γράψασιν αὐτὰ
 καὶ τοῖς καθ' ὧν ἐγέγραπτο, καὶ μετὰ τοῦτο κατέ-
 25 φλεξε. τῆς τε γερονσίας ἀτιμῶσαι βουλευθείσης τὸν B
 Γάιον, ψηφισθῆναι μὲν τοῦτο αὐτὸς ἐκώλυσε, νυκτὸς
 δὲ τὰς εἰκόνας αὐτοῦ πάσας ἠφάνισε, καὶ τὰ ὑπὸ
 τοῦ Γαίου καὶ ὑφ' ἐτέρων δι' ἐκεῖνον οὐκ ὀρθῶς
 γεγονότα ἀνέτρεψε. ἀνδριάντων δὲ αὐτῷ ψηφισθέν-
 30 των παρητήσατο· καὶ θύειν ἢ προσκυνεῖν ἐν ἀγάλ-
 μασιν αὐτῷ ἀπηγόρευσε. καὶ ἄλλα δὲ τοιαῦτα πολλὰ
 ἐποίει, μετριοφρονῶν καὶ κρίσει ταῦτα πράττων, ἀλλ'

οὐκ ἐπιτηδεύσει. τὰς γοῦν θυγατέρας κατηγγύησε
τὴν μὲν Λουκίῳ Ἰουνίῳ Σιλανῶ, τὴν δὲ Γναίῳ Πομ-
πήϊῳ Μάγνῳ. καὶ οὐδὲν ὑπέρογκον ἐπραξεν, ἀλλὰ
καὶ αὐτὸς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐδίκασε καὶ ἡ
βουλή ἡθροίσθη. ταῦτά τε οὖν ἐπιεικῶς ἐπραττε, 5
C καὶ τῶν ὑπάτων ἐν τῷ συνεδρίῳ καταβάντων ἀπὸ
τῶν δίφρων, ἵνα διαλεχθῶσιν αὐτῷ, προσεξανεστή-
τε καὶ ἀντιπροσῆλθε σφίσιν. ἰδιωτικῶς τε ἐξη ὥς
τὰ πολλὰ καὶ ἑλληνικῶς αὐτός τε καὶ οἱ περὶ αὐτὸν
διητῶντο.

10

Περὶ τὰ χρήματα δὲ θαυμαστὸς ἐγένετο. ἀπη-
γόρευσε γὰρ ἀργύριον αὐτῷ προσφέρεισθαι, ὃ καὶ
ἐπὶ τοῦ Αὐγούστου ἐγίνετο. ἀπείπε δὲ μηδὲ κληρο-
νόμος παρὰ τινος συγγενεῖς ἔχοντας καταλιμπάνε-
σθαι. καὶ τῶν προδημευθέντων ἐπὶ τε τοῦ Τιβερίου 15
καὶ τοῦ Γαίου τὰ μὲν αὐτοῖς ἐτι περιούσι, τὰ δὲ τοῖς
τέκνοις αὐτῶν ἀπέδωκε· καὶ πολλοὶς παρὰ τοῦ Γαίου
τὰς σφετέρας ἀρχὰς καὶ χώρας ἀφαιρεθεῖσιν αὐτός
D αὐτῆς ἐπανεσώσατο. καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἐργα εἰργά- 20
σατο, δι' ἃ ἐπηνεῖτο. ὑπὸ δὲ τῶν ἐξελευθέρων αὐ-
τοῦ καὶ τῆς γυναικὸς Βαλερίας Μεσσαλίνης ἑτέρα
ἐπράχθη οὐχ ὁμοίотροπα. λιμοῦ μέντοι ἰσχυροῦ γε-
νομένου οὐ μόνον τῆς τότε ἀφθονίας ἐφρόντισεν,
WH183 ἀλλὰ καὶ τῆς εἰσέπειτα. ἐπεισάκτου γὰρ παντὸς
σχεδὸν τοῦ σίτου τοῖς Ῥωμαίοις ὄντος, ἡ χώρα ἡ 25
πρὸς ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Τιβέριδος οὔτε κατάρσεις
ἀσφαλεῖς οὔτε λιμένας ἐπιτηδείους ἔχουσα ἀνωφελὲς
σφίσι τὸ κράτος τῆς θαλάσσης ἐποίει· οὐδὲν γὰρ
κατὰ τὴν χειμερινὴν ὥραν ἡδύνατο εἰσφοιτᾶν. τοῦτο
οὖν συνιδὼν λιμένας τε κατεσκεύασε καὶ ἀπετέλεσε 30
πρῶγμα καὶ τοῦ φρονήματος καὶ τοῦ μεγέθους τῆς
PI562 Πρώτης ἄξιον. ἐν πᾶσι δὲ μετριάζων, οὔτε γεννηθέν-

τος αὐτῷ υἱέος, ὃς τότε μὲν Κλαύδιος Τιβέριος Γερμανικός, ὕστερον δὲ καὶ Βρεττανικὸς ἐπωνομάσθη, ἄλλο τι ἐπιφανὲς ἐπραξεν, οὐτ' Αὔγουστον αὐτὸν ἢ τὴν Μεσσαλίαν Αὔγούσταν ἐπικληθῆναι ἐφῆκε.

5 Συνεχῶς δὲ μονομαχίας ἀγωνάς ἐτίθει, πάννυ χαίρων αὐτοῖς, κἀντεῦθεν πολλοὶ ἀπώλλυντο ἄνθρωποι, ἐπ' αἰτίαις τισὶ καταψηφισθέντες. ἐθισθεὶς οὖν οὕτως αἵματος καὶ φόνων ἀναπλέμπασθαι, προπετέστερον καὶ ταῖς ἄλλαις σφαγαῖς ἐχρήσατο. αἷτιοι δὲ
10 τούτου οἱ τε Καισάρειοι καὶ ἡ Μεσσαλίνα ἐγίνοντο. εἰ γὰρ ἀποκτεῖναι τίνα ἐθελήσειαν, ἐξοφόβουν αὐτόν, Β καὶ πάνθ' ὅσα ἐβούλοντο ποιεῖν ἐπέτρεποντο. καὶ πολλάκις ἐξαπινάως ἐκπλαγεὶς καὶ κελεύσας τινὰ ἐκ τοῦ παραχρῆμα περιδοῦς ἀπολέσθαι, ἔπειτα ἀνευγ-
15 κὼν καὶ ἀναφρονήσας, μαθὼν τὸ γεγονός ἐλυπεῖτο καὶ μετεγίνωσκε.

Τοιαῦτα δὲ ποιῶντος αὐτοῦ οὐκέτι χρηστὴν ἐλπίδα ἐπὶ Κλαυδίῳ οἱ Ῥωμαῖοι ἐσχήκασι. διὸ καὶ ἐπεβουλεύθη ὑφ' ἐτέρων τε καὶ ὑπ' Ἀννίου Βινικι-
20 α-νοῦ, ὃς πρὸς Φούριον Κάμιλλον Σκριβωνιανὸν τῆς Δαλματίας ἄρχοντα ἐπεμψε καὶ ἀνέπεισεν αὐτὸν ἐπαναστῆναι. τῶν δὲ στρατιωτῶν μὴ πεισθέντων αὐτῷ, αὐτὸς μὲν ἀπέκτεινεν ἑαυτόν, Κλαύδιος δὲ καίτοι πάννυ καταδείσας ὡς ἐτοιμῶς ἔχειν ἐκστῆναι
25 αὐτῷ τοῦ κράτους ἐθελοντής, ὅμως τὸν θάνατον αὐ- τοῦ μαθὼν ἀνεθάρσυνε, καὶ τοὺς μὲν στρατιώτας ἄλλοις τέ τισι καὶ χρήμασιν ἀντημεΐσατο, τοὺς δὲ συνεπιβουλεύσαντας ἀνεξήτησε καὶ πλείστους ἐκόλασε. συχνοὶ δὲ ἄλλοι τε καὶ ὁ Βινικιανὸς διεχειρί-

σαντο ἑαυτούς. ἡ γὰρ Μεσσαλίνα καὶ ὁ τοῦ Κλαυδίου ἀπελεύθερος Νάρκισσος οἱ τε συναπελεύθεροι αὐτοῦ, τῆς ἀφορμῆς ταύτης λαβόμενοι, οὐδενὸς τῶν δεινοτάτων ἀπέσχοντο. ἄνδρες τε οὖν πολλοὶ καὶ γυναῖκες ἐκολάσθησαν· τινὲς δὲ καὶ τῶν πάνυ ὑπαιτίων ἐσώθησαν, οἱ μὲν χρήμασιν, ἔνιοι δὲ γε καὶ χάρισι. Γαλαῖσος δὲ τις ἀπελεύθερος τοῦ Καμίλλου ἐν τῷ βουλευτηρίῳ τοῦ Ναρκίσσου παρελθόντος εἰς τὸ μέσον καὶ εἰπόντος αὐτῷ "τί ἂν ἐποίησας, Γαλαῖσε, εἰ Κάμιλλος ἐμονάρχησεν;" ἀπεκρίνατο ὅτι "εἰστήκειν ἂν ὅπισθεν αὐτοῦ καὶ ἐσιώπων." Ἀρρία δὲ γυνὴ Καικίνου ὑπάτου οὖσα, εἰ καὶ τῇ Μεσσαλίῃ σφόδρα ᾤκείωτο, οὐκ ἤνεγκε ξῆν τοῦ ἀνδρὸς θνήσκοντος, ἀλλὰ καὶ τὸν ἄνδρα ἀποδειλιῶντα ἐπέρωσε. τὸ γὰρ ξίφος λαβοῦσα ἑαυτὴν ἐπληξέ κἀκείνῳ ἐπέδωκεν εἰποῦσα "ἰδοὺ Παῖτε, οὐκ ἀλγῶ." καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τούτοις ἐπηνούντο, Κλαύδιος δὲ οὕτως πρὸς τὰς κολάσεις ἔσχεν ὥστε καὶ σύνθημα τοῖς στρατιώταις τὸ ἔπος τοῦτο συνεχῶς διδόναι, χρῆ·

ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ. 20
 P1563 ἡ δὲ Μεσσαλίνα καὶ οἱ ἀπελεύθεροι αὐτοῦ οὕτως τὴν πολιτείαν καὶ τὰς στρατείας καὶ τὰς ἐπιτροπὰς τὰς τε ἡγεμονίας καὶ τὰ ἄλλα πάντα ἐπώλουν καὶ ἐκαπήλευον ὥστε σπανίσει πάντα τὰ ὄνια, κἀντεῦθεν βιασθῆναι τὸν Κλαύδιον ἀπὸ βήματος τὰς τιμὰς αὐτῶν διατάξαι. Αὐλοῦ δὲ Πλαυτίου ἐς τὴν Βρεττανίαν στρατεύσαντος, καὶ τὰ μὲν παθόντος, τὰ δὲ δρᾶσαντος, εἶτα τῷ Κλαυδίῳ τὰ συμβάντα γνωρίσαντος, ἐκεῖνος τὰ οἴκοι Οὐτελλίῳ Λουκίῳ τῷ συνν-

12 ὑπάτου etiam Dionis codices: scr. Παίτου. 20 ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι. II. Q 369. Od. II 72. Φ 133.

πατευνότι ἐγχειρίσας ἐξεστράτευσε. καὶ πρὸς τὸν Ὀκεανὸν ἀφικόμενος εἰς τε τὴν Βρεττανίαν περαιω-
 θείς μετὰ πλείονος παρασκευῆς καὶ ἐλεφάντων συνέ- B
 μιξε τοῖς στρατεύμασι. καὶ μετ' αὐτῶν τοῖς βαρβά-
 5 ροις συμβαλὼν ἐνίκησε καὶ τὸ βασίλειον αὐτῶν εἶλε.
 καὶ εἰς τὴν Ῥώμην ἐπανῆλθε, τὴν ἀγγελίαν τῆς νίκης
 διὰ τῶν γαμβρῶν τοῦ τε Μάγνου καὶ τοῦ Σιλανοῦ
 προπέμψας. μαθοῦσα δὲ ταῦτα ἡ γερούσια Βρεττα-
 νικὸν καὶ αὐτὸν καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπεκάλεσε, καὶ
 10 πολλὰ αὐτοῖς ἐψηφίσατο ἔτερα.

Ἡ δὲ Μεσσαλίνα ὀρχηστοῦ ἐρασθεῖσά τινος Μνη-
 στήρος ὠνομασμένου, ἐπεὶ μὴδ' ὑποσχέσεσιν αὐτὸν
 μὴτ' ἐκφοβήσεσιν ἀνέπειθε συγγενέσθαι αὐτῇ, τὸν
 Κλαύδιον παρεσκεύασεν ἐπιτάξαι αὐτῷ πειθαρχεῖν
 15 αὐτῇ, ὥς ἐπ' ἄλλο τι θεομένη αὐτοῦ· καὶ εἰπόντος
 αὐτῷ τοῦ Κλαυδίου ὅσα προστάττεται παρὰ τῆς C
 Μεσσαλίνης ποιεῖν, συνῆν αὐτῇ, ὥς καὶ τοῦτο ὑπ'
 ἐκείνου κεκελευσμένος. τοῦτο δὲ καὶ πρὸς συγχροῦς
 ἑτέρους ἐποίει. ὥς γὰρ εἰδότες τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς τὰ
 20 γινόμενα καὶ συγχωροῦντος ἀκολασταίνειν αὐτῇ ἐμοι-
 χεύετο. Βινίκιος δὲ ὅτι μὴ ἠθέλησεν αὐτῇ συμφθα-
 ρῆναι, φαρμάκῳ ὑπ' αὐτῆς διεφθάρη. ἥσχαλλον δὲ
 οἱ Ῥωμαῖοι δουλεύοντα αὐτὸν τῇ γυναικὶ καὶ τοῖς
 ἀπελευθέροις ὀρῶντες.

25 Τῷ δ' ἐξῆς ἐνιαυτῷ ὀκτακοσιοσιτῷ ἔτει τῇ Ῥώμῃ
 ὄντι τὸ τέταρτον ὑπάτευσε Κλαύδιος. ὅτε Γάλλον
 τινά, βουλευῖσαι δυνάμενον, εἰς δὲ τὴν Καρχηδόνα
 ἐξοικήσαντα, σπουδῇ μετεπέμψατο, εἰπὼν ὅτι "χρυ-
 σαῖς σε πέδαις δῆσω." καὶ οὕτω τῷ ἀξιώματι πεδη- D
 30 θείς κατὰ χώραν ἔμεινεν. ἐπιβουλῆς δέ τινος τῷ
 Κλαυδίῳ μηνυθείσης κατεφρόνησε τοῦ μηνυθέντος
 καὶ ἐν οὐδενὶ λόγῳ αὐτὸν ἐποιήσατο, εἰπὼν ὅτι "οὐχ

ὁμοίως δεῖ ψύλλαν καὶ θηρίον ἀμύνεσθαι.” ἄλλους δὲ πολλοὺς διαβληθέντας ὑπὸ τῆς Μεσσαλίνης καὶ τὸν Ἀσιατικὸν καὶ τὸν γαμβρὸν τὸν Μάγνον ἀπέκτεινε· τὸν μὲν Ἀσιατικὸν διὰ τὴν οὐσίαν, τὸν δὲ Μάγνον διὰ τὸ γένος καὶ τὸ κῆδος. ἐάλωσαν μέντοι ὡς ἐπ’ ἄλλοις τισίν. ἐπεὶ δὲ πολλοὺς δούλους νοσοῦντας οὐδεμιᾶς θεραπειᾶς οἱ δεσπόται ἤξιουν, ἀλλὰ καὶ τῶν οἰκιῶν ἐξώθουν, ἐνομοθέτησε πάντας τοὺς ἐκ τοῦ τοιοῦτου περιγενομένους ἐλευθέρους εἶναι. γεννηθέντος δὲ οἱ ἐγγόνου ἐκ τῆς Ἀντωνίας 10
 ΠΙ 564 τῆς θυγατρὸς, ἣν Κορινθίῳ Φαύστῳ Σύλλα ἀδελφῷ τῆς Μεσσαλίνης ὄντι μετὰ τὸν τοῦ Μάγνου συνώκισε θάνατον, οὐδὲν ἀφῆκε ψηφισθῆναι, μετριοφρονῶν. ἡ δὲ Μεσσαλίνα καὶ οἱ ἐξελεύθεροι αὐτοῦ ἐξώγκωντο. ἦσαν δὲ τρεῖς οἱ μάλιστα τὸ κράτος διειληφότες· ὃ 15
 τε Κάλλιστος, ὃς ἐπὶ ταῖς βίβλοις τῶν ἀξιώσεων ἐτέτακτο· καὶ ὁ Νάρκισσος, ὃς τῶν ἐπιστολῶν ἐπεστάτει, διὸ καὶ ἐγχειρίδιον παρεζώννυτο· καὶ ὁ Πάλλας, ὃς ἡ τῶν χρημάτων διοίκησις ἐμπεπίστευτο.
 10 Ἡ δὲ Μεσσαλίνα μὴ ἀρκουμένη ὅτι ἐμοιχέυετο, 20
 Β ἐπεθύμησε καὶ ἄνδρας πολλοὺς ἔχειν· καὶ συνώκησεν ἅν πᾶσι τοῖς αὐτῇ χρωμένοις μετὰ συμβολαίων, εἰ μὴ ἐν τῷ πρώτῳ φωραθεῖσα ἀπώλετο. ἕως μὲν γὰρ οἱ Καيسάρειοι πάντες ὁμονόουν αὐτῇ, οὐδὲν ἦν ὃ οὐκ ἀπὸ κοινῆς γνώμης ἐποιοῦν· ἐπεὶ δὲ τὸν Πο- 25
 λύβιον, καίτοι κάκιστον πλησιάζουσα, διέβαλε καὶ

1 ἄλλους — 6 ἄλλοις τισίν partim omittunt Dionis codices.
 10 γεννηθέντος — 19 ἐμπεπίστευτο omittunt Dionis codices.
 21 καὶ συνώκησεν — p. 31, 2 ἐφ’ ὅθῃ omittunt Dionis codices, habent Exc. Peiresc.

Cap. 10. Dionis Historiae Romanae l. 60, c. 31—33.
 Multa Zonaras habet quae apud Xiphilinum desiderantur.

ἀπέκτεινεν, οὐκέτ' αὐτῇ ἐπίστευον, καὶ ἐρημωθείσα
 τῆς παρ' αὐτῶν εὐνοίας ἐφθάρη. τὸν γὰρ Σίλιον
 τὸν Γάιον τὸν τοῦ Σιλίου τοῦ ὑπὸ Τιβερίου σφα-
 γέντος υἱὸν ἄνδρα ἐπεγράψατο, καὶ τοὺς τε γάμους
 5 πολυτελῶς εἰστίασε καὶ οἰκίαν αὐτῷ βασιλικὴν ἐχα-
 ρίσατο, πάντα τὰ τιμιώτατα τῶν τοῦ Κλαυδίου κει-
 μηλίων συμφορήσασα εἰς αὐτήν· καὶ τέλος ὕπατον C
 αὐτὸν ἀπέφηνε. ταῦτα δῆλα τοῖς ἄλλοις ὄντα τὸν
 Κλαύδιον ἐλάνθανεν. ἀποδημήσαντι δέ ποτε αὐτῷ
 10 καὶ μονωθέντι ὁ Νάρκισσος μηνύει πάντα διὰ τῶν
 παλλακῶν τὰ γινόμενα. ὁθεν εἰς τὴν Ῥώμην τε WII185
 ἐπανῆλθε καὶ ἄλλους τε πολλοὺς καὶ τὸν ὀρχηστὴν
 τὸν Μνηστέρα ἐφόνευσε, καὶ μετὰ τοῦτο καὶ αὐτὴν
 τὴν Μεσσαλιναν ἀπέσφαξεν.
 15 Ἐκείνης δ' οὕτω διαφθορείσης τὴν Ἀγριππίναν
 τὴν ἀδελφιδὴν ἐγγυε σπουδῇ τῶν ἀπελευθέρων, ὅτι
 τὸν Δομίτιον ἐς προσήβους ἤδη τελοῦντα εἶχεν υἱόν,
 ὅπως ἐφεδρον αὐτὸν ἐπὶ τῇ ἀρχῇ τρέφοντες μηδὲν
 ὑπὸ τοῦ Βρεττανικοῦ δεινὸν πάθωσιν, ὥς τὴν αὐτοῦ
 20 μητέρα τὴν Μεσσαλιναν ἀναιρεθῆναι ποιήσαντες.
 δεδογμένου δὲ ἤδη τοῦ γάμου, δεισαντες τὸν Σιλα- D
 νὸν ὑπὸ τοῦ Κλαυδίου τιμώμενον ὥς ἄνδρα ἀγαθόν,
 ἅμα δὲ καὶ τὴν Ὀκταουίαν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῷ
 τῆς Ἀγριππίνης υἱῷ τῷ Δομίτῳ προμνώμενοι, ἐγγε-
 25 γνημένην τῷ Σιλανῷ, πέλθουσι τὸν Κλαύδιον ὥς
 ἐπιβουλεύοντά οἱ τὸν Σιλανὸν ἀποκτείνειν. γενομένου
 δὲ τούτου λόγους ἐν τῇ βουλῇ ὁ Οὐιτέλλιος ἐποιή-
 σατο ὅτι συμφέρει τῷ κοινῷ γῆμαι τὸν Κλαύδιον.
 καὶ τὴν Ἀγριππίναν ἐπιτηδεῖαν εἰς τοῦτο ἀπέφαινε,
 30 καὶ βιάσασθαι σφίσιν αὐτὸν ἐπὶ τὸν γάμον συνεβού-

15 Ἐκείνης — p. 32, 4 ἐκεκώλυτο] Horum plurima desi-
 derantur apud Dionem.

λευεν. ἐντεῦθεν ὁρμηθέντες οἱ βουλευταὶ πρὸς τὸν Κλαύδιον ἦλθον καὶ ἠνάγκασαν δῆθεν αὐτὸν γῆμαι, καὶ ψήφισμα ἐποίησαντο ἐξεῖναι Ῥωμαίοις ἀδελφιδᾶς
 P1565 ἄγεσθαι· πρότερον γὰρ ἐκεκώλυτο.

Ὡς δ' ὁ γάμος ἐτελέσθη, τὸν τε Κλαύδιον ἐσφε- 5
 τερίσατο, δεινότητι οὐσα πράγμασι χρῆσθαι, καὶ
 πρὸς οὓς εὐνοικῶς ἐκεῖνος εἶχε, τοὺς μὲν φόβῳ, τοὺς
 δὲ εὐεργεσίαις ᾠκειώσατο. καὶ τέλος τὸν μὲν Βρετ-
 τανικὸν τὸν παῖδα αὐτοῦ ὥς τῶν τυχόντων τινὰ τρέ-
 φεσθαι ἐποίει, ὁ γὰρ ἕτερος ἐθανε, τὸν δὲ Δομίτιον 10
 τότε μὲν γαμβρὸν τῷ Κλαυδίῳ ἀπέδειξεν, ὕστερον
 δὲ καὶ εἰσεποίησε, καὶ εἰσποίησασα τῷ Κλαυδίῳ αὐ-
 τὸν καὶ πρὸς τὸ κράτος ἐξήσκει καὶ παρὰ τῷ Σενέκᾳ
 ἐξεπαίδευεν. ἀμύθητόν τε πλοῦτον συνέλεγεν, οὐδὲ
 τὴν τυχοῦσαν λαβὴν ἐπ' ἀργυρισμῷ παραλείπουσα, 15
 B πολλοὺς δὲ καὶ φονεύουσα διὰ χρήματα. ἤδη δὲ τι-
 νας καὶ γυναῖκας ζηλοτυπήσασα ἔκτεινε. τὴν γοῦν
 Παυλίαν τὴν Δολλίαν ἀποκτείνασα καὶ τὴν κεφα-
 λὴν αὐτῆς κομισθεῖσαν μὴ γνωρίσασα, τό τε στόμα
 αὐτῆς αὐτὴ ταῖς χερσὶν ἀνέῳξε καὶ τοὺς ὀδόντας 20
 ἐπεσκέψατο ἰδίως πως ἔχοντας.

Μετὰ ταῦτα δὲ καὶ Αὐγούστην τὴν Ἀγριππίαν
 ὁ Κλαύδιος ἐπεκάλεσε, καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς εἰσποι-
 σάμενος μετωνόμασε Τιβέριον Κλαύδιον Νέρωνα
 Δροῦσον Γερμανικὸν Καίσαρα, μηδὲν φροντίσας ὅτι 25
 καλεσθαι ὁ οὐρανὸς τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐδοξε. καὶ
 μετὰ τοῦτο τὴν θυγατέρα τὴν Ὀκταουίαν εἰς ἕτερόν
 C τι γένος εἰσαγαγών, ἵνα μὴ ἀδελφοὺς συνοικίξαι
 δοκῇ, ἐνεγύησεν αὐτῷ. Ἀγριππίνα δὲ καὶ Καλπουρί-

8 καὶ τέλος — 12 τῷ Κλαυδίῳ, partim omitta in Dionis
 codicibus, habent Exc. Peiresc. 22 Μετὰ ταῦτα — p. 33, 7
 ἐνέβαλε desiderantur apud Dionem.

νίαν γυναῖκα τῶν πρώτων ἐφυνγάδευσεν, ἣ ὡς λέγε-
ται καὶ ἀπέκτεινεν, ἐπειδὴ τὸ κάλλος αὐτῆς ὁ Κλαύ-
διος ἐθαύμασε καὶ ἐπῆνεσε. τοῦ δὲ Νέρωνος, τοῦτο
γὰρ τὸ ὄνομα ἐπ' αὐτῷ ἐξευλόησεν, ἐς τοὺς ἐφήβους
5 ἐγγραφέντος, κατὰ τὴν ἡμέραν, ἐν ᾗ ἐνεγράφη, τὸ
δαιμόνιον τὴν τε γῆν ἐπὶ πολὺν ἔσεισε καὶ φόβον
νυκτὸς πᾶσιν ὁμοίως ἐνέβαλε. Νέρων μὲν οὖν ἠΰ-
ξετο, Βρεττανικὸς δὲ οὔτε τινα τιμὴν οὔτε ἐπιμέλειαν
εἶχεν· ἡ γὰρ Ἀγριππῖνα τοὺς περιέποντας αὐτὸν
10 τοὺς μὲν ἐξήλασε, τοὺς δὲ καὶ ἀπέκτεινε· καὶ τὸν D
Σωσίβιον, ᾧ ἡ τροφή αὐτοῦ καὶ ἡ παιδεία προστε-
τακτο, κατέσφαξεν ὡς τῷ Νέρωνι ἐπιβουλεύοντα.
καὶ παραδοῦσα αὐτὸν οἷς ᾗθελεν, οὔτε τῷ πατρὶ συν-
εἶναι οὔτε δημοσιεύειν εἶα. ἡδύνατο δὲ πάντα, τοῦ
15 Κλαυδίου κρατοῦσα καὶ τὸν Νάρκισσον καὶ τὸν Πάλ-
λαντα οἰκειωσαμένη· ὁ γὰρ Κάλλιστος ἐπὶ πολὺ προ-
χωρήσας δυνάμεως ἐτελεύτησεν.

Οἱ ἀστρολόγοι δὲ ἐξ ἀπάσης τῆς Ἰταλίας ἠλάθη-
σαν, καὶ οἱ αὐτοῖς συγγινόμενοι ἐκολάσθησαν. Κα-
20 ράτακος δὲ τις βαρβάρων ἀρχηγὸς ἄλους καὶ εἰς τὴν
Ῥώμην ἀχθεῖς, καὶ συγγνώμης παρὰ τοῦ Κλαυδίου W II 186
τυχών, εἶτα περινοστήσας τὴν πόλιν μετὰ τὴν ἄφε-
σιν, καὶ ἰδὼν αὐτῆς τὴν λαμπρότητα καὶ τὸ μέγεθος PI 566
“εἶτα” ἔφη “ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα κεκτημένοι τῶν
25 σκηνιδίων ἡμῶν ἐπιθυμεῖτε;” Ἰουλίῳ δὲ τινι Γαλ-
λικῷ δίκην λέγοντι ἀχθεσθεῖς ὁ Κλαύδιος ἐκέλευσεν
αὐτὸν εἰς τὸν Τίβεριν ἐμβληθῆναι. ἐφ' ᾧ δὲ Δομί-
τιος Ἄφρος, πλειστον τῶν κατ' αὐτὸν ἐν τῷ συνηγο-
ρεῖν ἰσχύσας, κάλλιστα ἀπέσκαψε· δεηθέντος γάρ

7 Νέρων — 14 δημοσιεύειν εἶα, omissa in Dionis codi-
cibus, habent Exc. Peiresc. 14 ἡδύνατο — 25 ἐπιθυμεῖτε
omittunt Dionis codices.

τινος τῆς παρ' αὐτοῦ βοηθείας, ἐπειδὴ ὑπὸ τοῦ Γαλλικοῦ ἐγκατελείφθη, ἔφη πρὸς αὐτόν "καὶ τίς σοι εἶπεν ὅτι κρείσσον ἐκείνου νήχομαι;"

- 11 Νοσήσαντος δὲ μετὰ ταῦτα τοῦ Κλαυδίου εἰσηλ-
 θεν ὁ Νέρων εἰς τὸ συνέδριον, καὶ εἰ ἀναρρωσθεῖν 5
 B ὁ Κλαύδιος, ἱπποδρομίαν ὑπέσχετο. πάντα γὰρ τρό-
 πον ἢ Ἀγριππῖνα ἐκίνει ἵνα τῷ τε πλήθει χαρίζοιτο
 καὶ μόνος ἔσεσθαι νομίζοιτο τῆς αὐταρχίας διάδοχος.
 διὸ τὸν τε ἱππικὸν ἀγῶνα, ᾧ προσέκειντο μάλιστα,
 ἐποίησε τὸν Νέρωνα ὑποσχέσθαι ἐπὶ τῇ τοῦ Κλαυ- 10
 δίου ὑγείᾳ, ἣν καὶ πάννυ ἀπήνχετο· καὶ πρὸς τὴν
 πρᾶσιν τῶν ἄρτων θόρυβόν τινα γενέσθαι παρασκευ-
 ᾶσασα, ἀνέπεισε τὸν Κλαύδιον τῷ τε δῆμῳ ἐκ προ-
 γραφῆς δηλῶσαι καὶ τῇ γερουσίᾳ ἐπιστεῖλαι ὅτι, κἂν
 αὐτὸς ἀποθάνοι, ὁ Νέρων τὰ κοινὰ ἱκανὸς ἤδη ἐστὶ 15
 διοικεῖν. καὶ ὁ μὲν πολὺς τε ἐκ τούτου ἦν καὶ διὰ
 στόματος ἤγετο ἅπασι, τὸν δὲ Βρεττανικὸν συχνοὶ
 C μὲν οὐδ' εἰ ἔξη ἐγίνωσκον, οἱ λοιποὶ δὲ παραπλήγῃ
 καὶ ἐπὶ λήπτον, ταῦτα κηρυττούσης τῆς Ἀγριππίνης,
 ᾧοντο. θάψαντος δὲ τοῦ Κλαυδίου τὴν ἱπποδρομίαν 20
 ὁ Νέρων μεγαλοπρεπῶς ἐπετέλεσε, καὶ τὴν Ὀκτα-
 οῦίαν δὲ τότε ἐγήμεν, ὥστε καὶ ἐκ τούτου ἀνὴρ ἤδη
 δοκεῖν. οὐδὲν δὲ ἀρκοῦν τῇ Ἀγριππίνῃ ἐδόκει· καί-
 τοι ὅσα τε ἡ Λιβία ἔσχε κἀκείνῃ ἐδέδοτο, καὶ ἄλλ'
 ἅττα πλεῖω ἐψήφιστο. ἡ δὲ καὶ ἰσοκρατὴς τῷ Κλαυ- 25
 δίῳ ἀντικρὺς ὀνομάζεσθαι ἤθελε. καὶ ποτε πολλοῦ
 τὴν πόλιν ἐπινεμομένου πυρός, πρὸς τὴν ἐπικουρίαν
 ἐκείνῳ συμπαρεγένετο.

4 νοσήσαντος — p. 35, 6 παρεσκευάζετο om. Diones codices.

Cap. 11. Dionis Historiae Romanae l. 60, c. 34 et 35, ex Zonara supplendi. Eusebii Historiae ecclesiasticae l. 2, c. 11 et 13—15, unde petita sunt Iosephi, Lucae et Iustini Martyris testimonia.

Ὁ γοῦν Κλαύδιος ἀχθόμενος τοῖς δρωμένοις τοῖς
 τέως εἰς γυνῶσιν λουῖσιν αὐτῷ, καὶ τῷ Βρεττανικῷ D
 ὁπότε ἐντύχοι φιλοφρόνως συγγινόμενος, οὐκ ἤνεγκε
 τὰ γινόμενα, ἀλλ' ἐκέλευν τε καταλῦσαι καὶ τὸν υἱὸν
 5 ἐς τοὺς ἐφήβους εἰσαγαγεῖν καὶ διάδοχον ἀποδείξαι
 παρεσκευάζετο. γνοῦσα δὲ ταῦτα ἡ Ἀγριππίνα προ-
 καταλαβεῖν αὐτὸν φαρμάκῳ πρὶν τι τοιοῦτον πραχ-
 θῆναι ἐσπούδασεν. ὥς δ' ἐκεῖνο οὐδὲν ὑπὸ τε τοῦ
 οἴνου, ὃν πολὺν ἀλλ' ὁ Κλαύδιος ἐπινεν, ἐξειργάσατο,
 10 καὶ ὑπὸ τῆς ἄλλης διαίτης, ἣ πάντες ἐπίπαν οἱ τὸ
 κράτος ἔχοντες χρῶνται πρὸς φυλακὴν ἑαυτῶν, Λου-
 κούσταν φαρμακίδα τινὰ περιβόησον ἐπ' αὐτῷ τούτῳ
 νέον ἐαλωκυῖαν μετεπέμψατο· καὶ τι φάρμακον ἔτε-
 ρον ἄφυκτον σκευάσασα δι' αὐτῆς, εἰς ξῖνα τῶν κα-
 15 λουμένων μυκήτων ἐνέβαλε, καὶ αὐτὴ μὲν ἐκ τῶν P I 567
 ἄλλων ἤσθιεν, ἐκεῖνον δὲ ἐκ τοῦ τὸ φάρμακον ἔχον-
 τος, ὄντος μεγίστου τε καὶ καλλίστου, φαγεῖν παρε-
 σκεύασε. καὶ ὁ μὲν οὕτως ἐπιβουλευθεὶς, ὥς ὑπερ-
 κορῆς σφόδρα τῇ μέθῃ γενόμενος, ὅσαρ καὶ ἄλλοτε
 20 πολλάκις ἐγένετο, ἐκ τοῦ συμποσίου ἐξεκομίσθη·
 κατεργασθεὶς δὲ τῷ φαρμάκῳ μετήλλαξε διὰ τῆς
 νυκτὸς μήτ' εἰπεῖν μήτ' ἀκοῦσαι τι δυνηθεὶς, ζήσας
 ἔτη ἐπὶ τρισὶν ἐξήκοντα καὶ μῆνας δύο καὶ ἡμέρας
 τρισκαίδεκα, ἀνταρρήσας δ' ἐνιαυτοὺς δεκατρεῖς μῆ-
 25 νάς τε ὀκτὼ καὶ ἡμέρας εἴκοσι.

Ταῦτα δὲ ἡ Ἀγριππίνα πεποίηκε τὸν Νάρκισσον
 εἰς Καμπανίαν προπέμψασα, ὥς τοῖς ὕδασιν ἐκεῖ B
 πρὸς τὴν ποδάγραν χρησόμενον· οὐ γάρ ποτε πα-
 ρόντος ἐκεῖνου τοιοῦτόν τι δεδρακέναι ἴσχυσεν ἄν·
 30 τοιοῦτος τοῦ δεσπότου φύλαξ ἐτύγχανε. Θανόντος W II 187
 δὲ τοῦ Κλαυδίου καὶ αὐτὸς εὐθὺς διεφθάρη, μέγι-
 στον δυνηθεὶς. πρὶν δὲ τοῦ σφαγῆναι ἔργον λαμπρὸν

διεπράξατο. τὰ γὰρ γράμματα τοῦ Κλαυδίου ὅσα ἀπόρρητα κατὰ τε τῆς Ἀγριππίνης καὶ καθ' ἑτέρων τινῶν ἔχων, οἷα τὰς ἐπιστολάς αὐτοῦ διοικῶν, ἅπαντα προκατέκλυσεν. ἐσφάγη δὲ παρὰ τῷ τῆς Μεσσαλίνης μνημεῖῳ, ὅπερ ἐκ συντυχίας συνενεχθὲν ἔδοξεν εἰς τὴν ἐκείνης τιμωρίαν γενέσθαι. ὥφθη μέντοι κομή-
 C τῆς ἀστῆρ ἐπὶ πλείστον, καὶ ψεκὰς αἱματώδης καὶ σκηπτὸς ἐς τὸ δορυφορικὸν σημεῖον ἐνέπεσε, καὶ ἕτερ' ἅττα συνέπεσεν ἃ σημεῖα τῆς Κλαυδίου τελευτῆς ἐλογίσθησαν.

10

Τούτου γοῦν βασιλεύοντος καὶ Θευδᾶς ἐγένετο, οὗ καὶ ὁ θεῖος Λουκᾶς ἐν ταῖς Πράξεσι μέμνηται, καὶ ὁ Ἰώσηπος ἐν τῷ ἐννεακαιδεκάτῳ λόγῳ τῆς Ἀρχαιολογίας ἱστορεῖ γόητα αὐτὸν ὄντα πολλοὺς ἀπα-
 τῆσαι, ἕως Φάδος ὁ τῆς Ἰουδαίας ἐπίτροπος ἔλην
 15 ἱππέων πέμψας πολλοὺς τῶν περὶ αὐτὸν ἀνέλκε, πολλοὺς δ' ἐξώργησε, καὶ αὐτοῦ δὲ τοῦ Θευδᾶ ζωορρη-
 θέντος τὴν κάραν ἀπέτεμε.

Καὶ Σίμων δ' ὁ μάγος ἐπὶ τούτου τοῦ βασιλέως τῇ Ῥώμῃ ἐπιδημήσας πολλοὺς τῶν τὴν Ῥώμην οἰκούν-
 των γοητείαις ἠπάτησε καὶ ἐσφετερίσατο. δηλοῖ δὲ
 τοῦτο Ἰουστίνος ὁ φιλόσοφος τε καὶ μάρτυς ἐν τῇ
 D πρὸς Ἀντωνίνον ὑπὲρ τοῦ καθ' ἡμᾶς δόγματος ἀπο-
 λογίᾳ γράφων ταῦτα "καὶ μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ
 κυρίου εἰς οὐρανὸν προεβάλλοντο οἱ δαίμονες ἀν-
 20 θρώπους τινὰς λέγοντας ἑαυτοὺς εἶναι θεοὺς, οἳ οὐ

11 Τούτου γοῦν — 18 κάραν ἀπέτεμε] Eusebii Hist. eccl. 2, 11. 12 Πράξεσι] 5, 36. 13 ἐννεακαιδεκάτῳ] immo Antiquit. l. 20, c. 5, § 1. Erravit Zonaras in exscribendo Eusebio, qui undevigesimum Iosephi librum paulo ante citaverat. Ceterum de Theuda Zonaras eadem habet p. 285, C. 19 Καὶ Σίμων — p. 37, 20 εὐαγγελίου συγγρα-
 φῆς] Eusebii Hist. eccl. 2, 13—15. 22 Ἰουστίνου Μαρτύρου Apolog. I (c. 26, t. 1, p. 190 ed. Otton.) apud Eusebium.

μόνον οὐκ ἐδιώχθησαν ὑφ' ὑμῶν, ἀλλὰ καὶ τιμῆς
 ἡξιώθησαν· ὧν εἷς καὶ Σίμων ὁ Σαμαρεὺς ὁ ἀπὸ
 κώμης Γιττῶν, ὃς ἐπὶ Κλαυδίου Καίσαρος διὰ τῆς
 τῶν δαιμόνων ἐνεργείας δυνάμεις μαγικὰς ποιήσας
 5 ἐν τῇ πόλει ὑμῶν τῇ βασιλίδι Ῥώμῃ θεὸς ἐνομισθῇ
 καὶ ἀνδριάντι παρ' ὑμῖν τετίμηται ἐν τῷ Τιβέριδι
 ποταμῷ μεταξὺ τῶν δύο γεφυρῶν Ἰσταμένῳ, γράμ-
 μασιν ἐπιγεγραμμένῳ Ῥωμαῖκοις Σίμωνι δέῳ σάγ-
 κτῳ· ὅπερ ἐξελληνιζόμενον Σίμωνι θεῷ ἁγίῳ δηλοῖ.

10 Καὶ ὁ Πέτρος δὲ ἐπὶ Κλαυδίου πρῶτον ἐπέδῃ-PI568
 μῃσε τῇ Ῥώμῃ, τὸ σωτήριον κήρυγμα ἐγκατασπείρων
 αὐτῇ καὶ τῷ φωτὶ τῆς ἀληθείας καταυγάζων τὰς
 διανοίας τῶν ἐν αὐτῇ, ὥς καὶ πολλοὺς πιστεῦσαι
 τῶν Ῥωμαίων καὶ οὕτως ἀλῶναι τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ
 15 κορυφαίου τῶν ἀποστόλων ὥς μὴδὲ τοῖς λόγοις αὐ-
 τοῦ ἀρκεσθῆναι μόνοις, παρακλήσεσι δὲ καὶ πρὸς
 Μάρκον χρήσασθαι τὸν ἀπόστολον ὁπαδὸν ὄντα
 Πέτρου, ἔγγραφον αὐτοῖς τῆς τοῦ κορυφαίου διδασ-
 καλίας ἐκθέσθαι ὑπόμνηνα, καὶ αὐτοὺς αἰτίους γε-
 20 νέσθαι τῆς τοῦ κατὰ Μάρκον εὐαγγελίου συγγρα-
 φῆς. οὕτω ταῦτα ἱστορεῖ ὁ Εὐσέβιος.

Καὶ Κλαύδιος μὲν ὃν εἴρηται τρόπον ἐξ ἀνδρώ- 12
 πων ἐγένετο, τὴν δ' ἡγεμονίαν ὁ Νέρων ἐσφτερεί- B
 σατο τῆς Ἀγριππίνης σπουδῇ, υἱὸς αὐτῆς ὧν καὶ
 25 εἰσποιητὸς παῖς τῷ Κλαυδίῳ γενόμενος, τῶν τε
 διαθηκῶν τοῦ Κλαυδίου ἀφανισθεῖσιν καὶ τοῦ
 Βρεττανικοῦ παρηγκωτισμένου, ὃς γνήσιος ἦν τοῦ
 τεθνεώτος υἱός, ἐν παιδικῇ ἔτι τυγχάνων τῇ ἡλικίᾳ.
 τοῦ Νέρωνος δὲ αὐτοκράτορος καὶ Ἀνγούστου ὑπὸ

Cap. 12. Dionis Historiae Romanae l. 61, c. 1 — l. 63,
 c. 16. Nonnulla Zonaras habet a Xiphilino praetermissa:
 sunt quae in eclogis Constantinianis reperiantur.

τε τῆς βουλῆς καὶ τῆς στρατιᾶς ἀναγορευθέντος ἡ
 Ἀγριππῖνα πάντα τὰ τῇ ἀρχῇ προσήκοντα διώκει τῷ
 ἐκείνου ὀνόματι καπηλεύουσα πάντα. προϊόντος δὲ
 τοῦ χρόνου ὁ Σενέκας ἐπαρχος ὢν τοῦ δορυφορικοῦ
 καὶ ὁ Βούρρος διδάσκαλος τοῦ Νέρωνος τὴν μὲν 5
 ἐπαυσαν, αὐτοὶ δὲ τὴν ἀρχὴν ἤνυσαν ἄριστα ἐφ'
 C ὅσον περ ἡδυνήθησαν. ὁ γὰρ Νέρων νεώτατος τυγ-
 χάνων ὅτ' ἐμονάρχησεν, ἑπτακαίδέκατον γὰρ ἔτος
 ἦγε τότε τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, καὶ μήτε φιλοπραγματίας
 WII188 ὢν, ἐτρώφα καὶ ἦρα καὶ ἐκάμαζε καὶ ἐμέθυε καὶ μο- 10
 νομαχίαις καὶ ἱπποδρομίαις ἐσχόλαζε. πολυδάπανος δὲ
 καὶ οὐ μικρόφρων ἦν, ἀλλὰ μᾶλλον ἀσωτενόμενος. τεκ-
 μήριον δέ, τινὲ τῶν περὶ αὐτὸν πεντήκοντα ἄμα καὶ
 διακοσίας μυριάδας ἀργυρίου δοθῆναι κελεύσας,
 ἐπειδὴ ἡ Ἀγριππῖνα ἀθροίσασα τὸ ἀργύριον ἐνώπιον 15
 αὐτοῦ τεθῆναι πεποίηκεν, ἴν' ἀθρόον ἰδὼν αὐτὸ
 μεταβάληται, συνεῖς ἐκεῖνος ἤρετο πόσον εἴη τὸ κέ-
 μενον, καὶ μαθὼν "ἡγνόησα" εἶπεν "ὀλίγον οὕτω
 D κεχαρισμένος", καὶ διπλασιασθῆναι ἐκέλευσεν. οὕτω
 δὲ ταχὺ τοὺς βασιλικοὺς ἐξήντηλσε θησαυρούς, ταχὺ 20
 δὲ πόρων ἐδεήθη καινῶν καὶ τέλη οὐκ εἰθισμένα
 πάντοθεν ἐξελέγετο.

Τῆς δ' Ἀγριππίνης, ὅτι μὴ ἀργυρολογεῖν ἡδύ-
 νατο φιλαργυρωτάτη οὖσα, περιθύμως ὀργισθείσης,
 καὶ ἀπειλησαμένης τὸν Βρεττανικὸν αὐτοκράτορα 25
 καταστήσειν, φοβηθεὶς ὁ Νέρων ἀπέκτεινε φαρμάκῳ
 αὐτόν. καὶ ὁ μὲν παραχρῆμα ἀπέψυξε καὶ φοράδην
 ὥς ἐπίληπτος ἐκκεκόμεστο· ἐν δέ γε τῇ ἐκφορᾷ, ἐπεὶ
 πελιδνὸς ὑπὸ τοῦ φαρμάκου γέγονε, γύψῳ χρυσθεὶς
 διὰ τῆς ἀγορᾶς ἦγετο· ὑετὸς δὲ πολὺς ὑγρᾶς ἐτι τῆς 30
 γύψου οὔσης ἐπιπεσὼν ἄπασαν αὐτὴν ἀπέκλυσεν,
 PI569 ὥστε τὸ δεινὸν μὴ μόνον ἀκούεσθαι, ἀλλὰ καὶ ὁρᾶσθαι.

Ἰστμερον δὲ καὶ τὴν μητέρα τὴν Ἀγριππίαν,
 τὸν ἀπελεύθερον Ἀνίκητον πέμψας, διεχειρίσατο.
 ἢ τὸν πεμφθέντα ἰδοῦσα, καὶ γνοῦσα ἐφ' ὅτῳ ἦκει,
 τὴν ἐσθῆτα περιεργήξατο, καὶ τὴν γαστέρα ἀπογυ-
 5 μνώσασα "παῖς ταύτην" ἔφη "Ἀνίκητος, παῖς, ὅτι
 Νέρωνα ἔτεκε." καὶ ἡ μὲν ἐσφάγη, ὁ δὲ Νέρων καὶ
 αὐτόπτης τοῦ τολμήματος γέγονε καὶ πᾶσαν εἶδε
 γυμνώσας καὶ τὰ τραύματα ἐξηρόθμυσε. ταῖς δὲ
 νυξὶν ἐξεταράττετο ὥστε καὶ ἐκ τῆς εὐνῆς ἀνακηδᾶν
 10 καὶ ἐκδειματουῖσθαι. ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ πολλαχόθι
 ἐγράφετο παρὰ τινων ἀφανῶς

Νέρων, Ὁρέστης, Ἀλκμαίων μητροκτόνοι.

Καὶ τὴν Αὐγούστιαν Ὀκταουίαν τὴν τοῦ Κλαυ-
 δίου θυγατέρα, τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἀπεπέμψατο. B
 15 τῆς γὰρ Σαβίνης ἐρῶν, ἠθέληεν αὐτῇ συνεῖναι ὥς
 γαμετῇ. δεισάσα δὲ ἡ Σαβίνα μήποτε ἡ Ὀκταουία
 μετακληθῇ, κατηγοροῦς ἐπ' αὐτῇ καὶ μοιχείας καὶ
 γοητείας ψευδοῦς παρσκευάσατο. καὶ τὸ μὲν πρῶ-
 τον φυγαδευθῆναι αὐτήν, ἔπειτα καὶ σφαγῆναι
 20 ἐποίησεν. εἴτα καὶ αὐτὴ ἡ Σαβίνα ἐκτάνθη ὑπὸ τοῦ
 Νέρωνος· κνούση γὰρ αὐτῇ λὰξ ἐνέθορεν. ἐπὶ πολὺ
 δὲ θανούσαν ἐπένθησεν. οὕτως δ' αὐτήν ἐπόθησεν
 ὥστε τὰ μὲν πρῶτα γυναῖκά τινα προσφερῇ ἐκείνῃ
 μετεπέμψατο καὶ ἔσχεν, ἔπειτα παῖδα ἀπελεύθερον, C
 25 ὃν Σπόρον ὠνόμαζεν, ἐκτεμὼν ἐγρημεν, ἐπειδὴ καὶ
 αὐτὸς τῇ Σαβίνῃ ἐφίκει, καίπερ Πυθαγόρα τινὲ ἐξ-
 ελευθέρῳ γεγαμημένος. καὶ συνεγίνοντο ἅμα τῷ
 Νέρωνι Πυθαγόρας μὲν ὥς ἀνὴρ, Σπόρος δὲ ὥς
 γυνή. καὶ ἐκιδαρφώθησε δὲ δημοσίᾳ, καίτοι βραχὺ

23 τὰ μὲν πρῶτα — 24 ἔσχεν, a Xiphilino omitta, ha-
 bent Exc. Peiresc.

καὶ μέλαν φάνημα ἔχων, καὶ ἐν τῷ ἱπποδρομίῳ
 ἤρματιηλάττησεν. ἐπεραιώθη δὲ καὶ πρὸς τὴν Ἑλλάδα,
 οὗτοι γὰρ ὡς οἱ πρόγονοι αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπὶ ὀρχήσει καὶ
 ἐπὶ κιθαρωδήσει κηρύξει τε καὶ τραγωδίας ὑπο-
 κρίσει. οὐ γὰρ ἦρκει αὐτῷ ἡ Ῥώμη, ἀλλ' ἐδεήθη 5
 D καὶ ἐκστρατείας, ἵνα καὶ περιοδονίῃς, ὡς ἔλεγε,
 γένηται.

Ἀλλὰ τί ἂν τις καθ' ἕκαστον λέγοι τῶν παρ'
 ἐκείνου πραττομένων; πάντα γὰρ ἀπλῶς ὅσα οἱ τυ-
 χόντες ὑποκρίνονται, κάκεινος ἔλεγε τε καὶ ἐπραττε 10
 καὶ ἐπασχε, πλὴν καθ' ὅσον χρυσαῖς ἔδειτο ἀλύσειν.
 οὐ γὰρ ἐπρεπε Ῥωμαίων ἀντοκράτορα σιδηραῖς δεῖ-
 σθαι. στρατιώτης δὲ τις ἰδὼν αὐτὸν δεδεδεμένον
 ἠγανάκτησε καὶ προσδραμὼν ἔλυσεν. ἕτερος δέ,
 WH189 ἐρομένου τινὸς τί ποιεῖ ὁ ἀντοκράτωρ, ἀπεκρίνατο 15
 ὅτι "τίκτει". τοιοῦτον γὰρ τι ὑπεκρίνετο τότε. ἤρ-
 ξατο δὲ καὶ τὸν Ἰσθμὸν τῆς Πελοποννήσου διορύξει,
 PI570 καίπερ τῶν ἀνθρώπων ὀκνούντων. λαβὼν οὖν αὐτὸς
 δίκηλλαν, καὶ τι καὶ ἀνασκάψας, ἔπεισε καὶ τοὺς
 ἄλλους ἀνάγκη αὐτὸν μιμήσασθαι. αἶμα δὲ τοῖς 20
 πρῶτοις ἀψαμένοις τῆς γῆς λέγεται ἀναβλύσαι καὶ
 οἰμαγὰς καὶ μυκηθμοὺς ἐξακούεσθαι καὶ εἰδῶλων
 γενέσθαι φαντασίαν πολλῶν.

13 Οὗτος πρῶτος καὶ τοῦ κατὰ Χριστιανῶν ἤρξατο
 διωγμοῦ, καὶ Πέτρον καὶ Παῦλον τοὺς κορυφαίους 25
 τῶν ἀποστόλων ἀπέκτεινε κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν, ὡς
 Εὐσέβιος ἱστορεῖ, ἐκ παλαιότερων συγγραφέων μαρ-

Cap. 13. Eusebii Historiae ecclesiasticae l. 2, c. 24
 25, et lib. 3 c. 2. Dionis Historiae Romanae l. 63, c. 22
 — c. 29, unde multa Zonaras excerpsit quae apud Xiphilinum
 et in collectaneis Constantinianis desiderantur.

27 Εὐσέβιος] Hist. eccl. l. 2, c. 25. ἐκ παλαιότερων
 συγγραφέων] Ex epistolis Dionysii Corinthiorum episcopi.

τυρίας παράγων. ἕτεροι δὲ κατὰ τὴν αὐτὴν μὲν ἡμέραν φασὶ τελειωθῆναι καὶ ἄμφω τοὺς ἀποστόλους, ἐν ἄλλῳ δ' ἔτει καὶ ἄλλῳ. μετὰ δὲ Πέτρον πρῶτος ἀρχιερεὺς τῆς Ῥώμης ὁ Λίνος ἐγένετο.

- 5 Ἔτι δ' ἐν τῇ Ἑλλάδι ὄντος τοῦ Νέρωνος Ἰουδαῖοι B εἰς προὔπιτον ἀπέστησαν· καὶ ἐπ' αὐτοὺς τὸν Οὐέσπασιανὸν ἐπεμψε. καὶ οἱ ἐν τῇ Βρεττανίᾳ δὲ καὶ οἱ Γαλάται βαρυνόμενοι ταῖς εἰσφοραῖς ἥσχαλλον ἐκ πλείονος καὶ ἐφλέγμαινον. Γάιος δὲ Ἰούλιος Οὐίνδιξ, 10 ἀνὴρ κατὰ τὸν πατέρα βουλευτὴς τῶν Ῥωμαίων, ὁρῶν τοὺς ὁμοφύλους Γαλάτας ὀργῶντας πρὸς ἀποστασίαν, δι' ὧν ἐδημηγόρησεν ἡρέθισεν αὐτούς, καὶ ᾤρκωσε πάντα ὑπὲρ τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δήμου τῶν Ῥωμαίων ποιήσειν, καὶ ἑαυτὸν, ἂν τι παρὰ ταῦτα πράξῃ, φονεύ- 15 σειν. αὐτοκράτορα δὲ Γάλβαν τὸν Σερούιον τὸν Σουλπίκιον προσχειρίσατο, γενόμενον ἐξ εὐπατριδῶν, C καὶ τότε τῆς Ἰβηρίας ἄρχοντα. καὶ ὃς τὴν ἡγεμονίαν ἐδέξατο, οὐκ ἡθέλησε δὲ τὰς τῆς αὐταρχίας ἐπικλήσεις προσλαβεῖν τότε. τῆς δ' ἀποστασίας παρατεινο- 20 μένης ὁ Οὐίνδιξ ἑαυτὸν ἀπέσφαξε, τῶν μετ' αὐτοῦ στρατιωτῶν κινδυνευσάντων ὑπεραλγῆσας, καὶ πρὸς τὸ δαιμόνιον ἀγανακτήσας ὅτι τοιούτου πράγματος ὀριγνηθεὶς, τοῦ τὸν Νέρωνα καταλῦσαι καὶ τοὺς Ῥωμαίους ἐλευθερῶσαι, οὐκ ἐξετέλεσεν αὐτό. τοσαύτη 25 γὰρ προθυμία πρὸς τοῦτο ἐχρήσατο ὥστε τοῦ Νέρωνος διακοσίας καὶ πεντήκοντα μυριάδας ἐπικηρύξαντος τῷ τὴν κεφαλὴν τοῦ Οὐίνδικος κομίσονται D αὐτῷ, ἐκεῖνος ἔφη ὅτι "ὁ Νέρωνα ἀποκτείνας καὶ τὴν ἐκείνου κομίσας μοι κεφαλὴν, τὴν ἐμὴν ἀντιλήψεται."

1 ἕτεροι] Ex. gr. Prudentius et Augustinus. Haec unde Zonaras hauserit incertum. 20 τῶν μετ' αὐτοῦ — 25 ἐχρήσατο omittunt Dionis Exc.

Ὁ δὲ Νέρων μαθὼν καὶ τὸν Πειρώνιον, ὃν κατὰ τῶν ἐπαναστάντων μετὰ τοῦ πλείονος προεπεπόμεναι στρατεύματος, τὰ τοῦ Γάλβου φρονήσαντα, οὐκέτ' οὐδεμίαν ἐλπίδα τῶν ὅπλων ἔσχευ, ἀλλ' ἐβουλευσατο τοὺς τε βουλευτὰς ἀποκτείνειν καὶ τὴν πόλιν κατα- 5
 πρῆσαι καὶ πλεῦσαι εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ὑπειπὼν ὅτι
 "ἂν καὶ τῆς ἀρχῆς ἐκπέσωμεν, ἀλλὰ τό γε τέχνηον ἡμᾶς διαθρόψει ἐκεῖ." μέλλοντος δὲ ταῦτα δράσειν ἢ βουλή τὴν περὶ τὸν Νέρωνα φρουρὰν ἀποκαλέσασα εἰσῆλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ τὸν μὲν πολέμιον 10
 ἀπέφηνε, τὸν δὲ Γάλβαν ἀνθερίλετο αὐτοκράτορα.

PI 571 Νέρων δὲ ὥς ᾗσθητο ὅτι ὑπὸ τῶν φυλάκων ἐγκατα-
 λείπεται, ἐσθῆτά τε φαύλην ἐνέδυ καὶ ἐπὶ ἵππον οὐδὲν βελτίονα ἀνέβη, καὶ κατακεκαλυμμένος, ὅπως διαλάθῃ, μετὰ Ἐπαφροδίτου καὶ τοῦ Σπόρου νυκτὸς 15
 ἔφυγε. γνωρισθεὶς δὲ ὥς καὶ παρὰ τοῦ τῶν ἀπαντη-
 σάντων αὐτοκράτορος προσαγορευθῆναι, τῆς ὁδοῦ ἀπειράπετο καὶ εἰς καλαμῶδη τόπον τινὰ κατεκρύφθη.

Ὁ δὲ δῆμος ἐν τῇ Ῥώμῃ, ἐπεὶ ἡμέρα ἐγένετο, ὑπερέχαιρον καὶ τὴν πόλιν στεφανωμάτων ἐπλήρω- 20
 σαν, καὶ τινες καὶ πιλία ὥς ἡλευθερωμένοι ἔφερον, ἢ βουλή τῷ Γάλβῳ τὰ τῇ ἀρχῇ προσήκοντα ἐψηφίσαντο. ὁ δὲ ὄμιλος εἰς τε τὸν Νέρωνα ἀπέσκωπτον καὶ

B συχνοὺς τῶν παρ' αὐτῷ δυνηθέντων φονεύοντες εἶλκον. ἐκείνου δὲ ζήτησιν οἱ στρατιῶται καὶ ἄλλοι 25
 πεποιήντο, καὶ γνόντες ὅπῃ ποτὲ ἦν, ἐπεμψαν ἐπ'

WII 190 αὐτὸν ἱππέας. ὁ δὲ προσιόντας αὐτοὺς αἰσθόμενος προσέταξε τοῖς παροῦσι καὶ ἑαυτὸν καὶ σφᾶς ἀπο-
 κτείνειν. ὥς δ' οὐχ ὑπήκουον, μέγα ἐστέναξεν. εἰτα τὸν Σπόρον ἀνελεῖν θελήσας καὶ μὴ δυνηθεὶς, "ἐγὼ 30
 μόνος" ἔφη "οὔτε φίλον οὔτε ἐχθρὸν ἔχω." καὶ ἡδη πελασάντων τῶν ἱππέων αὐτὸς ἑαυτὸν ἐπάταξεν,

εἰπὼν "ὦ Ζεῦ, οἶος τεχνίτης ἀπόλλυμαι." δυσθανα-
τοῦντα δ' αὐτὸν ὁ Ἐπαφρόδιτος προσκατειργάσατο.

Ὁ μὲν οὖν οὕτω κατὰ τὸν Ἰούλιον ἐταλεύτησε
μῆνα, βιουὺς ἔτη τριάκοντα πρὸς μῆσιν πέντε καὶ
5 ἡμέραις ἑκοσιν, ἀφ' ὧν ἤρξεν ἔτη τρισκαίδεκα καὶ C
μῆνας ὀκτὼ δυοῖν ἡμερῶν δέοντας. ἐν δὲ τῷ ὀγδόῳ
τῆς τούτου βασιλείας ἔτει πρῶτος ἐπίσκοπος Ἀλεξαν-
δρείας μετὰ τὸν ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν Μάρκον
Ἀνιανὸς γέγονεν.

10 Γάλβας δ', ἐπεὶ ὅτε Νέρων διέφθαρτο καὶ ἡ βουλὴ 14
τὴν ἀρχὴν οἱ ἐψηφίσατο καὶ ὁ Ροῦφος αὐτῷ προσ-
εχώρησεν, ἀνεθάρσησεν, οὐ μέντοι καὶ τὸ Καίσαρος
ἀνέλαβεν ὄνομα πρὶν τοὺς τῆς βουλῆς πρεσβευτὰς
πρὸς αὐτὸν ἔλθειν· ἀλλ' οὐδὲ τὸ τοῦ αὐτοκράτορος
15 πρότερον εἰς οὐδὲν γράμμα ἐνεγεγράφει. τοὺς δὲ
συκοφαντήσαντάς τινας ἐπὶ τοῦ Νέρωνος ἢ ψευδο-
μαρτυρήσαντας ἐκόλασε. καὶ οἱ δοῦλοι οἱ κατὰ τῶν D
δεσποτῶν πράξαντές τι ἢ εἰπόντες αὐτοῖς ἐκείνοις
ἐπὶ τιμωρίᾳ παρεβόθησαν. καὶ τὰ χρήματα δὲ καὶ
20 τὰ κτήματα ὅσα τινὲς παρὰ τοῦ Νέρωνος εἰλήφισαν
ἀπηγεῖτο. τοὺς γε μὴν ὑπ' ἐκείνου φυγαδευθέντας
ὥς ἡσεβηκότας τι εἰς αὐτὸν κατήγαγε, καὶ τὰ ὅσα
τῶν ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γένους σφαγέντων εἰς τὸ τοῦ
Αὐγούστου μνημεῖον μετεκόμισε, καὶ τὰς εἰκόνας
25 αὐτῶν ἀποκατέστησεν.

Οἱ δὲ ἐν ταῖς Γερμανίαις στρατιῶται προστησά-
μενοι Αὐλὸν Οὐιτέλλιον ἐνανέστησαν. ὁ οὖν Γάλβας
τὴν ἐπανάστασιν πυθόμενος, Λούκιον Πείσωνα,
νεανίσκον εὐγενῆ, ἐπιεικῆ, φρόνιμον, νόδιετήσατο

Cap. 14. Dionis Historiae Romanae l. 64, c. 4 — c. 6.
Non pauca pleniora sunt quam apud Xiphilinum et in Con-
stantini Porphyrogeniti collectaneis, quorum conf. p. 216 ed. Mai.

PI572 καὶ ἀπέδειξε Καίσαρα. ὁ δὲ Ὅθων ὁ Μάρκος ὁ
 Σαλούιος, ἀγανακτήσας ὅτι μὴ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ Γάλ-
 βου υἱοθετήθη, ἐπανέστη αὐτῷ, τριάκοντα μόνους
 στρατιώτας ἐτοιμασάμενος. ἐπεὶ γὰρ θύοντι τῷ
 Γάλβᾳ μόνος τῶν βουλευτῶν αὐτῷ παρέστη, καὶ τοῦ 5
 ἱεροπτοῦ ἐπιβουλευθήσεσθαι αὐτὸν εἰπόντος ἤκουσε
 καὶ παραινοῦντος οἴκοι μείναι καὶ μηδαμῇ προσελθεῖν,
 κατέδραμέ τε εὐθύς ὥς ἐπ' ἄλλο τι εἰς τὸ στρατόπεδον
 ἀπιῶν καὶ ὑπὸ τῶν συνομωμοκότων αὐτῷ στρατιω- 10
 τῶν εἰς τὸ τεῖχος εἰσῆχθη, καὶ τοὺς ἄλλους στρατιω-
 τας προσαναπείσας, ἥ μᾶλλον εἰπεῖν, ἐκπριάμενος
 πολλαῖς ὑποσχέσεσι, παρ' ἐκείνων τε παραχρῆμα καὶ
 B τῶν ἄλλων ἔλαβε τὴν ἀρχήν.

Ὁ Γάλβας δὲ μαθὼν τὰ πρᾶσσόμενα ἐπεμψεν εἰς
 τὸ στρατόπεδόν τινας ὥς μεταπεῖσαι τοὺς ἐν αὐτῷ 15
 δυνησόμενος. κἂν τούτῳ στρατιώτης τις γυμνὸν τὸ
 ξίφος καὶ ἡμαγμένον ἀνατείνων προσῆλθεν αὐτῷ,
 φάσκων "θάρσει, αὐτόκρατορ Ὅθωνα γὰρ ἀπέκτεινα."
 πιστεύσας οὖν ὁ Γάλβας εἰς τὸ Καπιτώλιον ὥς θύσων
 ᾤρησε. καὶ ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ ἀπαντήσαντες αὐτῷ 20
 ἵππεις καὶ πεζοὶ ἐκεῖ τὸν γέροντα, τὸν ὑπατον, τὸν
 ἀρχιερέα, τὸν Καίσαρα, τὸν αὐτοκράτορα πολλῶν
 ὁρῶντων κατέκοψαν· καὶ τὴν κεφαλὴν ἀποκόψαντες
 κοντῷ ἐνέπειραν. καὶ ὁ μὲν οὕτως ἐφρονεύθη, τοῦτο
 C μόνον εἰπὼν "καὶ τί κακὸν ἐποίησα;" ἀπέθανε δὲ 25
 καὶ ὁ Πείσων καὶ ἄλλοι συχνοί. πράξαντες δὲ ταῦτα
 οἱ στρατιῶται, καὶ τὰς κεφαλὰς ἐκείνων ἀποτεμόντες,
 πρὸς τε τὸν Ὅθωνα αὐτὰς ἐν τῷ στρατοπέδῳ καὶ
 εἰς τὸ συνέδριον ἐκόμισαν, ὥστε τοὺς βουλευτὰς
 καταπλαγέντας χαίρειν τε προσποιεῖσθαι καὶ τῷ 30
 Ὅθωνι πάντα τὰ πρὸς τὴν ἀρχὴν φέροντα ψηφίσαι-
 WH191 σθαι. οὐκ ἐλάνθανε δὲ ὅτι αὐτὸς τὴν βουλὴν ἐβιάζετο

καὶ ὥς ἀσελγέστερον καὶ πικρότερον τοῦ Νέρωνος
ἄρξειν ἐμελλε.

Γάλβρα μὲν οὖν ζήσαντι ἔτη δύο καὶ ἑβδομήκοντα
καὶ ἡμέρας τρεῖς καὶ εἴκοσιν, ἄρξαντι δὲ μῆνας ἑννέα 15
5 καὶ ἡμέρας τρισκαίδεκα, τοῦτο τέλος ἐγένετο· ὁ δὲ
"Οἰωνοῦ μετέγνω μὲν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις, τῶν D
ἱερῶν αὐτῷ θύοντι πονηρῶν ὀφθέντων καὶ ἄλλων
σημείων αὐτῷ γενομένων, ἀλλ' οὐκ εἶχεν εἰς τὴν
ἀρχὴν εἰσελθὼν ἀναδύναι. καὶ ἐνέμεινεν αὐτῇ καὶ
10 δίκην δέδωκεν.

Ἐν τούτοις δὲ τις πλασάμενος Νέρων εἶναι ἐκ
τῆς πρὸς τὸν Νέρωνα οὔσης ἐμφορείας αὐτῷ τὴν
Ἑλλάδα ὀλίγου πᾶσαν ἐτάραξε, καὶ χεῖρα κακούργων
ἀνδρῶν ἀφροίσας πρὸς τὰ ἐν τῇ Συρίᾳ στρατόπεδα
15 ὤρμησεν. ἐν Κύνδῳ δὲ περαιούμενον αὐτὸν ὁ Καλ-
πούρνιος συνέλαβε καὶ ἀπέκτεινεν.

Ὁ δὲ "Οἰωνοῦ λάθρα πολλοὺς πρὸς τὸν Οὐιτέλλιον
ἐπὶ καταλλαγῇ ἐπεμψεν. ὥς δ' οὐκ ἐπέιθετο,
πρεσβευτὰς ἀπέστειλε φανερώς. οὔτε δὲ ἀπεκρί-
20 νατό τι αὐτοῖς Οὐιτέλλιος οὔτε ἀντέπεμψεν αὐ-
τούς. εἰτα ἐπεμψεν "Οἰωνοῦ ἰσχὺν κατὰ γῆν τε καὶ
θάλασσαν, ἡττήθη δὲ διὰ πολυαρχίαν, οὐ δι' P I573
ἀσθένειαν. καὶ τῆς Ῥώμης δὲ ἐξωρμήθη καὶ
τούς πρῶτους ἐξήγαγε. μέρος δὲ τι τῆς δυνά-
25 μεως τῷ Πρόκλῳ δούς, αὐτὸς ἀνεχώρησε, λέγων
μὴ φέρειν μάχην ἀνδρῶν ὁμοφύλων ἰδεῖν. ὅθεν
μαλακίαν αὐτοῦ καταγνόντες οἱ στρατιῶται καὶ οἱ
στρατάρχαι οὐδὲν τῶν δεόντων ἐπραξαν, ἀλλ' ἡττή-
θησαν καὶ τοῖς τοῦ Οὐιτελλίου ἐπεκηρυκεύσαντο καὶ

ἀνεμίχθησαν σφίσι. τῷ δὲ Ὄθωνι ἡγγεϊλε ταῦτα ἰππεύς, καὶ ἀπιστούμενος "εἶθε" ἔφη "ταῦτα ψευδῆ, Καῖσαρ, ἦν"· καὶ εἰπὼν ἑαυτὸν διεχρήσατο. πιστευσάντων δ' ἐκ τούτου πάντων καὶ ἐτοίμως ἔχόντων ἀναμαχέσασθαι, οἳ τε γὰρ δορυφόροι συχνοὶ ἦσαν, B καὶ ἕτεροι οὐκ ὀλίγοι παρῆσαν, καὶ λιπευόντων αὐτὸν μὴδ' ἑαυτὸν μῆτε σφᾶς προδοῦναι, "πάντες γὰρ" ἔλεγον "ὑπὲρ σοῦ ἡδέως ἀποθανούμεθα", ὁ Ὄθων "πολὺ δικαιότερόν ἐστιν" εἶπεν "ἕνα ὑπὲρ πάντων ἢ πολλοὺς ὑπὲρ ἑνὸς ἀπολέσθαι", καὶ μὴ βούλεσθαι αὖτις δι' ἕνα ἄνδρα τὸν δῆμον τῶν Ῥωμαίων στασιάζειν καὶ τοσοῦτον ὄχλον ἀνθρώπων φθείρεσθαι. ταῦτ' εἰπὼν εἰς τὸ δωμάτιον ἀνεχώρησε, καὶ τινα τοῖς τε οἰκείοις καὶ τῷ Οὐίτελλίῳ ὑπὲρ αὐτῶν ἐπιστάλας, τὰ τε γράμματα ὅσα τινὲς αὐτῷ κατ' ἐκείνου ἔγε- u γράφεσαν ἔκαυσεν, ὥστε μηδὲνα ἐξ αὐτῶν φωραθέντα κινδυνεῦσαι, καὶ καλῶν ἕνα ἕκαστον τῶν παρόντων ἡσπάζετο αὐτοὺς καὶ ἐδίδου σφίσι χρήματα. C καὶ τούτῳ ταραχῆς γενομένης στρατιωτῶν ἐξῆλθε, καὶ καταστήσας αὐτοὺς οὐ πρότερον ἀνεχώρησε πρὶν αὖτις εἰς τὸ ἀσφαλὲς ἄλλους ἀλλαχοῦ πέμψαι. καὶ οὕτως ἐπεὶ μηδὲν ἔτι ταραχῶδες ἐγένετο, ἑαυτὸν διεχρήσατο. καὶ οἱ στρατιῶται τὸ σῶμα αὐτοῦ ἔθαψαν, καὶ τινες αὐτῷ ἐπέσφαξαν ἑαυτούς.

Τοῦτο τὸ τέλος τῷ Ὄθωνι γέγονε, ζήσαντι μὲν αὖτις ἑπτὰ καὶ τριάκοντα ἔτη, ἄρξαντι δὲ ἡμέρας ἑνενήκοντα· ὅθεν καὶ τὴν ἀσέβειαν καὶ τὴν πονηρίαν τοῦ βίου συνεσκίασε· κάκιστα γὰρ ἀνθρώπων ζήσας κάλλιστα ἀπέθανεν. οἱ δὲ στρατιῶται εὐθύς μὲν ἑταράχθησαν, καὶ ὑπ' ἀλλήλων πολλοὶ ἀνῆρέθησαν· αὖτις ἔπειτα ὁμονόησαν καὶ προσκεχωρήκασαν τοῖς κεκρατηκόσιν.

Οἱ δ' ἐν τῇ Ῥώμῃ τὸ πάθος μαθόντες τοῦ ^W ^{II} ¹²⁹ ^D ¹⁶
 "Οδωνος, ἀπεδήμει γὰρ τοῦ ἄστεος, ὡς προεῖρηται,
 αὐτοκράτορα τὸν Οὐιτέλλιον ἀνηγόρευον. ὄντι δ' ἐν
 τῇ Γαλατίᾳ ὁ θάνατος ἡγγέλθη τοῦ "Οδωνος. ἦλθε
 5 δὲ πρὸς αὐτὸν καὶ ἡ γυνὴ καὶ τὸ παιδίον, ὃ καὶ ἐπὶ
 βήματος Γερμανικόν τε καὶ αὐτοκράτορα ἐπωνόμασεν,
 ἐξάετες ὄν. φιλόμαντις δὲ ὑπάρχων καὶ μηδὲ τὸ
 βραχὺ πράσσειν ἄνευ αὐτῶν, τότε μὲν τοὺς ἀστρο-
 νόμους, ὕστερον δὲ καὶ τοὺς γόητας ἐξήλασε, προ-
 10 ειπὼν σφίσι ἐντὸς τῆσδε τῆς ἡμέρας ἐξ ἀπάσης
 ἐκχωρῆσαι τῆς Ἰταλίας. κἀκεῖνοι νυκτὸς ἀντιπρο-
 θέντες προγράμματα, ἀντιπαρήγγειλαν αὐτῷ ἀπαλ- ^{PI} ⁵⁷⁴
 λαγῆναι τοῦ βίου ἐντὸς τῆς ἡμέρας ἐν ᾗ ἐτελεύτησεν.
 Ἦν δὲ τρυφῇ τε καὶ ἀσελγείᾳ προσκείμενος. καὶ
 15 ἀπ' ἀρχῆς τοιοῦτος ὦν ὅλος περὶ τὰ καπηλεῖα καὶ τὰ
 κυβευτήρια καὶ τοὺς ὀρχηστὰς καὶ τοὺς ἀρματηλάτας
 ἐσπουδακέναι, καὶ ἀμύθητα ἐς τὰ τοιαῦτα ἀνήλiske
 καὶ διὰ τοῦτο καὶ θανειστὰς πολλοὺς εἶχε· τότε δὲ
 καὶ μᾶλλον ὕβριζε, καὶ τῆς τε ἡμέρας τὸ πλεῖστον
 20 τῆς τε νυκτὸς ἐδαπάνα ἀπλήστως ἐμπορούμενος καὶ
 συνεχῶς ἐξεμῶν, ὡς μόνῃ τῇ παρόδῳ τῶν σιτίων
 τρέφεσθαι. ἀφ' οὗπερ καὶ ἀνταρκεῖν ἠδύνατο. οἱ δὲ
 συνδειπνοῦντες αὐτῷ πάννυ κακῶς ἀπηλλάσσοντο.
 Ὅθεν εἰς τις αὐτῶν νοσήσας καὶ διὰ τοῦτο ἡμέρας ^B
 25 τινὰς τοῦ συσσιτίου ἀπολειφθεὶς εἶπεν ὅτι "εἰ μὴ
 ἐνόσησα, πάντως ἂν ἀπολώλειν." καὶ ἐγένετο ὁ
 χρόνος ὁ τῆς ἀνταρχίας αὐτοῦ σύμπας οὐδὲν ἄλλο ἢ

Cap. 16. Dionis Historiae Romanae l. 65, c. 1—22, ex quibus multa Zonaras excerpit quae apud Xiphilinum et in eclogis Constantinianis desiderantur. Iosephi de bello Iudaico l. 4, c. 10 11. Eusebii Historiae ecclesiasticae l. 3 c. 8: cuius verbis et alia addita sunt et Appiani testimonium Hist. Rom. l. 22.

μέθαι τε καὶ κῶμοι. καὶ τί ἂν τις καθ' ἑκαστον αὐτῶν καταλέγοι, ὅποτε πρὸς πάντων ὠμολόγηται δύο μυριάδας μυριάδων καὶ χίλλας πεντακοσίας ἐν τῷ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ χρόνῳ ἐς τὰ δειπνα αὐτὸν δεδ-
 πανηκέναι. πολλὰκις δὲ καὶ παρ' ἄλλοις εἰστιᾶτο, ⁵
 καὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἄλλοι μὲν ἀκρατίσασθαι παρ-
 C εἶχον αὐτῷ, ἄλλοι δὲ ἀριστῆσαι, ἕτεροι δὲ δειπνον,
 ἕτεροι δὲ μεταδόρπιά τινα πλησμονῆς παραμύθια.

Οὕτω δὲ βιοῦς οὐκ ἄμοιρος ἦν παντάπασι καὶ
 καλῶν ἔργων. τό τε γὰρ ἐπὶ Νέρωνος καὶ τὸ ἐπὶ ¹⁰
 Γάλβου τοῦ τε Ὀθωνος κοπὲν νόμισμα ἐτήρησεν, οὐκ
 ἀγανακτῶν ταῖς εἰκόσιν αὐτῶν, καὶ ὅσα τισὶν ἐδε-
 δώρηντο ἐφύλαξε, μηδὲνα μηδὲν ἀφελόμενος· καὶ
 οὔτε τὰ ἐκ τῶν συντελειῶν ἐποφληθέντα ἀπῆρτησεν
 οὔτε οὐσίαν τινὸς ἐδήμευσεν, ὀλίγους μὲν πάνυ τῶν ¹⁵
 τὰ Ὀθωνος πραξάντων ἀποκτείνας, μηδὲ τὰς ἐκείνων
 μέντοι οὐσίας τοὺς προσήκοντας σφῶν ἀποστερήσας.
 D καὶ τοῖς οἰκείοις δὲ τῶν πρότερόν ποτε θανατωθέν-
 των ἐδώρῃσατο πάντα ὅσα ἐτι ἐν τῷ δημοσίῳ εὑ-
 ρηντο. ἀλλ' οὐδὲ τὰς διαθήκας τῶν ἀντιπολεμῆσάντων ²⁰
 αὐτῷ καὶ ἐν ταῖς μάχαις πεσόντων ἡτιάσατο. ἀπηγό-
 ρευσε δὲ καὶ τοῖς βουλευταῖς καὶ τοῖς ἱππεῦσι μονο-
 μαχεῖν ἢ ἐν ὀρχήστρῳ θέαν τινὰ παρέχειν. καὶ διὰ
 ταῦτα ἐπηνεῖτο.

Ἐπὶ τούτοις ἡγγέλθη αὐτῷ ἡ ἐν Ἰουδαίᾳ κατ' ²⁵
 αὐτοῦ ἐπανάστασις. καὶ δεινῶς κατέδεδισε δι' αὐτήν,
 ἄλλων τε συμβάντων σημείων καὶ τῆς σελήνης παρὰ
 τὸ καθεστηκὸς δις ἐκλελοιπέναι δοξάσης· καὶ γὰρ
 τεταρτάλα καὶ ἑβδομαία ἐσκιάσθη. ἡλίους τε δύο
 ἅμα τότε εἶδον ἐκ τε τῶν ἀνατολῶν καὶ ἐκ τῶν δυ- ³⁰
 P1575 σμῶν, τὸν μὲν ἀσθενῆ καὶ ὠχρόν, τὸν δ' ἐξ ἀνατολῶν
 ἰσχυρόν.

Ἐπράχθη δὲ τὰ τῆς ἐπαναστάσεως ὧδε. Οὐεσπασιανὸς ἐν Ἰουδαίᾳ διατρέβων, ὥς γὰρ ἤδη ἱστορεῖται, παρὰ Νέρωνος ἣν ἐκέλευε σταλεῖς διὰ τὴν τῶν Ἰουδαίων ἀποστασίαν, τῷ μὲν Γάλβᾳ αὐταρχήσαντι
 5 τὸν υἱὸν ἐπεμψε Τίτον προσεφροῦντα αὐτόν· ἐπανελ- W II 193
 θόντος δὲ τοῦ Τίτου, ἐπεὶ καθ' ὅδον ἐμεμαθήκει τὴν τοῦ Οὐιτέλλιον καὶ τοῦ Ὄθωνος ἐπανάστασιν, πρὸς μοναρχίαν καὶ αὐτὸς ὥρμήθη, κατὰ τὸν Δίωνα· ὥς δ' ὁ Ἰώσηπος ἐν τῇ τῆς ἀλώσεως ἱστορίᾳ φησὶν, οἱ
 10 μετ' αὐτοῦ στρατιῶται μαθόντες τοὺς μὲν ἐν τῇ Εὐρώπῃ Γαλάτας στασιάζοντας Γάλβαν προχειρίσασθαι αὐτοκράτορα, τοὺς δ' ἐν Γερμανίᾳ στρατευσ-
 μένους ἀνθελέσθαι τὸν Οὐιτέλλιον, τοὺς δ' ἐν τῇ B
 Ῥώμῃ προχειρίσασθαι Ὄθωνα, καὶ αὐτοὶ τὴν μοναρχίαν τῷ σφετέρῳ ἐψηφίσαντο στρατηγῷ, καὶ παρα-
 15 κροτήσαντες ἀλλήλους ἀνηγόρευσαν τὸν Οὐεσπασιανὸν αὐτοκράτορα καὶ σῶζειν τὴν τῶν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν κινδυνεύουσιν παρεκάλουν. ἀρνούμενου δ' ἐκείνου οἱ μὲν ἡγεμόνες προσέκειντο, οἱ δὲ στρα-
 20 τιῶται περιχυθέντες ξιφῆρεις ἀνελεῖν ἠπέλλουν αὐτόν. πέλθεται οὖν, καὶ πρῶτον τῷ τὴν ἀρχὴν τῆς Αἰγύπτου ἰδύνοντι ἐπιστέλλει περὶ τῶν κατ' αὐτόν· καὶ ὃς εὐθὺς ἀνηγόρευσεν αὐτόν αὐτοκράτορα. Οὐεσπασιανὸς δὲ τοῦτο μαθὼν τὸν μὲν τῆς Συρίας ἡγούμενον Μουκιανὸν εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐπὶ τὸν Οὐιτέλλιον ἐπεμψαν. ὅτε καὶ τὸν Ἑβραῖον Ἰώσηπον, ὃς αὐτόν C
 25 ἔτι ζῶντος τοῦ Νέρωνος αὐτοκράτορα προσεπεινέδαρρησε, δεσμώτην ἔτι ὄντα παρ' αὐτῷ καὶ αἰχμá-

8 Δίωνα] Historiae Romanae l. 65, c. 8. 9 ὥς δ' ὁ Ἰώσηπος — 23 αὐτόν αὐτοκράτορα] Iosephi de bello Iudaico l. 4, c. 10. 26 ὅτε καὶ — p. 50, 8 τὴν ἄλυσιν] Iosephi de bello Iudaico l. 4, c. 10 7.

λωτον, τὴν ἀρχὴν καλέσας πρὸς ἑαυτόν, οἷα προμαν-
 τευσάμενον αὐτῷ, λυθῆναι κελεύει. τοῦ δὲ Τίτου
 τῷ πατρὶ Οὐέσπασιανῷ δίκαιον εἰπόντος εἶναι καὶ τὸ
 ὄνειδος ἐξ Ἰωσήπου ἀφαιρεθῆναι σὺν τῷ σιδήρῳ,
 τοῦτο δ' ἐσσεσθαι, εἰ μὴ λυθῶσι τὰ δεσμά, ἀλλὰ δια- 5
 κοπῶσιν, ὃ ἐπὶ τῶν μὴ δεόντως δεθέντων πράττεται,
 συννευδοκεῖ καὶ ὁ Οὐέσπασιανός, καὶ παρελθὼν τις
 διέκοψε πελέκει τὴν ἄλυσιν.

Ὁ γὰρ Ἰώσηπος, ὥς αὐτὸς ἐκεῖνος ἱστορήσε,
 χρησμόν τινα ἐν γράμμασιν ἱεροῖς εὖρηκώς δηλοῦντα 10
 ὥς ἄρξει τις ἀπὸ τῆς χώρας αὐτῶν τῆς οἰκουμένης,
 διὰ τὰς ἐν τῇ Ῥώμῃ στάσεις καὶ τῶν ἐκεῖ βασιλέων
 τὰς συνεχεῖς ἀλλαγὰς εἰς τὸν Οὐέσπασιανόν τείνειν
 D ὑπέληψε τὸν χρησμόν, καὶ οἱ τὸ κράτος προεμαν-
 τεύσατο. τούτου δὲ τοῦ χρησμοῦ μέμνηται καὶ 15
 Ἀππιανὸς ἐν τῷ εἰκοστῷ δευτέρῳ λόγῳ τῆς Ῥωμαϊ-
 κῆς ἱστορίας αὐτοῦ. δικαιοτέρον δ' ἂν ἢ ἀληθές
 μάλιστα νομισθεῖν τὸ ἐπὶ τὸν σωτῆρα τοῦ τῶν ἀν-
 θρώπων γένους τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν
 χρησμόν ἐκληφθῆναι· οὐ γὰρ τῆς οἰκουμένης πάσης 20
 Οὐέσπασιανὸς ἐβασίλευσε, κατὰ τὸν χρησμόν, ἀλλὰ
 τῆς ὑπὸ Ῥωμαίους μόνης· πολὺ δὲ τῆς οἰκουμένης
 ἦν ὃ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς ἦν ἐκτός· ὁ δὲ κύριος συμ-
 πάσης τῆς οἰκουμένης ἐβασίλευσέ τε καὶ βασιλεύει,
 ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐρρήθη "αἰτησαι παρ' ἐμοῦ, καὶ 25
 δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου καὶ τὴν κατὰ-
 σχεδὶν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς."

9 Ὁ γὰρ Ἰώσηπος — 27 πέρατα τῆς γῆς] Horum plurima ex Eusebii Hist. eccl. l. 3, c. 8. 16 εἰκοστῷ δευτέρῳ] Is enim liber ἑκατονταετία inscriptus res sub imperatoribus gestas usque ad Traiani fere tempora contin-
 nebat.

Οὐεσπασιανὸς δὲ πρὸς Ἀλεξάνδρειαν ὤρμησεν, PI 1676
 ἔνθα καὶ ἀπὸ τῆς Ῥώμης εὐαγγέλια ἤκεν αὐτῷ, ὡς
 Οὐιτέλλιος μὲν ἀπεσφάγη, αὐτὸς δὲ αὐτοκράτωρ τῷ
 τε δήμῳ καὶ τῇ συγκλήτῳ ἀνηγορεύθη, καὶ ὁ υἱὸς
 5 αὐτοῦ Δομετιανὸς εἰς ἡγεμονίαν προήχθη μέχρι τῆς
 αὐτοῦ πρὸς τὴν Ῥώμην ἀφίξεως.

Ὁ δὲ τοῦ Οὐιτέλλιου θάνατος τοῦτον τὸν τρόπον
 ἐγένετο. ἤδη οἱ Οὐεσπασιάνειοι στρατιῶται πεπλη-
 σιακότες ἦσαν τῇ Ῥώμῃ, καὶ ἐς αὐτὴν ἐσβαλόντες
 10 οὐδὲν ὅ,τι τῶν δεινῶν οὐκ ἐποίησαν. τῆς δὲ πόλεως
 πορθουμένης ὁ Οὐιτέλλιος φοβηθεὶς, χιτωνίσκον τε
 ῥακώδη περιβαλόμενος, ἐς οἶκημα σκοτεινόν, ἐν ᾧ
 κύνες ἐτρέφοντο, κατεκρύφθη, διανοούμενος νυκτὸς
 ἐς τὴν Ταρακτῆαν πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἀποδρᾶναι. B
 15 ἀναζητήσαντες δὲ οἱ στρατιῶται αὐτὸν συνέλαβον
 φορυτοῦ πεπλησμένον καὶ αἵματος, ὑπὸ γὰρ τῶν
 κυνῶν ἐλελύμαντο, καὶ τὴν ἐσθῆτα περιρρήξαντες
 αὐτοῦ καὶ εἰς τοῦπίσω τῷ χεῖρε δεσμήσαντες, σχοι-
 νόν τε αὐτῷ περιθέντες περιανχένιον, οἱ μὲν ἐρρά-
 20 πιζον, οἱ δὲ τοῦ γενείου ἐτιλλον, πάντες δὲ ἐσκωπτον
 τὰ τε ἄλλα καὶ τὴν ἀσωτίαν αὐτοῦ. αἰσχynomένου
 δὲ ἐπὶ τούτοις καὶ κάτω βλέποντος, οἱ στρατιῶται W II 194
 ξιφιδίοις αὐτὸν ὑπὸ τὸ γένειον ὑπέκέντουν, ἵνα καὶ
 ἄκων ἄνω βλέπῃ. Κελτὸς δὲ τις ἐλεήσας αὐτόν "ἐγώ
 5 σοι" ἔφη "βοηθήσω ὡς μόνος δύναμαι." καὶ ὁ μὲν
 ἐκείνον ἔτρωσε καὶ ἑαυτὸν ἀπέσφαξεν· οὐ μέντοι
 καὶ ὁ Οὐιτέλλιος ἀπέθανεν ἐκ τοῦ τραύματος, ἀλλ' C
 ἐσύρετο εἰς τὸ δεσμωτήριον. περιαλγήςας δὲ οἷς τε
 ἔπασχε καὶ οἷς ἤκουεν "ἀλλ' ἔργωγε" ἔφη "αὐτοκρά-

1 Οὐεσπασιανὸς — 6 ἀφίξεως] Iosephi de bello Iudaico
 l. 4, c. 11 4. § 5.

τωρ ὑμῶν ἐγενόμην.” ὀργισθέντες οὖν οἱ στρατιῶται κατέκοψαν αὐτόν, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀποτεμόντες αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν τὴν πόλιν περιήγαγον, ζήσαντος ἑτη τέσσαρα καὶ πεντήκοντα καὶ ἡμέρας ἐννέα καὶ ὀγδοήκοντα, ἄρξαντος δὲ ἐνιαυτὸν δέκα ἡμερῶν ἐπιδέοντα.

- 17 Πεπραγμένων δὲ τούτων ὁ Μουκιανὸς ἐπῆλθε καὶ τῷ Δομετιανῷ συνδιώκει· αὐτοκράτωρ τε ὁ Οὐέσπασιανὸς καὶ πρὸς τῆς βουλῆς εὐφημήθη, καὶ
D Καίσαρες ὁ τε Τίτος καὶ ὁ Δομετιανὸς ἐπεκλήθησαν. ὁ δὲ Μουκιανὸς ἀδελφὸς παρὰ τοῦ Οὐέσπασιανοῦ ὠνομάζετο, καὶ ἐξουσίαν εἴληφε πάνθ’ ὅσα ἐβούλετο πράττειν καὶ γράφειν, τὸ ὄνομα τοῦ αὐτοκράτορος μόνον ἐπιγραφόμενος· καὶ διὰ τοῦτο καὶ δακτύλιον πεμφθέντα οἱ ἐφόρει, ἵνα τὸ αὐτοκρατορικὸν σφράγισμα λαμβάνη τὰ σημαινόμενα πολλοῖς γοῦν ἀρχαῖς τε καὶ ἐπιτροπείας αὐτὸς καὶ ὁ Δομετιανὸς ἔδοσαν, καὶ ἐπάρχους ἄλλους ἐπ’ ἄλλοις καὶ ὑπάτους ἀπέδειξαν, ὥς αὐτοὶ ἀνταρχοῦντες. ὥστε τὸν Οὐέσπασιανὸν ἐπιστεῖλαι τῷ Δομετιανῷ ὅτι “χάριν ἔχω σοι, τέκνον, ὅτι με ἔἴς ἀρχεῖν καὶ οὐδέπω με καταλέλυκας.”

- Ἐς δὲ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὁ Οὐέσπασιανὸς ἀφικό-
PI577 μενος χρήματα πολλὰ ἐκείθεν ἡργυρολόγησε, χρηματιζόμενος πάντοθεν, καὶ τέλη πολλὰ τὰ μὲν ἐκλελειμμένα ἀνενεώσατο, τὰ δὲ καὶ νομιζόμενα προσεπηύξησε, καὶ νῦν τε προσέθετο ἑτερα. τὸ δ’ αὐτὸ τοῦτο καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ ὑπηκόῳ τῇ τε Ἰταλίᾳ καὶ αὐτῇ τῇ Ῥώμῃ μετὰ ταῦτα ἐποίησε. τὴν μὲν οὖν Αἴγυπτον δι’ ὀλίγου καχεστήσατο, καὶ σίτον πολὺν εἰς τὴν Ῥώμην

Cap. 17. Dionis Historiae Romanae l. 65, c. 22 et l. 66, c. 1—c. 17. Multa Zonaras habet quae apud Xiphilinum et in eclogis Constantinianis desiderantur.

ἐπεμψεν ἀπ' αὐτῆς· τὸν δὲ νῆδον αὐτοῦ Τίτον εἰς
τὰ Ἱεροσόλυμα καταλελοιπῶς πορθῆσαι αὐτά, τὴν
ἐκείνων ἀνέμενεν ἄλωσιν, ἵνα μετὰ τοῦ νείους ἐπ-
ανέλθῃ πρὸς τὴν Ῥώμην. τριβομένου δὲ χρόνου ἐν
5 τῇ πολιορκίᾳ, τὸν μὲν Τίτον ἐν τῇ Παλαιστίνῃ κατ-
έλιπεν, αὐτὸς δὲ ὀλκάδος ἐπιβάς ἐς Λυκίαν ἐπλευσε,
κάκειθεν τὰ μὲν περὶ, τὰ δὲ ναυτιλλόμενος εἰς τὸ
Βρεντέσιον ἐκομίσθη.

Ἐλθὼν δ' ἐς τὴν Ῥώμην καὶ τοῖς στρατιώταις B
10 καὶ τῷ δήμῳ παρέσχηκε δωρεάς, καὶ τὰ τεμένη καὶ
τὰ δημόσια ἔργα τὰ πεπονηκότα ἀνελάμβανε, καὶ τὰ
ἥδη ἐφθαρμένα ἐπανεσκεύαζε, καὶ συντελουμένοις
αὐτοῖς οὐ τὸ ἑαυτοῦ ἐπέγραφεν ὄνομα, ἀλλὰ τὸ τῶν
πρώτως δομησαμένων. τὰς δὲ οὐσίας τῶν ἐναντιω-
15 θέντων αὐτῷ καὶ ἐν ταῖς μάχαις πεσόντων τοῖς
παισιν ἐκείνων ἢ τοῖς ἄλλως οἰκείοις ἀφῆκε, καὶ τὰ
συμβόλαια τὰ παλαιὰ τὰ τῷ δημοσίῳ προσήκοντα
προσδιέφθειρε. μεγαλοπρεπῶς δὲ εἰς τὸ κοινὸν
ἀναλίσκων, εὐτελέστατα διητᾶτο, καὶ οὐδὲν ἔξω τῶν
20 ἀναγκαίων ἔδαπάνα. ἦν δὲ οὔτε ἐξ εὐγενῶν οὔτε
πλούσιος. πάντας δὲ τοὺς προσιόντας αὐτῷ προσ-
εδέχετο. τοῖς δὲ φίλοις καὶ πρὸ τῆς ἑω καὶ ἐπὶ τῆς
εὐνῆς κατακείμενος συνεγίνετο· καὶ αἱ θύραι τῶν
βασιλείων ἠνεωγμέναι διὰ πάσης τῆς ἡμέρας ἦσαν, C
25 καὶ φρουρὸς οὐκ ἦν ἐν αὐταῖς. τό τε σύμπαν, τῇ
μὲν προνοίᾳ τῶν κοινῶν αὐτοκράτωρ νενομίστο,
εἰς τᾶλλα δὲ πάντα κοινὸς καὶ ἰσοδύναμος ἦν τοῖς
λοιποῖς.

Τῶν δ' Ἱεροσολύμων ἀλόντων ὁ Τίτος εἰς τὴν
30 Ἰταλίαν ἐπανελθὼν τὰ ἐπινίκια αὐτὸς τε καὶ ὁ
πατήρ ἐφ' ἄρματος ἐπεμψαν· συνέπεμπε δὲ σφίσιν
αὐτὰ καὶ ὁ Δομετιανὸς ὑπατεύων ἐπὶ κέλητος. μετὰ

δὲ τοῦτο διδασκάλους ἐν τῇ Ῥώμῃ καὶ τῆς Λατίνων καὶ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας κατέστησε, μισθὸν ἐκ τοῦ δημοσίου φέροντας. κατηγορίαν δὲ ὁ Μουκιανὸς τῶν φιλοσόφων πολλὴν ποιησάμενος ἐπεισε τὸν Οὐεσπασιανὸν ἐξελάσαι αὐτοὺς τῆς Ῥώμης· καὶ πλὴν 5
 WII195 τοῦ Μουσωνίου ἅπαντες ἀπηλάθησαν. χρηματιστῆς
 D δ' ἐνομίζετο, ὅτι ἀνδριάντα στήσαι αὐτῷ ψηφισα-
 μένων τινῶν, οὗ τὸ ἀνάλωμα μυριάδες ἦσαν πέντε καὶ εἴκοσι, προέτεινε τὴν χεῖρα "δότε μοι τὸ ἀργύ-
 ριον" εἰπὼν· "ἡ γὰρ βάσις αὐτοῦ αὕτη ἐστί." καὶ 10
 πρὸς τὸν Τίτον ἀγανακτοῦντα τέλει τιλὶ ᾧ αὐτὸς καταδεδεῖχει, εἶπεν, χρυσοῦς ἐξ αὐτοῦ πεπορισμένους λαβών, "ἰδοὺ, τέκνον, εἴ τι ὄξουσιν." ἐπεβουλευθῆ
 δὲ ὑπὸ Ἀλιηνοῦ καὶ ὑπὸ Μαρκέλλου. φωραθέντες δὲ ὁ μὲν Ἀλιηνὸς ἐν τοῖς βασιλείοις ἐσφάγη, τοῦ 15
 Τίτου κελεύσαντος, Μάρκελλος δὲ κριθεὶς ἐν τῷ συνεδρίῳ καὶ καταδικασθεὶς αὐτὸς ἑαυτὸν ἀνέειλε
 ξυρῷ τεμὼν τὸν λαιμόν.

Οὐεσπασιανὸς δὲ νοσήσας πυρετοῖς μετήλλαξεν· ὥς δέ τινες ἔφασαν, τοῦ Τίτου καταψευδόμενοι, φάρμακον ἐν συμποσίῳ τιλὶ πεπωκώς. ἐπιτιμώντων
 PI678 δὲ αὐτῷ νοσοῦντι τῶν ἰατρῶν ὅτι νοσῶν πάντα τὰ τῇ ἀρχῇ προσήκοντα ἐπραττε, "τὸν αὐτοκράτορα" ἔφη "ἐστῶτα δεῖ ἀποθνήσκειν." ἀπεβίῳ δὲ ζήσας ἔτη ἑννέα καὶ ἐξήκοντα καὶ μῆνας ὀκτὼ καὶ ἡμέρας ὀκτῶ, 2
 μοναρχήσας δὲ ἔτη δέκα, ἐξ δέοντα ἡμερῶν.

18 Τούτου δὲ τελευτήσαντος ὁ Τίτος τὴν ἀρχὴν διεδέξατο. ὃς μοναρχήσας οὔτε φονικὸν τι οὔτε

Cap. 18. Dionis Historiae Romanae l. 66, c. 18 — c. 26, unde nonnulla Zonaras hausit quae apud Xiphilinum et in eclogis Constantinianis desiderantur. Eusebii Historiae ecclesiasticae l. 8, c. 13.

ἐρωτικὸν ἐπραξεν, ἢ ὅτι μετεβάλλετο ἢ ὅτι ἐπὶ
 βραχύτατον, ὥς γε ἐς ἡγεμονίαν εἰπεῖν, ἐπεβίω. δύο
 γὰρ ἔτη μετὰ τὴν αὐταρχίαν καὶ μῆνας δύο ἡμέρας
 τε εἰκοσιν ἔζησεν, ἐπ' ἐννέα καὶ τριάκοντα ἔτεσι καὶ
 5 μῆσι πέντε καὶ ἡμέραις πέντε καὶ εἰκοσι. διὸ καὶ ἐξ
 Ἰσού αὐτὸν ἄγουσι τῇ τοῦ Αὐγούστου πολυετία, ὅτι B
 οὗτ' ἐκείνος ἐφιλήθη ἄν, εἰ ἐλάττω χρόνον ἐζήκει,
 οὗτ' ἂν οὗτος, εἰ πλείονα· ὁ μὲν ὅτι τραχύτερος κατ'
 ἀρχὰς διὰ τὰς στάσεις καὶ τοὺς πολέμους γενόμενος
 10 ἡδυνήθη μετὰ ταῦτα εὐεργεσίαις ἐν τῷ πολυχρονίῳ
 λαμπρύνεσθαι, ὁ δ' ὅτι ἐπιεικῶς ἄρξας ἐν ἀκμῇ τῆς
 δόξης ἀπέθανε, τάχ' ἂν ἐλεγχθεῖς, εἰ γε ἐβίω ἐπὶ
 μακρόν, ὅτι εὐτυχία πλείονι ἐχρήσατο ἢ ἀρετῇ. οὔτε
 δέ τινα τῶν βουλευτῶν ἐν τῇ αὐτοῦ ἡγεμονίᾳ ἀπ-
 15 ἔκτεινε καὶ γράμματα ἐξέδηκε βεβαιῶν πάντα τὰ
 ὑπὸ τῶν πρότερον αὐτοκρατόρων δοθέντα τισίν. ἦν
 δὲ περὶ χρήματα ἀκριβὴς καὶ οὐ μάτην ἀνήλυσκεν·
 οὐδένα μὲντοι ποτὲ διὰ ταῦτα ἐκόλασεν.

Ἐπὶ τούτου καὶ ὁ Ψευδονέρων ἐφάνη, ὃς Ἀσια- C
 20 νὸς ἦν, ἐκαλεῖτο δὲ Τερέντιος Μάξιμος, προσεικῶς
 δὲ τῷ Νέρωνι καὶ τὸ εἶδος καὶ τὴν φωνήν· καὶ γὰρ
 ἐκιδαρῶδει. ἔκ τε τῆς Ἀσίας τινὰς προσεποιήσατο,
 καὶ ἐπὶ τὸν Εὐφράτην προχωρῶν πολλῶ πλείους
 ἀνηρτήσατο, καὶ τέλος πρὸς Ἀρτάβανον τὸν τῶν
 25 Παρθῶν κατέφυγεν ἀρχηγόν· ὃς καὶ δι' ὀργῆς τὸν
 Τίτον ποιούμενος ἐδέξατο τοῦτον καὶ καταγαγεῖν εἰς
 Ῥώμην παρεσκευάζετο.

Ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τῆς ἡγεμονίας αὐτοῦ ἔτει πῦρ
 ἐν Καμπανίᾳ πολὺ κατὰ τὸ φθινόπωρον αἰθρόον
 30 ἐξήνθησε. τὸ γὰρ ὄρος τὸ Βέσβιον, κατὰ Νέαν ὃν D
 πόλιν, ἔχει πυρὸς ἀφθόνους πηγὰς· μέσον δὲ γε
 μόνον πεπύρωται, τὰ δ' ἔξωθεν εἰσὶν ἄπυρα. τῶν

οὖν ἐν τῷ μέσῳ κραυρουμένων καὶ τεφρουμένων, αἱ
 μὲν περίεξ κορυφαὶ τὸ ἀρχαῖον σώζουσιν ὕψος, τὸ δὲ
 μέσον διαπανηθὲν τῷ πυρὶ κοῖλον ἐκ τοῦ συνιζάνειν
 ἐγένετο. καὶ ἀναδίδονται ἐξ αὐτοῦ τῆς μὲν νυκτὸς
 φλόξ, τῆς δ' ἡμέρας καπνὸς καὶ ποτὲ μὲν μᾶλλον, 5
 ποτὲ δὲ ἦττον· ἐνίοτε δὲ καὶ τέφραν ἀναβάλλει, ὅταν
 ἀθρόον ὑφίξησῃ, καὶ λίθους ἀναπέμπει, ὅταν ὑπὸ
 πνεύματος ἐκβιασθῇ· ἤξει τε καὶ βοᾷ, μὴ συμπεπι-
 λημένας, ἀλλ' ἀραιὰς καὶ ἐλευθέρας τὰς ἀναπνοὰς
 P I 579 ἔχον. τοιοῦτον μὲν ἐστὶ τὸ Βέσβιον· τότε δὲ κτύπος 10
 ἐξαισίος ἐξαπίνης ὡς τῶν ὀρῶν συμπικτόντων ἐξ-
 W II 196 ηκούσθη, καὶ ἀνέθορον πρῶτον μὲν λίθοι ὑπερ-
 μεγέθεις, ἔπειτα πῦρ πολὺ καὶ καπνὸς ἄπλετος, ὡς
 καὶ τὸν ἥλιον συγκρυφθῆναι καὶ σκότος ἐκ φωτὸς
 γενέσθαι. καὶ τέφρα δὲ ἀνφυσθήσῃ ἀμύθητος, ὡς 15
 τῆς τε γῆς καὶ τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ ἀέρος κατασκε-
 दाσθῆναι παντὸς καὶ τοὺς ἰχθύας τὰ τε ὄρεα δια-
 φθαρῆναι, καὶ δύο πόλεις, τό τε Ἑρκουλάνεον καὶ
 τοὺς Πομπηίους, ἐν θεάτρῳ τοῦ δήμου αὐτῶν καθ-
 ημένου, καταχωσθῆναι. τοσαύτη δ' ἦν ἡ τέφρα 20
 ὥστε τι αὐτῆς καὶ ἐς Ἀφρικὴν ἐλθεῖν καὶ εἰς Συ-
 B ρίαν καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Ῥώ-
 μην· ἐξ ἧς ὕστερον λοιμώδης νόσος ἐνέσκηψεν.

Ὁ δ' οὖν Τίτος τοῖς Καμπανοῖς καὶ οἰκιστὰς
 ἐπεμψε καὶ χρήματα ἐδωρήσατο ἄλλα τε καὶ τὰ τῶν 25
 ἀκληρονομῶν. αὐτὸς δὲ οὐδὲν παρ' οὐδενός, καίτοι
 πολλῶν διδόντων, ἐδέξατο· πολλὰ δὲ τῶν δημοσίων
 ἔργων ἀνέστησεν οἰκοθεῖν. καὶ ἀγῶνας ἐποίησε θαυ-
 μασιούς, ἐν οἷς σφαιρίᾳ ξύλινα μικρὰ ἄνωθεν ἐρ-
 ρίπτει, σύμβολον ἔχοντα τὸ μὲν ἐδωδίμου τινός, τὸ 30
 δὲ ἐσθῆτος, ἄλλο χρυσοῦ, ἵππων, ὑποζυγίων, βοσκη-
 μάτων, ἀνδραπόδων· ἃ οἱ ἀρπάζοντες πρὸς τοὺς

δοτεῖρας αὐτῶν ἀπάγοντες τὸ ἐπιγεγραμμένον ἐλάμβανον.

Τούτου ἐστὶ καὶ ἡ αἰοίδιμος ἐκείνη φωνὴ εἰπόν- C
τος "σήμερον οὐκ ἐβασίλευσα, ἐπεὶ οὐδένα εὐη-
5 γέτησα."

Τούτου τῷ δευτέρῳ ἔτει Αἰνός ὁ πρῶτος ἐπί-
σκοπος τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας τελευτῶν Ἀνεγκλήτω
τὴν ἀρχιερωσύνην παρέδωκε.

Τῷ δ' ἐπιγενομένῳ ἔτει μετέλλαξεν ὁ Τίτος, ὡς
10 μὲν φήμη κρατεῖ, πρὸς τοῦ ἀδελφοῦ ἐπιβουλευθεὶς,
ὡς δ' ἔνιοι γράφουσι, νοσήσας. ἔμπνουν μέντοι αὐ-
τὸν ἔτι ὄντα καὶ τάχα περιγενέσθαι δυνάμενον ἐς
λάρνακα πλήρη χιόνος ὁ Δομετιανὸς ἐνέβαλεν, ὡς
δεομένης τῆς νόσου τάχα τινὸς περιψύξεως. ἀπο-
15 ψύχων δὲ εἰπεῖν λέγεται ὅτι "ἐν μόνον ἐπλημμέλη-
σα". τί δὲ τοῦτο ἦν οὐ διεσάφησε. τινὲς μὲν οὖν
λέγουσιν ὅτι τὴν Δομιτίαν ἔσχε τὴν γυναῖκα τοῦ D
ἀδελφοῦ, ἕτεροι δὲ ὅτι τὸν Δομετιανὸν οὐκ ἀπέκτει-
νεν ἐπιβουλευόντά οἱ σαφῶς, ἀλλ' αὐτὸς τε ὑπ'
20 ἐκείνου ἐφθάρη καὶ τὴν τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἀνδρὶ
τοιούτῳ ἐξέδωκεν.

Ἔτι γοῦν τοῦ Τίτου ἔμπνέοντος ὁ Δομετιανὸς
εἰς τε τὴν Ῥώμην ἀφίππευσε καὶ εἰς τὸ στρατόπεδον
εἰσελήλυθε καὶ τὴν ἐκίκλησιν καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ
25 αὐτοκράτορος ἔλαβεν. ἦν δὲ θρασὺς καὶ ὀργίλος καὶ

3 Τούτου — 5 εὐηγγέτησα omittunt Dionis Exc., similia tamen habet Maximus Planudius apud Maium Script. vet. novae collect. vol. 2, p. 555.

Cap. 19. Dionis Historiae Romanae l. 66, c. 26 — l. 67 c. 18, ex quibus multa Zonaras excerpserit quae apud Xiphilium et in eclogis Constantinianis desiderantur: a Dione etiam Philostratum auctorem citatum fuisse credibile est. Eusebii Historiae ecclesiasticae l. 3, c. 14 — c. 21.

ἐπίβουλος καὶ κρυψίνους· ἄνθρωπον δὲ ἐφίλησε μὲν ἀληθῶς οὐδέν· ἀπλὴν τινων γυναικῶν, ἐπλάττετο δὲ ἀγαπᾶν ὃν μάλιστα κτείνειν ἠθέλειν. ἄπιστος γοῦν καὶ
 P I 580 πρὸς τοὺς χαριζομένους αὐτῷ καὶ ὑπηρετοῦντας εἰς τὰ δεινότερα ἦν. καὶ ὁπότε τινὲς αὐτῷ ἢ πλεῖστα 5 πορίσειαν χρήματα ἢ πολλοὺς συκοφαντήσειαν, τούτους ἐκτίννυσεν, ἢ ὑπ' αὐτῶν μόνων δοκῇ προβαίνειν τὰ ἀδικήματα. κάκιστος δὲ ὢν καὶ τοὺς τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ φίλους ἀτίμως εἶχε, τοὺς δὲ καὶ διώλεσε. καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Δομιτίαν ὥς 10 ἐπὶ μοιχείᾳ ἀπεπέμψατο, τὸν Πάριον τὸν ὀρχηστὴν ἐν μέσῃ τῇ ὁδῷ δι' αὐτὴν φονεύσας, καὶ τῇ ἀδελφιδῇ Ἰουλίᾳ συνῆν ἀπαρκαλύπτως ὥς γαμετῇ. εἰτα δεσηθέντος τοῦ δήμου κατηλλάγη μὲν τῇ Δομιτίᾳ, 15 B ἐχρῆτο δ' οὐδὲν ἥτιον τῇ Ἰουλίᾳ.

Καὶ μετὰ ταῦτα εἰς Γαλατίαν ἐξορμήσας, καὶ λεηλατήσας τινὰ τῶν πέραν Ῥήνου τὸν ἐνσπόνδων, ὠγκοῦτο ὥς τι μέγα κατωρθωκὼς καὶ τοῖς στρατιώταις ἐπηύξησε τὴν μισθοφοράν, τάχα διὰ τὴν νίκην. πέντε γὰρ καὶ ἑβδομήκοντα δραχμας ἐκάστου λαμβάνοντος, 20 ἐκατὸν ἐκέλευσε δίδοσθαι. μεταμεληθεὶς δὲ τὴν μὲν ποσότητα οὐκ ἐμείωσε, τὸ δὲ πλῆθος τῶν στρατευομένων συνέστειλε. καὶ ἐκατέρωθεν μεγάλα τὸ δημόσιον ἐβλάψε, μὴδ' ἱκανοὺς τοὺς ἀμύνοντας W II 197 αὐτῷ καὶ τούτους μεγαλομίσθους ποιήσας. καὶ 25 C τοῖς θεραπεύουσιν δὲ καὶ τοῖς μὴ, ἀμφοτέροις ὁμοίως ἤχθετο, τοῖς μὲν ὥς θωπεύουσι, τοῖς δὲ ὥς καταφρονοῦσι. νίκας δὲ ψευδεῖς προσποιούμενος, ὕπατος μὲν ἐπ' ἑτη δέκα, τιμητὴς δὲ διὰ βίου κεχειροτόνητο. 30

Πολλοὶ δὲ τῶν ὑποτελῶν Ῥωμαίοις ἀφίσταντο, χρήματα βιαίως πρᾶσσόμενοι, ὥς καὶ οἱ Νασαμωνες.

- τούς τε γὰρ τῶν χρημάτων πράκτορας ἐφθειραν καὶ
τὸν Νουμιδίας ἄρχοντα Φλάκκον ἐπελθόντα σφίσιν
ἤτησαν οὕτως ὥς πορθῆσαι καὶ τὸ στρατόπεδον.
εὐρόντες δὲ ἐν αὐτῷ τὰλλα τε ἐπιτήδεια καὶ οἶνον,
5 ἐμπλησθέντες ὑπνώσαν. καὶ γνοὺς ὁ Φλάκκος τοῦτο
ἐπέθετο αὐτοῖς καὶ πάντας ἀπώλεσε καὶ τοὺς ἀπο- D
μάχους διέφθειρεν ἅπαντας. ἐφ' ᾧ ὁ Δομετιανὸς
ἐπαρθείς εἶπε πρὸς τὴν βουλὴν ὅτι "Νασαμῶνας
ἐκώλυσα εἶναι." ἤδη γὰρ καὶ θεὸς ἡξίου νομίζεσθαι,
10 καὶ δεσπότης καλούμενος καὶ θεὸς ὑπερηγάλλετο.
ταῦτα οὐ μόνον ἐλέγετο, ἀλλὰ καὶ ἐγράφετο. ἐν δὲ
θεῷ ὑετοῦ πολλοῦ καὶ χειμῶνος σφοδροῦ ἐξαίφνης
γενομένου οὐδένα εἶλεσεν ἐκ τῆς θεᾶς ἀπαλλαγῆναι,
ἀλλ' αὐτὸς μανθῦας ἀλλασσόμενος ἐκείνοις οὐδὲν
15 μεταμφιάσασθαι παρεχώρησε· κἀντεῦθεν πολλοὶ νο-
σήσαντες ἐτελεύτησαν. τοὺς δ' ὑπ' αὐτοῦ κολασθέν-
τας ἐξαριθμῆσασθαι οὐκ ἂν τις δύναιτο. συχνοὶ δὲ
καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες τῶν πλουσίων ἐπὶ μοιχείᾳ PI588
ἐκολάσθησαν· ὧν ἔνιαι καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἐμοιχεύθησαν.
20 καὶ ἄλλαις δ' αἰτίαις πολλοὶ καὶ ἐξημιώθησαν καὶ
ἀπέθανον. γυνὴ γάρ τις ὅτι ἐναντίον εἰκόνης αὐτοῦ
ἀπεδύσατο ἐφονεύθη, καὶ ἕτερος ὥς ἀστρολόγοις
ὠμιληκῶς. Μέτιον δέ τινα, ὃν ἡ φήμη μοναρχῆσαι
μέλλειν ἐκήρυττεν, ἐξορίσας ἐφόνευσεν, ἐγκαλέσας
25 αὐτῷ ὅτι ἐν τοῖς τοῦ κοιτῶνος τοίχοις εἶχε γεγραμ-
μένην τὴν οἰκουμένην. καὶ σοφιστὴν τινα, ὅτι
ἀσκῶν μελέτην κατὰ τυράννων συνεγράψατο, θα-
νάτῳ ἐκόλασε. πολλοὶ δὲ καὶ ὥς φιλοσοφοῦντες
διώλοντο, καὶ οἱ λοιποὶ ἐξηλάθησαν. B
- 30 Τοιαῦτα δὲ πράττων ἐπεβουλεύθη παρὰ τε Παρ-
θενίου καὶ Σιγήρου τῶν προκοίτων αὐτοῦ καὶ Ἐν-
τέλλου τοῦ τὰ τῆς ἀρχῆς βιβλία διέποντος καὶ

Στεφάνου ἀπελευθέρου. τὴν δ' ἐπιβουλὴν οὔτε ἡ γυνὴ αὐτοῦ Δομιτία ἡγνόησεν οὔτε ὁ ἐπαρχος Νωρβανὸς οὔτε ὁ συνάρχων Πετρώνιος. ἥ τε γὰρ Δομιτία ὑπ' αὐτοῦ μισουμένη ἐδεδίει μὴ ἀποθάνῃ καὶ οἱ ἄλλοι οὐκέτ' αὐτὸν ἐφίλουν. λέγεται δὲ ὅτι πάν- 5 τας ἅμα αὐτοὺς ὁ Δομετιανὸς ὑποπτεύων ἀποκτείνειν ἐμελέτα, καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἀπογραφάμενος ἐν C τῇ κλίνῃ ὑπέθετο ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον· καὶ τι παιδίου τὴν ἀπογραφὴν ἀφαιλούμενον ἔφερε, μὴ εἰδὸς τί φέρει. ἐντυγχούσα δὲ ἡ Δομιτία αὐτῷ, καὶ ἀναγνού- 10 σα τὰ γεγραμμένα, κἀκείνοις ἐμήνυσε· καὶ τούτου συνετάχυναν τὴν ἐπιβουλὴν.

Καὶ πολλὰ δὲ σημεῖα ἐγένοντό οἱ οὐκ αἰδία. Λαργίνος δὲ τις Πρόκλος, ἐν Γερμανίᾳ προειπὼν ὅτι κατὰ τήνδε τὴν ἡμέραν τελευτήσῃ ὁ Δομετιανός, 15 ἐπέμφθη διὰ τοῦτο συσχεθεὶς εἰς τὴν Ῥώμην· καὶ ἐρωτηθεὶς παρ' αὐτοῦ ἔφη καὶ τότε οὕτω γενήσεσθαι. καταδικασθεὶς δὲ θανεῖν ἀνεβλήθη, ὅπως μετὰ τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ ἔφη ἀποθανεῖσθαι μέλλειν τὸν Δομετιανὸν φονευθῇ· σφαγέντος δὲ τοῦ Δομε- 20 D τιανοῦ κατ' ἐκείνην, ἐσώθη. ἕτερος δὲ τις εἰπὼν αὐτῷ ὅποτε καὶ ὅπως φθαρήσεται, ἠρωτήθη ὁποῖω καὶ αὐτὸς τρόπῳ θανέται· καὶ φήσας ὥς ὑπὸ κυνῶν ἀναλωθήσεται, ζῶν κατεκρίθη καυθῆναι. καὶ τῷ πυρὶ προσερίφη. ὕετοῦ δὲ καταρραγέντος πολλοῦ 25 ἡ μὲν πυρὰ ἐσβέσθη, ἐκείνον δὲ ὀπίσω τῷ χεῖρι δεδεμένον καὶ ἐπικείμενον αὐτῇ κύνες εὐρόντες διεσπάραξαν.

Τῷ δὲ Δομετιανῷ τὸ μεσημβρινὸν ἀναπανομένῳ τὸν Στέφανον ὥς τῶν ἄλλων ἐρωρωμενέστερον εἰς- 30 ἐπαμψεν ὁ Παρθένιος. καὶ ἐπλήγη μὲν ὁ Δομετιανός, οὐ μὴν καιρίαν, ἀλλὰ καταβληθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ἔκειτο·

εἴτ' αὐθις ὑπ' ἐκείνου καὶ ἐτέρων προσκατειργάσθη. W II 198
καὶ ὁ μὲν οὕτω κατεσφάγη, καὶ ὁ Στέφανος δὲ προσ-PI 682
απώλετο, συνδραμόντων ἐπ' αὐτὸν τῶν οὐ μετεσχη-
κότων τῆς συνωμοσίας. Ἀπολλώνιος δὲ ὁ Τυανεύς,
5 φιλόσοφος δὲ ἦν οὗτος Πυθαγορικός, γόης δὲ μά-
λιστα, ἐν Ἐφέσῳ τότε διάγων καὶ τῷ πλήθει διαλε-
γόμενος κατὰ τὴν ὥραν καθ' ἣν ὁ Δομετιανὸς
ἀνῆρθετο, ὥς ὕστερον ἐκ τῶν ἐκατέρωθεν γενομένων
ἠκριβώθη, ἐπὶ τινα ὥραν ἐνεδὸς ἔστη, εἰτα ἐξεβόησεν
10 "εὐγε, Στέφανε, παῖε τὸν ἀλιτῆριον· ἐπληξας,
ἔτρωσας, ἀπέκτεινας." τοῦτο δὲ καὶ ὁ Φιλόστρατος
τὸν τοῦ Ἀπολλωνίου βίον συγγεγραφῶς οὕτως ἀν-
έγραψεν.

"Ἐξησε δὲ Δομετιανὸς ἔτη πρὸς τέσσαρσι τεσσα-
15 ράκοντα καὶ μῆνας δέκα καὶ ἡμέρας ἕξ καὶ εἴκοσιν,
ἐμονάρχησε δὲ πεντεκαίδεκα καὶ ἡμέρας πέντε. B

Τῷ δὲ τετάρτῳ ἔτει τῆς αὐτοῦ βασιλείας ὁ τῆς
Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας πρῶτος μετὰ Μάρκον τὸν
ἀπόστολον ἀρχιερεὺς γεγονὼς ἐτελεύτησε, καὶ Ἀβί-
20 λιος αὐτὸν διεδέξατο, δεύτερος ἐπίσκοπος Ἀλεξαν-
δρείας γενόμενος. τῷ δωδεκάτῳ δ' ἔτει τῆς ἡγεμο-
νίας αὐτοῦ τελευτήσαντος Ἀνεγκλήτου Κλήμης τὴν
ἀρχιερωσύνην τῆς Ῥώμης παρέλαβε, τρίτος ταύτης
χορηματίσας ἐπίσκοπος, κατὰ τὸν Εὐσέβιον.

25 Οὗτος ὁ ἔχθιστος αὐτοκράτωρ μετὰ Νέρωνα αὐ-
θις τὸν κατὰ τῶν Χριστιανῶν διωγμὸν ἀνεκίνησε,
τῆς ἐκείνου θεομαχίας διάδοχος γεγονώς· ὃς καὶ τὸν
ἀπόστολον καὶ εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην ἐν Πάτμῳ τῇ C
νήσῳ διὰ τὸ κήρυγμα περιώρισε, καὶ τοὺς ἀπογόνους

Δαβίδ ἀναιρεῖσθαι προσέταξε. ταῦθ' ἱστορῶν ὁ Εὐ-
 σέβιος τὸν Ἠγήσιππον παράγει λέγοντα οὕτως. "ἔτι
 δὲ περιῆσαν υἱῶν τοῦ Ἰούδα τοῦ κατὰ σάρκα λεγομένου
 ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου, οὓς τινες προσήγγειλαν ὥς ἐκ
 γένους ὄντας Δαβίδ. τούτους πρὸς αὐτὸν ἀχθέντας 5
 ὁ Δομετιανὸς ἤρETO εἰ ἐκ Δαβίδ εἰσι· καὶ κατέθεντο.
 προσεπῆρETO οὖν πόσας κέκτηνται κτήσεις καὶ πόσων
 εὐποροῦσι χρημάτων· οἱ δ' ἔφασαν ἑνακισχίλια
 δηνάρια ὑπάρχειν αὐτοῖς μόνα, καὶ ταῦτα οὐκ ἐν
 ἀργυροῖς ἔχειν, ἀλλ' ἐν διατιμήσει γῆς ἐξ ἧς αὐτούς 10
 D τε διατρέφεσθαι αὐτουργοῦντας καὶ τοὺς φόρους
 εἰσφέρειν· καὶ τὴν τῶν χειρῶν δὲ τραχύτητα ἐπ-
 εδελκνουν τῆς αὐτουργίας μαρτύριον. ἐρωτηθέντες
 δὲ καὶ περὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ βασιλείας, ὅποια τις
 εἶη καὶ ποῖ καὶ πότε φανησομένη, οὐ κοσμικὴν αὐ- 15
 τὴν εἶναι οὐδ' ἐπίγειον ἀπεκρίναντο, ἀλλ' ἐπουρά-
 νιον, ἐπὶ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος φανησομένην. ἐφ'
 οἷς ὥς εὐτελῶν αὐτῶν καταφρονήσας ὁ Δομετιανὸς
 ἐλευθέρους ἀφῆκε, καὶ τὸν διωγμὸν προστάγματι
 ἔπαυσεν."

20

Ὁ μὲν οὖν κάμιστος γεγονὼς βιαίως ἀπέρρηξε
 20 τὴν ζωὴν, ὥς εἶθε καὶ πρὸ τῆς μοναρχίας, ἡ δ' ἡγε-
 μονία εἰς Νερούαν μετήνεκτο, ἄνδρα καὶ εὐγενέστα-
 τον καὶ ἐπιεικέστατον. οἱ γὰρ τῷ Δομετιανῷ ἐπι-
 P1583 βουλεύοντες οὐ πρότερον ἔργου ἤψαντο πρὶν τὸν 25
 διαδεξόμενον τὴν αὐταρχίαν ἐβεβαιώσαντο. ἤλθον
 οὖν ἐπὶ τὸν Νερούαν· ὃς ἀστρολόγων ὅτι μοναρχή-

1 Εὐσέβιος] Hist. eccl. l. 3, c. 19. 20.

Cap. 20. Dionis Historiae Romanae l. 67, c. 15 et l. 68, c. 1 — c. 4, quorum nonnulla Xiphilinus praetermisit. Indidem fortasse petita sunt quae ex Philostrati Vitae sophistarum (II. 1, p. 547 548 ed. Olear.) Zonaras attulit. Eusebii Historiae ecclesiasticae l. 3, c. 21 — c. 23.

σει φησάντων μικροῦ διώλετο ἄν. ὁ γὰρ Δομετιανὸς πάντων τῶν πρώτων τὰς τε ἡμέρας καὶ τὰς ὥρας ἐν αἷς ἐγεγέννητο διασκοπῶν, οὐκ ὀλίγους καὶ τοῦτου τῶν ἐλπιζομένων ἐν τινι δυνάμει ἔσσεσθαι προανή-
 5 λισκε. καὶ τοῦτον ἀπέκτεινεν ἄν, εἰ μὴ τις τῶν ἀστρολόγων αὐτῷ εὐνοῶν ἔφη ὅτι δι' ὀλίγων ἡμε-
 ρῶν τελευτήσῃ· πιστεύσας γὰρ ὄντως τοῦτ' ἔσσεσθαι, οὐκ ἠθέλησε ἀκείνῳ πεφονευκέναι, ὥς πάντως μετὰ μικρὸν τεθνηξόμενον. διὰ ταῦτα γοῦν ῥᾶον B
 10 ἔπεισαν αὐτὸν συνθέσθαι τῇ τῆς ἡγεμονίας κατα-
 δοχῇ. καὶ φθαρέντος τοῦ Δομετιανοῦ εὐθύς αὐτὸς τὴν αὐταρχίαν ἐδέξατο. καὶ τοῖς ὑπ' ἐκείνου ἔξε- WII¹⁹⁹
 λαθεῖσι δόγματι ἐπανελθεῖν ἐφήκε καὶ τὰς οὐσίας ἀπολαβεῖν. ἡ δέ γε σύγκλητος καθαιρεθῆναι τὰς
 15 Δομετιανοῦ τιμὰς ἐψηφίσατο.

Τότε τοίνυν καὶ τὸν μέγαν ἀπόστολον Ἰωάννην ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Πάτμῳ ὑπερορίας λόγος ἔχει ἐπανελ-
 θεῖν πρὸς τὴν Ἑφεσον.

Ἦν δὲ ὁ Νερούας φιλοδίκαιος καὶ χρημάτων οὐχ
 20 ἡττητο. ἐκείνου γὰρ μοναρχοῦντος Ἀττικὸς ὁ τοῦ σοφιστοῦ Ἡρώδου πατήρ, ὥς ὁ Φιλόστρατος ἐν τοῖς βίοις τῶν σοφιστῶν ἀνεγράψατο, θησαυροῦ τι εὗρεν ἐπὶ τῆς οἰκίας χρῆμα ἀμύθητον. καὶ φοβηθεὶς C
 ἔγραψε τῷ Νερούᾳ ὥς "θησαυρὸς ἐπὶ τῆς οἰκίας
 25 εὐρέθη μοι· τί οὖν κελεύεις περὶ αὐτοῦ;" καὶ ὃς ἀντέγραψεν "χρῶ τῷ εὐρήματι." ὁ δ' ἔτι εὐλαβηθεὶς ἔγραψεν αὐτίς "ἀλλ' ὑπὲρ ἐμὲ τυγχάνει τὸ εὐρεθέν." καὶ ὁ αὐτοκράτωρ πρὸς τοῦτο "καὶ καταχρῶ" ἀν-
 επέστειλε.

21 Φιλόστρατος] Vit. Soph. II, 1, p. 547, 548 ed. Olear.

Τούτου βασιλεύοντος ὁ δεύτερος ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας Ἀβίλιος μετήλλαξε τὴν ζωὴν, καὶ Κέρδων τῆς ἐκεῖ ἐκκλησίας προέστη. τῆς δ' ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐκκλησίας Ἰγνάτιος τότε ὁ θεοφόρος προέστατο, δεύτερος καὶ οὗτος ἐπίσκοπος ἐκεῖ μετὰ Εὐόδιον ⁵ D γυνωριζόμενος. ὁμοίως δὲ καὶ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις τῶν πιστῶν ἐκκλησίας Συμεὼν ἐξηγεῖτο, δεύτερος καὶ οὗτος μετὰ τὸν συγγενῇ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ κυρίου λεγόμενον τὴν ἐπισκοπὴν λελογχῶς.

Παρὰ τούτου τοῦ αὐτοκράτορος αἱ μονομαχίαι ¹⁰ καὶ ἡ τούτων θεία ἀπηγορεύθησαν. ἔκραττε δὲ οὐδὲν γνώμης ἄτερ τῶν ἐξόχων τῶν τῆς βουλῆς. οὗτος ἐνομοθέτησε καὶ τὸ μὴ τινα τὰ παιδογόνα μόρια παρὰ Ῥωμαίοις ἐκτέμνεσθαι μήτε μὴν ἄγεσθαι πρὸς γάμον ἀδελφιδῆν. φωράσας δὲ τὸν Καλ- ¹⁵ πούρνιον Κράσσον καὶ ἄλλους ἐπιβουλευόντάς οἱ, ἐν ^{PI584} τινι θεᾷ πλησίον αὐτοῦ καθίσας αὐτοὺς μήπω γνόντας ὅτι πεφώρανται, ξίφη αὐτοῖς ἐνεχείρισεν, ἵνα τάχα ἰδοιεν αὐτὰ εἰ εὖ ἐξείργασται τε καὶ τέθηγκται. τῇ δ' ἀληθείᾳ, ἵνα γνοῖεν ὡς καταπεφρόνηται οἱ ὁ ²⁰ θάνατος. ἔλεγε δὲ ὅτι "οὕτως ἦρξα ὥστε δύνασθαι καὶ τὴν ἀρχὴν ἀποθέσθαι καὶ ἀσφαλῶς ιδιωτεῦσαι." διὰ δὲ τρόπων χρηστότητα καὶ γῆρας βαδὺ καταφρονούμενος, ἀναβὰς εἰς τὸ Καπιτώλιον ἐξεβόησεν "ἀγαθῇ τύχῃ τῆς τε βουλῆς καὶ τοῦ δήμου, Μάρκον ²⁵ Οὐλπίον Νερούαν Τραιανὸν εἰσποιοῦμαι." εἶτα καὶ Καίσαρα ἀνείπεν αὐτόν, καὶ αὐτοχείρως ἐπέστειλε τῷ ἀνδρὶ τῆς Γερμανίας ἄρχοντι τότε

"τίσειαν Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσσιν."

B ἄρξας οὖν ὁ Νερούας ἐφ' ἓνα ἐνιαυτὸν καὶ μηνῶν ³⁰

τετρακτύν, μετήλλαξε τὴν ζωὴν νοσήσας καὶ αὐτοκράτορα τὸν Τραιανὸν προβαλόμενος.

Τραιανὸς δὲ τὸ γένος εἶλκεν ἐξ Ἰβηρίας, δευτέρου 21
ἐπὶ τεσσαρακοστῷ ἔτος ἄγων ἀπὸ γενέσεως ὅτε τῆς
5 αὐταρχίας τετύχηκεν, ὥστ' ἐν ἀκμῇ αὐτὸν εἶναι καὶ
τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, καὶ μήτε θράσους ὑπὸ
νεότητος πίμπλασθαι μήθ' ὑπὸ γήρους ἀμβλύνεσθαι.
ἔτιμα δὲ τοὺς ἀγαθοὺς, καὶ εὖ πρὸς πάντας διατιθέ-
μενος οὗτ' ἐδεδόκει τινὰς οὔτε μὴν ἀπηχθάνετο
10 οὔτε προσεῖχε τοῖς διαβάλλουσιν οὗτ' ἦν ἐξύρροπος
πρὸς ὀργήν, τῶν τε χρημάτων τῶν ἀλλοτρίων ἴσα
καὶ φόνων τῶν ἀδίκων ἀπείχετο. καίτοι μεγαλόφρων C
καὶ μεγαλογνώμων γενόμενος καὶ ἐν ὁδοῖς καὶ ἐν
λιμέσι καὶ ἐν δημοσίοις οἰκοδομήμασιν ἐδαπάνη
15 πολλά. καὶ ἐπειδὴ τὸν ἐν τῇ Ῥώμῃ ἱππόδρομον φθα-
ρέντα ἀνήγειρε μείζω τε καὶ περικαλλέστερον, ἐπέ-
γραψεν αὐτῷ ὅτι ἐξαρκοῦντα τῷ τῶν Ῥωμαίων δήμῳ
ἐποίησε. καὶ μᾶλλον ἔχαιρε φιλούμενος ἢ τιμώμενος,
καὶ ἀγαπητὸς ἦθελεν εἶναι τοῖς ὑπηκόοις, τοῖς πολε-
20 μίοις δὲ φοβερός. τῆς μὲν οὖν ἐν λόγοις παιδείας
οὐ μετέσχκε, τὸ δ' ἔργον αὐτῆς καὶ ἡπίστατο καὶ
εὐργάζετο. οἴνου δ' ἡττώμενος νήφων ἦν, καὶ ἐπτοη-
μένος περὶ μαιράκια οὐδένα ἐλύπησε. φιλοπόλεμος WII 200
δὲ γεγωνὼς καὶ πλεῖστα κατωρθωκὼς οὐκ εἶα τοὺς D
25 στρατιώτας ὑπερφρονεῖν, οὕτως ἐγκρατῶς αὐτῶν
ἦρχεν. ἦν δ' αὐτῷ γυνὴ Πλωτίνα.

Ἐστράτευσε μέντοι ἐπὶ Λᾶκας, ἣ Λακούς κατὰ

10 οὗτ' ἦν ἐξύρροπος πρὸς ὀργήν] καὶ ὀργῇ ἡκιστα ἐδου-
λοῦτο Dio in Bekkeri Anecd. p. 134, 20: et sic Xiphilinus.

Cap. 21. Dionis Historiae Romanae l. 68, c. 4—23, unde
sumpta videntur etiam Appiani verba, quamvis apud Xiphi-
linum non legantur.

Ἴωνας, ὡς ὁ Ἀππιανὸς ἐν τῷ εἰκοστῷ τρίτῳ λόγῳ
 τῆς Ῥωμαϊκῆς ἱστορίας φησί, μήτε χρήματα ἃ ἐπε-
 τείως ἐλάμβανον διδόναι αὐτοῖς ἀνεχόμενος καὶ δίκας
 εἰσπράξασθαι τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς ἡμιρόμενος.
 πυθόμενος οὖν ὁ Δεκέβαλος, ὃς ἦρχε Λακῶν, τὴν 5
 τοῦ Τραιανοῦ κατὰ τοῦ ἔθνους ὁρμὴν, ἔδεισεν, εἰδὼς
 τὸν ἄνδρα στρατηγικώτατον. καὶ πολέμου συρρα-
 γέντος σφίσι πολλοὺς μὲν τῶν πολεμίων ἀπέκτειναν
 P1585 οἱ Ῥωμαῖοι, οὐ μείους δὲ καὶ αὐτῶν ἐτραυματίσθη-
 σαν. τοσοῦτοι δ' ἦσαν οἱ τραυματῖαι ὡς ἐπιλιπόν- 10
 των τῶν ἐπιδέσμων μηδὲ τῆς ἑαυτοῦ ἐσθῆτος φείσα-
 σθαι τὸν Τραιανόν. ἐπεὶ δὲ τὰ τε ἄκρα, δυσχερῶς
 μὲν, κατέλαβε δέ, καὶ πέλας τῶν βασιλείων ἦλθεν
 αὐτῶν, πρέσβεις ὁ Δεκέβαλος πέπομφε, συντιθέμενος
 τὰ τε ὅπλα καὶ τὰ μηχανήματα καὶ τοὺς μηχανοποιούς 15
 παραδοῦναι, καὶ ἅπαν ἕτερον ὃ ἂν ἀπαιτοῖτο ποιῆ-
 σαι· καὶ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα ἐλθὼν ἐς οὐδας κα-
 τακλιθεὶς αὐτῷ προσεκύνησεν. εἶτα εἰς τὴν Ἰταλίαν
 ὁ Τραιανὸς ἀναξεύξας καὶ τοὺς τοῦ Δεκεβάλου πρέσ-
 βεις ἐπήγετο. οἵπερ εἰσαχθέντες εἰς τὸ συνέδριον, 20
 B καὶ τὰ ὅπλα τε ἀποθέμενοι καὶ τὰς χεῖρας συνάψαν-
 τες ἐν αἰχμαλώτων σχήματι πολλὰ τε εἶπον καὶ ἰκέ-
 τευσαν· καὶ οὕτω σπονδῶν τυχόντες αὐτοῖς τὰ ὅπλα
 ἀπέλαβον. Τραιανὸς δὲ καὶ ἐθριάμβευσε καὶ Λακι-
 κὸς ὠνομάσθη. οὐχ ὡς ἀρῆιος δὲ τῶν ἄλλων ἡμέλει 25
 ἢ ἥττον ἐδίκαζεν, ἀλλὰ καὶ πολλαχοῦ καὶ πολλάκις
 ἐπὶ βήματος ἐκρινεν.
 Ὡς δὲ ἀπηγγέλλετο αὐτῷ ὁ Δεκέβαλος αὐτοῖς
 νεωτερίζων καὶ ταῖς συνθήκαις οὐκ ἐμμένων, αὐτὸς

1 εἰκοστῷ τρίτῳ] inscripto Λακική. Conf. Photii Biblioth.
 p. 16 a, 22 ed. Bekkeri.

καὶ πάλιν πρὸς ἐκεῖνον ἐστράτευσε. καὶ ὁ Δεκεβάλος
 ἡττώμενος ἰσχύϊ, δόλῳ αὐτοῦ περιγενέσθαι διεμελέ-
 τησε. καὶ εἰδὼς εὐπρόσιτον ὄντα Τραιανὸν καὶ τὸν
 βουλόμενον εἰς ὁμίλλαν δεχόμενον, ψευδαντομόλους
 5 ἀπέστειλεν, ἵν', εἰ δυνηθεῖεν, αὐτὸν διαχρήσαιντο. C
 εἰς δ' ἐκείνων ὑποπτευθεὶς συνελήφθη, καὶ ἐτασθεὶς
 ἐξέφηνε τὸ ἀπόρητον. γεφυρώσας δὲ τὸν Ἰστρον ὁ
 αὐτοκράτωρ, καὶ ἔργον τοῦτο διαπραξάμενος μήτε
 θανμασθῆναι ἀξίως μήτ' ἐξηγηθῆναι δυνάμενον, διὰ
 10 τῆς γεφύρας τε ταύτης τὸν ποταμὸν περαιωθεὶς,
 μόλις μὲν καὶ κινδυνωδῶς ἐκράτησε τῶν Δακῶν,
 ἐκράτησε δ' οὖν. καὶ ὁ Δεκεβάλος ἀπογνοὺς διεχει-
 ρίσατο ἑαυτόν. κἀντεῦθεν τὸ ἔθνος τὸ τῶν Δακῶν
 καὶ ἡ χώρα σφῶν Ῥωμαίοις ὑπήκοος γέγονε. καὶ
 15 τοὺς θησαυροὺς δ' εὗρε τοὺς Δεκεβάλου, καίτοι δυσ-
 χεροῦς οὔσης τῆς τούτων εὐρέσεως. ποταμὸν γάρ,
 ὃς τοῖς βασιλείοις αὐτοῦ παρέρρει, μετοχετεύσας ὁ D
 βάρβαρος, τὴν γῆν ἐφ' ἧς διῆει τὸ ὕδωρ ὠρυξεν εἰς
 βάθος πολὺ, καὶ πλείστον μὲν χρυσόν, πλείω δὲ ἄρ-
 20 γυρον, καὶ ἄλλα τῶν τιμῶν ὅσα μὴ πέφυκεν ἐξ
 ὑγρότητος φθείρεσθαι, καταθέμενος τῷ ὀρύγματι,
 πλαξί τε κατέστρωσε τὴν ἐκεῖ γῆν καὶ χοῦν ταύταις
 ἐπήνεγκε, καὶ οὕτως αὐθις τὸ ὕδωρ εἰς τὴν πρώτην
 μετέστρεψε δίοδον· καὶ ἐς σπήλαιον δὲ πολλὰ ἐνα-
 25 πέθετο. ταῦτα δ' ἐποίει μὴ τινος ἄλλου παρόντος ἢ
 αἰχμαλώτων οἱ περὶ ταῦτα ἐπόνουν· καὶ μετὰ τὴν
 κατάκρυψιν τοὺς αἰχμαλώτους ἐκτίγγουν, ἵνα μὴ ἐκ-
 φορα τὰ παρ' αὐτῶν γεγονότα ποιήσωσιν. εἰς δέ τις
 ἐταῖρος τοῦ Δεκεβάλου συνειδὼς τὰ τεθησαυρισμένα
 30 ὑπέδειξεν αὐτά.

Τὸν δὲ Λικίνιον Σούραν πλούσιον ἄνδρα φιλαῶν, PI586
 καὶ ὑπ' ἐκείνου φιλούμενος, διαβαλόντων τινῶν τὸν

ἄνθρωπον ὡς ἐπιβουλεύοντα αὐτῷ, ἄκλητος πρὸς
 ἐκείνον ἐπὶ δείκνον ἀπῆλθε, καὶ τοὺς δορυφόρους
 ἀποπέμψας τὸν ἱατρὸν τοῦ Σούρα ἐκάλεσε, καὶ δι'
 ἐκείνου τοὺς ὀφθαλμούς, διὰ δὲ τοῦ κουρέως ἐκείνου
 W II 201 τὴν ὑπὴν ἔξυρατο· εἶτα καὶ ἐλούσατο καὶ ἐδέ-
 πνησε. καὶ τοῖς τὸν Σούραν διαβάλλουσιν ἔφη τῇ
 ὑστεραίᾳ "εἰ ἤθελέ με Σούρας ἀποκτείνει, οὐδὲν
 ἐκώλυε τὸν ἄνδρα χθὲς τοῦτο ποιῆσαι."

"Ἐπαρχον μέντοι τῶν δορυφόρων προχειριζόμενος,
 καὶ ὀρέγων αὐτῷ τὸ ξίφος ὃ παραζώννυσθαι αὐτὸν ἔ-
 B ἔχρην, "λάβε τοῦτο" ἔφη, "καὶ εἰ μὲν ἄρχω καλῶς,
 ὑπὲρ ἐμοῦ τούτῳ χρῆσαι, εἰ δὲ κακῶς, κατ' ἐμοῦ."
 ἐποίησε δὲ καὶ βιβλίῳ ἀποδήμας. καὶ μετὰ ταῦτα
 κατὰ Πάρθων καὶ Ἀρμενίων ἐστράτευσεν, ὅτι τὸ
 διάδημα ὃ Ἀρμένιος οὐχ ὑπ' αὐτοῦ ἔλαβεν, ἀλλὰ
 παρὰ τοῦ Πάρθων βασιλέως. ἦν δὲ σκῆψις τοῦτο,
 τὸ δ' ὅλον φιλοτιμία καὶ δόξης ἕρως. ἐχειρώσατο
 οὖν τὴν Ἀρμενίαν. καὶ αὐτῷ ἡ βουλὴ πολλὰ ἐψηφί-
 σατο, πρὸς δὲ τοῖς ἄλλοις καὶ Ὀπτίμου ἐπωνόμασεν,
 ἄριστον δὲ τοῦτο δηλοῖ ἐξελληνιζόμενον, εἶτα καὶ
 Παρθικὸν αὐτῷ ἐπὶ κλησιν ἔθετο. ὃ δὲ μᾶλλον τῶν
 ἄλλων τῇ τοῦ Ὀπτίμου προσηγορίᾳ ἦν σεμνυνόμενος,
 22 ὅτι τοὺς τρόπους ὑπεδήλου αὐτοῦ.

C Σεισμοῦ δὲ ἐπὶ τῆς αὐταρχίας αὐτοῦ σφοδροτά-
 του συμβέντος, καὶ ἄλλαι μὲν ἐπαθον πόλεις, μᾶλλον
 δὲ τῶν ἄλλων ἡ πρὸς τῷ Ὀρόντῃ πέπονθεν Ἀντιό-
 χεια. ὅτε καὶ αὐτὸς ὁ Τραιανὸς ἐκεῖ διατρέβων με-
 κροῦ κακινδύνευσεν ἄν· ἐπλήγη δὲ τέως ἐκ τοῦ τῆς
 οἰκίας, ἐν ᾗ διῆγε, συμπτώματος. ἀριθμοῦ δὲ κρεῖτ-
 τον πληθὸς συγκέχωστο τοῖς συμπτώμασι. καὶ οἱ

μὲν συντριβόμενοι τῷ βάρει τῶν καταπιπτόντων ἀπώλλυντο, οἱ δὲ ἐν διακένοις τισὶ τυχαίως συμβαίνουσιν, οὕτω τῶν ὑλῶν συμπιπτούσων, διασωζόμενοι, ἐξελθεῖν δ' ἐκείθεν οὐκ ἰσχύοντες, λιμῷ διεφθείροντο· ἐπεκράτει γὰρ ὁ κλόνος τῆς γῆς ἐφ' ἡμέρας πολλάς. ἤδη δὲ παυσαμένης τῆς συμφορᾶς ἐπέβη τις ἀναθαρσήσας τῶν ἐρειπίων, καὶ ἤκουσε βοῶσης κάτωθεν γυναικός. ἀνορύξαντες οὖν τὴν ἀνδρωπον ἀνεσώσαντο, καὶ παιδίον φέρουσαν ὑπομάξιον, ὃ τῷ γάλακτι ἔτρεφεν, ἀλλὰ μέντοι καὶ ἑαυτήν. ἐκ τούτου καὶ τὰ λοιπὰ ἀνεχώνηνον· ἀλλ' οὐχ εὖρον ζῶντάς τινας πλὴν παιδίου ἐνός, τῷ λιμῷ δὲ φθάρειντας πολλούς.

Ἔαρος δ' ἐπιστάντος κατὰ τῶν Πάρθων αὐθις ἐχώρησεν ὁ Τραιανός· καὶ τῆς τε Ἀδιαβηνῆς ἀπάσης ἐκράτησεν, ἥ μέρος ἐστὶ τῆς Ἀσσυρίας τῆς περὶ Νίνον, καὶ τῶν Γαυγαμήλων καὶ τῶν Ἀρβήλων, παρ' οἷς Ἀλέξανδρος τὸν Δαρεῖον ἐνίκησε· καὶ μέχρι τῆς Βαβυλῶνος προῆλθεν αὐτῆς. ἐπεραιώθη δὲ καὶ τὸν Τίγριν καὶ εἰς τὴν Κτησιφῶντα εἰσῆλθεν. ἰμείρετο μέντοι καὶ τὴν Ἐρυθρὰν εἰσπλεῦσαι θάλασσαν, ἥ μοῖρα μὲν τοῦ Ὠκεανοῦ λέγεται, πέπληται δ' οὕτως ἀπὸ τινος ἐν αὐτῇ δυναστεύσαντος. ἐνενόει δὲ καὶ ΠΙ687 Ἰνδοῦς, καὶ ἔλεγεν ὥς "εἰ νέος ἔτι ἦν, καὶ ἐπ' αὐτοὺς ἂν ἐπεραιώθην." ἐν ᾧ δὲ χρόνῳ ἐπὶ τὸν Ὠκεανὸν κατέπλει καὶ αὐθις ἀνήγαστο, ὅσα ἐάλωσαν πρότερον ἀποστασίαν ἐνόησαν. ὁ δὲ δείσας μὴ καὶ οἱ Πάρθοι τὸ αὐτὸ δράσωσιν, ὁμογενῇ σφίσι βασιλεῖα προεχειρίσαστο, αὐτὸς αὐτῷ τὸ διάδημα ἐπιθέμενος. εἶτα καὶ τῶν Ἀράβων ἀφεστηκότων ὥρμησε κατ' αὐτῶν· καὶ μηδὲν ἀνύσας ὀλίγου δεῖν ἐτρώθη ἂν· καὶ κείθεν ἀπῆλθε νοσῶν.

Καὶ οἱ κατὰ Κυρήνην δὲ Ἰουδαῖοι ἀπέστησαν
καὶ ἔκτεινον καὶ Ῥωμαίους καὶ Ἕλληνας, καὶ οἱ ἐν
Αἰγύπτῳ καὶ οἱ ἐν Κύπρῳ οὐχ ἥτιους ὁμοίως διέ-
B φθειραν. κατεστρέψατο δὲ τούτους Τραιανός, στρα-
τευμα κατ' αὐτῶν πεπομφώς. μέμνηται τῆς τῶν 5
Ἰουδαίων ταύτης ἀποστασίας καὶ ὁ Εὐσέβιος ἐν τῷ
τετάρτῳ λόγῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας. ἐκείνῳ
δ' ἦν πρὸς Μεσοποταμίαν τὸ ὄρημα, τῇ δὲ νότῳ
καταπονούμενος ἤρξατο τοῦ πρὸς Ἰταλίαν πλοός,
Πόπλιον Αἴλιον Ἀδριανὸν ἄρχειν ἐπιστήσας τῶν 10
στρατευμάτων ἐν τῇ Συρίᾳ. ἐλθὼν δ' εἰς Σελινούντα
WII202 τῆς Κιλικίας, ἣ καὶ Τραιανούπολις κέκληται, τὸν
βίον κατέλυσεν, ὥς μὲν ἐκεῖνος ᾤκηθη, φαρμάκῳ δια-
φθαρεῖς, ὥς δέ τινες λέγουσι, δι' ἐπίσχεσιν αἵματος
C ἐτησίως αὐτῷ ἐκκρινομένου διὰ γαστρός. συνέβη δέ 15
οἱ καὶ ἀποπληξία, ἣ πάρεσις τοῦ σώματος ἐκ μέρους
ἐπηκολούθησεν. ὕδρεος δ' ἦν ὡς ἐπίπαν αὐτῷ τοῦ
θανάτου τὸ αἷτιον. ἤρξε δ' ἔτη ἐννεακαίδεκα πρὸς
μηνὲν ἕξ.
Τούτου κρατοῦντος Συμεὼν ὁ τοῦ Κλωπᾶ, δεύ- 20
τερος ἀρχιερεὺς γεγονὼς Ἱεροσολύμων μετὰ τὸν θεῖον
Ἰάκωβον, ἐμαρτύρησεν, αἰκισθεὶς μὲν πρότερον ἐπὶ
πλείσταις ἡμέραις, εἴτα σταυρὸν καταδικασθεὶς, ἐτῶν
ὦν ἑκατὸν τε καὶ εἴκοσι. μεθ' ὃν τρίτος Ἱεροσολύ-
μων ἀρχιερεὺς Ἰούστος ἐκ περιτομῆς καὶ αὐτὸς ἐχρη- 25
μάτισε. καὶ ἄλλους δὲ τότε πολλοὺς ἐν τόποις πλείοσι
μαρτυρικοῦ τέλους ἀξιωθῆναι ἰστόρησεν ὁ Εὐσέβιος.
D εἴτα τὸ πλῆθος τῶν κτεινομένων μαθόντα τὸν αὐτο-
κράτορα, καὶ ὡς οὐδὲν ἀνόσιον πράττουσιν ἄλλ' ἢ

7 τετάρτῳ λόγῳ] capite 2. 20 Κλωπᾶ Eusebius. 27 Εὐ-
σέβιος] Hist. eccles. 3, 33.

πρῶτῳθεν ἐξεγειρόμενοι τὸν Χριστὸν ὑμνοῦσιν ἰσα-
 θεῶ, μόνον δ' εἰδῶλοις θύειν οὐ πελθονται, θεσπί-
 σαι μὴ ἐκζητεῖσθαι τοὺς κεκλημένους ἐκ τοῦ Χριστοῦ,
 ἐμπεσόντας δέ γε κολάζεσθαι· καὶ οὕτως γενέσθαι
 5 τὸν διωγμὸν μετριώτερον. τότε καὶ ὁ θεοφόρος Ἰγνά-
 τιος, δεύτερος τῆς κατὰ Κοίλην Συρίαν Ἀντιοχείας
 τυγχάνων ἀρχιερεὺς, συλληφθεὶς εἰς Ῥώμην ἐπέμφθη
 δέσμιος, ἐνθα θηριομαχῆσας διήνυσσε τὸ μαρτύριον.
 καὶ μετ' αὐτὸν τὴν ἱεραρχίαν διεδέξατο Ἡρώς. τῷ
 10 τρίτῳ δ' ἔτει τῆς ἀνταρχίας Τραιανοῦ Κλήμεντος
 ἐκκλησιόκοτος, ὃς τρίτος ἦν ἐν Ῥώμῃ ἀρχιερεὺς καὶ
 ἔτεσιν ἐννέα τὴν ἐκκλησίαν ἰθύνε τῶν πιστῶν, τέ-PI588
 ταρτος ἀντεισήχθη Εὐάρεστος· ὃς ὄγδοον ἀρχιερα-
 τεύσας ἐνιαυτὸν μετέθετο τὴν ζωὴν, ὑπ' Ἀλεξάνδρου
 15 διαδεχθεὶς πέμπτου γεγονότος τῆς Ῥωμαίων ἀρχιε-
 ρείως. καὶ ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας κατὰ τρίτην τάξιν
 ἐπίσκοπος γεγωνὼς Κέρδων μεταστὰς τῶν ἐνθένδε
 διάδοχον ἔσχε Πρῆμον.

Ἄπαιδος δὲ Τραιανοῦ τελευτήσαντος Καίσαρά τε 23
 20 καὶ αὐτοκράτορα τὸν Ἀδριανὸν ἧ τε τοῦ Τραιανοῦ
 σύζυγος Πλωτίνα ἐξ ἐρωτικῆς φιλίας καὶ ὁ Τατιανὸς
 ἐπίτροπος αὐτοῦ γεγωνὼς ἀπέδειξαν, ἐν Ἀντιοχείᾳ
 τῆς Συρίας διάγοντα, ἐπεὶ καὶ ἦρχεν αὐτῆς, προσγενῇ B
 τε ὄντα Τραιανοῦ καὶ συνοικοῦντα ἐκείνου ἀδελφιδῇ.
 25 ἦν δ' οὗτος υἱὸς Ἄφρου Ἀδριανοῦ, φιλόλογος ἀνὴρ,
 ὃς καὶ ποιήματά τινα πεξά τε καὶ ἐν ἑπεσι καταλέ-
 λοιπεν· ἀπλήστως δέ γε πρὸς φιλοτιμίαν ἔχων πάντα
 τε ἐπετήδευε καὶ ἠῦχε μηδὲν ἀγνοεῖν. ὅθεν καὶ τῶν
 ἐν τισιν εὐδοκιμούντων καθέτελε συγχροὺς καὶ οὐ
 30 μείους ἀπώλεσεν, ἵν' αὐτὸς κρατεῖν ἐν πᾶσι δοκῇ.

ἐκακίζετο μὲν οὖν διὰ τε ταῦτα καὶ τὸ πάννυ ἀκριβὲς
 καὶ τὸ περίεργον καὶ πολύτροπον, ἀνελάμβανε δὲ
 C ταῦτα καὶ ἐθεράπευε τό τε προνοητικὸν αὐτοῦ καὶ
 ἡ ἐπιμέλεια καὶ τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ ἡ δεξιότης, καὶ
 τὸ μὴτ' ἄρξαι πολέμου καὶ τοὺς ἡγμένους καταπαύ- 5
 σαι, καὶ ὅτι οὐδενὸς ἀδίκως ἀφείλετο χρήματα, ἀλλὰ
 καὶ πολλοῖς παρέσχετο μάλιστα αὐθορμήτως καὶ μηδ'
 αἰτούμενος, καὶ πόλεσι συμμαχίσι τε καὶ ὑποφόροις
 πάσαις ὡς εἰπεῖν ἐπεκούρησε, ταῖς μὲν ὕδωρ κατα-
 γαγών, ταῖς δὲ λιμένας οἰκοδομήσας, ταῖς δὲ στίον 10
 καὶ ἔργα καὶ χρήματα καὶ τιμὰς δούς. τῷ τε δῆμῳ
 D τῶν Ῥωμαίων οὐ θωπευτικῶς, ἀλλ' ἐμβριθῶς προσε-
 φέρετο· καὶ ποτὲ τι αἰτοῦντι θρασύτερον οὐκ ἐνει-
 μεν, ἀλλ' εἰπεῖν ἐκέλευσε τῷ κήρυκι "σιωπήσατε".
 ὡς δ' οὐδὲν εἰπόντος ἐκείνου, τὴν χεῖρα δὲ ἀνατεί- 15
 ναντος, ἐσιώπησαν, οὐ μόνον κατὰ τοῦ κήρυκος οὐκ
 ἐξώργιστο ὡς μὴ πεποιηκότες τὸ κελευσθέν, ἀλλὰ καὶ
 τιμῆς τὸν ἄνδρα ἡξίωσεν ὅτι ὁ ἦν αὐτῷ βουλόμενον
 WH203 ἤνυσεν, μὴ ἐκφήνας τὸ τραχὺ τοῦ κελεύσματος. οὐ
 γὰρ ἡγανάκτει, εἰ τι καὶ παρὰ γνώμην αὐτοῦ πρὸς 20
 τινος ἐγίνετο, τὸ δ' ἀφώρα πρὸς τὴν αὐτοῦ λυσιτέ-
 λειαν. παριόντος δ' αὐτοῦ ποτε γυνή τις ἐδέετο,
 καὶ εἰπόντος ὡς "οὐ σχολάζω", ἀνέκραξεν ἡ γυνή
 "καὶ μὴ βασίλευε." ὁ δὲ αὐτίκα τε ἐπεστράφη καὶ
 PI589 προσέειπε τῇ δεομένῃ. καὶ πάντα δὲ τὰ μεγάλα καὶ 25
 ἀναγκαῖα οὐκ ἰδίᾳ, ἀλλὰ μετὰ τῶν βουλευτῶν ἐπραττε,
 καὶ μετὰ τῶν πρώτων ἐδίκαζεν ἀπὸ βήματος, ὥστε
 δημοσιεύεσθαι τὰ γινόμενα, καὶ τοῖς ὑπάτοις συνδι-
 κάζουσι παρεγίνετο· αἰεὶ τε περὶ αὐτὸν τοὺς ἀρίστους
 εἶχε καὶ μετὰ τῶν πρώτων καὶ τῶν ἀρίστων συνε- 30
 δεῖπνε, καὶ ἦν αὐτῷ πλήρες λόγων παντοδαπῶν τὸ
 συσσίτιον· τοὺς τε πάννυ νοσοῦντας τῶν φίλων ἐπε-

σκέπτετο καὶ συνδιητᾶτο τῶν συνήθων τοῖς ἑορτά-
ζουσιν.

Ἐπεὶ δ' ἐς τὴν Ῥώμην ἦκε, χραιοκοπίαν ἐκήρυξε
τοῖς ὄφλουσι τῷ βασιλικῷ ταμίῳ καὶ τῷ δημοσίῳ τῷ
5 τῶν Ῥωμαίων. εἶτα εἰς ἄλλην ἐξ ἄλλης φοιτῶν ἐπαρ-
χίαν, καὶ τὰς χώρας ἐπεσκέπτετο καὶ τὰς πόλεις, καὶ B
μετεσκεύαζεν ἕκαστον πρὸς τὸ βέλτιον. καὶ οὐ τὰ
κοινὰ τῶν στρατοπέδων μόνον ἐφώρα δι' ἑαυτοῦ καὶ
ἐξήταξε, ἀλλὰ καὶ τὰ τοῦ καθ' ἕκαστον. καὶ ὅσους
10 πρὸς τὸ ἁβρότερον εὗρισκεν ἐκδεδιητημένους, πρὸς
τὸ στρατιωτικώτερον μετήγε καὶ μετερρύνθμιζε, καὶ
πρὸς παντοίαν μάχην τοὺς στρατιώτας ἐγύμναζε καὶ
ἐδίδασκεν ἅπερ ἔδει ποιεῖν. καὶ τοὺς μὲν ἐτίμα, τοὺς
δὲ ἐνουθέτει, καὶ διητᾶτο σκληρότερον, ἵν' ὁρῶν τὸ
15 στρατιωτικὸν αὐτόν, καὶ οὕτω διαιτᾶσθαι κάκεῖνο
ἐθίζοιτο. ἐντεῦθεν τοὺς στρατιώτας τοιοῦτους ἐποίη-
σεν ὥς καὶ ἱπποτῶν ἴλην σὺν γε τοῖς ὅπλοις τὸν
Ἰστρον εὐμαρῶς διανήξασθαι, καὶ τοὺς βαρβάρους
ταῦθ' ὁρῶντας ἐκπλήττεσθαι, ὥστε καὶ χρᾶσθαι
20 διαλλακτῇ τούτῳ τῷ ἀντοκράτορι ἐφ' οἷς ἀλλήλοις
ἐκπεπολέμωντο. ἐσπούδαξε δὲ καὶ περὶ θήρας, ὥς C
ἐν ταύταις καὶ τινὰ οἱ μέλη κατεαγῆναι· καὶ ἐν Μυ-
σίᾳ πόλιν ᾤκισεν Ἀδριανοῦ θήρας καλέσας αὐτήν.
εἰς Αἰγυπτὸν δὲ ἀπὼν καὶ τῷ τάφῳ Πομπηίου
25 Μάγνου διεφθαρμένῳ περιτυχῶν, καὶ ἐνήγισε τῷ
καιμένῳ καὶ τοῦτ' εἶπε τὸ ἔπος

τῷ ναοῖς βρίθοντι πόση σπάνις ἔπλετο τύμβου
καὶ τὸ μνήμα ἀνφοδοόμησεν.

Ἐν δὲ Παλαιστίνῃ πόλιν οἰκοδομήσας ἀντὶ τῆς
30 κατασκαφείσης Ἱερουσαλὴμ Αἰλίαν Καπιτωλίαν
ἀνώνμασε, καὶ ἐνθα πρῶν ὁ τοῦ θεοῦ νεῶς ἵδρυτο,
τῷ Διὶ τέμενος ἀνθιδρύσατο ἕτερον. Ἰουδαῖοι δὲ μὴ D

φέροντες τῆς σφῶν παραπολαύοντας μητροπόλεως
 ἄλλους ὁρᾶν, Ἕλληνες γὰρ ἐν αὐτῇ κατφκίσθησαν,
 μηδὲ ξενικοὺς τιμᾶσθαι θεοὺς ἐν αὐτῇ ἀνεχόμενοι,
 ἕως μὲν Ἀδριανὸς παρὰ τε τῇ Αἰγύπτῳ καὶ τῇ Συ-
 ρία διέτριβεν, ἡρέμουν διευλαβούμενοι ἐκεῖ δ' ἐκεῖ- 5
 θεν ἀπῆλθε, τὰ τε τῆς χώρας ἐπικαιρα κατελάμβανον,
 ἵν' ἔχοιεν αὐτὰ ὀρμητήρια, καὶ πολλὰ τοὺς Ῥωμαίους
 ἐκάκωσαν λάθρα τε καὶ ἀναφανδόν, τῶν τε ἀπαντα-
 χοῦ γῆς Ἰουδαίων συνιόντων ἐκεῖ καὶ πολλῶν ἄλλο-
 φύλων ἔρωτι κέρδους συνεπικουρούντων αὐτοῖς. ὁ 10
 μέντοι Ἀδριανὸς τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν στρατη-
 γῶν τοῖς Ἰουδαίοις ἐπήγαγεν, ὧν ἐπῆρχε Σευήρος
 Ἰούλιος. ὃς κατὰ συστάδην συμβαλεῖν τοῖς ἐναντίοις
 οὐκ ἔκρινε σύμφορον, τὸ πλῆθος αὐτῶν καὶ τὴν ἀπό-
 γνωσιν εὐλαβούμενος, τροφῆς δὲ σφῶς ἀπείργων καὶ 15
 κατακλείων, ἔστι δ' οὐ καὶ ὅπη παρήκοι τοὺς στρα-
 τιώτας μοίραις αὐτῶν ἐπάγων, χρονιώτερον μὲν,
 ἀκινδυνότερον δὲ τὸ ἔθνος αὐτῶν ἐξετριψέ τε καὶ
 ἐξετρώχωσεν, ὥς κομιδῇ βραχίστους περιγενέσθαι.
 φρούρια μὲν γὰρ αὐτῶν τὰ κρείττω πεντήκοντα κα- 20
 τεστράφησαν, κῶμαι δὲ πέντε καὶ ὀγδοήκοντα ἐπ'
 ἐνακοσίαις ὀνομαστίοιται κατεσκάφησαν· ἀνδρῶν
 δὲ μυριάδες ὀκτὼ καὶ πεντήκοντα ἐν ταῖς καταδρο-
 B μαῖς καὶ ταῖς μάχαις ἐσφάγησαν. τὸ δὲ πλῆθος τῶν
 λιμῶ καὶ νόσοις καὶ πυρὶ φθαρέντων ἀνέξερεύνητον 25
 τυγχάνον οὐκ ἔγνωσται, ὥστε πᾶσαν σχεδὸν τὴν Ἰου-
 δαίαν ἐρημωθῆναι. ὃ καὶ πρὸ τοῦ πολέμου αὐτοῖς
 WII204 συμβόλοις τίσι τὸ θεῖον ἐνέφηγε. τό τε γὰρ μνη-
 μεῖον τοῦ Σολομῶντος ἐξ οὐδεμιᾶς δῆλης αἰτίας διε-
 λύθη τε καὶ συνέπεσε, καὶ λύκοι καὶ ὕαινοι πλεῖσται 30
 εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν εἰσέπιπτον ὠρνόμεναι. πολλοὶ
 μέντοι καὶ Ῥωμαῖοι τότε ἀπώλοντο, ὥστε καὶ Ἀδρια-

νὸς γράφων πρὸς τὴν βουλὴν οὐ τῷ συνήθει προοι-
μίῳ ἐχρήσατο. τὸ δ' ἦν "εἰ καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ παῖδες
ὑμῶν ὑγιαίνετε, εὖ ἂν ἔχοι· καὶ ἐγὼ δὲ καὶ τὰ στρα-
τεύματα ὑγιαίνομεν."

- 5 Ὁ μὲν δὴ πρὸς Ἰουδαίους πόλεμος οὕτως ἦνυστο, C
ὁ δὲ πρὸς Ἀλβανούς, εἰςὶ δὲ Μασσαγέται κατὰ τὸν 24
Αἰῶνα, ὑπὸ Φαρασμάνου κεκίνητο· καὶ τὴν μὲν
Μηδίαν λίαν ἐλύπησε, τῆς δ' Ἀρμενίας καὶ τῆς
Καππαδοκίας ἤψατο μὲν, τῶν δ' Ἀλβανῶν πῇ μὲν
10 δώροις πεισθέντων, πῇ δὲ δεισάντων ἐπαύσατο.
Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Ῥώμην Ἀδριανὸς αἰτοῦντι τῷ
δῆμῳ ἀρματηλάτην δοῦλον ἐλευθερίας τυχεῖν, ἀν-
τείπεν ὥς "οὐ προσήκει οὕτ' ἐμοὶ ἀλλότριον ἐλευθε-
ρῶσαι δοῦλον οὕτ' ὑμῖν τὸν δεσπότην αὐτοῦ ποιῆσαι
15 τοῦτο βιάζεσθαι." νοσήσας δέ, αἵματος ἀντὶ τῷ δια
τῆς ζινὸς κενουμένου, καὶ ἀπογνωσθεὶς, Κόμοδον D
Λούκιον Καίσαρα Ῥωμαίοις ἀνείπε. Σεσηριανὸν δὲ
καὶ Φουσκὸν τὸν ἐγγονὸν ἀγανακτοῦντας ἐπὶ τούτῳ
ἐφόνευσεν· ἦν δὲ Σεσηριανὸς ἐνενηκοντούτης. ὃς
20 ἀποσφαγῆναι μέλλων πῦρ ἤτησε καὶ θυμῶν ἔφη
"ὑμεῖς, ὦ θεοί, ἴστε ὅτι οὐδὲν ἀδικῶ· εὐχομαι δὲ
τὸν Ἀδριανὸν ἐπιθυμῆσαι ἀποθανεῖν, μὴ δύνασθαι
δέ." ὅθεν καὶ χρονίως νοσήσας Ἀδριανὸς ἠῤῥετο
πολλάκις ἀποσβῆναι, ὥστε καὶ ἑαυτὸν ἐθελῆσαι δια-
25 χειρίσασθαι. ὁ μὲντοι Σεσηριανὸς καὶ ἀντὶ τῷ
Ἀδριανῷ ἄξιός τῆς ἀνταρχίας νενομίστο. εἰπὼν γὰρ
τοῖς φίλοις ποτὲ ἵνα δέκα ἄνδρας δοκίμους εἰς αὐ- P1591
ταρχίαν ἐξονομάσωσι, μικρόν τι διαλιπὼν ἔφη ὥς
"ἐννέα θέλω μαθεῖν· τὸν γὰρ ἓνα γινώσκω τὸν
30 Σεσηριανόν."

Ἦσαν δὲ καὶ Τούρβων καὶ Σίμιλις τῶν ἀρίστων ἐπιφανέστατοι. καὶ ὁ μὲν Τούρβων, οἷα στρατηγικώ-
 τatos, ἐπαρχος γεγωνὼς εἶτ' οὖν ἄρχων τοῦ δορυφο-
 ρικοῦ, ὥς εἰς τῶν πολλῶν διεβίω· ὃς οὐποτε ἡμέρας
 οἷκοι ᾤπτο οὐδὲ νοσήσας, ἀλλὰ πρὸς τὸν βασιλέα 5
 διέτριβε. καί ποτε νοσοῦντι ἀτρεμήσειν αὐτῷ τοῦ
 αὐτοκράτορος συμβουλευόντος, εἶπεν ὅτι τὸν ἐπαρχον
 ἐστῶτα δεῖ τελευτᾶν. ὁ δὲ Σίμιλις ἡλικία καὶ τάξει
 προήκων αὐτοῦ, καὶ ἐκατονταρχῶν ἐπὶ Τραιανοῦ,
 B καὶ κληθεὶς παρ' αὐτοῦ πρὸ τῶν ἐπάρχων, ἔφη αὐτῷ 10
 εἰσελθὼν "αἰσχροὺν ἐστί, Καίσαρ, τῶν ἐπάρχων ἐστῶ-
 των ἔξω, ἐκατοντάρχη σε ὀμιλεῖν." εἶτα καὶ τῆς τῶν
 δορυφόρων ἀρχῆς ἅκων ἀξιωθεὶς ἔλαβε μὲν, ἐξέστη
 δ' ἐκὼν καὶ ἐν ἀγρῷ διεβίω. ἐνθα καὶ τέθνηκεν,
 ἐνιαντούς ἐκεῖ διατρίψας ἐπτά, ἐπιγράψας τῷ μνή- 15
 ματι ὅτι Σίμιλις ἐνταῦθα κείται, βίους μὲν ἔτη τόσα,
 ζήσας δ' ἐπτά.

Ἀδριανὸς δὲ φθόγῃ τ' ἐλήφθη ἐκ τῆς πολλῆς τοῦ
 αἵματος φύσεως καὶ ὑδέρῳ. ὥς δὲ ὁ Καίσαρ ὁ Λού-
 κιος Κόμοδος αἷμα ἐμῶν ἐκ πλείονος ἐξαίφνης ἐξέλι- 20
 πεν ἀθρόον πλείστον αἵματος ἐκχυθέντος, συνεκά-
 λεσε τοὺς πρῶτους τῶν βουλευτῶν καὶ εἶπεν "τὸν
 C Λούκιον τὸ δαιμόνιον ἀφείλετο ἡμῶν, εὖρον δὲ αὐ-
 τοκράτορα ὑμῖν εὐγενῇ, πρᾶον, εὖεικτον, φρόνιμον,
 μῆθ' ὑπὸ νεότητος προπετὲς μῆθ' ὑπὸ γῆρας ἀμελές 25
 τι ποιήσουντα, τὸν Ἀντωνίνον Αὐρήλιον." καὶ ὁ μὲν
 οὕτως προκεχείριστο αὐτοκράτωρ· φροντίζων δὲ καὶ
 περὶ τῶν μετὰ ταῦτα ἀνταρχησόντων Ἀδριανός, ἐπεὶ
 ἄρρενος ὁ Ἀντωνίνος ἡμοίρει γονῆς, τὸν Κομόδου υἱὸν
 Κόμοδον αὐτῷ εἰσεπόλησε, καὶ Μάρκον Ἀννινον Βῆ- 30
 ρον, ὃς Κατίλιος ὠνόμαστο πρότερον, Ἀννίνου Βήρου
 τοῦ τρις ὑπατεύσαντος καὶ χιλιαρχήσαντος ἐγγονος ὦν.

Ἰδέρω δὲ περιπεσὼν ὁ Ἀδριανὸς μαγγανείαις
 μὲν τισι καὶ γοητείαις ἐκένου ποτὲ τὸ ὕγρον, δι' ὅλ-
 γου δ' αὐτίς ἡθροίζετο ἕτερον· καὶ ὥς ἐπεδίδου
 πρὸς τὸ χεῖρον ἀεὶ, ἀποθανεῖν ἐπεθύμει, οὐκ ἡδύ-
 5 νατο δέ, μηδενὸς αὐτῷ διδόντος μὴ ξίφος, μὴ φάρ-
 μακον. καὶ τέλος, μὴ οἷός τε ὦν ἑαυτὸν διαχρήσα-
 σθαι, τῆς κατὰ τὴν δλαιταν ἀκριβείας μεθῆκε, καὶ μὴ
 προσήκουσιν ἐδωδίμοις καὶ ποτοῖς χρώμενος κατέ-
 λυσε τὴν ζωὴν, ζήσας ἔτη δύο καὶ ἐξήκοντα πρὸς
 10 μῆσι πέντε καὶ ἡμέραις ἑννεακαίδεκα, μοναρχήσας δὲ
 ἐπὶ εἴκοσι καὶ ἕνα ἐνιαυτὸν μηνὸς ἑνὸς λείποντος.

Ἐπὶ δὲ τῆς ἡγεμονίας αὐτοῦ Ἀλέξανδρος ἀρχιε-
 ρατεύσας ἐν Ῥώμῃ δέκατον ἔτος εἰς τὴν ἀγῆρω με-
 15 τέρῃ ζωὴν· ὃν διεδέξατο Ξύστος. καὶ Πρίμος δὲ
 Ἀλεξανδρέων ἐπισκοπήσας δωδέκατον ἐνιαυτὸν καὶ
 μεταλλάξας τὴν βιοτὴν, Ἰουστὸν ἔσχε διάδοχον. τῶν
 δ' ἐν Ἱεροσολύμοις ἐπισκόπων τὸν ἀριθμὸν εἰς πεν-
 τεκαίδεκα περιστῆναι μέχρι τῆς κατὰ Ἀδριανὸν Ἰου-
 20 δαίων ἀποστασίας, βραχυβίων, ὥς ἔοικε, γεγονότων,
 ὁ Εὐσέβιος ἱστορεῖ, πάντας δ' ἐξ Ἰουδαίων πιστεύ-
 σαντας εἶναι. ὦν πρῶτος ἦν Ἰάκωβος ὁ τοῦ κυρίου
 λεγόμενος ἀδελφός, καὶ δεύτερος Συμεών, τρίτος
 Ἰουστὸς, Ζαχαρίας τέταρτος, Τωβίας πέμπτος, ἕκτος
 Βενιαμίν, ἑβδομος Ἰωάννης, ὄγδοος Ματθίας, ἑνα-
 25 τος Φίλιππος, δέκατος Σενεκᾶς, Ἰουστὸς ἄλλος ἐνδέ-
 κατος, Λευὶς δωδέκατος, Ἐφρῆς τρισκαιδέκατος,
 τεσσαρεσκαιδέκατος Ἰωσήφ, καὶ Ἰούδας πεντεκαιδέ-
 κατος. Ξύστος δὲ μετὰ χρόνον δεκαεῖτη τελευτήσαντα
 30 ἑβδομος ἐν Ῥώμῃ διεδέξατο Τελεσφόρος. τῆς δὲ τῶν
 Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας τὴν προστασίαν ἕκτος Εὐ-
 μένης ἐκληρώσατο, Ἰουστὸν μετὰ ἐνδέκατον θανόν-
 τος ἐνιαυτόν.

Οὗτος ὁ αὐτοκράτωρ διὰ τὰς ἤδη ρηθείσας στάσεις μετὰ τὸν πολὺν τῶν Ἰουδαίων ὄλεθρον καὶ δόγμα ἐξέθετο κωλύον τὸ ἔθνος αὐτῶν ἐπιβαίνειν τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τῆς χώρας αὐτῶν ἀπάσης. καὶ λοιπὸν ἐξ ἔθνων τῆς πόλεως οἰκισθείσης καὶ Αἰλλίας κληθείσης, ὡς ὁ Ἀδριανὸς ἐ χρημάτιζε, πρῶτος ταύτης ἀρχιερεὺς μετὰ τοὺς ἐκ περιτομῆς κατέστη Μάρκος. τότε καὶ Σατορνίνος Ἀντιοχεὺς καὶ Βασιλείδης Ἀλεξανδρεὺς καὶ Καρποκράτης αἰρέσεων διαφόρων πατέρες καὶ ἀρχηγοὶ ἐγνωρίζοντο. καὶ Ἡγήσιππος δὲ τότε τὴν τοῦ ἀποστολικοῦ κηρύγματος παράδοσιν ἐν πέντε λόγοις συγγράψασθαι ἀναγράφεται. καὶ Ἰουστίνος ὁ φιλόσοφος, ὃς μετέπειτα καὶ μάρτυς ἐγένετο, τότε πρὸς θεοσεβείαν ἐξ Ἑλληνικῶν σπουδασμάτων μετέθετο. ὃς ἱστορεῖ Ἐρέννιον Γρανιανὸν τῆς Ἀσίας ἀνθυπατεύοντα ἐπιστεῖλαι Ἀδριανῷ, μὴ δίκαιον εἶναι ἐπ' ἐγκλήματι μηδενὶ κολάζεσθαι τοὺς χριστιανούς· καὶ τὸν θεσπίσαι μηδένα, εἰ μὴ ἐπ' ἐγκλήματι ἐκ κατηγορίας ἁλῶ, κτείνεσθαι.

1 Αὐταρχήσαντος δὲ Ἀντωνίνου, ὃς εἰσποιηθεὶς παρὰ τοῦ Ἀδριανοῦ Καῖσάρ τε καὶ αὐτοκράτωρ ἐγένετο, ἡ γερουσία οὐκ ἠθέλε τὰς ἡρωικὰς τιμὰς ψηφίσασθαι τῷ Ἀδριανῷ, διὰ φόβους ἀνδρῶν ἐπιφανεστάτων οὓς ἐκεῖνος εἰργάσατο. διὸ καὶ διεiléχθη αὐτοῖς ὁ Ἀντωνῖνος ἄλλα τε πλείω σὺν δάκρυσι καὶ ὅτι "οὐδὲ ἐγὼ ἄρα ἄρξω ὑμῶν· πάντα γὰρ τὰ ὑπ'

22 ἡ γερουσία etc.] Eadem, sed aliis verbis, Dionis Exc. Vat. p. 222 ed. Mai. vol. 5, p. 205 ed. Lips.

Cap. 1. Dionis Historiae Romanae liber 70 mutilus et a Xiphilino Quadrati et Eusebii ope suppletus. Quae sequuntur ex Dionis libro 71 excerpta, ad Marcum Aurelium potius quam ad Antoninum Pium pertinent. Eusebii Historiae ecclesiasticae l. 4, c. 10—13.

ἐκείνου γεινόμενα, ὧν ἐν καὶ ἡ ἀνάρρησις ἡ ἐμή, ὥς PI 593
 ἐχθίστου ὑμῖν καὶ κακίστου ἀθετηθήσεται.” ταῦτα
 δ’ ἡ γερούσια αἰδεσθεῖσα, οὐ μείον μέντοι καὶ τοὺς
 στρατιώτας εὐλαβηθεῖσα, τῷ κειμένῳ τὰς τιμὰς ἐψη-
 5 φρίσατο. Εὐσεβὴς δ’ ἐπεκλήθη, ὅτι ἄρτι τῆς αὐταρ-
 χίας ἡμμένου πολλοὶ γεγόνασιν ὑπ’ αἰτίαςιν, καὶ
 τινες ἐξ ὀνόματος εἰς σφαγὰς ἐξηγήθησαν, ὁ δὲ W II 206
 οὐδένα ἐκόλασε, φάμενος ὥς “οὐ δεῖ με ἐκ τοιούτων
 ἔργων τῆς προστασίας ὑμῶν ἄρξασθαι.” γέγονε δὲ
 10 καὶ δι’ ὅλης αὐτοῦ τῆς ἀρχῆς δίκαιός τε καὶ χρηστός
 καὶ πᾶσι τοῖς ὑπηκόοις ἀνεπαχθής, καὶ αὐτοῖς δὲ
 χριστιανοῖς. οὐ μόνον γὰρ οὐκ ἐκάκου αὐτούς, ἀλλὰ
 μέντοι καὶ αἰδοῦς ἦξιον. λέγεται δὲ ζητητικὸς γενέ- B
 σθαι καὶ περὶ μικρῶν ἀκριβολογούμενος· ὅθεν αὐ-
 15 τὸν κυμνοπρίστην ἐκάλουν οἱ σκώπτοντες. οὐ μὴν
 διὰ τοῦτο ἐκ τῶν ὑπηκόων ἐχρηματίζετο, ἀλλ’ ἐν
 ἀπορίᾳ ποτὲ γεροντὸς ἀργυρίων, πολέμων ἐπικειμέ-
 νων οὔτε τέλος καινὸν ἐπενόησεν οὔτ’ αἰτῆσαι παρὰ
 του ἡνέσχετο χρήματα, ἀλλ’ ἐν τῇ ἀγορᾷ πάντα τὰ
 20 ἐν τοῖς βασιλεῖσι κειμήλια θέμενος, καὶ εἴ τι πρὸς
 κόσμον ἦν τῇ αὐτοῦ γαμετῇ, ὠνεῖσθαι ταῦτα τὸν
 βουλόμενον προετρέπετο· ὅθεν ἀθροίσας ἀργύρια
 τοῖς στρατιώταις διέδωκε. καὶ νικήσας τὸν πόλεμον
 ἐκτήσατο πολυπλάσια. καὶ κήρυγμα ἔθετο τὸν βου-
 25 λόμενον ἐκ τῶν ὠνησαμένων τὰ κτήματα τὰ βασι- C
 λικὰ ἀναδιδόναι τὸ ὠνηθὲν καὶ λαμβάνειν τὸ τί-
 μημα. καὶ τινες μὲν τοῦτο ἐποίησαν, οἱ δὲ πλείους
 ἀνένευσαν· καὶ οὐδένα ἀναδοῦναι τὸ κτηθὲν αὐτῷ
 ἐβιάσατο.
 30 Τούτου λέγεται νομοθέτημα εἶναι καὶ τὸ τῶν
 τέκνων ἀδιαθέτων τελευτῶντων κληρονόμους ἀνα-
 φαίνεσθαι τοὺς γονεῖς, καὶ διατιθεμένοις τοῖς παισὶν

ἐν ἀπαιδία ἀνάγκη ἐῖναι τὸ νόμιμον μέρος τοῖς γονεῦσι καταλιμπάνειν.

Ἐπὶ τούτου κλόνος τῆς γῆς συνέβη φοικῶδης περὶ τὴν Βιθυνίαν καὶ τὸν Ἑλλήσποντον, ἐξ οὗ περ πλείους πόλεις κατέπεσον, μάλιστα δ' ἡ Κυζίκος ἔπαθεν. ὅτε καὶ ὁ ἐν αὐτῇ περιβόητος κατεπιτώθη Δυναός, οὗ λέγονται τετραόργοι τὸ πάχος εἶναι οἱ κλόνες, τὸ δ' ὕψος αἰρεσθαι μέχρι πεντήκοντα πήχεων, ἐκ λίθου συνεσιῶτες ἑνός, εἰ τῷ ταῦτα μὴ ἄπιστα δόξαιεν, καὶ τᾶλλα δὲ τοῦ ἔργου ἐκείνου θαυμάσια καὶ ξύμπαντα.

Περὶ τούτου τοῦ αὐτοκράτορος ἄδεται ὅτι καὶ τὸ τῆς συγκλήτου κατέκανυσε ψήφισμα, ὃ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ Ἰουλίου γέγονε Καίσαρος, θεσιπλὺν μηδενὶ ἐφείσθαι διαθήκην ποιεῖν, εἰ μὴ μέρος ὠρισμένον τῷ κοινῷ καταλείψει ταμεῖω. ὅθεν νομίζεται καὶ μέχρι τοῦδε ταῖς διαθήκαις ἐγγράφεσθαι ὅτι "καὶ τῷ βασιλικῷ ταμεῖω καταλιμπάνω τόδε." ἀπεβίω δὲ ὁ Εὐσεβῆς Ἀντωνίνος γηραιός, θανάτῳ ὕπνῳ εοικότι μαλακωτάτῳ, μοναρχήσας ἐνιαυτοὺς σὺν τέσσαρσιν εἰκοσι.

PI594 Τούτου τῷ πρώτῳ ἔτι Τελεσφόρος ὁ Ῥώμης ἐπίσκοπος ἐνδέκατον ἔτος ἀνύσας ἐπὶ τῇ λειτουργίᾳ καὶ μαρτυρίᾳ ταινιωθεὶς, ὥς Εἰρηναῖος ἱστορήσας, τέλος μακαριώτατον εὔρατο· καὶ ἀντιδρῦθῃ εἰς τὸν τῆς Ῥώμης θρόνον Ὑγίνος. ἐφ' οὗ Οὐαλεντίνος αἰρεσιάρχης ἐγένετο, καὶ Κέρδων τῆς κατὰ Μαρκίωνα αἰρέσεως ἀρχηγός. Ὑγίνου δὲ μετὰ τὸ τέταρτον ἔτος τοῦ Ῥώμης ἀρχιερατεῦσαι ἐκλιπόντος τὸν βίον, Πίος τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας προέστη. τῆς δ' Ἀλεξαν-

δρέων Μάρκος ἡγήσατο μετὰ Εὐμένη τρισκαιδέκατον
 ἔτος ἀνύσαντα ἐν τῇ ἀρχιερωσύνῃ. καὶ τοῦ Μάρκου
 μετὰ δεκαετίαν μεταχωρήσαντος πρὸς ἑτέραν ζωὴν,
 Κελαδίῳ τὴν λειτουργίαν παρέλαβε. καὶ τῇ Ῥώμῃ B
 5 τοῦ Πίου ἐκκλησιόποτος πεντεκαιδεκάτῳ ἐνιαυτῷ τῆς
 ἐπισκοπῆς, ἀντικατέστη Ἀνίκητος. ὅτε καὶ ὁ φιλό-
 σοφος καὶ μάρτυς ἡμαξεν Ἰουστίνος, τοῦ ὀρθοῦ λό-
 γου ὑπεραγωνιζόμενος, ὃς καὶ κατὰ Μαρκίανος ἐξέ-
 θετο σύγγραμμα καὶ πρὸς τὸν εὐσεβῆ Ἀντωνῖνον
 10 ἀπολογίαν ὑπὲρ χριστιανῶν συνεγράψατο. ὅθεν ὁ
 αὐτοκράτωρ οὗτος ὀρμηθεὶς δόγμα τῷ κοινῷ τῆς
 Ἀσίας ἐπέστειλε μηδένα χριστιανὸν διὰ τὴν θρη-
 σκεῖαν κολάζεσθαι, ἀλλὰ καὶ τις ὑπὸ του διὰ ταύτην
 κατηγοροῖτο, τὸν μὲν κατηγορούμενον ἀπολύεσθαι,
 15 τὸν δὲ κατήγορον δίκης ἐνοχὸν γίνεσθαι. ταῦτα συν- C
 ἔβη ἐπὶ τοῦ Εὐσεβοῦς.

Μετὰ δὲ τὴν τελευταίην αὐτοῦ Μάρκος Ἀνρήλιος W II 207
 Ἀντωνῖνος εἰσποιητὸς αὐτῷ γεγονώς, ὥς ἰστόρηται,
 τὴν αὐταρχίαν ἐδέξατο· καὶ ἀντίκα κοινωνὸν τοῦ
 20 κράτους πεποιήται Λούκιον Βῆρον Κόμοδον, τὸν
 Λουκίου τοῦ Κομόδου υἱόν. ἦν μὲν γὰρ ὁ Μάρκος
 καὶ ἀσθενὴς τὸ σαρκίον, ἐσχόλαξε δὲ καὶ λόγοις οὐ-
 τως ὥστε καὶ αὐτοκράτωρ γενόμενος οὐκ ἤδεῖτο ἐς
 διδασκάλου φοιτᾶν, ἀλλὰ καὶ Σέξτῳ συνεφιλοσόφει
 25 τῷ Βοιωτῷ καὶ Ἑρμογένει τῷ ῥήτορι προσωμίλησε·
 μᾶλλον δ' ἀντεποιεῖτο τῶν Στωικῶν. ὁ δὲ γε Λού-
 κιος νεώτερος ὢν καὶ πρὸς πόνους ἐρρωτο καὶ ἐπε-
 φύκει πρὸς στρατιωτικῶν μεταχειρίσιν. ὅθεν τῇ

18 ὥς ἰστόρηται] p. 591, C.

Cap. 2. Xiphilini epitome Historiarum Dionis (l. 71, c. 1—10) cum eiusdem Xiphilini additamentis. Eusebii Historie ecclesiasticae l. 5, c. 5.

D Θυγατρὶ Λουκία τοῦτον ὁ Μάρκος συνάψας αὐτῇ
 τὸν πρὸς Πάρθους ἀνέθετο πόλεμον, τοῦ Οὐλολογαί-
 σου πολλοὺς Ῥωμαίων κατατοξεύσαντος καὶ ὅλον τὸ
 στρατόπεδον διαφθείραντος καὶ πολέμιον Ῥωμαίους
 ἐαυτὸν ἀποφήναντος καὶ φοβερὸν ἐπιόντα τῆς Συ- 5
 ρίας ταῖς πόλεσιν. εἰς γοῦν Ἀντιόχειαν ὁ Λούκιος
 γεγωνὼς Κασσίω τὰ στρατεύματα ἐνεμειν· ὃς τῷ
 Οὐλολογαίῳ συμβαλὼν ἤτησέ τε καὶ μέχρι Σελευ-
 κείας ἐδίωξε, καὶ ταύτην ἐνέπρησε καὶ τὰ βασίλεια
 αὐτοῦ τὰ ἐν Κτησιφῶντι κατέσκαψε. τῷ δὲ Λουκίῳ 10
 ταῦτα ὄγκον περιποιεῖ καὶ φρόνημα, ὥστε μετὰ
 ταῦτα καὶ ἐπιβουλεύσαι τῷ κηδεστῇ τε καὶ αὐτοκρά-
 τορι. πρὶν δὲ τι δοῦναι φαρμάκῳ διώλετο.

PI595 Ἐντεῦθεν ὁ Κάσσιος τῆς Ἀσίας ἀπάσης ἐπίτρο-
 πος προεχειρίσθη. ὁ δ' αὐτοκράτωρ τοῖς περὶ τὸν 15
 Ἰστρον βαρβάρους, Ἰάξυξί τε καὶ Μαρκομάννους καὶ
 ἄλλοτε ἄλλοις χρόνον συχνὸν ἐπολέμησε, τῇ Παιονίᾳ
 κεχηρημένος ὀρημητηρίῳ. καὶ οἱ ὑπὲρ τὸν Ῥῆνον Κελ-
 τοὶ ἕως Ἰταλίας ἐπήλασαν· ὧν ἐν τοῖς νεκροῖς καὶ
 γυναικῶν σώματα ὀπλισμένα εὐρέθη. οὕτω δὲ καὶ 20
 σωφρόνως καὶ ἐγκρατῶς ἤρχεν ὥστε ἐν τηλικούτοις
 πολέμοις μήτε τι θωπευτικὸν πρὸς τοὺς στρατιώτας
 εἰπεῖν μήτε τι φόβῳ ποιῆσαι. ὅτε δὲ μὴ πολέμοις
 ἐσχόλαξεν, ἐδίκαξε, καὶ τοῖς ῥήτορσι πρὸς ὕδωρ λέ-
 γουσι πλεῖον ἐρχεῖσθαι τὸ ὕδωρ ἐκέλευεν, ἵν' ἔχοι 25
 B πάντοθεν τὸ δίκαιον ἀκριβοῦν. ἦν δὲ καὶ φιλόπονος,
 ὥς καὶ νυκτὸς δικάζειν. καὶ οὐδὲν ἐν παρέργῳ οὔτ'
 ἐποίει οὔτ' ἔγραφεν οὔτ' ἔλεγε, μὴ δεῖν νομίζων τὸν
 αὐτοκράτορα ἐν παρέργῳ τι πράττειν μηδὲ τοῦλάχι-
 στον, καὶ ταῦτα σώματος τυχῶν ἀσθενοῦς. 30

Μαρκομάννους μὲν οὖν καὶ Ἰάξυγας πολλοῖς καὶ
 μεγάλοις ἀγῶσι καὶ κινδύνοις ὁ αὐτοκράτωρ οὕτος

ὑπέταξε· πρὸς δὲ τοὺς Κουάδους καὶ πόλεμος αὐτῷ
 βαρὺς συγκεκρότητο, καὶ νίκην παράδοξον αὐτῷ τὸ
 θεῖον παρέσχeto. κύκλῳ γὰρ τῶν Κουάδων τοὺς
 Ῥωμαίους περισχόντων συνασπίσαντες οἱ Ῥωμαῖοι
 5 καρτερώς ἀντημύνοντο· οἱ δὲ βάρβαροι ἀπέσχοστο
 μὲν τοῦ μάχεσθαι, τὰ δὲ πέριξ ἀπέφραξαν, ὥστε μὴ-
 ποθεν αὐτοὺς ὑδρεύσασθαι δύνασθαι, οἰόμενοι ῥῶον
 αὐτῶν περιγενέσθαι, μὴ οἷων τε ἐσομένων πρὸς δί-
 ψαν ἀντέχειν καὶ καύσωνα. τῶν οὖν Ῥωμαίων καὶ
 10 καμάτῳ κακουμένων καὶ καύματι καὶ δίψει καὶ τραύ-
 μασιν, νέφη ἀθρόον τὸν ἀέρα περισχον ἐκείνον, καὶ
 ὕσέ γε πλεῖστα, οὐχ ὥς ὁ Δίων ἰστόρησεν, Αἰγυπτίου
 μάγου τὸν Ἑρμῆν ἐπικαλεσαμένου καὶ ροηταίαις δι'
 αὐτοῦ τὸν ὑπὸν δυνηθέντος ἐπαγαγεῖν, ἀλλὰ τοῦ
 15 θεοῦ χριστιανῶν παρακληθέντος ἐντεύξεσι καὶ ῥυ-
 σαμένου τότε μακείνους παραδοξοποιῶν καὶ ἅπαν τὸ
 στράτευμα. ἦν γάρ τις ἐν τῇ τότε Ῥωμαϊκῇ στρατιᾷ
 λεγεὼν, οἱ πάντες ἦσαν χριστιανοί. ἀμνηστούντι δὲ
 τῷ αὐτοκράτορι καὶ δεδαικότε περὶ παντὶ τῷ στρα- D
 20 τεύματι λόγος ἐστὶ φάναι τὸν ἐπαρχον τοῦ δορυφο-
 ρικοῦ ὥς οὐκ ἐστιν ὃ μὴ δύναται τὸ γένος τῶν κα-
 λουμένων χριστιανῶν· εἶναι δὲ παρὰ τῇ στρατιᾷ
 ἀνδρῶν τοιούτων τάγμα ὀλόκληρον. τὸν δὲ ἀκού- W II 208
 σαντα δεηθῆναι τούτων ἐπικαλέσασθαι τὸν οἰκεῖον
 25 θεόν. μακείνων εὐξαμένων κεραυνῷ μὲν βληθῆναι
 τοὺς ἐναντίους, ὄμβρον δὲ Ῥωμαίοις καταρραγεῖναι.
 οἷς ἐκπλαγέντα τὸν Μάρκον τιμῆσαι μὲν τοὺς χρι-
 στιανούς δόγματι, κεραυνοβόλου δ' ἐκεῖνο καλέσαι
 τὸ σύνταγμα. καὶ ὅτι μὲν οὕτως ὁ λεγεὼν ἐκεῖνος
 30 ἐκλήθη καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσι καὶ παρὰ τῷ
 Δίῳ ὠμολόγηται, τὴν δὲ αἰτίαν οὐ προστιδέασι.
 μέμνηται δὲ τῆς παραδοξοποιίας ταύτης ἐν τῇ Ἑκ-

PI596 κλησιαστικῇ ιστορίᾳ καὶ ὁ Εὐσέβιος. ὁ γε μὴν Δίων
 φησὶν ὅτι τοῦ ὄμβρου γινομένου οἱ Ῥωμαῖοι περὶ τὸ
 πίνειν ἀσχοληθέντες ὀλίγου δεῖν ἀπολώλεισαν ἄν,
 τῶν βαρβάρων ἐπιτιθεμένων τότε αὐτοῖς, εἰ μὴ χά-
 λαξα κατεργάγῃ σφοδρὰ καὶ κεραινοῖς πολλοῖς ἐβάλ- 5
 λοντο οἱ πολέμιοι.

- 3 Ὁ δὲ Κάσιος ἐν τῇ Συρίᾳ διάγων ἐνεωτέρισεν·
 ὃς Σύρος ἦν, ἀνὴρ δὲ ἄριστος καὶ οἷον ἄν τινες ἔξῃν
 εὖξαινο αὐτοκράτορα. ἐκινήθη δὲ πρὸς ἀποστασίαν,
 ἀγγελίας αὐτῷ ψευδοῦς κομισθείσης ὥς ὁ Μάρκος 10
 ἀπέθανεν. ἅπαξ δὲ πρὸς τὸ ἔργον ὀρμήσας οὐκ ἀπέ-
 B στη, μετ' ὀλίγον μαθὼν τὴν ἀγγελίαν εἶναι ψευδῇ·
 ἥτοιμάζετο δὲ πολέμῳ τὴν ἐξουσίαν ἔξῃν. ὁ δὲ Μάρ-
 κος τοὺς στρατιώτας συγκαλεσάμενος ἐδημηγόρησε
 καὶ παρεθάρρυνε σφᾶς πρὸς τὸν πόλεμον. παρα- 15
 σκευαζομένῳ δὲ νῆκαί τε πλεισταὶ κατὰ βαρβάρων
 διαφορῶν ἡγγέλθησαν καὶ ἡ Κασσίου σφαγὴ, ὃν
 ἐκατόνταρχός τις βαδίζοντι προσελθὼν ἔτρωσεν αἰφ-
 νίδιον, οὐ μέντοι καιρίως, προσκατειργάσατο δὲ τὸν
 φόνον ὁ δέκαρχος. καὶ ὁ μὲν οὕτως ἀπώλετο μῆνας 20
 τρεῖς καὶ ἡμέρας ἔξ τὴν ἀρχὴν ὄνειρώξας, καὶ ὁ υἱὸς
 δὲ αὐτοῦ ἐφονεύθη τυγχάνων ἐτέρῳδι· ὁ δ' αὐτο-
 κράτωρ οὐδένα τῶν ἐκείνῳ συναποστάντων διεχρή-
 C σατο, ἀλλ' ἐπιεικῶς ἐχρήσατο ξύμπασιν. καὶ τῇ βουλῇ
 δὲ ἐπέστειλε μηδὲνα τῶν Κασσίῳ συναραμένων τε- 25
 θνάναι· “μὴ γὰρ γένοιτο” ἔφη “μηδὲνα ὑμῶν δι' ἐμὲ
 μήτε τῇ ἐμῇ μήτε τῇ ὑμετέρᾳ ψήφῳ σφαγῆναι. ἄν
 δὲ μὴ τούτου τύχω, σπεύσω θανεῖν.” οὕτω διὰ
 πάντων καὶ εὐσεβῆς ἐγένετο καὶ χρηστός. ἐνομοθε-

1 Εὐσέβιος] Hist. eccles. 5, 5.

Cap. 3. Dionis Historiae Romanae l. 71, c. 22—36.
 Eusebii Historiae ecclesiasticae l. 4, c. 5 — l. 5. prooem.

τήθη δὲ τότε μηδένα τοῦ ἔθνους ἄρχειν ὅθεν ἐγένετο, ὅτι ὁ Κάσσιος ἐν τῇ Συρίᾳ ἡγεμονεύων, ὅπου καὶ ἡ πατρὶς αὐτοῦ ἦν, ἐνεόχμωσεν.

- Ἐλθὼν δ' εἰς Ἀθήνας ὁ Μάρκος τιμᾶς τε τοῖς
 5 Ἀθηναίοις ἐνειμε καὶ διδασκάλους ἐπὶ πάσης παι-
 δείας ἔταξε, μισθὸν ἐτήσιον ἐκ τοῦ ταμείου κομιζο-
 μένους. ἐς δὲ τὴν Ῥώμην ἐλθὼν τοῖς ὄφλουσι τῷ
 βασιλικῷ ταμείῳ καὶ τῷ δημοσίῳ πᾶσιν ἀφῆκε τὰς D
 ὀφειλάς. πόλεσί τε χρήματα δέδωκε, καὶ τὴν Σμύρ-
 10 ναν ὑπὸ σεισμοῦ παθοῦσαν ἀνοικοδομηθῆναι προσέ-
 ταξεν. ὥς δ' αὖθις τὰ Σκυθικὰ κεκίνητο, γυναῖκα
 τῷ νιῷ θᾶττον ἢ ἐβούλετο Κρισπιναν συνώκισε, καὶ
 κατ' αὐτῶν ἐξεστράτευσε. καὶ χρήματα ἐκ τοῦ δη-
 15 μοσίου ἤτησε· πάντα γὰρ τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δήμου
 ἔλεγεν εἶναι. καταπολεμηθέντων δὲ τῶν βαρβάρων
 αὐτοκράτωρ προσηγορεύθη τὸ δέκατον. καὶ εἰ ἔτι
 ἐξήκει, τὰ ἐκεῖ πάντα ὑπὸ Ῥωμαίους ἂν ἐποίησατο·
 ἀλλὰ μετέλλαξε, τῶν λατρῶν αὐτὸν κατεργασαμένων,
 ὡς λέγεται, τῷ Κομόδῳ χαριζομένων. ἄρτι δὲ θνή- PI597
 20 σκων τοῦτόν τε τοῖς στρατιώταις παρακατέθετο, ἵνα
 μὴ δοκῇ ὑπ' αὐτοῦ θνήσκειν, καὶ τῷ χιλιάρχῳ τὸ
 σύνθημα αἰτοῦντι “πρὸς τὸν ἀνατέλλοντα” εἶπεν
 “ἄπιθι· ἐγὼ γὰρ δύομαι ἤδη.” ἄριστα οὖν ἄρξας
 μετέλλαξε, ζήσας μὲν ἔτη πεντήκοντα καὶ ἑννέα,
 25 τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἐνδέοντα ἡμερῶν, αὐταρχήσας δὲ
 ἔτη ἑννεακαίδεκα καὶ ἡμέρας ἑνδεκα. ἦν γὰρ καὶ
 φύσει ἀγαθὸς ἀνὴρ, πλεῖστα δὲ καὶ ὑπὸ παιδείας
 βελτίων ἐγένετο. οὐ μέντοι ἀξίως τῆς ἀρετῆς εὐδαι-
 μόνησεν. ἐντεῦθεν δὲ μᾶλλον θανμάσσειεν ἂν τις
 30 αὐτόν, ὅτι καὶ ἀλλοκότοις καὶ ἐξαισιόις χρησάμενος
 πράγμασιν αὐτός τε περιεγένετο καὶ τὴν ἀρχὴν διε-
 σῶσατο.

- B Τούτου κρατούντος ὁ ἱερὸς Πολύκαρπος ὁ Σμύρνης ἀρχιερεὺς τὸν μαρτυρικὸν ἀνεδήσατο στέφανον·
W Π 209 καὶ ὁ μέγας ἐπὶ λόγοις καὶ μετῶν ἐν ὁμολογίᾳ Ἰουστίνος ἐνήθλησεν, οὐ πολλὰ μέχει τοῦδε συγγράμματα σώζονται. τῷ δὲ ὀγδόῳ ἔτει τῆς Μάρκου Οὐῆρου τοῦ Ἀντωνίνου τούτου ἀρχῆς Ἀνίκητος τελευτᾷ, ἔτη δὲ ἐπὶ δέκα τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας προστάς· καὶ τοῦτον Σωτῆρ διαδέχεται. καὶ Κελαδίωνος μετὰ δέκα καὶ τέσσαρα ἔτη τὴν ζωὴν ἐκμετρήσαντος Ἀγριππίνος τὴν Ἀλεξανδρέων ἐπισκοπὴν ἐγκειλε- 10 στο. καὶ τῆς Ἀντιοχείων ἐκκλησίας μετὰ Ἡρώνα Κορνηλίου προστάντος τετάρτου, πέμπτου Ἐρως αὐτὸν διεδέξατο, κἀκείνῳ ἔκτος Θεόφιλος, ὃς καὶ κατὰ C Μαρκίανος ἐγγράφως ὥπλίστατο· ὃν ἑβδομος διεδέξατο Μαξιμίνος. τοῦ Ῥωμαίων δὲ ἀρχιερατεύσαντος 15 Σωτῆρος μεταστάντος τῶν γηένων, ἀντεισῆκτο Ἐλεύθερος.
- 4 Κόμοδος δὲ ὁ υἱὸς Ἀντωνίνου Μάρκου ἄριστα παρὰ τοῦ πατρὸς τραφεῖς τε καὶ ἀναχθεῖς οὐ κατὰ τὴν παιδείαν ἀποβεβήκει ἤνπερ πεπαίδευτο. ἀλλ' 20 ἄκακος μὲν ἦν καὶ πρὸς πανουργίαν ἀποπεφύκει, δειλὸς δὲ ὢν καὶ τοῖς συνοῦσι πειθόμενος δι' ἀπλότητα τὰ ἥθη τε διεφθάρη καὶ εἰς ἀσέλγειαν καὶ μαιφονίαν προήχθη, ἐννεακαιδέκτης τυγχάνων ὅτε τῆς ἐξουσίας ἐκράτησεν. ὅθεν τὰς συμβουλίας τῶν ἀφίστων τῆς βουλῆς παρωσάμενος, οὓς ἐπιτρόπους αὐτῷ 25 D ἐπέστησεν ὁ πατήρ, σπένδεται τοῖς βαρβάροις καὶ εἰς τὴν Ῥώμην ὑπονοστεῖ, οὔτε πονεῖν ἐθέλων καὶ ἐρραστῶνευμένης ἐρῶν βιοτῆς. ὅθεν καὶ πλειστάκις ἐπεβουλευθή, καὶ συχνοὺς ἀπέκτεινεν οὐκ ἄνδρας 30

μόνον, ἀλλὰ καὶ γυναῖκας, καὶ σχεδὸν πάντας τοὺς
 τότε ἀνδήσαντας, ἅτερ Πομπηιανοῦ καὶ Περτίνακος
 καὶ Βικτωρίου, ὥστ' ἄπορον λογίζεσθαι τοῖς ταῦτα
 συγγραφεμένοις ὅπως ἐκεῖνοι τὸν φόνον τότε διέφυ-
 5 γον. εἰσιόντι δὲ αὐτῷ εἰς τὸ θέατρον τὸ κυνηγετι-
 κὸν ἐπεβούλευσε Κλαύδιος Πομπηιανός. ξίφος γὰρ
 ἐν τῇ τῆς εἰσόδου ἀνατείνας στενοχωρία ἔφη "τοῦτό
 σοι πέκομφεν ἡ βουλή." τοῦτο κατηγγύητο μὲν ἡ
 θυγάτηρ Λουκίλλης τῆς τοῦ Κομόδου ὁμαίμονος,
 10 συνεφθάρητο δὲ καὶ αὐτὴ ἡ Λουκίλλα οὗτ' ἐπισκε- PI 598
 στέρα οὗτε σωφρονεστέρα οὔσα τοῦ ἀδελφοῦ. διὸ
 καὶ τὸν Πομπηιανὸν ἀνέπεισεν ἐπιθέσθαι τῷ Κο-
 μόδῳ, καὶ ἐκεῖνον καὶ ἑαυτὴν προσαπώλεσεν. ἀνέτε-
 λε δὲ καὶ τὴν γυναῖκα Κρισπίναν ὁ Κόμοδος, μοιχεύαν
 15 ἐπεγκαλέσας αὐτῇ. καὶ εἰ τις ἔκαστον τῶν ὑπ' ἐκεί-
 νου κτανθέντων ἢ διὰ συκοφαντίας ψευδαῖς ἢ δι'
 ὑποφίας εἰκαίας ἢ διὰ πλοῦτον βαθὺν ἢ διὰ γένους
 λαμπρότητα ἢ διὰ παιδείας ὑπεροχὴν ἢ δι' ἀρετῆς
 εὐδοκίμῃσιν ἀκριβώσασθαι τῇ συγγραφῇ βουλευθῇ,
 20 ὅχλον ἂν παρέξει τοῖς ἐπιέναι τὸ σύγγραμμα μέλ-
 λουσιν.

Ἐγένοντο δὲ καὶ πόλεμοι ἀνταρχοῦντος αὐτοῦ B
 πρὸς τε τοὺς ὑπὲρ τὴν Δακίαν βαρβάρους καὶ μέγι-
 στος ὁ Βρεττανικός, ἐφ' ὃν Μάρκελλον Οὐλπίον
 25 ἔπεμψεν, ἄνδρα ἐγκρατῶς τε ζῶντα καὶ στρατιωτι-
 κῶς, ἀδωρότατόν τε καὶ ἀπνότητον φύσει καὶ ἐτι
 μᾶλλον ἐξ ἐγκρατείας. ἵνα γὰρ μηδὲ ἄρτου κορέννυ-
 ται, πολλήμερόν τε καὶ παλαιότατον αὐτὸν ἦσθιεν,
 ὥστε μηδὲ δύνασθαι τι φαγεῖν τοῦ ἀναγκαίου πᾶν
 30 ἐπέκεινα. οὗτος τοὺς ἐν Βρεττανίᾳ βαρβάρους σφό-

δρα ἐκάκωσεν. ὁθεν διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ ὀλίγον ἀπέκτεινεν ἂν τὸν ἄνδρα ὁ Κόμοδος.

C Περέννιος δὲ ὁ τοῦ δορυφορικοῦ ἄρχων, τοῦ Κομόδου ἀρματηλασiais καὶ ἀσελγείαις ἐσχολακότης, ἠναγκάζετο τὰ τε στρατιωτικὰ καὶ τὰ τοῦ κοινου 5 διοικεῖν. εἰ τι γοῦν τοῖς στρατιώταις ἀπήντα που δυσχερές, ἐπ' ἐκείνον τοῦτο ἀνέφερον καὶ ἐμηνίων αὐτῷ. οἱ ἐν Βρεττανία τοίνυν στρατιῶται στασιά-

W II 209 ζοντες καὶ διὰ τοῦτο ἐπιτιμηθέντες χιλίους ἐπὶ πεντακοσίοις ἐξ ἑαυτῶν εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐπεμψαν· οἷς 10 τῇ Ῥώμῃ πλησιάσασιν ὁ Κόμοδος προὔπηγνυσε καὶ εἶπεν "ὦ συστρατιῶται, τί βουλόμενοι πάρεστε;" οἱ δὲ "ἤκομεν" ἔφασαν "ἐπεὶ σοι ἐπιβουλεύει Περέννιος." καὶ ὃς ἐπείσθη καὶ τὸν ἄνδρα ἐξέδωκεν· καὶ

D οἱ στρατιῶται αὐτὸν καὶ ἠκίσαντο καὶ κατέκοψαν, 15 διαγαγόντα τὴν ἀρχὴν ἀδωρότατά τε καὶ σωφρονέστατα. οὐπερ ἀπαλλαγέντες οἱ Καισάρειοι, ὧν ὁ Κλέανδρος κορυφαιότατος ἐτύγγανεν ὧν, ἅπαν ἑδρων χεῖριστον ἀδεῶς· πάντα γὰρ ἐπώλουν καὶ ὑβρίζον καὶ ἡσέλγαινον.

20

Ὁ δὲ Κλέανδρος μέγα ὑπὸ τῆς τύχης ἀρθεὶς καὶ ἐχαρίσατο καὶ ἐπώλησε βουλείας, στρατείας, ἐπιτροπείας, ἡγεμονίας καὶ ἀπλῶς ξύμπαντα. καὶ τινες πάντων ὧν εἶχον τὸ βουλευταὶ γενέσθαι ἐπρίαντο, ὥστε καὶ λεχθῆναι ἐπὶ Ἰουλίῳ Σόλωνι ἀφανεστάτῳ 25

PI 599 ἀνδρὶ ὅτι τὴν οὐσίαν ἀφαιρεθεὶς ἐξωρίσθη εἰς τὸ συνέδριον. καὶ ὑπάτους εἰς ἓνα ἐνιαυτὸν εἰκοσι καὶ πέντε ἀπέδειξεν, ὃ μῆτε πρότερον μῆτε ὕστερον ἐγένετο. πάντοθεν οὖν ἀργυρολογῶν ἐκτήσατο πάμπολλα, ἀφ' ὧν πλεῖστα τῷ τε Κομόδῳ ἐδίδου καὶ 30 ταῖς αὐτοῦ παλλακαῖς. καίτοι δ' οὕτως ὑπὸ τῆς τύχης ἀρθεὶς ἀτίμως ἀπώλετο. σιτοδείας γὰρ ἐν

Ῥώμῃ συμβάσης πλέον αὐτὴν Παπίριος Διονύσιος ἐπὶ τοῦ σίτου τεταγμένος ἐπέτεινεν, ὥς ἂν τὸν Κλέανδρον οἱ Ῥωμαῖοι μισήσωσί τε καὶ διαφθείρῳσιν ὥς αἴτιον τοῦ κακοῦ διὰ κλέμματα. ἤγετο τοίνυν B
 5 ἱπποδρομίᾳ· καὶ μελλόντων τῶν ἵππων ἀγωνιεῖσθαι εἰσέδραμε παιδίων πλήθος εἰς τὸν ἱππόδρομον· καὶ τῶν παρθένος τις ἤγειτο μεγάλη καὶ βλοσυρά, ἣ δαίμων ἐς ὕστερον ἐνομίσθη. καὶ συνεβόησαν μὲν τὰ παιδία, καὶ ὁ δῆμος ἐκ τούτου ἐξέκραγε καὶ ὤρμησε
 10 πρὸς τὸν Κόμοδον ἐν προαστείῳ ὄντα, ἐκείνου μὲν ὑπερφυόμενος, τοῦ Κλεάνδρου δὲ κατευχόμενος· ὁ δὲ στρατιώτας ἐπεμψεν ἐπ' αὐτούς, οἳ καὶ ἔτρωσάν τινας καὶ ἀπέκτειναν, ἀνείρξαι δὲ τὸν δῆμον οὐκ ἴσχυσαν, ἀλλὰ τῷ πλήθει θαρρῶν ἢ τῇ τῶν δορυφόρων ἰσχύϊ ἐκείνος ἠπείχθη. πλησιαζόντων δὲ οὐ-
 15 τως ὁ Κόμοδος ἔδεισε, δειλότατος ὢν, ὥς ἀντίκα τόν C τε Κλεάνδρον καὶ τὸ παιδίον αὐτοῦ σφαγῆναι κελεῦσαι. τὸ μὲν οὖν παιδίον προσουδισθὲν διεφθάρη, τὸ δὲ τοῦ Κλεάνδρου σῶμα λαβόντες οἱ Ῥωμαῖοι
 20 ἔσυραν καὶ ἠκίσαντο, καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ δόρατος περιήνεκτο. καὶ τινας ἐτέρους τῶν παρὰ τῷ αὐτοκράτορι δυναμένων διέφθειραν.

Κόμοδος δὲ ἐφόνα καὶ τοὺς ἐπιφανεῖς ἄνδρας 5 διεχειρίζετο καὶ ἦν Ῥωμαίοις ἅπασι χαλεπώτατος, ἀναγκάσων αὐτῷ ἐξ ἀνάγκης ψηφίζεσθαι ὅσα τῷ πα-
 25 τρὶ αὐτοῦ ἐκόντες δι' εὐνοίαν ἐψηφίζοντο. ἄλλα τε οὖν αὐτῷ πάμπολλα ἐψηφίσθησαν καὶ χρυσοῦς ἀν- D δριαὶς σταθμοῦ χιλίων λιτρῶν. καὶ τοὺς μῆνας πάντας ἀπ' αὐτοῦ κεκληῖσθαι τεθέσπικε· καὶ κατηρίδ-

μηντο ὦδε, Ἀμαζόνιος, Ἀνίκητος, Εὐτυχής, Εὐσεβής, Λούκιος, Ἀλλιος, Ἀνρήλιος, Κόμοδος, Ἀγνουςτος, Ἡράκλειος, Ῥωμαῖος, Ἱππεράδων. πάντα γὰρ ταῦτα ἑαυτῷ ἐπέγραψε τὰ ὀνόματα, καὶ τῇ βουλῇ οὕτως ἐπέστειλεν "αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Λούκιος Ἀλλιος Ἀνρήλιος Κόμοδος Ἀγνουςτος εὐσεβής εὐτυχής ἀνίκητος Ῥωμαῖος Ἡρακλῆς ἀρχιερεὺς δημαρχικῆς ἐξουσίας τὸ ὀκτωκαιδέκατον, αὐτοκράτωρ τὸ ὀγδοον, ὕπατος τὸ ἑβδομον, πατήρ πατρίδος, ὑπάτοις, στρατηγοῖς, δημαρχικοῖς, γερουσίᾳ Κομοδιανῇ εὐτυχεῖ χαίρειν." καὶ πολλοὺς ἔστησαν αὐτῷ ἀνδριάντας ἐν Ἡρακλείους σχήματι. καὶ τὸν αἰῶνα τὸν κατ' αὐτὸν ἀπ' αὐτοῦ χρυσοῦν ὀνομάζεσθαι καὶ γράφεσθαι ἐψηφίσθη· ἐκαλεῖτο γὰρ πρὸς τοῖς ἄλλοις ὀνόμασι καὶ χρυσοῦς καὶ θεός. πολλὰ δὲ δαπανῶντι αὐτῷ ἐπέλιπε τὰ χρήματα· ὅθεν ἐγκλήματα καὶ ἀνδράσιν ἐπιφέρων καὶ γυναιξίν, οὓς μὲν ἐφόνευεν, οἷς δὲ τὴν σωτηρίαν τῆς αὐτῶν οὐσίας ἐπίπρασκεν.

Ἡρματηλάτει δὲ οἱκοι, δημοσίᾳ γὰρ ἤδαιτο τοῦτο ποιῆσαι, καὶ ἐμονομάχει, οἱκοι μὲν μέχρι φόνου, ἐν δὲ γε τῷ θεάτρῳ ἀσιδήρως καὶ αἵματος ἀνθρωπίνου χωρίς. οἱκοι δὲ τινων τὰς τρίχας ξυρῶν τῶν μὲν τὰς ῥίνας παρέτεμνε, τῶν δὲ τὰ ὦτα, ἐνίων δ' ἐτερόν τι. εἰσιῶν δ' ἐς τὸ θεάτρον τῷ τοῦ Ἑρμοῦ θεήρητο σχήματι, χρυσοῦν κηρύκειον μεταχειριζόμενος. ἐφρόνει δὲ μέγα καὶ ὅτι ἦν ἐκαρίστερος. κάμναν δ' ἐν τῷ ἀγωνίζεσθαι ἔπινε, καὶ οἱ τῆς βουλῆς καὶ οἱ τῶν ἱππέων παρόντες "ζήσεας" ἐξεβόων· καὶ "κύριος εἰ" καὶ "πρώτος εἰ" καὶ "πάντων εὐτυχεστάτας νίκας νικήσεις" καὶ "Ἀμαζόνιε νικᾷς" κράζειν συναχῶς ἐκελεύοντο. τοὺς δὲ ποδῶν ἐστερημένους ἢ τούτους πεπηρωμένους ἐκ νόσου ἢ συμφορᾶς ἀθροίσας

ποτέ, καὶ δρακόντων εἶδη αὐτοῖς περιπλέξας περὶ τὰ γόνατα, οἷα γίγαντας ὥς Ἡρακλῆς φοπάλω παίων ἀπέκτεινε.

Μέλλων δ' αὖθις μονομαχῆσαι ἐνετείλατο τοῖς C
 5 ἱππεῦσι καὶ τῇ βουλῇ ἐν τῇ στολῇ τῇ ἱππᾷ καὶ
 τοῖς μανδύαις εἰς τὸ θέατρον εἰσελθεῖν, ὃ οὐκ εἰδι-
 στο γίνεσθαι εἰ μὴ τις αὐτοκράτωρ ἔτυχε τεθνηκώς·
 καὶ τὸ κράνος δ' αὐτοῦ τῇ τελευταίᾳ τῶν ἀγώνων
 ἡμέρᾳ διὰ τῶν πυλῶν ἐξεκομίσθη δι' ὧν οἱ τελευ-
 10 τῶντες ἐξεφύροντο· καὶ ταῦτα τεκμήρια τοῦ μέλλειν
 ἦδη ἀπαλλαγῆσεσθαι τῆς αὐτοῦ τυραννίδος ἄπασιν
 ἔδοξε. καὶ τοῦτο μετ' ὀλίγον ἐγένετο· Αἰμίλιος γάρ
 Αἰαίτος ὁ ἐπαρχος καὶ ὁ πρόκοιτος Ἐκλεκτος, τοῖς ὑπ'
 αὐτοῦ γινομένοις ἀχθόμενοι, μὴ ταῦτα ποιεῖν παρή-
 15 νουν αὐτῶ· ὁ δὲ ἠπέλλει σφίσι καὶ ἐμηνία· κἀκεῖνοι δει-
 σαντες ἐπεβούλευσαν αὐτῶ, δόντες ἐν βοσείοις κρέασι D
 φάρμακον. μὴ ταχέως δὲ τῷ φαρμάκῳ καταργασθέντα,
 ἀλλὰ καὶ ἐξημεκότα ὑποτοπήσαντά τε τὸ γεγονὸς καὶ
 ἀπειλοῦντα ἀπέκνιξαν αὐτὸν διὰ τινος Ναρκίσσου
 20 λουόμενον, ἔτη δώδεκα καὶ μῆνας ἐννέα καὶ ἡμέρας
 τέσσαρες καὶ δέκα μοναρχήσαντα, βεβιωκότα δὲ τριά-
 κοντα ἐνιαυτοὺς ἐφ' ἐνὶ καὶ μῆνας τέσσαρας. εἰς ὃν
 ἡ οἰκία τῶν ὥς ἀληθῶς Αὐρηλίων τῆς ἀνταρχίας
 ἐπαύσατο.
 25 Ἐν δὲ γε τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς μοναρχίας Κομόδου
 Ἰουλιανὸς τὴν ἐπισκοπὴν Ἀλεξανδρείας ἐνεχειρίσθη,
 Ἀγριππίνου ἐπὶ δώδεκα ἔτη ταύτην οἰκονομήσαντος
 καὶ μεταστάντος τῶν τῆδε. τότε καὶ Κλήμης ὁ στρω-
 ματεὺς ἐγνωρίζετο καὶ Πάνταινος ὁ φιλόσοφος σπου-
 30 δαστής τε καὶ κῆρυξ τοῦ καθ' ἡμᾶς μυστηρίου. ΠΙ601
 ἀνωτέρω δὲ τῆς Ἱεροσολύμων ἐκκλησίας ὁ λόγος

ἱστορήσῃ Μάρκον μετὰ τοὺς ἐκ περιτομῆς καθηγῆ-
 σασθαι, τῆς πόλεως παρὰ Ἀδριανοῦ ἀνοικοδομηθεί-
 σης, συννοικισθείσης τε ἐξ ἐθνῶν. ὃν Κασσιανὸς διε-
 δέξατο, καὶ τοῦτον Πούπλιος, καὶ Πούπλιον Ἰουλια-
 νός, ἀκείνῳ Γάιος, καὶ Γάιον Σύνμαχος. ὁ δ' ἐφ' 5
 ἑτέρῳ Γαίῳ μετέλλαξε τὴν ζωὴν. εἶδ' ἕτερος Ἰου-
 λιανὸς τὴν ἐπισκοπὴν διεδέξατο, καὶ τούτου διάδοχος
 Καπίτων ἐγένετο, καὶ Οὐάλης Καπίτωνος, Οὐάλεντος
 δὲ Δολιχιανός, καὶ ἐπὶ πᾶσι Νάρκισσος τριακοστός
 ἐπίσκοπος τῶν Ἱεροσολύμων ἀπὸ τῶν ἀποστόλων 10
 ἐγένετο. δεκάτῳ δ' ἔτει τῆς Κομόδου ἀρχῆς Ἐλευ-
 B θερὸς ὁ τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας ἐπισκοπήσας ἐπ' ἑτη
 τρισκαίδεκα τῶν τῆδε μετέστη, καὶ Βλίκτωρ τῶν ἐκεῖ
 προέστη πιστῶν. καὶ Ἰουλιανοῦ ἐπὶ δέκατον ἔτος
 τὴν Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίαν ἰθύναντος, καὶ τὸ χρεὼν 15
 λειτουργήσαντος, Δημήτριος τὸ τῆς ἐπισκοπῆς ἐνε-
 χειρίσθη λειτουργήμα. ἐν δὲ τῇ τῶν Ἀντιοχέων ἐκ-
 κλησία μετὰ Μαξιμίῳ Σαραπίων ἐπισκόπει τοὺς
 χριστιανύμους, ὄγδοος ἀρχιερεὺς ἀπὸ τῶν ἀποστόλων
 γενόμενος. τότε καὶ Ἀπολλώνιος, ἀνὴρ ἐπὶ παιδείᾳ 20
 καὶ φιλοσοφίᾳ βεβοημένος, μαρτυρικῶς τέλει ἐν Ῥώμῃ
 δόγματι τῆς συγκλήτου πρὸς τὰς αἰωνίους μετέστη
 6 μονάς.

WH² 212 Ὁ μὲν οὖν Κόμοδος τὰ τῆς ἀρχῆς διαφθείρας,
 C ὥς εἰρηται, ἀκείνους διέφθαρτο· οἱ δὲ περὶ τὸν 25
 Ἐκλεκτὸν καὶ τὸν Λαίτῳ τὸν Περτίνακα εἰς τὴν αὐ-
 ταρχίαν διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ ἐπελέ-
 ξαντο. ὁ δέ, ὅτι τέθνηκε Κόμοδος ἀκριβωσάμενος,
 ἐδέξατο τὴν ἀρχήν, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον,
 καὶ τῇ τε παρουσίᾳ τοῦ Λαίτου καὶ ἀδραῖς ὑποσχέ- 30

σεσι τοὺς στρατιώτας προσεποιήσατο. εἶτα εἰς τὸ
 συνέδριον ἀφικόμενος εἶπεν ὅτι "ὠνόμασμαι ὑπὸ τῆς
 στρατιᾶς αὐτοκράτωρ, ἐξίσταμαι δὲ τῆς ἀρχῆς διὰ τε
 τὴν ἡλικίαν καὶ ἀρρωστίαν καὶ τὴν τῶν πραγμάτων
 5 δυσχέρειαν." ὥς δὲ καὶ παρὰ τῆς βουλῆς καὶ ἐπη-
 νεῖτο καὶ ἤρεῖτο, ὁ μὲν αὐτοκράτωρ ἀπεδείχθη, ὁ δὲ
 Κόμοδος ἐψηφίσθη πολέμιος. καὶ ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆ-
 μος εἰς ἐκείνους ἐξύβριζον καὶ τὰς εἰκόνας αὐτοῦ κα-
 10 τέσπων. ἤθελον δὲ καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ διασῦραι καὶ
 διασπᾶσαι· εἰπόντος δὲ τοῦ Περτίνακος ἤδη τῇ γῇ
 κεκρύφθαι αὐτό, τοῦ μὲν ἀπέσχοντο, ἀλιτήριον δὲ
 καὶ τύραννον ἀπεκάλουν αὐτὸν καὶ ἀρματηλάτην καὶ
 μονομάχον καὶ πλείω ἔτερα. Αἰβύς δ' ἦν ὁ Περτί-
 15 ναξ ἐξ Ἀλβης Πομπηίας, πατρὸς οὐκ εὐγενοῦς, ἐν
 τοῖς ἱππεῦσι χλιαρχήσας. ἦν δ' εὐπροσήγορος,
 ἤκουέ τε ἐτοίμως καὶ ἀπεκρίνατο ὅσα οἱ ἐδόκει.

Οὕτω μὲν ὁ Περτίναξ τῆς ἀρχῆς ἐπελάβετο, καὶ
 πρὸς ταῖς ἄλλαις ἐπικλήσεσι καὶ πρόκριτος τῆς γε-
 ρουσίας κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἐπωνομάσθη. ὅσα γοῦν
 20 διέκειτο πλημμελῶς πρὸς τὸ κόσμιον μετεσκεύαστο
 οἰκονομίᾳ καὶ προνοίᾳ τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ ἡ ἀτι-
 μία τῶν ἀδίκως πεφονευμένων ἐλύθη παρ' αὐτοῦ.
 τοσαύτη δὲ χρημάτων ἐνδεια κατὰ τὸ βασιλείου ἦν
 ὥς πέντε καὶ εἰκοσι μυριάδας δραχμῶν εὐρεθῆναι
 25 μόνας. μόλις δ' οὖν ὁ Περτίναξ ἐξ ἀνδριάντων καὶ
 ὀπλων καὶ ἐπίπλων καὶ τῶν τοῦ Κομόδου παιδικῶν
 ἀθροίσας ἀργύριον τοῖς τε δορυφόροις ἃ ὑπέσχετο
 ἔδωκε καὶ τῷ δῆμῳ καθ' ἑκατὸν δραχμάς. ὅσοις γὰρ
 ὁ Κόμοδος ἐς τρυφὴν καὶ ἐς ὀπλομαχίαν καὶ ἀρματη-
 30 λασίαν ἐκέχρητο, ξύμπαντα προϋτέθειτο εἰς τὸ πωλη-
 τήριον.

Ὁ δὲ Λαῖτος εὐφήμει μὲν τὸν Περτίνακα, τὸν δὲ

B Κόμοδον ὕβριξε. καὶ τινὰς βαρβάρους, χρυσίον παρ' ἐκείνου κομισαμένους ἐπ' εἰρήνῃ πολὺ, ἔτι τυγχάνοντας ἐν ὁδῷ μετεπέμψατο καὶ τὸ χρυσίον ἀφείλετο, "φράσατε τοῖς οἰκοῖ" φήσας "ὅτι Περτίναξ ἄρχει". ἥδεσαν γὰρ τὸ ὄνομα τοῦ ἀνδρὸς ἐξ ὧν ἐπεκύνδει- 5
σαν. καὶ ἄλλα δὲ τοιαῦτα ἐπὶ διαβολῇ τοῦ Κομόδου ὁ Λαῖτος ἐποίησεν. ἀλλ' οὐκ ἐπὶ μακρὸν οὗτος ἔμεινε πιστὸς τῷ Περτίνακι. ὧν γὰρ ἰμείβετο μὴ τυγχάνων, τοὺς στρατιώτας παρέθηκε κατ' αὐτοῦ. οἱ δὲ ἀρπα- 10
γῶν εἰργόμενοι παρ' αὐτοῦ, ἐμίσουν αὐτὸν καὶ ἐπε-
C βούλευον σὺν τῷ Λαίτῳ. διὸ τὸν ὑπατοὺς Φάλκωνα, γένει καὶ πλούτῳ λαμπρυνόμενον, αὐτοκράτορα ποιῆσαι συνέθεντο. ὃ μαθὼν ὁ Περτίναξ ἐς θάλασσαν διατρίβων διὰ τὴν τοῦ σίτου παρασκευήν, εἰς τὴν πόλιν ἡπείχθη καὶ εἰς τὴν βουλὴν παρελθὼν διει- 15
λέχθη. μελλόντων δὲ τῶν βουλευτῶν καταψηφιεσθαι τοῦ Φάλκωνος ὁ Περτίναξ ἀνακραγὼν "μὴ γένοιτο" ἔφη "τινὰ βουλευτὴν ἐμοῦ ἄρχοντος μηδὲ δικαίως θανατωθῆναι."

Ὁ δὲ Λαῖτος τινὰς τῶν στρατιωτῶν ὡς ἐκείνου 20
κελεύοντος ἐφθαιρε· φοβηθέντες δὲ οἱ λοιποὶ ἐθορύβησαν. διακόσιοι δὲ οἱ θρασύτεροι ἡρόκτες τὰ ξίφη πρὸς τὸ καλῆτιον ὥρμησαν. ὡς δ' ἐντὸς ἐγένοντο, ἡ

D γυνὴ αὐτῷ τὴν τούτων παρουσίαν ἐμήνυσεν· ὁ δὲ, καίτοι θυνάμενος ἀντιστῆναι καὶ διαφθεῖραι αὐτούς 25
τῇ τε φυλακῇ τῇ νυκτερινῇ καὶ τοῖς ἱππεύσιν, οὔτε τοῦτ' ἐποίησεν οὔτε κρυβῆναι καὶ διαφυγεῖν ἠφει-
σατο, ἀλλ' ἐλπίσας ἰσως καταπλήξειν αὐτούς ὀφθαίς

WII213 καὶ πείσειν διαλεχθεῖς, ἀπήντησε προσιοῦσιν. οἱ δὲ τὸ μὲν πρῶτον αἰδοὶ ὑπεστάλησαν καὶ τοῖς κον- 30
λεοῖς τὰ ξίφη ἐνέθεντο, ὡς δ' εἰς αὐτῶν προσηδή-
σας "τοῦτό σοι" ἔφη τὸ ξίφος δείξας "οἱ στρατιῶται

πεπόμφασι", καὶ αὐτὸν ἐπληξε, καὶ οἱ ἄλλοι συνεκινήθησαν καὶ κατέκοψαν αὐτόν τε τὸν αὐτοκράτορα καὶ τὸν Ἑκλεκτον. εἶτα τὴν τοῦ Περτίνακος κεφαλὴν οἱ στρατιῶται δόρατι περιπεύραντες περιῆγον, τῷ P1603
 5 ἔργῳ ἐλλαμπρυνόμενοι. ἐβίω δὲ ὁ ἀνὴρ ἐτη ἑπτὰ καὶ ἐξήκοντα θέοντα τεσσάρων μηνῶν, ἄρξας μόνας ἡμέρας ὀγδοήκοντα καὶ ἑπτὰ.

Διαγγελθείσης δὲ τῆς σφαγῆς τοῦ Περτίνακος 7
 Σουλπικιανός, σταλὲς εἰς τὸ στρατόπεδον παρ' ἐκεί-
 10 νου ἵνα τὰ ἐκεῖ καταστήσῃται, ἔμεινεν ἐν αὐτῷ καὶ ἔπραττεν ὅπως ἂν αὐτοκράτωρ ἀποδειχθῇ. κὰν τοῦτω Ἰουλιανὸς ὁ Δίδιος, χρηματιστής τε καὶ ἅπληστος, νεωτέρων αἰεὶ πραγμάτων ἐπιθυμῶν καὶ πρὸς τοῦ Κομόδου διὰ τοῦτο εἰς Μεδιόλανα τὴν ἑαυτοῦ πα-
 15 τρίδα ἐξελαθεῖς, μαθὼν τὴν τελευτὴν τοῦ Περτίνα- B
 κος, σπεύσας εἰς τὸ στρατόπεδον παρεγένετο. καὶ πρὸς ταῖς πύλαις ἐστὼς ὁ μὲν ἔξωθεν, ὁ δὲ Σουλπικιανὸς ἔσωθεν, τὴν Ῥώμην καὶ τὴν ταύτης ἀρχὴν ὠνητῶν ἐκ τῶν στρατιωτῶν, διαγγελλόντων τινῶν
 20 καὶ λεγόντων ἑκατέρῳ ὅτι "τόσον οὗτος" καὶ "τόσον ἐκεῖνος δίδωσι, τί οὖν σὺ προστίθης;" ὅμως πολλῶν ὑπεσχημένων τοῖς στρατιώταις παρὰ τοῦ Ἰουλιανοῦ, ἐκεῖνον προστιμήσαντο, φοβηθέντες μάλιστα τὸν Σουλπικιανὸν ὥς τιμωρήσοντα τῷ Περτίνακι οἷα δὴ
 25 κηδεστῇ.

Εἰσδεχθεὶς δὲ εἰς τὸ στρατόπεδον Ἰουλιανὸς καὶ αὐτοκράτωρ ἀποδειχθεὶς ἐκεῖθεν πρὸς τὴν ἀγορὰν ἐφοίτησε καὶ τὸ βουλευτήριον, δορυφόρους παμπλη- C
 θεῖς ἐπαγόμενος, ἵνα δι' ἐκείνων καὶ τὴν γερούσιαν
 30 καὶ τὸν δῆμον δεδιζῇται. καὶ εἶπε πρὸς τὴν βουλὴν

ὅτι "καὶ ὑμεῖς ἄρχοντος δέεσθε καὶ αὐτός, εἰ καὶ τις ἄλλος, ἀξιώτατός εἰμι ἡγεμονεῦσαι ὑμῶν." εἰ οὖν καὶ ἐμισεῖτο διὰ τὴν μεγαλαυχίαν καὶ διὰ τοὺς τὸ βουλευτήριον κυκλωσαμένους ὀπλίτας, ἀλλὰ διὰ τὸ δέος καὶ τῆς βουλῆς τὴν ἀνταρχίαν ἐβεβαιώσατο· 5 καὶ ἀνῆλθεν εἰς τὸ παλάτιον.

Τῇ δ' ὕστεραία οἱ μὲν τῆς βουλῆς προσῆλθον αὐτῷ, ἵνα μὴ φωραθεῖεν ἀχθόμενοι ἐπ' αὐτῷ, ὁ δὲ δῆμος φανερώς ἐσκυθρόπαξε· καὶ ἐς τὸ συνέδριον ἐλθόντος τοῦ αὐτοκράτορος ἐξέκραγον ὥς ἐκ συνθη- 10 ματος ἅπαντες, πατροφόνον αὐτὸν καλοῦντες καὶ ἄρ-
D παγα τῆς ἀρχῆς. ἐκείνου δὲ μὴ χαλεπαίνειν προσ-
ποιουμένου καὶ ἀργύριόν τι ὀφίσιν ὑπισχνουμένου ἡγανάκτησαν ὥς δεκαζόμενοι, καὶ ξύμπαντες ἐξεβόη-
σαν "οὐ θέλομεν, οὐ λαμβάνομεν." ὁ δὲ Ἰουλιανὸς 15 τοὺς ταῦτα λέγοντας ἐκέλευσε κτείνεσθαι. καὶ ὁ δῆ-
μος ἔτι παρώξυντο, καὶ τοῦ τε Περτίνακος ἐμémνητο καὶ ἐς τὸν Ἰουλιανὸν ἀπέσκωπτον. καὶ πολλοὶ πολ-
λαχοῦ τῆς πόλεως τιτρωσκόμενοι καὶ κτεινόμενοι ἀν-
τείχον, καὶ ὅπλα λαβόντες συνέδραμον εἰς τὸν ἱππό- 20 δρομον, ἔνθα νύκτα τε καὶ ἡμέραν διήγαγον ἄσιτοι ἐπιβοώμενοι τοὺς λοιποὺς σιρατιώτας, καὶ μᾶλλον τὸν Νίγρον τὸν Πεσκέννιον καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ Συρίᾳ ὄντας. εἶτα τῷ λιμῷ καὶ τῇ ἀγρυπνίᾳ κα-
PI604 κωθέντες διελύθησαν καὶ ἡσύχαζον. Ἰουλιανὸς δὲ 25 οὕτως τὴν ἀρχὴν ἀρπάσας ἀνελευθέρως αὐτῇ ἐχρήτο, θωπεύων τὴν βουλὴν καὶ τοὺς τι δυναμένους, καὶ τὰ μὲν χαριζόμενος, τὰ δ' ἐπαγγελλόμενος· καὶ πάντα ἐπὶ θεραπείᾳ ἐποίει τῶν δυνατῶν, οὐ μέντοι καὶ ἐπιστεύετο. 30

Καὶ ταῦτα μὲν κατὰ τὴν Ῥώμην ἐπράττετο· οἱ δὲ τῶν στρατοπέδων ἡγεμόνες τρεῖς ὄντες, ὃ τε

Σευήρος τῆς Παννουίας ἄρχων, 'τῆς Συρίας δ' ὁ
 Νίγρος, τῆς Βρεττανίας δὲ ὁ Ἀλβίνος, εἰς καθαιρέ-
 σιν τοῦ Ἰουλιανοῦ τὰ περὶ αὐτοῦ μαθόντες κεκί-
 νητο. τῶν ἄλλων δὲ ὁ Σευήρος δεινότερος ὢν
 5 ἐλογίσατο ὥς, εἰ τὸν Ἰουλιανὸν καταλύσουσι, σφίσι
 αὐτοῖς οἱ τρεῖς ἀμφισβητήσουσι περὶ τῆς ἀρχῆς.
 ἔγνω τοίνυν τὸν ξυμμοχλῶσαι. ὅτι δὲ καὶ Β
 πορρωτέρω αὐτοῦ ὁ Νίγρος ἐτύγγανεν ὢν, καὶ μέγα
 φρονεῖν αὐτὸν εἰκαζεν ἐπικεκλημένον ὑπὸ τοῦ δήμου,
 10 ὥς εἰρηται, πρὸς τὸν Ἀλβίνον ἀπένευσε, καὶ δι'
 ἀπορορήτων αὐτῷ ἔγραψε Καίσαρα ποιήσειν αὐτόν.
 καὶ ὃς κατὰ χώραν ἔμεινεν, ὥς κοινωνήσῃ τῆς ἀρ-
 χῆς τῷ Σευήρῳ τεταραχώς. ὁ δὲ Σευήρος ἐπὶ τὴν
 Ῥώμην ἤπειγετο.

15 Καὶ ὁ Ἰουλιανὸς ταῦτα μαθὼν πολέμιόν τε ψη-
 φίσασθαι τὸν Σευήρον τὴν βουλὴν παρεσκεύασε, καὶ
 πρὸς πόλεμον ἡτοιμάζετο, καὶ τὸ παλάτιον κυκλίσει
 καὶ θύραις ἰσχυραῖς ἐκρατύνατο· ὅτι γὰρ ἐνόμιζε μὴ
 ἂν ποτε ῥαδίως τοὺς στρατιώτας κτανεῖν τὸν Περγί-
 20 νακα, εἰ γε δὴ συνεκλείστο, ᾧτο ὥς δυνήσεται
 κατακλεισθεὶς ἐν αὐτῷ περιγενέσθαι, ἂν ἡττηθῇ.
 ἐφρόνενσε δὲ καὶ τὸν Λαίτον, καὶ ἐπὶ τὸν Σευήρον
 καθῆκε συκνοὺς ὥς τὸν ἄνδρα δολοφονήσοντας.
 ἐπεὶ δ' ἐκεῖνος εἰς τὴν Ἰταλίαν εἰσέβαλε καὶ τὴν
 25 Ῥάβενναν ᾧκειώσατο, καὶ οἱ πεμπόμενοι προσεχώ-
 ρουν αὐτῷ, καὶ οἱ δορυφόροι διὰ τὴν παρουσίαν
 Σευήρου ἐδειλαίνοντο, συγκαλέσας τοὺς τῆς βουλῆς
 ἐκέλευε κοινωνὸν αὐτῷ τῆς ἀρχῆς τὸν Σευήρον
 ψηφίσασθαι. τοῦ δὲ Σευήρου τοῖς στρατιώταις
 30 μηδὲν κακὸν πέσειν γράψαντος ἐκδοῦσι τοὺς
 σφαγεῖς τοῦ Περγίνακος, πεισθέντες ἐκείνους τε
 συνέλαβον καὶ τῷ Σιλίῳ Μεσσάλα ὑπατεύοντι ταῦτα

D ἐμήνυσαν. ὁ δὲ τὴν βουλὴν ἀθροίσας εἰς τὸ Ἀθή-
 ναιον, οὕτω καλούμενον ὡς ἐν αὐτῷ τῶν παιδευο-
 μένων ποιουμένων τὴν ἄσκησιν, τὰ παρὰ τῶν στρα-
 τιωτῶν αὐτῇ ἐκοινώσατο. καὶ ἡ βουλὴ τοῦ μὲν
 Ἰουλιανοῦ κατεψηφίσατο θάνατον, τὸν δὲ Σευῆρον 5
 ἀνεῖπεν εὐθύς αὐτοκράτορα. κἀντεῦθεν ἐν τῷ πα-
 λατίῳ ὁ Ἰουλιανὸς ἐφρονεῦθη, εἰπὼν "τί γὰρ δεινὸν
 ἐποίησα, καὶ τίνα ἀπέκτεινα;" ἐβίω δὲ ἔτη ἐξήκοντα
 πρὸς μῆσι τέσσαρσι καὶ ἰσαρίθμοις ἡμέραις, ἄρξας
 ἡμέρας ἐξήκοντα. 10

8 Σευῆρος μέντοι τὴν αὐταρχίαν λαβὼν τοὺς μὲν
 αὐτόχειρας τοῦ Περτίνακος τῶν στρατιωτῶν θανάτῳ
 PI605 ἐδικαίωσε, τοὺς δ' ἄλλους ὀνειδίσας πικρότατα τῶν
 τε ὀπλων ἀπεῖρξε καὶ τοὺς ἵππους ἀφείλετο καὶ τῆς
 Ῥώμης ἀπήλασε. καὶ οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην εἰσῆλασε 15
 βαδίζων· καὶ οἱ καὶ ὁ στρατὸς ὀπλίτης παρείπατο,
 καὶ ἡ πόλις ἄνθρωποι τε καὶ δῶναις ἅπαντα ἐστειλά-
 νωτο, καὶ οἱ ἄνθρωποι λευχειμονοῦντες εὐφῆμουν
 αὐτὸν καὶ ἀκούσαι αὐτοῦ καὶ θεάσασθαι λίαν ἐσφά-
 δαζον. εἰσελθὼν δὲ ἐνεανιεύσατο, οἷα καὶ οἱ πρῶην 20
 ἀγαθοὶ αὐτοκράτορες, ὡς οὐδένα τῶν βουλευτῶν
 ἀποκτενεῖ, καὶ ὥμοσε περὶ τούτου, καὶ ψηφίσματι
 κοινῷ τοῦτο κυρωθῆναι προσετείλαχε. ἀλλ' οὐκ εἰς
 μακρὰν τὸν νόμον τοῦτον παρέβη. αὐτὸν γὰρ τὸν
 Ἰούλιον Σόλωνα τὸν καὶ τὸ δόγμα τοῦτο αὐτοῦ κε- 25
 B λεύσαντος συγγραφάμενον οὐ πολλῷ ὕστερον ἔκτεινε,
 καὶ ἄλλους ἀνείλε πολλούς· καὶ τῇ βουλῇ οὐ κατα-
 θύμια ἔπραττε. καὶ εἰθισμένου τοὺς σωματοφύλακας
 ἐκ τῆς Ἰταλίας εἶναι καὶ ἄλλων ἐθνῶν ἐπιεικεστέρων

τοῖς εἵδεσι καὶ ἀπλουστέρων τοῖς ἡθεσιν, ἐκεῖνος παρὰ τὸ ἔθος στρατιωτῶν τὴν πόλιν ἐνέπλησε καὶ ἰδεῖν ἀγριωτάτων καὶ ἀκοῦσαι φοβερωτάτων καὶ ὁμιλῆσαι ἀγροικοτάτων.

5 Ἐγένετο δὲ αὐτῷ τινα σημεῖα τὴν ἡγεμονίαν προμαντευόμενα. ἔδοξε ποτε ὄναρ λύκαιναν θηλά-
ζειν, ὥς περὶ Ῥωμύλου ἱστορεται· καὶ ὕδωρ καθεύ-
δοντας ὥσπερ ἐκ πηγῆς ἀνεδόθη· καὶ καθ' ὕπνου
αὐτῷ ἡ τῶν Ῥωμαίων σύμπασα βουλή καὶ ὁ δῆμος WII2

10 προσήει τε καὶ ἡσπάζετο. καὶ αὐτίς ἐδόκει ἐν τῇ
ἀγορᾷ τῇ Ῥωμαίᾳ ἱππεύοντα τὸν Περτίνακα τοῦ C
ἱππου ἀπορριφῆναι, αὐτὸς δὲ τούτου ἐκόντος ἐπιλα-
βέσθαι. ἔφηβος δὲ ὢν ἐς τὸν βασιλικὸν δῖφρον
ἀγνοῶν, ἀλλ' οὐκ ἐκ προνοίας ὕπαρ ἐκάθισεν.

15 Αὐταρχήσας δὲ διὰ πλείστων τρόπων ἐτίμησε
τὸν Περτίνακα, καὶ ταφὴν αὐτοῦ καίτοι πάλοι θα-
νόντος πολυτελεστάτην ἐποίησεν. εἴτα κατὰ τοῦ
Νίγρου ἐστράτευσεν· ὃς Ἰταλὸς ἦν ἐξ ἱππέων, οὐ
τῶν πάνυ δ' ἐπισήμων. καὶ διαφορῶν πολέμων
20 συγκροτηθέντων τέλος ἐν Ἰσθμῷ τῆς Κιλικίας περὶ
τὰς καλουμένας Πύλας, αἱ διὰ τὴν τοῦ τόπου στενό-
τητα οὕτω κέκληνται, ἐνθεν μὲν γὰρ ὄρη ἀναστίνει D
ἀπότομα, κρημνοὶ δ' ἐκείθεν βαθεῖς καθήκουσιν εἰς τὴν
θάλασσαν, μάχης καρτερᾶς γενομένης ἡττήθη ὁ Νί-
25 γρος· καὶ τὸ πλεόν μὲν τῆς αὐτοῦ δυνάμεως ἐκέισε
διώλετο, ἐκεῖνος δὲ φεύγων κατελήφθη καὶ ἀνη-
ρέθη. οὗ τμηθεῖσαν τὴν κεφαλὴν ὁ Σευῆρος πέμ-
ψας εἰς τὸ Βυζάντιον ἀνεσταύρωσεν, ἵν' ἰδόντες αὐ-
τὴν οἱ Βυζάντιοι προσχωρήσωσι.

30 Τοὺς δὲ τὰ Νίγρου φρονήσαντας δικαιούντος
Σευῆρου, βουλευτὴς τις Κάσσιος Κλήμης κρινόμενος
παρ' αὐτῷ ἐπαρρησιάσατο φήσας ὥς "ἐγὼ οὔτε σέ

οὔτε Νίγρον ἠπιστάμην, καταληφθεὶς δὲ ἐν τῇ ἐκεί-
 ΠΙ606 νου μερίδι οὐ σοὶ πολεμήσειν ἤθελον, ἀλλ' Ἴουλι-
 νὸν καταλύσειν· καὶ τὰ αὐτὰ σοὶ σπονδάσας οὐκ
 ἠδίκησα. ἀλλ' οὐδ' ὅτι μὴ πρὸς σὲ ὕστερον με-
 τέστην· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ σὺ ἂν ἠθέλησας οὐδένα τῶν
 σῶν ἐταίρων πρὸς ἐκείνον αὐτομολῆσαι. ἐξέταξε
 οὖν μὴ τὰ σώματα ἡμῶν μηδὲ τὰ ὀνόματα, αὐτὰ δὲ
 τὰ πράγματα· πᾶν γὰρ ὅ,τι ἂν ἡμῶν καταγνῶς, τοῦτο
 καὶ σεαυτοῦ καὶ τῶν σῶν ἐταίρων καταψηφιεῖ." τοῦ-
 τον ὁ Σευῆρος τῆς παρρησίας θαυμάσας ἀφῆκεν 10
 ἔχειν τῆς οὐσίας τὸ ἥμισυ.

Οἱ δὲ Βυζάντιοι καὶ ζῶντος τοῦ Νίγρον καὶ θα-
 νόντος πολλὰ καὶ θαυμαστὰ ἔδρασαν, ἐπὶ χρόνον
 Β πολιορκούμενοι τριετῇ. ἦρουν μὲν γὰρ καὶ πλοῖα
 τινα παραπλέοντα, ἦρουν δὲ καὶ τριήρεις τῶν 15
 ἐν τῷ ὄρμῳ τῶν ἐναντίων οὐσῶν. τὰς γὰρ ἀγκύρας
 αὐτῶν ὑφύδροις κολυμβηταῖς ἀποτέμνοντες καὶ ἥλους
 ἐς τοὺς ταρσοὺς σφῶν πηγνύντες καὶ τούτων καλῶ-
 δια ἐξάπτοντες ἐπεσπῶντο αὐτάς, αὐτομάτας προσ-
 πλέειν δοκούσας. ἐπεὶ δὲ πάντα αὐτοῖς ἐξεδαπανή- 20
 θησαν, ὅμως ἀντεῖχον, καὶ ξύλοις ἐκ τῶν οἰκιῶν ἐς
 τὰς ναῦς ἐχρῶντο καὶ σχοίνοις ἃς ἐπλεκον κείροντες
 τὰς τρίχας τῶν γυναικῶν. καὶ ὅτε τοῖς τεύχεσι προσ-
 ἐβαλλον οἱ πολέμοι, λιθίνους τε καὶ ἐκ χαλκοῦ
 πεπονημένους καὶ ἀνδριάντας καὶ ἵππους ἠκόντιζον 25
 εἰς αὐτούς. ὥς δὲ καὶ πᾶν αὐτοὺς ἐπέλιπε νενο-
 μισμένον ἐδώδιμον, βύρσας διαβρέχοντες ἥσθιον.
 C καὶ τούτων δὲ ἀναλωθεισῶν καὶ ἐπ' ἀλλήλους ἐτρά-
 ποντο καὶ σαρκῶν ἀνθρωπείων ἐγείνοντο. εἶτα καὶ
 ἄκοντες τὴν πόλιν παρέδωκαν, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς 30
 στρατιώτας καὶ τοὺς ἐν τέλει σύμπαντας διεχρήσαντο.
 ὁ δὲ Σευῆρος ἥσθη λίαν ἐπὶ τῇ ἀλώσει τοῦ Βυζαν-

τίον. ἀφείλετο δὲ τὴν τε ἐλευθερίαν τῆς πόλεως καὶ
 τὸ ἀξίωμα τὸ πολιτικόν, καὶ δασμοφόρον ἀποφήνας,
 δημεύσας τε τὰς οὐσίας τῶν πολιτῶν, Περινθίοις
 αὐτὴν τε καὶ τὴν χώραν αὐτῆς ἐχαρίσατο. τὰ δὲ
 5 τείχη τῆς πόλεως καθελὼν ἐκείνους μὲν οὐδὲν πλέον
 ἐλύπησεν ἢ τῆς δόξης αὐτοὺς ἐστέρησεν ἣν ἐκαρ-
 ποῦντο ἐκ τῆς αὐτῶν ἐπιδείξεως, τῶν δὲ Ῥωμαίων
 μέγα καθείλεν ὀρμητήριον πρὸς τοὺς ἐκ Πόντου καὶ D
 τῆς Ἀσίας βαρβάρους, ἀλλὰ μὴν καὶ κρησφύγετον·
 10 ἣν γὰρ τὰ τείχη τοῦ Βυζαντίου καρτερώτατα.

Σευήρος δὲ δοξομανῶν κατὰ τῶν Ὀσροηνῶν 9
 βαρβάρων καὶ τῶν Ἀδιαβηνῶν καὶ τῶν Ἀραβίων
 ἐστράτευσεν, καὶ εἰς τὴν Νίσιβιν ἀφικόμενος ἐκεῖθεν
 ἐπεμψε στρατηγούς τε καὶ τάγματα κατὰ τῶν εἰρη-
 15 μένων ἐθνῶν, οἳ τὴν τε χώραν αὐτῶν ἐδήουν καὶ W II 216
 τὰς πόλεις ἐλάμβανον.

Αὐτίς δὲ πόλεμος συνηνέχθη τῷ Σευήρῳ ἐμ-
 φύλιος. ὁ μὲν γὰρ τῷ Ἀλβλίνῳ οὐδὲ τὴν τοῦ Καίσα-
 ρος ἐδίδου τιμὴν, ὁ δ' ἤτει καὶ τὴν τοῦ αὐτοκράτο-
 20 ρος. συγκινουμένης δὲ διὰ ταῦτα τῆς οἰκουμένης, ὁ
 δῆμος ἐν ἱπποδρομίᾳ συνειλεγμένος πολὺς ἐκφανέ-
 στατα κατωδύρατο, "μέχρι πότε τοιαῦτα πάσχομεν" P I 607
 κράζοντες καὶ "μέχρι ποῦ πολεμούμεθα;" καὶ ἄλλα
 δέ τινα τοιαῦτα ὥς ἐκ θειοτέρας τινὸς ἐπιπνοίας
 25 ἐνθουσιῶντες ἐβόησαν. πῶς γὰρ τοσαῦται μυριάδες
 ὥς ὑπὸ χορολέκτῃ ὁμοφώνως εἶπον καὶ ἀπταίστως ἃ
 εἶπον; τέως μέντοι μάχης συγκροτηθείσης καὶ πολλὰς
 ιδέας τε καὶ τροπὰς καὶ μετακλίσεις τοῦ πολέμου

ἔσχηκότες ὁ Ἀλβίνος ἡττήθη, πεσόντων μὲν ἀμφοτέ-
 ρωθεν Ῥωμαίων σχεδὸν ὑπερβαίνοντων καὶ ἀριθμὸν,
 τοῦ δὲ Ἀλβίνου ἑαυτὸν ἀνελόντος. ὃ κειμένῳ ἐπεν-
 τρυφήσας ὁ Σευήρος καὶ γλωσσαλγήσας τὸ μὲν ἄλλο
 σῶμα ριψῆναι ἐκέλευσε, τὴν κεφαλὴν δ' ἐς τὴν 5
 Β' Ῥώμην στείλλας ἀνεσταύρωσε. καὶ πολλοὺς τῶν τῆς
 γερουσίας ἀπέκτεινε, τινὰς δὲ καὶ ἀπέλυσε.

Μετὰ ταῦτα δὲ κατὰ τῶν Πάρθων ἐστράτευσε
 τὴν Μεσοποταμίαν ἐλόντων. καὶ πλοῖα κατασκευ-
 άσας ἐν τῷ Εὐφράτῃ τὴν τε Σελεύκειαν καὶ τὴν 10
 Βαβυλῶνα ἐκλειφθεῖσαν ἔλαβε. καὶ τὴν Κτησιφῶντα
 ἑλὼν διαρπάσαι τοῖς στρατιώταις ἐφῆκε, πολλοὺς τε
 ἀνείλε καὶ ζῶντας πλείονας εἴλεν. οὔτε δὲ τὸν Οὐό-
 λόγαισον ἐπεδίωξε τὸν τῶν Πάρθων ἡγεμονεύοντα
 ἀναχωρήσαντα οἰκαδε, οὔτε τὴν Κτησιφῶντα κατ- 15
 ἔσχεν, ἀλλ' ὥχετο ὥσπερ ἵνα διαρπάσῃ ταύτην μό-
 νον ἐστρατευκώς.

Ἐν ᾧ δὲ ἐπολέμει, ἄνδρας δύο ἀπέκτεινε τῶν
 C ἐπιφανῶν, τὸν μὲν Κρίσπον Ἰούλιον χιλιάρχοντα τῶν
 δορυφόρων, ὅτι ἤχθετο τῇ τοῦ πολέμου κακώσει καὶ 20
 τι καὶ παρεφθέγγατο, καὶ τὸν κατηγορήσαντα αὐτοῦ
 στρατιώτην χιλιάρχον ἀπέδειξεν ἀντ' αὐτοῦ· τὸν δὲ
 Λαίτον, ὅτι φρόνημα εἶχε καὶ ὅτι ὑπὸ τῶν στρατιω-
 τῶν ἡγαπᾶτο, καὶ οὐκ ἄλλως στρατεύσειν ἔλεγον εἰ
 μὴ Λαίτος αὐτῶν ἡγοῖτο. καὶ τὸν φόνον αὐτοῦ τοῖς 25
 στρατιώταις προσῆπτεν, ὅτι φθόνῳ αὐτὸν ἀνελὼν
 οὐκ εἶχε λέγειν αἰτίαν.

Εἵτα ἐπὶ τὰ Ἄτρα ἐστράτευσε. πόλις δὲ ταῦτα
 Ἀράβιος, ἐν ᾗ πολλὰ τε ἄλλα ἀπέκειντο χρήματα
 καὶ τὰ τοῦ Ἥλιου δὲ ἀναθήματα, ᾧ ἡ πόλις ἀπέκειτο. 30
 οὐδὲν δὲ ἀνύσας, καίτοι τὸ ἐκτὸς τεῖχος καθηρηκώς,
 D καὶ πολλοὺς τῶν οἰκείων ἀποβαλὼν, ἀνεχώρησε· καὶ

εἰς τὴν Παλαιστίνην ἀφίκετο καὶ ἐς Αἴγυπτον, καὶ
 πᾶσαν εἶδε καὶ τὰ κεκρυμμένα ἐπολυπραγμόνησεν.
 ἦν γὰρ οἷος μήτε θεῖον μήτε τι ἀνθρώπινον κατα-
 λιπεῖν ἀνερέυνητον. καὶ τὰ βιβλία ἃ τι εἶχον ἀπόρ-
 5 ρητον ἐκ πάντων τῶν ἀδύτων ἀνείλετο, ὅσα τέως
 εὔρεν δεδύνητο.

Ταῦτα μὲν οὕτως· εἰρήσθω δ' ὥς ἐν παρόδῳ
 καὶ ὅσα τὸν Δίωνα περὶ τοῦ Νείλου λέγοντα εὔρο-
 μεν, ὅθεν τε ἀναδίδονται καὶ διὰ τί κατὰ τὸ θέρος
 10 πεποίηται τὴν ἀνάβασιν. λέγει τοίνυν ὅτι ἐκ τοῦ
 "Ἀτλαντος ἀναδίδεται, τὸν δὲ "Ἀτλαντα ὄρος εἶναι
 ἐν τῇ Μακεννίτιδι παρ' αὐτῷ τῷ Ὁκεανῷ πρὸς ΠΙ608
 ἐσπέραν, καὶ ὁρῶν ἀπάντων ὑπερανίστασθαι, ὥστε
 καὶ κίονα αὐτὸν διὰ τὸ ὕψος παρὰ τῶν ποιητῶν κλη-
 15 θῆναι τοῦ οὐρανοῦ. μήτε γὰρ ἀναβῆναι τινά ποτε
 εἰς ἄκρον αὐτοῦ μήτ' ἰδέσθαι τὰς αὐτοῦ κορυφὰς
 χιόνος ἀεὶ πληθούσας, ἐξ ἧς πολὺ καταρρεῖν τὸ
 ὕδωρ ὑπὸ τὸ θέρος, καὶ διὰ τοῦτο τότε τὸν Νεῖλον
 πληθύνεσθαι. λέγει δὲ ταῦτα Ῥωμαίοις ἀκριβωθῆναι
 20 ἐκ τῶν τῆς κάτω Μαυριτανίας ἀνθρώπων, προσ-
 οίκων ὄντων τῇ Μακεννίτιδι, καὶ πολλοὺς τῶν ἐκεῖ
 στρατευσαμένων Ῥωμαίων ἀφικέσθαι καὶ πρὸς τὸν
 "Ἀτλαντα. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τοῦ Νείλου τῷ Δίωνι,
 εἰ καὶ ἄλλοις οὐχ οὕτω τὰ περὶ αὐτοῦ δεδι-
 25 ῆγται.

Πλαυτιανὸς δὲ παραδυναστεύων τῷ Σευήρῳ καὶ ^B10
 τὴν ἐπαρχικὴν ἔχων ἐξουσίαν καὶ μέγιστα δυνηθεὶς
 πολλοὺς τῶν ἐλλογίμων ἀνδρῶν καὶ ὁμοτίμων αὐτῷ
 ἐθανάτωσεν. ἄπληστος δὲ ὢν παρὰ πάντων ἦτει, WII217

καὶ οὗτε ἔθνος οὗτε πόλιν ἀφῆκεν ἀσύλητον, καὶ πλείονα αὐτῷ πάντες ἢ τῷ Σευήρῳ ἐδίδουν. ἐξέτεμε δὲ καὶ ἀνθρώπους Ῥωμαίους καὶ εὐγενεῖς ἑκατόν, οὐ παῖδας μόνον οὐδὲ μέντοι μειράκια, ἀλλὰ καὶ ἄνδρας γυναῖκας ἔχοντας, ὥσθ' ὀραῖσθαι τοὺς αὐτοὺς καὶ εὐνούχους καὶ ἄνδρας καὶ πατέρας ἀόρχεις καὶ ἐκτομίας καὶ παγωνίας. πρὸ δὲ τούτου κῆτος ὑπέρ-
 ογκον εἰς τὸν Αὐγούστου κεκλημένον λιμένα ἐξώκειλε καὶ ἑάλω, καὶ μίμημα αὐτοῦ γεγονὸς καὶ εἰς τὸ
 C κυνηγέσιον εἰσαχθὲν πεντήκοντα ἄρκτους εἰσὼ λέγε-
 ται δέξασθαι. τὴν δὲ τοῦ Πλαυτιανοῦ θυγατέρα Πλαυτίλλαν τοῦ Σευήρου τῷ νιῷ Ἀντωνίνῳ συζεύ-
 ξαντος, τοσαῦτα τῇ θυγατρὶ ὁ Πλαυτιανὸς ἔδωκεν ὅσα πολλαῖς βασιλίσσαις ἤρκεσεν ἄν. οὗτος ὑπέρ-
 15 μεγας γεγονώς καὶ πλείστον δυνηθεῖς, ἢ καὶ ὑπὲρ 15
 τὸν Σευήρον αὐτόν, ὑπὸ τοῦ γαμβροῦ Ἀντωνίνου ἐπιβουλευθεῖς ἐσφάγη καὶ ἄνωθεν εἰς ὁδὸν τινα ἐρρίφη. οἱ δὲ τοῦ Σευήρου παῖδες Ἀντωνίνος καὶ Γέτας ὥσπερ τινὰ παιδαγωγὸν τὸν Πλαυτιανὸν ἀπο-
 σεισάμενοι ἅπαν μετέφεραν χεῖριστον. 20

Τότε καὶ Βούλλας Φῆλιξ Ἰταλὸς ἀνὴρ ληστήριον
 D συστησάμενος ἑξακοσίων ἀνδρῶν ἐληίζετο τὴν Ἰτα-
 λίαν ἐπ' ἔτη δύο. πολλῶν δὲ φιλοτιμουμένων κατα-
 σχεῖν αὐτόν ὁ δὲ οὐχ ἡλίσκετο, εὐμεθόδως διὰ
 τρόπων πολλῶν τοὺς αὐτὸν διώκοντας κατασοφί- 25
 ζόμενος· ὧν ἓνα εἰς ἐνδειγμα τῶν ἄλλων ἐροῦμεν. ἑκατοντάρχου παρὰ Σευήρου κελευσθέντος λοχῆσαι
 αὐτόν, αὐτὸς ἐκείνῳ προσῆλθε δι' ἑαυτοῦ ὥς ἄλλος
 τις, καὶ διεβεβαιώσατο, εἰ ἔψοιτο, παραδοῦναι αὐτῷ
 τὸν ληστήν. τοῦ δὲ πεισθέντος εἰς λοχμῶδη τόπον 30
 ἀπαγαγὼν αὐτὸν ῥαδίως συνέλαβεν. εἶτα ἐπὶ βή-
 ματος καθίσας, ὥς δῆθεν ἄρχων τοῦ ληστήριου,

μεταστέλλόμενος τὸν ἑκατόνταρχον, τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἀπεξύρησε καὶ ἀφῆκεν, εἰπὼν, ἄγγελλε τῷ δεσπότῃ σου ὅτι “τοὺς δούλους ὑμῶν PI609 τρέφετε, ἵνα μὴ ληστεύωσι.” πολλοὺς γὰρ τῶν Και-
 5 σαρείων εἶχεν αὐτῷ προσχωρήσαντας. ὕστερον μέν-
 τοι ἐλήφθη καὶ θηρίοις ἐδόθη.

Σευῆρος δὲ εἰς τὴν Βρεττανίαν ἐστράτευσεν, ἵνα μὴθ’ οἱ παῖδες ἐκδικαιῶνται αὐτοῦ μήτε τὰ στρατεύματα ὑπ’ ἀργίας ἐκλύωνται. δύο δὲ γένη
 10 τῶν Βρεττανῶν εἰσι μέγιστα, Καληδόνιοι καὶ Μαι-
 ᾶται· καὶ νέμονται ἑκάτεροι ἄγρια ὄρη καὶ πεδία
 ἔρημα καὶ ἐλώδη, μήτε πόλεις ἔχοντες μήτε γεωρ-
 γοῦντες τὴν γῆν, ἀλλ’ ἐκ νομῆς καὶ θήρας καὶ
 ἀκροδρόων τὰ πρὸς τὸ ζῆν ποριζόμενοι· ἰχθῦς γὰρ
 15 καίτοι παμπληθεῖς παρὰ τῇ νήσῳ τυγχάνοντας οὐ B
 σιτοῦνται. σκηνίται δ’ εἰσὶ, γυμνοὶ τε ξῶσι καὶ
 ἀνυπόδετοι, κοιναῖς κεκρημένοι ταῖς γυναιξί, καὶ τὰ
 γεννώμενα πάντα ἐκτρέφοντες. δημοκρατοῦνται τε
 καὶ ληστεύουσι· καὶ στρατεύονται ἐπὶ ἀρμάτων,
 20 ἵππους ἔχοντες μικροὺς καὶ ταχεῖς, καὶ πεζοί· τρέ-
 χουσί τε ὀξύτατα. ὅπλοις δὲ κέχρηται ἀσπίδι καὶ
 βραχεὶ τινι δόρατι καὶ ἐγχειριδίῳ. λιμῷ δὲ καὶ
 ψύχει ταλαιπωρούμενοι καὶ ἄλλαις κακώσεσι φέρου-
 σι, καὶ εἰς τὰ ἔλη καταδυόμενοι καρτεροῦσιν ἐπὶ
 25 πλείους ἡμέρας μόνην τὴν κεφαλὴν ἔξω τοῦ ὕδατος
 ἔχοντες, καὶ ἐν ταῖς ὕλαις τρέφονται ταῖς ῥίζαις
 καὶ τῷ φλοιῷ. σκευάζουσι δὲ καὶ τι βρώμα ἐξ οὗ C
 ὅσον κυάμου μέγεθος ἐμφαγόντες οὔτε πεινῶσιν οὔτε
 διψῶσιν.

80 Ἡ μὲν οὖν Βρεττανία τοιαύτη τις ἐστὶ νῆσος,
 καὶ ὑπὸ τοιούτων ἢ μὴ Ῥωμαίοις τότε ὑποκειμένη
 ᾤκειτο. εἶχον γὰρ ταύτης μοῖραν Ῥωμαῖοι οὐκ

ἐλαττουμένην πολλῷ τοῦ ἡμίσεος. καὶ τὸ μὲν μῆκος
 τῆς ὅλης νήσου ἐς στάδια ἑπτακισχίλια ἑκατὸν τριά-
 κοντα δύο ἐκτείνεσθαι λέγεται, τὸ δὲ πλάτος ὡς
 ἐπὶ πικρὰν ἐς δισχιλίαν πικρὰν καὶ τριακόςια, ἐστὶ δ' οὐ καὶ
 WII²¹⁸ ἐλάττονα. ὁ δ' οὖν Σευῆρος πάσης κρατῆσαι τῆς 5
 νήσου διανοούμενος εἰς τὴν Καληθονίαν εἰσέβαλε,
 καὶ πράγματα ἔσχε μήτε μαχεσάμενος μήτ' ἐν παρα-
 D τάξει πολέμιον θεασάμενος, ἀλλ' ὑλοτομῶν καὶ τὰ
 μετέωρα κατασκάπτων. οἱ δὲ αὐτοῦ στρατιῶται σκι-
 δνάμενοι ἐκτινύνοντο ἐπιβουλεύόμενοι, καὶ πολλὰ 10
 χιλιάδες ἀπώλοντο. τέως μέντοι ἐς ὁμολογίαν τοὺς
 Βρεττανοὺς ἐλθεῖν κατηνάγκασε.

Φροντίσι δὲ αὐτὸν ὁ Ἀντωνίνος ὁ υἱὸς περι-
 έβαλεν ἀκολάστως βιούς καὶ δῆλος ὢν, εἰ δυνηθείη,
 τὸν ἀδελφὸν διαχειρισόμενος. καὶ αὐτῷ δὲ τῷ πατρὶ 15
 ἐπεβούλευε, καὶ ἐπεφώρατο δις. ἀλλ' οὐδὲν δεινὸν
 ἔπαθεν ὁ Ἀντωνίνος πρὸς τοῦ πατρός· καλέσας δὲ
 αὐτὸν καὶ τὸν Παπιανὸν καὶ τὸν Κάστορα, δοῦλος
 P I⁶¹⁰ δ' ἦν ὁ Κάστωρ αὐτοῦ, ἄριστος ἀνὴρ καὶ πιστότα-
 τος, καὶ ξίφος εἰς τὸ μέσον θέμενος, ἔφη πρὸς τὸν 20
 υἱόν· "εἰ ἀποκτεῖναι με θέλεις, ἐνταῦθά με κατὰ-
 χορησαι, καὶ μὴ πάντων ὀρώντων· εἰ δ' αὐτόχειρ μου
 γενέσθαι ὀκνεῖς, κέλευσον παρόντι Παπιανῷ τῷ
 ἐπάρχῳ ἵνα με ἐξεργάσῃται· οὐ γὰρ ἀπειθήσει σοι
 αὐτοκρατορι ὄντι."

25

Ἀποστάντων δ' αὐθις τῶν Βρεττανῶν ἡτοιμάζετο
 ὡς πολεμήσων αὐτοῖς. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ κατὰ τὴν
 νήσον διάγων ἀπήλλαξε νοσῶν, καὶ τοῦ Ἀντωνίνου
 ὡς λέγεται συνεργασαμένου πρὸς τοῦτο. πρὶν οὖν
 ἐκπνεῦσαι, λόγος αὐτὸν τοῖς παισὶν εἶπεν· "ὁμονο- 30
 εῖτε, τοὺς στρατιώτας πλουτίζετε, τῶν ἄλλων μὴ
 B ἀμελεῖτε." ἤρξε δὲ ἑπτακαίδεκα ἔτη καὶ μῆνας ὀκτώ

ἐφ' ἡμέραις τρισί, βιώσας τὸ σύμπαν ἔτη ἐξήκοντα
καὶ πέντε καὶ μῆνας ἑννέα καὶ ἡμέρας ἑννέα καὶ
εἴκοσι.

Τοιαύτη δ' ἦν αὐτῷ ἡ διαγωγὴ ἐν εἰρήνης
5 καιρῷ. ἔπραττέ τι νυκτὸς ὑπὸ τὸν ὄρθρον, εἶτα
ἐβάδιζε λέγων καὶ ἀκούων τὰ τῇ ἀρχῇ πρόσφορα,
καὶ οὕτως ἐδίδασκεν ἕως μεσημβρίας, εἰ μὴ τις μεγάλη
ἦν ἑορτή, καὶ τοῖς συνδικάζουσι παρρησίαν ἐδίδου·
καὶ ἐπὶ τούτοις ἵπνευεν, εἰτ' ἐλούετο, ἡρίστα τε καὶ
10 ἐκάθευδε, καὶ ἀναστὰς τὰ λοιπὰ προσδιώκει, καὶ
λόγοις ὠμίλει ἐν περιπάτῳ Λατίνοις τε καὶ Ἑλληνι-
κοῖς, καὶ πρὸς ἑσπέραν ἐλούετο αὐθις καὶ ἐδείπνει·
καὶ ἐν ταῖς πάνυ ἀναγκαίαις ἡμέραις τὰ πολυτελῆ C
δείπνα συνεκρότει.

15 Ἐπὶ τούτου διωγμοῦ κινηθέντος κατὰ τῶν εὐσε- 11
βῶν πολλοὶ μὲν ἠνδρίσαντο καὶ μαρτυρίου στεφά-
νους ἤραント, τότε δὲ καὶ Λεωνίδης ὁ πατὴρ Ὁριγέ-
νους κατασχεθεὶς καὶ ἐφ' ἑτέραις τιμωρίαις τέλος
τὴν κεφαλὴν ἐκμηθεὶς νέον κομιδῇ καταλείπει τὸν
20 παῖδα. ὃς ἔτι παῖς ὢν ὄργα πρὸς τὸ μαρτύριον·
ἡ δέ γε μήτηρ αὐτοῦ λόγοις πρότερον ἐπειρᾶτο τὸν
υἱὸν ἀπάγειν τῆς ἐγγειρήσεως, ὥς δ' οὐκ ἔπειθε,
τὴν ἐσθῆτα πᾶσαν ἀφείλετο καὶ οὕτως οἴκοι μένειν
καὶ ἄκοντα παρεσκεύασεν. ὁ δὲ ἀπρόitos ὢν ἐπι-
25 στέλλει τῷ πατρὶ καθειργμένῳ, ὑπαλείφων τὸν ἄνδρα
πρὸς τὸ μαρτύριον, πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ταῦτα D
γράφας πρὸς ῥῆμα "ἔπεχε μὴ δι' ἡμᾶς ἄλλο τι φρο-

νήσης." παῖς δ' ἔτι τυγχάνων καὶ τὴν ἐγκύκλιον
 μετιῶν παιδεῖαν καὶ ταῖς θείαις γραφαῖς ἐνησχόλητο,
 τοῦτό οἱ τοῦ πατρὸς ἐπιτάσσοντος. ὁ δὲ οὐχ ὥς παῖς
 τοῖς λόγοις τοῖς ἱεροῖς ἐξ ἐπιπολῆς ἐνετύγχανεν,
 ἀλλὰ καὶ βαθυτέρας ἤπιετο θεωρίας, καὶ ἐρωτῶν
 συνεχῶς τὸν πατέρα πράγματα παρδείχεν αὐτῷ.
 ἐκείνος δὲ λόγῳ μὲν ἐπέπληττε τὸν παῖδα τῆς πολυ-
 πραγμοσύνης, τῇ δ' ἀληθείᾳ τὴν αὐτοῦ διάνοιαν
 ἐξεπλήττετο· καὶ ὑπνοῦντι τῷ νύμφῳ ἐφιστάμενος
 ἐγύμνου τὰ στέρνα τούτου πολλάκις καὶ κατησπάζετο 10
 ὥς θεοῦ πνεύματος οἰκητήρια, καὶ τῆς εὐτεκνίας
 ἑαυτὸν ἐμακάριζε. τοῦ δὲ πατρὸς αὐτοῦ μαρτυρίῳ
PI 611
WH 219 τελειωθέντος ἐσπάνιζε τῶν ἀναγκαίων ὁ Ὁριγένης.
 προσληφθεὶς δὲ παρὰ τινος γυναικὸς τῶν ἐπιφανεστά-
 των ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἣ καὶ πλοῦτος ἦν δαψιλῆς, καί τις 15
 ἀνὴρ Ἀντιοχεὺς εἰς θεοῦ τάξιν υἱοῦ αὐτῇ εἰσπεποιήτο
 Παῦλος τὸ ὄνομα, εἰς τις τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ αἰρε-
 σιωτῶν, ἐφ' ὃν πλήθους καθ' ἑκάστην ἀθροιζομένου,
 ἐδόκει γὰρ ἱκανὸς ἐν λόγοις, ἐξ ἀνάγκης συνὼν αὐτῷ
 ὁ Ὁριγένης οὐδέποτε αὐτῷ συνίστατο κατὰ τὴν 20
 εὐχὴν, ὥς ἰστόρηται, βδελυττόμενος τὸν ἄνδρα ὥς
 μὴ ὀρθόδοξον. ὀκτωκαίδεκα δ' ἔτων γεγρονῶς τοῦ ἐν
 Ἀλεξανδρείᾳ κατηχητικοῦ προέστη διδασκαλείου, καὶ
 τοὺς τότε ἀθλοῦντας ἐπώτρυνε πρὸς τὴν ἀθλησιν,
 καὶ ἀπιοῦσι τὴν ἐπὶ θάνατον παρωμάρτει καὶ ἐπε- 25
 B θάρρυνεν, ὥς καὶ πολλάκις αὐτῷ τοὺς δῆμους ἐπι-
 μανῆναι· οὓς ἐκ θείας ἀρωγῆς διεδίδρασκεν. οὐ
 λόγῳ δὲ μόνῳ μέγας ἦν ὁ ἀνὴρ, ἀλλὰ καὶ βίον δι-
 βλῶ φιλόσοφον καὶ τῷ λόγῳ συνάδοντα. οὔτε γὰρ
 δεύτερον ἔχειν χιτῶνα ἰστόρηται οὔθ' ὑποδεῖσθαι 30
 τοὺς πόδας ἐπ' ἔτεσι πλείοσιν οὔτ' οἴνῳ κεχρησθαι
 οὔτε τροφὴν παρὰ τὴν ἀναγκαίαν προσίεσθαι, ὥς δὲ ὁ

Εὐσέβιος ἱστορεῖ ὅτι ἔρωτι σωφροσύνης καὶ ἀπέκοψε
τὰ παιδογόνα μόρια αὐτὸς ἑαυτοῦ· ἄλλοι δὲ φασὶ μὴ
ἐκτεμεῖν αὐτὸν ταῦτα, πόαν δὲ τινα τούτοις ἐπενεγ-
κεῖν, ἐξ ἧς ναρκωθῆναι ταῦτα συνέβη τοσοῦτον ὥς
5 καὶ νεκροῖς εἰκέναι. ἀφίκετο δὲ καὶ εἰς Ῥώμην
Ζεφυρίνου τῆς ἐν αὐτῇ ἐκκλησίας προϊσταμένου·
εἰτ' αὐθις ἐπανῆλθεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν. ἐξηγεῖτο C
δὲ τὰ Ἑβραϊκά, καὶ τὴν Ἑβραῖδα διάλεκτον ἐκμαθὼν
καὶ τὰς παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις οὕσας γραφὰς Ἑβραϊκοῖς
10 στοιχείοις κτησάμενός τε καὶ ἐπιών, καὶ τῶν ταύτας
ἡρμηνευκότων συναγαγὼν τὰ συγγράμματα, τῶν
ἐβδομήκοντα δύο δηλαδὴ, τοῦ τε Ἀκύλα καὶ τοῦ
Συμμάχου καὶ τοῦ Θεοδοτίωνος καὶ δύο ἄλλων
ἀνωρύμων ἑρμηνέων, ἡγνόνηται γὰρ τὰ ἐκεῖνων
15 ὀνόματα, ἐφιλοπόνησε τὰ τῶν ἑξαπλῶν λεγομένων
συγγράμματα. ἐν δὲ τοῖς ψαλμοῖς καὶ ἐβδόμης
μέμνηται ἑρμηνείας ὥς ἐν Ἱερικοῖ ἐύρημένης. ἰδι-
αίτατα δὲ τὴν Ἀκύλα καὶ Συμμάχου καὶ Θεοδοτίω-
νος ἑκδοσιν μετὰ γε τῆς τῶν ἐβδομήκοντα καὶ δύο D
20 παρατιθεῖς, τὰ λεγόμενα τετραπλᾶ παραδέδωκε.

Δημητρίου μέντοι, ὃν ἄνω παραδέδωκεν ὁ λόγος
τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐκκλησίας προστῆναι, θανόντος,
Ἡρακλᾶς τῆς ἐπισκοπῆς ἀξιούται, φοιτητῆς Ὁρι-
γένους γενόμενος. τῆς δ' ἐν Ἱεροσολύμοις ἐκκλησίας
25 προϊστατο Νάρκισσος, ἀνὴρ θαυματοποιός, ὃς ψευ-
δῶς παρὰ τινων κατηγορηθεὶς, ἐραστῆς δὲ βίου ὢν
ἀναχωρητικοῦ, διέδρα λαθῶν καὶ ἐν ἐρημίαις ἠϋλί-
ζετο ἀγνοοούμενος. τοῦ δὲ ἀνακεχωρηκóτος ἀντεισ-

1 Εὐσέβιος] *Historiae ecclesiasticae* l. 6, c. 8. 2 ἄλλοι] *Iam Epiphanius Haeres.* 64, 3, vol. 1, p. 527 ed. Petav.: οἱ μὲν λέγουσι νεῦρον ἀποτετμηκέναι —, ἄλλοι δὲ οὐχί φασιν, ἀλλὰ ἐπενόησέ τι φάρμακον ἐπιθεῖναι τοῖς μορίοις καὶ ἀποξηρᾶναι.

ἀγεται ἄλτος, μεθ' ὃν προχειρίζεται Γερμανίων, εἰτα
 Γόργιος· ἐφ' οὗ ἐπανελθὼν αὐθις ὁ Νάρκισσος ὑπὸ
 P I 612 τῶν πιστῶν ἐπὶ τὴν προστασίαν παρακαλεῖται. μὴ
 δυναμένου δὲ τοῦ Ναρκίσσου διὰ γῆρας βαδὺ λει-
 τουργεῖν, Ἀλέξανδρος διαπρέψας πρότερον τῇ διὰ
 Χριστὸν ὁμολογίᾳ, τότε δὲ ἐπισκοπῆς ἐν τῇ τῶν
 Καππαδοκῶν χώρᾳ ἡξιωμένος, ἐξ ἀποκαλύψεως
 προσελήφθη παρὰ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πιστῶν ἅμα
 τῷ Ναρκίσσῳ διέπειν τὰ τῆς ἐκκλησίας. ἐν δὲ τῇ
 Ἀντιοχείῳ ἐκκλησίᾳ Σαραπίωνος ἀναπαυσάμενου 10
 Ἀσκληπιάδης τὴν ἐπισκοπὴν παρειλήφει· οὐ καὶ
 ὑπομνήματα σώζεσθαι φησὶν ὁ Εὐσέβιος.

12 Ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὕτως· Ἀντωνίνος δὲ ἐδόκει
 μὲν κοινωνὸν ποιῆσθαι τῆς ἀρχῆς Γέτας τὸν ἀδελ-
 B φόν, τῇ δ' ἀληθείᾳ μόναρχος ἦν. καὶ τοῖς μὲν πο- 15
 λεμίοις τῶν Βρεττανῶν αὐτίκα ἐσπέισατο τῆς τε
 χώρας αὐτοῖς καὶ τῶν φρουρίων ἐκστάς, τὸν δὲ
 W II 220 ἔπαρχον τὸν Παπιανὸν μετέστησε τῆς ἀρχῆς· ἐτέ-
 ρους δ' ἀπέκτεινε καὶ τὸν τροφία αὐτοῦ Εὐδοκὸν
 τὸν καὶ Κάστορα καὶ τὴν ἰδίαν γυναῖκα τὴν Πλαν- 20
 τίλλαν καὶ τὸν αὐτῆς ἀδελφὸν τὸν Πλάντιον καὶ ἐπὶ
 τούτοις τὸν οἰκεῖον ἀδελφόν. ἐπεβούλευε μὲν γὰρ
 αὐτῷ πρὸ μακροῦ, οὐκ ἡδύνατο δὲ κτείνειν αὐτὸν
 φρουρούμενον ὑπὸ στρατιωτῶν καὶ ἄλλων συχνῶν. εἰτα
 ἐπεισε τὴν μητέρα μόνους σφᾶς ἐπὶ καταλλαγῇ μετα- 25
 πέμψασθαι. καὶ ὁ Γέτας πιστεύσας εἰσῆλθε μετὰ
 τοῦ Ἀντωνίνου εἰς τὸ δωμάτιον· καὶ ὀπίσω σφῶν
 C ἑκατοντάρχαι πρὸς τοῦτο ἡτοιμασμένοι παρὰ τοῦ

11 Serapionis commentarios exstare narrat Eusebius
 Historiae ecclesiasticae l. 6, c. 12.

Cap. 12. Dionis Historiae Romanae l. 77, c. 1 — l.
 78, c. 8.

Ἀντωνίνου εἰσωδήσαντες ἑαυτοὺς ἐκεῖ τὸν Γέταν κατέκοψαν, τῷ τραχήλῳ τῆς μητρὸς προσφύντα καὶ τοῖς μαστοῖς καὶ τοῖς στήθεσιν, ὥστε τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἀναπλησθῆναι αὐτήν, πληγῇναι δὲ καὶ τὴν
 5 χεῖρα. ἡ δ' ἐκ τοῦ φόβου οὐδὲ τοῦ τραύματος ἤσθετο. καὶ οὐδὲ πενθῆσαι αὐτῇ τὸν υἱὸν ἐξεγένετο οὕτως οἰκτρῶς καὶ ἁώρως ἀπολωλότα, δύο γὰρ καὶ εἴκοσιν ἔτων ἦν καὶ ἑννέα μηνῶν, δεθοικυία μὴ καὶ αὐτὴ συναπόληται.

10 Ὁ Ἀντωνίνος δ' αὐτίκα καταλαβὼν τὸ στρατόπεδον "χαίρετε" εἶπεν "ὦ ἄνδρες συστρατιῶται· καὶ γὰρ ἤδη ἔξεστί μοι εὐεργετεῖν ὑμᾶς, ἐπεὶ εἰς ἐξ ὑμῶν εἰμι, μεθ' ὑμῶν δὲ καὶ δι' ὑμᾶς ζῆν ἐθέλω, D
 15 ἵν' ὑμῖν πολλὰ χαρίζωμαι. εἰ δὲ μή, ἀλλὰ μεθ' ὑμῶν γε θανεῖν εὖχομαι." πρὸς δὲ τὴν σύγκλητον τῇ ὑστεραίᾳ πλείστα διαλεχθεὶς, τέλος εἶπεν "ἀκούσατέ μου· ἵνα πᾶσα ἡ οἰκουμένη χαρῇ, πάντες οἱ φυγάδες κατελθέτωσαν." τῶν δὲ Καισαρείων καὶ τῶν μετὰ τοῦ Γέτα στρατιωτῶν ἐς δύο μυριάδας ἀπέκτεινε,
 20 καὶ ἐκ τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν παμπόλλους διέφθειρε, καὶ πολλῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν τὴν Ῥώμην ἐστέρησε. τὸ δὲ ξίφος δι' οὗ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀπεσφάγη ἀνάθημα ἐποιήσατο. ἐκ δὲ τῶν φόνων εἰς παιδιᾶς μετιῶν καὶ ἐν ταύταις ἐφόνα. καὶ εἰς μὲν τοὺς στρα-
 25 τιώτας φιλοδορότατος ἦν, τοὺς δὲ λοιποὺς ἀνθρώπους περιδύειν, ἀποσυλᾶν, ἐκτρύχειν ἐτίθετο σπούδασμα, καὶ οὐχ ἥκιστα τοὺς συγκλητικούς. οὕτω δὲ παρὰ πάντα τὸν τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ χρόνον ἡ ὑπήκοος P1618
 αὐτῷ γῇ ἐπορθήθη ὥστε ποτὲ τῆς Ἰουλίας εἰπούσης
 30 ὅτι "οὐκ ἐθ' ἡμῖν οὕτε δίκαιος οὗτ' ἄδικος πόρος ὑπολείπεται" ἀπεκρίνατο τὸ ξίφος ἡρκῶς "θάρσει, μῆτερ· ἕως γὰρ ἂν τοῦτ' ἔχωμεν, οὐδὲν ἡμᾶς ἐπι-

λείπει.” ἦν δ’ ἐπὶ πᾶσι καὶ ἄπιστος. καλέσας γὰρ τὸν τῆς Ὀσροηνῆς βασιλέα Αὐγαρον ἤκειν παρ’ αὐτὸν ὡς φίλον, ἐλθόντα ἐδησε καὶ οὕτω τὴν Ὀσροηνὴν ἐχειρώσατο. καὶ τὸν τῶν Ἀρμενίων βασιλέα πρὸς τοὺς ἰδίους παῖδας διαφερόμενον γράμμασι φιλικοῖς ὡς εἰρηνεύσων αὐτοὺς μετεπέμψατο, 5

B τὰ δ’ αὐτὰ τῷ Αὐγάρῳ καὶ εἰς ἐκείνους ἐποίησεν. ἀλλ’ οὐχὶ καὶ τῶν Ἀρμενίων ἐκράτησεν, εἰς ὅπλα δ’ ἐχώρησαν· καὶ οὐδεὶς ἔτι ἐκείνῳ ἐπίστευεν. ἐν μέντοι ταῖς ἀνάγκαις καὶ ταῖς κατεπειγούσαις στρατείαις 10 λιτὸς ἦν καὶ ἀπέριττος καὶ συνεβάδιζε τοῖς στρατιώταις καὶ συνέτρεχε, μὴ λουόμενος, μὴ μεταμφιεσνύμενος, ἀλλὰ πᾶν ἔργον συνεργαζόμενος καὶ τὰ αὐτὰ ἐκείνοις σιτούμενος. καὶ τοὺς προέχοντας δὲ τῶν πολεμίων εἰς μονομαχίαν προεκαλεῖτο ἐνίοτε. τὰ μὲν 15 τοι στρατηγικὰ οὐκ εὖ ἐκείνῳ μετεχειρίζετο. πάντα δ’ ἦν αὐτῷ κίβδηλα, καὶ αὐτὸ τὸ νόμισμα. ἐνόσει δὲ

C καὶ ἐμφανέσι καὶ ἄρρητοις ἄρρωσθήμασι, καὶ πολλάκις καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὸν ἀδελφὸν ξιφήρεις ἐδόκει ἐλαύνειν αὐτόν. διὸ λέγεται καὶ τὰς ψυχὰς 20 ἐπωδαῖς ἀναγαγεῖν τοῦ τε πατρὸς καὶ τοῦ Κομόδου καὶ ἄλλων, μόνον δὲ τὸν Κόμοδον αὐτῷ φάναι “στεῖχε δίκης ἄσσον”, καὶ ἐπὶ τελευτῆς “κρυφίοισι τόποις ἔχων δυσαλθία νοῦσον.” εἶχε δὲ καὶ ὠτακουστάς καὶ διοπτρεύοντας, καὶ πάντα αὐτῷ καὶ τὰ 25

W II 221 βραχύτατα ἀνηγγέλλετο. καὶ ἐπήγγελλε μὲν ὡς πρωϊαιτέρον δικάσων ἢ ἄλλο τι δημόσιον πράξων, παρέτεινε δὲ καὶ ὑπὲρ τὴν μεσημβρίαν ἢ καὶ εἰς ἐσπέραν αὐτήν, μηδὲ εἰς τὰ πρόθυρα εἰσδεχόμενος

D τοὺς συνειλεγμένους τῆς γερουσίας. ὁ δὲ καὶ ἐμιαίφονει καὶ παρηνόμει καὶ τὰ χρήματα κατανήλισκεν, οὐδ’ ἐπέιθετο τῇ μητρὶ καὶ περὶ τούτων καὶ τῶν

ἄλλων παραινούσῃ πολλὰ καὶ χρηστά. ἔχαιρε δὲ καὶ
 μάγοις καὶ γόησι. κατὰ Πάρθων δὲ στρατεύσας, καὶ
 ἐν Ἀντιοχείᾳ γενόμενος καὶ τρυφῶν καὶ ἀγῶνας μο-
 νομαχίας συνιστῶν, ὥς ἐν μεγάλοις πόνοις ἐγκινδυ-
 5 νεύων καὶ καρτερῶν ἀπωδύρετο, καὶ τὴν γερούσιαν
 ὥς ἐν ῥαστώνῃ ῥῶσαν ὠνειδίξε, καὶ τέλος ἔγραψεν
 αὐτῇ ὥς "οἶδα ὅτι οὐκ ἀρέσκει ὑμῖν τὰ ἐμά· ἀλλὰ
 διὰ τοῦτο καὶ ὅπλα καὶ στρατιώτας ἔχω, ἵνα μὴ τῶν
 λογοποιούντων ἐπιστρέφωμαι."

10 Αὐτῷ δὲ εἰς τοὺς Πάρθους στρατεύσας ὅτι ὁ P1614
 Ἀρτιάβανος τὴν θυγατέρα ἑαυτοῦ αὐτῷ μνηστευσά-
 μενος οὐ παρέσχε ταύτην αὐτῷ, ἡπίστατο γὰρ ὅτι
 πρόφασιν τὸν γάμον τοῦ τὴν Πάρθων σφετερίσασθαι
 βασιλείαν πεποίητο, πολλὰ μὲν τῆς χώρας αὐτῶν
 15 ἐκάκωσε καὶ τὰ Ἀρβηλα παρεστήσατο καὶ τὰ μνημεῖα
 τῶν βασιλέων τῶν Πάρθων ἀναρρήξας διέρριψε τὰ
 ὅστα, πόλεμος δὲ αὐτῷ πρὸς τὸ ἔθνος οὐ συγκεκρό-
 τητο. τᾶλλα τε οὖν παρηνόμει ἐν ταῖς στρατείαις
 καὶ τινα ἰδίαν ἐνδυσιν βαρβαρικῶς πως συγκόπτων
 20 καὶ συρράπτων ἐς μανθῦα τρόπον προσεξεῦρε, καὶ
 συνεχῶς αὐτὸν ἐνεδύετο, ὅθεν καὶ Καράκαλλος ἐπε-
 κλήθη. καὶ τοὺς στρατιώτας δὲ οὕτως ἐστολίσθαι
 ἐκέλευεν. ἀνηρέθη μέντοι ὑπὸ στρατιωτῶν. ὁ γὰρ B
 Μακρίνος ὁ ἑπαρχος ἐκ μάντεώς τινος προειρημένον
 25 ἔχων αὐτῷ ὥς αὐταρχήσει, καὶ φοβηθεὶς μὴ διὰ
 τοῦτο ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίνου διαφθαρή, οὐκ ἀνεβάλετο,
 ἀλλὰ δύο τινὰς χιλιαρχοῦντας ἐν τῷ δορυφορικῷ
 παρασκευάσας ἐπεβούλευσεν αὐτῷ. καὶ ἐξ Ἐδέσσης
 ἐς Κάρας ἀπionτι καὶ ἀποβάντι τοῦ ἵππου δι' ἀπό-
 30 πατον προσῆλθέ τις στρατιώτης, τῶν χιλιάρχων ὑπο-
 πεμφάντων αὐτόν, ὥς εἰπεῖν τι θεόμενος, καὶ προσ-
 ελθὼν ἐπάταξεν αὐτὸν ξιφιδίῳ μικρῷ.

Καὶ ὁ μὲν οὕτως ἐβίω καὶ οὕτως ἀπώλετο, ζή-
 σας ἔτη ἑννέα καὶ εἰκοσιν, αὐταρχήσας δ' ἐκ τούτων
 C ἐνιαυτοὺς ἕξ ἐπὶ δύο μηνί καὶ ἡμέραις τισί. λέγεται
 δὲ ἐν Ἀντιοχείᾳ τὸ τελευταῖον ὄντι αὐτῷ δόξα κατ'
 ὄναρ τὸν πατέρα ξιφήρη ἐπιστῆναι λέγοντα ὡς "σύ 5
 τὸν ἀδελφὸν ἐκτεινας, καὶ ἐγὼ σὲ κτενῶ." καὶ μάν-
 τεις δὲ εἶπον αὐτῷ τὴν ἡμέραν ἐκείνην φυλάσσεσθαι,
 καὶ ἄλλα δὲ φασὶ τοῦ ὀλέθρου αὐτῷ συμβῆναι τεκ-
 μήρια.

- 13 Τοῦ δ' Ἀντωνίνου διαφθαρέντος, ὃν καὶ Καρά- 10
 καλλον ἐκάλουν, ὡς εἴρηται, ἀλλὰ μέντοι καὶ Τά-
 ραντα ἐκ μονομάχου τινὸς εἰδεχθεστάτου καὶ μισαι-
 φωνωτάτου, ὁ Μακρίνος μετὰ τετάρτην ἡμέραν τὴν
 ἡγεμονίαν εἰλήφει παρὰ τῆς στρατιᾶς, τὸ μὲν γένος
 Μαῦρος τυγχάνων ἐκ Σικελίας καὶ γονέων ἀσημοτά- 15
 D των, ὃθεν κατὰ τὸ τῶν Μαύρων ἔθος τῶν ὧτων τὸ
 ἕτερον διετέτρητο, ἐπισικῆς δὲ καὶ τῶν νόμων φύλαξ
 πιστότατος. ὃς καὶ ἐπαρχος γεγνονὼς ἄριστα τὰ τῆς
 ἀρχῆς διεπρήσατο, αὐταρχήσας δὲ οὐ πάντα καλῶς
 ἐπραξεν. ἀναξίλους γὰρ ἐφίσταταις ἀρχαῖς, ὃ τὸ μέ- 20
 γιστόν ἐστι μέρος τῆς βασιλικῆς διοικήσεως, καὶ
 τρυφερωτέρᾳ ἐχρήσατο βιοτῇ, ἀλλὰ μέντοι καὶ σοβα-
 ρότητι.

Ἰουλίᾳ δὲ ἡ μήτηρ τοῦ Ἀντωνίνου ἐν Ἀντιοχείᾳ
 διάγουσα καὶ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ μαθοῦσα ἑαυτήν 25
 διαχρήσασθαι ὥρμησεν, οὐ διὰ τὸν υἱόν, ἀλλὰ δεδοι-
 WII222 κυῖα περὶ ἑαυτῇ μὴ ἰδιωτεύσῃ. ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἡλ-
 λολώτο τῶν περὶ αὐτήν, ἀλλὰ καὶ τὴν θεραπείαν
 PI615 καὶ τοὺς δορυφόρους εἶχεν, ἐφιλοψύχησεν. εἴτα τοῦ
 Μακρίνου λοιδορεῖσθαι παρ' ἐκείνης ἀκούσαντος καὶ 30

τῇ αὐταρχίᾳ αἰσθομένου ἐπιχειροῦσης, ἐκελεύσθη ἐκλελοιπέναι τὴν Ἀντιόχειαν καὶ ὅπῃ βούλοιοτο ἀπελθεῖν. ἡ δὲ τότε διέφθειρεν ἑαυτήν.

Τοῦ δ' Ἀρταβάνου δυνάμεσι μεγάλαις φερομένου
 5 κατὰ Ῥωμαίων, συμβαλὼν αὐτῷ περὶ τὴν Νίσιβιν ὁ Μακρίνος δις ἠττήθη καὶ ἠναγκάσθη πολλῶν χρημάτων τὴν εἰρήνην ἐκπρίασθαι. ὁ μὲν οὖν πρὸς Ἀρτάβανον κατηύναστο πόλεμος, ἀνεργάγῃ δὲ τοῖς Ῥωμαίοις ἐμφύλιος ἕτερος. Εὐτυχιανὸς γάρ τις τῶν
 10 Καισαρείων, τὴν τῶν στρατιωτῶν εἰς τὸν Μακρίνον ἀπέχθειαν συνιδὼν ὅτι μὴ ἄπλετα ὥς ὁ Ἀντωνῖνος αὐτοῖς ἐχαρίζετο, καὶ ὑπὸ μαντείων ἀναπεισθεὶς, B ἐπαναστάσει κατὰ τοῦ Μακρίνου ἐπικεχείρηκε. Μαίσης οὖν τῆς ὁμαίμονος τῆς Ἰουλίας τῆς βασιλίδος
 15 θυγατέρας ἐχούσης δύο, Σοαιμίδα καὶ Μαμαίαν, καὶ δύο ἐγγόνους ἄρσενας ἐξ αὐτῶν, τὸν ἕνα τούτων λαβὼν ὁ Εὐτυχιανός, καὶ υἱὸν εἶναι μοιχίδιον τοῦ Καρακάλλου πλασάμενος, εἰς τὸ στρατόπεδον ὑπὸ νύκτα εἰσῆγαγε, καὶ τοὺς στρατιώτας λαβὴν ζητοῦντας ἐπα-
 20 ναστάσεως νεωτερίσαι ἀνέπεισεν. οἱ καὶ Ἀντωνῖνον αὐτὸν ὀνομάσαντες αὐτοκράτορα ἀντίκα ἀνείπον, καίτοι παιδίον τυγχάνοντα. καὶ τοῦτον παραλαβόντες ἐπὶ τὸν Μακρίνον ἤλασαν ἐν Ἀντιοχείᾳ διάγοντα· καὶ συμβαλόντες αὐτῷ ἐν τιμῇ χωρίῳ πολὺ τῆς Ἀν-
 25 τιοχείας διέχοντι, ἠττήθησαν μὲν· εἴτ' αὐτίς ἐπισυ- C στάντας αὐτοὺς ὁ Μακρίνος ἰδὼν εἰς φυγὴν ἐτράπη, καὶ ἀπῆει εἰς Ἀντιόχειαν ὥς δῆθεν νενικηκώς, ἵνα μὴ ἀποκλεισθῇ τῆς πόλεως. τὸν δὲ υἱὸν πρὸς τὸν Ἀρτάβανον ἐπεμψεν. ἀγγελθείσης δὲ τῆς ἡττης αὐ-
 30 τοῦ, καὶ φόνων γινομένων πολλῶν, ἀπέδρα νυκτός, τὴν κεφαλὴν ξυράμενος καὶ τὸ γένειον, καὶ φαιὰν ἐσθῆτα λαβὼν, ὥς ἂν μὴ ἐπιγινώσκοιτο· καὶ μετ'

ὀλίγων εἰς Αἰγὰς τῆς Κιλικίας παραγευόμενος, καὶ
 διὰ Καππαδοκίας Γαλατίας τε καὶ Βιθυνίας ἐλθὼν
 μέχρις Ἐριβώλου τοῦ ἐπινεῖου κατ' ἀντικρὺ κειμένου
 Νικομηδείας, διέπλευσεν εἰς Χαλκηδόνα. καὶ πρὸς
 Δτινα στείλας τῶν ἐπιτρόπων ἀργύριον ἤτησεν. ὅθεν 5
 γνωσθεὶς συνελήφθη παρὰ τῶν τὰ Πευδαντωνίνου
 φρονούντων, καὶ ἤχθη μέχρι Καππαδοκίας. ἐνθα
 μαθὼν ὡς ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐαλώκει, ἐκ τοῦ ὀρήματος
 ἑαυτὸν ἔρριψε καὶ τὸν ὥμον συντέτριπτο. μετ' οὐ
 πολὺ δὲ καὶ ἐσφάγη, ζήσας μὲν ἔτη τέσσαρα καὶ πεν- 10
 τήκοντα, αὐταρχήσας δὲ Ῥωμαίων ἕνα ἐνιαυτὸν καὶ
 μῆνας δύο τριῶν δέοντας ἡμερῶν, καὶ καταλυθεὶς
 ὑπὸ παιδαρίου. λέγεται δὲ τοῦτο τὸ ἔπος ἐν τῷ
 χρησμῷ φηθῆναι αὐτῷ

ὦ γέρον, ἡ μάλα δὴ σε νέοι τείρουσι μαχηταί, 15
 14 σὴ δὲ βίη λέλυνται, χαλεπὸν δέ σε γῆρας ἰκάνει.
 ΠΙ616 Ἄβιτος δὲ ὁ Πευδαντωνίνος ἡ Ἀσσύριός τε καὶ
 Σαρδανάπαλος ἐς τὴν Ῥώμην ἐλθὼν ἐν τι χρηστοῦ
 αὐτοκράτορος ἔργον ἐποίησε. πολλὰ γὰρ καὶ ἰδίᾳ
 καὶ κοινῇ λόγῳ τε καὶ ἔργῳ ὑβρισθεὶς παρὰ τῶν ἐν 20
 τῇ Ῥώμῃ, τοῦ Μακρίνου περὶ αὐτοῦ αὐτοῖς ἐπιστεί-
 λαντος, οὐδένα ἐκόλασεν. ἐς τᾶλλα δὲ καὶ αἰσχροτά-
 τος καὶ παρανομώτατος καὶ μαιφονώτατος ἦν. ὁ
 μὲν οὖν Εὐτυχανὸς τῶν τε δορυφόρων ἤρξε καὶ
 μετὰ τοῦτο καὶ ὑπάτευσεν δις καὶ τρίς, οἱ δὲ ἄλλοι 25
 τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν ἡ προφάσεων πλαττομένων ἡ
 καὶ δίχα προφάσεως ἐφονεύοντο, ὅτι τοῖς πραττομέ-
 Β νοις παρ' αὐτοῦ οὐκ ἠρέσκοντο· οὐδὲ γὰρ ἡσχύνθη
 WII223 τοῦτο τῇ βουλῇ γράψαι. ἐκεῖνος δὲ ἠνδρίζετό τε

16 [ικάνει] ὀπάξει Hom. II. Θ, 103.

Cap. 14. Dionis Historiae Romanae l. 79, c. 1—21.
 Eusebii Historiae ecclesiasticae l. 6, c. 21.

καὶ ἐθελύνετο, καὶ ἔδρα καὶ ἐπασχεν ἐκάτερα ἀσελ-
 γέστατα. καὶ οὐ τοὺς ἄλλους ἔκτεινε μόνον, ἀλλὰ
 καὶ τῶν πάνυ φιλιτάτων τινάς, οἳ σωφρόνως αὐτὸν
 παρήνουν βιοῦν. καὶ θεὸν δὲ τινα ξενικὸν εἰς τὴν
 5 Ῥώμην εἰσήνεγκεν Ἐλεαγάβαλον καλούμενον, καὶ τοῦ
 Διὸς αὐτὸν προετίμησεν· ὅθεν κἀκεῖνος ἐπωνομάσθη
 Ἐλεαγάβαλος. περιετμήθη τε τὸ αἰδοῖον καὶ κρεῶν
 χοιρείων ἀπέιχετο καὶ ἐσθῆτα βαρβαρικὴν δημο-
 σιεύων ἡμπίσχετο, οἷα αἱ τῶν Σύρων κέχρηται
 10 ἱερεῖς· ὅθεν καὶ ἐπεκλήθη Ἀσσύριος. ἐγήμε δὲ πρὸς
 ταῖς ἄλλαις καὶ ἱερωμένην τῇ Ἑστίᾳ παρθένον, ἀσε- C
 βήσας περὶ τὰ πάτρια ἀναιδέστατα. καὶ ἔλεγε διὰ
 τοῦτο γῆμαι τὴν τῆς Ἑστίας ἱερείαν, ἵν' ἐξ ἐκείνου
 ἀρχιερέως ὄντος τοῦ Ἐλεαγαβάλου καὶ τῆς ἱερείας
 15 παῖδες γένωνται θεοπρεπεῖς. οὐ μόνον δὲ βαρβαρι-
 κὰς ᾤδας ἅμα τῇ μητρὶ καὶ τῇ τήτῃ τῷ ξένῳ θεῷ
 αὐτοῦ ἦδε, καὶ ἀπορρήτους προσῆγε θυσίας, παῖδας
 σφαγιάζων καὶ γοητεύμασι χρώμενος καὶ περιάπτοις
 μυρίοις ἐκάστοτε, ἀλλὰ καὶ γυναῖκα τῷ θεῷ αὐτοῦ
 20 ἐκείνῳ ἐμνήστευσεν ὥς καὶ παίδων δεομένῳ, καὶ τὴν
 γυναῖκα ἐς τὸ παλάτιον καθιδρύσατο, καὶ ἔδνα αὐτῇ D
 ἐκ τῶν ὑπηκόων ἐπράξατο. αὐτὸς δὲ ἀσελγέστατα
 διεβίω. ἀλλ' ἕκαστον τῶν ἐκείνου καταριθμεῖν καὶ
 τοῖς λέγουσι καὶ τοῖς ἀκούουσιν ἀηδέστατον· εἰρή-
 25 σθω δ' ὀλίγα τινά. ἐς καπηλεῖα νυκτὸς εἰσῆει, κό-
 μας περιθέτους περιάπτων τῇ κεφαλῇ, καὶ ταῖς κα-
 πηλίσι συνεξητάζετό τε καὶ συνειργάζετο. καὶ εἰς τὰ
 περιβόητα τῶν πορνείων ἐφοῖτα καὶ τὰς ἐταίρας ἐξε-
 λαύνων ἐπόρνευε. καὶ ἐν τῷ παλατίῳ οἰκημά τι
 30 ἀποτάξας, γυμνὸς τε ἐπὶ τὰς θύρας τούτου ἐστὼς ὥς
 αἱ πόρναι καὶ τὸ σινδόνιον διασείων, γυναικῶδει
 καὶ ἄβρᾳ καὶ κεκλασμένα φωνῇ τοὺς παριόντας προσ- P1617

ηταιρίζετο, χρήματά τε συνέλεγε παρ' αὐτῶν. καὶ
 πρὸς τοὺς συνασχημονοῦντας αὐτῷ διεφέρετο, πλαι-
 ους αὐτῶν ἐραστὰς ἔχειν ἀνχῶν καὶ μᾶλλον αὐτῶν
 ἀργυρίζεσθαι. καὶ οὐχ οὕτω μόνον ἡσέλγαιεν, ἡρ-
 ματηλάτει τε καὶ ὠρχεῖτο, ἀλλὰ καὶ ἄνδρα σχεῖν ⁵
 ἥθελεν ἓνα ὥσπερ γαμέτην δὴ τινα νόμιμον, καὶ
 Καίσαρα αὐτὸν ἐβούλετο προχειρίσασθαι, καὶ δέ-
 σποινα καὶ βασιλὶς ὠνομάζετο, καὶ ἐφόρει κεκρύφα-
 λον καὶ ἐριούργει καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπεγράφετο.
 ἅπαξ τε τὸ γένειον ἀποκείρας μετέπειτα ἐψίλλετο, ¹⁰
 ἵνα δοκοίη γυνή. ὁ δ' ἀνὴρ αὐτῆς Καρικὸν ἦν ἄν-
 B δράποδον, ἐκαλεῖτο δ' Ἰεροκλῆς. ἥθελε δὲ καὶ μοι-
 χεύεσθαι δοκεῖν, ἵνα τὰς ἀσελγεςτάτας μιμῆται τῶν
 γυναικῶν. καὶ ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐκουσίως ἡλίσκετο,
 καὶ ἐλοιδορεῖτο πρὸς τοῦ ἀνδρός, ἐπλήττετό τε ὑπώ- ¹⁵
 πια. καὶ τις δ' Αὐρήλιος καλὸς μὲν καὶ πᾶν τὸ
 σῶμα, τὰ δ' αἰδοῖα φέρων ὑπερμεγέθη, ἐμηνύθη
 αὐτῷ, καὶ ἀντίκα ὑπὸ πομπῇ μεγαλοπρεπεῖ προσήχθη.
 ᾧ προσειπόντι "χαῖρε, κύριε αὐτόκρατορ" ἐκεῖνος
 θρύψει γυναικῶδει τὸν ἀνχένα παρεγκλίνας καὶ ἐπι- ²⁰
 μύσας βραχὺ τι τὰ ὄμματα "μή με λέγε κύριον" ἔφη·
 "ἐγὼ γὰρ κυρία εἰμί." ἐπεὶ δὲ συλλουσάμενος αὐτῷ
 C εὗρε τὴν φήμην οὐ ψευσαμένην, ἐν τε τοῖς στέρνοις
 αὐτοῦ κατεκλίθη καὶ ἐν τοῖς κόλποις ὡς ἐρωμένη
 ἐδείπνησε. δεισας οὖν ὁ Ἰεροκλῆς μὴ ὑπὸ τοῦ Αὐ- ²⁵
 ρηλίου παρευδοκιμηθῇ, γοητείαις ἢ καὶ φαρμάκῳ τινὶ
 ἐξεθῆλυνεν αὐτὸν καὶ ἐνάγκωσεν, ὥς ἐπὶ πᾶσαν τὴν
 νύκτα μείναι πρὸς μίξιν ἀκίνητον· διὸ καὶ ἐκ τοῦ πα-
 λατίου ἐξηλάθη καὶ ἐκ τῆς Ρώμης καὶ ἐκ τῆς Ἰταλίας
 WII224 αὐτῆς. ἐς τοσαύτην δὲ συνηλάθη ἀσέλγειαν ὥς καὶ ³⁰

30 ὥς καὶ — p. 119, 1 ἀξιούην] Haec a Xiphilino omissa
 Dionis esse testatur Cedrenus vol. 1, p. 449, 22 ed. Bonn.

τοὺς ἰατροὺς ἀξιοῦν αἰδῶ γυναικίαν δι' ἀνατομῆς
αὐτῷ μηχανήσασθαι, μεγάλους ὑπὲρ τούτου μισθοὺς
αὐτοῖς προτρίχόμενος.

D

Διὰ ταῦτα ἐμισήθη ὑπὸ πάντων ὁ Σαρδανάπα-
λος, μὴ στεγόντων τὰς μιαιρίας καὶ αἰσχροπαθείας
αὐτοῦ. εἶτα Βασιανὸν τὸν υἱὸν Μαμαίας τῆς ἀδελ-
φῆς τῆς μητρὸς αὐτοῦ εἰς τὸ συνέδριον ἀγαγὼν
παῖδα ἔθετο, καὶ Ἀλέξανδρον αὐτὸν καλεῖσθαι ἐκέ-
λευσεν. μετ' οὐ πολὺ μέντοι πάντας ὑποπτεύων,
10 μαυθάνων δὲ καὶ εὐνοεῖν ἐκείνῳ τοὺς πλείονας, με-
τέγνω, καὶ τέλος ἀνελεῖν αὐτὸν ἐπεχείρει. ὁ δὲ ὑπὸ
τῶν στρατιωτῶν ἐπιμελῶς ἐφυλάσσετο, καὶ οἱ δορυ-
φόροι διὰ τοῦτο δεινῶς ἐθορύβησαν. ἐκείνος δὲ σὺν
τῷ Ἀλεξάνδρῳ εἰς τὸ στρατόπεδον εἰσελθὼν ἐπει-
15 ρᾶτο κατακαῦσαι τὸν θόρυβον. ὥς δ' ἤσθετο παρὰ
τῶν στρατιωτῶν ἐπιβουλευόμενος, ὥρμησε μὲν ἐκ-
δρᾶναι, φωραθεὶς δὲ ἀνηρέθη, καὶ ἡ μήτηρ περι-
πλακείσα αὐτῷ συναπώλετο. ὧν ἀμφοῖν γυμνωθέντα
τὰ σώματα ἐσύρησαν διὰ μέσης τῆς πόλεως· εἶτα τὸ
20 τοῦ Σαρδαναπάλου εἰς τὸν Τίβεριν ἐνεβλήθη· διὸ
πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ Τιβερίνος ἐπωνομάσθη. συγ-
κατεσφάγη δ' αὐτῷ καὶ ὁ Ἰεροκλῆς καὶ ἄλλοι πολλοί,
ἄρξαντι ἕτη τρία ἐπὶ μηνὸν ἑννέα ἡμέραις τε τέσσαρ-
σιν, ἐξ ὅτου τὸν Μακρίνον νικήσας ἐν τῇ μάχῃ τῆς
25 αὐταρχίας τετύχηκε.

Τούτου κρατοῦντος Ζεφυρίνος ὁ τῆς Ῥωμαίων
ἐκκλησίας ἐπίσκοπος μεταλλάττει τὸν βίον, ἰθύνας
ταύτην ἔτασιν ὀκτωκαίδεκα· μεθ' ὃν Κάλλιστος
προέστη τῶν ἐκείσε πιστῶν ἐπὶ πέντε ἐνιαυτοῦς·
30 καὶ τοῦτον Οὐρβανὸς διαδέχεται.

B

Τοῦ δὲ Ψευδαντωνίνου ἀναιρεθέντος Ἀλέξαν- 15

δρος ὁ Μαμαίας ὁ ἐκείνου ἀνεψιός, οὕτω γὰρ οἱ πα-
 λαιοὶ τοὺς ἐξαδέλφους ὠνόμαζον, τὴν αὐταρχίαν
 ἀπεκληρώσατο. ὃς αὐτίκα τὴν οἰκίαν μητέρα Μα-
 μαίαν Ἀγνούστιαν ἀνεῖπεν, ἢ τὴν τῶν πραγμάτων
 οἰκονομίαν μετεκεχείριστο, καὶ περὶ τὸν υἱὸν σοφοὺς 5
 ἄνδρας συνήγαγεν, ἵνα δι' ἐκείνων αὐτῷ τὰ ἥθη
 ῥυθμίζοιτο, καὶ τῆς γερονσίας τοὺς ἀμείνονας συμ-
 βούλους προσεείλετο, ἅπαν πρακτέον κοινουμένη αὐ-
 τοῖς. Δομιτῶ δέ γε Οὐλπιανῷ τῆς τῶν δορυφόρων
 ἀνατεθείσης ἀρχῆς καὶ τῆς τῶν κοινῶν διοικήσεως, 10
 πολλὰ τῶν ὑπὸ Σαρδαναπάλου πραχθέντων παρ'
 C ἐκείνου ἐπηνωρθώθη. ὃς τὸν Φλαβιανὸν καὶ τὸν
 Χρηστον ἀποκτείνας, ἵν' αὐτοὺς διαδέξεται, καὶ αὐ-
 τὸς οὐ πολλῷ ὕστερον ὑπὸ τῶν δορυφόρων νυκτὸς
 ἐπιθεμένων αὐτῷ κατεσφάγη. ζῶντος δ' ἔτι τοῦ 15
 Οὐλπιανοῦ στάσις ἐκ τινος βραχείας λαβῆς μέσον
 τοῦ δήμου καὶ τῶν δορυφόρων ἐγένετο, καὶ ἐπὶ τρεῖς
 ἡμέρας ἀλλήλοις ἐμάχοντο. ἡττωμένων δὲ τῶν στρα-
 τιωτῶν καὶ πῦρ ταῖς οἰκίαις ὑποβαλλόντων, δείσας
 ὁ δῆμος περὶ τῆς πόλεως κατηλλάγη καὶ ἄκων αὐτοῖς. 20
 καὶ ἄλλαι δ' ἐπαναστάσεις γενομέναι κατεπαύθησαν.
 "Ἦτιων δ' οὐσα χρημάτων ἢ Ἀλεξάνδρου μῆτηρ
 ἐχορηματίζετο πάντοθεν. ἡγάγετο δὲ καὶ τῷ υἱῷ γα-
 μετήν, ἣν οὐ συνεχώρησεν ἀναρρηθῆναι Ἀγνούστιαν,
 D ἀλλὰ καὶ μετὰ τινα χρόνον τοῦ υἱοῦ αὐτὴν ἀποσπά- 25
 σασα εἰς Λιβύην ἀπήλασε, καίτοι στεργομένην παρ'

laciniae supersunt. Quae sequuntur, ex eo libro petita vi-
 dentur cuius particulas inscriptas μετὰ Δίωνα ἐκλογαὶ ἕως
 Κωνσταντίνου edidit A. Maius Script. vet. novae coll. vol. 2,
 p. 234: auctorem Niebuhrinus suspicatus est fuisse Petrum Ma-
 gistrum (Corp. Byz. part. 1, praef. p. XXIV [v. praef. ad Dion.
 Cass. vol. 5, p. V]). Non pauca is auctor ex Herodiano vide-
 tur hausisse. Eusebii Historiae ecclesiasticae l. 6, c. 20—22.

ἐκείνου. ὁ δὲ ἀντειπεῖν τῇ μητρὶ οὐκ ἠδύνατο, καταρχούσῃ αὐτοῦ.

- Ἀρταξέρξης μέντοι ὁ Πέρσης, ὃς ἐξ ἀφανῶν καὶ ἀδόξων ἦν, τὴν τῶν Πάρθων βασιλείαν Πέρσαις
 5 περιεποιήσατο καὶ αὐτῶν ἐβασίλευσεν. ἀφ' οὗ λέγεται καὶ τὸ Χοσρόου καταγερσθαι γένος. μετὰ γὰρ τὴν Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνης τελευτὴν οἱ ἐκείνου διάδοχοι Μακεδόνες ἐπὶ πλείστον μὲν Περσῶν τε καὶ Παρθυαίων ἤρχον καὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν, κατ' ἄλλή-
 10 λων δὲ γε χωρήσαντες ἀλλήλους κατέλυσαν. ἐκείνων W II 225
 δ' οὕτως ἡσθενηκότων πρῶτος Ἀρσακίδης Παρθυαλὸς τῇ ἐξ αὐτῶν ἀποστασία ἐπικεχειρήκε, καὶ Παρθυαίων ἐκράτησε, καὶ τοῖς ἑαυτοῦ ἀπογόνους κατέλιπε τὴν ἀρχήν· ὧν τελευταὸς γέγονεν ὁ Ἀρτά-PI 619
 15 βανος. τὸν δὲ ὁ ῥηθεὶς Ἀρταξέρξης μάχαις νικήσας τρισὶ συνέλαβε καὶ ἀπέκτεινεν. εἰτα καὶ ἐπὶ τὴν Ἀρμενίαν ἐλάσας ἡττήθη τῶν Ἀρμενίων καὶ Μήδων μετὰ τῶν παιδῶν τοῦ Ἀρταβάνου προσβαλόντων αὐτῷ. ὁ δὲ αὐθις ἀνακτησάμενος ἑαυτὸν μετὰ δυ-
 20 νάμειος μελίζονος τῇ Μεσοποταμίᾳ καὶ τῇ Συρίᾳ ἐφῆδρυνε, καὶ ἡπείλει ἀνακτῆσασθαι πάντα ὡς Πέρσαις ἐκ προγόνων προσήκοντα. εἰτα Καππαδοκίαν ὁ Ἀρταξέρξης οὗτος σὺν τοῖς Πέρσαις κατέτρεχε, καὶ ἐπολιόρκει τὴν Νίσιβιν. ὁ μέντοι Ἀλέξανδρος οὗτος
 25 πρέσβεις ἐπεμψε πρὸς αὐτὸν εἰρήνην αἰτῶν. ὁ δὲ Β
 βάρβαρος τὴν πρεσβείαν μὲν οὐ προσήκατο, ἄνδρας δὲ μεγίστους τετρακοσίους πολυτελέσιν ἀμφιέσας στολαῖς καὶ ἵπποις τῶν ἐκκρίτων ἐπιβιβάσας καὶ ὅπλοις κοσμήσας λαμπροῖς ἐπεμψε πρὸς τὸν Ἀλέξαν-
 30 δρον, οὕτω καταπλήξειν αὐτόν τε καὶ τοὺς Ῥωμαίους οἰόμενος. οἱ ἀφικόμενοι καὶ εἰς ὅσιν ἐλθόντες τῷ Ἀλεξάνδρῳ “κελεύει ὁ μέγας βασιλεὺς Ἀρταξέρξης”

εἶπον "ἀφίστασθαι Ῥωμαίους Συρίας καὶ τῆς ἀντι-
 κειμένης τῇ Εὐρώπῃ Ἀσίας πάσης, καὶ παραχωρῆσαι
 Πέρσαις ἄρχειν μέχρι θαλάσσης." τοὺτους συλλαβὼν
 ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ περιδύσας τὰ ὄπλα καὶ τὰς στο-
 λὰς, ἀφελόμενός τε τοὺς ἵππους, εἰς κώμας πλείστας
 C διέσπειρα καὶ ἠνάγκαζε γεωργεῖν· κτείνει γὰρ αὐ-
 τοὺς οὐκ ἔκρινεν ὄσιον. αὐτὸς δὲ τὰ οἰκία στρα-
 τεύματα εἰς τρεῖς διελὼν μοίρας τριχῇ τοῖς Πέρσαις
 προσέβαλε. καὶ πολὺς μὲν τῶν Περσῶν συμβέβηκεν
 ὀλεθρὸς, πλείστοι δὲ καὶ τῶν Ῥωμαίων ἐφθάρησαν, 10
 οὐ τοσοῦτον ὑπὸ τῶν πολεμίων ὅσον ἐν τῷ ἐκανιέναι
 διὰ τῶν τῆς Ἀρμενίας ὄρεων. δυσχειμέρων γὰρ ὄν-
 των τούτων οἱ τῶν ὁδοιπορούντων πόδες, ἐνίων δὲ
 καὶ αἱ χεῖρες ἐκ τοῦ ψύχους ἠκρωτηριάσθησαν με-
 λανθεῖσαι καὶ νεκρωθεῖσαι. διὸ καὶ ἐν αἰτίᾳ Ῥω- 15
 μαίοις γέγονεν ὁ Ἀλέξανδρος. ὄθεν ἐξ ἀθυμίας ἢ
 καὶ ἀπὸ τῆς τῶν ἀέρων ἐναλλαγῆς σφοδρὰ ἐνόσησεν.
 D ἀναρρωσθεῖς δὲ καὶ εἰς Γερμανοὺς ἐμβαλὼν δι' ἄκον-
 τιστῶν καὶ τοξοτῶν ἐλύπει αὐτούς. στέλλει δὲ καὶ
 πρὸς αὐτοὺς πρέσβεις περὶ συμβάσεων ἐπὶ χρήμασι. 20
 διὸ χαλεπήναντες οἱ στρατιῶται πρὸς ἀποστασίαν
 ἀπειδον. καὶ τινὰ Μαξιμῖνον Θρακὰ τὸ γένος, ἐκ
 παίδων δὲ ποιμαίνειν λαχόντα καὶ μετὰ ταῦτα στρα-
 τιώτην γενόμενον, ἄκοντα δῆθεν λαβόντες ὀνόμασαν
 αὐτοκράτορα. ὁ δὲ τοὺς ἀνειπόντας αὐτὸν παραλα- 25
 βὼν ἀπῆει εὐθύς ὅπου διέτριβεν ὁ Ἀλέξανδρος.
 ταῦτα δ' ἐκείνος πυθόμενος τοὺς μετ' αὐτοῦ στρα-
 τιώτας εἰς ἀντίληψιν αὐτοῦ παρεκάλει· οἱ δὲ ἐπηγ-
 γέλλοντο. καὶ ἐπιστάντος τοῦ Μαξιμίνου συνήγαγε
 τὴν στρατιὰν ὁ Ἀλέξανδρος καὶ συμβαλεῖν τοῖς τοῦ 30
 Μαξιμίνου ἐπέτρεπεν. οἱ δὲ τὴν τε μητέρα αὐτοῦ
 ΠΙ620 ἐλοιδόρουν καὶ ἐπὶ φιλοχρηματίᾳ διέσυρον, καὶ εἰς

ἐκείνον ἐξύβριζον ὡς δειλόν· καὶ καταλιπόντες αὐ-
τὸν ἀνεχώρουν. ὁ δὲ ἔρημον βοηθείας ὀρώων ἑαυτόν,
ἐπανήλθεν εἰς τὴν σκηνήν, καὶ τῇ μητρὶ περιπλακεὶς
ὠλοφύρετο. καὶ ὁ Μαξιμῖνος ἑκατόνταρχον στείλλας
καὶ αὐτὸν ἀνείλε καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς οἱ συνή-
σαν αὐτοῖς, καὶ τῆς βασιλείας γέγονεν ἐγκρατὴς.

Μαμαία δὲ ἡ Ἀλεξάνδρου μήτηρ ἀρετῆς ἦν ἀν-
τιποιουμένη καὶ βίου σεμνοῦ. ἡ ἐν Ἀντιοχείᾳ συν-
διάγουσα τῷ νιῷ, καὶ περὶ Ὀριγένους πυθομένη,
10 μετεπέμψατο ἐξ Ἀλεξανδρείας αὐτόν· καὶ ὑπ' αὐτοῦ
τὸν λόγον κατηχηθεῖσα τῆς πίστεως, θεοσεβεστάτη
γέγονεν, ὡς ὁ Εὐσέβιος ἱστορεῖ καὶ ἄλλοι δέ τινες Β
τῶν συγγραφῶν φασίν. ὅθεν οὐ μόνον ὁ κατὰ χρι-
στιανῶν ἡρέμησε διωγμὸς τότε, ἀλλὰ καὶ τιμῆς WII 226
15 ἡξίωτο μάλιστα οἱ σεβόμενοι τὸν Χριστόν.

Τότε Οὐρβανοῦ τῆς ἐπισκοπῆς τῆς Ῥωμαίων πό-
λεως προεστῆτος καὶ Ἰππόλυτος ἦνθαι, ἀνὴρ ἱερώ-
τατος καὶ σοφώτατος, ἐπίσκοπος τοῦ κατὰ Ῥώμην
πόρτου γενόμενος, ὃς καὶ πολλὰ συγγράμματα συνε-
20 γράψατο, διάφορα τῆς θείας γραφῆς ἐξηγησάμενος.
Ἀντιοχείας δὲ ἦν τηνικαῦτα προεστικῶς καὶ τὴν ἐκεῖ
τῶν πιστῶν ἐκκλησίαν ἰδύνων Ἀσκληπιάδης· καὶ
Σαρδιανὸς Ἱεροσολύμων.

Καὶ ὁ μὲν Ἀλέξανδρος ἔτη Ῥωμαίων ἡγεμονεύ- C
π σας δέκα, ὃν εἰρηται τρόπον ἀνήρητο· ὁ δὲ Μαξι-
μῖνος τὴν ἀφχὴν διεδέξατο. ὃς αὐτίκα καὶ διωγμὸν

22 καὶ Σαρδιανὸς Ἱεροσολύμων] Haec per errorem ad-
dita videntur. Sardinum Georgius Syncellus (vol. 1, p. 674
ed. Bonn.) appellat quem Eusebius et Zonaras (p. 611, D)
Gordium. Gordianus est in Eusebii canone armeniace edito
a Maio et Zohrabo p. 387.

Cap. 16. Eusebii Historiae ecclesiasticae l. 6, c. 23 et
28, ac fortasse Dio continuatus.

κατὰ τῶν χριστωνύμων ἐπήγειρε, καὶ τοὺς τῶν ἐκ-
 κλησιῶν προεστῶτας ἀναιρεῖσθαι κεκέλευεν ὡς δι-
 δασκάλους τοῦ κατὰ Χριστὸν μυστηρίου καὶ κήρυκας.
 λέγεται δὲ κατὰ μῆνιν τὴν πρὸς Ἀλέξανδρον κινήσαι
 τὸν διωγμὸν, ὡς ἐκείνου τιμῶντος τοὺς σεβομένους 5
 Χριστόν. ἐμεμῆνει γὰρ κατ' ἐκείνου τοῦ αὐτοκράτο-
 ρος, ὅτι στρατηγὸς ὑπ' ἐκείνου προχειρισθεὶς καὶ
 κατὰ Περσῶν ἐκστρατεύσας καὶ αἰσχιστὰ ἡττηθεὶς
 ὀργῆς ἐπειράθη βασιλικῆς. ἦν δὲ τοῦ διωγμοῦ καὶ
 δεύτερον αἷτιον, ὅτι πολλοὶ κατὰ τὸν Ἀλέξανδρου 10
 οἶκον ἦσαν τὸν Χριστὸν ἐπεγνωκότες θεόν. ὅτε καὶ
 Ἀμβρόσιος φιλόλογος ἀνὴρ, ὃς τὸν Ὠριγένην πρὸς
 ἐξήγησιν ἡρέθισε τῆς θείας γραφῆς καὶ θαυσιλῇ αὐτῷ
 ἐχορήγει τὰ ἀναλώματα καὶ ταχυγράφους ἐπὶ αὐτῷ
 παρεστήσατο ἀμοιβαδὸν τῇ γραφῇ χρωμένους κατὰ 15
 τεταγμένους καιροὺς καὶ βιβλιογράφους οὐχ ἥτους
 κόρας τε καλλιγραφεῖν ἡσκημένας, τῷ τοῦ μαρτυρίου
 λέγεται κοσμηθῆναι στεφάνῳ, ἅμα Πρωτοκλήτῳ πρεσ-
 βυτέρῳ.

Αὐταρχήσας δ' οὗτος ὁ Μαξιμῖνος εὐθὺς ἐπέ- 20
 στείλα τῇ συγκλήτῳ, τὴν ἐκ τῶν στρατευμάτων ἀνάρ-
 ρησιν ταύτῃ δηλῶν ἑαυτοῦ. οὐ μόνοις δὲ χριστιανοῖς
 βαρὺς ὑπῆρχε καὶ ἀπηνής, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ὑπη-
 1621 κόοις. ὑβριστῆς τε γὰρ ἦν καὶ ἐρασιχρήματος, κἀν-
 τεῦθεν καὶ ἀδικώτατος καὶ φόνων ἐργάτης καὶ τυ- 25
 ραννος ἄντικρυς, χωρήσας εἰς ἀρπαγὰς καὶ ἀναιρέσεις
 ἀνθρώπων ἐξ οὐδεμιᾶς εὐλόγου λαβῆς. τοσοῦτον δ'
 εἰς μαιφονίας ἐξώκειλεν ὡς μηδὲ τῆς οἰκείας φεί-
 σασθαι γυναικός· κἀκείνην γὰρ ἀνεῖλε. τὴν οἰκείαν
 δ' οἷον ἐπικαλύπτων δυσγένειαν, τοὺς μὲν εὐπατρί- 30
 δας ἡτίμου, προσφκειοῦτο δὲ τοὺς ἐξ ἀφανῶν. διὰ
 ταῦτα τοίνυν ὑπὸ πάντων μεμίσητο. ἐκστρατεύσας

δὲ κατὰ Γερμανῶν τὴν χώραν αὐτῶν ἐλήλσατο, τῶν
 βαρβάρων μηδενὸς ὑποφαινομένου. εἶτα περὶ τὰ ἔλη
 καὶ τὰς συνεχεῖς ἀνεφάνησαν ὕλας· κακεὶ δὲ τῶν
 Ῥωμαίων εἰσελασάντων πλήθη πολλὰ ἀνηρέθησαν.
 5 καὶ οὕτω νικήσας ἐπανῆλθεν ὁ Μαξιμίνος, αἰχμαλώ- B
 των πληθὺν ἐπαγόμενος. πάντα δὲ τὰ τῶν ὑπηκόων
 σφετεριζόμενος καὶ χρηματιζόμενος πάντοθεν οὐδὲ
 τῶν ἱερῶν ἀπέσχετο. αἰτιωμένων οὖν ξυμπάντων
 τοὺς στρατιώτας τοὺς αὐτὸν βασιλεύσαντας, οἱ ἐν
 10 Λιβύῃ στρατευόμενοι ταῦτα μαθόντες πρὸς ἀποστα-
 σίαν ἀπείδον, καὶ τινος ἐτέρας αἰτίας ἐρεθισάσης
 αὐτούς. οἱ γὰρ τῶν τῆς Λιβύης πραγμάτων ἐπίτρο-
 ποι τῶν ἐν αὐτῇ εὐπορούντων τὰς οὐσίας ἐξ οὐδε-
 μιᾶς εὐλόγου ἀφηροῦντο λαβῆς καὶ τοὺς κεκτημένους
 15 αὐτὰς προσαπώλλουν. ἐντεῦθεν ἀγανακτήσαντες οἱ
 ἐκεῖ ἐπανέστησαν, καὶ τινα τῶν ἐκ τῆς βουλῆς ἄνδρα
 πρεσβύτην κεκλημένον Γορδιανὸν καὶ ἄκοντα κατα- C
 σχόντες, διάδημά τε τούτῳ περιτιθέασι καὶ πορφύ-
 ραν ἐνδύουσι καὶ ἀναγορεύουσιν αὐτοκράτορά τε καὶ
 20 Αὔγουστον. ὁ δὲ ἐν Καρθαγένῃ παραγίνεται· καὶ
 αὐτὸν ἀσμένως τῷ πρὸς τὸν Μαξιμίνον μίσει ἐδέ-
 ξαντο σύμπαντες. ἐπιστέλλει οὖν τῇ βουλῇ, καὶ W II 227
 τοὺς ἀγγελοῦντας τὴν ἀνάρρησιν αὐτοῦ τοῖς ἐν τῇ
 Ῥώμῃ ἀπέστειλε. τῶν δὲ σταλέντων χρονισάντων
 25 κατὰ τὸν πλοῦν, καὶ οἱ ἐν τῇ Ῥώμῃ μὴ φέροντες τὴν
 τυραννίδα τοῦ Μαξιμίνου πρὸς ἀποστασίαν κεκίνητο
 καὶ τὰς ἐκείνου εἰκόνας καθήρουν καὶ τῷ τυράννῳ
 ἐλοιδοροῦντο. εἶτα γνωσιμαχήσαντες, ὥς εἰ σῶζοιτο D
 Μαξιμίνος, οὐκ ἔσται σφίσι σωτηρίας ἐλπίς, δύο προ
 30 βάλλονται στρατηγούς Μάξιμόν τε καὶ Ἀλβίνον, καὶ
 ἄμφω τῇ βουλῇ συναριθμουμένους. τινὲς δὲ Καίσα-
 ρας αὐτοὺς πρὸς τῆς βουλῆς ἰστόρησαν ἀναγορευθῆ-

ναι, μήπω μαθούσης τὴν ἀνάρρησιν τοῦ Γορδιανού.

Ὁ δὲ γε Μαξιμίνος ταῦτα μαθὼν ὥρμησεν ἐπὶ Ἰταλίαν, πολλὰ τῇ συγκλήτῳ ἀπειλησάμενος. γνούς δὲ τὸν Μάξιμον χωρήσαντα κατ' αὐτοῦ, ὁ γὰρ Ἀλβί-
 νος εἰς φυλακὴν τῆς Ῥώμης ἐμεινεν ἐν αὐτῇ, ἐπὶ Ἀκυληίαν ἀπένευσσε, Μαυρουσίους ἔχων μεθ' ἑαυ-
 τοῦ, ταύτην σπεύδων προκατασχέιν. Ἀκυληία δὲ ἡ
 P1622 νῦν Βενετία λέγεται εἶναι. ἀλλ' ἀπεκρούσθη, τῶν
 ἐν αὐτῇ ἀντιταξαμένων αὐτῷ γενναιότερον. ἀπο-
 κρουσθεῖς δὲ τῆς Ἀκυληίας καὶ προσβαλὼν τοῖς
 περὶ τὸν Μάξιμον ἡττήθη. καὶ ἐς τὴν οἰκίαν σκη-
 νὴν ἀνεχώρησε· στασιασάντων δὲ τῶν στρατιωτῶν
 καὶ τῶν αὐτοῦ δορυφόρων προῆλθε τῆς σκηνῆς μετὰ
 τοῦ οἰκείου παιδός, ὡς σφίσι διαλεξόμενος. οἱ δὲ
 αὐτίκα ἐπελθόντες ἀμφοῖν ἀνείλον αὐτούς. ἦν δὲ ὁ
 Μαξιμίνος ἑτῶν πέντε καὶ ἐξήκοντα, ἀφ' ὧν ἐβασί-
 λευσεν ἕξ. αἱ κεφαλαὶ δὲ τῶν ἀναιρεθέντων τούτων
 ἐκμηθεῖσθαι τοῖς τε ἐν Ἀκυληίᾳ ἐπεδείχθησαν καὶ
 εἰς τὴν Ῥώμην ἐπέμφθησαν. οἱ δ' ἐν τῇ Ῥώμῃ κατὰ
 τὴν ἀγορὰν τὴν κεφαλὴν τοῦ Μαξιμίνου ἀνεσκόλο-
 17 πισαν, ἵν' εἴῃ πᾶσι περίοπτος.

B Ἐντεῦθεν ὁ Μάξιμος εἰς τὴν Ῥώμην ἐπανελή-
 λυθε, καὶ ὁ Ἀλβίνος ὑπηντήκει αὐτῷ, καὶ ὁ δῆμος
 δὲ καὶ ἡ σύγκλητος σὺν εὐφημίαις καὶ κρότοις αὐτὸν
 ὑπεδέξαντο· καὶ συνῆρχον ἄμφω, καὶ ἦρχον καλῶς.
 οἱ δὲ γε στρατιῶται ἐδάκνοντο ὅτι οὐκ αὐτοί, ἀλλ' ἡ
 βουλὴ καὶ ὁ δῆμος τοὺς αὐτοκράτορας προσβάλλοντο.
 εἶτα καὶ αὐτοὶ οἱ βασιλεῖς πρὸς ἀλλήλους ἔσχον δια-

φοράς, καὶ τοῦτ' αἴτιον αὐτοῖς ἀπωλείας ἐγένετο.
 γνόντες γὰρ οἱ στρατιῶται ὡς διαφέρονται, ἐπῆλθον
 αὐτοῖς, καὶ ἀμφοτέρους δεσμήσαντες διὰ πάσης τῆς
 πόλεως αὐτοὺς περιήγαγον ἐμπαροινουμένους τε καὶ
 5 ἐμπαιζομένους, ἀλλὰ μὴν καὶ αἰκίζομένους. εἴτα πυ-
 θόμενοι ὡς οἱ Γερμανοὶ ἀφελέσθαι αὐτοὺς καὶ περι-
 σῶσαι βουλευόμενοι, ἵνα μὴ τοῦτο γένηται, ἀπέκτειναν
 αὐτούς. ὦν ὁ μὲν Μάξιμος ἐτῶν ἦν ἐβδομήκοντα C
 καὶ τεσσάρων, ὁ δὲ Ἀλβίνος ἐξήκοντα· καὶ ἐβασί-
 10 λευσαν κατὰ τινὰς μὲν ἡμέρας δύο καὶ εἰκοσι, καθ'
 ἑτέρους δὲ οὐχ ὅλους μῆνας τρεῖς.

Μετὰ δὲ τούτους οἱ μὲν Πομπηιανόν τινα συγγε-
 γράφασι τὴν Ῥωμαίων ἐσχηκέναι ἀρχήν, ταχύτατα δ'
 ἐκπεπτωκέναι αὐτῆς, ὡς ἐν ὀνείρῳ τῆς ἐξουσίας ἀπο-
 15 λαύσαντα, οὐπω γὰρ δύο παρεληλυθέναι μῆνας, καὶ
 στερηθῆναι αὐτὸν πρὸς τῇ μοναρχίᾳ καὶ τῆς ζωῆς
 ἀναιρεθέντα· παρὰ τίνων δὲ καὶ διὰ τίνα αἰτίαν, μὴ
 εὐρηκώς, παρσιώπησα καὶ αὐτός· οἱ δ' ἑτερόν τινα.
 μεθ' ὃν Πούπλιον ἀντισταχθῆναι Βαλβίνον ἰστόρη-
 20 σαν· καὶ μικρόν τι κάκεινον τῆς ἀνταρχίας ἀπογευ-
 σάμενον, ἐπὶ τρισὶ γὰρ μηνσὶν αὐτῷ τὴν ἀρχὴν περι-
 γράφουσιν, ἀναιρεθῆναι κάκεινον, ἄρτι καταλαβόντος
 ἐκ Λιβύης Γορδιανοῦ, ὃς ἐκεῖ, ὡς ἤδη μοι ἐρρήθη, D
 προανηγόρευτο. τὸν δὲ Γορδιανὸν τῆς Ῥώμης ἐπι-
 25 βεβηκότα νοσήσαι, τὸ μὲν ὅτι ὑπέργγηρος ἦν, ἐβδο-
 μήκοντα γὰρ καὶ ἐννέα ἐβίω ἐνιαυτούς, τὸ δ' ὅτι
 χρονοτριβήσας ἐν τῇ θαλάσῃ κατὰ τὸν πλοῦν πάνυ
 τεταλαιπώρητο, καὶ ἐκ τῆς νόσου ταύτης ἐκλελοιπέ-
 ναι, μόνας εἰκοσι καὶ δύο ἡμέρας ἐν ταύτῃ διαγα-
 30 γόντα· καὶ σχεῖν ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ διάδοχον τὸν οἰ-
 κεῖον υἱόν, Γορδιανὸν κάκεινον καλούμενον καὶ W II 228
 ὁμωνυμοῦντα τῷ οἰκείῳ πατρὶ.

Οἱ μὲν οὖν οὕτω παρηκολουθηκέναι ταῦθ' ἱστορήκασιν, οἱ δὲ τῷ πρεσβύτῃ Γορδιανῷ ἀναρροηθέντι κατὰ Λιβύην αὐτοκράτορι φασὶν ἐπαναστήναί τινας, 5
 P1623 καὶ μάχης συγκροτηθείσης ἡττηθῆναι τοὺς τοῦ Γορδιανου, καὶ πολλοὺς αὐτῶν, ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν υἱὸν αὐ-
 τοῦ ἀναιρεθῆναι· τὸν δὲ ὑπεραλγῆσαντα διὰ τοῦτο ἀπάγξασθαι καὶ οὕτως ἑαυτὸν τῆς ζωῆς ὑπεξαγαγεῖν.

Οἱ δὲ τῷ υἱῷ ἐκείνου τῷ νέῳ Γορδιανῷ τὴν τῶν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν μετὰ τὸν ἐκ νόσου θάνατον τοῦ πρεσβυτέρου Γορδιανου προσκληροῦντες, κατὰ Περ- 10
 σῶν αὐτὸν γεγράφασιν ἐστρατεύσαντα καὶ συμβα-
 λόντα αὐτοῖς κἂν τῇ μάχῃ τὸν ἵππον ἐλαύνοντα καὶ τοὺς οἰκείους παραθαρρύνοντα καὶ πρὸς ἄλλην ἐπα-
 λείφοντα, ὀλισθήσαντος δὲ τοῦ ἵππου καὶ συμπεσόν-
 τος αὐτῷ, τὸν μηρὸν κατσαγῆναι, καὶ οὕτως ἀνακο- 15
 μισθῆναι εἰς Ῥώμην, καὶ ἐκ τοῦ κατάγματος τελευ-
 B τῆσαι, ἐπὶ ἕξι ἐνιαυτοῖς αὐταρχήσαντα.

Οὐρβανὸς δὲ ὁ τῆς Ῥώμης ἀρχιερεὺς ἔτεσιν ἀρχιερατεύσας ὁκτὼ τοῦ Μαξιμίνου βασιλεύοντος ἀπε-
 βίω· ὃν Ποντιανὸς διεδέξατο. τῆς δ' Ἀντιοχείων 20
 ἐκκλησίας μετὰ Φιλητὸν προέστη Ζεβίνος. ἐπὶ δέ γε
 Γορδιανου τοῦ νέου ὁ τῶν ἐν Ῥώμῃ πιστῶν προσεστη-
 κὼς Ποντιανὸς μεταλλάξας τὸν βίον ἔσχε διάδοχον
 τὸν Ἀντέρωτα, ἐν ἕξι ἔτεσι τῇ λειτουργίᾳ ἐσχολακῶς.
 ὁ δέ γε Ἀντέρως ἐπὶ βράχιστον πᾶν καιρὸν τὴν 25
 ἐκκλησίαν ἰθύνας πρὸς ἄλλην ζωὴν μετελήλυθε.
 μεθ' ὃν Φλαβιανὸς θεία ψήφῳ τῆς ἀρχιερωσύνης
 τετύχηκεν, ὥς ἱστορεῖ ὁ Εὐσέβιος. λέγεται γὰρ τῶν
 πιστῶν ἀθροισθέντων, ὥστε τὸν μέλλοντα τῆς ἐπι-
 σκοπῆς προστῆναι παρ' αὐτῶν ἐκλεγῆναι, παρῆναι 30

καὶ τὸν Φλαβιανὸν ἄρτι ἦκοντα ἐξ ἀγροῦ· μὴ μέντοι
 παρὰ τοῦ λόγον γενέσθαι περὶ αὐτοῦ ὥς προστησο- C
 μένου τῆς ἐκκλησίας, ἀλλ' ἑτέρους εἶναι περὶ ὧν ἦν
 τοῖς συνειλεγμένοις φροντὶς τίς ἂν προκριθεῖη αὐ-
 5 τῶν. ἐν τοσούτῳ δὲ περισσεῶν καταπιῆναι καὶ
 ἐφιζῆσαι τῇ τοῦ Φλαβιανοῦ κεφαλῇ· κἀντεῦθεν
 ἅπαντας τοὺς ἡθροισμένους ἐκεῖ μιᾷ χρήσασθαι
 φωνῇ ὥσπερ ἀπὸ συνθήματος, καὶ "ἄξιός" ἐπιβοῇ-
 σαι αὐτῷ, καὶ τῷ τῆς ἀρχιερωσύνης θρόνῳ τὸν
 10 ἄνδρα προσευγεῖν μηδὲν τι μελλήσαντας. τότε καὶ
 ὁ τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ τῶν πιστῶν ἐκκλησίας προεστηκώς
 Ζεβίνος τὸν βίον λιπὼν ὑπὸ Βαβύλα διαδέχεται.
 Ὁριγένης δὲ κατὰ τὴν ἐν Παλαιστίνῃ διατρίβων
 τηνικαῦτα Καισάρειαν πολλοὺς μὲν καὶ πολλαχόθεν
 15 ἐκέκτλητο φοιτητάς, εἶχε δὲ καὶ τὸν μέγαν Γρηγόριον D
 τὸν θαυματουργὸν καὶ τὸν τούτου ὁμαίμονα Ἀθηνό-
 δωρον τῶν ἑαυτοῦ λόγων ἀκροατάς. τότε δὲ καὶ
 Ἀφρικανὸς ὁ συγγραφεὺς ἐγνωρίζετο.

Μετὰ δὲ τὸν νέον Γορδιανὸν ἕτερος αὐτίς Γορ-
 20 διανὸς τῆς ἀρχῆς ἐπελάβετο, κατὰ γένος, ὥς λόγος,
 προσήκων τοῖς ἀπελθοῦσι Γορδιανοῖς. ὃς ἐκστρα-
 τεύσας εἰς Πέρσας καὶ πολεμήσας αὐτοῖς, Σαπώρου
 τοῦ υἱοῦ Ἀρταξέρξου τοῦ ἔθνους ἡγεμονεύοντος,
 ἤττησέ τε τοὺς ἐναντίους, καὶ Νίσιβιν καὶ Κάρας
 25 Ῥωμαίοις αὐτίς ἐπανεσώσατο, ὑπὸ Περσῶν ἐπὶ
 Μαξιμίνου ὑφαρπασθείσας, εἶτα πρὸς Κτησιφῶντα
 γενόμενος ἐξ ἐπιβουλῆς Φιλίππου τοῦ ἐπάρχου τοῦ
 δορυφορικῷ ἀνηρέθη. οὗτος γὰρ ὁ Γορδιανὸς ἄρξας
 30 ἐπαρχὸν τὸν οἰκεῖον προεχειρίσατο πενθερὸν Τιμη-
 σοκλέα καλούμενον. μέχρι μὲν οὖν περιῆν ἐκεῖνος, P1624

- καλῶς εἶχε τὰ τῆς ἐξουσίας τῷ αὐτοκράτορι καὶ κατὰ
 ῥοὴν ἐφέρετό οἱ τὰ πράγματα, Τριησοκλίους δὲ τε-
 λευτήσαντος Φίλιππος προκεχειριστο ἑπαρχος. καὶ
 στασιάσαι τοὺς στρατιώτας βουλόμενος τὰς αὐτῶν
 σιτήσεις ἡλάττωσεν, ὥς τοῦτο τάχα κεκελευκός τοῦ
 αὐτοκράτορος. οἱ δὲ φασιν ὅτι τὸν σίτον ἐπέσχε τὸν
 εἰς τὸ στρατοπέδον κομιζόμενον, ὥστε τοὺς στρατιώ-
 τας ἐνδεῖα πιέζεσθαι, κἀνταῦθεν αὐτοὺς πρὸς στάσειν
 ἐρεθισθῆναι. στασιάσαντες δὲ κατὰ τοῦ αὐτοκρά-
 τορος ἐπανέστησαν ὥς αἰτίου αὐτοῖς γεγονότος λι-
 μού, καὶ ἐπελθόντες ἀπέκτειναν αὐτόν, ἐπὶ ἐνιαυ-
 τοὺς ἡγεμονεύσαντα ἕξ. καὶ ὁ Φίλιππος ἀντίκα
 ἐπεκρήθη τῇ ἀρχῇ. ὥς δ' ἀπηγγέλη τῇ γερουσίᾳ ἡ
 Β τοῦ Γορδιανοῦ σφαγὴ, ἕτερον αὐτοκράτορα διήγειρεν
 αὐτὴν προχειρίσασθαι. καὶ ἀνείπεν ἀντίκα Καίσαρα
 Μάρκον τινὰ φιλόσοφον. ὁ δὲ πρὶν ἐρῆσαι τὸν πόδα
 τῇ αὐταρχίᾳ θυήσκει αἰφνίδιον ἐν τῷ παλατίῳ διά-
 γων. τοῦ δὲ θανόντος κρατεῖ τῆς Ῥωμαίων ἡγεμο-
 νίας Σευῆρος Ὀστιλιανός. ἀλλὰ καὶ οὗτος οὐπω
 σχεδὸν ταύτης ἐπιλημμένος ἀπέτισε τὸ χρεῶν. νο-
 σήσας γὰρ καὶ φλεβοτομηθεὶς ἐτελευτήσεν.
- 19 Ἐπανελθὼν οὖν ὁ Φίλιππος θηκρατῆς ἐγένετο
 τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς. ἐν δὲ τῷ ἐπανιέναι τὸν
 υἱὸν Φίλιππον κοινανὸν τῆς βασιλείας προσέειπετο
 σπονδὰς δὲ πρὸς Σαπύρην θέμενος τὸν τῶν Περσῶν
 C βασιλεύοντα, τὸν πρὸς Πέρσας κατέλυσε πόλεμον,
 παραχωρήσας αὐτοῖς Μεσοποταμίαν καὶ Ἀρμενίαν.
 γνοὺς δὲ Ῥωμαίους ἀχθομένους διὰ τὴν τῶν χωρῶν
 τούτων περὶχωρήσιν, μετ' ὀλίγον ἠθόησε τὰς συν-

θήκας καὶ τῶν χωρῶν ἐπελάβετο. ἦν δὲ ὁ Σαπώρης, ὡς ἰστόρηται, ὑπερμεγέθης τὸν ὄγκον τοῦ σώματος, καὶ οἷος οὕτω τότε ᾤφθη ἀνὴρ.

Ἐπαναξεύξας δὲ ὁ Φίλιππος εὐμενὴς ἦν τοῖς
 5 χριστιανοῖς, μάλιστα δὲ κατὰ ἐνόους καὶ προσετιθή
 τῇ πίστει Χριστοῦ, ὥστε καὶ εὐχῶν ἐπ' ἐκκλησίας
 κοινωνῆσαι χριστιανοῖς καὶ ἀσμένως ἐξαγορευσαι
 ὅσα οἱ ἡμάθετο. οὐ γὰρ ἄλλως εἰς κοινωνίαν παρὰ
 τοῦ προσετιώτος τῆς ἐκκλησίας ἐδέχετο, εἰ μὴ ἐξομο-
 10 λογῆσται καὶ τοὺς αἰτοῦσι μετάνοιαν ἑαυτὸν κατα-
 λέξει· κἀκεῖνον λέγεται παιδαρχῆσαι. φασὶ μέντοι D
 τινὲς τοῦτον εἶναι τὸν πατέρα τῆς μάρτυρος Εὐγε-
 νίας· ἀλλὰ περὶ τὴν δόξαν ταύτην πεπλάνηται.
 Ἐπαρχος μὲν γὰρ κἀκεῖνος γενέσθαι ἰστόρηται, ἀλλ'
 15 Αἰγύπτου, καὶ οὐ τοῦ δορυφορικοῦ· καὶ μετὰ τὴν
 εἰς Χριστὸν πίστιν ἐκεῖνος παραιτησάμενος τὴν
 ἀρχὴν ὑπὲρ τῆς εἰς Χριστὸν ὁμολογίας ἡνδρίσατο
 καὶ μαρτυρίῳ κεκόσμηται.

Οὗτος δ' ὁ αὐτοκράτωρ Φίλιππος πρὸς Σκύθας
 20 ἀφάμενος πόλεμον εἰς Ῥώμην ἐπανῆλθεν. ἐν δὲ Μυ-
 σοῖς Μαρίνος τις ταξιάρχης ὢν παρὰ τῶν στρατιωτῶν
 βασιλεύειν ἠρέθη. καὶ διὰ τοῦτο ὁ Φίλιππος τεθο-
 ρύβητο, καὶ τῇ συγκλήτῳ διελέχθη περὶ τῆς στάσεως.
 τῶν ἄλλων δὲ σιωπῶντων ὁ Δέκιος μὴ δεῖν φροντί-PI 625
 25 ζειν εἶπεν αὐτῷ περὶ τοῦ Μαρίνου, ὡς παρ' αὐτῶν
 ἀναιρεθησομένου τῶν στρατιωτῶν, οἷα ἀναξίου τῆς
 βασιλείας τυγχάνοντος. ὃ μετ' ὀλίγον κατὰ τὴν
 ἐκείνου γέγονε πρόρρησιν. θαυμάσας οὖν ὁ Φίλιπ-
 30 πος διὰ ταῦτο τὸν Δέκιον, ἀπελθεῖν προετίθετο εἰς
 Μυσίαν καὶ κολάσαι τοὺς αἰτίλους τῆς στάσεως. ὁ δὲ
 τὴν ἀποστολὴν παρητεῖτο, λέγων μήθ' ἑαυτῷ μήτε
 τῷ στέλλοντι συμφέρον αὐτὸν ἐκεῖ ἀπελθεῖν. ὁ δὲ

Φίλιππος καὶ ἔτι ἐνέκειτο. καὶ κείνος καὶ ἄκων ἀπῆει·
 καὶ ἀπελθόντα εὐθὺς αὐτὸν οἱ στρατιῶται βασιλεῖα
 εὐφῆμῃσαν. τοῦ δὲ ἀπαναινομένου, τὰ ξίφη σπασά-
 μενοι δέξασθαι αὐτὸν ἠνάγκασαν τὴν ἀρχήν. γράφει
 οὖν ἐκεῖθεν τῷ Φιλίππῳ μὴ ταραχθῆναι· εἰ γὰρ 5
 B ἐπιστάλῃ τῇ Ῥώμῃ, ἀποθήσεται τὰ τῆς βασιλείας
 παράσημα. ἀλλ' ἀπιστήσας τούτῳ ὁ Φίλιππος ἐξ-
 εστράτευσεν κατ' αὐτοῦ· καὶ συμβαλὼν τοῖς τοῦ
 Δεκίου ἔπεσεν ἐν πρώτοις ἀγωνιζόμενος· σὺν αὐτῷ
 δὲ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀνῆρτο Φίλιππος. ὧν θανόν- 10
 των τῷ Δεκίῳ ξύμπαντες προσεχώρησαν. ἐβασίλευσε
 δὲ κατὰ μὲν τινὰς πέντε ἐνιαυτούς, καθ' ἑτέρους
 δὲ ἕξ ἐπὶ τοσούτοις μηνσίν. ὥρμητο δ' ἐκ Βόστρων,
 ὅπου καὶ πόλιν βασιλεύσας ἐπώνυμον ἑαυτῷ ἐδομή-
 σατο, Φιλιππούπολιν ὀνομάσας αὐτήν. 15
 W Π 230 20 Ὁ γε μὴν Δέκιος πάντων, ὡς εἴρηται, τῶν στρα-
 τευμάτων προσχωρησάντων αὐτῷ εἰς τὴν Ῥώμην ἐπ-
 ανελήλυθε καὶ τῆς ἡγεμονίας γέγονεν ἐγκρατής.
 ἀποσκοπήσας δὲ πρὸς τὸν τῆς ἐξουσίας ὄγκον καὶ
 C τὴν τῶν πραγμάτων οἰκονομίαν, ὡς ἔνιοι λέγουσι, 20
 τὸν Βαλεριανὸν ἐπὶ τῇ τῶν πραγμάτων διοικήσει
 προσεῖλετο. καὶ ἀντίκα ἀλλήλους εἰς θεομαχίαν
 παρακροτήσαντες, διωγμὸν ἐπήγειραν κατὰ τῶν
 χριστιανύμων σφοδρότατον. εἰσὶ δ' οἱ καὶ δι' ἕχθος
 τὸ πρὸς τὸν Φίλιππον φασὶ τοῖς χριστιανοῖς ἐπιδέ- 25
 σθαι τὸν Δέκιον, οἷα παρ' ἐκείνου σεβαζομένοις·
 ἐμεμῆναι γοῦν κατὰ τῶν πιστῶν. ὅτε καὶ Φλαβιανὸς
 ὁ τῆς ἐν Ῥώμῃ προῖστάμενος ἐκκλησίας ἔτυχε τέλους
 μαρτυρικοῦ, καὶ Βαβύλας ὁ τῶν ἐν Ἀντιοχείᾳ πιστῶν

τὴν ἐκκλησίαν διέπων, καὶ Ἀλέξανδρος ὁ τῶν Ἱερο-
 σολύμων ἐπίσκοπος, ὃς οὐ τότε πρῶτως ὑπερήθλησε
 τῆς εἰς τὸν σωτῆρα κύριον πίστεως, ἀλλὰ καὶ πρῶην,
 ὡς ἤδη προείρηται, καὶ τότε δὲ καθειρχθεὶς κατὰ τὸ D
 5 δεσμωτήριον τελευτᾷ. ἀλλὰ καὶ ὁ μέγας Κυπριανὸς
 τῆς Καρθαγένης ἐπίσκοπος ὦν τηνικαῦτα τῆς εἰς
 Χριστὸν ὑπερήθλησε πίστεως. τῶν οὖν εἰρημένων
 ἀρχιερέων μετελλαχότων τὸν βίον, ἐν μὲν Ῥώμῃ
 ἀντὶ Φλαβιανοῦ Κορνήλιος ἐπεσκόπησεν, ἐν Ἀντιο-
 10 χεῖᾳ δὲ ἀντὶ Βαβύλα Φλαβιανός, καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ
 Διονύσιος, ἐν δ' Ἱεροσολύμοις ἀντὶ Ἀλεξάνδρου Μα-
 ζαβάνης· καὶ ἄλλοι δὲ πλείστοι τότε μαρτυρίου κατ-
 ηξιώθησαν.

Τότε καὶ Ὀριγένης παρήχθη μὲν εἰς βῆμα τυ-
 15 ραννικὸν ὡς σεβόμενος τὸν Χριστόν, οὐκ ἔτυχε δὲ
 τέλους μαρτυρικοῦ, οἶμαι τοῦ θεοῦ ταύτης αὐτὸν μὴ
 κρίναντος ἄξιον διὰ τὸ περὶ τὰ ὀρθόδοξα δόγματα
 τοῦ ἀθλήου ἐκείνου διάστροφον. λειποτακτεῖ γάρ,
 καὶ ταῦτα μετὰ πείραν βασάνων. οὗτος, ὡς ἔμπρο-PI626
 20 σθεν εἰρηται, μέγας ἐν λόγοις γενόμενος κἀντεῦθεν
 ὑπερφρονήσας καὶ ἀλαζονευσάμενος, οὐ τοῖς τῶν
 πρὸ αὐτοῦ πατέρων ἱερῶν ἠκολούθησε δόγμασιν,
 ἀλλ' ἑαυτῷ θαρρήσας καινῶν δογμάτων εἰσαγωγεὺς
 ἐξηρημάτισε, καὶ βλασφημίας εἰς τε τὴν ἀγίαν τριάδα
 25 καὶ εἰς τὴν θείαν ἐνανθρώπησιν ἐκ τοῦ πονηροῦ
 θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ ἐξηρεύετο, καὶ πάσης
 σχεδὸν αἰρέσεως ἐγένετο ἀρχηγός. τὸν τε γὰρ μονο-
 γενῇ τοῦ θεοῦ υἱὸν κτιστὸν ἐδογματίσει καὶ τῆς
 δόξης αὐτὸν ἡλλοτρίου καὶ τῆς οὐσίας τῆς πατρικῆς· B
 30 καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ὑπεβίβαξε τῆς τοῦ πατρὸς
 ἀξίας καὶ τῆς τοῦ υἱοῦ, λέγων ὡς οὔτε τὸν πατέρα
 δύναται ὁρᾶν ὁ υἱὸς οὔτε μὴν τὸν υἱὸν τὸ πνεῦμα,

ὥσπερ οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τὸ πνεῦμα οὔτε τοὺς ἀγγέλους
οἱ ἄνθρωποι. αὐταὶ μὲν αἱ περὶ τῆς ἀγίας καὶ
ὁμοουσίου τριάδος βλασφημίαι τοῦ Ὀριγένους· περὶ
δὲ γε τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἐβλασ-
φήμει, δυσσεβῶς εἰσάγων μὴ σάρκα ἐψυχωμένην ἐκ 5
τῆς παρθένου τῆς ἀγίας λαβεῖν τὸν Χριστόν. ἦνω-
σθαι γὰρ ἐμυθεύετο τὸν μονογενῆ τοῦ Θεοῦ υἱὸν πρὸ
καταβολῆς κόσμου τῷ νῶ, ὃν ἀνέπλαττεν ἐκεῖνος
C ἐκλελεγμένον καὶ κλόνον οὐχ ὑποστάνα, καὶ σὺν
τούτῳ ἐπ' ἐσχάτων ἐνανθρωπήσαι καὶ σάρκα προσ- 10
εἰληφέναι ὀλίγα ψυχῆς λογικῆς τε καὶ νοεῶς. καὶ
ἀποθέσθαι δὲ τὴν σάρκα πάλιν τὸν κύριον, καὶ τέλος
ἔξειν τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἐδογματίζε. καὶ τῶν δαι-
μόνων εἰσηγείτο ἔσεσθαι μέλλειν ἀποκατάστασιν, καὶ
τὴν κόλασιν χρονικὴν, ἀλλ' οὐκ αἰωνίζουσιν· πρὸς 15
κάθαρσιν δὲ τῶν ἁμαρτημάτων γενήσεσθαι, μετὰ τὸ
WII231 καθαρθῆναι δὲ πάντας εἰς τὴν ἐνάδα ἀποκαταστή-
ναι καὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς δαίμονας. τὰ δὲ
περὶ τῆς ἐνάδος ταύτης, πολλῆς μακρηγορίας δεό-
μενα, ἵν' ὁ ταύτης ὕθλος σαφηνισθῇ, παρείδθησαν, 20
ὥσπερ καὶ ἄλλαι τῶν ἐκείνου βλασφημιῶν.

D Τὰ μὲν οὖν κατὰ τὸν Ὀριγένην, ὃν ἐκάλουν καὶ
Ἀδαμάντιον, ἐν τούτοις· τότε δὲ καὶ Ναυάτος τῆς
κατὰ Ῥώμην ἐκκλησίας πρεσβύτερος αἰρεσιάρχης
ἐγένετο καὶ τῶν καλούντων ἑαυτοὺς Καθαροὺς 25
ἀρχηγός, ἀρνούμενος τοῖς ἐν τῷ διωγμῷ ὑποκύνψαι
καὶ θυσίαν τοῖς εἰδώλοις προσάγαγοῦσιν, εἰτ' ἐπι-
στρέφουσι καὶ ἐξομολογουμένοις, τὴν μετάνοιαν, καὶ
προσπίπτοντας αὐτοὺς καὶ θεραπεῖαν ζητοῦντας τοῦ
σφάλλματος ἐν μεταμελείᾳ καὶ συντριβῇ καρδίας μὴ 30
προσιέμενος. καθ' οὗ καὶ σύνοδος ἐν Ῥώμῃ συνέστη,
Κορνηλίου ταύτης προΐσταμένου. ἐν ἣ προσδέχε-

σθαι μὲν τοὺς ἐν τῷ καιρῷ τοῦ διωγμοῦ παραπεπτω-
κότας δεῖν ἐδόξεν, ἐπιστρέφοντας, καὶ μετανοίας PI627
φαρμάκοις θεραπεύειν αὐτούς· τὸν δὲ Ναυάτον τοῖς
τῇ συνόδῳ δόξασι μὴ πειθόμενον οἱ θεῖοι πατέρες
ἐκεῖνοι τῆς ἐκκλησίας ἀπηλλοτριώσαν καὶ ἀπεκήρυξαν
ὥς μισάδελφον.

Μέμνηται δὲ τινος ὁ Εὐσέβιος ἱστορίας ἐξ ἐπι-
στολῆς Διονυσίου τοῦ τῆς Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας
ἐπισκοπήσαντος τοιαύτης. φησὶ γὰρ ταῦτ' ἐπιστει-
10 λαι πρὸς ῥῆμα τὸν Διονύσιον "Σαραπίων τις ἦν παρ'
ἡμῖν πιστὸς γέρων, ἀμέμπτως μὲν βιούς, ἐν δὲ τῷ
πειρασμῷ πεσών. οὗτος πολλάκις ἐδεῖτο, καὶ οὐδεὶς
προσείχεν αὐτῷ· καὶ γὰρ ἐτεθύνκει. νοσήσας δὲ τριῶν
ἐξῆς ἡμερῶν ἄφωνος διετέλεσε καὶ ἀναίσθητος· ἀνα-
15 σφήλας δὲ τῇ τετάρτῃ βραχὺ, προσεκαλέσατο τὸν
θυγατριδοῦν, καὶ ὁ σπεῦσον· εἶπε, ἵνα ἐλθῶν μοι τῶν B
πρεσβυτέρων τινά· καὶ πάλιν ἦν ἄφωνος. ἔδραμεν
ὁ παῖς ἐπὶ τὸν πρεσβύτερον· ὁ δὲ ἀφικέσθαι μὲν οὐκ
ἠδυνήθη, καὶ γὰρ ἠσθένει, ἐντολῆς δὲ παρ' ἐμοῦ
20 δεδομένης, τοὺς ἀπαλλαττομένους τοῦ βίου, εἰ δέοιν-
το, καὶ μάλιστα εἰ πρότερον ἰκετεύσαντες τύχοιεν,
ἀφίεσθαι, ἵν' εὐέλπιδες ἀπαλλάττοντο, βραχὺ τῆς
εὐχαριστίας δέδωκε τῷ παιδαρίῳ, ἀποβρέξαι κελεύ-
σας καὶ τῷ πρεσβύτῃ κατὰ τοῦ στόματος ἐπιστάξαι.
25 ἐπανῆκεν ὁ παῖς φέρων. ἐγγὺς δὲ γενομένου, πρὶν
εἰσελθεῖν, ἀνενέγκας πάλιν ὁ Σαραπίων ἦκε· ἔφη
ἑκόντων; καὶ ὁ μὲν πρεσβύτερος ἐλθεῖν οὐκ ἠδυνή-
θη, σὺ δὲ παύησον ταχέως τὸ προσταχθὲν καὶ ἀπ-
30 ἄλλαττέ με· ἀπέβρεξεν ὁ παῖς, καὶ ἅμα τε ἐνέχεε C
τῷ στόματι τοῦ πρεσβύτου, καὶ μικρὸν ἐκεῖνος κατα-
βροχθίσας εὐθέως ἀπέδωκε τὸ πνεῦμα. ἄρ' οὐκ
ἐναργῶς διετηρήθη καὶ παρέμεινεν ἕως λυθῇ καὶ τῆς

ἀμαρτίας λυθείσης ἐπὶ πολλοῖς οἷς ἐπραξε καλοῖς ὁμολογηθῆναι δυνηθῇ;” ταῦτα ἡ τοῦ Διονυσίου δι-
 ἐξεισιν ἐπιστολή.

Δέκιος δὲ οὕτω διατεθεὶς εἰς τοὺς τὸν Χριστὸν
 σεβομένους, οὐδὲ δύο ὅλους ἐνιαυτοὺς ἐπὶ τῇ τῶν 8
 Ῥωμαίων ἀνύσας ἀρχῇ αἰσχιστα διεφθάρη. βαρβάρων
 γὰρ ληιζομένων τὸν Βόσπορον ὁ Δέκιος αὐτοῖς συν-
 ἐπλέκετο καὶ πολλοὺς ἀνῆρει· τῶν δὲ στενοχωρηθέν-
 των καὶ αἰτουμένων ἀφεῖναι τὴν λείαν πᾶσαν, εἰ
 παραχωρηθεῖεν ἀναχωρῆσαι, ὁ Δέκιος οὐκ ἐνέδωκεν, 10
 ἀλλὰ Γάλλον ἓνα τῶν τῆς συγκλήτου τῇ διόδῳ τῶν
 D βαρβάρων ἐπέστησε, μὴ συγχωρῆσαι κελεύσας αὐτοῖς
 παρελθεῖν. ὁ δὲ Γάλλος ὑπέθετο τοῖς βαρβάροις,
 ἐπιβουλεύων Δεκίῳ, πλησίον τέλματος βαθέος ὄντος,
 ἐκεῖ παρατάξασθαι. οὕτω δὲ παραταξαμένων τῶν 15
 βαρβάρων καὶ τὰ νῶτα τρεψάντων ὁ Δέκιος ἐπεδί-
 ωκε· καὶ αὐτός τε σὺν τῷ υἱῷ καὶ πληθὸς τῶν Ῥω-
 μαίων ἐνεπεπτώκει τῷ τέλματι, καὶ πάντες ἐκείσε
 WII232 ἀπώλοντο, ὥς μηδὲ τὰ σώματα αὐτῶν εὑρεθῆναι,
 καταχωσθέντα τῇ ἰλύϊ τοῦ τέλματος. 20

21 Κρατεῖ οὖν ὁ Γάλλος, ὃν τινὲς μὲν τῶν συγγρα-
 φέων καὶ Βολουσιανὸν κεκληθῆναι φασιν ὥς διώνυ-
 μον, ἄλλοι δὲ τὸν Βολουσιανὸν υἱὸν αὐτοῦ εἶναι
 PI628 γεγράφασι καὶ συνάρχειν αὐτῷ. κρατήσας τοίνυν
 τῆς τῶν Ῥωμαίων ὁ Γάλλος ἀρχῆς, σπένδεται τοῖς 25
 βαρβάροις ἐπὶ συνθήκαις τοῦ λαμβάνειν ἐκείνους
 παρὰ Ῥωμαίων δασμὸν ἐνιαύσιον καὶ μὴ τὰ Ῥωμαίων
 ληΐζεσθαι. καὶ σπεισάμενος οὕτως ἐπανῆλθεν εἰς
 Ῥώμην, καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν Βολουσιανὸν ἀνηγό-
 ρευσε Καίσαρα. βαρὺς δὲ καὶ οὗτος γέγονε τοῖς 30

χριστιανοῖς, καὶ οὐχ ἦττον Δεκίου, διωγμὸν κατ'
 αὐτῶν ἐγείρας καὶ πολλοὺς ἀνελών. ἤρξατο δ' αὖ-
 θις ἐπὶ τούτου ἡ κίνησις τῶν Περσῶν, καὶ κατε-
 σχέθη παρ' αὐτῶν ἡ Ἀρμενία, τοῦ ταύτης βασιλέως
 5 Τιριδάτου φυγόντος, τῶν δὲ παίδων ἐκείνου προσ-
 ρυέντων τοῖς Πέρσαις. καὶ Σκύθαι δὲ εἰς τὴν Ἰτα-
 λίαν εἰσέβαλον, πλῆθος ὄντες σχεδὸν ὑπερβαῖνον
 καὶ ἀριθμὸν, καὶ Μακεδονίαν καὶ Θεσσαλίαν καὶ
 Ἑλλάδα κατέδραμον. λέγεται δὲ τούτων μοῖραν τινα B
 10 διὰ Βοσπόρου παρελθούσαν καὶ τὴν Μαιώτιδα λί-
 μνην ὑπερβάσαν ἐπὶ τὸν Εὐξείνιον γενέσθαι πόντον
 καὶ χώρας πορθῆσαι πολλὰς. καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ
 τῶν ἐθνῶν τότε κατὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐπικρατείας
 ὠρμήκεσαν. ἀλλὰ καὶ λοιμὸς τῆνικαῦτα ταῖς χώραις
 15 ἐνέσκηψεν, ἐξ Αἰθιοπίας ἀρξάμενος καὶ πᾶσαν σχε-
 δὸν ἐπινεμηθεὶς χώραν ἐφάν τε καὶ ἐσπέριον, καὶ
 πολλὰς τῶν πόλεων τῶν οἰκητόρων ἐκένωσεν, ἐπὶ
 πεντεκαίδεκα διαρκέσας ἐνιαυτούς. οἳ γε μὴν Σκύ-
 θαι τεταγμένα παρὰ Ῥωμαίων κατὰ συνθήκας λαμ-
 20 βάνοντες ἐπετείως, ἤκασι ταῦτα ληψόμενοι, καὶ
 ἦττονα λέγοντες εἶναι τῶν ὑπεσχημένων τὰ σφίσι
 διδόμενα, ἀπήεσαν ἀπειλούμενοι. Αἰμιλιανὸς δὲ τις
 Αἰβύς ἀνὴρ, ἄρχων τοῦ ἐν Μυσία στρατεύματος, C
 τοῖς στρατιώταις δώσειν πάντα τὰ τοῖς Σκύθαις δι-
 25 δόμενα ἐπηγγέλματο, εἰ τοῖς βαρβάροις συνάψειαν
 πόλεμον. οἱ δὲ ἀπροόπτως ἐπελθόντες τοῖς Σκύθαις,
 ἅτερ ὀλίγων ἀπέκτειναν ἅπαντας, καὶ λάφυρα ἐξ
 ἐκείνων πλεῖστα συνήγαγον, τὴν χώραν καταδρμόν-
 τες αὐτῶν. ἐντεῦθεν ὁ Αἰμιλιανὸς ὑπερφρονήσας
 30 τῷ κατορθώματι, μέτεισι τοὺς ὑπ' αὐτὸν στρατιώτας·
 καὶ Ῥωμαίων αὐτὸν ἀναγορεύουσιν αὐτοκράτορα. ὃς
 αὐτίκα τὰς δυνάμεις ἀγείρας ἔσπευδε τὴν Ἰταλίαν

καταλαβεῖν. ὥς γοῦν εἰς γυνῶσιν ἦλθον ταῦτα τῷ
Γάλλῳ, κἀκεῖνος ἐτέρωθεν παρασκευασάμενος τῷ
Αἰμιλιανῷ ἀντιπαρετάξατο. καὶ συρραγέντων ἀλλή-
λοις τῶν στρατευμάτων ἤτηντο οἱ τοῦ Γάλλου,
ἡττώμενοι δὲ ἐπέθεντο τῷ σφῶν αὐτοκράτορι· καὶ
D ἀνελόντες κἀκείνον καὶ τὸν παῖδα αὐτοῦ, βασι-
λεύσαντας ἐτη δύο καὶ μῆνας ὀκτώ, προστίθενται
τῷ Αἰμιλιανῷ, καὶ αὐτοὶ τὴν βασιλείαν αὐτῷ ψηφι-
σάμενοι.

W II²³³ 22 Ἀναρρηθεὶς δὲ οὕτως αὐτοκράτωρ ὁ Αἰμιλιανὸς 10
ἐπέστειλε τῇ συγκλήτῳ, ἐπαγγελνόμενος ὥς καὶ τὴν
Θράκην ἀπαλλάξει βαρβάρων καὶ κατὰ Περσῶν ἐκ-
στρατεύσεται καὶ πάντα πράξει καὶ ἀγωνίσεται ὥς
στρατηγὸς αὐτῶν, τὴν βασιλείαν τῇ γερονσίᾳ κατα-
λιπών. ἀλλ' οὐδὲν τούτων ἐφθη πεποιηκώς, Οὐα- 15
λεριανοῦ ἐπαναστάντος αὐτῷ· ὃς τῶν ὑπὲρ τὰς Ἀλ-
πεις ἄρχων δυνάμεων, τὰ κατὰ τὸν Αἰμιλιανὸν
μαθὼν, καὶ αὐτὸς τυραννεῖ. καὶ τὰς ὑπ' αὐτὸν δυ-
PI 629 νάμεις συναγαγὼν πρὸς τὴν Ῥώμην ἤπειλετο. οἱ
γοῦν τῷ Αἰμιλιανῷ συστρατευόμενοι, οὐκ ἀξιωμαχοὺς 20
ἑαυτοὺς ἐγνώκοτες πρὸς τὴν τοῦ Οὐαλεριανοῦ στρα-
τιάν, μηδὲ φθείρειν καὶ φθείρεσθαι Ῥωμαίους ὑπ'
ἀλλήλων ὅσιον κρίναντες καὶ πολέμους συγκροτεῖ-
σθαι ὁμογενῶν, καὶ ἄλλως δὲ τὸν μὲν Αἰμιλιανὸν
ἀνάξιον λογιζόμενοι βασιλείας ὥς ἄδοξόν τε καὶ χα- 25
μερπῇ, τὸν Οὐαλεριανὸν δὲ οἰκειότερον ἡγούμενοι
τῇ ἀρχῇ οἷα δῆτα καὶ τῶν πραγμάτων ἐπιληψόμενον
ἀρχικώτερον, κτείνουσι τὸν Αἰμιλιανὸν οὕτω τέσσα-
ρας μῆνας ἡγεμονεύσαντα, ἄγοντα δὲ τῆς ἡλικίας

ἐνιαυτὸν τεσσαρακοστόν· καὶ προσίασιν Οὐαλεριανῷ καὶ ἀμάχως αὐτῷ τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἐγχειρίζουσι.

Φλαβιανοῦ δὲ ἐπὶ Δεκίου, ὡς εἴρηται, μαρτυρή- B
 5 σαντος, Κορνήλιος τὴν τῆς Ῥώμης ποιμαντικὴν διε-
 δέξατο, καὶ ἐπὶ τρισὶν ἐμπρέφας ταύτῃ ἐνιαυτοῖς τὴν
 ζωὴν ἐξεμέτρησε, καὶ Λούκιος ἐπὶ τὸν τῆς ἀρχιερω-
 σύνης ἀνῆλθῃ θρόνον, ὃς οὐδ' ὄργδοον ἐκκλήσας
 ἐνιαυτὸν ἐν τῇ τῆς Ῥώμης ἐπισκοπῇ τελευτᾷ. καὶ
 10 Στέφανος τὸ τῆς ἐπισκοπῆς λειτουργημα διεδέξατο·
 οὐπερ τυγχάνει διάταγμα τοὺς ἐξ αἰρέσεων ἐπι-
 στρέφοντας χριστιανούς μὴ βαπτίζειν, ἀλλὰ τῇ διὰ
 χειρῶν ἐπιθέσεως εὐχῇ καθαίρειν αὐτούς. οὐ καὶ
 ἐπιστολὴ περὶ τούτου πρὸς Κυπριανὸν τὸν ἱερομόρ-
 15 τυρα ἀναγράφεται. Στεφάνου δὲ κοιμηθέντος μετὰ
 δύο ἐνιαυτούς, Εὐστός εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν τῆς
 Ῥώμης θρόνον ἐκάθισε. τότε καὶ ἡ κατὰ Σαβέλλιον
 κекίνητο αἵρεσις ἐν Πτολεμαίδι τῆς Πενταπόλεως. C

Ἀλλὰ τὰ μὲν κατὰ τοὺς τῆς Ῥώμης ἀρχιερεῖς
 20 ἐσχον οὕτως· Οὐαλεριανὸς δὲ σὺν Γαλιήνῳ τῷ υἱῷ 23
 τῆς Ῥωμαίων ἡγεμονίας δραξάμενος, καὶ οὗτος σφο-
 δρότατον ἐκίνησε κατὰ χριστιανῶν διωγμόν· καὶ
 πολλοὶ κατὰ διαφόρους χώρας γερόνασι μάρτυρες,
 ὑπὲρ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως πολυειδῶς ἐναθλή-
 25 σαντες. ἔθνων οὖν καὶ ἐπὶ τούτου γενομένης ἐπ-
 αναστάσεως, κακῶς εἶχον Ῥωμαῖοις τὰ πράγματα. οἱ
 τε γὰρ Σκύθαι τὸν Ἰστρον διαβάντες καὶ αὐθις τὴν
 Θρακίαν χώραν ἠνδραποδίσαντο, καὶ πόλιν περι-
 φρανῇ τὴν Θεσσαλονίκην ἐπολιόρκησαν μὲν, οὐ μὴν

4 Φαβιανοῦ Eusebius.

Cap. 23. Fortasse Dio continuatus. Eusebii Historiae ecclesiasticae l. 7, c. 10—14.

WII234 καὶ εἶλον. εἰς δέος δὲ τοσοῦτον ἅπαντας περιέστη-
 D σαν ὡς Ἀθηναίους μὲν ἀνοικοδομῆσαι τὸ τεῖχος τῆς
 ἐαυτῶν πόλεως, καθηρημένον ἐκ τῶν τοῦ Σύλλα
 χρόνων, Πελοποννησίους δὲ διατειχίσαι τὸν Ἰσθμὸν
 ἀπὸ θαλάσσης εἰς θάλασσαν. ἀλλὰ μὴν καὶ Πέρσαι, 5
 Σαπῶρου σφῶν βασιλεύοντος, τὴν Συρίαν κατέδρα-
 μον καὶ τὴν Καππαδοκίαν ἐδήωσαν καὶ τὴν Ἑδεσαν
 ἐπολιόρκουν. Οὐαλεριανὸς δὲ ὤκνει προσμῆξει τοῖς
 πολεμίοις. μαθὼν δὲ ὡς οἱ ἐν Ἑδέσῃ στρατιῶται
 ἐξιόντες τῆς πόλεως καὶ συμπλεκόμενοι τοῖς βαρβά- 10
 ροις πολλοὺς ἀναιροῦσι καὶ πλείστα σκῦλα λαμβά-
 νουσιν, ἀνεθάρσυνε, καὶ ἀπελθὼν μετὰ τῆς συνού-
 σης αὐτῷ στρατιᾷ συνεπλάκη τοῖς Πέρσαις. οἱ δὲ
 PI 630 πολυπλάσιους ὄντες τοὺς Ῥωμαίους ἐκύνκωσαν, καὶ
 οἱ πλείους μὲν ἔπεσον, ἔνιοι δὲ καὶ διέφυγον, Οὐα- 15
 λεριανὸς δὲ σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν συνεληφθῇ τοῖς
 πολεμίοις καὶ πρὸς τὸν Σαπῶρην ἀπήχθη. ὁ δὲ τοῦ
 βασιλέως κρατήσας πάντων ἤδη κρατεῖν ὤρετο· καὶ
 ὠμὸς ὢν πρὶν, πολλῶν χεῖρων εἰσέπειτα γέγονεν.

Οἱ μὲν οὖν οὕτως αἰχμάλωτον ἐαλωκέναι τὸν 20
 Οὐαλεριανὸν τοῖς Πέρσαις ἱστόρησαν· εἰσὶ δ' οἱ
 ἐκόντα φασὶ τὸν Οὐαλεριανὸν προσχωρῆσαι τοῖς
 Πέρσαις, ὅτι ἐν Ἑδέσῃ διάγοντος αὐτοῦ λιμὸς ἐπῆκτο
 τοῖς στρατιώταις, κἀντεῦθεν εἰς στάσιν κεκίνηρητο
 καὶ ἀνελεῖν ἐξήτουν τὸν αὐτοκράτορα. ὁ δὲ τὴν 25
 στρατιωτῶν δεδοικῶς ἐπανάστασιν πρὸς τὸν Σαπῶ-
 ρην κατέφυγεν, ἵνα μὴ ὑπὸ τῶν οἰκείων ἀπόληται,
 B τῷ πολεμίῳ προδεδωκῶς ἐαυτόν, ἀλλὰ μέντοι, ὅσον
 τὸ ἐπ' αὐτῷ, καὶ τὰ Ῥωμαίων στρατεύματα. οὐ μὴν
 οἱ στρατιῶται ἀπώλοντο, ἀλλὰ γνόντες τὴν προδο- 30
 σίαν διέφυγον, ὀλίγων ἀναιρεθέντων. εἴτε δὲ
 δορυάλωτος ἐλήφθη τοῖς Πέρσαις ὁ βασιλεὺς εἴθ'

ἐκὼν ἑαυτὸν αὐτοῖς ἐνεχείρισεν, ἀτίμως ἦγετο παρὰ τοῦ Σαπώρου.

Οἱ Πέρσαι δὲ κατὰ πᾶσαν ἄδειαν ταῖς πόλεσιν ἐπιόντες τὴν τε πρὸς τῷ Ὀρόντῃ αἰρουῦσιν Ἀντιό-
 5 χειαν καὶ τὴν περιφανεστέραν τῶν τῆς Κιλικίας πό-
 λεων τὴν Ταρσὸν καὶ τὴν ἐν Καππαδοκίᾳ Καισάρειαν.
 καὶ πλήθος αἰχμαλώτων συναγαγόντες οὐδὲ τροφῆς
 αὐτοῖς μετεδίδουν εἰ μὴ βραχίστης ὥστ' ἀποξῆν,
 οὔτε μὴν ὕδατος μετέχειν εἰς κόρον εἶων αὐτούς,
 10 ἀλλ' ἅπαξ τῆς ἡμέρας οἱ τούτων φρουροὶ ἤλαινον
 αὐτούς ἐφ' ὕδωρ ὥσπερ βοσκήματα. τὴν Καισά- C
 ρειαν δὲ πολυάνθρωπον οὔσαν, περὶ τεσσαράκοντα
 γὰρ μυριάδας ἀνθρώπων ἐν αὐτῇ λέγεται κατοικεῖν,
 οὐ πρότερον εἶλον, γενναίως τῶν ἐν αὐτῇ τοῖς πο-
 15 λεμίοις ἀντικαθισταμένων καὶ στρατηγουμένων ὑπό-
 τινος Δημοσθένους, ἀνδρὸς καὶ ἀνδρείου καὶ συνε-
 τοῦ, πρὶν ἢ τις δορυάλωτος κατασχεθεὶς ἱατρός, καὶ
 τὰς ἐπαγομένας αὐτῷ μὴ φέρων αἰκίας, ὑπέδειξε
 τινα τόπον, ὅθεν νυκτὸς εἰσῆλθον οἱ Πέρσαι καὶ
 20 πάντας ἀνείλον. ὁ δέ γε τούτων στρατηγὸς Δημο-
 σθένης ὑπὸ πολλῶν κυκλωθεὶς Περσῶν κελευσθέν-
 των ζῶν αὐτὸν συλλαβεῖν, τὸν ἵππον ἀναβάς καὶ
 γυμνὸν τὸ ξίφος ἤρκως, εἰσώθησεν ἑαυτὸν μέσον D
 τῶν πολεμίων· καὶ πλείστους καταβαλὼν διεξέπεσε
 25 τῆς πόλεως καὶ διαφυγεῖν ἰσχυσεν.

Οὕτω δὲ τῶν πραγμάτων τοῖς Πέρσαις συνενεχ-
 θέντων, κατὰ πᾶσαν τὴν ὑποκειμένην Ῥωμαίοις
 ἐῷαν διεσκεδάσθησαν χώραν καὶ ἐπόρθουν αὐτὴν
 ἄδεως. οἱ μέντοι Ῥωμαῖοι φυγόντες, ὥς εἴρηται,
 30 στρατηγὸν ἑαυτοῖς ἐπέστησαν Κάλλιστόν τινα· ὃς
 σκεδαννυμένους τοὺς Πέρσας ὁρῶν καὶ ἀπερισκέπτως W II 235
 ἐπιόντας ταῖς χώραις τῷ μὴ τινα οἶεσθαι αὐτοῖς

ἀντιτάσσθαι, ἐπιτίθεται ἀθρόον αὐτοῖς, καὶ φόνον
 τῶν βαρβάρων πλείστον εἰργάσατο, καὶ παλλακὰς
 εἶλε Σαπῶρου σὺν πλούτῳ πολλῷ. οἷς ἐκείνος περι-
 P1631 αλήσας οἰκαδὲ σπουδαίως ἀνέστρεψε, καὶ τὸν Οὐά-
 λεριανὸν ἐπαγόμενος· ὃς καὶ ἐν Περσίδι κατέστρεψε 5
 τὴν ζωὴν, ὡς αἰχμάλωτος ὀνειδιζόμενός τε καὶ ἐμπαι-
 ζόμενος.

Οὐ μόνος δ' ὁ Κάλλιστος ἡρίστευσε τότε κατὰ
 Περσῶν, ἀλλὰ καὶ τις Παλμυρηνὸς ἀνὴρ κεκλημένος
 Ὁδένανθος συμμαχῶν Ῥωμαίοις πολλοὺς διεφθίρε 10
 τῶν Περσῶν, ἀναστρέφουσιν αὐτοῖς κατὰ τὴν
 Εὐφρατησίαν ἐπιθέμενος χώραν· ὃν Γαλιῆνος τοῦ
 στρατηγήματος ἀμειβόμενος τῆς ἐφ' αὐτῆς προεχειρίσατο
 στρατηγόν.

Ἐν μέντοι τοῖς πεσοῦσιν ἐκ τοῦ Περσικοῦ στρα- 15
 τεύματος σκυλευομένοις λέγονται καὶ γυναῖκες εὐρε-
 θῆναι κατ' ἄνδρας ἐσταλμένοι καὶ ὀπλισμένοι, ἀλλὰ
 B καὶ ζῶσαι τοιαῦται κατασχεθῆναι ὑπὸ Ῥωμαίων. ἐν
 δὲ τῇ ἐπανόδῳ φάραγγι βαθεῖα περιτυχὼν ὁ Σαπῶ-
 ρης, ἣν διελθεῖν τοῖς ὑποξυγίοις ἄπορον ἦν, αἰχμα- 20
 λώτους ἐκέλευσεν ἀναιρεθῆναι καὶ ῥιφῆναι κατὰ τῆς
 φάραγγος, ἵν' οὕτως τοῦ βάθους αὐτῆς πληρωθέν-
 τος διὰ τῶν νεκρῶν σωμάτων τὰ σφῶν διέλθωσιν
 ὑποξύγια· καὶ οὕτω διελθεῖν ἱστορεῖται τὴν φά-
 ραγγα.

25

Καὶ τὰ μὲν κατὰ τὸν Οὐάλεριανὸν ἐν τούτοις·
 τῆς δὲ τῶν Ῥωμαίων ἐκκλησίας καθηγέιτο Ξύστος,
 τῆς δὲ τῶν Ἀντιοχείων Δημητρίανος διαδεξάμενος
 Φλαβιανόν, τῆς δὲ τῶν Ἱεροσολύμων Ἰμμέναιος Μα-
 ξαβάνου θανόντος, τῆς δ' ἐν Ἀλεξανδρείᾳ προίστατο 30
 Διονύσιος.

Μετὰ δὲ τὸν Οὐαλεριανὸν Γαλιῆνος ὁ ἐκείνου ^C₂₄
 υἱὸς τῆς τῶν Ῥωμαίων ἡγεμονίας γέγονεν ἐγκρατής,
 ὃν ὁ πατήρ κατὰ Περσῶν στρατευόμενος εἰς τὰ
 ἐσπέρια εἰσσε τοῖς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἐφεδρεύουσι
 5 καὶ τοῖς τὴν Θράκην ληιζομένοις ἀντικαθίστασθαι.
 ὃς Ἀλαμαννοῖς περὶ τριάκοντα μυριάδας οὔσι περὶ
 τὰ Μεδιόλανα συμβαλὼν μετὰ μυρίων ἐνίκησεν·
 εἶτα καὶ Αἰρουλοῖς, Σκυθικῷ γένει καὶ Γοτθικῷ, ἐπ-
 εξελθὼν ἐκράτησεν. ἐπολέμησε δὲ καὶ Φράγγοις.
 10 Αὐρόλολος δὲ ἐκ χώρας ὧν Γετικῆς τῆς ὕστερον
 Δακίας ἐπικληθείσης καὶ γένους ἐκφύς ἀσῆμου,
 ποιμὴν γὰρ ἐτύγγανε πρότερον, τῆς τύχης δὲ αὐτὸν
 εἰς μέγα βουληθείσης ἐπᾶραι, ἐστρατεύσατο, καὶ
 περιδῆξιός γεγονώς, τῶν βασιλικῶν ἵππων φροντιστῆς
 15 προεχειρίστω. καὶ περὶ τούτους εὐδοκιμῶν, κεχαρι- D
 σμένος ἔδοξε τῷ κρατοῦντι. τῶν δὲ ἐν τῇ Μυσίᾳ
 στρατιωτῶν στασιασάντων καὶ Ἰγγενοῦτον αὐτοκρά-
 τορα ἀνειπόντων, καὶ τοῦ Γαλιήνου αὐτῷ ἀντιταξα-
 μένου περὶ τὸ Σίρμιον μετὰ τῶν ἄλλων καὶ Μαν-
 20 ρουσίους ἐπαγομένου, οἱ ἀπὸ Μήδων κατάγασθαι
 λέγονται, ὁ Αὐρόλολος ἱππαρχῶν γενναίως μετὰ τῶν
 ἱππέων ἀγωνισάμενος πολλοὺς τῶν τὰ Ἰγγενοῦτου W Π 236
 φρονούντων διώλεσε καὶ τοὺς λοιποὺς ἐτρέψατο εἰς
 φυγὴν, ὥς καὶ αὐτὸν τὸν Ἰγγενοῦτον φεύγειν ἀπ-
 25 εγνωκότα καὶ ἐν τῷ φεύγειν ἀναιρεθῆναι παρὰ τῶν
 δορυφόρων αὐτοῦ.
 Αὐτίς οὖν Πουστοῦμος τῷ Γαλιήνῳ ἐπανίσταται.
 παῖδα γὰρ ἔχων ὁ αὐτοκράτωρ οὗτος ὁμώνυμον, P I 632
 δεξιόν τε καὶ εὐπρόσωπον, ὃν καὶ τῆς βασιλείας

εἶχε διάδοχον, ἐν Ἀγριππίνῃ τῇ πόλει κατέλιπε, τοῖς Γάλλοις ὑπὸ Σκυθῶν πορθουμένοις ἐπικουρήσονται. ὦ καὶ τινα Ἀλβανὸν κεκλημένον ἐπέστησε διὰ τὴν νεότητά τοῦ υἱοῦ. Ποστοῦμος δὲ εἰς φυλακὴν τοῦ Ῥήνου ποταμοῦ ἐαθεῖς, ὥστε κωλύειν τοῖς πέραν οἰκοῦσιν βαρβάροις τὴν εἰς τὴν Ῥωμαῖδα χώραν διαβάσιν, λαθοῦσί τισι καὶ διαβάσι τὸν ποταμὸν καὶ λείαν ἐπαγομένοις πολλὴν ἐν τῷ ἐπανιέναι ἐπέθετο, καὶ πολλοὺς μὲν ἀνείλε, τὴν δὲ λείαν ἀφείλετο ξύμπασαν, καὶ αὐτίκα ταύτην τοῖς στρατιώταις διένειμεν. ὁ μαθὼν ὁ Ἀλβανός, πέμψας ἀποκομισθῆναι αὐτῷ καὶ τῷ νέῳ Γαλιήνῳ τὴν λείαν ἀπῆγει. καὶ ὁ

B Ποστοῦμος συγκαλέσας τοὺς στρατιώτας εἰσέπραττεν ἐξ αὐτῶν τὰ τῆς λείας, εἰς ἀποστασίαν αὐτοὺς παρακινῆσαι μηχανώμενος· ὁ καὶ γέγονε· καὶ μετ' αὐτῶν τῇ πόλει τῇ Ἀγριππίνῃ προσέβαλε, καὶ οἱ τῆς πόλεως τὸν τε παῖδα τοῦ βασιλέως καὶ τὸν Ἀλβανὸν αὐτῷ ἐκδεδώκασιν, οὓς καὶ ἄμφω ἀπέκτεινε.

Ταῦτα γνοὺς ὁ Γαλιήνος πρὸς τὸν Ποστοῦμον ἀπῆγει, καὶ συμμῖξας αὐτῷ πρότερον μὲν ἡτήθη, εἶτα καὶ ἐπεκράτησεν, ὥς καὶ τὸν Ποστοῦμον φεύγειν. στέλλεται οὖν ὁ Αὐρίολος καταδιώξαι αὐτόν. ὁ δέ, καίτοι δυνάμενος καταλαβεῖν αὐτόν, οὐκ ἠθέλησεν ἐπιδιώξαι ἐπὶ πολὺ, ἀλλ' ἐπανελθὼν εἶπε

C μὴ δυνηθῆναι αὐτόν καταλήψεσθαι. Ποστοῦμος δ' οὕτω διαφυγὼν αὐτῷ συνίστα στρατόν. καὶ πάλιν ὁ Γαλιήνος ἤλαυνεν ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐν πόλει τῆς Γαλλίας τινὶ κατακλείσας ἐπολιόρκει τὸν τύραννον. ἐν δὲ τῇ πολιορκίᾳ πλήττεται βέλει ὁ βασιλεὺς τὰ μετὰφρενα, καὶ νοσήσας ἐκ τούτου τὴν πολι-
ορκίαν διέλυσε.

Καὶ ἄλλος δὲ τῷ Γαλιήνῳ κεκίνητο πόλεμος

παρὰ Μακρίνου, ὃς δύο ἔχων υἱοὺς Μακριανὸν καὶ
 Κύντιον τυραννίδι ἐπικεχείρηκε. καὶ αὐτὸς μὲν,
 ὅτι θάτερον πεπῆρωτο τῶν σκελῶν, οὐκ ἐνέδυν τὴν
 στολὴν τὴν βασιλείου, τοῖς δ' ὑποῖς αὐτὴν περιέβαλε.
 5 καὶ οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἀσμένως αὐτὸν προσεδέξαντο· ὁ δὲ
 ὀλίγα πρὸς Πέρσας ἐνδιατρίψας ἐπὶ Γαλιῆνον παρε-
 σκευάζετο, καὶ τοῖς Πέρσαις Βαλλίσταν ἀντικατέστη- D
 σεν, ὃν αὐτὸς προσχειρίσατο ἱππαρχον, καὶ σὺν
 τούτῳ καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καταλέλοιπε Κύντιον.
 10 πέμπει οὖν ὁ βασιλεὺς κατὰ Μακρίνου καὶ Μακρια-
 νοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τὸν Αὐρίολον μετὰ καὶ στρατη-
 γῶν ἐτέρων. καὶ προσμύξαντες αὐτοῖς ἐκύκλωσαν
 σφᾶς καὶ τινὰς ἀνελον· ἐφείδοντο γὰρ αὐτῶν ὥς
 ὁμογενῶν, καὶ ἤλπιζον προσρυῆναι αὐτοὺς τῷ βασι-
 15 λεϊ. ἐκεῖνοι δ' οὐκ ἐνεδίδουν. ἐκ δέ τινος τυχαίου
 συμβάματος ἅπαντες τῷ βασιλεϊ προσερύησαν. βα-
 δίζοντες γὰρ οἱ περὶ τοὺς τυραννοῦντας ὀρθίας τὰς
 σημαίας ἀνείχον, εἰς δὲ τῶν σημαίας φερόντων ἐν τῷ
 βαδίζειν συμποδισθεῖς πέπτωκε, καὶ ἡ σημαία ἐκείνου
 20 πεσόντος κατήνεκτο. ἰδόντες οὖν οἱ λοιποὶ ὅσοι τὰς ση-
 μαίας ἔφερον τὴν κλιθεῖσαν σημαίαν, καὶ ἀγνοήσαντες P1633
 ὅπως ἐκείνη ἐκέκλιτο, ὑπέλαβον ἐκόντα τὸν ταύτην
 κατέχοντα ἐπικλίνειν αὐτὴν τῷ βασιλεϊ μεταθέμενον. καὶ
 αὐτίκα κἀκεῖνοι πάσας κεκλίκασι καὶ προσοῦδισαν καὶ
 25 τὸν Γαλιῆνον εὐφήμεσαν, μόνον τῶν Παιόνων περι-
 λειφθέντων τοῖς περὶ τὸν Μακρίνον. εἶτα κἀκείνων
 μεταθέσθαι βουλομένων, ὁ Μακρίνος σὺν τῷ νῆϊ
 αὐτοῦ μὴ ἐκδοῦναι αὐτοὺς αὐτῶν ἐδεήθησαν, ἀλλ' WII 237

2 Κύντιος etiam in Dionis continuati excerptis (p. 239, vol. 5, p. 225 ed. Lips.), in nummis Romanis QVIETVS, in Alexandrinis ΚΟΥΗΤΟC, in Nicaeensisibus ΚΥΗΤΟC (non ΚΥΝΤΟC, ut est apud Mionnetum Suppl. v. 61. 7, p. 165). 3 ὅτι θάτερον πεπῆρωτο τῶν σκελῶν] ἐπειδὴ καὶ τὸν ξνα πόδα ἐπεπῆρωτο Dionis continuati exc. p. 235 ed. Mai., vol. 5, p. 219, 2 ed. Lips.

ἀνελεῖν πρότερον σφᾶς καὶ οὕτω προσχωρῆσαι τῷ βασιλεῖ· ὁ πεποιηκότες οἱ Παῖονες παρέδωκαν ἑαυτούς.

Κύντος γε μὴν ὁ νεώτερος τοῦ Μακρίνου υἱὸς ἐν τῇ ἐφᾶ ἦν σὺν Βαλλίστᾳ, πᾶσαν αὐτὴν σχεδὸν πεποιημένος ὑφ' ἑαυτόν. ἐφ' οὗς ὁ Γαλιήνος Ὡδέ-
 ναθον ἐπεμψεν, ἡγεμονεύοντα τῶν Παλμυρηνῶν.
 B τῆς ἡττης δὲ τῶν Μακρίνων τῆς κατὰ Παιονίαν συμ-
 βάσης ἀγγελθείσης τῷ Κυντῷ καὶ τῷ Βαλλίστᾳ,
 πολλαὶ τῶν ὑπ' αὐτοὺς ἀπέστησαν πόλεων. οἱ δ' ἐν
 Ἑμέσῃ διῆγον. ἐνθα γενόμενος ὁ Ὡδέναθος καὶ
 συμβαλὼν αὐτοῖς νικᾷ, καὶ τὸν μὲν Βαλλίσταν αὐτὸς
 ἀναιρεῖ, τὸν δὲ Κύντον οἱ τῆς πόλεως. Ὡδέναθον
 δὲ τῆς ἀνδραγαθίας ὁ βασιλεὺς ἀμειβόμενος πάσης
 ἀνατολῆς αὐτὸν προεχειρίσατο στρατηγόν. 15

Οὗτος ὁ Ὡδέναθος μέγας γενόμενος καὶ Ῥωμαί-
 οῖς πιστὸς καὶ ἐν πολλοῖς πολέμοις διαφόρων ἐθνῶν
 καὶ κατ' αὐτῶν τῶν Περσῶν ἀριστεύσας, τελευταῖον
 ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἀδελφόπαιδος ἀνῆρέθη. ἐν γὰρ θήρᾳ
 τῷ θείῳ συνὼν ἐκεῖνος, ἐπεὶ θηρίον ἐξέθορε, προε-
 C πεχείρησε καὶ τὸν θῆρα βαλὼν ἀνέλεν· ὁ δὲ Ὡδέ-
 ναθος ἡγανάκτησε καὶ ἠπείλησε τῷ ἀνεψιῷ. δὲ
 οὐκ ἐπ' αὐτόν, ἀλλὰ καὶ δις καὶ τρίς τοῦτο ἐποίησε.
 καὶ ὀργισθεὶς ὁ Ὡδέναθος ἀφείλετο τὸν ἵππον αὐτοῦ·
 τοῦτο δὲ εἰς μεγάλην ὕβριν τοῖς βαρβάροις λογίζεται. π
 ἀχθόμενος τοίνυν ὁ νεανίας ἠπείλει τῷ θείῳ· ὁ δὲ
 διὰ τοῦτο τοῦτον ἐδέσμησεν. εἴτα ὁ πρεσβύτερος
 τῶν Ὡδεναθῶν υἱῶν λυθῆναι τὸν δέσμιον τὸν πα-
 τέρα ἠτήσατο· κακέινος λυθεὶς συμποσιάζοντι τῷ

10 οἱ δ' ἐν Ἑμέσῃ διῆγον] Huc pertinet Dionis conti-
 nuati exc. p. 239 extr. ed. Mai., vol. 5, p. 225, 2 ed. Lips.

᾽Ωδονάθῳ ἐπελθὼν μετὰ ξίφους κἀκείνον ἀνείλε καὶ τὸν ἐκείνου υἱόν, δι' οὐπερ ἐλέλυτο. ἀνῆρέθη δὲ κἀκείνος, τινῶν ἐπιθεμένων αὐτῷ.

Αὐθις δὲ ἑτέρα κατὰ τοῦ Γαλιήνου ἐπανάστασις 25
 5 γέγονεν, ἣν Αὐρίολος συνεστήσατο, πάσης ἄρχων D
 τῆς Ἰππου καὶ μέγα δυνάμενος. ὃς τὴν πόλιν τὰ
 Μεδιόλανα κατασχὼν ἐτοιμάζετο συμμίξαι τῷ βασι-
 λεϊ. ἔλθων δὲ κἀκείνος μετὰ δυνάμεως, καὶ τῷ τυ-
 ραννοῦντι ἀντιταξάμενος, πολλοὺς τῶν αὐτῷ συνόν-
 10 των διέφθειρεν. ὅτε καὶ ὁ Αὐρίολος ἐτρώθη καὶ εἰς
 Μεδιόλανα κατεκλείσθη, παρὰ τοῦ βασιλέως ἐκείσε
 πολιορκούμενος. τοῦ δὲ Γαλιήνου ἐπεκδρομὰς ποιου-
 μένου κατὰ τινων τῶν πολεμίων, ἐν κινδύνῳ ποτὲ
 γέγονεν ἢ βασίλισσα· συνῆν γὰρ αὐτῷ. ὥς γὰρ ὁ
 15 βασιλεὺς ἐπεξέδραμε μετὰ τῶν πλειόνων στρατιωτῶν,
 ὀλίγοι πάνυ περιελείφθησαν περὶ τὸ χαράκωμα. ὅπερ
 οἱ πολέμιοι θεασάμενοι ἐπῆλθον τῇ τοῦ βασιλέως
 σκηνῇ, ἀρπάσαι διανοούμενοι τὴν βασίλισσαν. εἰς
 20 κατήμενος καὶ τὸ οἶκεϊον ὑπόδημα τοῦ ποδὸς ἐκβα-PI634
 λῶν συνέρραπτεν αὐτό. ὥς οὖν εἶδε τοὺς πολεμίους
 ἐπερχομένους, ἀρπάσας ἀσπίδα καὶ ἐγχειρίδιον περι-
 θύμῳς ὥρμησε κατ' αὐτῶν. καὶ πλήξας ἓνα καὶ δεύ-
 τερον, ἀνέκοψε τοὺς λοιποὺς ἀποδεδειακότης πρὸς
 25 τὴν ἐκείνου ὁρμήν. καὶ οὕτω πλειόνων συνδραμόν-
 των στρατιωτῶν ἢ τοῦ βασιλέως διασέσωστο γαμετή.
 Ἔτι δὲ πολιορκοῦντος τοῦ βασιλέως τὰ Μεδιό-
 λανα Αὐρηλιανὸς σὺν ἱππεῦσι προσῆλθεν αὐτῷ·
 μεθ' οὗ ἀνελεῖν αὐτὸν οἱ μεγιστᾶνες προεβουλεύ-

σαντο, ὑπερετίθεντο δὲ τὸ σκέμμα ἕως ἀλῶεν τὰ
 Μεδιόλανα. μαθόντες δ' ἐγνώσθαι τὸ σφῶν διαβού-
 B λιον, ἐπετάχυναν τὴν ἐπιβουλήν. καὶ στέλλουσί τι-
 νας, πολεμίους ἐπιέναι τῷ Γαλιήνῳ ἀγγέλλοντας· ὁ
 δὲ αὐτίκα ἐξώρμησε κατ' αὐτῶν, ὥρας ἤδη ἐφεστώ- 5
 σης ἀρίστου, καὶ ὁλγῶν συνεφεπομένων αὐτῷ.
 ἀπρίοντι δὲ συναντῶσιν ἱππεῖς· ὧν οὐ πόρρω που
 ἀφεστώτων αὐτοῦ, καὶ μήτε τῶν ἱππων ἀποβάντων
 μήτε τι ἕτερον ποιούντων ἢ πρὸς βασιλεῖς νενόμιστο
 γίνεσθαι, ἤρετο τοὺς παρόντας ἐκεῖνος "τί οὗτοι 10
 WII238 βούλονται;" οἱ δὲ "παῦσαι σε τῆς ἀρχῆς" ἀπεκρί-
 θησαν. καὶ ὃς αὐτίκα τῷ ἱππῷ τὸν χαλινὸν ἐνδοὺς
 εἰς φυγὴν ἐτράπη. καὶ κἄν διέφυγε τοὺς ἐπιβου-
 λεύοντας τῇ ταχυτῇ τοῦ ἱππου, εἰ μὴ ὕδατος ἐνέ-
 τυχεν ὀχετῷ· παρελθεῖν γὰρ τοῦτον ὁ ἱππος ἀποδε- 15
 C δειλιακῶς ἔσθη, καὶ οὕτω κατέλαβον οἱ διώκοντες.
 καὶ τις κατ' αὐτοῦ τὸ δόρυ ἠκόντισεν. ὁ δὲ πληγὴς
 τοῦ ἱππου κατήνεκτο, καὶ ἐπὶ μικρὸν διαρκέσας ἐκ
 τῆς τοῦ αἵματος ἐτελεύτησε θύσεως, βασιλεύσας
 ἐνιαυτοὺς πεντεκαίδεκα σὺν τοῖς τοῦ πατρὸς. ἦν δὲ 20
 τὴν γνώμην φιλότιμος καὶ πᾶσι θείων χαρίζεσθαι,
 καὶ οὐδεὶς αἰτούμενος αὐτὸν διημάρτανεν. οὔτε μὴν
 τοὺς ἐναντιωθέντας αὐτῷ ἢ προστεθέντας τοῖς τυ-
 ραννήσασιν ἐτιμωρήσατο.

Οἱ μὲν οὖν οὕτως ἰστόρησαν ἀναιρεθῆναι τὸν 25
 Γαλιήνον, οἱ δὲ παρὰ Ἡρακλειανοῦ τοῦ ἐπάρχου
 σφαγῆναι τοῦτόν φασι. τοῦ γὰρ Αὐριόλου ἐν Κελ-
 τοῖς στρατηγούντος καὶ ἐπαναστάντος αὐτῷ ἡκοντός
 D τε ἐπὶ Ἰταλίαν σὺν ταῖς δυνάμεσι, καὶ ὁ Γαλιήνος
 κατ' ἐκείνου ἐξώρμησε. νυκτὸς δὲ πρόσσεισιν αὐτῷ 30
 ἐν τῇ σκηνῇ καθεύδοντι ὁ Ἡρακλειανός, κεκοινωνη-
 κῶς τῆς ἐπιβουλῆς καὶ Κλαυδίῳ ἀνδρὶ στρατηγικῷ-

τάτῳ, ἀπαγγέλλων ὡς Ἀνρίολος ἤδη ἐπεισι μετὰ
 βαρείας δυνάμεως. ὁ δὲ πρὸς τὸ τῆς ἀγγελίας αἰφνί-
 διον τεθορυβημένος, τῆς κλίνης ἀναθορῶν καὶ ἡμί-
 γυμνος ἦται τὰ ὄπλα. καὶ ὁ Ἡρακλειανὸς πλήττει
 5 τοῦτον καιρίαν καὶ ἀποκτίνουσιν.

Ἐν τοῖς τούτου χρόνοις Ξύστος ὁ τῆς Ῥωμαίων
 ἐκκλησίας προστάς ἐπ' ἑτη ἔνδεκα τελευτᾷ, καὶ Διο-
 νύσιος αὐτὸν διαδέχεται. ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐν Ἀντιοχείᾳ
 τὴν τοῦ Χριστοῦ ποιμαίνοντος πόλιν Δημητριάδου
 10 τὴν ζωὴν ἐκμετρήσαντος Παῦλος ὁ Σαμοσατεύς πα-
 ραλαμβάνει τὴν ἐκκλησίαν, ὃς ταπεινὰ περὶ Χριστοῦ
 ἐδογματίσεν, ὡς ἀνθρώπου κοινοῦ τὴν φύσιν γενο-
 μένου καὶ οὐ θεοῦ. καθ' οὗ σύνοδον οἱ τῶν λοιπῶν
 ἐκκλησιῶν ποιμένες συνηθροικότες, ἐν ᾗ παρῆν καὶ
 15 Γρηγόριος ὁ θαυματουργὸς καὶ ὁ τούτου ἀντάδελφος
 Ἀθηνόδορος, ἤλεγξαν αὐτὸν κακῶς φρονοῦντα περὶ
 Χριστοῦ, καὶ ἀπεκήρυξαν. μὴ πειθομένου δ' ἐκείνου
 τῆς ἐκκλησίας ἐκστῆναι, Ἀύρηλιανὸς τότε κρατῶν,
 καὶ ἔντευνεν περὶ τούτου δεξιόμενος παρὰ τῶν ὀρθο-
 20 δόξων, διάταγμα ἔθετο, ἐκείνοις νεμηθῆναι τὴν ἐκ-
 κλησίαν οἷς ἂν οἱ κατὰ τὴν Ῥώμην καὶ τὴν Ἰταλίαν
 ἐπίσκοποι πρόσθωιντο. ἐντεῦθεν ἀτίμως ἐξηλάθη
 τῆς ἐκκλησίας ὁ Παῦλος, καὶ ἀντεισέχθη Δόμνος.

Τοῦ μέντοι Γαλιήνου ἀνηρημένου Κλαύδιος 26
 25 ἀνερρήθη Καίσαρ. καὶ ὁ Ἀνρίολος τὰ ὄπλα καταθέ-
 μενος αὐτῷ ὑπετάγη· ὃς αὐτῷ τυραννῆσαι ἐπιχει-
 ρῶν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν διεφθάρη. Κλαύδιος δὲ χρη-
 στὸς τυγχάνων ἀνὴρ καὶ δικαιοσύνη στοιχῶν, ἀπη-
 γόρευσε πᾶσι ζητεῖν ἐκ βασιλέως ἀλλότρια πράγματα.

Cap. 26. Dio continuatus, ut videtur: Exc. Vatic. p. 240 ed. Mai., vol. 5, p. 226 ed. Lips. Eusebii Historiae ecclesiasticae l. 7, c. 28.

νενομίστο γὰρ τοὺς βασιλεῖς δύνασθαι δωρεῖσθαι καὶ τὰ ἀλλότρια· ὅθεν καὶ οἱ ἔτι κείμενοι νόμοι παρὰ τῇ πολιτείᾳ ἐσχήκασιν τὴν ἀρχήν. προσῆλθεν οὖν γυνή τις, ἧς χωρίον αὐτὸς πρὸ τῆς βασιλείας εἰλήφει ἐκ βασιλικῆς δωρεᾶς, λέγουσα “Κλαύδιος ὁ 5
 WII239 ἱππαρχος ἡδίκησέ με.” ὁ δὲ “ὅπερ ὁ Κλαύδιος ιδιώτης ὢν ἀφείλετο” εἶπεν “ἦνέκα μὴ τι αὐτῷ τῶν νόμων ἔμελε, τοῦτο βασιλεύσας ἀποκαθίστησιν.”

C Ἐν Ῥώμῃ δέ γε ἡ σύγκλητος μαθοῦσα τὴν τοῦ Γαλιήνου ἀναίρεσιν, τὸν ἀδελφὸν ἐκείνου καὶ τὸν 10
 υἱὸν ἐθανάτωσαν. τοῦ μέντοι Ποστούμου τυραννοῦντος ἔτι, καὶ βαρβάρων διὰ τῆς Μαιώτιδος διαβάτων λίμνης εἰς Ἀσίαν τε καὶ Εὐρώπην καὶ ληξομένων αὐτάς, βουλῆς τε προτεθείσης τίνι πρότερον ἐπιχειρητέον πολέμῳ, ὁ Κλαύδιος ἔφη ὥς “ὁ πρὸς 15
 τὸν τύραννον πόλεμος ἔμοι διαφέρει, ὁ δὲ πρὸς τοὺς βαρβάρους τῇ πολιτείᾳ, καὶ χρὴ τὸν τῆς πολιτείας προτιμηθῆναι.”

Οἱ βάρβαροι δὲ πολλὰς μὲν κατέδραμον χώρας, τὴν δέ γε Θεσσαλονίκην ἐπολιόρκουν· ἡ πάλαι μὲν 20
 Ἡμαθία καλεῖσθαι λέγεται, Θεσσαλονίκη δὲ μετονομασθῆναι ἐκ τῆς Φιλίππου μὲν θυγατρὸς, Κασάνδρου
 D δὲ γυναικὸς Θεσσαλονίκης. ἀλλ’ ἐκείνης μὲν τῆς πόλεως ἀπεκρούσθησαν, ἐπελθόντες δὲ ταῖς Ἀθήναις εἶλον αὐτάς. καὶ συναγαρόντες πάντα τὰ ἐν τῇ πό- 25
 λει βιβλία καῦσαι ταῦτα ἠβούλουντο. εἰς δὲ τις τῶν συνετῶν παρ’ αὐτοῖς δοκούντων ἀπειρξε τοὺς ὁμοφύλους τοῦ ἐγχειρήματος, φάμενος ὥς περὶ ταῦτα οἱ Ἕλληνες ἀσχολούμενοι πολεμικῶν ἀμελοῦσιν ἐρ-

24 ἐπελθόντες δὲ ταῖς Ἀθήναις — 29 πολεμικῶν ἀμελοῦσιν ἔργων Dionis continuati exc. Vatic. p. 240 ed. Mai., vol. 5, p. 226 ed. Lips.

γων καὶ οὕτως εὐχέσονται γίνονται. Κλεόδημος δὲ Ἀθηναῖος ἀνὴρ διαδραῖναι ἰσχύσας, καὶ πλῆθος συναγαγών, μετὰ πλοίων ἐκ θαλάσσης ἐπῆλθεν αὐτοῖς, καὶ πολλοὺς ἀνείλεν, ὥς καὶ τοὺς περιλειφθέντας
 5 ἐκέλθεν φυγεῖν. Κλαύδιος δὲ κατὰ τούτων ὁρμήσας ἐν πολλαῖς σκεδασθέντων χώραις, ποτὲ μὲν ναυμα-PI636 χλαῖς, ποτὲ δὲ κατὰ γῆν συνισταμέναις μάχαις ἐνίκησε. καὶ χειμῶνες δὲ αὐτοὺς ἐκάκωσαν καὶ λιμὸς ἐπέσσε καὶ διέφθειρεν. ἐν δὲ τῷ Σικυρίῳ διατρίβων
 10 ὁ Κλαύδιος ἐνόσησε, καὶ συγκαλέσας τὸ λογιμώτατον τοῦ στρατεύματος περὶ βασιλείας διεiléχθη αὐτοῖς, καὶ τὸν Αὐρηλιανὸν ἄξιον τῆς βασιλείας εἶπε τυγχάνειν. εἰσὶ δ' οἱ λέγουσιν ὅτι καὶ ἀντίκα βασιλέα ἀνείπεν αὐτόν. ἔνιοι δὲ τὴν σύγκλητον λέγουσιν ἐν
 15 Ῥώμῃ μαθούσαν τοῦ Κλαυδίου τὸν θάνατον Κυντιλιανὸν τὸν ἀδελφὸν ἐκείνου διὰ τὸν πρὸς Κλαύδιον πόθον ἀξιῶσαι τῆς βασιλείας, τὸ δὲ στρατιωτικὸν ἀναγορεύσαι τὸν Αὐρηλιανόν. ἀφελὴς δὲ ἔνι ὁ Κυντιλιανὸς καὶ πρὸς πραγμάτων ἀποπεφυκὼς μεταχεί-
 20 ρισιν, μαθὼν τὴν ἀνάγκησιν τοῦ Αὐρηλιανοῦ, ἑαυ- B τὸν ἀνείλε, τεμὼν τὴν φλέβα τῆς οἰκείας χειρὸς καὶ τῇ ἐκέλθεν τοῦ αἵματος ἐναποψύξας ῥοῇ, ἐπτακαίδεκα μόνας ἡμέρας ὀνειρώξας ὥσπερ τὴν βασιλείαν. ἀλλ' οὐδὲ περὶ τοῦ χρόνου τῆς τοῦ Κλαυδίου ἀρχῆς ἀλλήλοις
 25 συμφωνοῦσιν οἱ συγγραφεῖς. οἱ μὲν γὰρ ἐφ' ἕνα ἄρξαι τοῦτον ἱστοροῦσιν ἐνιαυτόν, οἱ δὲ ἐπὶ δύο, ὧν ἔστι καὶ Εὐσέβιος.

Τούτου τοῦ βασιλέως Κλαυδίου θυγατρίδους ἦν

16 Κυντιλιανὸν] immo Κύντιλλον: qui in nummis M. AVR. CL. QVINTILLVS. 27 Εὐσέβιος] Historiae ecclesiasticae l. 7, c. 28.

Κώνστας ὁ Χλωρὸς ὁ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου πατήρ.

- 27 *Αὐρηλιανὸς δὲ τῆς ἡγεμονίας ἐπιβεβηκὼς Ῥωμαίων ἤρκετο τοὺς ἐν τέλει ὅπως βασιλεύειν χρεῶν. ὧν εἰς εἶπεν αὐτῷ ὥς "ἐὰν βούλῃ βασιλεῦσαι καλῶς, 5 χρυσῷ σε δεῖ καὶ σιδήρῳ περιφράξαι σαντόν, κατὰ C μὲν τῶν λυπούντων κεχρημένον σιδήρῳ, τοὺς δὲ γε θεραπεύοντας χρυσῷ ἀμειβόμενον."* ὃς πρῶτος, ὡς λέγεται, τῆς οἰκείας ταύτης ἀπάντατο συμβουλῆς, μετ' οὐ πολὺ τοῦ σιδήρου πειραθεῖς. 10

W II 240 *Οὗτος ὁ αὐτοκράτωρ πρότερον μὲν τοῖς τὸν Χριστὸν σεβομένοις ἐπικεικῶς προσεφέρετο, προλόντος δέ οἱ τοῦ χρόνου τῆς αὐταρχίας ἡλλοίωτο, καὶ διωγμὸν ἐγείρει κατὰ τῶν πιστῶν καὶ αὐτὸς ἐβουλεύσατο, καὶ ἤδη καὶ διατάγματα συνεγράφετο. ἀλλ' ἐπέσχευ 15 ἡ θεία δίκη τὴν κατὰ τῶν σεβομένων Ἰησοῦν τὸν Χριστὸν ὁρμὴν τῆς κακίας αὐτοῦ, ὑποτεμοῦσα τὴν ἐκείνου ζωὴν.*

Ἀλλὰ μήπω περὶ τοῦ τέλους αὐτοῦ, τὰ δ' ἐν τῇ αὐταρχίᾳ αὐτῷπραχθέντα διηγητέον. στρατηγικῶ- 20 D τatos γὰρ ὧν πολλοὺς πολέμους ἐνίκησε. τοὺς τε γὰρ Παλμυρηνοὺς ἐχειρώσατο, καὶ τὴν αὐτῶν βασιλισσαν Ζηνοβίαν κρατήσασαν καὶ Αἰγύπτου καὶ τὸν ἐκεῖ τότε στρατηγοῦντα Πρόβον ἐλοῦσαν αὐτὸς κατ' αὐτῆς στρατεύσας κατεπολέμησε καὶ ὑπέταξεν. ἦν 25 ἐνιοι μὲν εἰς Ῥώμην ἀπαχθῆναι φασὶ καὶ ἀνδρὶ συναφθῆναι τῶν ἐπιφανεστέρων ἐνί, οἱ δὲ καθ' ὁδὸν

Cap. 27. Dio continuatus, ut videtur: Exc. Vatic. p. 241, 242 ed. Mai., vol. 5, p. 228 ed. Lips. Eusebii Historiae ecclesiasticae l. 7, c. 30.

1 Κώνστας pro Κωνσταντίος hic et infra. 3 *Αὐρηλιανὸς* — 10 *σιδήρον πειραθεῖς* Dionis continuati exc. p. 241 (228 L.). 11 *Οὗτος* — 18 *ἐκείνου ζωὴν* Eusebii Hist. eccl. l. 7, c. 30.

θανεῖν αὐτὴν λέγουσι, περιαλήσασαν διὰ τὴν τῆς τύχης μεταβολήν· μίαν δὲ τῶν θυγατέρων αὐτῆς λαβεῖν εἰς γυναῖκα τὸν Αὐρηλιανόν, τὰς δὲ λοιπὰς ἐπισήμοις τῶν Ῥωμαίων συζευῖαι.

- 5 Οὗτος καὶ τὰς Γαλλίας ἐπὶ πλείστοις ἔτεσι παρὰ τινων τυραννούντων κατεχομένας τῇ Ῥωμαίων ἡγεμονίᾳ αὐτῆς ἐπανεσώσατο, καὶ ἄρχοντας ταύταις ἐγκαταστήσας αὐτὸς ἐπὶ Ῥώμην ἐπανελήλυθε, καὶ PI 637
ἐθριαμβεύσεν ἐπὶ ὀχήματος ἐλεφάντων τεσσάρων.
10 ἀλλὰ καὶ Γάλλους τότε κινηθέντας κατηγωνίστατο. ἐπεὶ δὲ καὶ ἐπὶ Σκύθας τὴν στρατείαν ἔδειτο, ἀνηρέθη, γενόμενος κατὰ τὴν Θρακίαν Ἡράκλειαν. Ἐρως γάρ τις καλούμενος καὶ τῶν ἐξωθεν φερομένων ἀποκρίσεων ὧν μηνυτής, ὥς δὲ τινες ἱστοροῦσιν,
15 ὠτακουστίης καὶ προσαγγέλλων τῷ βασιλεῖ τὰ παρὰ τινων περὶ αὐτοῦ λεγόμενα, ὀργισθέντος αὐτῷ τοῦ Αὐρηλιανοῦ, ἐπεβούλευσεν αὐτῷ. καὶ μιμησάμενος τὰ ἐκείνου γράμματα γραφὴν τινα συνέταξεν ὀνόματα περιέχουσάν τινων δυνατῶν, κελεύουσας τὴν
20 ἐπὶ θάνατον ἐκείνους ἀχθήσεσθαι· ἦν ἐκείνοις ὑποδείξας παρέθηκε τοὺς ἄνδρας πρὸς φόνον τοῦ αὐτοκράτορος. δεισαντες γὰρ ἐκεῖνοι περὶ τῆς σφετέρᾳ ζωῇ ἐπιτίθενται τῷ Αὐρηλιανῷ καὶ ἀναιροῦσιν αὐ- B
τόν, ἔξ ἐνιαυτοῦς ἡνυκότα παρὰ τῇ βασιλείᾳ μηνῶν
25 ὀλίγων ἐνδέοντας.

Ὅν διεδέξατο Τάκιτος, πρεσβύτης ἀνὴρ· πέντε 28 γὰρ ἔτων εἶναι καὶ ἑβδομήκοντα ἀναγράφεται ὅτε ἡρέθη εἰς μοναρχίαν. τὸ στρατιωτικὸν δὲ αὐτὸν ἀνηγόρευσε καὶ ἀπόντα· ἐν Καμπανίᾳ γὰρ τότε διέ-
30 τριβεν. ἐνθα δεδεγμένος τὸ ψήφισμα, εἰς Ῥώμην

εἰσήλασε μετὰ σχήματος ιδιωτικοῦ, καὶ γνώμη τῆς συγκλήτου τε καὶ τοῦ δήμου τὴν στολὴν περιεβάλετο τὴν βασιλείον. Σκύθαι δὲ τὴν Μαιώτιδα λίμνην καὶ τὸν Φᾶσιν ποταμὸν περαιωθέντες Πόντῳ καὶ Κακπαδοκίᾳ ἐπῆλθον καὶ Γαλατίᾳ καὶ Κιλικίᾳ. 5
 τούτοις ὁ Τάκιτος συμμίζας καὶ ὁ Φλωριανὸς ὕπαρ-
 C χος ὧν πολλοὺς ἀνείλον, οἱ δὲ λοιποὶ φυγῇ τὴν σω-
 τηρίαν ἐπραγματεύσαντο. Μαξιμίνον δὲ τινα συγ-
 γενῇ ἑαυτοῦ ἡγεμόνα τῆς Συρίας προεχειρίσατο
 Τάκιτος· ὁ δὲ κακῶς τῇ ἀρχῇ χρώμενος ἀνηρῆθη 10
 παρὰ στρατιωτῶν. καὶ δειδόντες οἱ τοῦτον ἀνελόν-
 τες ὥς οὐκ ἀτιμωρήτους αὐτοὺς ὁ αὐτοκράτωρ παρό-
 ψεται, ἐπιδιώξαντες ἀκείνους ἀνείλον, οὐπὼ ἐβδομον
 μῆνα παρὰ τῇ βασιλείᾳ ἀνύσαντα, κατὰ δὲ τινὰς μὴ
 ὅλους δύο ἐνιαυτούς. 15

W II 241 Καὶ τούτου σφαγέντος δύο κατὰ ταῦτόν ἀνερρή-
 29 θησαν βασιλεῖς, Πρόβος μὲν ἐν τῇ ἐφ᾽ ἀπαρὰ τῶν στρα-
 τιωτῶν, ἐν δὲ Ῥώμῃ παρὰ τῆς συγκλήτου Φλωριανός.
 καὶ ἥρχον ἄμφω, Πρόβος μὲν ἐν τῇ Αἰγύπτῳ καὶ
 D Συρίᾳ καὶ Φοινίκῃ καὶ Παλαιστίνῃ, ὁ δὲ γε Φλω- 20
 ριανὸς ἐκ Κιλικίας μέχρις Ἰταλίας καὶ τῶν Ἑσπερίων.
 ἀλλ' οὗτος οὐδ' ὅλον τρίμηνον ἀνύσας ἐν τῇ ἀρχῇ
 καὶ τῆς ζωῆς ἅμα καὶ τῆς ἐξουσίας ἐκπέπτωκεν ἀναι-
 ρεθεὶς ὑπὸ στρατιωτῶν παρὰ Πρόβου λεγομένων
 σταλῆναι. τοῦ δὲ θανόντος, ὥς εἰρηται, ὁ Πρόβος 25
 τὴν ὅλην ἐξουσίαν περιεξώσατο. ὃς ἐλλογιμώτατος
 εἶναι ἱστέοιται, καὶ κατὰ πολλῶν ἐθνῶν τρόπαια
 στησασθαι, καὶ τοὺς στρατιώτας, οἳ τὸν Αὐρηλιανὸν
 καὶ τὸν Τάκιτον ἀνιῆσκειν, συναγαγεῖν καὶ πολλὰ
 ὀνειδίσαι καὶ ἀποκτεῖναι.

Σατορνίνου δὲ Μαυρουσίου τυραννίδι ἐπιχειρήσαντος, ὃς ἦν αὐτῷ φίλιτος, τὸν τοῦτο μεμνηνκότα PI 638 ἐτιμωρήσατο, τῇ ἀγγελίᾳ διαπιστῶν· ὁ δὲ Σατορνίνος ὑπὸ στρατιωτῶν ἀνηρέθη. ἕτερος δὲ τις ἐν
 5 Βρεττανίαις ἀποστασίαν διεμελέτησεν, ὃν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὁ βασιλεὺς ἐποίησατο, Βικτωρίνου Μαυρουσίου ὠκειωμένου αὐτῷ τοῦτο αἰτησαμένου. καὶ τοῦτο μαθὼν ὁ Πρόβος ἡτῶτο τὸν Βικτωρίνον. καὶ ὃς πεμφθῆναι πρὸς ἐκεῖνον ἡτήσατο, καὶ ἀπήει ὥς δῆ-
 10 θεν φεύγων τὸν αὐτοκράτορα, καὶ ἀσπασίως ὑπὸ τοῦ τυραννήσαντος ὑπεδέδεκτο. ὁ δὲ διὰ τῆς νικτὸς ἀνελὼν αὐτὸν ἐπανῆλθε πρὸς Πρόβον. ἐφιλεῖτο δὲ παρὰ πάντων ὁ Πρόβος ὥς πρῶτος καὶ εὐμενῆς καὶ φιλόδωρος.

15 Οὗτος τῷ ἔθνει τῶν Γερμανῶν ἐπιτιθεμένων B ταῖς ὑπὸ Ῥωμαίους πόλεσιν ἀντιταττόμενος, τοῦ πολέμου πλείονα χρόνον ἐπικρατήσαντος ἐν περιστάσει ἐγένετο, λιμοῦ συμβεβηκότος ἐπὶ τῇ αὐτοῦ στρατιᾷ. ὅτε λάβρος λέγεται καταρραγῆναι ὄμβρος ἐν τῷ
 20 αὐτοῦ στρατοπέδῳ, τῷ δ' ὑετῷ καὶ σίτον συγκατενεχθῆναι πολύν, εἰ τισι τοῦτο πιστεύοιτο· καὶ τὴν στρατιὰν συναγαγοῦσαν αὐτὸν δι' αὐτοῦ τραφῆναι καὶ διαπεφευγῆναι τὸν κίνδυνον καὶ τοὺς ἐναντίους κατατροπώσασθαι.

25 Γέγονε δὲ κατ' αὐτοῦ καὶ ἄλλη τις ἐπανάστασις. μέρους γὰρ τῆς Εὐρώπης ὁ Κᾶρος ἄρχων ἔγνω τοὺς ὑπ' αὐτὸν στρατιώτας βουλευομένους ἀνειπεῖν αὐτὸν αὐτοκράτορα, καὶ τοῦτο τῷ Πρόβῳ ἐδήλωσε, δεόμενος ἐκείθεν ἀνακληθῆναι. ὁ δὲ οὐκ ᾔθελεν
 30 ἀφελῆσθαι αὐτὸν τὴν ἀρχήν. περιστάντες οὖν οἱ στρατιῶται τὸν Κᾶρον καὶ ἄκοντα καταδέξασθαι τὴν C τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἐβιάσαντο, καὶ αὐτίκα σὺν

αὐτῷ ἐπὶ Ἰταλίαν ὥρμήκεσαν. καὶ ὁ Πρόβος τοῦτο
μαθὼν στράτευμα ἐπεμψε σὺν ἄρχοντι ἀντιστῆναι
αὐτῷ. ἤδη δὲ πλησιάσαντες οἱ πεμφθέντες τῷ Κά-
ρῳ, δεσμήσαντες τὸν ἄρχοντα ἐαυτῶν, κἀκείνον καὶ
ἐαυτοὺς τῷ Κάρῳ παραδεδώκασιν. ὁ δὲ Πρόβος 5
ὑπὸ τῶν οἰκείων ἀνήρρητο δορυφόρων, μαθόντων
τὴν τῶν στρατιωτῶν πρὸς Κάρῳ προσχώρησιν. ὁ δὲ
χρόνος τῆς αὐταρχίας τοῦ Πρόβου οὐχ ὀλόκληροι
γεγόνασιν ἐνιαυτοὶ ἕξ.

- 30 Κάρος δὲ τῆς βασιλείας γενόμενος ἐγκρατὴς τοὺς 10
οἰκείους υἱοὺς Καρίνον καὶ Νουμεριανὸν ἐταίνιωσε
βασιλικῷ διαδήματι. καὶ ἀντίκα κατὰ Περσῶν ἕξ-
D εστράτευσεν ἅμα τῷ ἐνὶ τῶν παίδων Νουμεριανῷ,
καὶ κατέσχε Κτησιφῶντά τε καὶ Σελεύκειαν. μικροῦ
δ' ἂν ἐκινδύνευσεν τὸ στράτευμα τῶν Ῥωμαίων. ἐν 15
κοίλῳ γὰρ ἐστρατοπεδεύσατο τόπῳ· ὃ οἱ Πέρσαι
θεασάμενοι τὸν ἐκεῖ παραρρέοντα ποταμὸν εἰς τὸν
W II 242 κοῖλον ἐκείνον τόπον διὰ διώρυχος ἐπαφείκασιν. τοῖς
Πέρσαις δὲ προσβαλὼν ὁ Κάρος ἐντύχησε καὶ κατε-
τροπώσατο αὐτούς· καὶ ἐπ' ἀνέβη εἰς Ῥώμην ἄγων 20
αἰχμαλώτων πληθὺν καὶ λείαν πολλήν. εἶτα τοῦ
ἔθνους ἐπαναστάντος τῶν Σαρματῶν κἀκείνοις
προσμίξας νικᾷ καὶ τὸ ἔθνος ὑπέταξεν. ὃς τὸ μὲν
γένος Γαλάτης ἦν, ἀνδρεὺς δὲ καὶ τὰ πολέμια
δεξιός. ὁ δὲ περὶ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ λόγος οὐχ 25
ὁμοίως τοῖς ἱστορήσασιν συγγράφεται. οἱ μὲν γάρ
PI 639 φασὶ κατὰ Οὐννων ἐστρατευνόντα ἐκεῖσε ἀναιρεθῆ-
ναι, οἱ δὲ παρὰ τῷ ποταμῷ Τίγρητι λέγουσι αὐτὸν
ἐσκηνωσθαι, ἐκεῖ καὶ τῆς αὐτοῦ στρατιᾶς βαλομένης
τὸν χάρακα, ἐνθα κεραυνῷ τὴν ἐκείνου σκηνὴν

βληθῆναι καὶ συνδιαφθαρῆναι αὐτῇ ἀκείνουν ἱστόρησαν.

Ὡς ἐπεὶ τὸ βιώσιμον εἶθ' οὕτως εἰτ' ἄλλως ἐπι-
λελοιπεί, Νουμεριανὸς ὁ υἱὸς αὐτοῦ μόνος βασιλεὺς
5 ἐν τῷ στρατοπέδῳ περιελέλειπτο. καὶ αὐτίκα κατὰ
Περσῶν ἐστρατεύσατο· καὶ συρραγέντος πολέμου,
ἐπικρατεστέρων τε τῶν Περσῶν γεγονότων καὶ κλι-
νάντων νῶτα Ῥωμαίων, οἱ μὲν αὐτὸν ἐν τῇ φυγῇ
συλληφθῆναι ἱστόρησαν καὶ ὅλου τοῦ σώματος τὴν
10 δορὰν ἀποσυρῆναι δίκην ἀσκοῦ καὶ οὕτω διαφθαρῆ-
ναι, οἱ δὲ ἐκ Περσίδος αὐτὸν ἐπανιόντα ὀφθαλμῖα
περιπεσεῖν συνεγράψαντο, καὶ παρὰ τοῦ οἰκείου
πενθεροῦ ἐπάρχοντος τοῦ στρατοπέδου ἀναιρεθῆναι, B
τῇ αὐταρχίᾳ ἐποφθαλμίσαντος, μὴ μέντοι καὶ τυχόν-
15 τος αὐτῆς. ἡ γὰρ στρατιὰ τὸν Διοκλητιανὸν ἐν αὐτο-
κράτορα εἵλετο, ἐκεῖ τότε παρόντα καὶ ἀνδρείας
ἔργα πολλὰ ἐν τῷ κατὰ Περσῶν πολέμῳ ἐπιδειξάμενον.

Θάτερος μὲντοι τῶν Κάρου υἱῶν ὁ Καρίνος εἰς
Ῥώμην διάγων χαλεπὸς τοῖς Ῥωμαίοις ἐτύγχανεν,
20 ἀσελγὴς γενόμενος καὶ ᾧμὸς καὶ μνησίκακος· ὃς ὑπὸ
Διοκλητιανοῦ εἰς Ῥώμην ἐπιδημήσαντος διεφθάρη.
ὁ δὲ τῆς τούτων ἀρχῆς χρόνος οὐ γέγονε καθ' ὁλό-
κληρον ἑτρετῆς.

Ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις Μάνης ὁ τρισκατάρτος
25 ἐκ τῶν Περσῶν εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένην παρ-
εισφθαρεῖς, ἐν ταύτῃ τὸν οἶκτον ἰὼν ἐξήμεσεν. ἀφ'
οὗ τὸ τῶν Μανιχαίων ὄνομα μέχρι τοῦ νῦν οὐκ ἐπ-
έλιπεν. ὃς ποτὲ μὲν παράκλητον ἑαυτὸν καὶ πνεῦμα
ᾧνόμαζεν ἄγιον, φ' τὸ τῆς πονηρίας πνεῦμα προφα- C
30 νῶς ἐγκατάφικιστο, ποτὲ δὲ Χριστὸν ἑαυτὸν ἐκάλει,

ὁ ὑπὸ τῶν δαιμόνων εἰς λειτουργίαν ἐκείνοις χρῆσθεις, καὶ μαθητὰς ἐπήγετο δώδεκα, τῆς αὐτοῦ φλυαρίας κοινωνοὺς τε καὶ κήρυκας, ἣν ἐκ πολλῶν ἀθῶν δογματῶν τῶν ἤδη ἀπεσβηκυῶν αἰρέσεων συνεφόρησε.

Διουτσίου μέντοι τοῦ τοῦς ἐν Ῥώμῃ πιστοὺς ποιμαίνοντος ἔτη ἑννέα ἐν ταύτῃ τῇ λειτουργίᾳ ἡνυκότος καὶ μεταστάντος, Φῆλιξ τὸν τῆς Ῥώμης ἱερατικὸν διεδέξατο θρόνων. τούτου δὲ μετὰ χρόνον
 D θανόντος πενταετῇ, Εὐτυχιανὸς ἡξιώθη τῆς Ῥωμαίων 10 ἐπισκοπῆς. οὐκ ἔτι δὲ μῆσι δέκα καὶ οὗτος ἐπισκοπήσας μετέλλαξε τὴν ζωὴν, καὶ ἀντεισῆχθη εἰς τὸ τῆς ποιμαντικῆς λειτουργήμα Γάιος. οὐκ ἔτι ἀμφὶ τὰ πεντεκαίδεκα ἔτη προστάντος τῆς ἐκκλησίας Μαρκελλῖνος διάδοχος γέγονεν. οὗτοι δ' ἦσαν ἐν τοῖς 15 χρόνοις τῶν διωγμῶν. ἐν δὲ γε τῇ Ἀντιοχείᾳ ἐκκλησίᾳ μετὰ Δόμνον ἐπεσκόπησε Τίμαιος, τὸν δὲ Τίμαιον διεδέξατο Κύριλλος, καὶ μετὰ Κύριλλον Τύραννον ὁ θρόνος ἐδέξατο, καθ' ὃν ἡ τῶν ἐκκλησιῶν πολιορκία τὴν ἀκμὴν ἐσχῆκε καὶ ἡ τυραννὶς 20 ἀφόρητος γέγονε. τῆς δὲ τῶν Ἱεροσολύμων ἐκκλησίας μετὰ τὸν Ὑμέναιον πρόεστη Ζάβδας, οὗ κεκοιμημένου μετ' οὐ πολὺ Ἑρμῶν τὸν θρόνον τοῦτον ἐκόσμησεν. ἐν δὲ τῇ Ἀλεξανδρείᾳ, Μαξιμου, τοῦ μετὰ Διονύσιον ἔττειν ὀκτωκαίδεκα τὴν ἱερατείαν 25 ἀνύσαντος, τὸ χρεὼν λειτουργήσαντος, Θεωνᾶς ἐπεσκόπησεν. ὃν διεδέξατο Πέτρος, ὃς καὶ τὸν τοῦ μαρτυρίου στέφανον ἤρατο, τὴν κεφαλὴν ἐκτεμήθει.

Αἱ μὲν οὖν τῶν ἀρχιερέων τούτων διαδοχαὶ
 WII²⁴³ 31 ἔσχον οὕτως. Διοκλητιανὸς δὲ τὴν ἡγεμονίαν λαχὼν, 30

ὃς Δαλματίας μὲν ἦν τὸ γένος, πατέρων δ' ἀσήμεν,
 τινὲς δὲ καὶ ἀπελεύθερον αὐτόν φασιν Ἀνουλίῳ
 συγκλητικῷ, ἐξ εὐτελῶν στρατιωτῶν δοῦξ Μυσίας
 ἐγένετο. ἄλλοι δὲ κόμητα δομεστίκων αὐτόν γενέ-
 5 σθαι φασί· δομεστίκους δὲ τινες τοὺς ἱππέας νομί-
 ζουσι. διαλεγόμενος δὲ τοῖς στρατιώταις διεβεβαίον
 μὴ κοινωνῆσαι τῷ φόρῳ τοῦ Νουμεριανοῦ· καὶ ἐν
 τῷ ταῦτα λέγειν στραφεὶς πρὸς τὸν Ἄπρον ἐπαρχον
 ὄντα τοῦ στρατεύματος "οὗτος" ἔφη "ὁ ἐκείνου φο- B
 10 νέυς", καὶ αὐτίκα τῷ μετὰ χειρὸς ἔλπει αὐτόν ἀν-
 εἶλεν. ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ γενόμενος τῶν τῆς ἀρχῆς
 πραγμάτων ἀντεποιεῖτο καὶ τῆς τούτων ἡψατο δι-
 οικήσεως. ἀπιδὼν δὲ πρὸς τὸ τῆς βασιλείας ὑπέρ-
 ογκον, κοινωνὸν αὐτῆς προσλαμβάνεται κατὰ τὸ
 15 τέταρτον ἔτος τῆς ἡγεμονίας αὐτοῦ, ἢ καθ' ἑτέρους
 κατὰ τὸ δεύτερον, Μαξιμιανὸν τὸν Ἐρκούλιον, μὴ
 ἑαυτὸν μόνον ἀρκοῦντα πρὸς τοσαύτης ἀρχῆς διοίκη-
 σιν λογισάμενος.

Ἀμφω τοίνυν συμπνεύσαντες διωγμὸν ἐγείρουσι
 20 κατὰ χριστιανῶν, τῶν πρὶν γεγονότων ἀπάντων σφο-
 δρότερόν τε καὶ ἀγριώτερον. ἐκθύμως γὰρ ἢ μᾶλ-
 λον περιμανῶς τὸ τοῦ θεοῦ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
 ἔσπευδον ἐκ πάσης γῆς ἐξαλεῖψαι σωτήριον ὄνομα.
 ὅτε κατὰ πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν τοσοῦτοι ὑπὲρ τῆς
 25 εἰς Χριστὸν ὁμολογίας ἠνθρίσαντο, ὥς μὴδ' ἀριθμῶ
 σχεδὸν αὐτοὺς ὑπαχθῆναι ῥάδιον εἶναι· ἔργον
 γὰρ τοῦτο τῶν ἄλλων ἀπάντων ἐτίθεντο σπουδαι-
 ότερον.

Βουσίρεως δὲ καὶ Κοπτοῦ πόλεων Αἰγυπτιακῶν
 30 περὶ τὰς ἐκεῖ Θήβας οἰκουμένων εἰς ἀποστασίαν
 ἐκκλινασῶν, ὁ Διοκλητιανὸς ἐκστρατεύσας κατ' αὐ-
 τῶν εἰλέ τε αὐτὰς καὶ κατέσκαψεν. εἴτ' αὐτίς

Ἀλεξάνδρεια καὶ ἡ Αἴγυπτος ἀντήρῃαν χεῖρα Ῥωμαίοις, Ἀχιλλέως τινὸς εἰς τοῦτο τοὺς Αἰγυπτίους ὑπαγαγόντος· ἀλλὰ Ῥωμαίων αὐτοῖς ἐπελθόντων σὺν Διοκλητιανῷ, οὐκ ἀντέσχον ἐπὶ πολὺ, καὶ πολλοὶ τῶν αἰτίων τῆς στάσεως ἀνηρέθησαν, καὶ αὐτὸς ὁ Ἀχιλλεύς.

Διοκλητιανὸς δὲ καὶ Μαξιμιανὸς Καίσαρας ἐχειροτόνησαν τοὺς ἑαυτῶν κηδεστάς, ὁ μὲν Διοκλητιανὸς Μαξιμίνον τὸν Γαλέριον, τὴν οἰκείαν θυγατέρα συζεύξας αὐτῷ Βαλερίαν· ὁ δ' Ἐρκούλιος Μαξιμιανὸς Κώνσταντα, ὃς ἐπεκλήθη Χλωρὸς διὰ τὴν ὥχρότητα, θυγατριδοῦν ὄντα Κλαυδίου τοῦ πρὸ μικροῦ βασιλεύσαντος, ὡς ἤδη μοι εἴρηται, καὶ αὐτὸς τούτῳ τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα Θεοδώραν κατεργυήσας. καὶ ἄμφω δὲ τῷ Καίσαρι τούτῳ γαμετὰς εἰχέτην, ἀλλὰ διὰ τὸ πρὸς τοὺς βασιλεῖς κῆδος τὰς μὲν ἀπώσαντο, ταῖς δὲ τῶν βασιλέων θυγατράσι συνώκησαν.

ΠΙ 641 Ἀμάνδου δὲ τινος νεωτερίσαντος ἐν Γαλλίαις, Μαξιμιανὸς ἐκέλευε γενόμενος τὸν νεωτερισμὸν κατέστειλε. Κράσσον δὲ Βρεττανίαν κατεσχηκύντα ἐπὶ ἐνιαυτοὺς τρεῖς ὁ ἑπαρχος ἀνείλεν Ἀσκληπιόδοτος· καὶ πέντε τινῶν Γεντιανῶν τὴν Ἀφρικὴν κατασχόντων ὁ Ἐρκούλιος τοὺτους κατηγωνίσατο.

Ὁ δὲ γε Καῖσαρ Κώνστας ἐν ταῖς Γαλλίαις πρὸς Ἀλαμαννοὺς μαχόμενος τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἡττητο καὶ νενίκηκε. πρότερον μὲν γὰρ τῶν Ἀλαμαννῶν τῇ αὐτοῦ στρατιᾷ μετὰ θύμης ἐφορμησάντων σφοδρᾶς, εἰς φυγὴν ἐτράπησαν ἅπαντες. οἷς καὶ αὐτὸς ὁ Κώνστας συναποδιδράσκων ἐάλω ἂν παρὰ βραχύ. ὁπίσω γὰρ ἐρχόμενος κεκλεισμένας εὗρε τὰς πύλας τῆς πόλεως· οἱ δὲ διώκοντες ἐγγίζοντες ἤδη ἔτοιμοι ἦσαν ἐκείνῳ

συλλήψεσθαι, καὶ καὶν ἀπήχθη δέσμιος, εἰ μὴ σχολί-
 νους ἐκ τοῦ τείχους ἄνωθεν καθιμήσαντες ταύταις
 αὐτὸν ἀνιμήσαντο. οὕτω δὲ περισωθεὶς καὶ τῆς πό-
 λεως ἐντὸς γεγωνῶς, καὶ τὴν στρατιὰν ἀθροίσας αὐ-
 5 τίκα καὶ λόγοις αὐτὴν παρακλητικοῖς εἰς ἀλκὴν δι-
 εγείρας καὶ θάρσος οἶον ἐμπνεύσας αὐτῇ, ἔξεισιν WII 244
 εὐθύς καὶ συμμύξας τοῖς πολεμίοις νικᾷ νίκην
 περιφανῇ, ὥστε περὶ ἐξήκοντα χιλιάδας ἐκείνων
 πεσεῖν.

- 10 Περσῶν δὲ Ναρσοῦ βασιλεύοντος, ὃς ἑβδομος
 ἀναγράφεται βασιλεῦσαι Περσῶν ἀπὸ Ἀρταξέρξου,
 οὗ πρόσθεν ἡ ἱστορία ἐμνημόνευσεν ὡς αὐτῷ Πέρ-
 σαις ἀνανεωσαμένου τὴν βασιλείαν· μετὰ γὰρ τὸν C
 Ἀρταξέρξην τοῦτον ἡ Ἀρταξέρην, διώνυμον ὄντα,
 15 Σαπώρης ἤρξε Περσῶν, καὶ μετ' ἐκείνου Ὀρμίσδας,
 εἰτα Οὐαραράνης, καὶ μετὰ τοῦτον Οὐαραράκης, καὶ
 αὐτῷ ἄλλος Οὐαραράνης, καὶ ἐπὶ τούτοις Ναρσῆς·
 τοῦ Ναρσοῦ τοίνυν τούτου τότε τὴν Συρίαν ληξο-
 μένου, τὸν ἴδιον γαμβρὸν τὸν Γαλέριον Μαξιμίνου
 20 ὁ Διοκλητιανός, διὰ τῆς Αἰγύπτου ἐπὶ τοὺς Αἰθίο-
 πας ἀπιὼν, συμβαλεῖν αὐτῷ μετὰ δυνάμεως ἀξιο-
 μάχου ἐξέπεμψεν. ὃς καὶ συμμύξας τοῖς Πέρσαις
 ἠττήθη καὶ ἔφυγεν. αὐτῷ δὲ μετὰ πλείονος αὐτὸν
 ὁ Διοκλητιανός ἐξέπεμψε στρατιᾶς. συμβαλὼν οὖν
 25 αὐτοῖς πάλιν, οὕτως ἐνίκησεν ὡς καὶ τὴν προτέραν
 ἦτταν ἀνακαλέσασθαι. τοὺς τε γὰρ πλείονας ἀπ- D
 ἔκτεινε τῶν Περσῶν καὶ τὸν Ναρσῆν τρωθέντα
 μέχρι τῆς ἐνδοτέρας Περσίδος ἐδίωκε, καὶ τὰς τού-
 του γυναικας καὶ τοὺς παῖδας καὶ ἀδελφὰς αἰχμαλώ-
 30 τούς ἀπήγαγε, καὶ χρήματα ὅσα ἐπήγετο Ναρσῆς
 στρατευόμενος ἐχειρώσατο, καὶ πολλοὺς τῶν ἐν Πέρ-
 σαις ἐπιφανῶν. ἀναρρωσθεῖς δ' ἐκ τοῦ τραύματος

ὁ Ναρσῆς πρεσβείαν πρὸς Διοκλητιανὸν καὶ Γαλέριον ἐποιήσατο, τοὺς παῖδας καὶ τὰς γυναῖκας ἀποδοθῆναι αὐτῷ ἀξίων σπονδὰς θέσθαι εἰρηνικάς. καὶ ἔτυχε τῆς αἰτήσεως, ἐκστὰς τοῖς Ῥωμαίοις ὅσων ἐβούλοντο.

Καὶ ἄλλους δὲ πολλοὺς πολέμους κατώρθωσαν
 ΠΙ642 Διοκλητιανὸς καὶ Μαξιμιανός, τοὺς μὲν δι' ἑαυτῶν
 ἢ τῶν Καισάρων, τοὺς δὲ διὰ στρατηγῶν, καὶ τοὺς
 ὄρους τῆς βασιλείας ἐπλάτνυναν. οἷς ἐπαρθεὶς ὁ
 Διοκλητιανὸς καὶ μέγα φρονήσας οὐκέτι προσαγορεύε-
 σθαι παρὰ τῆς γερονσίας ὡς πρῶην ἡνείχετο, ἀλλὰ 10
 προσκυνεῖσθαι ἐθέσπισε, καὶ τὰς ἐσθῆτας ἑαυτοῦ καὶ
 τὰ ὑποδήματα χρυσῷ καὶ λίθοις καὶ μαργάραις ἐκό-
 σμησε, καὶ πλείονα πολυτέλειαν τοῖς βασιλικοῖς
 παρασῆμοις ἐνέθετο. οἱ πρῶην γὰρ βασιλεῖς κατὰ
 τοὺς ὑπάτους τετίμηντο, καὶ τῆς βασιλείας παρὰ- 15
 σημον μόνον εἶχον πορφυροῦν περιβόλαιον.

32 Τοῦ διωγμοῦ δ' ἐπιταθέντος, καὶ ἀναριθμῆτων
 Β ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ὑπὲρ τῆς εἰς Χριστὸν ὁμολο-
 γίας θνησκόντων, καὶ τῶν πιστῶν ἐτι πλεοναζόντων,
 ἐκμανέντες οἱ τύραννοι οὗτοι περὶ τὸ ἐννεακαὶδέκα- 20
 τον ἔτος τῆς Διοκλητιανοῦ βασιλείας θεσπίσματα
 πανταχοῦ διεπέμψαντο καθαιρεῖσθαι καὶ κατασκά-
 πτεσθαι τὰς τῶν χριστιανῶν ἐκκλησίας κελεύοντα
 καὶ τὰς βίβλους αὐτῶν κατακαίεσθαι καὶ τοὺς
 ἱερεῖς αὐτῶν ὡς διδασκάλους καὶ κήρυκας τῆς 25
 πίστεως ἀσυμπαθῶς προσαπόλλυσθαι, τῶν δ' ἄλλων
 τοὺς ἀξίαις ἢ στρατείαις κατειλεγμένους ἀτίμως
 ἐξελαύνεσθαι καὶ τῆς ἀξίας καὶ τῆς στρατείας, τοὺς
 δὲ τύχης ἰδιώτιδος ὄντας δουλοῦσθαι.

Cap. 32. Fortasse Dio continuatus, quo locum vel potius cum eo quem ille sequitur postrema communia habet ea quae sunt p. 246 (232, 13 L.) vol. 2, p. 6, B. Eusebii Historiae ecclesiasticae l. 8.

- Ἦδη δὲ εἰκοστὸν διανύσαντος ἐνιαυτὸν Διοκλη-
 τianoῦ παρὰ τῇ ἀρχῇ, ἐκ συμφώνου ἄμφω τῷ αὐτο-
 κράτορι τὴν βασιλείαν ἀπέθεντο, δημοσίᾳ μὲν τὸν C
 ὄχλον τῶν πραγμάτων ἀποσκευάζεσθαι λέγοντες· οἷς
 5 δὲ τὰ τῆς καρδίας ἐξεκάλυπτον κρύφια, ἐξ ἀπονοίας
 ὁμολόγουν ἀποτίθεσθαι τὴν ἀρχήν, ὅτι μὴ περιγενέ-
 σθαι χριστιανῶν ἡδυνήθησαν μὴδ' ἀποσβέσαι τὸ
 χριστιανυμον κήρυγμα, μὴδὲ τῆς βασιλείας ἀπολαύ-
 ειν αἰρούμενοι. ἀποθέμενοι δὲ τὴν ἀρχήν κατὰ τὴν
 10 αὐτὴν ἡμέραν ἐκ συνθήματος ὁ μὲν ἐν Νικομηδείᾳ,
 ὁ δὲ Μαξιμιανὸς ἐν Μεδιολάνῳ, καὶ ἰδιωτεύσαντες,
 Διοκλητιανὸς μὲν ἐν Σάλωνι πόλει τῆς Δαλματίας
 διῆγεν, ἥτις ἦν αὐτοῦ καὶ πατρίς, ὁ δ' Ἐρκοῦλιος
 ἐν Λουκανίᾳ. πρὸ δὲ τῆς ἀποθέσεως τῆς ἀρχῆς τὸν
 15 ἐπὶ τῇ νίκῃ τῶν Περσῶν ἐπανελθόντες ἐν Ῥώμῃ
 κατήγαγον θριάμβον, ἐν ᾧ τὰς τε τοῦ Ναρσοῦ γα-
 μετὰς καὶ τὰ τέκνα καὶ τὰς ὁμαίμονας ἐθριάμβευσαν D
 καὶ ἀρχηγοὺς ἐτέρων ἐθνῶν καὶ τὸν πλοῦτον ὅσον
 ἐκ Περσῶν ἐλήρισαντο.
- 20 Ἄλλ' ἐνταῦθα δηλωθῆναι καλὸν ὅθεν τὸ τοῦ WII 245
 θριάμβου ἐξέληπται ὄνομα. φασὶν οὖν κληθῆναι
 τοῦτον ἐκ τῶν θριῶν, ἃ ἐστὶ τὰ τῆς συκῆς φύλλα.
 πρὸ γὰρ τοῦ τὰ προσωπεῖα ἐπινοηθῆναι τοῖς σκη-
 25 νοῖς συκῆς φύλλοις τὰ ἑαυτῶν καλύπτοντες πρόσ-
 τιῶται δὲ ἐν ταῖς ἐπινικίοις πομπαῖς φύλλα συκῆς
 ταῖς ἑαυτῶν ἐπάγοντες ὥψουσιν εἰς τοὺς τὰς πομπὰς
 ποιοῦντας ἀπέσκωπτον· κἀντεῦθεν ὀνομασθῆναι νο-
 μίζεται θριάμβους τὰς ἐπινικίους πομπάς. ἕτεροι δὲ

22 ἐκ τῶν θριῶν] Eadem habet Suidas in θριάμβος usque
 ad ἀπέσκωπτον v. 28. Conf. Cedreni vol. 1, p. 470 ed. Bonn.
 et de triumpho supra p. 352, C seq.

φασιν ὀνομασθῆναι τὸν θρίαμβον, ὅτι ἐκ τριῶν
 ΠΙ643 οἱ τὴν πομπὴν πληροῦντες συνίσταντο τάξεων,
 τῆς συγκλήτου, τοῦ δήμου, καὶ τῶν στρατιωτῶν, καὶ
 ἐκ τοῦ βαίνειν ὁμοῦ τὰς τάξεις τὰς τρεῖς τρίαμβόν
 τινα κληθῆναι, ἀντὶ δὲ τοῦ τ τὸ θ παραληφθῆναι 5
 διὰ τὸ εὐφωνότερον.

Μετὰ δὲ τὴν ἐπινίκιον ταύτην πομπὴν ἐκεῖνοι
 μὲν τῆς ἐξουσίας ἀπέστησαν, τοὺς Καίσαρας δ' ἀν-
 ἔδειξαν αὐτοκράτορας, μερίσαντες αὐτοῖς τὴν ἀρχήν,
 καὶ τὴν μὲν ἐφ' ἑαυτὴν μοῖραν τῷ Γαλερίῳ προσκληρώ- 10
 σαντες Μαξιμίνῳ σὺν τῷ Ἰλλυρικῷ, τῷ Χλωρῷ δὲ
 Κώνσταντι προσνεύσαντες τὰ ἐσπέρια σὺν τῇ Ἀφρι-
 κῇ. τούτων δὲ οὕτω γεγονότων οἱ στρατιῶται, οἱ
 πραιτωριανοὶ ἐκαλοῦντο, τὸν υἱὸν τοῦ Ἐρκουλλοῦ
 Μαξιμιανοῦ τὸν Μαξέντιον βασιλέα ἐν τῇ Ῥώμῃ 15
 ἀνείπον.

- Β Ἐκ τοίνυν τῶν τριῶν τούτων ὁ μὲν Κώνστας
 ἐν Βρεττανίαις καὶ ταῖς Κοττίαις Ἀλπεσι καὶ ταῖς
 Γαλλίαις κρατῶν τοῖς τὸν Χριστὸν σεβομένοις μάλα
 ἐπιεικῶς προσεφέρετο, ἀλλὰ μέντοι καὶ πᾶσι τοῖς 20
 ὑπ' αὐτόν, καὶ ὑπερόπτης χρημάτων ἐτύγχανε.
 Μαξιμῖνος δὲ τῆς ἐφ' ἑαυτὴν ἀρχῶν καὶ κατὰ χριστιανῶν
 διαγωγὴν κεκίνηκεν ἐπαχθέστατον καὶ τοῖς ἄλλοις
 τῶν ὑπηκόων βαρύντατα προσεφέρετο. γυναικομανέ-
 στατος γὰρ καὶ μοιχικώτατος ὢν οὐκ ἰδιώτιδας μό- 25
 νον γυναικας ἀκούσας ἐλάμβανε καὶ ταύτας ἐμοί-
 χευεν, ἀλλὰ καὶ τὰς τῶν περιφανῶν ἀνδρῶν γαμετὰς
 βία τῶν ἀνδρῶν ἀποσπῶν καὶ ἐνυβρίζων αὐταῖς
 οὕτως πρὸς τοὺς ἰδίους ταύτας συνένοντας ἀνέπεμπε.
 Γ μαντεῖαις δ' ἦν προσεσχηκῶς τοσοῦτον ὥς μηδὲ 30
 τοῦλάχιστον ἄνευ ποιεῖν μαντειῶν, καὶ διὰ τιμῆς
 αὐτῷ οἱ ποιοῦντες τὰ ἀπόρρητα ἤγοντο. οὗτος τῶν

εὐσεβῶν πανωλεθρίαν κατεψηφίσατο, καὶ τὰς ὑπάρξεις αὐτῶν δημεύεσθαι ἀπεφώνησατο, οὐδὲν ἕτερον τοῖς ἀναιτοῖς προσάπτων αἰτίημα ἢ τὴν θεογνωσίαν καὶ τὴν πίστιν τὴν εἰς Χριστόν.

- 5 Μαξέντιος δ' ἐν Ῥώμῃ οὐδὲν τι μετριώτερος 33
 τύραννος τοῖς ὑπηκόοις ἐτύγχανεν ὦν, ἀλλ' ἐπ' ἰσῆς τῷ Μαξιμίνῳ διεῖπε τὰ τῆς ἀρχῆς, λυττῶν κἀκείνος κατὰ τῶν ὑπὸ χεῖρα χριστιανῶν, καὶ πάσαις αὐτοῦς ὑπάγων κακώσεις, καὶ πρὸς πάντας δὲ τοὺς ὑπ' αὐ-
 10 τὸν πικρότατα διακείμενος. σφαγὰς τε γὰρ πολλῶν D
 περιφανῶν ἀνδρῶν ἐξ οὐδεμιᾶς ἐνδίκου δίκης ἐτίθετο, καὶ μοιχείας ὁσημέραι εὐγενῶν ἐτόλμα γυναικῶν καὶ παρθένων φθοράς, ἐνυβρίζων αὐταῖς ἀναιδέστατα, καὶ οὐσιῶν ἀφαιρέσεις ἀδίκους τοῖς εὐποροῦσιν
 15 ἐπήγε, καὶ καιναῖς εἰσπράξεσι καὶ βαρελαῖς ἐπέτεξε τὸ ὑπὴρκοον.

- Οὗτος ἐν Ῥώμῃ εὐγενεστάτης τινὸς γυναικός, ἀλλὰ μέντοι καὶ σώφρονος ἀνδρὶ συζώσης τῶν ἐν Ῥώμῃ ἐπιφανῶν ἐρασθεὶς ἀκόλαστον ἔρωτα, ἔστειλε
 20 τοὺς τὰ τοιαῦτα διακονουμένους αὐτῷ τὸ γύναιον ἄξοντας. ὥς δ' ἐκείνο ἐπιστάντας τῷ οἴκῳ τοὺς προαγωγούς ἔγνω, καὶ τὴν αἰτίαν τῆς αὐτῶν ἐπιδημίας ἐμεμαθήκει, καὶ ἀπαραίτητον τὴν πρὸς τὸν τύραννον ἀπέλευσιν ᾗσθετο, ὁ γὰρ ἀνὴρ αὐτῆς φόβῳ τοῦ θα-PI644
 25 νεῖν ὑποπτήσων λαβεῖν τὴν γυναῖκα καὶ ἄγειν ἐπέτρεπεν, ἐτέρωθεν δ' οὐκ ἦν αὐτῇ ἐπικούρημα, ὥραν αὐτῇ βραχεῖαν ἐνδοῦναι ἡτήσατο, ἵν' ἐπικοσμηθεῖη καὶ οὕτω σὺν αὐτοῖς ἀπελεύσοιτο. ἦν δὲ καὶ τὸν Χριστὸν ἣ γυνὴ σεβομένη καὶ τὸ θεῖον μεμυημένη
 30 μυστήριον. εἰσῆλθεν οὖν εἰς τὸν ἑαυτῆς κοιτωνί-

σκον, καὶ μονωθεῖσα διεχειρίσατο ἑαυτήν, ἵν' ἀνύβριστος μείνῃ καὶ τὴν σωφροσύνην μὴ πρόοιτο, ἐλομένη τὸν ἐκούσιον θάνατον, καὶ τὸ σῶμα νεκρὸν τοῖς προαγωγοῖς καὶ τῷ ἑναγεί ἐραστῇ καταλείψασα.

WH 246 Οἱ μὲν οὖν οὕτως ἦρχον, Διοκλητιανὸς δὲ καὶ 5

Μαξιμιανὸς ιδιωτεύοντες ἔθانون. περὶ δὲ τῆς σφῶν τελευτῆς διαφωνοῦσιν οἱ συγγραφεῖς. ὁ μὲν γὰρ B Εὐσέβιος ἐν τῷ ὀγδόῳ λόγῳ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας ἔκστασιν τὸν Διοκλητιανὸν ὑποστῆναι λέγει φρενῶν καὶ νόσῳ χρονίᾳ τὸ σῶμα κατασκελετευθέντα 10 βιαίως τὴν ἀθλίαν αὐτοῦ ψυχὴν ἀπερεῦξασθαι, τὸν δὲ γε Μαξιμιανὸν τὸν Ἐρκούλιον ἀγχόνη ἑαυτὸν τῆς ζωῆς ὑπεξαγαγεῖν· ἔτεροι δ' οὐχ οὕτως ἱστοροῦσι τούτους θανεῖν, ἀλλὰ μεταμεληθέντας καὶ τῆς ἀρχῆς αὐθις ἐπιλαβέσθαι βουλευομένους φωραθῆναι καὶ δόγματι 15 τῆς συγκλήτου ἀναιρεθῆναι.

Εἰσὶ δὲ καὶ οἱ τὸν Ἐρκούλιον λέγουσι τῆς βασιλείας αὐθις ἐπιέμενον τῷ Διοκλητιανῷ κοινώσασθαι τὸ αὐθις πειραθῆναι τὴν βασιλείαν ἀναλαβεῖν· τὸν δὲ παραιτήσασθαι. ἐκείνον δὲ πρὸς τὸ τῶν Ῥωμαίων 20 C ὡν παρελθόντα συνέδριον φάναι μὴ ἄρκεῖν τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὴν τῶν κοινῶν πραγμάτων διοίκησιν. κινήθέντων δὲ τῶν στρατιωτῶν πρὸς θυμὸν ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ ὡς σφετεριζομένου τὴν ἀρχήν, τὸν Ἐρκούλιον τὸν κίνδυνον δείσαντα μὴ οὕτω γνώμης 25 ἔχειν εἰπεῖν, ἀλλὰ διάπειραν τῶν στρατευομένων ποιούμενον, ὅπως ἔχουσι πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ διαθέσεως, ταῦτα εἰπεῖν· καὶ οὕτω καταστῆναι τὸν θόρυβον τῶν στρατιωτῶν. εἶτα εἰς Γαλλίαν ἐλθεῖν πρὸς τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον, κηδεστὴν αὐτοῦ καὶ 30

αὐτὸν ὄντα ἐπὶ Φαύστα τῇ αὐτοῦ θυγατρὶ, κάκινω
ἐπιβουλεύοντα καὶ πειρώμενον τὴν ἐκείνου βασιλείαν
λαβεῖν· γνωσθῆναι δὲ κάκεισε καὶ ἀποκρουσθῆναι
τοῦ ἐγγειρήματος, καὶ οὕτως ἀπάγξασθαι.

- 5 Ἄλλ' οὗτοι μὲν ἐνὶ γέ τῳ τρόπῳ τῶν εἰρημένων D
τὴν ζωὴν ἐξεμέτρησαν, Κώνστας δὲ ἐνδέκατον ἡνυ-
κὼς ἐνιαυτὸν παρὰ τῇ ἀρχῇ ἐξ ὅτου Καῖσαρ ἀνιγο-
ρεύθη, καὶ ἡπίως ἄρξας καὶ προσηυνῶς, ἐν Βρεττα-
νίαις διάγων κατέλυσε τὴν ζωὴν, πένθος ἑαυτοῦ
10 τοῖς ὑπ' αὐτὸν καταλειποῦς διὰ τὴν χρηστότητα,
πρότερον τὸν πρεσβύτερον τῶν οἰκείων υἱῶν τῆς
ἀρχῆς καταστήσας διάδοχον, τὸν μέγαν δηλαδὴ Κων-
σταντῖνον, ὃν ἐκ τῆς προτέρας αὐτοῦ ἐγένετο γα-
μετῆς. εἶχε δὲ καὶ τῆς δευτέρας τῆς τοῦ Ἑρκου-
15 λίου θυγατρὸς Θεοδώρας ἐτέρους υἱοὺς, Κωνσταν-
τῖνον, Ἀναβαλλιανὸν καὶ Κωνστάντιον. προτετίμητο PI645
δὲ τούτων ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, ὅτι ἐκείνοι τῷ
πατρὶ ἀνεπιτήδειοι πρὸς τὴν βασιλείαν ἐκρίθησαν.
τὸ δ' ὅλον ἦν ἐκ θεοῦ οἰκονομηθὲν ὑπὲρ τοῦ θείου
20 κηρύγματος, ἢ μᾶλλον καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν τῇ
Ῥωμαίων ὑποκειμένων ἀρχῇ, ἵνα δι' αὐτοῦ καταλυ-
θεῖεν αἱ τυραννίδες. λέγεται γὰρ ὅτι νοσοῦντι τῷ
Κώνσταντι καὶ ἀθυμοῦντι διὰ τὴν ἐπὶ τοῖς ἄλλοις
παισιν ἀποτυχίαν ἄγγελος ἐπέστη, τῷ Κωνσταντίνῳ
25 κελεύων τὴν ἐξουσίαν καταλιπεῖν.

Τοῦτον δὲ τὸν Κωνσταντῖνον ὁ πατὴρ μειράκιον
ὄντα τῷ Γαλερίῳ εἰς ὁμηρεῖαν παρέσχετο, ἵν' ὁμη-
ρεύων ἅμα καὶ πρὸς ἄσκησιν γυμνάξοιτο τῆς τέχνης
τῆς στρατιωτικῆς. ὁ δὲ περιδέξιον τοῦτον ὁρῶν καὶ

15 Κωνσταντῖνον] Κώνσταντα A: conf. Ducangii Famil.
Byzant. p. 44 et Tillemonti annot. 2 ad Constantinum M. 16
Ἀναβαλλιανόν] Hanniballianum.

σκον, καὶ μονωθεῖσα διεχειρίσατο ἑαυτήν, ἵν' ἀνύβριστος μείνῃ καὶ τὴν σωφροσύνην μὴ πρόοιτο, ἐλομένη τὸν ἐκούσιον θάνατον, καὶ τὸ σῶμα νεκρὸν τοῖς προαγωγοῖς καὶ τῷ ἑναγεί ἐραστῇ καταλείψασα.

WII 246 Οἱ μὲν οὖν οὕτως ἦρχον, Διοκλητιανὸς δὲ καὶ 5
Μαξιμιανὸς ἰδιωτεύοντες ἔθانون. περὶ δὲ τῆς σφῶν τελευτῆς διαφωνοῦσιν οἱ συγγραφεῖς. ὁ μὲν γὰρ
B Εὐσέβιος ἐν τῷ ὀγδόῳ λόγῳ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας ἐκστασιν τὸν Διοκλητιανὸν ὑποστῆναι λέγει φρενῶν καὶ νόσῳ χρονίᾳ τὸ σῶμα κατασκελετευθέντα 10
βιαίως τὴν ἀθλίαν αὐτοῦ ψυχὴν ἀπερῆξασθαι, τὸν δὲ γε Μαξιμιανὸν τὸν Ἐρκούλιον ἀγχόνην ἑαυτὸν τῆς ζωῆς ὑπεξαγαγεῖν· ἔτεροι δ' οὐχ οὕτως ἱστοροῦσι τούτους θανεῖν, ἀλλὰ μεταμεληθέντας καὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῖς ἐπιλαβέσθαι βουλευομένους φωραθῆναι καὶ δόγματι 15
τῆς συγκλήτου ἀναιρεθῆναι.

Εἰσὶ δὲ καὶ οἱ τὸν Ἐρκούλιον λέγουσι τῆς βασιλείας αὐτοῖς ἐπιέμενον τῷ Διοκλητιανῷ κοινώσασθαι τὸ αὐτοῖς πειραθῆναι τὴν βασιλείαν ἀναλαβεῖν· τὸν δὲ παραιτήσασθαι. ἐκεῖνον δὲ πρὸς τὸ τῶν Ῥωμαίων 20
C ὡν παρελθόντα συνέδριον φάναι μὴ ἄρκειν τὸν νῦν αὐτοῦ εἰς τὴν τῶν κοινῶν πραγμάτων διοίκησιν. κινήθენტων δὲ τῶν στρατιωτῶν πρὸς θυμὸν ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ ὡς σφετεριζομένου τὴν ἀρχήν, τὸν Ἐρκούλιον τὸν κίνδυνον δείσαντα μὴ οὕτω γνώμης 25
ἔχειν εἰπεῖν, ἀλλὰ διάπειραν τῶν στρατευομένων ποιούμενον, ὅπως ἔχουσι πρὸς τὸν νῦν αὐτοῦ διαθήσεως, ταῦτα εἰπεῖν· καὶ οὕτω καταστεῖλαι τὸν θόρυβον τῶν στρατιωτῶν. εἴτα εἰς Γαλλίαν ἐλθεῖν πρὸς τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον, κηδεστὴν αὐτοῦ καὶ 30

αὐτὸν ὄντα ἐπὶ Φαύστα τῇ αὐτοῦ θυγατρὶ, κακέλευε
ἐπιβουλεύοντα καὶ πειρώμενον τὴν ἐκείνου βασιλείαν
λαβεῖν· γνωσθῆναι δὲ κακέισε καὶ ἀποκρουσθῆναι
τοῦ ἐγγελημένου, καὶ οὕτως ἀπάγξασθαι.

- 5 'Ἄλλ' οὗτοι μὲν ἐνὶ γέ τῳ τρόπῳ τῶν εἰρημένων D
τὴν ζωὴν ἐξεμέτρησαν, Κώνστας δὲ ἐνδέκατον ἡνυ-
κὼς ἐνιαυτὸν παρὰ τῇ ἀρχῇ ἐξ ὅτου Καῖσαρ ἀνηγο-
ρεύθη, καὶ ἡπίως ἄρξας καὶ προσηνωῶς, ἐν Βρεττα-
νλαῖς διάγων κατέλυσε τὴν ζωὴν, πένθος ἑαυτοῦ
10 τοῖς ὑπ' αὐτὸν καταλελοιπῶς διὰ τὴν χρηστότητα,
πρότερον τὸν πρεσβύτερον τῶν οἰκείων υἱῶν τῆς
ἀρχῆς καταστήσας διάδοχον, τὸν μέγαν δηλαδὴ Κων-
σταντῖνον, ὃν ἐκ τῆς προτέρας αὐτοῦ ἐγένετο γα-
μετῆς. εἶχε δὲ καὶ τῆς δευτέρας τῆς τοῦ Ἑρκου-
15 λίου θυγατρὸς Θεοδώρας ἐτέρους υἱούς, Κωνσταν-
τῖνον, Ἀναβαλλιανὸν καὶ Κωνσταντίον. προτετίμητο P1645
δὲ τούτων ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, ὅτι ἐκείνοι τῷ
πατρὶ ἀνεπιτήδειοι πρὸς τὴν βασιλείαν ἐκρίθησαν.
τὸ δ' ὅλον ἦν ἐκ θεοῦ οἰκονομηθὲν ὑπὲρ τοῦ θείου
20 κηρύγματος, ἧ μᾶλλον καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν τῇ
'Ρωμαίων ὑποκειμένων ἀρχῇ, ἵνα δι' αὐτοῦ καταλυ-
θῶσι αἱ τυραννίδες. λέγεται γὰρ ὅτι νοσοῦντι τῷ
Κώνσταντι καὶ ἀθυμοῦντι διὰ τὴν ἐπὶ τοῖς ἄλλοις
παισιν ἀποτυχίαν ἄγγελος ἐπέστη, τῷ Κωνσταντίνῳ
25 κελεύων τὴν ἐξουσίαν καταλιπεῖν.

Τοῦτον δὲ τὸν Κωνσταντῖνον ὁ πατὴρ μεριόκιον
ὄντα τῷ Γαλερίῳ εἰς ὁμηρεῖαν παρέσχετο, ἵν' ὁμη-
ρεύων ἅμα καὶ πρὸς ἄσκησιν γυμνάζοιτο τῆς τέχνης
τῆς στρατιωτικῆς. ὁ δὲ περιδέξιον τοῦτον ὁρῶν καὶ

15 Κωνσταντῖνον] Κώνσταντα A: conf. Ducangii Famil.
Byzant. p. 44 et Tillemonti annot. 2 ad Constantinum M. 16
'Αναβαλλιανόν] Hanniballianum.

B φθονῶν αὐτῷ ἐπεβούλευε. καὶ πρῶτον μὲν τοῖς
 Σαρμάταις μαχόμενος τῷ ἐκείνων ἀρχηγῷ ἐκ τῆς
 πανοπλίας ἐπισήμῳ τωγχάνοντι προσέταξεν ἐπελθεῖν.
 ὁ δὲ καὶ ἐπῆλθε καὶ ἀρπάσας αὐτὸν ζῶντα τῷ Γα-
 λερίῳ ἐκόμισεν. εἴτα λέοντα φρικτὸν τινα θῆρα καὶ 5
 παλαμναῖον ἐκέλευσε δέξασθαι. ὁ δὲ καὶ τοῦτον τὸν
 ἄεθλον ἤνυσεν ἐπικινδύνως μὲν, τῆς θαλάς δὲ γε χά-
 ριτος συντηρούσης αὐτόν. γνούς δ' ἐντεῦθεν φθο-
 νούμενος παρὰ τοῦ Γαλερίου καὶ ἐπιβουλευόμενος,
 νυκτὸς μετὰ τινων οἷς ἐδώκει ἀπέδρα καὶ πρὸς τὸν 10
 πατέρα ἐκανεληλύθε.

34 Καὶ ὁ μὲν οὕτως τὸν τε κίνδυνον διαπέφευγε
 WΠ247 καὶ τῆς πατρῷας βασιλείας ἡξίωτο. Μαξιμῖνος δὲ
 C κοινωνὸν τῆς ἀρχῆς τὸν Λικίνιον προσεδήλφει, ἐκ
 Δακῶν ἔλκοντα τὴν τοῦ γένους σειρᾶν καὶ γαμβρὸν 15
 ὄντα ἐπ' ἀδελφῇ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίου. κοι-
 νωνὸν δὲ τῆς βασιλείας αὐτὸν ποιησάμενος τὸν μὲν
 ἐν τῷ Ἰλλυρικῷ καταλέλοιπεν, ἵν' ἀμύνη τοῖς Θραξίν
 ὑπὸ βαρβάρων ληξιμέμοις, ἐκεῖνος δ' εἰς Ῥώμην
 ἀφίκετο μαχόμενος πρὸς Μαξέντιον. εἴτα τοὺς 20
 οἰκίλους ὑπόπτους σχῶν στρατιώτας, καὶ φοβηθεὶς
 μὴ πρόσθωιντο τῷ ἐχθρῷ, ἀπέστη τῆς μάχης καὶ ἀν-
 εχώρησε. μεταμεληθεὶς δ' ἐπὶ τῇ προσλήψει τοῦ
 D Λικινίου, πρότερον μὲν λαθραίως αὐτῷ ἐπεβούλευεν,
 εἴτα καὶ μάχην κατ' αὐτοῦ εἰς τοῦμφανὲς συνεστή- 25
 σατο. καὶ συμβαλὼν αὐτῷ τρέπεται, καὶ ἡττώμενος
 ἔφυγε, καὶ ἐν τῇ φυγῇ ἑαυτὸν διεχρήσατο.

Οἱ μὲν οὖν τοιοῦτῳ πέλει καταλῦσαι τὴν ζωὴν

Cap. 34. Fontes incerti, ut reliquis in libris, ubi non in-
 dicantur.

18 Μαξιμῖνος etc.] Haec apud Eusebinum, Zosimum, alios,
 partim ad Galerium Maximianum, partim ad Maximinum re-
 feruntur.

τὸν Μαξιμίνον ἰστόρησαν, οἱ δὲ κατὰ χριστιανῶν
ἐκμανέντα μετελθεῖν αὐτὸν τὴν θείαν παραδεδωκά-
σι δίκην. ἔλκος γὰρ ἐνσκήψαν αὐτοῦ περὶ τὸν βου-
βῶνα καὶ τὴν αἰδῶ χαλεπώτατον τὰ τῆς ἀκολασίας
αὐτοῦ ἐπιβόσκεισθαι ὄργανα. ἐκ δέ γε τῆς σήψεως
τούτων καὶ σκώληκας ἀναβράσσεσθαι, καὶ εἶναι τὸ
πάθος ἀνίατον. ἰατρῶν δὲ τοὺς μὲν αὐτόθεν ἀπ-
αγορεύοντας τὴν ἐγγείρησιν ὥμῳ ἀποσφάττεσθαι,
τοὺς δ' ἐπιχειροῦντας μὲν, μὴ δυνάμενους δ' ἀκέ- P1646
10 σασθαι, κτείνεσθαι ἀπηνέστατα, ὅτι μὴ κατώρθουν
ἀδύνατα. ὅψε δ' οὖν ὑποτοπῆσαι τὸν τύραννον διὰ
τοὺς ἀδίκους φόνους τῶν τὸν Χριστὸν σεβομένων
τιννύναι δίκην, καὶ ἐκθέσθαι θεσπίσματα πανταχοῦ
κελεύοντα παυθῆναι τὸν κατὰ χριστιανῶν διωγμόν,
15 καὶ ξῆν ἐκείνους καὶ θρησκεύειν ὡς βούλονται, εὐ-
χεσθαι τε ὑπὲρ αὐτοῦ. κἀνταῦθα δὲ διττοὶ λέγονται
λόγοι. ὁ μὲν γὰρ ἀπαλλαγῆναι τοῦ πάθους αὐτὸν
παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα φησίν, εἰτ' αὐτῷ ἐπεγεῖραι τὸν
διωγμόν, καὶ ἀδιόρθωτον μεῖναι, ἕως οὗ τοῦ ἐν χειρὶ
20 κυρίου ποτηρίου τὸν τρυγίαν ἐξέπιεν· ὁ δ' ἑτερος
ἀρνεῖται τῷ ἄσεβει τὴν ἀνάρρωσιν, ὡς ἐκ τῆς εἰ- B
ρημένης τελευτήσαντι νόσου καὶ ἀνευεγκόντι διὰ στό-
ματος σκώληκας.
'Ο μὲν οὖν καθ' ἓνα τρόπον τῶν ἱστορηθέντων
25 βιαίως ἀπέρρηξε τὴν ζωὴν.

1 οἱ δὲ — 16 ὑπὲρ αὐτοῦ] Eadem fere habet Eusebius
Hist. eccles. 1. 8, c. 16, 17. 25 ἐν δὲ τῇ Πρώμῃ — p. 171, 28,
λειτουργήματι] De his Ducangins: „Quae deinceps adduntur,
absunt ab uno e codicibus regiis et Colberteo, describuntur
vero in tribus aliis regiis [et A]: atque haec quidem suppo-
sititia nec Zonarae esse videntur“: ἐν δὲ τῇ Πρώμῃ τῆς τῶν πι-
σιτῶν ἐκκλησίας προέστη μετὰ Μαρκελλίνον ἐν ἑτσί δυναι τὴν
λειτουργίαν ἐκπλήσαντα Εὐδόκιος, ὃν μετὰ ἐνιαυτὸν θανόντα
διεδέξατο Μιλτιάδης. καὶ ἐπὶ τέσσαρσι προστάντος ἐνιαυτοῖς

- τῶν ἐν Ῥώμῃ πιστῶν τοῦ Μιλτιάδου Σίλβεστρος διάδοχος γέγονεν. ἐν Ἀντιοχείᾳ δὲ μετὰ Τύραννον ἔτος ἐπισκοπήσαντα τρισκαίδεκατον προεχειρίσθη Βιτάλιος, καὶ τούτον ἔκτον ἔτος ἀνυσάντα διεδέξατο Φιλογένης, καὶ αὐτὸν πέντε ἀνυσθέντων
- C ἐνιαυτῶν γέγονε Παυλῖνος διάδοχος. τῶν δ' Ἱεροσολύμων 5 μετὰ Ζάβδαν ἐπὶ δέκατον λειτουργηγικότα ἐνιαυτὸν Ἑρμῶν ἐκληρώσατο τὸν θρόνον τὸν ἀρχιερατικόν. τῆς δ' Ἀλεξανδρείας μετὰ τὸν ἱερομάρτυρα Πέτρον δέκα ἔτεσιν ἐφ' ἐνὶ τὸν τῆς ἀρχιερωσύνης θρόνον κοσμήσαντα Ἀλέξανδρος τὴν ἀρχιερωσύνην ἐσχέκεν. ἐν δὲ Ῥώμῃ μετὰ Σίλβεστρον ἐπ' ἔτεσι 10 λειτουργηγικότα εἰκοσι καὶ ὀκτώ Ἰούλιος προέστη τῆς ἐκκλησίας ἔτη πεντεκαίδεκα. μεθ' ὃν Λιβέριος ἔκτον ἤνυσεν ἐνιαυτὸν, καὶ αὐτὸν διεδέξατο Δάμασος, ὁκτώ καὶ εἰκοσιν ἐνιαυτούς ποιμάνας τοὺς πιστοὺς, καὶ τούτον Σιρίκιος, ἔτη λειτουργήσας ἐξκαίδεκα. εἰτα προεχειρίστο Ἰννοκέντιος, ἐν πεντε- 15 καίδεκα ἐνιαυτοῖς διδάξας τὸν τοῦ κυρίου λαόν. καὶ Ζώσιμος τῷ θρόνῳ τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας ἐνίδρυτο, θανόντος Ἰννοκεντίου. ὃν δαδέκατον ἡνυκίοντα ἐνιαυτὸν Κελεστίνος διεδέξατο, ἐπ' ἔτη τῇ ἀρχιερωσύνῃ δέκα ἐνδιαπρέψας. τούτου ἔκτος διάδοχος γέγονεν, ὃγδοον διαρκέσας ἐνιαυτὸν. εἰτα 20 W II 248 Λέων ἀντεισῆχθη, τῶν ὀρθῶν δογμάτων ἀντιποιησάμενος ἐπ' ἔτεσιν εἰκοσι πρὸς τοὺς τέσσαρσι. καὶ ἐκλιπόντος τοῦ Λέοντος Ἰλαρίων εἰς τὸν θρόνον ἀνθίδρυτο, ἔκτον ἐκπλήσας ἐνιαυτὸν. ἀνθ' οὗπερ Σιμπλικίος κειροτόνησθαι, καὶ ἐπὶ ἐννεακαίδεκατον ἔτος τὸ τῆς ποιμαντικῆς καὶ οὗτος διανύσας 25 PI 647 λειτουργήματι ἐξέλιπε, καὶ ἀντεισῆχτο Φήλιξ. ἐνάτῳ δ' ἐνιαυτῷ καὶ οὗτος ἐκλειπόντως Γελασίῳ τὴν τιμὴν καταλέλοιπε, πέντε ταύτης ἀπολαύσαντι ἔτη. μεθ' ὃν Ἀναστάσιος ἐπελέγη. μετὰ τέταρτον δὲ καὶ οὗτος ἐνιαυτὸν ὑπὸ Συμμάχου διεδέχθη. οὐ δυοκαίδεκα ἐπὶ τῇ ἀρχιερωσύνῃ διαγαγόντος ἐνιαυτούς Ορ- 30 μίσδας ἐξείλεκτο. δεκάτῳ δὲ καὶ οὗτος ἐνιαυτῷ τὸ λειτουργήμα διανύσας κατέλυσε τὴν ζωὴν, καὶ Ἰωάννην ὁ θρόνος τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας ἐδέξατο ἐπὶ τριετίαν. μεθ' ὃν Φήλιξ τῶν ἐν Ῥώμῃ πιστῶν προέστη τετραετίαν τῆς τιμῆς ἀπολαύσας. εἰτα Βονιφάτιος ἐπὶ διετίαν τῆς προστασίας ἤξλωτο, καὶ ἐπὶ τούτῳ 35 B Ἀγαπητὸς προεχειρίστο. δύο δὲ καὶ οὗτος ἐνιαυτοῖς ποιμάνας τὸ ἐν Ῥώμῃ τοῦ ἀρχιποιμένου Χριστοῦ ποιμνιον, ἀπέτισε τὸ χρεῶν, καὶ ἐκκειροτονήθη Ῥώμης ἀρχιερεὺς Σιλβήριος. ἔνα δὲ καὶ οὗτος ἀρχιερατεύσας ἐνιαυτὸν τὴν ζωὴν ἐξεμέτηρσε. καὶ τούτῳ διάδοχος Βιγίλιος γέγονεν. ὀκτωκαίδεκατον δὲ 40 τούτου ἔτος διηνυκίος ἐν τῇ ἀρχῇ, ἀνθροέθη Πελάγιος. ὃς πέμπτον ἐνιαυτὸν τῇ λειτουργίᾳ ἐσχολακῶς ἀπῆλθε, καὶ Ἰωάννην ἡ ἀρχιερατικὴ καθέδρα τῶν Ῥωμαίων ἐδέξατο ἐπὶ χρόνους ὀκτώ, καὶ μετὰ τούτον Γρηγόριον ἐπὶ πεντεκαίδεκα. μεθ' ὃν οὐκ ἐτι κατὰ συνέχειαν οἱ τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας 45 C προσταντες εὐφρηνται. ἐν Ἀντιοχείᾳ δὲ τῇ κατὰ Κόλλην Συρίαν τὸν Παυλῖνον ἔτη πέντε τῇ λειτουργίᾳ σχολάσαντα Εὐστάθιος διεδέξατο, καὶ τοῦ Εὐσταθίου ἐπ' ἔτη ποιμάναντος

τοὺς πιστοὺς ὀκτωκαίδεκα, Εὐφρόνιος ἐλειτούργησεν ἔτος
 ὀγδοον. μεθ' ὃν Φλάμιτος δωδέκατον ἤνυσεν ἔτος· εἰτα
 Στέφανος αἰρεσιώτης Ἀρείου παραιρεφθάρη τῇ ἐκκλησίᾳ ἐπὶ
 τρίτον ἐνιαυτόν, καὶ μετὰ τοῦτον εἰσῆλκε Λεοντιος. ὀγδοον
 5 δὲ καὶ οὗτος ἔτος ἐπισκοπήσας κατέλυσε τὴν ζωὴν, καὶ ἐπὶ
 τούτῳ προέστη τῆς Ἀντιοχείων ἐκκλησίας Εὐδόξιος ἔτος δευ-
 τερον, καὶ ἐπὶ τῷ Εὐδόξῳ Ἀρριανὸς ἐπεσκόπησεν ἔτος τέταρ-
 τον, καὶ μετὰ τοῦτον Μελέτιος ἐνιαυτοὺς εἴκοσιν ἐπὶ πέντε. D
 μεθ' ὃν Φλαβιανὸς προέστη τῶν χριστιανῶν ἐπ' ἔτεσιν
 10 εἴκοσι πρὸς τοὺς ἑξ, εἰτα τὴν λειτουργίαν Θεόδοτος διεδέξατο,
 καὶ τετραετίαν ἤνυσεν ἐπ' αὐτῇ. καὶ ἀντὶ τούτου Ἰωάννης
 εἰσῆλθε, καὶ διήρκεσεν ἐπ' ἔτος ὀκτωκαίδεκατον. ἀντὶ δὲ
 Ἰωάννου Δόμνος χειροτόνητο, ἐπιζήσας τῇ χειροτονίᾳ ὀγ-
 15 δοον ἔτος· καὶ ἀνθιδρόθη τῷ θρόνῳ τῆς Ἀντιοχείων ἐκκλησίας
 Μάξιμος, ἐπ' ἐνιαυτοὺς ἐπιμείνας τῇ προστασίᾳ τέσσαρας.
 ὃς ὑπὸ Μαρτυρίου διεδέχθη, ἔνατον καὶ τούτου τῇ ἀρχῇ δια-
 νύσαντος ἔτος. Ἰουλιανὸς δ' ἔπειτα εἰς τὴν ἀρχιερατικὴν
 ταύτην καθέδραν ἐκάθισεν ἐπὶ ἕκτον ἐνιαυτόν, καὶ οὗτος
 ἔσχε Πέτρον διάδοχον. ὃν μετὰ τριετῇ χρόνον Στέφανος P1648
 20 διεδέξατο, Ἰσαρίθμους ἀρχιερατεύσας ἐνιαυτοὺς. τῷ δὲ Στε-
 φάνῳ Καλανδίῳ ἐγένετο ἐφεδρος. καὶ τούτῳ μετὰ τετραε-
 τίαν Πέτρος ἄλλος ἐφήδρευσε, τριετῇ χρόνον τὴν ἐκκλησίαν
 κατεσχηνώς. οὗ διάδοχος Παλλάδιος γέγονε, δεκαετίαν ἄν-
 25 σας ἐν τῇ ἀρχῇ. εἰτα Φλαβιανὸς ἠρέθη, ἐπὶ δέκα καὶ τρεῖς
 ἀρχιερατεύσας ἐνιαυτοὺς. μεθ' ὃν Σενήρος ἑβδομον λειτουργή-
 σας ἐνιαυτὸν ἀφῆκεν Εὐφρασίῳ τὴν καθέδραν τὴν ἱεράν.
 ὃν μετὰ πέμπτῳ ἔτος Ἐφραῖμιος διεδέξατο· ὁκτῶ δ' ἐπὶ δέκα
 οὗτος ἐπεβίβη χρόνους τῷ λειτουργήματι.

WHI3 Οὕτω μὲν οὖν, ὡς εἴρηται, τῆς τοῦ πατρὸς βα-
 P II 1 A σιλείας ὁ μέγας Κωνσταντῖνος διάδοχος γέγονεν, ὁ
 ἐν βασιλευσιν αἰόδιμος καὶ ἐν ὀρθοδόξοις ἐπισημό-
 τatos. ὃς ἐκ τῆς μακαρίας Ἑλένης γεγέννητο τῷ
 πατρί, περὶ ἧς διαφωνοῦσιν οἱ συγγραφεῖς καὶ 5
 παρ' αὐτοῖς τὰ περὶ ταύτης οὐχ ὡμολόγηται. οἱ
 μὲν γὰρ τῷ Κωνσταντι νόμῳ γάμου φασὶν αὐτὴν
 συνοικεῖν, ἀποπεμφθῆναι δέ, τοῦ Μαξιμιανοῦ Ἐρ-
 κουλίου, ὡς ἔμπροσθεν εἴρηται, τὴν οἰκείαν παῖδα
 τὴν Θεοδώραν τούτῳ κατεγγυήσαντος καὶ ἀναδεί- 10
 ξαντος Καίσαρα· οἱ δὲ οὐ γαμετὴν αὐτὴν γενέσθαι
 νόμιμον τοῦ Κωνσταντος ἱστόρησαν, ἀλλὰ πάρεργον
 B ἐρωτικῶν ἐπιθυμιῶν, καὶ ἐξ ἐκείνου τοῦτον δὴ συλ-
 λαβέσθαι τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον. διαδεξάμενος δὲ
 τὴν βασιλείαν τὴν πατρικὴν ἤρχε τῆς Βρετανίας τε καὶ 15
 τῶν Ἀλπεων καὶ ἐπὶ ταύταις τῶν Γαλλιῶν, ἔτι τῇ
 τῶν Ἑλλήνων θρησκείᾳ προσκείμενος καὶ τοῖς χρι-
 στιανοῖς ἀντικείμενος, παρὰ Φαύστας τῆς γαμετῆς
 εἰς ζῆλον τῆς τῶν εἰδώλων τιμῆς ἐκκαλούμενος.
 θυγάτηρ δ' ἦν ἡ Φαύστα τοῦ Μαξιμιανοῦ· αὐτὸς 20
 γὰρ καὶ ὁ πατὴρ ἀδελφαῖς συνώκουν δυσί. τριῶν
 δ' ὄντων τῶν βασιλέων, αὐτοῦ Κωνσταντίνου καὶ
 Δικυλίου καὶ Μαξεντίου, ὃς ἐν τῇ Ῥώμῃ καὶ ἐν τῇ
 Ἰταλίᾳ ἐκράτει, ὁ Μαξέντιος οὗτος, οὐχ ὡς βασιλεὺς,
 P II 2 A ἀλλ' ὡς τύραννος ἄντικρυς διῆγε, πλείστα δεινὰ καὶ 25
 ἄτοπα τοῖς ὑπ' αὐτοῦ τυραννουμένοις ἐπάγων, ὡς
 ἤδη μοι ἀναγέγραπται. ἃ μὴ φέροντες οἱ ἐν τῇ
 Ῥώμῃ διαπέμπονται πρὸς τὸν Κωνσταντῖνον, ἀπαλ-
 λάξαι σφᾶς τῆς τυραννίδος τοῦ Μαξεντίου δεόμε-
 νοι. ἐντεῦθεν πρὸς καθάρεσιν αὐτοῦ διανίσταται 30
 καὶ στρατεύει καὶ πρὸς τὴν Ῥώμην χωρεῖ. ὁ δὲ γε
 Μαξέντιος ἐπὶ πολὺ μὲν ἐντὸς καθῆστο τειχῶν, μὴ

ἀντεπεξίστην τοῖς πολιορκουῖν αὐτόν, ὥστε καὶ σκώμ-
 ματα κατ' αὐτοῦ πεποιῆσθαι ὑπὸ τινων. ὅψε δὲ ποτε
 ἀντιπαρστάξατο, γοητείαις κεχρημένος καὶ δι' ἀνατο-
 μῆς βρεφῶν μαντευόμενος καὶ ἄλλα πρᾶττων ἀθέ-
 5 μιτα, ἃ θεὸς ἐνεποίει τῷ Κωνσταντίνῳ. ἀγωνιῶντι
 γούν δια ταῦτα τύπος αὐτῷ σταυρικός μεσούσης
 ἡμέρας δι' ἀστέρων ἐφάνη κατ' οὐρανὸν καὶ γραφὴ B
 περὶ τὸν σταυρὸν Ῥωμαῖοις στοιχείοις, δι' ἀστέρων
 καὶ αὐτοῖς τυκνόμενοις καὶ φράζουσιν, ἐν τούτῳ νίκα.
 10 ἐκ χρυσοῦ τοίνυν αὐτίκα σχεδιάσας σταυρὸν κατὰ
 τὸν φανέντα τύπον αὐτῷ, καὶ τοῦτον κελεύσας τῆς
 στρατιᾶς αὐκοῦ προπορεύεσθαι, τοῖς τοῦ Μαξεντίου
 συρρήγνυται καὶ ὑπερτερεῖ, ὥς τοὺς πλείους τῶν
 ὑπ' ἐκείνῳ στρατευομένων ἀναιρεθῆναι, τοὺς δὲ
 15 λοιποὺς εἰς φυγὴν ἀπιδεῖν. οἷς καὶ αὐτὸς ὁ Μαξέν-
 τιος συναποδιωράσκων, καὶ ἐν τῇ γεφύρᾳ γενόμενος
 τοῦ Τιβέριδος τῇ καλουμένῃ Βουλβία, σὺν τῷ ἱππῳ
 κατὰ τοῦ ποταμοῦ ἐξωλίσθησε καὶ ἀπώλετο. καὶ ὁ
 μὲν οὕτω διέφθαρτο. οἱ δὲ γε Ῥωμαῖοι τῆς ἐκείνου
 20 τυραννίδος ἀπαλλαγέντες τὰς πύλας τῆς Ῥώμης
 ἀναπετάσαντες εἰσεδέξαντο τὸν Κωνσταντῖνον λαμ- C
 πρῶς, καὶ ὥς ἐλευθερωτὴν αὐτόν τῆς πόλεως εὐφῆ-
 μουν καὶ ἀπεσέμνυνον, καὶ στήλην αὐτῷ ἐν τῇ τῆς
 Ῥώμης ἀγορᾷ στήσαι κοινῶς ἐψηφίσαντο. ὁ δὲ τὸ
 25 τοῦ σταυροῦ σημεῖον ἐγκεχαραγμένην τὴν στήλην
 αὐτοῦ πλασθήσεσθαι διετάξατο· καὶ δόγματα δὲ μὴ
 κολάζεσθαι διὰ τὴν θρησκείαν τοὺς τὸν Χριστὸν σε-WIII4
 βομένους ὥς θεὸν ἐκπεφώνηκεν. οὕτω δὲ καὶ τῆς
 Ἰταλίας καὶ τῆς Ῥώμης αὐτῆς προστεθείσης τῇ βα-
 30 σιλείᾳ αὐτοῦ, αὐτός τε καὶ Λικίνιος ὁ ἐπ' ἀδελφῇ
 γαμβρὸς αὐτοῦ κατελείφθησαν βασιλεῖς. ὁ γὰρ Λι-
 κίνιος τὸν τε τοῦ Μαξιμίνου υἱὸν καὶ τὴν θυγατέρα

ἀπέκτεινε καὶ λοιπὸν ἐκάτερος τούτων τὸν ἕτερον
D ὑπεβλέπετο· ᾧτο γὰρ ἕκαστος τοῦ ἐνὸς ἐπιλείπον-
τος αὐτὸς μόνος ἔσεσθαι μόναρχος, μὴ ὄντος τοῦ
ἀμφισβητήσοντος περὶ τῆς ἀρχῆς. οἱ μὲν οὖν οὕτω
τὸν Λικινίον φασιν ἐγκρατῇ γενέσθαι τῆς Ἰαλε- 5
ρίου μερίδος, κοινωνὸν παρ' ἐκείνου προσληφθέντα,
ὥς εἰρηται· οἱ δὲ τῆς τοῦ Κωνσταντίνου ἀδελφῆς
παρ' αὐτοῦ συζυγείσης αὐτῷ, λέγουσι τοὺς στρα-
τιώτας τῷ Κωνσταντίνῳ χαριζομένους· Καίσαρα αὐ-
τὸν ἀνειπεῖν, καὶ παρ' ἐκείνου σταλῆναι αὐτὸν τῷ 10
Μαξιμίνῳ ἀντιπαραταξόμενον, νευικηκότι δ' ἐκείνου
καὶ κατατροπωσαμένῳ ἐκχωρῆσαι τῆς βασιλείας
ἐκείνῳ, μὴ ἐνοχλεῖν χριστιανοῖς ἐπισκήψαντα, μὴ
μέντοι τὰς ἐντολὰς τηρῆσαι αὐτόν, ἀλλὰ λυττῆσαι
κατὰ χριστιανῶν, οὐδὲν ἤττον τῶν πρὸ αὐτοῦ, εἰ 15
μὴ καὶ μᾶλλον. πᾶσαν γὰρ ὑπερβολὴν ὑπερελάσαι
P II 3 ὁμότιμος· πρὸς ἄλλαις δ' αἰτίαις τῶν πρὸς ἀλλή-
A λους διαφορῶν καὶ ταύτην γενέσθαι. κινήσας οὖν
κατὰ Λικινίου τὴν στρατιὰν ὁ Κωνσταντῖνος, καὶ
πολλάκις αὐτῷ συμβαλὼν, τέλος νικᾷ. εἴτα σπένδε- 20
ται τούτῳ διὰ τὴν ἀδελφήν, καὶ τὴν ἀρχὴν αὐτὸν
οὐκ ἀφείλετο, ἀλλ' ἐπὶ συνθήκαις αὐτῆς αὐτῆς
αὐτῷ παρεχώρησεν· ὁ δὲ ἄπιστος ὢν οὐκ ἐτήρησε
τὰς συμβάσεις. ὅθεν καὶ πάλιν αὐτῷ ὁ Κωνσταντί-
νος ἐπολέμησε· καὶ νικήσας εἴλε τότε τὸ Βυζάντιον 25
καὶ τὴν Χρυσόπολιν. ὁ δὲ γε Λικίνιος εἰς Νικομή-
δειαν ἔφυγε, καὶ ἡ ἀδελφὴ τοῦ Κωνσταντίνου προσ-
ελθοῦσα αὐτῷ ἐδέετο ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς τηρηθῆναι
αὐτῷ τὴν ἀρχήν. ὥς δὲ πρὸς τοῦτο οὐκ ἔσχκε τὸν
ἀδελφὸν κατανεύοντα, περὶ τῆς ἐκείνου σωτηρίας 30
B προσῆγε τὴν δέησιν· καὶ ἔπεισε τὸν ὁμαίμονα. πρόσ-
εισιν αὐτῷ ὁ Λικίνιος ἐν σχήματι ἰδιωτικῷ, καὶ εἰς

Θεσσαλονίκην ἐνδιατρίβειν ἰδιωτεύων κελεύεται. καὶ ὁ μὲν ἐκείσε διῆγεν· οἱ δέ γε στρατιῶται ἡτιῶντο τὸ σωξέσθαι τὸν Αἰκίνιον, ἄπιστον φανέντα πολλάκις καὶ παραβάτην τῶν συνθηκῶν· διὸ καὶ τῇ συγ-
 5 κλήτῳ διὰ γραμμάτων τοῦ βασιλέως ἡ περὶ τούτου ἀνετέθη βουλή. τινὲς μὲν οὖν τοῖς στρατιώταις ἐνδοθῆναι παρὰ τῆς γεφυσίας ἱστόρησαν ὃ σφίσι δοκεῖ ἐπὶ τῷ Αἰκινίῳ διαπράξασθαι, κάκείνους ἐν Θεσσαλονίκη αὐτὸν ἀναιρῆσαι ἢ 'πλησίον Σεργῶν
 10 ἀπίοντα ποι. ἄλλοι δὲ οὐδὲ ἐν Θεσσαλονίκη αὐτόν φασι διατρίβοντα ἡρεμῆσαι, τυραννίδα δὲ μελετᾶν· καὶ τοῦτο γνόντα τὸν βασιλέα Κωνσταντῖνον στείλαι τοὺς αὐτὸν ἀναιρῆσοντας. λέγεται δὲ ἐν ταῖς πρὸς C αὐτὸν μάχαις ἢ ταῖς πρὸς Μαξέντιον θεάσασθαι τινα
 15 τὸν Κωνσταντῖνον ἱππότην καὶ ὤπλισμένον τὸν τοῦ σταυροῦ τύπον ἀντὶ σημαίας ἐπιφερόμενον καὶ τῆς αὐτοῦ προπορευόμενον παρατάξεως. καὶ αὐθις ἐν Ἀδριανουπόλει δύο ὥφθησαν αὐτῷ νεανίαι τὰς τῶν ἐναντίων συγκόπτοντες φάλαγγας. καὶ περὶ τὸ Βυ-
 20 ζάντιον δὲ νυκτὸς καθευδόντων ἀπάντων φῶς ὥφθη αὐτῷ περιαστράψαν τὸν τοῦ οἰκείου στρατεύματος χάρακα. ἐκ τούτων οὖν εἰς ἔννοιαν ἐνήγετο τοῦ θεόθεν αὐτῷ τὰς εὐτυχίας καὶ τὰς νίκας προσγίνεσθαι.

25 Οὕτω δὲ μοναρχήσας ὁ Κωνσταντῖνος καὶ Φλάβιος ὠνομάσθη καὶ οὕτω πως ἐχρημάτιζε Φλάβιος Κωνσταντῖνος, καὶ ἐν Ῥώμῃ διῆγε, τῆς μὲν τῶν εἰδώλων θρησκείας οὐκ ἀποστάς, τὰ περὶ Χριστοῦ δὲ D μνούμενος καὶ ἤδη παραδεχόμενος. σώματος δὲ νο-
 30 σεροῦ καὶ πλείστα φύοντος ἐκ κακοχυμίας καὶ ὕλης μοχθηρᾶς ἔξανθήματα τυχών, ὥς λάβην ταῦτα παρὰ τῶν ἱατρῶν ὀνομάζεσθαι καὶ λέπρα παρεικάζεσθαι.

καὶ τὴν τούτων θεραπείαν ἀπαγορεύεσθαι, εὗρε τοὺς
 W III 5 ἱερεῖς τοῦ ἐν τῷ Καπιτωλίῳ Διὸς οὐκ ἄλλως λέγον-
 τας τεύξεσθαι θεραπείας αὐτὸν εἰ μὴ ἐν παίδων νη-
 πίων ἐτι ἀτμίζοντι λούσαιτο αἵματι. ἀντίκα τοίνυν ἐκ
 πάσης τῆς ὑπ' ἐκεῖνον χώρας συνήκτο τὰ νήπια, καὶ 5
 ἡμέρα ὦριστο τῆς τούτων σφαγῆς. καὶ ὁ βασιλεὺς
 ἀπήει τότε τῷ αἵματι τῶν παιδων λουσόμενος εἰς τὸ
 P II 4 Καπιτώλιον. αἱ δὲ τούτων μητέρες προϊόντος αὐτοῦ
 A γοεράς ἠφίονυν φωνὰς καὶ ὠλόλυζον. ὧν ἀκούσας
 ἐκεῖνος ἤρετο τί τοῦ θρήνου τὸ αἷτιον, καὶ μαθὼν 10
 τὰς μητέρας θρηνεῖν τῶν βρεφῶν, ὥσπερ ἐκ μέθης
 ἀνευεγκῶν, "τὸ μὲν τῆς πράξεως" εἶπεν "ἀνόσιον
 πρόδηλον, ἄδηλον δέ γε τὸ ἀποτελέσμα· εἰ δὲ καὶ
 τοῦτο ἦν ἀναμφίβολον, κρεῖσσον πάσχειν ἐμὲ ταῖς
 νόσοις ταλαιπωρούμενον ἢ τοσούτων βρεφῶν κατα- 15
 ψηφιεῖσθαι ἀπώλειαν καὶ φομφαίᾳ λύπῃς τὰς τῶν
 μητέρων αὐτῶν διελάσαι ψυχάς." καὶ ταῦτα εἰπὼν
 ἐπανῆλθεν, ἀποδοθῆναι ταῖς μητράσι προστάξας τὰ
 νήπια, καὶ χρήματα δὲ δοθῆναι αὐταῖς, ἵν' ἀντίρρο-
 πον ἔξουσιν ἢ καὶ διπλασίονα τὴν χαράν, ὅτι τε 20
 ζῶντα τὰ ἔκγονα ἀπειλήφασιν καὶ ὅτι ἐπὶ τούτοις καὶ
 B χρήματα προσειλήφασιν. ταῦτα δὲ διαπραξαμένῳ
 νυκτὸς αὐτῷ ἐδοξάτην ἄνδρε παρεστάναι διττῷ,
 Πέτρος εἶναι καὶ Παῦλος λέγοντες οἱ ἀπόστολοι τοῦ
 Χριστοῦ, καὶ "εἰ σωματικῆς" ἔλεγον "καὶ ψυχικῆς, 25
 ὑγείας βούλει τυχεῖν, τὸν ἐπίσκοπον μετακάλεσαι
 Σίλβεστρον, κἀκεῖνός σοι καὶ τὴν λύμην ἀκέσται
 τῆς σαρκὸς καὶ ζωῆς ἀνωλεθροῦ καταξιώσει σε." ἐπὶ
 τούτοις ὁ βασιλεὺς τοῦ ὕπνου ἀνευεγκῶν στέλλει
 τοὺς μεταπεμφομένους σὺν αἰδοῖ τὸν ἐπίσκοπον. 30
 καὶ παραγενομένῳ τῷ ἱερῷ Σιλβέστρῳ "εἰπέ μοι"
 ἔφη, "ἐπίσκοπε, θρησκεύονται παρ' ὑμῖν θεοὶ Πέτρος

καὶ Παῦλος ὀνομαζόμενοι· ὁ δὲ "εἰς ἡμῖν θεὸς γινώσκειται" ἀπεκρίνατο, "Πέτρος δὲ καὶ Παῦλος θεράποντες ἐκείνου καὶ ὑπηρέται εἰσὶν." ἐξῆς οὖν ὁ βασιλεὺς διηγεῖται αὐτῷ τὸ ἐνύπνιον, καὶ τὸ καθ' ἡμᾶς παρ' αὐτοῦ μυεῖται μυστήριον καὶ βαπτίζεται. καὶ ἄναισιν ἐκ τῆς παναγοῦς κολυμβήθρας ὑγιῆς ὅλος, καὶ αὐτίκα ἄδειάν τε κηρύττει χριστιανοῖς καὶ τοὺς ναοὺς σφίσιν ἀναπετάννυνσι καὶ νέους ἐφίησιν ἀνεγείρεσθαι. κλείει δὲ τοῦμπαλιν τὰ τεμένη τῶν ψευδωνύμων θεῶν, ἀδεῶς τε θεοσιᾶται προσιέναι τοὺς βουλομένους τῇ πίστει τοῦ Χριστοῦ. βιάζεσθαι μὲν γὰρ οὐδένα ἔλεγε βούλεσθαι, τοὺς δ' ἐκόντας προστιθεμένους τῷ Χριστῷ ἀποδέχεσθαι. ὁ μὲν οὖν οὕτω τῇ πίστει τοῦ Χριστοῦ προσελήλυθε· τὸ κήρυγμα δ' ἐπλατύνετο καὶ παρρησία τοῖς χριστωνύμοις ἐδόδοτο. προσίασιν οὖν τῇ τοῦ βασιλέως μητρὶ Ἰουδαῖοι, ἡπατῆσθαι λέγοντες τὸν βασιλέα καὶ ἔργῳ θεοφιλεῖ ἔργον ἀναμίξαι θεομισές, θεοφιλὲς μὲν τὴν τῶν εἰδώλων καθαιρέσιν ὀνομάζοντες, θεομισὲς δὲ τὴν πίστιν τὴν εἰς Χριστόν· μόνον γὰρ εἶναι θεὸν ἀληθῆ τὸν παρ' αὐτῶν θρησκευόμενον· τὸν Ἰησοῦν δὲ ἄνθρωπον οἱ ἀλιτῆριοι κακοῦργον ἀπεκάλουν καὶ γόητα. ἀναφέρει ταῦτα ἡ μήτηρ τῷ βασιλεῖ καὶ υἱῷ· ὁ δὲ διαλεχθῆναι δεῖν ἔκρινεν ἐπ' ἀκροάσει αὐτοῦ καὶ τῶν τῆς γερουσίας λογάδων τοὺς ταῦτα λέγοντας Ἰουδαίους τῷ Ῥώμῃς ἐπισκόπῳ Σιλβέστρῳ καὶ τοῖς περὶ αὐτόν, ἵν' οὕτω γνοίῃ τίνα τὰ παρὰ τῶν Ἰουδαίων εἰσὶν εἰσαγόμενα. γέγονεν ἡ διάλεξις. ἔδοξαν οἱ λόγοι τοῦ ἱεροῦ Σιλβέστρου ἐπικρατέστεροι. ἐκ διαλεκτικῆς δυνάμεως ὑπερτερεῖν οἱ Ἰουδαῖοι τὸν Σιλβέστρου ἔλεγον, σημείων ἐξήτουν ἐπιδείξιν. μᾶλλον δὲ τις παρ' αὐτοῖς γόης ἀνὴρ Ζαμ-

βρῆς καλούμενος βοῦν ἐνεθῆναι ἡξίου, διὰ τούτου
 λέγων μέλλειν ἐνδειξασθαι τὴν δύναμιν τοῦ οἰκείου
 θεοῦ. προσήχθη ὁ βοῦς, πεπλησίακεν αὐτῷ ὁ Ζαμ-
 βρῆς, ὑπεψιδύρισε τι αὐτῷ εἰς τὸ οὐς. κάκεινος
 μέγα τι καὶ γοερὸν μυκησάμενος καὶ τρόμφ συνδι- 5
 νηθεὶς καταπέπτωκε καὶ νενέκρωτο. ἡῦχουν ἐπὶ
 WIII6 τοῦτῳ οἱ Ἰουδαῖοι, τὸ τοῦ σφετέρου θεοῦ ὄνομα μὴ
 στέγειν λέγοντες τὸν ἀκούοντα. "τί δέ," φησὶν ὁ
 B Σίλβεστρος, "ὁ λέγων τοῦτο τῷ ξῷφ πρὸς τὸ οὐς
 οὐκ ἀκούει τοῦ λεγομένου; πῶς οὖν οὐ θνήσκει; κά- 10
 κεῖνος "οὐ λόγων" ἔφη "στροφῆς τε καὶ πιθανότη-
 τος ἄρτι χρεῖα, ἀλλ' ἔργων, ἐπίσκοπε." "εἰ οὖν τὸν
 παρὰ σοῦ νεκρωθέντα τοῦτον ταῦρον" ὁ Σίλβεστρος
 εἶπε "ζωώσω αὐτὸς τῇ τοῦ Χριστοῦ ἐπικλήσει, οὐκ
 ἂν τι μείζον δόξω ποιεῖν καὶ μεγάλην ἀποδείξω τὴν 15
 δύναμιν τοῦ Χριστοῦ;" κάκεῖνος κατέθετο καὶ κατὰ
 τῆς σωτηρίας τοῦ βασιλέως εὐθὺς ἐξαμώσατο, εἰ τὸν
 ταῦρον ἴδοι ἀναβιώσαντα, τὸν Χριστὸν ὁμολογήσαι
 θεόν. καὶ ὁ Σίλβεστρος εἰς οὐρανὸν ἀτενίσας καὶ
 τὸν κύριον ἐπικαλεσάμενος ἔστη τοῦ ταύρου ἐγγύς, 20
 καὶ τὴν φωνὴν ἐπάρας ἐβόησεν "εἰ θεὸς ἀληθὴς
 C ἐστίν ὃν ἐγὼ κηρύττω Χριστόν, ἔγεραι, ταῦρε, καὶ
 στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου." ἀντίκα γοῦν κινήθεις
 ὁ ταῦρος ἀνέθορε. καὶ οἱ παρόντες "μέγας ὁ τοῦ
 Σιλβέστρου θεός" ἐξεβόησαν. Ἰουδαῖοι δὲ καταπλα- 25
 γέντες τῷ θαύματι τοῖς ποσὶ τοῦ ἁγίου προσέπιπτον
 καὶ ἰκέτευον ἰλεώσασθαι αὐτοῖς τὸν θεὸν καὶ τοῦ
 θείου σφᾶς ἀξιῶσαι βαπτίσματος· καὶ ἡ αἰόδιμος δὲ
 τοῦ βασιλέως μήτηρ, ἀμύητος οὖσα, ἡξίου καὶ μυη-
 θῆναι καὶ βαπτισθῆναι· τυχοῦσα τοίνυν τοῦ ἔφετοῦ, 30
 καὶ τὸν ἀληθῆ ἐπιγνοῦσα θεόν, τοὺς τόπους οὓς οἱ
 ἄρατοι πόδες Χριστοῦ, ὡς εἰρήνην εὐαγγελισαμένου,

διώδευσαν, θεάσασθαι ἐπεθύμησε. καὶ συμπαραλα-
 βούσα τὸν θεσπέσιον Σίλβεστρον εἰς Ἱεροσόλυμα
 παραγέγονε· καὶ τὸ τοῦ κυρίου προσκυνήσασα μνη- D
 μα καὶ τὸν θεὸν εὐρηκυῖα σταυρόν, ἐν ᾧ προσε-
 5 πάγη σωματικῶς ὁ θεὸς ἡμῶν, ναοὺς τε δομησαμένη
 πολυτελεῖς, πρὸς τὸν υἱὸν καὶ βασιλέα ἐπανελήλυ-
 θεν. υἱοὺς δ' ἐκ Φαύστας τῆς τοῦ Μαξιμιανοῦ
 θυγατρὸς ὁ βασιλεὺς ἐγείνατο τρεῖς, Κωνσταντῖνον,
 Κωνσταντίον καὶ Κώνσταντα, καὶ θυγατέρα Ἐλένην,
 10 ἣ τῷ Ἰουλιανῷ συνώκησεν ὕστερον. εἶχε δὲ καὶ ἐκ
 παλλακῆς υἱὸν ἔτερον, Κρίσπον καλούμενον, τῶν
 ἄλλων αὐτοῦ υἱέων πρεσβύτερον, ὃς καὶ παρὰ τῷ
 πρὸς Λικίνιον πολέμῳ πολλάκις ἠρώστειν. τούτῳ
 ἡ μητρὶς Φαύστα ἐπιμανεῖσα ἐρωτικῶς, ἐπεὶ μὴ P II 6
 15 εὐπειθοῦς ἐκείνου ἐτύγχανε, κατεῖπε πρὸς τὸν πα- A
 τέρα ὡς ἐφώντος αὐτῆς καὶ βιάσασθαι πολλάκις
 ἐπιχειρήσαντος. διὸ καὶ θάνατον ὁ Κρίσπος παρὰ
 τοῦ πατρὸς κατεδικάσθη, πεισθέντος τῇ γαμετῇ.
 ὡς δ' ἔγνω μετέπειτα ὁ αὐτοκράτωρ τὸ ἀληθές, καὶ
 20 τὴν γυναῖκα ἐκόλασε διὰ τε τὸ ταύτης ἀκόλαστον
 καὶ τὸν φόνον τὸν τοῦ παιδός. εἰσαχθεῖσα γὰρ ἐν
 λουτρῷ ἡ Φαύστα σφοδρῶς ἐκκαυθέντι ἐκεῖ τὴν
 ζωὴν βιαίως ἀπέρρηξε. Σαρματῶν δὲ καὶ Γότθων
 κατὰ τῆς Ῥωμαίους ὑπηκόου κεκινημένων καὶ τὴν
 25 Θρακίαν μοῖραν ληξομένων, διανίσταται κατ' αὐ-
 τῶν Κωνσταντῖνος ὁ μέγιστος· καὶ τὴν Θράκην κα-
 ταλαβὼν τοῖς βαρβάροις συρρήγγνται, καὶ κατ' αὐ-
 τῶν ἴσθησι λαμπρότατον τρόπαιον.

Κατὰ δὲ θεῖον χρῆσμον βουλευθεὶς ἀνεγείραι 3
 30 πόλιν, ὡς ἂν αὐτὴν ἐπὶ τῷ οἰκίῳ καλέσῃ ὀνόματι, B
 πρότερον μὲν ἐν Σαρδικῇ ταύτην κτίσαι προέθετο·
 εἶτα ἐν Σιγείῳ, τὸ δὲ τῆς Τρωάδος ἐστὶν ἀκρωτή-

ριον, ἔνθα καὶ θεμελίους αὐτὸν καταβαλέσθαι φασί.
 καὶ αὐθις ἐν Χαλκηδόνι τὴν πόλιν ἤρξατο ἀνιστᾶν.
 λέγεται δὲ καθίπτασθαι αἰετοὺς καὶ τὰ τῶν οἰκοδό-
 μων ἀρπάζειν σπαρτία· τὸν μεταξὺ δὲ διυπταμένους
 πορθμὸν ῥίπτειν αὐτὰ κατὰ τὸ Βυζάντιον. τοῦτο 5
 γοῦν πολλάκις γενόμενον ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ,
 καὶ οὐκ ἐδόκει τυχαίως γίνεσθαι τὸ γινόμενον, ἀλλὰ
 τι διὰ τούτου τὸ θεῖον παραδηλοῦν. ἐφίσταται γοῦν
 αὐτὸς τῷ Βυζαντίῳ ὁ αὐτοκράτωρ, τὸν τόπον κατα-
 C σκοποῶν ἀρέσκειται, μετατίθῃσι τὸν σκοπὸν, μετάγει 10
 W III τούτους τεχνίτας ἐκ Χαλκηδόνης ἐκεῖ, τὴν πόλιν φιλο-
 τίμως οἰκοδομεῖ, Κωνσταντινούπολιν αὐτὴν ἐπὶ τῷ
 ὀνόματι τῷ οἰκίῳ καλεῖ, καὶ ἀνατίθῃσιν αὐτὴν τῇ
 παρθένῳ καὶ θεομήτορι. ἤδη δὲ ἀπαρτισθείσης τῆς
 πόλεως κατὰ τὴν ἐνδεκάτην τοῦ Μαΐου μηνὸς τελεῖ 15
 τὰ ταύτης γενέθλια εἰτουν ἐγκαίνια, ἔτους ἐνιστα-
 μένου πεντακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τριακοστοῦ
 ὀγδόου. ὅτε, ὥς τινες ἱστορήκασιν, τὸν ἀστρονόμον
 καλέσας Οὐάλεντα, τῶν τότε περὶ τὴν τέχνην ταύτην
 ἐσχολακότων τὸν ἀκριβέστερον, ἐκέλευσεν ἐπὶ τῷ 20
 γενεθλίῳ τῆς πόλεως συντάξαι θεμάτιον, ἵν' ὁπόσους
 μέλλοι διαμεῖναι αὕτη γνοίῃ ἐνιαυτούς. ὁ δὲ εἰς
 ἑξακοσίους καὶ ἐνενήκοντα πρὸς τοῖς ἑξ ἐνιαυτούς
 D διαρκέσαι αὐτὴν ἀπεφοίβασεν· οἵπερ ἤδη καὶ παρ- 25
 ερρουήκεσαν πρὸ πολλοῦ. ἡ γοῦν ἐψευσμένην ὑπο-
 ληπτέον τὴν τοῦ Οὐάλεντος πρόρρησιν καὶ διημαρ-
 τημένην τὴν τέχνην ἢ ἐκεῖνα νομιστέον ἐκεῖνον εἰ-
 πεῖν τὰ ἔτη, ἐν οἷς τὰ τῆς πολιτείας ἔθῃ ἐτηρεῖτο
 καὶ ἡ κατάστασις καὶ ἡ γερούσια τετίμητο καὶ οἱ
 ταύτης ἦνθουν πολῖται καὶ ἔννομος ἦν ἐπιστάσια, 30
 τὸ κράτος δὴ τὸ βασίλειον, ἀλλ' οὐκ ἄντικρυς τυ-
 ραννίς, ἰδία τὰ κοινὰ τῶν κρατούντων λογιζομένων

καὶ εἰς οἰκείας ἀπολαύσεις χρωμένων αὐτοῖς, καὶ
τούτων ἐνίας οὐκ εὐαγεῖς, καὶ δωρουμένων οἷς βού-
λονται τὰ δημόσια καὶ οὐ ποιμένων τρόπον τοῖς
ὑπηκόοις προσφερομένων, κειρόντων τὸ περιττὸν
5 τῆς τριχὸς καὶ πεφεισμένως ἐμπορουμένων τοῦ γά-
λακτος, ἀλλὰ δίκην ληστῶν αὐτὰ καταδυνάμει τὰ P Π 7
πρόβατα καὶ τῶν σαρκῶν ἐμπορουμένων ἢ καὶ αὐ- A
τοὺς ἐκμυζώντων τοὺς μυελούς. ἡ μὲν οὖν πόλις
οὕτω παρὰ τοῦ εὐσεβοῦς ἐκείνου βασιλέως ἀνωκο-
10 δόμητο κατὰ τὸ πάλαι Βυζάντιον. τὸ δὲ Βυζάντιον
πόλις καὶ πρῶην ἐτύγγανεν οὐ τῶν ἀνωνύμων ἢ
τῶν ἀσήμεων, ἀλλὰ καὶ πλήθει πολιτῶν εὐθηνου-
μένη καὶ πλούτῳ καὶ ἀνδρῶν γενναιότητι καὶ τει-
χῶν ἐρυμνότητι, καὶ τοσοῦτον ὥς ἐπὶ τρεῖς ἔνιαυ-
15 τοὺς ἐπὶ Σευήρου τοῦ ἐν Ῥώμῃ τῇ παλαιᾷ βασιλεύ-
σαντος παρὰ Ῥωμαίων πολιορκεῖσθαι καὶ πολλὰ
παρὰ τῶν πολιορκουμένων ὑποστῆναι αὐτούς, ὥς ἐν
τοῖς περὶ Σευήρου μοι προῖστορήται. περὶ δὲ τῆς
τῶν Βυζαντιῶν δυνάμεως καὶ τῆς τῶν τειχῶν ὀχυ-
20 ρότητος ταῦτα ὁ Δίων ἐν τοῖς περὶ Σευήρου φησί· B
“Τείχη δὲ τὸ Βυζάντιον καρτερώτατα εἶχεν· ὃ τε γὰρ
θώραξ αὐτῶν λίθοις τετραπέδοις παχέσι συνφυκοδό-
μητο, πλαξὶ χαλκαῖς συνδουμένοις, καὶ τὰ ἐντὸς αὐ-
τῶν καὶ χώμασι καὶ οἰκοδομήμασιν ὠχύρωτο, ὥστε
25 καὶ ἐν τείχεσσι παχὺ τὸ πᾶν εἶναι δοκεῖν. πύργοι τε
πολλοὶ καὶ μεγάλοι ἔξω τε ἐκκείμενοι καὶ θυρίδας
πέριξ ἐπαλλήλους ἔχοντες ἦσαν. καὶ τὰ μὲν πρὸς
τὴν ἡπειρον τείχη ἐς μέγα ὕψος ἦρτο, τὰ δὲ πρὸς
θάλασσαν ἦττον ὑψοῦτο, οἳ τε λιμένες ἐντὸς τείχεος
30 ἀμφοτέροι κλειστοὶ ἀλύσεσιν ἦσαν καὶ αἱ χηλαὶ αὐ-

18 προῖστορήται] vol. I, p. 606.

20 Δίων] l. 74, 10—14.

τῶν πύργους ἐφ' ἑκάτερα πολὺ προέχοντας ἔφερον.
 πλοῖα δ' ἦσαν τοῖς Βυζαντίοις πεντακόσια, τὰ μὲν
 πλεῖστα μονήρη, ἔστι δ' ἅ καὶ δίκροτα, καὶ τισιν
 C αὐτῶν καὶ ἐκ τῆς πρῆρας καὶ ἐκ τῆς πρύμνης πη-
 δάλια ἤσκητο, καὶ κυβερνήτας ναύτας τε διπλοῦς 5
 εἶχον, ὅπως καὶ ἐπιπλέωσι καὶ ἀναχωρῶσι μὴ ἀνα-
 σταφόμενοι καὶ τοὺς ἐναντίους ἐν τε τῷ πρόσπλῳ
 καὶ τῷ ἀπόπλῳ αὐτῶν σφάλλωσι." πρὸς τούτοις ἐπά-
 γει ὁ Δίων ὥς ἐπὶ ἀπὸ τῶν Θρακίων πυλῶν πύρ-
 γοι καθεστηκότες πρὸς τὴν θάλασσαν ἦσαν· τούτων 10
 δ' εἰ μὲν τις ἄλλῳ τῷ προσέμιξεν, ἤσυχος ἦν· εἰ δὲ
 δὴ τῷ πρῶτῳ τι ἐνεβόησεν ἢ καὶ λίθον προσέριψεν,
 αὐτός τε ἐλάλει ἕκ τινος μηχανῆς καὶ τῷ δευτέρῳ
 τὸ αὐτὸ παρεδίδου ποιεῖν, καὶ οὕτω διὰ πάντων
 ὁμοίως ἐχώρει, οὐδὲ ἐπετάραττον ἀλλήλους, ἀλλ' ἐν 15
 τῷ μέρει πάντες παρὰ τοῦ πρὸ αὐτοῦ ὁ ἕτερος τὴν
 W III 8 D τε φωνὴν καὶ τὴν ἡγὴν διεδέχοντο. τοιαύτη μὲν οὖν
 τοῦ Βυζαντίου πάλαι ἢ πόλις ἐτύγχανεν· ὁ δὲ αἰό-
 διμος Κωνσταντῖνος πολλαπλασίαν αὐτὴν ἐξειργά-
 σατο. καὶ ναοὶ δὲ ἐν αὐτῇ παρ' αὐτοῦ καθιδρύ- 20
 θησαν καὶ πολλὰ πρὸς κόσμον ταύτης γεγόνασιν.
 ἐπὶ πᾶσι δὲ καὶ ὁ κυκλοτερὴς κίων ὁ πορφυροῦς, ὃν
 ἐκ Ῥώμης, ὥς λόγος, κομισθέντα κατὰ τὴν ἀγορὰν
 ἔστησεν, ἢ κατέστρωται λιθίναις πλαξίν, ἀφ' ὧν
 Πλακωτὸν παρωνόμασται, καὶ ἐπ' αὐτοῦ χάλκεον 25
 ἐνίδρυσεν ἄγαλμα, θαῦμα ἰδέσθαι διὰ τε τὴν τέχνην
 διὰ τε τὸ μέγεθος. τὸ μὲν γὰρ πελώριον ἦν, ἢ δὲ
 ἀκριβείαν ἐδείκνυ χειρὸς ἀρχαίας μικροῦ πλαττούσης
 καὶ ἔμπνοα· λέγεται δὲ τοῦ Ἀπόλλωνος εἶναι στήλην
 P II 8 A τὸ ἄγαλμα, καὶ μετενεχθῆναι ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Φρυγίᾳ 30
 πόλεως τοῦ Ἰλίου. ὁ δὲ θειότατος αὐτοκράτωρ ἐκεί-
 νος εἰς οἴκειον ὄνομα τὸ ἄγαλμα ἔστησε, τῇ κεφαλῇ

τούτου τινὰς τῶν ἡλῶν ἑναρμολογούμενος, οὐ τὸ σῶμα
 τοῦ κυρίου προσεπατάλευσαν τῷ σωτηρίῳ σταυρῷ,
 ὃ καὶ μέχρις ἡμῶν διήρκεσεν ἐπὶ τοῦ κίονος ἐστη-
 κός. πέπτωκε δὲ βασιλεύοντος Ἀλεξίου τοῦ Κομνη-
 5 νοῦ, ἀνέμου πνεύσαντος βιαίου τε καὶ σφοδροῦ·
 κακείνῳ τε συντέτριπτο καὶ πολλοὺς τῶν ἐκεῖ παρα-
 τυχόντων συνέτριψε. καὶ τὸ Παλλάδιον δὲ ἀπὸ τῆς
 Τροίας μετένεγκε καὶ ἐν τῇ Πλακωτῇ καὶ τοῦτο
 ἐστήσεν ἀγορᾷ. ἄλλοις τε οὖν, ὡς εἴρηται, πολλοῖς
 10 τὴν πόλιν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐκόσμησε καὶ πρό-
 τερον ἐπισκοπὴν ὃν τὸ Βυζάντιον τῆς Θρακικῆς Ἡρα- B
 κλείας, ὡς ὑπὸ Σευήρου τοῖς Πειρινθίοις ὑποτεθὲν
 μετὰ τὴν ἄλωσιν, ὡς ἐν τοῖς περὶ Σευήρου ἱστορή-
 και, εἰς τιμὴν ἀνήγαγε πατριαρχικὴν, τῇ πρεσβυτέρᾳ
 15 Ῥώμῃ τὰ πρεσβεῖα τηρήσας διὰ τὴν πρεσβυγένειαν
 καὶ τὸ τὴν βασιλείαν ἐκεῖθεν ἐνταῦθα μετενεχθῆναι.
 ἦν δὲ τότε τοῦ Βυζαντίου ἐπίσκοπος Μητροφάνης ὁ
 λερωάτος, υἱὸς Δομετίου ἀδελφοῦ Προβίου τοῦ βα-
 σιλέως γενόμενος, ὅσπερ δὴ ὁ Δομέτιος ἐξ ἀπιστίας
 20 εἰς πίστιν μετενεχθεὶς, καὶ διὰ τοῦτο τὴν Ῥώμην
 λιπαίν, εἰς τὸ Βυζάντιον παραγέγονε, καὶ εἰς τὴν τῆς
 ἐπισκοπῆς ἀνήχθη περιωπὴν. μεθ' ὃν Πρόβιος υἱὸς
 αὐτοῦ ἕτερος εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν τοῦτον ἰδρύεται
 θρόνον, ὃν Μητροφάνης ὁ ἀδελφὸς διεδέξατο. C
 25 Ἐπὶ τούτου τοῦ αὐτοκράτορος καὶ ὁ Ἄρειος τῆς 4
 ἐν Ἀλεξανδρίᾳ ἐκκλησίας ἱερεὺς ἐγνωρίζετο, κτίσμα
 τολμήσας εἰπεῖν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ λόγον καὶ
 οὐσίας ἐτέρας καὶ οὐ συναῖδιον τῷ πατρί, οὐκ αὐ-
 τὸς γωνήτωρ τῆς αἰρέσεως γεγονώς. πρῶτος γὰρ
 30 Ὀριγένης πρὸς ἄλλαις πλείσταις δόξαις διεφθαρμέ-
 ναις καὶ τὸν μονογενῆ υἱὸν τοῦ θεοῦ κτιστὸν καὶ
 ἀλλότριον εἶναι τῆς οὐσίας τῆς πατρικῆς εἰσηγήσατο.

καὶ μὴ δυνάμενον ὁρᾶν τὸν πατέρα, καὶ αὐτὸν δὲ τὸν υἱὸν ἀόρατον εἰσήγε τυγχάνειν τῷ πνεύματι, ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ ἔξερευγόμενος ταυτὶ τὰ ἀπόφημα, ἀλλ' ἦσαν ἐν μόνοις γραμμασι κείμενα σεσίληντό τε καὶ οὐπω δεδημοσίευντο· ὁ Ἄρειος δὲ εἰς προὔπτον ταῦτα προήνεγκε καὶ ἐπὶ τῶν δωματίων ἐκήρυξε καὶ πολλοὺς εἰς ἀσέβειαν ὑπεσκέλισε θορύβων τε καὶ σχισμάτων τὰς ἐκκλησίας ἐνέπλησεν. ὁ γνοὺς ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς ἐκεῖνος ἐν Νικαίᾳ τῇ Βιθυνῶν συνελθεῖν τοὺς τῶν ἐπαρχιῶν ἐπισκόπους ἐκέλευσε, καὶ ἀθροισθέντων τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ ἀγίων πατέρων, ἐν οἷς ἦσαν καὶ ἱερεῖς τινες καὶ διάκονοι, ἀλλὰ μέντοι καὶ μοναχοί, ὅτε καὶ ὁ μέγας Ἀθανάσιος ἐκεῖ παρῇν τῷ τῶν διακόνων ἔτι κατειλεγμένος ὦν τάγματι, καὶ αὐτὸς ὁ χριστιανικώτατος βασιλεὺς ἀφίκετο πρὸς τὴν Νίκαιαν, καὶ συγκαθίσας τοῖς ἱεροῖς πατράσιν ἐκείνοις ἐπέτρεπε ζητῆσαι τὰ παρὰ τοῦ Ἀρείου λεγόμενα καὶ διαγνώ- ναι εἴ τι τῆς ὀρθῆς ἐκκλίνουσι δόξης. οἱ δὲ ζητήσαντες καὶ ἀκριβῶς ἐξετάσαντες τὸν μὲν υἱὸν ὁμοούσιον καὶ ὁμότιμον καὶ συναῖδιον ἐδογματίσαν τῷ πατρί, τὸν Ἀρείον δὲ καὶ τοὺς ἐκείνῳ ὁμόφρονας τῆς τῶν ὀρθοδόξων ὁμηγύρεως ἔξεκήρυξαν. ἦν δὲ τῶν τὰ Ἀρείου πρεσβευόντων καὶ ὁ Παμφίλου Εὐσέβιος, τῆς ἐν Παλαιστίνῃ Καισαρείας τυγχάνων ἐπίσκοπος, ὃς μετέπειτα λέγεται ἀποστῆναι τῆς τοῦ Ἀρείου δόξης καὶ ὁμογνωμονῆσαι τοῖς συναῖδιον τὸν υἱὸν καὶ ὁμοούσιον τῷ πατρὶ δογματίζουσι καὶ δεχθῆναι παρὰ τῶν θείων πατέρων εἰς κοινωνίαν. οὕτω μὲν οὖν ταῦθ' ἱστορούμενα παρὰ τινων εὗρηται. ἀμφίβολα δ' ἐκεῖνος αὐτὰ δι' ὧν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ εὗρηται συγγραφάμενος τίθησι.

πολλαχοῦ γὰρ ἐν τῷ εἰρημένῳ συγγράμματι ἀρειανίζων καταλαμβάνεται, αὐτίκα περὶ που τὴν ἀρχὴν τοῦ βιβλίου τὸν Δαβὶδ εἰσάγων λέγοντα "αὐτὸς εἶπε, καὶ ἐγενήθησαν· αὐτὸς ἐνετείλατο, καὶ ἐκτί-
 5 σθησαν", φησὶ τὸν μὲν πατέρα καὶ ποιητὴν ὡς πανηγγεμόνα νομίζεσθαι βασιλικῷ προστάττοντα νεύματι, τὸν δὲ τούτου δευτερεύοντα θεῖον λόγον ταῖς πατρικαῖς ὑπουργοῦντα ἐπιταγαῖς. καὶ μετὰ τινα λέγει C
 τοῦτον ὥσανει τοῦ πατρὸς ὑπάρχοντα δύναμιν καὶ
 10 σοφίαν καὶ τὰ δευτερεῖα τῆς κατὰ πάντων βασιλείας καὶ ἀρχῆς ἐμπεπιστευμένον. καὶ αὐτίς μετ' ὀλίγα καὶ ὅτι ἐστὶν οὐσία τις προκόσμιος ζῶσα καὶ ὑφεστῶσα ἢ τῷ πατρὶ καὶ θεῷ τῶν ὄλων εἰς τὴν τῶν γενητῶν δημιουργίαν ὑπηρετησαμένη, καὶ ὁ Σολο-
 15 μῶν λέγει προσώπῳ τῆς τοῦ Θεοῦ σοφίας "κύριος ἔκτισέ με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ" καὶ ἐξῆς. καὶ μεθ' ἕτερα πλείονα φάσκει "καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις, οἷα Θεοῦ λόγον προόντα καὶ πρὸ αἰώνων ἀπάντων οὐσιωμένον, τὴν σεβάσμιον τιμὴν παρὰ τοῦ πατρὸς εἰ-
 20 ληφότα, προσκυνεῖσθαι ὡς ἂν Θεόν." ταῦτα καὶ ἕτερα τοῖς ἀρειανίζουσι δόγμασι δεικνύουσιν ὁμό- D
 φρονα τὸν Εὐσέβιον, εἰ μὴ τις φαίῃ πρὸ τῆς ἐπιστροφῆς αὐτῷ πονηθῆναι τούτων τὴν συγγραφὴν. εὗρηται γὰρ ἐν τῷ πρακτικῷ τῆς πρώτης συνόδου
 25 ὑπερμαχῶν τοῦ ὀρθοῦ δόγματος. ἡ μὲν οὖν ἀγία σύνοδος τὸ ὁμοούσιον καὶ συναῖδιον ἐπὶ τοῦ υἱοῦ δογματίσασα καὶ τὸ θεῖον αὐτίκα τῆς πίστεως ἐξέθετο σύμβολον περὶ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ θεολο-

2 τὴν ἀρχὴν] Hist. eccl. 1, 2, p. 5, 20 ed. Reading.

8 μετὰ τινα] Ib. p. 6, 33.

11 μετ' ὀλίγα] Ib. p. 7, 12.

17 φάσκει] Ib. p. 14, 19, ubi ὑπειληφότα.

γήσασα ἐν αὐτῷ καὶ μέχρι τοῦ "οὐ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος" τὸ τούτου τέλος ποιησαμένη. ἡ γὰρ περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος θεολογία μετέπειτα προσετέθη ἐν τῇ δευτέρᾳ συνόδῳ τῆς περὶ τούτου γενομένης ζητήσεως, ἢ κατὰ Μακεδονίου συνῆκτο. 5

PH 10 ὁ δ' ἰσαπόστολος αὐτοκράτωρ ἐπὶ τῇ τῶν πατέρων
 A ὁμονοίᾳ ἦσθεις, ἐδεξιωῦτο αὐτούς. καὶ τινων ὑπὲρ
 τῆς τοῦ σωτῆρος ὁμολογίας φερόντων τὰ στίγματα
 ἐν τοῖς σώμασιν, κατησπάζετο τὰ πεπηρωμένα τού-
 των μέλη καὶ μόρια, καὶ αὐτοὺς διὰ τὰς πηρώσεις 10
 αὐτῶν ἐμακάριζε. δοθέντων δὲ λιβέλλων αὐτῷ κατὰ
 τινων ἐπισκόπων, οὗτ' ἀνέγνω τούτους οὗτ' εἰς ζή-
 τησιν ἤνεγκεν, ἀλλ' ἐνώπιον ἀπάντων πρὸς αὐτοὺς
 ἀπετέφρωσεν, ἐπειπὼν ὅτι "κἂν ἀντόπτης ἐγενόμην
 ἀρχιερέως τινὸς ἁμαρτάνοντος, τῇ πορφυρίδι μου 15
 ἂν αὐτὸν συνεκάλυψα." ἐκεῖθεν εἰς τὸ παρ' αὐτοῦ
 κτισθὲν βασίλειον ἄστυ τοὺς θείους ἐκείνους μετα-
 γαγὼν πατέρας καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν εὐλογίας ἀξιώσας
 B αὐτὸ καὶ χειροτονηθῆναι παρασκευάσας ἐν αὐτῷ
 δεύτερον πατριάρχην τὸν ἱερὸν Ἀλέξανδρον· ὁ γὰρ 20
 αἰοίδιμος Μητροφάνης μετέλλαξε τὴν ζωὴν· ἀφῆκεν
 WIII 10 ἕκαστον εἰς τὴν οἰκίαν ἀπελθεῖν παροικίαν, τιμαῖς
 τε καὶ δωρεαῖς αὐτοὺς φιλοφρονησάμενος.

Ἡ δὲ τοῦ βασιλέως μήτηρ ἡ μακαρία Ἑλένη εἰς
 γῆρας βαθὺ καταντήσασα· ὀγδοήκοντα γὰρ λέγεται 25
 ζῆσαι ἐνιαυτούς· πρὸς τὰς οὐρανίους ἀπῆρε μονάς,
 ἣν ὁ υἱὸς ἐν τῷ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ναῷ βασιλι-
 κῶς ἐδησαύρισε. ἐκεῖνος δὲ κατὰ Περσῶν ἐκστρα-
 τεύων τριήρεσι κομίζεται εἰς τὴν Σωτηρόπολιν, ἣ νῦν
 ὀνομάζεται Πύθια· καὶ τοῖς ἐκεῖ χρησάμενος θερμοῖς 30
 C ὕδασιν, ἐνθα καὶ φάρμακόν τι πιεῖν δηλητηρίον λέ-
 γεται παρὰ τῶν ἐτεροθαλῶν αὐτῷ κερασθὲν ἀδελφῶν,

εἰς Νικομήδειαν παραγίνεται· ὅπου καὶ τετελεύτηκε, νοσήσας ἐφ' ἱκανόν, ἐτῶν γεγονὼς πέντε πρὸς τοὺς ἑξήκοντα, βασιλεύσας δ' ἐκ τούτων τριάκοντα πρὸς δυσὶν, ἐνδεόντων δύο μηνῶν. ὃν ὁ υἱὸς Κωνσταντίος
 5 ἔξ' Ἀντιοχείας παραγενόμενος· ἐκεῖ γὰρ ἦν τοῖς Πέρσαις ἀντιμαχόμενος· ἔτι ζῶντα εὐρῶν ἐκήδευσεν μεγαλοπρεπῶς, καὶ ἐν τῷ τῶν ἀγίων Ἀποστόλων κατέθετο ἱερῶ, ἐν ἰδιαζούσῃ μέντοι στοᾷ, ἣν ἐπὶ ταφῇ τοῦ πατρὸς αὐτὸς ᾤκοδόμησεν.

- 10 Ἰστορεῖται δὲ ὁ αἰδιδίμος ἐκεῖνος αὐτοκράτωρ ἀφειδῶς τε τὰ χρήματα ἀναλίσκειν καὶ ταῦτα πορίζειν ἑαυτῷ ἀφειδέστερον, ὥς μὴ μεγαλοπρέπειαν κρίνεσθαι τὸ περὶ τὰς δαπάνας φιλότιμον, ἀντικρὺς δέ· ἀλλὰ μὴ τι φαῦλον ἐρῶ περὶ τοῦ θεοῦ ἐκείνου ἀν-
 15 δρός. ὅθεν καὶ ὁ βέβηλος Ἰουλιανὸς ἐν τῷ περὶ τῶν Καيسάρων λόγῳ αὐτοῦ ἀποσκώπτων ὥσπερ εἰς τὸν εὐσεβέστατον τουτουὶ βασιλέα διὰ τὸ πολυδάπανον πλάττεται τὸν Ἑρμῆν διαλεγόμενόν οἱ καὶ τί ἂν εἴη γνῶρισμα βασιλέως ἀγαθοῦ πυνθανόμενον, κάκεινον
 20 πρὸς τὸ ἐρώτημα λέγοντα πολλὰ κεντῆσθαι τὸν αὐτοκράτορα χρῆναι καὶ ἀναλίσκειν πολλά. λέγεται δὲ μὴδὲ λόγοις ἀνομίλητος εἶναι, ἀλλὰ καὶ περὶ τούτους ἐσπουδακέναι οὔτι μείον τῶν ὀπλων. κἀντεῦθεν αὐτῷ τὴν γλῶτταν γενέσθαι πρὸς διάλεξιν εὐθικτον, ^{PII 11}
 25 καὶ τινας ἱγγας προσεῖναι αὐτῇ κατακηλούσας τὰς ^A τῶν ἀκροατῶν ἀκοάς. ἀναγέγραπται δὲ καὶ μισοπότηρος εἶναι καὶ εἰωθὼς λέγειν μηδενὸς τῶν ἀπάντων τῆς τῶν κοινῶν πραγμάτων καταστάσεως ἔνεκεν τὸν κρατοῦντα φείδεσθαι δεῖν, μὴδ' αὐτῶν τῶν οἰκείων
 30 μελῶν. τοῖς δὲ μεταβαλλομένοις ἐκ πονηρίας φιλάν-

θρῶπῳ διατιθέμενος ἔλεγεν ὅτι τὸ νοσοῦν μέλος ἀποκοπτόν καὶ σεσηπός, ἵνα μὴ καὶ τοῖς ὑγιαίνουσι λυμανεῖται· οὐ μέντοι τὸ ὑγιείας ἤδη τυχὸν ἢ καὶ ὑγιαζόμενον.

- 5 Καὶ ὁ μὲν τρισόλβιος βασιλεὺς ἐκείνος πρὸς τὰς αἰωνίους μετετέθη σκηνάς. ἢ δὲ τῶν Ῥωμαίων ἡγεμονία εἰς τοὺς τρεῖς ἐκείνου παῖδας μεμέριστο
- B ξύμπασα, ὥς μὲν τινες συνεγράψαντο, παρὰ τοῦ πατρὸς σφίσι διανεμηθεῖσα, ὥς δ' ἕτεροι, καθ' ἑαυτοὺς ταύτην αὐτῶν διελομένων μετὰ τὴν ἀποβίω- 10 σιν τοῦ πατρὸς. οὕτω δ' ἰστόρηται προβῆναι παρὰ σφίσιν ἢ διανέμησις· τῷ μὲν Κώνσταντι προσκληρωθῆναι τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Ῥώμην αὐτὴν τὴν Ἀφρικὴν τε καὶ Σικελίαν καὶ τὰς λοιπὰς τῶν νήσων, ἀλλὰ μέντοι καὶ τὸ Ἰλλυρικὸν καὶ τὴν Μακεδονίαν 15 καὶ σὺν τῇ Ἀχαΐᾳ τὴν Πελοπόννησον· τῷ δὲ Κωνσταντίνῳ τὰς Κοττίας Ἀλπεις σὺν ταῖς Γαλλίαις προσνεμηθῆναι, Κοττίαι δὲ ὠνομάσθησαν ἀπὸ Κοττίου, βασιλέως τῶν τόπων τούτων γενομένου· καὶ τὸ Πυρρηναῖον κλίμα μέχρι τῶν Μαύρων τῶν τῷ πορ- 20
- C θμῷ διωρισμένων τῷ τοῦ Ὁκεανοῦ· τοῦ Κωνσταν- W III 11 τίου δὲ λάχος γενέσθαι ὅσα κατὰ τὴν ἑφάν μοῖραν ἦσαν Ῥωμαίοις ὑπήκοα, καὶ πρὸς τούτοις τὴν Θράκην σὺν τῇ πόλει τῇ πατρικῇ. οὕτω δὲ τοῦ μερισμοῦ τῆς ἀρχῆς προβάντος, ὁ μὲν Κωνσταντίνος εἰς τὴν 25 ἑφάν ἐχώρησεν, ἐκστρατεύων κατὰ Περσῶν. ὁ γὰρ τούτων ἡγεμονεύων Σαπώρης, τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου γνοὺς Κωνσταντίνου, κατὰ τῶν ὑπὸ Ῥωμαίοις τελούντων ἐπιῶν καὶ ληιζόμενος οὐκ ἐπαύετο. ὁ δὲ Κωνσταντίνος τῷ Κώνσταντι ἐπεφύετο, τὴν διανέ- 30 μησιν τῶν χωρῶν αἰτιώμενος καὶ ἢ παραχωρῆσαι μέρους αὐτῷ τῆς ἀρχῆς ἀπαιτῶν ἢ ἀναδάσασθαι τὰς

βασιλείας ἄμφω ζητῶν. ὥς δ' ἐκεῖνος τῆς ἤδη γε- D
 γονυίας διανεμήσεως εἶχετο καὶ τῶν αὐτῷ προσκλη-
 ρωθέντων ἀντεῖχετο καὶ οὐδὲ τοῦ βραχίστου παρε-
 χώρει τῷ ἀδελφῷ, ὅπλα κατ' αὐτοῦ ἦρεν ὁ Κων-
 5 σταντῖνος καὶ ἐπῆλθε τῷ λάχει τοῦ Κώνσταντος. ὁ
 δὲ ἐν Δακίᾳ ἀποδημῶν καὶ τὴν κίνησιν τοῦ Κων-
 σταντίνου μαθὼν, στρατεύμα κατ' αὐτοῦ πέμπει καὶ
 στρατηγούς, καὶ αὐτὸς ὅσον ἤδη μετὰ πλείονος στρα-
 τοῦ ἐπιστῆναι ἐπαγγειλάμενος. οἱ γοῦν πεμφθέντες
 10 ἐγγὺς τοῦ Κωνσταντίνου γενόμενοι λόχους καθί-
 ζουσι, καὶ συμβαλόντες αὐτῷ φεύγειν ὑπεκρίνοντο.
 τῶν δὲ τοῦ Κωνσταντίνου διωκόντων αὐτούς, ἐξόπι-
 σθεν αὐτῶν οἱ λοχῶντες γενόμενοι κατὰ νυκτῶν αὐ-
 τοῖς ἐπιτίθενται. καὶ οἱ φεύγοντες ἐπιστραφέντες PII12
 15 μέσον περιέσχον αὐτούς, καὶ πολὺ τῆς τοῦ Κων- A
 σταντίνου διέφθαρτο στρατιᾶς ἀκάκεινος αὐτός. τοῦ
 γὰρ ἵππου τραθέντος αὐτῷ, καὶ διὰ τὸ τραῦμα
 σφαδάζοντος καὶ ἀνασκιρτῶντος, ἐκπέπτωκε τῆς
 ἑδρας ὁ Κωνσταντῖνος, καὶ ἀνῆρέθη πολλὰ δεξι-
 20 μενος τραύματα, οὔτε τυχὼν τῆς ἐφέσεως καὶ αὐτὴν
 προσζημιωθείς τὴν ζωὴν, καὶ ὅτι ἀδίκων ἦρξε, καὶ
 τὴν οἰκίαν τῆς ἀρχῆς μοῖραν ἀποβαλὼν. καὶ γέγο-
 νεν ἡ τῆς ἐσπερίου λήξεως ἐπικράτεια ὑφ' ἐνὶ τῷ
 Κώνσταντι βασιλεῖ. εἴτα ἀκάκεινος εἰς ἀλλοκότους
 25 ἐκκυλισθεὶς ἔρωτας καὶ ἐκδεδιητημένην ζωὴν, ὑπὸ
 Μαγνεντίου ἐπεβουλεύθη, καὶ ἀδλίως ἀπώλετο,
 Μαγνεντίου, ὃν ἐκεῖνος ἐκ στάσεως στρατιωτικῆς
 περιέσωσε κινδυνεύοντα, ἤδη τῶν στρατιωτῶν κατ'
 ἐκείνου ἠρόκτων τὰ ξίφη καὶ διαχειρίσασθαι αὐτὸν B
 30 ὥρμηκόντων.

Ὁ Κωνσταντῖος δὲ περὶ τὴν ἐφάν διατρίβων τοῖς
 Πέρσαις ἐμάχετο, Σαπώρου τοῦ ἔθνους, ὡς εἰρηται,

βασιλεύοντος· ὃς Ναρσῇ μὲν ἦν υἱός, οὐ μέντοι ἐξ
 ἐπισήμου γυναικός. ἐκ γὰρ τῆς πρωτευούσης τῶν
 αὐτοῦ γαμετῶν τρεῖς ἐγένοντο τῷ Ναρσῇ παῖδες,
 Ἀδανάρσης καὶ Ὀρμισδάς καὶ τρίτος ἕτερος. τελευ-
 τήσαντος δὲ Ναρσοῦ ὁ πρεσβύτερος τῶν τριῶν τού- 5
 των Ἀδανάρσης τῆς ἀρχῆς διάδοχος γέγονεν. ὥμους
 δὲ λίαν τυγχάνων καὶ ἀπηνής, ἀντεῦθεν μισούμε-
 νος ὑπὸ τῶν Περσῶν, τῆς βασιλείας ἐκπέπτωκεν.
 εἰρήσθω δέ τι καὶ τῆς ἐκείνου γυναικῆς ὁμότητος
 γνώρισμα. σκηνή ποτε τῷ πατρὶ αὐτοῦ διεκομίσθη 10
 C ἐκ Βαβυλῶνος δέρμασιν ἐγχωροῖς ποικιλώτερον εἰρ-
 γασμένη. ταύτην ἐκταθεῖσαν ἄρτι θεώμενος ὁ Ναρ-
 σῆς, ἠρώτησε τὸν Ἀδανάρσην, παιδίον ἔτι τυγχάνον-
 τα, εἰ ἀρέσκει αὐτῷ ἡ σκηνή. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, εἰ
 κρατήσῃ τῆς βασιλείας, κρείττω ταύτης ποιήσῃν ἐξ 15
 ἀνθρώπων δορᾶς. οὕτω νηπιόθεν ἐνέφαινε τὴν ὁμό-
 τητα. τούτου τοίνυν οὕτω τῆς βασιλείας ἐκπεπτω-
 κότος, Σαπώρης εἰς τὴν ἀρχὴν ἀντεισῆκτο. καὶ ὃς
 εὐθύς τὸν μὲν ἕτερον τῶν ἀδελφῶν ἐξετύφλωσε, τὸν
 Ὀρμισδαν δὲ δεσμήσας ἔμφρουρον εἶχεν. ἡ δέ γε 20
 μήτηρ ἐκείνου καὶ ἡ γυνὴ χρήμασι δεξιωσάμεναι
 τοὺς φρουρούς, εἰς ἐπίσκεψιν ἐκείνου παρεχωρήθη-
 σαν εἰσελθεῖν. καὶ εἰσελθοῦσαι ῥίνην αὐτῷ παρ-
 έσχον, ἵνα ταύτῃ τὰ σιδήρεα διακόφη δεσμά, ὑπο-
 D θέμεναι καὶ ὅσα δέοι μετὰ ταῦτα ποιεῖν, ἵππους τε 25
 W III 12 αὐτῷ καὶ τοὺς συναποδράσοντας ἐτοιμάσασθαι. εἴτα
 τοῖς φρουροῖς ἡ ἐκείνου σύνεινος δεικνὼν παρέθηκετο
 δαφιλές· οἱ δὲ καὶ βρωμάτων ἐμφορηθέντες καὶ τοῦ
 ἀκράτου σπάσαντες ἀκρατέστερον ἐλήφθησαν ὕπνῳ
 βαρεῖ. ὁ δ' Ὀρμισδάς κοιμωμένων ἐκείνων καὶ τὰ 30
 δεσμὰ τῇ ῥίνῃ διέκοψε καὶ τῆς φρουρᾶς ἐξελθὼν
 ὤχετο καὶ πρὸς τοὺς Ῥωμαίους ἀπέδρα, καὶ ὑπεδέχθη

φιλοτιμότητα. ὁ δὲ Σαπώρης ἐώκει τῇ φυγῇ ἐκείνου ἐφάρθεσθαι οἷα τὸν ἐξ ἐκείνου ἀποσκευασάμενος φόβον, οὐ μόνον ἐκδοθῆναι οἱ τὸν φυγάδα οὐκ ἐξεξήτησεν, ἀλλὰ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτῷ ἐντίμως ἐξέπεμψεν. ἦν δὲ ὁ Ὀρμισδάς καὶ πολὺς τὴν ἰσχὺν καὶ ^{P II 13} ἀκοντιστῆς περιδέξιος, ὥς ἐν τῷ πάλλειν κατὰ τινος ^A τὸ ἀκόντιον προλέγειν ὅπου βαλεῖ τὸν πολέμιον. οὗτος τοίνυν τῷ Κωνσταντῷ κατὰ τῶν ὁμοφύλων συνεστρατεύετο, ἄρχειν ταχθεὶς ἰππέων ἱλῆς πολλῆς. ¹⁰ ὁ βασιλεὺς δὲ Κωνσταντίος πολλάκις τοῖς Πέρσαις συμβαλὼν τὴν ἥττονα μοῖραν εἶχε καὶ πολλοὺς τῶν οἰκείων ἀπέβαλε. καὶ τῶν Περσῶν δὲ πλεῖστοι πεπτάκασι καὶ αὐτὸς ὁ Σαπώρης ἐτέτρωτο.

Οὕτω μέντοι τῶν ἐπὶ Πέρσας πολέμων συνενε- ⁶ ¹⁵ χθέντων τῷ βασιλεὶ Κωνσταντῷ, μαθὼν ταῦτα Μαγνέντιος, ὃς ἐκ πατρὸς μὲν γεγένητο Βρεττανοῦ, ἐν τοῖς προτίκτορσι δ' ἐστρατεύετο, εἶτα καὶ κόμης ^B ὠνομάσθη ταγμάτων δύο Ῥωμαϊκῶν, τυραννῆσαι τε καὶ πρῶην ἐπιθυμῶν τότε μᾶλλον ἐθετο τῷ σκοπῷ ²⁰ ὅτι ἀτυχοῦντα περὶ τὸν Περσικὸν πόλεμον ἤκουε τὸν Κωνσταντίον. καὶ εὐκαιρίαν ἐκρίνε τῇ καὶ τοῦ ἐπικεχειρηκέναι τῇ τυραννίδι· καὶ πλασάμενος τὰ ἑαυτοῦ ἐορτάζειν γενέθλια ἐν Αὐγουστουῶν τῇ πόλει συνεκάλεσε τοὺς ἐξόχους τῆς πόλεως τοῦ συμ- ²⁵ ποσίου αὐτῷ συμμεθεξοντας, τοὺς μὲν καὶ συνίστορας αὐτῷ τοῦ σκοποῦ, τοὺς δὲ καὶ ἀμετόχους τοῦ σκέμματος. καὶ παρέτεινε τὸν πότον ἕως ἑσπέρας. ἐξαναστάς δὲ τοῦ συμποσίου αἰφνης εἰς τὸν κοιτῶνα εἰσέδραμε, καὶ πρόεισιν ἐκεῖθεν μετὰ βραχὺ ἐν σχή- ³⁰ ματι βασιλείας σὺν δορυφόροις πολλοῖς, ὃ τοὺς μὴ ^C συνειδότες αὐτῷ τὴν πρᾶξιν ἐτάραξεν. ἐκεῖνος δὲ διαλεχθεὶς τοῖς παροῦσι, τοὺς μὲν ἐπεισε συνθέσθαι αὐτῷ,

ἐνίους δέ γε καὶ ἐβιάσατο. καὶ συμπαράλαβὼν αὐ-
 τοὺς εὐθύς εἰς τὰ βασίλεια ἄπεισι, καὶ διανομὰς
 χρημάτων πεποιήτο, ταῖς τε πύλαις τῆς πόλεως
 ἐπέστησε φύλακας, ἐνταλθέντας τοῖς μὲν εἰσιούσι
 τὴν εἴσοδον συγχωρεῖν, ἐξιέναι δὲ μηδένα παραχω- 5
 ρεῖν, ἵνα μὴ τέως τὸ τόλμημα κηρυχθῇ. καὶ αὐτίκα
 στέλλει τοὺς τὸν Κώνσταντα ἀναιρῆσοντας, πρὶν ἢ
 γνοίῃ τὸ τόλμημα. ὁ δὲ περὶ θήραν ἡσχόλητο. καὶ
 γὰρ ἐμεμῆνυε περὶ τὰ κυνηγέσια καὶ ταῦτα ἀρθροῖτιδι
 προσπαλαίων διηγεκεῖ, ἦν ἐξ ἡδονῶν ἀμετρίας ἐνό- 10
 D σησεν ἀκολάστως βιούς, ἢ καὶ ἐν προσχήματι θήρας
 εἰς ὕλας ἐγκατεδύετο μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν μαιρα-
 κίσκων καὶ νεανίσκων, οἳ ἐκείνῳ διὰ κάλλος συνε-
 λέγοντο καὶ ῥκείωντο ἐκαλλωπίζοντό τε περιεργότε-
 ρον καὶ λίχνους ἦσαν ὀφθαλμοῖς, ἀκολασίας ἐμπύρου- 15
 μα, καὶ ἐκείνῳ ἐτύγχανον, ὥς λέγεται, παιδικά. ἀλλὰ
 καὶ ἐπὶ πλέον ταῖς ὕλαις διέτριβεν, ἐκκλίνων τὴν με-
 τὰ τῶν κοσμίων ἀνδρῶν συνδιαγωγὴν. παρὰ τὸν Ῥο-
 δανὸν τοίνυν ποταμὸν οἱ παρὰ Μαγνητίου σταλέν-
 τες γενόμενοι μετὰ τὴν θήραν ὑπνώττοντα τὸν Κών- 20
 σταντα διεχρήσαντο, καὶ τοὺς ἐκείνῳ δὲ συνόντας
 P II 14 ὀλίγους ὄντας ἀπέκτειναν. οἱ δὲ μὴ οὕτω φασὶ γε-
 A νέσθαι τὴν ἐκείνου ἀναίρεσιν, γινῶναι δ' ἐκείνον
 τὴν κατ' αὐτοῦ ἐπανάστασιν· καὶ μονωθέντα, κατα-
 λιπόντων αὐτὸν τῶν περὶ αὐτόν, ναῶ προσφυγεῖν. 25
 καὶ κεῖ τὰ τῆς βασιλείας παράσημα ἀπεκδύσασθαι, κα-
 κεῖθεν ἐκβληθέντα ἀναιρεθῆναι, ἐπτακαίδεκατον ἔτος
 W III 13 ἀνύσαντα παρὰ τῇ ἀρχῇ, τῆς δ' ἡλικίας ἤδη παρελη-
 λυθότα τριακοστόν. λέγεται δὲ ἄρτι γεννηθέντος
 αὐτοῦ ἐπιτρέψαι τοῖς ἀστρολόγοις τὸν πατέρα αὐτοῦ 30
 ἐπὶ τῷ τούτου γενεθλίῳ ποιῆσαι θεμάτιον, καὶ κεί-
 νους πρὸς ἄλλοις οἷς περὶ αὐτοῦ προειρήκασι καὶ

τοῦτο εἶπεν ὥς ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῆς αὐτοῦ μάμ-
 μης ἀναιρεθῆσεται. ὃ θανούσης ἐκείνης καὶ διέπει-
 ξεν ὁ Κώνστας· τὸ δ' εἰς ἔργον ἀποβεβήκει, καὶ ἡ
 τῶν ἀστρολόγων οὐ διήμαρτε πρόρρησις, ἂν ὑπῆρξε B
 5 λοξή. ἐν γὰρ πολλήνῃ Ἑλένη καλουμένη εἰς ὄνομα
 τῆς βασιλίσσης ἐκείνης ὁ Κώνστας ἀνῆρητο. ὁ μὲν
 οὖν οὕτω βεβιωκὼς ἀσελγῶς οὕτως οἰκτρῶς ἐστέρη-
 το τῆς ζωῆς. ὁ δὲ Μαγνέντιος κατὰ ροῦν αὐτῷ τῶν
 τῆς τυραννίδος χωρησάντων πραγμάτων, ἐσπούδασε
 10 τῶν τὰς ἀρχὰς ἐχόντων τοὺς λογιμωτάτους ἐκ μέσου
 ποιήσασθαι. καὶ γραφὰς πλασάμενος πρὸς αὐτοὺς
 ὥς ἐκ τοῦ Κωνσταντος σταλείσας αὐτοῖς, μετακα-
 λουμένου τούτους δῆθεν πρὸς ἑαυτόν, καθ' ὁδὸν
 λοχῆσας πλείστους ἀπέκτεινε, μηδὲ τῶν οἰκείων συν-
 15 ωμοτῶν φειδόμενος, ἀλλὰ καὶ τούτους διαφθείρων.

Καὶ ὁ μὲν ἐν τοιούτοις ἦν, ἑαυτῷ κρατύνων τὴν
 τυραννίδα. τῷ δὲ Κωνσταντῷ τὸν θάνατον πυθο-
 μένῳ τοῦ ἀδελφοῦ ἐμερίζετο ἢ διάνοια ἐννοουμένῳ C
 πότερον ἂν προτιμήσαιτο τὸ Πέρσαις ἀντικαθίστα-
 20 σθαι κείρουσι τὰ Ῥωμαίοις ὑπήκοα ἢ τούτων κατὰ
 γε τὸ παρὸν ἀμελῆσαι καὶ χωρῆσαι κατὰ τοῦ τυραν-
 νήσαντος, ἵνα καὶ τὸν τοῦ συγγόνου τίσαιτο φόνον
 καὶ ἑαυτῷ προσποιήσαιτο τὰ ἐσπέρια.

Ταῦτα τοῦ Κωνσταντίου σκοποῦντος καὶ δια- 7
 25 μέλλοντος, ὁ Σαπῶρης, ἐπεὶ κἀκείνῳ πρὸς γνῶσιν
 ἦλθον τὰ συμβεβηκότα περὶ τὸν Κώνσταντα, ἐπιτί-
 θεται τῷ καιρῷ, καὶ σὺν βαρεῖ στρατεύματι κατὰ
 τῶν ὑποκειμένων Ῥωμαίοις ἐπεισι χωρῶν τε καὶ
 πόλεων, καὶ πολλὴν μὲν ἐλθίσατο χώραν, ἀλλὰ μέν-
 30 τοι καὶ φρούρια εἴλε καὶ τέλος ἐπολιόρκει τὴν Νίσι-
 βιν, ἣ πάλαι μὲν τῇ τῶν Ἀρμενίων διέφερε βασιλείᾳ, D
 ἐπὶ δὲ Μιθριδάτου, ὃς Τιγράνου τοῦ τῶν Ἀρμενίων

τότε κρατοῦντος γαμβρὸς ἦν καὶ ἐξ ἐκείνου τὴν πό-
 λιν εἰλήφει, ὑπὸ Ῥωμαίων ἐάλω πολιορκία. ἐν ταύτῃ
 γὰρ ὁ Σαπώρης ἐλθὼν πᾶσαν ἐκίνησε μηχανὴν ἵν'
 αὐτῷ ἡ πόλις ἀλῶ· κριούς τε γὰρ προσήγγε τοῖς τεί-
 χεσι καὶ διώρυχας ὑπογαίους πεποιήτο, ἀλλὰ πρὸς 5
 πάντα γενναίως ἀντικαθίσταντο οἱ πολιορκούμενοι,
 καὶ τὸν ποταμὸν δέ, ὃς διὰ μέσης ἔρρει τῆς πόλεως,
 μετωχέτευσεν, ἵνα δίψει πιεζόμενοι οἱ τῆς πόλεως
 προδοῖεν αὐτῷ τὴν πόλιν. τοῖς δὲ ἀφθονία ἦν ὑδά-
 των καὶ ἐκ φρεάτων καὶ ἐκ πηγῶν. ὥς δ' εἰς οὐδὲν 10
 αὐτῷ κατήντησαν ἀνύσιμον αἱ ἐπίνοται, ἑταρόν τι
 P II 15 αὐτῷ μεμηχάνητο. ἀναδραμὼν τὸν ποταμὸν, ὃς, ὥς
 A εἴρηται, διὰ τῆς πόλεως ἔρρει, καὶ πρὸς φάραγγας
 γεγονώς, ἐνθα ὁ χῶρος δι' οὗ διέρρει, ἐστένωτο,
 ἀπέφραξε τὸν τόπον καὶ ἐπέεχε τὸ φεῦμα αὐτοῦ. 15
 τοῦ δ' ὕδατος πλημμυρήσαντος, ἀθρόον τὰ φραγνύ-
 τα τὴν τοῦ ὕδατος διέξοδον ἐξελὼν ἀφῆκε τὸ φεῦμα
 κατὰ τῆς πόλεως· τὸ δὲ πολὺ τε σεσωρευμένον καὶ
 σὺν βίᾳ σφοδρᾷ τῷ τείχει προσπесὸν μέρος ἐκείνου
 κατήραξεν. οὐκ εὐθύς δὲ ὁ βάρβαρος εἰσέδυν τὴν 20
 πόλιν, ἀλλ' ὥς ἤδη ἀλωθείσης αὐτῆς, ἐπεὶ καὶ πρὸς
 ἐσπέραν ἦν ὁ καιρὸς, εἰς αὐριον παραλήψεσθαι τὴν
 πόλιν, μὴ τινος ἀντιβαίνοντος, ὑπερέθετο. οἱ δ' ἐν
 τῇ πόλει πρὸς μὲν τὸ φῆγμα τοῦ τείχους ἐθορυβή-
 θησαν, ὥς δ' εἶδον τοὺς Πέρσας ὑπερθεμένους τὴν 25
 B εἴσοδον, αὐπνοι τὴν νύκτα διατελέσαντες πολυχειρία
 τὸν τόπον ὠχύρωσαν, τεῖχος ἐντὸς ἀνεγείραντες ἑτε-
 ρον. ὅπερ ἔωθεν ὁ Σαπώρης ἰδὼν, ἀμελείᾳ οἰκείᾳ
 τὸ ἀτύχημα ἐπεγράφετο. ἀλλ' οὐδ' οὕτω τῆς πολιορ-
 κίας ἀφίστατο. πολλὰ δὲ καὶ ἕτερα κατὰ τῆς πόλεως 30
 WIII 14 ἐπινόησάμενος, καὶ πλείστους τῶν οἰκείων ἀποβα-
 λὼν, ὑπὲρ γὰρ τὰς εἴκοσι χιλιάδας κινδυνεῦσαι λέ-

γεται τοῦ Περσικοῦ στρατεύματος πολιορκουμένης
 Νισίβως, μετ' αἰσχύνης ἀνεχώρησεν. ἤδη γὰρ καὶ
 Μασαγῆται τῇ Περσίδι ἐπήλθοσαν καὶ αὐτῇ ἐλυμαί-
 νοντο. Κωνσταντίος δὲ ὁ βασιλεὺς τὴν μὲν Νίσιβιν
 5 κατωχύρωσε καὶ τοὺς πολίτας αὐτῆς ἀνεκτήσατο,
 αὐτὸς δέ, ἀναπαύσας ἤδη τῇ ἐρίᾳ γενομένης ἐκ τῶν
 Περσῶν, πρὸς τὰ ἐσπέρια ὤρμησε. καὶ οἱ ἀγγέλλε- C
 ται Βετρανίων κοινοπράγησας τῷ Μαγνεντίῳ. τῶν
 γὰρ παρ' Ἰλλυριοῖς ἄρχων οὗτος στρατευμάτων τυγ-
 10 χάνων, καὶ μαθὼν τοῦ Μαγνεντίου τὴν ἐπανάστασιν
 καὶ τὸν φόνον τοῦ Κώνσταντος, οὐχ ὑπέβη τῷ τυ-
 ραννήσκειν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐτέρωθεν τυραννίδι
 ἐπιπεχείρηκε. τῷ Κωνσταντίῳ δ' ἐπιστελλῶν ἔλεγε
 τῷ τυράννῳ ἀντικαθίστασθαι, καὶ αὐτὸν ἀφικέσθαι
 15 εἰς τὴν ἐκείνου καταλύειν πατήκειγεν. ἐπὶ συνθή-
 κας οὖν ὁ Βετρανίων καὶ ὁ Μαγνέντιος ἑλληλοῖς
 σπεισάμενοι, πρέσβεις ἄμφω κδινωῖς πρὸς τὸν Κων-
 σταντίου στέλλουσιν ἄξιοντες αὐτὸν καταθῆσθαι
 τὰ ὅπλα καὶ τὴν πρώτην ἔχειν τιμὴν. περὶ γοῦν τὴν
 20 τῆς Θράκης Ἡράκλειαν ἐντυχόντες οἱ πρέσβεις τῷ
 αὐτοκράτορι τὰ μεμνημένα οἱ ἀπήγγειλαν. ὁ δὲ
 ἐν φροντίδι διὰ ταῦτα γενόμενος, νυκτὸς ἐπιγενομέ- D
 νης ὄναρ ὁρᾷ τοιοῦτον. ἑδόκει τὸν πατέρα αὐτῷ
 παρῆσταναι, τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν Κώνσταντα πατ-
 25 ἔχοντα τῇ χειρὶ, καὶ λέγειν αὐτῷ, Κωνσταντίε, ἰδοὺ
 Κώνστας ὁ σὸς ἀδελφός, πολλῶν δὲ βασιλέων ἀπό-
 γονος, ὥς ἐκ τυράννου διώλετο. χρή σε τοίνυν τού-
 τῳ τε τιμωρῆσαι καὶ τὴν ἀρχὴν μὴ παρόψεσθαι δια-
 κοπτομένην μήτε τὴν πολιτείαν ἀνατρέπομένην, σπέυ-
 30 σαι δὲ τὴν τυραννίδα καθελείν, καὶ μὴ περιδεῖν
 τὸν ἀδελφὸν ἀνεκδίκητον. ἐπὶ τούτοις διυπνισθεὶς
 ὁ Κωνσταντίος τοὺς μὲν πρέσβεις κατέσχε καὶ

φρουρᾷ παραδέδωκε. αὐτὸς δ' αὐτίκα μηδὲν μελ-
 λήσας εἰς Σαρδικὴν παραγίνεται, καὶ ὁ Βετρανίων
 ΠΗ 16 τὴν ἀνέλπιστον ἐπιδημίαν πτήξας τοῦ Κωνσταντίου,
 Α ὥς δεσπότη προσυπηντήκει αὐτῷ, τὰς τε προτέρας
 καταλείψας βουλὰς καὶ τὰς συνθήκας ἀθετήσας τὰς 5
 πρὸς Μαγνέντιον. καὶ ὁ Κωνσταντίος δὲ αὐτὸν
 γνησίως προσήκατο καὶ ὁμοδύαιτον ἐποιήσατο. τὰ
 γὰρ τῆς βασιλείας ἀποδυσάμενος ὁ Βετρανίων γνω-
 ρίσματα ἐν ἰδιώτου στολῇ τῶν τοῦ βασιλέως ποδῶν
 ἐπελάβετο. ὁ δὲ περιεπτύξατό τε τὸν Βετρανίωνα 10
 καὶ πατέρα ὠνόμασε, καὶ χεῖρα ὀρέγων αὐτῷ καὶ
 ὑποστηρίζων πρεσβύτην ὄντα σύνδειπνον ἐποιήσατο,
 εἶτα ἡ Προῦσα αὐτῷ, πόλις δ' αὕτη τῶν Βιδυνῶν,
 εἰς κατοικίαν ἀφώριστο καὶ χωρία πρὸς χορηγίαν
 τῶν ἐπιτηδείων ἀπονενέμητο. ἔνθα τρυφῶν ἐπὶ 15
 ἐνιαυτοὺς τὴν ζωὴν ἐξεμέτρησε. καὶ τὰ μὲν περὶ
 Β Βετρανίωνα εἰς τοιοῦτον κατηντήκασι τέλος.

8 Ὁ δ' αὐτοκράτωρ Κωνσταντίος πρὸς Μαγνέντιον
 ὤρμητο. ὁ δὲ ἐν Μεδιολάνῳ διῆγε, τὸν ἀδελφὸν
 Δεκέντιον ἀνειπὼν Καίσαρα καὶ στείλλας αὐτὸν τὰς 20
 Γαλλίας φυλάξοντα. ἐν τούτοις δ' αὐτίς ὁ Σαπώ-
 ρης ἀδείας δραξάμενος, τὰ πρὸς ἔω ἐπόρθησε, καὶ
 λείαν λαβὼν καὶ δοριαλώτους πολλοὺς ἐπανέξενξεν.
 οὕτω δὲ ἐκατέρωθεν ὁ βασιλεὺς περιστοιχιζόμενος
 ταῖς ἐκ τῶν πολέμων φροντίσι, Γάλλον τὸν οἰκτεῖον 25
 ἐξάδελφον τιμήσας τῇ ἀξίᾳ τοῦ Καίσαρος καὶ τὴν
 ἑαυτοῦ ἀδελφὴν Κωνσταντίαν κατεγγυήσας αὐτῷ εἰς
 τὴν ἐφ' ἑαυτὴν ἐξέπεμψε, τὰς ἐφόδους τὰς Περσικὰς ἀνα-
 κόψοντα. ὁ μὲν οὖν Γάλλος Καῖσαρ τὸν τρόπον
 C τοῦτον ἀναρρηθὲς ἐπὶ τὴν ἐφ' ἑαυτὴν ἀπήει, καὶ τὴν 30
 σύζυγον ἐπαρόμενος. ὁ δέ γε Κωνσταντίος εἰς τὸν
 κατὰ Μαγνεντίου ἀνεχώρησε πόλεμον. ἵνα δὲ μὴ μά-

χαις ἐμφυλλοῖς καὶ σφαγαῖς ἀλλήλων οἱ Ῥωμαῖοι
 μαινοῦντο, δεῖν ἔκρινεν εἰς συμβάσεις τὸν τύραννον
 προκαλέσασθαι. στέλλει τοίνυν πρὸς αὐτὸν ἄνδρας WIII15
 τῶν ἐπιφανῶν, καὶ γράμματα δ' ἐγγαράττει αὐτῷ,
 5 συγγνώμην διδούς ἐπὶ τῷ τολμήματι, εἰ τῶν ὅπλων
 ἀπόσχοιτο, καὶ παραχωρῶν αὐτῷ τῶν Γαλλιῶν, ἵνα
 τούτων ἄρχῃ καὶ ταύταις περιορίζηται. ὁ δὲ οὐδέν
 τι φρονῶν μέτριον οὐ προσήκατο τὰ παρὰ τοῦ Κων-
 σταντίου, ἀπραγμόνως αὐτῷ παρεχόμενα, ἀλλὰ τὸν
 10 πόλεμον εἴλετο, καὶ μᾶλλον σὺν τάχει πρὸς τοῦτον
 ἐχώρησεν, ὅτι Σιλβανός, εἰς τις τῶν αὐτοῦ ταξίάρ- D
 χων μετὰ πλήθους ὀπλιτῶν, ἐκείνουν λιπῶν Κωνσταν-
 τίῳ προσῆλθε τῷ αὐτοκράτορι. ἤδη δὲ πλησιασάν-
 των ἀλλήλοις καὶ ἀντιστρατοπεδευσαμένων, ὃ τε
 15 Κωνσταντίος τοὺς οἰκείους στρατιώτας λόγοις διή-
 γειρεν εἰς ἀλκὴν καὶ ὁ Μαγνέντιος τοὺς ἑαυτοῦ
 παρεκάλει ἄνδρας φανῆναι πιστοὺς τε καὶ ἀγαθοὺς,
 πολλὰ σφίσιν ἐπαγγελλόμενος. ἀντιπαραταξάμενοι
 δὲ τὸ μὲν πλεῖστον τῆς ἡμέρας ἀπρακτοῦντες διήγα-
 20 γον, μηδενὸς τῷ ἀντιπαρατεταγμένῳ μέρει ἐπέξιόν-
 τος. ὁ δὲ Μαγνέντιος καὶ γοητείαις ἐχρήσατο. γυνὴ
 γάρ τις μάγος παρθένον αὐτῷ σφαγιάσαι ὑπέθετο
 καὶ οἶνω τὸ ταύτης αἷμα προσμίξαι καὶ δοῦναι τοῖς
 στρατιώταις αὐτοῦ ἀπογεύσασθαι, ἐπὶ τούτοις ἐκεῖ- P II17
 25 νης ἐπωδὰς εἰπούσης τινὰς καὶ δαυμόνων ἐπικαλου- A
 μένης ἐπικουρίαν. ἄρτι δὲ τῆς ἡμέρας κλινάσης
 ἀλλήλοις συνερράγησαν τὰ στρατεύματα, καὶ πολλὰς
 τῆς μάχης σχούσης μεταβολὰς τέλος ἢ νίκη τῷ Κων-
 σταντίῳ ἐπεμειδίασε, καὶ μέχρι βαθείας νυκτὸς
 30 συνεκόπτοντο οἱ τοῦ Μαγνεντίου καὶ ἀπώλλυντο.
 οὕτω δὲ τῆς τοῦ πολέμου φοπῆς τῷ τυράννῳ συν-
 ενεχθείσης, εἰς φυγὴν ἐκεῖνος ἀπεῖδεν. ἵνα δὲ μὴ

τοῖς βασιλικοῖς παρασήμοις φεύγων γνωρίζοιτο, ἀπο-
 τίθεται ταῦτα καὶ ιδιωτικὴν ἀναλαμβάνει στολήν,
 καὶ τῷ βασιλεῖ φ' ἵππῳ τὰ παράσημα ἐπιθέμενος ἀνα-
 τον ἀφῆκε τρέχειν αὐτόν, ἵνα νομίζοιτο πρὸς τῶν
 ὁρώντων τὸν ἵππον θεῶντα τοῦ ἐπιβάτου χάρις ἀνη- 5
 ρημένος αὐτὸς καὶ μὴ καταδιώκοιτο πρὸς τινων. ὁ
 B μὲν οὖν οὕτω διέδρα. ἔωθεν δὲ ὁ Κωνσταντῖος ἐπὶ
 τινος ἀναβάς λόφου, καὶ τὴν παρακαμένην πεδιάδα,
 ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν παραρρέοντα ποταμὸν νεκρῶν
 ἰδὼν γέμοντα, εἰς φανερά κατήνεκτο δάκρυα, οὐ 10
 μᾶλλον διὰ τὴν νίκην ἡδόμενος ὅσον διὰ τὸν τῶν
 πεσόντων δακνόμενος ὄλεθρον. λέγονται γὰρ ἐκ μὲν
 τῶν ἐκείνου περὶ τριάκοντα πεσεῖν χιλιάδας, ἀπα-
 σῶν ἀριθμουμένων εἰς ὀγδοήκοντα, ἐκ δὲ τῶν Μα-
 γνηντίου τριάκοντα καὶ ἕξ οὐσῶν χιλιάδων διαφθα- 15
 ρῆναι τὰς εἴκοσι πρὸς ταῖς τέσσαρσιν. αὐτίκα τοίνυν
 τοὺς μὲν ἀνηρημένους τῶν πεσόντων ταφῆς ἀξίω-
 θῆναι πάντα ἐκέλευσε, μὴ διακρινομένους τῶν οἰ-
 κείων ἢ τῶν πολεμίων, τοὺς δ' ἔτι ἐμπνέοντας ἐπι-
 C μελείας τυχεῖν καὶ ἱατρικῆς θεραπείας. διαδράς δέ, 20
 ὡς εἶρηται, Μαγνέντιος τοὺς τε περισωθέντας ἐκ
 τῶν οἰκείων ἡθροῖζε καὶ ἄλλους συνέλεγε καὶ αὐτίς
 ἐπαναλαμβάνειν ἑαυτὸν ἐπειρᾶτο. ἔστειλε δὲ καὶ
 πρὸς τὸν Κωνσταντίον συγκλητικόν τινα πρεσβεύ-
 σοντα, ὃν ὁ Κωνσταντῖος οἰηθεὶς τῷ τῆς πρεσβείας 25
 ὀνόματι κατασκοπήσοντα ἤκειν καὶ τὰ κατ' αὐτόν
 περιεργασόμενον, περιώρισεν. ὁ δὲ Μαγνέντιος ἐπι-
 σκόποις αὐτίς εἰς πρεσβείαν ἐχρήσατο, συγγνωμνη-
 θῆναι ζητᾷν, ἵν' ἐν στρατιάτου μοίρᾳ τῷ βασιλεῖ
 συστρατεύοιτο. ἀλλ' οὐδὲν πρὸς τὴν πρεσβείαν 30
 ταύτην ἀνταπεκρίνατο ὁ Κωνσταντῖος. ἀφῆκε δὲ
 τοὺς πρέσβεις ἀπράκτους ἀπελθεῖν. κάκεινος

ἀπήει κινήσας τὸ στρατεύμα, καὶ πολλοὶ τῶν ὑπὸ
 Μαγνέντιον αὐτῷ προσήεσαν ἑαυτούς τε καὶ τὰ D
 φρούρια ἐγκειρίζοντες. Μαγνέντιος δὲ ἀπογνοῦς
 τοῦ συγγνώμης τυχεῖν, πρὸς πόλεμον ἡτοιμάζετο,
 5 καὶ ἐν Γαλλίαις διάγων πλήθη συνήθροισεν. ἵνα δὲ
 φροντίσι περιβάλῃ τὸν αὐτοκράτορα καὶ ἐξ ἑαυτοῦ
 ἀντιπερισπάσῃ πρὸς ἕτερα, ἐπεμψέ τινα τῶν ἑαυτῷ
 οἰκείων εἰς Ἀντιόχειαν, ἀναιρῆσοντα τὸν Γάλλον.
 καὶ ὁ πεμψθεὶς διὰ τὸ ἀνύποπτον εἰς καλύβην τινὸς WIII16
 10 κατέλυσε γραδὸς παρὰ τῷ Ὀρόντῃ ποταμῷ πεπηγ-
 μένῃ, ὃς Ὀφίτης πρῶν καλούμενος, ὥς τινες
 ἱστοροῦσιν, Ὀρόντης ἐπεκλήθη μετέπειτα, τοῦ νιῶ
 Καμβύσου τοῦ Περσῶν βασιλέως εἰς αὐτὸν ἐμπε-
 σόντος, καλουμένου Ὀρόντου. ἤδη γοῦν ὁ παρὰ
 15 τοῦ Μαγνεντίου σταλὲς τὴν κατὰ τοῦ Γάλλου ἐξαρ-
 τύσας ἐπιβουλὴν, καὶ πολλοὺς τῶν ἐκεῖ προσποιη-
 σάμενος ὀπλιτῶν, ἐσπέρας παρὰ τῇ τῆς γραδὸς καλύβῃ
 τῶν συνιστόρων τισὶ συνδειπνῶν, ἀδεέστερον αὐτοῖς PII18
 ὥμίλει περὶ ὧν ἐβουλεύοντο, καταφρονῶν τῆς γραδὸς A
 20 ὥς ἀπράγμονος καὶ μηδὲ συνειδήσεως διὰ τὸ γῆρας τῶν
 λεγομένων. ἣ δὲ φύσεως, ὥς ἔοικεν, ἐντρεχεστέρας
 τυγχάνουσα, ἑώκει μὲν μῆδ' ἀκοῦειν τῶν λεγομένων,
 πάντα δὲ συνατῆρει καθ' ἑαυτήν. καὶ ἐπεὶ ὁ ξένος
 αὐτῆς οἰνωθεὶς ὑπνωσεν, ἐκείνη λάθρα τῆς καλύβης
 25 ὑπέξελθοῦσα παρὰ τὴν πόλιν ἀφίκετο, καὶ πάντα
 καταγγέλλει τῷ Καίσαρι. παρ' οὗ σταλέντες τινὲς
 συνέσχον αὐτοῦ τὸν ἐπίβουλον, ὃς ἐν ἀνάγκῃ κατα-
 σταὲς τὸ ἅπαν δράμα ἐξέφηνε. καὶ οὕτω τὴν ἐπιβου-
 λὴν ὁ Γάλλος διέφυγεν, ἐκείνον κολάσας καὶ τοὺς
 30 ἐκείνῳ συνιστορας.

Τούτων οὕτω συμβεβηκότων ὁ Μαγνέντιος αὐ- 9
 θις πρὸς μάχην ἡττρήπιστο, καὶ συμβαλὼν τοῖς τοῦ B

Κωνσταντίου ἡττᾶται καὶ φεύγει. οἱ γοῦν αὐτῷ
 συμφυγόντες στρατιῶται, ἐπεὶ μηδαμόθεν ἐσώρων
 αὐτοῖς σωτηρίας ἐλπίδα περιλιπῇ, καὶ μάταιον κρί-
 ναντες κινδυνεύειν ὑπὲρ ἀπεγνωσμένου ἀνδρός,
 ἐκδοῦναι αὐτὸν τῷ βασιλεῖ ἐβουλεύσαντο. καὶ περι- 5
 στάντες τὴν οἰκίαν, ἔνθα κατέκειτο, ἐν σχήματι
 φρουρῶν ἐφρούρουν αὐτόν, ἵνα μὴ λάθῃ σφᾶς ἐκ-
 φυγῶν. ὥς δὲ τὴν αὐτῶν διάνοιαν ὁ Μαγνέντιος
 καὶ ἐν ἀφύκτοις ἔγνω ἑαυτὸν περιελημμένον, ἐξ
 ἀπονοίας μεμνηνὸς ἔργον, ὥς λόγος, εἰργάσατο, 10
 τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ πάντας συγγενεῖς τε καὶ φίλους
 ἀνηρηκῶς, εἶτα καὶ Δισιδερίῳ τῷ ἀδελφῷ πληγὰς
 C πολλὰς διὰ ξίφους ἐπήνεγκεν, οὐ μέντοι τις αὐτῶν
 θανάσιμος ἦν. καὶ ταῦτα πράξας καὶ ἑαυτὸν ἀνεῖ-
 λεν, ἵνα μὴ παραδοθῇ πρὸς τῶν αὐτὸν φυλασσόν- 15
 των Κωνσταντίῳ τῷ αὐτοκράτορι καὶ χροσιώτερον
 κολασθῇ. καὶ Δεκέντιος δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὃν
 προεχειρίσατο Καίσαρα, ἐν Γαλλίαις ὦν καὶ πρὸς τὸν
 ἀδελφὸν ἐτοιμαζόμενος ἀφίξασθαι σύμμαχος, ὥς τὸν
 ἐκείνου ἐπύθτετο ὄλεθρον, ἀπογνοὺς, ἀγχόνη ἐχρή- 20
 σατο. ὁ δὲ παρὰ τοῦ Μαγνεντίου πληγὰς δεξάμενος
 ἐκείνου ὁμαίμων ὁ Δισιδέριος, τὸν θάνατον ἐκφυ-
 γὼν καὶ ἀναρρωσθεὶς ἀπὸ τῶν πληγῶν, τῷ Κων-
 σταντίῳ προσῆλθεν ἐθελοντής. οὕτω δὲ τῆς τοῦ
 Μαγνεντίου τυραννίδος διαλυθείσης, ὅσα ἐκεῖνος 25
 D κατεῖχε, καὶ ταῦτα ὑπὸ τὸν Κωνσταντίον γέγονε,
 καὶ ὀλοκλήρῳ τῆς πατρικῆς ἀρχῆς μόνος γέγονεν
 ἐγκρατής. τὰ μὲν οὖν ἐσπέρια εἰρήνην ἤγον ἐντεῦ-
 θεν· τὰ δὲ τῆς ἐφᾶς ἐταράττετο μοίρας. ὁ Γάλλος
 γὰρ τῷ εὐτυχίματι ἐπαρθείς, ἐπεὶ ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐγέ- 30
 νετο, βαρὺς τοῖς ὑπ' αὐτὸν προσεφέρετο, κακουμέ-
 νοις πολυειδῶς πρὸς αὐτοῦ, ἔχοντος καὶ τὴν ὁμόζυγα

πρὸς τοῦτο αὐτὸν ἐρεθίζουσιν. δεισας οὖν ὁ Κων-
 στάντιος μὴ, εἰ κινηθεῖεν εἰς ἀποστασίαν οἱ ὑπ'
 ἐκείνου κακούμενοι, ἐμφυλίου πολέμου δεήσει αὐτῷ,
 Δομιτιανόν, ἄνδρα ἐπιφανῆ τε καὶ γηραιόν, ἐπαρ-
 5 χον πραιτωρίων, προχειρισάμενος εἰς Ἀντιόχειαν
 ἔστειλεν, ἐντειλάμενος τῷ ἄνδρὶ ἐν ἀπορρήτοις εὐ-
 φυνῶς πως τὸν Γάλλον ὑπελθεῖν καὶ πείσαι ἀφίξε-
 σθαι πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ εἰς Ἀντιόχειαν παραγεγονώς, ^{P II 19}
 καὶ πάννυ ἀδεξίως τὸ πρᾶγμα μετεχειρίσατο, ἀνα-
 10 φανδὸν ἐπιτάξας τῷ Καίσαρι πορεύεσθαι πρὸς τὸν
 αὐτοκράτορα, καὶ ἀπειλήσας, εἰ μὴ πείθοιτο, τὰς
 σιτήσεις τῶν ὑπ' αὐτὸν ἐπισχεῖν. τούτοις εἰς θυμὸν ^{W III 17}
 ἐκείνος παροξυνθεὶς, καὶ ἄλλως ἐκίνητος ὢν πρὸς
 ὀργήν, συνέσχε τὸν ἐπαρχον καὶ φρουροὺς αὐτῷ
 15 στρατιώτας ἐπέστησε. Μοντίου δὲ τοῦ κοιαιστωρος
 αἰτιωμένου τὴν πρᾶξιν καὶ εἰς σαφῇ τυραννίδα ταύ-
 την ἀνάγεσθαι λέγοντος, ἔτι χαλεπήνας ὁ Καῖσαρ,
 ἀλλὰ καὶ πρὸς τῆς γυναικὸς ἑξαφθεὶς εἰς ὀργήν ὡς
 καταφρονούμενος, καὶ αὐτὸν ὑπὸ δεσμοῖς ἐποίησατο
 20 τὸν κοιαιστωρα καὶ τοῖς στρατιώταις καὶ ἄμφω
 παρέδωκεν. οἱ δὲ ἄμφω τῷ ἄνδρι συνδήσαντες
 ἔσυραν διὰ τῆς ἀγορᾶς καὶ ἤκισαντο, καὶ τέλος ^B
 ἐνέβαλον εἰς τὸν ποταμὸν καὶ διέφθειραν. ταῦτα
 μαθὼν ὁ Κωνστάντιος ἔπεμψε τοὺς ἄξοντας τὸν
 25 Γάλλον ὡς ἑαυτόν. ὁ δὲ τὴν γυναῖκα προέπεμψεν
 ἑξευμενισομένην τὸν ἀδελφόν· ἣν ὁδοιποροῦσαν ἔτι
 τὸ τέλος ἐκ νόσου κατέλαβε τῆς ζωῆς. γνοὺς οὖν
 τὸν τῆς ἀδελφῆς ὁ Κωνστάντιος θάνατον, αὐτίκα
 στείλλας γυμνοὶ τὸν Γάλλον τοῦ ἀξιώματος καὶ
 30 ὑπερόριον τίθησιν. εἴτα στέλλει καὶ τοὺς αὐτὸν
 ἀναικῆσοντας, παρὰ τῶν περὶ αὐτὸν εἰς τοῦτο ἐρε-
 θισθεῖς. μεταμεληθεὶς δ' αὖθις ἑτέρους στέλλει τοὺς

εἰρξοντας τὴν ἀνείρεσιν· οὓς ἀνέπεισαν οἱ τῷ Γάλλῳ
ἐχθραίνοντας, καὶ μᾶλλον ὁ εὐνοῦχος Εὐσέβιος, τὴν
C τοῦ πραιποσίτου διέπων ἀρχὴν καὶ μεγάλην παρὰ τῷ
Κωνσταντίῳ δυνάμενος, μὴ πρότερον ἀπαργεῖλαι
τοῖς τὸν Γάλλον ἐνταλθεῖσι κτανεῖν τὴν βασιλικὴν
μεταμέλειαν πρὶν ἂν γνοῖεν ἀνηρημένον τὸν ἄνθρω-
πον. ὁ μὲν οὖν ἀνῆρθετο.

Τῶν πέραν δὲ τοῦ Ῥήνου βαρβάρων ταῖς Γαλ-
λίαις ἐπικειμένων, ἐκπέμπεται Σιλβανὸς ἀνακόψων
αὐτῶν τὰς ὁρμὰς, ἀνὴρ στρατηγικώτατος καὶ ἄριστος 10
τὰ πολέμια. διαβολαῖς δὲ κατ' αὐτοῦ πιστεύσας ὁ
βασιλεὺς, εἶχε γὰρ ἐπικλινεῖς τὰς ἀκοὰς πρὸς διαβο-
λὰς, ἐβρασσοδόμους δεινὰ κατὰ τοῦ ἀνδρός. ὁ γνοὺς
ἐκεῖνος, πρὸς ἀποστασίαν ἀπέκλινε, καὶ σχῆμα Καί-
σαρος ἑαυτῷ περιέθετο· οὐκ ἐπὶ μακρόν δὲ τῇ ἀπο- 15
D στασία ἐχρήσατο. σταλεῖς γὰρ Οὐρσικλῆς ἐκεῖ, καὶ
χρήμασι τῶν ἐκείνου στρατιωτῶν τινὰς ὑποφθείρας,
δι' ἐκείνων ἀνείλε τὸν Σιλβανὸν καὶ τὴν ἀποστασίαν
κατέπαυσε. τῷ μέντοι Κωνσταντίῳ ἀναξυρνήνναι
ἀπὸ τῶν ἐσπερίων καὶ ἐπαινιόντι πρὸς τὸ Βυζάν- 20
τιον, ἐκ τῶν Περσῶν πρέσβεις περὶ τὸ Σίρμιον συν-
ηγήρασιν, ἰσταλμένοι παρὰ Σαπώρου, ἀπαιτοῦντος
ἀποδοθῆναι Πέρσαις τὴν Μεσοποταμίαν καὶ Ἀρμε-
νίαν, ἵν' οὕτω παύσαιντο Ῥωμαῖοι μαχόμενοι· ταύ-
τας γὰρ τὰς χώρας ἀνέκαθεν ἐκ προγόνων αὐτοῖς 25
διαφέρειν· εἰ δ' οὐ πέλθοιτο, δηλοῦντος τῷ αὐτοκρά-
τορι ὑπὸ τῷ Ἄρει δικαστῇ ποιήσασθαι τὴν τῆς ὑπο-
θέσεως ζήτησιν. πρὸς ταῦτα ἀντεπέστειλεν αὐτῷ
ὁ Κωνσταντῖος θαυμάζειν εἰ ἐπελάθετο ὅτι Πέρσαι
P II 20 Μακεδόσιν ἐδούλευσαν καὶ ὅτι Μακεδόνων Ῥωμαῖοις 30
A ὑποταγέντων καὶ οἱ ἐκείνοις δουλεύοντες ὑπήκοοι
Ῥωμαῖοι ἐγένοντο. τούτοις ὁ Σαπώρης παροξυνθεὶς

πρὸς πόλεμον ἀπέειδε. καὶ αὐτῷ εἰς πολιορκίαν κατέ-
 ἔστη Νισίβεως. ὥς δ' οὐδὲν ἐπέκραυε κατ' αὐτῆς,
 ἀπέστη καὶ ἐτέρων ἀπαπειρᾶτο. ὥς δὲ κακείνων
 ἀπεκρούσθη, εἰς Ἀμίδαν κατηντήκει καὶ ταύτης
 5 ἐκράτησε.

Κωνστάντιος δὲ μὴ οἶός τε ὦν τὴν ὅλην διεν- 10
 θύνειν μόκος ἀρχήν, τοσαύτην οὔσαι ὥς ἐξ ἄκρων
 σχεδὸν περάτων γῆς εἰς ἄκρα πέρατα καταντῶν, ἐξ
 Ἀθηκῶν τὸν τοῦ Γάλλον ὁμαλίονα τὸν Ἰουλιανὸν
 10 μετακαλασάμενος, Καίσαρά τε ἀνείπε καὶ Ἑλένην
 αὐτῷ τὴν οἰκίαν συνώκησεν ἀδελφῇ. λέγεται δὲ
 τῇ μητρὶ αὐτοῦ κνούσῃ αὐτὸν ἐνύπνιον γενέσθαι B
 καὶ δοῖαι τὸν Ἀχιλλέα τακτεῖν. ἡ δὲ διυπνισθεῖσα
 καὶ τὸ ὄναρ διηγουμένη τῷ ἀνδρὶ ἔτακε τοῦτον μηδ'
 15 ὠδίνων σχεδὸν ἐπ' αὐτῷ πειραθεῖσα καὶ τεκοῦσα WIII18
 πρὶν ἢ γνοίῃ ὥς μέλλει τάττειν. ἐντεῦθεν μεγάλας
 ἐπ' αὐτῷ ἐσχηκότες ἐλπίδας οἱ τοῦτου γονεῖς, Εὐσε-
 βίῳ τῷ Νικομηδείας αὐτὸν παραδεδῶκασι παρ' αὐ-
 τοῦ μνηθησόμενον τὴν θείαν γραφήν. Καίσαρα δὲ
 20 τοῦτον ἀναγορεύσας ὁ αὐτοκράτωρ Κωνστάντιος εἰς
 Γαλλίας ἐξέπεμψε μετ' ὀλίγων πάντων στρατιωτῶν,
 ὥς ὑπόνοιαν ἐντεῦθεν ἐγγίνεσθαι ὅτι οὐ κοινωνὸν
 τῆς ἀρχῆς ὁ Κωνστάντιος εἴλετο τὸν Ἰουλιανόν, ἀλλ'
 εἰς ἐπιβουλῆς αὐτῷ πρόφασιν τὸ σχῆμα περιέβαλε τὸ
 25 τοῦ Καίσαρος, ἵν' ὑπὸ τῶν πολεμίων διαφθορῇ, μὴ C
 ἔχων δύναμιν πρὸς τὸν κατ' ἐκείνων πόλεμον ἀξιό-
 χρεων. ὁ δὲ ἀπελθὼν καὶ ἀγαθῇ τύχῃ χρησάμενος
 συμβάλλει τοῖς πολεμίοις, καὶ ἀνελκίστως νικᾷ. καὶ
 αὐτῷ ἐαυτοὺς ἀνακτησαμένων τῶν πολεμίων, προσ-
 30 μίγνυται αὐτοῖς, καὶ τρόπαιον ἵστησι, πολλῶν μὲν
 ἀναιρεθέντων, πολλῶν δ' ἀπολομένων ἐν τῷ παραρ-
 ρέοντι ποταμῷ, καὶ ζωγρηθέντων οὐκ ἐλαττόνων.

ὅτε καὶ ἔνδεκα φασὶ χιλιάδας αἰχμαλώτων Ῥωμαίων, τῶν τῆς αἰχμαλωσίας ἀπολυθῆναι δεσμῶν, ἡττηθέντων τῶν πολεμίων. εἶτα καὶ Ἀλαμαννοῖς πολεμήσας, καὶ κατὰ τούτων ἡτύχησε, καὶ δεηθέντων αὐτοῦ τῷ
 D ἔθνει ἐσπείσατο, λύσαντι τῆς δουλείας τοὺς παρ' 5 αὐτοῖς ὄντας δοριαλώτους Ῥωμαίους.

Τούτοις οὖν ὁ Καῖσαρ Ἰουλιανὸς ἐπαρθεὶς καὶ ὑπερφρονήσας, ὥς δ' ἔνιοι συνεγράψαντο, ὅτι καὶ δεδιὼς τὸν Κωνστάντιον, βασκαίνοντά οἱ διὰ τὰ εὐ-
 τυχήματα, μὴ κατὰ τὸν ἀδελφὸν Γάλλον καὶ αὐτὸν 10 ὑπεξαγάγῃ τοῦ ζῆν, εἰς ἀποστασίαν ἀπέλθε, καὶ τι-
 νας τῶν ὑπ' αὐτὸν ταξιάρχων ὑπελθόν, δι' ἐκείνων τὸ στρατιωτικὸν παρεκίνησε, καὶ συστὰν ἀνείπεν αὐτὸν Ἀγγουστον. εἶτα ξιφήρεις ἐπιστάντες αὐτῷ,
 ὥς δῆθεν μὴ προσιεμένῳ τὴν τῆς βασιλείας ἀνάρρη- 15 σιν, ἠπείλουν διαχειρίσασθαι αὐτόν, εἰ μὴ πείθοιτο. οὕτω δὲ τάχα καὶ ἄκων τῇ τοῦ στρατιωτικοῦ πλή-
 θους ὑπέβας ὀρμῇ, προσήκατο τὴν ἀρχήν. ζητου-
 μένου δὲ διαδήματος, ἵν' αὐτίκα τούτῳ ταινιωθεῖη, ἐκείνος μὲν μὴ ἔχειν ἐξώμνυτο· τινῶν δὲ κόσμον 20 αἰτούντων γυναικεῖόν τινα, ἵν' ἐκ τούτου σχεδια-
 A σθείη διάδημα, παρητήσατο τοῦτο ὁ Ἰουλιανὸς ὥς ἀπαίσιον οἰωνόν. ἐπεὶ δέ τις τῶν ταξιάρχων χρύ-
 σεον ἐφόρει στρεπτόν, λίθους ἔχοντα χρυσοδέτους, τοῦτον λαβόντες τῇ ἐκείνου προσήρμοσαν κεφαλῇ. ὁ 25 δὲ Πεντάδιον τὸν μάγιστρον τῶν βασιλικῶν τάξεων σὺν ἐτέροις ἀπέστειλε πρὸς Κωνστάντιον, ἐπιστείλας αὐτῷ καὶ ἀπολογούμενος ὥς οὐχ ἐκὼν προήχθη πρὸς τὴν τῆς βασιλείας ἀνάρρησιν, βιασθεὶς δ' ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν μὴ βουλομένων στρατεύεσθαι ὑπὸ 30 Καίσαρι, ἀλλ' ὑπὸ βασιλεῖ, καὶ ἵν' ἔχοιεν ἐξ αὐτοῦ ἀξίας τῶν πόνων τὰς ἀμοιβὰς ἀπαιτεῖν, καὶ ἀξιῶν

δέξασθαι τὴν τῆς ἀρχῆς κοινωνίαν, εἰς ὠφέλειαν
 ἔσομένην τῇ πολιτείᾳ, ἐπαγγελλόμενος δὲ καὶ τοὺς
 ἀμιλλητηρίους ἵππους ἐξ Ἰσπανίας, ὡς ἔθος, καὶ
 τοὺς ἐπιλέκτους ἄνδρας ἐκ τῶν Γαλλίων ἐτησίως B
 5 στέλλειν αὐτῷ. ταῦτ' ἐπιστείλας οὐ βασιλέα ἑαυτὸν
 ἐν τῇ ἐπιγραφῇ προσεγράψατο, ἀλλὰ Καίσαρα, ἵνα
 μὴ τῇ ἐπιγραφῇ προσοχθίσας ὁ Κωνσταντίος τὴν
 ἐπιστολὴν ἀποπέμψῃται. ταύτης τῷ βασιλεὶ Κων-
 σταντίῳ κομισθείσης κατὰ τὴν ἐν Καππαδοκίᾳ Και-
 10 σάρειαν διατρίβοντι, ἐκεῖνος οὐδὲν ὑπ' ὀργῆς ἀπε-
 κρίνατο. ἀλλὰ τὴν μὲν στρατείαν κατὰ Περσῶν τοῖς
 στρατιώταις ἐκήρυξε, πρὸς δὲ τὸν Ἰουλιανὸν Λεωνᾶν
 τὸν κοιαιίστωρα ἔστειλεν, ἐπιστείλας αὐτῷ καὶ αἰτιώ-
 15 μενος ὅτι μὴ ἀνέμεινε τὴν γνώμην αὐτοῦ καὶ εἰς
 ὕβριν ἐκείνου μᾶλλον ἀνάγων ἢ ἑαυτοῦ τὸ μὴ κρίσει
 τοῦ τὴν ἐξουσίαν ἔχοντος, ἀλλ' ἀτάκτῳ θορύβῳ
 στρατιωτῶν δέξασθαι αὐτὸν τὴν τοῦ Ἀνγούστου
 κλήσιν καὶ συμβουλευόντων ἀποσχέσθαι τοῦ μὴ προση- C
 κόντως γενομένου καὶ εἰς τὸ πρότερον ἐπανελθεῖν
 20 σχῆμα, ὃ παρ' αὐτοῦ εἰληφε. τῷ μέντοι κοιαιίστωρι WIII19
 ἐπέτρεψε καὶ τοὺς τὰς ἀρχὰς ἐκεῖσε ἀνύοντας παρα-
 λῦσαι τῆς ἐξουσίας, καὶ αὐτὸν τὸν πραιτωρίων ἐπαρ-
 χον, ἑτέρους τε εἰς ταύτας ἐγκαταστήσai, οὓς ἐκεῖ-
 νος εἰς ἐκάστην ἀνόμασεν. ἀπελθὼν οὖν ὁ κοιαιίστωρ
 25 πρὸς τὸν Ἰουλιανὸν τοὺς λόγους αὐτῷ τοῦ Κων-
 σταντίου ἀπήγγειλεν. οἱ δ' ἦσαν ὅτι "ἔδει σε με-
 μνησθαι ὅσων ὀφειλέτης μοι εἴ, οὐ μόνον ὅτι σε
 Καίσαρα ἀνηγόρευσα, ἀλλ' ὅτι καὶ ὀρφανὸν ἐν παι-
 30 δικῇ γενόμενον ἡλικίᾳ ἀνεθρεψάμην, αὐτὸς προσλα-
 βόμενος. ὁ δ' ὑπολαβὼν τῷ κοιαιίστωρι ἔφη "τίς δέ
 μοι, ὦ βέλτιστε, ἐν τοιαύτῃ ἡλικίᾳ τὴν ὀρφανίαν D
 ἐπήνεγκεν; ἢ οὐχὶ ὁ τῶν ἐμῶν γονέων φονεύς; εἰτα

- οὐκ οἶδε τούτων ἀναμνησῶν με ἀναξάινων τὸ τραῦμα καὶ χαλεπώτερον ἐργαζόμενος;” ἐπελθὼν δὲ καὶ τὸ πρὸς αὐτὸν ἐπιστόλιον ὁ Ἰουλιανὸς πρὸς τὴν συμβουλὴν τοῦ ἀποθέσθαι τὸ βασίλειον σχῆμα καὶ αὐτὸς ἐλῆσθαι τὸ Καίσαρος, ἔφη πρὸς τὸν κοιαιστῶρα 5 ὅτι ποιήσω τούτο, ἀλλὰ γνώμη τῶν στρατευμάτων. ὁ δὲ γε κοιαιστῶρ φοβηθεὶς ὥς εἰ τοῖς στρατιώταις τούτο ἐκφήνειεν ὁ Ἰουλιανὸς παρῶν, αὐτὸς διασπασθήσεται παρ’ αὐτῶν, ἔδειτο μὴ τι τούτων τῷ στρατιωτικῷ κοινώσασθαι ὅχλῳ. ἀπογνοὺς μέντοι δυνή- 10 σεσθαί τι τῶν αὐτῷ προστεταγμένων ἀνύσαι, ὑπέστρεψε μετὰ γραμμάτων τοῦ τυραννήσαντος, ἀναιδῶς ὀνειδιζόντων τὸν αὐτοκράτορα καὶ ἐπιπληττόντων
- ΠΠ 22 ὥς πλείστα ἑξαμαρτόντα κατὰ τοῦ γένους αὐτοῦ καὶ
 Α ἀπειλούντων αὐτὸν γενήσεσθαι τιμωρὸν τῶν ἀδίκως 15 καθόντων. καὶ ὁ μὲν ἀπῆει πρὸς τὸν Κωνσταντίον.
- 11 Ὁ τύραννος δὲ πολλοὺς εἰδὼς ἐν τοῖς αὐτῷ συνουσίαις τὰ Κωνσταντίου φρονούοντας, πάντας ἐκεῖθεν ἐξήλασεν, αὐτὸς δὲ πρὸς ἐμφύλιον ἡτοιμάζετο 20 πόλεμον. ἐν τούτοις καὶ ἡ αὐτοῦ γυνὴ τελευτᾷ, ὥς μὲν τινὲς φασι, τίκτουσα παρ’ αὐτῷ, ὥς δ’ ἕτεροι, ἤδη ἐκβεβλημένη. ἐκεῖνος δὲ τοὺς στρατιώτας συναγαγὼν ἐπὶ τὸν ἐμφύλιον ἡρέθιζε πόλεμον, καὶ 25 συνεβούλευε δεῖν αὐτοὺς κατὰ τοῦ Κωνσταντίου
- Β χωρῆσαι καὶ μὴ μένειν ἐκεῖνον κατ’ αὐτῶν ἐπελθεῖν. ἤδη δὲ τὴν εἰς Χριστὸν ἐξομολόγησιν πίστιν, ἠύλαβετο διὰ τούτου τοὺς στρατιώτας, εἰδὼς σχεδὸν ξύμπαντας 30 χριστιανοὺς ὄντας. διὸ συσπιάζων τὴν ἑαυτοῦ κακίαν, ἕκαστον ἐκέλευε θρησκεύειν ὥς βούλοιοτο. αὐτὸς δὲ τῆς γενεθλίου τοῦ Σαωτῆρος ἡμέρας ἐφῆστη- 35 κυίας, εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναόν, καὶ προσκυνήσας, ἔν’

ὁμόδοξος τοῖς στρατιώταις δοκῇ, ἀπῆλθεν. ἐπέστησε δὲ καὶ ταῖς ἀρχαῖς οὓς ἐκεῖνος ἐβούλετο· καὶ οὕτως ἦι πρὸς τὸν ἐμφύλιον πόλεμον. ἔλεγε δὲ μὴ κατὰ Κωνσταντίου χωρεῖν, ἀλλ' ἐθέλειν εἰς ἓν συνελθεῖν
 5 τὰ ἑῷα στρατεύματα καὶ τὰ ἐσπέρια, ἵν' ὁμοῦ γενόμενα τὸν αὐτῶν ἐκλέξωνται βασιλεύσοντα. ἡὔχει δὲ καὶ προεγνωκέναι τὴν ἡμέραν καθ' ἣν τεθνήξεται ὁ Κωνσταντίος, ἐν ὁνείρῳ αὐτὴν μνηθεὶς δι' ἐπῶν ταῦτα φραζόντων·

- [χόριο,
 10 Ζεὺς ὅταν εἰς πλατὺ τέρμα μόλη κλυτοῦ ὕδρο- C
 παρθευικῆς δὲ Κρόνος μούσης βαῖνῃ ἐπὶ πέμπτης εἰκοστῆς, βασιλεὺς Κωνσταντίος Ἀσίδος αἰῆς
 τέρμα φίλου βίωτου στυγερόν καὶ ἐπώδυνον ἔξει.
 τέθνημε δὲ ὁ Κωνσταντίος τὰ μὲν τῶν Περσῶν λι-
 15 πῶν, ἐπεὶ καὶ ὁ ἐκεῖνων βασιλεὺς ἐπ' οἴκου ἀνεχώ-
 ρησε, κατὰ δὲ τοῦ τυραννήσαντος ἐπιών. φροντίσι γὰρ πολλαῖς συνεχόμενος, κἀντεῦθεν συνεχεῖ ληφθεὶς πυρετῷ χολῇν τε ἀναγαγὼν μέλαιναν, ἐτελεύτησεν ἐν Μόψου κρήνῃ, κεῖται δὲ αὕτη κατὰ τὴν τοῦ Ταύ-
 20 ρου ὑπώρειαν, ἐπὶ τρισίν, ὥς λέγεται, μεμφόμενος D
 ἑαυτῷ, τῷ φόνῳ τῶν συγγενῶν· οὐ γὰρ τὸν Γάλλον μόνον ἀπέκτεινεν, ὥς εἴρηται ἤδη, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀδελφούς τοῦ οἰκείου πατρός· τῇ ἀναρρήσει τοῦ Ἰουλιανοῦ καὶ τῇ καινοτομίᾳ τῆς πίστεως. ἦν δὲ ὁ
 25 αὐτοκράτωρ οὗτος εὐμενῆς μὲν τοῖς ὑπηκόοις, δι-
 καιοσύνῃ δὲ περὶ τὰς κρίσεις στοιχῶν, περὶ τὴν WIII20
 δόλαιταν ἐγκρατῆς, καὶ ἐν ταῖς τῶν ἡγεμονιῶν καὶ ταῖς τῶν ἀξιωματῶν διανομαῖς τοῦ προσήκοντος στοχαζόμενος, μηδένα τῇ γερουσίᾳ συντάσσων ὃς οὐ
 30 παιδείας μετέλληκεν οὐδὲ ἥσκητο πρὸς τὸ λέγειν καὶ ἥδει γράφειν ἐμμέτρως τε καὶ πεζῶς. περὶ δὲ τὴν πίστιν ὑπῆρχεν οὐκ εὐαγής· οὐ γὰρ τῇ πατρικῇ

εὐσεβεία ἐστοίχησεν, ἀλλὰ προσέθετο τοῖς ἀρειανί-
 ζουσι, σπουδῇ τοῦ τῶν βασιλικῶν ἐννούχων πρω-
 P II 23 τεύοντος Εὐσεβίου, ὅθεν καὶ τὸν θεῖον Ἀλέξανδρον,
 A ὃς μετὰ τὸν ἱερὸν Μητροφάνην πατριάρχης τῆς νέας
 Ῥώμης κεχειροτόνητο, ἠνάγκαζεν εἰς κοινωνίαν τὸν 5
 Ἄρειον δέξασθαι, ὃ δὲ οὐ κατένευε· διὸ καὶ σύνοδον
 ὁ βασιλεὺς συγκροτηθῆναι προσέταξεν. ὦριστο οὖν
 τῇ συνόδῳ ἡμέρα· καὶ ὁ Ἀλέξανδρος κατὰ τὴν
 ἐσπέραν ἐκείνην εἰς τὸ θυσιαστήριον εἰσελθὼν καὶ
 πρηνῇ καταβαλὼν ἑαυτὸν ἐδέετο τοῦ θεοῦ μὴ παρα- 10
 χωρῆσαι τὸν λύκον, τὸν Ἄρειον δηλαδή, εἰς τὴν
 ποιμνὴν αὐτοῦ εἰσελθεῖν, ἣ ἔμε πρότερον τῆς ζωῆς
 ἀπόλυσον, ἔλεγε. ταῦτα περιπαθῶς ἠντιβόλει σὺν
 δάκρυσιν. ἔωθεν οὖν ἄρτι τῆς συνόδου συνισταμέ-
 νης ὁ Ἄρειος ἀπῆι μέγα φρονῶν. καὶ ἀπὼν νύτ- 15
 τεται τὴν γαστέρα πρὸς ἔκκρισιν κοιλάς καὶ κύ-
 B στεως. παρεκκλίνας τε τῆς ὁδοῦ κεκάδικεν ἀποσκυ-
 βαλίσασθαι τὸ περίττωμα· συνεξεργρὴ δὲ τῇ κόπρῳ
 καὶ τὰ ἔγκατα τοῦ δειλαίου, βιαίως ἀπορρήξαντος
 τὴν ζωὴν. ὁ μέντοι πατριάρχης Ἀλέξανδρος εἴκοσι 20
 πρὸς τρισὶν ἀρχιερατεύσας ἐνιαυτοὺς μετέλλαξε τὴν
 ζωὴν, καὶ ἀντεισῆχθη παρὰ τῶν ὀρθοδόξων εἰς τὸν
 θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως Παῦλος ὁ ὁμολο-
 γητής. ἐπανελθὼν δ' ὁ Κωνστάντιος ἐξ Ἀντιοχείας
 μεθίστησι τοῦ θρόνου αὐτὸν καὶ ἀντικαθίστησι τὸν 25
 Νικομηδείας Εὐσέβιον, αἰρεσιώτην Ἀρείου τυγχά-
 νοντα. ὁ δὲ ἅγιος Παῦλος τῷ πάπᾳ τῆς Ῥώμης
 προσελθὼν Ἰουλίῳ, καὶ ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν θρόνον
 C καταστάς Κωνσταντινουπόλεως αὐτίς ὑπὸ Κωνσταν-
 τίου διώκεται. καὶ σταλὲς ὑπερόριος ὑπὸ Ἀρεια- 30
 νῶν ἀναιρεῖται. τοῦ δ' Εὐσεβίου θανόντος, ὁ πνευ-
 ματομάχος παρὰ τῶν Ἀρειανῶν εἰς τὸν τῆς νέας

Ῥώμης θρόνον ἀνάγεται Μακεδόنيος, ὃς ὑπερφρονή-
 σας μετήνεγκε τὸ λερώτατον σῶμα τοῦ ἐν ἀγίοις
 Κωνσταντίνου ἐκ τοῦ τῶν ἀγίων Ἀποστόλων ναοῦ
 εἰς τὸ τοῦ ἀγίου μάρτυρος Ἀκακίου θείον τεμένι-
 5 σμα. διόπερ ἐξώργιστο ὁ Κωνσταντίος, καὶ πρὸς τὴν
 πατρικὴν πόλιν ἐπανελθὼν τὸν μὲν Μακεδόنيον ἔτος
 ἕν ἡνυκότα τοῦ θρόνου κατέσπασέ τε καὶ ὑπερώρι-
 σε, καθίδρυσε δ' ἐν αὐτῷ τὸν Εὐδόξιον, τὰ τοῦ
 Ἀρσίου πρεσβεύοντα, ἐπὶ δέκα ἐνιαυτοὺς ἀρχιερ-
 10 τεύσαντα. μετεκόμισε δ' αὐτίς τὸ σῶμα τοῦ οἰκείου D
 πατρὸς εἰς τὸν τῶν ἀγίων Ἀποστόλων ναόν. οὗτος
 δὴ οὖν ὁ Κωνσταντίος καὶ τὰ τῶν ἀγίων Ἀποστό-
 λων λερώτατα σώματα Ἀνδρέου τε καὶ Λουκᾶ διὰ
 τοῦ δουκὸς Ἀλεξανδρείας, ὕστερον δὲ καὶ καλλινί-
 15 κου μάρτυρος Ἀρτεμίου, εἰς τὸ πατρῷον ἀνεκόμισεν
 ἅστυ· καὶ ἐν τῷ ναῷ τῶν ἀγίων Ἀποστόλων ἀπεθη-
 σαύρισε τοῦ θυσιαστηρίου ἐντός. γαμετὴ δὲ αὐτῷ ἦν
 Εὐσεβία, ἣ ἐπὶ κάλλει γέγονε περιβόητος. περὶ δὲ τὸν
 γαμέτην ἡτύχησε, μαλθακὸν ὄντα καὶ τὰ πρὸς ἀφρο-
 20 δίτην νωθέστερον ἐκ νόσων τε καὶ ἐκ φύσεως. ὅθεν
 κατὰ βραχὺ φθίνουσα τοῦ Κωνσταντίου προτέθνη-
 κεν, ἅπαις διὰ βίου μέινασα· ὥς δέ τινες λέγουσι,
 καὶ μητρομανίας νοσήματι περιπεσοῦσα ἐξέλιπε. λέ-
 γεται δὲ καὶ πρὸς τὸ ἱππεύειν καὶ ἀκοντίζειν περι- P II 24
 25 δέξις ὁ Κωνσταντίος εἶναι καὶ λόγοις ὠμιληκέναι, A
 ὥς ἔπος δύνασθαι συντιθέναι.

Ἀγγελθείσης δὲ τῷ Ἰουλιανῷ τῆς τοῦ Κωνσταν- W III 21
 τίου τελευτῆς τὰ μὲν στρατεύματα Αὐγουστοῦ αὐτὸν 12
 ἀνευφήμησαν, ἐκεῖνος δὲ τὸ βασιλικὸν ἀμείψας σχῆ-
 30 μα καὶ πενθῆρες ἐνδύς σκυθρωπάξων ὥπτο. καὶ
 δημόσιον ἐπὶ τῷ τελευτήσαντι βασιλεὶ κατ' ἔθος πε-
 πόληκε πένθος. εἶτα ἐπὶ τὸ Βυζάντιον ὤρμησε· καί

οὐ προσυπήντησεν ἡ σύγκλητος καὶ ὁ δῆμος καὶ σὺν
 εὐφήμεῖς φωναῖς προῆλθεν εἰς τὰ βασίλεια, καὶ τῆς
 τῶν κοινῶν διοικήσεως ἤψατο. τὸ δὲ τοῦ Κωνσταν-
 τίου σῶμα τὸ σὺν ἐκείνῳ στρατιωτικὸν καὶ οἱ ἄρ-
 χοντες ἐπ' ὀρήματος εἰς Κωνσταντινούπολιν διεκό- 5
 B μισαν· ὧ καὶ ὁ Ἰουλιανὸς προσυπήντησε καὶ προσ-
 πεμψε, περιελόμενος τῆς κεφαλῆς τὸ διάδημα κα-
 τετέθη. δὲ ὁ τῶν τελευτήσαντος νεκρὸς ἀντιφράτορος
 ἐν τῇ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ναῷ. πολλοὺς δὲ τῶν
 περὶ τὰ βασίλεια ὁ Ἰουλιανὸς τοῖς μὲν ἀμείβε, τοὺς 10
 δὲ ὑπερώφισε καὶ τῶν οὐσιῶν ἀποστέρησε. ταῖς δὲ
 λοιπαῖς τῆς βασιλείας διοικήσας καὶ τὰ δικάζειν
 συνέταττε. ποτὲ γοῦν δικάζων τινὲς κεκοιρανῆναι κα-
 τηγοροῦμένῳ δημόσιον χρήματα καὶ τὴν κλοπὴν ἁρ-
 νουμένῳ, ἐπεὶ ὁ κατηγορὸς "τίς" ἔφη "βασίλει", ἐπ' 15
 ἐγκλήματι δίκην ὑπόσχη, εἰ ἔξ ἀρνήσεως ὠφελούτο
 οἱ αἰτιώμενοι"; ἐκεῖνος ἀνταπεμνίνατο "καὶ τίς ἐσται
 ἀναίτιος, εἰ ἐλέγχων ἄνευ πιστεύοντο οἱ κατηγοροί";
 C ἐχρημάτιζε, δὲ καὶ πρόσβειον ἐκ διαφόρων ἐθνῶν
 σταλῆσι πρὸς τὸν Κωνσταντῖον καὶ τὰ στρατεύματα 20
 δὲ ἐπεσκέπτετο καὶ ἐξήταξε, τὸ πολὺ τε τῆς βασιλι-
 κῆς θεραπείας ἀπεπέμψατο κουρέα τε ζητήσας, ὥς
 προσῆλθεν αὐτῷ τῶν Κωνσταντίου κουρέων πολυ-
 τελῶς ἐσταλμένος, κουρέα ζητεῖν εἶπεν, ἀλλ' οὐ συγ-
 κλητικόν, καὶ αὐτὸν ἀπεπέμψατο καὶ μάγειρον δὲ 25
 τῶν βασιλικῶν ἐν ἐσθῇτι λαμπροτέρα τῆς ὑπουργίας
 αὐτοῦ θεασάμενος, καὶ τὸν ἑαυτοῦ μετεπέμψατο μά-
 γειρον κατὰ μάγειρον ἐσταλμένον καὶ ἤρετο τοὺς
 παρόντας πότερον αὐτῶν κρῖνοιεν μάγειρον. τῶν δὲ
 D τὸν εὐτελῶς εἰπόντων ἐσκενασμένον, παρητήσατο 30
 τὸν λοιπόν. ταῦτα δ' ἐποίει δόξαν θηρῶν ἐκ τοῦ
 δοκεῖν ἀπέριττος καὶ ὄντως φιλόσοφος. τοῖς στρα-

τιώταις δὲ διανείμας χρήματα, εἰς τὸν κατὰ Περσῶν
 ἡτοιμάζετο πόλεμον· αὐτοκράτωρ δὲ γεροντὶς καὶ
 ἑαυτῷ τὴν ἀρχὴν κρατούνμενος, αὐτίκα εἰς προδ-
 πτον ἐξεργάγη ἑλληνισμόν. ἐξωμόσατο μὲν γὰρ καὶ
 5 πρότερον, ὥς εἴρηται, τὰ χριστιανῶν, οὐ μὴν εἰς
 τοῦ μφανὲς ἐκρήξατο τὴν ὠδὴν τῆς ἀσεβείας ἐτόλμη-
 σε· λέγεται γὰρ ὅτι ἔρωτα τρέφων τῆς βασιλείας,
 καὶ ὥς ὑπὸ σποδιᾷ τοῦτον κρύπτων ἐν τῇ ψυχῇ,
 μάντεσι προσήει καὶ γόησιν, εἰ τοῦ κράτους τεύξεται
 10 πυνθανόμενος, καὶ παρ' ἐκείνων διέφθαρτο καὶ με-
 τήνεκτο εἰς ἑλληνισμὸν. τυχῶν δὲ τοῦ κράτους τοῦ
 ἀνεφίπτοις κρίμασι τοῦ θεοῦ πολλοὺς εἰργάσατο II 25
 μάρτυρας· οὕτω γὰρ ἐξεμάνη κατὰ χριστιανῶν ὥς A
 καὶ κωλύειν αὐτοὺς μαθημάτων μετέχειν Ἑλληνικῶν,
 15 μὴ δὲ ἔνι λέγων μύθος αὐτὰ ὀνομάζοντάς τε καὶ δια-
 βάλλοντάς τῆς ἐξ αὐτῶν ὠφελείας ἀπολαύειν καὶ
 δι' αὐτῶν ὀπλιζέσθαι κατ' αὐτῶν. ὅθεν τῶν παί-
 δων τῶν χριστιανύμων εἰργομένων μετιέναι τοὺς
 ποιητάς ὁ Ἀπολλινάριος λέγεται εἰς τὴν τοῦ Παλτίη-
 20 ρος ὁρμηθῆναι παράφρασιν καὶ ὁ μέγας ἐν θεολογίᾳ
 Γρηγόριος εἰς τὴν πόλιν τῶν ἐπῶν, ἣν ἂν τὶ τῶν
 Ἑλληνικῶν μαθημάτων ταῦθ' οἱ νέοι μανθάνοντες
 τὴν τε γλῶσσαν ἐξέλληνίζονται καὶ τὰ μέτρα διδά-
 σκωνται. οὗτος καὶ τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἀνεγείραι W III 22
 25 ναὸν τοῖς Ἰουδαίοις ἐπέτρψε. κακείνων σπουδῇ
 πολλῇ καὶ μεγάλαις δαπάναις τῆς οἰκοδομῆς ἀρξάμε- B
 νων καὶ ὀρύττειν τὴν γῆν εἰς καταβολὴν θεμελίων
 ἐπιχειροῦντων, πῦρ λέγεται τῶν ὀρυγμάτων ἀθρόον
 ἀναδιδόμενον καταφλέγειν τοὺς σκάπτοντας, ὥς
 30 ἀναγκασθῆναι αὐτοὺς τῆς οἰκοδομῆς ἀποσχέσθαι.
 Εὐσέβιον δὲ τὸν εὐνοῦχον, ὥς τὸν φόνον τοῦ ἀδελ-
 φοῦ αὐτοῦ Γάλλου κατεργασάμενον, ἔκτεινε, καὶ

τοὺς ἄλλους πάντας εὐνούχους τοῦ παλατίου ἐξή-
 λασε. διόντα δὲ ποτε τὸν παραβάτην περὶ Χαλκη-
 δόνα ὁ ταύτης ἐπίσκοπος Μάρις ἀλάστορα καὶ ἁρ-
 νησίχριστον ἐκάλει. ὁ δὲ τὸ ἀνεξέλικτον προσποιού-
 μενος "ἄπιθι" εἶπε "ταλαίπωρε, καὶ ἀποκλαίου σοῦ 5
 τῶν ὁμμάτων τὴν πήρωσιν" ἣν γὰρ πάσχων ταύτην
 C ἐξ ἐπιχύσεως. ὁ δὲ "εὐχαριστῶ τῷ σωτήρι μου Χρι-
 στῷ" ἀντεπήνεγκεν, "ὅτι μου προεμνηθεύσατο μὴ ἰδεῖν
 τὸ ἀναιδές σου καὶ ἀσεβέστατον πρόσωπον. κατὰ
 Περσῶν δὲ τὴν στρατιὰν κινήσας κατήντησεν εἰς 10
 Ταρσὸν τῆς Κιλικίας πόλιν ἐπιφανῆ· ἐνθα γενομένου
 Ἀρτέμιος προσῆλθεν ὁ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἱερεὺς. ἣν
 γὰρ ἐν Αἰγάς, πόλις δὲ καὶ αὐταὶ τῆς Κιλικίας,
 περίφημον Ἀσκληπιοῦ ἱερόν, καὶ ἤτησεν αὐτὸν τοὺς
 κίονας, οὓς ἔτυχεν ἀφελόμενος ἐκ τούτου τοῦ ἱεροῦ 15
 ὁ ἀρχιερεὺς τοῦ λαοῦ τῶν χριστιανῶν καὶ ἐποικοδο-
 μήσας αὐτοῖς οἰκεῖον ναόν, ἀποκαταστῆσαι αὐθις
 τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. καὶ ὁ παραβάτης αὐτίκα
 τοῦτο γενέσθαι προσέταξε δαπάναις τοῦ ἐπισκόπου.
 D μόλις οὖν οἱ Ἕλληνες καὶ πόνοις πολλοῖς καὶ ἀνα- 20
 λώμασι πλείστοις ἕνα τῶν κίωνων καθελόντες καὶ
 μέχρι τῆς φλιάς τῆς πύλης τῆς ἐκκλησίας σὺν μη-
 χανήμασιν ἀγαγόντες, καὶ χρόνῳ συχνῷ περαιτέρῳ
 προενεγκεῖν ἐκείνον οὐκ ἠδυνήθησαν· καὶ καταλι-
 πόντες αὐτὸν ἀνεχώρησαν. τοῦ δὲ Ἰουλιανοῦ θα- 25
 νόντος, αὐθις αὐτὸν ὁ ἐπίσκοπος ἀνορθώσας ῥᾶστα
 εἰς τὸν τόπον τὸν ἑαυτοῦ ἐπανήγαγε. γενομένου δὲ
 τοῦ Ἰουλιανοῦ εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ συνεχῶς προιόν-
 τος εἰς τὸ τῆς Λάφνης χωρίον, ἐν ᾧ τοῦ Ἀπόλλωνος
 ἄγαλμα, ἔργον τι πρὸς τέχνην θαυμάσιον, ἰδρυτο, 30
 καὶ θυσίας αὐτῷ ποιοῦντος, οἱ Ἀντιοχεῖς ἀποσκό-
 πτοντες εἰς αὐτὸν θύτην ἔλεγον καὶ οὐ βασιλέα

σφίσιν ἐπιδημῆσαι. καὶ διὰ τὸ καθειμένον ἔχειν
ἐκεῖνον τὸν πώγωνα τράγον αὐτὸν ὠνόμαζον οἱ
αὐτοὶ καὶ πρὸς σχολίωνων πλοκὴν ἔλεγον αὐτὸν ἐπι- P II 26
τῆδειον. ὁ δὲ ἀντεπισκώπτων αὐτοῖς εἰς βλακείαν ^A
⁵ καὶ θρύψιν καὶ τρυφερότητα ἔλεγε "μὴ παρέχειν
τοῖς Ἀντιοχεῦσι τὸν πώγωνα εἰς σχολίωνων πλοκὴν,
ἵνα μὴ τῇ τούτου τραχύτητι θλιβεῖεν αἱ χεῖρες αὐ-
τῶν· πρὸς οὓς καὶ λόγον ἔγραψεν, ὃς ἐπιγέγραπται
Ἀντιοχικὸς ἢ Μισοπώγων. ἔθνευ δὲ τῷ Δαφναίῳ
¹⁰ Ἀπόλλωνι ἑκατόμβας ὅλας, χρησμὸν ζητῶν ἐξ αὐτοῦ.
ὥς δ' ἦν τὸ εἰδῶλον ἐκεῖνο κωφόν, οἱ νεωκόροι τὴν
αἰτίαν τῆς σιωπῆς ἀπαιτούμενοι διὰ τοὺς κειμένους
ἐκεῖ νεκροὺς σιωπᾶν τὸ ἄγαλμα ἔλεγον. ἦσαν γὰρ
ἐκεῖ ἐτέρων τε μαρτύρων κείμενα λείψανα καὶ τοῦ
¹⁵ ἱερομάρτυρος δὲ Βαβύλα. πάντα τοίνυν μετατεθῆ- B
ναι ἐκεῖθεν προσέταξεν Ἰουλιανός. ὥς δὲ μετηνέ-
χθησαν, σκηπτὸς ἐνσκήψας νυκτὸς τῇ Δάφνῃ καὶ
τὸν ναὸν καὶ τὸ ἄγαλμα ἀπετέφρωσεν. οἰήθεις οὖν
ἐξ ἐπιβουλῆς χριστιανῶν γενέσθαι τὸν ἐμπρησμὸν ὁ
²⁰ ἀλάστωρ ἐκεῖνος καὶ ἐκμανεῖς, τὰς τῶν πιστῶν ἐκ-
κλησίας ἀπέκλεισεν. ὑπ' αὐτοῦ καὶ ὁ μέγας Ἀρτέ-
μιος ἐκολάσθη μὲν ὥς χριστιανός· ἐπήνεκτο δὲ αὐ-
τῷ ὁ τοῦ Γάλλου φόνος αἰτίημα, καὶ οἱ πρεσβύτεροι
Εὐγένιος καὶ Μακάριος ὑπὸ τούτου κολασθέντες
²⁵ τῶν μαρτυρικῶν στεφάνων κατηξιώθησαν· καὶ οἱ ἐκ
Περσίδος πρὸς αὐτὸν σταλέντες πρεσβείας χάριν,
Μανουήλ, Σαβέλ, καὶ Ἰσμαήλ καὶ πολλοὶ ἄλλοι. W III 23.

Στρατεύσας δὲ κατὰ Περσῶν πρότερον μὲν ἡν- 13
τύχησε, καὶ πόλεις εἰλέε τινας καὶ πολλοὺς ἀνείλε
³⁰ καὶ λείας πολλῆς καὶ αἰχμαλώτων ἐκράτησε καὶ C
Κτησιφῶντα ἐπολιόρκει. εἴτ' ἀθρόον τῶν πραγμά-
των αὐτῷ εἰς τὸ χεῖρον περιτραπέντων, αὐτός τε καὶ

τοῦ στρατεύματος τὸ πλεον ἀπώλετο. οἱ γὰρ Πέρ-
 σαι ἀπογνόντες καὶ εἰς ὄλεθρον ἑαυτοὺς εἰσώθειν
 προφανῇ ἐβουλεύοντο, ἵνα τι κατεργάσωνται τοὺς
 Ῥωμαίους δεινόν. δύο γοῶν ἐν σχήματι αὐτομόλων
 τῷ βασιλεῖ προσεφρούρησαν, καὶ νίκην αὐτῷ κατὰ 5
 Περσῶν, εἰ ἔποιτο αὐτοῖς, ἐπηγγέλλοντο. ἑᾶσαι γὰρ
 τὸν ποταμὸν αὐτῷ συνεβούλευον καὶ τὰς τριήρεις
 ἃς ἐπήγετο κατακαῦσαι καὶ τὰ ἄλλα πλοῖα τὰ φορ-
 τηρά, ἵνα μὴ τοῦτοισι οἱ πολέμοι χρησάιντο, αὐτῶν
 δ' ἡχομένων δι' ἐτέρων ὁδῶν διαγαγεῖν τὰ στρα- 10
 D τεύματα, ἀκωδύνως τε καὶ δι' ὀλίγου τὰ τῆς Περ-
 σίδος κατεληφέναι ἐνδότερα καὶ εὐμαρῶς κυριεῦσαι
 αὐτῆς. τοῦτοισι φρονοβλαβῶς ὁ ἀλιτήριος ἐκείνος
 πεισθεὶς, καὶ ταῦτα πολλῶν λεγόντων αὐτῷ καὶ αὐ-
 τοῦ τοῦ Ὀρμελάδου δόλον εἶναι τὸ πρᾶγμα, πῦρ 15
 ἐνέβαλε ταῖς ναυσί, καὶ πάσας κατέκαυσε, πλὴν
 δυοκαίδεκα. ἦσαν δὲ τριήρεις μὲν ἑπτακόσιαι, φορ-
 τηροὶ δὲ τετρακόσιαι. ἤδη δὲ ἐκείνων ἐκτεφρωθει-
 σῶν, ἐπεὶ πολλοὶ τῶν ταξιάρχων ἐνέδραν καὶ δόλον
 ἐνίσταντο εἶναι τὰ παρὰ τῶν αὐτομόλων ἐκείνων λε- 20
 γόμενα, μόλις πον κατένευσεν ἐτασθῆναι τοὺς ψευ-
 PII27 δαντημόλους· οἱ ἐτασθέντες βασιάνοις ἐξέφηναν τὸ
 A ἀπόρητον. οἱ μὲν οὖν οὕτως ἀπατηθῆναι φασὶ τὸν
 Ἰουλιανόν, οἱ δὲ ἀπειπάμενον λέγουσι πρὸς τὴν
 Κτησιφῶντος πολιορκίαν δι' ὀχυρότητα καὶ ὅτι 25
 καὶ τῷ στρατεύματι τὰ ἀμαχανὰ ἐπέλιπον, ἐπανό-
 δου μνησθῆναι· ἀπιούσι δὲ ἐπιφανῆναι τοὺς Πέρσας
 ὅπισθεν καὶ τοὺς οὐραγεῦντας ταράττειν· τοὺς Γάλ-
 λους δ' ὀπισθοφυλακοῦντας ἀντιτάξασθαι τοῖς πο-
 λεμίοις γενναιώτερον καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἀνελεῖν, αὐ 30
 τῶν τυχόντων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν παρ' ἐκείνων
 ἐπιφανῶν. ἐνδεῖα δὲ τῶν ἐπιτηδείων οἱ Ῥωμαῖοι

σφοδρῶς ἐπιέχοντο. Ἰουλιανὸς δ' ἐν ἀπορίᾳ τοῦ τί
 δεῖ πράττειν καὶ ὅθεν ἐκπαύεται χρεῶν καταστάς,
 εἴλετο διὰ τῆς ὀρεινῆς τὴν πορείαν ποιήσασθαι.
 καὶ τοῖς Πέρσαις κατανοήσαντες, καὶ εἰς ταῦτόν
 15 ἄνδρουσθέντας τοῖς Ῥωμαίοις ἐπέθεντο, καὶ κατὰ μὲν B
 τὸ εὐώνυμον κέρας ἐκράτουν Ῥωμαῖοι, κατὰ δέ γε
 τὸ ὀδεῖον ἤλατοῦντο. ὁ γυνὸς Ἰουλιανὸς ἐμύνειν
 τοῖς ἡττωμένοις ἠπείλγετο. ἔτυχε δὲ διὰ βάρος καὶ
 τῶν ἐκ τοῦ ἡλίου φλόγῳσιν, θέρους γὰρ ἦν ὥρα,
 20 τὴν θάρακα ἐκδυσάμενος. ἐν μέσοις οὖν τοῖς πολε-
 μίοις γεγῶμένος δόρατι βάλλεται κατὰ τῆς πλευρᾶς.
 ἀέρεται δὲ ὅτι σφοδροῦ τότε πνεύσαντος πνεύματος
 ἀχλὺς βαθεῖα τοῦ ἀέρος τοῦ ἐκεῖ κατασκέδαστο· τὰ
 γὰρ πλήθη τῶν στρατευμάτων πολλὰν ἐκίνοον κο-
 25 πωτόν, ὥς μὴδὲ γινώσκειν οὐδ' ὅποι εἰσὶν οὐδ' ὅ,
 τι πράττειεν· ἄδηλον δ' εἶναι ὅθεν ἢ αὐτὸν πηλῆξασα
 ἀχρὴ κατ' ἐκκίνοον ἐβέβλητο, εἰδ' ὑπὸ πολεμίου
 εἰδ' ὑπὸ πικροῦ τῶν αὐτοῦ εἰδ' ἐκ θειοτέρης θυνά- C
 μως· ἄδεται γὰρ καὶ ταῦτι. διό φασιν αὐτὸν ἐκ
 30 τοῦ καταρρέοντος τοῦ πνεύματος αἵματος κόλλη δε-
 ξάμενον τῇ χειρὶ καὶ τοῦ ἀέρος τοῦτο κατασκέδασαν-
 τα εἶπεῖν "πορέσθῃτι, Ναζωραῖε." καὶ ὁ μὲν οὕτως
 ἀσπερὶς ξήσας βιαίως τὴν ψυχὴν ἐξηραύετο, βασ-
 λεύσας ἐτη δύο. τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ ἢ στρατιὰ εἰς
 35 Ταρσὸν τῆς Ἀσσυρίας κομίσασα ἔθαψεν ἐν προαστείᾳ
 τῆς πόλεως· οὐ τῷ τάφῳ καὶ τότε τὸ ἐπίγραμμα
 ἐπεγράφη·

Κύνδον ἐπ' ἀργυρόεντι πλ' Εὐφρόνας φέρον
 Περσίδος ἐκ γαίης ἀτελευτήσῃ ἐπὶ ἔργῳ
 30 σαρρήσας στρατιὴν τόδ' Ἰουλιανὸς λάχε σῆμα, D
 ἀμφοτέρων βασιλέως τ' ἀγαθὸς κρατερός τ' ἀλγ-
 μητής.

WIII24

D

ὕστερον δὲ ἀνεκομίσθη εἰς τὴν βασιλίδαν τῶν πό-
λεων. ἦν δ' ἐκεῖνος περὶ δόξαν ἐπτοημένος καὶ ἐπὶ
τοῖς τυχοῦσιν ἐπαινέσθαι βουλόμενος, ἐφ' οἷς δ'
ἐσφάλλετο διορθούμενος παρὰ τῶν φίλων οὐκ
ἤχθετο. ἦν καὶ παντοδαπῆς σοφίας μετειληγὼς καὶ 5
μάλιστα τῆς περιττοτέρας, περὶ δὲ τὴν διαίταν ἐγ-
κρατής, ὥστε καὶ τὰ φυσικὰ ταῦτα διαφυγγάνειν,
ἐρυγὰς καὶ τὰς ἐκκρίσεις τὰς διὰ στόματος. ἔλεγε

ΠΙ²⁷ δὲ χρῆναι τὸν φιλόσοφον, εἰ οἷόν τε, μηδὲ ἀναπνεῖν.

Α φασὶ δὲ αὐτὸν ἐν Ἀντιοχείᾳ ὄντα ὄναρ ἰδεῖν νεα- 10
νίαν ξανθὸν τὴν κόμην, εἰρηκότα αὐτῷ ὥς "ἐν
Φρυγίᾳ τελευτῆσαι σε δεῖ." ὅτε γοῦν ἐπλήγη, ἤρετο
τοὺς παρόντας ὅπως ὁ τόπος καλοῖτο· ὥς δ' ἤκουσε
Φρυγίαν καλεῖσθαι αὐτόν, ἀνέκραξεν "ὦ ἦλιε, ἀπώ-
λεσας Ἰουλιανόν". λέγεται δὲ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέ- 15
ραν καθ' ἣν ἐτελεύτησεν ἐν Ἀντιοχείᾳ γνωσθῆναι
τὸν θάνατον αὐτοῦ. τινὰ γὰρ τῶν τῆς τάξεως τοῦ
ἐκείσε δικαστηρίου, Ἑλλήνα κάκεινον καὶ τῆς αὐτῆς
θρησκείας τῷ παραβάτῃ, διανυκτερεύοντα περὶ τὴν
φυλακὴν τοῦ ἀρχέλου συνθήκην ἀστέρων ἐν οὐρανῷ 20
θεάσασθαι γράμματα ἐκτυποῦσαν λέγοντα "σήμε-
ρον ἐν Περσίδι Ἰουλιανὸς ἀναιρεῖται." σημειωθείσης
οὗν τῆς ἡμέρας, μετὰ ταῦτα ἐγνώσθη ὅτι κατ' ἐκεί-
νην τὴν ἡμέραν ἀνήρητο. καὶ ὁ μὲν τριάκοντα πρὸς
ἐνὶ βιώσας ἐνιαυτοὺς οὕτως ὥς εἴρηται ἀπέβιω. ὁ 25
δὲ διὰ τῶν ἀστέρων τὴν ἐκείνου προμνηθεὶς τελευ-
τὴν ἀφορμὴν ἔσχε πρὸς εὐπιστίαν τὸ ὄραμα.

14 Τελευτήσαντος δὲ Ἰουλιανοῦ ψήφῳ κοινῇ Ἰοβια-
νὸς εἰς τὴν ἀνταρχίαν προυκέκριτο, τότε χιλιάρχων,
ἀνὴρ εὐσεβής, υἱὸς Βαρωνιανοῦ χρηματίσαντος κό- 30
μητος. ὁ δ' ἦν τὴν βασιλείαν ἀπαναινόμενος· καὶ
τὴν αἰτίαν ἐρωτηθεὶς ἐξεβόησε χριστιανὸς εἶναι καὶ

μὴ ἀνέχεσθαι βασιλεύειν στρατοῦ ἐλληνίζοντος. καὶ
 εὐθὺς ὁμοφώνως ὥς ἐκ συνθήματος ἅπαντες ἀντε-
 βόησαν εἶναι χριστιανοί. καὶ οὕτως ἐκεῖνος δεξιόμενος C
 τὴν ἀρχὴν τοῖς Πέρσαις ἐσπέισατο, οὐ προσηκούσας
 5 Ῥωμαίοις σπονδὰς ἐξ ἀνάγκης πεποιηκώς. τῆς γὰρ
 Νισίβεως καὶ Συγγάρας πόλεων περιφανῶν ἐξέστη
 αὐτοῖς, μετοικίσας τοὺς κατοίκους τῶν πόλεων· ὑφ'
 ὧν θρηνοῦντων καὶ ἀνέδην ἐβλάσφημείτο. ἀλλὰ καὶ
 χωρῶν αὐτοῖς πολλῶν παρεχώρησε καὶ δικαίων Ῥω-
 10 μαίοις ἀνηκόντων ἀνέκαθεν. καὶ ὁμήρων δοθέντων
 ἑκατέρωθεν, οὕτως ἐβεβαιώθησαν αἱ σπονδαί. ἐν-
 τεῦθεν ἀναξευγνύντες οἱ Ῥωμαῖοι, σπάνει τῶν ἀναγ-
 καίων περιπεπτώκασιν, ὥς μηδὲ ὕδατος εὐπορεῖν.
 μόλις γοῦν εἰς τὴν τῆς Κόλλης Συρίας Ἀντιόχειαν
 15 ὁ Ἰοβιανὸς καταντήσας τοὺς τῶν χριστιανῶν ἱερεῖς,
 ὅσοι τε ἐπὶ Κωνσταντίου καὶ ὅσοι ἐπὶ τοῦ παραβὰ- D
 του τῶν ἐκκλησιῶν ἐξηλάθησαν, εἰς αὐτὰς ἐπανήγαγε
 καὶ πρὸ τῶν ἄλλων τὸν μέγαν Ἀθανάσιον ἐπὶ Ἀλε-
 ξάνδρειαν. ἐξ Ἀντιοχείας δὲ εἰς Θαρσὸν γεγονώς
 20 καὶ τὸ μνημα κοσμήσας τοῦ Ἰουλιανοῦ, ἐπανήει· καὶ
 εἰς Ἀγκυραν τῆς Γαλατίας γενόμενος κἀκεῖθεν
 ἀπάρας καὶ σταθμὸν προσελθὼν, εἰς Λαδάστανά τε
 καταλύσας, αἰφνίδιον τετελεύτηκεν, ὥς μὲν ἔνιοι
 συνεγράψαντο, ἀρτιφυεῖς μύκτης δηλητηρίους φα-
 25 γών· ἦν γὰρ λιτὸς περὶ δίαιταν· ὥς δ' ἑτεροί, χει- WIII24
 μῶνος ὄντος ἐν οἰκῇματι κατέδαρθε νέον ἐμπεπλα-
 σμένῳ κονίᾳ, καὶ διὰ τὸ τοῦ ψύχους πολὺ ἀνθρά- PII 29
 κων ἀναφθέντων ἐντός, ἀτμὶς ἐκ τῆς κονίας πυρου- A
 μένης ἀνεδόθη πολλή, καὶ δι' αὐτῆς ἀπεπνίγη κοι-
 30 μώμενος, μηδ' αἰσθόμενος τῆς πνιγμονῆς, ἐξ οἴνου
 καρηβαρῶν· πολλῷ γὰρ λέγεται κεχρησθαι ἀκράτῳ.
 καὶ οὐδὲ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐφθη τοῦτον θεάσασθαι, καὶ

ταῦτα εἰς ὑπαντήν αὐτοῦ παραλθοῦσα μετὰ βασιλικῆς
 πομπῆς σὺν τῷ υἱῷ αὐτοῦ Βαρωνιαῦ. θανόντος
 μέντοι τοῦ Ἰοβιανοῦ οἱ στρατιῶται σκυθρωπάζοντες
 τὴν Νίκαιαν κατειλήφασιν, καὶ μεγονότες ἐκεῖ περὶ
 βασιλέως ἐβουλευόντο. καὶ οἱ μὲν τόνδε, οἱ δὲ τόνδε
 ἀνόμαζον, οἱ πλείους δ' ἐπὶ τῷ Σαλουστιῳ ὑπάρχῳ
 τῶν πραιτωρίων τυγχάνοντι ὁμοφωνήσαν. ὁ δ'
 Β ἀπηνῆκατο, τὸ γῆρας εἰς παραλήθειαν προβαλλόμενος.
 αἰτουμένῳ δὲ τὸν τούτου υἱόν, οὐ κατένευσε, διὰ
 νεότητα καὶ γνῶμης ἀφέλειαν κρίνας ἐκείνου πρὸς
 ἀρχὴν τοιαύτην ἀνεπιτήδειον. διὸ μετὰ τῶν ἄλλων
 καὶ αὐτὸς ὁ Σαλουστίας βασιλέα καὶ ἀπόντα τὸν
 Θυάλεντινιανὸν ἐψηφίσατο. ὁ μὲντοι Ἰοβιανὸς εὐσε-
 βῆς ἦν περὶ τὸ δόγμα καὶ ἀγαθοδαλῆς. οἶνον δ'
 ἥτητο καὶ ἀφροδισίων, καὶ τὴν τοῦ σώματος ἀνα-
 10 δρομὴν εὐμήκης ἐτύγχανε καὶ γραμμῶν οὐκ ἄπει-
 ρος. ὥς ὅπῃ ποτὲ τοῦ Ἰουλιανοῦ πορευόμενος εἰς
 χιλιάρχος, ἐν τόπῳ κατάντει προΐοντος, ἐπάτησε τὸ
 κράσπεδον τῆς πορφυρίδος αὐτοῦ. ὁ δέ, εἰτ' ἐκ τοῦ-
 20 του διάδοχον αὐτοῦ τὸν Ἰοβιανὸν ἐτακμήρατο εἰτ' ἐκ
 C μαντείας ἐγνω τοῦτο τινος, εἶπεν "αἶθε κἂν ἀνδρω-
 πος". ἤρξε δὲ οὐδ' ὅλους μῆνας ὀκτώ. ὁ μὲντοι
 νεκρὸς αὐτοῦ εἰς τὸ Βυζάντιον ἀνακομισθεὶς ἐν τῷ
 τῶν ἀγίων Ἀποστόλων ἐτάφη ναῶ, ὅπου μετὰ ταῦτα
 συνετάφη καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Χαριτώ. ἔθανε δὲ Ἰο-
 15 βιανὸς πρίν ἄγων τῆς ἡλικίας ἔτος ἐπὶ τριακοστέ. 15
 15 Οὕτω μὲν οὖν, ὥς εἰρηται, Οὐκλεντινιανὸς
 ἐψηφίστο βασιλεὺς. ἀχθεὶς δὲ καὶ ἀνασφρηθεὶς καὶ
 τὰ βασιλικὰ περιέθετο σύμβολα. ὁ δὲ Σαλουστίας,
 ὅτι σπουδῇ ἐνεδείξατο ἀνασφρηθῆναι αἰνόν, ὁμοιβὴν
 ἤκει τῶν τῆς ἐπαρχότητος ἀνεθῆναι προουσίῳ. καὶ
 ὁ βασιλεὺς "διὰ τοῦτο" εἶπε "τοσοῦτων μοι πραγμά-

των ἐπεφόρτισας ὄγκου, ἵν' αὐτὸς μὴδ' ἐφάπτοιο
 τούτου"; ᾤρητο δὲ Οὐάλεντινιανὸς ἐκ Παιονίας. D
 ἦν δ' εὐσεβὴς τὰ πρὸς τὸν θεόν· διὸ καὶ ὑπερβολὰ
 αὐτὸν ὁ Ἰουλιανὸς κατεδίκασεν· εἶτα τριβούνου ἑρι-
 5 θμοῦ τῆς ὑπερβολῆς ἀνακληθέντα ἐποίησεν. οὗτος
 καὶ τὴν ἰσχὺν γενναϊότατος καὶ τὴν γυνάμην ἣν δι-
 καϊότατος. διὸ καὶ τῶν ἀρχῶν τότε μετιόντων πολ-
 λούς ὡς ἀδικοῦντας ἐτιμωρήσατο, τὸν κραταῦντα
 λέγων ἀπαιτεῖσθαι δικαιοσύνης πρὸ τῶν ἄλλων
 10 φροντίζειν. οὗτος κοινῶν τῆς βασιλείας Οὐάλεντα
 τὸν ἀδελφὸν προσελάβετο καὶ τὴν ἑῴαν μοῖραν αὐ-
 τῷ πισταύσας, αὐτὸς ἐν τοῖς ἑσπερίοις διέτριβε καὶ
 πολέμους κατὰ βαρβάρων συγκροτήσας πολλοὺς τρό-
 πια κατ' ἐκείνων ἐστήσατο. εἶχε δὲ πρὸ τῆς βασι- P II 30
 15 λείας υἱὸν κακλημμένον Γρατιανόν, ὃς αὐτῷ ἐκ τῆς
 γαμητῆς Σευήρας ἐγένετο· ὃν καὶ ἀνηγόρευσεν αὐ-
 τοκράτορα. ἔρχμε δὲ καὶ δευτέραν γυναῖκα, ἑτι πε-
 ριούσης καὶ τῆς προτέρας. Ἰουστίνα ἦν ἡ δευτέρα,
 ἐξ ἧς καὶ τὸν νέον ἐγένετο Οὐάλεντινιανὸν καὶ
 20 θυγατέρας Ἰούσταν, Γράταν, καὶ Γάλλαν. ἐπὶ τού-
 του τελευτήσαντος Εὐδόξλου τοῦ κακαδόξου τῆς κείας
 Ρώμης ἀρχιερέως, ἀντιεσῆχθη Δημόφιλος ὁμόδοξος
 τυγχάνων τῷ πρὸ αὐταῦ· ὃς ἐπ' ἑτεσι δώδεκα τῆς
 ἐκκλησίας ἐφάρτησεν. οὗτος ὁ βασιλεὺς, καὶ τὸν μέ-
 25 γαν Ἀμβρόσιον ἐπίσκοπον τῆς Μεδιολάνων προχει-
 ρίσατο πόλεως. μαθὼν δὲ περὶ τοῦ ἀδελφοῦ Οὐά-
 λευτος ὅτι τῆς Ἀρσιανικῆς ἀντικεισθῆται ἀφρέσεως καὶ
 πάντας βιάει τάττει συντίθεσθαι, διὰ γραμμάτων B
 ἐπιπλήττει αὐτὸν καὶ ἀποστήναι παραινεί τῆς ἀφρέ-
 30 σεως. ὁ δὲ τοῦ οἰκείου θελήματος αὐκ ἀφίστατο
 καὶ μᾶλλον κατὰ τῶν ὁρθοδόξων ἐξηγούμενο. Ρο-
 δανὸς δέ τις πραιπόσιτος παρὰ Οὐάλεντινιανῷ μέγα

ἡδύνατο. κατ' αὐτοῦ προσῆλθε γυνή τις Βερνίκη
 καλουμένη τῷ βασιλεῖ Οὐαλεντινιανῶ ἀδικίαν ἐπεγ-
 καλοῦσα τῷ πραιποσίτῳ. ἐρευνήσας γοῦν ὁ αὐτο-
 κράτωρ, καὶ γνοὺς μὴ ψεύδεσθαι τὴν γυναῖκα, προσ-
 καλεσάμενος τὸν πραιπόσιτον, θεραπεῦσαι κεκέ- 5
 λευκε τῇ γυναικὶ τὸ ἀδίκημα. ἀκείνως τῇ παρρησίᾳ
 τῇ πρὸς τὸν βασιλέα θαρρῶν, οὐδέναι λόγον ἔθετο
 τῆς ἀδικουμένης. προσῆλθεν οὖν καὶ αὐτῇ τῷ βα-
 σιλεῖ ἡ γυνή· καὶ ὅς μαθὼν μήτινα θέσθαι φροντίδα
 C τῆς γυναικὸς τὸν πραιπόσιτον, αὐτίκα γυμνοὶ μὲν 10
 ἐκείνους τοῦ ἀξιώματος, κελεύει δὲ δεθέντα ἐν τῷ
 θεάτρῳ περιαχθῆναι, ἀγῶνος ἱππικοῦ ἀγομένοιν,
 κηρύκων αὐτοῦ προαγόντων καὶ τὸ εἰς τὴν γυναῖκα
 βοῶντων ἀδίκημα καὶ τοῦ βασιλικοῦ κελεύσματος
 τὴν παρακοήν· καὶ μετὰ τὴν περιαγωγὴν καὶ τὸ κή- 15
 ρυγμα ἐκεῖ παρενθὺ καυθῆναι αὐτόν. καὶ ὁ μὲν
 τοιοῦτον εὖρατο τέλος· ἡ δὲ πᾶσα ἐκείνου περιουσία
 τῇ γυναικὶ διὰ βασιλείου παρακεχώρητο γράμματος.
 ἐξέλιπε δὲ ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐν Γαλλίαις διάγαν,
 ἀπολαύσας χρόνου μακροῦ· ἐβίω γὰρ ἔτη πρὸς τέσ- 20
 σαρσιν ὀγδοήκοντα, ἔνδεκα τούτων βασιλεύσας ἐνι-
 αντούς. καὶ τὸν υἱὸν Γρατιανὸν τῆς βασιλείας τῶν
 D ἐσπερίων διάδοχον καταλελοιπώς.
 16 Οὐάλης δὲ τῶν ἀρειανιζόντων ὑπερμαχῶν ὡς
 ὁμογνώμων αὐτοῖς, τοὺς ὀρθοδόξους ἐδίωκε καὶ 25
 πολλὰ ἐπήνεγκεν αὐτοῖς τὰ δεινά, τῇ οἰκείᾳ συζύγῳ
 Δομνίᾳ πειδόμενος. καὶ ποτε ἐν Νικομηδείᾳ διά-
 γοντι, προσῆλθον αὐτῷ εἰς πρεσβείαν ἐκ τοῦ τῶν
 ὀρθοδόξων συστήματος ἄνδρες ἱερατικοὶ ὀγδοήκον-
 τα, οὓς ἅπαντας σὺν τῷ πλοίῳ, δι' οὗ ἐκομίζοντο, 30
 καυθῆναι προσέταξε. καὶ κατεφλέχθησαν πάντες ἐν
 μέσῃ τῇ θαλάσῃ σὺν τῇ νηὶ ἄχρι Δακυβλῆς διαρ-

κεσάσῃ. ὧν καὶ ὁ μέγας ἐν θεολογίᾳ Γρηγόριος
 μέμνηται, λέγων, Πρεσβυτέρων ἐμπρησμοὶ θαλάττιοι.
 οὐ μόνον δὲ τοὺς ὀρθοδόξους ἐκόλαξεν, ἀλλὰ καὶ P II 31
 τὰς ἐκκλησίας ἀπάσας ἀπένευμε τοῖς Ἀρειανοῖς, τοὺς ^A
 5 ὀρθοδόξους ἐπισκόπους ἐκδιώκων αὐτῶν. λέγεται
 γοῦν καὶ τῆς ἐν Νικαίᾳ καθολικῆς ἐκκλησίας ἐκδιω-
 χθέντας τοὺς τοῦ ὀρθοῦ δόγματος τῷ μεγάλῳ προσ-
 ελθεῖν Βασιλεῖ, κἀκεῖνον πρεσβεῦσαι περὶ τούτου
 πρὸς τὸν Οὐάλεντα, τὸν δὲ μὴ πεῖθεσθαι, καὶ τὸν
 10 μέγαν φάναι Βασίλειον ὡς ἐπιτρεπτέον, ὃ βασιλεῦ,
 τὴν περὶ τούτου κρίσιν τῷ θεῷ, καὶ κλεισθήτω μὲν
 ἀσφαλῶς ὁ ναός, ἐκτὸς δ' ἐστῶτες οἱ τὰ Ἀρείου
 φρονοῦντες δεισθῶσαν τοῦ θεοῦ. καὶ εἰ μὲν αὐτο-
 μάτως αὐτοῖς ἀνοιχθῇ ὁ ναός, ἐχέτωσαν αὐτόν· εἰ
 15 δὲ μὴ ἀνοιγῇ, ἐπιτρεπτέον καὶ ἡμῖν δεηθῆναι τοῦ
 θεοῦ. καὶ εἰ μὲν αὐτομάτως ἀναπετασθῶσιν αἱ πύ- B
 λαι, νομιστέον ἐκ θεοῦ προσκληρωθῆναι ἡμῖν τὸ
 θεῖον τεμένισμα· εἰ δὲ οὐδ' ἡμῖν τὸ ἱερὸν ἀνοιγῇ,
 καὶ οὕτως ἀνείσθω αὐτὸ τοῖς ἀρειανίζουσιν. ἤρесе
 20 ταῦτα τῷ βασιλεῖ, καὶ γενέσθαι οὕτως ἐπέτρεψεν.
 ἐκλεισθῇ οὖν πάντοθεν ὁ ἐν Νικαίᾳ ναός. ἐδέοντο
 οἱ ἀρειανίζοντες καὶ ἡδολέσχουν ἐφ' ἱκανόν, ὁ δὲ
 ναός οὐκ ἠνέφκτο. ὅψε δέ ποτε τῶν αἱρετικῶν με-
 ταστάντων, οἱ ὀρθόδοξοι τοῦ μεγάλου Βασιλείου
 25 προῖσταμένου αὐτῶν τῆς δεήσεως ἤρξαντο· καὶ αὐ- W III 27
 τίκα τῶν κλειθρῶν διαρραγέντων καὶ τῶν μοχλῶν,
 αἱ πύλαι διεστήσαν ἀπ' ἀλλήλων, καὶ τῶν εἰσόδου
 τοῖς πιστοῖς παρεχώρησαν. οὗτος ὁ βασιλεὺς Ἑλλήσι
 μὲν ἐδίδου θυσίας ποιεῖν, καὶ Ἰουδαίοις προσέκειτο·
 30 τοῖς δ' ὀρθοδόξοις μόνοις ἀντέκειτο. Σκυθῶν δὲ τὴν C
 Θρακίαν καὶ Μακεδονικὴν κατατρεχόντων χώραν,
 ἐξήγει τούτοις ἀντιταξόμενος. ὅτε καὶ ὁ μέγας πατῆρ

Ἰσαάκιος ἐπὶ κρηρὰν αὐτῷ ἐντυχὼν "ἀπόδος" ἔφη "τὰς ἐκκλησίας τοῖς ὀρθοδόξοις, ὡς βασιλεὺς, καὶ ἰσθι ὡς ἐπανήξεις νενικηκώς· εἰ δὲ κατὰ θεοῦ στρατεύῃ, οὐκ ἐπανήξεις ἐκεῖθεν." ὠργίσθη ἐπὶ τούτοις ὁ δυσσεβέστατος βασιλεὺς, καὶ φρουρεῖσθαι προστάττει τὸν ἅγιον, ὥς ἐπανελεύσεται. ὁ δὲ "εἰ σὺ ὑποστρέψεις" ἔφη "οὐ λελάληκεν ἐν ἔμοι ὁ θεός". καὶ ἐν ὀνείρῳ δὲ ἐθεάσατο ὁ Οὐάλης ἄνδρα τινὰ λέγοντα αὐτῷ,

D τάχος βάδιζε πρὸς Μίμαντα τὸν μέγαν,

ἐνθα μόρος σε δεινὸς ἀρπάξει, τάλαν.

10

διυπνισθεὶς οὖν ἐκυνθάνετο τίς ἂν εἴη ὁ Μίμας. καὶ τις τῶν λόγοις ἐσχολακώτων, τοιοῦτοι γὰρ τοῖς βασιλεῦσι συμπαραωμάρτουν· τε καὶ ὠκείωντο, ὡς εἶθε καὶ νῦν, ἔφη αὐτῷ ὅρος εἶναι τῆς Ἀσίας τὸν Μίμαντα πρὸς τῇ θαλάσῃ κείμενον. τούτου δὲ καὶ τὸν Ὀμηρον ἐν Ὀδυσσεΐᾳ μνησθῆναι λέγοντα "παρ' ἠνεμόεντα Μίμαντα". καὶ ὃς ἔφη "τίς οὖν μοι ἀνάρκη τὸ ὅρος τοῦτο καταλαβεῖν καὶ κεῖσε θανεῖν;" στρατεύσας οὖν κατὰ Σκυθῶν καὶ περὶ τὴν Θράκην αὐτοῖς συμβάλων, αἰσχυρῶς ἠττήθη καὶ φεύγων ἐν οἰκίῳ κατεκρύφθη· παρ' ᾧ ἀχυρῶδης σεσῶρεντο συρφετός. τῶν οὖν Σκυθῶν μετὰ τὴν ἥρταν τοῦ

P II 32 βασιλέως τὴν χώραν ἐκείνην ληιζομένων καὶ ἐμπι-
A πρῶντων καὶ τὰς οἰκίας, κάκεινο τὸ οἰκημα καταπέ-
ρηστο, καὶ ὁ Οὐάλης διέφθαρτο ἐν αὐτῷ. ὁ μέντοι ἅγιος Ἰσαάκιος καθειργμένος τὴν κατάφλεξιν τοῦ Οὐάλεντος ἐγνώκει τῷ πνεύματι, καὶ εἶπε τοῖς παρα-
τυχοῦσιν ἐκεῖ ὡς Οὐάλης ἄρτι θνήσκει διὰ πυρός. σημειωθεῖσθαι οὖν τῆς ἡμέρας, ἐγνώσθη μετὰ ταῦτα μὴ πλανηθῆναι τὸν ἅγιον. μετὰ δὲ τὴν τῶν βαρβάρων ἐκεῖθεν ὑπαναχώρησιν τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως ἀναζητούντων τινῶν, εὗρέθη τάφος ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐν

30

ἢ περ ἐκεῖνος ἐπέκλυτο, καλαιοῦτινος ἔχον ἐπίγραμμα·
 "ἐπαυθὼ Μίρας Μακεδῶν στρατηγέτης."

τοῦτ' αὖ τῷ βασιλεῖ ἐπανέστη Προκόπιος ὁ ἀνεψιὸς Ἰου- B
 λιανοῦ, καὶ ἐκράτησε τοῦ Βυζαντίου· προσδίδεις δὲ
 5 παρὰ τῶν οἰκέτων, καὶ προσδίδεις ἐκ τῶν σκελῶν
 δύο δένδροις βία κλιθεῖσι, τῶν δένδρων ἀνεθέντων
 διεσπασθῇ ὁ δαίλαιος· καθηρέθη δὲ τότε καὶ τὰ τεῖχη
 τῆς πόλεως Χαλκηδόνης, ὡς τῶν αὐτῆς πολιτῶν τὰ
 Προκοπίου φρονούντων· ὧν καθαιρουμένων εὐρέθη
 10 πλὺξ ἐν τοῖς θεμελίοις αὐτῶν ἔχουσα γεγραμμένα
 ταῦτά·

ἀλλ' ὅτε δὴ Νόμφαι ἱερὸν κατὰ ἄστυ χορεῖν
 τερόμεναι· στήσονται ἐὺ στεφῆας κατ' ἀγνιάς,
 καὶ τεῖχος λυττοῖσι πολύστονον ἔσσεται ἄλλαρ,
 15 δὴ τότε μυρία φύλι πολὺσπερέων ἀνδρώπων
 ἄγρια, μαργαίνοντα, κακὴν ἐπιεμένα ἀλκήν· C
 Ἰστρου Κιμμερίοιο πόρον διαβάντα σὺν αἰχμῇ
 καὶ Σκεδικῆν ὀλέσει χάραν καὶ Μυσδὰ γαίαν.
 Θρηακίης δ' ἐπιβάντα σὺν ἐλπίσι μαινομένησιν
 20 αὐτοῦ κεν βιότοιο τέλος καὶ πότμον ἐκίσποι.

ὁ μὲν οὖν Οὐάλης τῇ τῶν τευχῶν τῆς Χαλκηδόνης
 ὕλῃ εἰς οἰκοδομὴν ὀλοῦ ἔχρησάτο ὕδατος, ὃν ἀγω-
 γὸν ἢ δημῶδης ὀνομάζει φωνή, καὶ τοῦτον Οὐάλεν-
 τα ἐπωνόμασε, δι' οὗ πεποιθήκει εἰς τὴν πόλιν ὕδωρ
 25 εἰσάγεσθαι, ἔν' ἀφθονία ὕδατος εἴη αὐτῇ καὶ πρὸς
 ἄλλην χρῆσιν καὶ πρὸς λουτρά. ὁ δὲ τῆς πόλεως
 ἐπαρχος Νυμφαίου ἐν τῷ καλούμενῳ Ταύρῳ κατε-
 σπενώκει, τὰς ἐκ τοῦ τῶν ὑδάτων ὀλοῦ χάριτας ἐκ
 τούτου παραδεικνύς· οἷς εἶπετο καὶ ἡ τῶν βαρβάρων
 30 ῥων ἐπέλευσις, κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν τῇ πλακί, οἱ
 ἐλήσαντο μὲν τὴν Θράκην, περὶ δὲ αὐτὴν κατηνα- WIII28
 λώθησαν ὕστερον· ἐπὶ τούτου δὴ τοῦ Οὐάλειτος

λέγεται Λιβάνιος ὁ σοφιστῆς καὶ Ἰάμβλικος ὁ Πρό-
κλου διδάσκαλος, ἀλεκτορομαντεῖαν ποιῆσαι, ζητοῦν-
τες γινῶναι τὸν μετὰ τὸν Οὐάλεντα βασιλεύοντα.
ἡ δὲ τοιαύτη, ὡς λόγος, ἐστίν. ἐν κόνει τὰ εἰκοσι
τέσσαρα γράφονται γράμματα, καὶ τούτων ἐκάστῳ⁵
σίτου κόκκος ἢ κριθῆς ἐπιτίθεται. εἴτ' ἀλέκτωρ
ἀφίεται, ἐπαδομένων ἐπὶ τούτοις τινῶν ἐπωδῶν, καὶ
κατασκοπεῖται ἐκ τίνων στοιχείων λαμβάνει κόκκους.

ΠΙΙ³³ καὶ ταῦτα συντιθέμενα δῆλωσιν ποιεῖσθαι τοῦ ζη-
A τουμένου δοξάζεται. τοῦτο τοίνυν κακεῖνοι τότε¹⁰
ποιήσαντες εἶδον λαβόντα τὸν ἀλέκτορα τὸν ἐν τῷ
θῆτᾳ κόκκον καὶ τὸν ἐν τῷ ε, τὸν ἐν τῷ ο καὶ τὸν ἐν
τῷ δ. ἐδοξεν οὖν ἀμφίβολον τὸ δηλούμενον. ἡ γὰρ
Θεόδωρον ἐδόκει δηλοῦν ἢ Θεοδόσιον ἢ Θεόδοτον.
τοῦτο μαθὼν ὁ Οὐάλης πολλοὺς τῶν τοιούτοις κε-¹⁵
κλημένων ὀνόμασιν ὑποπτέυσας ἀπώλεσεν. ἐξήτει
δὲ καὶ αὐτοὺς τοὺς τὴν μαντεῖαν ποιήσαντας. ὅθεν
τὴν ἐκείνου δέσας ὁμότητα ὁ Ἰάμβλικος, φάρμακον
δηλητήριον πεπωκώς, ὥς τινες ἱστορήκασιν, ἐαυτὸν
τοῦ ζῆν ὑπέξήγαγεν. ἦν γὰρ δυσπαραίτητος τὰς²⁰
ὀργὰς ὁ Οὐάλης· ὅθεν καὶ ἔλεγεν ὡς ὁ ταχὺ μετα-
B θέμενος τῆς ὀργῆς καὶ τοῦ δικαίου ἂν μετὰθοιτο
τάχιστα. οὗτος ἐτη βεβασίλευκε δέκα ἐπὶ τρισὶ καὶ
μῆνας τέσσαρας καὶ ἀξίως τῆς οἰκείας δυσσεβείας
διωθέσθαι.

17 Γρατιανὸς δὲ ὁ υἱὸς Οὐαλεντινιανοῦ καὶ Οὐα-
λεντινιανὸς ὁ νέος ὁ τούτου ἀδελφὸς τῆς Ῥωμαϊκῆς
ἀρχῆς γεγόνασιν ἐγκρατεῖς· μόνος μὲν γὰρ ὁ Γρα-
τιανὸς παρὰ τοῦ πατρὸς ἀνεργήθη, ὥσπερ ἤδη ἱστό-
ρηται. ὅτε δὲ ὁ Οὐαλεντινιανὸς ἐτελεύτησεν, οὐ²⁵
παρῆν οὗτος ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῷ τοῦ πατρὸς. ἡ
γοῦν στρατιὰ τηρικαῦτα τὸν νέον Οὐαλεντινιανὸν

βασιλέα ἀνεῖπε τετραέτη τότε τυγχάνοντα. ἐπανελ-
 θὼν δ' ἐκ τῆς ἀποδημίας Γρατιανὸς τοὺς μὲν στρα-
 τιώτας ἐκάκισε καὶ τινὰς αὐτῶν καὶ ἐκάκωσε, κολά- C
 σας τοὺς τῆς τοῦ ἀδελφοῦ πρωτοουργοὺς ἀναρρή-
 5 σεως, ὥς ἄτερ γνώμης αὐτοῦ βασιλέως ὄντος ἄλλον
 ἀναγορεύσαντας. τὸν δὲ ἀδελφὸν αὐτὸν συνάρχειν
 οὐ παρητήσατο, ἀλλὰ κοινωνὸν τῆς βασιλείας προσ-
 είλετο. οὗτος ὁ βασιλεὺς τὸν πατέρα ἐξήλωσεν εἰς
 εὐσέβειαν. ὅθεν καὶ τῷ θεῷ Οὐάλεντι συμμαχίαν
 10 αἰτήσαντί ποτε κατὰ τῶν Σκυθῶν ἐξ αὐτοῦ, οὐ
 παρέσχετο, γράψας αὐτῷ ὥς οὐ δεῖ τῷ ἐχθρῷ τοῦ
 θεοῦ συμμαχεῖν. τοῖς δ' ἐξελαθεῖσι ποιμέσι τῶν οἰ-
 κείων ἐκκλησιῶν διὰ δόγματος ἐφῆκε τὴν εἰς αὐτάς
 ὑπονόστησιν. τῶν δὲ Σκυθῶν μετὰ τὴν Οὐάλεν-
 15 τος ἦτταν ἐξογκωθέντων τὸ φρόνημα, καὶ τὴν τε
 Θράκην ληξιμένων καὶ τὰ περὶ αὐτὴν καὶ ἀκαθέ- D
 κτων ὄντων, τὸν ἐξ Ἰσπανίας μετεκαλέσατο Θεοδό-
 σιον, ἡ δὲ Ἰσπανία τῆς Εὐρωπαϊας Ἰβηρίας ἐστὶ
 πόλις ἡ διαφορωτάτη τῶν ἐν αὐτῇ, ἄνδρα γενναιοτά-
 20 τόν τε καὶ εὐσεβέστατον. τοῦτον οὖν προχειρισάμε-
 νος στρατηγὸν μετὰ στρατιᾶς κατὰ τῶν βαρβάρων
 ἐκπέπομφεν· ὃς συμβαλὼν αὐτοῖς καὶ νικήσας τρό-
 παιον ἤρατο, πλήθους μὲν Σκυθικοῦ κατασφαγέντος
 ἐν τῷ πολέμῳ πολλοῦ, τῶν δὲ λοιπῶν εἰς φυγὴν
 25 τραπέντων, καὶ τῶν μὲν ἀπολλυμένων ἐν τῷ κατα-
 λαμβάνεσθαι, τῶν δ' ὑπ' ἀλλήλων διαφθαρέντων ἐν
 τῇ φυγῇ. πάντων τοίνυν σχεδὸν τῶν βαρβάρων
 ἐκείνων ἀπολωλότων, τὴν στρατιάν ἐκεῖ καταλείψας
 ὁ Θεοδόσιος, αὐτὸς πρὸς τὸν Γρατιανὸν τῆς νίκης
 30 ἤκεν αὐτάγγελος ἐν Παιονίᾳ τότε διάγοντα. ἀπαγ-
 γείλας δὲ τὴν νίκην τῷ βασιλεῖ καὶ τὸν τῶν βαρβά- P II 34
 ρων εὐαγγελισάμενος ὀλεθρον, ἡπιστεῖτο διὰ τε ὁ A

WIII29 τοῦ ἔργου ταχὺ καὶ τὸ δυσμαχώτατον τῶν Σκυθῶν.
 ἐπεὶ δ' ἔγνω τὸ ἀληθὲς καὶ τὴν τῶν βαρβάρων
 φθορὰν ὁ αὐτοκράτωρ πεπληροφόρητο, καὶ ἐθαύμασε
 τὸν ἄνδρα τῆς τε ταχυτήτος καὶ τοῦ ἀριστεύματος
 ἔνεκα καὶ ἐπήνεσεν. ἤδη δὲ καὶ τῆς Οὐάλεντος μοί- 5
 ρας προσκτηθείσης αὐτῷ μετὰ τὴν ἐκείνου φθορὰν
 ἀπιδῶν πρὸς τὸ ἄπειρον σχεδὸν τῆς ἀρχῆς καὶ συνι-
 δὼν ὡς οὐχ οἷός τ' ἂν εἴη αὐτὸς μόνος τὴν τοσαύ-
 την ἰθύνειν ἀρχήν, βασιλέα τῆς νέας Ῥώμης ἀναγο-
 ρεύει τὸν Θεοδόσιον, ἅμα μὲν τῆς ἀριστείας αὐτὸν 10
 ἀμειβόμενος, ἅμα δὲ καὶ μηδὲνα κρίνας ἕτερον εἰς
 B κοινωνίαν τῆς ἀρχῆς τούτου κρείττω ἐσόμενον. τὴν
 γοῦν ἑῶαν ἅπασαν καὶ τὴν Θράκην αὐτῷ ἀναθέμε-
 νος, ἐκεῖνος ἑαυτῷ ἀπεκλήρωσε τὰ ἐσπέρια. καὶ ἐπὶ
 τὰς Γαλλίας γενόμενος ἀνηρέθη δόλῳ ὑπ' Ἀνδρα- 15
 γαθίου τοῦ στρατηγοῦ, βασιλεύσας μετὰ τὴν τοῦ
 πατρὸς αὐτοῦ τελευταίην ἐπὶ ἐνιαυτοὺς ἕξ.

- 18 Τοῦ δὲ Γρατιανοῦ τελευταίαντος κατελείφθη
 βασιλεὺς αὐτοκράτωρ τῶν ἐσπερίων ὁ νέος Οὐάλεν-
 τινιανός, μήπω δὲ πρόσηβος γεγωνῶς. ὃς ὑπο- 20
 φθαρὲις παρὰ τῆς μητρὸς Ἰουστίνης ἀρειανιζούσης
 τῷ τῶν Ἀρειανῶν συνέθετο δόγματι καὶ τοῖς ὀρθο-
 δόξοις ἀντέκειτο. ἐπαναστάντος οὖν αὐτῷ τοῦ Μα-
 ξίμου καὶ τυραννίδι ἐπιχειρήσαντος καὶ ἐν μάχαις
 C ὑπερτερήσαντος, ἔγραψε πρὸς τὸν βασιλέα Θεοδόσιον 25
 τὰ συμβάντα, συμμαχίαν αἰτούμενος. καὶ ἐκεῖνος μὴ
 δεῖν θαυμάζειν ἀντέγραψεν εἰ ὁ δοῦλος ὑπερτερεῖ
 δεσπότην κατεξαναστάς τοῦ τὸν οἰκεῖον ἀθετοῦντος
 δεσπότην καὶ κτίσμα καὶ δοῦλον καλοῦντος τὸν
 κτίστην, καὶ τῷ πατρὶ ὁμοούσιον καὶ ὁμότιμον. ἀπελ- 30
 θῶν δὲ εἰς συμμαχίαν αὐτοῦ τὸν τε Μάξιμον συλ-
 λαβὼν ἀνέειλε καὶ τὸν στρατηγὸν Ἀνδραγάδιον, ὃς

ἐδολοφόνησε τὸν Γρατιανόν. εἴτ' αὐθις Εὐγένιος
 ἐπανεῖστη κατὰ τοῦ νέου Οὐαλεντινιανοῦ καὶ τυραν-
 νίδι ἐπέθετο. φοβηθεὶς οὖν Οὐαλεντινιανὸς ἀγχόνη
 τοῦ βίου ἑαυτὸν ὑπέξήγαγε. καὶ μαθὼν τὴν Εὐγε-
 5 νίου τυραννίδα Θεοδόσιος ἐξεστράτευσε κατ' αὐ-
 τοῦ. καὶ εἰς Θεσσαλονίκην ἐλθὼν μετὰ τοῦ στρα- D
 τεύματος, ἐκεῖνος μὲν ὑβρίσθη ὑπὸ τῶν Θεσσαλονι-
 κέων, ὁ δὲ ἑπαρχος ἐφονεύθη, στασιάσαντος τοῦ
 δήμου δι' αἰτίας τινάς. τότε μὲν οὖν ἐπὶ τῇ τοῦ
 10 λαοῦ κινήσει ἐδοξεν ἀνεξικακῆσαι ὁ βασιλεύς· μετὰ
 δὲ ταῦτα ἱππικὸν ἀγῶνα ἐκήρυξε, καὶ τοῦ λαοῦ
 ἀθροισθέντος ἐπὶ τὸ θέατρον περιέστησεν αὐτοῖς τὰ
 στρατεύματα, καὶ κατετόξευσαν τὸν δῆμον καὶ κατη-
 κόντισαν, ὥστε θανεῖν ἐξ αὐτῶν ἄχρι τῶν πεντεκαί-
 15 δεκα χιλιάδων. καὶ οὕτως ἐκπλήσας ὁ Θεοδόσιος
 τὸν θυμόν, ἐκεῖθεν ἀπάρας εἰς τὴν πόλιν τῶν Με-
 διολάνων ἀφίκετο. ὅπου καὶ ἡλέγχθη παρὰ τοῦ με-
 γάλου Ἀμβροσίου καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν ἐκκλησίαν
 οὐ συγκεχώρητο. καὶ οὐ πρότερον ἐφῆκεν αὐτῷ τὴν P II 35
 20 εἰς τὸ θεῖον θέμενος εἰσοδόν, εἰ μὴ νόμον ἔθετο τὰς A
 ψήφους τὰς φονικὰς μὴ πρότερον ἐκβιβάζεσθαι, πρὶν
 ἂν παρέλθοιεν μετὰ τὴν ψῆφον ἡμέραι τριάκοντα.
 τοῦτο δ' ἐποίησε διὰ τὸ τοῦ βασιλέως ὀξύρροπον εἰς
 θυμόν, ἵνα διὰ τῶν τριάκοντα ἡμερῶν τοῦ θυμοῦ κα-
 25 ταστορεννυμένου ἀπαθῶς ἐπισκέπτηται τὰς ψήφους
 καὶ τὰς μὲν ἐννόμους κυροῖ, τῶν δὲ δι' ὀργὴν ἴσως
 ἐψηφισμένων ἀργίαν καταψηφίζηται. τῷ δὲ τυράννῳ
 Εὐγενίῳ συμμίξας ἐν ταῖς Γαλλίαις ὁ Θεοδόσιος νι-
 κᾷ αὐτόν καὶ συλλαμβάνει καὶ ἀναιρεῖ. οὗτος ὁ βα-
 30 σιλεὺς ἰδιωτεύων εἶχε γυναῖκα εὐσεβῆ τε καὶ σώ-
 φρονα καὶ φιλόπρωχον τὴν Πλακίλλαν, ἐξ ἧς αὐτῷ
 ἐγεννήθησαν Ὀνώριος καὶ Ἀρκάδιος· ἦν καὶ Αὐγού-

σταν ἐποίησε. μετὰ δὲ τὴν βασιλείαν θανούσης αὐ-
 B τῆς, ἔγρημε Γάλλαν τὴν Οὐαλεντινιανοῦ τοῦ μεγάλ-
 WIII30 λου θυγατέρα. ἀποδημοῦντος δὲ τοῦ βασιλέως εἰς
 τὰ ἐσπέρια οἱ Ἰουδαῖοι τὸν τῆς πόλεως ἑπαρχον
 Ὀνώρατον δεξιωσάμενοι κτίζουσι συναγωγὴν ἐν τοῖς 5
 Χαλκοπρατείοις πολυτελῇ, ἐκείνου παραχωρήσαντος·
 ἦν γὰρ τὰ Ἑλλήνων πρεσβεύων. ὁ δὲ τῆς πόλεως
 δῆμος ἀγανακτήσας ἐπὶ τούτῳ ἐβλασφήμει τὸν ἑπαρ-
 χον· καὶ ὃς ἐν οὐδενὶ λόγῳ τὰς βλασφημίας πεποίη-
 το. μὴ φέρον οὖν ὁ λαὸς πῦρ ἐνίησι νυκτὸς τῇ 10
 συναγωγῇ καὶ ταύτην ἐμπύρησι. γράφει οὖν περὶ
 τούτου τῷ βασιλεῖ Θεοδοσίῳ ὁ ἑπαρχος. ἀκέλευς
 ἐπιτιμᾷ τοῖς τολμήσασιν τὸν ἐμπρησμὸν τῆς συναγω-
 γῆς ἔκτισιν τῶν ἀναλωμάτων τῶν εἰς αὐτήν, καὶ
 C ἐφίησιν αὐτοῖς κτισθῆναι αὐτήν. τοῦτο μαθὼν ὁ μέγας 15
 Ἀμβρόσιος, τοῦ βασιλέως τῇ πόλει τῶν Μεδιολάνων
 ἐνδημοῦντος καὶ κατὰ τινα τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν
 εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀφικομένου, ἤρξατο λέγειν “Ἰνα τί,
 βασιλεῦ, τὸν ἐξ ἰδιώτου σε βασιλέα ποιήσαντα καὶ
 τὴν οἰκείαν ἐγχειρίσαντα ποίμνην, ἣν τῷ ἑαυτοῦ 20
 ἐπέτρεπε αἵματι, καὶ ταινιωσάντά σου τὴν κεφαλὴν
 ἀνυμῶσαν πρῶην, αὐτὸς ὑβρίζεις, τοὺς ἀθετοῦντας
 αὐτὸν τῶν ἐπεγνωκότων προτιμότερους τιθέμενος
 καὶ δίκας εἰσπράττων ὑπὲρ Ἰουδαίων χριστιανούς
 καὶ βίαν αὐτοῖς ἐπάγων ἐν μέσῃ τῇ πόλει, ἐν ᾗ κη- 25
 ρύττεται ὁ Χριστὸς καὶ προσκυνεῖται σταυρός, συνα-
 γωγὴν οἰκοδομῆσαι τοῖς χριστοκτόνοις;” καὶ ὁ βασιλεὺς
 D πρὸς τὸν ἔλεγχον αἰδесθεῖς ἔφη “καὶ δώσομεν, ὦ
 ἐπίσκοπε, τοῖς δήμοις ἀτάκτως καὶ ἀναιδῶς ἐν εὐνο-
 μουμέναις πόλεσιν ὅσα βούλονται δρᾶν;” “ἀλλ’ οὐδὲ 30
 τοῦτο δοτέον, ὦ βασιλεῦ,” ὁ ἱερὸς Ἀμβρόσιος ἀντε-
 πήνεγκε “τὸ συναγωγὰς ἔχειν τοὺς Ἰουδαίους ἐν

μέσῳ πόλεως εὐσεβοῦς καὶ βλασφημούς· εὐχὰς ἀνα-
πέμπειν ἐπ' ἀκροάσει θεοσεβῶν." μὴ σύγε τοῦτο
θεσπίσαις, ὀρθοδοξότατε Ἀγγουςτε. τούτοις ὁ Θεο-
δόσιος μαλαχθεὶς τοῖς Βυζαντίοις τε ἀνῆκε τὸ ἐπιτί-
5 μιον καὶ συναγωγὴν ἐντὸς τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων
τούς Ἰουδαίους ἔχειν ἀπείρηκε. τοῖς Ἀντιοχεῦσι δὲ
φόρων ἐπιταχθέντων νέων, κινηθεὶς ὁ δῆμος εἰς
ἀγανάκτησιν διὰ τὸ καινὸν τῆς εἰσπράξεως εἰκόνας
τῆς προτέρας γαμετῆς τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου ἐν
10 τῇ ἀγορᾷ τῆς πόλεως αὐτῶν ἵσταμένης κατέσπασε
καὶ ἔσυρεν ἐν ταῖς δημοσίαις ὁδοῖς. διόπερ ὀργι-
σθεὶς ἐκεῖνος, τὰ τε δίκαια τῆς πόλεως ἀφείλετο καὶ P II 36
τῇ ἐκ γειτόνων Λαοδικείᾳ ταύτην ὑπέταξε καὶ τοὺς A
αὐτῆς πολίτας διαθήσειν ἡπείλει κακῶς, καὶ διέθετο
15 ἄν, εἰ μὴ Φλαβιανὸς ὁ τότε τῆς Ἀντιοχείας ἀρχιερεὺς
τῷ βασιλεῖ προσελθὼν ἐπρέσβευσε καὶ ἐνδοῦναι αὐ-
τὸν πεποίηκε τοῦ θυμοῦ. ὅτε καὶ ὁ μέγας πατήρ
ὁ Χρυσόστομος Ἰωάννης τοὺς Ἀνδριάντας ἐπιγραφο-
μένους λόγους συνέγραψε, τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐκκλη-
20 σίας τυγχάνων πρεσβύτερος.

Τότε καὶ ὁ πολὺς ἐν θεολογίᾳ Γρηγόριος, κε- 19
κρυμμένως πρῶην διδάσκων τοὺς ὀρθοδόξους ἐν τῷ
τῆς ἀγίας Ἀναστασίας ναῷ διὰ τὴν τῶν αἰρετικῶν
ἀναίδειαν καὶ θρασύτητα τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου
25 τὰς ἐκκλησίας τοῖς ὀρθοδόξοις ἀνεικότος καὶ τοὺς B
ἀρειανίζοντας ἐκδιώξαντος, παρρησίᾳ τὸν τε υἱὸν
ὁμοούσιον ἐκήρυττε τῷ πατρὶ καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα
θεὸν ἀμφοῖν συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμε-
νον. ὁ γὰρ Μακεδόνιος, ὃς καὶ πατριάρχης ἐπ' ὀλί-
30 γον, ὥς ἤδη ιστόρηται, τῆς Κωνσταντινουπόλεως
γέγονε, θεὸν αὐτὸ λέγεσθαι οὐκ ἡνείχετο, ἀλλ' οὐδ'
ἰσοσθενὲς τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ οὔτε μὴν ὁμοούσιον.

διὸ καὶ ἡ δευτέρα τότε συγκεκριότητο σύνοδος, τοῦ
 βασιλέως προσταξάντος, ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα συνα-
 θροισθέντων θεοφόρων πατέρων ἐν τῇ βασιλευούσῃ
 τῶν πόλεων, ὧν προεξήρχον ἐν τοῖς ἀγῶσιν ὁ θεο-
 C λόγος καὶ ὁ μέγας Γρηγόριος ὁ Νύσσης ἐπίσκοπος ⁵
 καὶ ὁ ἱερὸς Ἀμφιλόχιος, τῆς Ἰκονιέων προεστὼς ἐκ-
 κλησίας, οἱ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ θεὸν ἐδογματί-
 σαν καὶ τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ ὁμοούσιόν τε καὶ
 ὁμοδύναμον καὶ τὸν Μακεδόνιον καὶ τοὺς ὁμοδο-
 ξοῦντας αὐτῷ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἐξέκοψαν, ¹⁰
 WIII³¹ καὶ εἰς τὸ ἅγιον σύμβολον τὴν περὶ τοῦ ἁγίου πνευ-
 ματος προσέθεντο συγγραφὴν, ἀπὸ τοῦ καὶ εἰς τὸ
 πνεῦμα τὸ ἅγιον μέχρι τέλους, καὶ τὰ ἐν τῇ πρώτῃ
 συνόδῳ δογματισθέντα ἐπεβεβαίωσαν. ὅτε καὶ τινες
 τῶν ἐπισκόπων βασκῆνυοντες τῷ θεολόγῳ τοῦ θρό- ¹⁵
 D νου χάριν τῆς Κωνσταντινουπόλεως οὐ κανονικῶς
 εἶπον αὐτὸν ἐπιβεβηκέναι τοῦ θρόνου, ὥς ἑτέρῳ
 πρότερον ἐπικηρυχθέντα. διὸ καὶ τὸν συντακτῆριον
 ὁ ἅγιος συγγραψάμενος καὶ δημοσίᾳ ἀνεγνωκῶς ἐξέ-
 στη τοῦ θρόνου καὶ εἰς τὴν οἰκίαν πατρίδα τὴν ²⁰
 Ναξιανζὸν ἐπανῆλθε. κεχειροτόνητο δὲ τῆς Κων-
 σταντινουπόλεως πατριάρχης Νεκτᾶριος, συγκλητι-
 κὸς ἀνὴρ καὶ πολιτικὰς ἀρχὰς ἡνυκῶς. τότε καὶ ὁ
 θρόνος τῆς νέας Ῥώμης δευτέραν τάξιν ἔλαχε, με-
 τὰ τὴν πρεσβυτέραν Ῥώμην ταχθεὶς, τῶν ἑτέρων ²⁵
 δὲ προκριθεὶς. ἀλλὰ καὶ ὁ μέγας Ἀμφιλόχιος τότε
 ἡξίου τὸν βασιλέα ἐξελαθῆναι τῆς πόλεως τοὺς
 Ῥεϊανούς, οἵα τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ βλασφημοῦντας,
 ἢ τέως μὴ παραχωρεῖσθαι συνάξεις ποιεῖν. ὥς δὲ
 PII³⁷ πωθῇ πρὸς τοῦτο ἑώρα τὸν Θεοδόσιον, φυλάξας και- ³⁰
 A ρόν, ὅτε καὶ ὁ Ἀρκάδιος συνεδριάζων ἦν τῷ πατρί,
 εἰσῆλθε καὶ τῷ μὲν βασιλεὶ τὴν προσήκουσαν ἀπένει-

με καὶ πρόσρησιν καὶ προσκύνησιν, πρὸς δὲ τὸν
 Ἀρκάδιον ἀμελῶς οὕτως ἔφη "χαίροις καὶ σύ, παι-
 δίον." χαλεπήναντος δὲ τοῦ βασιλέως ἐπὶ τῇ κατα-
 φρονήσει τοῦ υἱοῦ, εἰτά φησιν ὁ ἄγιος "σὺ μὲν ἄν-
 5 θρωπος ὦν τὴν τοῦ παιδὸς ἀτιμίαν τοῦ σοῦ πράως
 οὐκ ἤνεγκας. οἷε δὲ τὸν θεὸν τοὺς τὸν ἐκείνου
 μονογενῇ παῖδα βλασφημοῦντας μὴ βδελύττεσθαι τε
 καὶ ἀπεχθάνεσθαι, μῆδ' ὀργίξεσθαι κατὰ τῶν ἐκχω-
 ρούντων ἐκείνοις τοῖς ὀρθοδόξοις συναναστρέφεσθαι
 10 καὶ διαφθεῖρειν πολλούς;" θαυμάσας οὖν ἐπὶ τῇ με-
 θόδῳ τοῦ ἁγίου ὁ βασιλεὺς δόγματι τοὺς τῶν αἰρε-
 τικῶν συλλόγους κεκώλυκε. τὸν τελευταῖον δὲ τυ- B
 ραννήσαντα καθελόντι Εὐγένιον τούτῳ τῷ βασιλεῖ
 ἢ τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴν περιελήλυθε ξύμπασα, καὶ
 15 ἀναγορεύει τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ βασιλεῖς. θέλων
 δὲ καὶ τῆς ἐν λόγοις μετασχεῖν αὐτοὺς παιδείας καὶ
 τῆς ἐν ἡθελσιν, ἐκ Ῥώμης ἤγαγε τὸν μέγαν Ἀρσένιον
 διάκονον ὄντα τῆς ἐκεῖ ἐκκλησίας, ἐπὶ σοφίᾳ τε καὶ
 ἀρετῇ περιβόητον· καὶ αὐτῷ τοὺς παῖδας παρέδωκε,
 20 μὴ ὥς βασιλεῦσιν αὐτοῖς, ἀλλ' ὥς ἰδιώταις καὶ τοῖς
 τυχοῦσι προσφάρεσθαι ἐντειλόμενος, καὶ μαστιζειν,
 εἰ ἀμελοῦντας ὁρῶν ἢ παρεξiónτας τι τοῦ καθήκον-
 τος, καὶ ὥς οἰκείοις τούτοις κεχρῆσθαι παισί. τιμῆς
 δὲ μεγάλης ἡξίωσε τὸν Ἀρσένιον καὶ χρήμασι κατε-
 25 πλουτίσεν. ὁ δὲ τοὺς παῖδας παραλαβὼν, ἐκείνους
 μὲν ἐπὶ θρόνων ἐκάθισεν, αὐτοὺς δ' ἐστὼς ἐπλήρου
 τὴν διδασκαλίαν αὐτοῖς. καὶ ποτε ἀθρόον αὐτοῖς ὁ C
 βασιλεὺς ἐπιστάς, καὶ τοὺς μὲν καθημένους εὐρών,
 ἱσταμένον δὲ τὸν Ἀρσένιον, ἡγανάκτησε, καὶ τοὺς
 30 μὲν παῖδας τῶν θρόνων ἐξαναστήσας, καθίσας δὲ
 τὸν Ἀρσένιον, οὕτω διδάσκειν αὐτοὺς διετάξατο.
 καὶ ἦσαν ἔκτοτε οἱ μὲν παρεστῶτες τῷ διδασκάλῳ,

ὁ δὲ διδάσκων καθήμενος. ποτὲ τοίνυν παρασφα-
 λέντι τῷ Ἀρκαδίῳ μάλιστα ἐνέτεινεν ὁ διδάσκαλος.
 ὁ δὲ μηνιῶν διὰ ταύτας αὐτῷ ἐπιβουλὴν συντίθῃσι
 κατ' αὐτοῦ καὶ κτείνειν τὸν ἄνδρα διεμελέτησε, καὶ
 τὸν σφαγέα ἡτοίμαξε. γνούς δὲ τὸ μελετώμενον ὁ 5
 Ἀρσένιος λάθρᾳ τῶν βασιλείων ὑπανεχώρησε, καὶ
 εἰς τὴν Σκῆτιν ἀπελθὼν τὴν μονήρην ζωὴν ὑπῆλθε
 D καὶ ἰσάγγελος γέγονε. πολλὴν δὲ αὐτοῦ θέμενος ζή-
 τησιν ὁ βασιλεὺς Θεοδοσίος οὐκ ἔγνω ὅποι γῆς ἦν.
 νοσήσας δ' ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐν Μεδιολάνοις μετήλ- 10
 λαξε τὴν ζωὴν, ἑπτακαίδεκα ἔτη τὴν βασιλείαν ἰθύ-
 νας ἐπὶ πέντε μηνί, μερίσας δὲ ταύτην τοῖς δυσὶν
 υἱέσιν αὐτοῦ, καὶ τῷ μὲν Ἀρκαδίῳ τὴν νέαν ἀπονεί-
 μας Ῥώμην καὶ τὸ ἑῷον τμήμα, τῷ Ὀνωρίῳ δὲ τὴν
 πρεσβυτέραν Ῥώμην προσκληρώσας καὶ τὰ ἐσπέρια. 15
 WIII32 Ἦρχεν μὲν οὖν ἑκάτερος τούτων τῆς ἀπονεμηθεί-
 σης μοίρας αὐτῷ, καὶ γνόντες ὥς ἐν τῇ Σκῆτει μονά-
 ζων ὁ μέγας Ἀρσένιος ἦν, πλειστάκις αὐτῷ ἐπεστάλ-
 PII38 κασιν εὐχεσθαι ἀξιοῦντες ὑπὲρ αὐτῶν. ὁ δὲ γε Ἀρ-
 A κάδιος καὶ ἰδίᾳ τῷ ἀγίῳ ἐπέστειλε, παρακαλῶν συγγνώ- 20
 μην νεῖμαι αὐτῷ διὰ τὴν κατ' αὐτοῦ ἐπιβουλὴν, καὶ
 ἐπέτρεπε λαβεῖν αὐτὸν τὸν τῆς Αἰγύπτου πάσης δασμὸν
 τοῦ ἔτους ἐκείνου καὶ χρῆσασθαι ὡς αὐτῷ πρὸς βουλῆς.
 ὁ δὲ μέγας Ἀρσένιος ἀντεπιστεῖλαι μὲν τοῖς αὐτοκρά-
 τορσιν οὐκ ἠθέλησε, τοῖς δ' εἰς αὐτὸν ἀποσταλείσιν 25
 εἶπεῖν αὐτοῖς ἐντεῖλατο ὅτι ὁ θεὸς συγχωρήσει ὑμῖν
 καὶ τὰ αὐτοῦ πράττειν ποιήσει θελήματα· ἐμοὶ δὲ
 ἤδη νεκρωθέντι τῷ κόσμῳ τὰ χρήματα ἄχρηστα. οὐ-
 B τος ὁ βασιλεὺς Ἀρκαδιος ἐν τῇ Θράκῃ πόλιν οἰκοδο-
 μήσας Ἀρκαδιούπολιν αὐτὴν ἐπωνόμασε, καὶ τὸν ἐν 30
 Ξηρολόφῳ ἀνήγειρε κίονα, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἀνδριάντα
 οἰκεῖον ἐνίδρουσε. τοῦ πατριάρχου δὲ Κωνσταντινου-

πόλεως Νεκταρίου θανόντος, τὸν χρυσοῦν τὴν γλῶτ-
 ταν Ἰωάννην ἐξ Ἀντιοχείας ἀγαγὼν τῆς μεγάλης
 πατριάρχῃ τῆς νέας Ρώμης προβάλλεται. νωθῆς δὲ
 ὦν καὶ τὴν γνώμην πέρα τοῦ δέοντος μαλθακὸς ὑπὸ
 5 τῆς γαμετῆς κατήρχετο Εὐδοξίας. ἡ δὲ ἦν γύναιον
 ἰταμὸν καὶ χρημάτων ἡττώμενον ἔρωτος, κἀντεῦθεν
 καὶ ἀδικώτατον. ὅθεν καὶ παρὰ τοῦ μεγάλου πατρὸς
 ἀνακοπτόμενον τῆς ὁρμῆς, ἔστι δ' οὗ καὶ ἐπιτιμώ-
 μενον, ἡρέθιστο εἰς ὀργὴν καὶ ἀμύνασθαι τὸν ἅγιον
 10 ἔσπευθεν. εὐρουσα δὲ καὶ τὸν Ἀλεξανδρείας Θεό-
 φιλον τῆς κακίας αὐτῆς συνεργόν, πείθει τὸν Ἀρχά-
 διον ὑπερορίαν τοῦ ἁγίου καταψηφίσασθαι. καὶ ὁ
 μὲν τῆς ἐκκλησίας ἐκβέβλητο καὶ ἀπήγετο ὑπερόριος.
 ὁ δὲ τῆς πόλεως δῆμος, οἱ μὲν ἐθρήνου, οἱ δὲ ἔστα-
 15 σίαζον. ὁ γνοὺς ὁ νωθῆς Ἀρχάδιος, στέλλει κατὰ
 τάχος τὸν Ἰωάννην ἀνακαλούμενος, καὶ ἐπαναχθεὶς
 αὐτῇς ἀπεδόθη τῇ ἐκκλησίᾳ. ὁ δὲ ἀδούλωτος ὦν,
 οὐκ ἐπαύετο κατὰ τῶν ἀδικούντων τὴν γλῶτταν κι-
 νῶν. ἡ δὲ βασιλὶς Εὐδοξία εαυτῇ τὰς περὶ ἀδικίας
 20 διδασκαλίας προσαρμόττουσα, ἤλεγχε γὰρ αὐτὴν ἡ
 συνειδήσις τοιαύτην οὔσαν, ἐμηνία, καὶ τοὺς θυμοὺς
 ἐξέκαιε κατὰ τοῦ μεγάλου πατρὸς. καὶ πάλιν, ἵνα
 τὰ ἐν μέσῳ παρῶ, πείθει τὸν γαμέτην, ἔλκουσα τοῦ-
 25 τιν ὥσπερ ἐκ φορβειᾶς, ὑπερορίαν τοῦ ἁγίου κατα-
 ψηφίσασθαι. καὶ ὁ μὲν τῆς ἐκκλησίας ἐξώσθη τυ-
 ραννικῶς καὶ εἰς χώρας ἀπήγετο ἐπικινδύνους καὶ
 εἰς πορρωτάτω κειμένας ἐσχατίας, πολλῶν πειραθεὶς
 κατὰ τὴν ὁδὸν δυσχερῶν, ἃ τῆς ἐκείνου χρυσέας
 γλώττης ἐν ἐπιστολαῖς ἔξεστιν ἀκούειν διηγουμένης.
 30 καταντήσας δ' εἰς Κουκουσόν, κἀκεῖθεν εἰς Πιτυ-
 οῦντα ἀπαγόμενος, ἐν Κομάνοις γενόμενος, ἐκεῖ τὴν
 ζωὴν ἐξεμέτρησεν, ἐτῶν γεγονὼς δύο τε καὶ πεντή-

- κοντα, ἀρχιερατεύσας δὲ τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων
 ἔτη πέντε πρὸς τῷ ἡμίσει. οὐκ ἐπενύσταξε μέντοι ἡ
 θεία δίκη, ἀλλὰ ταχέως μετέηλθε τὴν τριτάταιναν
 PII39 ἐκείνην βασιλίσσαν. οὐπω γὰρ τρεῖς παρήλθον μῆ-
 A νες μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Χρυσοστόμου πατρὸς καὶ 5
 βιαίῳ περιπέπτωκε μόρῳ. κυούσης γὰρ τὸ ἔμβρυον
 τέθνηκε, καὶ ὠδῖνες ἐκείνην συνείχον δριμεῖαι· σα-
 πέντος δ' ἔνδον ἐκείνου καὶ ἡ νηδὺς τῆς βασιλίσσης
 μετέσχε τῆς σήψεως, καὶ οὕτως ἀθλίως μετέλλαξε
 τὴν ζωὴν. τοῦ μέντοι χρυσορρήμονος ἐκείνου πατρὸς 10
 ἐκβληθέντος τῆς ἐκκλησίας ἀντισταγεται τις Ἀρσά-
 κιος, καὶ ἐπὶ δύο ἐπισκοπήσας ἐνιαυτοὺς θνήσκει·
 WIII33 μεθ' ὃν κεχειροτόνητο Ἀττικός. τῆς δ' Εὐδοξίας
 προτεθνηκυίας τοῦ ὁμενέτου καὶ ἀντοκράτορος, καὶ
 αὐτὸς οὐ μετὰ μακρὸν ἐπαπῆλθεν αὐτῇ ὁ Ἀρκάδιος, 15
 βασιλεύσας μετὰ τὸν θάνατον Θεοδοσίου τοῦ οἰκείου
 πατρὸς ἔτη τεσσαρεσκαίδεκα καὶ μῆνας τρεῖς πρὸς
 B ἡμέραις τρισί. λέγεται δὲ τῆς Εὐδοξίας τυγχάνειν
 ὁ εἰς τὰ λεγόμενα Πιττάκια ἐστὼς κίων. θνήσκων
 δὲ ὁ Ἀρκάδιος τὸν υἱὸν ἑαυτοῦ τῆς βασιλείας διὰ 20
 δοχὸν κατέλιπε Θεοδοσίον τὸν μικρὸν λεγόμενον πρὸς
 ἀντιδιαστολὴν τοῦ πάππου αὐτοῦ ἢ ὅτι ἐν παιδικῇ
 πάνυ ἐτύγχανεν ἡλικία τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τελευτή-
 σαντος· ἑπτὰ γὰρ ἦν τότε μόνον ἐνιαυτῶν. ἀλλ'
 ἀναβεβλήσθω τὰ περὶ τούτου· τὰ δὲ κατὰ τὸν Ὀνώ- 25
 ριον ὁ λόγος ἐν ἐπιτομῇ διεξίτω.
- 21 Οὗτος βασιλεὺς τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης καταλει-
 φθεις παρὰ τοῦ πατρὸς ἐν νεωτάτῃ τῇ ἡλικίᾳ, δε-
 καέτης γὰρ ἦν, ὑπὸ ἐπίτροπον ἐτέλει γνώμῃ τοῦ
 πατρὸς τὸν Στιλίκωνα, ἄνδρα τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ πρω- 30
 τεύοντα καὶ τὴν τῶν κοινῶν πραγμάτων ἐγκεχειρι-
 σμένον διοίκησιν. ἄγεται τοίνυν τὴν τούτου θυγα-

τέρα Μαρίαν εἰς γαμετήν. ἥς θανούσης λέγεται τὴν C
 ἀδελφὴν αὐτῆς Θερμαντίαν γῆμαι ἐν ἀτελεῖ τυγχά-
 νουσαν ἡλικίᾳ. κακέλην δὲ ταχὺ ἐτελεύτησεν. οὗτος
 ἀβέλτερος ὢν παρὰ τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ μεμύσητο δυνα-
 5 τῶν. καὶ γνοὺς ἐπιβουλευόμενος εἰς Ῥάβεννάν τε
 μεταναστεύσας λέγεται διαπέμψασθαι πρὸς Ἀλλάρι-
 χον τὸν ἄρχοντα τοῦ τῶν Οὐανδήλων ἢ Γότθων
 ἔθνους, ἀξιῶν αὐτὸν κατὰ τῆς Ῥώμης στρατεύσα-
 σθαι, ἀμύνασθαι θέλων οὕτως τοὺς τῆς Ῥώμης πο-
 10 λίτας διὰ τὸ μῖσος τὸ πρὸς αὐτόν. καὶ ἐπελθεῖν μὲν
 τῇ Ῥώμῃ τὸν Ἀλλάριχον, μὴ μέντοι πορθῆσαι αὐ-
 τήν, ἀλλὰ σπείσασθαι τοῖς Ῥωμαίοις, λαβόντα ὅσα
 ἐν τοῖς βασιλείοις εὐρέθησαν χρήματα καὶ τὴν ἀδελ-
 φὴν Ὀνωρίον τὴν Πλακιδίαν, καὶ ὑπονοστήσαι. πα- D
 15 ραδοῦναι δὲ τὴν κόρην Κωνσταντίῳ τινὶ κόμητι ἐπὶ
 τῷ φυλάττεσθαι· τὸν δὲ προσειληφότα αὐτὴν ἀπο-
 δρᾶναι, καὶ κομίσαι τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς, κακέεινον συ-
 ξεῦξαι ταύτην αὐτῷ, τετιμηκότα συγκλητικόν, εἶτα
 καὶ βασιλέα ἀναγορεῦσαι· γονῆς γὰρ οἰκείας ἅμοιρος
 20 ἦν Ὀνώριος. σφαγῆναι δὲ μετὰ μικρὸν τὸν Κων-
 στάντιον, γειναμένης αὐτῷ παίδας τῆς Πλακιδίας,
 Οὐαλεντινιανὸν καὶ Ὀνωριάδα. οἱ μὲν οὖν οὕτω
 ταῦθ' ἱστοροῦσιν· ἕτεροι δὲ σφαγῆναι μὲν λέγουσι
 τὸν Στιλέχωνα, ἀπεχθάνεσθαι δὲ τοὺς ἐν τῇ Ῥώμῃ
 25 τῷ Ὀνωρίῳ, καὶ τὸν εἰς Ῥάβενναν μετοικῆσασθαι.
 τὸν δὲ Ἀλλάριχον τῆς ἀβελτερίας ἐκείνου καταφρο-
 νήσαντα ἐπιστρατεῦσαι τῇ Ῥώμῃ, καὶ ταύτην πολιορ-
 κίᾳ ἐλεῖν· ἀλούσης δὲ ἐπιστῆναι τῷ Ὀνωρίῳ τινὰ
 δεδακρυμένον, ἀπαγγέλλοντα ὡς ἐάλω ὑπὸ Ἀλλάρι- P II 40
 30 χου ἢ Ῥώμῃ. τὸν δὲ πρὸς τὴν ἀγγελίαν συγκλονη- A
 θέντα σπασμῷ τὸ σῶμα καὶ τῷ μηρῷ πατάξαντα ταῖν
 χερσὶν φάναι· ἔως ἄρτι ὥδε ἦν ἡ Ῥώμῃ, πῶς οὖν ἐά-

λω;" συνέντα δὲ τὸν ἀγγελέα, καὶ μέγα στενάξαντα, εἶπεῖν ὥς "περὶ τῆς πόλεως λέγω καὶ οὐ περὶ τῆς ὄρου-
 θος." ἦν γὰρ τῷ βασιλεὶ τούτῳ ἀλεκτορὶς ὑπερμεγέ-
 θης, ἣ ἐγεγήθει, ἦν ὠνόμαζε Ῥώμην, δι' ἣν καὶ ἀνφώ-
 μωξεν, ἐκείνην νομίσας ἑαλωκέναι. ὕδερῳ δὲ περιπε- 5
 πτωκῶς ὁ Ὀνώριος θνήσκει, ζήσας μὲν ἐνιαυτοὺς τεσ-
 σαράκοντα, βασιλεύσας δὲ δυσκλεῶς ἐκ τούτων τριά-
 κοντα. Ἰωάννης δὲ τις τυραννήσας ἐν Ῥώμῃ τὴν ἐκεί-
 νου ἀδελφὴν Πλακιδίαν μετὰ τῶν δύο τέκνων αὐτῆς,
 Οὐαλεντινιανοῦ τε καὶ Ὀνωριάδος, ἐκείθεν ἐξήλασεν. 10

22 Ὁ δὲ μικρὸς Θεοδοσίος ἐν Κωνσταντινουπόλει
 διάγων παρὰ τῆς οἰκείας ἀνήγετο ἀδελφῆς τῆς Πουλ-
 χερίας ἐπιμελῶς τρεφόμενός τε καὶ παιδευόμενος.
 μηδενὸς ἐπανισταμένου αὐτοῖς, φόβῳ τοῦ τῶν Περ-
 σῶν βασιλεύοντος Ἰσδιγέρδου. ὁ γὰρ Ἀρκάδιος τε- 15
 λευτῶν ἐπίτροπον τοῦ οἰκείου υἱοῦ, παιδὸς ἔτι, ὥς
 εἴρηται, ὄντος, ἔγραψεν ἐν διαθήκαις τὸν Ἰσδιγέρ-
 δην· ὅς τῆς διαθήκης κομισθείσης αὐτῷ, ἔστειλεν

WIII34 Ἀντίοχον τῶν παρ' αὐτῷ εὐνούχων τὸν ἐντιμότε-
 ρον, φύλακα τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου καὶ κηδεμόνα 20
 ἐσόμενον, παραινέσας διὰ γραμμάτων τοὺς ἄρχοντας
 C ὑπέκλειν τῷ σφετέρῳ βασιλεῖ· εἰ δὲ μὴ οὕτω ποιοῖεν,
 ἀπειλήσας αὐτοῖς αὐτὸς ἐπιστῆναι εἰς ἐκδίκησιν τοῦ
 παιδός. τούτῳ τοίνυν ἤδη τελεῖν ἡργμένῳ εἰς μεί-
 ρακας ἢ ἀδελφὴ Πουλχερία μνηστεύεται τὴν ἐξ Ἀθη- 25
 νῶν Εὐδοκίαν, κάλλους μὲν ἔχουσαν περιττῶς, σο-
 φίας δὲ μετασχοῦσαν παντοδαπῆς. ἡ θυγάτηρ μὲν ἦν
 Λεοντίου τινὸς φιλοσόφου Ἀθήνηθεν ὠρμημένου,
 Ἀθηναῖς δ' ὠνομάζετο. ὅς γνούς ἐξ ἐπιστήμης εὐ-
 τυχῆσαι μέλλουσαν τὴν θυγατέρα λαμπρῶς, διατι- 30
 θέμενος τὴν μὲν περιουσίαν αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς κατα-
 λέλοιπε· δύο δ' ἦσαν Οὐαλέριος καὶ Γενέσιος· τῇ

δὲ θυγατρὶ ἑκατὸν χρυσίνους μόνους δοθῆναι ἐπέ-
 σκηψε, γράψας ἀρκεῖν αὐτῇ τὴν τύχην αὐτῆς. τῶν D
 γοῦν συγγόνων αὐτῆς σφετερισσαμένων τὴν πατρικὴν
 οὐσίαν, ἣ Ἀθηναῖς νόμιμον τὸ οἰκεῖον ἀπῆτει λάχος·
 5 καὶ ἡξίου τοὺς ἀδελφοὺς μὴ κατὰ τὰς τοῦ πατρὸς
 διαθήκας ἀδίκους οὕσας ποιεῖν. οἱ δὲ καὶ τῆς οἰκίας
 αὐτὴν ἐξῶσαν τῆς πατρικῆς. δεξαμένη τοίνυν αὐτὴν
 ἡ πρὸς μητρὸς θεία ἀνελήλυθεν εἰς Κωνσταντινου-
 πολιν, καὶ τῆς Πουλχερίας ἐδέοντο, διηγούμεναι τὴν
 10 ὑπόθεσιν. ἰδοῦσα δ' ἐκείνη τὴν κόρην περικαλλῇ
 καὶ νεάζουσιν, ἤρετο εἰ ἀπείρατος ἐτι ἀνδρὸς ἐστι·
 καὶ γνοῦσα τοῦτο, βαπτίζει αὐτὴν ἐτι οὖσαν ἀμύη-
 τον, καὶ Εὐδοκίαν μετονομάσασα τῷ ἀδελφῷ ταύτην
 Θεοδοσίῳ συζεύγνυσιν καὶ διαδήματι ταινιοῖ καὶ Αὐ-
 15 γούστῳ καλεῖ. γήμας δὲ ταύτην ὁ Θεοδόσιος τὸν
 Ἀντίλοχον, ὃς τῶν βασιλικῶν εὐνούχων ὑπῆρχεν ὁ ΠΠ 41
 κράτιστος, καὶ πάντα συνεκύνει δυναστεύων, οὐ^A
 παραδυναστεύων, ἀποσκενάζεται. καὶ οὕτως παρα-
 λύεται ὁ Ἀντίλοχος τῆς τοῦ πραιποσίτου τιμῆς· ἀφαι-
 20 ρεῖται δὲ καὶ πᾶσαν τὴν ὕπαρξιν, αὐτὸς δὲ κείρεται
 κληρικὸς εἰς τὸν ἐν Χαλκηδόνι ναὸν τῆς πανευφή-
 μου μάρτυρος Εὐφημίας, καὶ θνήσκει μετ' οὐ πολὺ.
 ἡ δὲ βασιλὶς Εὐδοκία μετακαλεῖται τοὺς ἀδελφούς,
 καὶ μηδὲν αὐτοῖς μηνίσασα, ἀλλὰ χάριτας μᾶλλον
 25 ὁμολογήσασα, ὥς οὐκ ἂν τυχοῦσα τῆς βασιλείας, εἰ
 μὴ παρ' αὐτῶν ἐξώσθη, καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὴν Κων-
 σταντινουπόλιν πεπόρευτο, τὸν μὲν Ιενέσιον ἐπαρ-
 χον τῶν Ἰλλυριῶν διὰ τοῦ βασιλέως πεποίηκε, τὸν δὲ
 Οὐαλέριον ἐτίμησε μάγιστρον. ὁ μέντοι πατριάρχης B
 30 Ἀττικὸς Ἰουδαῖόν τινα παράλυτον εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ
 Χριστοῦ διὰ παραινέσεων ἀγαγών, τοῦ θείου λου-
 τροῦ κατηξίωσε καὶ ὑγιῇ ἐκ τῆς πολυμυθίας ἐξή-

γαγεν. οὗτος καὶ τὸ τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου ὄνομα
 ἐν τοῖς τῆς ἐκκλησίας διπτύχοις ἐνέγραψε, μὴ πρό-
 τερον ἐγγραφέν· Ὁριγενιαστῆς γὰρ ὁ εὐσεβέστατος
 ἐκεῖνος πατήρ καὶ ἐκαλεῖτο καὶ ἐνομιλῆτο. θανόντος
 δὲ Ἀττικοῦ, ὃς εἴκοσιν ἔτη τοῦ τῶν πιστῶν προέστη 5
 συστήματος, χειροτονεῖται Σισίννιος, καὶ ἐπὶ δύο ἔτη
 τὴν ἀρχιερωσύνην κατεσχηκώς, τὴν ζωὴν ἐξεμέτρησε,
 C κατὰ τὸ εἰκοστὸν δεύτερον ἔτος τῆς βασιλείας Θεο-
 δοσίου. καὶ ἀντεισχῆθη Νεστόριος, ὃς ἐπὶ τρισὶν
 ἀρχιερατεύσας ἐνιαυτοῖς ἐδίδασκε τὴν ἀγίαν παρθέ- 10
 νον Μαρίαν θεοτόκον μὴ λέγειν, ψιλὸν ἄνθρωπον
 τὸν Χριστὸν δογματίζων καὶ αὐτῷ ἐνοικῆσαι τὸν
 υἱὸν τοῦ θεοῦ φλυαρῶν ὡς ἐνὶ τῶν προφητῶν, καὶ
 εἰς δύο διαιρῶν αὐτόν, οὐ σάρκα λαβεῖν ἐκ τῶν
 ἀγνῶν αἱμάτων τῆς θεομήτορος τὸν τοῦ θεοῦ λόγον 15
 ἀπισχυρίζετο, ἀλλὰ ἄλλον μὲν εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ
 θεοῦ καὶ λόγον, ἄλλον δὲ τὸν Χριστὸν θέσει υἱοποιη-
 θέντα καὶ χάριτι θεωθέντα. ταῦτα δὲ μαθόντες οἱ
 D τῶν λοιπῶν πατριαρχικῶν προεστῶτες θρόνων, ὁ τῆς
 Ῥώμης Κελεστίνος, Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας, Ἰω- 20
 ἀννης Ἀντιοχείας, Ἰουβενάλιος Ἱεροσολύμων, ἀνα-
 φέρουσι πρὸς τὸν ἄνακτα Θεοδόσιον καὶ τὴν Πουλ-
 χερίαν, αἰτούμενοι σύνοδον ἀθροισθῆναι καὶ γυμνα-
 WIII 36 σθῆναι τὰ παρὰ τοῦ Νεστορίου δογματιζόμενα.
 συγκροτηθείσης οὖν ἐν Ἐφέσῳ συνόδου διακοσίων 25
 πατέρων, ἧς ἐξῆρχεν ὁ ἀγιώτατος Κύριλλος, ἐπέχων
 καὶ τὸν τόπον Κελεστίνου τοῦ Ῥώμης, μὴ δυνηθέν-
 τος συνελθεῖν δι' ἀσθένειαν, τὰ τοῦ Νεστορίου κατ-
 εξητάσθησαν δόγματα, καὶ ἀπεβλήθησαν ὡς κακόδο-
 ξα· ἡ δὲ ἀγία παρθένος θεοτόκος ἀπεδείχθη καὶ 30
 φρονεῖσθαι καὶ λέγεσθαι, καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς σαρκωθεὶς
 P II 42 ἄνάνδρως υἱὸς τοῦ θεοῦ καὶ θεὸς παρὰ τῶν ἱερῶν
 A

ἐκείνων πατέρων κεκήρυκτο. πρὸς τρανότεραν δὲ
 τῆς πίστεως ὁμολογίαν καὶ τῆς δυσσεβείας τοῦ Νε-
 στορίου σαφέστερον ἔλεγχον καὶ δώδεκα συντάξας
 κεφάλαια ὁ ἱερώτατος Κύριλλος τῆς ὀρθῆς δόξης
 5 ὑπομνήματα τῇ ἐκκλησίᾳ παρέδωκεν. ὁ δὲ Νεστό-
 ριος ἀπεβλήθη καὶ τοῦ τῶν ὀρθῶν φρονούντων ἀρχιε-
 ρέων ἀπεκινήθη χοροῦ. μετὰ τρίτην δὲ τῆς συνόδου
 ἡμέραν ἐφίστανται τῇ Ἐφέσῳ ὃ τε Ἀντιοχείας Ἰω-
 10 ἀννης καὶ ὁ Κύρου ἐπίσκοπος Θεοδώρητος καὶ ὁ
 Ἐδέσσης Ἰβας καὶ ἕτεροι, καὶ ὅτι μὴ καὶ τὴν αὐτῶν
 παρουσίαν ἀνέμειναν οἱ τῆς συνόδου, ὀργισθέντες
 κατὰ τοῦ μεγάλου Κυρίλλου ὡς τῶν ἄλλων ἐξάρχον-
 τος, τὴν τε τοῦ Νεστορίου καθαιρέσιν ἠτιάσαντο,
 καὶ ἐκείνῳ θέμενοι τοῦ τε θείου Κυρίλλου καὶ Μέ-
 15 μνονος τοῦ Ἐφέσου καθαιρέσιν ἐψηφίσαντο. ὁ Θεο- B
 δώρητος δὲ καὶ κατὰ τῶν δώδεκα κεφαλαίων τῶν
 τοῦ Κυρίλλου ἐχώρησε, καὶ εἰς ἀνατροπὴν αὐτῶν
 συνέταξεν ἕτερα, πρὸς ἃ πάλιν ὁ μέγας ἀντηγωνίσα-
 το Κύριλλος, οὐκ ὀρθῶς δογματίζειν ἐλέγχων τὸν
 20 Θεοδώρητον. κατεγνώσθησαν δὲ παρὰ τῆς συνόδου
 ὃ τε Ἀντιοχείας καὶ οἱ λοιποί, καὶ τῶν ὀρθοδόξων
 ἡλλοτριώθησαν. οὕτως οὖν τούτων ἐχόντων καὶ
 κατ' ἀλλήλων γενομένων τῶν ἐπισκόπων, καὶ σχί-
 σματος ὄντος μέσον αὐτῶν, ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος
 25 ἀφικέσθαι πάντας ἐκέλευσεν εἰς Κωνσταντινούπολιν·
 καὶ παραγενομένων ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, ἡ ζήτησις
 γέγονε, καὶ καθηρέθη Νεστόριος καὶ εἰς τὴν ἐφῶν
 ὑπερωρίσθη, τοῦ Ἀντιοχείας καὶ τοῦ Θεοδοωρήτου
 συμφρονησάντων τῇ ἱερᾷ συνόδῳ, ὡς διὰ λύπην καὶ C
 30 ἔριν ἀντικαθισταμένων τὸ πρότερον. τοῦ δὲ Νεστο-
 ρίου πολλοὺς διαστρέφοντος, ὁ Ἀντιοχείας Ἰωάννης
 ἀναφορὰν περὶ τούτου πρὸς τὸν αὐτοκράτορα ἐποιή-

σατο, ἀξιών μετενεχθῆναι αὐτὸν ἀλλαχοῦ. καὶ ἀπ-
 ηνέχθη ὁ δέλαιος εἰς Ὅασιν, χώραν οὖσαν τῆς Ἀρα-
 βίας λυπρὰν καὶ ὑπ' ἀνέμων καταπνεομένην φθορο-
 ποιῶν. ἀντεισῆχθη δὲ εἰς τὴν τῆς νέας Ῥώμης ποι-
 μαντικὴν Μαξιμιανὸς τῆς ἐκκλησίας πρεσβύτερος. 5
 καὶ μετὰ τοῦτον ἐπὶ διέτιαν ἀρχιερατεύσαντα Πρό-
 κλος ὁ τοῦ Χρυσοστόμου μαθητῆς πατριάρχης προε-
 χειρίσθη, ὑπὸ Σισιννίου τοῦ πατριάρχου προήην
 ἐπίσκοπος χειροτονηθεὶς Κυζίκου, μὴ δεχθεὶς δὲ
 παρὰ τῶν ἐκεῖ, ἕτερον ἐλομένων ἀρχιερέα, καὶ τὸν 10

D μεταξὺ χρόνον σχολάζων. οὗτος τοίνυν τῷ θρόνῳ
 τῆς Κωνσταντίνου ἐνθρονισθεὶς ἀξιοῖ τὸν βασιλέα
 τὸ σῶμα τοῦ Χρυσοστόμου ἐκ Πιτυοῦντος ἀνακομι-
 σθῆναι, καὶ μὴ μένειν καὶ θανόντα τὸν ἅγιον ὑπερό-
 ριον. πεῖθεται τούτῳ ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀνακομίζεται 15
 ὁ τοῦ ἁγίου νεκρός, καὶ ὑποδέχεται μεθ' ὑπερβαλ-
 λούσης τιμῆς, καὶ κατατίθεται ἐντὸς τοῦ θυσιαστη-
 ρίου τοῦ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων περιωνύμου ναοῦ.
 βουλευθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς Θεοδοσίος τὰ τεῖχη μετα-
 θεῖναι τῆς πόλεως καὶ μείζονα τὴν ταύτης θέσθαι 20
 περιοχὴν, Κύρῳ τῷ ἐπάρχῳ τὸ ἔργον ἀνέθετο· καὶ
 ὃς σπουδῇ πολλῇ καὶ προθυμίᾳ χρησάμενος ἀνήγειρε
 τὸ χερσαίον τεῖχος ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης δι'

PII⁴³ ἐξήκοντα ἡμερῶν. ὁ γοῦν δῆμος τῆς πόλεως ἐπὶ τε
 A τῷ ἔργῳ ἡσθεὶς καὶ τῆς ταχυτήτος ὑπερθανμάσας 25
 τὸν ἐπαρχον, ἐξεβόησε δημοσίᾳ, "Κωνσταντίνος
 WIII³⁶ ἔκτισε, Κύρος ἀνενέωσε." διὸ φθονηθεὶς παρὰ τοῦ
 βασιλέως καὶ ὑποπτευθεὶς, καὶ ἄκων κείρεται κλη-
 ρικός, εἶτα καὶ Σμύρνης ἐπίσκοπος γίνεται.

23 Τοῦ πατριάρχου δὲ Πρόκλου θανόντος μετὰ 30
 δωδέκατον ἔτος ἐξ οὗτου προέστη τοῦ ἐν Κωνσταν-
 τινουπόλει ὀρθοδόξου λαοῦ, ὁ θεὸς Φλαβιανὸς εἰς

τὸν ἐκεῖνου θρόνον ἐγκαθιδρύεται. ὅτε καὶ ὁ Εὐτυ-
 χῆς ἀρχιμανδρίτης ὡν ἐδογματίζεε τὸν κύριον ἡμῶν
 Ἰησοῦν Χριστὸν μὴ τὰς δύο φύσεις τηρῆσαι μετὰ
 τὴν ἐνανθρώπησιν, ἀλλ' εἰς μίαν φύσιν ἅμφω συ-
 5 κραθῆναι καὶ συμφυρῶθαι. τοῦτον ἀδιόρθωτον B
 μένοντα ὁ Φλαβιανὸς τοῦ τῆς ἐκκλησίας ἐξέκοψε σῶ-
 ματος, ἵνα μὴ τῆς λύμης καὶ τῷ ὑγιαίνοντι μεταδῶ.
 πρόσσεισιν οὖν ὁ Εὐτυχῆς Χρυσάφιω τῷ ἐκτομῆ ὁμο-
 δοξοῦντι αὐτῷ καὶ πλεῖστα δυναμένῳ παρὰ τῷ βα-
 10 σιλεῖ· καὶ ὃς πείθει τὸν Θεοδοσίον ἐπιτρέψαι τῷ
 μετὰ τὴν τοῦ ἁγίου Κυρίλλου μετάστασιν τῆς Ἀλε-
 ξανδρείας τὸν θρόνον διέποντι Διοσκόρῳ παραγε-
 νέσθαι εἰς Ἐφεσον μεθ' ἐτέρων ἐπισκόπων καὶ τὰ
 κατὰ τὸν Εὐτυχῇ γυμνάσαι, παρόντος καὶ τοῦ Φλα-
 15 βιανοῦ. οὗτος οὖν ὁ Διόσκορος τοῦ Εὐτυχοῦς τυγ-
 χάνων ὁμόδοξος, καὶ ἄλλους ἐπισκόπους προσειληπῶς
 ὁμογνώμονας, εἰς Ἐφεσον παραγίνεται καὶ κυροῖ τὰ C
 παρὰ τοῦ Εὐτυχοῦς εἰσαγόμενα. ἀντιλέγοντος δὲ
 τοῦ ἱερωτάτου Φλαβιανοῦ, οἷά τις ἄγριος ὄνος ἀνα-
 20 θορῶν ὁ Διόσκορος λὰξ τῷ στέρνῳ ἐνέθορε τοῦ εὐ-
 σεβοῦς ἐκεῖνου ἀνδρὸς καὶ πῦξ αὐτὸν κατὰ κόρης
 τύπτων οὐκ ἀνῆκεν ἕως τοῦ συνεδρίου ἐξώθησε.
 καὶ ὁ μὲν ἅγιος μετὰ τρίτην ἡμέραν ἐκ τῆς τοῦ
 στέρνου πληγῆς μετέλλαξε τὴν ζωὴν, ἐν δύο ἐνιαυ-
 25 τοῖς τὸν ἀρχιερατικὸν κοσμήσας θρόνον τῆς νεωτέ-
 ρας Ρώμης. ὁ δὲ Διόσκορος τοὺς ἐκεῖ παρόντας
 ἐπισκόπους ὑποσημήνασθαι ἐβιάσατο τῷ παρ' αὐτοῦ
 ἐκτεθέντι ὄρῳ. ἡ γὰρ τοῦ δηλωθέντος εὐνούχου
 30 δυναστεία στρατιώτας ἐνόπλους ἐκεῖ παρῆναι ἐποίη-
 σε καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐκφοβεῖν. Δόμνος δὲ ὁ D
 τῆς Ἀντιόχου ὑπεσημήνατο μὲν καὶ αὐτὸς συναρπα-
 γαίς, εἰτα κατεβόα τοῦ Διοσκόρου, καὶ τὸν ὄρον

διέβαλλεν ὡς ἄσεβείας μεστόν. ταῦτα μαθὼν ὁ βασιλεὺς Θεοδοσίος καὶ τὰ κατὰ τὸν Φλαβιανὸν γνούς, ἐν αἰτίαις πεποίητο τὸν Χρυσάφιον καὶ ὠργίζετο. δέισας δὲ ὁ Διόσκορος, ὑποτίθησιν αὐτῷ πείσαι τὸν βασιλέα πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως προχειρί-
 5 σασθαι Ἀνατόλιον τὸν αὐτοῦ ἀποκρισιάριον, ἵνα καὶ τὸν Εὐτυχῇ δέξηται πρὸς κοινωνίαν καὶ τὰ κατὰ τὸν
 P II⁴⁴ μακάριον Φλαβιανὸν μείνῃ ἀνεξερεύνητα. πείθει
 A τοίνυν ὁ ἐκτομίας τὸν βασιλέα, εὐάγωγον ὄντα, καὶ χειροτονεῖται πατριάρχης ὁ Ἀνατόλιος. οὗτος ὁ εἰ-
 10 ρημένος Χρυσάφιος τῆς εὐκολίας τοῦ κρατοῦντος κατατροφῶν ἐπεισεν αὐτόν, καὶ τὴν βασίλισσαν Εὐδοκίαν προσειληφῶς συνεργόν, τὴν Πουλχερίαν τῆς τῶν πραγμάτων μετενεγκεῖν διοικήσεως. καὶ ἡ
 μὲν τῶν ἀνακτόρων ὑποχωρήσασα καθ' ἑαυτὴν ἔξη
 15 τε καὶ ἐν τῷ ἑβδόμῳ ἡσύχαζεν. ὁ δὲ βασιλεὺς εἰς ἑαυτὸν ὁπὲ καὶ μόλις ἔλθων, καὶ τὴν κατὰ τοῦ μακαρίου Φλαβιανοῦ μαιφονίαν ἀναλογισάμενος καὶ τὰ κατὰ τὴν Πουλχερίαν, καὶ πάντων αἰτίων τὸν βέβηλον ἐκείνον εὐνοῦχον εὐρών, εἰς δίκαιον κατ'
 20 αὐτοῦ κινεῖται θυμόν, καὶ τοῦ μὲν ὑπερορίαν καταψηφίζεται καὶ δημεύει τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, τὴν δὲ
 B ἀδελφὴν μετακαλεσάμενος συγγνώμην ᾗτει, καὶ τὴν τῶν πραγμάτων διοίκησιν αὐτῆς αὐτῇ ἐνεχείρισεν. ἦν δὲ ἡ Πουλχερία συνετωτάτη, καὶ πολλὰ τῶν ἐλατ-
 25 τωμάτων τοῦ ἀδελφοῦ τὰ μὲν ἐπηνώρθου, τὰ δὲ συνεκάλυπτε. λέγεται γοῦν ἀπροσέκτως τὸν βασιλέα τοῦτον ὑποσημαίνεσθαι τὰς γραφάς. ἡ δὲ παρήνει αὐτῷ μὴ πᾶν τὸ προσαγόμενον βεβαιοῦν, ἀλλὰ τὰ
 VIII³⁷ γεγραμμένα προεπισκέπτεσθαι. ὁ δὲ διεβεβαιούτο
 30 μῆτι παρὰ του κακουργεῖσθαι· εἰδέναι γὰρ αὐτὸς τὰ γραφόμενα ἀπισχυρίζετο. εἰς ἔλεγχον τοίνυν τῆς

νωθρᾶς γνώμης τοῦ ἀδελφοῦ τοιόνδε τι τῇ Πουλ-
 χερία ἐπινενόηται. ἔγγραφον ἔξ ἐκείνου συντίθησι
 πράσεως, ὡς αὐτῇ τὴν Αὐγούστην Εὐδοκίαν πωλή-
 σαντος, καὶ ὡς ἑτερόν τι αὐτῷ προσαγαγοῦσα τὸ C
 5 ὠνητήριον ἐπεισε βεβαιῶσαι τῇ οἰκείᾳ ὑπογραφῇ,
 εἰτα μετακαλουμένην παρ' ἐκείνου τὴν Εὐδοκίαν
 ἀπιέναι οὐκ εἶα. ἐρομένου δὲ τὴν αἰτίαν τοῦ αὐτο-
 κράτορος, τὸ πρατήριοι ἢ Πουλχερία αὐτῷ ἐνεφάνι-
 σε, καὶ οὕτως ἤλεγξεν αὐτὸν πολλὰ ὑποσημαίνεσθαι,
 10 ἃ οὐτ' οἶδεν οὐτ' ἴσως βούλεται γίνεσθαι. τότε μὲν
 οὖν τῆς πεπλασμένης ἐκείνης πράσεως σχολασάσης,
 ἢ βασιλὶς ἀποκατέστη τῷ αὐτοκράτορι. μετέπειτα δ'
 αἰτίας συμβάσης τινός, ἀπέστερξε τὴν Αὐγούστην ὁ
 βασιλεύς· ἢ δ' αἰτία, μῆλον ὑπερφνὲς εἰς ὄγκον ἐκο-
 15 μίσθη τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ τοῦτο θαυμάσας τῇ βασιλίδι
 ἀπέστειλε, κἀκείνη τῷ Παυλίῳ τὸ μῆλον δέδωκεν.
 ἦν δὲ λόγιος ὁ ἀνὴρ, κἀντεῦθεν τῇ βασιλίσσῃ ὥκειώ- D
 το. ὁ δὲ τὸ τοῦ μῆλου μέγεθος ἀγασθεὶς καὶ ἀγνοῶν
 περὶ αὐτοῦ προσάγει τοῦτο τῷ βασιλεῖ. ἐκείνος δ'
 20 ἐπέγνω τὸ προσαχθέν, καὶ κρύψας αὐτὸ τὴν γυναῖκα
 ἠρώτησε ποῖ δῆτα τὸ σταλὲν αὐτῇ μῆλόν ἐστιν. ἢ
 δὲ φαγεῖν εἶπε τοῦτο, δείσασα μὴ ὁ ἀνὴρ ὑποπτεύσῃ
 ὃ ἐκείνος ἤδη ὑπώπτειυσεν. ὁ δ' ἔτι προσήρετο ἐπι-
 τατικώτερον· ἢ δ' αὖθις μεθ' ὄρκου φαγεῖν τὸ μῆ-
 25 λον ἀπισχυρίζετο. ἐξάγει τοῦτο μεστὸς ὁ αὐτοκράτωρ
 ὀργῆς. καὶ ἢ μὲν ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐάλω μὴ ἀληθεύ-
 ουσα. τῷ δὲ τὰ τῆς ὑπονοίας ἐστήρικτο. κἀντεῦθεν
 κτείνεται μὲν ὁ Παυλῖνος ἔξ ὑπονοίας ψευδοῦς, ἢ
 δ' Εὐδοκία μεμίσητο. καὶ ἤτησεν ἀπελθεῖν εἰς Ἰε-
 30 ροσόλυμα, ἐνθα δὴ ἀπελθοῦσα σὺν πλούτῳ βαθεῖ
 ναοὺς τε ἐδείματο καὶ πολλὰ τοῖς πενομένοις καὶ P II 45
 τοῖς ἐκεῖ μοναστηρίοις δέδωκεν. ἐκείθεν δὲ ἐπανελ- A

θοῦσα αὐτῷ μετὰ θάνατον τοῦ ἀνδρὸς ἐκείσε ἀφί-
 κετο, κάκει τετελεύτηκεν. οἷα δὲ περὶ λόγους ἦν
 αὕτη δηλοῦσι τὰ λεγόμενα Ὀμηρόκεντρα. Πατρικίου
 γάρ τινος ἐπιχειρήσαντος τῷ σπουδάσματι, ἀτελὲς
 δὲ καταλιπόντος αὐτὸ καὶ οἷον εἰπεῖν ἀνοργάνωτον, ⁵
 ἐκείνη καὶ εἰς τέλος ἤγαγε καὶ ὠργάνωσεν, ὥς καὶ
 ἡ παρ' ἐκείνης διὰ στίχων ἡρωικῶν τῷ πονήματι
 γενομένη ἐπιγραφὴ τοῖς ταύτην ἐπιούσι παρίστησι.
 θνήσκει δὲ ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος πεντηκοντούτης
 γενόμενος καὶ σχεδὸν ἅπαντας οὓς ἐβίω ἐνιαυτοὺς ¹⁰
 βασιλεύσας, βραχεῖς μὲν πάννυ σὺν τῷ πατρὶ, τοὺς
 B δ' ἄλλους καθ' ἑαυτόν. τὴν δ' αἰτίαν τῆς αὐτοῦ
 τελευτῆς οἱ μὲν νόσον γεγονέναι φασίν, οἱ δ' ἐν
 θήρᾳ οἱ ἐλαύνοντι συμπεσεῖν τὸν ἵππον ἰσθόρησαν,
 καὶ πληγέντων αὐτῷ καιρίων μερῶν μετ' ὀλίγον ¹⁵
 θανεῖν. ἦν δὲ λογικῆς παιδείας οὐκ ἀνομίλητος,
 ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων μετεσχηκῶς μαθηματικῶν βί-
 βλων καὶ τῆς ἀστρονομίας αὐτῆς ἀπεγεύσατο· ἱπ-
 πεύειν δὲ καὶ τοξεύειν εἰς ἄκρον ἤσκητο, καὶ πρὸς
 τὴν γραφικὴν καὶ τὴν πλαστικὴν δεξιῶς εἶχεν. ²⁰
 ἐπισικῆς δὲ τὸν τρόπον γενόμενος μαλθακῶς πρὸς
 μεταχειρίσιν πραγμάτων διέκειτο· ὅθεν καὶ οἱ παρ'
 αὐτῇ δυνηθέντες ἐκτομίαι πολλὰ τῶν οὐ δεόντων
 εἰργάσαντο, ὁ Ἀντίοχος καὶ μετ' ἐκείνον Ἀμάντιος,
 καὶ τελευταῖος Χρυσάφιος. ἐν τοῖς χρόνοις δὲ τοῦ- ²⁵
 C του τοῦ βασιλείως, Πρόκλου τοῦ πατριάρχου λιτα-
 τεύοντος σὺν τῷ κλήρῳ καὶ πλείστῳ μέρει τοῦ πλή-
 θους τῆς πόλεως, ἄφνω παιδίον αἴρεται ἐναέριον.
 τοῦ δὲ λαοῦ θαμβουμένου καὶ ἐπὶ πλείστον βοῶντος
 τὸ Κύριε ἐλέησον, αὐτῷ κατάγεται τὸ παιδίον, λέ- ³⁰
 WIII38 γον μυηθῆναι μὴ δεῖν προστίθεσθαι τῷ Τρισαγίῳ
 τὸ "ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς".

Ὁ μὲν οὖν Θεοδόσιος τέθνηκε. Πουλχερία δὲ 24
 μήπω πολλοῖς γνωσθείσης τῆς τοῦ αὐτοκράτορος τε-
 λευτῆς τὸν Μαρκιανὸν μετεπέμψατο, ἄνδρα γηραιὸν
 ἤδη, χρηστὸν δὲ τοὺς τρόπους καὶ σώφρονα, καὶ
 5 ἀπαγγέλλει αὐτῷ τοῦ βασιλέως τὸν θάνατον, καὶ
 φησιν ὥς "σὲ παρὰ πάντας εἰς βασιλέα προέκρινκα,
 εἰ μοι δώῃς πληροφορίαν τηρεῖσθαι μου τὴν παρθε-
 νίαν ἀνέπαφον, ἣν τῷ θεῷ ἀνατέθεικα. τοῦ δὲ συν- D
 θεμένου, μετακαλεῖται τὸν πατριάρχην καὶ τὴν βου-
 10 λήν, καὶ ἀναγορεύει τοῦτον καὶ ταινιοὶ διαδήματι.
 ἦν δὲ ὁ Μαρκιανὸς οὔτε τῶν ἐπιφανῶν πρώην οὔτε
 τῶν ἐκ γένους λαμπροῦ, ἀλλὰ στρατιώτης ἀπλῶς·
 ὃς ποτε εἰς ἐκστρατείαν σὺν τῷ οἰκείῳ τάγματι
 ἀπὼν κατὰ τὴν Λυκίων ἐπαρχίαν ἐνόσησε καὶ τῶν
 15 ὁμοταγῶν ἀπελείφθη. ξενισθεὶς οὖν ἐκεῖ παρὰ τισι
 δυνσὶν ἀδελφοῖς, ὧν τῷ μὲν ἡ κλῆσις Ἰούλιος, τῷ δ'
 ἐτέρῳ Τατιανός, καὶ τῆς νόσου ῥαΐσας, θηρεύσων
 ἔξεισι σὺν τοῖς ξενισταῖς. ἐν δὲ τῷ θηρεύειν γεγο-
 20 νότες κατάκοποι κατὰ γῆς ἀνεκλίθησαν, ἑαυτοὺς
 ἀναπαύσοντες, καὶ ὕπνωσαν περὶ μεσημβρίαν. τὸν P II 46
 ὕπνον δὲ πρὸ τῶν ἄλλων ὁ Τατιανὸς ἀποτιναξάμε- A
 νος, ἀετὸν ὁρᾷ διαπεπετασμέναις ταῖς πτέρυξι κατα-
 σκυάζοντα τὸν Μαρκιανὸν καὶ τὸν ἐκ τῆς ἡλιακῆς
 ἀκτίνος ἀφαιρούμενον καύσωνα. θανμάσας οὖν
 25 ἡρέμα διυπνίζει τὸν ἀδελφὸν καὶ τὸ καινὸν ὑποδεί-
 κνυσι· κακῆτος οὖν ἐξεπέπληκτο. ἐδοξάτην οὖν καὶ
 ἄμφω τῷ ἄνδρι βασιλείας εἶναι σημαντικὸν τὸ ὑπὸ
 τοῦ ἀετοῦ γεγονὸς εἰς Μαρκιανόν, καὶ διεγεφθέντι
 τοῦ ὕπνου αὐτῷ τὴν βασιλείαν προκαταγγέλλουσι,
 30 καὶ μεμνησθαι αὐτῶν ἀξιούσιν ὅτε τεύξεται τῆς ἀρ-
 χῆς· καὶ δόντες αὐτῷ νομίσματα διακόσια ἀπέναι
 ἀφῆκαν. αὐθις οὖν σὺν Ἀσπαρι στρατευόμενος κατὰ

Οὐανδήλων πόλεμον ἀραμένω, αἰχμάλωτος σὺν ἐτέ-
 B ροις πλείστοις ἑαλωκώς, ἐν αὐλῇ τινι μετὰ τῶν συν-
 αιχμαλώτων πεφρούρητο. ἄνωθεν δὲ ὁ τῶν Οὐαν-
 δήλων ἀρχηγὸς προκύψας ἐπεσκόπει τοὺς αἰχμαλώ-
 τους, καὶ ὁρᾷ κάκεινος κοιμώμενον τὸν Μαρκιανόν, 5
 καὶ ἀετὸν ἄνωθεν αὐτοῦ διηρμέναις ταῖς πτέρυξι
 σκιὰν αὐτῷ ἐργαζόμενον. κάκεινος τοίνυν εἰς βασι-
 λείαν τείνειν τὸ ὄραμα οἰωνίστατο, καὶ μεταπεμψά-
 μενος τὸν Μαρκιανὸν ἀπήτησεν αὐτόν, εἰ βασιλεύ-
 σεις, μὴ πολεμεῖν Οὐανδήλοις· τοῦ δὲ συνθεμένου 10
 ἀπέλυσεν αὐτόν τῆς εἰρκτῆς. οὕτω μὲν οὖν πρὸ
 μακροῦ τὴν βασιλείαν αὐτῷ προσήμαινεν ὁ θεός.
 τότε δ' εἰς ἔργον ἐκβεβήκασι τὰ προσημαινόμενα,
 καὶ αὐτίκα μετακαλεῖται τοὺς ξενίσαντας αὐτόν
 ἀδελφοὺς καὶ εὐαγγελισαμένους αὐτῷ τὴν ἀρχήν, 15
 C καὶ τὸν μὲν Τατιανὸν ἐπαρχον τῆς πόλεως ἀναδεί-
 κνυσιν, Ἰουλίῳ δὲ τὴν τῶν Ἰλλυριῶν ἀρχὴν ἐνεχεί-
 ρισε. γέγονε δὲ περὶ πάντας χρηστός. κατὰ τοὺς
 χρόνους τούτους τὸν ἐν Βλαχέρναις ναὸν τῆς θεοτό-
 κου ἡ Πουλχερία ἀνήγειρε, καὶ ἡ τετάρτη γέγονε 20
 σύνοδος, Λέοντος τοῦ πάπα Ῥώμης καὶ Ἀνατολίου
 τοῦ πατριάρχου τῆς νέας Ῥώμης αἰτησαμένων τὸν
 βασιλέα Μαρκιανὸν μὴ μείναι ἀξήτητα τὰ κατὰ τὸν
 Ἀλεξανδρείας Διόσκορον καὶ τὸν Εὐτυχῇ καὶ ὅσα
 παρ' αὐτῶν εἰς τὸν ἱερώτατον ἐτολήθη Φλαβιανόν. 25
 ὠρίσθη τοίνυν σύνοδος γενέσθαι, καὶ συνηθροίσθη-
 σαν εἰς τὸν ἐν Χαλκηδόνι ναὸν τῆς ἁγίας μάρτυρος
 Εὐφημίας θεοφόροι πατέρες ἑξακόσιοι καὶ τριάκοντα.
 ἐξῆρχον δὲ τούτων Λέων ὁ πάπας Ῥώμης καὶ ὁ Κων-
 D σταντινουπόλεως Ἀνατόλιος καὶ Ἰουβενάλιος Ἱεροσό- 30
 λύμων. συνηθροιστο δὲ τὸ τῶν πατέρων πλῆθος κατὰ
 Διοσκόρου καὶ Εὐτυχοῦς, ἐτεροούσιον ἡμῖν τὴν σάρκα

τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν φορέσαι μυθολο-
 γούντων καὶ μίαν φύσιν αὐτὸν ὑπάρχειν, ὥς ἐντεῦ-
 θεν τῇ θεότητι τὰ παθήματα προσαρμόττεσθαι. οὕς^{WIII39}
 καθελλόν τε καὶ ἀνθεματίσαν οἱ θεοὶ πατέρες, τὴν
 5 ἐαυτῶν κακοδοξίαν παραιτήσασθαι μὴ θελήσαντας.
 ἐδέξαντο δὲ τὸν τε Θεοδώρητον καὶ τὸν Ἰβαν, ἀνα-
 θεματίσαντας τὸν Νεστόριον καὶ ἅπερ αὐτοὶ ἐκδε-
 δῶκασιν πρὸς ἔριν κεφάλαια, ἐκύρωσαν δὲ καὶ τὰς
 προτέρας τρεῖς συνόδους καὶ τὸ ἅγιον σύμβολον
 10 ἐπεκράτουν, ἀναθέματι καθυπαγαρόντες τοὺς τε
 υἱῶν δυάδα εἰσάγοντας καὶ τοὺς παθητὴν δογματί-^{PII47}
 ζοντας τὴν θεότητα καὶ τοὺς κρᾶσιν καὶ σύγχυσιν^A
 ἐπὶ τῶν δύο φύσεων φρονεῖν καὶ λέγειν τολμῶντας,
 ἣ δύο μὲν εἶναι φύσεις πρὸ τῆς ἐνώσεως ἐπὶ Χρι-
 15 στοῦ, μίαν δὲ μετὰ τὴν ἔνωσιν ἀναπλάττοντας καὶ
 τοὺς οὐράνιον ἢ τινος ἑτέρας οὐσίας μυθεύοντας τὴν
 προσληφθεῖσαν ἐξ ἡμῶν τῷ κυρίῳ μορφήν. ἐδογμα-
 τισαν δὲ τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τέλειον
 ἐν θεότητι καὶ τέλειον ἐν ἀνθρωπότητι καὶ θεὸν
 20 ἀληθῶς καὶ ἄνθρωπον ἀληθῶς, ἐκ ψυχῆς λογικῆς
 καὶ σώματος, ὁμοούσιον τῷ πατρὶ κατὰ τὴν θεότητα,
 καὶ ἡμεῖν ὁμοούσιον κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα καὶ
 ὅμοιον κατὰ πάντα, χωρὶς ἁμαρτίας, ἕνα τὸν αὐτὸν
 ἐν δύο φύσεσιν, ἀσυγχύτως, ἀτρέπτως, ἀδιαιρέτως,
 25 ἀχωρίστως γνωριζόμενον, σωζομένων τῶν ἰδιωμάτων B
 φύσεως ἑκατέρας καὶ εἰς ἓν πρόσωπον συντρεχόντων
 καὶ μίαν ὑπόστασιν.

Τούτων οὖν πᾶσι τοῖς θεοφορήτοις ἐκείνοις δε-²⁵
 δογμένων πατράσι, παρόντος καὶ τοῦ εὐσεβοῦς βα-
 30 σιλέως Μαρκιανοῦ, ὁ Διόσκορος προστάξει βασιλικῇ
 εἰς Γάγγραν ὑπερόριος στέλλεται· ὁ γὰρ Εὐτυχῆς
 προτέθνηκε δυστυχῶς. ἀντὶ δὲ Διοσκόρου τῆς Ἀλε-

ξανδρείας ἐπίσκοπος ἐχειροτονήθη Προτέριος, ἀνὴρ
 ἱερώτατος καὶ ὀρθοδοξότατος. τῶν δὲ τοῦ Εὐτυχοῦς
 καὶ Διοσκόρου τῶν αἰρεσιωτῶν ἀνὰ τὴν πόλιν στρε-
 φομένων καὶ διαχλευαζόντων τὰ ὑπὸ τῆς συνόδου
 C δογματισθέντα, καὶ τῆς βασιλικῆς δυναστείας λεγόν- 5
 των τὸ κράτος τῇ συνόδῳ περιεῖναι, καὶ οὐκ ἐκ τῆς
 ἀληθείας, καὶ τὴν οἰκείαν συνιστᾶν πειρωμένων ἐτι
 κακοδοξίαν, ὁ πατριάρχης Ἀνατόλιος ἐκκλησιάσας
 τοὺς τε αὐτῷ ὁμογνώμονας καὶ τοὺς ἀντιδοξοῦντας
 ἔφη πρὸς τοὺς ἐναντίους "ἐπεὶ ἐτι τῆς οἰκείας δόξης 10
 ἀντέχεσθε καὶ οὐ πελθεσθε μὴ δοξάζειν ὀρθῶς, ἀλλ'
 αἰτιάσθε ἡμᾶς ὥς τὸ Νεστορίου παραδεχομένους δόγ-
 μα, δύο φύσεις ἐπὶ τοῦ σωτῆρος κηρύττοντας, ἐκα-
 τέρας τηρούσης ἀσυγχύτους τὰς ιδιότητες, ἐπιτρε-
 πτέον, εἰ δοκεῖ, τῷ θεῷ τὴν περὶ τούτου διάκρισιν, 15
 καὶ γραφήτω μὲν παρ' ὑμῶν ἐν τόμῳ τὸ ὑμέτερον
 περὶ τῆς πίστεως φρόνημα, γραφήσεται δὲ καὶ παρ'
 D ἡμῶν τὸ ἡμέτερον· καὶ ἅμφω τῷ τόμῳ ἐν τῇ λάρνακι
 τεθήτων τῆς πανευφήμου μάρτυρος Εὐφημίας, καὶ
 ταύτῃ τὴν κρίσιν δοτέον τῶν ὀρθῶν καὶ διαστροφῶν 20
 δογματιστῶν". ἤρесе ταῦτα καὶ τοῖς αἰρετικοῖς, καὶ
 οἱ τόμοι γεγράφονται καὶ ὁ κλειὼν λίθος τὴν λάρνακα
 αἵρεται καὶ οἱ χάρται τῷ στήθει τῆς μάρτυρος ἐπιτί-
 θενται καὶ ὁ λίθος αὐτίς τῇ λάρνακι ἐπενήνεκται
 καὶ σφραγίζεται ὑπ' ἀμφοῖν τοῦν μεροῖν. τὸ δ' ἐν- 25
 τεῦθεν ἰκεσίαι πρὸς θεὸν καὶ δεήσεις παννύχιοι
 ἀποκαλύψαι τίς αὐτῷ τῶν δοξῶν καταθύμιος καὶ τίς
 ἀποβλητέα δοκεῖ. καὶ μετὰ τρίτην ἡμέραν συνέρχον-
 PII 48 ται, μηδὲ τοῦ βασιλέως ἀπολειφθέντος, καὶ ἀνοιγέ-
 A σης τῆς λάρνακος, τῶν θαυμασίων σου, κύριε, εὐρέθη 30
 ὁ μὲν τῶν αἰρετικῶν τόμος ἐν τοῖς ποσὶ τῆς μάρτυ-
 ρος κείμενος, ὁ δὲ γε λοιπὸς τῇ δεξιᾷ ταύτης χειρὶ

κατεχόμενος, ἦν ἐκτεῖναι λέγεται πρὸς τὸν βασιλέα
καὶ τὸν πατριάρχην, τὸν τόμον αὐτοῖς ἐγχειρίζουσα.
οἱ μὲν οὖν τὸ ὀρθὸν πρεσβεύοντες δόγμα ἦσαν ἐν
κρότοις, οἱ δὲ τούτοις ἐτερογνώμονες κατηφιῶντες WIII40
5 καὶ σκότος ὑπ' αἰσχύνης περιχυθέντες ἀπήλθοσαν·
τινὲς δ' ἐκ τούτων καὶ πρὸς τὸ ὀρθόδοξον μετεβά-
λονται. κατὰ τὸν τότε χρόνον καὶ ἡ βασιλὶς Πουλχε-
ρία θνήσκει εὐσεβῶς τε καὶ εὐκλεῶς καὶ ἐπ' ἐλπίσι
χρησταῖς. πάντα γὰρ τὸν πλουῦτον αὐτῆς διένειμε
10 κέρησι καὶ τῷ πρὸς τούτους ἐλέῳ τὸν τοῦ θεοῦ
ἐκτήσατο ἔλεον. Οὐαλεντινιανὸς δὲ ὁ ἀνεψιὸς Ὀνω- B
ρίου, οὗ ἄνω που ἐπεμνήσθημεν ὡς ἐκ τῆς ἀδελφῆς
αὐτοῦ γεννηθέντος τῆς Πλακιδίας, βασιλεύων ἐν τῇ
πρεσβυτέρᾳ Ῥώμῃ, ἄγεται εἰς γυναικα Εὐδοξίαν τὴν
15 παιδα τοῦ νέου Θεοδοσίου. ἐκδεδιγημένως δὲ βιώ-
σκων καὶ ἀσελγῶς, τὴν μὲν οἰκείαν γαμετὴν εἶα, καί-
τοι κάλλους εὖ ἔχουσιν, ἄλλοτρίαις δὲ συνεφθείρετο·
ἐκέχρητο δὲ καὶ μαντείαις καὶ γοητείαις. οὕτω δὲ
βιώσκων οὐκ εὐαγῶς, ἀποβιώσκει ἐλεεινῶς. Μάξι-
20 μος γὰρ εἰς τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ πατρικίων, ἑγγονος δὲ
τοῦ πάλαι τυραννήσαντος Μαξίμου, ὃν ὁ μέγας κατ-
επολέμησε Θεοδόσιος, ἐνδον τῶν βασιλείων γενόμε-
νος, ἐν αὐτοῖς τὸν Οὐαλεντινιανὸν ἀποσφάττει, καὶ
τῇ Εὐδοξίᾳ βία συμμίγνυται, καὶ τῆς βασιλείας κρα-
25 τεῖ. ἡ δὲ τοῦ πατρὸς αὐτῆς Θεοδοσίου θανόντος C
καὶ τῆς Πουλχερίας ἐκμετρησάσης τὸ ζῆν ἐκδίκησιν
ἐτέρωθεν μὴ ἐλπίζουσα, διαπέμπεται πρὸς Γιζέριχον
τῶν Οὐανδήλων ῥῆγα καλούμενον καὶ τῆς τοῦ Μα-
ξίμου τυραννίδος ἀπαλλαγῆναι ἐκλιπαρεῖ· καὶ ὃς
30 ἔπεισι τῇ Ῥώμῃ σὺν στόλῳ καὶ δυνάμει πολλῇ. καὶ ὁ
Μάξιμος ἀπέδρα ταύτης, καὶ κτείνεται παρὰ τῶν
συνόντων αὐτῷ. ὁ δὲ Γιζέριχος ἀπόνως τῆς Ῥώμης

κρατεῖ, καὶ τὸν πλοῦτον αὐτῆς συγκομισάμενος
 ἅπαντα, καὶ τὰ τῶν θείων ναῶν ἀναθήματα ἐκ χρυ-
 σοῦ πεποιημένα καὶ λίθοις κοσμούμενα, καὶ τινα τῶν
 παρὰ Τίτου κομισθέντων ἐξ Ἱεροσολύμων σκευῶν
 τοῦ ἐκέλευε ναοῦ, ἐργασμένα καὶ αὐτὰ ἐκ χρυσοῦ, ⁵
 λαβὼν καὶ τὴν Εὐδοξίαν σὺν ταῖς δύο θυγατρᾶσιν
 αὐτῆς, ἐπανῆλθεν εἰς Ἀφρικὴν. καὶ τὴν μὲν τῶν
 D θυγατέρων αὐτῆς, τὴν Εὐδοκίαν, τῷ πρεσβυτέρῳ τῶν
 οἰκείων υἱῶν Ὀνωρίχῳ συνέξευξε, τὴν δὲ γε Πλακι-
 δίαν μαθὼν ἀνδρὶ κατηγγυῆσθαι τῷ πατρικίῳ Ὀλυ- ¹⁰
 βρίῳ, ἐτήρει σὺν τῇ μητρὶ Εὐδοξία, ἔνθα δύο δια-
 γαγοῦσα ἐνιαυτοὺς ἡ βασιλὶς Εὐδοξία ἐπανῆλθεν
 εἰς τὸ Βυζάντιον μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς Πλακι-
 δίας, Μαρκιανοῦ βασιλεύοντος. ἡ γὰρ Εὐδοκία σὺν
 τῷ ἀνδρὶ κατελείφθη, ᾧ συμβίωσασα ἔτη ἐκκαίδεκα, ¹⁵
 καὶ παῖδα τεκοῦσα Ἰλδέριχον, ὅτι τοῖς Ἀρειανοῖς
 ὁμόδοξος ἦν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ἥχθετο τὴν μετ' ἐκείνου
 συμβίωσιν. καὶ λαβομένη καιροῦ καὶ αὐτὴ εἰς τὴν
 Κωνσταντινούπολιν μεταχωρεῖ, ἥδη τῆς μητρὸς αὐ-
 P II ⁴⁹ τῆς θανούσης· εἴτα εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἄπεισι, κα- ²⁰
 A κεὶ τελευτᾷ. Μαρκιανὸς δὲ θνήσκει ἐξ βασιλεύσας
 ἔτη καὶ μῆνᾶς τινας, ὥς μὲν τινες λέγουσιν, νοσήσας,
 ὥς δ' ἕτεροι, φαρμαχθεὶς νεύσει τοῦ πατρικίου
 Ἀσπαρος, πρεσβύτης γενόμενος καὶ ζήσας ἐπὶ μα-
 κρόν. ἐπιεικῆς δὲ τὴν γνώμην ὦν καὶ πρὸς τοὺς ²⁵
 ὑπηκόους χρηστὸς ἔλεγε μὴ δεῖν ὄπλα βασιλέα κινεῖν,
 ἕως εἰρηνεύειν ἑξόν. μέγα δὲ τότε δυνάμενος ὁ πα-
 τρικός Ἀσπαρ οὐχ ἡρετίσθη βασιλεῦσαι παρὰ τοῦ
 δήμου τῆς πόλεως, ὅτι τῆς Ἀρείου ἦν μετέχων αἰρέ-
 σεως. διὸ τὸν Λέοντα αὐτὸς ἐβασίλευσεν, ὥς μὲν ³⁰
 τινες ἰστορήσαν, αὐτοβούλως, ὥς δ' ἕτεροι, παρὰ τοῦ
 δήμου τὴν ἐξουσίαν λαβὼν, ὃν κτήσεων αὐτοῦ, ὥς

λέγεται, προνοούμενον ἀπήτησε Καίσαρα στέψαι θά-
 τερον τῶν υἱῶν αὐτοῦ. καὶ τοῦτο ἐπαγγειλάμενον B
 εἰς τὴν τῆς βασιλείας περιωπὴν ἀνεκόμεσεν. ἔνιοι
 δὲ τριβούνον εἶναι αὐτόν φασι καὶ τῶν ἐν Σηλυβρία
 5 τελῶν ἄρχοντα. καὶ οἱ μὲν ἐκ Θρακῶν τὸ γένος
 ἔλκειν αὐτόν λέγουσιν, ἄλλοι δὲ ἐκ Λακῶν τῶν ἐν
 Ἰλλυριοῖς.

Ἄρτι δὲ καταστάντος τοῦ Λέοντος αὐτοκράτορος^{WIII41}
 10 ὁ Ἄσπαρ ἐπέκειτο βιάζων αὐτόν Καίσαρα ποιῆσαι¹
 θάτερον τῶν υἱῶν αὐτοῦ κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν. ἀνα-
 βαλλομένου δ' αὐτοῦ ὁ Ἄσπαρ τῆς βασιλικῆς ἀλουργί-
 δος ἀψάμενος ἔφη "βασιλεῦ, τὸν ταύτην ἀμπεχό-
 μενον ψεύδεσθαι οὐ χρεών". καὶ ὃς ἀνθυπήνεγκεν
 15 "ἀλλ' οὐδὲ βιάζεσθαι καὶ ἄγεσθαι ὥς ἀνδράποdon."
 μέχρι δὲ τέλους ἀντέχειν μὴ οἷός τε ὦν, εἰκὼν ἀνάγ- C
 κη Καίσαρα ποιεῖ ἀπὸ πατρικίου τὸν τοῦ Ἄσπαρος
 παῖδα, Ἀρδαβουρίου δὲ ἀδελφόν. τοῦτο καὶ τῇ συγ-
 κλήτῳ ἔδοξεν ἀποθύμιον καὶ τὸν δῆμον τῆς πόλεως
 20 εἰς στάσιν ἐκίνησεν. ἐδεδίδεσαν γὰρ μὴ εἰς τὸ γένος
 τοῦ Ἄσπαρος περιστάντος τοῦ κράτους παρρησίας
 αὐτοῖς λαβόμενοι οἱ Ἀρειανοὶ πλείονα κακὰ τῶν προ-
 τέρων εἰς τοὺς ὀρθοδόξους ἐνδείξωνται. συνελθόν-
 τες οὖν οἱ τοῦ κλήρου καὶ οἱ μονάζοντες καὶ τοῦ
 25 δῆμου τῆς πόλεως ὅσον ὑγιῶς ἐφρόνει περὶ τὴν D
 πίστιν, ἐδέοντο τοῦ βασιλέως ὁμόφρονα σφίσι Καί-
 σαρα προχειρίσασθαι. ὁ δὲ τότε μὲν οἷς τε εἶπε καὶ
 οἷς ἐποίησε τὴν στάσιν κατηύνασε. μεταξὺ δὲ πα-
 ραρρυέντος καιροῦ, ἐπιβουλευόντας αὐτῷ γνούς τοὺς
 30 περὶ τὸν Ἄσπαρα, κἀκείνον καὶ τὸν Ἀρδαβούριον
 ἔκτεινε. Ἰσοκάσιον δὲ τὸν κοιαίστωρα λόγιον ἄνδρα,
 διαβληθέντα ἐπ' ἄλλοις τέ τισι καὶ ἐπὶ ἑλληνισμῷ,

τῆς ἀξίας γυμνώσας τῷ ἐπάρχῳ παρέδωκεν εἰς ἐξέ-
 τασιν· εἰσαγομένῳ δ' εἰς τὸ δικαστήριον ἐν σχήματι
 κατακρίτου ἔφη αὐτῷ ὁ ἑπαρχος "ὄρῳς, Ἰσοκάσιε, ἐν
 οἷᾳ εἰ καταστήσῃ"; ὁ δὲ "ὄρῳ" εἶπεν "καὶ οὐ ξε-
 Π II 50 νίζομαι ὅτι ἄνθρωπος ὢν ἀνθρωπίναις περιπέπτωκα 5
 A συμφοραῖς· σὺ δὲ δίκασον ἐπ' ἐμοί, ὥς ἐδίκαξες σὺν
 ἐμοί." τούτων ἀκούσας ὁ δῆμος, τὸν μὲν βασιλέα
 εὐφρόμησε, τὸν δ' Ἰσοκάσιον ἐξαρκάσαντες εἰς τὴν
 ἐκκλησίαν ἀπήγαγον· βαπτισθέντα δὲ τοῦτον μαθὼν
 ὁ κρατῶν ἦσθη. οὗτος ὁ βασιλεὺς εἶχε γυναῖκα κε- 10
 κλημένην Βηρίναν, ἐξ ἧς ἐγένοντο αὐτῷ θυγατέρες
 δύο, Ἀριάδνη καὶ Λεοντία· ὢν τὴν μὲν τῷ Ζήνωνι
 κατηγγύησε, τὴν δὲ Λεοντίαν συνέξευξε τῷ πατρι-
 κίῳ Μαρκιανῷ, υἱῷ Ἀνθεμίου τοῦ βασιλεύσαντος ἐν
 τῇ Ῥώμῃ. ἐπὶ τούτου τοῦ βασιλέως γέγονεν ἐν τῇ νέᾳ 15
 Ῥώμῃ φορικωδέστατος ἐμπρησμός, ὃς ἀπὸ θαλάσσης
 ἕως θαλάσσης, ἀπὸ τοῦ ἀρκτώου δηλαδὴ μέρους ἕως
 B τοῦ μεσημβρινοῦ, τὴν πόλιν διέξωσεν, εἰς μῆκος δὲ
 διεξῆλθεν ἀπὸ τοῦ Βοοσπορίου μέχρι τοῦ ναοῦ τοῦ
 ἁγίου Ἰωάννου τοῦ καλυβίτου, πρὸς δὲ νότον ἀπὸ 20
 τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Θωμᾶ μέχρι τοῦ ναοῦ
 τῶν μεγάλων μαρτύρων Σεργίου καὶ Βάκχου· ἐν δὲ
 τῷ μέσῳ τῆς πόλεως ἀπὸ τῶν Λαύσου ἕως τοῦ Ταύ-
 ρου τὰ ἐν μέσῳ πάντα κατέκαυσε. ὅτε λέγεται καὶ
 ὁ Ἄσπαρ διαθεῖν τὰς ἀγνιὰς ἀγγεῖον ὕδατος πλήρες 25
 ἐπὶ τῶν ὤμων φέρων καὶ τὸν δῆμον παρακαλῶν
 ὁμοίως ποιεῖν, ἵνα τὸ πῦρ κατασβέσωσι, καὶ διδοὺς
 ἐκάστῳ ὑπὲρ μισθοῦ νόμισμα ἀργυροῦν. διήρκεσε
 δὲ τὸ πῦρ ἐκεῖνο τὴν πόλιν νεμόμενον ἐφ' ἡμερῶν
 τετρακτύν, καὶ κατέκαυσε πρὸς τοῖς ἄλλοις τὸν τε ἐν 30
 C τῷ Σενάτῳ καλουμένῳ μέγιστον οἶκον, εἰς ὃν ἦ τε
 γερονσία καὶ οἱ λογάδες συνερχόμενοι ἐβουλευόντο,

καὶ αὐτοὺς ὁ βασιλεύων, ὅτε στολὴν ὑπατικὴν ἀνελάμβανεν, ἔργον περιφανὲς καὶ ὑπέρλαμπρον, καὶ τὸ καλούμενον Νυμφαῖον, οἶκον ἕτερον ἀντικρὺ κείμενον τοῦ προρρηθέντος οἴκου, εἰς τὸ τοὺς γάμους
5 γίνεσθαι ἐν αὐτῷ χρηματίζοντα τῶν μὴ κεκτημένων οἴκους, χωροῦντας πλῆθος ἐν ἑαυτοῖς· καὶ ἕτερον οἶκον ἐν τῷ Ταύρῳ βασιλικὸν πολυτελεῖ τε καὶ μέγι-WIII42
στον· καὶ ἐπὶ τούτοις ναοὺς περιφανεστάτους καὶ ἰδιωτικὰς οἰκίας τῶν λαμπροτέρων πολλὰς. τούτου
10 κρατοῦντος λέγεται καὶ σεισμὸν γενέσθαι σφοδρότατον ἐν Ἀντιοχείᾳ, ὥς μικροῦ τὴν πόλιν ἐκείνην πᾶσαν καταπεσεῖν. ὑσθῆναι δὲ καὶ σποδὸν ἐν τῇ Βυ-D
ξαντίδι πολλήν, ὥστε καὶ εἰς παλαιστὴν αὐτὴν ὑψωθῆναι. ἐκ τούτου δὲ δεδειλιακότα τὸν βασιλέα τῆς
15 πόλεως ἐξελθεῖν καὶ διατρέβειν ἐπὶ πολὺ κατὰ τὸν ἄγιον Μάμαντα. οὗτος βασιλεύσας στρατοπεδάρχην προεχειρίσατο Ῥουστίκιον, ἄνδρα γενναῖόν τε καὶ στρατηγικώτατον· θανόντος δ' ἐκείνου τὸν τῆς βασιλίσσης Βηρίνης ὁμαίμονα Βασιλίσκον ἀνθέλλετο.
20 ὃς σὺν στόλῳ πολλῷ κατὰ Γιζερίχον στρατεύσας ἐν Ἀφρικῇ ἡττήθη λίαν αἰσχρῶς καὶ τὸ πλεῖον τοῦ στόλου ἀπέβαλε, ὥς μὲν τινες ἱστοροῦσιν, ἐκ κακοβουλίας καὶ τοῦ μὴ στρατηγικῶς διαθεῖναι τὸν πόλεμον, ὥς δ' ἕτεροι, ἐκ προδοσίας· χρήματα γὰρ
25 αὐτὸν λαβεῖν πλείστα φασὶ παρὰ Γιζερίχου, καὶ τοῦ πολέμου συρραγέντος στρέψαι τὴν στρατηγίδα τριήρη, PII61
καὶ πρύμναν κρουσάμενον εἰς φυγὴν τραπέσθαι, A
κἂν τεῦθεν θάρσος μὲν ἐνείκηναι τοῖς ἐναντίοις, τῶν δ' οἰκείων καταβαλεῖν τὰ φρονήματα, καὶ τὸν μὲν
30 ἐπανελθεῖν δυσκλεῶς μετ' ὀλίγων, τοὺς δὲ λοιποὺς ἐν τῇ ναυμαχίᾳ πεσεῖν. τούτῳ τῷ βασιλεὶ ἔγγονος ἐξ Ἀριάδνης τῆς θυγατρὸς ἐγεννήθη καὶ Ζήνωνος,

ὃν Λέοντα ὀνομάσας ἐκείνος βασιλικῶ ταινιοῖ διαδή-
 ματι ἐπὶ πάνυ νηπία τῇ ἡλικίᾳ. τὸν γὰρ Ζήνωνα
 τῇ βασιλείᾳ μὴ προσήκοντα ἔκρινεν, ὅτι μήτε τὴν
 γνώμην εἶχε βασιλικὴν μήτε μὴν εἶδος ἄξιον τυραν-
 νίδος, ἀλλὰ καὶ τὴν ὄψιν ἣν εἶδεχθέστατος καὶ τὴν ψυ-
 χὴν εἶχε τῆς ὀψεως χείρονα. διὰ τοῦτό τινες
 ἱστοροῦσιν ἀναιρεθῆναι τὸν Ἀσπαρά καὶ τὸν Ἀρδα-
 βούριον παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Λέοντος, θέλοντος
 B τὸν θυγατριδοῦν αὐτοῦ τὸν μικρὸν Λέοντα βασι-
 λεύειν, φοβουμένον δ' ἐκείνους ὥς μέγα δεδυνημέ- 10
 νους, μήποτε τῆς νηπιότητος ἐκείνου καταφρονήσαν-
 τες τὴν ἀρχὴν σφετερίσωνται. ἐπὶ τούτου τοῦ βασι-
 λέως καὶ ἡ τιμία τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου ἐσθῆς εἰς
 Κωνσταντινούπολιν ἐκομίσθη ἐκ Παλαιστίνης, καὶ
 ἀπετέθη ἐν τῷ παρ' αὐτοῦ δομηθέντι ναῷ ἐν Βλα- 15
 χέρναις ἐν ἀργυρέᾳ σοφῷ· δι' ἣν καὶ ὁ ναὸς Ἀγία
 σοφὸς κατωνόμασται. τοῦ πατριάρχου δὲ θανόντος
 Ἀνατολίου, ὃς ἐπ' ἔτη τῆς ἐκκλησίας προέσθη ὀκτώ,
 Γεννάδιος χειροτονεῖται. τούτου δὲ ἐνιαυτοῖς τὴν
 ἐκκλησίαν ἰθύναντος δέκα ἐπὶ τρισί, καὶ τὴν ζωὴν 20
 C ἐκμετρήσαντος, ἀντεισήχθη Ἀνάκιος. καὶ ὁ βασι-
 λεὺς δὲ Λέων νοσήσας ἐξέλειπεν, ὀκτωκαίδεκα βασι-
 λεύσας ἐνιαυτούς, τὸν μικρὸν Λέοντα διάδοχον τῆς
 βασιλείας καταλιπών. κεκόσμητο δὲ καὶ ἄλλαις μὲν
 ἀρεταῖς, ἐπέλαμπε δ' ἐκείνῳ μάλιστα τὸ φιλοίкти- 25
 στον, εἰωθότι λέγειν ὅτι ὥσπερ ὁ ἥλιος οἷς ἐπιλάμ-
 πει, τῆς θέρμης αὐτοῦ μεταδίδωσιν, οὕτω δεῖ καὶ
 τὸν βασιλέα, οἷς ἂν ἐπιβλέψῃ, οἴκτου αὐτοὺς ἀξιοῦν.

2 Καταλειφθεὶς οὖν ὁ μικρὸς Λέων νηπιάζων ἔτι,
 ἐφ' ἓνα ἐνιαυτὸν ἐπεβίω τῇ βασιλείᾳ, καὶ νήπιος 30
 ἐπαπῆλθε τῷ πάππῳ τὸν ἑαυτοῦ πατέρα τὸν Ζήνω-
 να βασιλέα καταλιπών, αὐτὸς ταῖς ἑαυτοῦ χερσὶ τῇ

ἐκείνου κεφαλῇ περιθεῖς τὸ διάδημα. ἦν δὲ ὁ Ζή-
 νων ἐξ ἔθνους αἰσχίστου τοῦ τῶν Ἰσαύρων, αἰσχιστος
 καὶ αὐτὸς καὶ τὴν μορφὴν καὶ τὴν ψυχὴν γεγωνώς.
 καὶ οὐχ ὥς βασιλεὺς τὴν ἀρχὴν ἀνύων, ἀλλ' ὥς ἄν-
 5 τικρος τύραννος. ἦν δὲ τούτῳ καὶ ἀδελφὸς Κόνων
 καλούμενος καὶ τὸν ἀδελφὸν εἰς κακίαν ὑπερβαλλό-
 μενος, αἵμασι χαίρων καὶ σφαγαῖς ἀνθρώπων ἡδό-
 μενος. κατὰ τούτου τοῦ Ζήνωνος ἐν Θράκῃ διατρέ-
 βων ὁ τῆς βασιλείσης Βηρίνης ὁμαίμων ὁ δηλωθεὶς
 10 Βασιλίσκος ἀνταίρει χεῖρα, τῆς Βηρίνης συναιρομέ-
 νης αὐτῷ κακ τῆς συγκλήτου τινῶν. δειλὸς δὲ ὢν
 ὁ Ζήνων καὶ ἄνανδρος, φεύγει αὐτίκα σὺν Ἀριάδνῃ
 τῇ γυναικὶ ἐν Ἰσαυρίᾳ πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς.

Καὶ ὁ Βασιλίσκος ἐν τῷ κάμπῳ ἀναγορεύεται βα-
 15 σιλεὺς, καὶ τὴν οἰκείαν γαμετὴν Ζηνωνίδα Αὐγούστην PII 52
 ἔσπεψε, καὶ Μάρκον τὸν υἱὸν προχειρίσατο Καίσαρα. A
 ἦν δὲ καὶ οὗτος τοὺς τε τρόπους οὐδὲν βελτίων τοῦ
 Ζήνωνος καὶ περὶ τὸ σέβας οὐκ ὀρθῶς διακείμενος.
 τῆς γὰρ Εὐτυχοῦς καὶ Διοσκόρου μετείχε καὶ οὗτος
 20 αἰρέσεως, παρὰ τῆς γαμετῆς εἰς ταύτην προβιβα-
 σθείς, καὶ σφόδρα τὰς τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίας
 ἐκάκωσε, καὶ τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον τυραννικῇ
 γράμματι ἄκυρον εἶναι τεθέσπικε. καὶ τὸν πατριάρ-
 χην τῆς νέας Ῥώμης Ἀνάκιον τοῦτο ψηφίσασθαι
 25 συνδοικῶς ἐβιάζετο. ἀλλὰ τὸ ὀρθόδοξον πλῆθος τῆς
 πόλεως συνελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τὸν Βασι-
 λίσκον ἐκακηγόρησε καὶ τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον
 ἀγίαν ἐκάλεσε. διὰ ταῦτα τοίνυν ὁ Βασιλίσκος παρὰ
 τοῦ δήμου καὶ τῆς γερουσίας μεμίσητο. ἐπεμψε δὲ B
 30 κατὰ Ζήνωνος μετὰ δυνάμεως Ἴλλον καὶ Τροκοῦν-
 δον· οἱ ἐπελθόντες ἐπολιόρκουν αὐτόν. ὅτι δὲ πολλὰ
 αὐτοῖς ὁ Βασιλίσκος ἐπαγγελάμενος οὐκ ἐπιτελεῖς

τὰς ὑποσχέσεις πεποίητο, καὶ ἡ σύγκλητος δὲ βαρ-
 νομένη τὸν Βασιλίσκον διὰ τὴν κακίαν αὐτοῦ ἔγρα-
 ψε τοῖς εἰρημένοις ἀνδράσι τὰ παρ' ἐκείνου δρώμε-
 να, προσέθεντο τῷ Ζήνωνι, καὶ ἀντὶ πολεμίων φίλοι
 αὐτῷ γεγόνασι καὶ συνέριθοι· καὶ λαβόντες αὐτὸν 5
 ἐπανήεσαν. ὁ δὲ Βασιλίσκος Ἀρμάτιον τὸν οἰκεῖον
 ἀνεψιὸν μετὰ τῶν Θρακικῶν ταγμάτων στέλλει κατὰ
 τοῦ Ζήωνος· καὶ ὃς συναντήσας αὐτῷ περὶ Νί-
 καιαν, καὶ χρήμασιν ὑποφθαρεῖς, πρὸς δὲ τοῖς καὶ
 ὑποσχέσει τοῦ Καίσαρα στεφθῆναι τὸν υἱὸν αὐτοῦ 10
 C Βασιλίσκον, τῷ Ζήνωνι προσχωρεῖ. κἀντεῦθεν ἐλ-
 θὼν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ Ζήνων ἐδέχθη
 ὑπὸ τε τῆς συγκλήτου καὶ τοῦ λαοῦ. καὶ ὁ Βασιλι-
 σκος τῇ ἐκκλησίᾳ προσπέφευγε μετὰ τῆς γυναικὸς
 καὶ τῶν παιδῶν, ὅθεν ἐξῆλθε πληροφορίαν λαβὼν 15
 ὡς οὐ στερηθήσεται τῆς ζωῆς. καὶ ἀπήχθησαν εἰς
 τι φρούριον, ἐνθα λέγεται εἰς πύργον κατακλεισθῆναι
 σὺν τοῖς φιλάτοις καὶ διαφθαρῆναι λιμῷ. ἔτεροι
 δὲ ἀναιρεθῆναι αὐτοὺς ἐν τῷ ἀπάγεσθαι λέγουσιν.
 ὁ Ζήνων δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ πενθερὰν τὴν βασιλίδα 20
 Βηρίναν ἐξώρισεν. ὁ γοῦν Βασιλίσκος εἶτε ὡς εἴρη-
 ται εἴτ' ἄλλως ἐπὶ δύο τυραννήσας ἐνιαυτοὺς διώ-
 λετο. οὗ κρατοῦντος ἐμπρησμὸς ἐν Κωνσταντινου-
 D πόλει ἐγένετο μέγιστος, ἐκ τῶν Χαλκοπρατείων ἀρξά-
 μενος καὶ πάντα τὰ προσεχῇ τούτοις νεμηθεῖς καὶ 25
 ἀποτεφρώσας, τὰς τε τῶν δημοσίων πλατειῶν στοὰς
 καὶ τὰς αὐταῖς ἐπικειμένους οἰκοδομάς, ἀλλὰ μὴν καὶ
 αὐτὴν τὴν κεκλημένην Βασιλικήν, καθ' ἣν καὶ βι-
 βλιοθήκη ἐτύγγανε δώδεκα μυριάδας βιβλίων ἀπο-
 κειμένων ἐν αὐτῇ ἔχουσα· ἐν οἷς ἀναγράφεται εἶναι 30
 καὶ δράκοντος ἑντερον, μήκους ὃν ποδῶν ἑκατὸν εἴ-
 κοσιν, ἔχον ἐγγεγραμμένα χρυσοῖς γράμμασι τὰ τοῦ

Ὀμήρου ποιήματα, τὴν τε Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδύσσειαν,
 οὐ καὶ ὁ Μάλχος τὰ περὶ τούτων τῶν βασιλέων συγ-^{WIII}44
 γραφόμενος μέμνηται. διεφθαρτε δὲ τὸ πῦρ ἐκεῖνο
 καὶ τὴν ἐν τοῖς Λαύσσον τῆς πόλεως ἀγλαίαν καὶ
 τὰ ἐκεῖ ἐνιδρυμένα ἀγάλματα τῆς τε Σαρίας Ἥρας ^{PII}53
 καὶ τῆς Αἰνθίας Ἀθηνᾶς καὶ τῆς Κνωδίας Ἀφροδίτης ^A
 τὰ κατὰ τέχνην περιβόητα ἀφιδρύματα, καὶ μέχρι
 τοῦ Φόρου ἐπέδραμε. Ζήνων δὲ αὐτῆς τῆς ἐξουσίας
 δραξάμενος τὸν μὲν τοῦ Ἀρματίου υἱὸν προεχειρί-
 σατο Καίσαρα, πληρῶν τὴν ὑπόσχεσιν, αὐτὸν δὲ τὸν
 Ἀρματίου στρατηλάτην· καὶ μετ' ὀλίγον τὸν μὲν Ἀρ-
 ματίου ἐκτείνε, λέγων ὅτι ὥσπερ εἰς τὸν Βασιλίσκον
 ὡς ἐφύλαττε κίστιν, οὐδ' εἰς ἐμὲ πάντως φυλάξει
 αὐτήν. τὸν δὲ υἱὸν ἐκείνου τὸν Καίσαρα πεποίηκε
 αἰληκόν. ἀνέλε δὲ καὶ τὸν Ἴλλον τὸν μάγιστρον,
 ὑφαννίδι ἐπιχειρήσαντα, ὅτι ἔγνω ἐπιβουλεύμενος
 κατὰ τῆς βασιλείας Ἀριάδνης, εἰδότος καὶ Ζήνων-
 ος, ἀλλὰ μὴν καὶ Πελάγιον τὸν πατρίκιον, ἄνδρα ^B
 ὀργιώτατόν τε καὶ δικαιοτάτον, τῷ μὲν δοκεῖν, ἐλλη-
 σμὸν αὐτῷ ἐγκαλῶν, τῇ δ' ἀληθείᾳ τοὺς ἐλέγχους
 κλίνων αὐτοῦ· γνώμης γὰρ ὦν ἐλευθέρας ἤλεγχε
 εἰς ἀνθρώπους πράξεις αὐτοῦ. καὶ ἄλλους δὲ πλεί-
 οους ἄνδρας τῶν περιφανῶν ὁ ἐχθιστος Ζήνων ἀπώ-
 σε, καὶ εἰς αἰρέσεις ἀπέκλινε καὶ ἀθεμίτους πρά-
 ξας καὶ διεφθαρμένην ζωὴν· καὶ οὕτω βίους βιαίως
 ἐρράγη τοῦ ξῆν. ὁ δὲ τρόπος τῆς τούτου τελευ-
 ᾶ ἀντιλέγεται· οἱ μὲν γὰρ γαστριζόμενον αὐτόν
 σι καὶ μεθύοντα τῶν τε φρενῶν ἐξίστασθαι καὶ
 ἀπίπτοντα μηδὲν διαφέρειν νεκροῦ. μισούμενον
 καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς γαμετῆς αὐτοῦ Ἀριάδνης, οὐ-
 οῖνωθέντα ποτὲ ὡς ἤδη θανόντα λάβνακι τῶν ^C
 αἰλικῶν ἐντεθῆναι παρ' ἐκείνης, καὶ ἀντίκα τὸν

ἐπιπωματίζοντα ταύτην μέγιστον λίθον ἐπιτεθῆναι αὐτῇ· τὸν δὲ ἀνανήψαντα βοᾶν μὲν καὶ ὀλοφύρεσθαι ἐνδοθεν, μήτινος δ' ἐπιστρεφόμενου, οἰκτρῶς ἐκείσε θανεῖν. οἱ δὲ νοσήσαντά φασι καὶ περιωδυνίας βαλλόμενον σφοδροτάταις δόκησιν τοῖς ὀρώσιν ὥς τέθνηκε παρασχεῖν, καὶ οὕτως ἐντεθῆναι τῷ τάφῳ, καὶ ἐν αὐτῷ τεθνάναι γοῶμενον καὶ τοὺς οἰκείους ἀνακαλούμενον, τῆς Ἀριάδνης μήτινι συγχωρούσης ἀνοῖξαι τὸ μνημα ἢ ὅλως ἐπιστροφὴν ἐκείνου ποιήσασθαι.

10

²
^D Οὕτω δὲ θανόντος οἰκτρότατα Ζήνωνος, ἡ Ἀριάδνη τὸν Δίκορον Ἀναστάσιον σελεντιάριον ὄντα, τῶν χαμαιζήλων δὲ τοῦτο ἀξιωματῶν, εἰς τὴν βασιλείαν ἀνήγαγε, γνώμη καὶ τῆς γερουσίας καὶ τοῦ στρατεύματος, Οὐρβικίου τοῦ ἐκτομίου, μέγα τότε δυνάμε-
15 νου, σπουδάσαντος εἰς τὴν τούτου ἀνάρρησιν. Δίκορος δ' ἐκαλεῖτο ὁ Ἀναστάσιος, ὅτι ἀνομοίας ἀλλήλαις τὰς κόρας εἶχε τῶν ὀφθαλμῶν· τῇ μὲν γὰρ ἦν τὸ χρῶμα μελάντερον, ἡ δὲ λαία πρὸς τὸ γλαυκότερον ἐχρωμάτιστο. μέλλοντα δὲ στεφθῆναι αὐτὸν,

^{PH54}
^A ἀπήτησεν ἔγγραφον ὁμολογίαν τῆς πίστεως καὶ τοῦ μήτι παρακινῆσαι τῶν τῆς ἐκκλησίας δογμάτων ὁ πατριάρχης Εὐφῆμιος. μετὰ γὰρ Ἀκάμιον, κάκιστον
20 τοῖς ὀρθοδοξοῦσι γενόμενον, καὶ τὴν ἐκκλησίαν ἔτη κατεσχηκότα δέκα πρὸς τοῖς ἐπτά, καὶ θανόντα, Φραβίτας χειροτόνητο πατριάρχης, ὁμόδοξος Ἀκακίῳ καὶ Ζήνωνι. μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας πρὸς τῷ ἡμίσει καὶ οὗτος μετέλλαξε τὴν ζωὴν, καὶ προέστη τῆς ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως ὁ Εὐφῆμιος, ὅσιος
30 ἀνὴρ καὶ ὀρθοδόξοτατος. ὃς τοῦ Μογγοῦ Πέτρου ὄνομα τὸν θρόνον τῆς μεγάλης Ἀντιοχείας ἀρπάσαντος ληστρικῶς τῶν διπτύχων ἀπήλειπεν ὥς αἰρετι-

ιωῦ. ἀντενέγραψε δὲ τὴν Φήλικος κλήσιν τοῦ πάπα^{WIII46}
 Ρώμης, ἀνδρὸς ὀρθοδόξου καὶ καθαρὰ μένου δια-
 γραμμάτων τοῦ τε Ζήνωνος καὶ τοῦ Ἀκακίου, ὅτι
 τῷ Μογγῷ ἐκοινωνοῦν Πέτρῳ, τῆς Εὐτυχοῦς καὶ
 Διοσκοροῦ ὄντι αἰρέσεως, μάλιστα δὲ καὶ καθαιρέ-
 σεως λίβελλον στείλαντος Ἀκακίῳ, διὸ καὶ τὸ ὄνομα B
 αὐτοῦ ὁ Ἀκάκιος ἐκ τῶν διπτύχων ἀπήλειψεν. οὗ-
 ος τοίνυν ὁ πατριάρχης Εὐφρήμιος, ἐγγραφον ιδιό-
 ειρον τοῦ Ἀναστασίου δεξάμενος ὡς δέχεται τὰ
 ἡς ἐκκλησίας δόγματα καὶ τὰ παρὰ τῆς ἐν Χαλκη-
 ὶνι συνόδου ὀρισθέντα φυλάξει πάντα, στέφει αὐ-
 ῖν. ὁ δὲ αὐτίκα τὴν Ἀριάδνην μνηστεύεται, καὶ
 ραφὴν ποιεῖται βασίλειον ἀφιεῖσαν τὰ μέχρι τότε
 ῖ δημοσίῳ παρὰ τινων ὀφειλόμενα. ἤδη δὲ τεσσα-
 ακοστῆς παραρρυσείσης ἡμέρας μετὰ τὴν ταφὴν Ζή-
 νος, καὶ τοὺς γάμους ἐτέλεσε. δασμοῦ δὲ τοὺς
 τηκόους πιέζοντος τοῦ λεγομένου χρυσαργγύρου, καὶ
 ὕτον ἐξέκοπεν. ἦν δὲ ὁ τοῦ χρυσαργγύρου δασμὸς
 ιωῦτος· ἅπαντες καὶ προσαῖται καὶ πένητες καὶ C
 ῖσα πόρνη καὶ ξύμπαντες ἀπελεύθεροι ἐν ἀγροῖς
 καὶ πόλεσι διατρίβοντες εἰσφέρειν ἡναγκάζοντο
 ῖ δημοσίῳ τέλος ἐτήσιον. καὶ ὑπὲρ ἵππων καὶ
 ῖόνων καὶ βοῶν ὄνων τε καὶ κυνῶν ἐπράττετο
 ρολόγημα, ὑπὲρ ἀνθρώπων μὲν ἐκάστου νόμισμα
 γυροῦν, τὸ δ' αὐτὸ καὶ ὑπὲρ ἵππου, ἡμιόνου τε
 ῖ βοός, ὑπὲρ ὄνου δὲ φόλλεις ἔξ, ὁμοίως δὲ καὶ
 ῖρ κυνός. καὶ ἦν διὰ ταῦτα συντριβὴ τῶν ἀν-
 ῖπων καὶ ὀδυρμὸς πανταχοῦ. ἀλλὰ ταύτην ἐκ-
 ῖας τὴν εἰσφορὰν ὁ βασιλεὺς Ἀναστάσιος καὶ
 τὰς τὰς περὶ ταύτης ἀπογραφὰς ἐναντίον τοῦ δή-
 ῖ κατέκαυσεν ἐν τῷ Ἰπικῷ· καὶ ἦν μὲν ἐν τού-
 ῖ φιλότιμος καὶ τὴν τῶν πολιτικῶν πραγμάτων D

διοίκησιν καλῶς μετσερχόμενος. τὰς γὰρ πολιτικάς ἀρχὰς ἐνίοις παρεχομένας τὸ πρὶν ἐκείνους ἀμίσθους ἐδίδου. περὶ δὲ τὴν εἰς τὸ θεῖον δόξαν οὐκ ἀγαθὸς ἦν· ἀποκλίνας γὰρ εἰς τὴν τῶν Συγγυτικῶν αἵρεσιν τῶν μίαν φύσιν δοξαζόντων ἐπὶ τοῦ σωτῆρος 5 μετὰ τὴν ἔνωσιν τῶν διττῶν φύσεων, πολλὰ τὰς τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίας ἐκάνωσε καὶ ἀδυσώπητος ἦν τοῖς τούτων προῖσταμένοις. τὸν τε γὰρ πατριάρχην Εὐφῆμιον ἐξώρισε, μὴ παιδόμενον ἀναθεματίσαι τὴν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον, πρότερον μετὰ δόλου τὸ οἰκεῖον ἔγγραφον ἀφελόμενος, ἣ βία, ὡς 10

P II⁵⁵ ἔτεροι λέγουσι, καὶ τὸν μετ' ἐκείνου Μακεδόνιον, A ἱερὸν ἄνδρα, μὴ καταδεξάμενον συνθέσθαι αὐτῷ, εἰς Εὐχάριτα ὑπερώρισε. μεθ' ὃν ἀντιστήχθη Τιμόθεος ὁμόφρων τῷ βασιλεῖ. Λογγίνος δὲ ὁ ἀδελφὸς Ζήνωνος, 15 τυραννίδι ἐπιθεόμενος, ἐχειρώθη παρὰ Ἀναστασίου, καὶ περιωρίσθη εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἔνθα καὶ πρεσβύτερος χειροτονηθεὶς ἔθανε. καὶ τοὺς Ἰσαύρους δὲ πολλοὺς ἐν τῇ βασιλίδι τῶν πόλεων διατρέβοντας ταύτης ἐξήλασεν· οὓς προσλαβόμενος ὁ μάλιστα Λογγίνος, οὐχ ὁ τοῦ Ζήνωνος ἀδελφός, ἀλλ' ἕτερος, καταστασιάξει, καὶ πολλὰ τῆς ἐφάας ἐληίστατο· κατεπολεμήθη δέ, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ διεφθάρησαν βάρβαροι. τότε λέγεται καὶ Θεοδόριχος ὁ τῆς 20 Ἀφρικῆς ἡγεμὼν, Ἀρειανὸς ὢν, διάκονόν τινα ὄρB θόδοξον αὐτῷ πᾶν ὀνειωμένον καὶ διὰ θεραπειάν αὐτοῦ εἰς ἀρειανισμόν μεταθεμένον ἀποκτείνει, εἰπὼν ὡς "ἐπεὶ τῷ θεῷ οὐκ ἐτήρησας πίστιν, μᾶλλον οὐ τηρήσεις ταύτην ἐμοί". Ἀναστασίου δὲ τοῦ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης πάπα θανόντος, καὶ τοῦ λαοῦ 30 μερισθέντος, καὶ τῶν μὲν Λαυρέντιόν τινα ψηφισμένων, τῶν ὀρθοδόξων δὲ σύμμαχον, κἀντεῦθεν πρὸς

ἰλλήλους στασιαζόντων, ὃ εἰρημένος Θεουδέριχος, τῆς
 Ῥώμης τότε κρατῶν, ἀφίκετο πρὸς αὐτὴν καὶ σύνο-
 λου ἀθροίσας τὸν μὲν Σύμμαχον ἐπίσκοπον τῆς WIII46
 Ῥώμης εἶναι ἐκύρωσεν, ἀπήλασα δὲ τὸν Αὐυφέντιον.
 κατὰ τούτους τοὺς χρόνους ἱστορεῖται τὸ τῶν Βουλ-
 ᾶσαν ἔθνος τὸ Ἰλλυρικὸν καὶ τὴν Θράκην κατα- C
 ῥαμεῖν, μῆπω πρὶν γινωσκόμενον. τῶν δὲ Ἀγαρη-
 ῶν τὴν ἐρᾶν ληιζομένων, σπονδάς πρὸς αὐτοὺς
 ποιήσατο Ἀναστάσιος. τοῦ μέντοι Θρακὸς Βιταλια-
 οῦ τυραννίδι ἐπικαχειρηκότος, Μυσούς τε καὶ Σαύ-
 ας προσεταιρισαμένου, καὶ ἅμα τοῖτοις τὰ περὶ τὴν
 ἀσιλίδαν ληξομένου τῶν πόλεων, ἀλλὰ μὴν καὶ
 τόλῳ καὶ αὐτῆς ἐπελθόντος, ἀντικατέστη τοῦτο
 ἰ Μαριανοῦ τοῦ ὑπάρχου ὃ Ἀναστάσιος, καὶ ναυ-
 αχίας γενομένης ἐκ τινος μηχανῆς παρὰ Πρόκλον
 νῦ πάνυ γεγενημένης, τότε γὰρ ἦνθε ἐπὶ φιλοσο-
 ίᾳ καὶ ἐν τοῖς μηχανήμασι, τὰ τε τοῦ περιβοήτου
 τούτοις Ἀρχιμήδους ἅπαντα διελθὼν καὶ αὐτὸς D
 εἰνους προσεξευρών, τὸ ναυτικὸν τῶν ἐναντίων
 τεπελεμήθη. κάτοπιθα γὰρ ᾄδεται χαλκεῦσαι πυρ-
 ῆρα ὃ Πρόκλος, καὶ ταῦτα ἐκ τοῦ τείχους τῶν πο-
 μίλων νεῶν ἀπαιωρῆσαι κατέκρινε, τούτους δὲ τῶν
 ὕ ἡλίου ἀκτίνων προσβαλουσῶν πῦρ ἐκείθεν ἐκ-
 ραυνοῦσθαι καταφλέγον τὸν νηῖτην τῶν ἐναντίων
 ῥατὸν, καὶ τὰς νῆας αὐτάς, ὃ πάσαι τὸν Ἀρχιμή-
 ν ἐπινοῆσαι ὃ Δίαν ἱστόφησε, τῶν Ῥωμαίων τότε
 λιορκοῦντων Συράκουσαν. Ἀναστάσιος δὲ σπου-
 σετῆς τῆς Εὐτυχοῦς αἰρέσεως ὢν, ἐβουλήθη προσ-
 λῆσαι εἰς τὸ Τρισάγιον τὸ "ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡ-
 ς". ἔστειλεν οὖν διὰ τοῦτο εἰς τὴν ἐκκλησίαν τὸν

λογοθέτην τε καὶ τὸν ἑπαρχόν· οἱ ἐν τῷ ἄμβωνι ὡς
 P II 56 ἐπ' ὀκρίβαντος στάντες διαγγέλλειν ἤρξαντο τὸ πρόσ-
 Α ταγμα τὸ βασιλικόν. κινεῖται τοίνυν ὅσον τοῦ πλή-
 θους ὀρθόδοξον, καὶ διασπάσαι τοὺς ἄνδρας ὠρμή-
 κεσαν. ἀλλ' οἱ μὲν μόλις τὴν δημοτικὴν μαρίαν 5
 ἐξέφυγον, τὸ δέ γε πλήθος εἰς θυμὸν ἐκκαυθὲν
 κατὰ τῶν οἰκιῶν ἐπῆλθον τῶν εἰρημένων ἀνδρῶν.
 καὶ τὰς μὲν καθηρόκασι, τὰ δ' ἐν αὐταῖς διηρπά-
 κασι καὶ πολλοὺς ἀνέλлон, καὶ εἰς τὸν βασιλέα ἐξύ-
 βριζον, τὸν δὲ Βιταλιανὸν ὡς βασιλέα εὐφήμουν, καὶ 10
 πολλοὺς οἰκους ἐνέπρησαν καὶ πλείστους ἐφόνευσαν,
 καὶ τινα μοναχὸν πλησίον ὄντα τῆς παρὰ τοῦ Ἀνα-
 στασίου κτισθείσης κινστέρνης τῆς Μωκισίας καλου-
 μένης, καὶ διὰ τιμῆς τῷ βασιλεὶ τούτῳ ἀγόμενον,
 κτείναντες, ἀλλὰ μὴν καὶ τινα μονάζουσαν ἐγκεκλει- 15
 Β σμένην ἐγγὺς τῆς πόρτης τῆς Ξυλοκέρκου ἀνελόντες,
 ὡς πίστιν καὶ εἰς αὐτὴν κεκτημένου τοῦ βασιλέως,
 καὶ συνδήσαντες ἅμφω τὰ σώματα ἔσυραν, εἴτα
 κατέκασαν.

Ἐν τοῖς χρόνοις τούτου τοῦ βασιλέως Ἀλαμούν- 20
 δαρος ὁ τῶν Ἀγαρηνῶν φύλαρχος κατηχηθεὶς παρὰ
 ὀρθοδόξων ἐπίστευσέ τε καὶ ἐβαπτίσατο. πρὸς ὃν
 ὁ Σευῆρος ἐπισκόπους ἔστειλε δύο, σπεύδων εἰς τὴν
 ἰδίαν αἰρεσιν ἐλκύσαι αὐτόν. τῶν γοῦν ἐπισκόπων
 διδασκόντων αὐτὸν εἰς μίαν φύσιν τὰς δύο τοῦ 25
 Χριστοῦ συγχυθῆναι φύσεις, κἀντεῦθεν συναγομέ-
 νου τοῦ συμπαθεῖν τῇ σαρκὶ τοῦ κυρίου καὶ τὴν
 θεότητα, ἐκεῖνος ἐλέγξει θέλων αὐτοὺς ἄτοπα λέγον-
 C τας καὶ διδάσκοντας ἄπιστα, παρεσκεύασέ τινα τῶν
 οἰκείων παρόντων τῶν ἀνιέρων ἐπισκόπων ἐκείνων 30
 πρὸς οὓς τι αὐτῷ ἀπαγγεῖλαι. τοῦ δὲ ποιήσαντος
 τὸ ἐπιταχθὲν ὁ Ἀλαμούνδαρος ἐσκυθρώπασε καὶ

λυπεῖσθαι ὑπεκρίθη. ἐρομένων δὲ τῶν ἐπισκόπων
 ἴτου χάριν συγκέχυται καὶ τί ἂν εἴη τὸ ἀγγελθέν,
 κείνος ἐφη ἀγγελθῆναι αὐτῷ τὸν ἀρχάγγελον θα-
 ρεῖν Μιχαήλ. τῶν δὲ ψευδῇ τὴν ἀγγελίαν διατεινο-
 ιένων τυγχάνειν, ἀδύνατον γὰρ εἶναι θανεῖν τὸν
 ἰσχυρόν, ὑπολαβὼν ὁ φύλαρχος εἶπεν "εἰ οὖν
 ἄγγελος οὐ θνήσκει, πῶς καθ' ὑμᾶς ἡ θεότης ἐπαθέ-
 ε καὶ ἔθανε τῇ σαρκὶ συγκραθεῖσα καὶ εἰς μίαν WIII47
 νύσιν ἀποτελεσθεῖσα;" τούτοις οἱ ἐπίσκοποι ἐκείνους D
 ἐν ἐθαύμασαν τῆς συνέσεως· αὐτοὶ δ' ἀπογυόντες
 εἰς οὐκ ἂν ποτε μετενεγκεῖν αὐτὸν δυνηθεῖεν εἰς
 τὴν δόξαν αὐτῶν, ὑπεχώρησαν. τῶν δὲ Βουλγάρων
 ὕθις τὸ Ἰλλυρικὸν καταδραμόντων ἀντετάξαντο
 οὗτοις τινὲς τῶν Ῥωμαίων ταξιάρχων μετὰ τῶν ὑπ'
 ὑτοῦς ταγμάτων. ἐκείνων δὲ ἐπ' ὧδε χρησαμένων
 καὶ γοητείαις, ἡττήθησαν αἰσχυρῶς οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ
 λήν ὀλίγων ἅπαντες διεφθάρησαν. ὧν τὴν φθορὰν
 ἡμῆτης ἀστὴρ προεμήνυσε καὶ κόρακες πορευομέ-
 νων αὐτῶν ὑπεριπτάμενοί τε καὶ προηγούμενοι καὶ
 σαλπικταὶ ἀντὶ ἐνυαλίου ἡχῆς περιπαθεῖς τι καὶ
 ρηνῶδες ἡχῆσαντες. τοῦ δ' ἄνωθεν φηθέντος Τι-
 θεοῦ πολλὰ τοῖς ὀρθοδόξοις ἐνδειξαμένου κακὰ P II 57
 αὐτῶν τελευτήσαντος Ἰωάννης ὁ Καππαδόκης τῆς ἐκκλη- A
 ρας ἐνεχειρίσθη τὴν προστασίαν, ἔτη δύο ταύτης
 ἰστάς. τέθνηκε δὲ καὶ ἡ βασιλὶς Ἀριάδνη. λέγεται
 ἐν τοῖς χρόνοις τῆς βασιλείας Ἀναστασίου ἄγαλαμα
 Τύχης τῆς πόλεως ἐν εἶδει γυναικὸς ἐκ χαλκοῦ
 ποιημένον, θάτερον τῶν ποδῶν ἐντὸς νηὸς ἐχού-
 ς πρὸ αὐτῆς ἐστῶσης καὶ ὁμοίας ὕλης ἐξεργασ-
 νης, ἰστασθαὶ πρὸ τῆς πόλεως. τούτου δῆτα τοῦ
 νηὸς εἰκονίσματος ἢ τῷ χρόνῳ μογήσαντος ἢ ἐξ
 βουλῆς μέρη τινὰ θραυσθέντα ἀφῆρητο. οὐκέτι

- γοῦν φορητοὶ νῆες προσώρμουσι εἰς τὸ Βυζάντιον,
 ἀλλὰ πλησίον ἰοῦσαι βλαῖς πνευμάτων ἀνελθόντες,
 καὶ εἰ μὴ νῆες μακρὰ καὶ πολλοὺς ἐρέτας κινούμε-
 ναι τοὺς φόρτους ἐκείνων εἰς τὴν πόλιν ἐκόμενον,
 τάχ' ἂν λιμῶ οἱ ἐν αὐτῇ κατηράλουντο. τοῦτο ἔπει 5
 καιρὸν κρατῆσαν τοῖς τῶν κοινῶν φροντισταῖς διὰ
 φροντίδος ἐγένετο. ὑπεκοπάσθη ταῖνυ παρὰ του
 τὸ αἷτιον, καὶ προσήγγελλτο τοῖς οἷς ἡ τῶν τῆς πό-
 λεως ἀνείτο φροντίς· καὶ τὰ θραύσματα τῆς νηὸς
 ἐκείνης ζητηθέντα εὐρέθησαν, καὶ ταύτη ἀποκατέ- 10
 στησάν τε καὶ συνηρμόσθησαν, καὶ ὁ πλοῦς ἦν τοῖς
 πλοίοις ἀκρίλατος καὶ μεστέ τούτων εἰσπλεόντων ἡ
 θάλασσα. ἵνα δὲ γνοίεν εἰ τοῦτο τοῦ τῶν πλοίων
 εἰσπλου νόλημα ἦν, ἀφῆρηντο αὐτοῖς τὰ μέρη τῆς
 νηὸς ἐκείνης· καὶ ὅσαι τῶν νεῶν ἔτι ἦσαν εἰσπλέου- 15
 σαι, πνεύματος αὐτοῖς βία γέγονασιν ὀπισθοφρητοί.
 ἐντεῦθεν ἐβεβαιώθησαν ἐπὶ τοῦ θρασυδείημι τὴν χαλ-
 κὴν νῆα· ἐκείνην τὴν καλύμην γίνεσθαι τοῦ εἰς τὴν
 πόλιν εἰσπλου τῶν πλοίων τῶν φορητῶν, καὶ τὴν
 ναῦν ἐκείνην ἐπιμελείας ἀξιώσαντες ἀνεκαίνισαν. 20
 πρὸ μικοῦ δὲ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ Ἀναστάσιος, ἐπι-
 βουλῆς αὐτῶ μηνυθείσης, συνέσχε πολλοὺς, σὺν οἷς
 καὶ Ἰουστίνον καὶ Ἰουστινιανόν, καὶ ἦν γνώμης ἀπο-
 λέσαι αὐτούς· ἐκάλυθη δὲ κατ' ὄναρ φοβεροῦ τιμος
 ἀνδρὸς δόξαντος παραστήναι αὐτῶ καὶ εἰπεῖν 25
 "Ἰουστίνω καὶ Ἰουστινιανῶ μηδὲν ἐργάσθαι κακόν·
 μέλλει γάρ ἕκαστος αὐτῶν ὑπομυρῆσαι τῷ θεῷ ἐν
 καιροῖς ἰδίοις". ὅθεν ἀφῆκεν αὐτοῖς τὸ τῆς καθο-
 ρισθεῖσης ἐγκλημα. καὶ αὐτοῖς δὲ ὄναρ ἰδεῖν λέγεται 30
 ὁ βασιλεὺς Ἀναστάσιος ἄνδρα τινα φοβερὸν τόμον
 κατέχοντα καὶ λέγοντα πρὸς αὐτόν "ἰδοὺ διὰ τὴν
 κακοπιστίαν σου ἀπαλείφω τῆς ζωῆς σου ἔτη τεσσα-

εσναίδεα.” ἔχων δὲ κεκρησμοδοτημένον ὁ Ἀνα-
 στάσιος ὅτι ἐκ κεραννοῦ θανεῖται, τὸ λεγόμενον Θο-
 ωτὸν ἐδομήσατο, καὶ ἐν αὐτῷ διήγεν, ἀλλ’ οὐδὲν
 τούτου ἀπώνατο. βροντῶν γάρ ποτε καταφραγνυ-
 ῖνων φρικωδεστάτων καὶ ἀστραπῶν ἐκτριβομένων
 αἶδεν πολλῶν, ἐκεῖνος δειμαίνων εἰς διάκταν ἐκ
 αἵτης μετέβαινε καὶ ἐκ θαλάμου εἰς θάλαμον ὑπε-^{WIII48}
 ἔνετο. καὶ οὕτως ἐν ἐνὶ τῶν βασιλικῶν κοιτῶνων
 ἱρέθη κείμενος τεθνεώς, ζήσας μὲν ἔτη ὀγδοήκοντα
 καὶ ὀκτώ, βασιλεύσας δ’ ἐξ αὐτῶν εἴκοσι καὶ ἑπτὰ
 καὶ μῆσι τρισίν. ἐν τοῖς χρόνοις τούτοις γέγονε
 ἰσμός φοβερώτατος, καὶ ἐν μὲν τῷ Βυζαντίῳ ἐν ^{P II 58}
 κρήροις τόποις συμπτώματα συμβεβήκασιν· ἡ με-^A
 ῖλη δὲ Ἀντιόχεια σχεδὸν ἅπασα κατεπτώθη, καὶ οἱ
 ὑπὸς οἰκήτορες τοῖς συμπτώμασι κατεχώσθησαν.
 τὸς ὁ Ἀναστάσιος ἔκτισε τὸ Μακρὸν τεῖχος οὕτω
 κόμμεον καὶ ἀπὸ τῆς μεγάλης θαλάσσης διήκον
 ἐκ τῆς Σηλυβρίας διὰ τὰς ἐφόδους τῶν τε Μυσῶν
 καὶ Βουλγάρων καὶ τῶν Σκυθῶν. ἔστησε δὲ καὶ
 ἰσχυρὰ οἰκίαν ἐν τῷ τοῦ Ταύρου κίονι ἐκ χαλκοῦ,
 καὶ πρῶτον ἐν αὐτῷ ἱσταμένης πεσούσης, ἣ τοῦ με-
 λου Θεοδοσίου ἐτύγγανε. καὶ ὁ μὲν ὧδε βασιλεύ-
 ῶν κατέλυσε τὴν ζωὴν.

Ἀνεσφρήθη δὲ βασιλεὺς Ἰουστινὸς ὁ Θραξ, γο-⁵
 ν μὲν ἐκφθὲς ἀσήμεν καὶ ἀφανῶν, καὶ αὐτὸς τὸ
 τερεν ἐπὶ τουρῶν ἢ βουκόλος τυγγάνων καὶ συ-^B
 βός· εἶτα εἰς τύχην μεταταξάμενος στρατιωτικὴν
 φθάσας μέχρι ταγματάρχίας καὶ κόμης γενόμε-
 μετα δὲ γε τὴν ταλευτὴν Ἀναστασίου, βουλῆς
 τεθείσης περὶ προχειρίσεως βασιλείας ὁ εὐνοῦχος
 Ἰντιος, ὃς καὶ πραιπόσιτος ἦν καὶ μέγα δεδύνητο,
 οὐ Θεοκριτιανόν τινα οἰκεῖον ὄντα αὐτῷ βασι-

λεῦσαι, χρήματα τῷ Ἰουστίνῳ παρέσχε διανέμειν
 τοῖς στρατιώταις, ἵν' ἐκείνον ἔλονται βασιλέα. ὁ δὲ
 τὰ χρήματα διανείμας ἑαυτῷ τὴν βασιλείαν προεμνη-
 στεύσατο καὶ παρὰ τῶν στρατιωτῶν καὶ τοῦ δήμου
 εἰς τὴν τῆς αὐταρχίας ἀνήχθη περιωπὴν. Ἀμάντιος ⁵
 C δὲ ἐν δεινῷ πεποίητο τοῦ Ἰουστίνου τὸ σόφισμα καὶ
 αὐτῷ ἐπεβούλευε σὺν ἑτέροις τῶν ἐπιφανεστέρων,
 ὃν γνωσθέντα ὁ Ἰουστίνος ἀνείλε σὺν Ἀνδρέᾳ τῷ
 κουβικουλαρίῳ καὶ τῷ Θεοκριτιανῷ. οὗτος ὁ Ἀμάν-
 τιος, ὅτε ὁ Ἀναστάσιος καθ' ὕπνους ἐθεάσατο τὸν ¹⁰
 ἄνδρα τὸν τόμον φέροντα καὶ ἀπαλείψαντά τινας
 τῶν τῆς ζωῆς αὐτοῦ χρόνων, ὅναρ εἶδεν ὅτι ἐνώ-
 πιον τοῦ βασιλέως ἰσταμένῳ αὐτῷ χοῖρος ἐπῆλθε
 μέγας καὶ εἰς γῆν κατήραξεν αὐτὸν καὶ ἀνάλωσεν.
 οὗτος τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Θωμᾶ ἐδομή- ¹⁵
 σατο· διὸ καὶ τὴν κλῆσιν ἐκείνου σώζει, τοῦ Ἀμαν-
 τίου καλούμενος. ὀρθοδοξότατος δ' ὢν Ἰουστίνος,
 δόγμα ἐξέθετο τὴν ἐν Χαλκηδόνι πάντας σέβεσθαι
 D σύνοδον καὶ τοὺς αὐτὴν συστησαμένους ἑξακοσίους
 τριάκοντα ἁγίους πατέρας, τοῖς ἱεροῖς ἐγγραφῆναι ²⁰
 διπτύχοις πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. γαμετὴν δ' ἔχων
 Λουπικίαν κεκλημένην ἔστεψεν αὐτὴν καὶ Ἀνγού-
 σταν ἀνηγόρευσεν, Εὐφημίαν μετονομάσας. τούτῳ
 Βιταλιανός, ὃς ἐστασίασεν ἐπὶ Ἀναστασίου, πᾶν
 ᾤκείωτο, καὶ στρατηλάτης προεχειρίσθη, ἀλλὰ μὴν ²⁵
 καὶ ὑπάτευσε, καὶ μέγα τι παρὰ τῷ Ἰουστίνῳ ἠδύ-
 νατο. ὀρθόδοξος δ' ὢν τὸν Σευήρον ἐκδιωχθῆναι
 τοῦ θρόνου τῆς Ἀντιοχείας καὶ ἀναιρεθῆναι προσ-
 ἔταξεν· ὁ γνούς ἐκεῖνος ἀπέδρα εἰς Αἴγυπτον μεθ'
 ἑτέρων ὁμογνωμόνων, καὶ ταύτην ἐτάραξαν, τὸν ³⁰
 P II 59 περὶ φθάρτου καὶ ἀφθάρτου λόγον εἰσαγαγόντες.
 Ἀ Σευήρου δὲ διαδράντος, Παῦλος ὁ ξενოდόχος τῶν

Εὐβούλου Ἀντιοχείας προεχειρίσθη ἐπίσκοπος· καὶ
 τάντας δὲ τοὺς ἄδικον ὑπερορίαν ὑποστάντας ἐπὶ
 Ἀναστασίου ὁ Ἰουστίνος κατήγαγεν. ἐν τοῖς τούτου
 χρόνοις ἀστήρ ἐφάνη κομήτης ἐν τῇ ἀνατολῇ, κάτω
 ἄς ἀπίντας ἀφίεις, ὃν πωγωνίαν οἱ μετεωρολογοῦν WIII49
 ἔς φασι, καὶ ὁ Βιταλιανὸς ἐδολοφονήθη παρὰ τῶν
 Ἰωζαντίων, μηνιῶντων αὐτῷ ὡς πολλοὺς ἀνελόντι,
 τ' ἐπανεῖστη κατὰ Ἀναστασίου. οἱ δὲ προστάξει
 οὐ βασιλέως Ἰουστίνου καὶ Ἰουστινιανοῦ φασιν
 ναιρεθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ Παλατίῳ, θέλοντα καὶ
 ὑτοῦ τοῦ κρατοῦντος κατάρχειν· στρατηλάτης δὲ
 ἦν στρατευμάτων Ἰουστινιανὸς προκεχείριστο. Ἰω- B
 ννου δὲ τοῦ Καππαδόκου θανόντος, ὃς πατριάρχης
 ν Κωνσταντινουπόλεως, χειροτόνητο Ἐπιφάνιος
 ἰς ἐκκλησίας ταύτης πρεσβύτερος· καὶ Ὁρμίσδα τοῦ
 Ἰάπα Ῥώμης μετελλαχότος τὸ ζῆν, Ἰωάννης τοὺς
 ἰς ἐκκλησίας Ῥωμαίων διεδέξατο οἰακας. ἐχθρας
 Ῥωμαίοις πρὸς Πέρσας οὖσης, ὁ βασιλεὺς Ἰου-
 τίνος πρὸς τὸν δῆγα τῶν Οὐννων ἔστειλε πρέσβεις
 ἰ δῶρα, συμμαχίαν αἰτῶν κατὰ τῶν Περσῶν· καὶ
 συνέθετο. καὶ τοῦ Περσῶν δὲ βασιλέως Κουάδου
 ν αὐτὸν δῆγα περὶ συμμαχίας ἀξιῶσαντος, ἐκεῖνος
 μαχηῆσαι αὐτῷ ἐπηγγείλατο· καὶ ἀπῆλθε πρὸς
 Ῥώσας μετὰ λαοῦ, κατὰ Ῥωμαίων ἀντιταξόμενος. ὁ
 ντοι βασιλεὺς Ἰουστίνος περὶ εἰρήνης πρεσβείαν C
 ἔλας πρὸς τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα, μὴ πιστεύειν
 ἰς Οὐννοὺς αὐτῷ ἔγραψεν, ὡς ὅρκους μετὰ Ῥω-
 ῶν περὶ συμμαχίας ποιησαμένοις, καὶ χρήματα
 ἰοῦσι πολλὰ, καὶ βουλομένοις προδοῦναι αὐτοὺς
 πολέμου καιρῷ. ὁ δὲ Κουάδης τὸν δῆγα εἰ χρή-
 α παρὰ Ῥωμαίων εἰληφεν ἤρετο· τοῦ δὲ κατα-
 ἔνου ἀληθεύειν τὸν Ἰουστίνον ὑπέλαβε καὶ αὐ-

τίνα τὸν μὲν ἀνείλεν, καὶ τοὺς Οὐννοὺς σχεδὸν
ἅπαντας, εἰ μὴ τινες ὀλίγοι διαδράντες ἐσώθησαν.
τοῖς δὲ Ῥωμαίοις ἐσπεύσατο καὶ τὸν Ἰουστινόν ἐπί-
τροπον Χοσρόου τοῦ νεωτέρου τῶν υἱῶν αὐτοῦ
ἐπονθήσατο. τοῦτω γὰρ τὴν τῶν Περσῶν καταλίμ- 5

D πᾶσε βασιλείᾳ, τοὺς πρεσβυτέρους παραβλεπόμενος.
ὁ δὲ βασιλεὺς τὴν ἐκτροπὴν παρητήσατο. ὁ μὲντοι
Λαζῶν ἀρχηγὸς Τζάθος ἀποστατήσας Περσῶν, προσ-
εφύη τῷ Ἰουστίνῳ καὶ βαπτισθεὶς, υἱὸς τε τοῦ
βασιλέως ὀνομασθεὶς καὶ βασιλεὺς Λαζῶν ἀναγορευ- 10
θεὶς, γυναικί τε συζευχθεὶς ἐνὸς τῶν συγκλητικῶν
θυγατρὶ, εἰς τὴν ἑαυτοῦ χώραν ἐπανελήλυθε. τοῦτο
αἰτίον αὐτῷ μάχης Ῥωμαίοις καὶ Πέρσαις ἐγένετο,
ὥς τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων τοὺς αὐτοὺς ὑπέικοντας
σφαταριζομένου. τότε καὶ τὰ κατὰ τὸν ἅγιον Ἀρθέαν 15
ἐν Νεργῶ τῇ πόλει συμβέβηκε. Κουάδης δὲ τοὺς ἐν
τῇ αὐτοῦ ἀρχῇ τυγχάνοντας Μανιχαίους ἐφόνευσεν
ἅπαντας καὶ τὸν αὐτῶν ἐπίσκοπον καὶ τὰς βίβλους
P Π60 κατέκαυσεν, ὅτι ἕνα τῶν υἱῶν αὐτοῦ τὴν μυσαρὰν

A αὐτῶν διδάξαντες αἴρασιν τὰ αὐτῶν φρουεῖν παρ- 20
εσκεύασαν. ἡ δὲ πόλις Ἀνάξαρχος ἢ Ἀνάξαρχα, τῆς
δευτέρας Κιλικίας οὕσα μητρόπολις, τότε ὑπὸ σει-
σμοῦ συνεπτώθη· καὶ ἡ Ἑδεσσα, πόλις οὕσα περιφα-
νῆς τῆς Ὀσροηνῶν ἐπαρχίας, κατεκλύσθη, τοῦ μέσον
αὐτῆς ῥέοντος ποταμοῦ πλημμυρήσαντος, κακλήμε- 25
νον Σικρτοῦ, καὶ τοὺς τε τῆς πόλεως οἶκους κατα-
βαλόντος καὶ παρασύραντος καὶ τοὺς αὐτῆς ἐνοι-
κοῦντας οὓς μὲν συγχώσαντος τοῖς συμπτώμασιν,
οὓς δὲ καταποντίσαντος. μεθ' ἡμέρας δὲ τοῦ ὕδα-
τος ἐλαττωθέντος, εὐρέθη ἐν τῇ ὄχθῃ τοῦ ποταμοῦ 30
πλάξ λιθίνη ἐν ἱερογλυφικαῖς γραμμασί, αὐτῇ ἐγ-
κεκολαμμένοις λέγουσα ταῦτα, Σικρτὸς ποταμὸς

σκιρτήσῃ κακὰ σκιρτήματα πολίταις. καὶ τῆς Πομ- B
 πηνοπόλεως τὸ ἥμισυ κατεπόθη, μέσον φαργίσσης
 τῆς πόλεως, καὶ τῶν ἀνθρώπων πολλοὶ ἐν τῷ χά-
 σματι ἔτι ζῶντες ἀπαλοφύροντο καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο
 ἀναλίσθαι αὐτούς. καὶ γυνή τις ἐκ Κιλικίας τότε
 ἐγένετο γιγαντώδης καὶ τὴν ἀναδρομὴν τοῦ σώματος
 καὶ τὴν λοιπὴν διαρτίαν· παντὸς γὰρ εὐμήκους ἀν- WH160
 δρὸς εἰς πᾶχυν ὅλον ὑπερανίστατο· ὑψύνατο δὲ
 τοὺς ὄμους τε καὶ τὰ στέρνα ἐπὶ πολὺ, καὶ τᾶλλα
 δ' εἶχε τῷ μήκει τε καὶ τῷ πλάτει ἀνάλογα, τὸ εἶδος
 λέγω καὶ τὴν φωνὴν καὶ τῶν βραχιόνων καὶ τῶν
 ἐγχεων τὴν στεφρότητα καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὸ τῶν
 ἱακτύλων ἄδρὸν καὶ ὅσα τούτοις ἐκόμενα. Ἰουστι-
 νιανοῦ δὲ στρατηλάτου, ὡς εἴρηται, μετὰ θάνατον C
 Ἰταλιανοῦ προβληθέντος, ἐκεῖνον ἀνέτετο ἢ πᾶσα
 ἰοίκησις. καὶ ποτε τῶν τὰς ἡγεμονίας ἐχόντων θεο-
 ἔνων τοῦ βασιλέως καὶνωνὸν τῆς βασιλείας ἐλίσσθαι
 ὃν στρατηλάτην, ἐκεῖνος τῆς ἀλουργίδος ἀψάμενος
 ἰ' εὐχῆς ὑμῖν ᾗτω, φησί, μὴ νεώτερον τάς τε πε-
 ιβαλίσσθαι. καὶ τότε μὲν οὕτω τὴν ἐκείνων δέησιν
 ιεκρούσατο. οἱ δ' αὐτίς μετ' οὐ πολὺ ψήφισμα
 θεντο τὴν τοῦ νοβελισσίου ἀξίαν τῷ Ἰουστινιανῷ
 ιιψηφιζόμενον καὶ τὸν βασιλέα ἡτοῦντο κυρᾶσαι
 ι' ψηφισθέν· καὶ ὃς εἰξας γράμμασιν οἰκείοις τοῦτο
 κῶρωσε. τραύματος δὲ οἱ γενομένου περὶ τὴν κνή-
 ρην κλινήρης ἦν. ὡς δ' ἡ νόσος ἐκραταιοῦτο καὶ
 ιφιόβολον ἦν αὐτῷ τὸ βιώσιμον, μετακαλεῖται τὸν D
 ιτριάρχην Ἐπιφάνιον, μεταπέμπεται δὲ καὶ τοὺς ἐν
 λει, καὶ βασιλέα τὸν ἀδελφιδοῦν Ἰουστινιανὸν ἀνα-
 ἱκνυσιν, αὐτὸς τῇ ἐκείνου κεφαλῇ περιθελὶς τὸ
 χόημα. καὶ εἰς τὸ τῆς ἱκπηλασίας θεάτρον τοῦ
 μου τῆς πόλεως ἀθροισθέντος, ἔξεισι πρὸς αὐτούς

ἔστεμμένος ὁ Ἰουστινιανός, καὶ παρὰ πάντων εὐφημισθεὶς ἐπανῆκεν εἰς τὰ βασίλεια, τεσσαράκοντα καὶ πέντε τότε τυγχάνων ἐνιαυτῶν. αὐτίκα δὲ καὶ ἡ γαμετὴ αὐτοῦ Θεοδώρα ἀνεργήθη Ἀγνούστα, καὶ μετ' ὀλίγον τῷ Ἰουστίνῳ ἐπέλειπεν ἡ ζωὴ, βασιλεύσαντι ἔτη ἑννέα ἐφ' ἡμέραις εἴκοσιν.

- 6 Καὶ ὁ μὲν εὐσεβῶς βασιλεύσας ἀπῆλθεν· ἄρξαν-
 PΠ61 τος δὲ Ἰουστινιανοῦ οὐκ εἰς μοναρχίαν ἡ βασιλεία
 A κατέστη, ἀλλ' εἰς διπλοῦν τὸ κράτος μεμερίστο· οὐ-
 δὲν γὰρ ἦττον τοῦ κρατοῦντος, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον, ἡ 10
 κοινωνὸς αὐτῷ τοῦ βλοῦ δεδύνητο. ἦν δὲ ὁ βασι-
 λεὺς οὗτος ῥᾶστος μὲν πρὸς ἔντευξιν καὶ ἀναπεπτα-
 μένας εἶχε τὰς ἀκοὰς πρὸς διαβολήν, ὅξους δὲ πρὸς
 ἄμυναν, ἀφειδῆς πρὸς χρημάτων ἐξάντλησιν καὶ
 πρὸς συλλογὴν αὐτῶν ἀφειδέστερος. τὰ μὲν γὰρ 15
 ἀνῆλiskeν εἰς οἰκοδομάς, τὰ δὲ ἐν' αὐτῷ κατορθοῦν-
 το ὅσα οἱ ἐτύγχανε πρὸς βουλῆς, τὰ δὲ εἰς πολέμους
 καὶ τὰς πρὸς τοὺς ἀνθισταμένους ταῖς ἑαυτοῦ θελή-
 σεσιν ἔριδας. ὅθεν αἰεὶ χρημάτων δεόμενος ἐξελέγε-
 το ταῦτα ἐκ τρόπων οὐκ εὐαγῶν καὶ χάριτας ἦδει 20
 B τοῖς προφάσεσιν αὐτῷ τοῦ ἀργυρολογεῖν ἐφευρίσκου-
 σι. καὶ οὐχ ὁ μὲν οὕτω διέκειτο, ἡ δὲ βασιλὶς ἡλατ-
 τοῦτο κατὰ τι τοῦ αὐτοκράτορος ἢ πρὸς ἐξουσίαν ἢ
 πρὸς χρημάτων κτῆσιν ἐκ τρόπου παντός. ἐδύνατο
 μὲν γὰρ πολλῷ τῷ μέσῳ τοῦ ξυνευνέτου ἐπέκεινα, 25
 ἦν δὲ καὶ ποριμωτάτῃ πρὸς εὗρεσιν καινοτέρων καὶ
 πολυτρόπων ἐπινοιῶν. ἐντεῦθεν τοῖς ὑπηκόοις δι-
 χόθεν αἱ συμφοραί· οἳ τε γὰρ ἐτήσιοι δασμοὶ ἐπὶ μετ-
 ξον ἐξήρουντο καὶ καινοὶ προσεπινενόηντο. καὶ οἱ
 μὲν ὥς μὴ περὶ τὴν εἰς τὸ θεῖον δόξαν ὀρθῶς δια- 30
 κείμενοι, οἱ δὲ ὥς ἀκολάστως βιοῦντες ἐκολάζοντο
 καὶ τὰς περιουσίας ἀφῆρηντο, οἱ δὲ διὰ τὰς πρὸς

ἀλλήλους διαφοράς, καὶ ἄλλοι ἐξ ἄλλων τρόπων καὶ
 ἔτεροι ἐξ ἑτέρων. πάντας γὰρ ἀπαριθμεῖν μακρᾶς
 ἂν δέοιτο συγγραφῆς. κατὰ δὲ τὸ πέμπτον ἔτος τῆς
 βασιλείας αὐτοῦ ἀστέρος ὥφθη φαῦσις κομήτου, ὃς
 λαμπαδίας ὠνόμασται, ὡς ἄνω τὰς ἀκτῖνας ἰεῖς, ὃς
 ἐφ' ἡμέρας εἰκοσι φαίνων διήρκεσεν. ἔθιτο δὲ καὶ
 πρὸς τοὺς Πέρσας σπονδάς. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν WIII⁶¹
 ἴφην εἰρήνευον, τὴν δὲ πόλιν κατέτροχον ἐμφύλιοι
 πόλεμοι, καὶ τὸ κάλλος αὐτῆς καὶ τὴν ἀγλαΐαν, ὅση
 περιελέλειπτο ἀπὸ τοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Λέοντος
 ἐγονότος ἐμπρησμοῦ, διεφθάρκασι. μίσους γὰρ
 ὑφ' ἑνὸς τοῖς δήμοις κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ
 ἧς βασιλίσσης δι' ἅπερ εἴρηται, ὡμονόησαν ἄμφω D
 ἡ μέρη, τό τε Βένετον καὶ τὸ Πράσινον, καίτοι ἀέ-
 λληλοις ἐναντιούμενα, καὶ στάσεως ἤρξαντο. ὁ δέ
 κ⁶² κρατῶν μοῖρᾴν τινα βαρβάρων τῶν καλουμένων
 ἰλούρων αὐτοῖς ἐπαφείς στήσαι τὴν στάσιν οὕτως
 ἐπεχείρηκεν. ἡ δ' ἀνῆπτο μᾶλλον· μάχης γὰρ συ-
 γείσης μέσον τῶν δήμων καὶ τῶν βαρβάρων κατὰ
 λεγόμενον Μίλιον, καὶ πιπτόντων πολλῶν ἐκατέ-
 ρθεν, οἱ τῆς ἐκκλησίας καταπαῦσαι τὴν στάσιν καὶ
 τὸν πόλεμον σπεύδοντες τὰς παναγείας τῶν θείων
 ἀγγελῶν βίβλους ἀράμενοι καὶ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν
 θάσμιμα ἐκτυπώματα εἰς μέσους τοὺς μαχομένους
 νύθησαν ἐαυτούς, οἴομενοι αἰδεσθέντας ἐκείνους
 ἄγρια καταθέσθαι τὰ ὄπλα καὶ ἀποσχέσθαι τοῦ PII⁶²
 γεσθαι· ἀλλ' οἱ βάρβαροι τῶν ἀγίων φροντίσαντες A
 ἵ' ὁπωστιοῦν τοὺς τε δήμους συνέκοπτον καὶ οὐδὲ
 ἰερῶν ἢ τῶν ταῦτα φερόντων ἐφείδοντο. τοῦτο
 τῆς πόλεως εἰς ἐρεθισμὸν τῆς στάσεως γέγονε,
 ὥσπερ αὐτῷ τῷ θείῳ ἀμύνοντες, εἰς ἀπόνοιαν
 φθῆσαν πλείονα, καὶ οὐκ ἄνδρες μόνον, ἀλλὰ καὶ

γυναικες ἐκ τῶν ὑπερώων ἐμάχοντο, λίθοις καὶ κε-
 ράμοις καὶ παντὶ τῷ προστυχόντι βάλλουσαι ἄνωθεν
 τὴν βέρβαρον ἐκείνην πληθύν. οἱ δὲ μακρὰ ληφθέν-
 τες, καὶ ἐκμύνασθαι τὰ γύναια θέλοντες, πῶρ ἐνιᾶσι
 τοῖς οἴκοις, ἐξ ὧν περ ἐβάλλοντο. πνεύματος δὲ σφο- 5
 B δροῦ πνέοντος τηνικαῦτα, ἡ φλόξ ἦτο ταχέως ἄεριος
 καὶ πολλὰς μεγίστας τε καὶ καλλίστας οἰκοδομὰς
 κατησφάλωσε καὶ ἀγάλματα κατέφλεξεν ἀρχαίων ἀν-
 δρῶν ἐπισήμων ἐπὶ σοφίᾳ καὶ ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ τοῖς
 διὰ χειρῶν καὶ συνειῶν βουλευμάτων ἀνδραγαθή- 10
 μασι, καὶ ἐπὶ πᾶσιν αὐτὸ τὸ θεῖον τέμενος τοῦ με-
 γάλου ναοῦ, ὃν βασιλεὺς Κωνσταντίος ἐδομήσατο,
 καὶ τὸ τῆς ἁγίας Εἰρήνης, καὶ τὸν τοῦ Εὐβούλου
 ξενῶνα καὶ τὴν τοῦ Παλατίου Χαλκώστεγον, ἧτις ἦν
 ἡ νῦν καλουμένη Χαλκῇ, καὶ εἰρκτὴν χρηματίζουσαν 15
 καὶ τὸ τοῦ Σευήρου λουτρόν τὸ λεγόμενον Ζευξίπ-
 πον καὶ ἄλλα πολλὰ κόσμον καὶ θαῦμα τῇ πόλει καὶ
 C τῇ βασιλείᾳ περιποιούμενα. τότε τοίνυν ὁ βασιλεὺς
 ἐτέρως καταστορέσαι τὴν στάσιν διανοήτο· καὶ
 ἀνελθὼν εἰς τὸ θέατρον διαλεχθῆναι τοῖς δῆμοις 20
 βεβούλευτο, καὶ πέμψας ἐκεῖ τὸ δημοτικὸν μετεστέλ-
 λετο. τὸ δ' οὐκ ἠνείχετο προσελθεῖν, ἀλλὰ καὶ ἀλ-
 λήλοις παρεκκελεύοντο φυλάξασθαι τὸ ἱππήλατον
 θέατρον, ἵνα μὴ ὡς ἐν εἰρκτῇ συγκλεισθεῖεν αὐτῷ
 καὶ τοῦ θυμοῦ τῶν κρατούντων γένωνται παρανά- 25
 λωμα. ἐντεῦθεν εἰς τὴν Ἀγορὰν διαθέντες, ἕτερον
 βασιλεῖα ἑαυτοῖς ἐβουλευσάντο προχειρίσασθαι καὶ
 τινα συγγενῇ τοῦ βασιλέως Ἀναστασίου περισχόντες
 D Ὑπάτιον, πῇ μὲν ἄκοντα, πῇ δέ γε πεπεισμένον,
 εἰς τὸν τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου Φόρον ἀπάγου- 30
 σι, καὶ ἐπὶ ἀσπίδος αὐτὸν μετάρσιον ἄραντες ἀνα-
 γορεύουσι βασιλεῖα καὶ τὸ τῶν ἱππῶν ἐκείθεν ἀμיל-

ητήριον καταλαμβάνουσι θέατρον, εὐφημοῦντες αὐ-
 ῖν, καὶ πορφυρίδα ἐξήτουν καὶ στέφος. ἐν τούτοις
 οὐν δῆμων ἀσχολουμένων, ἰσχυσαν οἱ περὶ τὸν βα-
 λέα πλείστων χρημάτων διανομαῖς ὑποσῦραι τῶν
 ἐνέτων πολλούς, καὶ οὕτως τὴν τῶν δῆμων ὁμό-
 ναν διαστήσαντες χωρήσαι κατ' ἄλλήλων αὐτοὺς
 ποιήκασι. τότε τοίνυν ἀθρόον ἐκ τῶν βασιλείων WIII52
 προκοιτοῦντες τῶν κρατούντων ἐξέθορον ἔνοπλοι,
 ἐκ τῆς πόλεως ἕτεροι στρατιῶται, καὶ οἱ βάρβαροι PII63
 εἰσέφρησαν, καὶ τὰ πλήθη ὡς χόρτον ἄνευ φειδοῦς A
 ἐθέριζον, ἥδη καὶ πρὸς ἄλληλα στασιάσαντα· με-
 ὄν γάρ ἦν ἀνθρώπων τὸ θέατρον, τῶν μὲν τῆς τῶν
 ἀσιαζόντων μείρας, τῶν δέ γε πλειόνων κατὰ θῆαν
 ἢ γινομένων καὶ τῆς τοῦ Ἰππᾶτιον ἀναρρήσεως
 ροισμένων. τὸν δὲ Ἰππᾶτιον συλλαβόντες καὶ
 ἡμπήμον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τῷ βασιλεὶ προσήγα-
 ν, οἳ καὶ ἀνῆρεθῆσαν καὶ αἱ περιουσίαι αὐτῶν
 ῥαεῦθῃσαν. τῶν δ' ἐκ τοῦ δήμου ἀνααιρεθέντων
 ἀσθη εἶναι ὁ ἀριθμὸς ὥσει τεσσαράκοντα χιλιάδες.
 ἐκ τῶν εἰρημένων δὲ δύο ἀνδρῶν μόνον ἐδημεύ-
 ταν αἱ οὐσίαι, ἀλλὰ καὶ ἑτέρων πλειόνων συγ-
 γρικῶν· κἀκεῖνοι δὲ πολυειδῶς ἐκολάσθησαν. ἐν
 τῇ στάσει ταύτῃ, ὡς εἴρηται, τῆς μεγάλης ἐκκλη- B
 ς καυθείσης, ἧς δομήτωρ ἦν ὁ Κωνστάντιος, ἐτέ-
 ρη πολλῷ μετῴω καὶ περιφανεστέραν ὁ βασιλεὺς
 στινιανὸς ἀπήρξατο καινουργεῖν, τῆς οἰκοδομῆς
 ἧς ἀρχαίως κατὰ τὸ ἑξακισχιλιοστὸν τεσσαρα-
 τὸν ἔτος, Ἰνδικτιῶνος πεντεκαιδεκάτης ἐνισταμέ-
 ῃ ἐν Φευρουαρίῳ μηνί. οὐ μόνον δὲ τοῦ ἱεροῦ
 τοῦ δόμου τῆς δομήσεως ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος ἀπ-
 ῆτο, ἀλλὰ καὶ ἑτέρων πλειόνων, ἐν οἷς ἀπείρων
 ἰάτων θεόμενος τὰς τυπωθείσας ἀνέκαθεν ἐν

ἐκάστη τῶν πόλεων δίδοσθαι σιτήσεις τοῖς ἐν αὐταῖς
 διδασκάλοις τῶν λογικῶν τεχνῶν ὑποθήκαις τοῦ
 ἐπάρχου ἐξέκοψε, καὶ οὕτω τῶν ἐν ταῖς πόλεσι δι-
 δασκαλείων ἐσχολακῶτων ἀγροικία τῶν ἐν αὐταῖς
 C κατεκράτησε. κατὰ γε μὴν τὸ ἑπτακαίδέκατον ἔτος ⁵
 τῆς βασιλείας αὐτοῦ καὶ ὁ κίων ὁ μέγας, ὃς ἐν τῷ
 προαυλίῳ τοῦ μεγάλου ναοῦ καθίδρυσται, τετελείω-
 ται, ἐφ' οὗπερ οἰκεῖον ἀνδριάντα ἐφιππον οὗτος ὁ
 βασιλεὺς ἀνεστήλωσεν, ἐνθαπερ πρὶν ἕτερος ἴστατο
 κίων τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου φέρων στήλην ἐξ ἀρ- ¹⁰
 γύρου πεποιημένην παρὰ τοῦ ἐκείνου παιδὸς Ἀρκα-
 δίου, ἔλκουσαν σταθμὸν λιτρῶν ἑπτακισχίλιων τετρα-
 κοσίων, ἣν καθελὼν ἐκεῖνος μετὰ τοῦ κίονος καὶ τὸν
 ἄργυρον ἀφελόμενος τὸν νῦν ὀρώμενον μετὰ τῆς
 οἰκείας στήλης ἀνήγειρε κίονα. ἀλλὰ καὶ ὁλκὸν μέ- ¹⁵
 γιστον ἐκ μολίβδου ἐξεργασμένον, δι' οὗ τὸ ὕδωρ
 εἰς τὴν πόλιν εἰσήγετο, καταλέλυκε, πολλῆς ἐν ταῖς
 D οἰκοδομαῖς τῆς ὕλης ταύτης δεόμενος. καὶ κλόνος
 δὲ τότε τῆς γῆς συνέβη σφοδρότατος, ἐξ οὗ συνεπτῶ-
 θη τῆς Κυζίκου τὸ ἥμισυ. ἴστορεῖται δὲ τις τότε τῷ ²⁰
 Βυζαντίῳ ἐπιδημῆσαι ἔλκων κύνα τερατουργόν·
 πολλῶν γὰρ εἰς θάαν αὐτοῦ συνηγμένων, ἐδίδουν
 πλείους ἐκ τούτων τοὺς ἑαυτῶν δακτυλίους, καὶ
 πάντες ὁμοῦ πρὸ τοῦ κυνὸς κατετίθεντο. ὁ δ' ἐκέ-
 λεύετο πρὸς τοῦ κυρίου αὐτοῦ ἐκάστῳ παρσεχηκέναι ²⁵
 τὸν ἴδιον, καὶ τῷ στόματι λαμβάνων αὐτοὺς καθ'
 ἓνα ἀπλανῶς ἐκάστῳ τὸν οἰκεῖον προσένευε. καὶ
 αὐτὸς προσετάρτετο δεῖξαι τίς μὲν εὐπορος ἦν, τίς
 δὲ πένης ἢ τίς πόρνη τῶν γυναικῶν ἢ ποία χήρα,
 τίς δὲ συνευγυμένη ἀνδρί, καὶ ἕτερα τοιαῦτα, καὶ ³⁰
 P1164 πάντα ἐδείκνυνεν ἀνεπισφαλῶς, ἐκάστου πρὸς τὸ
 A ἐρώτημα τὸ ἱμάτιον κατέχων τῷ στόματι.

Τῷ μέντοι δεκάτῳ ἔτει τῆς ἀρχῆς Ἰουστινιανοῦ 7
 τοῦ πατριάρχου Ἐπιφανίου θανόντος ὁ Τραπεζοῦν-
 ος Ἀνθιμος εἰς τὸν ἱερατικὸν θρόνον τῆς Κωνσταν-
 τινούπολεως μετατίθεται. οὗτος ὁ βασιλεὺς καὶ κατὰ
 τῶν ἀνδρομανῶν πολὺς ἐπνευσε, καὶ πλείστους διὰ
 αὐτὴν τὴν αἰτίαν ἐκόλασε, τὴν αἰδῶ τούτων ἐκ-
 ἔμνων. καὶ πρὸς τὸν ἐρόμενον διὰ τί ταύτῃ τοὺς
 ρρενοφθόρους κολάζεις; ἔφη "εἰ δ' ἄρα ἱεροσυλή-
 ασιν, οὐκ ἂν τὴν χεῖρα τούτων ἀπέτεμον"; οὗτος
 καὶ τὸν μέγαν ἐν τῇ Πηγῇ ναὸν τῆς Θεοτόκου ἀνή-
 ειρε καὶ τὸ τῶν σεπτῶν μαρτύρων ἱερὸν Σεργίου
 καὶ Βάκχου καὶ ἄλλας οἰκοδομὰς πολλὰς ἐποιήσατο, Β
 καὶ γέφυραν ἔκτισε κατὰ τὸν Σάγγαριν ποταμόν, ἐν
 καὶ ἐπίγραμμα παρὰ Ἀγαθίου ἐγένετο τόδε·
 καὶ σὺ μεθ' ἐσπερίην ὑψάνχενα καὶ μετὰ Μῆδων WIII63
 ἔθνεα καὶ πᾶσαν βαρβαρικὴν ἀγέλην,
 Σαγγάριε, κρατερῇσι ροαῖς ἀψῖσι πεδηθεῖς,
 οὕτω ἐδουλώθης κοιρανικῇ καλᾷμῃ,
 ὁ πρὶν δὲ σκαφέεσσιν ἀνέμβατος, ὁ πρὶν ἀτειρής,
 κεῖσαι λαϊνέῃ σφιγκτὸς ἄλυνκοπέδῃ.
 ἢ ἡ βασιλὶς Θεοδώρα τότε τὸν τῶν ἁγίων Ἀποστό-
 ν περιώνυμον ναὸν ἐδομήσατο. ἦν μὲν γὰρ καὶ
 φῶν τοῖς Ἀποστόλοις ἐκεῖσε ναός, παρὰ Κωνσταν-
 ν τοῦ υἱοῦ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου δεδομη- C
 ος, οὐχ οἷος δὲ ὁ νῦν ἐστι, πολλῷ δὲ τούτου καὶ
 ἰς κάλλος καὶ πρὸς ὄγκον λειπόμενος. Ὀνωρίου
 ποτε τῆς πρεσβυτέρας βασιλεύοντος Ῥώμης, με-
 αστὰν τὸ τῶν Οὐανδήλων ἔθνος καὶ εἰς Ἴσπα-
 ν ἐλθόν, κάκειθεν εἰς Λιβύην περαιωθέν, σὺν
 οἰκέτῳ ῥηγὶ Γονδιγίσλῳ κατέσχε ταύτην. ἐφ'
 ἰς δὲ θυσεῖ τούτου θανόντος, ὧν ἄτερος Γόνδαρις,
 λοιπὸς ἐκαλεῖτο Γιζέριχος, εἰς μόνον τὸν Γιζέρι-

χον ἢ ἀρχὴ περιέστη, τοῦ Γόνδαρι τελευτήσαντος.
 οὗτος οὖν ὁ Γιζέριχος τὴν τε Καρτάγην αὖν παρελή-
 φει καὶ τὴν Ῥώμην αὐτήν, καὶ ἐπὶ τριακοντα καὶ
 D ἑννέα τῶν Οὐανδήλων ἡγεμονεύσας ἐνιαυτοὺς ἀπέ-
 τισε τὸ χρεῶν. ὃν Ὀνώριχος ὁ υἱὸς διεδέξατο, ὃν 5
 οὐ πλείστα δεινὰ τοῖς ὀρθοδόξοις ἐπήχθησαν, ἄρεια-
 νίξειν πάντας καταναγκάζοντος. ὃς ἐπ' ἔτη ἄρξας
 ὀκτὼ ἐπὶ διαδόχῳ Γουνδαμούνδῳ τῷ υἱῶν τελευ-
 τᾷ. καὶ οὗτος δὲ βαρὺς τοῖς ὀρθοδόξοις γενόμενος,
 κατέλυσε τὴν ζωὴν ἐπὶ ἐνιαυτοὺς τὴν ἀρχὴν κατα- 10
 σχῶν δυοκαίδεκα. εἴτα Τρασάμουνδος τῶν Οὐαν-
 δήλων γέγονεν ἡγεμῶν, καὶ οὗτος Ἀρειανός, οὐ κο-
 λάζων τοὺς ὀρθοδόξους, μόνον μέντοι ἀποστρεφόμε-
 νος, καὶ τούτου δὲ ἔτη εἴκοσι καὶ ἑπτὰ διαγαγόντος
 ἐν τῇ ἀρχῇ καὶ τὸ βιώσιμον ἐκμετρήσαντος εἰς Ἰλδέ- 15
 ριχον ἢ ἡγεμονία μετέπεσεν, ὃς Γιζερίχου ἦν υἱωνὸς
 PII 65 ἐξ Ὀνωρίχου τοῦ ἐκείνου παιδός. οὔτε δὲ χριστια-
 A νοῖς χαλεπῶς προσεφέρετο καὶ πᾶσι πρῶτος ἐνύγα-
 νεν, ἅτε καὶ μαλθακοῦ τυχὼν ἡθους ἐκ φύσεως,
 ὃθεν ἦν καὶ πρὸς πολέμους νωθέστερος. οὗτος δὲ
 ὁ Ἰλδέριχος συνήθης γέγονε τῷ Ἰουστινιανῷ ἐν
 ἰδιωτεύοντι. Γελίμερ δὲ τις ὁμογενὴς Ἰλδερίχου,
 ἀνὴρ κακοήθης, δραστήριος δὲ καὶ νεωτερίσαι δεινό-
 τatos, ἐπέθετο τυραννίδι· καὶ τὸν οἰκτεῖον κατασχῶν 20
 δεσπότην εἰρκτῇ παραδίδωσι καὶ τοὺς ὅσοι ἐκείνῳ
 ὠκείωντο. ἀποτριβόμενος δ' οἷον τὸ τῆς τυραννίδος
 αἰτίημα, γράφει πρὸς Ἰουστινιανὸν ὡς οὐ τῆς ἀρχῆς
 ἐρῶν ταύτης ἐδράξατο, ἀλλ' ὅτι Ἰλδέριχος ἀποπεφύ-
 και πρὸς τὴν ταύτης διοίκησιν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀντε- 25
 B πέστειλε τῷ Γελίμερι ὡς οὐκ ἀνέξεται, εἰ μὴ τῷ τυ-
 ραννηθέντι μὲν βοηθήσει, τὸν δὲ τυραννήσαντα
 τιμωρήσεται. διὸ τὸν πατρίκιον Βελισάριον ἐκ τῆς

φας μεταστειλάμενος, ἐκεῖ γὰρ ἦν ὁ ἀνὴρ τοῖς Πέρ-
 ραις μαχόμενος, εἰς Λιβύην μετὰ χειρὸς βαρείας καὶ
 τόλου πέμπει πολλοῦ, ταῖς δυνάμεσιν ἀπάσας ἐπι-
 τήσας αὐτὸν ἀρχιστράτηγον ἀντοκράτορα, ᾧ καὶ ὁ
 Καισαρεὺς συμπαραρωμάρτει Προκόπιος, ὃς τὰ περὶ τῶν
 καὶ πολέμων ἱστορήσας πλατυκώτερον. καταπλεύσας
 ὁ εἰς Λιβύην ὁ Βελισάριος χάρακα βάλλεται. ὁ δὲ
 ἑλόμερ τοῦτο μαθὼν, ἐντέλλεται τῷ ἀδελφῷ Ἀματᾶ
 ἰν τε Ἰλδέριχον καὶ τοὺς αὐτοῦ συγγενεῖς, οὓς ἐμ-
 ρούρους κατεῖχεν, αὐτίκα κτείνει. καὶ οἱ μὲν ἀνὴρ C
 ηντο. Γελίμερ δὲ συμβαλὼν τῷ Βελισαρίῳ καὶ
 ραπεῖς τῆς τε Καρχηδόνης ἐξέπεσε καὶ τῶν ἄλλων
 κὶ πάσης τῆς Λιβύης ἐκράτησε Βελισάριος καὶ τῇ
 χσιλείᾳ Ῥωμαίων ὑπέταξεν, ἐγενήκοντα καὶ πέντε
 ναντοὺς τῶν Οὐανδήλων κυριευσάντων αὐτῆς.
 ννέσχε δὲ ζωὸν καὶ αὐτὸν τὸν Γελίμερα σὺν γαμε-
 ῖ καὶ τέκνοις αὐτοῦ. λέγεται δὲ πολιορκουμένῳ WIII64
 ἰτῷ μετὰ τῶν οἰκειῶν ἐν χώρᾳ λυπρᾷ τῇ τῶν
 λαυρουσίαν ἐπιλείψαι τὰ ζωαρχῇ, τὸν δὲ ἐπιστεῖ-
 α τῷ ταγματάρχῃ, ὃν ὁ Βελισάριος τῇ πολιορκίᾳ
 ἐστήσεν, ἀξιοῦντα στείλαι οἱ ἄρτον ἕνα καὶ κιθά-
 ραν καὶ σπόγγον. καὶ ὃς συνιδεῖν οὐκ ἔχων ὅτου
 ἴρην αἰτοῦνται παρὰ τοῦ Γελίμερος τὰ αἰτούμενα, D
 ν τῆς γραφῆς ἠρώτησε κομιστήν· ὁ δὲ τὸν μὲν
 ντον εἶπεν αἰτεῖν ἐπιθυμῶν τοῦτον ἰδεῖν, ἐπεὶ μὴ
 δεν ἐξότον τῆς Καρχηδόνης ἐκπέπτωκε, τῶν βαρ-
 ρων, παρ' οἷς ἦν, κακοβίων ὄντων, τὸν δὲ σπόγγ-
 ν, ἵνα τούτῳ τῶν ὁμμάτων ἐκμάσῃ τὰ δάκρυα,
 ν δὲ κιθάραν, ἵνα ταύτῃ τὰς οἰκείας συμφορὰς
 οκλαύσῃται. αὐτὸν δὲ ὁμῶς παραδούς τοῖς πο-

λιορκούσι μετὰ τῶν συνόντων ἤχθη πρὸς Βελισάριον,
 καὶ ἐγέλα πρὸς αὐτὸν εἰσαγόμενος, ὥς τοῖς ὀρώσιν
 ἐξεστηκέναι δοκεῖν αὐτὸν διὰ τὴν τοῦ πάθους ὑπερ-
 βολήν. ἦν δ' ἑτεροῦόν τι τὸ γινόμενον. ἀναλογιζό-
 P II 66 μενος γὰρ εἰς οἷαν τύχην ἐξ οἷας κατήντησε, καὶ 5
 A γέλωτος ἄξια κεκρικῶς τὰ ἀνθρώπινα, ἐγέλα ταῦτα.
 Βελισάριος δὲ καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς τῶν Οὐανδήλων
 ἄρχοντας ἐντίμως ἐφύλαττε, κομισθησομένους τῷ
 βασιλεῖ. παρειλήφει δὲ καὶ Σικελίαν καὶ τὴν Σαρ-
 δῶ, νῆσος δὲ καὶ αὐτή, καὶ τὰ μέχρι Γαδεΐρων ὑφ' 10
 ἑαυτὸν ἐποίησατο, καὶ οὕτως ἐπανήλθεν εἰς τὸ Βυ-
 ζάντιον καὶ τιμῆς μεγάλης παρὰ τοῦ βασιλέως ἤξιω-
 το, ἄγων αὐτόν τε τὸν Γελλίμερα σὺν γυναικὶ καὶ
 τέκνοις καὶ συγγενέσι καὶ πᾶσαν τὴν θεραπείαν αὐ-
 τοῦ. εἶτα καὶ θρίαμβον ἐπὶ τῇ νίκῃ κατήγαγε, τελου- 15
 μένης ἀμύλλης ἵππων ἐν τῷ θεάτρῳ, αὐτοῦ τε τοῦ
 κρατοῦντος, ὥς ἔθος, προκαθημένου καὶ τῆς γερον-
 σίας παρούσης καὶ τοῦ δήμου παντός. καὶ προΐει
 B μὲν ἐκ τῆς τῶν ἵππων ἀφειτηρίας ὁ ἀρχιστράτηγος
 τῆς πορφυρίδος τοῦ Γελλίμερος παρεπομένου ἐχόμε- 20
 νος τῇ χειρὶ· συμπαραμαρτουν δ' αὐτῷ καὶ οἱ τῶν
 τάξεων στρατηγοὶ καὶ ταγματάρχαι καὶ λοχαγοὶ καὶ
 οἱ τοῦ Γελλίμερος συγγενεῖς. ἤδη δ' ἐφθακῶς ἐναντι
 τοῦ κρατοῦντος ὁ Βελισάριος πείθει τὸν Γελλίμερα
 εἰς τοῦδαφος καταβαλεῖν ἑαυτὸν καὶ οὕτως ἀπονεί- 25
 μαι τῷ βασιλεῖ τὴν προσκύνησιν. ὁ δ' ἐποίει τὸ
 προσταττόμενον, καταχεόμενος δάκρυσι. καὶ αὐτὸς
 δὲ ὁ Βελισάριος προσοūdισεν ἑαυτόν, ἐνδεικνύμενος
 τῷ Γελλίμερῳ ὅτι οὐχ ὥς αἰχμάλωτος ἐκεῖνος τοῦτο
 ποιῆσαι ἀπῆτητο, ἀλλ' ὅτι οὕτω νενόμισται προσκυν- 30
 νεῖσθαι τῶν Ῥωμαίων τοὺς βασιλεῖς, καὶ οἶονεῖ που-
 C φῖζων αὐτῷ τὸ δυστύχημα. καὶ τὴν ἴσῃν δὲ τῇ βα-

ιλίσση προσκύνησιν ἀπονείμαντα τὸν Γελλίμερα κα- C
 αγωγή δέχεται λαμπρὰ καὶ θεραπεία βασιλική προε-
 ομιασθεῖσα αὐτῷ. μεθ' ἡμέρας δέ τινας αὐτῷ ἐπι-
 ηλασίας ἀγομένης κατὰ τὸ θέατρον, τὰ λάφυρα τοῦ
 πολέμου διὰ μέσης τῆς πόλεως κομιζόμενα εἰσήγοντο
 εἰς τὸ Στάδιον, ἀκόντια καὶ θρόνοι καὶ φορεῖα κα-
 αστεγῇ γυναικεῖα, χρυσοῦ τὰ πάντα πεποιημένα καὶ
 ἰδοὺ τιμαλφείων ἐπικοσμούμενα, καὶ κλίνη ὁμοία
 αὐτῇ χρυσοπάστοι τάπητες καὶ σκευὴ τὰ ταῖς τραπέ-
 ραις ὑπηρετούμενα, τὰ μὲν ἐκ χρυσοῦ εἰργασμένα,
 καὶ δ' ἐξ ἀργύρου πεποιημένα, καὶ ἐκπώματα χρύσεά
 τε καὶ λιθοκόλλητα καὶ ἀλουργεῖς ἐσθῆτες καὶ πέ-
 λοι παρόμοιοι καὶ βασίλαιοι στέφανοι καὶ κόσμοι D
 γυναικῶν διάλιθοι τε καὶ περιμάργαροι καὶ ἄλλα
 λεῖστα καὶ ἀριθμὸν σχεδὸν ὑπερβαίνοντα, καὶ ἐπὶ
 ἑσθῇ λάρνακες ἐπὶ χρυσοῦ μεστὰ καὶ βίβλοι τῶν
 εἰδῶν εὐαγγελίων, χρυσοῦ περιλαμπρόμενα πάντοθεν
 ἐκ λίθων παντοίοις γένεσι ποικιλλόμενα. τὰ μὲν
 ἐν τοῦ θριάμβου ἦσαν ἐν τούτοις. Βελισάριος δὲ
 ἐκ ὑπατείας ἤξιωτο.

Ἦδη δὲ τοῦ τῶν Οὐανδήλων πολέμου καταλυ- 8
 ντος στέλλεται παρὰ τοῦ βασιλέως εἰς Ῥώμην, WIII55
 ὅπου τε καὶ πᾶσαν αὐτῷ τὴν Ἰταλίαν παραστησό-
 νος, ὑπὸ Γότθων κατεχομένην, ὧν Θεωδᾶτος ἦν
 ἡγεμὼν. τοῦτο μαθὼν ὁ Θεωδᾶτος, Ἀγαπητὸν τὸν
 ἴμης μέγαν ἀρχιερέα, ἄνδρα θεσπέσιον, στέλλει PII67
 βασιλεὺς πρεσβευσόμενον. ὁ δὲ καταλαβὼν τὸ A
 ξάντιον καὶ τῷ Ἰουστινιανῷ ἐντυχῶν, πρῶτον
 ἐκ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς εἰς αὐτὸν διαλέγεται πίστεως, καὶ
 ὡς εἰς τὸν θρόνον τῆς νέας Ῥώμης ἀναγωγὴν Ἀν-
 τίου ὑπ' αἰτίαν πεποίητο, ὅτι τε μὴ κανονικῶς ἐκ
 ἀπεξοῦντος, ἢ τῶν εἰς τὸν Πολεμωναϊκὸν πότον

κειμένων πόλεων τυγχάνει μητρόπολις, εἰς τὴν Κων-
 σταντινούπολιν μετήνεκτο, καὶ ὅτι καὶ τῆς Σευήρου
 κακοδοξίας μετέσχηκεν. ὁ δ' αὐτοκράτωρ σπουδῇ
 τῆς βασιλίδος τὸν Ἀνθιμον τῆς ἀρχιερατικῆς ἀξιώ-
 σας καθέδρας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς οἰκίας 5
 ἀντείχετο πράξεως. ἐνισταμένου δ' ἔτι τοῦ θείου
 B' Ἀγαπητοῦ, καὶ ἠκέλει αὐτῷ, κύριος εἶναι λέγων
 πράττειν ὃ βούλοιο. ὥς δ' ἐπεγέλα ἀπειλοῦντι τῷ
 βασιλεὶ ὁ ἀρχιερεὺς, καὶ ἡδέως ἂν δέξασθαι τὴν
 σφαγὴν ἀπεκῆγε καὶ μακάριος εἶναι, εἰ τοιούτου 10
 τέλους ἀξιωθείη, ἡδέσθη ὁ αὐτοκράτωρ, καὶ μεταβα-
 λὼν ὑπὸ ξήτησιν τὴν πράξιν καθίστησι. καὶ ἀντε-
 πον μὲν τινες τῶν ἀρχιερέων τῷ πάπᾳ Ῥώμης Ἀγα-
 πητῷ, τῇ βασιλίσσῃ χαριζόμενοι, παρ' ἧς καὶ χρή-
 μασιν ὑπερβαίρησαν. πάντων δ' ἐκείνος τῇ ἀληθείᾳ 15
 συνηγορῶν ὑπερτέρησε, καὶ ὁ Ἀνθιμος τοῦ θρόνου
 τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐμβέβλητο, ἔτος ἔν ἀπο-
 λαύσας, αὐτοῦ τοῦ βασιλέως αἰδεσθέντος τὸν ἱερῶ-
 C τатων πάπαν καὶ τὴν ἀληθειαν. ἀντισέχθη δὲ Μη-
 νᾶς, ἀνὴρ εὐσεβέστατος, αὐχῶν μὲν πατρίδα τὴν 20
 κατ' Αἴγυπτον Ἀλεξανδρείαν, ἐκφυῖς δ' ἐνὸς τῶν ἐν
 ταύτῃ ἐπιφανῶν, καὶ λόγων οὐκ ὦν ἀνωμίλητος, καὶ
 μέλιστα γε τῶν θειοτέρων. οὕτω δὲ τῆς ἀρχιερω-
 σύνης Μηνᾶς ὁ θελὸς τυχαῶν ἢ μᾶλλον ἐκείνης εὐ-
 τυχησάσης αὐτόν, σύνοδον μερικὴν συγκροτᾷ σὺν 25
 τῷ πάπᾳ Ἀγαπητῷ, καὶ ἀναθέματα περιβάλλει Σευ-
 ῆρον καὶ Εὐτυχῇ καὶ Πέτρῳ καὶ τὸν Ἀλικαρνασ-
 σέα Ἰουλιανὸν καὶ τὸν Ἀνθιμον ὡς ἐκείνοις ὀρό-
 φρονα. ἔτι δ' ἐν τῷ Βυζαντίῳ διάγων ὁ ἱερώτατος
 πάπας Ἀγαπητὸς μετέλλαξε τὴν ζωὴν. ὁ μέντοι 30
 Μηνᾶς ἐπὶ δέκα καὶ ἔξ τὴν ἐκκλησίαν εὐσεβῶς
 D ἰδύνας ἔτη τὸν βίον κατέλυσε· καὶ ἀνήχθη εἰς τὴν

ἀρχιερατικὴν καθέδραν τῆς νέας Ῥώμης Εὐτύχιος,
 προστάς ὀρθοφρόνως τῆς ἐκκλησίας ἐνιαυτούς δυο-
 καίδεκα. ἐφ' οὗ καὶ ἡ πέμπτη συνήθροιστο σύνοδος
 τῶν ἐκατὸν ἐξήκοντα καὶ πέντε ἀγίων πατέρων, ὧν
 ἐξῆρχε Βυγίλιος πάπας Ῥώμης καὶ ὁ εἰρημένος Εὐ-
 τύχιος καὶ ὁ Ἀλεξανδρείας Ἀπολλινάριος. συνήθροι-
 στο δὲ κατὰ Ὠριγένους καὶ τῶν ἀλλοκότων ἐκείνου
 δοξῶν καὶ τῶν τὰ ἐκείνου πρεσβευσάντων Διδύμου
 καὶ Εὐαργίου, οἵτινες τῶν ψυχῶν προὔπαρξιν ἐδογ-
 μάζον καὶ τέλος τῆς κολάσεως ἔλεγον καὶ τῶν δαι-
 μόνων εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀποκατάστασιν καὶ ἑτερα PII 68
 λείονα, οὓς καὶ ἀναθέματι σὺν τοῖς αὐτῶν ὑπέβαλε A
 ὄγμασιν, ἀλλὰ καὶ τὸν Μοψουεστίας Θεόδωρον τὰ
 ἱεστορίου φρονοῦντα, ἣ μᾶλλον ἐκείνου γεγονότα
 ἰδίασκαλον, καὶ τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ παρόν-
 ρος ἐν τῇ συνόδῳ, καὶ συνευδοκοῦντος οἷς οἱ θεῖοι
 πατέρες ἐκεῖνοι θεοφιλῶς ᾤκονόμησαν. ἀλλὰ ταῦτα
 ἐν ταύτῃ συνήνεκτο. ὁ Βελισάριος δὲ εἰς Ἰταλίαν
 ἐπλεύσας πρῶτον μὲν πολιορκίᾳ λαμβάνει Νεάπο-
 λιν, εἶτα καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Ῥώμην ἐπιδημήσας, ὁμοῦ
 ἐν δυνάμει, ὁμοῦ δὲ καὶ τῇ τῶν ἀστῶν εὐνοίᾳ, γέ-
 νωνε καὶ ταύτης ἐντός· ὁ γὰρ τῶν Γότθων ἄρχων Θεο- WIII 56
 ἴτος ἐν Ῥαβέννῃ διάγων ἐτύγχανε. καὶ Μεδιόλανα δὲ
 πόλιν κατεσχέθη παρὰ Ῥωμαίων. τῶν δὲ Γότθων B
 ἱθις πολιορκουμένων αὐτὴν ὁ βασιλεὺς τὸν Ναρσὴν
 κατὰ δυνάμειος ἐπαρῆξαι τῷ Βελισαρίῳ ἀπέστειλεν.
 ὁ δὲ ὁ Ναρσὴς ἐκτομίας, ἄλλως μέντοι γενναῖός τε
 καὶ στρατηγικαύτατος καὶ τοῖς κρατούσιν ᾤκειωμένος.
 ἀήλῳσιν οὖν μὴ συμφωνοῦντες τούτῳ τῷ διττῷ στρα-
 γῳ, ὁ μὲν γὰρ Βελισάριος αὐτῷ τῶν κατορθωμά-
 των ἤθελε τὸ πᾶν ἐπιγράφεσθαι, ὁ δὲ γε Ναρσὴς
 κ' ἠνείχετο ὑπ' ἐκεῖνον τετάχθαι δοκεῖν, διηρέθη-

σαν, καὶ ὁ μὲν ἄλλη, ὁ δ' ἄλλη διατίθουν τὸν πόλε-
 μον, διὸ καὶ ἐσφάλησαν ἐν τισι. τῶν γὰρ Μεδιολά-
 νων οἱ ταῦτα φρουροῦντες βασιλικοὶ τῶν ἀναγκαίων
 ἐνδεῖαν προβαλλόμενοι τοῖς Γότθοις ἐξέστησαν, καὶ
 C τάχα καὶ εἰς μείζον τι κακὸν ἐτελεύτησεν ἂν ἡ ξυρὶς 5
 ἄμφοιν, εἰ μὴ ὁ βασιλεὺς τὸν Ναρσῆν διὰ γραμμά-
 των πρὸς ἑαυτὸν μετεστείλατο.

- 9 Ἐντεῦθεν μόνος αὐτῷ ὁ Βελισάριος στρατηγῶν
 πᾶσαν τὴν Ἰταλίαν καὶ τὰς αὐτῆς πόλεις ὑφ' ἑαυ-
 τὸν ἐποιήσατο καὶ τοσοῦτον τοῖς βαρβάρους καὶ φο- 10
 βερὸς καὶ ἐράσμιος γέγονεν ὥς τῆς σφῶν ἀρχῆς αὐ-
 τὸν ἀξιῶν καὶ βασιλέα ἱκετεύειν αὐτὸν γενέσθαι
 σφῶν καὶ ἑαυτοὺς καὶ τὰ σφέτερα πάντα ἀνατιθεμέ-
 νων αὐτῷ. ὁ δὲ "οὐκ ἂν ποτε ζῶντος Ἰουστινιανοῦ"
 ἔφη "βασιλεὺς αὐτὸς κληθῆναι ἀνέξομαι", ὥς περὶ 15
 τούτων ὁ Καισαρεὺς Προκόπιος, αὐτῷ τότε συστρα-
 τεύόμενος, ἔγραψεν. ἔντεῦθεν τοίνυν ἐπίφθορος
 D γεγωνὼς διαβάλλεται πρὸς τὸν βασιλέα ὥς βασιλείας 20
 ἐρῶν, καὶ ὅς αὐτὸν ἐκεῖθεν μετεκαλέσατο ὥς εἰς τὴν
 ἐρῶν στρατεύσοντα καὶ τὸν Μηδικὸν ἐμπιστευθησό- 25
 μενον πόλεμον. τελευτᾷ μέντοι καὶ ἡ Αὐγούστα
 Θεοδώρα, ἐπιβιοῦσα τῇ βασιλείᾳ ἔτη εἴκοσι πρὸς ἐνὶ
 καὶ μῆσι τρισί. τῆς δὲ μεγάλης ἐκκλησίας ἀπαρτι-
 σθείσης ἥδη καὶ καθιερωθείσης, συνέβη πεσεῖν ἐκ
 σεισμοῦ τὴν πρὸς ἀνατολὴν μεγάλην σφαῖραν τοῦ 35
 τοιούτου ναοῦ, ἣ πεσοῦσα τό τε κιβώριον τῆς ἀγίας
 τραπέζης καὶ αὐτὴν ἐκείνην τὴν παναγὴν τράπεζαν
 καὶ τὸν ἄμβωνα συνέτριψεν, ὅθεν λέγεται καὶ τὸν
 τροῦλον προστάξει τοῦ βασιλέως καθαιρεθῆναι, καὶ
 P II 69 αὐτῷ ἀνεγερθῆναι ἐπὶ πόδας εἴκοσι καὶ πέντε με- 40
 A

τεωρότερον καὶ καθιερωθῆναι παρὰ Εὐτυχίου πα-
 τριάρχου τὸ δεύτερον. ἐπὶ τούτου τοῦ βασιλέως καὶ
 τὸ κῆτος ἐάλω, ὃ εἰς πεντήκοντα καὶ ἐπέκεινα Βυ-
 ζαντίοις ἠνώχλει ἐνιαυτούς, ὃ πορφύριον ἐκάλουν,
 5 οὐκ αἰὲν μὲν φαινόμενον, ἀλλ' ἐκ διαλειμμάτων. ὅτε
 δ' ἐφαίνετο, πολλὰς μὲν τῶν νηῶν ὑποβρυχίους ἐτί-
 θει, πολλοὺς δὲ φθορᾶς αἰτιῶν ἀνθρώποις ἐγίνετο,
 καθ' οὗ πολλὰς μὲν ἐχρήσαντο μηχαναίς, πᾶσαι δ'
 ἔμμενον ἄπρακτοι, ἐάλω μέντοι δελφίνας διῶκον. οἱ
 10 μὲν γὰρ ἐκεῖνο φεύγοντες τῇ γῇ προσεπέλαζον, τὸ
 δὲ τὴν κατ' ἐκείνων ὁρμὴν οὐκ ἀνέκοπτεν, ἕως ἄγ-
 χιστά πη τῆς γῆς γεγονὸς ἰλύι βαθείᾳ καὶ τελματώ-
 δει ἐμπέπτωκεν. ἔνθα δὴ τῷ πηλῷ προσεπέπλαστο
 καὶ τοῦ τέλματος οὕτως ἔτι ἀναδύναι δεδύνητο. ὃ B
 15 τοῖς περιοίκις γνωσθὲν ὥπλισεν αὐτοὺς κατὰ τοῦ
 θαλαττίου τούτου θηρός, καὶ ἀξίνοις αὐτὸ συγκό-
 ψαντες καὶ πελέκασιν ἀπέκτειναν. εἰτα σχολίους τῶν
 ἀδρότερον τούτου ἐξάψαντες ζεύγεσι βοῶν αὐτὸ τῆς
 θαλάσσης ἐξείλκυσαν. ἦν δὲ τὸ μῆκος μὲν αὐτοῦ
 20 τριάκοντα πήχεων, ἐς δέκα δ' ἠρύφυνετο, ὥς ὁ Και-
 σαρεὺς Προκόπιος καὶ περὶ τούτου ἱστορήσεν. ἐν
 τοῖς χρόνοις τούτου τοῦ βασιλέως κατὰ τὸν αὐτὸν
 συγγραφέα καὶ τὰ τῶν Σηρῶν νήματα, ἣ μέταξα
 δηλαδὴ, παρὰ Ῥωμαίοις γίνεσθαι ἤρξατο. ἦγετο μὲν
 25 γὰρ ἐκ Περσῶν ὠνούμενον δι' ἐμπορῶν παρὰ Ῥω-
 μαίους τὸ τῆς μετᾶξης χρῆμα, οὐκ ἤδαισαν μέντοι
 οὕθ' ὅπως γένοιτο οὕθ' ὅτι νήματα σκωλήκων ἐστί.
 μοναχοὶ δὲ δύο τινὲς πρὸς τὸ Βυζάντιον ἐξ Ἰνδίας C
 ἀφικόμενοι τὴν ταύτης γένεσιν ἀφηγήσαντο, καὶ WIII 167
 30 ὑπισχνοῦντο κομίσαι τῶν σκωλήκων ἐκείνων γόνον

ῥά, ὄντα τὸν ὄγκον βραχύτατα, καὶ δεῖξαι Ῥωμαίοις
 ὅπως ἐκεῖνα ζωογονοῦνται θαλπόμενα καὶ εἰς σκώ-
 ληκας μεταμείβονται, καὶ ὅπως δημιουργοῦσι τὴν
 μέταξαν, τὴν φύσιν σχόντα διδάσκαλον. τούτους
 τοίνυν τοὺς μοναχοὺς ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς δω- 5
 ρεαῖς τε πρὸς τὸ παρὸν καὶ πρὸς τὸ μέλλον λαμ-
 πραῖς ὑποσχέσεσι πρὸς τὸ ἔργον ἐπέρρωσεν. οἱ δὲ
 τὰ τε τῶν Σηρῶν ῥὰ μετεκόμισαν εἰς Βυζάντιον καὶ
 εἰς σκώληκας ταῦτα μετήμειψαν κόπρῳ ἐνθήμενοι
 καὶ ταύτῃ θερμήναντες καὶ συκαμίνων ἔθρεψαν 10
 φύλλοις καὶ μέταξαν εἰργάσαντο δι' αὐτῶν, κάντεῦ-
 θεν τοῦ λοιποῦ τοῖς Ῥωμαίοις ἐγνώσθη ὅπως ἐργά-
 D ζοιτο μέταξα. ἐπιβουλῆς δὲ παρὰ πολλῶν μελετω-
 μένης μηνυθείσης τῷ βασιλεῖ, καὶ ὁ πατριάρχιος Βελι-
 σάριος κατηγορήθη μετέχειν αὐτῆς, καὶ ἀφείλετο μὲν 15
 ὁ βασιλεὺς τοὺς δορυφόρους αὐτοῦ ξύμπαντας, ἐκεῖ-
 νον δ' ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἀφῆκε τηρούμενον· τελευ-
 τήσαντος δὲ ἡ τούτου περιουσία τοῖς βασιλικοῖς ἀπο-
 νενέμητο θησαυροῖς. Ἰουστινιανὸς δὲ περὶ τὰ τε-
 λευταῖα αἰρέσει ἀλώσιμος γεγονώς τῇ τῶν Ἀφθαρ- 20
 τοδοκητῶν, οἱ οὐ φθαρτὴν τὴν σάρκα προσλαβεῖν
 τὸν κύριον, ἀλλ' ἄφθαρτον ἅμα τῇ προσλήψει εἶναι
 αὐτὴν δογματίζουσιν, οὕτω πιστεῖεν ἅπαντας ἔσπευ-
 δεν, ἀντιλέγοντα δ' αὐτῷ καὶ ἀντιδιατιθέμενον τὸν
 P Π 70 πατριάρχην Εὐτύχιον ὑπερόριον ἔθετο εἰς Ἀμάσειαν, 25
 A καὶ προεχειρίσθη πατριάρχης ὁ ἀπὸ σχολαστικῶν
 Ἰωάννης, Ἀντιοχείας ὢν ἀποκρισιάρχιος, ἐτελεύτησε
 δ' οὕτω φρονῶν Ἰουστινιανός, βασιλεύσας ἔτη τριά-
 κοντα καὶ ὀκτώ, μῆνας ἑπτὰ, ἡμέρας τρισκαίδεκα,
 τῷ ἀνεψιῷ αὐτοῦ Ἰουστίνῳ τὴν βασιλείαν καταλι- 30
 πών, ὃς κουροπαλάτης τετίμητο.

ἅπαντα περιδέξιος, τὴν γνώμην δὲ μεγαλόψυχος· ὃς
 εὐσεβῆς ὢν τοὺς παρὰ τοῦ Ἰουστινιανοῦ δομηθέντας
 ἐπεκόσμει ναοὺς καὶ τὰς ἀψίδας ἅμῃ τῷ νᾶϊ τῷ
 ἐν Βλαχέρναις προσέθετο ἐκ καινῆς, ὡς εἶναι τοῦτον
 5 σταυροειδῆ· καὶ τὸν ἐν τῷ Ὀρφανοτροφείῳ ναὸν B
 τῶν κορυφαίων Ἀποστόλων πολυτελῶς ἐδομήσατο,
 καὶ τὸν τῶν θείων Ἀναργύρων ναὸν ἐν τοῖς Βασι-
 λίσκον, καὶ τὸν τῆς ἀγίας καὶ πρωτομάρτυρος Θε-
 κλης, καὶ τὸν τοῦ Παλατίου Χρυσοτρίκλινον, καὶ τὸν
 10 μέγαν ἀγῶνὸν τοῦ Οὐάλεντος ἀνεκαίνισε, καὶ πλεί-
 ονα δ' ἕτερα. ἦν δὲ τούτου γαμετὴ Σοφία, ἣν καὶ
 Αὐγούστην ἔστεφεν, ἥς ὀνόματι καὶ τὸν λιμένα τῶν
 Σοφιῶν ᾠκοδόμησε καὶ βασιλεία πρὸ τῆς πόλεως,
 Σοφιανὰς δι' ἐκείνην καὶ ταῦτα καὶ τὸν τόπον κατο-
 15 νομάσας, ἐν οἷς καὶ ἐπίγραμμα παρὰ Ἀγαθίου ἐγέ-
 νετο τόδε·

ὀππόδι τεμνομένης χθονὸς ἄνδιχα πόντον ἀνοίγει C
 πλαγκτὸς ἀλικλύστων πορθμὸς ἐπ' ἡίωνων,
 χρῦσα συλλέκτρῳ τὰδ' ἀνάκτορα θῆκεν ἀνάσσει
 20 τῇ πολυκυνδίστῃ θεῖος ἄναξ Σοφίη.

ἄξιον, ὧ Ῥώμῃ μεγαλόκρατες, ἀντία σεῖο
 κάλλος ἀπ' Εὐρώπης δέρεται εἰς Ἀσίην.
 αὕτη ἡ βασιλὶς Σοφία ἀκριβωσαμένη πάντας τοὺς
 δανειστάς καὶ ὅσα τινὲς αὐτοῖς ὤφειλον εἶτε δι' ἐγ-
 25 γράφων ἢ καὶ δι' ἐνεχύρων, κατέβαλε μὲν αὐτοῖς τὰ
 δάνεια οἰκοθεν, ἔλαβε δὲ τὰ ἐνέχυρα καὶ τὰ ἐγγρα- D
 φα, καὶ τὰ μὲν ἐνέχυρα τοῖς δεσπόταις ἀπέδωκε, τὰ
 δ' ἐγγράφα ἐξηφάνισε. νοσεροῦ δὲ τυχῶν σώματος WIII68
 ὁ βασιλεὺς οὗτος, καὶ διὰ τοῦτο μὴ συνεχῶς προΐων,
 30 τοὺς ἀδικεῖν βουλομένους, ὡς μηδενὸς ὄντος τοῦ

ἐκδικουῦντος, ἀδεεστερόους ἐποίησε. καὶ ποτε προελ-
θὼν ἠνωχλήθη παρὰ πολλῶν ὡς ἀδικουμένων. γέ-
γονεν οὖν ἡ τῶν ἀδικουμένων ἐκδίκησις διὰ φρον-
τίδος αὐτῷ. φροντίζοντι δὲ περὶ τούτου πρόσεισί
τις ἐπαγγελλόμενος, εἰ ἑπαρχος γένοιτο καὶ κατὰ 5
πάντων αὐτῷ ἐξουσία δοθείη δι' ὠρισμένου καιροῦ,
μήτινα εὐρεθῇ τὸν ἀδικούμενον. ἤσθεις οὖν τῇ

- ΠΗ71 ὑποσχέσει ταύτῃ ὁ βασιλεὺς τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον
A προεχειρίσατο ἑπαρχον. ὁ δὲ προκαθίσας, προσελ-
θόντος αὐτῷ τινος καὶ αἰτιωμένου τῶν ἐπισημοτέρων 10
συγκλητικῶν ἕνα, μετεκαλέσατο τὸν αἰτιώμενον· ἀλλ'
οὐκ ἀπήντησεν ἐκεῖνος. εἶτα καὶ δεύτερον ἔθετο
μήνυμα πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ καὶ τούτου καταφρονήσας
εἰς τὸ βασιλικὸν ἀπήει συμπόσιον· ἔτυχε γὰρ κεκλη-
μένος πρὸς τοῦτο. ὡς δὲ τοῦτο ἔγνω ὁ ἑπαρχος, 15
ἀπῆλθε κάκεινος εἰς τὰ ἀνάκτορα, καὶ εὗρεν ἦδη
συνιστάμενον τὸ συσσίτιον, καὶ φησι πρὸς τὸν βασι-
λέα "ὑπεσχόμην σοι, βασιλεῦ, διὰ τόσου καιροῦ μη-
δένα καταλιπεῖν ἀδικούμενον· τοῦτο δὲ πάντως μοι
ἀνυσθήσεται, εἰ καὶ τὴν ἐκ τοῦ κράτους σου ἐπικου- 20
B ρίαν ἔχω καὶ τὴν ῥοπήν· εἰ δὲ μᾶλλον αὐτὸς τῶν
ἀδικούντων ἀντιποιῇ καὶ φιλῶς αὐτοῖς διακείμενος
συνεστιωμένους ἔχεις, οὐδέν μοι ἔσται ἀνύσιμον· ἢ
γοῦν μὴ μεταδίδου παρρησίας αὐτοῖς ἢ παῦσόν με
τῆς ἀρχῆς. καὶ ὁ βασιλεὺς, "εἰ αὐτὸς ἐγὼ εἰμί" φη- 25
σὶν "ἀδικῶν, ἐξανάστησόν με ἐντεῦθεν." αὐτίκα
τοῖνον ὁ ἑπαρχος τὸν αἰτιώμενον ἐκείνον ἐκ τῆς
πανδαισίας ἐξαναστήσας καὶ εἰς τὸ δικαστήριον κα-
ταστήσας καὶ τῷ κατ' αὐτοῦ λέγοντι συνδικάσας
αὐτόν, καὶ γνοὺς ἀδικοῦντα, ἐκείνον μὲν ἐκόλασε 30
ταῖς εἰς σῶμα πληγαῖς, τῷ δὲ ἀδικουμένῳ ἐκ τῆς
ἐκείνου ὑπάρξεως πολλαπλάσιον ἀποκατέστησε τὸ

ἀδικημα. ὁθεν δέισαντες οἷς ἦν προαίρεσις πλεονεκτική, τοῦ ἀδικεῖν ἀνεστάλησαν, καὶ τοῖς ἡδικημένοις εἰς συμβάσεις ἐχώρησαν. αἱ δὲ πρὸς Πέρσας σπονδαὶ ἐπὶ τούτου τοῦ βασιλέως ἐλύθησαν· δασμὸν γὰρ ἐνιαύσιον λίτρας πεντακοσίας τῶν Ῥωμαίων διδόντων αὐτοῖς, ἵνα τὰ σφίσιν ἀγγίθυρα τῆς Ῥωμαϊκῆς ἡγεμονίας ἀβλαβῇ φυλάσσωνται φρούρια, ὃ Ἰουστίνος οὗτος ἐπονείδιστον εἶναι τὸ φορολογεῖσθαι παρὰ Περσῶν Ῥωμαίους λέγων, ἐπέσχε τὸ χρυσίον.

10 διαπρεσβευσάμενος δὲ πρὸς Ἀρθέταν τὸν Αἰθιοπῶν βασιλέα ἐπεισεν αὐτὸν τὰ πλησιάζοντα τοῖς Αἰθίοψι τῆς τῶν Περσῶν ἐπικρατείας καταδραμεῖν καὶ λήσασθαι· διὸ καὶ αὐτίς μέσον Περσῶν καὶ Ῥωμαίων ἀνερρίπιστο πόλεμος. στρατηγὸν οὖν τῆς ἀνατολῆς

15 ὁ βασιλεὺς τὸν πατριῖον Μαρτῖνον προχειρισάμενος ἐπεμψε κατ' αὐτῶν, καὶ τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ συνέστη πόλεμος, καὶ πολλοὶ μὲν ἀμφοτέρωθεν ἐπεσον, νικῶσι δ' ὁμῶς Ῥωμαῖοι. ὁ δὲ τῶν Περσῶν κρατῶν Ὀρμίσδας Ἀρδαμάνην ἐπεμψε

20 μετὰ βαρείας δυνάμεως τὰ ὑπὸ Ῥωμαίους λήσασθαι· ὃς πολλὴν ἐπελθὼν χώραν Ῥωμαϊκὴν καὶ λείαν πλείστην ἐξ αὐτῆς ἡρπακώς, ἐπανῆλθε, τοῦ πατρικίου Μαρτίνου μὴ τολμήσαντος αὐτῷ ἀντεπεξελθεῖν. ἃ μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἐν συμφορᾷ ἐποιή-

25 σατο, καὶ τὸν μὲν Μαρτῖνον τὴν στρατηγίαν ἀφείλετο, Ἀρχελάῳ δὲ αὐτὴν ἐνεπίστευσεν, καὶ πρὸς Ὀρμίσδαν σπονδὰς ἔθετο αὐτίς. ἐκ δὲ τῆς διὰ ταῦτα λύπης νόσῳ φρενίτιδι περιπέπτωκεν, ἥλγει δὲ καὶ τοὺς πόδας. ἀμοιρῶν μέντοι γονῆς οἰκείας, ἐφθῆ

30 τὸν κόμητα τῶν ἐξουβίων Τιβέριον υἱοποιησάμενος καὶ Καίσαρα ἀνειπών. ἀνεθίς δὲ τῆς νόσου, προσεκαλέσατο τὸν πατριάρχην Εὐτύχιον, θανόντος

P II 72

A

γὰρ τοῦ ἀπὸ σχολαστικῶν Ἰωάννου, πάλιν οὗτος ἐπανήχθη καὶ εἰς τὸν θρόνον ἀποκατέστη τὸν ἀρχιερατικόν, συναθροίσας δὲ καὶ τὴν σύγκλητον καὶ τὸν WIII⁵⁹ κληρὸν τῆς ἐκκλησίας, βασιλέα τὸν Τιβέριον ἀνηγόρευσεν, ἐπ' ἀκροάσει πάντων αὐτῷ ἐντειλάμενος τὰ 5 πρὸς θεὸν εὐσεβεῖν, τοὺς ὑπηκόους εὐεργετεῖν, τοὺς ἀδικουμένους ἐκδικεῖν, τοῖς στρατιώταις μὴ ἐνδιδόναι πλεονεκτεῖν, μὴ μέγα ἐπὶ τῇ ἀλουργίδι φρονεῖν, B τοῖς εὐποροῦσιν ἀπολαύειν τῶν οἰκείων ἀνεπιφθόνως παραχωρεῖν, τοῖς μὴ ἔχουσιν ὡς δύνανται ἐπαρ- 10 κεῖν, τὴν βασιλίδαν καὶ πρῶν κυρίαν αὐτοῦ προσηκόντως τιμᾶν. ταῦτα παραινέσας καὶ συμβουλευσας ὁ Ἰουστίνος τῷ Τιβερίῳ ὁ μὲν ἐξέλιπε, βασιλεύσας ἕτη τρισκαίδεκα.

- 11 Τῷ δ' ἡ βασιλεία περιελέλειπτο, στεφθέντι ὑπὸ 15 Εὐτυχίου τοῦ πατριάρχου. ἔχων δὲ γαμετὴν ὁ Τιβέριος Ἀναστασίαν Αὐγούστην αὐτὴν ἀνηγόρευσεν, ἣ δύο αὐτῷ θυγατέρας ἐγένετο, Χαριτὴ καὶ Κωνσταντίναν. Σοφία δὲ ἡ πρῶν βασίλισσα τῶν ἀνακτόρων ὑπαπελθοῦσα εἰς τὰ ὁμώνυμα ἐαυτῇ κατοικήσθη βα- 20 C σίλεια, βασιλικὴν αὐτῇ τοῦ Τιβερίου δόντος ὑπερσίαν, ὡς οἰκεία μητρί. οὗτος ὁ αὐτοκράτωρ καὶ πρὸς Ὀρμίσδαν πρεσβείαν ἐποιήσατο, ἀνανεῶν τὰς σπονδὰς. ὁ δὲ τὴν ἀνανέωσιν οὐ προσήκατο· διὸ καὶ ὁ Τιβέριος πρὸς τὸν κατὰ Περσῶν πόλεμον πολ- 25 λὴν ἡτοίμαζε στρατιὰν καὶ Ἰουστινιανὸν τῶν ἐπισήμων τινὰ τῆς ἀνατολῆς προβάλετο στρατηγόν, ὃς ἐπὶ Πέρσας χωρήσας, ἐπεὶ πλησίον αὐτῶν ἐστρατοπεδεύσατο, εἰς λόγους ἤκε πρὸ παρατάξεως, καὶ ἔπεισεν αὐτοὺς σπείσασθαι Ῥωμαίοις ἐπὶ τριετίᾳ. 30 ἥδη δὲ τοῦ τρίτου παραρρυῖσκομένου ἐνιαυτοῦ Ὀρμίσδας ὁ τῶν Περσῶν ἀρχηγὸς σὺν ταῖς αὐτοῦ δυ-

νάμεσιν ἐπὶ τὴν Ἀρμενίαν χωρεῖ. τοῦτο εἰς δειλίαν D
 ἐνέβαλε τὰ ἐκεῖ Ῥωμαίων στρατεύματα. διαλεχθεῖς
 δὲ τούτοις ὁ σφέτερος στρατηγὸς θάρσος ἄπασιν ἐν-
 ποίησε, καὶ τὴν πρὸς Ὀρμίσδαν μάχην ὑπέστησαν,
 5 καὶ μέχρι μὲν τινος ταῖς ἐκ τόξων κεκρημένοι βολαῖς
 ἐδόκουν ὑπερτερεῖν τῶν Ῥωμαίων ταῖς ἀσπίσι κα-
 ταφραγνύντων ἑαυτοὺς καὶ μὴ ἀντεπεξιόντων. ἐπεὶ
 δ' ἔγνωσαν οἱ Ῥωμαῖοι ἤδη κεκενωσθαι τὰς φαρέ-
 τρας τοῖς ἐναντίοις, συνησπικότες ἀλλήλοις καὶ ἀλα-
 10 λάξαντες ἐννάλιον ἐπῆλθον τοῖς Πέρσαις κατὰ συ-
 στάδην, ἀγχεμάχοις ὅπλοις αὐτοὺς ἀμυνόμενοι. οἱ
 οὐδὲ πρὸς βραχὺ τὴν ὁρμὴν αὐτῶν ὑπομείναντες
 τρέπονται, καὶ ἀναιροῦνται μὲν οἱ πλείους· τὸ δὲ
 στρατόπεδον αὐτῶν διαρπάζεται· καὶ ἡ μὲν βασιλικὴ
 12 τοῦ Ὀρμίσδου σκηνὴ καὶ ἡ ἀποσκευὴ ἐκείνου πᾶσα P1173
 καὶ οἱ ἐλέφαντες τῷ βασιλεὶ ὑπεξήρηντο, τὰ δ' ἄλλα A
 τοῖς στρατιώταις εἰάθησαν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι πρὸς τὰ
 ἐνδότερα τῆς Περσίδος ἐχώρησαν, καὶ χώραν πολλὴν
 αὐτῆς ἐλήρισαντο. τότε καὶ τὸ τῶν Βλαχερνῶν λοε-
 20 τρὸν οἰκοδομεῖν ὁ Τιβέριος ἤρξατο καὶ πολλοὺς
 ναοὺς καὶ δημοσίους οἴκους, ξενωνάς φημι καὶ γη-
 ροκομεῖα, ἀνενέωσατο, καὶ τὸν Χρυσοτρίκλινον παρὰ
 Ἰουστίνου δομηθέντα προσεπεκόσμησεν. Εὐτυχίου
 δὲ τοῦ πατριάρχου ἐπὶ τέσσαρας ἐνιαυτοὺς τὸ δεύ-
 25 τερον τὸν θρόνον τῆς Βυζαντίδος κοσμήσαντος καὶ
 ἐκλελοιπότος, χειροτονεῖται πατριάρχης διάκονος τῆς
 μεγάλης ἐκκλησίας Ἰωάννης ὁ νηστευτής, ἀνὴρ λε-
 ρώτατος. τοὺς δ' εἰς τὴν βασιλίδαν τῶν πόλεων εἰσ-
 αχθέντας δοριαλώτους Πέρσας ἅπαντας μεταμφιάσας
 30 ὁ βασιλεὺς μεγαλοπρεπῶς εἰς τὰ οἰκεία ἀφῆκεν ἐπα- B
 νελθεῖν· οὓς ἀνελπίστως οἱ προσήκοντες θεασάμενοι
 ὑπερεθαύμασαν καὶ δι' ἐπαίνων τὸν βασιλέα πε-

ποίηντο. ἐπὶ τούτου τοῦ βασιλέως ὁ Χαγάνος ὁ τῶν
 Ἀβάρων ἀρχηγὸς ἡτήσατο σταλῆναι αὐτῷ οἰκοδό-
 μους, ἵνα αὐτῷ δομήσονται λοετρόν. σταλέντων δὲ
 γέφυραν παρὰ τὸν Δάνουβιν ᾠκοδόμησε, βιασάμενος
 πρὸς τοῦτο αὐτούς, ἵνα δι' αὐτῆς ἀπόνως περαιού- 5
 μενος τὴν ὑπὸ Ῥωμαίους ληΐζεται. ἔξ ἔθνικῶν δὲ
 πληθὺς ἐς χιλιάδας δώδεκα συνιστάμενον ἀθροίσας
 WIII60 νέων καὶ σφριγώντων ἀνδρῶν, ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ ὀνό-
 ματι τούτους συνεκρότησε στράτευμα, καὶ στρατηγὸν
 αὐτοῖς ἐπιστήσας Μαυρίκιον τὸν κόμητα τῶν φοιδε- 10
 C ράτων καὶ ὑποστράτηγον Ναρσῆν τὸν κουβικουλά-
 ριον ἐκπέπομφε κατὰ τῶν Περσῶν. πολέμου δὲ
 συρραγέντος, τὸ Ῥωμαϊκὸν ὑπερτέρησε στράτευμα
 καὶ πόλεις τῶν βαρβάρων καὶ πολλὴν χώραν ἀφεί-
 λετο. ὑποστρέψαντα δὲ τὸν Μαυρίκιον μετὰ τιμῆς 15
 ὁ βασιλεὺς ὑπεδέξατο, καὶ κηδεστὴν ἐπὶ τῇ θυγατρὶ
 Κωνσταντίνᾳ αὐτὸν ἐποίησατο. τὴν δ' ἑτέραν τὴν
 Χαριτῶ τῷ στρατηγῷ συνέξευξε Γερμανῶ, καὶ ἄμφω
 δὲ τετίμηκε Καίσαρε. νόσῳ δὲ φθινάδι περιπεσών,
 ἐν τῷ τριβουνάλῳ φοράδην ἐκκομισθεὶς ἐκεῖ τὸν 20
 οἰκεῖον γαμβρὸν Μαυρίκιον ἐναρρηθῆναι βασιλέα
 πεποίηκε παρουσία τοῦ πατριάρχου Ἰωάννου καὶ τῆς
 συγκλήτου βουλῆς. οὕτω δ' ὑπὸ τῆς νόσου κατείρ-
 D γαστο ὥς μηδὲ δύνασθαι τοῖς συνειλεγμένοις ὁμι-
 λῆσαι· διὸ καὶ διὰ γραφῆς τούτοις τὸ ἑαυτοῦ παρ- 25
 ἔστησε βούλημα. ὑποστρέψας δ' ἐκείθεν εἰς τὰ βα-
 σίλεια τὴν ζωὴν ἐξεμέτρησε, βασιλεύσας ἔτη τρία,
 μῆνας δέκα καὶ ἡμέρας ὀκτώ.

12 Ὁ δέ γε Μαυρίκιος τῆς τῶν κοινῶν διοικήσεως
 εἶχετο, στεφθεὶς ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Ἰωάννου τοῦ 30
 νηστευτοῦ. ἦν δέ, ὅτε τῆς αὐταρχίας ἐπέβη, ἐτῶν
 τεσσαράκοντα πρὸς τρισίν. ἐγράφετο δ' ἐν τοῖς

συμβολαίοις Μανυρίκιος ὁ καὶ Τιβέριος. Χαγάνος δὲ
 ὁ τῶν Ἀβάρων ἀρχηγὸς τὸ Σέρμιον χειρωσάμενος
 ἐξήτησε προστεθῆναι ταῖς ὀγδοήκοντα χιλιάσι ταῖς
 ἐτησίως αὐτῷ παρεχομέναις καὶ ἑτέρας εἴκοσι· καὶ
 5 ὁ βασιλεὺς εἰρηνεύειν ἐθέλων τὴν προσθήκην ταύ- P II 74
 τὴν ἐποίησεν. ὁ δὲ καὶ ἐλέφαντα ἤτησε, μήπω τὸ^A
 ζῶον ἰδών. τὸν μέλζονα τοίνυν ὦν εἶχεν ὁ βασιλεὺς
 αὐτῷ πέποιμφεν. ὁ δὲ Χαγάνος ἀπληστευόμενος ἢ
 προφάσεις τοῦ μὴ εἰρηνεύειν ζητῶν, ἑτέρας εἴκοσι
 10 χιλιάδας ταῖς ἑκατὸν προστεθῆναι ἀπήτησε. μὴ κα-
 ταδεξαμένου δὲ καὶ ταύτην τὴν προσθήκην τοῦ βα-
 σιλέως ἐστράτευσεν κατὰ Ῥωμαίων ἐκεῖνος, καὶ πό-
 λεις πολλὰς τοῦ Ἰλλυρικοῦ ἐχειρώσατο· ἠπέλκει δὲ
 καὶ τὸ Μακρὸν καταστρέψαι τεῖχος. στείλας οὖν
 15 πρέσβεις πρὸς τὸν βάρβαρον ὁ Μανυρίκιος σπονδὰς
 ἔθετο. ὁ μὲντοι Χαγάνος ἄπληστος καὶ ἄπιστος ὢν,
 δόλῳ κατὰ Ῥωμαίων ἐγίνετο, αὐτὸς μὲν ἡσυχάζων,
 ἔθνη δὲ τινὰ τῶν Σκλαβηνῶν παρασκευάσας τὴν B
 ὑπὸ Ῥωμαίους ληΐζεσθαι, οἳ καὶ μέχρι τοῦ Μακροῦ
 20 τεύχους πεφθάρκασιν. ὁ βασιλεὺς δὲ Κομεντίολον
 στρατηγὸν προβαλόμενος, καὶ δι' αὐτοῦ τοῖς βαρβά-
 ροις ἀθρόως ἐπεξελθὼν τῶν Ῥωμαϊκῶν αὐτοὺς ὀρίων
 ἀπήλασεν, ἀναιρεθέντων πολλῶν, καὶ τὴν λείαν ὄσσην
 ἔλαβον καὶ τοὺς αἰχμαλώτους ἐπανεσώσατο. Φιλιπ-
 25 πικῷ δὲ τὴν ἰδίαν συζεύξας ἀδελφὴν κατὰ Περσῶν
 αὐτὸν σὺν βαρεῖ στρατεύματι ἐξαπέστειλεν. ὁ δὲ
 ἄγχιστα τῇ Νισίβει γενόμενος κἀκειθεν ἐμβαλὼν τῇ
 Περσίδι, ἤλασεν ἐκεῖθεν λείαν πολλήν, καὶ ἐπανελ-
 θὼν τῇ τῶν Μήδων χώρα προσέβαλε, καὶ ταύτης
 30 οὐ μείω τινὰ ληισάμενος ἐπανῆκεν εἰς τὰ Ῥωμαίων.
 καὶ αὐτίς δὲ τοῖς Περσικοῖς ἐπελθὼν ὀρίοις ὁμοίως C
 εὐτύχησε. νοσήσας μὲντοι εἰς Μαρτυρόπολιν παρα-

γίνεται, κάκειθεν ἐπανῆκεν εἰς τὸ Βυζάντιον. ἐτέ-
 χθη δὲ τῷ Μαυρικίῳ υἱός, ὃν ὠνόμασε Θεοδόσιον.
 Φιλιππικὸς δὲ καὶ πάλιν κατὰ Περσῶν ἐξεστράτευσεν,
 WIII61 καὶ τὸ περὶ αὐτὸν στρατιωτικὸν ἠρώτησεν εἰ πρό-
 θυμοι τοῖς Πέρσαις εἶεν μαχέσασθαι. οἱ δὲ καὶ ὄρκοις ⁵
 τὸ πρόθυμον αὐτῶν ἐβεβαίουν. ὥς οὖν συνέβαλον
 τοῖς ἐναντίοις, μέχρι μὲν τινος ἀντείχον οἱ βάρβαροι·
 ἐπεὶ δὲ τοὺς ἵππους πλήττειν αὐτῶν ὁ στρατηγὸς
 τοῖς οἰκείοις παρεκελεύσατο, καὶ πολλοὶ τῶν ἵππων
 D πληττόμενοι ἐπιπτον, ἐτράπη τὸ Περσικόν, καὶ τὸ ¹⁰
 μὲν ἡττητο κραταιῶς καὶ πολὺ τούτου μέρος διέ-
 φθαρτο· οἱ Ῥωμαῖοι δὲ λαμπρῶς νενικήκασιν καὶ ζῶν-
 τας τῶν πολεμίων περὶ δισχιλίους συνέλαβον. Ὁρ-
 μίσδας δὲ ὁ τῶν Περσῶν ἀρχηγὸς Βαράμ προχειρι-
 σάμενος στρατηγὸν συμβαλεῖν Ῥωμαίοις ἐκέλευσεν. ¹⁵
 ὁ δὲ συμβαλὼν ἡττᾶται· ὁ γνοὺς Ὁρμίσδας γυναι-
 κείαν ἐσθῆτα στέλλει αὐτῷ καὶ τὴν στρατηγίαν
 ἀφείλετο καὶ τῷ ὑποστρατήγῳ αὐτοῦ διὰ γραφῆς
 ἐνετείλατο τὸν Βαράμ ἀνελεῖν. ὁ δὲ οἱ κακοῦ γέ-
 γονεν ἐννοήσας, γράμματα ὥς ἐξ Ὁρμίσδου αὐτῷ ²⁰
 σταλέντα ἐπλάσατο, ὁργὴν ἐμφαίνοντα κατὰ παντὸς
 τοῦ στρατεύματος, καὶ συναθροίσας αὐτὸ τά τε γράμ-
 PII 75 ματα εἰς ἐπήκοον ἀναγνωσθῆναι πεποίηκε καὶ αὐτὸς
 A

2 Ad haec C. B. Hasius ascripsit: „In cod. graeco Vati-
 cano 152 de istius filii nativitate haec Anonymi narrantur fol.
 141 recto, nescio an et aliunde nota: Κωνσταντῖνα ἡ γαμετὴ
 Μαυρικίου ἐγέννησεν υἱόν, ὃν ὁ Μαυρικός ἐπωνόμασε Θεο-
 δόσιον, ὡς πρωτότοκον αὐτοῦ υἱόν. τῶν οὖν βενέτων κραζόν-
 των Ἰουστινιανὸν καλεῖσθαι οἱ πράσινοι ἐκραζον Θεοδόσιον
 αὐτὸν καλεῖσθαι διὰ τὸ Θεοδόσιον τὸν βασιλεῖα ὀρθόδοξον γε-
 νέσθαι, καὶ πολλὰ ἔτη ζῆσαι· ἤρξαντο [in apogr. Haasii ἤξαν-
 το] οὖν οἱ βένετοι λέγειν οὕτως· ΤΑ ΔΩΡΗΘΕΝΤΑ ἘΤΗ
 ΤΩ· ἸΟΥΣΤΙΝΙΑΝΩ· ὁ θεὸς ΠΑΡΑΣΧΗ· ΣΟΙ ΕΝ ΕΙ-
 ΡΗΝΗ. ὅτι εἰσιν ἑ’ ἔτη καὶ πλείω. Eadem leguntur cod.
 Vat. 977 fol. 184 verso.“

αὐτοὺς ἀνεμίμνησκε τῆς ἀπηνείας Ὀρμίσδου καὶ τῆς
 ἀμότητος, καὶ διὰ τούτων ἀντᾶραι χεῖρας ἡρέθισε
 κατὰ τοῦ σφῶν ἀρχηγοῦ. ἐπελθόντες οὖν ἀθρόον
 αὐτῷ κατέσχον καὶ ἐνέβαλον εἰς εἰρκτήν. ὁ δὲ
 5 ὑποδέσθαι αὐτοῖς περὶ τῆς τῶν Περσῶν ἀρχῆς ἡξίου
 ἅττα τῷ ἔθναι γινώσκει συμφέροντα, καὶ συνεβού-
 λευε μὴ τὸν Χοσρόην υἱὸν αὐτοῦ ὄντα προκριθῆναι
 εἰς τὴν ἀρχήν, ἅπληστον ὄντα καὶ ἄδικον, ὑβριστήν
 τε καὶ ἀλαζονικώτατον, ἀλλ' ἕτερον υἱὸν αὐτοῦ προ-
 10 χειρισθῆναι τοῦ ἔθνους ἄρχειν. ἀντιπεσόντων δὲ
 τοῖς λόγοις τούτου ἐνίων τῶν ἐν ὑπεροχαῖς καὶ κατ'
 αὐτοῦ τοὺς Πέρσας ἐκμηνάντων, ὁ μὲν υἱὸς αὐτοῦ,
 ὃν εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκείνος προέκρινε, καὶ ἡ μήτηρ
 ἐκείνου ἐνώπιον αὐτοῦ ἀνηρέθη παρὰ τοῦ πλήθους,
 15 καὶ αὐτὸς δὲ ἐξεκόπη τὰ ὄμματα, καὶ οὕτω καθείρ- B
 χθη. ὁ δὲ γε Χοσρόης εἰς τὴν ἀρχὴν ἡρέθη παρὰ
 τοῦ ἔθνους παντός. καὶ μέχρι μὲν τινος φιλοφρόνως
 πρὸς τὸν πατέρα διέκειτο, τῆς μὲν φρουρᾶς οὐ λύ-
 σας αὐτόν, πᾶσαν δὲ θεραπείαν αὐτοῦ ἐκέλευε ποιού-
 20 μενος. ὁ δὲ οὐδὲν τῶν παρὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῷ στελ-
 λομένων προσίετο, ἀλλὰ καὶ ὕβρεσι μᾶλλον τὰς φι-
 λοφροσύνας ἡμείβετο. θυμῷ οὖν διὰ ταῦτα ληφθεὶς
 ὁ Χοσρόης, ῥοπάλοις ἐκέλευσε κατὰ τῶν λαγόνων
 τυπτόμενον τὸν πατέρα θανεῖν. τοῦτο μῖσος ἐγγε-
 25 νέσθαι τοῖς Πέρσαις κατὰ Χοσρόου ἐποίησε. ὁ δὲ
 κατὰ Βαράμ ἐξεστράτευσε, καὶ ὑποπτεύσας τινὰς
 τῶν παρ' αὐτῷ μεγιστάνων τῷ Βαράμ προσκείσθαι,
 ἀνεῖλεν αὐτούς. τοῦ δὲ στρατεύματος κατ' αὐτοῦ C
 στασιάσαντος, δείσας ἐκείνος μετὰ τινων ὀλίγων
 30 ἀποδιδράσκει, καὶ πρὸς Ῥωμαίους ἀφίκετο. ὁ μαθὼν
 ὁ Μαυρίκιος κελεύει τῷ στρατηγοῦντι τῆς χώρας
 ὑποδέξασθαι τὸν Χοσρόην βασιλικαῖς θεραπείαις καὶ

δεξιῶσεν. στέλλει δὲ Ναρσὴν μετὰ στρατευμάτων
 συμμαχῆσαι Χοσρόην καὶ ἀποκαταστήσαι αὐτὸν εἰς
 τὴν οἰκίαν ἀρχήν. συμβαλὼν τοίνυν ὁ Ναρσῆς τῷ
 Βαράμ νίκην ἤρατο περιφανῇ, πολλοὺς μὲν τῶν
 Περσῶν ἀνελών, ζωργήσας δὲ περὶ ἑξακισχιλίου, 5
 οὓς τῷ Χοσρόῃ προσήγαγεν· ὁ δὲ κατηκόντισεν
 ἅπαντας. ὅσοι δ' ἐν τοῖς ζωργηθεῖσιν ἦσαν τοῦ
 Τούρκων ἔθνους τῷ Βαράμ συμμαχοῦντες, τούτους
 D ἀνέπεμψεν εἰς Μαυρίκιον, ὧν πολλοὶ ἐπὶ τῶν μετώ-
 πων σταυροὺς ἔφερον, καταστιχθέντων αὐτοῖς τῶν 10
 ἐπισκυνίων εἰς τύπον σταυροῦ, καὶ μέλανος ἐγχεθέν-
 τος τοῖς στίγμασιν. οἱ περὶ τούτου ἐρωτῶμενοι ἔλε-
 γον πρὸ καιροῦ ἱκανοῦ λοιμῷ τὸ γένος αὐτῶν δια-
 φθείρεσθαι, τινὰς δὲ τῶν παρ' αὐτοῖς χριστιανῶν
 ὑποθέσθαι τοῦτο αὐτοῖς, καὶ μηδὲνα τῶν τοῦτο πε- 15
 ποιηκότων κινδυνεῦσαι ἐκ τοῦ λοιμοῦ. ὁ μὲν οὖν
 Βαράμ ἡττηθεὶς φυγῇ τὴν σωτηρίαν ἐπραγματεύσα-
 WIII62 το. ὁ δὲ Χοσρόης εἰς τὴν ἰδίαν ἀρχὴν καὶ χώραν
 ἐπανελήλυθε. λέγεται δὲ πρὸ τῆς νίκης, τοῦ στρα-
 τηγοῦ τῶν Ῥωμαίων ἄλλως διατιθέναι σκεπτομένου 20
 τὸν πόλεμον, τὸν Χοσρόην ἐνίστασθαι μὴ κατὰ τὸ
 δοκοῦν ἐκείνῳ συγκροτῆσαι τὴν μάχην, ἀλλ' ἄλλον
 PII76 ὑποτιθέναι τρόπον· τὸν δὲ στρατηγὸν ἀσύμφορον
 A εἶναι λέγειν τὸ οὕτω μαχέσασθαι, καὶ τὸν Χοσρόην
 τοῦ σκοποῦ μὴ μεθίεσθαι, ὥστε παροξυνθέντα τὸν 25
 στρατηγὸν ἀποσκάψαι πρὸς τὸν Χοσρόην, ἀστρατή-
 γητον αὐτὸν εἰπόντα καὶ ἁδᾷ πολεμικῶν παρατά-
 ξων. τὸν δὲ δηχθέντα ἐπὶ τοῖς σκώμμασιν, ὄντα δὲ
 καὶ ἐν γνώσει τῆς κατὰ τοὺς ἀστέρας κινήσεως, κἀν-
 τεῦθεν αὐχοῦντα γινώσκειν τὰ μέλλοντα, φάναι "εἰ 30
 μὴ ὑπὸ τῶν πραγμάτων ἐτυραννόμεθα, οὐκ ἂν
 ἐθάρσησας, στρατηγέ, τὸν μέγαν βασιλέα βάλλειν

τοῖς σκώμμασιν. ὅτι δὲ τοῖς παροῦσι μέγα φρονεῖς,
 ἄκουσον τί δῆτα τοῖς θεοῖς ἐς ὕστερον μεμελέτηται.
 ἀντικαταρρεύσει, εὖ ἴσθι, εἰς τοὺς Ῥωμαίους ὑμᾶς
 δεινά. ἔξεται δὲ τὸ Βαβυλώνιον φῦλον τῆς Ῥωμαί-
 5 κῆς χώρας τριττὴν κυκλοφορικὴν ἐβδομάδα ἐτῶν. B
 μετὰ δὲ τοῦτο πεμπταίαν ἐβδομάδα ἐτῶν Ῥωμαῖοι
 Πέρσας δουλαγωγήσετε.” τούτων δὲ διηनुσμένων
 τὴν ἀνέσπερον ἡμέραν ἐνδημῆσαι ἀνθρώποις. ἀλλὰ
 ταῦτα μὲν ταύτῃ. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ Μαυρίκιος τὸν
 10 υἱὸν Θεοδόσιον ἀνηγόρευσε βασιλέα, κατὰ τὸ πάσχα
 στεφθέντα ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Ἰωάννου. καὶ τὸν
 ναὸν τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα μαρτύρων πρῶην
 ἀρχθέντα κτίζεσθαι παρὰ Τιβερίου, ἀτελῇ δὲ κατα-
 λειφθέντα, αὐτὸς ἀνεπλήρωσεν. εἰρήνης δὲ γεγο-
 15 νυίας πρὸς Πέρσας, τὰς δυνάμεις ἐξ ἑώας ἐπὶ τὴν
 Θράκην μετήνεγκε, καὶ αὐτὸς ἐξῆλθε τῆς Βυζαντί-
 δος τὰ ὑπὸ τῶν βαρβάρων κατεστραμμένα θεάσα-
 σθαι. ὅτε καὶ ὁ ἥλιος ἐσκιάσθη, καὶ γυνή τις ἐν τῇ C
 Θράκῃ παιδίον ἔτεκεν οὔτε ὀφθαλμοὺς οὔτε βλέ-
 20 φαρα ἔχον οὔτε χεῖρας οὔτε βραχίονας, ἰχθύος δὲ
 οὐράειον πρὸς τῷ ἰσχύϊ προβεβλημένον. τοῦ μέντοι
 Χαγάνου τῇ Θράκῃ ἐπελθόντος μετὰ πλήθους ἀπεί-
 ρου ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατηγὸς Πρίσκος δείσας εἰς
 τὸ φρούριον Τζουρουλοῦ συνέκλεισεν ἑαυτόν. ὁ δὲ
 25 βάρβαρος πολιορκεῖν αὐτὸ ἡτοιμάζετο. τότε κατ-
 εστρατήγησεν ἐκείνου Μαυρίκιος τρόπῳ τριούτῳ·
 γράμμα πρὸς Πρίσκον συντίθησιν ἀντέχειν αὐτὸν
 παραινοῦν· μικρὸν γὰρ ὅσον τοὺς βαρβάρους μετ’
 αἰσχύνης ἀναχωρῆσαι. στέλλεσθαι γὰρ πλοῖα εἰς
 30 τὴν χώραν αὐτῶν σὺν στρατεύματι ληίσασθαι τὰς D
 οἰκίας αὐτῶν καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς παῖδας
 αὐτῶν δοριαλώτους ἐλεῖν. τοῦτο τὸ γράμμα δίδωστί

τινι, ἐπισκήψας αὐτῷ περιπεσεῖν τοῖς βαρβάροις ἐν τῷ πρὸς Πρίσκον δῆθεν πορεύεσθαι. οὐ γενομένου, τὴν ἐπιστολὴν ὁ βάρβαρος ἀναγνούς, καὶ δείσας περὶ τοῖς οἰκείοις, σπένδεται πρὸς Πρίσκον ἐπὶ δώροις ὀλίγοις, καὶ ἄπεισιν. ἔκτισε δὲ Φιλιππικὸς ἐν 5 Χρυσοπόλει μονὴν ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου, καὶ οἶκον ἐν ταύτῃ λαμπρότατον, ἵν' ἐν αὐτῷ τὸν Μαυρίκιον ὑποδέχοιτο.

13 Ὁ δὲ γε Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχης Ἰωάννης ὁ νηστευτῆς τὸν βίον λιπὼν πρὸς τὰς αἰδίους 10 μετέστη μονίς, κοσμήσας τὸν ἀρχιερατικὸν θρόνον

P II 77 ἐπὶ ἔτη τρισκαίδεκα καὶ ἐπέκεινα. προεχειρίσθη οὖν
A πατριάρχης Κυριακός, λερεὺς καὶ οἰκονόμος τῆς ἐκκλησίας τῆς μεγάλης. ὑφ' οὗ ὁ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ναός, ὃς τῆς διακονίσσης λέγεται, ᾠκοδόμηται. 15 καὶ Πέτρος ὁ τοῦ Μαυρικίου ὁμαίμων τὸν ναόν, ὃς τοῦ Ἀρεοβίνδου καλεῖται, τῇ Θεοτόκῃ ἀνήγειρε.

Σοφία δὲ ἡ βασιλὶς καὶ ἡ Αὐγούστα Κωνσταντῖνα

W III 63 στέμμα προσήνεγκαν τῷ βασιλεῖ λίθοις ὑπερφίμοις καὶ μαργάροις ὑπερφυέσι κεκοσμημένον. ὁ δὲ τοῦτο 20 λαβὼν ἀνέθετο τῷ Θεῷ, τῇ ἐκκλησίᾳ προσαγαγών. ὁ Χαγάνος μέντοι καὶ αὐθις πρὸς τὰ Ῥωμαίων ἐχώρησε. καὶ τούτῳ τῶν Ῥωμαϊκῶν στρατευμάτων ἀντιταττομένων, ποτὲ μὲν ἐκράτει, ἐνίοτε δ' ἡττήτο. ἐν μιᾷ δὲ ἡμέρᾳ υἱοὶ αὐτοῦ ἑπτὰ ἐκ νόσου λοιμικῆς 25

B καὶ πυρετοῦ ἐτελεύτησαν. Κομεντιόλον δὲ στείλας ὁ βασιλεὺς κατὰ Χαγάνου μετὰ πολυπληθοῦς στρατιᾶς λέγεται ἐντείλασθαι αὐτῷ προδοῦναι τοὺς ἐναντίους τὸ στρατιωτικὸν διὰ τινὰς στάσεις καὶ ἀταξίας τούτοις μνησικακῶν. καὶ συμβαλὼν τοῖς βαρβάροις 30 ἀσυντάκτως ὁ Κομεντιόλος, αὐτὸς μὲν μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν εἰς φυγὴν ἐτράπη, πρὸς τοῦτο προπαρ-

σκευασάμενος. τῶν δὲ λοιπῶν οἱ μὲν ἔπεσον, οἱ δ' ἐξωγήθησαν. εἶναι δὲ τοὺς ζωρηθέντας φασὶ περὶ δώδεκα χιλιάδας. καὶ ὁ Χαγάνος τῇ νίκῃ ταύτῃ ἐξογκωθείς, ἄχρι τοῦ Μακροῦ τείχους ἀφίκετο. συλ-
 5 λέξας δὲ ὁ βασιλεὺς λαὸν εἰς φυλακὴν τοῦ τείχους τούτους ἐκπέπομφεν. ἐκ δὲ τῆς λοιμικῆς νόσου οὐ μόνον οἱ τοῦ Χαγάνου υἱοί, ὡς εἴρηται, ἔθανον, ἀλλὰ καὶ πλῆθος τῶν Ἀβάρων πολὺ ὅθεν ἀθυμή-
 σας ὁ βάρβαρος ἔσπευθεν εἰς τὰ οἰκεῖα ἐπαναξεῦξαι.
 10 δηλοῖ οὖν τῷ Μαυρικίῳ ἐξωνήσασθαι τοὺς αἰχμαλώτους, ἐν ἑφ' ἐκάστῳ διδόντι νόμισμα. ὁ δὲ βασιλεὺς οὐ κατένευσε. καὶ ὁ Χαγάνος ἤτησε λαβεῖν εἰς ἕκαστον τῶν αἰχμαλώτων ἀνὰ ἡμισυ τοῦ νομίσματος. ὁ δὲ οὐδὲ οὕτως τοὺς ἀλόντας ἠθέλησε
 15 πριάσθαι, τὸ μὲν τι ἐκ φειδωλίας, ἥτητο γὰρ χρημάτων, τὸ δέ τι τοῖς στρατιώταις μνησικακῶν. ἐκμανεῖς οὖν ὁ βάρβαρος πάντας ξίφεσιν ἐξεθέρισε, καὶ ἀνέξεν. ἐντεῦθεν πᾶσι μῖσος κατὰ τοῦ βασιλέως ἐφύετο καὶ πρὸς πάντων ἐλοιδορεῖτο. ὁ δὲ D
 20 στρατὸς κατὰ Κομεντιόλου ἀναφορὰν ἐποιήσατο, ὡς προδόντος ἐν τῷ πολέμῳ τὸ στρατιωτικόν. τοῖς δὲ τὴν ἀναφορὰν ταύτην ποιουμένοις συνῆν καὶ ὁ στρατιώτης Φωκάς, καὶ ἀναιδῶς τῷ βασιλεῖ διελέγετο, ὡς τυπτηθῆναι παρὰ τινων. ὁ δὲ βασιλεὺς μὴ προσ-
 25 χῶν τοῖς κατὰ τοῦ Κομεντιόλου αἰτιάμασιν ἀπράκτους τοὺς αὐτὸν αἰτιωμένους ἀπέπεμψε. λιτανεύοντος οὖν τοῦ βασιλέως στάσις ἠγέρθη παρὰ τοῦ δήμου, καὶ λίθοι κατ' αὐτοῦ παρὰ τινων ἠκοντίσθησαν ὧν ζήτησιν ὁ βασιλεὺς ποιησάμενος, καὶ τινας
 30 εὗρηκώς, ἐκόλασε. τῷ γε μὴν υἱῷ αὐτοῦ Θεοδοσίῳ κατηγγύησε τὴν θυγατέρα Γερμανοῦ πατρικίου, τοῦ πατριάρχου Κυριακοῦ τὴν ἐπὶ τῷ γάμῳ πληρώσαν-

P II⁷⁸ τος τελετήν. μοναχὸς δέ τις ξίφος κατέχων γυμνὸν
 A ἀπὸ τοῦ Φόρου μέχρι τῆς Χαλκῆς προελήλυθεν, ἐν
 φόνῳ μαχαίρας λέγων τεθνήξεσθαι τὸν Μαυρίκιον.
 ὁ δὲ βασιλεὺς τὸ ἐπὶ τοῖς αἰχμαλώτοις ἀνόμημα ἀνα-
 λογισάμενος, ἰκέτευσεν τὸν θεὸν ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ 5
 τὴν ὑπὲρ τούτου δίκην ἐκτίσαι, καὶ πανταχοῦ διε-
 πέμψατο, ἀξιῶν πάντας τοῦτο αἰτεῖν τὸν θεόν. φή-
 μης δὲ κρατούσης ὅτι τοῦ μέλλοντος αὐτὸν διαδέξα-
 σθαι ἐκ τοῦ φθι στοιχείου τὸ ὄνομα ἄρχεται, τὸν
 γαμβρὸν αὐτοῦ Φιλιππικὸν τοῦτον ᾤετο εἶναι. καὶ 10
 ἦν αὐτῷ δι' ἱποψίας ὁ ἄνθρωπος, καὶ διομνύμενος
 μήποτε τι κατὰ νοῦν τοιοῦτον βαλέσθαι, οὐκ ἔπει-
 θεν. ὅναρ δὲ ποτε τῷ βασιλεῖ θεαθὲν τὴν κατὰ τοῦ
 B Φιλιππικοῦ ἔλυσεν ὑποψίαν. τὸ δ' ὄναρ, ἐδόκει
 πλῆθος παρεστάναι πολὺ τῷ ἄνωθεν τῆς Χαλκῆς 15
 πύλης τοῦ σωτήρος Χριστοῦ ἐκτυπώματι καὶ κατα-
 βοᾶν τοῦ βασιλέως, φωνὴν δ' ἐκ τῆς εἰκόνης γενέ-
 σθαι, παραστῆναι καὶ τὸν Μαυρίκιον, καὶ τὸν αὐ-
 W III⁶⁴ τίκα ἀχθῆναι, καὶ ἐρωτᾶσθαι ὅποι βούλεται τὴν ἐκ-
 τισιν ἀποδοῦναι τοῦ ἀνομήματος οὐ καὶ εἰς τοὺς 20
 αἰχμαλώτους εἰργάσατο, ἐν τῷ νῦν αἰῶνι ἢ ἐν τῷ
 μέλλοντι. τὸν δὲ "ἐνταῦθα" φάναι, "φιλάνθρωπε δέ-
 σποτα"· καὶ ἀκοῦσαι φωνῆς λεγούσης "παράδοτε
 γοῦν αὐτὸν παγγενῇ Φωκᾷ τῷ στρατιώτῃ". διυπνι-
 σθεῖς τὸν ἐκ τῆς ἀγωνίας ὁ βασιλεὺς, καὶ τὸν 25
 Φιλιππικὸν μετακαλεσάμενος, πρῶτα μὲν συγγνώμην
 C ἤτει, ὡς μάτην ὑπονοῶν κατ' αὐτοῦ, εἶτα ἤρετο εἰ
 ἐν τοῖς Ῥωμαῖκοῖς τάγμασιν οἶδε στρατιώτην Φω-
 κᾶν. ὁ δὲ εἰδέναι ἀνταπεκρίνατο, καὶ τοῦτον εἶναι
 τὸν πρὸ μικροῦ σταλέντα παρὰ τῆς στρατιᾶς, "ὅς σοι 30
 καὶ ἱταμώτερον διελέγετο". καὶ ὁ βασιλεὺς οἷός ἐστιν
 ὁ ἀνὴρ τὴν ἡλικίαν καὶ τὸ ἥθος προσήρετο· καὶ ὁ

Φιλippiκὸς νέον εἶναι τὸν Φωκᾶν εἶπε, τὸν δὲ τρό-
 πον θρασὺν καὶ δειλόν. πρὸς τοῦτο δὲ ὁ βασιλεὺς
 ἀντεφθέγγετο "εἰ δειλὸς καὶ φονεὺς", καὶ διηγῆσατο
 τὸ ὄναρ αὐτῷ. ἐφάνη δὲ τότε καὶ κομήτης ἀστὴρ ὁ
 λεγόμενος ξιφίας. τῷ γοῦν ἀδελφῷ αὐτοῦ Πέτρῳ
 στρατηγοῦντι τότε ἐπιστέλλει ὁ βασιλεὺς διαβάντι
 τὸν Ἰστρον μετὰ τῆς στρατιᾶς ἐκεῖθεν αὐτῇ τὰ πρὸς D
 τὴν χρεῖαν πορίζεσθαι. ἦν δὲ τοῦτο διὰ φιλαργυ-
 ρίαν οἰκονομούμενον, ἵνα ληξόμενον τὸ ὀπλιτικὸν
 10 ἀποτρέφοιτο καὶ αὐτὸς κερδήσοι τὸ στρατιωτικὸν
 σιτηρέσιον. τοῦτο στάσιν τῇ στρατιᾷ ἐνεποίησε, καὶ
 αὐτίκα βασιλεὺς παρ' αὐτῶν ὁ Φωκᾶς ἀνηγόρευτο·
 ἐτύγγανε δ' ὢν ἐκατόνταρχος. ὁ δὲ στρατηγὸς Πέ-
 τρος τοῦτο μαθὼν, ἔφυγε, καὶ τῷ βασιλεὶ αὐτάγγε-
 15 λος τοῦ γεγονότος ἐγένετο. ὁ δὲ καὶ τῶν ἐν τῇ πό-
 λει στασιαζόντων ὑπεξῆλθε τῶν ἀνακτόρων, καὶ
 δρόμῳ ἐμβεβηκὼς μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν
 τέκνων ἀπέδρα· τὸν δὲ υἱὸν αὐτοῦ Θεοδοσίον πρὸς
 Χοσρόην ἀπέστειλεν, ἵνα ἀπομνημονεύσας ἐκεῖνος
 20 τῶν παρὰ Μαυρικίου γενομένων αὐτῷ κάκεινος εἰς
 αὐτὸν τὰ ἴσα ἐνδείξῃται. ὥς δ' ἐγνώσθη τῷ πλήθει P1179
 ἢ τοῦ βασιλεύοντος ὑποχώρησις, καὶ τὴν στάσιν ἐπὶ A
 μεῖζον ἦρε καὶ τὸν Μαυρίκιον δυσφημείσθαι διὰ τῆς
 ἀγορᾶς παρεσκεύασεν.
 25 Ἦδη δὲ τοῦ Φωκᾶ μὴ πόρρω τῆς Βυζαντίδος 14
 τυγχάνοντος, οἱ τοῦ δήμου τῶν Πρασίνων ἐξήσαν
 εὐφημοῦντες αὐτόν. ὃς σὺν αὐτοῖς ἐν τῷ Ἐβδόμῳ
 παρὰ γενόμενος ἐκεῖ παρὰ τοῦ πατριάρχου ταινιοῦ-
 ται τὴν κεφαλὴν· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὰ βασίλεια καὶ
 0 τὴν γυναικα Λεοντίαν Αὐγούστιαν εὐθὺς ἀνηγόρευ-
 σε τῶν δήμων παρόντων· ὅτε διὰ τόπους, ἐν οἷς
 ἴσταντο, ἀμφιβολίας γενομένης τοῖς Πρασίνοις καὶ

- τοῖς Βενέτοις, στασιάζειν ἤρξαντο κατ' ἀλλήλων.
- B πέμψας δέ τινας ὁ Φωκάς κατευνάζειν αὐτοῖς τὴν
 στάσιν ἐπεχείρει. ἐνὸς οὖν τῶν σταλέντων τὸν τῶν
 Βενέτων ὑβρίσαντος δῆμαρχον καὶ τοῦτον ὠθήσαν-
 τος, μὴ ἐνεγκόντες οἱ τοῦ δήμου τοῦτο ἔκραζον 5
 "ἄπιθι, μάθε κατάστασιν, ὁ Μαυρίκιος ξῆ." ἐντεῦθεν
 ὁ τύραννος εἰς τὸν τοῦ Μαυρικίου φόνον ἠρέθιστο,
 καὶ ἀχθέντος εἰς τὸν ἐν Χαλκηδόνι τοῦ Εὐτροπίου
 λιμένα, προακηρέθθησαν ἐπ' ὅψεσιν αὐτοῦ οἱ παῖδες
 αὐτοῦ. ὁ δὲ "δίκαιος εἰ, κύριε, καὶ εὐθεις αἱ κρί- 10
 σεις σου", ἐφ' ἐκάστῳ ἐφθέγγετο, γενναίως φέρων
 τὴν συμφορὰν. ἔδειξε δὲ μᾶλλον τὴν τοῦ ἀνδρὸς
 γενναιότητα καὶ τὸ φέρειν εὐγνωμόνως τὸν πειρα-
 C σμὸν ὕστατον αὐτοῦ παιδίον καὶ ὑπομάχιον· τῆς
 γὰρ αὐτὸ τιθηνούσης, ἵνα μὴ πάντῃ τὸ γένος τοῦ 15
 Μαυρικίου ἐξόληται, ὑποκλεψάσης τὸ τιθηνούμενον,
 ἀντιδούσης δὲ τὸ οἰκεῖον πρὸς τὴν σφαγὴν, ὁ Μαυ-
 ρίκιος τὸ ἑαυτοῦ ἐνεχθῆναι ἐξήγησεν. εἶτα καὶ αὐ-
 WIII165 τὸς μεγαλοψύχως ἐδέξατο τὴν σφαγὴν. λέγεται δὲ
 καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Θεοδόσιον ἀπιόντα πρὸς Χοσ- 20
 ρόην κατασχεθῆναι, καὶ ἀχθέντα πρὸς Φωκᾶν ἀναι-
 ρεθῆναι καὶ τὴν βασιλίσσαν Κωνσταντῖναν καὶ τὰς
 τρεῖς θυγατέρας αὐτῆς καὶ ταφῆναι ἐν τῷ ναῷ τοῦ
 ἁγίου Μάμαντος, τῷ πλησίον τοῦ τείχους, ὃν ἔκτισε
 Φαρασμάνης ἐκτομίας, ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος γεγωνῶς 25
 D Ἰουστινιανοῦ. ἐπεγράφησαν δὲ τῷ τάφῳ αὐτῆς τὰ
 ἠρωελεγεῖα ταῦτα·
- ἃδ' ἐγὼ ἢ τριτάλαινα καὶ ἀμφοτέρων βασιλῶν
 Τιβερίον θυγάτηρ, Μαυρικίου δὲ δάμαρ,
 ἢ πολύπαις βασίλεια καὶ ἢ δόξαν λελαχοῦσα 30
 ὥς ἀγαθὸν τελέθει καὶ πολυκοιρανίῃ,
 κεῖμαι σὺν τεκέεσσι καὶ ἡμετέρῳ παρακοίτῃ

δῆμον ἀτασθαλίῃ καὶ μανίῃ στρατιῆς.
 τῆς Ἑκάβης ἔτλην πολὺ χεῖρονα τῆς τ' Ἰοκάστης,
 αἰαὶ τῆς Νιόβης ἔμπνοός εἰμι νέκυς,
 ναι ναι τὸν γενέτην, τί μάτην τὰ νεογνὰ ἔκτειναν
 5 ἀνθρώπων κακίης μηδὲν ἐπιστάμενα.
 ἀμετέροισι πετάλοισι κατάσκιος οὐ νέα Ῥώμῃ·
 ῥίξα γὰρ ἐκλάσθη Θρηικίοις ἀνέμοις.
 ἔθανε δὲ Μαυρίκιος ἐτῶν ἑξήκοντα καὶ τριῶν, εἴκοσι P II 80
 βασιλεύσας ἐνιαυτούς. Φωκᾷ δὲ κρατήσαντος, ὁ ^A
 10 Ναρσῆς ἀπεστάτησε καὶ κατέσχε τὴν Ἑδεσσαν. προσ-
 τάξει δὲ Φωκᾷ Γερμανὸς τῷ Ναρσῇ ἀντιμαχεσάμε-
 νος συμμαχουμένῳ παρὰ Χοσρόου ἡττήθη· καὶ πλη-
 γαῖς μεθ' ἡμέρας τέθνηκε. μετὰ δὲ ταῦτα καταφυ-
 γὼν εἰς τὴν Ἱερὰν πόλιν Ναρσῆς, καὶ παρὰ τοῦ
 15 ἀδελφοῦ τοῦ Φωκᾷ τοῦ μαγίστρου Δομεντζιόλου
 πίστεις ἐνόρκους λαβὼν, πρὸς Φωκᾶν ἀπεστάλη. ὁ
 δὲ μηδὲν τοὺς ὄρκους ὑποσταλὲς πυρὶ αὐτὸν παρα-
 δέδωκεν. οὗτος ὁ Ναρσῆς τὸν τοῦ ἀγίου Παντελεή-
 μονος ναὸν ἐδομήσατο καὶ τὸν τῶν ἀγίων μαρτύ-
 20 ρων Πρόβου, Ταράχου, καὶ Ἀνδρονίκου, καὶ τὸν
 ἐκεῖ ξενῶνα. οὐ τοῦτον δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸν B
 ἀδελφὸν Μαυρικίου Πέτρον ἀνείλε, καὶ Γερμανὸν
 τὸν πενθερὸν Θεοδοσίου τοῦ υἱοῦ Μαυρικίου καὶ
 τὴν θυγατέρα τοῦ Γερμανοῦ καὶ πᾶσαν τὴν Μαν-
 25 ρικίου συγγένειαν. Φιλιππικὸς δὲ κείρεται κληρικὸς,
 καὶ εἰς τὴν αὐτοῦ μονὴν ἐν Χρυσοπόλει διέτριβε.
 καὶ ἄλλους δὲ πολλοὺς ἔκτεινεν ὁ Φωκᾶς καὶ ποι-
 ναῖς ἀπηνέσειν ἐκόλαξε. Κυριακοῦ δὲ τοῦ πατριάρχου
 ἐκλιπόντος μετὰ ἐνιαυτοῦς ἑνδεκα ἑξότου προεχειρί-
 30 σθη, πατριάρχης ἐγένετο Θωμᾶς σακελλάριος καὶ
 τῆς μεγάλης ἐκκλησίας διάκονος. πολυειδῆ μέντοι
 τότε κακὰ τοὺς Ῥωμαίους κατέλαβεν. ἐν μὲν γὰρ

τῇ ἐφ' ἧς Πέρσαι τὴν Συρίαν καὶ Παλαιστίνην καὶ
 C Φοινίκην ὑφ' ἑαυτοὺς ἐποίησαντο. τὴν Ἀρμενίαν
 δὲ καὶ Καππαδοκίαν καὶ τὴν Παφλαγονίαν καὶ Γα-
 λατίαν κατέδραμον, καὶ μέχρι Χαλκηδόνος προήλ-
 θοσαν, ἅπαντα ληξιόμενοι. ἐν δὲ τῇ Εὐρώπῃ Ἄβα- 5
 ροι τὴν Θράκην ἐδήωσαν καὶ τὰ Ῥωμαϊκὰ στρατό-
 πεδα, ἃ ἐν ἀμφοτέροις ἦσαν τοῖς τμήμασι, διεφθάρη-
 σαν, καὶ ἄλλως δὲ πολλὴ τῶν ἀνθρώπων θνήσκει
 ἐγένετο καὶ ἀφορία καρπῶν καὶ ζώων φθορὰ ἐκ
 βαρυτάτων χειμῶνων. ἐπὶ πᾶσι δὲ ὁ ἀλάστωρ Φω- 10
 κᾶς ἐν ἵππων ἀμίλλῃ τῶν δῆμων πρὸς αὐτόν τι
 ἀποσκωψάντων ἐκμανεῖς, πολλοὺς μὲν ἀνείλε, πολ-
 λούς δὲ ἠκρωτηρίασεν, ἐνίοις μέντοι καὶ κατεπόν-
 D τωσε, πλείστους δὲ καὶ τῷ ἐπάρχῳ παρέδωκεν, ἵνα
 κολάσῃ αὐτούς, οἳ ἐν τῷ πραιτωρίῳ καθειρχθῆσαν. 15
 οἳ δὲ ὄχλοι ὁμοῦ γενόμενοι ἐνέπρησαν τὸ πραιτώριον,
 καὶ οἳ καθειργμένοι διέφυγον. Ἑβραῖοι δὲ στασιά-
 WIII66 σάντες ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ χριστιανῶν ἀνείλον τῶν
 Ἀντιοχέων πολλοὺς, καὶ αὐτὸν δὲ τὸν πατριάρχην
 τῆς πόλεως Ἀναστάσιον, καὶ τὸν νεκρὸν αὐτοῦ 20
 κατέκτανσαν ἐν τῇ ἀγορᾷ. στείλας δὲ ὁ Φωκᾶς οὓς
 μὲν ἀνείλεν, οὓς δὲ ἠκρωτηρίασε καὶ τῆς πόλεως
 ἐξεδίωξεν. ὁ μέντοι πατριάρχης ἐπὶ τρεῖς ἔτη καὶ
 μῆνας δύο τῆς ἐκκλησίας προστὰς ἐτελεύτησε, καὶ
 ἀντεισήχθη Σέργιος, τῆς μεγάλης ἐκκλησίας διάκο- 25
 νος. τὴν θυγατέρα δὲ ὁ Φωκᾶς Δομνεντίαν Πρίσκῳ
 PII81 τῷ στρατηλάτῃ συνέβευξε, καὶ μετὰ τοὺς γάμους
 A ἱππικὸν ἀγῶνα ἄγων ἐθεάσατο σὺν ταῖς αὐτοῦ εἰ-
 κόσι καὶ τοῦ Πρίσκου καὶ τῆς αὐτοῦ γυναικὸς Δο-
 μνεντίας ἱσταμένας εἰκόνας, καὶ ἐκμανῆς γεγυνώς 30
 ἐκτμηθῆναι τοὺς δημάρχους ἐκέλευσε. δεηθέντων
 δὲ τῶν δῆμων, μόλις ἀφῆκεν αὐτούς. ἐκ ταύτης οὖν

τῆς αἰτίας ὁ Πρίσκος δεθοικῶς περὶ τῇ ζωῇ, ἅμα δὲ
 καὶ τὴν κατὰ πάντων τοῦ Φωκᾶ τυραννίδα μισῶν,
 ἐξήτει καταλῦσαι τὸν τύραννον. ὦν δὲ ὁ Φωκᾶς
 γυναικομανὴς τε καὶ μέθυσος καὶ ὤμος καὶ αἰμοχα-
 ρῆς, ἐμισήθη παρὰ πάντων. καὶ στρατηγοῦντος ἐν
 5 Ἀφρικῇ καὶ Λιβύῃ Ἡρακλείου τοῦ πατρὸς τοῦ βασι-
 λεύσαντος μετέπειτα Ἡρακλείου οἱ τῆς συγκλήτου
 καὶ αὐτὸς ὁ Πρίσκος ὁ στρατηλάτης διεπέμποντο
 πρὸς αὐτόν, δεόμενοι ἀπαλλαγῆναι τῆς τυραννίδος
 10 Φωκᾶ. ἦν δὲ τῷ εἰρημένῳ στρατηγῷ Ἡρακλείῳ B
 ὑποστράτηγος Γρηγορᾶς τις τῶν ἐπισήμων. οὗτοι
 γοῦν ἄμφω συμπνεύσαντες, στέλλουσι κατὰ τοῦ τυ-
 ράννου τοὺς ἰδίους υἱοὺς, ὁ μὲν Ἡράκλειος τὸν
 Ἡράκλειον πολλαῖς ναυσὶ καὶ πλήθος στρατιωτῶν
 15 πλοῖζόμενον, ὁ δὲ πατρίκιος Γρηγορᾶς τὸν Νικήταν
 πεξοποροῦντα σὺν ἱππόταις πολλοῖς καὶ πεζῇ στρα-
 τιᾷ, ἐπὶ συνθήκαις τοῦ τὸν προκαταλαβόντα τὴν
 ὑπερκειμένην τῶν πόλεων καὶ καθελόντα τὸν τύ-
 ραννον τῆς βασιλείας ἀξιοθήσεσθαι. ταῦτα μαθὼν
 20 ὁ Φωκᾶς τὴν τοῦ Ἡρακλείου μητέρα καὶ τὴν μνη-
 στήν Εὐδοκίαν, ἣν ἐξ Ἀφρικῆς ἐμνηστεύσατο, θυ-
 γατέρα οὖσαν τοῦ τῆς χώρας ἐκείνης πρωτεύοντος,
 κατασχὼν κατέκλεισεν ἐν μονῇ. προκατέλαβε τοίνυν C
 Ἡράκλειος καὶ προσώρμισε τῷ λιμένι τῶν Σοφιῶν,
 25 καὶ μάχης συγκροτηθείσης ὑπερέσχε τῶν τοῦ Φωκᾶ.
 συνήργητο γὰρ καὶ ὑπὸ τοῦ Κρίσπου τὴν τοῦ ἐπάρ-
 χου τότε μετιόντος ἀρχήν. Φώτιος δὲ τῶν ἐπιφανῶν
 ὑπάρχων, οὗ τὴν γυναῖκα ὁ τύραννος βίᾳ ἐμοίχευ-
 σε, σὺν πλήθει στρατιωτῶν καταλαβὼν τὰ βασίλεια,
 30 κατέσπασε τοῦ θρόνου τὸν τύραννον· οἱ γὰρ περὶ
 αὐτὸν ἀπογόνοντες τῶν βασιλείων ὑπανεχώρησαν,
 καὶ ἀποδύσας τὴν πορφυρίδα φαιὰν ἐσθῆτα ἐνέδυσε

καὶ δέσμιον τῷ Ἡρακλείῳ παρέστησεν. ὁ δὲ ἰδὼν αὐτὸν ἔφη "οὕτως, ἄθλιε, τὰ τῆς πόλεως διώκησας
D πράγματα"; καὶ ὁ Φωκάς ἀπονοία ἀτόχος ὢν ἀπε-
κρίνατο "σὺ δὲ κρείττονως μᾶλλον διοικήσεις αὐτά;"
ὀργισθεὶς δὲ ὁ Ἡράκλειος λὰξ ἐκείνῳ ἐνέθορε καὶ 5
ἐκτμηθῆναι προσέταξεν. οἱ μὲν οὖν αὐτίκα αὐτὸν
ἀναιρεθῆναι ἰστόρησαν, οἱ δὲ πρότερον αὐτοῦ τὰς
χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ἐκκοπῆναι φασιν, εἶτα καὶ
τὰ αἰδοῖα διὰ τὴν ἐκείνου ἀσέλγειαν καὶ ὅτι πολ-
λῶν ἥσχυνε γαμετάς, καὶ οὕτως αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν 10
ἐκκοπῆναι, τὸ δὲ δύστηνον σῶμα καυθῆναι κατὰ τὸν
Βοῦν, ἐνθα κάμινος ἦν, ὥς λέγεται, ἐκ χαλκοῦ κα-
τεσκευασμένη, σχῆμα βοδὸς ἔχουσα, ἥπερ ἐκ Περγά-
μου κεκόμιστο, ἐξ ἧς καὶ ὁ τόπος ὠνόμαστο. καὶ οἱ
ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ ἄλλοι τῶν ὠκειωμένων αὐτῷ 15
ἀνηρέθισαν. τῷ μὲν οὖν κακίστῳ Φωκᾷ τοιοῦτον
P II 82 τέλος τῆς τυραννίδος ἐγένετο, ἔτη κατορχησαμένῳ
A τῆς βασιλείας ὀκτώ.
W III 67 Ἡράκλειος δὲ ὑπὸ Σεργίου τοῦ πατριάρχου στε-
15 φθεῖς αὐτίκα καὶ τὴν Εὐδοκίαν τὴν μνηστὴν ται- 20
νιοῖ, καὶ ἅμα τὰ τε βασιλεία στέφη καὶ τοὺς γαμη-
λίους στεφάνους ἐδέξαντο, ὥστε κατὰ τὴν αὐτὴν
ἡμέραν καὶ βασιλεῖς ἄμφω χρηματίσαι αὐτοὺς καὶ
νυμφίους. οἱ δὲ γε Πέρσαι τὴν ἐφάν κατέτρεχον,
καὶ τὰς μὲν τῶν χωρῶν ὑφ' ἑαυτοὺς ἐποιοῦντο, τὰς 25
δὲ ἐληύζοντο, καὶ ἡ Ῥωμαϊκὴ στρατιὰ προσβάλλουσα
τούτοις ἡττήτο καὶ διώλλυτο βραχέων τινῶν περι-
σωθέντων φυγῇ. καὶ τὴν Εὐρώπην οἱ Ἄβαροι καὶ
οἱ Σκύθαι ἠρῆμωσαν. διὸ καὶ ἡπόρει ὁ βασιλεὺς
Ἡράκλειος ὅτι καὶ δράσει. ἐπισκεψάμενος γὰρ τοὺς 30
στρατιωτικὸς καταλόγους πάνυ τούτους εὗρε βρα-
B χεῖς, ἀπάντων σχεδὸν ἐν τοῖς πολέμοις ἀναλωθέν-

των. ἐκ γὰρ τῶν ἐπὶ Μαυρικίου τὸν Φωκᾶν ἀνα-
 γορευσάντων εἰς πολλὰς χιλιάδας ἀριθμουμένων δύο
 μόνοι στρατιῶται περιλειφθέντες εὑρέθησαν. στρα-
 τολογήσας οὖν Κρίσπον στρατηγὸν Καππαδοκίας
 5 προβάλλεται, καὶ στέλλει τοῦτον ἐκεῖ. γίνεται δὲ
 αὐτῷ ἐκ τῆς Αὐγούστης Εὐδοκίας, ἣν καὶ Φαβίαν
 ὠνόμασε, θυγάτηρ Ἐπιφανία. εἶτα καὶ υἱὸς ἐτέχθη
 ὁ μικρὸς Ἡράκλειος καὶ νέος Κωνσταντῖνος κληθείς,
 καὶ ἄμφω δὲ τῷ πατρὶ βασιλικῷ διαδήματι τετα-
 10 νίσκε. καὶ μετ' ὀλίγον ἡ γαμετὴ αὐτοῦ ἡ Αὐγούστα
 Εὐδοκία τὸν βίον ἀπέλιπεν. ἐκφερομένου δὲ τοῦ
 ταύτης νεκροῦ βασιλικῶς διὰ τῆς ἀγορᾶς κόρη τις
 προκύνπτουσα βάρβαρος τυχαίως ἀπέπτυνσε, καὶ τὸ C
 πτύσμα εἰς τὴν κλίνην, δι' ἧς ἐξεφέρετο ἡ Αὐγού-
 15 στα, κατήνεκτο, καὶ συλληφθεῖσα ἡ κόρη ἐκαύθη,
 προσενεχθεῖσα τῇ θανούσῃ λίαν οἰκτρὸν ἐπιτάφιον.
 ὁ δὲ γε Ἡράκλειος ἔγρημε Μαρτῖναν τὴν ἀδελφόπαι-
 दा καὶ Αὐγούσταν αὐτὴν ἀνηγόρευσε. τοῦ μέντοι
 Χοσροῦ καὶ τῶν Περσῶν ἀκρατῶς φερομένων καὶ
 20 πάντα λεηλατούντων, πρέσβεις ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐ-
 τὸν ἔστειλε, κόρον λαβεῖν ποτε τῆς τῶν ἀνθρώπων
 φθορᾶς ἄξιων καὶ σπείσασθαι ἐπὶ συνθήκαις ἐτησίων
 δασμῶν. ὁ δὲ τὴν πρεσβείαν οὐ προσήκατο. πάλιν
 οὖν ἑτέρα πρεσβεία πρὸς αὐτὸν εἰρήνην ἔξαιτου-
 25 μένη. ὁ δὲ Πέρσης ὑπερηφάνους καὶ βλασφήμους D
 τὰς ἀποκρίσεις πεποίηκε, λέγων μὴ ἂν ποτε φείσα-
 σθαι τῶν χριστιανῶν, εἰ μὴ τὸν ἐσταυρωμένον ἀρ-
 νήσαιντο καὶ σεβασθῶσι τὸν ἥλιον. ἀπογνοὺς οὖν
 τὴν εἰρήνην ὁ βασιλεὺς ἐπιστρατεῦσαι διανοεῖτο κατὰ
 30 Περσῶν· διὸ καὶ ἔσπευδε θέσθαι πρὸς τὸν Χαγάνον
 σπονδὰς, μὴ ἀφιστάμενον τοῦ τὴν Θράκην ληΐζεσθαι.
 στείλας τοίνυν πρὸς αὐτὸν εἰρήνην ᾗτει· καὶ ὁ βάρ-

βαρος οὐκ ἀνένευσεν. ἡσθεῖς οὖν ὁ βασιλεὺς ἐξῆλθε
 τῆς πόλεως, καὶ ἔξω τοῦ Μακροῦ τείλους ἠύλισατο
 μετὰ τῆς βασιλικῆς πολυτελείας καὶ δορυφορίας καὶ
 χρημάτων πολλῶν, ἃ τῷ Χαράνῳ δῶρα ἐκόμιζεν. ὁ
 δὲ βάρβαρος ἀλογήσας τῶν ὄρκων τε καὶ τῶν συν- 5
 ΠΗ83 θηκῶν ὥρμησε τὸν βασιλέα συσχεῖν. ἀλλὰ τούτου
 Α μὲν οὐκ ἐπέτυχεν, ἐφθη γὰρ διαδράς, τὴν μέντοι
 βασιλικὴν ἀποσκευὴν καὶ τὴν δορυφορίαν, ἀλλὰ μὴν
 καὶ τὰ χρήματα καὶ δοριαλώτων χιλιάδας πολλὰς
 κατὰ πᾶσαν ἄδειαν εἰληφώς, ὑπέστρεψεν. αὐτῷ οὖν 10
 ὁ Ἡράκλειος πρεσβείαν ἔθετο πρὸς αὐτόν, ἐπεγκα-
 λῶν αὐτῷ ἀπιστίαν καὶ πρὸς εἰρήνην αὐτὸν ἐφελ-
 κόμενος· ὁ δὲ σπένδεται. καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς βασι-
 λευούσης ἀπάρας τῶν πόλεων ἀφίκετο εἰς Καισάρ-
 ρειαν, ἐνθα καὶ ὁ Κρίσπος ἦν στρατηγῶν· οὗ 15
 νοσοῦντος ἢ τοῦτο προσποιουμένου πρὸς αὐτὸν
 ἀπῆει ὁ βασιλεὺς, ἐπισκεψόμενος καὶ βουλευσόμενος
 WIII68 περὶ τῶν πρακτέων. ὁ δὲ αὐτὸν ὀλιγώρως ἐδέχετο,
 μήτε προσυπαντῶν μήτε μὴν τῆς κλίνης ἐξανιστάμε-
 Β νος κὰν ταῖς ὀμιλίαις ἀλαξονικώτερόν πως διατιθέ- 20
 μενος. Ἡράκλειος δὲ συνίει μὲν τὸ γινόμενον, καὶ
 καταφρονοῦμενος ἤχθετο, ὑπεκρίνεται δὲ μήτ' ἄχθε-
 σθαι μήτε συνιέναι τῆς ὀλιγορίας τοῦ Κρίσπου τῆς
 κατ' αὐτοῦ. ἐν τούτῳ ἀγγέλλεται αὐτῷ ἡ Αὐγούστα
 τεκοῦσα υἱόν. καὶ τὰ μὲν στρατεύματα τῷ Κρίσπῳ 25
 καταλελοίπει, αὐτὸς δ' ἐπανῆλθεν εἰς τὸ Βυζάντιον.
 τοῦ Νικήτα μέντοι τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρικίου Γρηγοῤῥᾶ
 εἰσεληλυθότος εἰς τὴν τῶν πόλεων βασιλεύουσαν, ὁ
 βασιλεὺς αὐτὸν ἐν τιμῇ μεγάλῃ πεποίητο, ἀδελφὸν
 αὐτὸν ὀνομάζων. ἐπανεξέβυξε δὲ καὶ ὁ Κρίσπος ἐκ 30
 τῆς στρατείας. συλλόγου τοίνυν τῆς συγκλήτου γε-
 νομένου, καὶ τοῦ πατριάρχου παρόντος, ὡς μέλλον-

τος βαπτίσαι τὸν τοῦ βασιλέως υἱόν, φησὶ πρὸς τοὺς
 παρόντας ὁ βασιλεὺς "ὁ ὑβρίζων τὸν βασιλέα τίνος C
 ἐστὶν ἄξιος"; οἱ δὲ ἀπεκρίνατο "οὐ ξὴν ἐστὶν ἄξιος·
 πάσης γὰρ φιλανθρωπίας ἑαυτὸν ἀνάξιον ἔθετο". καὶ
 5 ὁ βασιλεὺς τὰ περὶ τοῦ Κρίσπου κἀκείνου παρόν-
 τος κατέλεγεν· εἶτα πρὸς ἐκείνους ἐπιστραφεὶς ἔφη
 "ὅς γαμβρόν οὐκ ἐποίησας, οὐδὲ φίλον ἂν ποιήσεις
 ποτέ". ἐκέλευσεν οὖν αὐτὸν κληρικὸν γενέσθαι. ἐκ
 δὲ Μαρτίνης τῆς ἀνεψιάς αὐτοῦ ἔσχε δύο υἱούς,
 10 Φάβιον, ὃν καὶ Ἡρακλωνᾶν ὠνόμασε, καὶ Δαβὶδ τὸν
 λοιπόν. τοῦ δὲ Χοσρόου πάντα ληξιομένου καὶ
 ἀφανίζοντος, ὑφ' ἑαυτὸν δὲ καὶ τὴν Παλαιστίνην
 πεποιηκότος καὶ τὴν Ἱερουσαλήμ πολιορκίᾳ ἐλόντος,
 λέγεται ἄπειρόν τι πλῆθος ἀναιρεθῆναι χριστιανῶν.
 15 ἔξωνούμενοι γὰρ αὐτοὺς εὐώνως οἱ Ἰουδαῖοι ἐφό- D
 νευον, ὧν περὶ μυριάδας ἐννέα φασὶ συγκορυφου-
 σθαι τὸν ἀριθμόν. τὸν δὲ γε πατριάρχην τῆς ἀγίας
 πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ τὰ τίμια τοῦ σταυροῦ ξύλα
 οἱ Πέρσαι λαβόντες εἰς Περσίδα ἤγαγον. ἀπορῶν
 20 οὖν ὁ βασιλεὺς ἀναλόγου τοῖς ἐναντίοις στρατεύμα-
 τος, πρὸς δὲ καὶ χρημάτων, ἄργυρον μὲν καὶ χρυ-
 σὸν ἐδανείσατο ἕκ τε τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καὶ
 τῶν λοιπῶν εὐαγῶν οἰκῶν, καὶ διὰ τούτων ἔκοψε
 νόμισμα. λαὸν δ' ἐκ τῶν θεμάτων συνέλεγε, καὶ
 25 τούτους πρὸς πολεμικὴν ἐμπειρίαν ἐγύμναζε, καὶ
 συμμάχους προσεκαλέσατο. ἐξελθὼν οὖν μετὰ τὴν
 ἐορτὴν τοῦ πάσχα τῆς πόλεως, καὶ προσβαλὼν Σαρ- P1184
 βάρω τῷ τοῦ Χοσρόου ἀρχισατράπῃ μετὰ βαρείας A
 δυνάμεως κατὰ Ῥωμαίων σταλέντι, τρέπεται τοῦτον
 30 καὶ τὰ στρατεύματα αὐτοῦ συγκόπτει καὶ μαχαίρας
 ἔργον ποιεῖ.

Ἐν τούτοις παρασπονδήσας ὁ Χαγάνος ἐπῆλθε 16

τῇ Βυζαντίδι, καὶ πρὸς τοῦ τείχους αἱ δυνάμεις αὐ-
 τοῦ ἐστρατοπεδεύσαντο, δηοῦσαι σύμπαντα τὰ ἐκ-
 τὸς. ὅθεν οἱ τε τῆς πόλεως καὶ ὁ πατριάρχης καὶ ὁ
 πατρίκιος Βῶνος, τούτους γὰρ ἄμφω κηδεμόνας τοῦ
 υἱοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου καταλελοίπει καὶ τῶν κοι- 5
 νῶν πραγμάτων διοικητὰς ἀποδημῶν ὁ Ἡράκλειος,
 ἐτοιμασάμενοι πλῆθος ἀνδρῶν γενναίων κατὰ τῶν
 βαρβάρων ἀφροντιστούντων, ὥς μὴ παρόντος στρα-
 τεύματος, ἀπροσδοκῆτως ἐξέπεμψαν, καὶ πολλὰς αὐ-
 Β τῶν χιλιάδας διέφθειραν. οἱ δέ γε περιλειφθέντες 10
 αἰσχροῦς φεύγοντες εἰς ἥθη τὰ ἑαυτῶν ὑπενόστησαν.
 Ἡράκλειος δὲ πάλιν ἑτέρῳ σατράπῃ μετὰ τριάκοντα
 χιλιάδων κατ' αὐτοῦ πεμφθέντι παρὰ Χοσροῦ συμ-
 μίξας, καὶ τοῦτον ἐτρέψατο, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ
 WIII69 σχεδόν τι πάντα Ἀἴδι προΐαψεν. οἱ δέ γε περιλει- 15
 φθέντες ὑποστρέψαντες καὶ τὰ συμβεβηκότα τοῖς ὁμο-
 γενέσιν ἀπηγγελκότες, καὶ πρῶν διὰ μίσους ἄγον-
 τας τὸν Χοσρόην μᾶλλον αὐτοὺς μισεῖν αὐτὸν ἐξηρέ-
 θισαν. Ἡράκλειος δὲ καὶ εἰς τὴν ἐνδοτέρῳ Περσίδα
 εἰσέβαλε, καὶ τὰς τε πόλεις καθήρει καὶ τὰ τεμένη τοῦ 20
 πυρὸς αὐτῷ ἐκείνῳ τῷ τιμωμένῳ παρ' αὐτοῖς συν-
 διέφθειρε. μαθὼν δὲ ἀνηρημένους οὓς ἔστειλε πρε-
 C σβευτάς, ὠργίσθη, καὶ οὐκ ἐφείδετο ἀναιρῶν τε καὶ
 πυρπολῶν καὶ καταστρέφων τὰ ἐν ποσίν. ὁ μέντοι
 Χοσρόης, τοῦ βασιλέως τὴν Περσίδα ληξιμένου καὶ 25
 κατατρέχοντος, εἰς Κτησιφῶντα κατέφυγε. διαβλη-
 θέντος δὲ πρὸς αὐτὸν τοῦ ἀρχισατράπου Σαρβάρου
 ὥς τὰ τῶν Ῥωμαίων φρονούντος, αὐτῷ δὲ λοιδορου-
 μένου, ἐπιστέλλει τῷ ὑποστρατήγῳ αὐτοῦ τὸν Σάρ-
 βαρὸν ἀνελεῖν. τοῦ δὲ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην κομί- 30
 ζοντος ἐν τῷ ἀπιέναι συλληφθέντος παρὰ Ῥωμαίων
 καὶ ἀπαχθέντος εἰς τὸ Βυζάντιον, γνόντες τὰ ἐν

αὐτῇ γεγραμμένα οἱ τῶν κοινῶν πραγμάτων διοικηταὶ
 στέλλουσι ταύτην καὶ τὸν αὐτῆς κομιστὴν πρὸς τὸν
 Σάρβαρον· καὶ ὃς τὰ γεγραμμένα ἀναγνούς, καὶ τοῦ
 γραμματοφόρου πυθόμενος καὶ μαθὼν τὴν γνώμην D
 5 Χοσρόου, ἐτέραν πλάττει ἐπιστολὴν, κελεύουσιν αὐ-
 τόν τε καὶ πολλοὺς σατράπας ἀναιρεθῆναι καὶ τοὺς
 τοῦ στρατεύματος προύχοντας. πείθει δὲ καὶ τὸν
 τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Χοσρόου κομίσαντα λέγειν ὅτι
 παρὰ Χοσρόου ταύτην ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν. συνα-
 10 γαγὼν οὖν τοὺς τῶν ταγμάτων ἡγεμονεύοντας ἐν
 ἐπηκόῳ πάντων τὴν ἐπιστολὴν ἀναγνῶσθῆναι πε-
 ποίηκε. θυμοῦ τοίνυν πλησθέντες οἱ τῶν ταγμάτων
 ἐξάρχοντες κοινῇ συνέθεντο τῷ βασιλεὶ προσελθεῖν.
 ἐπὶ τούτοις καὶ ἕτερόν τι συμβέβηκεν, ὃ τὸν Χοσ-
 15 ρόην διώλεσε· παῖδας γὰρ ἔχων πολλοὺς, τὸν
 ἀπάντων πρεσβύτερον Σιρόην παραγκωνιζόμενος
 ἡβουλήθη διάδοχον τῆς ἀρχῆς ἕτερον ποιήσασθαι,
 καλούμενον Μερδασάν. ὃ γνούς ὁ Σιρόης, καὶ τινας
 τῶν σατραπῶν ὑποποισάμενος, ἐπιτίθεται τῷ πα-
 20 τρί, δεσμεῖ τε τοῦτον καὶ χρυσὸν αὐτῷ πολὺν παρα-
 τίθῃσι καὶ λίθων τῶν πολυτίμων σωρούς, “διὰ P II 85
 ταῦτα” λέγων “Ῥωμαίοις τοὺς Πέρσας ἐξεπολέμωσας A
 καὶ ἀλλήλοις μάχεσθαι καὶ διαφθεῖρεσθαι κατηνάγ-
 καxes· ἀπόλαυε τοίνυν τῶν ἐφρετῶν σοι.” εἶτα τὸν
 25 υἱὸν αὐτοῦ Μερδασάν, ᾧ τὴν τῶν Περσῶν ἀντιτίθει
 ἀρχήν, ἀνείλε πρὸ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, ἀλλὰ μὴν καὶ
 τοὺς ἄλλους παῖδας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ πᾶσι κάκεινον.
 ἐγκρατὴς οὖν τῆς τῶν Περσῶν ἀρχῆς γεγονώς, δια-
 πέμπεται πρὸς Ἡράκλειον, τὸν τοῦ Χοσρόου ὄλεθρον
 30 αὐτῷ εὐαγγελιζόμενος, καὶ σπεισάμενος αὐτῷ πάν-
 τας τοὺς ἐν Περσίδι αἰχμαλώτους Ῥωμαίους ἐλευθέρ-
 οους ἀφῆκε καὶ τὰ τίμια ξύλα τοῦ σωτηρίου σταυροῦ

αὐτῷ ἀποδεδῶκε καὶ τὸν πατριάρχην τῆς Ἱερουσα-
 B λῆμ Ζαχαρίαν. καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν πάντας τοὺς
 παρὰ Ῥωμαίων κατεχομένους Πέρσας ἀπελθεῖν ἀφῆκε
 πρὸς τοὺς οἰκείους. ταῦτα ἐν ἑξ ἔτεσιν ἀνύσας Ἡρά-
 κλειος, καὶ ἀποκαταστήσας τῇ Ἱερουσαλὴμ τὰ τίμια ⁵
 ξύλα καὶ τὸν πατριάρχην αὐτόν, τῷ ἑβδόμῳ ἐπανῆλ-
 θεν εἰς τὰ βασίλεια, μετ' εὐφημίας καὶ κρότων δε-
 χθεις καὶ λαμπρότητος παρὰ τε τῆς γερουσίας καὶ
 τοῦ πλήθους τῆς πόλεως.

17 Γενομένῳ δὲ τῷ βασιλεῖ Ἡρακλείῳ κατὰ τὴν ¹⁰
 Ἱερουσαλὴμ ὁ τῶν Ἰακωβιτῶν καθολικὸς προσελήλυ-
 θεν, ὃν ἐκεῖνοι πατριάρχην ὠνόμαζον. τούτῳ τοίνυν
 ὁ βασιλεὺς αἰτίαν προσῆπτεν, ὅτι τὴν ἐν Χαλκηδόνι
 C μὴ δέχοιτο σύνοδον μηδὲ δύο φύσεις ἐν Χριστῷ ἡ-
 νωμένας ὁμολογεῖ, λέγων ὡς εἴ γε τὴν σύνοδον δέ- ¹⁵
 WIII 170 ξοιτο καὶ δύο φύσεις ἀσυγχύτους ἐπὶ τοῦ σωτῆρος
 Χριστοῦ ὁμολογήσει, ὁμόδοξον αὐτὸν ἡγήσοιτο καὶ
 τῆς Ἀντιοχείων ἐκκλησίας πατριάρχην προβαλοῖτο. ὁ
 δὲ δεινὸς ὢν καὶ πονηρίας μεστός, ἵνα μὴ ἀτενκτῇ
 τῆς βασιλικῆς ὑποσχέσεως, τὴν τε σύνοδον ὑποκεκρι- ²⁰
 μένως ἐδέξατο καὶ δύο φύσεις ἐπὶ Χριστοῦ λέγειν
 ἡνωμένας κατέθετο. περὶ δέ γε τῶν θελημάτων καὶ
 τῶν ἐνεργειῶν ἐπυνθάνετο, εἰ διττὰ ταῦτα λέγειν
 D χρεῶν ἢ ἐνιαῖά τε καὶ μοναδικά; ὁ δ' αὐτοκράτωρ
 γράφει περὶ τούτου δὴ τοῦ ζητήματος πρὸς τὸν ²⁵
 Κωνσταντινουπόλεως Σέργιον. κάκεινος πάλαι τὰ
 τῆς Μονοθελητῶν πρεσβεύων αἰρέσεως, μίαν φυσι-
 κὴν θέλησιν καὶ μίαν ἐνέργειαν δεῖν δογματίζειν
 ἐπὶ Χριστοῦ τῷ βασιλεῖ ἀνταπέστειλεν. ἀλλὰ καὶ
 Κυρὸν ἐρωτήσας τὸν Φάσιδος τῷ Σεργίῳ εὗρηκεν ³⁰
 ὁμογνώμονα. τούτοις καὶ αὐτὸς ὑπαχθεις ὁ Ἡρά-
 κλειος τῆς δόξης γίνεται ταύτης, καὶ ἀνατροπὴν

ποτίζεται θολερὰν παρὰ τῶν μισθωτῶν, ἀλλ' οὐ
 ποιμένων ἐκείνων. τοῦ Σωφρονίου μέντοι τοῦ ἱεροῦ
 τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀρχιερατεύοντος τοὺς ὕφ' ἐαν-
 τὸν ἀρχιερεῖς συναθροίσαντος καὶ συνοδικῶς ἀπο-
⁵ δελξαντος τοὺς μίαν λέγοντας θέλησιν καὶ ἐνέργειαν
 ἐπὶ τῶν δύο φύσεων τοῦ Χριστοῦ μίαν ἄντικρυς καὶ ^{PII}86
 φύσιν κηρύττειν, σύμψηφον δὲ σχόντος ἐπὶ τούτῳ ^A
 καὶ τὸν τὸν θρόνον τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης διέπον-
 τα Ἰωάννην, ὁ βασιλεὺς προέθετο πρόγραμμα μῆτε
¹⁰ ἐνιαίαν ἐνέργειαν μῆτε διττὴν ἐν Χριστῷ δογματίζε-
 σθαι· ὃ καταγέλαστον οὐ τοῖς ὀρθόφροσιν ἐδόκει
 μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς Σεβήρου ὁμόφροσι. Σεργίου
 δὲ τοῦ τὸν θρόνον ἔχοντος Κωνσταντινουπόλεως τὴν
 ζωὴν καταστρέψαντος, Πύρρος αὐτὸν διεδέξατο, τὰ
¹⁵ αὐτὰ ἐκείνῳ δοξάζων καὶ τὰ Σεβήρου καὶ Κύρου
 σέβων τε καὶ κυρῶν. ὑποστρέφοντι δὲ τῷ βασιλεῖ
 τούτῳ ἐκ τῆς Περσίδος τροπαιοφόρῳ πρόσεισι Μωά-
 μεθ ὁ τῶν Σαρακηνῶν φύλαρχος, οὐκ ἐκ γένους τὸ
 φυλαρχεῖν κληρωσάμενος, τῶν γὰρ ἀσήμεων ἐτύγχα-
²⁰ νεν ὢν, ἀλλὰ πονηρὸς τοῦτο κτησάμενος. πένης γὰρ ^B
 ὢν παρὰ τινι γυναικὶ πλουσίᾳ χήρᾳ ἐθήτευεν, ἣν
 ἔγρημε, γοητείαις ὑπαγαγὼν εἰς ἔρωτα ἑαυτοῦ. ἐπι-
 ληψίας δὲ νοσήματι συνεχόμενος, καὶ κατὰ καιροὺς
 αὐτῷ τοῦ πάθους προσβαλόντος πίπτων καὶ τῶν
²⁵ φρενῶν ἐξιστάμενος, ἀθυμίας αἷτιος τῇ ἑαυτοῦ κυ-
 ρίᾳ καὶ γαμετῇ καὶ αἰσχύνης ἐγίνετο. ὁ δὲ αὐτός τε
 πονηρὸς ὢν καὶ τινι δὲ μοναχῷ πονηροτέρῳ ἑαυτοῦ
 ἐντετυχηκῶς διὰ κακοπιστίαν φρυγαδευθέντι τῆς Βυ-
 ζαντίδος, καὶ παρ' αὐτοῦ διδαχθεὶς, ἔλεγε τῇ γυ-
³⁰ ναικὶ τὸν Γαβριὴλ τὸν ἀρχάγγελον οὐρανόθεν αὐτῷ
 φοιτῶντα θεῖά τινα μυεῖν καὶ ἀπόρρητα, μὴ φέρειν
 δὲ τὴν τούτου θεῖαν καὶ διὰ τοῦτο ἰλιγγίαν καὶ φόβον ^C

συνέχεσθαι καὶ πρὸς γῆν κατακλίνεσθαι. ταῦτα δ' εἶχεν αὐτῷ συμμαρτυροῦντα καὶ τὸν μοναχὸν ἐκεῖνον τὸν δόλιον καὶ τῇ γυναικὶ λέγοντα ὅτι ὥς ἀληθῶς πᾶσι τοῖς προφήταις οὗτος ὁ Γαβριὴλ ἐπιπέμπεται. ἐντεῦθεν ἡ γυνὴ ἀποσκευαζομένη τὸ ὄνειδος, ⁵ ἐγκανχωμένη δὲ μᾶλλον ὥς συνοικοῦσα προφήτη, τὸν λόγον τοῦτον εἰς τὰς λοιπὰς γυναῖκας προήνεγκε, καὶ οὕτως ὄνομα προφήτου παρὰ τοῖς ὁμοφύλοις ὁ μυσαρὸς ἐκείνος ἐκτίσαστο. θανούσης δὲ τῆς γυναικὸς ἐκείνης, τῶν ἐκείνης κληρονόμος γενόμενος ¹⁰ καὶ φύλαρχος καὶ διδάσκαλος καὶ νομοθέτης τοῦ ^D ἔθνους τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐχρημάτισε, τοὺς μὲν λόγοις ἀπατῶν, τοῖς δὲ μὴ εὐχερῶς αὐτῷ πειθομένοις τὸ ξίφος ἀνατεινόμενος καὶ ὑποκλίνεσθαι οἱ ἐκβιαζόμενος. ἤδη γὰρ καὶ χεῖρα περὶ ἑαυτὸν συνήγαγεν ¹⁵ ἱκανήν. οὗτος οὖν ἐκ τῆς Αἰθιοπίου προῖων προσῆλθε τῷ βασιλεῖ, χώραν αἰτῶν εἰς κατοίκησιν, καὶ ^{WIII71} ἔλαβεν. ὃν δ' εἰρηται τρόπον τὸ ἔθνος ἅπαν κατασοφισάμενος καὶ ὑφ' ἑαυτὸν ποιησάμενος, τὴν Συρίαν κατέδραμε καὶ ἐλήλυστο καὶ τῶν Ῥωμαίων ²⁰ χωρῶν πολλὰς ἐξεπόρθησε, καὶ ἔκτοτε οὐκ ἐπαύσατο τὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν γένος τὴν Ῥωμαίων ἅπασαν γῆν κατατρέχον καὶ ληιζόμενον. Ἡράκλειος δέ, ὥς εἰρηται, εἰς τὴν τῶν Μονοθελητῶν ἐκκυλισθεὶς αἴρεσιν, ^{PII87} νόσφ' περιπίπτει ὑδερικῇ. λέγεται δὲ καὶ τὸ αἰδοτον ²⁵ ^A αὐτοῦ στρεφόμενον ἄνω τὸ οὖρον πέμπειν, καὶ εἰ μὴ σάνις ἐν τῷ ἡτρω αὐτοῦ ἐτίθετο, κατὰ τοῦ προσώπου αὐτοῦ τὸ ἐκκρινόμενον ἀνεδίδοτο· ὃ συμβαίνειν ἐδόκει διὰ τὴν ἐκθεσμον μίξιν τῆς ἀδελφότητος. θνήσκει οὖν ὁ βασιλεὺς οὗτος κατὰ τὸν ³⁰ τριακοστὸν πρῶτον χρόνον τῆς βασιλείας αὐτοῦ.

Κωνσταντῖνον, ἥς βραχύ τι ὀπώνατο. ἓνα γὰρ μοναρχήσας ἐνιαυτὸν φαρμάκῳ διώλετο παρὰ Μαρτίνης αὐτῷ κερασθέντι τῆς μητροῦς τε ὁμοῦ καὶ ἐξαδέλφης αὐτοῦ· ᾧ γυνὴ συνώκιστο Γρηγορία, θυγάτηρ τοῦ πατρικίου Νικήτα, ἐξ ἧς υἱὸς αὐτῷ Κώνστας ἐγένετο. ἦν δὲ ὁ Κωνσταντῖνος περὶ τὴν πίστιν ὀρθός, τὴν βασιλείαν πατρόθεν διαδεξάμενος, οὐ μέντοι καὶ τὸ κακόδοξον. διὸ λέγεται τῆς κατ' ἐκείνου ἐπιβουλῆς καὶ τὸν Πύρρον συμμετέχειν τὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως πρόεδρον. τούτου δὲ οὕτω τὸν βίον καταλύσαντος Μαρτίνα σὺν τῷ Ἡρακλωνᾷ τῷ παιδί τῆς βασιλείας ἀντέσχοντο, ἀλλὰ καὶ οὗτοι ταχέως τῆς ἀρχῆς ἐκπεπτώκασιν. μισηθεῖσα γὰρ ἡ Μαρτίνα παρὰ τῆς γερονσίας διὰ τὸν φόνον τοῦ Κωνσταντῖνου, κατασπᾶται μὲν τῶν βασιλείων, ἐπαναστάσης αὐτῇ τῆς συγκλήτου, ἐκτέμνεται δὲ τὴν γλῶτταν αὐτῇ, τὴν ὅτινα δὲ ὁ Ἡρακλωνᾶς ἔτι δεκέτης ὢν, καὶ ἀμφοῖν ὑπερορία καταψηφίζεται. καὶ ὁ Πύρρος τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλεται καὶ φυγὴν κατακρίνεται.

Καὶ εἰς μὲν τὸν βασιλείων θρόνον Κώνστας ὁ 19 ἔργονος Ἡρακλείου, υἱὸς δὲ Κωνσταντῖνου καθίξεται παρὰ τῆς συγκλήτου, εἰς δὲ τὸν ἀρχιερατικὸν Παῦλος ἀντικαθίσταται. καὶ οὗτος δὲ ὡμογνωμόνει τοῖς πρὸ αὐτοῦ, Σεργίῳ καὶ Πύρρῳ δηλαδὴ. ὁ γοῦν αὐτοκράτωρ Κώνστας, τᾶλλα μὲν οὐκ ἀχρεῖος γέγονε βασιλεύς, περὶ δὲ τὸ σέβας τῷ πάπῳ ὡμόλωτο. καὶ οὗτος γὰρ τὴν τῶν Μονοθελητῶν ἐδόξασεν αἵρεσιν. διὸ τὸν τε σοφώτατον ἄνδρα τὸν θεϊότατον Μάξιμον καὶ τοὺς αὐτοῦ φοιτητὰς καὶ ἄμφω ἐκόλασεν ἀπηνέτατα καὶ Μαρτῖνον τὸν ἀγιώτατον πάπαν τῆς Ρώμης ὑπερορία κατέκρινεν, ἐν ᾗ καὶ ἀπέθανεν. ὃς D

σὺν τῷ αἰοδίμῳ πατρὶ Μαξίμῳ παραγενομένῳ ἐν
 Ῥώμῃ σύνοδον ἀθροίσας ἀρχιερέων ἀναθέματι τοὺς
 τὰ Μονοθελητῶν φρονοῦντας ὑπέβαλε, καὶ ἄλ-
 λους δὲ πολλοὺς τῶν ὀρθοδόξων ὁ Κώνστας ἐτιμω-
 ρήσατο μὴ θελήσαντας ὑποκῦψαι τῷ αὐτοῦ μονο- 5
 WIII72 θελήτῳ θελήματι. ἦδη δὲ τῶν Σαρακηνῶν μέγα
 δεδυνημένων καὶ πολλὰς τῶν Ῥωμαίους ὑποφόρων
 χώρας καὶ νήσους σφετερισμένων, ὁ τούτων ἀρχη-
 γὸς Μανίας πολεμιστηρίους νῆας πλείστας πηξάμε-
 νος, ἐπιθέσθαι διεμελέτα τῇ Ῥωμαίων ἡγεμονίᾳ. 10
 ὅπερ ὁ Κώνστας μαθὼν, καὶ αὐτὸς στόλον ἐτοιμά-
 PII88 σας εἰς τὸ τῆς Λυκίας κατῆρε νεώριον, ὀνομαζόμε-
 A νον Φοίνικα· οὗ γενομένων καὶ τῶν Ἀγαρηνῶν ναυ-
 μαχίᾳ τῇ ἐξῆς γενήσεσθαι ἔμελλεν. ὁρᾷ οὖν ὁ βα-
 σιλεὺς κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην ἐνύπνιον ὅτι ἐν 15
 Θεσσαλονίκῃ ἦν. ὁ τῶν λογίων τινὶ κοινωσάμενος
 ἤκουσεν ἥττης εἶναι τὸ ὄναρ δηλωτικόν, "ἄλλῳ θὲς
 τὴν νίκην" δηλοῦν· ὁ καὶ γέγονε. ναυμαχίας γὰρ
 γενομένης ὑπερέσχον οἱ ἀντιπόλεμοι, καὶ τοσοῦτος
 γέγονε φόνος Ῥωμαίων ὥς ἐκ τοῦ αἵματος πορφυρω- 20
 θῆναι τὴν θάλασσαν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐσθῆτα φανύλην
 ἐνδὺς καὶ εἰς πλοῖον ἐμβεβηκὼς τὸ παρατυχὸν μετὰ
 τινων ὀλίγων διέδρα, καὶ εἰς τὸ Βυζάντιον διασέ-
 σωστο. οἱ Ἀγαρηνοὶ δὲ μηδενὸς ἔτι αὐτοῖς ἐναν-
 τιουμένου ὁμόσε κατὰ πάντων ἐχώρουν. τότε καὶ 25
 B τὴν νῆσον Ῥόδον ὑφ' ἑαυτοὺς ποιησάμενοι τὸν ἐν
 αὐτῇ περίπυστον κολοσσὸν καθηγήκασιν, οὗ τὸν
 χαλκὸν Ἰουδαῖος πριάμενος ἔμπορος ἐνακοσίαις κα-
 μήλοις λέγεται τοῦτον μετενεγκεῖν. ἀλλ' ἐπὶ τινα
 καιρὸν ἢ τῶν Ἀγαρηνῶν κατὰ Ῥωμαίων θρασύτης 30
 ἀνεστάλη ποσῶς· γεγόνασιν γὰρ κατ' ἀλλήλων δια-
 φερόμενοι περὶ ἀρχηγοῦ. οἱ μὲν γὰρ τὸν Μανίαν

ἤρουντο, οἱ δὲ τὸν Ἀλήμ, γαμβρὸν τοῦ Μουχοῦμετ
γενόμενον. εἶτα καὶ σπονδὰς ἔθεντο ἐπὶ δύο ἐνιαυ-
τοὺς πρὸς Ῥωμαίους, καταδεξαμένους φόρους τελεῖν.
γέγονε δὲ αὐταρχοῦντος τοῦ Κώνστα κλόνος τῆς γῆς
καὶ πολλαὶ χῶραι τῆς Ῥωμαίων ἡγεμονίας κακῶς
ἐπαθον καὶ πνεῦμα βίαιον ἐπνευσεν ἄλλοτε καὶ
πολλὰ τῶν οἰκοδομημάτων κατέβαλε. τοῦ πατριάρ-
χου δὲ Παύλου δώδεκα ἐνιαυτοὺς ἀνοσίως προστάν- C
τος τῆς ἐκκλησίας, εἶτα θανόντος, εἰσάγεται πάλιν ὁ
Πύρρος εἰς τὴν ποιμαντικὴν τοῦ λαοῦ Κωνσταντι-
νουπόλεως, τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας τοῦ
Κώνσταντος. οὗτος γὰρ ὁ Πύρρος ἐξωσθεὶς, ὡς εἰ-
ρηται, τῆς ἐκκλησίας εἰς Ῥώμην ἀφίκετο, καὶ ἐλεγ-
χθεὶς παρὰ τοῦ ἀγίου Μαξίμου κακῶς δοξάζων,
ὑπεκρίθη μετατεθῆναι τῆς δόξης τῶν Μονοθελητῶν,
καὶ ἀπαιτηθεὶς παρὰ τοῦ τότε πάπα λίβελλον περὶ
πίστεως δέδωκε καὶ ἐδέχθη. εἶτα τῆς Ῥώμης ὑπο-
χωρήσας καὶ εἰς Ῥάβενναν ἀπελθὼν, ἐγνώσθη τῆς
αἰρέσεως μὴ ἐκστάς. ὅθεν ὁ πάπας τοῦτο μαθὼν,
καὶ τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἐπισκόπους ἀθροίσας, καθαίρε-
σιν αὐτοῦ τελείαν κατεψηφίσατο. οὗτος οὖν τὸ δεύ-
τερον μῆνας τέσσαρας τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντίνου D
κατεσχηκῶς τέθνηκε, καὶ προεχειρίσθη πατριάρχης
Πέτρος, ὁμόδοξος καὶ οὗτος τοῖς πρὸ αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ
δώδεκα τῆς ἐκκλησίας ἄρξας ἐνιαυτοὺς θνήσκει.
μεθ' ὃν προέστη τῶν ὀρθοδόξων Θωμᾶς, τῆς ὀρθῆς
ἐχόμενος δόξης, ὃς μετὰ δύο ἔτη καὶ μῆνας ἑπτὰ τὸν
βίον μετηλλαχὼς Ἰωάννην ἔσχε διάδοχον. οὗτος ὁ
βασιλεὺς Κώνστας τὸν ἰδιον ἀνεῖλεν ὁμαίμονα Θεο-
δόσιον, καὶ ἐμισήθη ὑπὸ τῶν τῆς πόλεως διὰ τε
οὗτο καὶ διὰ τὰ εἰς τὸν πάπαν Μαρτίνον καὶ τὸν
ἐγαν γενόμενα Μάξιμον. ἀπῆρεν οὖν τοῦ Βυζαν-

- τίου καὶ εἰς Σικελίαν κατῆρε, διάγων περὶ Συρά-
 κουςαν, βουλόμενος καὶ τὴν βασιλείαν εἰς τὴν προ-
 PII89 σφυτέραν Ῥώμην μετενεγκεῖν. ἔλεγε γὰρ δεῖν μάλ-
 A λον τὰς μητέρας ἢ τὰς θυγατέρας τιμᾶν. διὸ καὶ
 τὴν βασίλισσαν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, τρεῖς δ' ἦσαν, 5
 Κωνσταντῖνος, Ἡράκλειος, καὶ Τιβέριος, μετεκαλεῖτο
 πρὸς ἑαυτόν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν τινες τῶν ὀκειωμένων
 αὐτῷ διεκώλυσαν. ἄλλοι δέ φασι τὸ πλῆθος τῆς
 πόλεως μὴ παραχωρῆσαι αὐτοῖς τῆς πρὸς ἐκεῖνον
 WIII73 ἀφίξεως. ὁ δέ γε Κώνστας ἔξ ἐν Σικελίᾳ διαγαγὼν 10
 ἔτη, ἐκεῖθεν οὐκ ἐπανῆλθεν· ἐπιβουλευθεὶς γὰρ
 παρὰ τῶν περὶ αὐτὸν λουόμενος ἐπλήγη καιρίως
 τὴν κεφαλὴν μετὰ τοῦ ἀντλήματος, ᾧ αὐτοῦ κατεχεῖ-
 το τὸ ξέον ὕδωρ, καὶ ἀπέθανεν, ἄρξας Ῥωμαίων
 ἐνιαυτοὺς ἐπτά τε καὶ εἴκοσι. 15
- 20 Τούτου δὲ θανόντος τὸ μετ' αὐτοῦ στρατιωτι-
 B κὸν εὐθύς Ἀρμενιὸν τινα, Μιζίξιον ὄνομα, ἀγαλμα-
 τίαν ὄντα καὶ ὥραιότατον, βασιλεῦα προεχειρίσαντο.
 ὅπερ ἀκούσας ὁ τῶν Κώνσταντος υἱέων προεσβύτερος
 ὁ Πωγωνάτος κληθεὶς, ὃς καὶ τῷ τῆς βασιλείας κε- 20
 κόσμητο διαδήματι, στεφθεὶς παρὰ τοῦ πατρὸς, μετὰ
 στόλου μεγάλου τὴν Σικελίαν κατέλαβε, καὶ τὸν τε
 Μιζίξιον χειρῶσάμενος ἀνείλε καὶ τοὺς τὸν φόνον
 κατεργασαμένους αὐτῷ τοῦ πατρὸς καὶ πρὸς τοῖς
 ἄλλοις καὶ τὸν πατριῶν Ἰουστινιανὸν τὸν πατέρα 25
 Γερμανοῦ τοῦ πατριάρχου, αὐτὸν δὲ τὸν Γερμανὸν
 ἐκτομίαν ἐποίησεν, ἥδη παρηβηκότα καὶ ὑπερβη-
 κότα τὴν ἡλικίαν, καθ' ἣν εὐνουχίζεσθαι δεδοκίμα-
 σται. λειοπῶγων δ' ὢν ὅτ' ἀπεδήμησεν οὗτος ὁ
 C βασιλεὺς, ἐκδικήσων τὸν φόνον τὸν τοῦ πατρὸς, 30
 καθειμένον ἔχων ἐπανῆκε τὸν πῶγωνα· διὸ ἐξ ἐκεῖ-
 νου πωγωνάτος παρὰ τῶν πολιτῶν ἐπεκέκλητο. οἱ

δὲ τοῦ θέματος τῶν Ἀνατολικῶν εἰς Χρυσόπολιν
 ἀφικόμενοι ἐβόων δεῖν καὶ τοὺς λοιποὺς δύο συγ-
 γόνους τοῦ Κωνσταντίνου στεφθεῖναι, λέγοντες ὅτι
 “ὥσπερ εἰς Τριάδα πιστεύομεν, οὕτω καὶ παρὰ τῶν
 5 τριῶν ἡμᾶς χρεῶν βασιλεύεσθαι.” ὁ γοῦν Κωνσταν-
 τίνος στείλλας πρὸς αὐτοὺς πληροῦν τὴν αἴτησιν αὐ-
 τῶν ἐπηγγέλλετο καὶ τοὺς τοῦ λαοῦ προσεάρχοντας
 μετεκαλεῖτο, ἵν’ αὐτῶν ἐνώπιον ἢ τῶν αὐτοῦ ἀδελ-
 φῶν ἀνάγκησι γένηται. ἐλθόντας δ’ εἰς τὸ Βυζάν-
 10 τιον ἀνεῖλεν ὡς στασιώδεις αὐτούς· ὁ γνόντες οἱ
 ἄλλοι μεστοὶ δέους ὑπενόστησαν εἰς τὰ ἑαυτῶν. καὶ D
 ἀμφοῖν δὲ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τὰς ρῖνας ἀπέτεμεν.
 οἱ δὲ τῆς Ἀγαρ ἀπόγονοι οὐ διέλιπον τὴν ὑπὸ Ῥω-
 μαίους ἄπασαν καὶ περὶ καὶ πλοιζόμενοι δηροῦντες
 5 καὶ ληϊζόμενοι. εἴτα στόλῳ βαρεῖ καὶ κατ’ αὐτῆς
 ἐπῆλθον τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων, καὶ ναύσταθμον
 τοῦ σφετέρου στόλου πεποθῆντο ἀπὸ τοῦ πρὸς δύσιν
 ἀκρωτηρίου τοῦ κατὰ τὸ Ἑβδομον μέχρι τοῦ Κυκλο-
 βίου. στόλῳ δὲ ὁ βασιλεὺς Κωνσταντίνος ἀνθοπλι-
 σάμενος καθ’ ἐκάστην αὐτοῖς ἀντετάσσετο, καὶ ναυ-
 μαχλαὶ ἐγίνοντο ἐξ ὥρας ἑαρινῆς μέχρι δὴ φθινοπω-
 ρινῆς. ὡς δ’ οὐδὲν οἱ βάρβαροι ἤνουν, ἀπάραντες
 τὴν Κύζικον κατειλήφασιν, καὶ ταύτην ἐλόντες ἐν P II 90
 αὐτῇ τὸν χειμῶνα διήγαγον. ἅμα δ’ ἔαρι αὐθις τὴν A
 Κωνσταντίνου κατέλαβον, καὶ αὐθις ναυμαχλαὶ συχ-
 ναί. τριβομένου δὲ τοῦ καιροῦ, ἐπεὶ κατέλαβε τὸ
 μετόπισθον, τῇ Κυζίκῳ καὶ πάλιν τὸν οἰκεῖον στόλον
 οἱ τῆς Ἀγαρ ἐνώρμισαν· καὶ τοῦτο οὕτως εἰς ἑβδο-
 μον ἐποιοῦν ἐνιαυτόν. ἀπογνόντες οὖν, μάλλον
 μέντοι καὶ πληθεὺς ἀποβαλόντες πολὺ, καὶ τῶν νηῶν
 ζημιωθέντες τὰς πλείονας, τότε γὰρ καὶ τὸ ὕγρον
 ἐπινενόητο πῦρ, Καλλινίκου τινὸς ἀρχιτέκτονος ἀπὸ

Συρίας ἐλθόντος καὶ τοῦτο κατασκευάσαντος, μετ'
 αἰσχύνης καὶ λύπης πολλῆς ἀνθυπέστρεφον. ἤδη δὲ
 τοῦ περιλειφθέντος βαρβαρικοῦ στόλου γενομένου
 κατὰ τὸ Σύλαιον, καταιγὶς πνευμάτων σκληρὰ τοῦ-
 τῳ προσπεσοῦσα τὸν μὲν κατέδυσε, τὸν δὲ συνέτρι- 5
 B ψεν, ἀκταῖς προσαράξασα. ἐπιθεμένου δὲ αὐτῷ καὶ
 WIII74 τοῦ τῶν Κιβυρραιωτῶν στρατηγοῦ, ἅπας διώλετο.
 κατὰ γῆν δ' αὐθις ἑτέρα στρατιὰ τῶν Ἀράβων
 Ῥωμαϊκῷ προσβαλοῦσα στρατεύματι ἤττητο, ὥστε
 πεσεῖν, ὡς λέγεται, τριάκοντα χιλιάδων οὐ μείονας. 10
 ἐντεῦθεν οἱ Σαρακηνοὶ γνόντες ὡς οὐδὲν σφίσι τῶν
 ἐν ἐλπίσιν ἀνύσιμον, μᾶλλον μέντοι καὶ δεισαντες
 μὴ αὐτοῖς οἱ Ῥωμαῖοι ἐπέλθωσι, σπείσασθαι ἐβου-
 λήθησαν, καὶ στέλλει πρέσβεις ὁ Μανίας πρὸς βασι-
 λέα, εἰρήνην αἰτούμενος. καὶ ὁ βασιλεὺς πρὸς ταύ- 15
 την κατένευσεν, καὶ τὸν πατρίκιον Ἰωάννην τὸν
 Πιτζγαυδὴν καλούμενον ἔπεμψεν, ὡς συνετὸν ἄνδρα
 καὶ γλαῦτταν περὶ τὸ λέγειν ἔχοντα εὖστροφον, τὰς
 C τῶν σπονδῶν συνθήκας πληρώσοντα. ὃς ἀπελθὼν
 πρὸς τοὺς Ἀραβας, δεχθεὶς τε φιλοτιμότητα, τὰ τῆς 20
 εἰρήνης ἔθετο σύμφωνα, καὶ δι' ἐγγράφων αὐτὴν
 ἐπὶ τριάκοντα ἐνιαυτοὺς ἐβεβαίωσε, τῶν Ἀράβων
 καταθεμένων διδόναι τῇ βασιλεῖᾳ Ῥωμαίων δασμὸν
 ἐνιαυσίον χρυσίου χιλιάδας τρεῖς, καὶ δούλους ὀκτώ,
 καὶ ἵππους τῶν παρ' αὐτοῖς δοκίμων τοσοῦτους. οἱ 25
 μὲν οὖν τῆς Ἀραβ οὕτω τῆς εἰρήνης ἔτυχον. οἱ δὲ
 κατὰ τὴν ἐσπέραν τῶν Ῥωμαίων πολέμιοι ταῦτα μα-
 θόντες, ἀκκέينوι καταλῦσαι τοὺς πολέμους σπονδὴν
 ἔθεντο, καὶ πρέσβεις πρὸς τὸν βασιλέα μετὰ δώρων
 ἐστάλκασι, καὶ πρὸς αὐτοὺς ἡ εἰρήνη κεκύρωτο. 30
 21 Καὶ ἡρεμία πολέμων ἐγένετο καὶ κατὰ τὴν ἐφ' αὐ-
 λῆξιν καὶ κατὰ τὴν ἐσπέριον. θανόντος δὲ τοῦ πατριάρ-

χου Ἰωάννου προκεχείριστο Κωνσταντῖνος, καὶ μετὰ
 δύο ἔτη ἐξέλιπε, καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν D
 τοῦτον θρόνον Θεόδωρος. ὃς μετὰ δύο ἐνιαυτοὺς
 ἐκβληθεὶς διάδοχον ἔσχε Γεώργιον. ὀρθόδοξος δὲ ὢν
 5 ὁ Κωνσταντῖνος ἐσπούδασεν ἐνῶσαι τὰς ἐκκλησίας
 διεσχισμένας διὰ τὴν τῶν Μονοθελητῶν αἵρεσιν ἀπὸ
 τῶν χρόνων τῆς βασιλείας Ἡρακλείου τοῦ προπά-
 που αὐτοῦ. διὸ καὶ σύνοδον οἰκουμένην ἀθροί-
 σθῆναι κελεύει ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἧς ἡγούντο
 10 τοῦ μὲν πάπα Ῥώμης Ἀγάθωνος τοποτηρηταί, Γεώρ-
 γιος δὲ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Θεοφάνης Ἀντιο-
 χείας. Ἀλεξανδρείας γὰρ οὐκ ἦν πατριάρχης οὐδ'
 Ἱεροσολύμων, ὅτι ὑπὸ τοὺς Σαρακηνοὺς αἱ πόλεις
 αὗται ἐτύγχανον. ἕκτη δὲ οὕσα ἡ σύνοδος αὕτη
 15 ἐκύρωσε δύο θελήσεις καὶ δύο ἐνεργείας ἐπὶ τοῦ PΠ91
 σωτήρος Χριστοῦ καὶ λέγεσθαι καὶ πιστεύεσθαι, A
 παρουσιάζοντος καὶ τοῦ ἀντοκράτορος, ἀναθεματι-
 σθέντων τῶν τὴν μίαν φρονούντων θέλῃσιν καὶ
 ἐνέργειαν Θεοδώρου τοῦ τῆς Φαράν ἐπισκόπου,
 20 Κύρου Ἀλεξανδρείας, Σεργίου, Πύρρου, Παύλου
 καὶ Πέτρου Κωνσταντινουπόλεως, Μακαρίου Ἀντιο-
 χείας καὶ Στεφάνου τοῦ φοιτητοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ
 χρονίου τὴν κακίαν καὶ νηπιόφρονος γέροντος. τὸ
 δὲ τῶν Βουλγάρων ἔθνος εἰς τὰς Ῥωμαϊκὰς χώρας
 15 τὰς πέραν τοῦ Ἰστροῦ γενόμενον ταύταις ἀκρατῶς
 ἐλυμαίνετο. ἐκστρατεύει τὸν κατ' αὐτῶν ὁ βασι-
 λεὺς Κωνσταντῖνος κατὰ γῆν τε καὶ κατὰ θάλασσαν,
 στόλον πολὺν ἐκ τῆς θαλάσσης εἰσαγαγὼν εἰς τὸν
 Δάνουβιν. οἱ δὲ βάρβαροι τὴν τῶν Ῥωμαίων ἰδόν- B
 7) τες παρασκευὴν ἐδείλσαν, καὶ εἰς ὀχύρωμά τι πο-
 ταμοῖς στεφανούμενον καὶ τενάγεσι κατακλείσαντες
 ἑαυτοὺς ἡρέμον· ἄλλ' οὐδ' ἡ Ῥωμαϊκὴ στρατιὰ

τούτοις προσέβαλεν. ἐφ' ἡμέραις οὖν τισιν οὕτω
 διατιθεμένων τῶν ἐναντίων ἀμφοῖν, μαλακίαν οἱ
 βάρβαροι τῶν Ῥωμαίων κατέγγων. ἐπισυμβέβηκε δὲ
 καὶ τι ὃ θάρσος ἐκείνοις ἐνῆκε τῆς προτέρας δειλίας
 ἀντίθετον. ὁ γὰρ βασιλεὺς ἐκ ποδαλγίας νοσήσας 5
 καὶ δορυμντέραις ἀλγηδόσι βαλλόμενος, λουτροῖς χρη-
 σόμενος σὺν πέντε δρόμωσι μετὰ τῆς θεραπείας εἰς
 Μεσημβρίαν, χώρα δ' ὑπὸ Ῥωμαίους τελοῦσα αὕτη
 ἐστὶ, τὸν ἔκπλουν πεποίητο, τὴν στρατιὰν καὶ τοὺς
 στρατάρχας ἐκεῖσε καταλιπὼν καὶ ἐπισκήψας πρὸς 10
 C τοὺς βαρβάρους ἀκροβολίζεσθαι, ἔν' οὕτως αὐτοὺς
 εἰς πόλεμον ἐπισπάσωνται. φήμης δὲ γενομένης εἰς
 τὸ στρατόπεδον φόβῳ τῶν πολεμίων διαδιδράσκειν
 τὸν αὐτοκράτορα, αἰσχυρῶς ἅπαντες μηδενὸς διώκον-
 τος ἔφευγον. τοῦτο τοῖς Βουλγάροις ἀπροσδοκῆτως 15
 γενόμενον μένος ἐνέπνευσε καὶ παρῆλθε εἰς ἄλ-
 WIII75 κήν, καὶ ὀπίσω διώκοντες πολλοὺς μὲν ἀνῆρουν,
 οὐ μείους δ' ἐξώγρησαν, καὶ τὸν Ἰστρον περαιωθέν-
 τες ἐν τῇ Ῥωμαίων ἐπήξαντο τὰς σκηνάς, καὶ οὐ
 διέλιπον ἐξ ἐκείνου τὴν ὑπὸ Ῥωμαίους ἄπασαν ληι- 20
 ζόμενοι. ὅθεν βιασθεῖς ὁ κρατῶν σπονδὰς ἔθετο
 πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ συνθήκαις τοῦ δασμὸν αὐτοῖς κα-
 ταβάλλειν ἐτήσιον, εἰς αἰσχύνην τῆς τῶν Ῥωμαίων
 ἀρχῆς. καὶ ἦν οὕτω πάντοθεν εἰρηνεύοντα τοῖς Ῥω-
 D μαίοις τὰ πράγματα, ἕως τῆς τελευτῆς τοῦδε τοῦ 25
 αὐτοκράτορος. ἐτελεύτησε δ' ἐπὶ διαδόχῳ τῷ νῖφ
 Ἰουστινιανῷ, βασιλεύσας ἐνιαυτοὺς ἑπτακαίδεκα.
 22 Ἦν δὲ Ἰουστινιανός, ὅτε τῆς ἀρχῆς ἐπέβη, μι-
 ρακίσκος ἔξ ἐπὶ δέκα ἐνιαυτοῖς. αὐτοβούλως οὖν τῇ
 διοικήσει κεχρημένος τῆς βασιλείας πολλοῖς τὴν 30
 Ῥωμαίων ἡγεμονίαν κακοῖς περιέβαλεν. οἱ γὰρ Μαρ-
 δαῖται τὰς τοῦ Λιβάνου καταλαβόντες περιωπὰς τοῦ

Πωγωνάτου κρατοῦντος φοβεροὶ τοῖς Ἀραβῖν ἦσαν·
 διὸ καὶ σπονδὰς ἐκείνοι πρὸς Ῥωμαίους ἡτήσαντο,
 καὶ τούτων, ὡς εἴρηται, τετυχήκασι. τούτου δὲ τοῦ
 αὐτοκράτορος ἄρτι τῶν σκήπτρων ἐπειλημμένου ὁ PII92
 5 τότε τῶν Ἀράβων ἡγεμονεύων Ἀβιμέλεχ, ὁ γὰρ ^A
 Μανίας ἐφθη θανών, πέμψας προσκυρωθῆναι τὴν
 εἰρήνην ἐξήτησεν, ἀξιῶν τοὺς Μαρδαῖτας μεταστῆναι
 ἐκ τοῦ Λιβάνου, καὶ ὑπισχνούμενος τούτου γενομέ-
 νου διδόναι Ῥωμαίοις ἡμερήσιον φόρον χρυσοῦ νο-
 10 μίσματα χίλια καὶ δοῦλον καὶ ἵππον τῶν παρ' αὐ-
 τοῖς ἐκκρίτων. ἐπὶ τούτοις οὖν ἀνανεωθεῖσάν τῶν
 σπονδῶν, καὶ τῶν Μαρδαῖτῶν εἰς δώδεκα χιλιάδας
 ἀνδρῶν μαχίμων ἀριθμουμένων μεταστάντων ἐκ
 τοῦ Λιβάνου, τὸ τῶν Ἀράβων ἔθνος τοῦ ἐξ ἐκείνων
 15 δέους ἀπαλλαγὴν πολλῶν τὴν Ῥωμαίων ἡγεμο-
 νίαν ἐνέπλησε συμφορῶν. στείλας δὲ τὸν στρατη-
 γὸν Λέοντιον ὁ Ἰουστινιανὸς ὑπέταξε δι' αὐτοῦ τὴν
 Ἰβηρίαν καὶ τὴν Ἀλβανίαν καὶ χώρας ἑτέρας. οὗτος B
 ὁ βασιλεὺς ἔλυσε καὶ τὰς πρὸς τοὺς Βουλγάρους
 20 σπονδὰς, μὴ ἀνεχόμενος δασμούς παρέχειν αὐτοῖς.
 ἐκστρατεύσας δὲ κατὰ τὰ ἐσπέρια πολλὰ τῶν Σθλα-
 βικῶν ἐθνῶν ὑπηγάγετο, τὰ μὲν ἐκόντα, ἔνια δὲ
 πολέμου νόμῳ· ἐξ ὧν καὶ νέον συνεστήσατο σύν-
 ταγμα. κατ' ἐκλογὴν γὰρ εἰληφώς ἐκ τούτων ἄνδρας
 25 γενναίους τε καὶ νεάζοντας εἰς χιλιάδας τριάκοντα,
 λαὸν αὐτοὺς ἐκάλεσε περιούσιον. οἷς γεγηθώς τε
 καὶ πεποιθώς καὶ τὰς πρὸς τοὺς Ἀραβας συνθήκας
 παρέλυσεν, αἰτίαν ἐσχηκώς ὅτι σταλὲν τὸ τοῦ ἐτη-
 σίου φόρου χάραγμα οὐ Ῥωμαϊκὸν εἶχε σφράγισμα,
 30 ἀλλὰ νέον Ἀράβιον. οὐδὲ γὰρ ἐξῆν ἐν χρυσῷ νομί- C
 σματι χαρακτῆρα ἕτερον ἐντυποῦσθαι ἢ τὸν τοῦ βα-
 σιλέως Ῥωμαίων. ἐστράτευσεν οὖν κατ' αὐτῶν οὐ

τοσοῦτον ταῖς Ῥωμαῖκαῖς συντάξεσι τεθαρρηκῶς
 ὅσον τῷ νέῳ τούτῳ καὶ περιουσίῳ λαῷ. τῶν δὲ
 Ἀράβων τὰς σπονδὰς αἰτουμένων μὴ ἀθετῆσαι μηδὲ
 τὰς ἐγγράφους παραβῆναι συνθήκας καὶ τὸν θεὸν
 ἐπιμαρτυρομένων, ὃς μέσος παραληφθεὶς αὐτὰς ⁵
 ἐμπεπέδωκε, καὶ ἐκδικητὴν καλούντων αὐτὸν κατὰ
 τῶν τῆς μάχης αἰτίων, ὁ βασιλεὺς τὰ ὦτα πρὸς ταῦ-
 τα βύσας πρὸς μάχην ἡτοίμαστο. οἱ γοῦν Ἀραβες
 δόρατι τὸ τῶν σπονδῶν προσδήσαντες ἐγγραφον, καὶ
 ὥσπερ σημαίαν ἄραντες τοῦτο τοῦ σφῶν στρατεύ- ¹⁰
 D ματος προερχόμενον, συρρήγνυνται τοῖς Ῥωμαίοις·
 καὶ αὐτίκα ἐκ τοῦ περιουσίου λαοῦ αἱ εἴκοσι χιλιά-
 WIH76δες πρὸς τοὺς Ἀραβας ἡῦτομόλησαν, ὃ τοῖς Ῥωμαίοις
 δειλίας γέγονεν αἷτιον, τοῖς δ' ἐναντίοις ἐνῆκε θάρ-
 σος, καὶ ἦττηντο μὲν οἱ Ῥωμαῖοι, ἡ νίκη δ' ἐπεμει- ¹⁵
 δία τοῖς Ἀραβιν· οἱ τοῖς φεύγουσιν ἐφεπόμενῳ ἀνή-
 ρουν οὓς κατελάμβανον, ὥς καὶ ἀριθμοῦ κρείττους
 σχεδὸν ἐκ τῶν Ῥωμαϊκῶν στρατευμάτων πεσεῖν. αἰσ-
 χρῶς δὲ διαφυγὼν ὁ βασιλεὺς μετ' ὀλίγων τὸν ὄλε-
 θρον, ἐπεὶ κατὰ τὸν Λευκάτην ἐγένετο, τοὺς περι- ²⁰
 λειφθέντας ἐκ τοῦ περιουσίου λαοῦ τῶν Σθλαβικῶν
 ἀναιρεθῆναι πάντας προσέταξε. καὶ ὁ μὲν εἰς τὸ
 Βυζάντιον παραγερονῶς οἰκοδομαῖς προσησχόλητο.
 P II93 οὗτος γὰρ τὸν μέγιστον τῶν πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον
 A βασιλείων ᾠκοδόμησε Τρίκλινον, ὃς καὶ τῇ αὐτοῦ ²⁵
 καλεῖται κλήσει μέχρι τοῦ νῦν λεγόμενος Ἰουστινιάν-
 νειος. οἱ δὲ τῆς Ἀγαρ ἀδεῶς ἐξ ἐκείνου ταῖς τῶν
 Ῥωμαίων χώραις ἐπέβαινον, καὶ ὁ τῆς Ἀρμενίας ἐπι-
 στατῶν Σαββάτιος ὁ πατρίκιος τὴν ἦτταν τοῦ βασι-
 λέως μαθὼν, τοῖς Ἀραβι προσεχώρησε καὶ τὴν Ἀρ- ³⁰
 μενίαν αὐτοῖς παραδέδωκε. καὶ οὐκ ἐπαύοντο ἄπα-
 σαν τὴν ἐφ' αὐτὴν δηιοῦντες καὶ τοὺς χριστιανύμους

αἰχμαλωτίζοντες. ἦν δὲ τῷ βασιλεὶ τούτῳ ἐκτομίας
 Στέφανος, τὸ μὲν γένος ἐκ βαρβάρων ἔλκων, ἀπηνῆς
 δὲ καὶ ὑπὲρ βαρβάρους καὶ λίαν ὠμότατος. οὗτος
 παρ' αὐτῷ πλεῖστα δεδυνημένος καὶ σακελλάριος
 5 προεβλήθη, καὶ βαρὺς ἦν ἅπασιν οὐκ ἐν εἰσπράξεσι B
 μόνον, ἀλλὰ μέντοι καὶ ἐν κολάσεσι, καὶ οὐ τοὺς τυ-
 χόντας μόνον ἐκόλαζεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑπερλίαν
 ἤπιετο, ὥς καὶ αὐτὴν τυπτῆσαι ποτε τὴν μητέρα
 τοῦ βασιλεύοντος. καὶ τινὰ δὲ μοναχὸν Θεοδόσιον,
 10 ἐγκλειστον πρὶν ὄντα, γενικὸν ὁ βασιλεὺς προεβάλε-
 το, καὶ ἦν οὐδ' οὗτος ἦτιων εἰς κακίαν τοῦ ἐκτο-
 μίου Στεφάνου. πολλῶν οὖν παρ' αὐτῶν δεινῶν
 ἐπενενηγμένων τῷ πολιτεύματι, μισητὸς ἅπασιν ὁ
 Ἰουστινιανὸς ἔδοξε. τὸν γοῦν στρατηγὸν Λεόντιον
 15 ἐξ ὑπονοίας τοῦ τῆς βασιλείας ἐφίεσθαι καθείρξας
 ἐπὶ δύο ἐνιαυτοὺς, ὕστερον ἐκβαλὼν στρατηγὸν Ἑλ-
 λάδος ἐποίησεν. ὁ δὲ Παύλῳ τιμὴ μοναχῷ ἀστρολο-
 γίαν μετιόντι καὶ τὴν βασιλείαν χρησιμοδοτοῦντι αὐτῷ
 φησιν ὥς "ἐγὼ ἤδη ἄπειμι πρὸς Ἑλλάδα· οἶδα δὲ ὅτι C
 20 ὁ βασιλεὺς στελεῖ τοὺς ἀναιρήσοντάς με ὀπίσω μου.
 ἃ δὲ σύ μοι προύλεγες, οἴχονται." ὁ δὲ "μὴ δειλαν-
 δρήσης" ἔφη, "ἀλλ' ἐπιχείρησον τῇ πράξει, καὶ οὐκ
 ἀστοχήσεις τοῦ ἔφετοῦ". παραλαβὼν οὖν ὁ Λεόντιος
 τοὺς οἷς ἐθάρρει καὶ τὰς δημοσίας διαρρήξας εἰρκτάς
 25 τοὺς καθειργμένους ἐξήγαγεν, εἰς πληθὺς περιστα-
 μένους πολὺ, οἳ καὶ εἰς τὸ μέγα παρελθόντες τέμε-
 νος τοῦ θεοῦ, πολλῶν καὶ ἄλλων συνεισφυσάντων,
 ὕβριζον μὲν τὸν Ἰουστινιανόν, εὐφήμερον δὲ τὸν Λε-
 όντιον, συνεργοῦντος καὶ Καλλινίκου τοῦ πατριάρ-
 30 χου. ἐκεῖθεν δ' εἰς τὸ ἱππῆλατον μεταχωρήσαντες
 θέατρον τὰ ὅμοια διεπράττοντο, καὶ τὸν Ἰουστινια- D
 νὸν τῶν ἀνακτόρων ἐξαγαγόντες κατὰ τὴν Σφενδό-

νην ἐρρινοτόμησαν, καὶ εἰς Χερσῶνα ἔθεντο ὑπερόριον, ἐνωπιοὺς ἐκκαίδεκα τῆς βασιλείας κρατήσαντα. τὸν δ' ἐκτομίαν Στέφανον, τὸν σακελλάριον δηλαδὴ, καὶ τὸν μοναχὸν Θεοδοσίον τὸν γενικὸν συλλαβόμενοι, καὶ σχολίους ἐξάψαντες τῶν ποδῶν 5 αὐτῶν, σύροντες διὰ τῆς Ἀγορᾶς εἰς τὸν Βοῦν ἀπήγαγον καὶ κατέκλυσαν.

- 23 Τούτων δὲ γενομένων ὁ Λεόντιος τῆς βασιλείας ἐκράτησεν, ἐφ' οὗ οἱ Ἀραβες τὰς Ῥωμαϊκὰς κατατρέ-
 P II 94 χοντες χώρας πολλοὺς αἰχμαλώτους ἐλάμβανον, εἴτα 10
 A καὶ τὴν Ἀφρικὴν ὑφ' ἑαυτοὺς ἐποίησαντο. στέλλει τοίνυν τοῦτο μαθὼν ὁ βασιλεὺς Λεόντιος ἓνα τῶν πατρικίων Ἰωάννην, ἄνδρα δραστήριον, μετὰ τοῦ στόλου παντὸς τῇ Ῥωμαίων ἡγεμονίᾳ τὴν Ἀφρικὴν
 W III 71 ἀνασώσασθαι· ὃς καὶ πολέμῳ τοὺς ἐκεῖ τρεψάμενος 15
 Ἀραβας τὴν Ἀφρικὴν αὐτῶν ἡλευθέρωσε, κάκει παρεχέμασε, γράψας τὰ πεπραγμένα τῷ βασιλεῖ καὶ τὸ ποιητέον ἀναμμένων ἐπιταγῆναι αὐτῷ. ὁ δὲ τῶν Ἀγαρηνῶν πρωτοσύμβουλος, οὕτω γὰρ ἐκάλουν τοὺς σφῶν προεξάρχοντας, τὰ κατὰ τὴν Ἀφρικὴν συμβε- 20
 βηκότα μαθὼν, καὶ ἐν δεινῷ τὴν ἐκ ταύτης ποιούμενος ἐκπτωσιν, στόλον ἐτοιμάζει βαρύτερον, καὶ στέλλει αὐθις τὴν Ἀφρικὴν ἀνακαλεσόμενος. πρὸς
 B ὃν ὁ φηθεὶς πατρίκιος Ἰωάννης ναυμαχῆσαι μὴ ἐξ-
 αρκῶν, τοῦ λιμένος ἐξέστη, καὶ ἐπανήρχετο πρὸς τὸν 25
 βασιλέα, αἰτήσων πλείονα δύναμιν. γενομένου δὲ κατὰ τὴν Κρήτην τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στόλου, οἱ τοῦ λαοῦ προῖστάμενοι, πῇ μὲν δι' αἰσχύνης ποιούμενοι τὸ ὑποχωρῆσαι τῆς Ἀφρικῆς τοῖς πολεμίοις ταύτης
 παραχωρήσαντες, πῇ δὲ καὶ δεδοικότες τὴν τοῦ βα- 30
 σιλέως ὀργήν, πείθουσι τὸ ναυτικὸν εἰς ἀποστασίαν ἐκκλῖναι, καὶ δυσφημῆσαι τὸν Λεόντιον, εὐφημῆσαι

δὲ βασιλικῶς τὸν Ἀψίμαρον τῶν Κιβυρραιωτῶν ὄντα
 δρουγγάριον, ὃν αὐτίκα καὶ Τιβέριον μετωνόμασαν.
 οὗτος οὖν ἅμα τῷ στόλῳ καταλαβὼν τὸ Βυζάντιον
 ἐν Συγκαῖς τὰ σκάφη προσώρμισεν. ὁ δὲ γε Λεόντιος
 5 τὴν τῆς πόλεως φυλακὴν διὰ φροντίδος πεποίητο. ὁ
 ἀλλὰ τινες τῶν ἐπαρχεωτῶν ἀρχόντων τὸ κατὰ Βλα-
 χέρινας τεῖχος φυλάσσειν λαχόντες, ἐκεῖθεν εἰσήγα-
 γον τὸν Ἀψίμαρον, καὶ ταῦτα μεθ' ὄρκων φοικτῶν
 τὰς κλεῖς ἐμπιστευθέντες τῶν τοῦ τείχους ἐκείνου
 10 πυλῶν. εἰσελθόντες οὖν οὕτως οἱ τοῦ στόλου τὰς
 οἰκίας τῶν πολιτῶν ἐληΐσαντο. ὁ δὲ Ἀψίμαρος τὸν
 μὲν Λεόντιον ἀφείλετο τῆς ῥινὸς καὶ ὑπὸ φυλακὴν
 ἐποίησατο, βασιλεύσαντα ἔτη τρία, τοὺς δὲ αὐτῷ
 συναιφερόμενους ἐκ τῶν ἀρχόντων τυπτήσας καὶ τῶν
 15 ὑπαρχόντων στερήσας ὑπερορίους ἐποίησεν.

Καὶ ὁ μὲν Ἀψίμαρος ἢ Τιβέριος οὕτω τῆς βασι- 24
 λείας ἐκράτησεν, αὐτίκα δὲ τὸν ἰδίον ἀδελφὸν Ἡρά- D
 κλειον πάντων τῶν ἱππικῶν καὶ πεζῶν στρατευμά-
 των στρατηγὸν μονώτατον προβαλλόμενος στέλλει
 20 πρὸς ἕω τοῖς Ἀγαρηνοῖς ἀντιτάττεσθαι. κατέδραμον
 οὖν τὴν Συρίαν Ῥωμαῖοι, καὶ μέχρι Σαμοσάτων
 ἀφίκοντο, τὰ πέριξ ἅπαντα προνομεύσαντες καὶ πολ-
 λούς σφόδρα τῶν Ἀγαρηνῶν διεχρήσαντο, καὶ δο-
 ριαλώτους ἐλόντες πλείστους καὶ λείαν ἄλλην ἀμύ-
 25 θητον φόβον μέγαν τοῖς Ἀραφιν ἐνεποίησαν. Βαάνης
 δέ, ᾧ ἑπταδαίμων ἐπικλησῖς, τὴν τετάρτην Ἀρμενίαν
 τοῖς Ἀραφιν προύδωκεν. εἴτα οἱ ἄρχοντες Ἀρμενίας
 κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν στασιάσαντες ἐκείνους μὲν
 ἔκτειναν, πρὸς δὲ τὸν Ἀψίμαρον διεπέμψαντο καὶ Ῥω-
 30 μαίους αὐτίς εἰς τὴν χώραν ἐδέξαντο. ἀλλ' ὁ Μοά- PII 95
 μεδ κατ' αὐτῶν ἐπελθὼν ὑπὸ τοὺς Ἀγαρηνοὺς καὶ A
 πάλιν τὴν Ἀρμενίαν πεποίηκε καὶ τοὺς τῶν Ἀρμε-

νίων προέχοντας ζῶντας κατέκαυσε. τότε καὶ κατὰ
 τῆς Κιλικίας Ἀγαρηνοὶ ἐπεστράτευσαν, οἷς συμβαλὼν
 ὁ τοῦ βασιλέως ὁμαίμων Ἡράκλειος τοὺς μὲν πλείο-
 νας μαχαίρας ἔργον εἰργάσατο, τοὺς δὲ λοιποὺς ζω-
 γρήσας δεσμίους τῷ κρατοῦντι ἐξέπεμψε. Φιλιππι- 5
 κὸν δὲ τὸν υἱὸν τοῦ πατρικίου Νικηφόρου βασιλει-
 ῶντα, ὅτι κατ' ὄναρ ἔδοξε τὴν αὐτοῦ κεφαλὴν σκιά-
 ζεσθαι ὑπὸ αἰετοῦ, εἰς Κεφαλληνίαν ἐξώρισεν.
 Ἰουστινιανὸς δὲ ἐν Χερσῶνι, ὡς εἰρηται, περιορι-
 B σθεῖς, ἡδυνήθη διαδραῖναι ἐκεῖθεν καὶ τῷ Χαζάρων 10
 ἀρχηγῷ Χαγάνῳ προσελθεῖν καὶ δεχθεὶς παρ' ἐκεί-
 νου φιλοτιμότατα τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ ἔγημε Θεοδώ-
 ραν, καὶ μετ' ὀλίγον ἐκεῖθεν ἀπελθὼν εἰς ἄλλην
 χώραν μετὰ τῆς αὐτοῦ διέτριβε γυναικός, καὶ ὁ
 Ἀψίμαρος διεπέμψατο πρὸς τὸν Χαγάνον, χρήματα 15
 WIII78 δώσειν αὐτῷ πολλὰ ὑπισχνούμενος, εἰ στείλειεν αὐ-
 τῷ τὴν τοῦ Ἰουστινιανοῦ κεφαλὴν. καὶ ὃς συνέθετο,
 καὶ δύο τινὰς τῶν ῥηκνωμένων αὐτῷ στείλας ἐν
 ἀπορρήτοις ἐνετείλατο τὸν Ἰουστινιανὸν ἀνελεῖν· ὃ
 διὰ δούλου μαθοῦσα ἡ Θεοδώρα τῷ ἀνδρὶ καταγγέλ- 20
 λει. ὁ δὲ τοὺς ἐνταλθέντας αὐτὸν ἀνελεῖν ἰδίᾳ προσ-
 C καλεσάμενος ἕκαστον ἀγχόνη στερίσκει τοῦ ζῆν, καὶ
 τὴν μὲν Θεοδώραν εἰς Χαζαρίαν ἐξέπεμψεν, αὐτὸς
 δὲ εἰς ἀλιάδα ἐμβεβηκὼς ἀπέπλευσε, πρὸς Τέρβελιν
 ἀπιδὼν τὸν τῶν Βουλγάρων ἐξάρχοντα. κλύδωνος δὲ 25
 μεγάλου κατεληφότος αὐτὸν ἐν τῷ πλέειν, καταδύ-
 ναι τὸ πλοιάριον ἐκινδύνευσε. τῶν δὲ συμπλεόντων
 ἐπαγγείλασθαι τῷ θεῷ συμβουλευόντων αὐτῷ, εἰ
 περισωθείη καὶ τὴν ἀρχὴν ἀπολήψοιτο, μή τι κακὸν
 τοῖς κατ' αὐτοῦ γενομένοις ἐπενεγκεῖν, ἐκεῖνος, "εἰ 30
 φείσομαι τούτων" ἔφη "τινός, αὐτίκα καταποντι-
 σθείην ὡδὲ." περισωθεὶς οὖν καὶ τῷ τῶν Βουλγά-

ρων ἄρχοντι προσελθὼν καὶ πλείστα παρασχών, ἅλλα μέντοι καὶ παρέχειν ἐπαγγελάμενος, εἰ παρ' αὐτοῦ D καταχθείη πρὸς τὴν προγονικὴν βασιλείαν, καὶ τὴν θυρατέρα αὐτῷ συζευξαι καθυποσχόμενος, σὺν ἐκεί-
 5 νῳ μετὰ βαρβαρικῆς βαρείας δυνάμεως τὴν ὑπερ-
 κειμένην κατελήφει τῶν πόλεων καὶ πρὸ τῶν τει-
 χῶν στρατοπεδευσάμενος ἀπεπειρᾶτο τῶν πολιτῶν,
 αὐτοῖς ἐκ τοῦ τείχους προκύπτουσιν ὁμιλῶν. οἱ δὲ
 οὐ μόνον αὐτὸν οὐ προσέεντο, ἀλλὰ καὶ ὕβρεις αὐ-
 10 τοῦ κατέχεον πλημμυλεῖς. νυκτὸς οὖν διὰ τοῦ ἄγω-
 γοῦ εἰσδύς ἐντὸς ἀνέδν τῆς πόλεως καὶ ταύτης ἐγέ-
 νετο ἐγκρατής. ὁ δὲ Ἀψίμαρος εἰς Ἀπολλωνιάδα
 φυγὼν κατελήφθη.

Τῷ μὲν οὖν τῶν Βουλγάρων ἄρχοντι δῶρα πολ- 25
 15 λὰ παρασχών καὶ συνθήκας εἰρήνης μετ' αὐτοῦ P1196.
 ποιησάμενος ἀπελθεῖν αὐτὸν παρεσκεύασεν. τοῦ δὲ A
 Ἀψιμάρου καὶ Ἡρακλείου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ πρὸς
 αὐτὸν ἀχθέντων, ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦ Λεοντίου, τὸν
 Ἡράκλειον σὺν ἄλλοις πλείοσιν ἐν ξύλοις παρὰ τοῖς
 20 τείχεσιν ἀπηώρησε, τὸν Ἀψίμαρον δέ γε καὶ τὸν .
 Λεόντιον δεσμίους διὰ τῆς Ἀγορᾶς περιαγαγὼν καὶ
 θεατρίσας ἵππικαῦ ἀγομένου, ῥιφέντας ὑπὸ τοὺς
 πόδας αὐτοῦ κατὰ τῶν τραχήλων πεπάτηκε, καὶ οὐ-
 τως ἐκτιμηθῆναι τὰς αὐτῶν κεφαλὰς ἐν τῷ Κυνηγίῳ
 25 προσέταξεν, ἐπὶ τοῦ Ἀψιμάρου ἐνιαυτοὺς βασιλεύ-
 σαντος. τὸν δὲ πατριάρχην Καλλίνικον πρότερον
 αὐτοῦ πηρώσας τὰ ὄμματα εἰς Ῥώμην ἔδειτο ὑπερό-
 ριον. Κῦρον δὲ τινα μοναχὸν ἐγκλειστον πατριάρχην
 30 προυβάλετο, ὃς αὐτῷ τὴν εἰς τὴν βασιλείαν ἀποκα- B
 τάστασιν προεφοίβασε. πολὺ δὲ πλῆθος ἐκ τε τοῦ
 δημοτικοῦ καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ τότε διέφθειρεν οὐ-
 τος ὁ βασιλεύς, τοὺς μὲν φανερωῶς, ἐνίοις μὲντοι καὶ

ἀφανῶς. στείλας δ' εἰς Χαζαρίαν ἤγαγε τὴν γυναῖκα
 αὐτοῦ Θεοδώραν, ἥδη αὐτῷ τεκοῦσαν υἱόν, ὃν Τι-
 βέριον κατωνόμασε, κἀκείνην δὲ καὶ τὸ παιδίον τοῦ
 τῆς βασιλείας ἀξιώσας ὀνόματος καὶ ἄμφω ἔστεψε.
 λύσας δὲ τὰς πρὸς τοὺς Βουλγάρους σπονδὰς κατ' 5
 αὐτῶν ἐξεστράτευσε σὺν ἱππικαῖς τε καὶ πεζικαῖς
 δυνάμεσι καὶ σὺν στόλῳ πολλῷ, καὶ ἀπῆλθε πρὸς
 τὴν Ἀρχίαλον. τὸ μὲν οὖν πρῶτον δειδαντες οἱ
 Βούλγαροι εἰς τὰ ὄρη ἀνέδραμον, ἐκεῖθεν δὲ ἀσυν-
 C τάκτως ὀρῶντες τὴν τῶν Ῥωμαίων στρατιὰν σκηνοῦ- 10
 μένην καὶ ἀπροσέκτως εἰς χορτασμάτων συλλογὴν
 σκιδναμένην, ἀνεθάρσησαν, καὶ ἐπελθόντες αὐτοῖς
 πολλοὺς μὲν ἀνείλον, οὐ μείους δὲ ἡχμαλώτευσαν
 καὶ ἵππον συνέσχον πολλήν. ὁ μέντοι βασιλεὺς σὺν
 τοῖς περιλειφθεῖσιν εἰς τὸ ἐκεῖ συνεκλείσθησαν φρού- 15
 ριον. εἶτα τοὺς ἵππους πάντας νευροκοπήσαντες,
 ἵνα μὴ τούτους λάβοιεν οἱ πολέμοι, τοῖς τοῦ στόλου
 WIII77 σκάφεσιν ἐμβεβηκότες ἐπανῆλθον εἰς τὸ Βυζάντιον
 σὺν αἰσχύνη πολλῇ. μηνιῶν δὲ τοῖς ἐν Χερσῶνι,
 ὅτι ἐκεῖ περιωρισμένον αὐτὸν γνόντες νεωτερίζοντα 20
 ἡβουλήθησαν ἀνελεῖν, στέλλει τριήρεις καὶ δρομό-
 νας καὶ νῆας ἐτέρας τῶν φορτηγῶν σὺν στρατεύματι
 D πλείστῳ καὶ δυσὶ στρατηγοῖς, ἐντειλάμενος αὐτοῖς
 μὴ φείσασθαι τινος τῶν ἐκεῖ, ἀλλὰ πάντας συγκό-
 ψαι τοῖς ξίφεσιν. οἱ σὺν οὐδενὶ πόνῳ, οὐ γὰρ ἀν- 25
 τέστησαν οἱ τῶν ἐν Χερσῶνι πόλεων κάτοικοι, πα-
 ραλαβόντες αὐτοὺς ἅπαντας σχεδὸν ἀνηγήκασι, μό-
 νης τῆς νεαξούσης ἡλικίας μέχρι μειρακίων φεισάμε-
 νοι. ὁ μαθὼν Ἰουστινιανός, ὅτι μὴ καὶ τούτους
 ἀνείλον, ἐξώργιστο, καὶ πρὸς αὐτὸν ἀποσταλῆναι 30
 παρεκελεύσατο. ἀποσταλέντας δὲ καταποντισθῆναι
 ἐν τῇ θαλάσῃ συνέβη τοὺς πλείονας, καὶ ἔδοξε

τοῦτο τῷ βασιλεὶ καταθύμιον. καὶ οὐδ' οὕτω τῆς
 κατ' ἐκείνων μανίας ἐμπέπληστο, ἀλλ' ἠπέλπει καὶ
 αὐτῆς στελεῖν καὶ οὕτω τὴν χώραν ἐξηρημῶσαι ὥς
 καὶ τὰς πόλεις καθελείν καὶ ἀροτριᾶσαι. διὰ ταῦτα P II 97
 5 οἱ ἔτι περιλειφθέντες ἐν Χερσῶνι καὶ οἱ τούτων πε- A
 ρίοικοι ἀποστατήσαντες Φιλιππικὸν τὸν τοῦ Βαρδά-
 νη, ὃν ὁ λόγος ἱστόρησε παρὰ τοῦ Ἀψιμάρου εἰς
 Κεφαλληνίαν περιορισθῆναι, ἄρτι ἀνακληθέντα ἐκ
 τῆς ὑπερορίας καὶ ἐπανιόντα πρὸς τὴν Κωνσταντι-
 10 νούπολιν, κἀκεὶ γενόμενον βασιλέα ἀναγορεύουσι,
 καὶ τοῦ σφῶν ἄρχοντος Ἠλία συμπράττοντος. ἃ
 μαθὼν Ἰουστινιανὸς τοὺς μὲν τοῦ Ἠλία παῖδας ἐν
 τῷ κόλπῳ κατέσφαξε τῆς μητρός, ἐκείνην δὲ δούλῳ
 αὐτῆς Ἰνδῷ μαγείρῳ συνέξευξεν. εἶτα στόλον ἐτοι-
 15 μασάμενος στέλλει κατὰ Χερσῶνος, ἐντειλάμενος τῷ
 τοῦ στόλου κατάρχοντι ἡβηδὸν ξύμπαντας ἀνελεῖν.
 ἥδη δὲ καταλαβόντος τὴν Χερσῶνα τοῦ ναυτικοῦ καὶ B
 πολιορκούντος αὐτὴν ἦκον Χάξαροι τοῖς Χερσωνίταις
 ἐπικουρήσοντες. ἐντεῦθεν ἡ μὲν πολιορκία ἐλέλυτο,
 20 οἱ δὲ τοῦ στόλου μὴ τολμῶντες πρὸς τὸν βασιλέα
 ἐπανελθεῖν, τοῦ μὲν βλασφημίας κατέχεον, τὸν δὲ
 Βαρδάνην ὥς βασιλέα εὐφήμησαν. καιροῦ δὲ παρ-
 ρυέντος συχνοῦ, ὅτι μηδὲν αὐτῷ ἐκ τοῦ στόλου με-
 μήνυτο, ὁ βασιλεὺς ὑποτοπήσας συμβῆναι τι φερό-
 5 μενον κατ' αὐτοῦ, ἐξώρμησε τῆς Βυζαντίδος, καὶ
 ἕως Σινώπης ἐλθὼν ὁρᾷ τὸν στόλον εὐθὺ τῆς πό-
 λεως πλοιζόμενον· αὐτίκα τὸν νυν γέγονε καὶ αὐτὸς
 ὀπισθόρμητος. τοῦ δὲ Φιλιππικοῦ εὐπλοήσαντος,
 καὶ προκαταλαβόντος τὴν μεγαλόπολιν, ἐκεῖνος ἐν C
 τῷ Δαματρυίᾳ ἐσκήνωσε. πρὸς ὃν ὁ εἰρημένος Ἠλίας
 σταλεῖς ἡδυνήθη πείσαι τὸ μετὰ Ἰουστινιανοῦ στρα-
 τιωτικὸν ἀποστήναι αὐτοῦ καὶ προσρῦναι Φιλιππι-

κῶ. καταλειφθεὶς τοίνυν παρὰ τῶν στρατιωτῶν Ἰουστινιανὸς χειροῦται καὶ χερσὶν οἰκείαις εὐθύς ὁ Ἠλίας ἀφείλε τὴν αὐτοῦ κεφαλὴν. ὁ δὲ τούτου παῖς ὁ Τιβέριος μετὰ τῆς πρὸς μητρὸς μάμμης Ἀναστασίας, ἣ γὰρ μήτηρ αὐτοῦ Θεοδώρα ἐφθη θανεῖν, τῷ 5 ἐν Βλαχέρναις ναῶν προσφυγῶν εἰσέδυν τὸ θεῖον θυσιαστήριον, καὶ ὑπὸ τὴν παναγῇ γενόμενος τράπεζαν, ἐνὸς τῶν ταύτην ἀνεχόντων στυλίσκων δεδραγ-
 D μένος ἰκέτευε μὴ θανεῖν. ἀλλ' οἱ σταλέντες εἰς ζήτησιν αὐτοῦ ἐξελεύσαντες τοῦ θυσιαστηρίου τὸν 10 παῖδα μαχαίρᾳ τούτου τὸν λαμὸν ὥς βοσκήματος ἀπέτεμον ἀπηνῶς.

- 26 Ἦδη δὲ τῆς βασιλείας τυχὼν ὁ Φιλιππικὸς κατὰ τῆς ἑκτῆς οἰκουμενικῆς συνόδου ὠπλίστατο, καὶ σύνο-
 δον ἀθροίσας ὁ μάταιος ἠκύρωσεν ὅσον τὸ κατ' αὐ- 15 τὸν δι' αὐτῆς τὴν ἀγλίαν ἐκείνην σύνοδον. λέγεται γὰρ ἄρτι τοῦ Λεοντίου τῶν σκήπτρων ἐπειλημμένου χρησιμοδοτῆσαι τούτῳ δὴ τῷ Φιλιππικῷ τὴν εἰς τὸν βασιλείου θρόνον ἀναγωγὴν μοναχὸν τινα ἐγκλειστον
 WIII80 ὄντα ἐν τῇ τοῦ Καλλιστράτου μονῇ, καὶ τῆς προρρή- 20 σεως αἰτῆσαι μισθὸν τὴν τῆς ἑκτῆς συνόδου ἀθέτη-
 σιν, ἣν γὰρ τῆς τῶν μονοθελητῶν ὁ μοναχὸς ἐκεῖνος
 PII98 αἰρέσεως, καὶ τὸν ὑποσχέσθαι. τὴν μὲν οὖν οἰκου-
 A μενικὴν ἑκτὴν σύνοδον ἠκύρωσεν, ὥς ἐδόκει. αὐτὸς δὲ σωροὺς χρημάτων ἐκ παλαιότερων θησαυρισθέν- 25 τας αὐτοκρατόρων ἐν τοῖς βασιλείοις εὐρὼν εἰς οὐ-
 δὲν δέον τούτοις χρησάμενος τὰ πλεῖω διεσκόρπισε διὰ βραχείας καιροῦ· καὶ τάχα καὶ ἅπαντα κατηνά-
 λωσεν ἅν, εἰ ἐπὶ πλεον τῇ βασιλείᾳ προσέμενεν. ἐν μὲν γὰρ τῷ λέγειν ἐδόκει ῥητορικώτατος μὴ ἀμοιρῶν 30 τε συνέσεως, ἐν δὲ τῷ πράττειν ἦν ξυμπάντων ἀσυνετώτερος καὶ πάμπαν ἀδέξιος. Κύρον δὲ τὸν

πατριάρχην ἐξωθήσας τῆς ἐκκλησίας, ἐπὶ ἕξ ἔτη ἐν
 ταύτῃ διαγαγόντα, Ἰωάννην ὁμόδοξον αὐτῷ προεβά-
 λετο. οἱ μέντοι Βούλγαροι τὴν Θράκην ἅπασαν λη-
 σάμενοι μέχρι τῆς πόλεως κατέδραμον ἅπαντα καὶ
 5 λείαν πολλὴν καὶ αἰχμαλώτους λαβόντες σχεδὸν ὑπὲρ Β
 ἀριθμὸν ὑπενόστησαν. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ πρὸς ἀν-
 ἴσχοντα ἥλιον ὁμοίως οἱ τῆς Ἀγαρ διέθεντο. δύο δὲ
 παρελθόντων ἐνιαυτῶν καὶ μηνῶν τινων, ἐξότου τῆς
 βασιλείας ἐκράτησεν, ἱππήλατον ἐπιτελέσας ἀγῶνα,
 10 καὶ ἐν τῷ τοῦ Ζευξίππου μετὰ τὸν ἀγῶνα λουσάμε-
 νος λοετρῷ, συσσίτους τινὰς τῶν τῆς συγκλήτου
 πεποίητο, ὥς δ' ἐνιοι λέγουσι, τοὺς ἐν τῇ τῶν ἱπ-
 πων ἀμίλλῃ νικήσαντας. κατακείμενος οὖν ἐν τῷ
 συμποσίῳ παρὰ τινων τῶν τῆς γερουσίας κατασχε-
 15 σθεῖς τυφλοῦται. ταῦτα δ' ἐπράχθη κατὰ τὸ σάββα-
 τον τῆς πεντηκοστῆς. τῇ δ' ἑξῆς κατ' αὐτὴν δηλαδὴ
 τὴν πεντηκοστὴν ἀθροισθέντες οἱ τε τῆς συγκλήτου
 βουλῆς καὶ ὁ δημώδης ὄχλος Ἀρτέμιον τὸν πρωτο- C
 ασηκρῆτις προχειρίζονται αὐτοκράτορα, μετονομά-
 20 σαντες Ἀναστάσιον.

Ἦν δὲ οὗτος ὁ βασιλεὺς καὶ λόγοις παντοίοις 26
 ὠμιληκῶς καὶ πραγμάτων διοικήσεσιν ἐντριβέστατος.
 οὗτος τὸν πατριάρχην Ἰωάννην τοῦ ἀρχιερατικοῦ
 κατασπάσας θρόνου, ὥς μὴ ὁρθόδοξον, ἔτη τρία τῆς
 25 ἐκκλησίας κρατήσαντα, μετατίθησιν ἐκ Κυζίκου ἐπὶ
 τὴν Ἱερὰν καθέδραν τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων Γερ-
 μανόν, ὃν ἄνωθι πού ὁ λόγος ἰστόρησε παρὰ Κων-
 σταντίνου τοῦ Παγωνάτου τῶν παιδογόνων ἀφαιρε-
 θῆναι μορίων. μαθὼν δὲ ὅτι ἐξ Ἀλεξανδρείας ἐπὶ
 30 Φοινίκην πλοῖα προσώρμισαν, ἵνα ξύλα ἐκείθεν κο- D
 μίσσωνται ναυπηγήσιμα, στόλον ἐτοιμάσας ἀπέστειλε
 κατ' αὐτῶν, κελεύσας καὶ τοὺς τῶν θεμάτων στό-

λους εἰς τὴν νῆσον κατὰραι Ῥόδον, ἀκκέῃ ἐνωθῆναι,
 καὶ οὕτως ἐκπλεῦσαι κατὰ τῶν ἐναντίων, προβαλό-
 μενος ἄρχοντα τοῦ στόλου παντὸς Ἰωάννην τῆς τοῦ
 θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας διάκονον καὶ γενικὸν λογο-
 θέτην. πάντων οὖν εἰς τὴν Ῥόδον συναθροισθέντων ⁵
 ὁ διάκονος Ἰωάννης πρὸς ἐκπλοὴν ἡτοίμαστο, οἱ δὲ
 τοῦ στόλου, καὶ μᾶλλον οἱ τοῦ θέματος τοῦ Ὀψικίου,
 οὐκ ἦσαν πειθήνιοι, οὐ γὰρ καλῶς πρὸς τὸν κρα-
 τοῦντα διέκειντο, ἐπεὶ μὴδ' ἐκεῖνος τῇ πλευστικῇ
 στρατιᾷ κεχρημένος ἦν δεξιῶς. ὥς δὲ πρὸς τὴν ἐκεί- ¹⁰
 νων ἀπειθείαν ὁ διάκονος ἀρχικώτερον διετέθη καὶ
 δριμύτερον αὐτοῖς προσεφέρετο, εἰς στάσιν τούτους
 ΠΙΙ⁹⁹ ἤρξεισε καὶ τὸν βασιλέα δυσφημήσαντες αὐτὸν ἀνεξ-
 Α λον εὐθύς. καὶ τοῦ πρόσω χωρεῖν ἀφένενοι οἱ μὲν
 ἀπήεσαν οἰκαδε, οἱ δὲ πρὸς τὸ Βυζάντιον ὤρμησαν· ¹⁵
 καὶ ἐν τῷ Ἀτραμυντίῳ γενόμενοι Θεοδόσιόν τινα
 πράκτορα τῶν δημοσίων τελῶν, ἰδιώτην ἄνδρα,
 WIII⁸¹ ἄκοντα λαβόντες, ἀνηγόρευσαν αὐτοκράτορα. ταῦτα
 μαθὼν ὁ Ἀρτεμῖος στόλον ἡτοίμασε καὶ τῇ πόλει
 ἐπέστησε φυλακὴν, αὐτὸς δ' ἐν Νικαίᾳ διῆγε τῇ ²⁰
 μητροπόλει τῶν Βιθυνῶν. οἱ δὲ στασιασταὶ διὰ τε
 γῆς καὶ θαλάσσης ἀφίκοντο εἰς Χρυσόπολιν, καὶ
 μέχρι μὲν τινος ναυμαχίαι ἐγίνοντο, εἴτα περαιωθεὶς
 εἰς Θράκην ὁ Θεοδόσιος διὰ τοῦ τείχους τῶν Βλα-
 χερνῶν ἐκ προδοσίας εἰς τὴν μεγαλόπολιν εἰσελή- ²⁵
 Β λυθε, καὶ τοῦ σὺν αὐτῷ ναυτικοῦ τε καὶ στρατιωτι-
 κοῦ εἰσρυνέντος ἐν ταύτῃ πολλὰ τῶν ἐν ταῖς οἰκίαις
 χρημάτων ἠρπάγησαν. τοὺς δὲ ὑπὲρ Ἀρτεμίου ἀν-
 τεχομένους τῶν ἀρχόντων συλλαβόμενοι καὶ τὸν
 πατριάρχην Γερμανὸν παραλαβόντες, ἀπῆλθον εἰς ³⁰
 Νίκαιαν, δεικνύντες τῷ Ἀρτεμίῳ ὅτι ἡ πόλις ἤδη
 παρελήφθη καὶ τὰ βασίλεια. καὶ ὅς τὸ μοναδικὸν

μεταμφιασάμενος σχῆμα, καὶ πίστεις λαβὼν μὴ τι περαιτέρω παθεῖν, παρέδωκεν αὐτοῖς ἑαυτόν, καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ περιωρίσθη, βασιλεύσας ἕνα ἑνιαυτὸν ἐπὶ μῆσι τρισίν.

- 5 Ἦν δὲ Θεοδοσίος ἡθους μὲν χρηστοῦ καὶ βίου 28
σεμνοῦ, ἀπράγμων δ' ἀνὴρ καὶ πρὸς πραγμάτων^C
διοίκησιν καὶ ταῦτα βασιλείας σφόδρα ἀποπεφυκώς.
Λέων δὲ ὁ καὶ Κόνων, παρὰ τοῦ Ἀρτεμίου στρατη-
γὸς τῶν Ἀνατολικῶν προβληθεὶς, ὑπὲρ τοῦ Ἀρτεμίου
10 δῆθεν φρονῶν, οὐχ ὑπεῖξε Θεοδοσίῳ, σύμπνουν ἔχων
καὶ τὸν τῶν Ἀρμενικῶν στρατηγὸν Ἀρτάβασδον τὸν
Ἀρμένιον. ἄρας οὖν ἐκείθεν, μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν
ταγμάτων εἰς Νικομήδειαν ἔρχεται, ἔνθα τὸν τοῦ
βασιλέως Θεοδοσίου υἱὸν εὐρηκώς, καὶ αὐτὸν μετὰ
15 τῆς βασιλικῆς ἀποσκευῆς χειρωσάμενος, ἀφίκετο εἰς D
Χρυσόπολιν. ὁ Θεοδοσίος δὲ ἀπραγμόνως τῆς βασι-
λείας ἐξέστη αὐτῷ εἰς κληρικὸν καρεῖς μετὰ τοῦ
υἱοῦ, καὶ πληροφορίαν λαβὼν μὴ τι ἕτερον ὑποστῆ-
ναι ὁ μὲν ἡσύχως ἐβίω τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς, βασιλεύ-
20 σας δύο ἑνιαυτούς.

- Λέων δὲ τοῦ τῆς βασιλείας ὀνόματος ἀναξίως 1
ἡξίωτο· ὃ πατρὶς μὲν ἦν Ἰσαυρία, ἐκείθεν δὲ μετοι-
κισθεὶς μετὰ τῶν τεκόντων παρὰ τοῦ βασιλέως Ἰου-
στινιανοῦ, μήπω τῆς ἀρχῆς ἐξωσθέντος, ἐν Μεσημ-PII100
25 βρία τῇ Θρακικῇ πεποίητο τὰς διατριβάς. καθαιρε-^A
θέντος δὲ τοῦ Ἰουστινιανοῦ τῆς ἀρχῆς, εἴτα ἐπανερ-
χομένου μετὰ Βουλγάρων εἰς τὴν βασιλείαν αὐθις
ἀναλαβεῖν, ὁ Λέων ὑπαντήσας αὐτῷ δῶρα προσή-
νεγκε. καὶ ὁ Ἰουστινιανὸς σπαθάριον αὐτὸν ἀντίκα
30 ἐτίμησεν, καὶ βασιλεύσας τὸ δεύτερον αὐτὸν ὠκειώ-
σατο. εἴτα ἔσταλτο παρ' αὐτοῦ πρὸς τοὺς Ἀλανούς,
συγκληήσων αὐτοὺς κατὰ τῶν Ἀβασγῶν, ἀποστάντων

τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς. οἱ γὰρ Ἀβασγοί, ὡς ὁ Καισα-
 ρεὺς Προκόπιος ἱστορεῖ, δυοῖν ὁμοφύλοις ἦσαν ὑπή-
 κοοι, τῷ μὲν κρατοῦντι τῆς πρὸς ἀνίσχοντα ἡλιον
 μοίρας αὐτῶν, τῷ δὲ τῆς τετραμμένης πρὸς δύνον-
 B τα. καὶ ἄμφω δὲ τούτῳ τῷ ἄρχοντι ὑπὸ φιλοχρημα- 5
 τίας κακῶς ἐχρῶντο τῷ ἔθνει· ὅσους γὰρ ἂν παῖδας
 εὗρισκον ὠραίους καὶ τὸ εἶδος καλοὺς καὶ τὴν ἄλλην
 τοῦ σώματος φύσιν δεξιούς, βία τῶν τοκέων ἀφέλ-
 κοντες καὶ τῶν παιδογόνων μορίων σιδήρῳ στερέ-
 σκοντες, ἐκείνους μὲν πολλῶν χρημάτων Ῥωμαίοις 10
 WIII82 ἐπίπρασκον, περὶ τοὺς ἐκτομίας ἐπτοημένοις αἰεί,
 τοὺς δὲ τούτων πατέρας εὐθὺς ἔκτεινον, ἵνα μὴ
 ποτε μηνιῶντες διὰ τοὺς παῖδας βουλεύσωνται κατ'
 αὐτῶν ἐπανάστασιν. καὶ ἦν παρ' αὐτοῖς τὸ παῖδα
 τεκεῖν ἀγαθὸν τὴν ὅψιν δυστύχημα μέγιστον, τῆς 15
 τῶν παίδων εὐπρεπείας ἀλλασσομένοις τὸν θάνατον.
 καὶ οὕτω μὲν τοῖς Ἀβασγοῖς οἱ σφῶν προσεφέροντο
 C ἄρχοντες. Ἰουστινιανὸς δὲ ὁ πρῶτος στείλας παρ' αὐ-
 τοῖς ἕνα τῶν ἐν τοῖς βασιλείοις εὐνούχων σφίσιν
 ὁμογενῇ, πολλοὶ γὰρ περὶ τὰ Ῥωμαίων ἀρχεῖα τοιοῦτοι 20
 ἐστρέφοντο, ἀπέπε τοῖς ἡγεμόσι τῶν Ἀβασγῶν μη-
 κέτι μηδένα τὴν ἀρρενωπίαν ἐκτέμνεσθαι βιαζόμενον·
 τελευτήσειν γὰρ τὴν προᾶξιν αὐτοῖς εἰς κενόν, μηδε-
 νὸς Ῥωμαίων πρίσθαι βουλευσομένου τοὺς ἐκτομίας
 αὐτῶν. τοῦτο τοῖς Ἀβασγοῖς ἀσμενέστατα προσεδέ- 25
 δεκτο, καὶ τῇ ἐπιταγῇ τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων θαρ-
 ρήσαντες τοῦ λοιποῦ πρὸς τοῦργον τοῦτο τοῖς ἄρ-
 χουσιν αὐτῶν οὐχ ὑπέκνυπον, ἀκχείνοι δὲ πρὸς τὴν
 προᾶξιν ἦσαν νωθέστεροι. εἶτα καὶ ἄμφω τοὺς αὐ-
 τῶν ἀρχηγοὺς καθελόντες ἤθελον βιοτεύειν αὐτόνο- 30

μοι. μέχρι μέντοι τότε καὶ τῆς τῶν χριστιανῶν θρη-
 σκειᾶς ἦσαν ἀμύνητοι, ἄλσῃ δὲ καὶ ὕλας ἐσέβοντο καὶ D
 τὰ δένδρα τούτοις ἐξ ἀφελείας βαρβαρικῆς εἰς θεοὺς
 ἐνομίζοντο. Ἰουστινιανὸς δὲ μεταθεῖναι σφᾶς πρὸς
 5 εὐσέβειαν σπούδασμα ἔθετο, καὶ στείλας παρ' αὐτοῖς
 ἱεροὺς ἄνδρας δι' αὐτῶν εἰς ἐπίγνωσιν αὐτοὺς με-
 ῆνεγκε τοῦ θεοῦ. εἴτα καὶ θεῖον ἐν Ἀβασγοῖς τῆς
 θεοτόκου ἐδείματο τέμενος καὶ ἱερεῖς ἐγκατέστησε,
 καὶ οὕτως εἰς ἦθη τὰ τῶν χριστιανῶν αὐτοὺς μετή-
 10 γαγεν ἐκ τῶν πάνυ βαρβαρικῶν. ἐντεῦθεν ὑπ' οὐ-
 δενὸς ἀρχομένων τῶν Ἀβασγῶν οἱ βασιλεῖς Ῥωμαίων
 ἐστελλον ἄρχοντας, καὶ ὑπ' ἐκείνων αὐτοῖς διητῶντο
 τὰ πράγματα. χωρησάντων δὲ τῶν στελλομένων εἰς
 ἀδικίας καὶ τυραννικώτερον χρωμένων αὐτοῖς, δει-
 15 σαντες μὴ πάντῃ δουλωθῶσι Ῥωμαίοις, ἀφίστανται ΡΠ101
 καὶ οὐκέτι δέχεσθαι ἄρχοντα Ῥωμαῖον ἐβούλοντο. A
 διὰ τοῦτο τίσασθαι θέλων αὐτοὺς ὁ δυνάστητος Ἰου-
 στινιανός, στέλλει τὸν σπαθάριον Λέοντα πρὸς τοὺς
 Ἀλανοὺς, οὓς Ἀλβανοὺς ὁ Προκόπιος γράφει, χορή-
 20 μασι πλείστοις κατὰ τῶν Ἀβασγῶν ὁμόρων ὄντων
 αὐτοῖς, ὁπλίσαι τούτους βουλόμενος. ἐκεῖ τοίνυν ὁ
 Λέων γενόμενος, καὶ συχνοὺς διατρίψας ἐνιαυτούς,
 ὅψε καὶ μόλις ἐπανελήλυθε, μήτε τὸν Ἰουστινιανὸν
 εὐρηκῶς, ἀνῆρητο γάρ, μήτε μὴν τὸν Φιλιππικόν,
 25 καθήρητο γὰρ πηρωθεὶς, ὡς εἰρηται, καὶ τὰ ὄμματα,
 πρόσσεισιν οὖν Ἀρτεμῖν βασιλεύοντι τότε. ὁ δὲ καὶ
 προσήκατο αὐτὸν εὐμενῶς καὶ στρατηγὸν τοῦ τῶν
 Ἀνατολικῶν προεχειρίσατο θέματος. τούτῳ γοῦν, B
 ὡς εἰρηται, δῆθεν ἀμύνων, ἀντήρε χεῖρα κατὰ Θεο-
 30 δοσίον, καὶ τῶν σκήπτρων γέγονεν ἐγκρατὴς, ὃ

θεοῦ κριμάτων ἄβυσσος ἀκατάληπτος, καὶ αὐτίκα
 τὴν θυγατέρα τῷ Ἀρταβάσδῳ συνώκισε, κουροπα-
 λάτην αὐτὸν τιμήσας. Μασάλμας δὲ ὁ τῶν Ἀράβων
 ἀρχηγὸς ἐξ Ἀβύδου σὺν μεγάλῳ στρατεύματι πρὸς
 Θράκην περαιωθεὶς πολὺ μὲν τῆς Θρακίας ἐλήισατο ⁵
 χώρας, τῇ δὲ βασιλευούσῃ τῶν πόλεων προσβαλὼν
 χάρακα παρὰ τοῖς κατὰ χέρσον αὐτῆς ἐπήξατο τείχε-
 σι, καὶ ἦν αὐτὸς μὲν ἐντεῦθεν ταύτην πολιορκῶν,
 ἐκ δὲ θαλάσσης σὺν στόλῳ μεγάλῳ ὁ ἀρχισατραπῆς
 C Σολιμᾶς. ἀλλὰ τὰς μὲν νῆας αὐτῶν τὰς τε πολεμι- ¹⁰
 στηρίους τὰς τε μὴν φορτηγούς τῷ ὕγρῳ πυρὶ Ῥω-
 μαῖοι κατετροπώσαντο, ὥστε πολλοὺς τῶν ναυάρχων,
 ὧν οὐπω ταῖς ναυσὶ τὸ ὕγρὸν τοῦτο προσήγγισε
 πῦρ, ἀπογινόντας προσρυῆναι τῷ βασιλεῖ. τὸ μὲν
 οὖν πλεῖστον τοῦ ναυτικοῦ τῶν Ἀράβων οὔτω διώ- ¹⁵
 λετο. τοῖς δὲ κατὰ Βιθυνίαν αὐτῶν ληξομένοις ἐν-
 τυχόντα στρατεύματα Ῥωμαίων περὶ πολλοὺς διε-
 WIII83φθάρκασιν, ὥστε κἀκείνους δείσαντας ἀποδρᾶναι.
 τοὺς δὲ κατὰ Θράκην τυγχάνοντας Ἄρσβας λιμὸς
 ἐπίεξε κραταιός, ὅθεν οὐδενὸς τῶν θνησκόντων ²⁰
 ζώων ἀπείχοντο. λέγεται δὲ καὶ σαρκῶν ἀνθρωπείων
 αὐτοὺς ᾤψασθαι. ἀλλὰ καὶ νόσος αὐτοῖς ἐνέσκηψε
 D λοιμικὴ καὶ διέφθειρε παμπληθεῖς. καὶ Βούλγαροι
 δὲ τούτοις ἐπελθόντες πολλὰς χιλιοστῦας αὐτῶν, ὥς
 τινες ἀναγράφουσι, μαχαίρας ἔθεντο παρανάλωμα. ²⁵
 2 Ὁ δὲ τῆς Σικελίας στρατηγὸς Σέργιος τὴν τῶν
 Ἀράβων κατὰ τῆς πόλεως ἐπέλευσιν γνούς καὶ ὥς
 ἐν ἀκαταστασίᾳ τὰ Ῥωμαίων τυγχάνουσι, τυραννίδι
 καὶ αὐτὸς ἐπεχείρησε, καὶ οὐχ ἑαυτὸν τῆς βασιλείου
 ἡξίωσε κλήσεως, ἀλλὰ τινα Γρηγόριον τῶν ὑπηρε- ³⁰
 τουμένων αὐτῷ ἀναρρηθῆναι παρὰ τοῦ λαοῦ βασιλέα
 πεποιήκε, μετονομάσας τὸν ἄνδρα Τιβέριον, ὃς γινώ-

μη τοῦ Σεργίου καὶ τινας εἰς ἀρχὰς προεβίβασε.
ταῦτ' ἀγγελθέντα τῷ Λέοντι διανέσθησαν αὐτὸν τῷ^{ΡΗ102}
τυραννήσαντι ἀντιτάξασθαι, καὶ Παῦλον τὸν τῶν^Α
βασιλικῶν ἱπποκόμων ἐπιστατοῦντα, χαρτουλάριον ἢ
5 Ῥωμαίων οἶδε τοῦτον λέγειν φωνή, πατρίκιον τιμή-
σας καὶ στρατηγὸν Σικελίας ὀνομάσας, στέλλει κατὰ
τοῦ ἀποστάτου, προστάγματα πρὸς τοὺς τῶν χωρῶν
ἄρχοντας ἐγχειρίσας αὐτῷ συναίρεσθαι τῷ Παύλῳ
κελεύοντα, καὶ πρὸς τὴν ἐν Σικελίᾳ δὲ στρατιὰν γρα-
10 φὴν ἐγχαράξας δηλοῦσαν καλῶς ἔχειν Ῥωμαίοις τὰ
πράγματα, ἥδη τῶν Ἀράβων ἡττημένων καὶ κατα-
τροπωθέντων, διὰ τοῦ Παύλου καὶ ταύτην τοῖς
στρατιώταις ἐκπέπομφε. καταλαβόντα τοίνυν τὴν
Σικελίαν τοῦτον ἀνωιστὶ καὶ εἰσελθόντα εἰς τὴν
15 Συράκουσαν μαθὼν ὁ Σέργιος, εὐθὺς ἀπέδρα καὶ^Β
πρὸς Λογγιβαρδίαν ἐφοίτησε. τοῦ δὲ Παύλου προσ-
ομιλήσαντος τῷ στρατιωτικῷ καὶ τὸ γράμμα τὸ βα-
σίλειον ἀναγνόντος αὐτῶν εἰς ἐπήκοον, εὐθὺς ἐκεῖ-
νοι τὸν μὲν βασιλέα εὐφήμησαν, τὸν δὲ Γρηγόριον
20 καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν δεσμίους τῷ Παύλῳ παρέδωκαν.
καὶ ὃς τὸν μὲν Γρηγόριον ἀνείλε, τοὺς δ' ἐκείνου
ὑπασπιστὰς μαστίξας καὶ τὴν κόμην ἀποθρίξας αὐ-
τοῖς ὑπερορίᾳ κατέκρινεν. ὁ δὲ Σέργιος πληροφο-
ρίαν λαβὼν μή τινος πειραθῆναι κακοῦ, πρὸς τὸν
25 Παῦλον ἐκ Καλαβρίας ἀφίκετο. καὶ τὰ μὲν κατὰ
τὴν Σικελίαν οὕτως ἡρέμησαν. οἱ δὲ τὴν πόλιν
πολιορκοῦντες Ἀραβες, παθόντες μᾶλλον ἢ δρᾶσαν-^С
τες, ἐπανελθεῖν εἰς τὰ οἰκεία ὤρμηκεσαν καὶ εἰς τὰς
περιλειφθείσας ἐμβάντες νῆας ἀπήεσαν. λαίλαπι
30 δὲ περιπεσόντες σφοδρῶ πάντες ἀπώλοντο σὺν ταῖς
οἰκείαις τριήρεσι, δέκα μόνων νηῶν περιλειφθεισῶν,
ᾧν αἱ μὲν πέντε παρὰ Ῥωμαίων ἐάλωσαν, αἱ δὲ λοι-

καὶ διαφυγοῦσαι τῆς συμφορᾶς ἀπήλθοσαν ἄγγελοι.
ἐτέχθη δὲ τῷ Ἀέωνι σκύμνος ὡμότερος τοῦ πατρὸς
καὶ τὴν τε μητέρα τούτου κακλημένην Μαρίαν ἔστε-
ψεν ὁ Ἀέων καὶ τὸν υἱὸν ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ
ἐβάπτισε, Κωνσταντῖνον ὀνομάσας αὐτόν. ὅτε λέγε- 5
ται κόπρον αὐτὸν ἐκκρίναι τῇ θείᾳ κολυμβήτρει
D καταδύομενον, πάντες ἔθεν ἐπονομασθῆναι Κοσμών-
μον, καὶ τὸν ἀγιώτατον πατριάρχην Γερμανὸν εἰπεῖν
ὅτι σημεῖον τοῦτό ἐστι τοῦ τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τοῖς εὐ-
σεβεῖν ἡγοημένοις μέγα τὸ παιδίον τοῦτο χρηματίσαι 10
κακόν. ὁ δὲ μάγιστρος Νικήτας ὁ ξυλινίτης τῶν
ὑπερλίαν τυγχάνων ὑπέθετο τῷ Ἀρτεμίῳ ἐν Θεσσα-
λονίκῃ τυγχάνοντι τοῖς Βουλγάροις προσελθεῖν, καὶ
συνεργίᾳ τούτων ἀπολήψεσθαι πάλιν τὴν βασιλείαν.
καὶ ὃς πείθεται, καὶ μετὰ πλήθους Βουλγάρων ἦκεν 15
εἰς τὸ Βυζάντιον, οἰόμενος παρὰ τοῦ λαοῦ προσδε-
χθῆσεσθαι. τῶν δὲ τῆς πόλεως μὴ ἐπιστρεφομένων
αὐτοῦ, οἱ Βούλγαροι τοῦτον πολλῶν χρημάτων τῷ
Ἀέωνι προῦδωκαν. καὶ οἱ μὲν ἀπῆλθον· ὁ δὲ σὺν
WIII84 τῷ ξυλινίτῃ ἀνῆρτο, καὶ ἡ τοῦ ξυλινίτου κτῆσις 20
PII103 οὕσα πολλὴ δεδήμευτο ξύμπασα. καὶ ἄλλοι δὲ τῶν
A συνωμοτῶν τοῦ Ἀρτεμίου ἐκτάνθησαν, πρὸς οἷς καὶ
ὁ τῆς Θεσσαλονίκης ἀρχιερεὺς. εἴτα τὸν υἱὸν αὐτοῦ
Κωνσταντῖνον ὁ Ἀέων βασιλεῖα πεποίηκε, παρὰ τοῦ
ὀσιωτάτου Γερμανοῦ τῆς ἐπὶ τῇ ταινιώσει τελετῆς 25
τελεσθῆσεως. ἐντεῦθεν ὁ Ἀέων ἄρχεται τοῦ θεομα-
χεῖν καὶ κατὰ τῶν σεπτῶν εἰκόνων ἐλύττησε. καὶ
τὸν πατριάρχην μεταπεμφάμενος Γερμανὸν μὴ δεῖν
ἔλεγε τὰς εἰκόνας τιμᾶσθαι· εἰδωλολατρίαν γὰρ τὴν
τούτων ἀπεκάλει προσκύνησιν. ὁ δὲ θεὸς ἐκεῖνος 30
ἀνὴρ "εὐφήμει, βασιλεῦ", ἔφη "καὶ μὴ οὕτω φρόνει·
ἀσεβεῖς γὰρ ἄντικρυς τὸ ἐννόημα, καὶ οἶδα μὲν ἄδό-

μενον τὸ μέλλειν κινηθῆναι ταύτην τὴν αἴρεσιν. ἀλλὰ μὴ σύγε εἴης ὁ ταύτης εἰσαγωγεύς· Κόνων γάρ τις ὀνομαζόμενος ταύτης μέλλειν κατάρχεσθαι λέγεται.” καὶ ὃς ὑπολαβὼν αὐτίκα φησὶν “οὐποῦν
 5 ἐγὼ εἰμι· Κόνων γὰρ παρὰ τῶν γονέων νηπιόθεν ὠνόμασμαι.” τὸν μὲν οὖν ἀοίδιμον Γερμανὸν μὴ πεισθέντα συνθέσθαι τῇ γνώμῃ αὐτοῦ, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ γενναιότατα ἀντιλέγοντα καὶ τὴν αὐτοῦ κακοδοξίαν ἐλέγχοντα τῆς ἐκκλησίας ἐξώδησεν, ἔτη
 10 ταύτην ἰθύναντα πεντεκαίδεκα, Ἀναστάσιον δὲ τινα εἰς πατριάρχην ἑαυτῷ ὁμόφρονα προχειρίζεται. τοῦ δ’ οὖν οὕτω φρονῆσαι τὸν Λέοντα καὶ εἰς τοῦτο προελθεῖν ἀσεβείας ἦκω τὴν αἰτίαν ἐρῶν.

Ἰκλθ τῶν Ἀράβων ἄρτι γέρονεν ἀρχηγός· καὶ 3
 15 τούτῳ προσίασιν Ἑβραῖοι δύο τὸ ἐπιτήδευμα γόητες, οἱ δὲ ἀστρολογίαν ἔλεγον μετιέναι, κἀντεῦθεν εἰδέ- C ναι τὰ μέλλοντα, καὶ τῷ Ἀραβί τὴν ἀρχὴν ἐπηγγέλλοντο καὶ τὴν ζωὴν πολυχρόνιον, εἰ τῶν ἐκκλησιῶν τῶν χριστιανύμων τὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς αὐτὸν
 20 τεκούσης ἐκβαλεῖ τὰ ἐκτυπώματα. καὶ ὁ βάρβαρος οὐκ ἐμέλλησεν, ἀλλ’ ἐκ πάντων τῶν ἐν τῇ ὑπ’ αὐτὸν τελούσῃ χώρᾳ ναῶν τὰς σεπτὰς εἰκόνας ἠφάνισε. καὶ ἡ θεία δίκη τοῦτον μετῆλθεν οὐκ εἰς μακράν. οὕτω γὰρ παρῆλθεν ἐνιαυτός καὶ ὁ δαίλαιος τὴν
 25 ζωὴν ἐξημῖωτο. ὁ δὲ τούτου παῖς τῆς ἀρχῆς διάδοχος γεγωνὼς τοὺς ψευδομάντεις ἐκείνους ἐξήτει, τῆς εἰς τὸν τεκόντα ἀπάτης τίσασθαι προθυμούμενος. ἀλλ’ ἐφθησαν ἐκεῖνοι φυγεῖν ἐκεῖθεν, καὶ εἰς Ἰσαυρίαν κατήντησαν. ἐνθα περιτυχόντες τούτῳ τῷ D
 30 Λέοντι, νεανία τυγχάνοντι, βαναύσω τὸ ἐπιτήδευμα, τὴν τῶν Ῥωμαίων προμαντεύονται βασιλείαν. τοῦ δὲ πρὸς τὴν οἰκίαν ἀφορῶντος τύχην, ἀφεστη-

κῆραν πάνυ που πόρρω τοιαύτης ἀρχῆς, καὶ τοῖς
 ἐκείνων διαπιστοῦντος χρησιμοῖς, ἐκεῖνοι συμβήσε-
 σθαι τὴν πρόρρησιν ἀπισχυρίζοντο κραταιῶς, καὶ
 ἀπῆτουν αὐτὸν δι' ὄρκου πληροφοροῦν αὐτούς, ὅτε
 τύχοι τῆς βασιλείας, δοῦναι σφίσιν ὃ ἂν αἰτήσωνται. ⁵
 καὶ ὃς ὁμνυσιν ἢ μὴν τῆς βασιλείας τυχῶν ἐντελῇ
 αὐτῶν ποιῆσαι τὴν αἴτησιν. ὁ μὲν οὖν ὃν εἰρηται
 τρόπον τῆς τῶν Ῥωμαίων ἡγεμονίας ἐκράτησεν. οἱ
 δὲ τούτῳ ταύτην προμαντευσάμενοι ἕνατον ἤδη ἔτος
 ΠΙΙ104 τῆς αὐταρχίας ἀνύοντι προσῆλθον αὐτῷ, καὶ ἤτουν ¹⁰
 Α ἀποδοῦναι αὐτοῖς τῆς προρρήσεως τὸν μισθόν. καὶ
 ὁ Λέων ἔτοιμος ἦν πρὸς τοῦτο, καὶ λέγειν ἤξιον τί
 τὸ αἰτούμενον. καὶ ἡ βέβηλος ἐκείνη τῶν Ἰουδαίων
 δυὰς "οὔτε πλοῦτον" εἶπε "δοθῆναι ἡμῖν ἔξαιτού-
 μεθα οὔτε πρὸς δόξης ἀναχθῆναι περιωπὴν οὔθ' ¹⁵
 ἕτερόν τι τῶν τῆς βασιλείας λαμπρῶν, ἀλλ' ἡ μόνον
 τὸ τὰ τοῦ Ναζωραίου καὶ τῆς αὐτὸν τεκούσης περι-
 αιρεθῆναι πάντοθεν ἐκτυπώματα." καὶ ὃς ἀβέβαιος
 WII185 ὢν περὶ τὴν πίστιν, ὥσπερ τι τῶν εἰκαίων καὶ ῥά-
 στων τοῦτο ποιῆσαι συνέθετο, καὶ τοῦ δεκάτου ἄρτι ²⁰
 ἐνιαυτοῦ τῆς αὐτοῦ τυραννίδος ἀρξάμενος καὶ τοῦ
 θεομαχεῖν ἤρξατο καὶ μετὰ φρικώδους βρυχήματος
 κατὰ τῶν σεπτῶν εἰκόνων ἐχώρησε, καὶ διωγμὸν
 Β βαρύτερον ἤγειρε, πολλοὺς τε ἀνθεσθηκότας τῇ ἔξα-
 γίστῳ γνώμῃ αὐτοῦ ἐκόλασε καὶ μάρτυρας ἀπειργά- ²⁵
 σατο. πρὸς δὲ τοῖς ἄλλοις οἷς κατὰ τῶν εὐσεβούν-
 των εἰργάσατο καὶ τοῦτο πεποίηκεν. οἶκος ἦν ἐν
 τῇ καλουμένῃ βασιλικῇ ἔγγιστα τῶν Χαλκοπρατειῶν
 βασιλείως, ἐν ᾧ καὶ βίβλοι τῆς τε θύραθεν σοφίας
 καὶ τῆς εὐγενεστερᾶς καὶ θειοτέρᾶς πολλὰ ἑναπέ- ³⁰
 κειντο. ἦν δ' οὗτος ἀνέκαθεν τοῦ προύχοντος ἐν
 λόγοις κατοικητήριον, ὃν οἰκουμενικὸν ἐκάλουν δι-

δάσκαλον, ὃς καὶ δώδεκα εἶχεν ἐτέρους συνοικοῦν-
 τας αὐτῷ, ἀκείνους τῆς λογικῆς παιδείας μετέχον-
 τας κατὰ τὸ ἀκρότατον. τούτοις καὶ σιτήσεις ἀνείντο
 δημόσιαι, καὶ παρ' αὐτοῖς ἐφοίτων οἷς ἔμελε λογικῆς
 5 παιδείας καὶ γνώσεως, οὓς καὶ ὁ βασιλεύων συμβού- C
 λους ἐν τοῖς πρακτέοις πεποίητο. τούτους οὖν εἰ
 ἔλοι καὶ τῆς ἑαυτοῦ ποιήσαιο γνώμης, ἔκρινε τὸ
 πᾶν κατεργάσασθαι. καὶ τοὺς ἄνδρας μεταστειλάμε-
 νος τὴν περὶ τῶν σεβαστῶν εἰκόνων γνώμην αὐτοῦ
 10 τὴν πονηρὰν αὐτοῖς ἐκοινώσατο. οἱ δὲ οὐχ ὅσον οὐχ
 ὠμοδόξουν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν μεταστῆσαι τῆς
 γνώμης ταύτης ἐπεχείρουν ὁλοσχερῶς, πῇ μὲν κατα-
 ψῶντες τὸν θῆρα τὸν λεοντάνυμον καὶ κατεπάδον-
 τες αὐτοῦ τὰ σωτήρια, πῇ δὲ γενναιότερον ἀντιβαί-
 15 νοντες καὶ διελέγχοντες τὴν ἀσέβειαν. ὁ δὲ ὥσει
 ἀσπὶς ἔβρε τὰ ὦτα καὶ φωνῆς ἐπαδόντων οὐκ ἤκουεν
 οὐδ' ἐφαρμακεύετο παρὰ τῶν σοφῶν. πολλάκις οὖν D
 αὐτοῖς προσωμιληκῶς καὶ τὴν αὐτῶν μετάθεσιν ἀπο-
 γνούς, τοὺς μὲν ἀφῆκεν εἰς τὴν σφετέραν πορευθῆ-
 20 ναι διατριβήν, τὸν οἶκον ἐκείνον δηλαδὴ τὸν βασι-
 λειον, αὐτὸς δὲ κελεύσας εὐπρηστον ὕλην συναχθῆ-
 ναι πολλήν καὶ πέριξ τοῦ οἴκου τεθεῖσαν ἀναφθῆναι
 νυκτός, οὕτω τὸν τε οἶκον σὺν ταῖς βίβλοις καὶ
 τοὺς σοφοὺς ἐκείνους ἄνδρας καὶ σεβασμίους κατέ-
 25 καυσε.

Διὰ ταῦτα ὁ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης τότε τὴν 4
 ἐκκλησίαν ἰθύνων Γρηγόριος τῆς πρὸς τὸν τῆς νέας
 Ῥώμης προεδρεύοντα καὶ τοὺς ἐκείνῳ ὁμόφρονας
 ἀποστάς κοινωνίας, ἐκείνους μὲν σὺν τῷ βασιλεῖ PIII 105
 30 συνδοικῶ καθυπέβαλεν ἀναθέματι, τοὺς δὲ μέχρι^A
 τότε τῇ βασιλείᾳ κομιζομένους ἐκείθεν φόρους ἐπέσχε,
 τοῖς Φράγγοις σπεισάμενος· οὐ γὰρ τοῦ τῶν Ῥωμαίων

γένους οἱ Φράγγοι, ἀλλὰ Γερμανικὸν ἔθνος τούτους
 εἶναι φησι τὴν ποικίλην ἱστορίαν ὁ Καισαρεὺς Προ-
 κόπιος συνταξάμενος, περὶ τὸν Ῥήνον ποταμὸν καὶ
 τὸν Ῥοδανὸν καὶ τὰς ἐκεῖσε λίμνας πάσαι κατάρκη-
 μένον. τοῦ δὲ Βελισαρίου στρατηγοῦντος Ῥωμαίων ⁵
 ἐπὶ τοῦ προτέρου Ἰουστινιανοῦ καὶ Γότθοις ἀντιπα-
 λαμωμένον περὶ Ἰταλίας καὶ τῶν ἐν ταύτῃ πόλεων
 καὶ τῆς Ῥώμης αὐτῆς, παρὰ γὰρ τῶν Γότθων κατελ-
 χοντο, τότε καὶ τούτους ἱστορεῖ τῇ Ἰταλίᾳ ἐπεμβα-
 B λειν. τοὺς μέντοι Γότθους μὴ οἴους τε ὄντας καὶ ¹⁰
 Ῥωμαίοις καὶ Φράγγοις ἀντικαθίστασθαι πρὸς τοὺς
 Φράγγους θέσθαι σπονδὰς καὶ τὸν πρὸς ἐκείνους
 διαλύσασθαι πόλεμον, παρακεχωρηκότας αὐτοῖς τῶν
 Γαλλιωῶν, ὅσαιπερ αὐτοῖς προσεγένοντο. καὶ τὴν
 πρᾶξιν ταύτην καὶ αὐτὸν ἐπιρρῶσαι τὸν Ἰουστινια- ¹⁵
 νόν, δεηθέντων τῶν Φράγγων, πραγματευόμενον τὸ
 μὴ Ῥωμαίοις πολεμοῦσι πρὸς Γότθους ἐναντιοῦσθαι
 III86 τοὺς Φράγγους, ἀλλ' εἶναι τὰ πρὸς Ῥωμαίους τού-
 τοις διὰ τὴν ἐπιρρῶσιν φίλια. κἀντεῦθεν τοὺς Γερ-
 μανοὺς Μασσαλίαν τε τὴν Φωκαέων ἀποικίαν καὶ ²⁰
 C τὰ ἐπὶ θαλάσσῃ χωρία σχεῖν ἅπαντα καὶ τῆς ἐκεῖ
 κρατῆσαι θαλάσσης, πολλὰ δὲ καὶ τῶν Βενετιῶν κα-
 τασχεῖν. οὕτως οὖν οἱ Φράγγοι πεπλησιακότες τοῖς
 Ἰταλοῖς οὐ διέλιπον ἕκτοτε ἐπιόντες τοῖς ἐκεῖσε Ῥω-
 μαίοις καὶ τὰ ὑπ' αὐτοὺς ληϊζόμενοι. ἀποστατήσας ²⁵
 οὖν, ὡς εἴρηται, τῆς τοῦ βασιλέως ὑπακοῆς ὁ πάπας
 Γρηγόριος διὰ τὴν ἐκείνου κακοδοξίαν τοῖς Φράγ-
 γοις ἐσπέισατο, πρότερον πολλάκις σπεύσας διὰ
 γραμμάτων τὸν Λέοντα τῆς μισοθείας μετενεγκεῖν
 καὶ μεταπείσαι τὰς ἱερὰς εἰκόνας σεβάξασθαι· ἀλλ' ³⁰

2 Προκόπιος] Vandal. I, 3, p. 182, A. Gotth. 3, 33, p.
 542, D. 543, B.

ἔδωκε σμήλαιν Αἰθίοκα. οὐ μόνον γὰρ ὀρθὸν οὐδὲν
 τι ἐφρόνησεν, ἀλλὰ καὶ ἐκμανεῖς κατὰ τῶν ὀρθοδό-
 ξων πολλοὺς ἐκόλασε καὶ ὁμολογίας στεφάνων ἤξιω- D
 σε. τοὺς τε Καλαβροὺς καὶ τοὺς Σικελοὺς φόροις
 5 νέοις ἐβάρυνε, κεφαλητίωνα τελεῖν κατὰ τοὺς Ἰου-
 δαίους δογματίσας αὐτοὺς καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς τικτόμε-
 να ἄφρονα ἀπογράφειν. ἦδη δὲ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ
 Κωνσταντίνου τελούτος εἰς μέγαρα, ξεύγνυσιν
 αὐτῷ γαμετὴν θυγατέρα Χαράνου τοῦ τῶν Σκυθῶν
 10 ἡγεμονεύοντος, βαπτίσας αὐτὴν καὶ ὀνομάσας Εἰρή-
 νην. ἥτις οὐ συνυπήχθη τῇ τοῦ ἀνδρὸς κακοδοξίᾳ,
 ἀλλὰ μνηθεῖσα τὸ δόγμα τὸ εὐσεβεῖς ἔμεινεν ἀμετά-
 τρεπτος. σεισμῷ δὲ συμβεβηκότος σφοδροῦ κατὰ
 τὸ Βυζάντιον ναοὶ τε πολλοὶ καὶ οἰκίαι συνέπεσον
 15 καὶ πληθεὺς ἀνθρώπων συγκέχωστο τοῖς συμπτώμα- P1106
 σιν. ὅτε καὶ ἡ τοῦ Ἀρναδίου στήλη ἐν τῷ τοῦ Ξη- A
 ρολόφου κίονι ἰθρυμένη κατέπεσε καὶ ὁ ἐν τῇ Χρυσῇ
 πόρτῃ ἀνδριᾶς τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου, ἀλλὰ μὴν καὶ
 τὰ κατὰ τὴν χέρσον τεῖχῃ τῆς πόλεως, ἥ τε τοῦ Νι-
 20 κομήδους πόλις καὶ πρὸς ταύτῃ ἡ Νίκαια αἱ μητρο-
 πόλεις αἱ Βιδυνικαί. τὴν γοῦν τῶν τευχῶν κατὰ-
 πτωσιν ὁ τύραννος Λέων κέρδους μελετήσας θέσθαι
 λαβὴν, διεκηρυκεύσατο πρὸς τὸν δῆμον τῆς πόλεως ὥς
 “ὕμεις οὐκ ἂν θνηθεῖητε ταχέως ἀνεγείραι τὰ τεῖχη·
 25 ἀσύμφορον δ’ ὑμῖν ἐπὶ πολὺ μένειν τὴν πόλιν ἀτε-
 χιστον. διὸ προστέτακται παρ’ ἡμῶν προσθήκην ἐν
 τοῖς δημοσίοις φόροις γενέσθαι φόλλεις εἴκοσι καὶ
 τέσσαρας ἐφ’ ἐκάστῳ νομίσματι, ἵνα τούτων τῷ βα-
 σιλικῷ ταμείῳ παρεχομένων τὰ ὑποκλάσαντα τῶν B
 30 τευχῶν ἀνακαινισθῶσιν ἐξ ἀναλωμάτων βασιλικῶν.”
 ἔκτοτε τοίνυν καὶ μέχρι τοῦδε ἡ εἰσπραξις ἐπεκρά-
 τησεν αὕτη. οὕτως οὖν ἐπὶ κακῷ τῆς πολιτείας ὁ

δέλλαιος Λέων βασιλεύσας ἔτη τέσσαρα πρὸς τοῖς
εἴκοσι δυσεντεσθρα νοσήσας ἀθλίως τὴν ψυχὴν ἐξη-
ρεύξατο.

- 5 Διεδέξατο δὲ τὴν τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴν μετὰ τῆς
πατρικῆς δυσσεβείας ὁ δυσώνυμος ἐκείνου υἱός, οὗ⁵
κατὰ τῶν σεπτῶν εἰκόνων λυττήσας μόνον, ἀλλὰ καὶ
γοητείαις προσκείμενος καὶ ἱερῶν ἀνατομαῖς καὶ
C νεκρομαντείαις καὶ ἀρρητοποιίαις καὶ ὅλως οὐδενὸς
κακοῦ ἀπεχόμενος, καὶ ποικίλος ὢν τὴν κακίαν καὶ
οὐ μονοειδής. οὐ γὰρ χριστιανός, οὐχ Ἕλλην, οὐκ¹⁰
Ἰουδαῖος ἐτύγγανεν ὢν, ἀλλ' ἀσεβείας τις κυκεὼν
WHI187 καὶ οἷα τὰ Λιβυκὰ θηρία ἱστόρηται φύεσθαι ἐκ μί-
ξεως ἑτερογενῶν, πολυειδῆ καὶ σύμμικτα τὴν ιδέαν
καὶ τὴν θηριωδίαν γεννώμενα· διὰ ταῦτα πρὸς πάν-
των μεμίσητο. καὶ κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς τυ-¹⁵
ραννίδος αὐτοῦ, οὐ γὰρ φαίην ἂν βασιλείας, ἐστρα-
τεύσας κατὰ Ἀράβων καὶ ἐν τῷ θέματι τοῦ Ὀψικίου
γενόμενος, οὐ δὴ θέματος τὴν ἀρχὴν ὁ γαμβρός αὐ-
τοῦ περιέξωστο ὁ κουροπαλάτης Ἀρτάβασδος, ἐπεβού-
D λευε τούτῳ δὴ τῷ οἰκείῳ γαμβρῷ. οἳ τε γὰρ τοῦ²⁰
δήμου καὶ οἱ τῆς γερουσίας, ἀλλὰ μέντοι καὶ τὸ
στρατιωτικόν, ἀπεχθανόμενοι τῷ Κωνσταντίνῳ, ὥς
εἴρηται, τῷ Ἀρταβάσδῳ ὀρθοδόξῳ τυγχάνοντι τὴν
βασιλείαν ἐπεψηφίζοντο. γνοὺς τοίνυν τὴν ἐπιβου-
λὴν ὁ Ἀρτάβασδος, καὶ διαλεχθεὶς τῷ λαῷ, ἐπιτίθε-²⁵
ται τῷ Κωνσταντίνῳ. ἀλλ' ἔφθη διαφυγεῖν ὁ Κο-
πρώνυμος καὶ εἰς τὸ Ἀμόριον προσφυγεῖν, καὶ δια-
πεμψάμενος πρὸς τὸν τοῦ ἀνατολικοῦ στρατηγὸν τὸν
Λαγκηνὸν καὶ πρὸς τὸν τοῦ Θρακησίου τὸν Σισι-
νάκιον, λαμπραῖς ὑποσχέσεσι πέπεικεν αὐτοὺς συμ-³⁰
μαχῆσαι αὐτῷ. ἐντεῦθεν ἐμφύλιοι πόλεμοι καὶ ὑπ'
ἀλλήλων οἱ Ῥωμαῖοι ἐφθείροντο. ἕκαστοι γὰρ τοῦ

σφετέρου βασιλέως ἀντείχοντο, ἐπέπερ ἀνερορήθη^{PII107}
 ἤδη καὶ ὁ Ἀρταβάσδος βασιλεύς. κατὰ δὲ τὴν τῶν ^A
 πόλεων βασιλεύουσιν τῶν δημοσίων οἰκονόμος πραγ-
 μάτων παρὰ τοῦ Κωνσταντίνου ὁ μάγιστρος Θεοφά-
 νης εἰάθη, ὃς τῷ Ἀρταβάσδῳ προσκείμενος καὶ γρα-
 φὴν ἐξ ἐκείνου δεξάμενος δημοσίᾳ θανεῖν τὸν Κων-
 σταντίνον ἐκήρυξε καὶ τὸν Ἀρταβάσδον ὑπὸ τῶν
 στρατευμάτων αἰρεθῆναι εἰς βασιλεία. καὶ οὕτως ὁ
 δῆμος τῆς πόλεως εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν συν-
 αθροισθεὶς τὸν μὲν Κωνσταντίνον ἀναθέματι καθυ-
 πέβαλον, εὐφήμουν δὲ τὸν Ἀρταβάσδον, τούτοις
 συνευδοκοῦντος καὶ τοῦ πατριάρχου Ἀναστασίου.
 δεχθεὶς δὲ ὁ Ἀρταβάσδος καὶ παρὰ πάντων βασιλεὺς
 ἀναγορευθεὶς, αὐτίκα τὰς σεβασμίας εἰκόνας παντα-
¹⁵ χοῦ ἀνεστήλωσεν. ὁ δὲ πατριάρχης Ἀναστάσιος ^B
 διώμνυτο λέγειν αὐτῷ τὸν Κοπρώνυμον ὅτι ὁ Χρι-
 στὸς οὐχ υἱὸς ἐστὶ τοῦ θεοῦ, ἄνθρωπος δὲ ψιλὸς
 γεννηθεὶς ἐκ τῆς Μαρίας, ὡς ἐγὼ ἐκ τῆς ἐμῆς μητρὸς
 ἐτέχθην Μαρίας. ἐξελθόντος οὖν τῆς μεγαλοπόλεως
²⁰ τοῦ Ἀρταβάσδου, μάχαι πάλιν ἐγίνοντο. ὁ δὲ Κων-
 σταντίνος ἐκ Χαλκηδόνος περαιωθεὶς τὴν πόλιν
 ἐπολιόρκει, περὶ τὰ χερσαῖα τεῖχη βαλόμενος χάρακα.
 προσβαλὼν δὲ τούτῳ καὶ ἡττηθεὶς ὁ Ἀρταβάσδος
 τῆς πόλεως ἐντὸς συνέκλεισεν ἑαυτὸν καὶ τοῦ ταύ-
²⁵ την φρουρεῖσθαι ἀσφαλῶς ἐπεμέλετο. τοῦ δὲ Κο-
 πρωνύμου θαλασσοκρατοῦντος καὶ μὴ ἑῶντος τὰς
 φορτηγούς ὀλκάδας ἐν τῇ πόλει καταίρειν, λιμὸς τοὺς
 ἐν ταύτῃ ἐπέλεξεν, ὥστε πολλοὺς ἐκ τούτου διόλλυ-
³⁰ σθαι. καὶ τὸν τοῦ Ἀρταβάσδου υἱὸν Νικήταν συν-
 ἔσχε καὶ πεδήσας ἐδείκνυνεν αὐτὸν τῷ πατρί. εἴτα
 προσβαλὼν αὐτὸς τῇ πόλει ταύτης ἐκράτησεν. ὁ δὲ
 Ἀρταβάσδος ἀποδράς εἰς φρούριόν τι τοῦ θέματος

τοῦ Ὀψικίου συνέκλεισεν ἑαυτόν, καὶ κατασχεθεῖς,
 πηροῦται τοὺς ὀφθαλμοὺς σὺν τοῖς δυσὶν υἱέσιν
 αὐτοῦ. τῶν δὲ τῷ Ἀρταβάσδῳ συμμαχησάντων
 πολλοὶ ἀνῆρέθησαν παρὰ τοῦ Κοπρώνιμου, καὶ πρὸ
 τῶν ἄλλων Βακτάργιος ὁ πατρίκιος, τῶν ἐπισήμων ⁵
 ἀνὴρ, οὗ τὴν γυναῖκα μετὰ πλείστους ἐνιαυτοὺς
 D ἐβίασεν ὁ τύραννος ἀπελθεῖν εἰς τὴν Χώραν, ἐνθα
 ἐκεῖνος ἐτέθαπτο, καὶ ἀνασκάψαι τὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐ-
 τῆς ὅσα καὶ δι' ἑαυτῆς ἀπενεργεῖν αὐτὰ καὶ εἶπαι
 εἰς τὰ Πελαγίου, ἐνθα ἐρρίπτοντο οἱ κατὰκριτοι. ¹⁰
 ἀμίλλης δὲ τελουμένης Ἰππων, τὸν Ἀρταβάσδον καὶ
 WIII188 τοὺς παῖδας αὐτοῦ ἐν μέσῳ τῷ θεάτρῳ διαγαγὼν
 ἐθριάμβευσεν. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν πατριάρχην Ἀνα-
 στασίον ἀπὸ τοῦ Δυππίου εἰσαχθῆναι κελεύσας ὄνῳ
 ἐφεξόμενον ἀντιστροφῶς, ἵν' ὄρῃ πρὸς οὐρανόν, ἀτί- ¹⁵
 μως οὕτω καὶ αὐτὸν ἐθριάμβευσεν, πρότερον δημο-
 σίως τυφθέντα, ὥστε τὴν πρόρρησιν τοῦ αἰοιδίμου
 πατριάρχου Γερμανοῦ εἰς ἔργον ἐκβῆναι. ὀπισθεν
 γάρ ποτε τοῦ εἰρημένου πατριάρχου βαδίζοντος τοῦ
 PIII108 Ἀναστασίου, καὶ πατήσαντος τὸ ἐκείνου ὠμόφορον, ²⁰
 A στραφεὶς ὁ ἱερὸς Γερμανὸς ἔφη "μὴ σπεῦδε· τὸ
 Διίπκιόν σε ἐκδέχεται". ὃν καὶ μετὰ τὴν ἄτιμον
 περιαγωγὴν ὡς ὀμόφρονά οἱ τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς
 κρατεῖν καὶ ἱεραῖσθαι παρακεχώρηκε.
 6 Τῶν Ἀράβων δὲ διαφερομένων ἀλλήλοις καὶ ²⁵
 μάχαις ἐμφυλίοις ἀσχολουμένων, ἀθείας λαβόμενος
 ὁ Κοπρώνυμος ἐκστρατεύει κατὰ Συρίας καὶ λαμ-
 βάνει τὴν Γερμανίκειαν. σεισμοῦ δὲ γενομένου κατὰ
 Παλαιστίνην καὶ Σύριαν μεγίστου, πολλὰ καὶ ἐκ-
 κλησίαι καὶ μοναστῶν κατέπεσον καταγῶγια καὶ οἰ- ³⁰
 κίαι καὶ μυριάδες ἀνθρώπων ἀπώλοντο. ἀλλὰ καὶ
 B ἐκ νόσων φθορὰ πολλὴ τῶν ἀνθρώπων συμβέβηκε

κατὰ τε Σικελίαν καὶ Καλαβρίαν καὶ καθ' Ἑλλάδα καὶ χώρας ἐτέρας, ἥ καὶ ἕως αὐτοῦ τοῦ Βυζαντίου κατήντησε· καὶ τοσοῦτον ἦν τὸ τῶν θνησκόντων πλῆθος ὥς μὴ οἶόν τε εἶναι τοὺς θνήσκοντας ἐκκομῆσθαι· διὸ ἀμάξαις αὐτοὺς κατὰ πλείονας ἐπιτιθέντες ἐξέφερον. τῷ μέντοι Κοπρωνύμῳ ἡ τοῦ Χαγάνου θυγάτηρ ἔτεκε παῖδα, ὃν ὠνόμασε Λέοντα καὶ ἠνηγόρευσε βασιλέα, στεφθέντα δι' Ἀναστασίου τοῦ ἡμοδοξοῦντος αὐτῷ πατριάρχου. ἐκράτησε δὲ ὁ Κωνσταντῖνος τῆς Θεοδοσιουπόλεως καὶ τῆς Μελιτηνῆς, ἴθην ὑπερφρονήσας σφοδρότερον κατὰ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἐπνευσε, δόγματα ἐκτινέμενος, δι' ὧν τὸν συρφετώδη ὄχλον ὑπέστυρεν ὅτι πεσθαι τῷ αὐτοῦ ἀσεβεστάτῳ φρονήματι. τότε καὶ ὁ πατριάρχης Ἀνυστάσιος ἀσεβῶς τῆς ἐκκλησίας καθ' ὅσον ἐπὶ χρόνους εἴκοσι πρὸς τοὺς τέτταρσι ἀτέστρεψε τὴν ζωὴν. ὁ δὲ Κοπρώνυμος ἐπισκόπων μορφόνων αὐτῷ πολλῶν συναγωγὴν ποιησάμενος, ἦν κατῆρχε Θεοδόσιος ὁ Ἐφέσου καὶ Παστιλᾶς ὁ Ἰέργης, δι' αὐτῶν ἃ ἐβούλετο ἐδογματίσει, μὴ τινος ἐκ Ῥώμης τῆς πρεσβυτέρας ἢ ἐκ τῶν ἄλλων παρόντος πατριαρχῶν, καὶ τὴν τοιαύτην συνδρομὴν τῶν νιέρων ἐκείνων σύνοδον οἰκουμενικὴν καλέσαι οὐκ πενάρκησε. μεθ' ὧν εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις τῆς Θεο-
D
δίκου ναὸν ἀφικόμενος καὶ ἐν τῷ ἄμβωνι ἀναβεβη-
ὥς Κωνσταντῖνόν τινα μοναχόν, ἐπίσκοπον Σουλαιου
ἐνόμενον, ἀναβιβάσας ἐκεῖ, ἐξεφώνησε "Κωνσταν-
νίου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου πολλὰ τὰ ἔτη". καὶ
εἰς τ' ὀλίγας ἡμέρας ἐν τῷ Φόρῳ παραγενόμενος ὁ
ἱεραρχος οὗτος μετὰ τοῦ πατριάρχου αὐτοῦ καὶ τῶν
ιογνωμονούντων αὐτῷ ἐπισκόπων, ἐνώπιον παντὸς
τοῦ λαοῦ τὴν τῶν σεπτῶν εἰκόνων προσκύνησιν

ἀπηγόρευσαν, εἰδωλολάτρας τοὺς ταύτας σεβομένους
καλέσαντες, καὶ ἀναθέματι καθυπέβαλον τὸν τε ἀοί-
διμον Γερμανὸν καὶ τὸν ἐκ Κύπρου Γεώργιον πα-
τριάρχην τῆς Κωνσταντίνου γενόμενον καὶ τὸν μέ-
PII109 γαν ἐπὶ σοφίᾳ καὶ ἀρετῇ Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνόν, 5
^A ὃς πολλάκις τὸν θεομάχον ἤλεγξε τοῦτον καὶ τὸν
αὐτοῦ πατέρα δι' ἐπιστολῶν ἀσεβεῖν. ἐκστρατεύσας
δὲ κατὰ Βουλγάρων ὁ Κωνσταντίνος, καὶ συμβαλὼν
αὐτοῖς, καὶ πολλοὺς ἀποβαλὼν οὐ τῶν τυχόντων
μόνον στρατιωτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπισήμων καὶ στρα- 10
WIII89 ταρχῶν, μεθ' ἧτης ἐπανεξέυξεν. ἀνέκαθεν δὲ χρι-
στιανοὶ παρὰ τοῖς Ἀγαρηνοῖς τοὺς τῶν δασμῶν με-
ταχειριζόμενοι κώδικας, οὐ γὰρ οἶδασιν ἀριθμεῖν
ἐκεῖνοι, ἀλλ' οὐδὲ γράφειν ψήφους λεπτάς, τρίτα
φημί καὶ τέταρτα καὶ ὄγδοα καὶ δωδέκατα καὶ τὰ 15
τούτων ἔτι λεπτότερα, φθόνῳ τότε τὴν τούτων μετα-
χειρίσιν ἐκωλύθησαν. μὴ δυνηθέντων δὲ τῶν τῆς
Ἀγαρ δι' ἑαυτῶν τὸ τοιοῦτον ἀνύειν ἔργον, αὐτίς
B τὴν τῶν γραφῶν τούτων οἰκονομίαν ἐνεχειρίσθησαν.
ὁ μέντοι δυσώνυμος τύραννος Ἀνδρέαν τινὰ μονα- 20
χόν, καλυβίτην λεγόμενον, ὅσιον ἄνδρα, ἐλέγχοντα
αὐτὸν καὶ ἀσεβῇ καλοῦντα, καὶ ἄλλον Ἰουλιανὸν καὶ
Οὐάλεντα μαστιζόμενον ἔκτεινεν. οἱ Βούλγαροι δὲ
τοὺς αὐτῶν ἀρχηγούς, οἳ ἐκ σειρᾶς κατήγοντο ἡγε-
μονικῆς, ἀνελόντες ἕτερον εἵλοντο μὴ τῇ ἡγεμονίᾳ 25
προσήκοντα, Τελέτην καλούμενον. ἐπιστρατεύσας
δὲ κατ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς διὰ τε γῆς καὶ θαλάσσης,
καὶ γενόμενος κατὰ τὴν Ἀγχίαλον, κάκει συμβαλὼν
αὐτοῖς, τοῦ πολέμου ἐξ ὧρας πέμπτης τῆς ἡμέρας
ἕως ἑσπέρας ἐπικρατήσαντος, καὶ πεσόντων πολλῶν 30
ἐκατέρωθεν, ὅμως μέντοι νικᾷ· καὶ ὁ μὲν τῶν Βουλ-
C γάρων ἀρχηγὸς ἀπέθρα, φόνος δὲ πολὺς τῶν βαρ-

βάρων ἐγένετο, καὶ οὐ μείους ἐλήφθησαν δοριάλωτοι, πολλοὶ δὲ καὶ τῷ βασιλεὶ προσεχώρησαν. κἀν-
 τεῦθεν ἐπαρθεὶς θρόαμβον ἐπὶ τῇ νίκῃ κατήγαγεν,
 αὐτὸς μὲν πανοπλίτης διωὼν μεθ' ὀπλισμένης τῆς
 5 στρατιᾶς, τοὺς δ' αἰχμαλώτους δεσμίους ἄγων, τοῖς
 ὄπλοις αὐτοῦ τὴν νίκην, ἀλλ' οὐ τῇ θείᾳ δυνάμει
 ἐπιγραφόμενος. καὶ μετὰ τὸν θρόαμβον τοὺς αἰχμα-
 λώτους πάντας ἀναιρεθῆναι προσέταξεν.

Γέγρονε δὲ χειμῶν ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς αὐταρχίας 7
 10 αὐτοῦ μέγας, ὥστε μὴ μόνον τοὺς ποταμοὺς ἐκ τοῦ
 ψύχους κρυσταλλωθῆναι διόλου, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν
 θάλασσαν τὴν ἀρκτιᾶν ἐπὶ στάδια πάνυ πολλὰ καὶ PIII110
 τὸν τοῦ Στενοῦ πορθμὸν καὶ τὸν ἐκ τῆς πόλεως ^A
 πρὸς Χρυσόπολιν. εἶτ' αὐθις τῷ κρυστάλλῳ χιόνος
 15 ἐπιπεσοῦσης, κἀκείνης ἐκ τοῦ κρύους συμπιληθείσης
 καὶ κρυσταλλωθείσης, πεξοποροῦντες οἱ ἄνθρωποι
 διήεσαν τὸν πορθμὸν τοῦ Στενοῦ καὶ τὸν ἐκ τῆς
 πόλεως πρὸς Χρυσόπολιν, ἀχθοφοροῦντά τε ὑποξύ-
 για καὶ βόες ἀμάξας ἔλκοντες σὺν φόρτῳ πολλῷ.
 20 τοῦτο δὲ καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις θαλάσσαις τότε γενέ-
 σθαι λέγεται. εἶτα τοῦ ἀέρος θαλφθέντος διήρητο
 τῶν κρυστάλλων τὸ συνεχὲς καὶ εἰς τμήματα δια-
 κέκοπτο. πνεῦμα δὲ πνεῦσαν ἀθρόον σφοδρόν τε
 καὶ βίαιον ἤλαυνε διὰ τῆς θαλάσσης τὰ τμήματα
 25 οὐδὲν ἀπειοικότα βουνῶν μεγάλων ἢ νήσων πολυ- B
 πλέθρων τινῶν· οἷς καὶ ζῶα ἄγρια τε καὶ χειροήθη
 συνεπεπήγεσαν πεδηθέντα τῷ κρυστάλλῳ καὶ ἀπο-
 ψύξαντα. τούτων τῶν κρυστάλλων τινὰ τοῖς παρά-
 λοις τείχεσι τῆς πόλεως τῇ βίᾳ τῶν ἀνέμων καθ'
 30 ὑδάτων μετὰ ῥύμης σφοδρᾶς κυλινδούμενα ὡς προσ-
 ῥαττον, κατέβαλον εὐθὺς τὰ προσαραττόμενα, καὶ
 οὐ τὰ τείχη μόνον ἠρίπωντο, ἀλλὰ καὶ οἰκίαι τού-

τοῖς πλείστοις συγκατεσείοντο. καὶ αὐχμὸς δ' ἐπὶ
 τούτου πολὺς συνέβη, ὥς καὶ τοὺς ἀενάους ποτα-
 μούς ξηρανθῆναι καὶ τὰς πηγὰς τελείως ἐπιλιπεῖν.
 οὐδὲν δ' ἐκ τούτων ἐβελτιώθη ἢ ἀσύνετος ἐκείνου
 ψυχὴ, ἀλλὰ τὸν πατριάρχην αὐτοῦ προσκαλεσάμενος 5

B ἔφη ἐν ἀπορρήτοις αὐτῷ "εἰπέ μοι, εἰ χριστοτόκον
 τὴν Μαρίαν καλοῦμεν, τίς ἐκ τούτου ἔσται βλάβη;"
 ὁ δὲ ἀντίκα εἰς ἱκετείαν ἐτράπετο λέγων "μὴ τοῦτο
 ἄλλοτε ἢ πρὸς ἄλλον ἐκφήνης, ὃ βασιλεὺς τοῦ Νε-
 στορίου γὰρ ἔστι τὸ ἐννόημα. ἢ οὐκ οἶδας ὅπως 10
 ἐκεῖνος παρὰ πάσης στηλιτεύεται ἐκκλησίας πιστῶν
 καὶ ἀναθέματι κατακέκριται;" ὁ δὲ ἀνταπεκρίθη αὐ-
 τῷ ὅτι "οὐχ ὥς οὕτω φρονῶν εἶπον τοῦτο, ἀλλὰ
 μαθεῖν ἐθέλων ἠρώτησα". ἐς τοσοῦτον δ' ἐξηνέχθη

WIII90 θεομαχίας ὥς καὶ τὰ τῶν ἀγίων λείψανα παραδιδό- 15
 ναι πυρὶ καὶ τὸ ἄγιος κελεῦσαι μήτε ἐπὶ τῆς θεοτό-
 κου λέγεσθαι μήτε μὴν ἐπὶ τινος τῶν εὐαρεστησάν-
 των θεῶ, ἀλλ' ὁ ἀπόστολος Πέτρος καὶ Παῦλος λέ-

C γειν καὶ ὁ μάρτυς Γεώργιος ἢ Θεόδωρος, καὶ ἐπὶ τῶν
 λοιπῶν ὁμοίως. τῆς δὲ τῶν ἀνέρων ἀρχιερέων 20
 συναγωγῆς, περὶ ἧς ἤδη μοι εἴρηται, γραφῇ τὰ παρ'
 αὐτῶν ἀσεβῶς δογματισθέντα παραδιδόντων, τόμον
 συνοδικὸν αὐτὰ καλέσας ὁ ἀσεβέστατος ἀπῆτει ἀρ-
 χιερεῖς τε πάντας καὶ τῶν μοναζόντων τοὺς διαβοή-
 τους ἐπ' ἀρετῇ ταῦτα ὑποσημῆνασθαι. εἰ γὰρ καὶ 25
 διωγμὸν κατὰ τῶν μοναχῶν βαρύτερον ἔθετο, ὥς
 μὴ τινα σχεδὸν ἐν τῇ πόλει περιλειφθῆναι ἢ τέως
 δημοσιεύειν μονάζοντα, ἀλλ' ἔτι ἦσαν πολλοὶ κρυ-
 πτόμενοι καὶ ἕτεροι τῆς πόλεως ἐκτὸς πεποιημένοι
 τὴν ἄσκησιν. ὅσοι μὲν οὖν φόβῳ, τῆς ἐκείνου θη- 30

D ριωδίας ὑπέκυπτον καὶ τὴν ἄθεον ἐκείνην ἐβεβαίουν
 γραφὴν, ξὴν εἰῶντο καὶ ἀπαθεῖς ἀφεῖντο, ὅσοι δὲ μὴ

ἐπεΐθοντο, πικραῖς κολάσεσι καὶ βιαίοις θανάτοις
 τοῦ ζῆν ἑσπερίζοντο. ὅτε καὶ ὁ μέγας ἐν ἀσκηταῖς
 καὶ ἐν ἀθληταῖς περιβόητος Στέφανος, μὴ πεισθεὶς
 ὃν ἐκεῖνος ἐκάλεε τόμον θέξασθαι τε καὶ βεβαιῶσαι,
 5 πολλὰ παθὼν τέλος ἀνῆρητο ἀπηνῶς, καὶ συρόμενος
 ἐκ τῆς τοῦ πραιτωρίου εἰρκτῆς ἄχρι τῶν Πελαγίου
 ἐκεῖ μετὰ τῶν κατακρίτων ἐρρίφη, ὅπου τέμενος ἦν
 τοῦ μάρτυρος Πελαγίου, ὃ καθελὼν ὁ μισόθεος καὶ
 βόθρον ὀρύξας βαθύτατον ἐκεῖ τοὺς καταδίκους
 10 ῥιπτεῖσθαι προσέταξε. πολλοὺς δὲ καὶ τῶν ἐν τέλει
 καὶ τῶν τῆς συγκλήτου βουλῆς διὰ τὴν τιμὴν τῶν
 ἁγίων εἰκόνων ἐτιμωρήσατο, καὶ ὄρκον ἐκ πάντων P111
 ἀπήτησε μὴ τινα σέβας νέμειν ταῖς θεαῖς εἰκόσιν, ^A
 ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ Κωνσταντίνου, ὃν αὐτὸς τῆς
 15 ἐκκλησίας προέστησε, τὸν ὄρκον τοῦτον ἀπήτησε,
 καὶ ὃς ἐν τῷ ἄμβωνι ἀναβὰς ὤμοσε. κατὰ Βουλγά-
 ρων δὲ μετὰ στόλου πολλοῦ ἐξελθὼν εἰς Ἀγγλίαλον
 τὰς νῆας προσώρμισε, καὶ πνεύσαντος ἀνέμου σφο-
 δροῦ συνετριβήσαν σχεδὸν ἅπασαι, καὶ πλήθη πολλὰ
 20 τοῦ τε ναυτικοῦ καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ ἀπώλοντο ἐν
 τοῖς ὕδασιν· ὅθεν ἄπρακτος ἐπανῆλθεν. ἐκμαινόμε-
 νος μέντοι κατὰ τῶν μοναχῶν, ἱππηλασίας ἀγομένης
 ἐν τῷ θεάτρῳ, πολλοὺς αὐτῶν κατασχὼν ἐθριάμ-
 βευσε διὰ τοῦ θεάτρου περιαγαγών, ἄσμενα ἐν ταῖς
 25 χερσὶν κατέχοντας γύναϊα. καὶ τινὰς τῶν ἐπισήμων
 ἀρχόντων τοὺς μὲν φθόνῳ δι' ὠραιότητα καὶ ῥωμα- B
 λεότητα, τοὺς δὲ ὅτι τὰς ἀρρητοποιίας αὐτοῦ μοναχοῖς
 ἐξηγγόρευον, συκοφαντήσας ὥς κατ' αὐτοῦ βουλευο-
 μένους, δύο μὲν τῶν ἐπισημοτέρων τὰς κεφαλὰς
 30 ἐξέτεμε, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐκκόψας τὰ ὄμματα περι-
 γραπτοῖς αὐτοὺς ὀρίοις συνέκλεισεν, ἔνθα κατ' ἐνιαυ-
 τὸν πέμπων ἑκατὸν βουνεύροις ἤκωζεν ἕκαστον. ἀλλὰ

καὶ τὸν παρ' αὐτοῦ προβληθέντα πατριάρχην τὸν
 Κωνσταντῖνον ἐν τῶν ἀρχόντων τούτων συνομλεῖν
 εἰπὼν καὶ λέγειν κατ' αὐτοῦ καὶ κατηγοροὺς τινὰς
 εἰς ἔλεγχον αὐτοῦ παρεσκεύασε· καὶ ἀρνούμενου
 C ἐκείνου ὁμόσαι τοὺς κατηγοροὺς πεποίηκε. τούτων 5
 δὲ γεγυνομένων ὑπερόριος ὁ πατριάρχης ἐγένετο. ἕτε-
 ρον δὲ προσβάλετο πατριάρχην ὁ τύραννος ἐκτομίαν
 τινὰ Νικήταν, οὐδ' ἐξ ἐλευθέρων, ἀλλ' ἐκ δούλων
 ἔλκοντα τὴν τοῦ γένους σειρὰν οὐδ' ἀναγνῶναι δυ-
 νάμενον· ἦν γὰρ περὶ τὴν γυναικωνίτιν ἐσχολακῶς. 10

WIII91 εἶτα ἐκ τῆς ὑπερορίας ἀχθέντα τὸν Κωνσταντῖνον
 καὶ ἀπηνέστατα αἰκισθέντα, ὥς μηδὲ βαδίζειν δύνα-
 σθαι, εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν ὥς ἄχθος τι βαστα-
 ζόμενον ὁ τύραννος μετακομισθῆναι κεκέλευκε. καί
 τινος τὰ κατ' αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος αἰτιάματα, παρ- 15
 ουσία πλήθους πολλοῦ ἐπὶ τούτῳ συναθροισθέντος,
 καὶ τοῦ νέου πατριάρχου Νικήτα ἐν τῷ συνθρόνῳ
 D καθημένου καὶ ἀκρωμένου αὐτῶν, ἐκεῖνος κατὰ
 κόρης ἐπαίετο καὶ οὕτως ἐπὶ πολὺ ἐμπαροινηθεὶς
 τέλος ἀναθεματίζεται καὶ ψιλῶθεις τὴν κεφαλὴν καὶ 20
 τὸν πῶγωνα, ἀλλὰ μέντοι καὶ τὰς ὀφρύας, καὶ ὄνῳ
 ἐποχηθεὶς, ἱπποδρομίας τελουμένης εἰσάγεται εἰς τὸ
 θέατρον, ἀτίμως θριαμβευόμενος καὶ ἐμπτυόμενος
 καὶ κόνει παττόμενος. ἐπὶ τούτοις τινὰς τῶν ἀρχόν-
 των στείλας ὁ τύραννος ἠρώτησεν αὐτὸν τί δοκεῖ 25
 αὐτῷ περὶ τῆς αὐτοῦ πίστεως καὶ περὶ τῆς συνόδου.
 ὁ δὲ ἐκμειλισσόμενος τὴν ἐκείνου ὁμότητα ἀπεκρίθη
 καὶ καλῶς πιστεύειν αὐτὸν καὶ ἀκριβῶς δογματίζειν
 τὴν σύνοδον· καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ τρισάθλιος εἰς τὸ
 Κυνήγιον ἀπαχθεὶς ἀπετμήθη τὴν κεφαλὴν. 30

8
 PII112 Καθ' ἐκάστην δὲ τῇ κατὰ τῶν ἐκκλησιῶν καὶ
 Α τῶν μοναστηρίων μανία προσετίθει ὁ βέβηλος. ἀκό-

λαστος δὲ ὦν καὶ τρεῖς γυναῖκας ἡγάγετο, καὶ ἐκ
 μὲν τῆς πρώτης ἔσχε παῖδα τὸν Λέοντα, ὃν καὶ τοῦ
 τῆς βασιλείας ὀνόματος κατηξίωσεν, ἐκ δὲ τῶν ἄλλων
 Χριστοφόρον, Νικηφόρον τε καὶ Νικήτην. καὶ τοὺς
 5 μὲν δύο Καίσαρας ἔστεψε, τὸν δὲ Νικήτην ἐτίμησε
 νωβελίσσιμον. καὶ τῷ πρώτῳ υἱῷ αὐτοῦ καὶ βασι-
 λεῖ ἡγάγετο γυναῖκα ἐξ Ἀθηναίων, καὶ ἐμνηστεύσατο
 ταύτην αὐτῷ, στέψας αὐτὴν Αὐγούστην καὶ καλέσας
 Εἰρήνην, ἐξ ἧς ἐτέχθη τῷ Λέοντι παῖς Κωνσταντῖ-
 10 νος ὀνομασθεὶς. αὐτίς δὲ ὁ Κοπρῶννμος μετὰ σφό-
 δρα πολλῶν τριήρων καὶ δρομώνων κατὰ Βουλγάρων
 ἐξώρμησε, βουλόμενος διὰ τοῦ Ἰστρου εἰς Βουλγα- B
 ρίαν ἐμβαλεῖν. εἴτα δεδευλιακῶς ἀναξεῦξαι διεμελέ-
 τα. οἱ Βούλγαροι δὲ δείσαντες πέμψαντες πρὸς αὐ-
 15 τὸν σπονδὰς θέσθαι πρὸς εἰρήνην ἐζήτησαν, καὶ
 ἐσπέισαντο ἐπὶ συνθήκαις τοῦ μήτε Βουλγάρους τὰ
 Ῥωμαίων ληξέσθαι μήτε μὴν Ῥωμαίους ἐπιέναι κατὰ
 Βουλγάρων. καὶ ἐπὶ τούτοις ἐπανελήλυθε. τινὲς δὲ
 τῶν Βουλγάρων δώροις ὑποσυρέντες παρὰ τούτου
 20 τοῦ αὐτοκράτορος ἐν ἀπορρήτοις ἐδήλουν αὐτῷ τὰ
 τῷ ἄρχοντι σφῶν βουλευόμενα· οἱ μεμηνύκασιν τῷ
 Κωνσταντίνῳ ὅτι βούλεται ὁ σφέτερος ἀρχηγὸς λαὸν
 ἐκπέμψαι κατὰ τινος τῶν Ῥωμαίων χωρῶν, ἵν' ἐκεῖ-
 θεν λείαν κομίσαιτο. καὶ ὃς κατασκόπους στείλας, C
 25 ὅτε ὥρμησαν ἐκ Βουλγαρίας οἱ ληισόμενοι, ἔτοιμος
 ὦν αἰφνίδιον ἐπεκδραμὼν κατ' αὐτῶν τοὺς μὲν διέ-
 φθειρε, τοὺς δὲ καὶ ἐξώρρησε, καὶ μετ' αἰχμαλωσίας
 πολλῆς ἐпанέστρεψε, καὶ πάλιν ἔνοπλος ἐθριάμβευ-
 σεν. εἴτα πολλὰς τριήρεις ἐτοίμασάμενος κατὰ Βουλ-
 30 γάρων ἐκπέπομφε, καὶ κατὰ Μεσημβρίαν γενομέναις
 αὐταῖς κλύδων ἐκ πνευμάτων βιαιῶν ἐμπεσὼν σχε-
 δὸν ἀπάσας κατέδυσεν. ὁ τῶν Βουλγάρων δὲ ἀρχη-

γὸς Τελέριχος ὑποπιεύσας ὑπὸ τῶν οἰκείων μεμηνῦ-
 σθαι τῷ βασιλεῖ τὰ αὐτῷ βουλευόμενα, μὴ εἰδῶς δὲ
 D τίνες οὗτοι, κατασοφίζεται τὴν τοῦ Κοκρωινύμου
 κουφότητα, καὶ ἐξ αὐτοῦ μανθάνει τὸ ἀγνοοῦμενον.
 γράφει γὰρ δι' ἀπορρήτων βούλεσθαι προσελθεῖν 5
 αὐτῷ, καὶ ἡξίου δηλῶσαι οἱ εἰ τινες ἔχει φίλους ἐκ
 τῶν παρὰ Βουλγάροις ἔχοντων, ἵν' ἐκείνοις θαρρή-
 σειε τὸ ἀπόρρητον καὶ σὺν ἐκείνοις ἀφίκοιτο πρὸς
 WHI92 αὐτόν. ὁ δὲ παχύς, ὡς ἔοικεν, ὧν οὐ συνῆκε τὸ
 σκέμμα τὸ βάρβαρον, ἀλλ' ἀνοήτως τοὺς αὐτῷ πρὸς- 10
 κειμένους εὐθύς ἐξεκάλυψε. καὶ ὁ βάρβαρος συλ-
 λαβὼν αὐτοὺς ὡμῶς ἀπαξάπαντας καὶ ἀπηνῶς διε-
 χρήσατο. καὶ αὐτίς δὲ κατὰ Βουλγάρων ὁ αὐτοκρά-
 τωρ οὗτος τὸ λοιπὸν ἐξεστράτευσεν, καὶ κατὰ τὴν
 ἐν Θράκῃ Ἀρκαδιονύπαιον στρατοπεδευομένου οἱ πό- 15
 PII113δες αὐτοῦ ἀπηνθράκωντο, ὅθεν αὐτὸν λάβροι πυρε-
 A τοὶ καὶ φλογώδεις ἐξέκαμον, ὡς μηδὲν τούτων μηδὲ
 παρ' ἱατρῶν ἐπινοεῖσθαι ἀλέξημα. ἐκείθεν ἐπὶ κλί-
 νης φερόμενος μέχρι Σηλυβρίας κατήντησεν, ὅθεν
 διὰ τριήρους κεκόμιστο, βοῶν ὡς "ζῶν ἔτι τῷ πυρὶ 20
 παραδέδομαι". ἄρτι δὲ φθάσας εἰς τὸ Στρογγύ-
 λον τοῦ μεμεθυσμένου θείου ξυροῦ ὁ δαίλαιος
 ἐπειράθη, καὶ βιαίως ἐκεῖ τὸν βίον κατέστρεψε,
 χιλιάδας τῶν ὀρθοδόξων πολλὰς ἀνελών, καὶ μάλι-
 στα μοναστῶν, καὶ τὰ τούτων ἀσκητήρια τὰ μὲν 25
 πυρὸς θέμενος παρανάλωμα, τὰ δὲ καθελὼν, τὰ δὲ
 κοινώσας, ὥσπερ καὶ τὴν τοῦ Δαλμάτου λεγομένην
 μονήν, ἀρχαίαν οὖσαν καὶ τῶν ἐν Κωνσταντινου-
 πόλει πρεσβυτέρων πασῶν, ἀφ' ἧς ἀπελάσας τοὺς
 μοναχοὺς στρατιωτῶν αὐτὴν πεποίηκε καταγώνιον. 30
 Βοὺ μόνον δὲ κατὰ τῶν ζώντων ἐλύττησεν, ἀλλὰ καὶ
 εἰς τοὺς τοῦ Χριστοῦ μάρτυρας καὶ τοὺς ἄλλους αὐ-

τῷ εὐαρεστήσαντας ἐμπαροινῶν οὐκ ἐπαύετο, μηδὲν αὐτοὺς δύνασθαι λέγων καὶ συγκίνην ἐπικουρίαν τὰς τούτων πρεσβείας ἀποκαλῶν, καὶ τὰ τούτων ἅγια λείψανα τὰ μὲν ἀτίμως καταχαυνύς, τὰ δὲ ποιῶν
 5 ὑποβρύχια, ἔνια δὲ καὶ ἀποτεφρῶν, ὥσπερ καὶ τὸ τῆς πανευφήμου μάρτυρος Εὐφημίας ἅγιον σῶμα. διττοὶ δὲ περὶ τούτου φέρονται λόγοι· ὁ μὲν γὰρ πυρίκαυστον αὐτὸ λέγειν δόξαι ποιήσασθαι τὸν μισ-
 ρὸν ἐκείνου Κοπρώνυμον, κύνας καὶ ὄνους αὐτῷ
 10 συνεμπρήσαντα καὶ τὴν τέφραν λικμήσαντα, μὴ μέν-
 τοι αὐτῷ εἰς ἔργον ἐκβῆναι τὸ βούλευμα· φθῆναι C
 γὰρ τοὺς ὀρθοδόξους μαθόντας τὸ βουλευόμενον ἀφελέσθαι τὸ τῆς μάρτυρος σῶμα ἐκ τῆς σοροῦ καὶ μεταθεῖναι αὐτό, ἕτερον δὲ νεκρὸν ἐνθεῖναι αὐτῇ,
 15 κἀκεῖνου παρὰ τοῦ ἀλιτηρίου ἐκείνου παραδοθῆναι πυρί· ὁ δ' ἕτερος οὐ καυθῆναι, καταποντωθῆναι δὲ λέγει τὸ σῶμα τῆς μάρτυρος σὺν τῇ λάφῃ· τὴν δὲ χάριτι θείᾳ κυβερωμένην προσοκεῖλαι τῇ νήσῳ Ἀθήνῃ, καὶ ὑπὸ τῶν ἐν τῇ νήσῳ πιστῶν γνωσθεῖ-
 20 σαν κατατεθῆναι ἐκεῖ, ἐπὶ δὲ Εἰρήνης καὶ Κων-
 σταντίνου αὐθις ἀνακομισθῆναι εἰς τὴν ὑπερκειμέ-
 νην τῶν πόλεων ἐντίμως καὶ μεγαλοπρεπῶς. ὁ μὲν οὖν οὕτως αἰσχυρῶς βιώσας οὕτως ἀπεβίω βιαιότατα, ὡς ἰστορεῖται, μοναρχήσας ἔτη τριάκοντα ἐπὶ τέσ- D
 25 σαρσι καὶ μηνὶ τρισί, τούτοις καὶ τῶν δύο ἐνιαυτῶν συναριθμουμένων, οὓς ὁ Ἀρτάβαδος ἤρξε τούτου περιγενόμενος.

Ἐκράτησε δὲ τῆς βασιλείας ὁ τούτου υἱὸς Λέων 9
 ὁ ἐκ τῆς Χαζάρης τεχθεὶς, νοσῶν τὴν αὐτὴν κἀκε-
 30 νος ἀσέβειαν, εἰ καὶ κατ' ἀρχὰς εὐσεβεῖν ὑπεκρίνετο
 καὶ τοὺς μοναχοὺς τιμᾶν, ὥστε καὶ τινας τῶν μονα-
 στῶν ἀρχιερεῖς τότε γενέσθαι ἐν ταῖς προβαθμωτέ-

ραῖς τῶν μητροπόλεων. πολλὰ δὲ χρήματα ἐν τοῖς
 δημοσίοις εὐρὼν θησαυροῖς, ἃ ὁ πατήρ αὐτοῦ κα-
 κῶς συνήγαγε καὶ ἀπεθησαύρισε, τούτοις καταχρη-
 σάμενος ἐξευμενίσατο τὸ ὑπήκοον καὶ τῇ ἐπιπλάστῃ
 ΡΗ114 θεοσεβείᾳ. ἄθροισθέντες οὖν οἱ τῆς πόλεως, καὶ 5
 A τῶν θεμάτων πολλοὶ ἤτοῦντο χαριζόμενοι δῆθεν αὐ-
 WIII98 τῷ ἀναγορευθῆναι τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κωνσταντῖνον.
 ὁ δέ, εἰ τοῦτο βούλονται, ὁμόσαι αὐτοὺς ἀπήτησεν
 ὥς οὐδέξονται ποτε ἄτερ αὐτοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ
 καὶ τοῦ σπέρματος αὐτῶν ἕτερον βασιλέα. καὶ ὥμο- 10
 σαν ἅπαντες, οὐχ οἱ τῆς συγκλήτου βουλῆς καὶ
 οἱ τοῦ στρατεύματος, ἀλλὰ καὶ ὁ δημῶδης ὄχλος
 καὶ ἔμποροι καὶ οἱ τῶν ἐργαστηρίων προεστήμεσαν
 καὶ ἔγγραφα περὶ τούτων ἐξέθεντο. ταῦτα μὲν οὖν
 κατὰ τὴν ἕκτην ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος τοῦ σωτηρίου 15
 πάθους τοῦ σωτήρος γεγόνاسι. τῷ δὲ μεγάλῳ σαβ-
 βάτῳ τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφὸν Εὐδόκιμον νωβελίσσιμον
 ὁ βασιλεὺς προεβάλετο, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν τοῦ
 Β πάσχα κυριακὴν ἔσπεψε τὸν υἱὸν αὐτοῦ, τοῦ πα-
 τριάρχου τὴν κατ' ἔθος πεποιηκότος εὐχὴν. τεθνη- 20
 κός τοῦ πατριάρχου Νικήτα τοῦ ἑκτομίου, ὃς
 ἦν προεδρεύσας τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔτη τεσ-
 σαρεσκαίδεκα, χειροτονεῖται πατριάρχης Παῦλος ὁ
 Κύπριος, ἀναγνώστης ὢν καὶ ὀρθόδοξος.
 Εὐρὼν δὲ τινὰς τῶν ἐπισήμων τοῦ παλατίου 25
 ταῖς θείαις εἰκόσι προσκύνουσιν ἀπονέμοντας, τὴν
 ἀλωπεκὴν ἀποδύς τὸν ἐντὸς κρυπτόμενον ἐδημο-
 σίευσσε λέοντα, ὁμότατά τε αὐτοὺς αἰκισάμενος καὶ
 διὰ τῆς ἀγορᾶς ἐν ἀτίμῳ πομπῇ περιαγαγὼν, πρό-
 τερον ψιλώσας αὐτοὺς τῶν τριχῶν, οὕτως εἰς τὸ 30
 πραιτώριον ἐναπέθετο, ὅπου τινὲς αὐτῶν καὶ τὴν
 C ψυχὴν τῷ κυρίῳ παρέθεντο. πέμπτον δ' ἀνύσας

τῆς αὐταρχίας ἐνιαυτὸν ἐτελεύτησεν. ἐρασθεῖς γὰρ τοῦ στέμματος, ὅπερ ὁ Μαυρίκιος τῷ Θεῷ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἀνέθετο, καὶ τοῦτο λαβὼν καὶ τῇ κεφαλῇ περιθέμενος, εὐθὺς ἐλήφθη σφοδρῶ πυρετῷ, 5 καὶ οὗτος αὐτὸν τῆς ζωῆς ὑπεξήγαγε.

Τοῦ δὲ θανόντος ἡ Αὐγούστα Εἰρήνη σὺν τῷ 10 νίῳ Κωνσταντίνῳ δέκατον ἐνιαυτὸν τῆς ἡλικίας ἀνύοντι τὴν βασιλείον ἀρχὴν διεδέξαντο. ἦσαν δὲ ἄμφω τῶν σεβασμίων εἰκόνων προσκυνηταί, ἀλλ' οὐπω τοὺς πόδας τῇ βασιλείᾳ βεβαίως ἐρείσασί τι- 15 νες αὐτοῖς ἐπεβούλευσαν, ἵνα τὸν Καίσαρα Νικηφόρον τὸν τοῦ θανόντος βασιλέως Λέοντος ἀδελφὸν βασιλεύσωσι. γνωσθείσης δὲ τῆς συνωμοσίας, τοὺς D μὲν τῆς ἐπιβουλῆς μετασχόντας αἰκισαμένη ἡ βασι- 15 λης καὶ τὴν τρίχωσιν αὐτοῖς ἀποθρίξασα ὑπερορίαν τούτων κατεψηφίσατο, τοὺς δὲ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἀδελφούς τούς τε Καίσαρας καὶ τοὺς νωβελισσίμους καρῆναι παρασκευάσασα καὶ ἰερωσύνης ἀξιοθῆναι καὶ μεταδοῦναι τῷ λαῷ τῶν ἀγιασμάτων ἐποίησε 20 κατὰ τὴν ἐορτὴν τῆς τοῦ σωτῆρος γεννήσεως. ἐκεί- νη δὲ σὺν τῷ νίῳ προελήλυθε μετὰ τῆς συνήθους τοῖς βασιλεῦσι δορυφορίας καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλη- σίᾳ γενομένη τὸ στέμμα, ὃ ἐκεῖθεν ἀφείλετο ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, προσήνεγκε, κόσμῳ πλείονι τοῦτο ἐπικοσμή- 25 σασα. ἔστειλε δὲ καὶ κατὰ τῶν Ἀράβων στρατεύμα, P1115 ἵνα ἀνακόπῃ τὰς ἐκείνων ἐπιδρομάς. ἐξελθόντες A οὖν ἐπὶ λεηλασίαν Ἀγαρηνοὶ συναντῶνται παρὰ τῆς σταλείσης Ῥωμαϊκῆς στρατιᾶς, καὶ τρέπονται καὶ ἀναιροῦνται πολλοί. ἐν δέ γε τῇ Θράκῃ κατὰ τὸ 30 Μακρὸν τεῖχος τότε τις ὀρύττων λάρνακι ἐντυγχάνει λιθίνῃ ἀνθρώπου φερούσῃ νεκρὸν καὶ γράμματα ἐγκεκολαμμένα ἐχούσῃ λέγοντα "Χριστὸς μέλλει γεν-

νᾶσθαι ἐκ παρθένου, καὶ πιστεύω εἰς αὐτόν· ἐπὶ δὲ
 Κωνσταντίνου καὶ Εὐφρόνης τῶν βασιλέων πάλιν,
 ἦλθε, ὅψει με.” βουλευθεῖσα μέντοι ἡ βασίλισς Εὐφρόνη
 γυναῖκα μνηστεύσασθαι τῷ υἱῷ, ἐπεμψε πρὸς Κά-
 ρουλον τὸν ᾧ γὰ τῶν Φράγγων, τὴν ἐκείνου παῖδα 5
 WIII19 τῷ οἰκίῳ μνωμένη παιδί. εἶτα τὸ τοιοῦτον κῆδος
 B καταλιποῦσα διὰ φόβον καὶ φιλαρχίαν, ἵνα μὴ δύ-
 ναμιν ὁ υἱὸς αὐτῆς περιβάλλεται τὴν τῶν Φράγγων
 διὰ τὴν ἀρχιστείαν, ἐξ ἐφ᾽ ἧς ἤνεγκε κόρη· ἦν οἱ
 μὲν ἐκ τοῦ τῶν Ἀρμενικῶν θέματος λέγουσιν, ἔτε- 10
 ροὶ δ’ ἐκ Παφλαγόνων, οὐσαν τοῦ ἐπὶ ἐλεημοσύνη
 διαβολῆτος Φιλαρέτου θυγάτριον, καὶ ταύτην τῷ
 Κωνσταντίνῳ συνέξενυξεν ἄκοντι καὶ τὸν γάμον αὐ-
 τῆς ἀποστέργοντι, ὅτι τὴν τοῦ Καρούλου παῖδα ἐκ-
 τόπως ἀγαγέσθαι ἐβούλετο. Ἀρῶν δὲ ὁ τῶν Ἀρά- 15
 βων ἀρχηγὸς κατὰ Ῥωμαίων στρατεύσας μέχρι Χρυ-
 σοπόλεως ἦλθεν. ὁ δὲ Κωνσταντῖνος στρατεύμα
 πέμψας τὴν λίμνην Βανῆς δι’ αὐτοῦ κατέσχε· καὶ
 τοῦτο μαθόντες οἱ Ἀραβες σπείσασθαι Ῥωμαίοις
 ἠτήσαντο. ἀπελθόντες οὖν οἱ τῶν κοινῶν διοικηταὶ 20
 C πρὸς τὸν Ἀρῶν, ἵνα συνθήκας ποιήσωσι, καὶ μὴ
 φροντίσαντες πρότερον ὁμήρους τῶν παρ’ ἐκείνοις
 ἀναγκάλων λαβεῖν, κατεσχέθησαν παρ’ αὐτοῦ καὶ ἐν
 πέδαις καθείρχθησαν. ὅθεν βιασθέντες οἱ κρατοῦν-
 τες διὰ τοὺς ἄρχοντας ἐσπείσαντο, συνθέμενοι φό- 25
 ρους διδόναι τοῖς Ἀραβιν. οἱ μὲν οὖν ἐπὶ τοιαύταις
 συνθήκαις ἀνέξενυξαν. ἡ δὲ βασίλισσα Ἐλπίδιον τὸν
 πατρίκιον στρατηγὸν Σικελίας προεχειρίσατο· εἶτα
 μαθοῦσα ὅτι τὰ τῶν Καισάρων φρονεῖ, ἔστειλε τοὺς
 ἄξοντας ἐκεῖθεν αὐτόν. τῶν δὲ Σικελιωτῶν μὴ πα- 30
 ραχωρησάντων τοῖς σταλεῖσι λαβεῖν τὸν Ἐλπίδιον,
 ἡ Εὐφρόνη θυμῷ ληφθεῖσα τὴν ἐκείνου γυναῖκα καὶ

τοὺς παῖδας μαστίξασα καὶ τῶν τριχῶν ἀφελομένη
 ἐν τῷ πραιτωρίῳ καθείρξε· κατ' ἐκείνου δ' ἐκπέ- D
 πομφε στρατεύμα, εὐνοῦχον αὐτοῖς ἐπιστήσασα τῶν
 πιστοτάτων αὐτῇ. πολέμων δὲ συνεχῶν γενομένων,
 5 τρέπεται ὁ Ἑλπίδιος καὶ ἀπέδρα εἰς Ἀφρικὴν καὶ
 τοῖς Ἀραβι προσεχώρησεν. οἱ δὲ τοῦτον δεξάμε-
 νοι βασιλικὴν ταυρίαν αὐτῷ περιέδεντο, καὶ ὥς βα-
 σιλεὺς αὐτοῖς ἀνηγόρευτο, εἰ καὶ μηδὲν αὐτῷ κατὰ
 σκοπὸν προσχώρησε. τῆς δὲ περὶ τῶν Ἀράβων φρον-
 10 τίδος ἀπαλλαγείσα διὰ τὴν εἰρήνην ἡ βασιλὶς ἐξῆλθε
 σὺν τῷ υἱῷ κατὰ Θράκην, δύναμιν τε πολλὴν ἐπι-
 συρομένη καὶ ὄργανα μυσικά, καὶ ἀπελθοῦσα εἰς
 Βερόην καὶ τὸ ἐν αὐτῇ φρούριον ἀνοικοδομήσασα
 καὶ Εἰρηνόπολιν αὐτὸ ὀνομάσασα, ἀλλὰ μὴν καὶ τὴν
 15 Ἀρχίαλον δειμαμένη καὶ ἕως Φιλιππουπόλεως προ-PII116
 ελθοῦσα, ὑπέστρεψε. A

Τοῦ δὲ πατριάρχου Παύλου νοσήσαντος καὶ τῆς 11
 ἐκκλησίας ὑποχωρήσαντος καὶ ἀποκαρέντος; ἡ βασι-
 λὶς μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς προσῆλθεν αὐτῷ, αἰτιώμε-
 20 νοι αὐτὸν τῆς ὑποχωρήσεως. ὁ δὲ "εἶθε" εἶπε "μη-
 δὲ τὴν ἀρχὴν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς ἀρχιερωσύνης
 ἐκάθισα, τῆς ἐκκλησίας τυραννουμένης καὶ σχίσμα-
 τος ὄντος μέσον αὐτῆς καὶ τῶν ἄλλων καθολικῶν
 θρόνων." εἰτ' αὐθις ἐκ τῆς συγκλήτου λογάδας ἀπέ-
 25 στείλει, ἱρωτῶσα ὅ,τι ἂν εἰς θεόν οἰκονομηθείη. ὁ
 δὲ ἀπεκρίνατο ὥς "εἰ μὴ διὰ συνόδου καθολικῆς τὸ
 σφάλμα διορθωθῇ καὶ τῶν ἐκκλησιῶν προβαλὴ ἔνω-
 σις, οὐκ ἔστιν ἡμῖν σωτηρία. καὶ οἱ συγκλητικοί, B
 "διὰ τί οὖν" εἶπον "αὐτὸς ἐν τῷ χειροτονεῖσθαι
 30 συνέθου τὰς εἰκόνας μὴ προσκυνεῖν;" ὁ δὲ ἀντεπή-
 γαγε "διὰ τὴν τῶν κρατούντων μανίαν καὶ τὴν ὑμε-
 τέραν ἀπήνειαν. ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦτο θρηγῶ καὶ διὰ

μετανοίας πρὸς τοὺς οἰκτιρμὸν κατέφυγον τοῦ Θεοῦ,
 δεόμενος μὴ ὡς ἀρχιερεὺς κριθῆναι." ὁ μὲν οὖν ἐν
 τοῖτοις τὸν βίον κατέλυσεν. οἱ δὲ κρατοῦντες τὸν
 αἰοίδιμον Ταράσιον ἀσηκρήτις ὄντα πατριάρχην προ-
 WHI95 χειρίζοντο, καὶ ὁ λαὸς ᾧπας ἐπεψηφίζετο. ὁ δὲ 5
 ἀνένευε, μὴ δύνασθαι λέγων προστῆναι τῆς ἐκκλη-
 σίας ἀπεσχισμένης τῶν λοιπῶν τυγχανούσης ἐκκλη-
 C σιῶν καὶ ὑπ' ἐκείνων ὑποβαλλομένης τῷ ἀναθέματι.
 ἐγκειμένων δὲ καὶ τῶν βασιλέων καὶ τοῦ λαοῦ, "εἰ
 συντίθεσθε" εἶπε "σύνοδον οἰκουμενικὴν ἀθροισθῆ- 10
 ναι καὶ τῶν ἐκκλησιῶν γενήσεσθαι ἕνωσιν, δέξομαι
 καὶ αὐτὸς τὴν προχείρισιν." συνθεμένων δὲ πρὸς
 τοῦτο πάντων, ἐχειροτονήθη ὁ Θεὸς Ταράσιος, καὶ
 στέλλει αὐτὸς τε καὶ οἱ κρατοῦντες εἰς τε τὴν πρε-
 σβυτέραν Ῥώμην, Ἀδριανοῦ ἐν αὐτῇ προεδρεύοντος, 15
 καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς πατριάρχας, ζητοῦντες σταλῆναι
 τινὰ παρ' αὐτῶν τοὺς ἐπὶ τῇ συνόδῳ παρουσιάσον-
 τας· καὶ παρὰ πάντων ἐστάλησαν. ἀθροισθέντων δὲ
 καὶ τῶν λοιπῶν ἀρχιερέων καὶ μοναχῶν ἐν Νικαίᾳ
 D τῆς Βιθυνίας καὶ ὁ πατριάρχης ἐξῆλθε Ταράσιος, 20
 καὶ συνέστη ἐκεῖ οἰκουμενικὴ σύνοδος ἑβδόμη, καὶ
 ἐκυρώθη τὰς σεπτὰς εἰκόνας καὶ προσκυνεῖσθαι καὶ
 σεβάζεσθαι, ἀναθέματι δὲ κατεκρίθησαν καὶ οἱ τρεῖς
 οἱ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει προεδρεύσαντες ἐκκλη-
 σίας, ὃ τε Ἀναστάσιος καὶ ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ὁ 25
 Νικήτας, καὶ τόμῳ τὰ τῇ ἱερᾷ συνόδῳ δόξαν-
 τα ἐνεγράφησαν. ἐκ δὲ Νικαίας εἰς τὴν τῶν πόλεων
 βασιλεύουσαν ἐνδημήσαντες οἱ τῆς συνόδου καὶ ἐν
 τοῖς βασιλείοις γενόμενοι, προκαθημένων καὶ τῶν
 βασιλεύοντων, εἰς ἐπήκοον πάντων τὸν τόμον ἀν- 30
 ἔγνωσαν· ὃς καὶ παρὰ τῶν κρατούντων κεκύρωτο
 ὑποσημηναμένων αὐτόν, καὶ οὕτω τὰ ἱερὰ ἐκτυπώ-

ματα ἐν τοῖς θείοις ναοῖς ἀνεστήλωντο, καὶ αἱ ἐκ-
 κλησῆαι ἅπασαι ἦνωντο. τὰ μὲν οὖν μέχρι τοῦδε^{PH117}
 παρὰ τῆς βασιλίσσης καὶ τῶν αὐτῇ προσφωκειωμένων^A
 τὰ τῆς βασιλείας ἰθύοντο. ἦδη δὲ τὸν μείρακα
 5 παρελάσας ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος καὶ εἰς νεανίαν
 τελεῖν ἡργμένος, εἰκοσαέτης γὰρ ἦν, καὶ ὄρῳ ἅπαν-
 τα παρὰ τῆς μητρὸς οἰκονομούμενα, καὶ Σταυράκιον
 τὸν πατρίκιον καὶ λογοθέτην τὰ πάντα δυνάμενον,
 ἑαυτὸν δὲ μηδενὸς ἀξιούμενον λόγου, ἤχθετο, καὶ
 10 μετὰ τινων τῶν τε τῆς συγκλήτου βουλῆς καὶ τῶν
 ὑπηρετουμένων αὐτῷ ἐμελέτησε τὸν Σταυράκιον τῆς
 ἀρχῆς καθελεῖν καὶ ποιήσασθαι ὑπερόριον. γνω-
 σθέντος δὲ τοῦ βουλευμάτος, τοὺς μὲν τοῦ βασιλέως
 θεράποντας τοὺς αὐτῷ συμμετέχοντας τύψασα πάν-
 15 τας καὶ ψιλώσασα τῶν τριχῶν ἡ βασιλίσσα ἄλλους
 ἄλλη ἐξώρισε, τοὺς δ' ἐκ τῆς συγκλήτου ἀτιμίᾳ πε-^B
 ριβαλοῦσα τοὺς μὲν ἀπροΐτους τῶν ἰδίων οἰκων εἴ-
 ναι κεκέλευκε, τῶν δὲ καὶ ὑπερορίαν κατεψηφίσατο.
 ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν υἱὸν αἰκισαμένη καὶ λοιδορησαμέ-
 20 νη προΐεναι κεκώλυκε. τὰ δὲ στρατεύματα ὀμνύειν
 ἡνάγκαζε μὴ δεῖξασθαι τὸν υἱὸν αὐτῆς εἰς αὐταρ-
 χίαν, ζώσης ἐκεῖνης. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι καὶ ἄκουτες
 ὤμνουν, οἱ δὲ τοῦ θέματος τῶν Ἀρμενιακῶν οὐχ
 ὑπέκυψαν, ἀλλὰ καὶ βασιλέα γινώσκειν εἶπον τὸν
 25 Κωνσταντῖνον, καὶ πρὸ τῆς μητρὸς ἐξ ἀρχῆς ἀνηγο-
 ρευμένον, καὶ οὕτως αὐτῷ αὐτὸν ἤθελον εὐφημεῖ-
 σθαι. ταῦτα ἡ Εἰρήνη μαθοῦσα ἔστειλε τὸν σπαθά-
 ριον Ἀλέξιον καὶ δρουγγάριον τῆς βίγλας τὸν Μω-
 σηλέ, ἵν' αὐτοὺς εἰς τὸ αὐτῆς μετάθῃται θέλημα. οἱ^C
 30 δὲ τὸν μὲν στρατηγὸν ἑαυτῶν συνέσχον ὑπὸ φρου-
 ράν, τὸν δὲ Μωσηλὲ ἀρχοντα τοῦ θέματος εἵλοντο
 καὶ μόνον τὸν Κωνσταντῖνον εὐφήμησαν αὐτοκρά-

τορα. ἐντεῦθεν ὀρμηθέντες καὶ οἱ τῶν ἄλλων θε-
 μάτων μόνον τὸν Κωνσταντίνον ἀνηγόρευον βασι-
 λέα, καὶ ἄθροισθέντες κοινῇ ἐκείνουν μόνον ἀνεκῆ-
 ρυττον αὐτοκράτορα. δέισασα δὲ τὴν τῶν ταγμάτων
 ὁμόνοιαν ἡ Εἰρήνη προήνεγκε τὸν υἱόν. ὁ δὲ αὐ- 5
 WIII96τίκα τὸν Σταυράκιον αἰκισάμενος καὶ τοὺς ἐντιμοτέ-
 ρους τῶν θεραπόντων τῶν μητρικῶν ὑπερώρισεν,
 αὐτὴν δὲ τὴν μητέρα τῶν βασιλείων ἐντίμως κατα-
 D γαγῶν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, ὃν ἐν τοῖς Ἐλευθερίου
 ἐδείματο, διάγειν ἐκέλευσε.

10

12 Καὶ τὰ μὲν οὕτως ἔσχον. ἐμπρησμοῦ δὲ συμ-
 βάντος, ὁ μέγας τρίκλινος τῶν ἱερῶν ἀνακτόρων ὁ
 Θωμαῖτης λεγόμενος ἔργον γέγονε τοῦ πυρός, ὅτε
 λέγεται καυθῆναι καὶ τὰ σχεδιάσματα τῆς ἐξηγήσεως
 τῆς θείας γραφῆς, ἃ ὁ χρυσοῦς τὴν γλῶτταν συνε- 15
 γράψατο Ἰωάννης, ἐκεῖσέ που ἀποκειμένα. ὁ δὲ γε
 βασιλεὺς Κωνσταντῖνος κατὰ Βουλγάρων ἐξεστρά-
 τευσε, τοῦ Καρδάμου τοῦ ἔθνους ἀρχηγετοῦντος·
 μικρᾶς δὲ προσβολῆς γενομένης ἀμφοῖν τοῖν ἀντι-
 θέτοιον μεροῖν δειλία ἐνέσκηψε. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς 20
 ἐπανέβηκεν εἰς τὴν μεγαλόπολιν, οἱ δὲ Βούλγαροι
 PIII118εἰς τὰ ἥθη τὰ ἑαυτῶν. ἀλλὰ καὶ κατὰ Ἀράβων ὁρ-
 A μῆσας οὐδέν τι λόγου ἄξιον ἦνυσε. παρακληθεὶς δὲ
 ὑπὸ τῆς μητρὸς καὶ τῶν ἐν τέλει τινῶν αὐτῆς ἀνά-
 γει ταύτην εἰς τὰ βασίλεια, καὶ ἑαυτῷ συνευφημεῖ- 25
 σθαι παραχωρεῖ, καὶ πάντα μὲν τὰ τῶν θεμάτων
 τάγματα ἐδέξαντο τὴν τῆς Εἰρήνης αὐτῆς ἀνάρρησιν,
 οἱ δὲ τοῦ θέματος τῶν Ἀρμενικῶν ἀντέπιπτόν τε
 καὶ ἑστασάζον, καὶ ἐπεκαλοῦντο τὸν πρῶτον αὐτῶν,
 ὥς εἰρηται, στρατηγῆσαντα Ἀλέξιον τὸν Μωσηλέ. 30
 ἔφθη γὰρ ὁ βασιλεὺς ἐκεῖθεν μεταπεμφάμενος, καὶ
 τιμῆσας πατρίκιον εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ, φήμης ἐπικρα-

τούσης μέλλειν βασιλεῦσαι τὸν ἄνδρα. διὰ ταύτην
 τοίνυν, καὶ ὅτι παρὰ τῶν στασιαζόντων ἐπεκαλεῖτο,
 δέσας ὁ βασιλεὺς, καθειρξεν ἐν τῷ πραιτωρίῳ αὐ-
 τόν, τύψας πρότερον καὶ τὴν κόμην περιελών. τοῦ B
 5 δὲ τῶν Βουλγάρων ἀρχηγετούντος ὠρμηκότες κατὰ
 τῆς Ῥωματικῆς ἐπικρατείας, ἀσυντάκτως ὁ βασιλεὺς
 αὐτῷ ἐπελθὼν ἡττάται, καὶ πλῆθος πολὺ στρατευο-
 μένων ἀπόλλυσιν, ἀλλὰ μὴν καὶ τῶν μεριστάνων
 πολλούς. αἱ δὲ στρατιωτικαὶ συντάξεις ἀθροισθεῖσαι
 10 κατὰ τὴν μεγαλόπολιν ἐβουλεύοντο βασιλεῦσαι τὸν
 ἀπὸ Καισάρων Νικηφόρον τὸν τοῦ Κωνσταντίνου
 πατρὸς ἀδελφον. ἀλλὰ τὸ σκῆμμα οὐκ ἔλαθε· διὸ αὐ-
 τὸς μὲν ὁ Νικηφόρος ἐξεκόπη τὰ ὄμματα· ὁ δὲ γε
 Χριστοφόρος καὶ ὁ Νικήτας ὁ Ἀνθιμὸς τε καὶ ὁ
 15 Εὐδόκιμος τῶν γλωσσῶν ὑπέστησαν ἐκτομήν. ἀλλὰ
 καὶ τὸν Μωσηλὲ τὸν Ἀλέξιον ὁ βασιλεὺς ἐξετύφλω-
 σεν, ὑποθήκας ταῦτα μητρικαῖς ἐργασάμενος. οἱ δὲ C
 τοῦ θέματος τῶν Ἀρμενιακῶν τὴν τοῦ Ἀλεξίου μα-
 θόντες τύφλωσιν, τὸν σφέτερον στρατηγὸν ἐποίη-
 20 σαν ἐμφρουρον. ἦν δ' οὗτος ὁ Καμουλιανὸς ὁ πα-
 τρίκιος. ὥς οὖν ἀνηνέχθη τοῦτο τῷ βασιλεῖ, στέλλει
 κατ' αὐτῶν σὺν δυνάμει Κωνσταντῖνον τὸν Ἀρτα-
 σῆραν καὶ τὸν Χρυσόχειρα, στρατηγὸν τῶν Βουκελ-
 λαρίων τυγχάνοντα. καὶ κροτηθέντος πολέμου πολ-
 25 λοι μὲν ἐπεσον ἀμφοτέρωθεν, τρέπονται δὲ οἱ βασι-
 λικοί, καὶ ἀμφοῖν ζωορθεύοντων τῶν στρατηγῶν, οὓς
 οἱ Ἀρμενιοὶ ἀντίκα ἐτύφλωσαν. εἰτα ὁ κρατῶν
 αὐτὸς κατ' αὐτῶν ἐξεστράτευσε καὶ χειροῦται αὐ-
 τοὺς, καὶ τοὺς μὲν προύχοντας ἀναίρει, τοῖς δὲ λοι-
 30 ποῖς δημεύσει τῶν ὑπαρχόντων ἐπιτετίμηκε. χιλίους
 δὲ τῶν ἐκ τῆς αὐτῶν μητροπόλεως δεσμήσας καὶ ἐς
 τὴν μεγαλόπολιν ἐνεγκών, τὰς ὄψεις τε σφῶν καταστῆ- D

κτους ποιήσας ἐν γράμμασι, μέλανος ἐγχεομένου τοῖς
 στίγμασιν· ἔλεγε δὲ ἡ γραφὴ "Ἀρμενιανὸς ἐπίβου-
 λος διέσπειρε τούτους ἐν Σικελίᾳ καὶ ἐν ἄλλαις νή-
 σοις." τὴν δ' ἑαυτοῦ γυναῖκα Μαρίαν ἀποστέφας ὁ
 βασιλεὺς ἀποκαρῆναι ταύτην ἐξεβιάσατο, συμβουλῇ, 5
 ὥς λέγεται, τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ἵν' ὑπὸ πάντων μι-
 σηθεῖη καὶ εἰς αὐτὴν ἡ τῆς βασιλείας ἀντιπεριενε-
 χθεῖη διοίκησις. κἂν γὰρ συνῆν τῷ νῆφ περὶ τὰ
 ἀνάκτορα, ἀλλ' οὐ συμμετείχε τῆς ἐξουσίας, μόνης
 δέ γε τῆς εὐφημίας, λίαν δ' ἐνόσει τὸ φίλαρχον. 10

WHI97 μεταμφιασασμένης οὖν τῆς τοῦ κρατοῦντος συμβίου
 καὶ περιβαλομένης ἀκούσης ἀντὶ τῆς βασιλείου στο-

PHI19 λῆς μοναξιάς ἀμφὶ μέλανα, Θεοδότην τινὰ κου-

Α βικουλαρέαν ἐκεῖνος ἠγάγετο, Ἀγνούστην στέφας
 αὐτήν. καὶ κατὰ τῆς Ἀράβων ἐπιστρατεύσας τρό- 15
 παιον ἴστησι. τοῦ μέντοι Καρδάμου, ὃν ὁ λόγος τῶν
 Βουλγάρων ἐγνώρισεν ἀρχηγόν, φόρους ἀπαιτοῦντος
 αὐτῷ τελεῖσθαι παρὰ Ῥωμαίων, καὶ περὶ τούτων
 διαπεμφαμένου πρὸς τὸν κρατοῦντα, ἡ τὴν Θράκην
 ἄχρι τῆς πόλεως ἀπειλοῦντος ληίσασθαι, ἐκεῖνος κό- 20
 προν ὑποξυγίῳ τῷ βαρβάρῳ ἀπέστειλεν, ἐπιστείλας
 αὐτῷ ὅτι "γέρον εἰ καὶ μὴ κοπιάσῃς ἐνταῦθα ἐρχό-
 μενος· ἐγὼ δὲ μᾶλλον ἐλεύσομαι ἐπὶ σέ." καὶ αὐτί-
 κα τὰς Ῥωμαϊκὰς ἀθροίσας δυνάμεις ἀπῆει κατὰ
 Βουλγάρων, καὶ ἤδη πλησίον ἀλλήλων γενομένων 25
 τῶν στρατευμάτων, καὶ τοῦ βασιλέως εἰς μάχην προ-
 Β καλουμένου τοὺς βαρβάρους, ὁ Κάρδαμος σὺν τοῖς
 οἰκείοις ἀποδειλιάσας στρατεύμασι φυγὰς ᾤχετο.
 ἀλλὰ καὶ οἱ Ἀραβες κατὰ τοῦ Ἀμορίου χωρήσαντες
 οὐδέν τι ἔσχον πρὸς τὴν πόλιν ἀνύσιμον, λείαν δὲ 30
 λαβόντες ὑπέστρεψαν.

13 Πλάτων δὲ ὁ καθηγητὴς τῆς τοῦ Σακκουδίου

μονῆς τῷ πατριάρχῃ Ταρσίῳ κοινωνεῖν οὐκ ἤνε-
 χετο, ὅτι ἐκεῖνος τὸν βασιλέα εἰς κοινωνίαν ἐδέξατο
 τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα καταλιπόντα καὶ ἑτέρα παρὰ
 τοὺς ἐκκλησιαστικούς θεσμούς συνοικήσαντα· μοι-
 5 χεῖαν γὰρ ὠνόμαζε τὸ γενόμενον. ὃν ὁ βασιλεὺς
 ἀγαγὼν ἐν τῷ παλατίῳ καθελόξεν· ἡ δὲ τούτου μή-
 τηρ ἀντεποιεῖτο τοῦ Πλάτωνος, ὅτι κατήσχυνε τὸν
 υἱὸν αὐτῆς. ἐκδημήσας δὲ τῆς πόλεως ὁ κρατῶν C
 μετὰ τῆς οἰκείας μητρὸς εἰς Προῦσάν τε γεινῶς,
 10 καὶ μαθὼν τεχθῆναι οἱ παιδίον ἄρρεν, ἐκεῖ τὴν μη-
 τέρα καταλιπὼν σπουδαίως ὑπέστρεψεν. ἡ δὲ λαβο-
 μένη ἀδείας τοὺς τῶν ταγμάτων ἄρχοντας δωρεαῖς
 τε καὶ ὑποσχέσεσιν ὑποποιησαμένη πέπεικε συνθέ-
 σθαι καθελεῖν μὲν τὸν υἱὸν αὐτῆς, αὐτῇ δὲ μόνη
 15 τὴν αὐταρχίαν περιποιήσασθαι. καὶ συνθεμένων
 εὐκαιρίαν ἐξήτει. τέθνηκε δὲ τὸ τεχθὲν παιδίον τῷ
 βασιλεῖ, ὅπερ ὠνόμασε Λέοντα, καὶ ἐθρηνήθη παρὰ
 τοῦ πατρὸς. οἱ δὲ τῆς κατ' αὐτοῦ ἐπιβουλῆς συνί-
 στορες τῇ μητρὶ αὐτοῦ δέσαντες μὴ τοῦ καιροῦ τρι-
 20 βομένου καὶ ὑπεριθεμένης τῆς πράξεως γνῶσθῶσι
 καὶ κατασχεθέντες ἀπόλωνται, σπεύσαντες συνέσχον D
 ἐν τῷ παλατίῳ τὸν βασιλέα, καὶ περὶ ὥραν ἐνάτην
 τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὠμότατα ἐξορύττουσι, προ-
 νοοῦμενοι μὴ μόνον τοῦ φωτὸς στερηθῆναι αὐτόν,
 25 ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς. ὅτε συνέβη ἐφ' ἡμέρας
 ἑπτακαίδεκα μὴ λάμπαι τὸν ἥλιον, ἀλλ' ἀλαμπεῖς
 εἶναι καὶ σκοτώδεις τὰς ἡμέρας ἐκείνας, οὐκ οἶδα
 εἴτε τυχαίως οὕτω συμβᾶν εἴτε καὶ διὰ τὴν τοῦ
 Κωνσταντίνου τύφλωσιν, ὥς τηνικαῦτα τοῖς ἀνθρώ-
 30 ποις ἐδόκει, οἷα τῆς θείας προνοίας νεμεσησάσης τῷ
 πάθει, ὥς ἐκ μητρὸς εἰς υἱὸν γενομένῳ. καὶ ὁ μὲν
 οὕτω τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξωρώρυκτο κατ' αὐτὴν τὴν

ἡμέραν καθ' ἣν ἐκεῖνος τὸν θεῖον αὐτοῦ Νικηφόρον
 καὶ τὸν Μωσηλὲ ἐξετύφλωσε καὶ τῶν λοιπῶν, ὡς
 ΠΙΙ120 εἴρηται, τὰς γλώσσας ἀπέτεμε, πέντε μεταξὺ παρε-
 Α ληλυθότων ἐνιαυτῶν. ἡ δὲ Εἰρήνη καὶ αὐτῆς τῆς
 μοναρχίας ἐπέληπτο. καὶ ἐν τῇ πρεσβυτέρᾳ Ῥώμῃ 5
 τοῦ πάπα θανόντος Ἀδριανοῦ Λέων κεχειροτόνητο,
 ἀνὴρ αἰδοῖος καὶ τιμιώτατος. οἱ δὲ τῷ θανόντι
 Ἀδριανῷ προσήκοντες στασιάσαι τὸν λαὸν ἡρέθισαν
 κατ' αὐτοῦ, καὶ συσχόντες αὐτὸν ἐλωβήσαντό οἱ τὰ
 ὄμματα, ἀλλ' οὐκ ἐξετύφλωσαν. οἱ γὰρ ἐπιτραπέν- 10
 τες τὴν τύφλωσιν ἐφείσαντο τοῦ ἀνδρὸς αὐτὸν κα-
 τοικτεῖραντες, καὶ ἔξωθεν ἐλυμήναντο τοῖς αὐτοῦ
 ὀφθαλμοῖς, τοῦ δὲ φωτὸς αὐτὸν οὐκ ἐστέρησαν. ὃς
 μετέπειτα τῷ τῶν Φράγγων βῆγῳ προσρυσὶς Καρού-
 λῳ παρ' ἐκείνου εἰς τὸν τῆς Ῥώμης ἀποκατέστη 15
 θρόνον, καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἀντημύνατο, ἐξότου καὶ
 Β ἡ Ῥώμη ὑπὸ τοὺς Φράγγους ἐγένετο, τοῦ Καρούλου
 WIII98 ταινωθέντος ὑπὸ τοῦ Λέοντος καὶ βασιλέως Ῥωμαίων
 ὀνομασθέντος. ἐπὶ γὰρ τοῦ προτέρου Ἰουστινιανοῦ
 τῇ Ἰταλίᾳ ἐπῆλθον οἱ Φράγγοι, ἐκ γένους ὄντες τῶν 20
 Γερμανῶν, ὡς ἄνω πον εἴρηται, καὶ ἦσαν τοῖς Ῥω-
 μαίοις πολέμιοι. ἐπὶ δὲ Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου ὁ τότε
 πάπας Γρηγόριος διὰ τὴν ἐκείνου κακοδοξίαν ἀπο-
 στάς τοῦ ὑπεῖκειν τῷ ἀσεβεῖ βασιλεῖ ἐκείνῳ
 καὶ δασμοφορεῖν καὶ τοῦ κοινωνεῖν τοῖς ἀσεβῶς 25
 προσεστώσι τῆς ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως,
 ἐσπέλατο τοῖς Φράγγοις καὶ τὰς πρὸς ἐκείνους μά-
 χας κατέλυσεν. ἐπὶ δὲ Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης
 C ὁ πάπας Λέων καὶ εἰς τὴν Ῥώμην αὐτοὺς εἰσεδέξα-
 το, καὶ οὕτω τῆς Ἰταλίας πάσης καὶ τῆς Ῥώμης αὐ- 30

τῆς ἐκυρίευσαν. τῆς Εἰρήνης δὲ μοναρχησάσης, ὥς
 λέλεκται, οἱ ἀνδράδελφοι αὐτῆς καθειργμένοι τυγχά-
 νοντες ἡδυνήθησαν τῇ μεγάλῃ προσελθεῖν ἐκκλη-
 σία, παρὰ τινῶν νεωτεριστῶν πρὸς τοῦτο ἀναπει-
 5 σθέντες. Ἀέτιος οὖν ὁ εὐνοῦχος, μέγα τότε παρὰ τῇ
 βασιλίσσῃ δυνάμενος, ἀπελθὼν καὶ πίστεις αὐτοῖς
 παρασχὼν ὥς οὐδὲν δεινὸν πείσονται, ἐξήνεγκε τῆς
 ἐκκλησίας αὐτοὺς καὶ εἰς Ἀθήνας ἀπήχθησαν ὑπερ-
 ὀριοι. κακεῖ διαγόντων αὐτῶν, τινὲς τῶν τῆς Ἑλλά-
 10 δος προσῆλθον τῷ ἄρχοντι τῶν Σδλαβικῶν ἔθνων,
 δεόμενοι αὐτοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς καὶ εἶνα προχειρί- D
 σασθαι βασιλεῖα καὶ ἀναγαγεῖν αὐτὸν εἰς τὴν βασιλί-
 δα τῶν πόλεων. μηνυθέντος δὲ τούτου τῇ βασιλίδι,
 προστάξει ἐκείνης ἀπετυφλώθησαν ἅπαντες. ὁ δὲ
 15 τῶν Φράγγων ἀρχηγὸς Κάρουλος βασιλεὺς Ῥωμαίων
 παρὰ τοῦ πάπα Λέοντος, ὥς εἴρηται, ἀναγορευθεὶς
 πρέσβεις ἐπεμψε πρὸς τὴν Εἰρήνην, ζητῶν συζυ-
 γηθῆναι αὐτῇ κατὰ συμβίωσιν γαμικὴν. καὶ οὐδ'
 ἐκείνη τοῦτο ἀβούλητον ἔδοξε, καὶ γέγονεν ἄν, εἰ
 20 μὴ ὁ ἐκτομίας Ἀέτιος παραδυναστεύων πᾶσαν ἐκί-
 νησε μηχανὴν εἰς τὸ μὴ ἀποτελεσθῆναι τὴν συζυ-
 γίαν. οὗτος γὰρ μέγα δυνάμενος ἐν τοῖς βασιλείοις
 τὸν οἰκεῖον ὁμαίμονα Λέοντα ἀξιῶσαι τῆς βασιλείας
 διὰ μελέτης πεποίητο, ὃς δὴ Λέων διὰ σπουδῆς τοῦ P^H121
 25 Ἀετίου μόνος αὐτὸς στρατηγὸς Θράκης καὶ Μακε- A
 δονίας προυβέβλητο· ὁ δέ γε Ἀέτιος τῶν ἐφ' ὧν ἦρχε
 θεμάτων τοῦ Ὀψικίου καὶ τῶν Ἀνατολικῶν, κἀν-
 τεῦθεν ὑπερφρονήσας τῶν ἐν τέλει περιεφρόνει καὶ
 ἀλαξονικῶς αὐτοῖς προσεφέρετο. οἱ δὲ τούτοις ἀχθό-
 30 μενοι βούλευμα κατὰ τῆς βασιλίσσης συνέθεντο, καὶ
 τὸν πατρίκιον Νικηφόρον καὶ γενικὸν Λογοθέτην
 παραλαβόντες βαθείας νυκτὸς ἦλθον εἰς τὴν Χαλ-

κῆν, τῆς βασιλίσσης Εἰρήνης νοσοῦσης καὶ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς τῷ ἐν τοῖς Ἐλευθερίου κειμένης· εἶπον οὖν τοῖς ἐκεῖσε φυλάττουσι παρὰ τῆς βασιλίσσης σταλῆναι, ἵνα βασιλέα τὸν Νικηφόρον ἀναγορεύσω-
 Β σιν, ὡς ἂν οὕτω παύσῃται ὁ πατρίκιος Ἀέτιος βια- 5
 ζόμενος αὐτὴν τὸν ἑαυτοῦ σύγγονον προχειρίσασθαι βασιλέα. πιστεύσαντες οὖν τοῖς ταῦτα λέγουσι πα-
 τρικίοις τῶν περιφανῶν οὔσι, καὶ αὐτοὶ τὸν Νικη-
 φόρον σὺν ἐκείνοις εἰς βασιλέα εὐφήμησαν, καὶ οὕ-
 τω παραχωρηθέντες εἰς τὸ μέγα εἰσῆλθον ἀνάκτορον. 10
 εἶτα δι' αὐτῆς τῆς νυκτὸς ὄχλον ἀθροίσαντες σύγ-
 κλυθα διὰ πάσης τῆς Ἀγορᾶς πρὸ τῆς ἡμέρας τὴν
 τοῦ Νικηφόρου πεποίηντο ἀναγόρευσιν, καὶ τῷ τῆς
 Εἰρήνης οἴκῳ, καθ' ὃν διῆγε τότε, φρουρὰν περιέ-
 στησαν. ἡμέρας δὲ ἤδη ἐπιφανούσης εἰς τὰ πρὸς ἔω 15
 βασιλεια μεταγαγόντες αὐτὴν καὶ κατακλείσαντες εἰς
 τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν ἀφίκοντο, ἵν' ἐκεῖ ταινιωθεῖη
 C ὁ Νικηφόρος καὶ αὐτοκράτωρ ἀναρρηθεῖ· ὃ δὲ καὶ
 γέγονε.

14 Τῇ γοῦν ἑξῆς ἡμέρᾳ πρὸς τὴν βασίλισσαν ἦκεν, 20
 WIII99 οὔσαν ὑπὸ φρουρῶν, ἅκων προαχθῆναι λέγων εἰς
 τὴν ἀρχὴν τὴν βασιλειαν, μηδὲ γὰρ εἶναι αὐτῷ πρὸς
 βουλῆς, καὶ θαρρεῖν αὐτὴν ἀναπελθῶν, ὡς οὐδενὸς
 ἀτυχήσουσαν τῶν παρὰ δούλου ὀφειλομένων πρὸς
 δέσποιναν γίνεσθαι. ἡξίου δὲ τοὺς βασιλικοὺς ὑπο- 25
 δεῖξαι πάντας αὐτῷ θησαυρούς. ἡ δὲ "τὰ κατ' ἐμέ"
 φησὶ πρὸς αὐτόν· ἀναθεμένη θεῷ τὴν μὲν ἐκπτωσιν
 τῆς βασιλείας ἐπιγράφω ταῖς ἀμαρτίαις μου, τὴν δὲ
 D σὴν ἀνάρρησιν λογιζομένη ἀπὸ θεοῦ ὡς ἐξ ἐκείνου
 προβληθέντα σε προσκυνῶ, καὶ ἀξιῶ φεῖσασθαι μου 30
 τῆς ἀσθενείας καὶ ἑᾶσαι διάγειν με ἐν τῷ οἴκῳ μου."
 κάκεινος "εἰ μὴ τι ἀποκρύψεις τῶν τεθησαυρισμένων

ἐν ἀποκρύφοις, ἔσται σοι καὶ τοῦτο" φησί "καὶ εἴ τι
 σοὶ ἐστὶ πρὸς ἀρέσκειαν ἕτερον, καὶ ὄρκον ἐξ αὐτῆς
 περὶ τούτου ἀπήτησεν." ἡ δὲ ᾤμοσε, καὶ πλεῖστα
 ὑπέδειξε. καὶ ὃς αὐτίκα εἰς τὴν νῆσον αὐτὴν ὑπερ-
 5 ὥρισεν, ἣ τοῦ Πρίγκιπος ἐπωνόμασται, ἐν ἣ μὲν ἡ
 ὑπῆρχε δομησαμένη. ἦν γὰρ ὁ Νικηφόρος φιλοχρη-
 ματώτατος λίαν ἀπλησινότατός τε καὶ ἀπιστότατος,
 καὶ κακίας πάσης, ὥς εἶπεν, καταγώγιον. καὶ οὐδ' ^{PII122}
 ὑποκριθῆναι πρὸς βραχὺ τέως ἠνέσχετο πρὸς τοὺς ^A
 10 ὑπηκόους χρηστότητα, ἀλλ' αὐτίκα πάσης ἀδικίας τὰ
 πάντα ἐπλήρωσε. καὶ οὐδὲ τῶν συναραμένων αὐτῷ
 εἰς τὸ βασιλεῦσαι ἐφείσατο, ἀλλὰ τὸν μὲν Τριφύλλιον
 φαρμάκῳ ἀνείλε, τὸν δὲ πατρίκιον Βαρδάνην καὶ
 στρατηγὸν τῶν Ἀνατολικῶν, ᾧ Τοῦρκος ἦν ἐπὶ κλη-
 15 σις, ἀναγορευθέντα εἰς βασιλεῖα παρὰ τῶν ἐφ' ὧν ταγ-
 μάτων εἶτε θέλοντα εἶτε ἄκοντα, λέγεται γὰρ ἀμ-
 φότερα, εἴτα μεταμεληθέντα καὶ πίστει ἀπαθείας
 παρ' αὐτοῦ εἰληφότα, μοναχόν τε γενόμενον, καὶ εἰς
 τὴν νῆσον τὴν λεγομένην πρῶτην διαπεραιωθέντα,
 20 ὅπου ἦν δειμάμενος μοναστήριον, στείλας κρυφίως
 τινάς, ὥς δοκεῖν ἀγνοοῦντος αὐτοῦ πεπραῆχθαι τὸ
 ἔργον, ἐστέρησε τοῦ φωτός, καὶ λυπεῖσθαι ἐσχημα- ^B
 τίζετο καὶ ἐξώμνυτο ἀμέθεκτος εἶναι τοῦ τοιούτου
 τολμήματος. τὸν δὲ τῆς Εἰρήνης υἱὸν τὸν Κωνσταν-
 25 τῖνον προσελάβετο καὶ ὑπεποιεῖτο, ἵν' αὐτῷ ὑπο-
 δείξῃ κρυπτόμενα χρήματα. κακεῖνος ὑπέδειξεν ἐν
 τοίχῳ συνεκτισμένα πολλά. συνεῖς δὲ ὁ βασιλεὺς
 Νικηφόρος ἀχθομένους αὐτῷ ἅπαντας, καὶ δέσας
 μὴ τὴν Εἰρήνην αὐτίς ἐγγὺς οὖσαν λαβόντες εἰς
 30 τὴν βασιλείαν ἐπαναγάγωσιν, εἰς Λέσβον αὐτὴν
 ὑπερὸριον ἔθετο, καὶ φρουροὺς ἐπιστήσας αὐτῇ,
 ἐνθα τῇ λύπῃ καταποθεῖσα τὴν ζωὴν ἐξεμέτρησεν.

ἔσπεψε δὲ καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Σταυράκιον ὁ Νικη-
 φόρος, εἰδεχθῆ τε λίαν ὄντα καὶ ἀφελῆ καὶ μήτε εἰ-
 Cδος μήτε μὴν γενναιότητα μήτε σύνεσιν ἔχοντα τυ-
 ραννίδος ἐπάξια. τοῦ μέντοι πατριάρχου Ταρασίου
 τὸν βίον μετελλαχότος κατὰ τὴν πρώτην ἑβδομάδα 5
 τῶν νηστειῶν, Νικηφόρος ὁ αἰίδιμος ψήφῳ κοινῇ
 κατὰ τὴν τοῦ πάσχα κυριακὴν πατριάρχης κεχειρο-
 τόνητο, ἀσηκρῆτις τυγχάνων, Πλάτωνος καὶ Θεοδώ-
 ρου τοῦ γεγονότος ἡγουμένου τῆς τοῦ Στουδίου μο-
 νῆς στασιασάντων διὰ τὴν τοῦ μάκαρος ἐκείνου 10
 χειροτονίαν, ὅτι ἀθρόως ἐκ λαϊκῶν εἰς τὴν ἐπισκο-
 πὴν προκεχείριστο, καίτοι τούτου πολλάκις πραχθέν-
 τος. οὗς καὶ ἀπελάσαι τῆς πόλεως ὁ βασιλεὺς ἐβου-
 λεύσατο, οὐ μὴν καὶ εἰς ἔργον τὸ βούλευμα ἤνεγκεν.
 εἰσὶ δ' οὗ λέγουσι σκῆψιν εἶναι τὸ στασιάζει αὐτοὺς 15
 D διὰ τὸ ἐκ λαϊκῶν γενέσθαι πατριάρχην τὸν ἱερὸν
 Νικηφόρον, τὸ δ' ἀληθὲς αἰτιον φιλαρχίαν εἶναι.
 ἡβούλουντο γὰρ τῆς ἐκκλησίας ἐγκρατεῖς γενέσθαι καὶ
 τοῦ ἀρχιερατικοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπιβῆναι
 W III 100 θρόνου περὶ πλείστου πεποιήντο. τῷ δὲ υἱῷ αὐτοῦ 20
 Σταυρακίῳ ἀγαγέσθαι γυναῖκα ὁ βασιλεὺς βουληθεὶς
 Θεοφανῶ τὴν Ἀθηναίαν, προσγενῆ τῆς βασιλίσσης
 Εἰρήνης οὖσαν καὶ ἤδη κατηγγυημένην ἀνδρὶ, δια-
 ξεύξας αὐτοῦ ἀθέσμως τῷ Σταυρακίῳ συνῆψε.
 πανσπερμία δὲ παντοδαπῆς κακίας οὗτος τυγχάνων 25
 ὁ αὐτοκράτωρ οὐ διέλιπεν ἄλλα ἐπ' ἄλλοις εἰς συν-
 τριβὴν τῶν ὑπηκόων ἐπινοοῦμενος. ὀλίγων δ' ἐπι-
 μνησθήσομαι, τὰ πολλὰ παρεῶν, ἵν' ὥς ἐκ πλήρους
 P II 123 πίθου γεῦμα ταῦτα τοῖς τῇ ἱστορίᾳ ἐντυγχάνουσιν
 A ἔδοιντο. στρατεύεσθαι τοὺς ἀπόρους ἐκ τῶν θεμά- 30
 των ἐθέσπισε καὶ παρὰ τῶν ὁμογῶρων ὅπλα τε αὐ-
 τοῖς χορηγεῖσθαι καὶ ἀναλώματα καὶ τὰ τῶν ἀπόρων

τέλη τοὺς εὐποροῦντας εἰσπράττεσθαι, ὃ ἀλληλέγ-
 γον ἀνομάσθη. ἐπόπτας προυβάλλετο, ἐπισκῆπτων
 ἐπαυξέειν σφᾶς τὰ δημόσια, ἀπαιτεῖσθαι δὲ καὶ ὑπὲρ
 χαρτιατικοῦ ἐπὶ τῷ νομίσματι δύο κεράτια. οἱ καὶ
 5 τὰ κρείττω τῶν ἀκινήτων ἐκ τῶν δεσποτῶν ἀφαιρού-
 μενοι τῷ δημοσίῳ ἀφώριζον. τούτου καὶ ἡ τοῦ κα-
 πνικοῦ ἐπίθesis ἐννόημα κάκιστον, ἐπαχθέντος τοῖς
 τῶν ἐκκλησιῶν καὶ πτωχείων γηροκομείων τε καὶ
 μοναστηρίων παροίκους καὶ παντὶ μῆτε γῆν ἔχοντι
 10 μῆτε τέλος, καὶ τὸ τοὺς ἐξ ἀπόρων ὅπως δήποτε εἰς B
 εὐπορίαν μετενεχθέντας χρήματα ἀπαιτεῖσθαι, ὥς
 εὐρετὰς θησαυρῶν, καὶ τὸ τοὺς τῶν νηῶν κτήτορας
 ἀναγκάζεσθαι γῆν ἀνεῖσθαι ἀπὸ τοῦ δημοσίου, ἀν-
 θρώπους οὐδ' ὅτι ἐστὶ γεωργία γινώσκοντας, καὶ
 15 τοῦτο ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς θέμασιν οἰκούντων ναυκλήρων
 ἐγίνετο. τοῖς δ' ἐν Κωνσταντινουπόλει νηῶν κτή-
 τορσι προσεργίπτει ἀνὰ δώδεκα λίτρας ἐκάστης χρυ-
 σίου, ἵνα τόκον καταβάλῃ τῷ δημοσίῳ, τῶν ἄλλων
 βαρῶν τῶν τοῖς πλοίοις ἐπικειμένων ἐπέκεινα. καὶ
 20 οὗς δ' ἂν ἔμαθε τῶν ἐμπόρων ἢ ἐργαστηρίων προῦ-
 σταμένων πολλῶν εὐπορεῖν, στέλλων ἀφηρεῖτο τὰ
 χρήματα, πολλοστὸν τι μέρος ἐκείνοις ἔων, οἷον καὶ
 ἐπὶ τινι πράτῃ κηρίων εἰργάσατο. μαθὼν γὰρ τὸν C
 ἄνδρα ἐκεῖνον κύριον εἶναι χρημάτων πολλῶν μετα-
 25 πέμπεται αὐτόν, καὶ "ἐπίθες σου" φησί. "τὴν χεῖρα
 τῇ κεφαλῇ μου, καὶ ὅμοσον κατ' αὐτῆς πόσον σοι
 χρυσίον ἐστὶ." τοῦ δὲ βιασθέντος τοῦτο ποιῆσαι, καὶ
 ὁμόσαντος ἑκατὸν ἔχειν λίτρας, ἐνεχθῆναι ταύτας
 παρεκελεύσατο. ὥς οὖν ἐκομίσθησαν, "οὐ χρεία σοι
 30 τοσοῦτου" εἶπε "χρυσοῦ." δέκα γοῦν λίτρας αὐτῷ
 ἐπιτρέψας λαβεῖν τὰς λοιπὰς αὐτὸς ᾤκειώσατο, ὁμο-
 δίαιτον αὐτὸν τηνικαῦτα πεποιηκώς, ἐνενήκοντα χρυ-

σίον λιτρῶν τὸ συναριστῆσαι τῷ βασιλεῖ οὐχ ἐκόντα
πριαμένον.

15 Τοιαῦτα πολλὰ ὁ Νικηφόρος κατὰ τῶν ὑπηκόων
ἐπινοῶν, ἦν γὰρ ποριμώτατος ἐν τοιούτοις, πᾶσαν
αὐτοῖς ἐπήνεγκε κάκωσιν καὶ ὑπὸ πάντων μεμίσητο. 5
ὅθεν ἄγνωστός τις ἀνὴρ ξίφος ποτὲ λαβὼν ἐν χειροῖν
εἰσέδραμε τὰ βασίλεια, ἀνελεῖν τὸν βασιλέα τοῦτον
ζητῶν. τινῶν δ' ἐπιδραμόντων αὐτῷ, τοὺς μὲν
ἐπληξε τῷ ξίφει, αὐτὸς δὲ συσχεθεὶς καὶ βασάνοις
ἐκδοθεὶς οὐδέν τι κατὰ του ἐξέφηγεν, ἀλλὰ παρακε- 10
κόφθαι τὰς φρένας ὑποκριθεὶς κατάκλειστος γέγονε.

Μανιχαίοις δὲ καὶ τοῖς καλουμένοις Ἀθιγγάνοις ἐν
ΠΗ124 χρησιμοῖς τε καὶ οἰωνίσμασι καὶ τελεταῖς ἀπορρήτοις
Ἄ ἐκέχρητο. κἀντεῦθεν εἰς τὰς χώρας τὰς Ῥωμαϊκὰς
εἰσεφθάρησαν, καὶ πολλοὶ τῶν ἀβελτέρων εἰς τὴν 15
πίστιν ὑπ' αὐτῶν διεφθάρησαν. οἱ δὲ τῆς Ἀγαρ
πολλάκις ἐπιστρατεύοντες κατὰ Ῥωμαίων ἐκάκουν
τὰς χώρας, εἶλον δὲ σὺν ἄλλοις καὶ τὴν Εὐχάι-
ταν. καὶ οὗτοι μὲν τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον ἐλήλ-
ξοντο, οἱ δὲ Βούλγαροι τὰ ἐσπέρια. ἐπιστρατεῦσαι 20
τοίνυν κατὰ Βουλγάρων ὁ βασιλεὺς ἐβουλεύσατο·
καὶ τινος τῶν οἰκειοτάτων αὐτῷ συμβουλευόντος
αὐτῷ ἐνδοῦναι τοῖς ὑπηκόοις τὴν κάκωσιν, "πάντες

WIII101 γάρ" ἔφη "καταβοῶσιν ἡμῶν, καὶ εἴ τι τῶν ἀπαι-
σίων συμβαίῃ ἡμῖν, πάντες ἐπιχαρήσονται τῇ πτώσει 25
ἡμῶν", ἐκεῖνος ἔφη ὡς ὁ θεὸς ἐσκήρυνε τὴν καρ-

B δῖαν μου κατὰ τὴν τοῦ Φαραώ· μὴ οὖν ἐκδέχου τι
ἀγαθὸν τοῖς ὑπὸ χειρὰ μου ἐξ ἐμοῦ. συναθροίσας
οὖν τὰ τάγματα πάντοθεν καὶ εἰς Βουλγαρίαν παρα-
γενόμενος, τοῦ Κρούμου τοῦ ἔθνους ἀρχηγετοῦντος, 30
τὸ μὲν πρῶτον εὐτύχησεν, ὥστε καὶ τὴν τοῦ Κρού-
μου παρειληφέναι αὐλήν, οὕτω γὰρ τὴν τοῦ σφῶν

ἀρχηγῶ οἱ Βούλγαροι ἐκάλουν κατοίκησιν, καὶ τοῖς
 ἐκείνου ταμείοις σφραγίδας ἐπιβαλεῖν, ὥς ἤδη γενο-
 μένοις αὐτοῦ, καὶ πολλοὺς τῶν οἰκείων διὰ σκύλων
 ἀρπαγὴν τιμωρήσασθαι. τοῦ δὲ Κρούμου ἀποδεδει-
 5 ⁵ λιακότος, καὶ ἱκετεύοντος φείσασθαι τοῦ ἔθνους καὶ
 ἐφ' οἷαις ἂν βούλοιο συνθήκαις σπείσασθαι αὐτῷ,
 ὀγκωθεὶς ἐκείνος τῷ εὐτυχήματι τὰς σπονδὰς οὐ ^C
 προσήκατο. ἀπογνούς οὖν ὁ Κρούμος, καὶ τὸν περὶ
 ψυχῆς ἤδη λογιζόμενος θέειν, τὰς ἑαυτοῦ δυνάμεις
 10 ¹⁰ συναγαγὼν καὶ λόγοις παρακλητικοῖς παρακροτήσας
 αὐτούς, ἐπείσει νυκτὸς ἔτι οὔσης κατὰ τῆς τῶν Ῥω-
 μαίων παρεμβολῆς ἀφυλάκτως κοιμωμένων ἀπάντων·
 μὴ γὰρ ἂν ποτε τολμῆσαι συμμίξει αὐτοῖς τοὺς βαρ-
 βάρους ἐξ ἀπονοίας πολλῆς ᾤοντο, καὶ αὐτίκα κατὰ
 15 ¹⁵ τῆς βασιλείου σκηνῆς ὠρμήκεσαν, καὶ ἀναιρεῖται μὲν
 ὁ Νικηφόρος, τὸ δ' ὅπως ἡγνόηται. λέγεται δὲ καὶ
 παρὰ τῶν οἰκείων ἀναιρεθῆναι ἢ πρωτουργησάν-
 των τὴν ἐκείνου σφαγὴν ἢ τῶν μὲν βαρβάρων ^D
 καταρξαμένων, τῶν δὲ Ῥωμαίων ἐπεξεργασαμένων
 20 ²⁰ τὸν φόνον τὸν τοῦ ἀλάστορος. τιτρώσκεται δὲ
 καὶ ὁ Σταυράκιος μεταξὺ τοῦ ὄμου τοῦ δεξιοῦ
 καὶ τοῦ τένοντος, καὶ ἀναιροῦνται πολλοὶ μὲν τῶν
 ἐν ὑπεροχαῖς, τῶν ἐν τέλει, τῶν ἐν στρατηγίαις,
 τῶν ἐν ἀξιωμασι, τῶν δ' ἄλλως στρατευομένων, καὶ
 25 ²⁵ τῶν τῆς βασιλικῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν λοιπῶν θερα-
 πόντων οὐδὲ ἀριθμητοί. διαρπάζεται δὲ ξύμπασα ἡ
 τοῦ βασιλέως ἀποσκευὴ καὶ ἅπαν τὸ τῶν Ῥωμαίων
 χαράκωμα, καὶ περιγίνεται τοῖς βαρβάροις καὶ πλου-
 τος συχνὸς καὶ ὅπλα πολλὰ καὶ ἵππος μυρία. μόλις
 30 ³⁰ δ' οὖν ὁ Σταυράκιος περισώζεται, καὶ ὅσοις ἢ νῦξ
 παρῆσχε λαθεῖν λόχμας ὑποδῦσι καὶ ἔλη καὶ τοιαῦτά ^{PII} 125
 τινα. τὸν δὲ τοῦ βασιλέως Νικηφόρου νεκρὸν λαβὼν ^A

ὁ Κροῦμος καὶ τὴν κεφαλὴν ἐκτεμών, ἐφ' ἡμέρας μὲν
 τινὰς ἐφ' ὕψους ἀνήρτησε, θεατρούζων ταύτην καὶ
 ἐμπομπεύων τῷ κατορθώματι. εἶτα τὸ τῆς κορυφῆς
 ὅστούν ἀποδιελὼν καὶ γυμνώσας τοῦ δέρματος ἀρ-
 γύρῳ τε περιδήσας, ὡς κύλικι τούτῳ ἐκέχρητο, οἶνόν 5
 τ' ἐγγέων αὐτῷ πίνειν ἐδίδου τοῖς ὑπ' αὐτόν. ἀγ-
 γελθέντος δ' ἐν Βυζαντίῳ τοῦ τῶν Ῥωμαίων ὀλέθρου
 καὶ τῆς τοῦ βασιλέως σφαγῆς, θρῆνος μὲν ἦν παν-
 ταχόσε πολὺς καὶ ὠλόλυξον οἱ τοῖς ἀνηρημένοις
 προσήκοντες· κουφισμὸν δ' ἐποίει τῆς συμφορᾶς ἡ 10
 τοῦ κρατοῦντος ἀπώλεια, ἐφηδομένων πάντων αὐτῇ.

^B
 16 Ὁ μὲν οὖν Νικηφόρος κάκιστος γεγονὼς ἀπώ-
 λετο αἰσχιστά. ὁ δὲ γε Σταυράκιος πεπληγμένος
 φρυγῶν εἰς Ἀδριανούπολιν διασώζεται, ἐνθα καὶ
 ἀνερρήθη αὐτοκράτωρ τῶν ἐν ἀρχαῖς ἐνίων σπουδῇ, 15
 καὶ κακῶς ἐκ τοῦ τραύματος διακείμενος εἰς τὴν
 μεγαλόπολιν εἰσελήλυθεν. ἐπεβούλευε δὲ τῷ κουρο-
 παλάτῃ Μιχαήλ, ᾧ Ῥαγγαβὲ τὸ ἐπώνυμον, γαμβρῷ
 αὐτοῦ ὄντι ἐπὶ Προκοπίᾳ τῇ ἀδελφῇ, βουλόμενος
 τὴν βασιλείαν τῇ ἑαυτοῦ συμβίῳ καταλιπεῖν. γνόν- 20
 τες δὲ τὴν τοῦ Σταυρακίου μελέτην οἱ τῆς συγκλή-
 του βουλῆς, καὶ τοὺς περιλειφθέντας ἐκ τῶν ταγμα-
 W III 102 των ἀθροίσαντες, κατ' ὄρθρον ἤδη τῆς νυκτὸς οὔσης
 ἀναγορεύουσι τὸν Κουροπαλάτην Μιχαήλ αὐτοκρά-
 C τορα· καὶ αὐτίκα τὴν κόμην κειράμενος ὁ Σταυρά- 25
 κιος περιβολὴν ἑαυτῷ μοναχικὴν περιέθετο.

17 Ὁ δὲ Μιχαήλ μεθ' ἡμέραν εἰς τὴν μεγάλην
 ἐκκλησίαν παραγενόμενος ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Νι-
 κηφόρου τεινίωτο βασιλικῷ διαδήματι, ἀπαιτηθεὶς
 παρ' αὐτοῦ πρότερον ἔγγραφον ἐπαγγέλλαν τοῦ μή τι 30
 παρακινῆσαι τῶν τῆς ἐκκλησίας θεσμῶν μηδ' ἐν

αἵμασι χρανθῆναι χριστιανῶν. μετὰ δέ τινας ἡμέρας
καὶ τὴν τοῦ βίου κοινωνὸν Προκοπίαν Ἀνγούστιαν
ἀνηγόρευσέ τε καὶ ἔστεψεν, εὐσεβῆς τε τυγχάνων
τὴν γνώμην τε ἐλευθέριος. τοὺς τε πρὸς τοῦ Νικη-
⁵ φόρου ἡδικημένους καὶ τὰς συζύγους τῶν ἐν τῷ
πολέμῳ πεσόντων στρατιωτῶν παρεμυθήσατο χρη-
μάτων διανομαῖς. καὶ τὴν γαμετὴν δὲ Σταυρακίου D
Θεοφανῶ καρεῖσαν τὴν κόμην καὶ μέλαιναν ἐνδυσα-
μένην στολὴν χρήμασι πολλοῖς ἐδώρῃσατο, καὶ οἶκον
¹⁰ εἰς κατοικίαν αὐτῇ προσαπένειμεν, ὃν εἰς μοναζου-
σῶν μετεποίησε καταγώγιον, ἐνθα καὶ ὁ Σταυράκιος
τέθαπται, θανὼν ἐκ τῆς πληγῆς ἣν ὁ λόγος ἐδήλωσε,
δύο μῆνας μόνους αὐταρχήσας ἐπὶ ἡμέραις ἑξ. ἥτις
μονὴ ἑξ ἐκείνου ἐκλήθη τοῦ Σταυρακίου ὀνομασμέ-
¹⁵ νη, βαρβαριζομένου δὲ τοῦ ὀνόματος παρὰ τοῦ συρ-
φετώδους ὄχλου λέγεται τὰ Βρακᾶ, παρὰ τινων δὲ
τὴν ἀληθῆ κλήσιν ἀγνοησάντων, μεταγόντων δὲ δῆ-
θεν ταύτην πρὸς τὸ ἑλληνικώτερον, ὀνομάζεται τὰ
Ἑβραϊκά. καθειργμένους δ' εὐρὼν τοὺς τῆς μονῆς
²⁰ τοῦ Στουδίου ἡγεμονεύσαντας, τὸν Πλάτωνα λέγων Π126
καὶ τὸν Θεόδωρον, ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν τούτου ὁμαί- A
μονα Ἰωσήφ τὸν τῆς Θεσσαλονίκης ἀρχιεπίσκοπον
καὶ τῶν τῆς εἰρημένης μονῆς μοναχῶν τοὺς λογιμω-
τέρους, ὥς μὴ κοινωνοῦντας, καθώσπερ ἰστόρηται,
²⁵ τῷ πατριάρχει καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἔσπευσεν ἐνῶσαι
αὐτοὺς καὶ μέντοι καὶ ἤνωσε. καὶ τὸν υἱὸν δὲ Θεο-
φύλακτον ὁ βασιλεὺς οὗτος τῆς βασιλικῆς ἡξίωσε
κλήσεως καὶ οἱ διὰ τοῦ πατριάρχου διάδημα περιέ-
θετο. εἶτα κατὰ Βουλγάρων ληξομένων τὴν Θρα-
³⁰ κῶαν μοῖραν ἐκστρατεύσας στασιάσαντα κατ' αὐτοῦ
τῶν ταγμάτων τινά, ὥς καὶ ὕβρεις χωρῆσαι κατὰ τὸ
προφανές, λόγοις μελιχλοῖς καὶ δῶροις φιλοτίμοις B

κατηύνασε καὶ εἰς τὰ βασίλεια ἐπανέβη. ἀνακαι-
 νίσαι δὲ ζητούντων πολλῶν τὴν κατὰ τῶν σεπτῶν
 εἰκόνων μανίαν, τινὰς συλλαβὼν καὶ μετρίως πῶς
 αἰκισάμενος, δι' αὐτῶν καὶ τοὺς λοιποὺς κατεπτόησε
 καὶ παύσασθαι παρεσκεύασε. μοναχὸν δὲ τινὰ εὐλα- 5
 βείας τάχα σκηνὴν ἐνδεικνύμενον εὐρηκώς, εἰκόνα τῆς
 θεομήτορος ἀποξέσαντα τῆς γλώσσης ἀφείλετο. τῶν
 Ἀγαρηνῶν δὲ τὴν ἐφ' αὐτοῖς ληζομένων, ὁ τῶν
 Ἀνατολικῶν στρατηγὸς ὁ Ἀρμένιος Λέων τούτοις
 συμβαλὼν ἀνείλε τε περὶ δισχιλίους καὶ ἵππους καὶ 10
 ὄπλα εἰς πληθὺς ἐξ αὐτῶν ἐλαφυραγώγησε. Κροῦ-
 C μος δὲ ὁ τῶν Βουλγάρων ἄρχων διεπρεσβεύσατο
 πρὸς τὸν βασιλέα, εἰρήνην ζητῶν ἐπὶ συνθήκαις
 ταῖς ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ Ἀτραμυττηνοῦ καὶ Γερμα-
 νου πατριάρχου. καὶ εἰ μὴ οὕτω τὴν εἰρήνην ὁ αὐ- 15
 τοκράτωρ αἰρήσεται, ἡπέλλει κατὰ Μεσημβρίας χω-
 ρῆσαι, καὶ τοῦ τῶν χριστιανῶν ὀλέθρου αἰτιον
 εἶναι τὸν μὴ τὴν εἰρήνην αἰρούμενον. ἀλλὰ συμ-
 βουλῇ τῶν περὶ αὐτὸν τὰς σπονδὰς ἐπὶ ταῖς συν-
 θήκαις ἐκείναις ὁ βασιλεὺς οὐ προσήκατο, καὶ ὁ 20
 Κροῦμος κατὰ Μεσημβρίας ἐχώρησεν, ἐλεπόλεις
 ἐπαγόμενος. Ἄραψ γάρ τις μηχανικὸς καὶ περὶ ταύ-
 τας δεξιὸς προσῆλθε τῷ Νικηφόρῳ ποτὲ καὶ τῷ θείῳ
 D βαπτίσματι τελεσθεὶς, μὴ τυχῶν δὲ προνοίας ἀξιο-
 WIII103 λόγου διὰ τὴν ἐκείνου γλισχρότητα, εἶτα καὶ ἐπεγ- 25
 καλέσας ἐκείνῳ διὰ τὸ ἀπρονόητον, ἐτύφθη σφοδρό-
 τατα. ἐξ ἀπονοίας οὖν τοῖς Βουλγαροῖς προσκεχω-
 ρῇκει, καὶ δι' αὐτοῦ πᾶσαν οἱ βάρβαροι μηχανὴν
 ἐργάζεσθαι μεμαθήκασιν. οὕτως οὖν εὐπορήσαντες
 ἐλεπόλεων, οὐκ ἐχρόνισαν εἰς τὴν τοῦ κατὰ Μεσημ- 30
 βρίαν ἄστεος πόρθησιν. τοῦ δὲ βασιλέως τὸν πα-
 τριάρχην μετακαλεσαμένου καὶ τῶν ἀρχιερέων τινὰς

καὶ προθεμένον βουλὴν περὶ τῶν μετὰ Βουλγάρων
 σπονδῶν καὶ εἰ χρὴ ἐκδοῦναι τῷ Κρούμφ τοὺς ἐκεῖ-
 θεν Ῥωμαίους προσπεφευγότας, καὶ τοῦτο γὰρ πρὸς
 τοῖς ἄλλοις ἐπὶ ταῖς σπονδαῖς ἐξίτηι ὁ βάρβαρος, ὁ
 5 μὲν πατριάρχης καὶ οἱ ἀρχιερεῖς συνεβούλευον ἐκ-ΠΙΙ127
 δοθῆναι τοὺς πρόσφυγας, κρεῖσσον κρίνοντες εἶναι^A
 παθεῖν μετρίους τινὰς ἢ πλήθη πάσχειν ἀνάριθμα.
 οἱ δὲ περὶ τὸν βασιλέα καὶ ὁ Στουδίτης Θεόδωρος
 τὰς σπονδὰς ἀπηγόρευον, λέγοντες μὴ δεῖν ἐκδιδό-
 10 ναι τοὺς πρόσφυγας. αἱ μὲν οὖν πρὸς τοὺς Βουλ-
 γάρους σπονδαὶ ἐντεῦθεν κεκάλυντο. ἦν γὰρ ὁ
 αὐτοκράτωρ οὗτος τὸν μὲν τρόπον χρηστός καὶ τὴν
 πίστιν ὀρθός, περὶ δὲ πραγμάτων οἰκονομίαν νωθὴς
 καὶ τοῖς ὑπερέχουσι τῶν ἀρχόντων ὅπη ἂν ἄγοιτο
 15 ῥαδίως ἐπόμενος.

Κομήτης δὲ ἀστήρ ἐφάνη τότε σχηματισθεὶς εἰς 18
 εἶδη διάφορα, ὧν λέγεται εἶναι καὶ ἀνθρώπου
 σχῆμα χωρὶς κεφαλῆς. οἱ Βούλγαροι μέντοι τῆς Με-
 σημβρίας κρατήσαντες πολλὰ ἐν ταύτῃ εὐρήμασι, B
 20 μετὰ τῶν ἄλλων δὲ καὶ τοῦ ὕγρου πυρὸς οὐκ ἐλά-
 χιστον. αἰχμαλώτων δ' ἐπανελθόντων τινῶν, μαθὼν
 ἐκ τούτων ὁ βασιλεὺς βούλεσθαι τὸν Κρούμον τὴν
 Θράκην ληίσασθαι, ἐξῆλθε τῆς πόλεως. ὅθεν οὐδὲν
 ὧν ἐμελέτα δράσας ὁ βάρβαρος, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς
 25 τῶν οἰκείων ἀποβαλὼν ὑπενόστησε· καὶ ὁ βασιλεὺς
 τὰς Ῥωμαϊκὰς δυνάμεις πάντοθεν συναθροίσας εἰς
 Θράκην αὐτίς ἐξῆλθε, συνεπομένης αὐτῷ καὶ τῆς
 Αὐγούστας ἄχρι τῶν Κιδόκτου. ὅθεν δυσχερᾶναν
 τὸ στρατιωτικὸν ἐλοιδορεῖτο τῷ αὐτοκράτορι. εἶτα ἡ
 30 μὲν Αὐγούστα ἐπανελήλυθεν, ὁ δὲ Μιχαὴλ περιε-
 πόλει τὴν Θράκην, μηδὲν τι πράττων στρατηγικὸν ἢ
 τι κατὰ τῶν ἐναντίων οἰκονομούμενος· καὶ ἦσαν τοῖς C

τῆς χώρας οἰκήτορσι τὰ στρατεύματα οὐχ ἦττον τῶν
 βαρβάρων εἰς προνομίην. καὶ ὁ Κροῦμος δὲ τῶν οἰ-
 κείων ἀπάρας ἡθῶν ταῖς βασιλικαῖς παρεστρατοπε-
 δεύσατο τάξεσι. μάχης οὖν συγκροτηθείσης ἡττῶν-
 ται Ῥωμαῖοι, τοῦ στρατηγοῦ τῶν Ἀνατολικῶν Λέον-
 τος τοῦ ἐξ Ἀρμενίων αἰτίου τῆς ἡττης γεγεννημένου.
 οὗτος γὰρ τῆς βασιλείας ἐρῶν καὶ πρὸς τὴν στρατιὰν
 διαβάλλων τὸν Μιχαὴλ ὡς ἄνανδρόν τε καὶ ἀστρατή-
 γητον, ἄρτι τοῦ πολέμου συγκροτηθέντος, τὰ ὑπ' αὐ-
 τὸν τάγματα ἐπεσθαί οἱ ἐγκελευσάμενος λιποτακτῆ-
 σας ἀπῆει φυγὰς. τοῦτο καὶ τοὺς ἄλλους ἔτρεψεν εἰς
 φυγὴν, ὥστε τὸν Κροῦμον μηδὲ πιστεύειν τῷ γινο-
 D μένῳ διὰ τὸ λίαν παράλογον, ἀλλὰ λόχον ἡγεῖσθαι
 τοῦτο καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἐπισχεῖν. ὥς δὲ ἐώρα
 τοὺς Ῥωμαίους φεύγοντας ἀκόσμως καὶ ἀκρατῶς, 15
 τότε τοῖς οἰκείοις διώκειν ἐγκελευσάμενος φόνον
 πλεῖστον εἰργάσατο στρατιωτῶν τε καὶ στρατηγῶν.
 μόλις δ' ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Κωνσταντίνου μετ' ὀλί-
 γων τινῶν φυγῇ διασώζεται, τοῦ χάρακος καὶ τῆς
 σκηνῆς τῆς βασιλικῆς γεγονότων τοῖς βαρβάροις 20
 διάρπαγμα. ἐντεῦθεν ὁ Λέων ἀδείας δραξάμενος,
 καὶ τοὺς κοινωνοὺς τῶν βουλευμάτων αὐτῷ δια-
 σπείρας εἰς τὰ περιλειφθέντα τῶν στρατευμάτων
 λέγοντας ἐξ ἀφελείας τῶν κρατούντων ἡττᾶσθαι Ῥω-
 μαίους καὶ δεῖσθαι τὰ πράγματα γενναίου ἀνδρός, 25
 οἷος ὁ τῶν Ἀνατολικῶν στρατηγὸς Λέων ἐστίν, εἰς
 στάσιν τοὺς στρατιώτας ἠρέθισε, καὶ τὸν μὲν βασι-
 ΠΙΙ128 λέα κακῶς ἔλεγον, τὸν Λέοντα δὲ βασιλικῆς εὐφη-
 Α μίας ἡξέλου, τὴν ἐκείνου περιστάντες σκηνήν. ἀκ-
 WIII104 κηζομένου δ' αὐτοῦ καὶ παραιτουμένου δῆθεν τὴν 30
 αὐταρχίαν, ὁ τραυλὸς Μιχαὴλ τάγματος ἄρχων, τὸ
 ξίφος σπασάμενος, τοῦτο δὲ καὶ ἄλλοις ποιεῖν ὑπο-

θέμενος τῆς συνωμοσίας μετέχουσι, πείθουσι τάχα
 καὶ ἄκουτα τὴν ἀνάρρησιν τὸν Λέοντα δεῖξασθαι. ὥς
 οὖν ἡγγέλη ταῦτα τῷ Μιχαήλ, εὐθύς οὔτε πρὸς ἀν-
 τικατάστασιν ὥρμησεν οὔτε τῆς βασιλείας ἀντιποιή-
 5 σασθαι ἐδοκίμασεν, ἀλλὰ τὰ τῆς βασιλείας παράσημα
 τῷ Λέοντι ἐξαπέστειλεν. ἐλθόντος δ' ἐκείνου εἰς τὰ
 βασίλεια, ὁ Μιχαήλ ἅμα τῇ συζύγῳ καὶ τοῖς παισὶ
 πρὸς τὸν ἐν τῷ Φάρῳ ναὸν ἱκέτης εἰσέδραμεν. ἀπο-
 σπασθέντες δ' ἐκείθεν, ὁ μὲν Μιχαήλ εἰς τὴν Πρώ- C
 10 τὴν λεγομένην νῆσον ἀπάγεται, καὶ μοναχὸς γεγωνὺς
 ἐκεῖ κατεβίω. τὸν δὲ παῖδα τοῦτου τὸν Θεοφύλακτον,
 ὃς καὶ ἀναρρήσεως, ὥς ἔφημεν, κατηξίωτο, τῶν παι-
 δογόνων μορίων ἀφείλετο καὶ σὺν τῇ μητρὶ καὶ τοῖς
 ἀδελφοῖς ὑπερορίους ἐποίησε.
 15 Τῷ μὲν οὖν Μιχαήλ ἐς τοῦτο τὰ τῆς ἀρχῆς ἐτε- 19
 λεύτησεν, ἐνιαυτοὺς βασιλεύσαντι δύο. ὁ δὲ Λέων
 εἰς τὰ βασίλεια εἰσελθὼν αὐτίκα ἐκδυσάμενος ὁ
 περιέκειτο φάρος τῷ τραυλῷ Μιχαήλ ἐνεχείρισε, κἀ-
 κείνος εὐθύς αὐτὸ ἡμφιάσατο, ὁ πολλοῖς σημεῖον
 20 ἐκρίθη τοῦτον μέλλειν ἔσεσθαι τῷ Λέοντι τῆς βα-
 σιλείας διάδοχον. οὐ τοῦτο δὲ μόνον τῆς διαδοχῆς
 σημαντικὸν τοῦ κράτους συνέβη τῷ Μιχαήλ, ἀλλὰ D
 καὶ ὀπισθεν τοῦ Λέοντος πορευόμενος βασιλικὴν
 ἔσθῃτα μεταμφιασάμενον, τὸ ταύτης πεπάτηκε κρᾶ-
 25 σπεδον· τοῦτο καὶ τῷ Λέοντι οὐκ ἀγαθὸν οἰώνισμα
 ἔδοξε. τούτοις δὲ καὶ ἀμφοῖν ἡ βασιλεία προείρητο.
 ὁ γὰρ ἄνωθι φηθεὶς Βαρδάνιος ὁ στρατηγὸς καὶ πα-
 τρὶκίος πρὸ τοῦ τυραννίδι ἐπικεχειρηκέναι, στρέφων
 αὐτὴν κατὰ νοῦν, εἰς τινα μοναχὸν ἐν τῷ Φιλομη-
 30 λῳ ἀσκούμενον καὶ προλέγειν τὰ μέλλοντα πιστευό-
 μενον ἀπελθὼν, ἐκείνῳ τὸ ἀπόρρητον ἀνεκάλυψε,
 καὶ εἰ ἔσται αὐτῷ ἐπιτελεῖς τὸ βούλευμα ἐπυνθάνετο.

ὁ δὲ ἀπηγόρευσεν αὐτῷ τὴν ἐγκλίρῃσιν, φάμενος ὥς
 οὔτε τεύξῃ τοῦ ἐφetoῦ καὶ στερηθῇσιν καὶ τῆς περι-
 Π ουσίας καὶ τοῦ φωτός. ἐπὶ τούτοις ὁ μὲν ἀπῆει πε-
 ρίλυπος. ὁ Λέων δ' οὗτος καὶ ὁ τραυλὸς Μιχαήλ
 καὶ τις ἕτερος Θωμᾶς αὐτῷ τὸν ἵππον παρέστησαν. 5
 ἄνωθεν δὲ προκύψας ὁ μοναχὸς καὶ τούτους ἰδὼν,
 μετακαλεῖται τὸν στρατηγὸν καὶ φησι "σοὶ μὲν, ὥς
 εἰρηκὰ σοι, οὐ δίδωσιν ὁ θεὸς τῆς βασιλείας τυχεῖν·
 τῶν δὲ τὸν ἵππον σοι παραστησάντων τοὺς δύο, τὸν
 Λέοντα καὶ τὸν Μιχαήλ, ἴσθι καὶ ἄμφω τῆς βασι- 10
 λείας κρατήσοντας. ὁ δ' ἕτερος ἐπιχειρήσει μὲν καὶ
 ἑαυτῷ περιθῇσιν διάδημα, οὐ τεύξεται δὲ τῶν κατὰ
 σκοπὸν, ἀλλ' ἀπολείται κακῶς." ὁ μὲν οὖν ταῦτα
 προείρηκεν. ὁ δὲ Βαρδάνιος ἀπιστήσας αὐτῷ τυ-
 ραννίδι ἐπικεχείρηκε· τὸ δ' ὅπως οὐκ ἔτυχε τῆς βα- 15
 ΠΗ129σιλείας, ἀλλὰ καὶ ἐξεκόπη τὰ ὄμματα καὶ τοῦ πλού-
 Α του ἐστέρητο, ἦδη μοι προϊστόρηται. βασιλεύσας δὲ ὁ
 Λέων τὸν Μιχαήλ μὲν τὸν τραυλὸν πατρίκιον ἐτίμησε
 καὶ κόμητα τῆς τῶν ἐξκουβίτων σχολῆς, τὸν δὲ γε
 Θωμᾶν, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν εἰς τῶν τῷ Βαρδανίῳ τότε 20
 τὸν ἵππον παραστησαμένων, τουρμάρχην τοῦ τάγμα-
 τος τῶν φοιδεράτων προεχειρίσατο. τῶν μέντοι Βουλ-
 γάρων τὴν Θράκην ληξομένων, διεπρεσβεύσατο πρὸς
 τὸν αὐτῶν ἀρχηγὸν ὁ Λέων περὶ σπονδῶν. ὁ δὲ τῇ
 νίκη τῇ ἑναγχοῦς ὀγκωθεὶς τὴν πρεσβείαν τὴν περὶ 25
 τῶν σπονδῶν οὐ προσήκατο. οὐκοῦν ἐξεστράτευσεν
 ὁ βασιλεὺς κατ' αὐτοῦ, καὶ αὐτῷς ἡ νίκη τοῖς βαρ-
 βάροις ἐπεμειδία, καὶ εἰς φυγὴν ἀπιδόντων Ῥωμαίων,
 ἐδίωκον οἱ βάρβαροι ὀπισθεν καὶ καταφρονητικῶς
 Β διακείμενοι οὐ κατὰ κόσμον οὐδ' εὐσυντάκτως ἐδίω- 30
 W III 105 κον, ἀλλὰ ἄλλοσέ ποι ἄλλοι σκεδαννύμενοι. τοῦτο
 κατανοήσας ὁ βασιλεὺς, ἔτυχε γὰρ ἐπὶ μετεώρου

τόπου ἐστῶς, καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν λόγοις παραθήξας
 παρακλητικοῖς καὶ παρορμήσας εἰς πόλεμον ἐπεισέ-
 φησε κατὰ τῶν βαρβάρων μετὰ γενναίου ψυχῆς
 παραστήματος, καὶ τῇ ἀθρόᾳ μεταβολῇ δείματι τοὺς
 5 πολεμίους ἐνέβαλε πανικῶ, καὶ ἀνῆρηντο μὲν πλεί-
 ονς, ἡῤμαλώτιστο δὲ καὶ πλῆθος πολὺ, μικροῦ δὲ
 καὶ αὐτὸς ὁ Κροῦμος ἀνῆρηντο ἂν βληθεὶς καὶ τοῦ
 ἵππου ἐκπεπτωκώς, εἰ μὴ περιστάντες αὐτὸν οἱ περὶ
 αὐτὸν καὶ συνησπικότες εἰς ἵππον ἀνέβαλον ἕτερον,
 10 καὶ οὕτως ὥχετο ἀποδράς. ἐντεῦθεν ὁ βασιλεὺς
 τροπαιοφόρος κατέλαβε τὰ βασίλεια, καὶ λείαν ἄγων
 πολλὴν οὐ πολὺ τὸ ἐν μέσῳ καὶ τῆς κατὰ τῶν σε-
 βασμίων εἰκόνων λύττης ἀπήρξατο· ὅθεν δὲ τῇ μα- C
 νίᾳ ταύτῃ γέγονε κάτοχος ἀντίκα δὴ διηγῆσομαι. τῷ
 15 ἤδη ρηθέντι μοι μοναχῷ, ὃς περὶ ἑαυτοῦ ὥς μέλλει
 τῆς βασιλείας ἔσεσθαι ἐγκρατῆς προηγόρευσε, τῆς
 προορήσεως ἀποτιννὺς ἀμοιβήν, δῶρα ἐκπέμπει διὰ
 τινος τῶν οἰκειοτάτων αὐτοῦ. ὁ δὲ πεμφθεὶς οὐκ
 ἐκείνῳ ἐνέτυχεν, ἔφθη γὰρ ὁ μοναχὸς ἐκεῖνος τὴν
 20 ζωὴν μεταθέμενος, ἕτερον δ' εὗρηκώς τῇ ἐκείνου
 κοιτικίᾳ σκηνοῦμενον, ὥς ἐκείνῳ, μὴ γινώσκων τὸν
 ἄνδρα, τοῦτω προσεληλύθει. ὁ δέ, ἦν γὰρ τὰ τῶν
 εἰκονομάχων πρεσβεύων καὶ τῆς αἰρέσεως διάπυρος
 ἐραστής, οὕτε τὰ δῶρα προσήκατο καὶ τὴν τούτων
 25 κομιστὴν ἀπεπέμψατο, ἐξ εἰδώλων προσκυνητοῦ μὴ
 τι λαβεῖν ἀνέχεσθαι φάμενος καὶ τῆς βασιλείας καὶ D
 τῆς ζωῆς διὰ βραχείος ἐπαπειλῶν τῷ βασιλεῖ στέρη-
 σιν, εἰ μὴ τοῦ προσκυνεῖν τοῖς εἰδώλοις ἀπόσχοιτο,
 τὰς σεπτὰς εἰκόνας οὕτω καλῶν. ταῦτα παρὰ τοῦ
 30 σταλέντος ἀγγελθέντα τῷ Λέοντι ἔμφοροντιν αὐτὸν
 πεποιήκασιν, καὶ κοινοῦνται τὰ μηνυθέντα τῶν οἱ συν-
 ῆθων τινὶ τῷ Μελισσηνῷ Θεοδότῳ, ὃς τοῖς εἰκονο-

μάχοις αἰρεσιώτης ἐτύγγανεν ὦν. δόλω τοίνυν ἐκεῖ-
 νος τὸν Λέοντα μέτεισι, καὶ τινα μοναχὸν ἑαυτῷ
 γινώσκων ὁμόδοξον, τοῦτῳ συνεβούλευε κοινώσα-
 σθαι τὴν ὑπόθεσιν, καὶ ὃ ἂν ἐκεῖνος ὑπόθηται, τοῦ-
 το ποιῆσαι· εἶναι γὰρ τὸν ἄνδρα μεστὸν χαρίτων ⁵
 πνευματικῶν καὶ προορῶντα τὰ μέλλοντα καὶ προ-
 λέγοντα. ὥς οὖν εἶδε τὸν Λέοντα βασιλέα συνθέμε-
 νον τοῖς λόγοις αὐτοῦ, ἄπεισι πρὸς τὸν μοναχὸν ὁ
 ΠΙ180 Θεόδωτος, καὶ προλέγει αὐτῷ τὴν ὥς αὐτὸν τοῦ βα-
 A σιλεύοντος ἐν ιδιῶτου σχήματι ἄφικιν, καὶ ὅτου χά- ¹⁰
 ριν ἐλεύσεται, καὶ μυσταγωγεῖ τοῦτον ὅσα τῷ βασι-
 λεῖ διαλέξεται. εἶτα νυκτὸς ἄπεισιν ὁ βασιλεὺς πρὸς
 τὸν μοναχὸν μεταμφιασάμενος, ἵνα μὴ διαγνωσθῇ
 ὦν βασιλεὺς· συμπαρῆν δέ οἱ καὶ ὁ Θεόδωτος. ὁ δὲ
 μοναχὸς ἐκεῖνος, οἷα δῆθεν προμνηθεὶς ἐκ τοῦ πνεύ- ¹⁵
 ματος τὸ πλαττόμενον, ὥς βασιλέα προσεῖπε τὸν
 Λέοντα, καὶ “μὴ κρύπτε σου” φησί “τὸ ἀξίωμα
 μὴδ’ ἀπατᾶν θέλε τὴν ἡμῶν οὐθενότητα. ἴσθι δὲ
 μὴ περὶ τὸ σέβας ὀρθῶς διακειμένος, ἀλλ’ ἀντικρυς
 εἰδωλολατρῶν καὶ αὐτὸς καὶ ἄπαν σοι τὸ ὑπήκοον. ²⁰
 B εἰ μὲν οὖν περιαιρήσεις τὰ εἰδῶλα τῶν ἐκκλησιῶν,
 ἔσται σοι καὶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ βασιλεία πολυετὴς τε καὶ
 εὐτυχής· εἰ δὲ μὴ τοῦτο, ἀλλ’ ἔλπιζε ταχέαν τὴν
 στέρησιν καὶ ἀμφοῖν, καὶ πρὸς ταύτη σε κολάσεις
 αἰῶνιοι διαδέχονται.” καὶ ὁ μὲν εἰρηκε ταῦτα. ὁ δὲ ²⁵
 Λέων θαυμάσας τὸν μοναχὸν τῆς δῆθεν προγνώ-
 σεως, οὐδὲ γὰρ ἔγνω τοῦ Θεοδοίου τὸ τύρευμα, ἦλω
 τοῖς ἐκείνου λόγοις καὶ κατὰ τῶν θείων ἐκτυπωμά-
 των σφοδρότατα ἐπνευσε, δόγματι τούτων πάντοθεν
 καθαιρεσιν καταψηφισάμενος. ἤθελε μέντοι καὶ τὸν ³⁰
 πατριάρχην ἔχειν ὁμόψηφον. ὁ δὲ καὶ ἀντέλεγεν
 ἰσχυρῶς, καὶ ἀσεβὲς ἐξήλεγχε τὸ δόγμα καὶ λόγοις

- καὶ γράμμασιν· ὁ θειότατος οὗτος ἦν Νικηφόρος. C
διὸ καὶ ὑπερορίαν αὐτοῦ κατακρίνει. λέγεται δὲ προ-
αισθέσθαι τοῦ Λέοντος τὸ κακότεροπον ὁ αἰλίδιμος
Νικηφόρος, καὶ ὥς ἔσται τοῖς ὀρθοδόξοις σκόλοψ
5 καὶ κυδοιμοῦ ταῖς ἐκκλησίαις λαβή. ἐν γὰρ τῷ πε- W III 106
ριτιθέναι τῇ αὐτοῦ κεφαλῇ τὸ διάδημα δόξαι ἀκάν-
θας ἐμπαγγῆναι αὐτοῦ τῇ χειρὶ. ὁ μὲν οὖν ἀπήγετο
πρὸς Προικόννησον ὑπερόριος. ὁ δὲ τοῦ μεγάλου
ἀγροῦ καθηγούμενος ὁ ὁμολογητῆς Θεοφάνης τῷ
10 πνεύματι τὴν ἐκείνου δόδον ἐγνωκώς, οὐ γὰρ ἐώρα
τὸν ἅγιον, κηρὸς ἀνάψας καὶ θυμῶν ἐδεξιούτο
αὐτόν· κάκεινος αὐτίς ἐκ τῆς νηὸς προσκυνήμασιν D
ἡμεῖβετο τὸν προπέμποντα, μὴδ' ὀρῶν μήτε μέντοι
ὀρώμενος. θαυμαζόντων δὲ τῶν σύμπλων τῷ πα-
15 τριάρχῃ καὶ πυθομένων τίνι τὰς προσκυνήσεις
ἀφοσιοῖ, ἐκεῖνος ἔφη τῷ ὁμολογητῇ Θεοφάνει τῷ
τοῦ Μεγάλου ἀγροῦ καθηγητῇ, προειπὼν τὴν ὁμο-
λογίαν· οὐπω γὰρ ἔφθη τότε ταύτης ἀξιώθεις.
- Ἐκβληθέντος δ' οὕτω τῆς ἐκκλησίας τοῦ σεπτοῦ 20
- 20 Νικηφόρου ὁ Μελισσηνὸς ἀντεισέχθη Θεόδοτος, ὃς
διώνυμον τὸ ἐπώνυμον· ἐλέγετο γὰρ καὶ Κασσιτη-
ρᾶς. ὅθεν δὲ γνωστὸς τῷ Λέοντι γέγονεν οὐ χρεὼν
καταλιπεῖν ἀνιστόρητον. τοῦ Μιχαὴλ τοῦ Ῥαγγαβὲ
βασιλεύοντος γυναιὸν τι τῶν περὶ τὴν γυναικωνίτιν P III 131
- 15 τῶν βασιλείων, κάτοχον μανίᾳ γινόμενον κατὰ τὰς A
σεληνιακὰς περιόδους, ἐβόα πρὸς τὸν αὐτοκράτορα
"κάτελθε, τῶν ἀλλοτρίων ἐξίστασο". τοῦτο δ' οὐχ
ἄπαξ, ἀλλὰ πλειστάκις ἐγίνετο, καὶ τὸν βασιλέα ἐτά-
ραττε. συνήθει δὲ ὄντι τῷ Θεοδότῳ τούτῳ κοινοῦται
0 τὰς τοῦ γυναιίου βοάς, καὶ ὅς "ὅταν ληφθῇ" φησὶν
"ἢ γυνὴ τῇ μανίᾳ καὶ βοᾷ τὰ συνήθη, χρηῖ ἐρωτᾶ-
σθαι παρὰ τοῦ τίνι προσήκουσι τὰ βασίλεια καὶ

ὅπως ἐκεῖνος καλοῖτο ἢ οἷός ἐστι τὴν μορφὴν καὶ εἰ τι ἄλλο ἐκείνῳ πρόσσεστι γινώρισμα.” ἔδοξεν οὖν συμβουλευεῖν καλῶς· καὶ αὐτὸς πιστεύεται τὴν ἐρώτησιν· καὶ ἡ παιδίσκη μανείσα πάλιν ἐβόα κατὰ τὸ
 B σύνηθες. ὁ δὲ ἡρώτα. κακέλνη καὶ τοῦνομα τοῦ 5
 Λέοντος ἀπεφοίβασε καὶ τὴν ἰδέαν καὶ ὅτι εἰ ἄρτι κατὰ τὴν ἀκρόπολιν ἀπελεύσῃ, ἄνδρες σοὶ διττῶ συναντήσονται, καὶ θατέρῳ τούτων, ὃν ἡμίονος φέρει, προσήκουσι τὰ βασίλεια. τούτων ἀκούσας ὁ Θεόδοτος οὐδὲν μὲν τῷ βασιλεῖ πεποίηκεν ἔκπυστον, ἀλλὰ 10
 μανίας ἔλεγεν εἶναι δῆματα τὰ τῆς παιδίσκης, μή τι σαφὲς προμηνύοντα. αὐτὸς δὲ πορευθεὶς κατὰ τὴν ἀκρόπολιν, καὶ τῷ Λέοντι ἐντυχὼν καὶ τὰ γινώρισμα-
 τα, ἃ τὸ γύναιον εἰρήκει, φωράσας, ἰδὼς τὸν ἄνδρα παραλαβὼν καὶ πίστεις δεδωκώς τε καὶ εἰληφώς, 15
 προμηνύει τὴν βασιλείαν αὐτῷ, ὡς ἔξ ἐπιπνυοίας θειοτέρας αὐτὴν μυηθεὶς, καὶ ἦτι μετὰ τὴν ἑκβασιν
 C κείσεσθαι οἱ μισθὸν τῆς προρρησίσεως. οὗτος ὁ τρόπος ἐγνώρισε καὶ ᾠκείωσε τῷ Λέοντι τὸν Θεόδοτον, καὶ ἔσχεν εἰς ἀντάμειψιν τῆς προρρησίσεως μετὰ τὸν 20
 ἱερὸν Νικηφόρον τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. ὃ θεοῦ κριμάτων ἄβυσσος ἀκατάληπτος. μετὰ τίνα τίς; ἄρτι δ’ ἀναξίως τῆς ἱερᾶς καθέδρας ἐπιβὰς ὁ ἀνόσιος, ἐπεὶ σύμπνουν καὶ τὸν κρατοῦντα ἐκέκτετο, πεπαρορησιασμένως τὴν κατὰ τῶν ἀγίων 25
 εἰκόνων τόλμαν μετεχειρίζετο. καὶ ὁ Λέων δὲ ὡς θηρίον τοῖς τὰς σεπτὰς στηλογραφίας τιμᾶν ἐθέλουσι προσεφέρετο. ἡγρίαινε γὰρ τοῦτον αὐτός τε ὁ Θεόδοτος καὶ ὁ τῶν τῷ βασιλικῷ κοιτῶνι κεκληρωμένων
 D τηνικαῦτα ὧν χορολέκτης, ὃν πρωτοψάλτην καλεῖν 30
 παρέλαβεν ἡ συνήθεια. οὕτως γὰρ τῆς τῶν εἰκονομάχων αἰρέσεως τὴν θολερὰν ἀνατροπὴν εἰς κόρον

πῶν ἡρέθιζε τὸν βασιλέα πανταχόθεν τὰς εἰκόνας
 περιελείν. καὶ ποτε τῶν τοῦ Ἡσαίου θείων φωνῶν
 ἀναγινωσκομένων ἐπ' ἐκκλησίας, αἱ λέγουσι "τίμι
 ὁμοιώσατε κύριον; μὴ εἰκόνα ἐποίησε τέκτων ἢ
 5 χρυσοχόος ὁμοίωμα κατεσκεύασεν αὐτῷ" καὶ τὰ
 ἐφεξῆς, προσελθὼν τῷ βασιλεῖ πρὸς οὓς ἔφη "πρό-
 σχες τῷ προφήτῃ, ὃ δέσποτα, καὶ τοῦτ' αὖ πείθου."
 ἐντεῦθεν ἀπηρυθριασμένως ὁ Λέων τῆς αἰρέσεως
 εἶχετο, καὶ τοὺς μὴ τῇ ἀσεβείᾳ αὐτοῦ ὑποκύπτοντας
 10 διασπαράσσειν καὶ λαφύσσειν ἠπέλγετο· βαρὺς δὲ ^{PII132}
 καὶ ἄλλως καὶ ἀπαραίτητος τὴν ὀργὴν τοῖς πταίου- ^A ^{III107}
 σιν ἦν καὶ ἐπὶ μετρίοις πταίσμασι βαρείας κολάσεις
 ἀποφαινόμενος. τοιοῦτος μὲν ἦν ὁ Λέων περὶ τοὺς
 εὐσεβεῖς καὶ τοὺς ἄλλως προσκεκρουκώτας αὐτῷ.
 15 τῶς δ' οὖν περὶ τὴν τῶν κοινῶν διοίκησιν οὐ νο-
 θῆς ἦν, ἀλλὰ καὶ λίαν ἐργήγορε καὶ τοὺς ἀδικοῦντας
 ἀνέστελλε. δεηθέντος γοῦν τινος, ὥς τοῦ γυναιίου
 αὐτοῦ παρὰ τοῦ τῶν τῆς συγκλήτου ἀρπαγέντος,
 προσθεμένου δὲ καὶ τῷ ἐπάρχῳ προσελθεῖν, μὴ μὲν-
 20 τοι τυχεῖν ἐκδικήσεως, ἐπεὶ τὸ ἐγκλημα ἀποδέδεικτο,
 τὸν μὲν ἐπαρχον ἐπαυσε ἐκ τῆς ἀρχῆς, τὸν δὲ τὴν
 ἀρπαγὴν πλημμελήσαντα ἐξέδοτο νομίμως κολασθη-
 σόμενον. ἄρχοντας δὲ καὶ στρατιωτικοὺς καὶ πολιτι- ^B
 κοὺς ἀριστίνδην προεχειρίζετο, καὶ τὰς τῶν ὑπὸ
 25 Ῥωμαίους ἐθνῶν ἡγεμονίας οὔτε χρημάτων ὠνίους
 προυτίθει οὔτε πρὸς χάριν ἐδίδου μὴ πρὸς ἀρχὰς
 πεφυκόσιν ἀνδράσιν ἢ χρημάτων ἥττοσι, καὶ τούτοις
 προδιδούσι τὸ δίκαιον.

Μιχαὴλ δὲ ὁ τραυλὸς ὁ ἐξ Ἀμορίου ἐπὶ μέγα 21
 0 τύχης ἀρθεὶς, πρὸς δὲ ταῖς ἄλλαις κακίαις καὶ γλῶσ-
 σαν ἔχων ἀκόλαστον, διεβλήθη τῷ βασιλεῖ ὥς κακὰ
 κατ' αὐτοῦ βυσσοδομεῖων καὶ τεκταινόμενος. καὶ ἡ C

διαβολὴ πρὸ τῆς ἡμέρας ἐγένετο, ἐν ᾗ τὴν ἐν σαρκὶ
 τοῦ κυρίου γένναν ἐορτάζειν ἡ ἐκκλησία παρέλαβεν.
 αὐτίκα τοίνυν ὁ μὲν συνελήφθη· ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν
 κατ' αὐτοῦ μηνυθέντων ἐξεταστὴς προεκάθισεν.
 ἐλέγχεται παρὰ τῶν κατηγορούντων ὁ Μιχαήλ, συν- 5
 τίθεται καὶ αὐτός, κατακρίνεται θάνατον, καὶ θάνα-
 τον τὸν διὰ πυρός. ἀπήγετο καυθησόμενος, καὶ τό-
 πος τῆς τιμωρίας ἀφώριστο ἡ τοῦ ἐν τοῖς βασιλείοις
 λουτροῦ κάμινος. εἶπετο καὶ ὁ βασιλεὺς, ἢ μὴ πι-
 στεύων ἐτέρῳ τὴν κατὰ τοῦ Μιχαήλ ἐπεξέλευσιν ἢ 10
 ἐφηδόμενος τῷ ὀλέθρῳ αὐτοῦ. ἡ δὲ γε βασίλισσα
 D τοῦτο γνουῖσα τὴν πρᾶξιν ἐκώλυσεν, πῇ μὲν δεομένη
 τοῦ ξυνευνέτου ὑπερθέσθαι διὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ κα-
 τακρίτου τὴν κόλασιν, πῇ δὲ καὶ θρασύτερον προσ-
 φερομένη αὐτῷ καὶ ἄθεον λέγουσα, ὅτι μὴ ὑπο- 15
 στέλλεται τὴν τοῦ φρικώδους μυστηρίου ἡμέραν τῆς
 τοῦ σωτήρος γεννήσεως. τούτοις τὸ σκληρὸν ἐκείνου
 μαλαξάσα πέπεικεν ἀνεῖναι τότε τῷ Μιχαήλ τὴν
 ἀπώλειαν. ὁ δὲ πρὸς τὴν εὐνέτειραν ἔφη “ἰδοὺ
 πέπεισμαί σοι, ἀλλὰ γε σὺ γνώσῃ καὶ τὰ τέκνα τὰ 20
 σὰ ὅσα ὑμῖν ἐκ τούτου συμβήσονται.” ὁ μὲν οὖν
 Μιχαήλ οὕτω τὸν ὀλεθρον ὑπεξέφυγε. θαυμάσαι δ'
 ἂν τις ὅθεν ὁ Λέων προεῖπε τὸ γενησόμενον· οὐ
 γὰρ πάντως αὐτὸ ἐκ θειοτέρας ἐπιπνοίας προέγνωνκε.
 PII133 πῶς γὰρ θεομαχῶν ἐκεῖνος, καὶ ἄλλως ἀνὴρ ὢν αἰ- 25
 A μάτων καὶ βίου μὴ παθῶν καθαρεύοντας; λέγεται
 προεγνώσθαι αὐτῷ παρὰ τοῦ χρησιμοδοτηθέν ὅτι
 κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ
 τῆς ἀρχῆς ἐκπεσεῖται καὶ τῆς ζωῆς. ἀλλὰ καὶ τί
 φασι τῇ τῶν ἀνακτόρων βιβλιοθήκῃ βιβλίον ἑναπο- 30
 κεῖσθαι, ἐν ᾧ καὶ χρησμοὶ περὶ τῶν βασιλέων ἦσαν
 καὶ μορφαὶ ἐνεγράφοντο ἀνθρώπων τε καὶ θηρῶν,

καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἐκεῖ καὶ λέων θῆρ ἐχρωμάτιστο, ὃ κατὰ νότου τὸ στοιχεῖον τὸ χ ἐγκεχάρακτο· ἀνὴρ δ' ἦν ἐξόπισθεν τοῦ θηρὸς δόρατι διὰ τοῦ χ διελαύνων τὸν λέοντα. ἡ μὲν οὖν βίβλος εἶχε ταυτί, καὶ ἦσαν, ὡς ἐδόκει, Σιβύλλεια χρησμοφθήματα. τὸ δὲ τῆς εἰρημένης χρωματουργίας δυσσερμηνευτον ὃν ὁ τότε κοιαιστωρ, ὡς λέγεται, διεσάφησεν, εἰπὼν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ βασιλέα Β μέλλειν ἀναιρεθῆναι. τὸ μὲν γὰρ θηρίον βασιλέα 5 δηλοῦν, τὸ δὲ χ τὴν εἰρημένην ἡμέραν αἰνίττεσθαι, τὸ δὲ διὰ μέσου τοῦ χ τῷ λέοντι τὸ δάρυ ἐμπήγνυσθαι τὸ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς τὸν βασιλέα κτανθήσεσθαι. ταῦτα τὸν βασιλέα ἐτάραττεν, ἀλλὰ μὴν αὐτὸν καὶ τὸ τῆς μητρὸς ἐξεδειμάτου W III 108

15 ἐνύπνιον. ἔδοξε γὰρ ἐκείνῃ ἐν τῷ ναῷ τῆς θεομήτορος εἶναι τῷ ἐν Βλαχέρναις καὶ ὄραν γυναικὰ τινα προπεμπομένην ἀνδράσι λευχείμοσι καὶ πλήρες αἱμάτων τὸ δάπεδον τοῦ ναοῦ, ἀκοῦσαι τε τῆς δορυφορουμένης ἐκείνης κελευούσης αἵματος ἄγγος τι 20 πλησθῆναι καὶ δοθῆναι τῇ τοῦ βασιλέως μητρί. τῆς δὲ μὴ προσιεμένης τὸ προσφερόμενον, φάναι τὴν περιφανῇ γυναικᾷ ἐκείνῃ "ὁ δὲ σὸς υἱὸς τοὺς ἐμὲ C τιμῶντας αἱμάτων ἐμπίπλησι, καὶ τὸν θεὸν καὶ υἱόν μου εἰς ὄργην κινῶν οὐ συνίησι." ταῦτα εἶδεν ἡ μήτηρ τοῦ Λέοντος, καὶ τῷ υἱῷ ἀπήγγειλε τὸ ἐνύπνιον, καὶ ἐδέετο παύσασθαι τοῦ κατὰ τῶν σεπτῶν εἰκόνων τολμῆματος, ἀλλ' ἐξεκεκώφει ὁ δαίλαιος καὶ θεομαχῶν οὐκ ἐπαύετο. ὅππο δὲ καὶ ὁ θεὸς πατριάρχης Ταράσιος καθ' ὕπνους τινὶ ἤδη τῆς ἐπικήρου ταύτης 30 ζωῆς μεταστάς, ἐπιβοώμενός τινα Μιχαὴλ καὶ ἐπελθεῖν τῷ Λέοντι καὶ κτεῖναι τοῦτον ἐγκελευόμενος. ἀλλὰ καὶ ἡ ἐν τῷ Φιλομηλίῳ μοναχοῦ προαγόρευσις

διαβολή πρὸ τῆς ἡμέρας ἐγένετο, ἐν ᾗ τὴν ἐν σαρκὶ
 τοῦ κυρίου γένναν ἐορτάζειν ἡ ἐκκλησία παρέλαβεν.
 αὐτίκα τοίνυν ὁ μὲν συνελήφθη· ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν
 κατ' αὐτοῦ μηνυθέντων ἐξεταστὴς προεκάθισεν.
 ἐλέγχεται παρὰ τῶν κατηγορούντων ὁ Μιχαήλ, συν- 5
 τίθεται καὶ αὐτός, κατακρίνεται θάνατον, καὶ θάνα-
 τον τὸν διὰ πυρός. ἀπήγετο καυθησόμενος, καὶ τό-
 πος τῆς τιμωρίας ἀφώριστο ἡ τοῦ ἐν τοῖς βασιλείοις
 λουτροῦ κάμινος. εἶπετο καὶ ὁ βασιλεὺς, ἢ μὴ πι- 10
 στεύων ἐτέρῳ τὴν κατὰ τοῦ Μιχαήλ ἐπεξέλευσιν ἢ
 ἐφηδόμενος τῷ ὀλέθρῳ αὐτοῦ. ἡ δὲ γε βασίλισσα
 D τοῦτο γνοῦσα τὴν πρᾶξιν ἐκάλυψε, πῇ μὲν δεομένη
 τοῦ ξυνευνέτου ὑπερθέσθαι διὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ κα-
 τακρίτου τὴν κόλασιν, πῇ δὲ καὶ θρασύτερον προσ- 15
 φερομένη αὐτῷ καὶ ἄθεον λέγουσα, ὅτι μὴ ὑπο-
 στέλλεται τὴν τοῦ φοικῶδους μυστηρίου ἡμέραν τῆς
 τοῦ σωτῆρος γεννήσεως. τούτοις τὸ σκληρὸν ἐκείνου
 μαλάξασα πέπεικεν ἀνεῖναι τότε τῷ Μιχαήλ τὴν
 ἀπώλειαν. ὁ δὲ πρὸς τὴν εὐνέτειραν ἔφη "ἰδοὺ
 πέπεισμαί σοι, ἀλλὰ γε σὺ γνώσῃ καὶ τὰ τέκνα τὰ 20
 σὰ ὅσα ὑμῖν ἐκ τούτου συμβήσονται." ὁ μὲν οὖν
 Μιχαήλ οὕτω τὸν ὀλεθρον ὑπεξέφυγε. θαυμάσαι δ'
 ἂν τις ὅθεν ὁ Λέων προεῖπε τὸ γεννησόμενον· οὐ
 γὰρ πάντως αὐτὸ ἐκ θειοτέρας ἐπιπνοίας προέγνωνκε.
 ΠΗ133 πῶς γὰρ θεομαχῶν ἐκείνος, καὶ ἄλλως ἀνὴρ ὢν αἰ- 25
 A μάτων καὶ βίου μὴ παθῶν καθαρεύοντας; λέγεται
 προεγνώσθαι αὐτῷ παρὰ τοῦ χρησιμοδοτηθέν ὅτι
 κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ
 τῆς ἀρχῆς ἐκπescεῖται καὶ τῆς ζωῆς. ἀλλὰ καὶ τί
 φασι τῇ τῶν ἀνακτόρων βιβλιοθήκῃ βιβλίον ἐναπο- 30
 κεῖσθαι, ἐν ᾧ καὶ χρησμοὶ περὶ τῶν βασιλέων ἦσαν
 καὶ μορφαὶ ἐνεγράφοντο ἀνθρώπων τε καὶ θηρῶν,

καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἐκεῖ καὶ λέων θῆρ ἐχρωμάτιστο, ὃ κατὰ νότον τὸ στοιχεῖον τὸ χ ἐγκεχάρακτο· ἀνῆρ δ' ἦν ἐξόπισθεν τοῦ θηρὸς δόρατι διὰ τοῦ χ διελευ-
 5 νων τὸν λέοντα. ἡ μὲν οὖν βίβλος εἶχε ταυτί, καὶ ἦσαν, ὡς ἐδόκει, Σιβύλλεια χρησμοφθήματα. τὸ δὲ τῆς εἰρημένης χρωματουργίας δυσσερμηνευτον ὃν ὁ τότε κοιαίστωρ, ὡς λέγεται, διεσάφησεν, εἰπὼν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ βασιλέα B μέλλειν ἀναιρεθῆναι. τὸ μὲν γὰρ θηρίον βασιλέα
 10 δηλοῦν, τὸ δὲ χ τὴν εἰρημένην ἡμέραν αἰνίττεσθαι, τὸ δὲ διὰ μέσον τοῦ χ τῷ λέοντι τὸ δάρυ ἐμπήγνυσθαι τὸ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς εορτῆς τὸν βασιλέα κτανθήσεσθαι. ταῦτα τὸν βασιλέα ἐτάραττεν, ἀλλὰ μὴν αὐτὸν καὶ τὸ τῆς μητρὸς ἐξεδειμάτου W III 108
 15 ἐνύπνιον. ἔδοξε γὰρ ἐκείνῃ ἐν τῷ ναῷ τῆς θεομήτορος εἶναι τῷ ἐν Βλαχέρναις καὶ ὄραν γυναικὰ τινα προπεμπομένην ἀνδράσι λευχείμοσι καὶ πλήρης αἱμάτων τὸ δάπεδον τοῦ ναοῦ, ἀκοῦσαι τε τῆς δορυφορουμένης ἐκείνης κελευούσης αἵματος ἄγγος τι
 20 πλησθῆναι καὶ δοθῆναι τῇ τοῦ βασιλέως μητρὶ. τῆς δὲ μὴ προσιεμένης τὸ προσφερόμενον, φάναι τὴν περιφανῇ γυναικᾷ ἐκείνῃ "ὁ δὲ σὸς υἱὸς τοὺς ἐμὲ C τιμῶντας αἱμάτων ἐμπίπλησι, καὶ τὸν θεὸν καὶ υἱόν μου εἰς ὄργην κινῶν οὐ συνίησι." ταῦτα εἶδεν ἡ μή-
 25 τηρ τοῦ Λέοντος, καὶ τῷ υἱῷ ἀπήγγειλε τὸ ἐνύπνιον, καὶ ἐδέετο παύσασθαι τοῦ κατὰ τῶν σεπτῶν εἰκόνων τολμήματος, ἀλλ' ἐξεκεκώφει ὁ δαίλαιος καὶ θεομαχῶν οὐκ ἐπαύετο. ὥπτο δὲ καὶ ὁ θεὸς πατριάρχης Ταράσιος καθ' ὕπνου τιλὶ ἤδη τῆς ἐπικήρου ταύτης
 0 ζωῆς μεταστάς, ἐπιβοώμενός τινα Μιχαὴλ καὶ ἐπελθεῖν τῷ Λέοντι καὶ κτεῖναι τοῦτον ἐγκελευόμενος. ἀλλὰ καὶ ἡ ἐν τῷ Φιλομηλίῳ μοναχοῦ προαγόρευσις

καὶ ἄλλ' ἅττα ὑπέθραττε τὸν Λέοντα καὶ ἐδείκναινε.
 τῷ δ' οὖν κλοιοῖς τοὺς πόδας τοῦ Μιχαὴλ ἐνδη-
 D σάμενος τὸν μὲν τῷ Παπία φρουρηθησόμενον παρα-
 δέδωκεν, αὐτὸς δὲ τὴν κλειδα κατείχε τοῦ σιδηροῦ
 δεσμοῦ. ἔμφροντις δὲ τὴν νύκτα διάγων οὐκ εἶχε 5
 τὸν ὕπνον τοῖς ὄμμασιν αὐτοῦ ἐφρίζοντα. διὸ καὶ
 ἀπήγει πρὸς τὸ τοῦ Παπίου διαιτητήριον, καὶ ὄρᾳ τὸν
 μὲν Μιχαὴλ ἐπὶ κλίνης καθεύδοντα, τὸν δὲ Παπίαν
 ἐπ' ἐδάφους κατακλινόμενον. ἡ γὰρ τιμῶν τὸν Μι-
 χαὴλ ὁ Παπίας τοῦτο πεποίηκεν ἢ καὶ συνίστατο ὢν, 10
 ὡς ἐδόκει, τῆς κατὰ τοῦ βασιλέως βουλῆς. ὡς οὖν
 εἶδε ταῦτα καὶ τὸν Μιχαὴλ ὕπνον ὑπνώττοντα βα-
 θύν τε καὶ νήδυμον καὶ οἷος ἀφρόντιδι ἔοικεν, ὑπ-
 ΠΙΙ134έστρεψε μηνιῶν καὶ τὴν ὀργὴν ὑπεδήλου τῇ κινήσει
 A τῇ τῆς χειρός. τῶν μὲν οὖν ἄλλων οὐδεὶς τὴν πα- 15
 ρουσίαν τοῦ βασιλέως ᾗσθετο, εἰς δὲ τις τῶν τοῦ
 Παπίου καὶ ἔγνω τοῦτον ἐλθόντα καὶ ὑπνώττειν
 προσποιησάμενος ἑώρα ὅσα ἐποίησε καὶ ὡς ὠργίσθη
 καὶ ὡς ἠπέλλησε, καὶ πάντα σφίσιν ἀπήγγειλεν. οἱ
 δὲ φόβῳ ληφθέντες ὅπως ἂν ἐκφυγοῖεν τὸ μήνιμα 20
 τοῦ βασιλέως ἐφρόντιζον. καὶ ὁ Μιχαὴλ τῷ Παπία
 φησὶν ὡς εἰ βούλει αὐτός, οὐ τὸν κίνδυνον ἐκφευ-
 ξόμεθα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ μελετώμενα ἡμῖν εἰς ἔρ-
 γον ἐκβήσεται. καὶ ὅς "τὸ παριστάμενόν σοι πρᾶττε"
 φησὶν, "ἐμὲ δ' ἔξεις ὅπῃ βούλει ἐπόμενον. ἐγκαράττει 25
 τοῖνυν αὐτίκα γραφὴν πρὸς τοὺς οἱ τῶν βουλευμά-
 B των μετέχοντας, ἀπειλῶν ὡς εἰ μὴ τάχος ἐλεύσονται
 καὶ τὰ βεβουλευμένα θῶνται ἐπιτελῇ, εἶναι γὰρ τοῦ-
 το ῥάδιον, ὡς αὐτὸς ᾠκονόμησε, πάντας ἀνακαλύψει
 τῷ βασιλεῖ, καὶ οὐκ αὐτὸς μόνος τοῦ κινδύνου μεθ- 30
 ἔξει. ταύτην τὴν ἐπιστολὴν ἐγχειρήσας τῷ Παπία
 ἐντετέλατο στείλαί τινα ἐξ αὐτῆς τὸν τὴν ἐπιστολὴν

ὑποδείξοντα τοῖς συνίστορσιν ἀπέστειλεν, ἕκαστον
 εἰπὼν ἐξ ὀνόματος, καὶ ὑποδησόμενον νυκτὸς φοι-
 τῆσαι πρὸς τὰ ἀνάκτορα μεταμφιασμένους ἐν σχή-
 ματι κληρικῶν καὶ ξιφίδια κεκρυμμένα βαστάζοντας.
 5 οἱ μὲν οὖν ἦκον ὥς ἐνετάλθησαν· ἄρτι δὲ περὶ ὄρ-
 θρον τῆς νυκτὸς γενομένης ἦκον οἱ βασιλικοὶ ψάλ-
 ται, τὰς ᾠδὰς ᾄδοντες τὰς ἑωθινὰς. τούτοις ὁ Πα-
 πίας καὶ τοὺς τοῦ Μιχαὴλ συνίστορας συνεισέγγαγε,
 καὶ οἱ μὲν ἐν γωνίᾳ τινὶ καὶ σκότῳ συνεκρύπτοντο· C
 10 οἱ ψάλται δὲ τοὺς ὕμνους ᾗδον. ἤδη δὲ τούτων
 ὑπερμεσούντων καὶ ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν ναὸν ἐπεδή-
 μησε, καὶ διάτορον ἔχων φθόγγον, βαρύντατον δὲ καὶ
 σὺν τραχύτητι ταῖς ἀκοαῖς εἰσδνόμενον, ᾤετο εὐφω-
 νεῖν καὶ εἶναι μελωδικώτατος καὶ κατάρχεσθαι τῶν
 15 ὕμνων εἰώθει. τότε τοίνυν σταῖς ἐξεφώνησε,
 τῷ παντάνακτος ἐξεφάνλισαν πόθῳ.
 καὶ αὐτίκα τῆς γωνίας οἱ κατ' αὐτοῦ μελετήσαντες W III109
 καὶ τοῦ σκότους ἐξέθορον, τὰ ξίφη σπασάμενοι. ὁ
 δὲ συνελὼν τὸ δρώμενον εἰσέδραμε τὸ θυσιαστήριον,
 20 καὶ οἱ αὐτοῦ δὲ ἀναιρέται ἐφείποντο, κάκει πρὸς
 αὐτῶν πολλαῖς κατατρωθεῖς ταῖς πληγαῖς καὶ τὴν D
 χεῖρα ἀποτιμηθεῖς τέλος ἀφήρητο καὶ τὴν κεφαλὴν,
 βασιλεύσας ὡμῶς τε καὶ ἀσεβῶς ἐπὶ ἔτη ἑπτὰ καὶ
 μῆνας πέντε. καὶ ὁ μὲν ἐκείνου νεκρὸς εἰς τὸν
 Ἰππόδρομον συρόμενος ἔρριπτο. ὁ δὲ Μιχαὴλ ἔτι
 τοὺς πόδας ὧν σιδηρόδετος, ἡ κλεῖς γὰρ οὐχ εὐ-
 ρητο τῶν δεσμῶν, αὐτίκα τοῦ Λέοντος αὐτὴν
 ἐγκόλπιον φέροντος, εὐφημήθη καὶ προσεκυνήθη
 ὥς βασιλεὺς. εἶτα τῶν σιδηρῶν θραυσθέντων εἰς 22
 τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν ἀφίκετο, ταινωδησόμενος
 διαδήματι, τὴν μαιφονίαν παρ' οὐδὲν λογισάμε-
 νος. τὴν δὲ τοῦ Λέοντος γαμετὴν καὶ τοὺς πατ- PH135
 A

δας, τέσσαρες δ' ἦσαν, Σαββάτιος, ὃς ἐν τῷ ἀναγο-
 ρεύεσθαι μετωνόμαστο Κωνσταντῖνος, Βασίλειός τε
 καὶ Γρηγόριος, καὶ τέταρτος Θεοδοσίος, τῶν βασι-
 λείων καταγαγών, τὴν μὲν ἐν τῇ μονῇ καθείρξε τῶν
 Δεσποτῶν, τοὺς δὲ εἰς τὴν Πρώτην καλουμένην νῆ-
 5 σον περιορίσας ἅπαντας τῆς ἄρρενωπίας ἐστέρησε.
 καὶ ὁ μὲν Θεοδοσίος ἐθανεν, ὁ δὲ Κωνσταντῖνος
 ἀφωνία κάτοχος γέγονε· δι' ἣν ἐδέετο θερμότατα
 τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦ μεγάλου πατρὸς Γρη-
 γορίου τοῦ θεολόγου, ἐνδεδεχῶς τῷ αὐτοῦ προσφοι-
 10 τῶν ἐκτυπώματι, περιαιρεθῆναι τὴν ἀφωνίαν αὐτοῦ·
 τῇ γὰρ ἐκπτώσει τῆς βασιλείας καὶ τῆς πατρικῆς
 Β κακοδοξίας οἱ παῖδες τοῦ Λέοντος συνεξέπεσον. ἔδο-
 ξεν οὖν ποτε ὁ ἅγιος ἐπιστῆναι αὐτῷ, κελεύων ἀνα-
 στῆναι καὶ ἀναγνῶναι τὸ "πάλιν Ἰησοῦς ὁ ἐμός". ὁ 15
 δὲ πεπιστευκῶς τῷ ῥήματι εἰσῆλθεν ἐπ' ἐκκλησίας,
 καὶ ἀνέγνω μὴ τινος αὐτοῦ παρεμποδίζοντος τῇ φω-
 νῇ. εἰ δὲ καὶ περιγραπτοῖς ὁρίοις τὴν σύζυγον, ὥς
 εἴρηται, καὶ τοὺς παῖδας τοῦ Λέοντος περιέγραψεν,
 ἀλλ' οὐκ ἀχορηγῆτους κατέλιπε, τινὰς δὲ τῶν κτή-
 20 σεων αὐτῶν αὐτοῖς προσαπένειμεν, ἵν' ἐκ τούτων
 τὰ πρὸς χρεῖαν πορίζοιντο· καὶ τινὰς δὲ πρὸς ὑπη-
 ρεσίαν αὐτοῖς ἐδώρῃσατο. ὥρμητο δὲ ὁ Μιχαὴλ οὗ-
 τος ἐξ Ἀμορίου, πόλεως τῆς ἄνω Φρυγίας, ἐν ᾗ
 Ἰουδαῖοι τε καὶ Ἀθίγγανοι καὶ ἀσεβῶν ἐτέρων πλη-
 25 θὺς ἐγκατάμειστο, καὶ τις ἐκ τούτων ἦν ἐκεῖσε σύμ-
 μικτος αἵρεσις, ἥς συμμετέχειν καὶ οὗτος ὁ Μιχαὴλ
 λέγεται. καὶ ἡ αἵρεσις τὸ μὲν θεῖον βάπτισμα δέχε-
 ται, τὴν δὲ Μωσαϊκὴν διαταγὴν διδάσκει τηρεῖν,
 ἐκτὸς τοῦ περιτέμνεσθαι τὴν ἀκροβυστίαν. εἶχε δὲ 30

καὶ Ἰουδαῖόν τινα κατ' οἶκον παιδοτριβοῦντα αὐτόν.
 ὄθεν οὐκ ἦν τι παρ' αὐτῷ εὐρεῖν ἀγκραιφνές, ἀλλ'
 ἦν, ὡς εἶπεν, ὁ ἄνθρωπος πανσπερμία αἰρέσεως.
 διὸ καὶ τῷ λόγῳ ἀπήχθετο, ὡς εἰς ἀνατροπὴν ὄντι
 5 τῆς κακοδοξίας αὐτοῦ. ἀπορία δὲ συζῶν ἐκ νεότη-
 τος ἐστρατεύετο. ποτὲ τοίνυν τῷ ταγματάρχῃ προσ-
 ελθὼν περὶ τοῦ ἐδέετο. τῷ δὲ ἔτυχέ τις Ἀθίγγανος
 παριστώς, καὶ φησι πρὸς τὸν στρατηγὸν ἐν ἀπορρή-
 τοις τὸν λόγον ποιούμενος ὡς βασιλεύσει Ῥωμαίων
 10 οὗτος, ὅς σου δέεται νῦν. καὶ ὅς αὐτίκα τῷ μαν- D
 τεύματι θέμενος οἰκειοῦται τὸν Μιχαήλ καὶ κηδεστήν
 ποιεῖται ἐπὶ τῇ θυγατρὶ. ἄρτι δὲ τῇ αὐταρχίᾳ ἐπι-
 πηδήσαντος τοῦ Μιχαήλ, ὡς ἰστόρηται, ὁ ἱερώτατος
 Νικηφόρος ὑπερόριος ὢν ἐπιστέλλει αὐτῷ, ἀξιῶν τὴν
 15 τῶν εἰκόνων γενέσθαι ἀναστήλωσιν. ὁ δὲ μήτε τι
 καινοτομήσειν ἔφη περὶ τὴν πίστιν μήτε τὴν τῆς ἐκ-
 κλησίας ἀλλοιωῶσαι κατάστασιν, ἀλλὰ μηδὲ βιάσασθαι
 τινα περὶ τοῦ θεῖου δοξάζειν παρ' ὃ βούλεται. ἐν
 λόγοις δ' ἔμεινε ταῦτα. οὐ μετὰ πολὺ γὰρ τὴν γνώ- W III 110
 20 μὴν ἔδειξε τὴν οἰκίαν καὶ κατὰ τῶν ὀρθοδόξων
 ἐχώρησε, καὶ πολλοὺς καὶ ἄλλους δεινοῖς περιέβαλε, PII 136
 πρὸς τοῖς ἄλλοις δὲ καὶ τὸν θεῖον Μεθόδιον καὶ τὸν A
 τῆς Σάρδεων ἀρχιερατεύοντα τὸν Εὐθύμιον ἐξορία
 παρέπεμψε διὰ τὴν τῶν ἁγίων εἰκόνων τιμὴν. εἴτα
 25 τὸν μὲν Μεθόδιον καθείργυνσι κατὰ τὸν Ἀκρίταν·
 τὸν αἰοδιμον δ' Εὐθύμιον μαρτυρικῶς τελειοῖ θανά-
 τῳ, ἀφειδῶς μαστιζόμενον διὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Θεο-
 φίλου. ἐξήλου δ' ἐν ἅπασιν τὸν Κοπρώνυμον καὶ
 τοῖς Ἰουδαίοις προσέκειτο, τὰ τε σάββατα νηστεύειν
 30 προσέταττε. τῇ ἀναστάσει τε ἀπιστῶν διετώδαζε

τὰ μέλλοντα ἀγαθὰ καὶ τοὺς προφῆτας διέσυρε καὶ
δαίμονας οὐκ εἶναι διεβεβαιοῦτο· πορνεῖαν τε οὐχ
ἀμάρτημα ἡγῆτο καὶ τὸν ἐπὶ πᾶσι θεὸν ὀμνύειν διε-
κελεύετο. τῷ τε Ἰούδα σωτηρίαν ἐπεφήμιζε καὶ τὸ
B πᾶσχα οὐ κατὰ καιρὸν ἐορτάζεσθαι ἐδογματίζε. ταῦτα 5
μὲν οὖν ἐκ πολλῶν ὀλίγα τῆς ἐκείνου κακίας ἢ καὶ
ἀνοίας γνωρίσματα ξυγγεγράφата. ὁ δὲ λόγος τὰ
τότε ξυμβεβηκότα διδότω τῇ ἱστορίᾳ· τὰ δ' ἦσαν ἐμ-
φύλιοι πόλεμοι. ὁ δὲ τούτων κατάρξας Θωμᾶς ἦν,
εἷς τῶν τριῶν τυγχάνων ἀνδρῶν, περὶ ὧν ἐν τῷ 10
Φιλομηλίῳ μοναχὸς τῷ Βαρδανίῳ προέφησεν τοὺς
μὲν δύο ἐπιβήσεσθαι τῆς βασιλείου ἀρχῆς, τὸν δὲ γε
τρίτον, ὃς οὗτος ἦν ὁ Θωμᾶς, ἐπιχειρήσαι μὲν τυ-
ραννίδι καὶ ἐαυτῷ περιθέσθαι διάδημα, μὴ μέντοι
καὶ τῆς βασιλείας τυχεῖν. οὗτος τοίνυν, ὥς ἤδη μοι 15
εἴρηται, ἄρχων καταστάς τοῦ τάγματος τῶν φοιδε-
ράτων παρὰ τοῦ Λέοντος, ὥς ἔγνω τὸν εὐεργέτην
C ἀναιρεθέντα παρὰ τοῦ Μιχαήλ, τῷ μὲν δοκεῖν τιμω-
ρῶν ἐκείνῳ, τῷ δ' ὄντι τὴν βασιλείαν καραδοκῶν
ἀνταίρει τῷ Μιχαήλ, καὶ συναλίσας δύναμιν οὐκ 20
εὐκαταφρόνητον ἅπασαν σχεδὸν τὴν ἐῷαν μοῖραν
ἐσφτερερίσατο καὶ τοὺς δημοσίους φόρους αὐτῷ κο-
μίζεσθαι παρεσκεύαζε. καὶ πολὺς ἐντεῦθεν γενόμε-
νος ἐπῆλθε καὶ τοῖς Ἀγαρηνοῖς, ἀδεέστερον τότε
πᾶσαν ληιζομένοις χώραν καὶ τὰς νήσους αὐτὰς διὰ 25
τὸν ἐμφύλιον πόλεμον. καὶ ἐπελθὼν ἀνέκοψε τῆς
φορᾶς, καὶ ἀνακόψας παρεστρατοπεδεύσατο, καὶ ἐς
λόγους ἦλθεν αὐτοῖς, καὶ ἦκων εἰς λόγους ἐσπέισατο
ἐπὶ συνθήκαις τοῦ Ῥωμαϊκῶν ὀρίων παραχωρῆσαι
D αὐτοῖς, εἰ τῆς βασιλείας ἐγκρατὴς γένοιτο. οὕτω δὲ 30
ταῦτα διοικησάμενος καὶ τὴν κεφαλὴν ἀνεδήσατο
ταινίᾳ βασιλικῇ καὶ αὐτοκράτωρ ἀνεεργήθη κατὰ τὴν

Ἀντιόχειαν παρὰ τοῦ τότε τὸν θρόνον αὐτῆς τὸν
 πατριαρχικὸν ἔχοντος· Ἰωβ δ' ἐκείνος ἐκέκλητο.
 κάκειθεν ὀρμηθεὶς σὺν μεγάλῳ στρατεύματι, ἔτυχε
 γὰρ συμμάχων οὐκ Ἀγαρηνῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐξ
 5 ἑτέρων ἔθνων πλειόνων, τῇ τυραννίδι κραταιότερον
 ἐπεχείρησεν. ἦν δὲ ὁ Θωμᾶς οὗτος οὐ τῶν εὐπατρι-
 δῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν λίαν ἀσήμεων, καὶ τούτων βαρ-
 βάρων, καὶ ἀπορίᾳ σύντροφος τῇ ἐσχάτῃ, ὥστε καὶ
 δουλεύειν μισθοῦ. ἀναχθεὶς δ' ὑπὸ τῆς τύχης, ὡς
 10 εἴρηται, καὶ τυραννίδι ἐπιχειρήσας, τὴν τε κλήσιν
 μετέθετο, Κωνσταντῖνον ἑαυτὸν ὀνομάσας καὶ κοι-
 νωνὸν τῆς βασιλείας, ὡς ᾤετο, προσελάβετο νλόν, ^{PII}137
 εἰσποιητὸν οἰκειωσάμενός τινα. τοῦ δὲ Μιχαὴλ στρα-^A
 τῖαν κατ' αὐτοῦ ἐσταλκότης, συμβαλὼν ἐκείνος αὐτῇ
 15 τοὺς μὲν ἀνείλε, τοὺς δὲ φυγάδας ἀπέφηνεν. ἐν-
 τεῦθεν κραταιότερον τῆς τυραννίδος ἐπέληπτο, καὶ
 στόλον ἐξαρτυσάμενος, ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ βασιλικὸν
 ναυτικὸν ὑφ' ἑαυτὸν ποιησάμενος, ἐξ Ἀβύδου πρὸς
 τὴν Θράκην ἐπεραιώθη, καὶ τὰ τῆς ἐφάας ἅπαντα
 20 σχεδὸν ὑπηγάγετο, ἄνευ μέντοι τοῦ θέματος τοῦ
 Ὀψικίου, οὗ ὁ Κατάκυλας ἐστρατήγει, καὶ τοῦ τῶν
 Ἀρμενιакῶν· ὁ Ὀλβιανὸς δὲ τὴν στρατηγίδα τούτου
 εἶχεν ἀρχήν, ὃς δὴ λοχήσας καὶ τὸν τῷ τυράννῳ
 εἰσποιηθέντα νλὸν κατασχὼν ἀνείλεν εὐθύς. ^{W III}111

Γενόμενος δ' ἐν τῇ Θράκῃ, ὡς εἴρηται, ὁ Θω- 23
 μᾶς, προστιθεμένους αὐτῷ τοὺς ξύμπαντας ἐσχηκεν.
 αὐτίς οὖν τοῦ βασιλέως κατὰ τε γῆν αὐτῷ συμμί-^B
 ξαντος καὶ κατὰ θάλασσαν, καὶ ἄμφω τὰς στρατιάς
 ὁ τύραννος ἐτρέψατό τε καὶ διεσκέδασεν, νλοθετήσα-
 το δ' ἕτερον, τοῦ πρώτου κτανθέντος, ὡς εἴρηται,
 Ἀναστάσιον μὲν καλούμενον, μοναχὸν δ' ὄντα, καὶ
 25 μὲν σχῆμα τὸ θεῖον ἀποδυσάμενον, στολὴν δὲ

κοσμιαν ἡν μεταμφιασάμενον. ἐς τοῦτο δ' ἤκεν ἀπο-
 φάας ὁ Μιχαὴλ ὡς σιδηρᾶν ἐκτείνειν σειρὰν ἐξ ἀκρο-
 πόλεως εἰς τὸ κατ' ἀντιπέραν πολίχνιον, ἵν' ἄβατα
 τοῖς τοῦ τυράννου φυλάττοιτο τὰ ἐντός. ἀλλ' ὁ Θω-
 μάς ὁμοῦ τῇ πόλει προσέβαλε κατὰ γῆν τε καὶ θά- 5
 λασσαν, τὴν σιδηρᾶν ἐκείνην ῥᾶστα διαρρήξας σει-
 ράν, καὶ ὥστω, εἰ μόνον φανείη, τοὺς ἐν τῇ πόλει
 διὰ τὴν πρὸς τὸν κρατοῦντα ἀπέχθειαν εὐχερῇ τὴν
 C εἰσόδον αὐτῷ παρασχεῖν. ἐπεὶ δ' ἐρρωμένους εὗρηκε
 τοὺς ἐντός πρὸς τὴν τῆς πόλεως φυλακὴν καὶ τῶν 10
 ἐλπίδων ἐψεύσθη, τότε μὲν ἀνεχώρησε, καὶ βάλλε-
 ται χάρακα κατὰ τὸ τῶν θείων Ἀναργύρων ἱερῶτα-
 τον τέμενος· ὁ τόπος δὲ τὰ Παυλίνου ὠνόμαστο.
 ἡμερῶν δέ τινων διαγενομένων καὶ κατὰ χέρσον αὐ-
 θις καὶ κατὰ θάλασσαν ἐπήνεγκε τῇ πόλει τὸν πό- 15
 λεμον, ἐλεπόλεις τε καὶ κλίμακας ἐπαγόμενος. ὡς
 δ' ἑώρα τὰ τῆς σπουδῆς αὐτῷ πανταχόθεν ἀνήνυτα,
 τότε μὲν τὴν ψυχρὰν ἐκτρεπόμενος Θωράκην, χειμῶν
 γὰρ ἦν, τὴν στρατιὰν αὐτοῦ ταῖς χώραις διένειμεν,
 ἐν ταύταις σχολάσουσιν καὶ τὴν τοῦ χειμῶνος ἐκ- 20
 φρεξομένην δριμύτητα. ἄρτι δὲ τοῦ ἔαρος ἐφρεστώ-
 τος καὶ πάλιν προσῆγε καὶ ἀμφοτέρωθεν τῇ πόλει
 D τὴν στρατιὰν καὶ περιεκύκλου τὰ τεύχη τῷ τε πεζῷ
 στρατεύματι καὶ τῷ ναυτικῷ. ἦδη δὲ καὶ τῷ Μιχαὴλ
 ἡτοίμαστο καὶ στόλος καὶ στράτευμα. λόγοις οὖν 25
 παρακλητικοῖς τοὺς οἰκείους παραθαρρύνας ὁ βασι-
 λεὺς ἀθρόον ἐκ πλειόνων πυλῶν ἐξάγει τούτους,
 καὶ συρρήγγνυται τῷ τοῦ τυράννου λαῷ. οἱ δὲ τῷ
 αἰφνιδίῳ καὶ τῷ θρόσει τῶν ἐπιόντων ἀποδεδειλια-
 κότες τὰ νῶτα μετέβαλον καὶ ἔπεσον πολλοί, καὶ ἡ 30
 νίκη τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἦν. τὰ μὲν οὖν κατὰ χέρ-
 σον οὕτω συνηνέχθη τῷ ἀποστάτῃ· οὐ μὴν ἀλλ'

οὐδὲ τὰ κατὰ θάλασσαν κάλλιον ἔσχεν αὐτῶ. τὰς γὰρ βασιλικὰς τριήρεις τὸ τοῦ τυραννου ναυτικὸν θεασάμενον ἐπιούσας αὐτῶ οὐχ ὑπὴνεγκεν, ἀλλ' εὐ-
 θὺς τὴν συμπλοκὴν μὴ θαρροῦσαν εἰρεσίᾳ συχνῇ
 5 πρὸς τὴν χέρσον κατήγοντο, καὶ οἱ μὲν ἀπεδίδρα-
 σκον, οἱ δὲ τῷ Μιχαὴλ αὐτομολοῦντες προσήεσαν.
 ὁ δ' ἀποστάτης ἔτι τῆς τυραννίδος ἀντείχετο, καὶ ^{PII188.}
 οὔτε τὸν χάρακα ἔλυσε καὶ τὸ ἐν Ἑλλάδι ἐτοιμασθὲν ^A
 αὐτῶ ναυτικὸν μετεπέμψατο, καὶ τόδε παρῆν κατὰ
 10 Βυρίδας νεωλκησάμενον. ὃ γνόντες οἱ τοῦ στόλου
 τοῦ Μιχαὴλ νυκτὸς αὐτοῖς ἐπιτίθενται, καὶ τινὰς
 μὲν ἤρῃκασι τῶν πολεμίων νεῶν, ἑτέρας δὲ τῷ
 ὑγρῷ πυρὶ κατενέπρησαν. κατὰ γῆν δὲ συχναὶ μὲν
 ἐγίνοντο προσβολαί, Θεοφίλου τοῦ υἱοῦ τοῦ βασι-
 15 λέως τοῦ λαοῦ προεξάρχοντος· ἀγχώμαλα δὲ τοῖς
 ἐναντίοις ἦσαν τὰ πράγματα καὶ οὐδενὶ μέρει καθα-
 ρῶς ἡ νίκη ἐπεμειδίασεν. ἐν τοσούτῳ δέ τι συμβάν
 τῷ Θωμᾷ τὰ πράγματα ἔσφηλε· τῆς γὰρ φήμης παν-
 ταχοῦ τὴν τοῦ Θωμᾷ κηρυξάσης ἀποστασίαν καὶ τὴν
 20 πολιορκίαν τῆς πόλεως, Μορτάγων ὁ τῶν Βουλγάρων
 κατάρχων σπονδὰς ἐπὶ τοῦ Λέοντος τριακοντούταις B
 θέμενος, καὶ φιλίως τότε Ῥωμαίοις ἔχων, αὐτεπάγ-
 γελτος ἦκε συμμαχήσων τῷ βασιλεῖ καὶ στρατοπε-
 δεύεται κατὰ τὰ Κιδόκτου. τοῦτο τὸν ἀποστάτην
 15 ἐθρόσησε. κρίνας δὲ ἀσύμφορον ἑαυτῷ ἅμα τε πο-
 λιορκεῖν καὶ τοῖς Βουλγαροῖς ἀντιστρατεύσασθαι,
 μερισθείσης γὰρ αὐτῷ τῆς δυνάμεως οὐκ ἀξιόμαχον
 ἑαυτὸν οὐδετέρῳ τυχάνειν ᾤετο, κατὰ τῶν Βουλ- W III112
 γάρων ἐχώρησε παινὶ τῷ στρατεύματι, καὶ συμβα-
 0 λὼν ἤττᾷται, καὶ πολλοὺς ἀποβάλλει τῶν ἑαν-
 τοῦ, τοὺς μὲν φθαρέντας, τοὺς δὲ καὶ ἀλόντας. ὅσοι
 δὲ τὸν τε βαρβαρικὸν ἀκινάκην ἐξέφυγον καὶ τὴν

C αἰχμαλωσίαν διέφυγον, τὸ μέλλον καταδοκοῦντες
 ἡσύχαζον. οἱ Βούλγαροι δὲ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ
 λείαν πολλὴν ἐπαγόμενοι ἀνέξεύγνυνον τῇ νίκῃ γαν-
 ρούμενοι. ταύτην τὴν ἡττάν τοῦ ἀποστάτου ὅσον ἐκ
 τοῦ στόλου αὐτοῦ περιελέλειπτο ἐγνωκὸς πρὸς τὸν ε
 Μιχαὴλ ἠὺτομόλησεν. ἐν τοιούτοις δὲ ὁ τύραννος
 γεγονώς καὶ πάντῃ ἐξασθενήσας, ὅμως ἐτι τοῦ πο-
 λιορκεῖν οὐκ ἀφίστατο, ἀλλὰ μηδὲν ἀνύων ἀπανί-
 σταται μὲν τῆς προσεδρείας τῆς πόλεως, ἅπεισι δὲ
 πορρωτέρω, καὶ τινα τόπον εὐρὼν ἐπιτήδειον ἐν 10
 τούτῳ βάλλεται χάρακα, κἀκεῖθεν ὀρμώμενος ἐληλί-
 ζετο τῆς πόλεως τὰ προάστεια καὶ τὰς τούτων ἐκε-
 ραίξε χάριτας. ἐπῆλθε τοίνυν τούτῳ ὁ Μιχαὴλ, καὶ

D μάχης συγκροτηθείσης οἱ τοῦ Θωμᾶ ἐκόντες ἐτρά-
 πησαν εἰς φυγὴν, καὶ οἱ μὲν τῷ βασιλεῖ προσεργύη- 15
 σαν, οἱ δ' ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἀπήεσαν ἕκαστοι. ὁ δὲ γε
 τύραννος μετὰ βραχίστων εἰς Ἀδριανούπολιν ἄπεισι,
 καὶ ὁ Μιχαὴλ αὐτῷ κατ' ἴχνος ἀκολουθεῖ, καὶ πο-
 λιορκεῖ τὴν πόλιν οὐχ ἐλεπόλεσιν, ἀλλὰ σπάνει τῶν
 ἀναγκαίων. καὶ οἱ τῆς πόλεως τῷ λιμῷ πιεζόμενοι 20
 ἀμνηστίαν τῶν ἐπταισμένων ἐκ τοῦ βασιλέως ᾗτή-
 σαντο, καὶ ταύτης τυχόντες δεσμοῦσι τὸν Θωμᾶν καὶ
 παραδιδόασιν τῷ Μιχαήλ. ὁ δὲ ἀφαιρεῖται αὐτοῦ
 χεῖρας καὶ πόδας, καὶ ὄνῳ ἐπιβιβάσας θριαμβεῦει
 τὸν ἄτιμον θρόνον. εἴτα περὶ συνιστόρων πυν- 25

PII139 θάνεται, καὶ πολλοὺς ἂν ἐκεῖνος ἐξέφηγεν, εἰ μὴ ὁ

A Ἐξαβούλιος ὁ πατρίκιος τὴν ὀρμὴν τοῦ βασιλέως
 ἀνέκοψε, φάμενος μὴ χρῆναι πιστεύειν κατὰ τῶν
 φίλων ἐχθροῖς. ὁ δὲ γε Θωμᾶς ἄλλοτε ἄλλαις τιμω-
 ραῖς ὑποβαλλόμενος βιαιότατα κατέλυσε τὴν ζωὴν. 30
 καὶ ὁ τούτου δὲ εἰσποιητὸς υἱὸς εἰς τὸ τῆς Βιζύης
 πολίχνιον προσφυγάν, παρὰ τῶν οἰκούντων τὸ φρου-

ριον δεδεις προσήχθη τῷ βασιλεῖ, καὶ ὁμοίως τῷ
 πεπλασμένῳ πατρὶ κολασθεὶς βιαίως καὶ αὐτὸς ἀ-
 ἐρρηξε τὴν ψυχὴν. ἡ μὲν οὖν τοῦ Θωμᾶ ἐπανάστα-
 σις τοῦτον τὸν τρόπον κατηύναστο. αἱ δὲ Θρακικαὶ
 5 πόλεις αἱ πάραλοι κάκεινου παρελθόντος ἔτι τῆς
 στάσεως εἶχοντο, καὶ μᾶλλον τῶν ἄλλων τὸ Πάνιον
 καὶ ἡ Πείρινθος, οὕτω γὰρ πάλαι ὠνόμαστο ἡ Ἡρά-
 κλεια, μίσει τῷ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα. ἀλλὰ τὸ μὲν B
 Πάνιον σεισμῷ τοῦ τείχους αὐτοῦ πεσόντος ἔάλω, ἡ
 10 δ' Ἡράκλεια διὰ τῆς θαλάσσης γέγονεν ἄλωτή. ταῦ-
 τα τοίνυν κατορθώσας ὁ Μιχαὴλ ἐπάνεισι τροπαιο-
 φορῶν, καὶ ἱππικοῦ τελουμένου ἀγῶνος τοὺς τῷ
 Θωμᾶ τὴν τυραννίδα συμπράξαντας ὄνοις ἐφεξομέ-
 νους εἰσαγαγὼν εἰς τὸ θέατρον ὑπερορίαν αὐτῶν
 15 κατεδίκησε, μὴ τι πλεον κολάσας αὐτούς, εἰ μὴ δύο
 τινὰς τὸν Χοιρέαν καὶ τὸν Ζαγορηνόν, μὴ πειθομέ-
 νους μηδὲ μετὰ τὴν κατάλυσιν τοῦ Θωμᾶ παραδοῦ-
 ναι τὰ φρούρια, ἃ κατεῖχον, ἐλὼν καὶ ἀνασκολοπίσας
 ἀπέκτεινε.

20 Τῇ γοῦν ἀποστασίᾳ τῇ τοῦ Θωμᾶ καὶ τοῖς ἐμ- 24
 φυλίοις πολέμοις τῶν Ῥωμαϊκῶν ἀσχολουμένων δυ- C
 νάμεων ἄδειαν εὐρηκότες πᾶσαν οἱ πρὸς ἐσπέραν
 Ἀγαρηνοί, οἳ τὸν τῆς Ἰβηρίας οἰκοῦσι κόλπον καὶ
 λέγονται Ἰσπανοί, τῷ σφετέρῳ προσίασιν ἀρχηγῷ,
 5 ὃν αὐτοὶ καλοῦσιν Ἀμερμουμνήν, καὶ ἡτοῦντο ἀποι-
 κίαν στείλασθαι, διὰ πλῆθος στενοχωρούμενοι. κά-
 κεῖνος κατένευσε, καὶ τούτους παραλαβὼν σὺν τριῇ-
 ρεσιν ἀπέπλευσε, τὰς ὑπὸ Ῥωμαίους νήσους περὶ
 ὧν τε καὶ ληϊζόμενος. ὥς δ' ἦκε καὶ εἰς τὴν Κρήτην
 καὶ τὸ ταύτης ἔγνωκε πάμφορον, τοὺς μὲν πλεῖ- W III 113
 στοὺς εἰς λείαν ἐκπέπομφεν, αὐτὸς δὲ μετ' ὀλίγων
 εἰς φυλακὴν δῆθεν παραλειφθεὶς τῶν νηῶν πῦρ

D ἐνέβαλε κατ' αὐτῶν καὶ πάσας ἐνέπρησε. τεθορυ-
 βημένων δὲ τῶν Ἀγαρηνῶν διὰ τοῦτο καὶ τὴν αἰτίαν
 ζητούντων, ὁ Ἀπόχαψ, οὕτω γὰρ ὁ σφῶν ἀνόμαστο
 ἀφῆγγός, "ἀποικίαν ἡτείσθε" φησὶν· "ἰδοὺ τοίνυν
 χώρα φέουσα μέλι καὶ γάλα καὶ ταύτην κατασχόντες
 οἰκήσατε". ἐκείνων δὲ εἰπόντων "καὶ τὰ φίλτατα
 ποῦ"; ὁ Ἀπόχαψ "ἐνταῦθα γυναῖκές εἰσιν" ἀνθυ-
 πῆνεγκεν, "ἐξ ὧν γενήσονται καὶ παῖδες ὑμῶν οὐ
 μετὰ μακρόν." τούτοις πεισθέντες οἱ ἐκ τῆς Ἀγαρ
 τὴν τε νῆσον ὑφ' ἑαυτοὺς ἐποίησαντο καὶ τοὺς αὐ- 10
 θυγενεῖς ἐδουλώσαντο. ὅτε καὶ Κύριλλος ὁ Γορτύνης
 ἐπίσκοπος ἀθλήσας ὑπὲρ Χριστοῦ μαρτυρίου κεκό-
 μιστο στέφανον. θανούσης δὲ τῆς συζύγου τῷ βα-

PII140 σιλεῖ ἐκεῖνος ὑπεκρίνεται μὲν εἰς τὸ προφανὲς δευ-
 A τέροις ὁμιλῆσαι γάμοις μὴ βούλεσθαι, κρυβδὴν δὲ 15
 πρὸς τοὺς ἐξόχους τῆς γερονσίας διεπέμπετο ἀξιού-
 σθαι παρ' αὐτῶν ἑτέραν τοῦ βίου κοινωνὸν εἰσοικί-
 σασθαι. καὶ ἡ σκῆψις ὥς εὐπρεπής· δεινὸν γὰρ
 ἔφασαν εἶναι ἡμᾶς μὲν βασιλεύεσθαι παρὰ σοῦ, τὰς
 δ' ἡμῶν συνοίκους βασιλίδος στερίσκεσθαι. ὁ δὲ 20
 πρότερον μὲν ἀκκιζόμενος τὴν ἀξίωσιν οὐ προσέε-
 ται· λιπαρούντων δ' ἐκείνων πίστεις ἐξ αὐτῶν
 ἀπῆται, εἰ βούλοιντο ἀγαγέσθαι αὐτὸν βασιλίδα, ὥς
 καὶ μετὰ θάνατον αὐτοῦ βασίλισσαν ταύτην ἔξουσι
 καὶ τὰ ἐκ ταύτης αὐτῷ φνησόμενα ὥς βασιλέας τι- 25
 μῆσουσι. ταῦτα δὲ τῶν τῆς συγκλήτου ἐγγράφως
 αὐτῷ ἐπαγγελαμένων, κἀκεῖνος αὐτοῖς προσεποιή-
 B σατο πεῖθεσθαι καὶ εἰσοικίζεται γυναῖκά τινα, θυ-
 γατέρα λεγομένην γενέσθαι τοῦ βασιλεύσαντος Κων-
 σταντίνου, ὃν ἡ μήτηρ, ὥς ἤδη ἔμπροσθεν εἴρηται, 30

ἐξετύφλωσεν. ἦν δ' αὖτε κεκαρμένη πρὸ πλεί-
 ονος καὶ ἐν τῇ νήσῳ τῇ Πρίγκιπος ταῖς ἀσκου-
 μέναις ἐκεῖ μοναχαῖς ἐκ πρώτης τριχὸς συγκατεί-
 λεκτο, καὶ ἡ κλήσις τῇ γυναικὶ Εὐφροσύνῃ. τοῦ
 5 πατριάρχου δὲ Θεοδοίου θανόντος, ὃς ἐξ ἑτῆ ἀσεβῶς
 τῆς ἐκκλησίας ἐκράτησεν, Ἀντώνιος προεχειρίσθη,
 ὃ Κασσιματᾶς τὸ ἐπώνυμον, καὶ οὗτος δὲ τὴν παρὰ
 τὴν πίστιν δόξαν διέστραπτο. ὁ μέντοι βασιλεὺς
 στόλον ἐκπέμπει κατὰ τῶν τὴν Κρήτην κατασχόντων
 10 Ἀγαρηνῶν. ἦντι τοι δέ, καὶ οἱ περιλειφθέντες ἐπαν-
 ῆλθον τῆς ἦντις ἀντάγγελοι. εἴτ' αὖθις ἕτερον πολὺ C
 ναυτικὸν ἐτοιμασάμενος ἔστειλε, τούτῳ στρατηγὸν
 ἐπιστήσας τὸν Κρατερόν, ὃς συμβαλὼν τοῖς ἐν Κρήτῃ
 Ἀγαρηνοῖς πρότερον μὲν εὐτύχησε, πολλοὺς ἐκείνων
 15 καὶ ζωγρήσας καὶ ἀνελών. εἴτα τῇ νίκῃ τεθαρρηκὼς
 ἀκκέινος καὶ ὁ ὑπ' ἐκείνου λαός, ὡς ἦδη τῶν ἐναν-
 τίων ἐκνενευρισμένων καὶ μὴ ἂν ποτε προσβαλεῖν
 αὐτοῖς τολμησόντων, ἀνέσει ἑαυτοὺς καὶ πότοις ἐξ-
 ἔδωκαν ἀφυλάκτως καὶ ὕπνωττον κατὰ τὴν νύκτα
 ἐκείνην σὺν ῥαστώνῃ πολλῇ. ἄπειρ κατανοήσαντες
 οἱ πολέμιοι νυκτὸς αὐτοῖς ἐπῆλθον μετὰ μεγίστου
 20 ἀλαλαγμοῦ καὶ πάντας διέφθειραν, ὥς μικροῦ μηδ'
 ἄγγελου περιλειφθῆναι τῆς συμφορᾶς. καὶ αὐτὸς
 γὰρ ὁ τοῦ στόλου ἐξάρχων ὁ Κρατερός ἐν πλοίῳ ἐμ- D
 πορικῶ φυγὰς ἀπιὼν κατελήφθη καὶ ἀνεσκολοπί-
 σθη. ἕτερος δὲ τις αὖθις Ὀρορύφας καλούμενος ναυ-
 κικὸν πιστευθεὶς ἕτερον ἐπήει τὰς νήσους, καὶ ταῖς
 τειρατικαῖς ναυσὶ τῶν Ἀγαρηνῶν συνεπλέκετο, καὶ
 ἦν τούτων ὁμήν τὴν πρὸς προνομὴν ἀνέκοπτε, καὶ
 οὐς ἐν τῇ Κρήτῃ τοῦ προτέρου θράσους ἀνέστειλε.
 αὶ κατὰ Σικελίαν δὲ στάσις ἐτέρα κελίνητο. ἀνῆρ
 25 ἀρ τις Εὐφήμιος λαοῦ κατάρχων τινὸς ἔρωτι περι-

μανεῖ μοναχούσης ἐλήφθη τινός, καὶ ταύτην ἄρπαγ-
W III 114 μα τίθεται. ἐξήτει τοίνυν τοῦτον ὁ στρατηγός, διὰ
τὸ ἁμάρτημα κολασθησόμενον. ὁ δὲ διὰ τοῦτο τῷ
τῆς Ἀφρικῆς ἀμηρᾷ φυγῶν προσελήλυθε, καὶ οἱ
προδοῦναι τὴν Σικελίαν ὑπισχνεῖτο καὶ φόρους ἀν- 5
PII 141 τῷ παρέχειν πολλούς, εἰ βασιλεὺς ἀναρρηθείη Ῥω-
^Aμαίων. καὶ ὁ μὲν τὴν ἔφειν ἐκείνου πληροῦ καὶ
δύναμιν αὐτῷ δίδωσι βαρεῖαν. ὁ δ' Εὐφήμεος αὐτῷ
τὴν Σικελίαν προδίδωσι. καὶ ἡ μὲν ὑπὸ τοὺς Ἀγα-
ρηνοὺς τὸν τρόπον τοῦτον ἐγένετο. ὁ δ' Εὐφήμεος 10
οὐ μετὰ μακρὸν δίκην ἐκτίνει τῆς οἰκείας παρανο-
μίας καὶ ἀπονοίας, καὶ στερίσκεται τῆς ζωῆς, ἀναι-
ρεθεὶς βιαιότατα. ὁ βασιλεὺς δὲ Μιχαὴλ ἐπὶ ἔτη
ὀκτὼ καὶ μῆνας ἐννέα ἀπολαύσας τῆς βασιλείας, νε-
φρίτιδι νόσῳ καὶ ἐπισχέσει τῶν οὖρων ἢ δυσεντερίᾳ, 15
λέγεται γὰρ καὶ ἄμφω, κατέστρεψε τὴν ζωὴν, τῷ υἱῷ
Θεοφίλῳ τὴν βασιλείαν καταλιπὼν. ἐπ' ἐκείνου δὲ
καὶ ἡ Δαλματία τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς ἀφηνίασε.
λέγεται δὲ καὶ ἀρχαῖον εἶναι χρησμὸν οὕτωςί πως
περιέχοντα·

20

B ἀρχὴ κακῶν γε προσπесεῖται τῇ χθονί,
ὅταν καταρξῇ τῆς Βαβυλῶνος δράκων
δύσγλωττος οὗτος καὶ φιλόχρυσος λίαν.

καὶ ἦν ὡς ἀληθῶς ἐκεῖνος λίαν φιλοχρυσότατος.

25. Αὐταρχήσας δὲ ὁ Θεόφιλος πρῶτον ἐποιήσατο *
ἔργον τὴν κόλασιν τῶν τῷ πατρὶ αὐτοῦ συναραμέ-
νων εἰς τὸ τῆς βασιλείας τυχεῖν καὶ ἀνελόντων τὸν
Λέοντα. καὶ ἵνα μὴ τις αὐτῶν διαλάβῃ, ἀθροίσας
τὴν γερουσίαν ἅπασαν περὶ τὰ βασίλεια, ἐντολὴν
ἔφη πληροῦν πατρικὴν. ἐκείνου γὰρ βούλεσθαι μὲν 30
ἀξίως ἀμείψασθαι τοὺς συνεργοὺς καὶ συμπράκτορας
τῆς βασιλείας αὐτῷ, μὴ μέντοι καιρὸν ἐσχηκέναι

ἐπιτελὲς ποιῆσαι. τὸ βούλευμα, πρότερον μὲν πολέ- C
 μοις ἀπασχολουμένῳ, εἴτα νοσήσαντι καὶ τὸν βίον
 ἐκλελοιπότι. ἐντείλασθαι δὲ οἱ τὴν ὀφειλὴν αὐτοῖς
 ἀποδοῦναι φιλότιμον. καὶ προετρέπετο τοῖς τῷ πα-
 5 τρὶ ἐπὶ τῇ καθαιρέσει τοῦ Λέοντος συμπονήσασιν τῶν
 ἄλλων διακριθῆναι. οἱ δὲ μὴ συνέντες τὸ σκαιωρού-
 μενον ἰδίᾳ στάντες "ἡμεῖς ἐσμέν" εἶπον "οἱ τῷ πα-
 τρὶ τῷ σῷ συμμαχήσαντες". καὶ ὃς αὐτίκα τὸ τῆς
 ὑποκρίσεως περιελὼν προσωπεῖον καὶ "ἵνατί τῷ
 10 χριστῷ κυρίου φονίους ἐπηνέγκατε χεῖρας" ἔφη "καὶ
 οὐ μόνον ἀνθρωποκτόνοι γερόνατε, ἀλλὰ καὶ βασι-
 λέως αὐτόχειρες"; αὐτίκα τοίνυν ἐπιστραφεὶς πρὸς
 τὸν ἐπαρχον "τούτους" εἶπε "παράλαβὼν ἀπόδος
 αὐτοῖς ἀξίας ἀμοιβὰς τοῦ τολμήματος". καὶ οἱ μὲν D
 5 παρὰ τοῦ ἐπάρχου κολασθέντες ἀνδροφόνων ἔδοσαν
 δίκας. ὁ Θεόφιλος δὲ καὶ τὴν μητροιὰν ἀπελάσας
 τῶν βασιλείων εἰς τὴν προτέραν αὐτῆς μονὴν ἐν τῇ
 τοῦ Πρίγκυπος νήσῳ ἀπήγαγε, μηδὲν ἀποναμένην
 τῶν ὄρκων, οὓς ὁ Μιχαὴλ περὶ αὐτῆς ἐκ τῆς συγ-
 κλήτου ἀπήτησε. γυναῖκα δ' ἐαυτῷ εἰσοικίσασθαι
 βουληθεὶς ὁ Θεόφιλος, πολλὰς πολλαχόθεν ὥραϊας
 κόρας συνήγαγεν, ἐν αἷς ἦν καὶ ἡ Εἰκασία, παρθέ-
 νος καὶ τὸ εἶδος καλὴ καὶ τῶν λοιπῶν ὑπερφέρουσα
 καὶ λόγοις ὠμιληκῶα καὶ τὸ γένος ἐπίσημος. περιήει
 15 γοῦν ταύτας θεώμενος καὶ μῆλον κατέχων χρυσοῦν, PIII142
 ἵν' αὐτὸ ἐπιδῶ τῇ δοξάσῃ αὐτῷ ἄρεστίῃ· ἐπεὶ δ' A
 ἦλθε κατὰ τὴν Εἰκασίαν περιωὴν, θαυμάσας ἐκεί-
 νην τῆς ὡραιότητος ἔφη "ἐκ γυναικὸς ἐρρῦν τὰ
 φαῦλα". ἡ δ' ἡρέμα καὶ μετὰ σεμνοῦ ἐρυνθήματος
 εὐστόχως πῶς ἀπεκρίνατο "ἀλλὰ καὶ διὰ γυναικὸς
 20 πηγάζει τὰ κρεῖττω". ὁ δὲ καταβροντηθεὶς ὥσπερ W III115
 τῷ τῆς παρθένου λόγῳ τὴν μὲν παρῆλθε, τὸ μῆλον

δὲ τὸ χρυσοῦν τῇ ἐκ Παφλαγονίας Θεοδώρᾳ παρ-
 ἔσχετο. ἡ δ' Εἰκάσια τῆς βασιλείας ἀποτυχοῦσα
 μονὴν ἐδείματο, ἡ τὴν ἐκείνης ἔσχε κληῖσιν ἐπὶ κλη-
 σιν, καὶ ἐν αὐτῇ μονάσασα ἑαυτῇ ἕξη καὶ τῷ Θεῷ,
 τῆς λογικῆς παιδείας μὴ ἀλογήσασα. ὅθεν καὶ συγ- 5
 γράμματα ἐκείνης εὐρίσκονται εὐπαιδευσίας χαρίτων
 Β οὐκ ἄμοιρα. καὶ ἡ μὲν οὕτω διέθετο τὰ καθ' ἑαυτήν,
 καὶ ἀτενυκτῆσασα βασιλέως φθαρτοῦ τῷ παμβασιλεῖ
 ἑαυτὴν ἐμνηστεύσατο καὶ ἀντὶ γενηρᾶς βασιλείας τὴν
 ἐπουράνιον ἐκληρώσατο. ὁ βασιλεὺς δὲ Θεόφιλος τὴν 10
 Θεοδώραν ἑαυτῷ συνοικίζει, καὶ ὁμοῦ ταύτην καὶ
 τῷ γαμηλίῳ στεφάνῳ καὶ τῷ βασιλικῷ ταινιοῖ δια-
 δήματι καὶ τοὺς γάμους τελεῖ. δικαιοσύνην δὲ με-
 τιῶν τοῖς ἀδικοῦσιν ἦν ἐπαχθῆς καὶ κολαστῆς αὐ-
 τῶν ἀπαραιτήτος. ἐκάστης οὖν ἑβδομάδος ἀπῆει διὰ 15
 τῆς ἀγορᾶς ἐφιππος μετὰ δορυφορίας βασιλικῆς εἰς
 τὸν ἐν Βλαχέρναις τῆς Θεοτόκου ναόν. εἰ γὰρ καὶ
 ταῖς θείαις εἰκόσιν τιμὴν οὐκ ἔνεμεν, ἀλλὰ γε τῷ
 C σωτῆρι Χριστῷ καὶ τῇ θεομήτορι πίστιν ἑτήρει, ὥς
 ἔλεγεν. ἀπιδὼν οὖν καὶ οὕτω δημοσιεύων παρῆλθεν 20
 ἑαυτὸν τοῖς προσιοῦσιν εὐπρόσιτον, καὶ περὶ τῶν
 ὧν ἰσχυρὸν ἐφρόντιζε καὶ ὅπως ἕκαστον τούτων πιπράσκει-
 ται ἐπολυπραγμόνει καὶ ἐπυνθάνετο. καὶ εἰ πολλοῦ
 τινα πιπρασκόμενα εὐρίσκει, τὸν ἑπαρχον περὶ τού-
 του ἀνέκρινε, καὶ ἡ καταγινώσκων αὐτοῦ ἔπαυε τῆς 25
 ἀρχῆς ἢ ἐπιπλήττων διώρθου. οὕτω γοῦν ποτε διόντι
 αὐτῷ προσῆλθε γυνὴ ἀδικεῖσθαι λέγουσα παρὰ τοῦ
 δρουγγαρίου τῆς βίγλας, οὗτος δ' ἦν σύγγονος τῆς
 Αὐγουστής, καλούμενος Πετρωνᾶς, οἰκεῖν γὰρ αὐ-
 τῷ ἐν γειτόνων, τὸν δὲ τὰς ἑαυτοῦ διαίτας ὑψοῦντα 30
 τῇ αὐτῆς οἰκίᾳ ἐπισκοτεῖν. ἡ μὲν οὖν ταῦτα ἐπενε-
 D κάλει τῷ Πετρωνᾷ. ὁ δὲ πρὸς τοῦ βασιλέως μετα-

κληθεὶς καὶ τί ἂν λέγοι τὸ γύναιον ἐρωτώμενος, μα-
 ταίᾳξεν ἔφη αὐτό. καὶ ὁ βασιλεὺς "μηκέτι μου δεη-
 θεὶν περὶ τούτου" φησί "καὶ οὐκ ἔσται σοι πρὸς
 καλοῦ." καὶ τῇ γυναικὶ ἐνετείλατο πρὸς τὸν Περω-
 5 νᾶν ἀφικέσθαι, καὶ εἰ μὴ τὴν βλάβην θεραπευθεῖν,
 αὐτῷ αὐτῷ προσελθεῖν. προσῆει τῷ Περωνᾷ ἡ
 γυνή· ὁ δὲ οὐδὲν αὐτῇ τοῦ κακοῦ θεράπευμα ἔθετο.
 ἡ δ' ἀπογνοῦσα δι' ὄχλου γέρονε καὶ αὐτῷ βα-
 σιλεῖ· καὶ ὃς αὐτίκα τῶν τῆς συγκλήτου τισὶν ἀπελ-
 10 θεῖν ἐπέταξε καὶ κατασκοπῆσαι εἰ βλάπτοιο ἡ γυνή.
 οἱ δὲ ἀπῆλθον εὐθύς καὶ τὴν βλάβην ἔγνω, καὶ ^{PII143}
 ταύτην ἀπήγγειλαν. καὶ ὁ βασιλεὺς ἔτι ἐπ' ἀγορᾶς ^A
 προΐων, αὐτοῦ που στάς, γυμνωθῆναι τὸν Περω-
 νᾶν καὶ τυφθῆναι καὶ στέρνα καὶ νῶτα προσέταξε,
 5 τὰ δ' ὑπ' αὐτοῦ δομηθέντα πρὸς βλάβην τῆς γυναι-
 κὸς καθαιρεθῆναι καὶ ταύτῃ προσκληρωθῆναι καὶ
 τὰς ὕλας καὶ τὸν τόπον αὐτόν. τοῦτο μὲν οὖν τοῦ
 περὶ τὸ δίκαιον ζήλου τοῦ Θεοφίλου εἰρηται γνώρι-
 σμα. εἰρήσθω δέ τι καὶ ἕτερον τῆς τε δικαιοπραγίας
 ἐκείνου καὶ τῆς περὶ τὸ ὑπήκοον προνοίας σημασι-
 κό. προσώρμισέ ποτε τῷ περὶ τὰ ἀνάκτορα λιμένι
 φορτὶς βάρει τῶν ἀγωγίμων πεφορτισμένη καὶ τού-
 τῳ μέχρις ἐσχάτου ζωστῆρος καταβεβαπτισμένη. ἔτυχε
 δὲ προκύψας ὁ βασιλεὺς ἄνωθεν, καὶ θαυμάσας τὴν ^B
 ναῦν, διὰ τινος τῶν αὐτῷ ἐπομένων τίνος ἂν εἴη
 ἐπύθετο. ὥς δὲ τῆς Αὐγούστης εἶναι μεμάθηκε καὶ
 ὥς ἄρτι ἀνήχθη ἐξ ἐμπορίας, ἣν ἐν τοῖς τῆς Συρίας
 οἱ πρὸς τῆς βασιλείας σταλέντες ἐποίησαντο μέρε-
 σιν, εἴ τι μὲν τοῖς τοῦ πληρώματος τῆς νηὸς πρόσε- ^{W III116}
 στιν, ἐξενεγκεῖν αὐτοῖς αὐτίκα ἐκέλευσε, τῶν δὲ τῆς
 Αὐγούστης ἄψασθαι μηδενός. ὥς δὲ τοῦτο γέρονε
 καὶ τοὺς ἄνδρας ἐκείθεν ἀπήλασεν, ὑγρὸν κατ' αὐ-

τῆς ἐπὶ νενεγκε πῦρ καὶ αὐτόφορτον κατενέπρησεν, καὶ
 τῇ βασιλίσσῃ ἐλοιδορήσατο, "βασιλέα με" λέγων
 "ἀναδεΐξαντος τοῦ θεοῦ σὺ βιάξῃ ποιῆσαι με ναύ-
 κληρον. ἴσθι δὲ ὅτι τοῖς ἰδιώταις τὸ ἐμπορεύεσθαι
 C προσκεκλήρωται, ἵν' ἐκεῖθεν τὰς πρὸς τὸ ξῆν πορί- 5
 ζοῖντο ἀφορμὰς. εἰ δ' ἡμεῖς μετὰ τῆς βασιλικῆς
 εὐετηρίας καὶ τὰ ἐξ ἐμπορίας ἑαυτοῖς περιποιεῖσθαι
 πειρώμεθα, πόθεν ἂν οἱ τῆς τύχης τῆς ἰδιωτίδος τὰ
 ζωαρκῇ συμπορίσαιντο."

- 26 Τῇ δὲ βασιλίσσῃ πατρὶς ἦν ἡ χώρα τῶν Παφλα- 10
 γόνων, πατέρες δ' αὐτῇ Μαρίνος καὶ Θεοκτίστη τῶν
 εὖ γεγρονότων ἐν τῇ χώρᾳ τῇ κατ' αὐτούς, εὐσεβεῖς
 δὲ ἄμφω καὶ τῶν σεβασμίων εἰκόνων προσκυνηταί.
 τῆς δὲ Θεοδώρας τῷ βασιλεῖ συζυγείσης καὶ ἡ μήτηρ
 αὐτῆς Θεοκτίστη, ἣ καὶ Φλωρίνα ἐπωνομάζετο, ζωστή 15
 καὶ πατρικία τετίμητο. ὥκει δὲ κατὰ τὴν μονὴν τῶν
 D Γαστριῶν, ὡς δέ τινες λέγουσι καὶ τὴν μονὴν αὐτὴν
 ἐκείνη ἐδείματο. ὡς γοῦν πρὸς μάρμην ἀπήγοντό
 ποτε πρὸς αὐτὴν τὰ τοῦ βασιλέως θυγάτρια, ἦσαν
 δὲ πέντε, καὶ αἱ κλήσεις ἐκείνων αὗται, Θέκλα καὶ 20
 "Ἄννα, Ἀναστασία τε καὶ σὺν Πουλχερίᾳ Μαρία.* ἡ
 δὲ δωρήμασι τὰς παῖδας ἐδεξιούτο, καὶ ἰδίᾳ παρα-
 λαμβάνουσα παρήνει τὰς ἁγίας εἰκόνας σεβάζεσθαι,
 καὶ ἐκ κιβωτίου σεβάσματα ἐκφέρουσα ἐκτυπώματα
 προσκυνεῖν αὐτὰ παρεσκεύαζε τὰς θυγατρίδας καὶ 25
 ἀσπάζεσθαι, καὶ ταῖς κεφαλαῖς αὐτῶν ἐπετίθει καὶ
 ταῖς προσόψεσι. καὶ ποτε ἐκεῖθεν ἐπανηκούσας τὰς
 παῖδας ἡρώτα ὁ βασιλεὺς τί παρὰ τῆς μάρμης αὐταῖς
 ΠΠ144 γένοιτο καὶ τίνα παρ' ἐκείνης αὐταῖς λέγουντο. αἱ
 A μὲν οὖν λοιπαὶ ἐσιώπων, ἡ Πουλχερία δὲ νηπιάζουσα 30
 ἔτι τᾶλλα τε διηγείτο πελλιζούσῃ φωνῇ καὶ προσε-
 πῆγεν ὡς εἴη τῇ μάρμῃ νινία ἐν κιβωτίῳ, τὰς εἰκό-

νας οὕτω καλοῦσα, καὶ ταῦτα τῇ κεφαλῇ καὶ τοῖς
 προσώποις ἡμῶν ἐπιτίθησι καὶ ἀσπάξεσθαι δίδωσιν.
 ἐντεῦθεν τὰς σεπτὰς εἰκόνας γνούς διδάσκεσθαι
 προσκυνεῖν τὰς αὐτοῦ θυγατέρας παρὰ τῆς μάμμης,
 5 οὐκέτι πρὸς αὐτὴν ἀπάγεσθαι τὰς παῖδας παρακε-
 χώρηκεν, ἕτερον δὲ οὐδὲν λυπηρὸν εἰς τὴν Θεοκτί-
 στην εἰργάσατο, αἰδούμενος ἐκείνην διὰ τὸ κῆδος καὶ
 πλεόν διὰ τὴν ἀρετὴν, ἣ καὶ πολλάκις ἤλεγχε τοῦτον,
 ὅτι τοὺς ὀφθοδόξους ἐκόλαξε καὶ ταῖς λεραῖς εἰκόσιν
 10 ἐνύβριξε, καὶ διὰ ταῦτα ἀπεχθῶς διακείσθαι πρὸς Β
 αὐτὸν ἐπληροφόρει πᾶν τὸ ὑπήκοον. τοιοῦτον δὴ τι
 καὶ περὶ τὴν βασιλίδα ἐγένετο. ἦν τι παρὰ ταῖς
 ἀνανκτόροις ἀνθρώπιον καὶ τοῦ νοῦ πάσχον καὶ τῆς
 γλώσσης παρακοπήν, καὶ ἦν οἶον ἄθυρμά τι τῷ βα-
 15 σιλεῖ· τῷ δὲ τοιούτῳ τυγχάνοντι ἦν καὶ ἡ γυναικω-
 νίτις βατή. καὶ ποτε τὸν τῆς Αὐγούστης εἰσεισι
 θάλαμον· ἡ δ' ἔτυχε τότε ἀγίας εἰκόνας ἀσπαζομένη
 καὶ προσκυνοῦσα, ἐτίμα γὰρ διαφερόντως ἀγνοίᾳ
 τοῦ ξυνευνέτου, τὸ δ' ἀνθρωπάριον ἐκείνο τὰ θεῖα
 20 θεασάμενον ἐκτυπώματα, "τί ταῦτα;" ἤρετο τὴν βασι-
 λισσαν. ἡ δὲ ἀφελῶς πῶς πρὸς ἐκεῖνο "ταῦτα" εἶπε C
 "τὰ καλὰ μου νινία." ἐκεῖθεν οὖν ἐξελθὼν τὸ παρὰ-
 φορον ἐκεῖνο ἀνδράριον εὗρε τὸν Θεόφιλον ἐστιώμε-
 νον. ἤρετο οὖν ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ὅθεν ἦκει. ὁ δὲ
 παρὰ τῇ Μάννᾳ πορευθῆναι ἀντέφησεν, οὕτω γὰρ
 ἐκάλει τὴν δέσποιναν, καὶ ἔχειν αὐτὴν ἔλεγε νινία
 καλὰ. εἰκόνας οὖν εἶναι τὰ νινία ὑποτοπήσας ὁ βα-
 σιλεὺς, ἐξώργιστο καὶ πρὸς τὴν βασιλίδα πνέων θυ-
 μοῦ καὶ ὕβρεις ἐκείνης κατέχευε καὶ εἰδωλολάτριον W III 117
 ὠνόμαζε, τὰ εἰρημένα παρὰ τοῦ Λένδερι διηγούμε-
 νος· οὕτω γὰρ τὸ παρακεκομμένον ἐκεῖνο ἐκαλεῖτο
 ἀνθρώπιον. ἡ δὲ σοφῶς τὸν ἄνδρα κατεσοφίσατο·

D "οὐ γὰρ εἰκόνας εἶδεν ὁ Δένδερις" ἔλεγεν, "ἀλλὰ τῷ
 κατόπτρῳ μου ἐνατενιζούσης τὰς ἐκεῖθεν ἀντανα-
 κλωμένους ἐώρα μορφὰς καὶ ταύτας νυνὶ ἀνόμασεν."
 οὕτω πιθανῶς τὸν λόγον συμπλάσασα τὴν ὁργὴν τοῦ
 βασιλέως ἐμάλαξε καὶ τὸν θυμὸν κατεστόρεσεν. ἦν 5
 δὲ τοῖς εὐσεβέσι λίαν βαρὺς, σπεύδων πάντας τῆς
 οἰκείας δυσσεβείας ποιήσασθαι κοινωνοὺς, καὶ ὥσπερ
 τοῦ δικαίου διάπυρος ἦν ζηλωτής, οὕτω καὶ τῆς εὐ-
 σεβείας, ὡς ἐκείνῳ ἐδόκει, καὶ ἀποστῆσαι τῆς τῶν
 εἰκόνων τιμῆς ἐφιλονέκει περιμανῶς τὸ ὑπήκοον. 10
 ἐντεῦθεν ἐκόλαξε πλείστους, τῆς εἰδωλομανίας, ὡς
 ἔλεγεν ἀκολάστῳ γλώσση, αὐτοὺς ἀφιστῶν, καὶ πολ-
 λούς εἰργάσατο ὁμολογητάς. Ἰωάννην δὲ τὸν σύγ-
 κελλον, ὃς αὐτοῦ διδάσκαλος γέγονε καὶ τῆς δυσσε-
 PIII145 βείας ἦν κοινωνός, πρὸς τοὺς Ἀγαρηνοὺς ἐξαπέσται- 15
 A λεν, ἐπιδειξασθαι σφίσι τὸν πλοῦτον τῆς βασιλείας
 Ῥωμαίων βουλόμενος. στέλλει δ' αὐτὸν σὺν χρήμασι
 μάλα πολλοῖς, ὧν τὰ μὲν δῶρα πέπομφε τῷ τῶν
 Ἀγαρηνῶν ἀρχηγῷ, τὰ δὲ εἰς ὑπηρεσίαν τῷ πεμ-
 φθέντι ἀπένειμεν, ἐν οἷς καὶ διττὰ ἐτύγγανον χερσὶ- 20
 βόξεστα χρύσεά τε καὶ διάλιθα καὶ τέχνης ἀκριβοῦς
 ἐνδεικνύμενα χάριτας. τούτων δὲ πάντων ἐπέκεινα
 λέγεται δοῦναι αὐτῷ καὶ χρυσοῦ χαράγματα κεντη-
 νάρια τεσσαράκοντα, ἵν' ἔχοι ὠφεῖσθαι τῶν Ἀγαρη-
 νῶν οἷς βούλοιτο φιλοτίμως τε καὶ δασιλῶς, κάντεῦ- 25
 θεν τοὺς βαρβάρους ἐκπλήττοι, λογιζομένους ὡς εἰ
 τοσοῦτον οἱ τοῦ ἄνακτος εὐποροῖεν, αὐτὸς ἐκεῖνος
 B πόσου ἂν εἴη κύριος πλούτου. ἀφικόμενος οὖν εἰς
 τὴν τοῦ Βαγδᾶ πόλιν ὁ σύγκελλος, αὕτη δ' ἐστὶν ἡ
 παλαιὰ Βαβυλὼν, καὶ τῷ τῶν Ἀγαρηνῶν ἀρχηγῷ 30
 εἰς θεῶν ἑλθὼν καὶ διαλεχθεὶς καὶ τὰ ἐκ βασιλέως
 δῶρα προσαγαγών, καὶ διὰ ταῦτα καὶ διὰ τὴν τοῦ

λόγου δύναμιν, ἣν γὰρ εἰς διάλεξιν περιδέξιος, καὶ
 ἐτιμᾶτο καὶ ἐθαυμάζετο. πλέον δ' ἐξεθάμβησε τοὺς
 βαρβάρους φιλοτιμώτατα πρὸς αὐτοὺς διακείμενος.
 εἰ γάρ τινες ἐκείνῳ προσήεσαν ἢ παρὰ τοῦ σφετέρου
 5 στελλόμενοι ἄρχοντας ἢ κατὰ τινα χρεῖαν ἄλλην,
 χρήμασιν αὐτοὺς ἐδεξιοῦτο μεγάλοις, ὥς καὶ χαίρειν
 καὶ τεθηπέναι τοὺς ταῦτα λαμβάνοντας. ὁμέστιον C
 δέ ποτε τοῦτον τοῦ Ἀμερμουμνῆ ποιουμένου, τὸ ἐν
 τῶν χρυσῶν ἐκείνων χερνιβοξέστων εἶχεν ἐκεῖ, ὕδωρ
 10 αὐτῷ ἐπιχέων κατὰ χειρός· τοῦτο γοῦν ἀμελῶς κεί-
 μενον, οὕτω γὰρ ποιῆσαι τοῖς αὐτοῦ θεράπουσιν
 ἐνετείλατο, ἵν' ἀπόληται, παρὰ του ἐκλάπη. ὥς δὲ
 ζητούμενον οὐκ ἦν, οἱ βάρβαροι θροῦν ἤγειραν, καὶ
 τὸ πολύτιμον ἐκείνου καὶ τὸ κάλλος θαυμάζοντες. ὁ
 15 δὲ μὴ μέλειν αὐτῷ περὶ τοῦ ἀπολομένου εἰπὼν τοῖς
 μὲν βαρβάροις ἐκπληξιν ἐνεποίησε, τοιούτου χρήμα-
 τος καὶ ἀφροντιστοῦντα ὁρῶσιν αὐτόν, τοῖς δ' ἑαν-
 τοῦ θεράπουσι τὸ ἕτερον ἐνεγκεῖν προετρέπετο, ὃ
 κομισθὲν εἰς πλέον θάμβος τοὺς βαρβάρους ἐνήκεν. D
 0 ἀντιφιλοτιμούμενος δὲ καὶ ὁ τῶν Ἀγαρηνῶν ἀρχη-
 γὸς πολλοῖς τὸν Ἰωάννην ἐδεξιοῦτο δωρήμασι, καὶ
 ἐπὶ πᾶσιν αὐτῷ αἰχμαλώτους παρέσχετο ἑκατόν, ἀμ-
 φιάσας αὐτοὺς λαμπροτέροις ἐσθήμασιν. ἐπανελθὼν
 οὖν ἐκείθεν ὁ Ἰωάννης καὶ τῷ βασιλεὶ τὰ ἐκεῖ διη- W III118
 γούμενος καὶ τῶν ἀρχικῶν οἰκιῶν σχήματά τε καὶ
 ποικιλίαν, εἰς ἔρωτα κεκίνηκε τοιαῦτα δομήσασθαι.
 καὶ μέντοι ἐπέταξεν ἐν τῷ Βρύαντι δειμάσθαι οἱ
 ἀνάκτορα τοῖς ἐν Συρίᾳ ἐοικότα ἐν ἅπασιν· καὶ ὅς
 ἐπιστατῶν τοῖς τούτων δομήτορσι, καὶ σχήματα δι-
 δάσκων καὶ μέτρα εὗρους τε καὶ μήκους καὶ ὕψους, PII146
 ταχὺ τὰς οἰκοδομὰς ἐξέπερανεν. A

Οὗτος ὁ βασιλεὺς καὶ τὰ πάραλα τείχη τῆς πό- 27

λεως πεπονηκότα τότε καὶ ἐκ τῆς τοῦ χρόνου παραρ-
 ροῆς καὶ ἐκ τινων συμπτωμάτων ἐτέρων ἀνεκαίνισε
 μεγαλοπρεπῶς, εἰς ὕψος πλέον ἢ πρότερον ἦσαν
 ἐπάρας αὐτά, καὶ ξενῶνα μέγιστον εἰς ὄνομα οἰκεῖον
 ἀνήγειρεν, ἐν τόπῳ οὐ πρότερον ἦν ἐταίρουσών γο- 5
 ναικῶν καταγώγιον. ἦν δὲ καὶ περὶ τὰ ἀφροδίσια
 ἐγκρατής, ὥς ἅπαξ ποτὲ ἔρωτι παιδίσκης ἀλῶναι
 ἵπηρετουμένης τῇ βασιλίδι, τὴν ὦραν διαπρεποῦς.
 τῆς Θεοδώρας δὲ διὰ τοῦτο ἀλγούσης, ἐπόμνυσθαι
 φασιν ἐκεῖνον μὴ ἄλλοτε μὴδ' ἐτέρας πείραν λαβεῖν 10
 Β γυναικός, καὶ ἐπὶ τῷ ὀλισθήματι δάκνεσθαι καὶ συγ-
 γνώμην ἐξ ἐκείνης αἰτεῖν. ἀλλὰ ταῦτα ἢ περὶ τὰς
 σεπτὰς εἰκόνας αὐτοῦ μανία εἰς οὐδὲν ἐποίει λογί-
 ξεσθαι. ἐλύττα γὰρ ἄντικρυς καὶ πλέον ἐμεμήναι
 τῶν προῦ αὐτοῦ, καὶ ὁμότερος τῶν τιμητῶν τῶν 15
 ἱερῶν ἐκτυπωμάτων ἦν κολαστής, ἀλλὰ μὴν καὶ τῶν
 γραφαῖς τυπούντων αὐτά. ὅθεν καὶ τινα μοναχὸν
 Λάζαρον, περιβόητον ὄντα τηνικαῦτα περὶ τὴν γρα-
 φικὴν, ἀπηνῶς αἰκισάμενος καθείρξεν εἰς δεσμοτή-
 ριον· ὥς δ' ἐκ τῶν πληγῶν ἐκεῖνος φαῖσας αὐτίς 20
 τὰς χεῖρας ἀγίων εἰκόνων ἐδίδον γραφαῖς, πέταλα
 ὁ τύραννος ἐκέλευσεν ἐκπυρωθέντα σιδήρεα τοῖς
 C τοῦ Λαζάρου ἐπιτεθῆναι καρποῖς, ἵνα μὴ τοὺς πό-
 νους τῶν καρπῶν αὐτοῦ οἱ εὐσεβοῦντες ἔχοιεν
 προσκυνεῖν. ὁ μὲν οὖν ὑπέστη ταύτην ὑπὲρ τῶν 25
 σεβαστῶν εἰκόνων τὴν κόλασιν, ἐψεύσθη δὲ τῶν ἐλ-
 πίδων ὁ τύραννος. λέγεται γὰρ μετὰ τὴν κόλα-
 σιν τῆς εἰρκτῆς ἐκβληθεὶς ὁ ὁμολογητῆς ἐκεῖνος,
 ἔτι τὰς πληγὰς φέρων ἐν ταῖς χερσί, τῆς θείας χά-
 ριτος συνεφαπτομένης αὐτῷ εἰκόνας διαχαράξαι 30
 σεπτὰς, μετὰ δὲ τὴν τοῦ τυράννου κατάλυσιν τὸ ἐν
 τῇ Χαλκῇ τοῦ σωτῆρος ἐκτύπωμα γράψαι, καὶ οἶον

ἄρτι ὁράται, ἀναστηλῶσαι αὐτό, τῆς πρῶν οὔσης
 θείας εἰκόνης ἐκεῖ πάλαι ἀποξεσθείσης. οὗτος καὶ
 τοὺς ἀνταδέλφους ἄμφω καὶ ὁμολογητὰς τὸν Θεο-
 φάνη καὶ τὸν Θεόδωρον, ἐλέγξαντας τὴν ἐκείνου D
 5 δυσσέβειαν, ἐκ χρήσεων προφητικῶν τε καὶ γραφί-
 κων, πρῶτον μὲν σφοδρῶς κατηκρίσατο, εἶτα καὶ τὰς
 ὄψεις αὐτῶν κατέστιξε, καὶ ταῖς στιγμαῖς μέλαν
 ἐπέχεε, γράμματα δ' ἐτύπουν τὰ στίγματα· τὰ δ'
 ἦσαν ἱαμβοὶ οὗτοι·

0 πάντων ποθούντων προστρέχειν πρὸς τὴν πόλιν,
 ὅπου πάναγνοι τοῦ Θεοῦ λόγου πόδες
 ἔστησαν εἰς σύστασιν τῆς οἰκουμένης
 ὥφθησαν οὗτοι τῷ σεβασμῷ τόπῳ
 σκευὴ πονηρὰ δεισιδαίμονος πλάνης
 1 ἐκείσε πολλὰ λοιπὸν ἐξ ἀπιστίας
 πράξαντες αἰσχρὰ θανάτῳ δυσσεβοφρόνως.
 ἐκείθεν ἠλάθησαν ὡς ἀποστάται,
 πρὸς τὴν πόλιν δὲ τοῦ κράτους πεφευγότες
 οὐκ ἐξαφῆκαν τὰς ἀθέσμους μαυρίας
 ὅθεν γραφέντες ὡς κακοῦργοι τὴν θείαν
 κατακρίνονται καὶ διώκονται πάλιν.

PH147
A

πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ὁ διώκτης οὗτος ἀνέδειξεν
 ὁμολογητὰς καὶ τέλει μαρτυρικῶ παραδέδωκεν, οὓς
 ἀπαριθμεῖν ἑτέρας ἂν εἴη πραγματείας καὶ ἄλλου
 καιροῦ. ἐφιλοτιμεῖτο δὲ καὶ μελεθεῖν· λέγονται μὲν W III 119
 οὖν καὶ ἕτερα ἐκείνου ποιήματα, πρὸς τοῖς ἄλλοις
 δὲ καὶ τὸ κατὰ βασιφόρον ἑορτὴν ἀδόμενον στιχερὸν
 τὸ "ἐξέλθετε, ἔθνη, ἐξέλθετε καὶ λαοί." πέντε δὲ θυ- B
 νατέρων πατὴρ γεγονὼς παιδὸς ἔτι οὐκ ἔτυχεν ἄρ-
 ρενος· τῶν δὲ θυγατέρων ὑπερηγάπα τὴν νεωτέραν
 Μαρίαν ὀνομασμένην, ἐφ' ἣ καὶ κηδεστὴν ἐποιήσα-
 το Ἀλέξιον τὸν λεγόμενον Μωσηλέ, ἄνδρα ἐξ Ἀρμε-

νίων τοῦ γένους τῶν Κρινιτῶν, ἐν ἀκμῇ τῆς ἡλικίας
 καὶ τὴν ὄψιν χαρίτων μεστόν, ὃν πρότερον μὲν ἄλ-
 λους ἐτίμησεν ἀξιώμασιν, εἶτα ἀνείπε καὶ Καίσαρα.
 συνάψας δ' ἐκείνον τῇ θυγατρὶ καὶ οὕτω τιμῆσας
 σὺν στρατεύμασι πρὸς Λογγιβαρδίαν ἐξέπεμψεν. οὐ- 5
 τω δὲ ὑψωθεὶς οὐκ ἔμελλε τὸν φθόνον φυγεῖν. διε-
 βέβλητο γοῦν πρὸς τῶν βασκαίνοντων ὡς τῆς βασι-
 C λείας ἐρῶν· οὐκ ἔδρα δὲ κατὰ τοῦ Καίσαρος ἡ δια-
 βολή, ἕως ἣ τοῦ βασιλέως θυγάτηρ τοῖς ζῶσιν ἠρόθ-
 μητο. ἐπεὶ δ' υἱὸς ὁ Μιχαὴλ ἐτέχθη τῷ βασιλεῖ, καὶ 10
 ἡ τοῦ Καίσαρος ἐτεθνήκει εὐνέτειρα, ἐκεῖνος εὐθύς
 μετετάξατο, καὶ κείρεται μὲν τὴν τρίχα ἐκὼν, ἀμ-
 φιέννυται δὲ τριβώνιον καὶ τοῖς μονάζουσι κατατάτ-
 τεται, καὶ τὸ τοῦ Ἀνθεμίου λεγόμενον ἐδείματο
 ἀσκητήριον, ἐν ᾧ διάγων τὸν βίον κατέλυσε καὶ 15
 ἐτάφη ἐκεῖ. τῶν δὲ Ἀράβων ταῖς Ῥωμαϊκαῖς ἐπελ-
 θόντων χώραις ὁ Θεόφιλος ἐξεστράτευσε κατ' αὐτῶν,
 ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τὸν Θεόφοβον καὶ τὸν Μανουήλ.
 τῷ δ' ἦσθην ἄνδρε καὶ γενναίῳ καὶ ἀγαθῷ τὰ πο-
 D λεμικά, ὧν ὁ μὲν Μανουήλ δῆλος ἄπασιν ἦν καὶ τοῖς 20
 ἐναντιοῖς αὐτοῖς πολλάκις τε στρατηγήσας καὶ ἀρι-
 στεύσας καὶ πρωτοστράτωρ τοῦ βασιλέως Μιχαὴλ
 τοῦ Ῥαγγαβὲ γεγονώς. ὁ δὲ Θεόφοβος γένους μὲν
 κατήγετο Περσικοῦ, ἐτράφη δ' ἐν τῇ βασιλίδι τῶν
 πόλεων καὶ παρ' αὐτῇ διήγεν, ἀφανὴς ὢν καὶ μηδὲ 25
 γνωσκόμενος. λέγεται δὲ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἐκ τῆς
 παρὰ Πέρσαις βασιλικῆς ἐκφυῖναι φυλῆς. ἐκλελοι-
 πόντων δὲ τοῖς Πέρσαις τῶν ἐκ τοῦ βασιλείου γένους,
 μαθεῖν αὐτοὺς ὡς ἔστι παρὰ Ῥωμαίοις ἀνὴρ ἐκ γέ-
 νους ἑλκων βασιλικοῦ τὴν σειράν, καὶ ἀφικέσθαι 30
 ζήτησιν ποιουμένους αὐτοῦ. ὡς δ' εὐρέθη ζητούμε-
 νος, γέγονεν ἐντεῦθεν γνωστός καὶ τῷ βασιλεῖ καὶ

εἰς μέγα τύχης ἀνήχθη, πατρίκιος τιμηθεὶς καὶ τῇ
 τοῦ βασιλέως συνοικισθεὶς ἀδελφῇ. τούτοις οὖν τοῖς^{PIII148}
 εἰρημένοις ἀμφοῖν ἀνδράσι πεποιδῶς ὁ Θεόφιλος^A
 ἀντεπῆλθε τοῖς ἐναντίοις. ὥς οὖν ἀλλήλων ἄγχιστα
 5 ἐπῆξαντο τοὺς χάρακας τὰ στρατεύματα, ὁ τῶν Σα-
 ρακηνῶν ἀρχηγὸς Ἰμβραήλ, ἓνα τῶν ὑπ' αὐτὸν
 στρατηγῶν μετὰ λαοῦ μυριάδων ὀκτὼ εἰς ἀντιπαρά-
 ταξιν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στρατεύματος καταλελοιπώς,
 αὐτὸς μετὰ τῶν ἄλλων ἀνεχώρησεν, ἣ δειλαινόμενος
 10 ἢ ἀλαζονευόμενος. συμβαλόντων δὲ τῶν στρατευμά-
 των, πολλοὶ μὲν ἐκατέρωθεν ἐπιπτον, τέλος δὲ πρὸς
 ὑπαγωγὴν ἐκλίθησαν αἱ σχολαί, καὶ κἂν ἦλω καὶ ὁ
 βασιλεὺς αὐτός, εἰ μὴ Θεόφοβος μετὰ τοῦ περὶ αὐ-
 τὸν στρατεύματος Περσικοῦ καὶ χειρὶ ἐβοήθησε καὶ
 5 στρατηγήμασι τοὺς τῆς Ἄγαρ κατεσοφίσατο. τότε B
 μὲν οὖν ἐπανέξευξεν εἰς τὴν Κωνσταντίνου ὁ βα-
 σιλεὺς.

Τῷ δ' ἐφεξῆς αὐτίς ἔτει στρατεύει, καὶ συμμί- 28
 ξας τοῖς ἐκ τῆς Ἄγαρ ἐπικρατέστερος γίνεται, καὶ
 1 πολὺ μὲν πλῆθος αὐτῶν πέπτωκε, πλείους δ' ἐάλω-
 σαν δοριάλωτοι, ἐν οἷς ἦν καὶ τις ἀνὴρ τῷ τῶν σχο-
 λῶν δομεστικῷ γνώριμος καὶ μαρτυρούμενος ὑπ'
 αὐτοῦ ὥς καὶ τὴν χεῖρα γενναῖος καὶ περιδέξιος καὶ
 εὐφυνῶς ἱππαζόμενος καὶ δύο μεταχειριζόμενος δό-
 ρατα. θριάμβου τοίνυν ἐπὶ τῇ νίκῃ καταγομένου ἐν W III 120
 ἱππηλασίας ἀγωνί, τὸν ἐπαινούμενον ἐκεῖνον Ἄγα- C
 ρηνὸν ἱππάσασθαι καὶ τὰ δύο μεταχειρίσασθαι δό-
 ρατα ἐκέλευσεν ὁ κρατῶν. καὶ ὃς ἐπεδείκνυτο κατὰ
 τὸ κέλευσμα τοῖς ὀρῶσι τὸ ἀμφοτεροδέξιον. καὶ ὁ
 βασιλεὺς τοῦτον ἐπῆνει τε καὶ ἐθαύμασεν. ὁ γοῦν
 Κρατερός Θεόδωρος, ὃς μετ' ὀλίγον τῷ μαρτυρικῷ
 κατεκοσμήθη στεφάνῳ, τῶν τεσσαράκοντα δύο μαρ-

τύρων εἰς ὧν, παρεστὼς τότε τῷ Θεοφίλῳ ἐχλεύαζε
 τὸν Ἀγαρηνόν. ὁφγῆς δ' ἐπὶ τῇ χλεύῃ πλησθεὶς ὁ
 κρατῶν "σὺ δ'" ἔφη "ὦ θηλυδρία, ἐκτομίας γὰρ ὁ
 Κρατερός ἐτόγγχανεν ὧν, ἐνδείξῃ τοιοῦτόν τι;" καὶ
 ὁ Κρατερός "δύο μὲν" ἔφη "δόρατα στρέφειν οὐκ 5
 D ἤσκησα, ὅτι μὴδὲ δεῖ τῇ μάχῃ παιγνίων, ἀλλὰ σπον-
 δῆς, ἐν δὲ μεταχειριζόμενος, σὺν θεῷ δ' εἰρήσθω,
 τοῦτον καταβαλῶ." ἐκμανεὶς δ' ἐπὶ τῷ λόγῳ ὁ βα-
 σιλεὺς καὶ ὁμόσας καθ' ἑαυτοῦ "ἢ μὴν" ἔφη "τε-
 θνήξῃ, εἰ μὴ αὐτίκα τοῦτον καταβαλεῖς." ὁ δὲ μὴ 10
 ὑπερθέμενος καὶ συνεμαχέσατο τῷ Ἀγαρηνῷ καὶ τοῦ
 ἵππου κατέβαλε. πάλιν οὖν τῷ βασιλεῖ στρατεία κα-
 τὰ τῶν Ἀγαρηνῶν, καὶ πάλιν μάχῃ, καὶ τὸ τῆς μά-
 χης τέλος τοῖς Ῥωμαίοις οὐκ ἀγαθόν. μικροῦ γὰρ
 ἀπήχθη ἄν καὶ ὁ βασιλεὺς δοριάλωτος παρὰ τῶν 15
 Ἰσμαηλιτῶν κυκλωθεὶς. ὥς δ' ἔγνω τοῦτο ὁ Μα-
 νουήλ, ἐμβοησάμενος τοὺς περὶ αὐτὸν μέσον εἰσ-
 ελαίνει τῶν πολεμίων, καὶ τῷ βασιλεῖ φησὶν "ἀκο-
 λούθει μοι". ἵστατο γὰρ ἐκ δειλίας ἀπεγνωκώς. ὁ δὲ
 PII149 τὴν δειλίαν ἐπιχρῶννύς, μὴ βούλεσθαι φυγεῖν ἔφη 20
 A καταλιπὼν τὸν λαόν. ἐπεὶ δὲ πολλάκις ἐξελθεῖν τῆς
 μάχης παρακαλούμενος, ὥσπερ πεπεδημένος τῇ πτοίᾳ
 εἰστήκει, ὁ Μανουήλ τὸ ξίφος σπασάμενος "εἰ μὴ
 ἔποιό μοι" φησὶν, "αὐτίκα σε ἀνελῶ· κρεῖσσον γὰρ
 σε θανεῖν ἢ ληφθῆναι τοῖς ἐναντίοις αἰχμάλωτον καὶ 25
 τοιοῦτον αἶσχος τῇ πολιτείᾳ Ῥωμαίων περιποήσα-
 σθαι." ταύταις οὖν ταῖς τοῦ Μανουήλ ἀπειλαῖς μόλις
 τῆς ἐκ τοῦ φόβου νάρκης λυθεὶς καὶ ἀκολουθήσας
 αὐτῷ, διεσώθη· ὅθεν σωτήρα τὸν ἄνδρα ἐκάλει καὶ
 οἱ τὰ σῶστρα θαυσιλῶς ἀπετίγγουν. οὐκ εἰς μακρὰν 30
 δ' αἰ τῶν βασιλῶν γλῶσσαι τὴν γνώμην τοῦ βασι-
 B λέως κατὰ τοῦ Μανουήλ εἰς τὸναντίον ἐτρέψαντο.

διέβαλον γὰρ αὐτὸν ὡς τυραννίδι ἐπιχειροῦντα, καὶ ἤδη ταῖς διαβολαῖς ἐπέπειστο ὁ Θεόφιλος καὶ τὸν Μανουὴλ ἐκτυφλᾶσαι διανενόητο. γνούς δ' ἐκεῖνος τὸ μελετώμενον ἀπέδρα, καὶ ἄγχοῦ που γενόμενος τοῖς Ἀραρηνοῖς δηλοῖ τῷ αὐτῶν ἀρχηγῷ ὅστις ἐστί, καὶ ὡς εἰ λήφεται πίστεις μὴ βιασθῆναι τὴν οἰκείαν θρησκείαν ἐξομόσασθαι, προσελεύσεται οἱ. ὁ δὲ αὐτὴν πίστεις τε δίδωσι καὶ περιχαρῶς αὐτὸν ὑποδέχεται. καὶ ὁ Μανουὴλ ἐκεῖσε γενόμενος καὶ στρατεύμα πιστευθεὶς, πολλὰς ἀριστείας κατὰ Περσῶν εἰργάσατο καὶ μεγάλα τρόπαια ἔστησε, καὶ ἐφιλείτο παρὰ τῶν τῆς Ἀγαρ καὶ ἐθανμάζετο. ὁ δὲ Θεόφιλος καὶ ἐλυπεῖτο διὰ τὸν Μανουὴλ καὶ ἐφρόντιζεν ὅπως αὐτὸν ἐκεῖθεν μετακαλέσεται. πίστεις οὖν αὐτῷ καὶ δι' ὄρκου καὶ δι' ἐγγράφου χρυσοσημάντου μετὰ τινος μοναχοῦ στείλας ἐπανελθεῖν προετρέπετο. καὶ ὃς ἐπανῆλθε, τὸ δ' ὅπως διηγητέον· ἔστι γὰρ οὐκ ἄχαρι πρὸς διήγησιν. ἐντυχὼν τῷ τὰς πίστεις ἐκ βασιλέως αὐτῷ κομίζοντι μοναχῷ, καὶ συνθέμενος ὑποστρέψαι, πρόσεισι τῷ τῶν Ἰσμαηλιτῶν ἀρχηγῷ καὶ αἰτεῖται στρατεύμα οἱ δοθῆναι, ἵνα κατὰ τὴν Καππαδοκίαν γενόμενος ἀνταποδοῖη τοῖς εἰς τὸν βασιλέα κατειποῦσιν αὐτοῦ, ἐκεῖ γὰρ ἔλεγεν οἰκεῖν οὓς κατηγόρους αὐτοῦ, ἡξίου δὲ τὸν ἀρχηγὸν τὸν Ἀραρηνῶν καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ συνεκπέμψαι αὐτῷ, ἵνα σοι τοῦτον" λέγων "γυμνάσω πρὸς τὰ πολέμια.

δὲ πείθεται καὶ τὸν οἰκεῖον αὐτῷ συνεκπέμπει Δ
 λόν· ἐθάρρει γὰρ τῷ Μανουὴλ καὶ ἐπίστευε. κα-
 εἰνος ἀπῆει, καὶ ἤδη τοῖς Ῥωμαῖκοις ἐγγίσας ὁρίοις
 τοῦ ἄρχοντος τὸν ἐκ τῆς Ἀγαρ υἱὸν συμπαρλαβὼν W III 121
 ετ' ὀλίγων Σαρακηνῶν ἐξήει δῆθεν πρὸς κυνηγέ-
 ον, πολλῶν αὐτῷ θεραπεόντων συνεπομένων. ὡς

γοῦν ἐντὸς χώρας Ῥωμαίων ἐγένετο, τῷ υἱῷ τοῦ Ἰσμαηλίτου περιπλακεῖς, "σὺ μὲν" ἔφη "τέκνον, ὑπόστρεφε πρὸς τὰ σά, ἐγὼ δὲ πρὸς Ῥωμαίους πορεύσομαι." ἐπανελθὼν δ' εἰς τὴν μεγαλόπολιν, περιχαρῶς ἐδέχθη παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ μάγι- 5

ΠΙ150στρος αὐτίκα τετίμητο, καὶ ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσμα-
 Ατος τὸν τοῦ βασιλέως υἱὸν Μιχαὴλ ἐδέξατο, ὃν ὁ πατήρ καὶ διαδήματι ἔστρεψε καὶ βασιλέα Ῥωμαίων ἀνέπε. τοῦ πατριάρχου δὲ Ἀντωνίου τὴν ζωὴν καταστρέψαντος, ὃς ἔτη τῆς ἐκκλησίας ἐκράτησε δεκα- 10
 τρία, Ἰωάννης, ὃν ὁ λόγος ἤδη προεῖρηκε διδάσκαλον γενέσθαι τοῦ Θεοφίλου καὶ συναιρεσιώτην, προχειρίζεται πατριάρχης, ὃν καὶ Ἰάννην ἐκάλουν οἱ τότε, καὶ διὰ τὴν αἵρεσιν καὶ διὰ γοητείας· ἦν γὰρ αὐταῖς ἐντριβής. τὸν δὲ Ιερῶτατον Μεθόδιον, ὃς 15
 ὕστερον καὶ τὸν πατριαρχικὸν ἐκόσμησε θρόνον, Β μὴ πειθόμενον συνθέσθαι τῇ κακοδοξίᾳ αὐτοῦ, μετὰ μαστιγῆς πολλὰς καὶ τῶν σιαγόνων αὐτοῦ σύνθλασιν καὶ τῶν ὀδόντων ἐκρίζωσιν, εἰς τὴν Πάνορμον νῆ-
 σον, ἣ νῦν τοῦ Ἀντιγόνου καλεῖται, ὁ δυσσεβὴς καὶ ὑπερορίζει Θεόφιλος, καὶ ἐντὸς καθείργνυσι μνήματος μετὰ δύο ληστῶν· ὃν τοῦ ἐνὸς θανόντος, ὃσην ὁ ἄγιος ἐκ τῆς δυσώδους τοῦ τεθνεῶτος ἀποφορᾶς ὑπήνεγκε βίαν καὶ ἀηδίαν οὐκ ἂν τις λόγος ἱκανῶς διαγράψαιτο. ἐκεῖ τοίνυν ἐγκεκλεισμένου τοῦ αἰοδί- 20
 μου ἐκείνου πατρός, καὶ οἱ αὐτάδελφοι, ὃ τε Θεοφάνης καὶ ὁ Θεόδωρος, μετὰ τὴν τῶν προσώπων κατάστιξιν ὑπεροριζόμενοι καὶ κατὰ τὸν Κάρτα λιμένα
 C καταλύσαντες διὰ τινος ἀλιέως συνήθους τῷ Με-
 θοδίῳ ἐπιστέλλουσι ταῦτα, 20

τῷ ζῶντι νεκρῷ καὶ νεκρῷ ζωηφόρῳ,
 ναίνοντι τὴν γῆν καὶ πολοῦντι τὸν πόλον,

γραπτοὶ γράφουσι δέσμιοι τῷ δεσμῷ.
οἷς πάλιν διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀλιέως ὁ ὄσιος ἀνταπέ-
στειλε,

τοὺς ταῖς βίβλοισιν οὐρανοῦ κλησιγράφους
5 καὶ πρὸς μέτωπα σφωρόνως ἐστιγμένους
προσεῖπεν ὁ ζῳδαπτος ὡς συνδεσμίους.
ἔβδομον δ' ἔτος διανύσας ἐν τῷ τάφῳ ὁ ἅγιος, εἴτα
ἐκβληθεὶς ἐκεῖθεν, ἐν τοῖς ἀνακτόροις κατεκέκλειστο, D
μηδενὸς αὐτὸν ὁρῶντος ἢ μόνου τοῦ ὑπηρετοῦντος
αὐτῷ καὶ τοῦ βασιλέως. φιλοπονῶν γὰρ ὁ Θεόφιλος
καὶ ἀναγινώσκων ἡρώτα τὸν ἱερὸν Μεθόδιον περὶ
ὧν ἀμφιβάλλον ἦν· διὸ καὶ ἐν ταῖς ἀποδημίαις αἰεὶ
συνόντα εἶχεν αὐτόν.

Ἔαρος δ' ἐπιστάντος κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν ὁ βα- 29
σιλεὺς καὶ πάλιν ἤρε τὰ ὄπλα, καὶ πολλὰ τῆς Συρίας
ἐξεπόρθησε καὶ πόλεων ἐκράτησε, καὶ αὐτῆς τῆς
Σωξοπέτρας, ἣ πατρὶς ἐτύγγανε τοῦ Ἀμερμουμνῆ,
καὶ ταῦτα πολλὰ δεομένου ἐκείνου φείσασθαι τῆς P1151
πατρίδος αὐτοῦ. ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς ἀνέξεν εὖ- A
τυχῶς. ὁ Θεόφοβος δὲ καταλειφθεὶς, ὥστε τὰ τῶν
τρατευμάτων οἰκονομήσασθαι, ἐπεὶ τὸ τῶν Περσῶν
ἰστέργησε σιτηρέσιον, στράτευμα γὰρ ἦν τῷ βασιλεῖ
Περσικόν, περιαλγησάντων διὰ τοῦτο τῶν Περσῶν,
ἰασιλεὺς παρ' αὐτῶν ἀνεργήθη καὶ ἄκων, μᾶλλον
ἐ καὶ παρακαλῶν αὐτοὺς μεθεῖναι τῆς ἀπονοίας,
ἢ καὶ ἑαυτοὺς καὶ ἑαυτὸν ἐσχάτοις κακοῖς περιβά-
ωσιν· ἀλλ' οὐκ ἔπειθε. στέλλει γοῦν πρὸς τὸν βα-
σιλέα, τοῦτο τοὺς Πέρσας ἀποκρυψάμενος, γνωρίζων
ὃ γεγονὸς καὶ μηδέν τι κατ' αὐτοῦ ὑποπτεύειν πη-
ροφῶν. καὶ ἐπανελθὼν πρόσεισι τῷ βασιλεῖ, αὖ- W III122
ὅς μὲν ἀποδεχθεὶς εὐμενέστατα καὶ τὴν προτέραν
ῥετηρίαν ἀπειληφώς. καὶ οἱ Πέρσαι δὲ συγγνώμης B

πάντες ἤξιωντο καὶ οὐδέν τι αὐτοῖς ἐπήνεκτο ἕτερον
 ἢ ὅτι οὐχ ὁμοῦ πάντες εἶναι εἰάθησαν, ἀλλ' ἐς μυ-
 ριάδας συναγόμενοι τρεῖς διηρέθησαν, καὶ ἐκάστῳ
 θέματι χιλιάδες δύο ἀπενεμήθησαν, ὥστε τοῖς τῶν
 θεμάτων στρατηγοῖς καὶ ὑποκεισθαι καὶ πείθεσθαι. 5
 τὰ μὲν οὖν περὶ τοὺς Πέρσας καὶ τὸν Θεόφοβον
 ἦσαν ἐν τούτοις. τοῦ δὲ Ἀμερμουμνῆ τοσοῦτον κα-
 θήψατο ἢ τῆς αὐτοῦ πατρὶδος ἐκπόρθησις ὥς μὴ
 ἀνεκτὴν εἶναι αὐτῷ τὴν ζωὴν, εἰ μὴ ἀμύνοιτο δι'
 αὐτὴν τὸν Θεόφιλον. μαθὼν οὖν πατρὶδα εἶναι αὐ- 10
 τοῦ τὸ Ἀμόριον, ἐπ' αὐτὸ στρατεύσασθαι ἔγνωκε.
 C καὶ ὁ βασιλεὺς τοῦτο γνούς, αὐτὸ κατωχύρωσεν
 ἄλλως τε καὶ στρατευμάτων ἀποστολῇ, ὧν ἦρχον
 Θεόδωρος ὁ Κράτερος, οὗ πρὸ μικροῦ ἡ ἱστορία
 ἐμνήσθη, καὶ οἱ λοιποί, οἳ καὶ τὸν τοῦ μαρτυρίου 15
 δρόμον ἐξήνυσαν παρὰ τοῖς Ἀγαρηνοῖς, τεσσαράκον-
 τα καὶ δύο πάντες τυγχάνοντες. ἐξῆλθε δὲ καὶ ὁ
 βασιλεὺς ὑπαντιάσων τοῖς ἐκ τῆς Ἄγαρ, καὶ ὁ μὲν
 τῷ τοῦ Ἀμερμουμνῆ υἱῷ συμβαλὼν μετὰ στρατιᾶς
 ἀξιωμαχοῦ ἦκοντι τρέπεται. νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης 20
 ὁ Μανουὴλ τὰς φυλακὰς τοῦ στρατοπέδου περιεὼν,
 ἤκουσέ τινον τῶν Περσῶν περὶ προδοσίας τοῖς
 Ἀγαρηνοῖς διαλεγομένων, συνίει γὰρ τὴν τούτων
 διάλεκτον, καὶ τοῦτο τῷ βασιλεῖ ἀπηγγέλλει, καὶ
 D πέπεικεν ἐξαναστῆναι τοῦ στρατοπέδου κατὰ τὸ 25
 περίορθρον. καὶ ὁ μὲν ἀπῆει ὅλον ἐνδοὺς τῷ ἱππῳ
 τὸν χαλινόν. ὁ δ' Ἀμερμουμνῆς ἐξ ἐκείνου ἀμερίμ-
 νως τῇ τοῦ Ἀμορίου ἐπικεχειρήκει πολιορκίᾳ, καὶ
 ἐνδεδεχέστατα τὰς προσβολὰς τῇ πόλει πεποίητο.
 ἦνευ δ' οὐδέν, τῶν ἐνδον εὐρώστως ἀνταγωνιζομέ- 30
 νων, ὥστε καὶ ἀπελπίσαι τὴν ταύτης ἄλωσιν τοὺς
 Ἀγαρηνοὺς, καὶ ἀπηλλάγησαν ἄν καὶ ἡ πόλις οὐκ

ἰν ἐπεπόρθητο, εἰ μή τις τῶν ἔνδον δι' ἔριν τινα
 χμανεῖς προδότης ταύτης ἐγένετο, ᾧ Βοιδίτζης ἦν
 ὁ ἐπάνυμον. ἀλόντος δὲ τοῦ ἄστεος, ὅσος οὖν
 νηρέθη λαὸς οὐκ ἔστιν εἰπεῖν. γυναῖκες δὲ καὶ
 αἰδὲς καὶ μειρακίσκοι εἰς πολλὰς χιλιάδας συναριθ-
 ούμενοι ἀπήχθησαν δοριάλωτοι καὶ οἱ τῶν ἐκεῖ
 στρατηγούντων ἔξοχοι, Κάλλιστός τε καὶ Κωνσταν-
 τνος καὶ ὁ Κρατερός Θεόδωρος οἱ πατρίκιοι, καὶ ^{PH152}
 ἄλλοι πολλοὶ τῶν ἐν στρατηγίαις διαπρεπόντων καὶ ^A
 ἐριφάνων ἐξ ἀξιωμαίων τιμῆς. ταῦτα μαθὼν ὁ
 εὐφίλος, ἐν γὰρ τῷ Δορυλαίῳ διῆγε, πρέσβεις πρὸς
 ἰν τῶν Ἰσμαηλιτῶν ἐκπέπομφεν ἀρχηγόν, ἀποδο-
 ῆναι αὐτῷ τοὺς ἐπιφανεῖς τῶν ἀλόντων αὐτῶν καὶ
 ὅς αὐτῷ κατὰ γένος προσήκοντας κεντηναρίων πρὸς
 ἑταρσιν εἴκοσιν. ὁ δὲ τοὺς πρέσβεις ἰταμῶς ἀπε-
 ῖμψατο, "ἀνόητος ἂν εἴην" εἰπὼν, "εἰ περὶ χιλιά-
 ν τῆς ἐν τῇ στρατείᾳ δαπάνης κεντηνάρια γεγο-
 νίας αὐτὸς τοσαῦτα λαβὼν ἀποδοίην τοὺς αἰχμα-
 ῖτους." ὥς δ' ἐπανῆλθον οἱ πρέσβεις ἄπρακτοι,
 ὥς ἡ συμφορὰ καθίκετο τῆς τοῦ Θεοφίλου ψυχῆς
 μηδὲν αὐτῷ πρὸς ταύτην εὐρίσκεσθαι παρηγόρη- ^B
 , ἀλλὰ καὶ τροφῆς ἀποσχέσθαι καὶ μή τι πόμα
 οσίεσθαι ἢ μόνον ὕδωρ ψυχρότατον καὶ οἶον τὸ
 χίονος· τούτῳ δὲ χρώμενος συνεχῶς ἐπέπληκτο τὰ
 ὅς καὶ οἱ ὄνυσεντερίας νόσος ἐνέσκηψε. καταλα-
 ν δὲ τὰ βασίλεια, καὶ ἤδη γνοὺς ἑαυτῷ τὴν σω-
 ρίαν ἀνέλπιστον, μετακαλεῖται τὴν σύγκλητον, καὶ
 οὐ πίστιν εἰς τὴν σύγκλητον καὶ τὸν παῖδα ἐνδεί-
 θαι καὶ διατηρῆσαι σφίσι τὴν ἀρχὴν τὴν βασι-
 ν· οἱ δὲ κατετίθεντο. τούτων δὲ γεγνονότων οὖ-
 , ὁ βασιλεὺς, καὶ πρῶην ἐξ ὅτουπερ ἀνερωρήθη
 ἰὰ τῶν Περσῶν βασιλεὺς ὁ Θεόφοβος, ὑποπτον

αὐτὸν ἡγούμενος, ἔθετο μᾶλλον τῇ ὑπονοίᾳ καὶ διὰ
 C τὴν προδοσίαν, ἣν ἐμελέτων οἱ Πέρσαι ποιήσασθαι,
 W III 123 ὥς ἤδη μοι γέγραπται, τῶν ἐνδιαβαλόντων τὸν ἄν-
 δρα, ὑποθήκαις ἐκείνου ταῦτα τοὺς Πέρσας δρᾶν
 ἰσχυριζομένων. ὥς ἤδη τῇ νόσῳ τὸ σῶμα τοῦ 5
 αὐτοκράτορος δεδαπάνητο καὶ ἐξέλιπεν ἡ ἰσχύς,
 δείσας μὴ αὐτοῦ θανόντος ἐπὶ θοῦτο τυραννίδι, κα-
 θείργνυσιν αὐτὸν περὶ τὰ βασίλεια, καὶ ἐπεὶ τὴν
 ζωὴν ἑαυτοῦ ἐκ λεπτοῦ μίτου ἡρτῆσθαι διέγνωκε
 καὶ ἄρτι ἐκλείπειν, ἀναιρεθῆναι κεκέλευκε τὸν Θεό- 10
 φοβον καὶ κομισθῆναι οἱ τὴν αὐτοῦ κεφαλὴν· ἥς
 κομισθείσης ἐπιθεῖναι λόγος αὐτῇ τὴν χεῖρα τὸν
 βασιλέα καὶ ἀψάμενον τῶν ταύτης τριχῶν ἐπειπεῖν,
 “ὥς ἀπὸ τοῦδε οὐτ’ ἐγὼ Θεόφιλος οὔτε σὺ Θεόφο-
 D βος.” καὶ ἐπὶ τούτοις ἐξηρεύξατο τὴν ψυχὴν, βασι- 15
 λεύσας ἐνιαυτοὺς δυοκαίδεκα ἐπὶ μῆσιν τρισί, πολλὰ
 τὴν σύμβιον καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ Κανικλείου Θεόκτιστον
 παραδυναστεύοντα τότε ἀξιώσας μὴ παραχωρῆσαι
 τὰς σεπτὰς ἀναστηλωθῆναι εἰκόνας, μηδὲ τὸν πα-
 τριάρχην Ἰωάννην τῆς ἐκκλησίας διωχθῆναι.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΖΩΝΑΡΑ
ΕΠΙΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΩΝ.

IOANNIS ZONARAE
EPITOME HISTORIARUM.

CUM

CAROLI DUCANGII SUIQUE
ANNOTATIONIBUS

EDIDIT

LUDOVICUS DINDORFIUS.

VOL. IV.

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.
MDCCCLXXI.

LIPSIÆ: TYPIS B. G. TEUBNERI.

PRAEFATIO.

Quo expeditior in prioribus duodecim libris fontium unde epitomen suam conflavit Zonaras indagatio est et comparatio, quum et supersint scriptores quos sequitur et eosdem ipse interdum nominet, eo minus idem fieri potest in sex postremis. Nusquam enim eiusmodi exhibuit chronographorum qui res illis expositas persequuti essent recensum qualem Georgius Cedrenus et Ioannes Scylitzes Synopsis uterque suae initio, sed Dionem, Eusebium, Procopium semel iterumque memorans ceterorum nomina non prodit, et si prodidisset, nihil fere hoc profuisset, quum omnia sua ex perditis fere hodie duxerit historicis, quos et ipsos raro nominat, ut Malchum, Psellum, Theodorum, Thracesium, quem esse Ioannem Thracesium intelligitur ex Cedreno p. 2, A, ubi memoratur ὁ πρωτοβεστιάριος Ἰωάννης ὁ Θρακῆσιος τὸ ἐπώνυμον. Itaque quum per libros priores duodecim in imis paginarum marginibus indicati sint historici quos excerpsit, nihil tale fieri potuit in sex postremis, nec quicquam superest ei qui res ab eo narratas accuratius velit excutere quam ut ceterorum qui easdem exposuerunt chronographorum instituat comparationem. Quod quum pro se quisque sua sponte sit facturus qui uni Zonarae nolit fidem habere, iam Ducangius intellexit inutilem esse singulorum verborum comparisonem, quae modo eadem sunt apud utrosque modo longe diversa, nisi quatenus partim librorum vitia ita coarguuntur partim ipsorum peccata compilatorum, quorum alter altero saepe magis depravat

quem sequitur scriptorem. Veluti quum Theophanes Chronogr. p. 5, C scribit: Ἀλλὰ καὶ Κράσσος ἀντήρε καὶ Βρεττανίαν κατέσχε, καὶ οἱ πέντε Γεντιανοὶ τὴν Ἀφρικὴν καὶ Ἀχιλλεὺς τὴν Αἴγυπτον· et D: Ἄρτι μὲν γὰρ ἐπικλύσαντες οἱ Ἀλανοὶ τῷ Κωνσταντίου στρατῷ ἄχρῃ καὶ εἰς τὰ τεῖχη κατεδίωξαν. αὐτὸς δὲ ἠκολούθει τελευταῖος φεύγοντι τῷ στρατῷ. ἐπειδὴ δὲ κεκλεισμένων τῶν πυλῶν οὐδὲ ἕσω τοῦ τεύχους ἠδυνήθη εἰσελθεῖν, χεῖρας ἐξέτειναν οἱ πολέμοι πρὸς τὸ συλλαβεῖν αὐτόν, σχοινοῖς δὲ καθέντες ἀπὸ τοῦ τεύχους ἀνείλκυσαν αὐτόν. ἕσω δὲ γενόμενος, καὶ τὸν στρατὸν παραθαρσύνας, ἐπεξελθὼν τοῖς Ἀλανοῖς νίκην ἔσχε λαμπράν, ὥστε ἐξακισχιλίους πεσεῖν, eandem historiam ita narrat Zonaras vol. 1, p. 641, A: Κράσον δὲ Βρεττανίαν κατεσηκότα ἐπὶ ἐνιαυτοὺς τρεῖς ὁ ἑπαρχος ἀνέλεν Ἀσκληπιόδοτος· καὶ πέντε τινῶν Γεντιανῶν τὴν Ἀφρικὴν κατασχόντων ὁ Ἐρκούλιος τούτους κατηγωνίσατο. ὁ δὲ γε Καῖσαρ Κώνστας ἐν ταῖς Γαλλίαις πρὸς Ἀλαμαννοὺς μαχόμενος τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἦττητο καὶ νενίκηκε. πρότερον μὲν γὰρ τῶν Ἀλαμαννῶν τῇ αὐτοῦ στρατιᾷ μετὰ θύμης ἐφορησάντων σφοδρὰς, εἰς φυγὴν ἐτράπησαν ἅπαντες. οἷς· καὶ αὐτὸς ὁ Κώνστας συναποδιδράσκων ἑάλω ἂν παρὰ βραχύ. ὁπλῶν γὰρ ἐρχόμενος κεκλεισμένας εὗρε τὰς πύλας τῆς πόλεως· οἱ δὲ διώκοντες ἐγγίζοντες ἤδη ἔτοιμοι ἦσαν ἐκείνον συλληψέσθαι, καὶ καὶν ἀπήχθη δέσμιος, εἰ μὴ σχολόνους ἐκ τοῦ τεύχους ἄνωθεν καθιμήσαντες ταύταις αὐτὸν ἀνιμήσαντο. οὕτω δὲ περιωθεὶς καὶ τῆς πόλεως ἐντὸς γεγωναῶς, καὶ τὴν στρατιὰν ἀθροίσας αὐτίκα καὶ λόγοις αὐτὴν παρακλητικοῖς εἰς ἀλκὴν διεγείρας καὶ θάρσος οἷον ἐμπνεύσας αὐτῇ, ἔξιειν εὐθύς καὶ συμμύξας τοῖς πολεμίοις νικᾷ νίκην περιφανῇ, ὥστε περὶ ἐξήκοντα χιλιάδας ἐκείνων πεσεῖν. Ubi etsi Ἀλανοὶ pro Ἀλαμαννοὶ apud Theophanem his fortasse est illatum ab librario, ut Goarus putabat, quum eadem nomina permutata sint apud Agathiam, atque etiam πέντε Γεντιανοί, ut idem volebat, in Πεντεγεντιανοί mutandum, Zonarae tamen manifesta sunt peccata non solum Κώνστας pro Κωνσάντιος, ut solet Constantium Chlorum modo sic modo Κώνσταν vocare, sed etiam ridiculum illud πέντε τινῶν Γεντιανῶν de Quinquegentianis, et ἐξήκοντα χιλιάδας pro ἐξακισχιλίοις.

Quibus addendi sunt quos aut ipse tacito expilat, ut Annam Comnenam et Leonem Diaconum, aut qui ipsum modo nominantes, ut Ioannes Glycas, modo non, ut Ephraemus per totum Caesarum opus longissimum ipsa saepe Zonarae verba repetens, vicissim in usos suos converterunt. Et de Anna quidem notabile est quod nisi casu factum esset ut expedire liceret, nemo potuisset explicare, quomodo illam simul et sequi et non sequi videatur, hoc est quod non ipsam adhibuit Annam, sed Alexiadis epitomen hodie superstitem. De qua Schopenus praef. vol. 1, p. XVII seq.: „Ab his Epitomis diversa et multo maioris ad crisin momenti est alia Alexiados Epitome, libris VIII, quae codice Augustano, nunc Monacensi, continetur, opera Dav. Hoeschelii edita August. Vindel. a. 1610. Quae eas, quas Gronovius descripsit, longo intervallo vetustate praestat, siquidem confecta est ipsis Annae Comnenae temporibus. Cuius rei argumento est quod Io. Zonaras, Annae aequalis, ea iam usus reperitur. Sic, ut hoc utur, Annal. t. 3, p. 236 ed. Wolf., ubi rem, ab Anna l. 5, 5, p. 248 traditam, refert, huius narrationem non ipse compendi fecit, sed qualis in Epitome legitur, ad verbum exscripsit: οὗτος τῶν ἐπ' ἀνδρείᾳ βεβοημένων τὸν ἀδελφὸν ἀδριανὸν εἰς βασιλείᾳ μετασχηματίσας. ὃ στρατεύμα δούς ἐναντίον τοῦ στρατεύματος ῥομπέρτου στήναι διακελεύεται. εἰ δ' ἐκεῖνος ὀρμήσει ναχέσασθαι, στρέψαι τὰ νῶτα καὶ ἀντίκα φυγεῖν. ταῦτα μὲν οὖν τῷ ἐσχηματισμένῳ βασιλεῖ ἐντεείλατο. ἐκεῖνος δὲ μετὰ τῆς λοιπῆς στρατιᾶς δι' ὁδῶν ἀδήλων περιοδεύσας καὶ τῷ τῶν φράγγων ἐμβάλων χάρακι τὰς τε σκηνὰς αὐτῶν καὶ τοὺς (leg. τὰ) ἐν αὐταῖς ἐληίσατο καὶ φόνον πολὺν ἐποιήσατο. τοῦ βαϊμούνδου δὲ κατὰ τοῦ ἐσχηματισμένου βασιλέως ὀρμήσαντος, κακεῖνος καὶ ἡ σὺν αὐτῷ στρατιά τὰ αἰνὰ χαλάσαντες ἔφυγον. ὁ δὲ βάρβαρος ἐγανυρία μᾶλλον αἰ ἐπῆρτο ὡς ἀπροσμάχητος. ἐν τούτῳ δ' ἀγγέλλεται ὅτῳ τοῦ χάρακος ἡ ἐκπόρθησις καὶ ἡ φθορὰ τῶν ἐκεῖ αἰ εὐθύς παρεῖτο ἀκούσας δὲ τὰ παρὰ τοῦ βρυενίου μηνυθέντα, quae ad verbum descripsit Zonaras l. c. [vol. , p. 238, 17 seqq. huius ed. Nam apud Annam diversissima leguntur.] . . .“ Quibus addit: „Epitome illa egregium l textus emendationem adminiculum censi debet: cuius

accurato usu didici nullum facile codicem esse cui Anna tantum debeat quantum huic Epitomae; quippe quae sola non modo lectionis veritatem saepissime tueatur, verum etiam plura, quae mutila leguntur in reliquis libris, sana et integra exhibeat.“

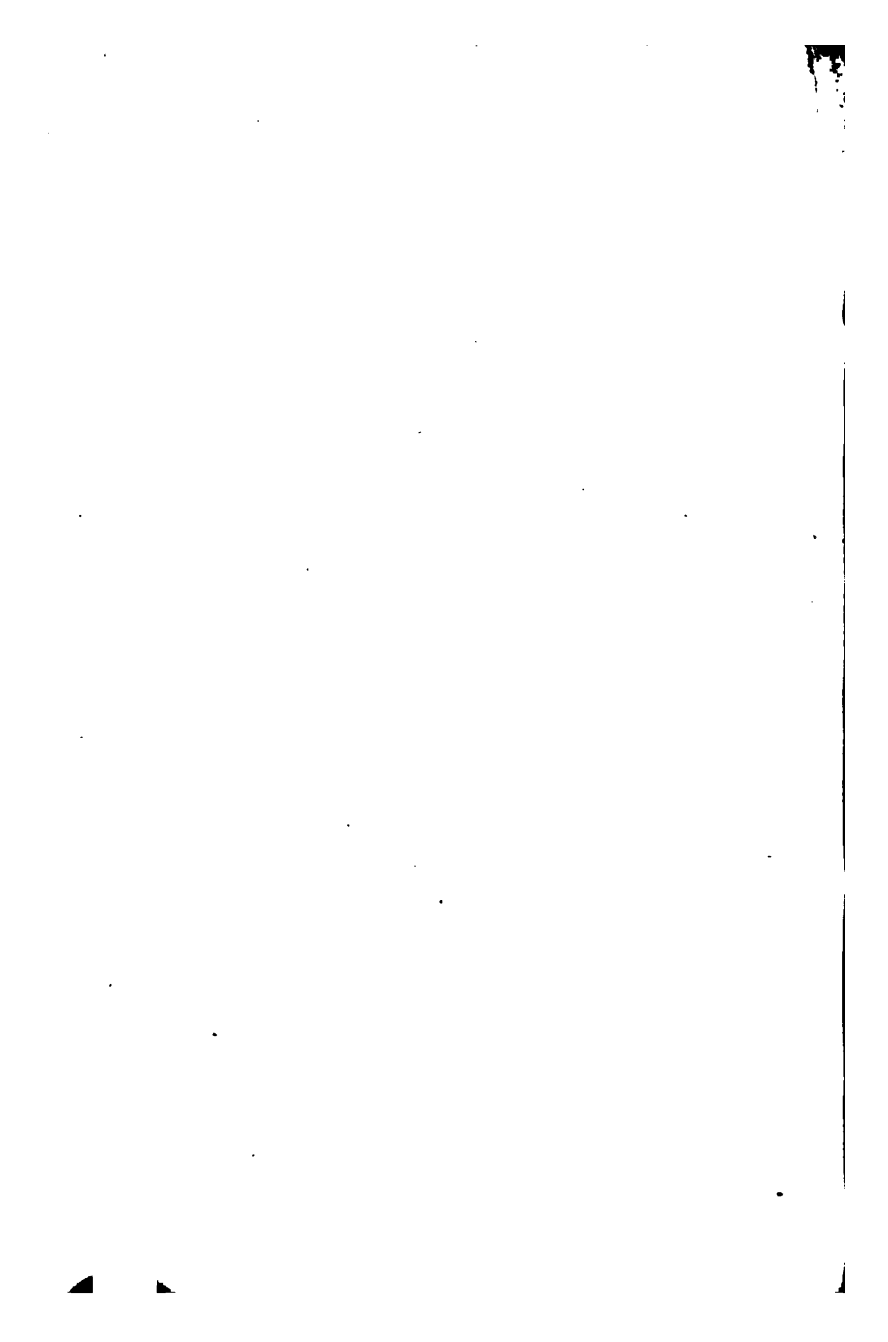
Praeter Glycam qui Zonaram memorarit unum invenio Methodium in Maii Nova Coll. Vat. vol. 8, p. 247: *Τούτου (Μαξιμιανοῦ) τελευτήσαντος ὁ ἱερός ἐκ Κυζίκου μετατίθεται Πρόκλος εἰς Κωνσταντινούπολιν, εἰδήσει καὶ συναινέσει τοῦ τηρικαῦτα Ῥώμης ἀρχιερέως, ὡς ὁ Ζωναρᾶς ἱστορεῖ ἐν τῷ χρονικῷ αὐτοῦ* (W. III, 35, 42), ut Zonarae epitomen semper dicit etiam Glycas, cuius locos indicat ed. Bonn.

Quae Ducangius vol. 2, p. 320—362 posuerat argumenta et inscripserat „*συνόψεις*, quae in aliquot codd. mss. ac in editione Wolfiana marginibus adscribuntur, de quibus agitur in praefatione (vol. 1, p. XIX, XX huius ed.)“, ea ab Wolfio maximam partem ducta ex codice Monacensi n. 324, de quo dixi ibid. p. III, ex eodem ego multo auctiora et emendatiora exhibui huius voluminis p. 264—382. Paucissima, quae Ducangius addiderat, uncis inclusi: quae si ex libris sunt ducta, mirum est non multo plura ex iisdem Wolfianae vitia ab eo esse emendata, sed novis multis cumulata, quae nusquam fere notavi, ut Wolfianae leviora multa omisi.

Adhibito autem hoc codice ad argumenta illa, hunc librum, quem partim excerpta ex eo apud Wolfium partim exhibita a Pindero collatio ad prooemium et libros VII—XII, prodere viderentur vix referre ad totam Zonarae epitomen comparari, in partibus nondum collatis non solum plurima confirmare deprehendi quae ex uno Parisino illo, de quo dixi praef. vol. 1, p. III, IV, essent prolata, sed etiam multa habere peculiariora et, ut omnes Zonarae libri varios singuli experti sunt correctores, qui in posteriori maxime operis parte incredibili sunt licentia grassati, diversam et ipsum ab reliquis recensio-nem exhibere. Quamobrem dignum iudicavi cuius integri ede-

rem collationem cum editione Ducangii institutam, cui in universum est similior, quàm Wolfius, quem fere expressit Ducangius, eundem plerumque esset sequutus, sed ut parim multa eius bona et iam Parisini illius consensu confirmata sperneret partim peculiaria ei correctorum commenta, quale v. c. notavi vol. 1, p. 16, 8, ubi deceptus ab hoc libro pro eo quod est in ceteris omnibus *Γηὼν δὲ καλεῖται δεύτερος· σημαίνει δὲ ἡ κλήσις τὸν ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς κιδιδόμενον, ὃν Νεῖλον Ἰώσηπος λέγει προσαγορεύειν τοὺς Ἕλληνας. ὁ δ' ἐπὶ τούτῳ Τίγρις ἐστίν, ὃν καὶ Διγλὰθ καλεῖσθαι φησιν ὁ αὐτός, καὶ τὸ μετὰ στενότητος ὅξυ ἐμφαλεῖσθαι τῷ ὀνόματι. ὁ δὲ λοιπὸς Εὐφράτης ἐστὶν ἥτοι οὐρά, ἡ ἄνθος ἢ σκεδασμός, haec ex eo recepit: διωὼν ὕραν καὶ πᾶσαν τὴν γῆν κυκλῶν Εὐιλάν. τῷ δὲ δευτέρῳ ταμῷ Γεὼν τοῦνομα· δηλοῖ δὲ τοῦτο πολὺ. Νεῖλος δ' ὅτος τοῖς Ἕλλησι κέκληται. οὗτος δ' ἐστὶν ὁ κυκλῶν πᾶν τὴν γῆν Αἰθιοπίαν. ὁ δὲ γε τρίτος Τίγρης ἐπονομάται, τουτέστιν ἡχῶν. ὁ δὲ λοιπὸς Εὐφράτης ἐστίν, ἥτοι οὐρά ἥγουν κίνησις, aut appendices, qualem ib. p. 11 abieci, ciperet.*

Huius igitur libri, pariter atque Parisini, de quo dixi aef. vol. 1, p. III, collationes cum Ducangii annotationibus ectis et contractis proximum continebit volumen.

Ὁ μὲν οὖν Θεόφιλος ἐπὶ τούτοις ἀπεβίω, ἡ δὲ D
 τῆς βασιλείας ἀρχὴ πρὸς τὸν ἐκείνου μετεβιβάσθη W
 παῖδα τὸν Μιχαήλ, ἔτι παιδίον τυγχάνοντα, ᾧ καὶ
 ἐπιτρόπους ὁ πατὴρ καταλέλοιπε τὸν μάρτυρον
 Μανουὴλ καὶ τὸν πατρίκιον Θεόκτιστον. τὴν δὲ τῶν
 πραγμάτων διοίκησιν ἡ βασιλὶς Θεοδώρα μετεχειρί-
 ζετο, καὶ πρῶτον αὐτῇ γέγονε σπούδασμα ἡ τοῦ P
 διωγμοῦ τῶν ὀρθοδόξων διὰ τὰ σεπτὰ ἔκτυπώματα
 λώφησις, καὶ τοῦ πατρικίου Θεοκτίστου συννευδο-
 κούντος. ὁ γὰρ Μανουὴλ οὐκ ἦν τῇ τῆς αἰρέσεως
 καθαιρέσει συγκάταινος· διὸ καὶ ἀνεβάλλετο ἡ πρᾶ-
 ρις. ἀλλὰ γὰρ θραύει νόσφω τοῦτον ἡ πρόνοια, καὶ ἡ
 νόσος ἣν κραταῖα καὶ ἀπέγνωστο αὐτῷ ἡ ζωὴ. μο-
 ραχῶν δέ τινων εἰς ἐπίσκεψιν ἀφικομένων αὐτοῦ καὶ
 ὥπως ἔχει πυνθανομένων ἐκεῖνος λεπτῇ καὶ ἀδρανεί
 ἢ φωνῇ ὅσον ἥδη ἐκλείπειν ἀνταπεκρίνατο. οἱ δὲ
 εἰ σύνθιοι” ἔφησαν “τῇ τῶν εἰκόνων συννευδοκῆσαι
 μῇ καὶ τὴν βασιλίσσαν εἰς τοῦτο παρακροτήσαι,
 ὅκ εἰς μακρὰν ἔσται σοι καὶ ῥῶσις σώματος καὶ σω- B
 ρία ψυχῆς. καὶ ὁ μὲν ἐπηγγείλατο, καὶ ἡ νόσος
 ἰθένηει καὶ ὁ Μανουὴλ ἀνερρώνυντο. ἥδη δὲ τὴν
 γλίαν ἀπολαβὼν πρόσεισι τῇ βασιλίσσῃ, καὶ περὶ
 ὧν σεβαστῶν εἰκόνων ὠμίλει καὶ τὴν αὐτῶν κατή-
 γγεν ἀναστήλωσιν, ταῦτα καὶ τῆς μητρὸς αὐτῆς
 ἐν τῶν συγγόνων πρεσβευόντων τῶν πατρικίων.
 δὲ ξυρὸς ἦν εἰς ἀκόνην. καὶ πρότερον μὲν τοῦς

ἐν ὑπερορίαις παραπεμφθέντας παρὰ τοῦ Θεοφίλου
 καὶ τοὺς καθειργμένους καὶ τοὺς ἄλλαις κακώσεσι
 προσπαλαίοντας πάντας ἀνῆκεν. εἶτα καὶ ζητήσιν
 C γενέσθαι προσέταξε περὶ τῆς αἰρέσεως, καὶ γενομέ-
 νης ἢ τῶν ὀρθοδόξων ὑπερέσχε πληθύν. πρὸ τῆς 5
 ζητήσεως δὲ τὸν ψευδώνυμον πατριάρχην τὸν γόητα
 Ἰωάννην τοῦ ἀρχιερατικοῦ κατασπᾶ θρόνου, ἀθέ-
 σμως ἐπιβεβηκότα τούτου ἐπὶ ἐνιαυτοὺς ἕξ, ἀντεισ-
 ἀγει δὲ τὸν ἱερὸν καὶ θεῖον Μεθόδιον. καὶ αὐτοῦ
 προεστῶτος τοῦ τῶν ὀρθοδόξων πληρώματος ἡ ζή- 10
 τησις γέγονε καὶ ἡ τῶν ἁγίων ἐκτυπωμάτων εἰς
 τοῦμφανὲς προσκύνησίς τε καὶ ἀναστήλωσις. ὅτε
 φασὶ καὶ τὴν βασιλίσσαν θερμότατα δεηθῆναι τοῦ τε
 πατριάρχου καὶ τῶν ἄλλων ἀρχιερέων καὶ μοναχῶν
 κοινὴν προσευγεῖν δέησιν τῷ θεῷ ὥστε σωτηρίας 15
 D τυχεῖν τὸν βασιλέα καὶ ξυνευνέτην αὐτῆς· καὶ μὲν-
 WIII 124 τοι καὶ θερμότατα δεηθῆναι αὐτοὺς τοῦ θεοῦ, καὶ
 τὸν μὴ παριδεῖν τὴν αἵτησιν τῶν θεραπόντων αὐ-
 τοῦ, ἀλλ' ἀξιῶσαι συγγνώμης τὸν βασιλέα Θεόφιλον.
 ἄδεται ταῦτα καὶ τοῖς ἀφορῶσι πρὸς τὸ φιλάνθρω- 20
 πον τοῦ θεοῦ καὶ δέχεται καὶ πιστεύεται. ἀπιστήσει
 γὰρ οὐδεὶς ἢ ὅστις οὐ μέγα οἶεται δύνασθαι τὰς τῶν
 ἁγίων ἐντεύξεις τὰς πρὸς θεόν, οὐδ' ἀντιμετρεῖν
 οἶδε τὴν τοῦ θεοῦ ἀγαθότητα πρὸς τὰ ἀνθρώπινα
 ἀγνοήματα. ἡ μὲν οὖν τῶν ἁγίων εἰκόνων οὕτω 25
 γέγονεν ἀναστήλωσις. ὁ δὲ καθαιρεθεὶς πατριάρχης
 Ἰωάννης ἢ Ἰάννης, ἐν μονῇ τινι περιορισθεὶς καὶ εὐ-
 PH154 ρηκῶς ἐκεῖ εἰκόνα τοῦ σωτῆρος Χριστοῦ καὶ τῆς
 αὐτὸν ἀσπόρως τεκούσης, τὰ ὄμματα τῶν σεβασμίων
 ἐκτυπωμάτων ἐξώρυξεν. ὁ μαθοῦσα ἡ βασιλὶς, καὶ 30
 ζῆλον θεῖον ζηλώσασα, τοὺς τοῦ ἀσεβοῦς ἐκείνου
 ἐκκοπήναι προσέταξεν ὀφθαλμούς· ἀλλ' οὐκ εἰς

ἔργον ἐξέβη τὸ πρόσταγμα, τῇ βασιλίδι τὴν δικαίαν
 ὀργὴν καταπραῦνάντων τινῶν. πέμψασα δὲ σκυτάλη
 τοῦτον ἡκίστατο, τῶν αἰκισμῶν παραταθέντων μέχρις
 ἑκατοντάδος διπλῆς. ἀλλὰ καὶ οὕτως ἔχων ὁ γόης
 5 καὶ οἱ ὁμοδοξοῦντες αὐτῷ καὶ τῇ αὐτῇ καθαιρέσει
 ὑποβληθέντες ἤρεμεῖν οὐκ ἠνείχοντο. συσκευάζουσι
 δὲ κατὰ τοῦ ἱεροῦ Μεθοδίου σκαιώρημα, τῆς αὐτῶν
 ἀπονοίας ἢ κακονοίας μᾶλλον ἐπάξιον. γύναιον γάρ B
 τι αἰσχρὸν χρυσίου δόσει πολλοῦ ὑποφθείραντες κα-
 10 τηγορῆσαι πεπείκασι τοῦ αἰοιδίμου ἐκείνου ἀνδρὸς
 ὡς συμφθαρέντος αὐτῷ. καὶ τῆς κατηγορίας οἱ
 προύχοντες τῆς συγκλήτου παρῆσαν ἐξετασταί. καὶ
 παρῆκτο τὸ γύναιον, λέγον ὅσα παρὰ τῶν ἀσεβῶν
 ἐκείνων συκοφαντῶν προκατήχητο καὶ εἰς πρόσωπον
 ἐλέγχον δηθεῖν τὸν ἄγιον. ὁ δὲ τέως μὲν ἡσυχίαν
 ἤγεν· ὡς δὲ σκυθροπάξον ἑώρα τῆς ἐκκλησίας τὸ
 πλήρωμα, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων τὸν μάλιστα Μα-
 νουήλ, ἀνίσταται μὲν, αἶρει δ' ἐπ' ὅψει πάντων ταῖς
 χερσὶ τὸ κράσπεδον τῆς περιβολῆς καὶ ἀπογυμνοῖ
 τὴν αἰδῶ· ἡ δὲ ἦν κατεψυγμένη πάντῃ καὶ μαρα-
 σμὸν ἀπὸ τινος συμβάματος ὑπομείνασα, ὡς δηλὸν C
 εἶναι μὴ δύνασθαι ταύτην πρὸς ἀφροδίσια ἐνεργεῖν.
 τοῦτο τοῖς μὲν ὀρθόφροσι χαρμονῆς καὶ θάμβους
 ἐγένετο αἷτιον, τοῖς δὲ συκοφάνταις αἰσχύνης καὶ
 ἰθυμίας πολλῆς. ὡς δ' ἠρωτᾷτο ὁ ἅγιος ὅθεν ὁ τῶν
 κιδοίων αὐτῷ συμβέβηκε μαρασμός, ὁ αἰδοῖος ὄντως
 κελινός "ἐστάλην" εἶπε "ποτὲ κατὰ τινα χρεῖαν εἰς
 20 ρώμην, κὰν ταύτῃ διάγοντι πύρωσίν μοι τῆς σαρκὸς
 δαίμων ἐπήνεγκε, καὶ ἦν τὸ πάθος σφοδρότατον
 αἰ ἡ τοῦ ἔρωτος οὐκ ἔληγε φλεγμονή, ἀλλ' ὀσημέ-
 αι ἀκμαιότερον ἐξεκάετο. δέισας οὖν περὶ τῷ σώ-
 30 ρονι λογισμῷ, μήποτε τῇ σαρκὸς ἀνάγκῃ ὑποσυρῇ,

D πρόσειμι τῇ κορυφαίᾳ τῶν ἀποστόλων δυνάδι Πέτρῳ
καὶ Παύλῳ, καὶ τούτοις ἐδεόμην ἀμῦναί μοι κινδυνεύοντι.
ὑπνώτων τοίνυν νυκτὸς ὁρῶ τῷ ἄνδρῳ
μοι ἐφесτῶτε, καὶ ὁ Πέτρος ἐδοξε τοῖς δακτύλοις
ἅψασθαι τῆς αἰδοῦς καὶ λέγειν μοι μὴ πτοεῖσθαι, 5
πῦρ δέ μοι ἐδόκει τὰ παιδογόνα μόρια βόσκεσθαι,
ὥς ἐκ τῆς ἀλγηδόνης καὶ τὸν ὕπνον ἀνεῖναι με.
ἔκτοτε οὖν μοι τὰ μόρια ταῦτα νενέκρωται καὶ πύ-
ρωσις οὐκέτι μοι παρηνώχλησε. ταῦτα ὁ μάρτυρος
Μανουὴλ καὶ θεασάμενος καὶ πυθόμενος, αὐτίκα 10

W III 125 τὴν γυναῖκα παραστησάμενος ἡρώτα ὅθεν εἰς τὴν
κατὰ τοῦ ἀγίου συκοφαντίαν ὥρμητο, καὶ ἡπείλει,
εἰ μὴ πᾶσι θεῖτο τὴν ἀλήθειαν ἐκδηλον, αὐτίκα βα-
P II 155 σάνοις αὐτὴν παραδοῦναι, δι' ὧν ἂν ἐκβιασθῇ ἐκ-
καλύψαι λαμπρῶς τὸ σκαιώρημα. ἡ δὲ οὐδὲν ἀπε- 15
κρύψατο, ἀλλὰ καὶ τοὺς τοῦ δράματος ἀπήγγειλε
πρωτοπυργοὺς καὶ τὴν ἑαυτῆς ἀπάτην καὶ τοῦ χρυσίου
τοῦ μὲν τὴν δόσιν, τοῦ δὲ τὴν ὑπόσχεσιν. ἔμελλον
οὖν οἱ κακοῦργοι ταῖς τῶν συκοφαντῶν ὑποβληθῇ-
ναι ποιναῖς, ἀλλ' ὁ μέγας Μεθόδιος αὐτοὺς τῆς τι- 20
μωρίας ἐρρύσατο· καὶ ταῦτα μὲν οὕτω γέγονεν.

2 Ὁ δὲ τῶν Βουλγάρων ἄρχων γυναικὶ τὴν τῶν
Ῥωμαίων βασιλείαν καὶ παιδὶ νεαρῷ κυβερνωμέ-
νην μαθῶν, στέλλει τινας τῶν αὐτοῦ ἀπειλῶν ἀφί-
στασθαι τῶν σπονδῶν καὶ ἄραι ὅπλα κατὰ τῆς τῶν 25
Ῥωμαίων ἀρχῆς. πρὸς ταῦτα τοίνυν δηλοῦ αὐτῷ ἡ
B βασιλίσσα ὡς "ἀντιτάξομαί σοι πάντως ἀγῶν, καὶ εἰ
μὲν θεοῦ διδόντος ὑπερῆξω, ἔσῃ νικηθεὶς ὑπὸ γυ-
ναικός, καὶ ὅσον σοι τὸ τῆς αἰσχύνης ὑπόγνον λόγι-
σαι· εἰ δὲ νικήσεις ἴσως αὐτός, οὐκ ἔσται σοι σεμνὸν 30
τὸ εὐτύχημα γυναῖκα νικήσαντι." ὥς οὖν ταῦτα τῷ
βαρβάρῳ ἡγγέλθησαν, ἀνέστειλαν αὐτῷ τὴν ὁρμὴν,

καὶ οἱ συμφέρον ἐκρινεν ἀνανεώσασθαι τὰς σπονδάς,
καὶ αὐταὶ ἀνεκαινίσθησαν. ἀδελφὴ δὲ τοῦ ἄρχοντος
Βουλγαρίας αἰχμαλωτισθεῖσά ποτε, καὶ ἐν τοῖς βασι-
λείοις διάγουσα, τῷ θείῳ τε ἐτελέσθη βαπτίσματι
5 καὶ γραμμάτων ἐν μνήσει ἐγένετο. ταύτην ὁ ἀδελ-
φὸς ἀναδοθῆναι οἱ ἤξιωσε, καὶ ἡ μὲν ἐδόθη αὐτῷ· C
ὁ δ' ἀντέδωκεν ἄνδρα τῶν λογίμων Θεόδωρον τὸν
Κουφαρᾶν. ἡ δὲ τοῦ τῶν Βουλγάρων ἄρχοντος
ἀδελφὴ ἀφικομένη πρὸς τὸν ὁμαίμονα ἐνῆγεν αὐτὸν
10 εἰς τὴν τῶν χριστιανῶν θρησκείαν διὰ παντὸς αὐτῷ
περὶ αὐτῆς διαλεγομένη καὶ τὰ χριστιανῶν μυστήρια
ἐκθειάζουσα. ὁ δὲ ταῦτα καὶ παρὰ τοῦ Κουφαρᾶ προ-
κατήχητο, ἀλλ' οὐπω ἐπέπειστο τῶν πατρίων ἀποστῆ-
ναι ἐθῶν. λιμὸς δὲ τοῖς Βουλγάροις συμβὰς καὶ
15 αὐτὸν καὶ τὸ ἔθνος εἰς θεοσέβειαν μετεργυδμυσεν.
ὁ μὲν γὰρ τὸ ἔθνος ᾧπαν ἐπίεξε, καὶ οὐκ ἦν ἀπο-
φυγὴ τοῦ κακοῦ, φθορὰ δὲ τοῦ ἔθνους ἐγένετο, καὶ
ὁ σφῶν ἀρχηγὸς ἦν διὰ τοῦτο περιαλγής, καὶ ἀπο- D
ρήσας εἰς τὸν παρὰ τῆς ἀδελφῆς αὐτῷ καταγγελλό-
μενον καταφεύγει θεόν, καὶ τοῦτον τοῦ λιμοῦ λυ-
τῆρα καὶ τῆς τοῦ ἔθνους φθορᾶς ἐπεκέκλητο. ὥς δ'
ἐνεργῆς ἦν ἡ ἐπικλήσις καὶ τῶν κακῶν ἀπηλλάγη-
σαν, ἔγνω τοῦ ἐπικληθέντος τὴν δύναμιν, καὶ ἀξιώ-
σταλῆναι αὐτῷ τινα τὸν τὸ μυστήριον αὐτὸν μνή-
σουντα τῶν χριστιανῶν καὶ τελέσοντα τῷ θείῳ βαπτί-
σματι. καὶ ἀπεστάλη μὲν ἀρχιερεὺς πρὸς αὐτόν· ὁ
δὲ καὶ ἐμυήθη καὶ ἐβαπτίσθη. οἱ Βούλγαροι δὲ ὡς
τῆς πατρίου δόξης ἀποστάντος κατεξανίστανται τοῦ
σφῶν ἀρχηγοῦ καὶ ἐξήτουν αὐτὸν ἀνελεῖν. ὁ δὲ τῷ
τοῦ σταυροῦ σημείῳ θαρρήσας προπορευομένῳ αὐ-
τοῦ νικᾷ τοὺς ἀντιστάντας αὐτῷ, καὶ οὕτω πάντες
εἶλοντο τὰ τῶν χριστιανῶν. εἶτα διεπρεσβεύσατο ὉΡΠ156

τούτων ἐξάρχων πρὸς τὴν βασιλίσσαν, αἰτῶν γῆς αὐτῷ παραχωρηθῆναι Ῥωμαϊκῆς, στενοχωρεῖσθαι γὰρ τὸ ἔθνος αὐτοῦ, καὶ αἰδίους σπονδὰς πρὸς Ῥωμαίους καὶ ὁμαιχμίαν ἐπαγγελλόμενος, καὶ ἡ βασιλὶς τὴν αἴτησιν ἐξεπλήρωσε, καὶ οἱ τῆς ἀπὸ τῆς λεγο- 5 μένης Σιδηρᾶς παρεχώρησε χώρας, ἡ τὰ Ῥωμαίων καὶ Βουλγάρων διώριξε πρὶν, μέχρι τῆς Δεβελτοῦ.

W III 126 ἦν λαχόντες οἱ Βούλγαροι κεκλήκασι Ζαγοράν. κἀν-
τεῦθεν εἰρήνη γέγονε περὶ τὰ ἐσπέρια. κατὰ δὲ τὴν
ἐφ' αὐτὸ τῶν Μανιχαίων γένος ἦν παμπληθές, οἱ 10
καὶ Παυλικιανοὶ ἀγροικότερον πρὸς τοῦ δημῶδους
B ὄχλου καλοῦνται, ἐκ Παύλου καὶ Ἰωάννου τῆς κλή-
σεως συγκειμένης αὐτοῖς· τὸ δ' ἄνδρε τούτῳ παρὰ
Μανιχαίοις ἐγενέσθην ὀνομαστώ, εἰ καὶ μὴ ἦσθιν
αἰρεσιάρχα καὶ τῆς κακοδοξίας γεννήτορες, ζηλωτὰ δὲ 15
ταύτης καὶ σπουδαστὰ διαφερόντως καὶ κήρυκε. καὶ
τούτους τοίνυν ἡ βασιλὶς εἰς νοῦν ἐβάλετο μεταγα-
γεῖν εἰς ὀρθοδοξίαν ἐκ τῆς αἰρέσεως, καὶ στέλλει
τοὺς τοῦτο σπεύδοντας ἄνδρας τῶν ἐπιφανεστέρων.
οἱ δὲ ἀδεξίως τὸ πρᾶγμα καὶ ἀφνωῶς μεταχειρισάμε- 20
νοι οὐ μόνον ἀνήνυτον ἔθεντο τὴν σπουδὴν, ἀλλὰ
καὶ εἰς ἀποστασίαν ὀρμῆσαι τὸ γένος ὅλον εἰς μυ-
ριάδας πολλὰς ἀριθμούμενον ἐβιάσαντο. ὃ καὶ τοῖς
C ἐξ Ἰσμαὴλ συμμειγνύμενον κατὰ Ῥωμαίων σὺν αὐτοῖς
ἐστρατεύετο, καὶ πολλῶν γέγονεν αὐτοῖς αἷτιον συμ- 25
φορῶν. ὃ δέ γε βασιλεὺς Μιχαὴλ τὸν μείρακα παρε-
λάσας καὶ νεανίσκοις ἄρτι καταλεγόμενος ἤσχαλλε
παρ' ἄλλοις τὴν τῆς βασιλείας βλέπων διοίκησιν,
ἠρέθιστο δὲ καὶ πρὸς τοῦ πρὸς μητρὸς θείου τοῦ
Βάρδα τῆς αὐταρχίας πρὸς ἔρωτα· εἰς δ' ἦν καὶ 30
οὗτος τῶν ἐπιτρόπων τοῦ Μιχαὴλ. διαφορᾶς δέ
ποτε τῷ μαγίστρῳ Μανουὴλ γενομένης πρὸς τὸν

λογοθέτην τοῦ δρόμου Θεόκτιστον, καὶ ἄμφω δὲ
 συνεπιτρόπῳ τοῦ βασιλέως ἐτυγχανέτην, ὁ Μανουὴλ
 τῶν ἀνακτόρων ὑποχωρεῖ, ἦν γὰρ ἐκεῖ διαιτώμενος, D
 καὶ εἰς τὸν οἰκεῖον οἶκον μεταχωρεῖ, καὶ κεῖθεν εἰς τὰ
 5 βασιλεία ἀπὼν τῶν διοικήσεων εἶχετο. τοῦτο τῷ
 Βάρδᾳ θυμηρέστατον ἔδοξεν· ἀποσκενάσασθαι γοῦν
 καὶ τὸν Θεόκτιστον διὰ σπουδῆς αὐτῷ ἦν· βασι-
 λεῶν γὰρ ἐδεδοίκει τοῦτον ὥς οἱ πρὸς τοῦργον ἀν-
 τιστησόμενον. τῷ βασιλεῖ τοίνυν παιδαγωγὸς ἦν,
 10 ἀνδράριόν τι φαῦλον καὶ πονηρόν, ὃν δι' ἐφέσεως
 εἶχεν ὁ βασιλεὺς ἀξιῶματι τῶν λαμπροτέρων τιμῇ-
 σαι τινι, καὶ ἐποιεῖτο περὶ τούτου πρὸς τὴν μη-
 τέρα ἀξίωσιν. ὁ δὲ Θεόκτιστος μὴ δεῖν ἔλεγε μεί-
 ζονι τὸν παιδαγωγὸν τῆς ἑαυτοῦ καταστάσεως τιμη-
 5 θῆναι τιμῇ, ἵνα μὴ ἀτιμοῦντο τὰ ἀξιώματα. ἐντεῦθεν
 δι' ἔχθρας ἦν τῷ παιδαγωγῷ ὁ Θεόκτιστος. τοῦτο
 τοίνυν ὁ Βάρδας τῆς οἰκείας σπουδῆς προυνστήσατο Π157
 σύστασιν, καὶ διὰ τοῦ παιδαγωγοῦ ποικίλας διαβολὰς
 ἐνήχει τοῖς τοῦ βασιλέως ὠσί, καὶ τὴν ἐλαφρίαν αὐ-
 1 τοῦ κατὰ τοῦ Θεοκτίστου ὑπέκνιξε, καὶ τέλος ἐκ μέ-
 σου αὐτὸν ποιήσασθαι ὑποτίθησι. τοῦτο δὲ μὴ ἄν
 ἄλλως γενήσεσθαι ἀνυστόν, εἰ μὴ ἀναιρεθεῖν ὁ ἄν-
 θρωπος· ζῶντος γὰρ ἀνθεξέσθαι τε αὐτοῦ τὴν βα-
 σιλίδαν καὶ περιέξεσθαι. ὥς γοῦν ὁ τοῦ ἀνδρὸς κε-
 κύρωτο θάνατος, ἐπιτετήρητο ἐκ τῶν τῆς βασιλίδος
 ἐξιῶν θαλάμων· ἦν γὰρ ἀναφέρων αὐτῇ περὶ ἀνα-
 φορῶν τε καὶ διοικήσεων· καὶ κεῖθεν ἐξιόντι καθιᾶ-
 σιν αὐτῷ τὸν σφαγέα. ὁ δὲ γυμνὸν ἰδὼν τὸ ξίφος
 ἡρμένον καθ' ἑαυτοῦ, σκάμνον εἰσέδν, καὶ ὁ σφα-
 γεὺς κατὰ τῆς αὐτοῦ γαστρὸς τὸ ξίφος ὠθεῖ καὶ τοῦ B
 Βάρδα ξίφος ἐσπασμένου καὶ ἀνασελόντος, καὶ ἀπει-
 λούντος πλήξειν αὐτῷ τὸν ἀμυνοῦντα τῷ θνήξοντι.

ὁ μὲν οὖν Θεόκτιστος ἀνήρηντο ὥσπερ εἴρηται. ἡ δὲ
 γε βασιλὶς ὡς ἔγνω τὸ γεγονός, ἐξέθορε τοῦ θαλά-
 μου γοωμένη καὶ τῷ νίῳ λαιδορουμένη καὶ τῷ ὁμαί-
 μονι, ἐπαρωμένη τε καὶ ἀμφοῖν τοιούτῳ τέλει τὸν
 WIII¹²⁷ βίον ὑπεξελθεῖν. ὁ δὲ Βάρδας ἐπισυνάπτων κακὸν 5
 τῷ κακῷ καὶ τὰ πρὸς τὴν οἰκίαν μελέτην οἰκονο-
 μούμενος, καὶ αὐτὴν τὴν βασιλίδαν Θεοδώραν συνε-
 βούλευσε τῶν ἀνακτόρων κατενεργεῖν. ἡ δὲ συνείσα
 τὸ βουλευόμενον, ἀντιστῆναι οὐχ ἡρετίσματο, ἵνα μὴ
 σφαγαὶ ἀνθρώπων συμβῶσι. μεταπεμψαμένη δὲ γε 10
 C τοὺς τῆς βουλῆς, “αὐτὴ μὲν” ἔφη “τῶν βασιλείων
 ἐξίσταμαι· ἵνα δὲ μὴ ἔχη λέγειν ὁ βασιλεὺς ὡς
 κενὰ θησαυρῶν τὰ ταμεία εὗρηκε τὰ βασίλεια, διὰ
 τοῦτο ὑμῖν τὰ τεθησαυρισμένα δηλῶ.” καὶ αὐτίκα
 τοὺς ταμίας εἶπειν ἐκέλευε τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀρ- 15
 γύρου τὸν ἀριθμόν. οἱ δὲ χίλια μὲν καὶ ἐνενήκοντα
 χρυσίου ἔχειν κεντηνάρια κατετίθεντο, ἀργύρου δὲ
 ὥσπερ τρισχίλια κεντηνάρια. ἡ δὲ βασιλὶς “πρὸς τοῦ-
 τοις” ἔφη “καὶ ἄλλος πλοῦτος πολὺς καὶ παντοδαπὸς
 τεθησαύριται.” καὶ ταῦτα εἰποῦσα τῶν ἀνακτόρων 20
 ἀπῆλθεν.

3 Ὁ δὲ γε Μιχαὴλ τῆς αὐταρχίας ἐγκρατὴς γεγο-
 D νὼς ταχὺ τὸν τοσοῦτον διεσκόρπισε πλοῦτον, μίμοις
 καὶ κόλαξι καὶ ἡνιόχοις τοῦτον καταπροέμενος καὶ
 ὅλαις ἀμάξαις, τὸ τοῦ λόγου, αὐτὸν ἐκκενῶν. ὃς ἐπεὶ 25
 τὰ ταμεία κεκένωτο, ὁ δὲ καιρὸς ἐφίστατο τῆς τοῖς
 ἀξιωμασιν ἀνηκούσης διανομῆς, καὶ οὐκ εἶχεν ὅθεν
 ταύτην ποιήσεται, τὴν πλάτανον τὴν χρυσὴν καὶ
 τοὺς διττοὺς λέοντας καὶ τοὺς τοσοῦτους γρύπας
 καὶ τὰ ὄργανα, ἐκ χρυσοῦ ἅπαντα εἰργασμένα, εἰς 30
 κόσμον ὄντα τῆς βασιλείας, ἐκπληξιν δὲ ἐμποιοῦντα
 τοῖς ἐξ ἔθνων, χωνεύσας, δέδωκεν εἰς τὸ κοπῆσαι

νομίσματα δι' αὐτῶν. ἀλλὰ μέντοι καὶ ἐπὶ βασι-
καῖς στολαῖς τοῦτο ἐποίησεν, ὧν τινα ἐκείνου φθα-
ρέντος ἐτι περισωζόμενα ὁ μετ' αὐτὸν βασιλεύσας PIII158
Βασίλειος ἀνεκομίσατο, τρία μὲν κεντηνάρια εὐρη-
5 κῶς ἐκ τῆς ἀπηριθμημένης ποσότητος. τὴν ἑαυτοῦ
δὲ μητέρα ὁ Μιχαὴλ τῶν βασιλείων ὑποχωρήσασαν
οὐκ εἶασεν ἡρεμεῖν, ἀλλ' ὑποθήκαις τοῦ Βάρδα
πέμψας ἀποκείρει καὶ αὐτὴν καὶ τὰς ἀδελφὰς καὶ ἐν
τῷ οἴκῳ τοῦ Καριανοῦ περιορίζει καὶ ὅσα προσῆν
ἀφαιρεῖται. τούτοις ἡ Θεοδώρα πληγείσα τὴν ψυχὴν
μεταχωρεῖ πρὸς τὰς ἐκεῖθεν μονάς, ὀλίγον τῇ συμ-
φορᾷ ἐπιξήσασα. αἱ δὲ θυγατέρες αὐτῆς καὶ τοῦ
βασιλέως ὁμαίμονες ἤντλουν τὰ αὐταῖς ἐπενηνεγμένα
κακά, ἃς ὁ Μακεδὼν μετὰ ταῦτα Βασίλειος τῆς βα-
σιλείας ἐπιλαβόμενος πρὸς τὴν τῆς πρὸς μητρὸς αὐ- B
ταῖς μᾶμμης μονήν, ἣ Γαστρία καλεῖται, ἀπήγαγε.
τῆς δὲ τοῦ βασιλέως μητρὸς, ὡς εἴρηται, τῶν ἀνα-
κτόρων ἐκστάσης, ἣ πᾶσα τῆς βασιλείας διοίκησις
ὑπὸ τὸν Βάρδαν ἐγένετο, τιμηθέντα κουροπαλάτην
πρὸς τοῦ ἀνεψιοῦ. εἴτα ἐκστρατεύει ὁ Μιχαὴλ κατὰ
τῶν Ἀγαρηνῶν, ἄρτι πρῶτως ὑπηνήτης γινόμενος,
καὶ πόλιν αὐτῶν τὰ Σαμόσατα, αὕτη δὲ τῶν παρευ-
ρατιδίων ἐστὶ, πολιορκεῖν ἐπεχείρησεν. οἱ δ' Ἰσμα-
γλῖται τῆς πόλεως τὰς πύλας τοῖς πολιορκοῦσιν ἐπι-
υγῶσαντες ἐντὸς ἔμενον, δόκησιν διδόντες αὐτοῖς
ἵς δειλαινόμενοι ἔνδον τοῦ περιβόλου συνέκλεισαν
αυτούς. τοῦτο τοὺς Ῥωμαίους εἰς θράσος ἤνεγκε, καὶ C
περισκέπτως ἐσκήνουντο καὶ ἀφυλάκτως ἐσκίδναντο.
τὶ τρισὶ δ' ἡμέραις ὑποκριθέντες δειλίαν οἱ ἐκ τῆς
ἰγὰρ ἀθρόον τὰς πύλας ἀναπετάσαντες μετὰ θύμης
ροδρᾶς καὶ ἀλαλαγμοῦ τῷ τῶν Ῥωμαίων ἐπίσσι
ἱρακι, καὶ οὐδεις ὑπέστη τὴν τούτων ὁρμὴν, πρὸς

δρασμὸν δ' οἱ πάντες ἀπείδον, καὶ καταλαμβανόμε-
 WIII 128 νοι οἱ μὲν ἀνηροῦντο, οἱ δ' ἐξωγροῦντο. ὅτε καὶ οἱ
 Μανιχαῖοι τοῖς Ἰσμαηλίταις συμμαχοῦντες πολλοὺς
 τῶν ἐπιφανῶν ἐξώγρησαν στρατηγῶν, καὶ χρημάτων
 αὐτοὺς μεγάλων ἀπέδοντο. τότε τοίνυν μικροῦ καὶ 5
 ὁ βασιλεὺς ἂν ἐλήφθη αὐτός, εἰ μὴ τῇ ταχυτῇτι
 D τοῦ ἵππου τοὺς πολεμίους ὑπεκδραμῶν διασέσωστο.
 ἐλήφθη δὲ τὸ στρατόπεδον καὶ ἡ βασιλικὴ σκηνὴ καὶ
 ἡ πρὸς ὑπηρεσίαν τοῦ βασιλέως ἀποσκευὴ καὶ τᾶλλα
 πάντα διήρπαστο. τότε μὲν οὖν ὑπέστρεψεν ὁ Μι- 10
 χαήλ. αὐτίς δὲ τοὺς Ἀγαρηνοὺς ἐπιόντας ταῖς τῶν
 Ῥωμαίων χώραις μαθὼν ἔξεισι κατ' αὐτῶν μετὰ βα-
 ρυτέρας δυνάμεως. οἱ διὰ δυσόδων τόπων, ἐπιτό-
 μων δέ, διελθόντες ἀπροσδόκητοι τῷ Ῥωμαίων ἐπὶ ἡλ-
 15 θον στρατῷ, καὶ τρέπονται τοῦτον. ἦλω δ' ἂν καὶ 15
 ὁ βασιλεὺς, εἰ μὴ ὁ μάγιστρος Μανουήλ τῶν σχολῶν
 τυγχάνων δομέστικος αὐτὸν διεσώσατο. οἱ δ' ἐναν-
 τίοι κακοῦντες τὰ Ῥωμαίων οὐκ ἔληγον. στέλλεται
 γοῦν κατ' αὐτῶν ὁ τοῦ βασιλέως μητράδελφος ὁ
 Πετρωνᾶς μετὰ Ῥωμαϊκῶν δυνάμεων αὐτοῖς ἀντι- 20
 PIII 159 τάξασθαι. ὁ δὲ οὐκ ἐθάρρει συμβολήν, ἀλλ' ἐδειλία
 τὸν πόλεμον. μαθὼν οὖν ἐν ὄρει τινὶ μοναχὸν
 ἀσκούμενον τὴν ἀρετὴν διαβόητον καὶ προορῶντα τὰ
 μέλλοντα, ἅπεισι πρὸς αὐτὸν καὶ ἐρωτᾷ εἰ τῷ πο-
 25 λέμῳ ἐπιχειρήσει· καὶ ὃς ἐπιτρέπει καὶ νίκην αὐτῷ 25
 ἐπαγγέλλεται. ἀπῆλθε τοίνυν ὁ Πετρωνᾶς καὶ τοῖς
 ἐναντίοις προσέβαλε, καὶ ἡττᾶται μὲν ἡ τῶν Ἀγα-
 ρηνῶν στρατιά, πίπτει δὲ ὁ ταύτης κατάρχων Ἀμερ.
 ὁ δὲ τούτου υἱὸς ἐκ τοῦ πολέμου ἅπων, εἰς γὰρ
 λείαν ἐτύγγανεν ἀποδεδημηκώς, τὴν ἡτταν καὶ τὴν 30
 φθορὰν μαθὼν τοῦ πατρὸς ἀπεδίδρασκεν, ἀλλὰ καὶ
 οὗτος ἐν τῷ δρασμῷ συλληφθεὶς παρεδόθη τῷ στρα-

τηγῷ. λέγεται δὲ πρὸ τοῦ πολέμου τούτου ὁ Ἄμερ τῶν αἰχμαλώτων πυθέσθαι τινὸς ὅπως ὁ τόπος ἐν Β ᾧ ἔστιν ἡμῖν ἡ παρεμβολή καλοῖτο καὶ ὅπως ὁ παρρηρέων λέγεται ποταμὸς καὶ τίνος ἡ ὅλη ἐκείνη χώρα ἔτυχε κλήσεως. ὥς δὲ τὴν μὲν χώραν Λαλακάωνα εἶπεν ἐκεῖνος κεκληῖσθαι, Πτώσαντα δὲ τὸν τόπον τοῦ χάρακος καὶ Γύρην τὸν ποταμόν, ἐκεῖνος ἐκ τῶν ὀνομάτων τούτων οἰωνισάμενος ἔφη τὰς κλήσεις ταύτας οὐκ αἰσιον αὐτῷ τὸ τοῦ πολέμου τέλος παραδηλοῦν. λαοῦ μὲν γὰρ κάκωσιν ἐκάλει τὸν Λαλακάωνα, πτώσιν δὲ σημαίνειν τὸν Πτώσαντα, γυρωθῆναι δὲ μέλλειν ὑπὸ τῶν ἐναντίων αὐτοὺς ἐκ τῆς τοῦ ποταμοῦ κλήσεως ἐμαντεύετο. τὰ μὲν οὖν τῆς νίκης οὕτως εἶχον τῷ Πετρωνᾷ· ὁ δὲ τροπαιορόρος ἐπανῆκεν εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ ὑπεδέχθη μετὰ C τῆς, καὶ τῶν σχολῶν προεβλήθη δομέστικος. ἦδη γὰρ ὁ μάγιστρος Μανουὴλ ἀπεβίω. μετὰ βραχὺ δὲ καὶ αὐτὸς ἀπέτισε τὸ χρεῶν.

Τούτους δὲ πάντας ὁ Βάρδας ἀποσεισάμενος 4 ἦν μὲν τῶν πραγμάτων διοίκησιν, ὥς ἡβούλετο, ιετίθετο. ὁ γὰρ Μιχαὴλ οὐδενὸς ἐπεστρέφετο, μόοις δὲ θεάτροις καὶ ἱππηλασίαις ἐσχόλαζεν, οὐκ ἄλλων ἡνιοχούντων, αὐτοῦ δ' ἐκείνου τοῦ αὐτοκράτορος καὶ ἀρματηλατοῦντος τοῦ Αὐγούστου, καὶ γωνιζομένου τοῦ βασιλέως καὶ ἀντὶ τῆς βασιλείου πολῆς ἐνδεδυκότος ἡνιόχου στολήν. οὐ τοῦτο δὲ ἴνον ἦν τὸ δεινόν, ἀλλ' ὅτι καὶ τοὺς ἐν ἀξιώμασι αὐτῶν τιμαῖς ὑπερέχοντας τοὺς μὲν αὐτῷ συναγωνί- D σθαι, τοὺς δ' ἀνταγωνίζεσθαι ἐν ταῖς τῶν ἱππῶν ἰλλαῖς καὶ ἀρματηλατεῖν κατηνάγκαζε. ποτὲ τοῖν αὐτὸς μὲν ἡμφίεστο τὸ χροῶμα τὸ βένετον, ὁ δὲ ὁ δρόμου λογοθέτης τὸ πράσινον, καὶ ἕτεροι τῶν

ἐπιφανεστέρων τὰ ἕτερα· καὶ ἤδη τῶν ἀρμάτων ἐπέ-
 βησαν. ἐν τούτῳ δὲ γράμματα τῷ πρωτονοταρίῳ
 WIII 129 τοῦ δρόμου παρὰ του πεφθακότος ἄρτι ἐνεχειρίσθη-
 σαν, ὡς ἐν τοῖς Μελαγγείοις ἐστρατοπεδεύσαντο οἱ
 Σαρακηνοὶ διαγγέλλοντα· ταῦτα δ' εἰσὶν ἃ νῦν 5
 ἀγροικότερον καλεῖται Μαλάγινα. ὁ γοῦν πρωτονο-
 τάριος σκυθρωπάσας ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ προσῆλθε τῷ
 βασιλεῖ, καὶ ταῦτα ἐδίδασκε καὶ ὑπεδείκνυ τὰ γράμ-
 PIII 160ματα. ὁ δὲ ὀργίλον τι καὶ μανικὸν αὐτῷ ἐνιδὼν "ἐν
 τοιούτῳ μοι" ἔφη "ἀγῶνι ὄντι καὶ τὸν μέσον εὐώ- 10
 νυμον καταστήσασθαι σπεύδοντι αὐτός, μάταιε, περὶ
 Σαρακηνῶν ἐπιδρομῆς διαλέγῃ μοι;" τοιοῦτος ὁ
 θαναμάσιος ἐκείνος ἦν βασιλεὺς καὶ οὕτω περὶ τῶν
 κοινῶν πραγμάτων καὶ τῆς βασιλείας ἐφρόντιζεν.
 ἐκείνου δὲ τοῦτον διακειμένου τὸν τρόπον, ὁ Βάρδας 15
 ἔστρεφε τὰ πάντα καὶ ἤγεν ὅπῃ ἦν αὐτῷ πρὸς βου-
 λῆς, καὶ εἰς τὴν τοῦ Καίσαρος ἀναβεβήκει τιμὴν καὶ
 ἑαυτῷ τὴν βασιλείαν ἐμῆτο, καὶ εὐκαιρίαν ἐξήτει,
 ἵν' αὐτῆς ἐπιτεύξοιτο. οὐδὲν δὲ οἱ εἰργαστο ἀγα-
 θὸν ἢ τὸ τῶν λόγων φροντίδα θεῖσθαι πολλήν. 20
 ἡμέλητο γὰρ τὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ ἀπέσβη σχεδὸν
 εἰς τὸ παντελές, ὡς μὴδ' ἐνανσμά τι περιλειφθῆναι
 αὐτῆς. τοῦτο δὲ ἡ τῶν κρατούντων εἰργαστο ἀλο-
 γία. ὁ δὲ καὶ διατριβὰς ἐκάστη ἀφώρισε τῶν ἐπι-
 στημῶν καὶ διδασκάλους προυνστήσατο καὶ σιτήσεις 25
 B δημοσίας τούτων ἐκάστω ἀπένειμεν· ἐπὶ πᾶσι δὲ
 διδάσκαλον ἐγκατέστησε τὸν φιλόσοφον Λέοντα, οὗ
 κλέος ἐπὶ σοφίᾳ πολὺ, ὃς καὶ τῷ βασιλεῖ Θεοφίλῳ
 γέγονεν ἐντιμος ἐκ τρόπου τοιούδε. πολλῶν αὐτῷ
 φοιτητῶν ὄντων, ἕνα συνέβη τούτων τοῖς Σαρακη- 30
 νοῖς γενέσθαι ἀλώσιμον, ᾧ τὰ τῆς γεωμετρίας με-
 μύητο ἀκριβῶς, καὶ οὗτος τῶν παρὰ τοῖς βαρβάρους

ἐπισήμων τινὲ δουλεύειν ἀπονενέμητο. ἦν δ' ὁ τότε C
 τῶν ἐκ τῆς Ἀγαρ προεστηκῶς φιλολογῶν καὶ φιλο-
 τόφων θεωρημάτων ἐπιμελῶς ἀκροώμενος, πλέον δὲ
 τῶν ἄλλων ταῖς γεωμετρικαῖς μεθόδοις προσκείμενος.
 ἔφοιτα δὲ καὶ ὁ τοῦ αἰχμαλώτου δεσπότης παρὰ τὸ
 ἱεροατῆριον, καὶ ποτε αὐτῷ καὶ ὁ αἰχμάλωτος εἶπετο,
 καὶ τῶν διδασκόντων ἀκούσας καὶ σχήματα τούτους
 δὴν διαχαράττοντας γεωμετρικὰ ἀρχὴν τε τὸ τρί-
 γωνον παντὸς εἶναι διδάσκοντας σχήματος, ὥστ' ἐξ
 αὐτοῦ ἅπαν σχῆμα συνίστασθαι καὶ εἰς αὐτὸ ἀνα-
 γέσθαι, καὶ ὥς πάντων ὁ κύκλος τῶν ἰσοπεριμέτρων
 αὐτῷ καὶ ἰσοπλεύρων ἐστὶ πολυχωρητότερος, καὶ ἄλλα
 οἷα ταῦτα, ἤρετο τὸν ἑαυτοῦ κύριον ὁ αἰχμάλωτος εἰ D
 ὅτι οὗτο τῶν διδασκάλων περὶ ὧν διδάσκουσι· καὶ
 ὡς ἐπέτρεψεν. ὁ δὲ τοὺς λόγους τῶν διδασκομένων
 ἤγειρε σαφηνίσαι αὐτούς. οἱ δ' ἠπόρουν πρὸς τοῦτο,
 καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ἀγαρηνῶν προσκαλεσάμενος τὸν
 αἰχμάλωτον, "σὺ δ'" ἔφη "δύναιο ἂν ἀποδοῦναι
 τοὺς λόγους τούτους;" κἀκεῖνος κατέθετο. "οὐκοῦν
 ἔξω" εἶπε. καὶ ἀρξάμενος ὁ αἰχμάλωτος ἐσαφή-
 ξεν ἕκαστον καὶ λόγους ἀπεδίδου καὶ τὰς αἰτίας
 πέλεγε. καὶ οἱ ἀκούοντες ἐν συνέσει τῶν λεγομέ-
 νων ἐγίνοντο καὶ ὀξύτερον ἐπέβαλλον τοῖς θεωρή-
 σι, καὶ σφίσις ἠγρύμνετο ἡ διάνοια καὶ τὸν ἄνδρα
 αὐμάξον ἤροντό τε εἰ καὶ ἄλλους ἔχει τειοίτους PII161
 Κωνσταντίνου. ὁ δὲ "πολλούς" ἔφη "κρείττους
 οὐ κέκτηται, ἕνα δὲ τῶν ἀπάντων διδάσκαλον,
 δὲ ἕνα ἐν τοῖς τῆς φιλοσοφίας λόγοις παντὶ ἀπαρά-
 λλον." ἔρωτι τοίνυν ἀκούσας ταῦτα ὁ τῶν Ἀγαρη-
 ν ἀρχηγὸς ἔαλω τοῦ διδασκάλου ἐκείνου, καὶ
 ελεν ἐλθεῖν εἰς θεῖαν τούτου καὶ εἰς ἀκρόασιν, καὶ
 παράξας ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ἄνδρα παρακαλοῦσαν W III130

ἀφικέσθαι καὶ μεταδοῦναι αὐτῷ τῆς σοφίας αὐτοῦ,
 διὰ τοῦ αἰχμαλώτου στέλλει αὐτήν, φιλοτίμως τοῦ-
 τον δεξιωσάμενος. ὥς δέ οἱ ἐκεκόμεστο ἡ γραφή,
 δείσας μὴ αἰτιαθείη ὡς γράμμα δεξάμενος ἐξ ἐχθρῶν,
 τῷ λογοθέτῃ τοῦ δρόμου ἐγχειρίζει τὸ ἐπιστόλιον ε
 B καὶ παρίστησι τὸν αἰχμαλῶτον, καὶ κεῖνος τὴν ὑπό-
 θεσιν διηγῆσατο. ἐντεῦθεν γνώριμος ὁ φιλόσοφος
 Λέων τῷ Θεοφίλῳ ἐγένετο καὶ εὐεργετεῖται καὶ δη-
 μοσία διδάσκειν προτρέπεται, εἴτα καὶ ἀρχιερεὺς
 χειροτονεῖται Θεσσαλονίκης. θανόντος μέντοι τοῦ 10
 Θεοφίλου, καὶ τῶν εἰκονομάχων ἀρχιερέων καθαι-
 ρέσει ὑποβληθέντων, καὶ ὁ Λέων οὕτως ἐσυγκατή-
 ρητο, ὅτι μὴ τιμὴν ταῖς θείαις εἰκόσιν ἀπένεμε.
 τοῦτον οὖν ὁ Βάρδας σχολάζοντα εὐρηκὼς τῶν λοι-
 πῶν διδασκάλων ἐπέκεινα ἔταξε, καὶ οὕτως ἀναθη- 15
 λῆσαι τοὺς λόγους ἐποίησε, καὶ εἰς ἐπίδοσιν προή-
 νεγκεν οὐ διὰ μακροῦ. καὶ τοὺς νόμους δὲ τοὺς πο-
 C λιτικούς ἀνηβῆσαι πεποίηκε, φοιτῶν αὐτὸς εἰς τὰ
 δικαστήρια, ἥδη καὶ τῆς τούτων γνώσεως σχεδὸν
 ἐκλελοιπυίας παντάπασιν. ἡ μὲν οὖν περὶ τὰς ἐπι- 20
 στήμας καὶ τὰ μαθήματα τοῦ Βάρδα σπουδῇ ἀξιέ-
 παινος, τὰ δ' ἄλλα καὶ λίαν ψεκτὰ καὶ κατάπτυστα.
 τοῦ γὰρ ἱεροῦ Μεθοδίου ἔτη τὴν ἐκκλησίαν ἰθύναν- 10
 τος τέσσαρα καὶ πρὸς τὰς αἰδίους μεταστάντος μο-
 νάς, ὁ μοναχὸς Ἰγνατίος τῆς ἐκκλησίας προέστη, ὃς 25
 θυγατριδῆς μὲν ἦν Νικηφόρου τοῦ βασιλέως τοῦ
 ἀπὸ γενικῶν, υἱὸς δὲ Μιχαὴλ βασιλέως τοῦ Παγγαβέ,
 καὶ μετὰ τὴν ἐκ τῆς βασιλείας ἀπόπτωσιν τοῦ πατρὸς
 αὐτοῦ, παρὰ τοῦ Λέωντος ἐκτομίας γενόμενος, ἐκεί-
 ρατό τε τὴν τρίχα καὶ ἐπὶ μακρὸν ἀσκητικοῖς ἰδρωῶσι 30
 τὸ σαρκίον ἐδάμασεν, ὃν ἡ βασιλις Θεοδώρα τὰ τῆς
 D βασιλείας ἰθύνουσα εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν τῆς Κων-

σταντινουπόλεως ἀνήγαγε θρόνον. οὗτος τοίνυν ὁ
 θεῖος τὸν Καίσαρα Βάρδαν, τὴν γαμετὴν ἀναι-
 τίως ἀποπεμψάμενον, συμφθείρεσθαι δὲ λεγόμενον
 τῇ νύμφῃ τῇ ἑαυτοῦ, τῶν ἱερῶν ἐπιβῆναι περι-
 βόλων ἐκώλυεν. ὁ δὲ διὰ τοῦτο τῆς ἐκκλησίας με-
 θίστησι τὸν ἀρχιερέα, καὶ πολλὰ κακώσας τέλος ἐγ-
 κλείει τάφῳ. εἴτ' ἐκεῖθεν ἐξενεγκὼν εἰς Μιτυλήνην
 τὴν νῆσον ὑπερορίζει. καὶ οὐ τοῦτον μόνον οὕτω
 διέθετο, ἀλλὰ καὶ πλείους ἄλλους τῶν ἀρχιερέων,
 ὅσοι τῷ Ἰγνατίῳ γεγόνασιν σύμψηφοι αὐτὸν ἀφορί-
 σάντι· προχειρίζεται δὲ πατριάρχην τὸν Φώτιον,
 ἄνδρα τῶν ἐπισήμων πρωτοασηκρῆτις τότε τυγχά-
 νοντα καὶ ἐν λόγοις ὀνομαστότατον. ὥς δ' ἔτυχε^{PII162}
 ταρεῖναι καὶ τοποτηρητὰς τοῦ πάπα Ῥώμης κατὰ
 τῶν εἰκονομάχων σταλέντας, ἀκείλους ὁ Βάρδας
 τελεῖται τῆς ἑαυτοῦ γενέσθαι γνώμης. ἐν γοῦν τῷ
 ὧν ἀγίων ἀποστόλων ναῷ ἀθροισθέντες ἄγουσι καὶ
 ὃν ἱερώτατον Ἰγνάτιον ἐκ τῆς ὑπερορίας, καὶ ποι-
 ῦνται τοῦτον ὑπὸ καθάριεσιν. καὶ ταῦτα μὲν ὧδέ
 ῃ συμβέβηκε.

Τὸ δ' ἔθνος τῶν Ῥῶς Σκυθικὸν ὃν τῶν περὶ 5
 ὃν Ταῦρον ἔθνων στόλῳ τὰ τοῦ Εὐξείνου πόντου
 κτέτρεχε καὶ αὐτῇ τῇ Βυζαντίδι ἐπιέναι διεμελέτα.
 ἅλ' οὐκ εἰς ἔργον ἤχθη σφίσι τὸ βούλευμα, κωλυ-
 ᾶσης τοῦτο τῆς προνοίας τῆς ἁνῶθεν, ἥ καὶ ἄκον-
 ις αὐτοὺς ἀπράκτους, μᾶλλον δὲ καὶ θείου πειρα-
 ζήτας μηνύματος, ἀπελθεῖν ὥκονόμησεν. ἀλλὰ καὶ B
 ἐκ Κρήτης Ἀγαρηνοὶ τὰς Κυκλάδας νήσους καὶ
 παράλια ἐληλίζοντο. καὶ κλόνοι δὲ σφοδρότατοι
 γῆς συμβεβήκασιν, ὧν ὁ φορικωδέστατος κατὰ
 ν ἡμέραν τῆς τοῦ σωτῆρος ἡμῶν τὴν γῆν συνέ-
 ισεν ἀναλήψεως. τούτων δ' οὐδὲν τῶν ἱππηλάτων

ἀγώνων ἀπήγαγε τὸν Μιχαήλ καὶ τῆς περὶ τούτους
 σπουδῆς, ἐν τῇ κατὰ τὸ Στενὸν τοποθεσίᾳ τῇ τοῦ
 WIII131 ἁγίου Μάμαντος καλουμένην αὐτοῦ ἐκείνου αὐτοῦ-
 γοῦντος τὰ ἱππηλάσια. ὅθεν καὶ τοὺς φρουκτοὺς
 ἔπαυσεν, οὓς οἱ πάλαι βασιλεῖς ἐπενόησαν, ἵνα μὴ 5
 ἀθρόον οἱ ἐκ τῆς Ἄγαρ ταῖς χώραις τῶν Ῥωμαίων
 C εἰσβάλλοντες ληΐζωνται τὰ ἐν ποσὶ καὶ τοὺς ἀνθρώ-
 πους αἰχμαλωτίζωσι. διὰ ταῦτα ἐν τῇ Ταρσῷ ἐπὶ
 λόφου μετεώρου τινὸς ἐδομήσαντο φρούριον, Λοῦ-
 λον κεκλημένον, καὶ οἱ ἐν τούτῳ πυρσὸν ἀνῆπτον, 10
 ἡνίκα ἔγνων ἐπιδρομὴν Ἰσμαηλιτῶν, ὃν ὀρῶντες οἱ
 ἐν τῷ Ἀργαίῳ βουνῷ ἄλλον ἐποιοῦν πυρσόν, καὶ οἱ
 κατὰ τὸν Ἰσαμον ἕτερον, τοῖς δὲ κατὰ τὸν Αἰγιαλὸν
 ἰδοῦσι τοῦτον ἤρετο ἄλλος, καὶ τοῖς κατὰ τὸν Μί-
 μαντα ἕτερος, καὶ οἱ κατὰ τὸν Κύριζον αὐτῶν ἐφρου- 15
 κτώρουν, καὶ οἱ κατὰ τὸν Μώκιλον ὁμοίως ἐπύρ-
 σευον, καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἐν τῷ τοῦ ἁγίου Αὐξεντίου
 βουνῷ πυρσὸς ἤρετο. οὓς ὀρῶντες οἱ ἐν ταῖς χώ-
 ραις διὰ βραχέος εἰς ὄχυράματα συνέκλειον ἑαυτοὺς
 D καὶ τὰς τῶν βαρβάρων λεηλασίας ἐξέκλινον. ἐκ δὲ 20
 τοῦ βουνοῦ τοῦ ἁγίου Αὐξεντίου τῷ βασιλεύοντι
 τῆς τῶν δυσμενῶν ἐπιδρομῆς ἐδίδото γυνῶσις. ἵνα
 τοῖνυν μὴ ἀνακόπτοιο τῶν ἱππηλάτων ἀγώνων, ἐν
 καιρῷ τούτων πολλάκις τῶν πυρσῶν αἰρομένων,
 τῶν τῇ βασιλίδι γειτονούντων πυρσῶν σχολὴν κατε- 25
 ψηφίσατο. κατεγίνωσκε δὲ καὶ τῶν πρότερον βασι-
 λευσάντων, ὅτι μὴ λιτότητι ἔχαιρον, σοβαρότητος δ'
 ἀντεποιοῦντο καὶ ὄγκου βασιλικοῦ. ὅθεν αὐτὸς με-
 τριότητα δοκῶν μετιέναι, συνῆντησέ ποτε γυναικὶ
 ἄρτι λουσαμένην καὶ οἰκαδε ὑπονοστούσῃ, καὶ τοῦ 30
 ἵππου ἀποβάς ἀπῆει μετὰ τῆς γυναικὸς σὺν ὀλίγοις
 τισὶ νεανίαις, οἱ τῶν ἀπορρήτων συμμετεῖχον αὐτῷ,

καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῆς γεγονῶς καὶ συμμετασχῶν Π163
 τραπέξης αὐτῇ πεσοπορῶν ἀπῆει πρὸς τὰ ἀνάκτορα.
 καὶ ὁ μὲν ἐν τοῖς τοιούτοις ὡς μέγα τι κατορθῶν
 ἔβρενθνέτο, τοῖς δ' ἄλλοις ἀνοηταίνειν ἐκρίνετο καὶ
 μίσος ὑπέτρεφον κατ' αὐτοῦ. οὐχ ἥκιστα δὲ μισητὸς
 ἐδόκει διὰ τοὺς παρατρεφόμενους αὐτῷ ἑναγεῖς νεα-
 νίας, οἱ πρὸς ἅπαν κακὸν αὐτὸν ὑπεξέκαιον, οἱ καὶ
 ἀρχιερεῖς ἐπλαττον ἑαυτοὺς καὶ τὴν ἀναίμακτον λε-
 ρουργίαν τελεῖν ὑπεκρίνοντο, καὶ αὐτὸν τὸν Μιχαὴλ
 συνιερουργοῦντα δῆθεν ἔχοντες ἑαυτοῖς, παίζοντες
 ἐν οὐ παικτοῖς, ἢ ὄξος τε μιγνύντες καὶ σίνηπι καὶ
 σκεύεσι χρυσέοις καὶ λιθοκολλήτοις παρ' αὐτοῦ χο-
 ρηγουμένοις τὸ κρᾶμα ἐγχέοντες μετεδίδουν τούτου
 τοῖς συμμύσταις αὐτῶν καὶ συμπαίστορσιν. ἀλλὰ
 πάντα καταλέγειν τὰ τοῦ τοιούτου χοροῦ, οἷς συν- B
 θιασώτης καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἐτύγγανε ὦν, πολ-
 λῆς ἂν εἴη λέσχης καὶ ἀηδίας οὐχ ἥκιστα. ἦκει δ'
 ὁ λόγος τὴν τοῦ Βάρδα διηγησόμενος ἀποβίωσιν καὶ
 τὴν τοῦ κρατοῦντος αὐτοῦ καὶ πρὸ τούτων τὴν τοῦ
 βασιλείου τοῦ Μακεδόνης οἰκείωσιν πρὸς τὸν Μι-
 χαήλ, ὃς ἐκ Μακεδονίας μὲν ἦν, ἔφν δὲ πατέρων 6
 σήμων καὶ ἀφανῶν, εἰ καὶ τις τῶν τὰ περὶ αὐτοῦ
 ξιστορησάντων ἐκ τοῦ τῶν Ἀρσακιδῶν αὐτὸν γέ-
 οντος κατάγεσθαι τερατεύεται. τοῦ Κρούμου δέ, τῶν
 βουλγάρων δ' ἦν οὗτος ἀρχηγός, τὴν Ἀδριανούπο-
 λιν κατασχόντος, καὶ οἱ τούτου γεννήτορες αἰχμά-
 ωτοι γεγονότες εἰς τὴν ἐκείνων χώραν μετήχθησαν,
 ῥιγενεὲς τοῦτον καὶ ὑπομάξιον φέροντες. τοῦ Κρού- C
 νου δὲ ἀποβεβιωκότος ἤδη ἕτερος τῆς ἀρχῆς τῶν
 βουλγάρων ἐπέληπτο, ὃς πολλάκις ἐν πολέμοις τοῖς
 πρὸς Ῥωμαίους θραυσθεῖς σπονδὰς πρὸς τὸν τότε
 κρατοῦντα Ῥωμαίων πεποίητο, καὶ τοὺς αἰχμαλώ-

τους ἐλευθερῶσαι συνέθετο, καὶ μέντοι καὶ κατὰ τὰς
 συνθήκας πεποίηκεν. ἐφήβου δ' ἦν ἡλικίας τότε
 ἀψάμενος ὁ Βασίλειος. νηπιόθεν μέντοι πολλὰ ση-
 μεία γενέσθαι φασὶ τὴν βασιλείαν αὐτῷ προσημαί-
 νοντα, ὧν ἓν ἦν καὶ τὸ ῥηθησόμενον. νήπιος μὲν
 ἦν ὁ Βασίλειος, οἱ δὲ τούτου γονεῖς περὶ θέρους ἡσχό-
 ληντο καὶ τὸ νήπιον ὑπνωττον ὑπὸ τὸν ἥλιον ἔκειτο·
 WIII132 αἶτος δὲ πετόμενος πρόσγειος ἡπλωμέναις ταῖς πτε-
 D ρυξὶ τῷ βρέφει σκιὰν ἐσχεδίαζεν. ἡ δὲ μήτηρ ὥς
 εἶδε τὸν αἶτον τῷ παιδί προσεγγίζοντα, ἤρε τε τὴν 10
 φωνὴν καὶ προσέδραμε τῷ υἱῷ καὶ λίθοις τὸν αἶτον
 ἀπεδίωκε. τῆς δὲ πρὸς τὸ ἔργον χωρησάσης αὐθις
 ὁ αἶτος προσῆει τῷ βρέφει κοιμωμένῳ, ἐπιτελὼν τὸ
 λειτούργημα. καὶ ἡ μήτηρ πάλιν τε τεθορύβητο καὶ
 αὐτὸν ἀπεδίωκεν. ὥς δὲ πολλάκις τοῦτο ἐγένετο, 15
 εἰς συναλοδησιν ἤκε καὶ χρηστὸν ὑπέειλε τὸ πρᾶγ-
 μα οἰώνισμα. ἤδη δὲ αὐτοῦ ὑπερβεηκότος τὸν
 μείρακα, ὁ πατήρ μὲν κατέλυσε τὴν ζωὴν, ἡ δὲ μή-
 τηρ αὐτοῦ πρὸς τῇ πενίᾳ καὶ τοῖς τῆς χηρείας κα-
 κοῖς ἐπέεξετο. ὁ δὲ τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων μὴ 20
 εὐπορῶν, ἔγνω μισθῷ πρὸς ὑπηρεσίαν ἑαυτὸν ἐκ-
 δοῦναι τιμῇ· καὶ ἄρας ἔρχεται πρὸς τὴν μεγαλόπολιν.
 ὁψίας δὲ τὴν τῆς πόλεως εἰσελθὼν πύλιν, ἣ καλεῖ-
 PII164ται Χρυσεία, παρὰ τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Διομήδους
 κατέλυσεν οὐπω μονῇ τότε τυγχάνοντι· καὶ πεσὼν 25
 ἔξω τοῦ τεμένους κατέδαρθε. νυκτὸς δὲ τῷ τοῦ
 ναοῦ νεωκόρῳ ὄναρ ὁ μάρτυς ἐφίσταται, καὶ τὸν
 βασιλέα ἐντὸς εἰσαγαγεῖν ἐγκελεύεται. ὁ δὲ ἐξελθὼν
 καὶ τὸν Βασίλειον εὐρὼν ἐπὶ ψιλοῦ τοῦ ἐδάφους
 ὑπνωττοντα, φάντασμα εἶναι τὸν ὄνειρον ὑπέειλε 30
 μάταιον. ὥς δὲ καὶ αὐθις τὸ αὐτὸ ἐδόκει ὁ ἅγιος
 ἐγκελεύεσθαι, ὁ δὲ καὶ πάλιν ἐξελθὼν οὐχ ἔτερον

εὔρεν ἢ τὸν Βασίλειον, ὑπέστρεψεν ὑπειληφὼς τὰ αὐτά. ἐκ τρίτου τοίνυν ὁ μάρτυς τῷ νεωκόρῳ ἐφίσταται καὶ προτρέπεται αὐτὸν εἰσαγαγεῖν τὸν ἐκτὸς κατακείμενον· “οὗτος γάρ ἐστιν” ἔφη “ὁ βασιλεύς.” ἐξελθὼν οὖν ὁ νεωκόρος ἀνίστησι τὸν Βασίλειον, καὶ ξενίζει τοῦτον παρὰ τῇ κατοικίᾳ αὐτοῦ, καὶ μεταδίδωσιν ὧν εὐπόρει. ἦν δὲ τῷ νεωκόρῳ ὁμαίων τὴν λατρικὴν μετιῶν καὶ τῷ Θεοφιλίτῃ ὑπηρετῶν. ὁ δὲ Θεοφιλίτης οὗτος τῷ Καίσαρι Βάρδα καὶ τῷ βασιλεῖ Μιχαήλ κατὰ γένος ὠκείωτο, διὰ τὸ τῆς ἡλικίας βράχιστον ὑποκοριζόμενος καὶ Θεοφιλίτης καλούμενος. τούτῳ τοίνυν τῷ ἀδελφῷ ὁ νεωκόρος τὸ ἀπόρρητον ἐκκαλύψας ἐνύπνιον ἠξίωσε συστήσαι τοῦτόν τινι τῶν ἀρχόντων εἰς ὑπηρετήσιν. ὁ δὲ τῷ οἰκίῳ κυρίῳ τοῦτον συνίστησι. πρότερον δὲ τὸ περὶ τῆς βασιλείας δι’ ὄνειράτων χρησμώδημα τῷ Βασίλειῳ ἀνεκάλυψαν ἄμφω τῷ ἀδελφῷ καὶ μεμνήσθαι ἑφ’ ὧν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ὄρκους αὐτὸν προκατέ- C αβον. ἡσθεῖς οὖν ὁ Θεοφιλίτης ἐπὶ τῷ Βασίλειῳ, ὃν γὰρ εὐειδὴς τε καὶ εὐμήκης καὶ τὴν χεῖρα γενναῖος καὶ περιδέξιος, βαθεῖάν τε τρέφων κόμην καὶ χύτην οὕλην, τοῖς οἰκείοις ἱπποκόμοις τοῦτον ἐπέτε- τησε· πρωτοστράτορα τοῦτον οἶδεν ὀνομάζειν ἢ ἀλέκτος ἢ κοινὴ. ἐξητήθη δὲ καὶ τῷ βασιλεῖ γεν- ετός τις ἱπποκόμος καὶ περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ταύ- νην εὐφυνῶς διακείμενος. κεκόμιστο γὰρ ποθεν ἵπ- ος τῷ βασιλεῖ Μιχαήλ, εἰς πᾶσαν μὲν ἀρετὴν ἵππῳ ἐπέουσαν ἐπιτήδειος, σκληραύχην δὲ καὶ μὴ ὀφ- ως ἀναβαινόμενος. τούτου εἰς θῆαν ἦκων ὁ βασι- υς ἀναβῆναί τινι τοῦτον ἐπέτρεπεν. πλειόνων δ’ ικεχειρηκότων, ἐκείνος ἐθρασύνετό τε καὶ ἐγαυρία D ἰ τὸν ἀναβαίνοντα ἀπεσείετο. ἐχαλέπηεν ἐπὶ

τούτοις ὁ βασιλεὺς καὶ ὅτι μὴ ἔχοι ἵπποκόμον περι-
 δέξιον ἥσχαλλε. παρῶν δὲ ὁ Θεοφιλίτης ἔχειν εἴ-
 πεν αὐτὸς τοιοῦτον, καὶ "εἰ βούλει" φησί, "βασιλεῦ,
 παρίτω." καὶ ὃς ἐπέτρεψε, καὶ ὁ Βασίλειος μετεκέ-
 κλητο καὶ τοῦ χαλινοῦ τοῦ ἵππου λαβόμενος καὶ 5
 περιποππύσας καὶ καταψήσας αὐτὸν κούφως τε
 μετεωρίσας ἑαυτὸν ἐπιβέβηκε καὶ περικαλπάσας μι-
 κρόν, εἶτα καὶ ὅλον αὐτῷ τὸν ἑντῆρα ἐνδέδωκέ τε
 καὶ ἐξιππάσατο. ἦσθη τούτοις ὁ βασιλεὺς καὶ τὸν
 Βασίλειον προσελάβετο καὶ τοῖς βασιλικοῖς ἵπποκό- 10
 μοις συνέταξε καὶ προΐων καὶ πρωτοστράτορα τὸν
 ἄνδρα ἐτίμησεν· ἡ ἀξία δὲ τῶν ἐπισήμων καὶ τῶν
 ῥέκλεισμένων τῷ βασιλεῖ· καὶ ἐπεδίδου καθ' ἑκάστην
 ἡ περὶ τὸν Βασίλειον τοῦ βασιλέως διάθεσις, καὶ
 τοσοῦτον ὥς καὶ εἰς φθόνον κινῆσαι τὸν Καίσαρα. 15

7
 WIII 133 Ποτὲ δὲ τῆς τοῦ βασιλέως μητρὸς συνεστιωμένης
 PII 165 τῷ βασιλεῖ ὁ πρωτοστράτωρ εἰσεκλήθη Βασίλειος
 τοῦτο τοῦ βασιλέως κελεύσαντος. καὶ ἡ βασίλισσα
 συνεχῶς αὐτῷ ἐνητένιζε, καὶ ἑώρα τὸν ἄνδρα περι-
 εργότερον, εἶτα καὶ ἀπεφοίβασε τοῦτον εἶναι τὸν 20
 ὀλετήρα τοῦ γένους αὐτῆς, ἐκ τινων σημείων τοῦτο
 γνοῦσα, ὥς ἔλεγε, πάσαι αὐτῇ γνωρισθέντων ἐκ τοῦ
 οἰκείου ἀνδρός. ἀλλὰ τῷ Μιχαήλ ταῦτα λῆρος ἐδό-
 κει, καὶ οὐδὲν ἀπῆγεν αὐτὸν τῆς εὐνοίας τῆς περὶ
 τὸν Βασίλειον, ἥδη δὲ καὶ παρακοιμώμενον αὐτὸν 25
 προεβάλετο. καὶ τοῦτο δὲ τῆς κατὰ τοῦ Βασιλείου
 βασκανίας ἐπίδοσις τῷ Καίσαρι γέγονε, καὶ ἐπεβού-
 λευε τῷ ἀνδρὶ καὶ παρ' αὐτοῦ ἀντεπεβουλεύετο.
 ἐκστρατείας δὲ κατὰ τῶν τὴν Κρήτην ἔχόντων Ἀγα-
 B ρηνῶν κηρυχθείσης τῷ Μιχαήλ, ὁ Καίσαρ πρὸς τὸν 30
 τῆς Θεοτόκου ναὸν τὸν τῶν Ὁδηγῶν κεκλημένον
 ἀπῆλθε, τῇ Θεομήτορι συνταξόμενος, καὶ ἥδη τῷ

θυσιασθηρίῳ αὐτοῦ προσεγγίσαντος ἐξ οὐδεμιᾶς
 ἐμφανοῦς αἰτίας ἢ χλαμὺς τῶν ὤμων αὐτοῦ ἐξωλί-
 σθησεν. ὅπερ σημεῖον καὶ τῷ Καίσαρι καὶ τοῖς
 ἰδοῦσιν ἀπαίσιον ἔδοξε. πολλῶν δὲ τὸν βασιλέα
 κακίζόντων, ὅτι πᾶσαν ἐνέδωκε τὴν ἐξουσίαν τῷ
 Καίσαρι, ὥστε ἐκείνον ἅττα βούλεται πράττειν καὶ
 πολλὰ παρὰ τὸ θέον ποιεῖν, τῇ τῶν ὄνειδῶν ἐνδε-
 λεχεία ἔδοξέ ποτε μικρὸν ἀνανῆσαι τοῦ βαθυτάτου
 αἵρου ἐκείνος ὁ ἀβέλτερος ἄνθρωπος, καὶ τινα τῶν C
 ὀκονομημένων τῷ Καίσαρι καὶ διωρθοῦτο καὶ ἀνε-
 κεύαζεν· ὃ τῷ Βάρδᾳ οὐκ ἦν ἀνεκτόν, ἀλλ' ἐπὶ τούτῳ
 καὶ ἐβαρυνθῆμει. ἐκστρατεύσαντος δὲ τοῦ βασιλέως,
 ἵς εἰρηται, καὶ ὁ Καῖσαρ ἐκείνῳ συνεξεστράτευσε,
 αἰ πυκνὰς κατ' αὐτοῦ τῷ Μιχαήλ ὁ Βασίλειος καὶ οἱ
 περὶ ἐκείνον πεποίηντο τὰς διαβολάς, καὶ κεκύρωτο
 τὰ ταύτας ἢ κατ' ἐκείνου ἐπιβουλή. πολλὴν δὲ δύ-
 αμιν περιβεβλημένου τοῦ Καίσαρος, οἱ τὴν ἐπιβου-
 ῆν ἀρτύνοντες ἐδειλαίνοντο. πρῶτας δὲ ποτε τοῦ
 ἀρδᾶ ἐκ τῆς οἰκείας σκηνῆς προελθόντος μετὰ λαμ-
 ρότητος καὶ δορυφορίας πολλῆς, καὶ τῷ βασιλεῖ D
 ροσελθόντος, συγκαθίσαντός τε καὶ συνομιλοῦντος
 τῷ, ὁ Βασίλειος ὀπισθεν αὐτοῦ ἐστηκὼς τὴν χεῖρα
 τέσειεν, ἀπειλῶν ὥσπερ τῷ Καίσαρι. ὁ δὲ κατὰ
 να χρεῖαν ἑτέραν ἀθρόον ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν
 τὴν χεῖρα τοῦ Βασιλείου, καὶ συνελθὼν τὸ δηλούμενον,
 ἵς ποσὶ τοῦ βασιλέως ἐπέριψεν ἑαυτόν. ὥκνον
 οἱ κατ' αὐτοῦ συνομοσάμενοι τὴν ἐγχείρησιν,
 χρις αὐτὸς ὁ Βασίλειος πρῶτος αὐτῷ τὸ ξίφος
 ἤνεγκεν. οὕτω γὰρ καὶ οἱ ἄλλοι ἀναθαρσῆσαντες
 ληδὸν τὸν Βάρδαν περιστάντες συνέκοψαν, καὶ
 μὲν τοιοῦτον τὸ τέλος τῆς βιοτῆς συνεκύρησεν.
 ἔγε βασιλεὺς τῆς ἐκστρατείας ἀφόμενος, εἰς τὸ

Βυζάντιον ἐπανεξέυξε, καὶ ζεύγνυσιν τῷ Βασιλείῳ
 Εὐδοκίαν τὴν θυγατέρα τοῦ Ἰγκηρος, ἣτις αὐτῷ τῷ
 PΠ166κρατοῦντι πρῶν ἐπαλλακένετο· εἶτα καὶ βασιλέα
 τοῦτον ἀνεῖπεν αὐτὸς ἐν τῇ μεγάλῃ παραγενόμενος
 ἐκκλησίᾳ καὶ διὰ τοῦ πατριάρχου Φωτίου περιθεῖς 5
 αὐτῷ τὸ διάδημα. τίκτεται δὲ τῷ Βασιλείῳ ἐκ τῆς
 Εὐδοκίας παιδίον ἄρρεν ὁ Λέων, ὃ τοῦ Μιχαὴλ
 μᾶλλον εἶναι ἐλέγετο, ὥς ἐγκύου τῆς Εὐδοκίας οὐ-
 σης ὅτε τῷ Βασιλείῳ συνώκιστο. ἱππηλασίαις δὲ
 καὶ συμποσίοις ἀεὶ σχολάζων ὁ Μιχαὴλ καὶ συνεχῶς 10
 μεθυσκόμενος καὶ τῶν φρενῶν ἐξιστάμενος, ὥς οὐδὲ
 νήφων ἔρρωτο, εἰς φόνον ἑαυτοῦ τὸν Βασίλειον ἐξη-
 ρέθισεν. ἐκ γὰρ ἱππῶν ἀγῶνος ἐν τῷ ἀγίῳ Μά-
 μαντι τελεσθέντος, ἐν ᾧ αὐτὸς ἡνιόχησε καὶ οἱ
 W III 134 μεριστᾶνες αὐτοῦ καὶ νενίκηκεν, ἐπὶ δεῖπνον 15
 ἀνακλιθέντος συνανεκλίνετο καὶ ὁ Βασίλειος καὶ ἡ
 B Εὐδοκία. Βασιλικῖνος δὲ τις τῆς βασιλείου τριήρους
 πρῶν ἐρέτης ὢν, διὰ δὲ σώματος ὠραιότητα προσ-
 ληφθεὶς παρὰ τοῦ κρατοῦντος καὶ τούτῳ οἰκειωθεὶς,
 παρεστὼς τότε δειπνοῦντι τῷ βασιλεῖ ἐξεθείαξεν 20
 αὐτόν, ὥς εὐφυῶς ἄγαν καὶ ἐντέχνως ἡνιοχῆσαντα.
 ὁ δὲ, ἥδη γὰρ ἡκρατίσατο καὶ τὸν νοῦν ἐκτεθόλωτο,
 ἡσθεὶς τοῖς ἐπαίνοις, ἐδίδου αὐτῷ τὰ φοινικόχροα
 πέδιλα καὶ προσέταττεν ὑποδήσασθαι καὶ βασιλέα
 ἀνεῖπε. τοῦ δὲ εὐλαβουμένου καὶ πρὸς τὸν Βασί- 25
 λειον ἐνορῶντος, ὁ βασιλεὺς ἐχαλέπαινε. ὁ δὲ Βα-
 σίλειος ἐνένευσεν αὐτῷ πεισθῆναι καὶ ὑποδήσασθαι·
 καὶ ὅς λαβὼν ὑπεδήσατο. ὁ δὲ βασιλεὺς τῷ Βασι-
 C λείῳ ἔφη χολούμενος "τούτῳ μᾶλλον ἢ σοὶ τὰ τῆς
 βασιλείας παράσχημα ἐπεόικασιν. ἡ οὐκ ἔξιστί μοι, 30
 ὥς σὲ βασιλέα πεποίηκα, ποιῆσαι καὶ ἕτερον;" ἐν-
 τεῦθεν δεδοικῶς ὁ Βασίλειος καὶ περὶ τῇ βασιλείᾳ

καὶ τῇ ζωῇ δρᾶσαι πρὸ τοῦ παθεῖν ἐμελέτησεν, ἐτέ-
 ροις τε τὸ μελέτημα κοινωνάμενος, ἐπεὶ αὐτῷ ἐν
 δέλνῳ ἀκρατοποσίαις χρησάμενος ὁ Μιχαὴλ ἤδη
 κεκάρωτο, καὶ τῷ ἑαυτοῦ κοιτῶνι ἐν τοῖς κατὰ τὸν
 ἅγιον Μάμαντα βασιλείοις χειραγωγούμενος ἀνεκέ-
 κλιτο καὶ ὕπνῳ βαθυτάτῳ κατείληπτο, πρῶτον μὲν
 ἐξιὼν ὁ Βασίλειος τὰ κλεῖθρα τοῦ βασιλικοῦ κοιτῶ-
 νος κατέαξεν, ἵνα μὴ κλείσαι τὰς θύρας οἱ περὶ τὸν
 κοιτῶνα στρεφόμενοι δύναιτο, εἶτα καὶ τοὺς συνω-
 μότας παραλαβὼν ἅπεισι. τῶν δὲ προκοιτούντων D
 ὀλίγων ὄντων καὶ κωλύειν ἐπιχειρούντων, θόρυβος
 ἦρθη, καὶ διυπνίσθη ὁ βασιλεύς. εἰσελθόντος δέ
 τινος τῶν σὺν τῷ Βασιλείῳ καὶ τὸ ξίφος ἠρκότος
 κατὰ τοῦ Μιχαήλ, ἐκεῖνος τὰς χεῖρας ἤρε, καὶ ἄμφω
 αὐτάς ὁ ξιφηφόρος πλήξας ἀπέκοψε, καὶ ὑπέστρεψε
 εἰς τοὺς ἄλλους. ὁ δὲ μὴ φυγεῖν οἷός τε ὢν
 ἱεροσφαλῶς ἐκ τοῦ οἴνου βαίνων καὶ τῇ μέθῃ συμ-
 τοδιζόμενος, ἔκειτο δεινῶς ἀπολοφύρομενος, καὶ τις
 ἕτερος τῶν περὶ τὸν Βασίλειον ἔτι ζῶντα τοῦτον
 δὼν εἰσεπήδησε, καὶ κατὰ τῶν στέρνων αὐτοῦ τὸ
 ξίφος ὠθήσας ἐπὶ τὴν γαστέρα τοῦτο προήνεγκεν,
 ἵς ἐκπεσεῖν αὐτῆς καὶ τὰ ἔγκατα.

Τῷ μὲν οὖν Μιχαήλ οὕτως ἐπιλέλοιπε τὸ βιώ- 8
 μον ἀξίως τῆς αὐτοῦ βιοτῆς. ὁ δὲ Βασίλειος αὐ- PII167
 ἵκα εἰς τὰ βασίλεια παρεγένετο, καὶ τούτων γενό-
 ενος ἐγκρατῆς ἐπεμψε τῶν τοῦ κοιτῶνός τινα κη-
 εῦσαι τὸν Μιχαήλ. ὃς ἀπελθὼν εὗρε τὸν δέλαιον
 ἵππου ἐγκεκορδυλημένον σαγίσματι, καὶ ἀπαγαγὼν
 ὑτὸν ἐν τῇ μονῇ τῆς Χρυσοπόλεως ἔθαψεν. ὃς σὺν
 ἡ μητρὶ μὲν ἐβασίλευσεν ἔτη δέκα καὶ τέσσαρα, ἐν
 ἐπὶ δέκα ἤρξε μόνος αὐτός. ἤδη δὲ τῆς βασιλείας
 παξόμενος ὁ Βασίλειος καὶ παρὰ πάντων αὐτοκρα-

τωρ ἀναρρηθεῖς, τοὺς βασιλικοὺς παρόντων τῶν τῆς
 συγκλήτου λογάδων ἀνέφξε θησαυρούς, ἐν οἷς οὐ-
 δὲν ἕτερον εὗρητο ἢ μόνα χρυσίου κεντηνάρια τρία.
 B βουλῆς οὖν προτεθείσης ἐψηφιστο παρὰ πάντων τοὺς
 ἐξ οὐδεμιᾶς χρήματα λαβόντας εὐλόγου λαβῆς ἀνα- 5
 διδόναι ταῦτα ἢ τό γε δὴ μετριώτερον τὰ ἡμίση. καὶ
 ἀκολουθῶς τῇ ψήφῳ τὰ ἡμίση ἐπράττετο, καὶ οὐ
 μείω τριακοσίων ἐντεῦθεν κεντηναρίων τὸ ταμεῖον
 τὸ βασιλικὸν εἰσωδίασεν. εἰς δὲ τὴν μεγάλην ἐκκλη-
 σίαν ἐν ἑορτῇ ἀπελθὼν ὁ Βασίλειος καὶ τῆς ἀναι- 10
 μάκτου θυσίας μετασχεῖν βουλευθεῖς, ἐκωλύθη παρὰ
 τοῦ πατριάρχου Φωτίου, ἀνδροφόνον ἀποκαλοῦντος
 αὐτόν. ὀργισθεὶς οὖν διὰ τοῦτο σύνοδον συνήθροισε
 καὶ τὸν Φώτιον τῆς ἐκκλησίας ἐξώθησεν, ὥς τάχα
 παρανόμως τοῦ Ἰγνατίου κατασπασθέντος τοῦ θρό- 15
 νου τοῦ ἀρχιερατικοῦ παρὰ Βάρδα τοῦ Καίσαρος,
 W III 135 καὶ αὐτοῦ μὴ κανονικῶς ἐκείνου ζώντος τοῦ θάκου
 C τοῦ θείου ἐπιβατεύσαντος, Πάτροκλον τοῦτο πρό-
 φασιν προβαλλόμενος. ἀνάγει γοῦν πάλιν εἰς τὴν
 τῆς ἀρχιερωσύνης περιωπὴν τὸν θεῖον Ἰγνάτιον. 20
 ἄρτι δὲ τῶν σκήπτρων ἐπειλημμένου αὐτοῦ ἀνταί-
 ρουσιν αὐτῷ χεῖρα τῶν πατρικίων τινὲς Γεώργιος καὶ
 Συμβάτιος, οἳ καὶ ληφθέντες ταῖς εἰς σῶμα ποιναῖς
 ἐκολάσθησαν. ἔστεψε δὲ βασιλεὺς Κωνσταντῖνον καὶ
 Λέοντα τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, μετέπειτα δὲ καὶ τὸν τρί- 25
 τον Ἀλεξάνδρον. τὸν δὲ τέταρτον Στέφανον πατρι-
 ἀρχην βουλόμενος προχειρίσασθαι, νεώτατον ὄντα
 τότε, τῷ κλήρῳ τῆς τοῦ θεοῦ ἐκκλησίας καταριθμεῖ.
 τὰς δὲ γε θυγατέρας αὐτοῦ τέσσαρας οὖσας τῇ βα-
 σιλικῇ μονῇ τῆς ἁγίας Εὐφημίας κατέταξε. κατὰ δὲ 30
 D τῶν ἐν τῇ Κρήτῃ Ἀγαρηνῶν ἐκστρατεύσας ἡττήθη,
 καὶ πολλοὶ μὲν ἔπεσον, καὶ ἑάλω δ' αὖν καὶ αὐτός, ἐλ

μὴ ὁ Ἀβάστακτος Θεοφύλακτος ὁ πατήρ τοῦ μετὰ
 ταῦτα βασιλεύσαντος τοῦ Ῥωμανοῦ τοῦ Λακαπηνοῦ
 αὐτὸν διεδώσατο. ἐπανελθὼν δὲ εἰς τὴν μεγαλόπο-
 λιν τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ Χριστοφόρον κατὰ τῶν Ἀγα-
 ρηνῶν εἰς τὴν Κρήτην ἐκπέπομφεν· ὃς συμβαλὼν
 αὐτοῖς καὶ τρεψάμενος τὸ θράσος σφῶν ἐταπείνωσεν.
 ἐξεστράτευσεν δὲ καὶ κατὰ τῶν ἐν τῇ ἐφ' ἡμῶν μοίρᾳ
 Ἀγαρηνῶν ὁ αὐτοκράτωρ Βασίλειος καὶ κατὰ τῶν
 Μανικαίων ὧν ἐξῆρχεν ὁ Χρυσόχειρ καλούμενος,
 καὶ φρουρίᾳ τινα κατασχὼν καὶ λείαν ἐλάσας ἐπε-
 χείρησε μὲν πολιορκῆσαι καὶ τὴν Τεφρικὴν τὴν αὐ-
 τῶν μητρόπολιν, γνοὺς δὲ ταύτην καὶ προσεδρείας
 δεομένην πολλῆς καὶ ἄλλως δυσάλωτον, ἄρας ἐκεῖ-PII168
 νεν ἀπῆει· καὶ τὸν Εὐφράτην εὐρὼν πολὺν ῥέοντα,
 εὐχας τοῦτον ναυσὶ διεπέρασε, καὶ πολλὰ τῶν ἐκεῖ
 ημισάμενος, καὶ φρουρία ἐλὼν ἕτερα, καὶ τοῖς μὲν τῶν
 Ἀρβάρων σπεισάμενος, τοὺς δὲ προσκεχωρηκότας
 ὑπὸ δεξιάμενος, εἰς τὴν τῶν πόλεων προκαθημέ-
 ην ἐπανελήλυθε, καὶ διὰ μέσης θριαμβεύσας τῆς
 ὁλεως εἰς τὰ βασίλεια ἐπανῆκεν. ὁ δὲ τῶν Μανι-
 κίων προσεστηκὼς ὁ Χρυσόχειρ κατὰ τῶν Ῥωμαϊκῶν
 τῇει χωρῶν, καὶ αὐτὰς ἐληίζετο. στέλλει τοίνυν
 βασιλεὺς κατ' αὐτοῦ τὸν δομέστικον τῶν σχολῶν.
 ὁ δὲ μὴ ἀξιόχρεων ἐπήγετο δύναμιν, κατὰ συστά-
 ῖν αὐτῷ συμβαλεῖν οὐκ ἔκρινε δεῖν. ὅπῃ δὲ παρεί-
 ι, τοῖς αὐτοῦ συμπλεκόμενος σκιδναμένοις καὶ
 ιουμένοις καταδρομὰς ἐκάκου αὐτούς καὶ οὐκ B
 εἰς εἰς ποιεῖσθαι τὰς ἐκδρομὰς καὶ τὰς λεηλασίας.
 καὶ ἦν ἤδη ἰσχυσεν λαβεῖν λείαν ὁ Χρυσόχειρ
 ἀγόμενος, οἰκαδὲ ἐπανεστρεφεν. ὁ δὲ δομέστικος
 ν σχολῶν δύο στρατηγοὺς ἐνετείλατο παρέπεσθαι
 μετὰ τῶν περὶ αὐτοὺς ταγματῶν καὶ μὴ εἶν τοὺς

- βαρβάρους σκίδνασθαι καὶ λεηλατεῖν. ἐσπέρας δὲ τοῦ μὲν Χρυσόχειρος καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ἀνλισαμένων ἐν ὑπωρείᾳ, τῶν δὲ Ῥωμαίων τὰ μετέωρα προκατειληφόντων, ἕρις ἐνέπεσε περὶ πρωτείων καὶ τοῦ τίνες ἂν εἶεν ἀγαθοὶ μᾶλλον τὴν ἰσχὺν τοῖς ἀμφοῖν 5 τῶν στρατηγῶν στρατιώταις. ὥς δ' ἕκαστοι ἑαυτοὺς κρειττονεύειν τῶν ἄλλων ἐμεγαλύνουσι, εἰς τις λῦσαι τὴν ἔριν σφίσι βουλόμενος "ἵνα τί μάτην" φησί
- C "συστρατιῶται θρασυνόμεθα, ἐνὸν μὴ λόγοις, ἀλλ' ἔργοις ἄρτι φανῆναι τίνες ἄνδρες εἰσὶν ἀγαθοὶ τῶν 10 πολεμίων παρόντων; ἔδοξεν οὖν ἡ βουλὴ τοῦ ἀνδρὸς ἀγαθὴ καὶ αὐτίκα τοῖς πολεμίοις ἐπέθεντο. οἱ δὲ τῷ αἰφνιδίῳ καταπλαγέντες νῶτα τοῖς βάλλουσιν ἔτρεψαν, καὶ τῆς διώξεως ἐπὶ πολὺ γενομένης κατεστρώθη τὸ μεταξὺ πεδίον νεκροῖς, καὶ αὐτοὺς δὲ ὁ 15 Χρυσόχειρ ἔπεσε τότε, καὶ πολλοὶ δ' ἐξωγρήθησαν, καὶ τῷ βασιλεῖ ἐστάλησαν δέσμιοι, καὶ αὐτὴ δ' ἡ κεφαλὴ τοῦ Χρυσόχειρος. Ἰγνατίου δὲ τοῦ πατριάρχου μεταστάντος εἰς τὰς ἐκεῖθεν μονάς, ὃς ἐνδεκα ἔτη τὰ πάντα τοὺς τῆς ἐκκλησίας ἴθυνεν οἰκίας, ὁ 20 Φώτιος τὸ δεύτερον παρὰ τοῦ Βασιλείου εἰς τὸν τῆς
- D ἀρχιερωσύνης θρόνον ἀνάγεται. ἐπιβουλὴ δὲ συ-
- W III 136 σκευαζομένη κατὰ τοῦ βασιλέως οὐκ ἔλαθεν. ὅθεν ὁ μὲν ἐξάρχων αὐτῆς Ῥωμανὸς ὁ Κουρκούας ἐξεκόπη τὰ ὄμματα, οἱ δὲ τούτῳ συννομοσάμενοι αἰκισθέντες 25 καὶ καρέντες τὴν τρίχωσιν ὑπερορίαν κατεδικάσθησαν.
- 9 Ἦδη δὲ τοῦ ἔαρος ἀναλάμποντος ἐκστρατεύει κατὰ τῆς Συρίας τὸν ἕνα τῶν νύκτων τὸν Κωνσταντῖνον ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ εἶλε τῶν φρουρῶν 30 τινά, ἔνιοι δὲ προσεχώρησαν αὐτῷ διὰ τὴν τῶν ἄλλων ἄλωσιν δειλιάσαντες. εἴτα τῇ Γερμανικίᾳ

προσβάλλει, καὶ τὰ προάστεια δηώσας αὐτῆς ἀφί-
 κето πρὸς πόλιν τὴν Ἀδαταν, καὶ ταύτην ἐπολιόρκει.
 ἰλιγῶρως δὲ πρὸς τὴν πολιορκίαν διακειμένων τῶν
 τολιτῶν αὐτῆς ἤρετο αὐτοὺς ὁ Βασίλειος ὅτῳ πεποι-
 ῶτες οὐ προσέρχονται οἱ, ἤδη τῆς πόλεως ἀλίσκο-PII169
 ιένης. καὶ τις τῶν χρόνῳ προβεβηκότων φησὶν ἀκρι-
 βῶς εἰδέναι ὥς οὐχ ὑπὸ σοῦ πέπρωται τὴν πόλιν
 ἴλῶναι νυνί, ἀλλ' ὑφ' ἑτέρου τῶν ἐξ ὁσφύος κατα-
 ομένων τῆς σῆς Κωνσταντίνου τὴν κληῖσιν. τοῦ
 ἔ βασιλέως τὸν υἱὸν ἐπιδειξάντος, καὶ "οὗτος ὁ
 Κωνσταντίνός ἐστι" φήσαντος, ὁ γηραιὸς ἐκεῖνος
 οὐχ οὗτος" εἶπεν "ὁ Κωνσταντίνός ἐστίν, ὑφ' οὗ
 μῶν ἡ πόλις ἀλώσεται, ἕτερος δὲ τις τῶν ἀπογόνων
 ὦν σῶν. μηνίσας οὖν ἐπὶ τοῖς τοῦ πρεσβύτου προ-
 αντεύμασιν ὁ Βασίλειος, κραταιότερον τῇ πολιορκίᾳ
 τέθετο. ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἦνυε, καὶ ψῦχος δὲ γεγονὸς
 λύπει σφόδρα τὸ στράτευμα, τὴν πολιορκίαν λιπῶν
 αινόδου ἐμέμνητο, τοὺς αἰχμαλώτους ἀναιρεθῆναι
 ουστάξας, ἵνα μὴ φυλακῆς δέωνται ἢ τι νεωτερί-B
 σιν ἀδείας λαβόμενοι. οἱ δ' ἐκ Ταρσοῦ καὶ Με-
 τηνῆς Ἀγαρηνοὶ τὰς Ῥωμαϊκὰς κατέτρεχον χώρας,
 ἰ ἀντεπιῶν ὁ στρατηλάτης Ἀνδρέας τὰς ὁρμὰς
 τῶν ἀνέκοπτεν. ἐπιστείλαντος δὲ αὐτῷ τοῦ ἀμνη-
 ῖ Ταρσοῦ ὥς "οὐδὲν σε ὁ τῆς Μαρίας υἱὸς ὀνή-
 ι κατὰ σοῦ ἐπιόντος μου", ἐκεῖνος τὴν βλάβη-
 ν ἐπιστολὴν εἰκόνας τῆς θεομήτορος ἐξηρητήσατο,
 νταπόδος τῷ ἀλαζόνι" λέγων "ᾧ δέσποινα, τοῦ
 νάγματος τὰ ἐπίχειρα." καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐχώρει
 τὰ τοῦ βλασφημήσαντος, καὶ μάχης κροτηθείσης
 ἴπονται οἱ πολέμιοι, καὶ γίνεται τούτων φόνος
 λύς, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ἀμνηρᾶς ἀποσφάττεται, με-
 ῶν διαφυγόντων τινῶν. φθονηθεὶς δὲ ὁ στρα-C

τηλάτης διεβέβλητο ὡς δυνάμενος καὶ τὴν Ταρσὸν
 ἐξελεῖν οὐκ ἠθέλησε. διὸ ἀφαιρεῖται μὲν τὴν ἀρ-
 χὴν ὁ βασιλεὺς ἀπ' αὐτοῦ, δίδωσι δὲ ταύτην τῷ
 Στυππειώτῃ, ἐπαγγελλομένῳ καὶ τὴν Ταρσὸν ἐκ-
 πορθῆσαι καὶ ἄλλα πλείω κατωρθωκέναι νεανιευο- 5
 μένῳ· ὃς οὐ μόνον ὦν ἡὔχει οὐδὲν κατωρθῶκει,
 ἀλλὰ καὶ δυστυχήματι περιπέπτωκεν ἐξ ἀμελείας
 καὶ ἀπερισκέπτου σκηνώσεως. γνόντες γὰρ οἱ βάρ-
 βαροι τὸ ἐκείνου στρατόπεδον ἀφυλάκτως ἔχον,
 νυκτὸς αὐτῷ ἐπιτίθενται καὶ ἀναιροῦσι πολλούς, οἱ 10
 πλείους δὲ ὑπ' ἀλλήλων συμπατοῦμενοι διεφθεί-
 ροντο, καὶ οὕτως ὑπερέσχον οἱ ἐκ τῆς Ἀγαρ. ἀλλὰ
 D τὰ μὲν ἑῷα τοῦτον ἔσχε τὸν τρόπον, χειρόνως δὲ
 διέκειντο τὰ ἑσπέρια. ἥ τε γὰρ τοῖς Ῥωμαίων βα-
 σιλεῦσιν ὑπήκοος Ἰταλία καὶ τὰ πλείστα τῆς Σικε- 15
 λίας ὑπόφορα τοῖς Καρχηδονίοις ἐπὶ τῆς βασιλείας
 τοῦ Μιχαὴλ γεγόνασιν, ἀλλὰ μὴν καὶ ἄλλα τῶν
 ἔθνων πλείονα. στόλον γὰρ ἐξαρτύσαντες οἱ ἐκ
 Καρχηδόνης Ἀγαρῆνοι πολλὰ μὲν εἶλον πολίσματα,
 τέλος δ' ἐπολιόρκουν καὶ τὸ Ῥαούσιον. στέλλουσιν 20
 οὖν οἱ Ῥαούσιοι πρεσβείαν πρὸς τὸν βασιλέα Βα-
 σίλειον, ἐπικουρίαν παρ' αὐτοῦ ἐξαιτούμενοι, καὶ
 ὃς ἑκατὸν αὐτοῖς πολεμιστηρίους νῆας ἐκπέπομφεν,
 ἃς ἐπιέναι σφίσι μαθόντες οἱ πολιορκοῦντες Ἀγα-
 ρῆνοι λύσαντες τὴν πολιορκίαν τοῦ Ῥαουσίου τῇ 25
 Λογγιβαρδία προσέβαλον, καὶ τὸ ἄστυ τῆς Βάρεως
 PIII170 εἶλον, καὶ τούτῳ κεχρημένοι ὀρμητηρίῳ πάσης τῆς
 Λογγιβαρδίας ἐκράτησαν. γνόντα δὲ καὶ τὰ λοιπὰ
 ἔθνη, τὰ παρὰ τῶν Ἀγαρηνῶν τούτων, ὥς εἴρηται,
 WIII137 πιεζόμενα, τὸ γεγονός κατὰ τὸ Ῥαούσιον, καὶ ὅτι 30
 τὴν ἐκ βασιλέως συμμάχίαν δέισαντες οἱ πολέμιοι
 τῆς πολιορκίας ἀπέστησαν, πρεσβεύουσι καὶ αὐτοὶ

συμμαχίαν αἰτοῦντες καὶ ἑαυτοὺς τῇ τῶν Ῥωμαίων
 ἡγεμονίᾳ ὑποτιθέμενοι. καὶ ὁ βασιλεὺς τὴν πρεσ-
 βείαν προσήκατο καὶ ἐπεκούρησε τοῖς αἰτήσασιν διὰ
 τε τοῦ προειρημένου στόλου καὶ διὰ τοῦ τῶν Φράγ-
 γων ῥηγός. ἐπέστειλε γὰρ ἐκείνῳ συλλαβέσθαι τοῦ
 κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν πολέμου τῷ τῶν Ῥωμαίων
 στρατεύματι, ὅφ' ὧν ἡ τῶν Ἀγαρηνῶν κατεπολε-
 μήθη στρατιὰ καὶ ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν ἐάλω Σουλδά-
 νος καλούμενος, ὃν ὁ ῥῆξ τῶν Φράγγων ἐν Καπύῃ
 ἐπήγαγεν. ὅπῃ δύο διατρίψας ἐνιαυτοὺς οὐκ ὥφθη B
 ταρά του μειδιάσας οὐδέποτε, ὥστε τὸν ῥῆγα θαν-
 ιάζειν καὶ εἰ τις ἀπαγγέλλειεν αὐτῷ γελῶντα τὸν
 βάρβαρον, δώσειεν τι ἐπαγέλλεσθαι τῆς ἀγγελίας
 μισθόν. εἶπεν οὖν τίς ποτε ἰδεῖν τὸν Σουλδάνον
 ἐλάσαντα. καλέσας οὖν τὸν βάρβαρον ὁ ῥῆξ τὴν
 ἱτίαν τοῦ γέλωτος ἤρετο. ὁ δὲ τροχὸν εἶπεν ἀμά-
 ης ὄρα, οὗ τὸ μὲν πρόσγειον ἦν, τὸ δ' ἦτο με-
 ῶρον, εἴτα τὸ μὲν μετέωρον κατήκτο πρὸς γῆν,
 ὁ δὲ πρόσγειον μετεώριστο. "οὕτω δ' εἰκάσας καὶ
 ἃ ἀνθρώπινα πράγματα κινεῖσθαι καὶ μεταφέρε-
 θαι ἐξεγέλασα, λογισάμενος ὡς οὐκ ἀδύνατον οὕτω
 ατρεθῆναι καὶ τὰ κατ' ἐμμαντόν, καὶ ὥσπερ ἐξ ὕψους
 ἐτηνέχθην εἰς ταπεινότητα, οὕτως αὐθις ἴσως ἐκ
 ἡμαλλότητος εἰς ὕψος ἐπαρθῆναι καὶ γενέσθαι C
 τάρσιος." ταῦτα μὲν εἶπεν ἐκεῖνος. ὁ δὲ ῥῆξ καὶ
 ν τῶν λόγων ἀλήθειαν εἰς νοῦν εἰληφώς καὶ τὸν
 σουλδάνον τῆς μεταβολῆς κατοικτείας ᾤκειώσατό
 αὐτόν καὶ παρηγσίας μετέδωκε, καὶ συνετὸν τὸν
 ὄρα οἰόμενος, ἐκοινώνει καὶ βουλευμάτων αὐτῷ.
 ἵε περιέρχος ὦν δόλῳ τὸν ῥῆγα μετέρχεται. ὁ μὲν
 ρ ῥῆξ τὴν τε Καπύην καὶ τὴν Βενεβενδὸν τὰς
 λεις νέον κησάμενος, ἐδεδοίκει περὶ αὐταῖς μῆ-

ποτε τῆς ἐλευθερίας ἀντιποιήσωνται. ὁ δὲ βάρβα-
 ρος ἐκεῖνος τοῦτ' ἐγνωκὼς πρόσεισι τῷ ῥηγί καί
 φησιν "εἰ βούλει σοι τὴν τῶν πόλεων τούτων ἀρ-
 χὴν βεβαίαν προσεῖναι, τοὺς λογιμωτέρους τῶν ἐν
 D αὐταῖς μετάργαγε ἀλλαχοῦ, καὶ οὐκέτι τὸ πλῆθος 5
 καθ' ἑαυτὸ γεγονὸς οὐδὲν φρονήσει νεώτερον." συν-
 οίσουσιν οὖν τὴν συμβουλήν ὃ ῥῆξ οἰήθεις ἔδειτο
 τῷ σκοπῷ, καὶ ἀσυμφανῶς δεσμὰ ἐχαλκεύοντο. εἶτα
 καὶ τοῖς ἐξόχοις τῶν ἐν ταῖς πόλεσιν ὠμίλει ὁ πο-
 νηρὸς ἐκεῖνος ἀνὴρ, καὶ ὥσπερ φιλικώτερον προσ- 10
 εφέρετο καὶ ἐν ἀπορρήτοις λέγει αὐτοῖς ὡς ὃ ῥῆξ
 βούλεται τοὺς ἀξιολογωτέρους τῶν πολιτῶν ὑπὸ
 δεσμοῖς ποιησάμενος εἰς τὴν ἑαυτοῦ χώραν μετα-
 γαρεῖν, καὶ πίστευς, ἔφη, τῶν λόγων τὸ τὰς σιδη-
 ρεῖας ἀλύσεις χαλκεύειν καὶ χειροπέδας καὶ ἄλλα 15
 δεσμὰ. τοῦτο τοίνυν ἐκεῖνοι ἀληθὲς εὐρηκότες, εὐ-
 νοεῖν αὐτοῖς αὐτὸν ὑπειλήφασιν, καὶ ἐξελθόντι πρὸς
 Π1171 κυνηγέσιον τῷ ῥηγί τὰς πύλας τῶν πόλεων ἐπεξύ-
 γωσαν, καὶ οὐκέτι τοῦτον ἐντὸς εἰσεδέξαντο. καὶ ὁ
 μὲν ἀπῆλθε πρὸς ἑαυτόν, ὃ δὲ Σουλδάνος παρὰ 20
 τῶν πολιτῶν ἐκείνων ἀντιμισθίαν εὐρατο τὴν ἐλευ-
 θερίαν. ἀπελθὼν οὖν καὶ τὴν προτέραν ἀρχὴν αὐ-
 θις κατακτησάμενος, ἐκστρατεύει κατὰ τῶν εἰρημέ-
 νων πόλεων τῆς τε Καπύης καὶ τῆς Βενεβενδου.
 οἱ δὲ τῇ πολιορκίᾳ πιεζόμενοι στέλλουσι πρὸς τὸν 25
 ῥῆγα, συγγνωμονῆσαι σφίσι καὶ συμμαχῆσαι θερ-
 μῶς ἐξαιτούμενοι. ὡς δ' ἐκεῖνος τὴν πρεσβείαν οὐ
 προσήκατο, ἐπιχαίρειν εἰπὼν τῇ ἀπωλείᾳ αὐτῶν,
 πρὸς τὸν βασιλέα Βασίλειον ἐτέραν πρεσβείαν ἐστάλ-
 κασι, παρακαλοῦντες ἐπαρῆξαι αὐτοῖς κινδυνεύουσι. 30
 B καὶ ὃς ὑπέσχετο, καὶ ὁ πρεσβευτὴς ἐπανῆει, θαρ-
 ρεῖν παρεγγυήσων τοῖς συμπολίταις αὐτοῦ. ἕλῳ δ'

ὑπὸ τῶν πολεμίων, καὶ μαθὼν ὁ Σουλδάνος ὅπῃ W III 138
 τε ἦν καὶ οἷα κομίζει τοῖς ἀστοῖς εὐαγγέλια, φησὶ
 πρὸς αὐτόν "εἰ ξὴν ἐθέλεις, ἀπαγορεύσαι τὸν βα-
 σιλέα τὴν συμμαχίαν τοῖς πέμψασί σε ἀπάγγειλον ἐκ
 τοῦ τείχους προκύπτουσιν· εἰ γὰρ μὴ οὕτω ποιή-
 ρεις, ἴσθι αὐτίκα δὴ τεθνηξόμενος. ὁ δὲ συνέθετο
 τοιήσειν ὥς ἐνετέλλετο, καὶ στὰς πρὸ τοῦ τείχους
 ἑσμῖος κατεχόμενος ἔφη καὶ τὴν πρεσβείαν ἀνύσαι
 αἱ ἤξιεν ὅσον ἤδη ἐκ βασιλέως βοήθειαν· καὶ ὁ
 ἐν ταῦτα λέγων τοῖς ξίφεσι κατετέμνητο. ὁ δὲ
 Σουλδάνος τὴν τῆς πόλεως ἀπελπίσας ἄλωσιν, ὑπε-
 ῤρησε. καὶ ὁ τῆς Ταρσοῦ δὲ ἀμνηρᾶς Ἑσμὰν μετὰ
 λοίων μεγάλων, ἃ κουμπάρια τοῖς ἐκ τῆς Ἄγαρ C
 νόμασται, τῇ πόλει τοῦ Εὐρίπου προσέβαλεν·
 νυσε δὲ οὐδέν, ἀλλ' αὐτός τε ἀπώλετο καιρίως
 ληγείς καὶ τὸ πλεόν τῆς στρατιᾶς αὐτοῦ. ἀλλὰ
 ἔντοι καὶ ὁ τῆς Κρήτης κρατῶν Σαήτ ὁ Ἀπόχαψ
 ερον στόλον ἐτοιμασάμενος Φώτιόν τινα δραστή-
 ον ἄνδρα τούτῳ ἐπέστεισεν, ὃς τὰ τε παράλια τοῦ
 Ἰαίου καὶ τὰς νήσους ἐκάκου. ᾧ συναντήσας ὁ
 Ἰων Ῥωμαίων στόλος, οὗ ναύαρχος ἦν ὁ τῶν πλωί-
 ον δρουγγάριος ὁ πατρίκιος Νικήτας ὁ Ὠρορύφας,
 ἀλλὰς μὲν τῶν πολεμίων νεῶν τῷ ὕγρῳ πυρὶ ἀπε-
 ῤρωσε καὶ τοὺς ταύταις ἐμπλέοντας, πολλοὺς δὲ
 χαίρας ἔθετο ἔργον καὶ πλείους ὑποβρυχίους
 κίησεν. ὅσοι δὲ τὸν πολυειδῆ τοῦτον ἐφυγον
 δυνον, αἰσχυρῶς ἀποδράντες ἐσώθησαν. οὐκ ἡγά- D
 ν μέντοι σωζόμενοι· πειρατικὰς δὲ νῆας ἐτοιμα-
 ζονοι τὴν Πελοπόννησον καὶ τὰς ἐκεῖ κατέτρεχον
 οὖς. ἀλλ' αὐτίς αὐτοῖς ὁ ῥηθεὶς τοῦ στόλου
 γγάριος ἐπεισι· τῷ γὰρ λιμένι προσορμίσας τῶν
 χρεῶν, καὶ τὰ πολέμια πλοῖα περὶ Μεθώνην καὶ

Πύλον καὶ Πάτρας ἐμφιλοχωρεῖν ἐγνωκώς, διὰ τοῦ κατὰ Κόρινθον ἰσθμοῦ ταχέως διαγαγὼν τὰς τριήρεις ἐν τῇ ξηρᾷ ἐπιτίθεται τοῖς πολεμίοις ἀνωιστί, καὶ τῷ ἀνελπίστῳ ἐκπεπληγμένων αὐτῶν τὰς μὲν τῶν ληστρικῶν νηῶν ἐπυρπόλησε, τὰς δὲ καὶ αὐ- 5 τάνδρους κατέδυσε, καὶ αὐτοῦ τῶν πολεμίων ἐξηγουμένου Φωτίου ἀναιρεθέντος. οὕτω μὲν οὖν καὶ ὁ τῶν Κρητῶν ἀπώλετο στόλος.

- 10 Ἐξ Ἀφρικῆς δ' ἑτεραι νῆες αὐτῆς ἐξήκοντα παμ-
 PIII172μεγέθεις ἐξώρμησαν, καὶ τῇ ὑπὸ Ῥωμαίους καὶ αὐ- 10
 ται ἐλυμαίνοντο, καὶ μέχρι Κεφαλληνίας καὶ Ζα-
 κύνθου προήλθουσιν. στέλλεται τοῖνυν ναυτικὸν κατ'
 αὐτῶν, ναυαρχοῦντα τὸν Νάσσαρ ἔχον. πολλῶν δ'
 ἐκ τῶν περὶ τὴν εἰρεσίαν πονούντων ἀποδρασάν-
 των, αἱ τριήρεις ἦσαν ἡμίκενοι· διὸ καὶ ὁ ναύαρ- 15
 χος οὐκ ἔκρινε δεῖν οὕτω συμμῆξαι τοῖς πολεμίοις,
 ἀλλ' ἀναφέρει τῷ βασιλεῖ τὸ συμβάν, καὶ οἱ λιπο-
 τάκται ζητηθέντες ταχὺ κατεσχέθησαν. ἵνα δὲ καὶ
 φόβον ἐμποίησιν τῷ ναυτικῷ καὶ μηδένα κολάσῃ
 χριστιανόν, τριάκοντα τῶν ἐν εἰρεταῖς φρουρουμέ- 10
 νων Ἀγαρηνῶν ἐκβληθῆναι κελεύει νυκτός, καὶ πε-
 B ριχρῶσαι μὲν ἀσβόλῃ τὰς ὄψεις αὐτῶν, ὥς ἂν μὴ
 ἐπιγινώσκουσιν, εἶτα καὶ αἰκίσασθαι σφᾶς καὶ διὰ
 τῆς ἀγορᾶς περιαγαγεῖν, ἀνασκολοπισθῆναι τε ἀπα-
 χθέντας εἰς Πελοπόννησον. οὗ γενομένου οἱ τοῦ 25
 στόλου ναυτικοὶ ἐξεδειματώθησαν, καὶ οὕτω τοῖς
 ἐναντίοις ἐπῆλθον νυκτός καὶ τρόπαιον ἤρασαν, τῶν
 μὲν ἀπολομένων, τῶν δὲ ἐαλωκότων. εἶτα καὶ εἰς
 Σικελίαν διεβήσαν, καὶ τὰς ἐκεῖ πόλεις, ὅσαι τοῖς
 Καρχηδονίοις διέφερον, ἐκάκωσάν τε καὶ ἐξεπόρ- 30
 θησαν. καὶ οἱ ἐκ Μεσημβρίας δὲ Ἄραβες, ἐσχολα-
 κέναι τὸν Ῥωμαϊκὸν μαθόντες στόλον, τὰ τῆς Φοι-

νίκης καὶ τῆς Συρίας ναυσὶ προσπλέοντες ἐκά-
 κουν παράλια. ὁ γὰρ βασιλεὺς, ὅτι Μιχαὴλ ἀνείλε
 τὸν πρὸ αὐτοῦ βασιλεύοντα, οἷον ἐξιλασκόμενος C
 τὸν θεόν, πολλαχοῦ τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων τῷ
 ἀρχιστρατήγῳ Μιχαὴλ ναοὺς ἐδέξατο ἐκ καινῆς·
 καὶ ἐν αὐτοῖς δὲ τοῖς ἀνακτόροις ἐδομήσατο τοῦτω
 πολυτελεῖς τε καὶ πολυδάπανον τέμενος, ὃ καὶ Νέαν
 ἐκκλησίαν ἐκάλεσεν. ἐν τούτοις οὖν τοῖς δομήμασι W^{III} 139
 τῶν πλωίμων ἀσχολουμένων, καὶ τῶν νώτων αὐ-
 τῶν οὐκ ἀφισταμένων ἀπὸ τῶν ἄρσεων, τῶν τε χει-
 ῶν αὐτῶν ἐν τοῖς κοφίνοις δουλευουσῶν, ὁ στόλος
 σχόλασε· διὸ καὶ οἱ Ἀγαρηνοὶ ἀθεῶς, ὡς εἴρηται,
 ἀ παράλια ἐληίζοντο, καὶ οὐ μόνον ταῦτα ἐκάκουν,
 ἀλλὰ καὶ τὴν Συράκουσαν ἐξεπόρθησαν. ὁ δὲ βα-
 σιλεὺς ταῖς οἰκοδομαῖς τὸ ναυτικὸν τοῦ στόλου κα-
 τέργχε, καὶ τῷ προφῆτῃ Ἑλίου τῷ Θεσβίτῃ ναὸν D
 νεγείρας· ἐτίμα γὰρ τοῦτον διαφερόντως, καὶ ᾤετο
 ροσληφθήσεσθαι ποτε παρ' αὐτοῦ καὶ τῷ πυρίνῳ
 νεπαρδήσεσθαι ἄρματι. ὅμως μέντοι τὴν ἄλωσιν
 αὐτῆς κατασκαφὴν τῆς Συρακούσης μαθὼν, ἐστείλε
 ὑς ἀντικαταστησομένους τοῖς ἀλιτηρίοις Ἀγαρη-
 τῶν· ἀλλ' οὐδὲν ἦνυστο. εἶτα τὸν Φωκᾶν Νικηφό-
 ρον μετὰ δυνάμεως ἀξιομάχου ἐκπέπομφεν, ἄνδρα
 νυναιότατον ὁμοῦ καὶ στρατηγικώτατον, ὃς καὶ πολλὰ
 τὰ τῶν τῆς Ἀγαρ ἐκγόνων ἐστήσατο τρόπαια. ὅτε
 τῷ Θεοφιλίτῃ, ὡς εἴρηται, ἐξυπηρέτει, οὗτος ὁ
 βασιλεὺς συγκατήλθεν ἐκεῖνῳ εἰς Πελοπόννησον,
 εἰς τὸν τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἀνδρονίκου ναὸν
 ἦλθε σὺν τῷ κυρίῳ αὐτοῦ. ἦν δ' ἐκεῖσε προσ- P^{II} 173
 τῶν μοναχὸς τις, ἀντιποιούμενος ἀρετῆς, ὃς τοῦ
 Θεοφιλίτῃ οὐδεμίαν φροντίδα πεποίητο, τὸν
 Βασίλειον θεασάμενος καὶ ἐξυπανέστη καὶ προσε-

κύνησε καὶ φιλοφρόνως ἐδεξιώσατο. γυνὴ δέ τις
 χήρα ἐν τῇ χώρᾳ. ἐκείνη τυγχάνουσα καὶ τῶν ἐγ-
 χωρίων πρωτεύουσα, πλούτῳ τε περιρρεομένη πολ-
 λῷ, συνήθης οὖσα τῷ μοναχῷ καὶ μαθοῦσα τὸ γε-
 γονός, μετεπέμψατο τοῦτον καὶ ἤρκετο πῶς τὸν μὲν 5
 Θεοφιλίτην ἄρχοντα περιφανῇ καὶ τοῖς βασιλεῦσι
 κατὰ γένος προσήκοντα οὔτε προσρήσεως οὔτε δε-
 ξιώσεως τινος κατηξίωσε, τῷ δ' ἐκείνῳ ὑπηρετοῦντι
 καὶ προσεφώνησε καὶ τιμῆς μετέδωκεν οὐκ ἀναλο-
 B λούσης τῇ καταστάσει αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ λίαν ὑπερ- 10
 βαλλούσης αὐτήν. εἰκαζε γάρ, εἰδυῖα τὸν μοναχόν,
 μὴ ἀλόγως ποιῆσαι τὸ γεγονός. ὁ δὲ "τὸν μὲν Θεο-
 φιλίτην ἰδιώτην" εἶπεν "ἐώρων, βασιλεία δὲ τὸν
 Βασίλειον, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὡς βασιλεία τὸν ἄν-
 δρα τετίμηκα. ἴσθι γὰρ ὡς πρὸς τοῦ θεοῦ βασι- 15
 λεὺς ἐκεῖνος ἀφώρισται." ταῦτα ἀκούσασα ἡ γυνή,
 ἐπεὶ νοσήσας ἐκεῖ καταλείφθη ὁ Βασίλειος, ἀπάραν-
 τος ἐκεῖθεν τοῦ κυρίου αὐτοῦ, προσελάβετό τε αὐ-
 τὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς καὶ θεραπειάς ἤξιωσε, καὶ
 ἀναρρωσθέντα εἰσποιήτῳ ἀδελφὸν τῷ νύμφῳ αὐτῆς 20
 γενέσθαι πέπεικε, καὶ χρήματα παρέσχευ, εἶτα καὶ
 τὴν βασιλείαν αὐτῷ προαγορεύει, καὶ ὅτε τεύξεται
 τῆς ἀρχῆς, μὴ ἐπιλαθέσθαι τοῦ παιδὸς αὐτῆς ἀξιοῖ
 μὴτ' αὐτῆς, εἰ τοῖς ζῶσιν ἔτι συγκαταλέγοιτο. ὁ μὲν
 οὖν Βασίλειος ἐπὶ τούτοις ἀπῆλθεν. ἐκείνη δὲ βα- 25
 C σιλεύσαντος ἄρτι πρὸς τὴν βασιλίδαν τῶν πόλεων
 μετὰ τοῦ υἱοῦ παρεγένετο, δῶρα προσαγαγοῦσα πο-
 λυτελῇ καὶ πολλᾷ· ἦν ἐντίμως ὁ βασιλεὺς προσε-
 δέξατο καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς, ὃν ἀδελφὸν ἐκ πνευ-
 ματικῆς διαθήσεως, ὡς εἴρηται, ἔσχηκε, πρωτοσπα- 30
 θάριον τετίμηκε. σεισμῶν δὲ διαφόρων συμβάντων,
 ἐξ ὧν πολλοὶ ναοὶ διερράγησαν, ὁ βασιλεὺς αὐτίς

αὐτοὺς ἀνωρθώσατο· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὴν δυτικὴν
 μεγάλην ἀψίδα τῆς τοῦ Θεοῦ λόγου Σοφίας ῥαγεῖ-
 σαν καὶ πεσεῖν τυγχάνουσιν προσδοκήσιμον μηχαν-
 αῖς τεχνιτῶν συνέσφιγξέ τε καὶ ἤδρασε. καὶ τῶν
 Ἰουδαίων πολλοὺς δόσεσι χρημάτων καὶ ὑποσχέσεσι
 χριστιανοὺς γενέσθαι πέπεικε, καὶ τῷ ἔθνει τῶν Ῥώ-
 σπεισάμενος εἰς ἐπίγνωσιν ἔλθειν τοῦ καθ' ἡμᾶς D
 μυστηρίου πεποίηκε. συνθεμένοις γὰρ βαπτισθῆναι
 ἀρχιερεὺς αὐτοῖς ἐστάλη παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος.
 οἱ δὲ μεταθέσθαι μέλλοντες ἐκ τῆς οἰκείας θρησ-
 κείας εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ὥκνοον τε καὶ ἐδίσταζον,
 καὶ "εἰ μὴ τι θαῦμα ἴδοιμεν" εἶπον πρὸς τὸν ἀρ-
 χιερέα "οἷα πολλὰ διδάσκεις αὐτοὺς γενέσθαι πρὸς W III 140
 τοῦ Χριστοῦ, οὐκ ἂν ποτε δεῖξασθαι πεισθείμεν
 τὸ δόγμα τὸ σόν." καὶ ὅς "αἰτήσασθε" εἶπεν "ὃ βού-
 λεσθε." κἀκεῖνοι "τὴν βίβλον" εἶπον "ἢ τὰ περὶ τοῦ
 Χριστοῦ διδάσκει, βλητέον εἰς πῦρ· καὶ εἰ διαμελὴν
 ὑάλωτος, πίστις ἔσται ταῦτα ἡμῖν ἀληθῶς εἶναι
 τὸν τὸν παρὰ σοῦ κηρυττόμενον." συνέθετο ποιῆ-
 αι τουτὶ ὁ ἐπίσκοπος· ἀνήφθη πυρκαϊά, ἥρε πρὸς P II 174
 ὕραν ὁ ἀρχιερεὺς τὰς χεῖράς τε καὶ τὰ ὄμματα·
 δόξασόν σου" εἶπε "τὸ ὄνομα, Χριστὲ ὁ Θεός."
 μέθετο τῇ πυρκαϊᾷ τὸ ἱερὸν εὐαγγέλιον· τὸ δὲ χρο-
 ῖσαν ἐν τῇ φλογὶ ἀδιαλώβητον ἔμεινεν. οἱ βάρβα-
 ροὶ ἐξεπλάγησαν, ἐπίστευσαν τῷ κηρύγματι καὶ τε-
 σθῆναι κατήπειγόν τῷ θεῷ βαπτίσματι. ταῦτα
 ν οὖν ταύτῃ συμβέβηκεν.

Ὁ δ' εἰς τῶν τοῦ βασιλέως υἱῶν ὁ Κωνσταντῖ- 11
 ς, ὃν καὶ μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐφίλει, νοσήσας ἐξέ-
 τε, καὶ ὁ αὐτοκράτωρ βαρέως τὸν ἐκείνου ἥνεγκε
 νατον καὶ ἦν ἀπαράκλητος, καὶ ἐξήτει ζῶντα τοῦ-
 ν ἐμφανισθῆναι αὐτῷ. ἦν δὲ τις μοναχὸς Θεόδω-

ρος, ὃ Σανταβαρηνὸς τὸ ἐπώνυμον· οὗτος τῷ βα-
 B σιλεῖ προσφικέωτο, εἰς ἄκρον ἐναρέτου βίου αὐτὸν
 ἐφθάκηναι πιστεύοντι, ὥς ἐντεῦθεν καὶ σημεῖα ἐρ-
 γάζεσθαι· οὗτος τοίνυν ὁ Σανταβαρηνός, ὃς καὶ
 τῆς μητροπόλεως Εὐχαΐτων ἐχρημάτισε πρόεδρος, 5
 λέγεται δεῖξαι τῷ βασιλεῖ τὸν τεθνηκότα υἱὸν αὐ-
 τοῦ ζῶντα δῆθεν. ἐν γὰρ λόχη τιλὶ φαντάσαι τὸν
 Κωνσταντῖνον ἐφιππον τῷ οἰκίῳ συναντῆσαι πα-
 τρὶ· ὃ καὶ περιπλακῆναι δόξας ὁ βασιλεὺς καὶ κα-
 ταφιλῆσαι, οὐκέτι τοῦτον ἐώρακε. καὶ ἄλλα δὲ τοι- 10
 αῦτα ποιήσας ὁ Σανταβαρηνός, καὶ τούτοις ἐκπλήξας
 τὸν βασιλέα, ὅλον εἰς ἑαυτὸν περιήγαγεν, ὥς πίστιν
 εἰς αὐτὸν κεκτήσθαι καὶ κατὰ μηδὲν αὐτῷ ἀπιστεῖν.
 καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς οὕτω διέκειτο πρὸς τὸν Σαντα-
 C βαρηνόν. ὁ δὲ Λέων ὁ δεῦτερος τῶν τοῦ βασιλέως 15
 υἱῶν, ἥδη νεανίας γενόμενος καὶ γυναικὶ συζυγίς
 τῇ θυγατρὶ τοῦ Μαρτινακίου καὶ ἀναρρηθεὶς βα-
 σιλεὺς παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, τῷ Σανταβαρηνῷ
 οὐκ ἠρέσκετο, ἀλλὰ φαρμακὸν ἀπεκάλει καὶ γόητα
 καὶ ἀπατῶντα τὸν αὐτοκράτορα. τούτοις ἐκείνος ὥς 20
 τισι κέντροις πληττόμενος εἰς ἄμυναν διανίσταται,
 καὶ πλασάμενος εὐνοίαν πρὸς τὸν Λέοντα “νεανίαν
 ὄντα σε” λέγει “ὦ βασιλεῦ, καὶ τῷ πατρὶ συνθη-
 ρῶντα καὶ συνιππεύοντα δεῖ σε καὶ ἐγχειρίδιον
 ἐπιφέρεισθαι, ἵνα τούτῳ καὶ κατὰ θηρίου χρήσῃ 25
 ὁπότε θέοι καὶ τῷ πατρὶ σου ἴσως ὀρέξῃ κατὰ και-
 ρὸν ἢ τυχόν καὶ ἐπιβουλεύοντας ἄμυνῃ.” ὁ δὲ μὴ
 D φωράσας τὸν δόλον, ξιφίδιον ἔνδον φέρειν τοῦ ὑπο-
 δήματος ἐπέισθη κατὰ τὴν συμβουλήν. τούτῳ τοί-
 νυν τῷ ξιφιδίῳ ὁ Σανταβαρηνός κατὰ τοῦ Λέοντος 30
 χρᾶται εἰς ἄμυναν, καὶ τῷ βασιλεῖ “ἐπιβουλεύει σοι”
 φησὶν “ὁ υἱὸς σου, καὶ τούτου δειγμα τὸ φέρειν,

ὅτε σοι συνθηρᾷ, κεκρυμμένον ξιφίδιον.” ἐξῆλθεν
 οὖν εἰς κυνηγέσιον ὁ Βασίλειος καὶ ὁ Λέων παρεί-
 πετο τῷ πατρὶ, εὐρέθη τὸ ἐγχειρίδιον κεκρυμμένον
 ὑπὸ τὸ πέδιλον. ἔδοξεν ἀληθεύειν ὁ κατειπών.
 ἀπολογούμενος ὁ κατηγορούμενος οὐ προσέειπε, ἐξ-
 ὠργιστο κατὰ τοῦ υἱοῦ ὁ πατήρ, ἐγκλείει τοῦτον
 τῶν βασιλικῶν θαλάμων ἐνὶ καὶ τὰ τοῦ κράτους P1175
 ἀφαιρεῖται παράσημα, ὥς δέ τινες ἱστοροῦσι, καὶ τὰ
 ὄμματα τῷ υἱῷ πηρῶσαι διεμελέτα, παρὰ τοῦ Σαν-
 ταβαρηνοῦ πρὸς τοῦτο ἐρεθιζόμενος· καὶ ἔργον ἂν
 ἐγένετο τὸ μελέτημα, εἰ μὴ ὁ πατριάρχης καὶ τῆς
 συγκλήτου οἱ προύχοντες πολλὰ δεηθέντες τοῦ βου-
 λεύματος τὸν βασιλέα μετέστησαν. τέως δ’ οὖν ἐπέ- W111141
 μενευ ἡ ὀργή, καὶ ὁ Λέων ἔμφρονος ἦν, καὶ χρό-
 νος ἐτρίβη συχνός, συνενωχεῖτο δ’ ὁ βασιλεὺς τῶν
 τῆς συγκλήτου τισί· τοῦτο δὲ κατὰ καιροὺς ὥρισμέ-
 νους ἐκ συνηθείας ἐγίνετο παλαιᾶς. ἦν δ’ ἐν τῷ
 οἴκῳ, καθ’ ὃν ἐγίνετο τὸ συμπόσιον, ζῶον ἐν κλωβῷ
 ἡλωρημένον τῶν μιμηλῶν, καλούμενον ψιττακός·
 τοῦτό τις οὐδυνόμενος καὶ ἀνακαλουμένου τὸν B
 Λέοντα συνεχῶς ἀκοῦον ἐμιμήσατο τὴν φωνὴν καὶ
 “Λέον Λέον” ἐβόα πυνκνά. τὰς γοῦν φωνὰς ταύτας
 τοῦ ὄρνιθος οἱ τῷ βασιλεῖ συνεστιώμενοι λαβὴν
 ὑρόντες τῆς ὑπὲρ τοῦ Λέοντος παρακλήσεως ἀνέ-
 τησάν τε τοῦ συμποσίου καὶ δακρύων πλησθέντες
 εἶτα” φασὶν “οὐκ εἰς κατηγορίαν ἔσται ἡμῖν τὸ ζῶον
 οὗτο, ὃ βασιλεῦ, ὅτι αὐτὸ μὲν τὸν οἴκειον ἀνα-
 αλεῖται δεσπότην, ἡμεῖς δὲ τῆς μετὰ τοῦ κράτους
 οὐ πανθαυσίας ἐπαπολαύοντες ἀμνημονοῦμεν ἐκεί-
 ου, ἐπὶ χρόνον ἤδη καθειργμένου πολύν. ἄνες,
 ἐσποτα, τὴν κατ’ ἐκείνου ὀργὴν καὶ λῦσον αὐτῷ
 ἦν φρουρὰν καὶ πρόσβλεψον εὐμενὲς ἢ μᾶλλον

C πρόσιδε ὡς πατήρ.” τούτοις ὁ βασιλεὺς ἐχέλασε τὴν κατὰ τοῦ υἱέος ὀργήν, καὶ οἱ ἐσπείδατο καὶ τὴν τιμὴν ἀπέδωκε τὴν βασιλειον. εἰς θήραν δὲ ἀπελθὼν ἐλάφῳ ἐντυγχάνει τὸ μέγεθος ὑπερφυεῖ καὶ εἰς ὕψος ἠρμένα κέρατα φέροντι, καὶ τοῦτον 5 ἐδίωκε, καὶ πλησιάσας αὐτῷ ἦρε τὴν χεῖρα ξιφήρη πλῆξαι τὸ ζῶον βουλόμενος. τὸ δὲ τοῖς κέρασιν ἡμύνετο τὸν διώκοντα, καὶ τινος τῶν αὐτοῖς παραφνομένων ὄξων ἐμβληθέντος τῇ ζώνῃ τοῦ βασιλέως μετέωρος ἐκείνος ἐφέρετο, ἥωρημένος τοῦ ζώου τοῖς 10 κέρασι· καὶ τάχα ἂν ἠνάλωτο, εἰ μὴ τις φθάσας καὶ ξίφει τεμὼν τὴν ζώνην αὐτὸν διεσώσατο, ᾧ καὶ

D σωστρα καλὰ δέδωκεν ὁ ὑπ’ ἐκείνου σωθεὶς τὴν τῆς κεφαλῆς ἐκτομήν, καὶ ἡ σκῆψις ὡς εὐπρεπῆς, ὅτι ξίφος, ἔφη, “ἐπὶ βασιλέα γυμνώσαιο, μὴ λογισά- 15 μενος ὅτι ὑπὲρ βασιλέως ἦρκε τὸ ξίφος ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀμοιβῆς μᾶλλον ἢν ἄξιος καὶ δωρημάτων βασιλικῶν. καὶ ὁ μὲν οὕτως ἀπώνατο τῆς ὑπὲρ τοῦ βασιλέως σπουδῆς. ὁ δὲ πληγείς καὶ τὸ σῶμα τῷ κέρατι καὶ περιδινηθεὶς τὰ σπλάγχνα, ἐπεβίω μὲν, 20 ἀλλ’ οὐκ εἰς μακρόν· ἀπεβίω δ’ ἐντεῦθεν, συμβασιλεύσας μὲν τῷ Μιχαὴλ ἔτος ἕν, αὐταρχήσας δ’ ἐννεακαίδεκα, τῷ νιῷ Λέοντι τὴν βασιλειαν λιπών, ὄντι πρεσβυτέρῳ τῶν περιόντων υἱῶν.

12 Αὐτοκράτωρ δὲ γεγονὼς ὁ Λέων αὐτίκα πρὸς 25 ἄμυναν διανέστη τοῦ Σανταβαρηνοῦ. ὑποπτεύων δὲ ὡς ἀντιλήψεται τούτου ὁ πατριάρχης Φώτιος, ΠΗ176 φιλίως πρὸς αὐτὸν διακείμενος, αἰτίας πλάττει κατὰ τοῦ πατριάρχου, καὶ ἐξωθεῖ τῆς ἐκκλησίας αὐτόν, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἀρμενικῶν περιορᾷ μονῇ, πατρι- 30 ἀρχὴν δὲ Στέφανον προεχειρίσατο, τὸν οἰκεῖον ὁμαίμονα, καὶ ὅτι μὴ ἦν Ἡρακλείας ἀρχιερεὺς, ὑπὸ τοῦ

πρωτοθρόνου κεχειροτόνητο. ἀχθῆναι δ' ἐξ Εὐχαί-
 των ἐκίλευσε τὸν Σανταβαρηνόν· τῆς ἐκεῖ γὰρ ἐκ-
 κλησίας προήδρευε. πέμψας δὲ εἰς τὴν ἐν Χρυσο-
 πόλει μονὴν τοῦ Φιλιππικοῦ, ὅπου ὁ βασιλεὺς
 Μιχαὴλ ἐτίθεαπτο, ἐξάγει τὸ σῶμα τούτου ἐκ τῆς
 σοροῦ, καὶ μετὰ προπομπῆς πολλῆς καὶ βασιλείου
 τιμῆς εἰς τὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ναὸν κατατί-
 θησιν ἐν λάφρακι μαρμαρίνῃ, καὶ τῶν ἀδελφῶν
 αὐτοῦ παρόντων ἐπὶ τῇ προπομπῇ, τοῦ τε Ἀλεξάν- B
 δρου καὶ τοῦ πατριάρχου. τῇ δὲ τοῦ Ζαούτζη Στυ-
 λιανοῦ θυγατρὶ συμφθειρόμενος ἐτι ξώσης Θεοφανοῦς
 τῆς αὐτοῦ γαμετῆς τὸν πατέρα ταύτης μάλιστα W III 142
 τίμησε καὶ λογοθέτην τοῦ δρόμου, μετέπειτα μέν-
 οι καὶ βασιλοπάτορα, αὐτὸς τὸ ὄνομα ἐφευρών.
 Ἡ ἐμπροσθεν δὲ μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τοῦ ναοῦ τοῦ
 γίου ἀποστόλου Θωμᾶ πυρποληθέντος, ὁ βασιλεὺς
 ὕτος αὐτὸν ἀνεκαίνισεν. ἤδη δὲ καὶ ὁ Σανταβα-
 ρηνὸς ἤχθη καὶ εἰς τὰ ἐν ταῖς Πηγαῖς ἐφρουρεῖτο
 κσίλεια, ἔνθα πέμψας ὁ βασιλεὺς καὶ ἀφειδῶς αὐ-
 τὸν αἰκισάμενος, ἐν Ἀθήναις ὑπερόριον ἔθετο. οὐ
 μὲν τὸ ἐν μέσῳ καὶ πέμψας ἐκεῖ ἐξέκοψε τὰ ὄμ-
 ρα αὐτοῦ. μετὰ δὲ πλείους ἐνιαυτοὺς τῆς ὑπερ-
 οίας τε τὸν ἄνθρωπον ἐκνήγαγε καὶ προνοίας C
 ἰώσε. ὁ δὲ Λογγιβαρδίας δοῦξ Ἀγίων, τοῦ βῆγος
 ραγγίας τρυγάνων γαμβρός, ἐπεί τὸν θάνατον τοῦ
 βασιλείου ἐπύθετο, τὰς πρὸς Ῥωμαίους συνθήκας
 ἔτησε καὶ τὴν χώραν ἄπασαν ὥκειώσατο. διὸ τὸν
 ἰ τῆς τραπέξης ἐπεμψεν ὁ βασιλεὺς κατ' αὐτοῦ
 τὰ τῶν δυτικῶν ταγμάτων, ὃς συμμῆξας αὐτῷ
 ἐτήθη· καὶ πάντας σχεδὸν οὐς ἐπήγετο ἀπεβάλετο,
 λῆς αὐτὸς διαδράς. τοῦ δὲ πατριάρχου Στεφάνου
 λελοικότες Ἀντώνιος προκεχειριστο πατριάρχης,

ὃς Καυλέας ὠνόμαστο. τῶν δὲ Βουλγάρων ἐνσπόν-
 δων ὄντων καὶ ἐμπορίας ποιουμένων μετὰ Ῥωμαίων,
 οἱ τοῖς τελωνήμασιν ἐφeskτῶτες ἄδικα αὐτοὺς εἰσέ-
 D πραττον τέλος. τοῦτο τῷ αὐτῶν ἄρχοντι Συμεὼν
 λαβὰς ζητοῦντι τοῦ κατὰ Ῥωμαίων πόλεμον ἄρασθαι ε
 εἰς πρόφασιν ἤρκεσε. καὶ μέντοι καὶ ἤρατο, καὶ
 Ῥωμαϊκὸν αὐτῷ ἀνθοπλισάμενον στράτευμα ἤτητο,
 καὶ πολλοὶ μὲν ἐπεσον τῶν Ῥωμαίων καὶ ὁ στρα-
 τηλάτης αὐτός· πολλοὶ δ' ἐάλωσαν, ὧν τὰς ῥίνας ὁ
 Συμεὼν ἐκτεμὼν ἐπανελθεῖν ἀφῆκε πρὸς τὸ Βυ- 10
 ζάντιον. τούτοις περιαλήσας ὁ βασιλεὺς, δώροισ
 τοὺς Τούρκους ἐπεισε τοὺς περὶ τὸν Ἰστρον, οἳ καὶ
 Οὐγγροὶ καλοῦνται, τοῖς Βουλγαροῖς ἐπεξελθεῖν καὶ
 ὅση δύναμις κακῶσαι αὐτούς, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ βα-
 σιλεὺς διὰ τε θαλάσσης καὶ διὰ γῆς ἡτοιμάστο ὅπλα 15
 κινῆσαι κατὰ τῶν Βουλγάρων, τῷ πατρικίῳ Νικη-
 φόρῳ τῷ Φωκᾷ τὸν κατ' αὐτῶν ἀναθέμενος πόλε-
 P1177μον, δομέστικον τῶν σχολῶν αὐτὸν προβαλλόμενος.
 πρὸ τοῦ πολέμου δὲ τὸν κοιναιστῶρα στέλλει ὁ αὐ-
 τοκράτωρ πρὸς Συμεὼν περὶ εἰρήνης πρεσβεύsοντα. 20
 ὁ δὲ βάρβαρος δόλῳ τοῦτον ὑποτοπήσας ἐλθεῖν κα-
 θείργνυσι καὶ δεσμεῖ καὶ τῷ Φωκᾷ ἀντεμάχετο.
 ἐκείνου δὲ περὶ τοῦτον ἀσχολουμένου οἱ Οὐγγροὶ
 τὴν χώραν αὐτοῦ ἐλήλσαντο. διὸ τὸν Φωκᾶν λιπῶν
 κατ' ἐκείνων ἐξώρμησε, καὶ συμβαλὼν αὐτοῖς ἡτ- 25
 τητο, πολλῶν μὲν σφαγέντων Βουλγάρων, πλειόνων
 δ' ἁλόντων, αὐτοῦ δὲ τοῦ Συμεὼν μόλις ἐν Δορο-
 στόλῳ φυγόντος· τοῦτο δ' ἡ Δρίστρα ἐστί. τοὺς δ'
 αἰχμαλώτους Βουλγάρους ὁ βασιλεὺς παρὰ τῶν
 B Οὐγγρων ἐπρίατο καὶ ὁ Συμεὼν περὶ εἰρήνης ἐκέ- 30
 τευε. καὶ πιστεύσας τοῖς λόγοις ἐκείνου ὁ βασιλεὺς
 τὸν Χοιροσφάκην ἀπέστειλε σπονδὰς ποιησόμενον,

ὃν ὁ βάρβαρος κατέσχε τε καὶ ἐδέσμησεν. αὐτὸς δὲ τοῖς Τούρκοις ἐπῆλθε, καὶ ἐτρέψατό τε αὐτοὺς καὶ τῇ χώρᾳ σφῶν ἐλυμήνατο. εἶτα ἐπέστειλε τῷ Λέοντι ἢ ἂν ποτε σπείσασθαι, εἰ μὴ τοὺς αἰχμαλώτους Βουλγάρους λήψοιτο πρότερον· καὶ τούτους λαβὼν νῆκ ἐσπείσατο. ὁ γοῦν βασιλεὺς τοῖς τε τάγμασι τοῖς ἐφ' οἷς καὶ τοῖς ἐσπερίοις ὁμοῦ συνελθοῦσι κατὰ τῶν Βουλγάρων ἐχρήσατο, ἀλλ' ἠττήθησαν ἅπαντα ᾧ Συμεῶν προσβαλόντα. καὶ τὰ μὲν τῶν Βουλγάρων τοῦτον εἶχε τὸν τρόπον. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐν γροῖς τισι τῇ τοῦ Ζαούτζη συνῶν θυγατρὶ τῇ Ζωῇ C πεβουλεύθη παρὰ τινων. αἰσθομένης δὲ τῆς Ζωῆς κ' ἑαυτῇ τὴν ἐπιβουλήν καὶ διυπνισάσης τὸν βασιλέα κοιμώμενον, αὐτίκα ἐκεῖνος ἐπανῆλθεν εἰς τὰ ασίλεια, καὶ οὕτω διέφυγε τὴν ἐπιβουλήν. ἄρτι δὲ τῆς βασιλίδος θανούσης Θεοφανοῦς τὴν εἰρημέην Ζωὴν ὁ βασιλεὺς Ἀνγούστην ἀνηγόρευσε καὶ W ΠΙ 143 ὁμίμον ἐθετο γαμετὴν τὴν πρὶν αὐτοῦ παλλακὴν, ἐπ' ὀλίγον τῆς εὐτυχίας ἀπώνατο· ἐνιαυτὸν γὰρ ἔτι ἐπὶ μηνσὶν ὀκτὼ τῇ βασιλείᾳ ἐπιβιώσασα τέθνηκεν. ἑτέρα δ' αὖθις ἐπιβουλή μηνύεται τῷ βασιλεῖ, ἣν ἐμελέτα ὁ πῆκτης Βασίλειος, τοῦ Ζαούτζη γχάνων ἀνεψιός. ὃς τὸ ἀπόρρητον τῷ ἐκτομίᾳ κμωνᾷ ἐκοινώσατο, ὅρκους πρότερον βεβαιώσαντι D ; ἀνέκφορον τηρήσει τὸ λεχθησόμενον. ἦν δὲ ὁ κμωνᾷς ἐξ Ἀγαρηνῶν, καὶ μαθὼν τὸ κατὰ τοῦ ατουῦντος μελέτημα, εὐθὺς ἐκφέρει πρὸς αὐτὸν τὸ στήριον. καὶ κατεσχέθη μὲν ὁ Βασίλειος καὶ οἱ νίστορες τοῦ βουλευματος, ὁ δὲ Σαμωνᾷς ἐτιθη πρωτοσπαθάριος καὶ ᾧκειώθη τῷ βασιλεῖ. Ἡγάγετο δὲ καὶ τρίτην ὁ Λέων εὐνέτειραν, ἣ 13 δοκία μὲν ἐκαλεῖτο, ἐκ δὲ τοῦ Ὀψικίου τὸ γένος

εἶλκε καὶ τὴν ὄραν ἣν περιτετῇ. ἀλλὰ καὶ αὕτη
 βραχύ τι συνεξήκει τῷ βασιλεῖ. συλλαβοῦσα γὰρ
 καὶ πρὸς τῷ τεκεῖν γενομένη σὺν τῷ τεχθέντι ἀπέ-
 θανεν. ἔχων δὲ δι' ἐφέσεως οὗτος ὁ αὐτοκράτωρ
 ΠΙ178 παῖδα ἐσχγκέναι, μᾶλλον μέντοι καὶ κεχηρηματισμέ- 5
 νον ἐσχγκῶς τοῦτο· ἦν γὰρ ἐραστῆς σοφίας παντο-
 δαπῆς καὶ αὐτῆς δῆτα τῆς ἀπορρήτου, ἣ δι' ἐπω-
 δῶν μαντεύεται τὰ ἐσόμενα, καὶ περὶ τὰς τῶν ἀστέρων
 δ' ἐσχολάκει κινήσεις καὶ τὴν ἐκ τούτων ἀποτελε-
 σματικὴν ἐπιστήμην μετήρχετο, καὶ εὑρίσκειν ὡς ἔξει 10
 παῖδα τῆς βασιλείας διάδοχον· καὶ τετάρτην ἄγεται
 γαμετὴν τὴν Καρβωνοψίναν Ζωήν. οὐκ εὐθύς μέντοι
 αὐτῇ τοῦ τῆς βασιλείας μετέδωκεν ἀξιώματος, ἀλλ'
 ἐφ' ἱκανὸν αὐτῷ συμβιοῦσα ἦν ἀταινίωτος, μέχρις
 οὗ παιδίον ἐξ αὐτῆς ἐτέχθη τῷ βασιλεῖ, ὃ παρὰ τοῦ 15
 πατριάρχου Νικολάου τοῦ θείου κατηξιώθη βαπτί-
 σματος. τοῦ γὰρ Ἀντωνίου τῷ θρόνῳ τῆς Κων-
 Β σταντινουπόλεως ἐπιζήσαντος ἔτη * καὶ μεταθεμέ-
 νου τὴν ζωὴν, ὁ μυστικὸς Νικόλαος πατριάρχης
 χειροτονήτο. μετὰ δὲ τὸν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοκε- 20
 τόν, ὃν Κωνσταντῖνον ὠνόμασεν ὁ βασιλεὺς, καὶ
 τὴν σύνευνον αὐτοῦ ἀνηγόρευσε. διὰ γοῦν τὸν
 τέταρτον γάμον ἀφώριστο παρὰ τοῦ πατριάρχου ὁ
 Λέων. τιμῶν δὲ τὴν πρώτην αὐτοῦ γαμετὴν τὴν
 μακαρίαν Θεοφανῶ τέμενος ἀνήγειρεν εἰς ὄνομα 25
 ἐκείνης ἑγγίστα τοῦ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ναοῦ,
 ἐν ᾧ καὶ τὸν νεκρὸν ἐκείνης κατέθετο. καὶ ἐπ'
 ὀνόματι τοῦ ἁγίου Λαζάρου ναὸν ἐδείματο ἑτερον,
 εἰς ὃν καὶ τὸ ἱερὸν ἐκείνου σῶμα ἀπεθησαύρισεν
 ἐκ τῆς Κύπρου μετενεχθέν, ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ τῆς 30
 C Μαγδαληνῆς Μαρίας. ἀσχολουμένων δὲ ταῖς οἰκο-
 δομαῖς τῶν πλωμάτων καὶ τοῦ στόλου μὴ πλείοντος,

τῶν Ἀγαρηνῶν ναυτικὸν τὸ Ταυρομένιον ἐξεπέ-
 ρσε καὶ τὴν νῆσον κατέσχε Λῆμνον, καὶ πολλή
 ἦν ἀνθρώπων ἐν αὐτοῖς συνέβη φθορά. προόδου
 κατὰ τὴν πεντηκοστὴν γινομένης τοῦ βασιλεύ-
 τος εἰς τὸν τοῦ ἁγίου Μωκίου ναὸν κατὰ τὸ ἔθος
 βασιλεὺς οὗτος ἐποίησατο τὴν προέλευσιν, καὶ τις
 ἡ ταῖς κυρκλίσι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ αὐτοκρά-
 ρος πλησιάζοντος ἐξώρμησεν ἐκ τοῦ ἄμβωνος βά-
 ρον μετὰ χειρας ἔχων βαρύντατον καὶ κατὰ τῆς
 τιλικῆς ἐπήνεγκεν αὐτὸ κεφαλῆς, καὶ συνέτριψεν
 αὐτήν, εἰ μὴ τῇ ἡωρημένῃ λυχνία προσαράξαν
 βάκτρον ἀφῆρητο ταύτῃ τῆς καταφορᾶς τὴν σφο- D
 ῖτητα. τέως δ' οὖν αἷμα τῆς τοῦ βασιλέως κε-
 λῆς καταρρεῖον θόρυβον τοῖς ἄρχουσιν ἐνεποίη-
 · σεν· οὐ παρῆν ἐκεῖ Ἀλέξανδρος ὁ τοῦ βασι-
 ρ αὐτάδελφος, ὑπόληψις παρὰ τοῖς πλεόσιν
 ἐφάτησε τῆς ἐπιβουλῆς αὐτὸν μὴ εἶναι ἀμέθε-
 ν. ὁ δὲ τὸ τόλμημα ποιήσας βασιάνοις ὑποβλη-
 , καὶ μηδὲνα μηνύσας συνίστορα, χειρας ἀπε-
 θη καὶ πόδας, καὶ τέλος παρεδόθη πυρί. ὁ δὲ W III 144
 ἐχὸς Μάρκος ὁ τὸ τετραπόδιον τοῦ μεγάλου σαβ-
 ν ἀναπληρώσας ἔφη παρῶν πρὸς τὸν βασιλέα
 ἵτο προείρητο παρὰ τοῦ Δαβίδ εἰρηκότος, Ὅσα
 ἠρεύσατο ὁ ἐχθρὸς ἐν τῷ ἁγίῳ σου, καὶ ἐνε-
 γήσαντο οἱ μισοῦντές σε ἐν μέσῳ τῆς ἐορτῆς
 ἴσθι οὖν, βασιλεῦ, ὥς ἀπὸ τοῦδε χρόνον βα- P III 179
 ἴσεις δεκαετῇ." καὶ ὁ λόγος ἔργον ἐγένετο.
 ε γὰρ ὁ Λέων μετὰ δέκα ἐνιαυτοὺς κατ' αὐ-
 τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐπλήγη τότε τὴν κεφαλὴν.
 ἡ δὲ ῥηθεὶς Σαμωνᾶς παρὰ τῷ βασιλεὶ μεγάλα
 μενος πλουτὸν τε δαψιλῇ περιβαλόμενος, καὶ
 ν λαβών, εἰς τοὺς Ἀγαρηνοὺς, ὅθεν ὥρμητο,

ἀπεδίδρασκεν. ἀλλ' ἐάλω τὸν Ἄλυν διαπερῶν· ὁ δὲ εἰς τὸν ἐν Σιριχᾷ σταυρὸν ἔλεγεν ἀπιέναι, τοῦ-
 τῷ εὐχὴν ποιησάμενος· ὃν λαβὼν Κωνσταντῖνος ὁ
 τοῦ δουκὸς Ἀνδρονίκου υἱὸς εἰς τὸ Βυζάντιον ἐπαν-
 ἤγαγεν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἔτι τηρῶν τῷ Σαμωνᾷ τὴν 5
 πρῶην διάθεσιν ἐνετείλατο τῷ Κωνσταντίνῳ, εἰ
 B ἐρωτηθεῖν ἐνώπιον τῆς συγκλήτου περὶ τοῦ Σα-
 μωνᾶ, μὴ εἰπεῖν ὅτι ἀπεδίδρασκεν, ἀλλ' ὅτι εἰς τὸν
 ἐν Σιριχᾷ ἀπῆει σταυρόν. τῇ δ' ἐξῆς τῆς συγκλή-
 του παρούσης ἤρετο μεθ' ὄρκων ἐπαγωγῆς τὸν Κων- 10
 σταντῖνον ὁ βασιλεὺς εἰ ἔφευγεν ὁ Σαμωνᾶς· ὁ δὲ
 διὰ τοὺς ὄρκους ψεύσασθαι μὴ θελήσας, εἶπεν ὅτι
 εἰς τὴν οἰκίαν πατρίδα τὴν Μελιτηνὴν ἀπῆει. ὁ
 βασιλεὺς δὲ τὸν μὲν Κωνσταντῖνον μετ' ὄργῆς ἀπε-
 πέμψατο, τὸν δὲ Σαμωνᾶν μετὰ ταῦτα τῆς προτέ- 15
 ρας ἡξίωσεν οἰκειώσεως, εἴτα καὶ πατρικίον ἐτίμησε
 καὶ παρακοιμώμενον προεβάλετο, ὃς εἰς πολλὰ τῶν
 οὐ καθηκόντων τὸν αὐτοκράτορα προεβίβαζεν, ὧν
 ἓν καὶ τὸ βιάσασθαι τὸν πατριάρχην δέξασθαι αὐ-
 C τὸν καὶ τοῦ ἀφορισμοῦ ἀπολύσαι. μεταπεμφάμενος *
 οὖν τὸν ἀρχιερέα ὁ βασιλεὺς ἐδεῖτο δεχθῆναι. ὥς
 δ' ἐκεῖνος ἦν ἀδυσώπητος, ἐκ τῶν βασιλείων αὐ-
 τίκα διαπερᾶται πρὸς τὴν Ἰρίαν, κάκειθεν πεζοπο-
 ροῦντα εἰς τὸ ἐν Γαλακρήναις ἄγουσιν αὐτὸν μο-
 ναστήριον, ὃ αὐτὸς ἐδομήσατο, ἔτη προστάντα τῆς *
 ἐκκλησίας ἑνδεκα. προεχειρίσθη δὲ πατριάρχης ὁ
 σύγκελλος Εὐθύμιος, ἀνὴρ ἱερός, ὃς καὶ βουλόμενον
 τὸν βασιλέα νόμῳ θεσπίσαι ἄγεσθαι κατὰ ταῦτόν τὸν
 βουλόμενον γυναῖκας δύο ἢ καὶ τρεῖς ἄχρι τεττά-
 ρων πάσῃ σπουδῇ διεκώλυσε. *

14 Τῶν δὲ Ἀγαρηνῶν ναυσὶ τὰς τῶν Ῥωμαίων ληι-
 D ξομένων χωράς, ὁ βασιλεὺς Ἰμέριον τὸν λογοθέτην

ἰ δρόμου τοῦ στόλου προβαλλόμενος ἀρχηγὸν κατὰ
 ν ἐκ τῆς Ἄγαρ ἀπέστειλεν, ἐντειλάμενος αὐτῷ
 τὸν δοῦκα προσλαβέσθαι Ἀνδρόνικον. ὁ δὲ δό-
 ρ Σαμωνᾶς ἄσπονδον ἔχων ἐχθραν κατὰ τοῦ γέ-
 ρου τοῦ δονικικοῦ, ὑποτίθησί τινι τῶν φίλων τοῦ
 Ἀνδρόνικου δηλῶσαι αὐτῷ μὴ συμπλεῦσαι τῷ Ἱμε-
 ρῳ, ἐκκόψαι οἱ τὰ ὄμματα μέλλοντι κατὰ βασιλείου
 σταγμα. διὸ οὐκ ἐπέισθη τῷ Ἱμερίῳ συνελθεῖν
 Ἀνδρόνικος, ὅθεν καὶ μόνος ἐκεῖνος ναυμαχίᾳ
 ἀτήσας καὶ τοῦ τῶν πολεμίων περιεγένετο ναυ-
 οῦ. ἐντεῦθεν ἀπεγνωκῶς ὁ Ἀνδρόνικος συγγε-
 τε καὶ δούλους αὐτοῦ προσλαβόμενος κατέσχε
 Κάβαλαν, ὀχυρὸν τι φρούριον τοῦ Ἰκονίου οὐΡΗ180
 ν τι διακείμενον μήκοθεν. ὁ δὲ Σαμωνᾶς οὐ
 πε τὸν βασιλέα ἐρεθίζων καὶ εἰς ὀργὴν παρα-
 ῖν κατὰ τοῦ ἀνδρός. μαθὼν δ' ἐκεῖνος καὶ τὴν
 πατριάρχου Νικολάου ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐξώ-
 ν, καὶ πάντοθεν ἀπογνοῦς, πανοικεσίᾳ τοῖς
 ρηνοῖς προσελήλυθεν. ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦτο
 ς ὑπερήγγησεν, ἐναντίον ἔξειν τὸν ἄνδρα ἀνθ'
 μάχου πτοούμενος. γραφὴν τολύην ἐγχαράσσει
 λειον, δι' ἧς τῷ Ἀνδρόνικῳ καὶ ἀμνηστία τῶνW III 145
 θέντων ἐπρυτανεύετο καὶ ὑπονόστησις ἐπετρέ-
 καὶ πολλῶν δόσις ἐπήγγελτο ἀγαθῶν. ταύτην
 λόντες κηρῷ τὴν γραφὴν καὶ λαμπάδι τὸν κηρὸν
 ἄσαντες Σαρακηνῷ τῶν αἰχμαλώτων ἐν τῇς B
 ῆς ἐκβληθέντι ἐγχειρίζουσιν, ἐντειλάμενοι τῷ
 ονίῳ δοῦναι αὐτήν. τοῦτον δὲ τὸν Ἀγαρη-
 ς Σαμωνᾶς μετακαλεσάμενος ἐν ἀπορρήτοις
 πρὸς αὐτὸν οἶδας ὅτι τὸν ὄλεθρον τῆς Συ-
 βλης φέρεις ἐν ταῖς χερσὶ σου; ἵνα γοῦν καὶ
 ατρίδα σώσης καὶ τοὺς ὁμογενεῖς, τὸν κηρὸν

τοῦτον ἐγγείρισον τῷ Οὐζήρ.” ὁ δὲ πεποίηκεν ὥς
 παρήγγελλτο, καὶ γνόντες οἱ τῆς Ἀγαρ τὴν δύναμιν
 τῆς γραφῆς, καὶ τὸν Ἀνδρόνικον δεσμοῦσι καὶ πάν-
 τας τοὺς σὺν αὐτῷ. ὁ μὲν οὖν Ἀνδρόνικος ἐν τοῖς
 δεσμοῖς τὸν βίον κατέλυσε, τινὲς δὲ τῶν σὺν αὐτῷ 5
 C τὴν ἐκ τῶν δεσμῶν μὴ στέγοντες κάκωσιν τὴν πί-
 στιν ἑαυτῶν ἐξωμόσαντο. ὁ Κωνσταντῖνος δὲ καὶ
 τινες τῶν σὺν αὐτῷ τῆς εἰρηκτῆς ἐκφυγόντες πρὸς
 τὰ Ῥωμαίων ἀπήεσαν, καὶ τοὺς καταδιώκοντας αὐ-
 τοὺς Ἀγαρηνοὺς γενναίως τρεψάμενοι διεσώθησαν. 10
 ὃν ὁ βασιλεὺς ἐδέξατό τε περιχαρῶς καὶ ἐδεξιώ-
 σατο μεγαλοπρεπῶς καὶ διαφερόντως ἐτίμησεν· εἶτα
 καὶ πρὸς αὐτὸν ἔφη “μὴ ἀπατάτω σε, Κωνσταντίνε,
 τὸ ὄνομα, μηδ’ οἴου τῆς βασιλείας τυχεῖν, ὥς Κων-
 σταντίνου Ῥωμαίων μέλλοντος ἄρξειν· ἰσθὶ γὰρ ἀκρι- 15
 βῶς τοῦτον εἶναι τὸν υἱὸν τὸν ἐμόν· σὺ δὲ εἰ μὲν
 ἦν ἑλαχες σπάρταν κοσμεῖς, ἔσται σοι εὖ· εἰ δὲ
 νεωτερίσεις καὶ τυραννίδι ἐπιχειρήσεις, ἔσο βεβαίως
 εἰδῶς ὥς διὰ τῆσδε τῆς πύλης, τὴν πρὸς δύσιν
 D οὖσαν τοῦ Χρυσοτρικλίνου δείξας αὐτῷ, ἡ κεφαλὴ 20
 σου τοῦ λοιποῦ σώματος χωρὶς εἰσαχθήσεται.” ὁ
 καὶ γέγονεν ὕστερον. ἐκ δὲ Μελιτηνῆς ἐλθόντων
 τινῶν, ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ τοῦ Σαμωνᾶ πατήρ, ὑπε-
 δέξατο τούτους ἐντίμως ὁ βασιλεὺς, καὶ εἰς τὴν με-
 γάλην ἐκκλησίαν μὴ δεόντως ἀπίστους ὄντας εἰσή- 25
 γαγεν. ἰδὼν δὲ ὁ τοῦ Σαμωνᾶ πατήρ ἦν εἶχεν ἰ
 υἱὸς αὐτοῦ τιμὴν ἐν τοῖς βασιλείοις, καὶ τὸν πλου-
 τον ὃν περιέκειτο, ἤθελε συνδιαγεῖν αὐτῷ. ἐκω-
 λύθη δὲ παρ’ ἐκείνου, τὴν οἰκίαν θρησκείαν τη-
 ρεῖν συμβουλεύοντος καὶ εἰς τὴν πατρίδα ἐπανελθεῖν· 30
 “εἰ δὲ καὶ αὐτός” ἔφη “τύχῳ καιροῦ, ὑπονοσθήσω
 πρὸς σε.” τῆς δ’ ἐορτῆς τῆς πεντηκοστῆς ἐνστάσης

ἵεψε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς καὶ ἀνηγόρευσε
 κσιλέα. ἐκτομίαν δ' ἔχων θεράποντα ὁ μυσαρὸς PII 181
 Ἀμωνᾶς Κωνσταντῖνον ὀνομαζόμενον, ἐκ δὲ Πα-
 λαγονίας γενόμενον, τῇ δεσποίνῃ τοῦτον δέδωκεν
 ὑπηρεσίαν. ἐπεὶ δὲ τῇ βασιλίσσει καὶ αὐτῷ τῷ
 αὐτοῦντι λίαν ὁ Κωνσταντῖνος φέκιστο, εἰς βασ-
 νίαν ὁ βέβηλος ἡρόδιστο Σαμωνᾶς καὶ πρὸς τὸν
 σιλέα κατεῖπεν αὐτοῦ ὥς ἐρωμένου τῇ βασιλίσσει.
 Λοιυπήσας οὖν ὁ Λέων ἀποκαρῆναι τοῦτον προσ-
 ξε μοναχόν, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἄγει τοῦτον, καὶ
 ὀδυνηθῆναι κτελεύσας τὰ μοναχικὰ ἄμφια καὶ κο-
 κήν περιβαλέσθαι στολήν μᾶλλον ἢ πρότερον
 οὐ φέκιστο, οὐκ ἀνεκτὰ δ' ἦσαν ταῦτα τῷ
 ἰωνῷ. γράφει τολύων λοιδόρον τι γραμματίον
 τινος τῶν αὐτοῦ, καὶ φησὶ ἔνθα ὁ βασιλεὺς B
 εὐσεσθαι ἐμελλεν· ὅπερ εὐρὼν ἐκείνος καὶ ἀνα-
 ὕς ἡλγησέ τε καὶ τὸν πεποιηκότα τοῦτο ἐξήτει.
 οὖν τις τῶν συνειδότων τὴν πρᾶξιν ταύτην τῷ
 ἰωνῷ τοῦτον εἶναι τὸν ἐργάτην τοῦ λοιδόρου
 ἰοῦ τῷ κρατοῦντι ἐδήλωσεν. ἐκλείψεως μέντοι
 τῆς σελήνης συμβάσης, τὸν μητροπολίτην Συ-
 νον ὁ βασιλεὺς μετεπέμψατο, περὶ ταύτης πεισό-
 ς. ὃν ὁ Σαμωνᾶς ἰδίᾳ παραλαβὼν ἤρετο περὶ
 ἐκλείψεως· ἀκείνος ἔφη ὅτι "σὸν τὸ τῆς σελή-
 τάθημα σημαίνει δυστύχημα· εἰ δὲ τοῦ Ἰουλίου
 αἰδεσκάτη παρελεύσεται πρὸ τοῦ παθεῖν, ἐκ- W III 146
 η καὶ σὺ τὸ δυστύχημα. εἶτα καὶ πρὸς τοῦ C
 ἕως ὁ Συνάδων ἐρωτηθεὶς ἀπεκρίνατο ὥς εἰς
 ὑστερον μετὰ σὲ πρόσωπον ἐνσκήψει ἡ κάκω-
 δεύτερον δὲ πρόσωπον ὁ βασιλεὺς τὸν ἀδελ-
 οῦτοῦ τὸν Ἀλέξανδρον ἐκρίνεν, ἀλλ' ἐσφάλη
 τὴν κρίσιν· ἔδει γὰρ ποτε τῷ κακίστῳ Σα-

- μωνᾶ γενέσθαι κακῶς. μαθὼν οὖν ὡς ἐκεῖνος ἦν ὁ τοῦ λοιδοροῦ βιβλίου πατήρ, ἐξῳθεῖ μὲν τῶν βασιλείων αὐτὸν καὶ ἀποκείρει καὶ περιγραπτοῖς ὀρίοις καθείργνυσι. καὶ ταῦτα γέγονε, μήπω τῆς τρισκαιδεκάτης τοῦ Ἰουλίου παραρρυνείσης. παρα- 5
κοιμώμενος δὲ ἀντὶ τοῦ Σαμωνᾶ ὁ παρ' ἐκείνου βασκαινόμενος Κωνσταντῖνος καὶ ἐπιβουλευόμενος
- D προκεχειρίστο, ᾧ καὶ μονὴν ὁ βασιλεὺς ἐδομήσατο ἐν ταῖς Νοσσιαῖς. νοσήσας δὲ ὁ Λέων κοιλιακὸν νόσημα τοσοῦτον κατειργάσθη τὴν δύναμιν ὡς μηδὲ 10
δυνηθῆναι διαλεχθῆναι τῇ συγκλήτῳ περὶ νηστείας τὴν συνήθη διάλεξιν, ἣ καλεῖται σελέντιον. ὅμως ὀλίγα τινα ταύτῃ διαλεχθεὶς καὶ ἀξιῶσας αὐτοῦ με-
μῆσθαι καὶ πίστιν εἰς τὴν αὐτοῦ σύμβιον τηρεῖν καὶ εἰς τὸν υἱόν, καὶ τελευταίαν ταύτην προσλα- 15
λιὰν πρὸς αὐτὴν ποιῆσθαι εἰπὼν "οὐκ αὐτίκα ἐξ-
έλιπεν, ἀλλὰ μέχρι τοῦ Μαΐου διήρκησε." τότε δὲ τελευτῶν τὴν αὐταρχίαν τῷ ἀδελφῷ κατέλιπεν Ἀλεξ-
άνδρῳ καὶ τὸν υἱὸν αὐτῷ παραδέδωκεν, ἀξιῶσας ἐπιμελεῖσθαι αὐτοῦ καὶ ἀνάγειν βασιλικῶς καὶ αὐ- 20
τοκράτορα καταλιπεῖν· ὃν, φασί, βλέπων ἐρχόμενον
- PII182 πρὸς αὐτὸν ἤδη ἐκλείπων, φάναι "ἴδε ὁ κακὸς και-
ρὸς μετὰ τοὺς δεκατρεῖς μῆνας." ἐβασίλευσε δὲ ὁ
Λέων ἔτη εἴκοσι καὶ πέντε ἐπὶ μηνὶ τρισίν.
- 15 Ἀλέξανδρος δὲ ἅμα τε τοὺς πόδας ἤρρισε τῇ α-
ἀρχῇ καὶ ἅμα τὸν πατριάρχην Νικόλαον ἐκ Γαλα-
κρηνῶν ἀγαγὼν εἰς τὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως
θρόνον ἀνήγαγε, τὸ δεύτερον καταγαγὼν τὸν Εὐ-
θύμιον, καὶ ἐπὶ βήματος τὴν τούτου ποιήσας κα-
θαίρεισιν, ἐνυβρισάντων εἰς τὸν ἄνδρα πολλὰ τῶν α-
προσκειμένων τῷ Νικολάῳ, εἶτα καὶ ὑπερόριον ποι-
ήσας αὐτόν. αὐταρχήσας δὲ ὁ βασιλεὺς οὕτωσὶ οὐδὲν

εοικὸς εἰργάσατο βασιλεῖ, ἀλλὰ τρυφαῖς καὶ θή-
 ραῖς καὶ ἀσελγείαις ἐξέδωκεν ἑαυτόν, τὰ δὲ τῆς B
 βασιλείας καὶ κοινὰ πράγματα ἀνθρώποις ἀνέ-
 θετο ἀγύρταις καὶ τοῖς ἐκ τριόδων, οὓς πρὸ τῆς
 5 μοναρχίας ἐπιρρήτων εἶχε πράξεων κοινωνοὺς, ὧν
 ἓνα Βασιλίτζην λεγόμενον καὶ διάδοχον τῶν σκήπ-
 τρων διενοεῖτο ποιήσασθαι· τὸν γὰρ ἀδελφόπαιδα
 Κωνσταντῖνον καὶ ἰδιωτεῦσαι ἐβούλετο καὶ τῶν παι-
 δογόνων ἀφελῆσθαι μορίων. καὶ εἰ μὴ ταχὺ τὸ τέ-
 10 λος αὐτῷ τῆς ζωῆς ἐπελήλυθε καὶ οὕτως αὐτῷ παρὰ
 τῆς ἄνω προνοίας ἐσφάλησαν τὰ βουλευματα, τάχ’
 ἂν ὅσον τὸ ἐπ’ ἐκείνῳ καὶ εἰς ἔργον ἐξέβησαν. γοή-
 των δὲ πυνθανόμενος εἰ ἐς μῆκος αὐτῷ τὰ τῆς ζωῆς
 προελεύσεται, ἤκουσεν ἐξ ἐκείνων ὡς ἔσται αὐτῷ
 μακροχρόνιον τὸ βιώσιμον, εἰ τῷ ἐν θεάτρῳ συτῇ, C
 ὃς ἐκ χαλκοῦ πέπλασται, ὀδόντας καὶ αἰδοῖα περι-
 θοιτο. “σὸν γὰρ οὗτος” ἔλεγον “στοιχείον ἐστίν,
 ἀντίος ἰστάμενος Λέοντι τῷ σῷ ἀδελφῷ,” οὐδὲν ἕτε-
 ρον κρίνοντας ὑγιὲς ἢ τὸ συτῇ τοῦτον ἀπεικάσαι τὸν
 αὐτοκράτορα, διὰ τὸ περὶ γαστέρα κεχηγνέναι τε καὶ
 συσσίτια καὶ ἀκολασίαις προσκείσθαι διηνεκῶς. πι-
 στεύσας οὖν τοῖς λόγοις ἐκείνων ὁ καὶ χοίρων ἀνοη-
 τότερος τὰ λείποντα ταῦτα τῷ χαλκουρρήματι ἐξειρ-
 νάσατο. τοῦ μέντοι τῶν Βουλγάρων ἀρχηγετούντος
 τοῦ Συμεὼν εἰ τὴν εἰρήνην ἀσπάξοιτο ἐρωτῶντος
 διὰ τινῶν ὑπ’ αὐτοῦ πεμφθέντων, ὁ Ἀλέξανδρος
 ἰτίμως τε τοὺς πεμφθέντας ἐδέξατο καὶ ὑπερηφά-
 15 ῶς ὠμίλησε καὶ ὑπερόγκως ἠπείλησεν. ὅθεν ὁ W III 147
 Συμεὼν τὴν ὕβριν μὴ ἐνεγκὼν κατὰ Ῥωμαίων ὥπλι- D
 ᾶτο. συμποσίοις δὲ καὶ μέθαις διόλου προστετη-
 ῶς ὁ Ἀλέξανδρος, ἅπαξ ἀριστήσας μετὰ λουτρὸν
 αἰ κοίλῃ χρησάμενος τῇ γαστρὶ καὶ ἀπλήστως ἀκρα-

τισάμενος σφαιρίσαι προέθετο, καὶ κατατείνας τὸ σῶμα τῇ ἱππασίᾳ καὶ ταῖς τῆς σφαίρας ἐκτραχηλίσεσι ῥῆξιν ὑπέστη, καὶ αἷμα διὰ τε τῆς ῥινὸς κενώσας καὶ τῆς αἰδοῦς μετὰ μίαν ἡμέραν ἐξέλιπεν, ἐπιτρόπους τῷ ἀνεψιῷ καὶ τῆς βασιλείας διοικητὰς γράψας τὸν τε πατριάρχην Νικόλαον καὶ τὸν μάγιστρον Στέφανον καὶ τὸν μάγιστρον Ἰωάννην τὸν Ἑλαδᾶν τὸν τε θαλίτωρα Ἰωάννην καὶ δύο τῶν ὑπ' αὐτοῦ προαχθέντων ἐκ τύχης ἀγυρτίδος εἰς συγκλητικὴν ΠΗ183 ἀξίαν καὶ εἰς πατρικιότητα, τὸν Βασιλίτζην καὶ τὸν 10 Γαβριηλόπουλον.

- 16 Ὁ οὖν Ἀλέξανδρος ἐνιαυτὸν ἕνα καὶ μῆνα τὴν βασιλείον διαπεπτεύσας ἀρχὴν κατέλυσε τὴν ζωὴν· τὸ δὲ κράτος ἐς Κωνσταντῖνον τὸν υἱὸν τοῦ Λέοντος περιέστη, παῖδα ἔτι τυγχάνοντα κομιδῇ· ἔβδο- 15 μον γὰρ ἔτος αὐτῷ τῆς ἡλικίας ἦνύετο. ὁ μέντοι τοῦ δονκὸς Ἀνδρονίκου υἱὸς ὁ Κωνσταντῖνος, δομέστικος ὢν τῶν σχολῶν καὶ τὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐνωτισάμενος τελευτήν, ἀπεδήμει γὰρ τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων, τὸ μὲν τι ὄν ἐκρυπτεν ὑπὸ σπο- 20 διᾶ σπινθήρα τοῦ ἔρωτος τῆς βασιλεῖου ἀρχῆς ἀνα- B καλύπτων τε καὶ ἀναρριπίζων, τὸ δὲ καὶ ὑπ' ἄλλων πρὸς τοῦτο ἐρεθιζόμενος, ὢν εἰς εἶναι λέγεται καὶ ὁ πατριάρχης Νικόλαος, μήπω γὰρ τῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου διαθηκῆς ἀναγνωσθείσης οὐκ ἤδει καὶ αὐτὸς 25 καταλελειμμένος ἐπίτροπος, τυραννίδι ἐπικεχείρηκε, καὶ τοὺς ἐκκρίτους τῶν στρατευμάτων παραλαβὼν τῷ Βυζαντίῳ ἐπιδεδήμηκε, καὶ διὰ τινος πυλίδος νυκτὸς εἰσελθὼν τὴν τοῦ Ἱπποδρόμου πύλην μετὰ λαμπάδων καταλαμβάνει, καὶ τινας καὶ τῶν συγ- 30 κλητικῶν προσεταιριζάμενος, πολλοῦ καὶ δημῶδους ὄχλου συναθροισθέντος, οἷ καὶ ὡς βασιλέα αὐτὸν

εὐφήμουν καὶ ἀνηγόρευον. τῶν δ' ἐντὸς τὰς πύλας
 μὴ ἀνοιγνύντων, ὁ πρῶτοστράτωρ τοῦ Κωνσταντίνου C
 ταῖς χερσὶ πεποιθὼς καὶ θρασύτερον προσελά-
 ξαι τὰς πύλας καὶ καταβαλεῖν βιαζόμενος νύττεται
 5 λόγῃ παρὰ τοῦ τῶν ἔνδον διὰ τινος ἀμυγῆς. καὶ
 ὁ μὲν ἦν ἀντίκα νεκρός. ὁ δέ γε Κωνσταντίνος
 ἐκείθεν εἰς τὸ τῶν ἵππων ἄπεισιν ἀμιλλητήριον
 θέατρον, εἶτα εἰς τὴν λεγομένην ἤλθε Χαλκὴν, καὶ
 ἄχρι τῶν Ἐξκουβίτων προῆλθεν. ὁ δὲ τῶν ἐπιτρό-
 10 πων εἰς ὁ μάλιστα Ἰωάννης ὁ Ἑλλαδᾶς ἐκ τῶν ἐται-
 ρειῶν καὶ τῶν πλωίμων συλλέξας τινὰς ἀντικατα-
 στῆναι τῷ τυραννοῦντι αὐτοὺς ἐξαπέστειλε. καὶ
 συμπλοκῆς γενομένης πολλοὶ πεπτῶκασιν ἐκατέρω-
 θεν· ἐσφακτο δὲ καὶ Γρηγορᾶς ὁ τοῦ δούκα υἱὸς
 καὶ ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Μιχαὴλ καὶ Κουρτίκιος ὁ Ἄρ- D
 μένιος. τούτοις οὖν περιαλγῆσας ὁ Κωνσταντίνος
 καὶ τὸ οἰκτεῖον ἐπιρροῶσαι προθυμούμενος σύνταγμα
 τὸν ἵππον ἤλαννε, συμμῖξαι θέλων τοῖς ἐμπροσθεν·
 ἐστρωμένου δὲ τοῦ ἐδάφους πλαξὶν ὑπολισθῆσας ὁ
 ἵππος ἔπεσε καὶ τὸν ἀναβάτην κατήνεγκε, καὶ τις
 αὐτῷ εὐθὺς ἐπελθὼν ἐξέτεμε τὴν αὐτοῦ κεφαλὴν
 καὶ τῷ βασιλεὶ Κωνσταντίνῳ προσήνεγκε, διὰ τῆς
 δυτικῆς τοῦ Χρυσοτρικλίνου πύλης εἰσελθὼν, κατὰ
 τὴν πρόρρησιν τοῦ βασιλεύσαντος Λέοντος. ὅτι δὲ
 οὐ τεύξεται τῆς βασιλείας ὁ δοῦξ Κωνσταντίνος καὶ
 ἐτέρωθεν τοῖς περὶ τὸν βασιλέα ἐπέγνωστο. ἦν γάρ
 τις τελώνης Νικόλαος, ὃς χρεώστης πολλῶν χρημά-
 των τῷ δημοσίῳ γενόμενος πρὸς τοὺς Ἰσμαηλίτας
 κατέφυγε καὶ τὴν πίστιν ἐξομοσάμενος ἀστρολογίαν
 ιετῇι. οὗτος τῷ λογοθέτῃ τοῦ δρόμου ἀπεστάλλκει PΠ184
 ῥαμμάτιον· ἡ δὲ τούτου περίληψις ἦν τοιαύτη· "μὴ
 ροβηθῆτε ἀπὸ τοῦ δουκός· νεωτερίσει γὰρ ἀφρό- W III 148

νως καὶ εὐθὺς ὀλοθρευθήσεται. καὶ ἡ μὲν ἀπο-
 στασία ἐπέπαυτο. ὁ δὲ τοῦ Κωνσταντίνου πενθε-
 ρὸς ὁ μάλιστα Γρηγοῤῥᾶς καὶ Λέων ὁ χοιροσφά-
 κτης τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ προσπεφοιτήκασιν, οὓς
 ἐκβαλόντες τοῦ θείου τεμένους μοναχοὺς ἀπέκειραν 5
 οἱ ἐπίτροποι ἐν τῇ τοῦ Στουδίου μονῇ. ἄλλους δ'
 αἰκισάμενοι ἐθριάμβευσαν, ἐτέροις τὰ ὄμματα ἐξε-
 πήρωσαν, ἐνίων δὲ τὰς κεφαλὰς ἀπέτεμον, καὶ ἄλ-
 B λους ἐκ Χρυσοπόλεως μέχρι τοῦ Λευκάτου ἀνεσκο-
 λόπισαν. καὶ ἄλλοι δὲ πλείους τῆς τῶν ἐπιτρόπων 10
 ἐξουσίας γέγονασιν ἂν παρανάλωμα, εἰ μὴ τινες
 τῶν δικαστῶν τῆς πρὸς τὰς τιμωρίας ῥοπῆς αὐτοὺς
 ἀνεχάλτισαν, εἰπόντες "πῶς ταῦτα ποιεῖτε ὑμεῖς κε-
 λεύσεως ἄτερ βασιλικῆς, ἐπεὶ παῖς ὢν ὁ βασιλεὺς
 τοῖς πραττομένοις οὐ συναινεῖ;" ἀποκείραντες δὲ οἱ 15
 ἐπίτροποι καὶ τὴν τοῦ Κωνσταντίνου γυναῖκα καὶ
 τὸν υἱὸν Στέφανον ἐκτομίαν ποιήσαντες εἰς τὸν ἐν
 Παφλαγονίᾳ οἶκον αὐτῶν ἀπεστάλκασι τούτους. οἱ
 δὲ τοῦ βασιλέως ἐπίτροποι, ὃ τε πατριάρχης καὶ οἱ
 λοιποί, ἐναυθεντοῦντες τοῖς πράγμασι πολλὰ τῶν 20
 οὐ δεόντων ἐποιοῦν, καὶ πρὸς ἀλλήλους δὲ διεφέ-
 C ροντο, τῶν μὲν τὰδ' εἰσαγόντων, τῶν δὲ τὰ ἀντί-
 θετα, καὶ ἦν ἡ τούτων διοίκησις πολυαρχία τίς,
 ἀλλ' οὐ μοναρχία. ὁ δὲ Βούλγαρος 'Συμεών, ὡς
 μὴ βασιλέως ἐπιστατοῦντος τοῖς πράγμασι, ῥαδίως 25
 ἐλπίσας κρατῆσαι τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων, ἐπεισι
 κατὰ ταύτης μετὰ πλείστης δυνάμεως, καὶ ἔξω στρα-
 τοπεδεύεται τῶν ταύτης τειχῶν, καὶ πολιορκῆσαι
 ταύτην διανενόητο. ἰδὼν δὲ τὸ τῶν τειχῶν κρατε-
 ρὸν καὶ τὸ πλῆθος τὸ ἐπ' αὐτῶν καὶ τῶν ἐν τοῖς 30
 τείχεσι μηχανημάτων τὸ θαυσιλές, ἰλιγγιάσας μετέ-
 πεσεν εἰς τὸ Ἑβδομον, ζητῶν σπείσασθαι. ὁ γοῦν

πατριάρχης καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἐπιτρόπων λαβόντες
 τὸν βασιλέα εἰς τὰ ἐν Βλαχέρναις ἡλθον βασιλεία,
 ὅπου καὶ ὁ Συμεὼν παρεγένετο, ὁμήρους δούς καὶ D
 λαβὼν, καὶ τῷ πατριάρχῃ κλίνας τὴν κεφαλὴν ὑψο-
 5 γήθη παρ' ἐκείνου καὶ συνειστιάθη τῷ βασιλεῖ. εἶτα
 μὴ ἄρεσθεις ταῖς συνθήκαις ἐπανῆλθεν ἀσύμβατος,
 δώροις δεξιωθεὶς καὶ αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ.
 ἀνακαλουμένου δὲ διόλου τὴν ἑαυτοῦ μητέρα τοῦ
 βασιλέως καὶ ἐπὶ ταύτῃ δακρύνοντος, ἔφθη γὰρ
 10 ταύτην τῶν ἀνακτόρων καταγαγεῖν ὁ Ἀλέξανδρος,
 ἠναγκάσθησαν αὐτὴν ἀναγαγεῖν οἱ ἐπίτροποι. ἡ δὲ
 ἀνελθοῦσα τῆς διοικήσεως εἶχετο, προσλαβοῦσα καὶ
 τὸν παρακοιμώμενον Κωνσταντῖνον καὶ τοὺς αὐτα-
 δέλφους ἄμφω τοὺς Γογγυλίους, καὶ πρῶτον μὲν
 15 τὸν πατριάρχην ἀπάγει τῶν βασιλείων, εἶτα καὶ
 τοὺς τοῦ Ἀλεξάνδρου θεράποντας ἐξωθεῖ, τὸν
 φαίικτωρα τὸν Βασιλίτζην καὶ τὸν Γαβριηλόπωλον, P1186
 ἀλλὰ μέντοι καὶ τοὺς λοιπούς. Κωνσταντῖνος δὲ ὁ
 παρακοιμώμενος τὰ πάντα ἡδύνατο. ὁ μέντοι Βούλ-
 γαρος Συμεὼν τὴν Θράκην κατέτρεχέ τε καὶ ἐληί-
 ζετο, καὶ ἐν τῇ Ἀδριανουπόλει βάλλεται χάρακα,
 πολιορκία ταύτην ἐλπίζων ἐλεῖν. ὥς δ' ἐώρα ἑαυτῷ
 κενόσπουδον τὸ ἐγχείρημα, ἐτέρως τὴν ἄλωσιν τῆς
 πόλεως μέτεισι. χρήμασι γὰρ τινας τῶν φυλάκων
 αὐτῆς ὑποφθείρας ἐκ προδοσίας αὐτὴν ἐξεπόρθησεν.
 ἔλλα ταύτην μετέπειτα πάλιν ὑπὸ Ῥωμαίους ἢ τῆς
 βασιλίσσης σπουδῇ ἐποιήσατο. μὴ φέρουσα δὲ τὰς
 20 ιατὰ τῆς Θρακίας χώρας πυκνὰς ἐπελεύσεις τοῦ
 Συμεῶν, σπένδεται τοῖς ἐξ Ἰσμαὴλ καὶ τὰ τε ἐῷα
 ἄγματα καὶ τὰ ἐσπέρια συναθροίσασα τῷ μεγίστῳ B
 1έοντι τῷ Φωκᾷ τῶν σχολῶν δομεστικῷ τυγχάνοντι
 ὃν κατὰ τοῦ Συμεῶν ἀνέθετο πόλεμον. ὃς καὶ W111149

- μάχην συνάψας ἦττά τοὺς Βουλγάρους περιφανῶς καὶ φόνον αὐτῶν ποιεῖται πολύν. κατάκοπος δὲ γε-
γονὼς καὶ ἰδρῶτι διάβροχος κάντεῦθεν λιποθυμῶν,
ἐπὶ τινι πηγῇ τοῦ ἵππου ἀποβὰς ἀνέψυχεν ἑαυτόν.
ἐν τούτῳ δὲ ὁ ἵππος αὐτοῦ τὰς τοῦ κατέχοντος αὐ- 5
τὸν χεῖρας διαφυγὼν ἐν τῷ τοῦ στρατοπέδου πεδίῳ
ἐκρόαινεν ἀναβάτου χωρὶς. ἐπίσημος δὲ τυγχάνων
εἰς δειλίαν ἐνέβαλε τὰ στρατεύματα, οἰηθέντα πεσεῖν
C τὸν δομέστικον, καὶ τοῦ μὲν πολέμου ἀπέσχοντο καὶ
τῆς διώξεως ἔστησαν, θόρυβος δ' ἔσχεν αὐτούς. ὁ 10
δὲ γε Συμεὼν ἐκ περιωπῆς τινος ὁρῶν τὸ συμβεβη-
κὸς περὶ τὰ στρατεύματα, τοῖς περὶ αὐτὸν ἐγκελεύε-
ται καὶ κατὰ Ῥωμαίων ἐξώρμησε καὶ τεθορυβημένοις
αὐτοῖς ἐμβαλὼν εἰς φυγὴν ἅπαντας ἀθρόον ἐτρέ-
ψατο, καὶ τοὺς μὲν οἱ Βούλγαροι διώκοντες ἔκτεινον, 15
οἱ δ' ὑπ' ἀλλήλων ἀπώλλυντο συμπατούμενοι. ὁ δὲ
τῶν σχολῶν δομέστικος μόλις εἰς Μεσημβρίαν δια-
δρᾶναι δεδύνητο· πολλοὶ δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν καὶ
ταγματάρχαι τότε ἐφθάρησαν.
- 17 Ἰωάννης δὲ ὁ Βογᾶς ἐστάλη Πατζινάκους εἰς 20
συμμαχίαν ἀγαγεῖν κατὰ τῶν Βουλγάρων, καὶ ὁ
πατρίκιος Ῥωμανὸς ὁ Λακαπηνός, δρουγγάριος ὢν
D τῶν πλωίμων, ὠρίσθη μετὰ τοῦ στόλου παραπλεῖν,
ἅμα μὲν εἰς συνεργίαν τοῦ τῶν σχολῶν δομεστίκου,
ἅμα δὲ καί, εἰ ἀχθεῖεν σύμμαχοι παρὰ τοῦ Βογᾶ, 25
διαπεραιώσασθαι σφᾶς. ἦκεν οὖν ὁ Βογᾶς μετὰ τῶν
συμμάχων. στάσεως δ' ἐμπεσούσης αὐτῷ τε καὶ τῷ
Λακαπηνῷ, ὁρῶντες οἱ Πατζινάκοι αὐτοὺς πρὸς ἀλ-
λήλους διαπληκτιζομένους καὶ ἀμελῶς περὶ τὴν αὐ-
τῶν διακειμένους διάβασιν, εἰς τὰ ἑαυτῶν ἐπανήλ- 30
θοσαν. οἱ μὲν οὖν οὕτω ταῦτά φασι καὶ τὴν ἦταν
τῶν Ῥωμαίων ἐντεῦθεν συμβῆναι, μὴ τυχόντων τῆς

συμμαχίας, οἱ δὲ ἄλλοίως τὸ πρᾶγμα ἰστόρησαν·
 ἡτήσαντος γάρ φασι τοῦ Φωκᾶ τοὺς βαρβάρους
 καὶ διώκοντος φήμην γενέσθαι ὡς ὁ δρουγγάριος τῶν
 πλωίων ἄπεισι σὺν τῷ στόλῳ, τὴν βασιλείαν παρα-
 5 ληφόμενος· τοῦτο δὲ τῷ δομεστικῷ πεσὼν εἰς ὤτα PIII186
 ἔκταράξαι αὐτόν, ὡς ἀποσχέσθαι μὲν τῆς διώξεως,
 ἐπανελθεῖν δ' εἰς τὸν χάρακα, τὰ τῆς φήμης ἀκρι-
 βωσόμενον, ἀντεῦθεν παλίντροπον γενέσθαι τὸν
 πόλεμον· φυγεῖν μὲν γὰρ τοὺς Ῥωμαίους, ἀπόδρα-
 10 σιν τῆς μάχης οἰηθέντας τὴν εἰς τὸν χάρακα τοῦ
 δομεστικού ἀπέλευσιν, τοὺς δὲ Βουλγάρους ἐκ τῆς
 φυγῆς ἐπαναστραφέντας διώκειν αὐτούς. τὴν δὲ
 πρὸς τὸν χάρακα τοῦ δομεστικού ὑποστροφὴν τῆς
 βασιλείας ἐπιθυμία πεποίηκεν. ἐρῶν γὰρ αὐτῆς
 5 ἔσπευδεν, εἰ ἀληθὲς ἦν τὸ τὸν δρουγγάριον ἀπιέ-
 ναι, προκαταλαβεῖν αὐτὸς καὶ οικειώσασθαι τὴν ἀρ-
 χήν. μετὰ δὲ τὴν ἡτταν ἐπανελθόντων τοῦ τε Λα-
 καπηνοῦ καὶ τοῦ Βογᾶ, ἐξητήθη τὰ μέσον αὐτῶν, B
 καὶ κατεκρίθη ὁ Ῥωμανὸς πηρωθῆναι τὰ ὄμματα,
 ὡς αἷτιος τῆς ἡττης ἢ κακούργως ἢ ῥαθύμως γενό-
 μενος, ἀλλ' ἐκείνουν μὲν τῆς ψήφου ταύτης ἐξήρπα-
 σάν τινες μέγα παρὰ τῇ βασιλίσσει δυνάμενοι. ὁ δὲ
 Βούλγαρος Συμεὼν τῇ νίκῃ ἐξογκωθεὶς ἐπήει κατὰ
 τῆς βασιλευούσης τῶν πόλεων. ἀντικατέστη δὲ αὐτῷ
 πάλιν ὁ τῶν σχολῶν δομέστικος ὁ Φωκᾶς, καὶ μά-
 χης συγκροτηθείσης ἐν Κατασύρταις οἱ βάρβαροι
 ἡττηντο. πολλῶν δὲ καὶ τούτων περιφανῶν ἔρωτα
 τρεφόντων τῆς βασιλείας, μᾶλλον τῶν ἄλλων περὶ
 τὸν ταύτης ἐφλέγμαινεν ἔρωτα ὁ τῶν σχολῶν δομέ-
 στικος ὁ Φωκᾶς, πεποιθὼς μὲν καὶ ἑαυτῷ διὰ τὸ
 γένος καὶ διὰ τὴν ἰσχύν, οὐχ ἥμιστα δὲ τῷ παρα- C
 κοιμωμένῳ Κωνσταντίνῳ τῷ ἑκτομῇ, τὰ πάντα τότε

παρὰ τοῖς ἀνακτόροις ἰσχύοντι, οὐ ἐπ' ἀδελφῇ κη-
 δεστῆς ἐτύγχανεν ὦν. ταῦτα τοίνυν ὁρῶν ὁ τοῦ
 βασιλέως Κωνσταντίνου παιδαγωγός, καὶ δέσας
 περὶ αὐτῷ, πείθει τοῦτον τὸν τοῦ στόλου δρουγγά- 5
 ριον τὸν εἰρημένον Ῥωμανὸν οἰκειώσασθαι καὶ φύ-
 W III 150 λακα προσλαβέσθαι. ἐγχαράττει τοίνυν βιβλίον ὁ
 βασιλεὺς οἰκειόγραφον, καὶ στέλλει τῷ δρουγγαρίῳ.
 ὁ δὲ τοῦτο δεξάμενος ὑπέσχετο τὴν τοῦ παρακοιμω-
 μένου δυναστείαν, εἰ οἶόν τε, καθελεῖν. καὶ ποτε
 τοῦ παρακοιμωμένου, ἔνθα ὁ στόλος ὤρμιστο, παρα- 10
 D γενομένου καὶ ἐπισπέρχοντος ἐκπλεῦσαι αὐτόν, ὁ
 δρουγγάριος δουλικώτερον αὐτῷ προσυπῆντησε, καὶ
 μεθ' ὑποστολῆς ὠμίλει καὶ περὶ τὰς τριήρεις ἡρέμα
 πως προεβίβαζεν. ὥς δὲ τῇ ναυαρχίδι προσήγγισεν
 ἐτοίμους ἔχων ἄνδρας παρεπομένους αὐτῷ γενναί- 15
 ους τε καὶ πολλούς, "ἄρατε τοῦτον" εἶπεν. οἱ δὲ
 συσχόντες αὐτόν εἰς τὴν τριήρη ἐνέθεντο, τῶν περὶ
 αὐτόν αὐτίκα διασπαρέντων. τοῦτο τῇ βασιλίδι ἐνω-
 τισθὲν εἰς θόρυβον αὐτὴν καὶ τοὺς ἐν τέλει ἐνέβαλε.
 πέμπει τοίνυν πρὸς τὸν Ῥωμανὸν ἐρωτῶσα τί ἂν 20
 εἴη τὸ γεγονός. ἀλλὰ τὸ ναυτικὸν λίθοις τοὺς πεμ-
 φθέντας ἐδίωξαν. τῇ δ' ἐξῆς τὸν πατριάρχην ὁ βα-
 σιλεὺς μετακαλεσάμενος καὶ τὸν μάγιστρον Στέφανον
 P II 187 ἐπέμψε τοὺς ἐκ τῶν βασιλείων τὴν αὐτοῦ μητέρα
 κατὰξοντας. τῆς δὲ τῷ υἱῷ προσφυνέσης μετὰ θα- 25
 κρύων, εἰς οἶκτον ἐκεῖνος ἐκλίδη καὶ ἀφῆκεν αὐτήν,
 εἰς ἑαυτὸν δὲ τὴν ἐξουσίαν μετήνεγκε, καὶ προεχει-
 ρίσατο δομῆστικον τῶν σχολῶν τὸν Γαριδᾶν Ἰωάν-
 νην τὸν μάγιστρον. ὁ δὲ δρουγγάριος ὁ Λακαπηνός,
 ἔξαρτύσας τὸν στόλον ὥσπερ εἰς ναυμαχίαν κατὰ 30
 τὴν ἡμέραν τοῦ εὐαγγελισμοῦ τοῖς βασιλείοις προσ-
 ἐπλευσεν εἰς τὸν Βουκολέοντα. καὶ ὁ μὲν πατριάρχ-

χης καὶ ὁ μάγιστρος Στέφανος εὐθύς ἐκ τῶν ἀνακ-
 τῶν ἐξέστησαν, ὁ δὲ Ῥωμανὸς ὄρκους πρότερον
 τελέσας φρικωδεστάτους μήποτε κατὰ τοῦ βασιλέως
 φρονῆσαι μὴδ' ἐπιθέσθαι τῇ βασιλείᾳ, ἀνῆλθεν εἰς B
 τὰ βασίλεια, καὶ εἰς τὸν ἐν τῷ Φάρῳ ναὸν τῷ Κων-
 σταντίνῳ συνεισελθὼν καὶ πίστεις δούς τε καὶ εἰ-
 ληφώς, μέγας ἐταιρειάρχης προβάλλεται. ἐπέστειλε
 δὲ τῷ Φωκᾷ ὁ βασιλεὺς μὴ ἀθυμῆσαι μὴδ' ἀπογνώ-
 ναι, προσμεῖναι δὲ μικρόν, ὥς μελλούσης αὐτῷ γε-
 νέσθαι προνοίας μετὰ βραχύ. ὁ δὲ Ῥωμανὸς τὴν
 ἑαυτοῦ θυγατέρα Ἑλένην μνηστεύεται τῷ βασιλεὶ
 Κωνσταντίνῳ, καὶ τῇ τρίτῃ τοῦ πάσχα τετέλεστο τὰ
 γαμήλια, τοῦ πατριάρχου Νικολάου τὴν ἱερολογίαν
 ποιήσαντος, καὶ αὐτίκα τετίμηται βασιλεοπάτωρ ὁ
 Ῥωμανός, μέγας δ' ἐταιρειάρχης Χριστοφόρος ὁ τού-
 του υἱός. ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ Φωκᾶς τυραννίδι ἐπέ-
 θετο, Κωνσταντῖνον τὸν παρακοιμώμενον προσλα- C
 βόμενος καὶ ἑτέρους τῶν ἀρχόντων, καὶ διαβεβαιού-
 μενος ὑπὲρ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου πράττειν ὃ
 πράττει. ὁ Ῥωμανὸς δὲ γραφὴν γεγραφώς ἀνατρο-
 πὴν περιέχουσιν τῆς τοῦ Φωκᾶ προφάσεως, καὶ
 ταύτην τῇ τοῦ βασιλέως ὑποσημασίᾳ καὶ χρυσῇ
 σφραγίδι βεβαιωσάμενος, πέμπει ταύτην παρὰ τὸ
 μετὰ τοῦ Φωκᾶ στράτευμα μετὰ τινος γυναικὸς ἐται-
 ρικοῦ. ἀκείνῳ πολλοῖς τὴν χρυσοσήμαντον ὑποδει-
 νύον λάθρα γραφὴν πολλοὺς καταλιπεῖν πεποίηκε
 ὃν Φωκᾶν καὶ προσχωρῆσαι τῷ βασιλεὶ. ὁ δὲ Φω-
 κᾶς ἐν Χρυσοπόλει γενόμενος, καὶ καταλειφθεὶς
 πρὸ τοῦ μετ' αὐτοῦ πλήθους τῷ βασιλεὶ προσφοιτῇ- D
 αντος, ἐτράπετο εἰς φυγὴν, καὶ ἐν τινι χωρίῳ γενό-
 ενος, ὅπερ παρὰ τῶν ἐγγχωρίων Γοηλέων κατονο-
 ᾷζετο, συλλαμβάνεται, καὶ τυφλωθεὶς εἰσάγεται εἰς

τὴν βασιλεύουσιν· καὶ τοῦτο τέλος τῇ αὐτοῦ τυραν-
νίδι ἐγένετο. ἀλλὰ μὴν καὶ ἑτέρα ἐπιβουλὴ κατὰ τοῦ
βασιλέως συνέστη· νεανίας γάρ τινες καθήκαν κατ'
αὐτοῦ θηρώοντες, ἵν' αὐτῷ ἐν τῇ θήρᾳ ἐπιδόνται.

WIII151 ἀλλ' ἐγνώσθη τὸ βούλευμα, καὶ οἱ πρωτοῦργοι ἐκο- 5
λάσθησαν. ἐξεβλήθη δὲ τῶν βασιλείων καὶ ἡ τοῦ
βασιλέως μήτηρ Ζωή, ὡς ἐπιβουλευούσα δῆθεν τῷ
βασιλεοπάτορι, καὶ ἀπεκάρη ἐν τῇ τῆς ἁγίας Εὐφη-
PII188 μίας μονῇ. τῇ δὲ εἰκοστῇ τετάρτῃ τοῦ Σεπτεμβρίου
μηνὸς εἰς τὴν τοῦ Καίσαρος ἀξίαν ἀνήχθη ὁ Ῥωμα- 10
νὸς καὶ κατὰ τὸν Δεκέμβριον τῷ τῆς βασιλείας δια-
δήματι τεταίνιστο παρὰ τοῦ πατριάρχου Νικολάου
τοῦ Κωνσταντίνου δῆθεν ἐπιτροπῇ.

18 Καὶ ὁ μὲν Λακαπηνὸς Ῥωμανὸς οὕτω τῆς ἀναρ-
ρήσεως ἔτυχεν, οὐκ ἡγάπα δὲ ταύτης τυχὼν αὐτός, 15
ἀλλὰ μετὰ βραχὺ καὶ τὴν οἰκείαν ὁμεινέτιν τὴν
Θεοδώραν ταινιοῖ, εἶτα καὶ τὸν υἱὸν Χριστοφόρον,
προαιρέσει μὲν τῷ δοκεῖν τοῦ Κωνσταντίνου, τῇ δ'
ἀληθείᾳ βιαζομένου ἀσχάλλοντός τε πρὸς οὓς ἐθάρ-
ρει καὶ ἐν συμφορᾷ τιθεμένου τὰ πραττόμενα, μὴ 20
θαρροῦντος δὲ ἀνταῖρειν. ἐπιβουλῆς δὲ κατὰ τοῦ
B Ῥωμανοῦ γενομένης, ἧς ὁ σακελλάριος πρωτοῦργὸς
ἦν Ἀναστάσιος, ὡς τῷ Κωνσταντίνῳ δῆθεν ἀμύνων,
ἐγνώσθη τὰ κατ' αὐτήν, καὶ οἱ μὲν συνίστορες, ὡς
ἔδοξε τῷ Ῥωμανῷ, ἐκολάσθησαν, ὁ δὲ σακελλάριος 25
ἀπεκάρη. ἦν δὲ πρόφασιν ἔσχεν ὁ Ῥωμανὸς τοῦ
ὑποβιβάσαι τὸν Κωνσταντῖνον ἑαυτοῦ, μέχρι τότε
πρῶτον εὐφημούμενον ἐν ταῖς ἀναρρήσεσιν. ὁ Συ-
μεὼν δὲ κατὰ τῆς πόλεως ἐκπέμπει στρατόν· ἵνα δὲ
μὴ ἐλθόντες τὰς πρὸ τῆς πόλεως διαφθείρωσιν 30
ἀγλαῖας, ἐπεμψε καὶ ὁ Ῥωμανὸς τοὺς ἀντιταξομέ-
νους αὐτοῖς καὶ τῶν Βουλγάρων ἐπελθόντων αὐ-

τοῖς πίπτουσι μὲν καὶ τῶν ἀρχόντων πολλοί, τῶν δέ γε στρατιωτῶν οἱ μὲν εἰς τὰς τριήρεις σπεύδοντες ἐμβῆναι παραπλευσάσας εἰς τὴν θάλασσαν ἐξωλίσθαινον, καὶ ὑπὸ κυμάτων ἐφέροντο, οἱ δὲ ὑπὸ C
 5 τῶν πολεμίων διώλλυντο, οἱ δὲ καὶ ζῶντες συναλαμβάνοντο. οὕτω δὲ διατεθείσης τῆς Ῥωμαϊκῆς στρατιᾶς κατὰ τὰς Πηγάς, τὰ τε ἐκεῖ ὄντα ἀνάκτορα οἱ Βούλγαροι ἐκπυρόλησαν καὶ τᾶλλα ὅσα ἐν τῷ αἰγιαλῷ τοῦ κατ' ἀντικρὺ τῆς πόλεως ἦσαν διακεκμη-
 10 νου πορθμοῦ. θανούσης δὲ τῆς τοῦ Ῥωμανοῦ συμβίου τῆς Αὐγούστης Θεοδώρας ἡ τοῦ βασιλέως Χριστοφόρου γυνὴ Σοφία τοῦ τῆς Αὐγούστης ἡξιώθη ὀνόματος. ὁ τῶν Βουλγάρων δ' ἐξηγούμενος Συμεὼν τῇ Ἀδριανουπόλει προσέβαλε καὶ ταύτην ἐπολιόρκει. ἤνυσε δ' ἂν οὐδέν, εἰ μὴ τοῖς ἔνδον ἐπιλελοίπει τὰ ἐπιτήδεια· βιαζόμενοι γὰρ τῷ λιμῷ καὶ ἑαυτοὺς καὶ τὴν πόλιν τοῖς πολεμοῖς παρέδω-
 15 καν· τότε μέντοι καὶ ὁ ἐκ Τριπόλεως Λέων μετὰ D
 δυνάμεως ναυτικῆς κατὰ Ῥωμαίων ἐχώρησεν· ἀλλὰ τούτῳ περὶ τὴν νῆσον Αἴμνον τριήρεις ἐπελθοῦσαι Ῥωμαῖκαὶ τοὺς μὲν Ἀγαρηνοὺς σχεδόν τι ξύμπαντας διεφθάρκασι, τὰς δὲ νῆας αὐτῶν ὑποβρυχίους ἐποίησαν, μόλις τοῦ Τριπολίτου φυγεῖν ἐξισχύναν-
 20 τος. καὶ ὁ Βούλγαρος δὲ Συμεὼν τὰ τε κατὰ Μακεδονίαν καὶ τὰπὶ Θράκης σὺν βαρεῖ στρατεύματι ἐληίζετο, καὶ παρὰ τὴν πόλιν ἐλθὼν ἀγχοῦ τῶν Βλαχερνῶν πεποιήτο τὴν παρεμβολήν, καὶ τῷ βασι-
 25 λεῖ Ῥωμανῷ ἐξήτησεν ἐντυχεῖν, καὶ τὴν ἐντευξιν ὁ βασιλεὺς ἡρετίσματο, καὶ κατὰ τὸν τοῦ Κοσμιδίου αἰγιαλὸν ὁ μὲν βασιλεὺς σὺν τῷ στόλῳ ἀφίκετο, ὁ δέ γε Συμεὼν μετὰ τῆς οἰκείας παρεγένετο στρατιᾶς, PH189
 30 καὶ ὤμλλησαν καὶ ὁ βασιλεὺς μεγαλοπρεπῶς τῷ Συ-

μεὼν ἐδωρήσατο. ἀσύμβατοι δὲ ἀπ' ἀλλήλων διέ-
 στησαν, ὃ καὶ δυὰς ἔδοξε δηλῶσαι ἀετῶν. φασὶ γὰρ
 ἄνωθεν αὐτῶν διαπτῆναι τούτους καὶ ἀλλήλοις συμ-
 W III 152 μῆξαι μετὰ κλαγγῆς, εἴτ' εὐθὺς διαστήναι ἀλλήλων,
 τοῦ μὲν ἐπὶ τὴν πόλιν ἀποπτάντος, τοῦ δ' ἐπὶ Θρά- 5
 κην κινήσαντος τὸ πτερόν. ὁ βασιλεὺς δὲ Ῥωμανὸς
 ἀπληστευσάμενος ἐπὶ τῇ τῆς βασιλείας ἀρχῇ, καὶ
 ὥσπερ ἐπιλελησμένος τῶν ὄρκων, οὓς ὠμωμόκει
 καθ' ἱερῶν, καὶ μὴ ἀρκούμενος ὅτι ἑαυτὸν καὶ τὸν
 τῶν υἱῶν πρεσβύτερον ἡξίωσε διαδήματος, καὶ τοὺς 10
 λοιποὺς δύο τῶν παίδων αὐτοῦ βασιλικῶς τεταίνω-
 κεν, εἶτα καὶ τὸν ἐκ τοῦ Χριστοφόρου γενόμενον
 B αὐτῷ υἱωνόν, καὶ τὴν τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἀντὶ βα-
 σιλείας εἰς πολυαρχίαν μετήνεγκε. τῷ τελευταίῳ δὲ
 τῶν υἱῶν αὐτοῦ Θεοφυλάκτῳ τὸν θρόνον τὸν ἀρ- 15
 χιερατικὸν τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων μνηστευόμενος
 ἀπέκειρε κληρικόν, διὰ τοῦ πατριάρχου προχειρι-
 σθέντα καὶ σύγκελλον. τοῦ πατριάρχου δὲ Νικο-
 λάου ἔτη τρισκαίδεκα τὸ δεύτερον τῆς ἐκκλησίας
 κρατήσαντος καὶ μεταθεμένου τὴν βιοτήν, ὁ μητρο- 20
 πολίτης Ἀμασείας Στέφανος εἰς τὸν θρόνον τῆς
 Κωνσταντινουπόλεως μετήνεκτο. ὁ μέντοι τῶν Βουλ-
 γάρων ἄρχων ὁ Συμεὼν, ἀνὴρ ὦν αἱμάτων, ἡσυχίαν
 ἄγειν οὐποτε ὅλως προήρητο, ὅθεν κατὰ τοῦ ἔθνους
 τῶν Χροβάτων ἐστράτευσεν, ἀλλ' ἡττήτο ὑπ' ἐκεῖ- 25
 νων, καὶ ταῖς τῶν ὀρῶν δυσχωρίαις τὸ οἰκεῖον ἀπέ-
 βαλε στράτευμα. ἐν τούτῳ δὲ πρόσεισί τις τῷ βα-
 C σιλεῖ Ῥωμανῷ, λέγων τὴν ἄνωθεν τῆς ἐν τῷ Ξηρο-
 λόφῳ ἀψίδος καθιδρυμένην στήλην καὶ πρὸς τὰ
 ἐσπέρια ἀποβλέπουσαν εἰς τὸν Συμεὼν ἐστοιχειῶ- 30
 σθαι τὸν Βούλγαρον, καὶ εἰ τὴν ταύτης ἀποτέμῃ τις
 κεφαλὴν, ἔψεται τῇ ἐκτομῇ τοῦ Συμεὼν ἡ φθορά.

ὁ μὲν οὖν εἶπε ταῦτα, καὶ ἡ κεφαλὴ τῆς στήλης οὐκ εἰς μακρὰν ἐξετέμνητο, καὶ τῷ Συμεὼν αὐθωρὸν ἐπέλιπε τὸ βιώσιμον, ληφθέντι καρδιωγμῷ, ὥς μετὰ ταῦτα ἐγνώσθη τῷ βασιλεῖ, ἀκριβοσαμένῳ τῆς ἐκείνου τελευτῆς τὸν καιρὸν. ὥς δ' ἐξ ἀνθρώπων ὁ Συμεὼν ἀπελήλυθεν, ἡ τῶν Βουλγάρων ἀρχὴ πρὸς Πέτρον τὸν ἐκ τῆς δευτέρας αὐτοῦ γυναικὸς αὐτῷ D τεχθέντα περιελήλυθεν, ὅς, ἐπεὶ καὶ λιμῷ τὸ τῶν Βουλγάρων ἔθνος ἦν πιεζόμενον καὶ τὰ πέριξ ἔθνη μὴ κατ' αὐτοῦ ὀρμήσαιεν ἐδεδίει καὶ πρὸ τῶν ἄλλων Ῥωμαίους, στέλλει πρὸς τὸν βασιλέα, σπονδὰς ποιησόμενος, εἰ δ' αἰροῖτο, καὶ κῆδος εἰς ἑαυτόν. ὥς δὲ τῷ βασιλεῖ καὶ ἄμφω καταθύμια ἔδοξε τὰ αἰτούμενα καὶ αὐτὸς ὁ Πέτρος ἀφίκετο, καὶ γεγόνασι μὲν συνθῆκαι περὶ σπονδῶν, συνήφθη δὲ αὐτῷ πρὸς συμβίωσιν γαμικὴν καὶ ἡ τοῦ βασιλέως ἐγγόνη, ἡ ἐκ τοῦ πρεσβυτέρου τῶν υἱῶν αὐτοῦ τοῦ Χριστοφόρου γεγέννητο.

Ὁ δὲ βασιλεὺς Ῥωμανὸς οὐκ ἀρκοῦν ἡγούμενος ὅτι 19 αὐτοῦ τὸν βασιλέα Κωνσταντῖνον ὑπεβίβασε, λαβὴν ζήτει καὶ τὸν Χριστοφόρον προθεῖναι αὐτοῦ, καὶ παρσκέυασε τὴν τῶν Βουλγάρων πληθὺν ἐν τῷ τοῦ γάμου καιρῷ στασιάσαι, ζητοῦσαν τὸν Χριστοφόρον πρὸ ΠIII 190 οὔ Κωνσταντίνου ἀναγορεύεσθαι, καὶ διὰ τὴν στάσιν ἦθεν οἰκονομῶν τι παρεχώρησε τὸ αἰτούμενον γίνεσθαι. εἶτα μήτε τὸ θεῖον δείσας, ὃ τὰς ὁμολογίας αὐτῷ ὑπεπέδωκε, μήτ' αἰδεσθεὶς τὸ ὑπήκοον, καὶ ἄμφω νὺς ἄλλους υἱεὶς αὐτοῦ τοῦ Κωνσταντίνου προτέινυς εὐφημεῖσθαι πεποίηκε, καὶ ὁ πρῶτος πέμπτος ἔνετο, καὶ εἰ μὴ ὁ μικρὸς Ῥωμανὸς ὁ τοῦ Χριστοφόρου υἱὸς ἔφθη θανών, κακείνος ἂν αὐτοῦ προτεμνητο. ἦν οὖν ὁ αὐθιγενὴς βασιλεὺς καὶ ᾧ κατὰ

κληρον ἢ βασιλεία διέφερεν ὥσπερ παρέγγραπτος.
 ἀλλ' ἐπὶ τούτοις ἡ δίκη οὐκ ἐπενύσταξεν· ἀναβε-
 βλήσθω δ' ἡ περὶ τούτων διήγησις. ὁ Ἀμασείας δὲ
 B Στέφανος ἔτη τρία διαγαγὼν ἐν τῷ θρόνῳ τῆς ὑπερ-
 κειμένης τῶν πόλεων ἐτελεύτησε, καὶ ἐχειροτονήθη 5
 Τρύφων τις μοναχὸς ἐπὶ συνθήκαις τοῦ μετὰ χρόνον
 ὠρισμένον ἐκὼν ἐκστῆναι τοῦ θρόνου τῷ τοῦ βασιλέως
 W III 153 τῷ Θεοφυλάκτῳ· ἦν γὰρ ἔτι μειράκιον. γέγονε
 δ' ἐν τοῖς χρόνοις τούτοις χειμῶν τε ἀφόρητος λιμός
 τε σφοδρότατος καὶ ἐμπρησμός φρικωδέστατος. ὅτε 10
 καὶ ὁ βασιλεὺς Χριστοφόρος τὴν ζωὴν ἐξεμέτρησεν.
 ἤδη δε τοῦ ὠρισμένου καιροῦ παραρρυσθέντος ὁ πατρι-
 ἀρχης Τρύφων οὐ μεθίετο τοῦ θρόνου τοῦ ἀρχιερατι-
 C κοῦ κατὰ τὰ συγκείμενα, ἀλλ' ὅλαις χερσὶ τῆς ἀρχιερω-
 σύνης ἀντείχετο. καὶ ὁ βασιλεὺς ἡνιάτω διὰ τὴν ἀπά- 15
 την, ὡς ἐμπαιχθεὶς. ὁ γοῦν Καισαρείας χαρίσασθαι
 τῷ βασιλεῖ προθυμούμενος, δόλω μέτεσι τὴν τοῦ
 πατριάρχου ἀφέλειαν, καὶ φίλον προσωπεῖον ἑαυτῷ
 περιθέμενος τῷ πατριάρχῃ φησὶν "ἡ μὲν κατὰ σοῦ
 τοῦ κρατοῦντος ἐπίθεσις σφοδρά, ἀλλ' ἐπιλείπουσιν 20
 αὐτῷ αἰτιάματα ὑπὸ καθαίρεσίν σε τιθέμενα, καὶ
 λοιπὸν εἰς τὸ μηδὲ ὅλως εἰδέναι σε γράμματα οἱ
 κατὰ σοῦ περιίστανται. ἀλλὰ σπεῦσον καὶ τούτου
 τοὺς μελετῶντας κατὰ σοῦ ἀποκρούσασθαι. διαλύ-
 σεις δὲ τούτοις τὸ σπούδασμα, εἰ ἐνώπιον πολλῶν 25
 χάρτην λαβὼν τὸ ὄνομα ἐγγαράξεις τὸ σὸν καὶ τὸ
 D τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα. καὶ τούτου ἀποκομισθέν-
 τος τῷ βασιλεῖ οὐκέτι κατὰ σοῦ αἰτίαμα περιέλει-
 πται." ὁ μὲν οὖν συνεβούλευσε ταῦτα, ὁ δὲ ἐπέι-
 θετο, καὶ πολλῶν παρόντων ἀγράφῃ χάρτη ταῦτ' 30
 ἐγεγράφει· "Τρύφων ἐλέφ' θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κων-
 σταντινουπόλεως νέας Ῥώμης." καὶ λαβὼν τὸν χάρ-

την ὁ Καισαρείας ἀπήει ἐμφανίσων τοῦτον τῷ βα-
 σιλεῖ. ἔγγραφον οὖν ἐν αὐτῷ παραιτήσεως ὡς ἐκ
 τοῦ πατριάρχου ἄνωθι τῆς ὑπογραφῆς ἐξυφαίνεται,
 καὶ ὡς παραιτησάμενος τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλεται, καὶ
 5 ὁ τοῦ βασιλέως υἱὸς πατριάρχης κεχειροτόνηται. στό-
 λος δὲ Ῥωσικὸς ἐπῆλθε κατὰ τῆς πόλεως, καὶ ὁ στό-
 λος οὐ χιλίοναυς, ὡς λέγεται, ἦν, ἀλλ' εἰς πεντεκαί-PII191
 δεκα χιλιάδας τὰ τούτου πλοῖα ἠρίθμηντο. τούτοις
 περὶ τὸν Φάρον προσορμισθεῖσιν ἀντίπρωρος ἔσθη
 10 στόλος Ῥωμαϊκός, καὶ ἀθρόον αὐτοῖς προσβαλὼν
 ἐτρέψατο τοὺς βαρβάρους, καὶ πολλὰ τῶν πλοίων
 τῷ ὑγρῷ πυρὶ ἀπετέφρωσεν. ὅσα δέ γε περιελέλει-
 πτο πρὸς ἕα περαιωθέντα, τῷ πατρικίῳ Βάρδα ἐνέ-
 κυρσε τῷ Φωκᾷ, στρατιωτικοῦ στρατηγοῦντι συν-
 5 τάγματος, ὃς πρὸς συλλογὴν τῶν ἀναγκαίων πολλοὺς
 ἐξιόντας τῶν πλοίων καταλαμβάνων ἀνήρει. ἀλλὰ
 καὶ ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν ὁ Κουρκούας ἐτέροις
 ἐντυγχάνων κατὰ ζήτησιν τῶν ἐπιτηδείων ἐκβαί-
 νουσι τῶν νηῶν, καὶ ἐξώρει καὶ μαχαίρας ἔργον
 ἐτίθετο. οὕτω δὲ καὶ διὰ θαλάσσης καὶ διὰ γῆς
 παθόντες κακῶς οὐκέτι τῶν πλοίων ἐξώρμουν. ὡς
 δὲ τὰ πρὸς τροφὴν αὐτοῖς παντάπασιν ἐπιλέλοιπεν, B
 ἐπανελθεῖν ἐς τὰ οἰκεῖα διανενόηνται καὶ ἤδη τοῦ
 ἔκπλου κατήρξαντο. ἀλλ' αὐθις αὐτοῖς αἱ τριήρεις
 ἐπέθεντο, καὶ δις οἱ βάρβαροι κατενανμαχῆθησαν,
 ὡς ὀλίγας πάνυ τῶν σφετέρων νηῶν ἐκφυγεῖν καὶ
 ἀνθυπονοσῆσαι πρὸς τοὺς οἰκείους, ἀγγέλους γε-
 νομένας ἐκείνοις τῆς συμφορᾶς. καὶ οἱ μὲν Ῥῶς
 παθόντες πλέον κακῶς ἢ δεδρακότες τῆς κατὰ Ῥω-
 μαίων ἀπέσχοντο ἐπιθέσεως.

Καὶ οἱ Ἀγαρηνοὶ δὲ διὰ τοῦ δομεστίκου τῶν 20
 σχολῶν Ἰωάννου τοῦ Κουρκούα καὶ τοῦ ἀδελφοῦ

Θεοφίλου, πάππος δὲ ὁ Θεόφιλος τοῦ μετέπειτα τῆς
 βασιλείας κρατήσαντος Ἰωάννου, ἡττηντό τε πολλά-
 C καις καὶ τεταπεινῶντο καὶ πόλεις οὐκ ἐλαχίστας ὧν
 κατεῖχον ἀφῆρηντο. ὁ δὲ βασιλεὺς Ῥωμανὸς εἰς
 συναίσθησιν τάχα δόξας ἐλθεῖν τῆς ἐπιτοκίας καὶ 5
 τῆς τῶν συνθηκῶν παραβάσεως, ἃς πρὸς τὸν βασι-
 λέα Κωνσταντῖνον πεποίητο, δι' εὐποιῶν ἐσπευδεν
 ἐξιλεώσασθαι τὸν θεόν. καὶ διαδόσεις μὲν καὶ ἀλ-
 λοίας ἐτίθετο, ἐπὶ δὲ ταύταις καὶ τὰ παρὰ τῶν ἐν
 τῇ πόλει χρεωστούμενα τοῖς δανεισταῖς ἀποδοῖς 10
 τοὺς ὀφειλέτας ἀπέλυσε τοῦ βάρους τῆς ὀφειλῆς,
 καὶ τὰ γραμματεῖα λαβὼν ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ πυρὶ
 κατηθάλλωσεν· εἰς ἑννεακαίδεκα δὲ κεντηνάρια τὰ
 τῶν ὀφειλῶν ἡριθμήθησαν. παρέσχε καὶ τὰ ἐνοίκια
 τῶν κατὰ τὴν μεγάλην πόλιν οἰκούντων μισθωτικῶς. 15
 W III 154 τοὺς μὲν οὖν ὀφειλέτας ὠφέλουν ταῦτα, τῇ δὲ γε
 D Ῥωμανῷ μικρὸν ἢ οὐδὲν οἶμαι λυσιτελεῖν, ὅτι τε
 ἀλλότρια ἐτύγχανον τὰ διδόμενα, δημόσια γάρ, καὶ
 ὅτι τὴν βασιλείαν ἀρπάσας καὶ ταύτην κατέχων καὶ
 ἀπολαύων αὐτῆς καὶ τὸν ᾧ προσῆκε ταύτης ἀποστε- 20
 ρῶν, ἑαυτῷ μὲν ἀπεκλήρου τῆς βασιλικῆς εὐκληρίας
 τὰ ξύμπαντα, ταῖς δ' εὐποιαῖς θανίδα μικρὰν ἀπε-
 μέριξε, τοιοῦτόν τι πράττων οἶον ἂν τις, εἰ βοῦν
 ἀπελάσας τοῦ γείτονος καὶ καταθύσας αὐτὸν τοὺς
 μὲν πόδας ἄκρους διένειμε πένησι, τὸ σῶμα δ' ὅλον 25
 αὐτὸς ἐδοιμήσατο. ἀλλὰ ταῦτα κατ' ἀνθρωπίνην
 P II 192 κρίσιν· εἰ δέ τις πρὸς τὴν θείαν ἀποβλέψειεν ἀγα-
 θότητα, οὐδὲ ταῦτ' ἂν ἴσως εἰποι ἀσυντελεῖ. τού-
 του τῶν σκήπτρων κρατούντος καὶ τὸ ἀχειρότευκτον
 ἐκτύπωμα τοῦ σωτῆρος Χριστοῦ τὸ θεῖον χειρόμακ- 30
 τρον ἐκομίσθη πρὸς τὴν προκαθημένην τῶν πό-
 λεων. εἶχε μὲν γὰρ τέως τοῦτο ἡ Ἐδεσσα· ἡ δὲ ἀλῶ-

ναι παρὰ Ῥωμαίων πολιορκούντων αὐτὴν ἐκινδύ-
 νευεν· ἴν' οὖν φύγοιεν οἱ Ἑδεσσηνοὶ τὴν ἐκπόρθη-
 σιν, λύτρον ταύτης τὸ θεῖον παρέσχον ἐκτύπωμα.
 ἀφίκετο δὲ τότε καὶ ἐξ Ἀρμενίας μειρακίσκων δυὰς
 5 συμφυνῶν, τοῦ ἐνὸς δὲ θανόντος ἐτμήθη ἡ συμφυνῖα
 παρ' ἱατρῶν· ἀλλ' οὐδὲν τὸν περίλοιπον ὥνησε,
 μικρὸν δ' ἐπιβιάσας τῷ ἀδελφῷ κάκεινος ἐξέπνευ-
 σεν. ὅπως μὲν οὖν μηδὲν αὐτῷ προσήκουσαν τὴν
 βασιλείαν ὁ Ῥωμανὸς ἐσφετερίσατο καὶ τοὺς αὐτοῦ
 10 παῖδας τῆς βασιλικῆς ἡξίωσε τιμῆς τε καὶ κλήσεως
 καὶ ὅπως ἑαυτὸν καὶ τοὺς παῖδας τῶν πρωτείων
 ἡξίωσε, τὸν δ' ἐγγενῇ τῆς βασιλείας διάδοχον Κων- B
 σταντῖνον πολλοστὸν ἔθετο πάντων ὑποβιάσας,
 ἥδη μοι προῖστόρηται. ἥκει δὲ νῦν ὁ λόγος προσθή-
 5 σων καὶ τὰ ἐξῆς καὶ δεῖξων ὥς καὶ βραδύτερον
 ἴσως μέτεισι τοὺς ἀδικούντας ἢ πρόνοια, μετανοίας
 αὐτοῖς ἐπιμετροῦσα καιρὸν, ἀλλὰ γε τοῦ κακοῦ μὴ
 ἀπεχομένους μέτεισι σχολάζῃ ποδὶ καὶ δίκας εἰσπράτ-
 τεται. ἦννε μὲν οὖν ὁ Ῥωμανὸς ἀνταρχῶν εἰκοστὸν
 1 καὶ ἕκτον ἐνιαυτόν. ὁ δὲ Κωνσταντῖνος, ὅπως ἑαυτῷ C
 τὴν βασιλείαν ἐπανασώσεται, διὰ παντὸς ἔστρεφε
 κατὰ νοῦν, καὶ ἵνα τὸ ἐφετὸν αὐτῷ διαπράξῃται, δι'
 ἐτέρων ἐπεγείρει τῷ πατρὶ τοὺς υἱοὺς ἢ μᾶλλον τὸν
 ἕνα τὸν Στέφανον. ὁ γὰρ Κωνσταντῖνος σταθιρο-
 τέρας τυγχάνων φρενὸς τὴν προσβολὴν οὐ προσή-
 κατο. ὁ δὲ προσεταιρισάμενος καὶ ἄλλους ἐπέθετο
 τῷ πατρί, καὶ κατασχὼν αὐτὸν ἐν τῇ νήσῳ τῇ
 Πρώτῃ περιώρισε καὶ ἀπέκειρεν, αὐτὸς δὲ τῆς βα-
 σιλικῆς ἀντεποιήσατο διοικήσεως σὺν τῷ γαμβρῷ καὶ
 τῷ ἀδελφῷ· ἀλλ' οὐκ ἦν ὁμοφωνῆσαι τοὺς τρεῖς.
 ἔν τισιν οὖν διεφέροντο καὶ ἀλλήλοις ἀντέλεγον· D
 κάντεῦθεν ἀλλήλους ὑπώπτειον καὶ κατασπάσαι τῆς

- βασιλείας τὸν Κωνσταντῖνον ὁ Στέφανος διὰ φρον-
 τίδος ἐτίθετο καὶ ὁ Κωνσταντῖνος αὐτίς τὸν Στέ-
 φανον. ἀλλ' ἦν ὁ Κωνσταντῖνος πρὸς τὸ ἔργον ὀξύ-
 τερος πάννυ, πρὸς τοῦτο καὶ τῆς συζύγου Ἑλένης
 ἐπισπερχούσης αὐτόν. προσλαβόμενος τοίνυν καὶ 5
 τινὰς τῶν στρατιωτικῶν ἀρχόντων κατέσχε καὶ ἄμφω
 τοὺς ἀδελφούς συναριστοῦντας αὐτῷ, καὶ αὐτίκα
 τὸν μὲν εἰς τὴν νῆσον τὴν Πάνορμον ἐξαπέστειλεν·
 ἡ τοῦ Ἀντιγόνου αὐτῇ ἐστίν· τὸν δὲ εἰς τὴν κα-
 λουμένην Τερέβινθον, καὶ κληρικοὺς καὶ ἄμφω 10
 ΠΙ193 ἀπέκειρεν. εἴτ' ἐκείθεν μεταχθῆναι μέλλοντες ἐξή-
 τησαν εἰς ὅψιν ἐλθεῖν τῷ πατρί, οὓς ἰδὼν ἐκεῖνος
 εἶπεν "υἱοὺς ἐγέννησα καὶ ὕψωσα, αὐτοὶ δέ με ἠθέ-
 τησαν." ἐκείθεν οὖν ὁ μὲν Στέφανος ἐν Προικονήσῳ
 W ΠΙ 155 περιωρίσθη, κάκειθεν εἰς Ῥόδον κακ ταύτης εἰς 15
 Μιτυλήνην μετετέθη· τῷ δὲ Κωνσταντίνῳ ἡ Σαμο-
 θράκη περιγραπτὸν ἐγένετο ὄριον. ὃς ἀποδράναι
 δοκιμάσας πολλάκις, καὶ διὰ τοῦτο φαρμάκῳ τὸν
 πρωτεύοντα τῶν φυλάκων αὐτοῦ ἀνελών, ἀνηρέθη
 παρὰ τῶν ἄλλων. ὁ δὲ Στέφανος ἐν Λέσβῳ ἀπεβίω, 20
 ἐννεακαίδεκα διαγαγὼν ἐνιαυτοὺς παρ' αὐτῇ. ὁ δὲ
 τούτων πατήρ ἐν τῇ Πρώτῃ τὴν ζωὴν ἐξεμέτρησε,
 καὶ οὕτω τούτων ἕκαστον ἡ δίκη μετέλθεν.
- 21 "Ἄρτι δὲ τῆς μοναρχίας ὁ Κωνσταντῖνος τυχὼν
 B καὶ τῷ νιῷ Ῥωμανῷ διάδημα περιέθετο, τοῖς τε 25
 συναραμένοις αὐτῷ εἰς τὴν τῶν βασιλευόντων κα-
 θαίρεσιν ἀμοιβὰς ἐκτιννύς τὸν μὲν Φωκᾶν Βάρδα
 μάλιστα ἐτίμησε καὶ δομέστικον προεχειρίσατο τῶν
 σχολῶν τῆς Ἀνατολῆς. ἀμφοῖν δὲ τῶν τοῦ Βάρδα
 νιῶν τὸν μὲν Νικηφόρον τὸν ὕστερον βασιλεύσαντα 30
 τῶν Ἀνατολικῶν προεβάλετο στρατηγόν, τὸν δὲ
 Λέοντα τῆς Καππαδοκίας καὶ τοὺς ἄλλους ἄλλως

ἡμεῖψατο. τὸν δὲ τοῦ Στεφάνου τοῦ βασιλέως υἱὸν
 Ῥωμανὸν ἐκτομίαν ἐποίησεν, ἀλλὰ μὴν καὶ Βασί- C
 λειον τὸν νόθον υἱὸν τοῦ γέροντος Ῥωμανοῦ, ὃν
 ἐγένεατο δούλῃ τινὶ συμφθαρεῖς. τὸν δὲ τοῦ Χρι-
 5 στοφόρου υἱὸν Μιχαὴλ ἀπέκειρε κληρικόν. ἦν δὲ ὁ
 Κωνσταντῖνος τὰ πρὸς θεὸν εὐσεβὴς καὶ λόγοις
 προσκείμενος, ὥς ἔστι καταμαθεῖν ἐκ συγγραμμάτων
 αὐτοῦ, ἀλλὰ μέντοι καὶ ἐξ ἐπιστολῶν, ἃ καὶ μὴ πρὸς
 τέχνην ἠκριβῶντο τὴν ρητορικὴν, ἀλλὰ γε σχήμασι
 10 ταύτης καὶ τισιν ιδέαις ποικίλλονται. ἐδίδου δὲ καὶ
 ῥυθμοῖς ἑαυτὸν καὶ μέτροις παντοδαποῖς· γνολή δέ
 τις τοῦτο ἐξ ὧν ἐπὶ θανούσῃ αὐτῷ τῇ κοινωνῷ τοῦ
 βίου ἐμμέτρως ἐθρήνησεν. ἐπεμελήθη δὲ καὶ τῆς
 φιλοσοφίας αὐτῆς, ἐπιλελησμένης ἤδη σχεδόν, ἀλλὰ D
 15 μέντοι καὶ τῶν ἐπιστημῶν διδασκάλους ἐπιστήσας
 καὶ ἀναξωπυρήσας ἐκλειπούσας αὐτάς. καὶ ταῦτα
 μὲν τῆς κρείττονος μοίρας ἐκένω προσῆν. περὶ δὲ
 τὴν τῆς βασιλείας διοίκησιν διέκειτο μαλθακώτερον,
 δύσσοργός τε καὶ βαρύνημις τοῖς πταίνουσιν ἦν καὶ
 20 κολαστὴς ἀπαραίτητος, οἷνω τε τοῦ αὐτάρχους ἐκέ-
 χρητο πλείονι. καὶ ἀρχαιρεσιάζων οὐ τοὺς ἀξίους
 ἐφίστα ταῖς στρατηγίαις ἢ ταῖς τῆς πολιτείας ἀρχαῖς,
 ἀλλὰ τοὺς μοχθηροτέρους καὶ ἀδοκίμους, καὶ οὓς ἡ
 βασιλὶς καὶ ὁ παρακοιμώμενος εἰσῆγον Βασίλειος,
 25 ὧνίους χρημάτων τιθέμενοι τὰς ἀρχάς. ἀλλ' οὕτω
 μὲν τὰ τῆς βασιλείας, εἰ καὶ μὴ ἐν πᾶσι καλῶς,
 ὠκονόμητο. ἐπιβουλαὶ δὲ κατὰ τοῦ κρατοῦντος ἐμε-PII194
 λετήθησαν, ἡ μὲν παρὰ τοῦ παρακοιμωμένου Θεο-
 φάνους, πολλοὺς καὶ ἄλλους συνίστορας ἔχοντος
 καὶ βουλομένου τὸν Ῥωμανὸν ἐπαναγαγεῖν ἐκ τῆς
 Πρώτης εἰς τὰ βασίλεια· ἡ δὲ παρ' ἐτέρων, τὸν
 Στέφανον ἐκ Λέσβου λαβεῖν μελετησάντων καὶ ἀπο-

καταστήσαι τῇ βασιλείᾳ. ἀλλὰ καὶ ἄμφω τὰς ἐπι-
 βουλάς ὁ Κωνσταντῖνος ἐφώρασε, καὶ τοὺς μὲν
 συνωμότας ἐκόλασε, τοὺς δὲ βασιλειῶντας ὑπ' ἀσφα-
 λεστέραν ἔθετο τήρησιν. τῶν Τούρκων δέ, τοὺς δ'
 Οὐγγρους οὕτω καλεῖσθαι καὶ πρῶην εἰρήκαμεν, 5
 τὰ Ῥωμαίων ληξομένων ἐπὶ τινα καιρὸν ἡρεμήσαι
 τὸ ἔθνος συμβέβηκεν. ὁ γὰρ τούτων ἀρχηγετῶν
 Β Βολοσουδῆς κεκλημένος, καὶ ἕτερος δ' αὐθις Γυλᾶς,
 καὶ αὐτὸς μέρους ἄρχων, προσηλθέντην τῷ βασιλεῖ·
 καὶ ἕκαστος αὐτῶν τοῦ θεοῦ τῆς παλιγγενεσίας 10
 ἡξιώθη λουτροῦ καὶ τὸ καθ' ἡμᾶς ἐμνήθη μυστή-
 ριον, καὶ πατρίκιος ἐτιμήθη ἑκάτερος, καὶ κατηντή-
 θησαν χρήμασι, καὶ οὕτως ἐπανῆλθον εἰς τὰ ἦδη τὰ
 ἑαυτῶν, λαβόντες καὶ ἀρχιερέα, δι' οὗ πολλοὶ πρὸς 15
 ἐπίγνωσιν τοῦ θεοῦ μετηνέχθησαν. ἀλλ' ὁ μὲν Γυ- 15
 λᾶς καὶ τῇ πίστει ἐνέμεινε καὶ τὴν εἰρήνην ἐτήρη-
 σεν. ὁ δὲ λοιπὸς τὰς πρὸς θεὸν συνθήκας ἡθετηκῶς
 αὐθις κατὰ Ῥωμαίων ὠπλίζετο, τοῦτο δὲ καὶ κατὰ
 Φράγγων ποιῆσαι ἐπιχειρήσας ἐάλω καὶ ἀνεσταύ-
 ρωτο. καὶ ἡ τοῦ κατὰ Ῥωμαίων ἐκπλεύσαντος Ῥῶς 20
 C γαμετὴ Ἑλγα, τοῦ ξυνευνέτου αὐτῆς τελευτήσαντος,
 προσῆλθε τῷ βασιλεῖ, καὶ βαπτισθεῖσα τιμηθεῖσά τε
 ὥς ἐχρῆν, ὑπενώστησεν. ἐφρόντιζε δὲ ὁ αὐτοκράτωρ,
 ἦδη θανούσης τῆς τῷ νῆῳ αὐτοῦ Ῥωμανῷ συζυγεί-
 σης θυγατρὸς τοῦ τῶν Φράγγων βασιλῆος Οὐγωνος, 25
 ἐτέραν ἀγαγέσθαι αὐτῷ γαμετήν, καὶ συνοικίξει
 αὐτῷ κόρην, τύχης μὲν χαμερποῦς ἢ καὶ χυδαίας,
 εἰποῖεν ἂν τινες, καπήλων γὰρ ἐκφύναι ταύτην φασί,
 τὸ δὲ εἶδος εὐπρεπεστάτην, ἀντικρυς ἄγαλμα πλα-
 σθεῖσαν ὑπὸ τῆς φύσεως, ἣτις Ἀναστασὼ καλου- 30
 μένη Θεοφανὴ μετωνόμαστο.

Ἐπει δὲ δωδεκάτῳ τῆς Κωνσταντίνου αὐταρ- 22
 χίας ὁ πατριάρχης Θεοφύλακτος ἀπεβίω, ἐπὶ ἔτη D
 τρία καὶ εἰκοσιν ἀρχιερατεύσας· ἐξκαίδεκα δὲ ἦν
 ἡλικιωτῶν, ὅτε τῆς ἀρχιερωσύνης ἀθέσμως ἤξιωτο.
 5 Ὅθεν καὶ ὑπὸ παιδαγωγοὺς ἐτέλει ὁ πατριάρχης,
 ἕως αὐτῷ ὁ πατήρ ἐβασίλευεν· εἴτα τούτους ἀπο-
 σεισάμενος πολλὰ τῶν οὐ δεόντων ἢ τῶν ἀπειρη-
 μένων, εἰπεῖν οἰκειότερον, διεπράττετο, ἱππομανῶν
 τε καὶ κυνοτροφῶν καὶ θήραις προσκείμενος καὶ
 10 τὰ τούτοις πράττων ἀκόλουθα. ἔτρεφε δὲ καὶ ἱπ-
 πων σφοδρότατον ἔρωτα, καὶ εἶχε θηλείας ἱππους
 πάνυ πολλάς. μία τοίνυν αὐτῶν ἢ τῶν λοιπῶν ἐπι-
 σημοτέρα κατὰ γαστρὸς ἔχουσα ἔτυχε τεκοῦσα κατὰ
 τὴν ἱερὰν τῆς μεγάλης πέμπτης ἡμέραν, καὶ λει-
 15 τουργοῦντι τότε τῷ πατριάρχῃ ἤκέτι τις κομίζων περὶ
 τοῦ τοκετοῦ εὐαγγέλια· ὁ δὲ ὑπερήσθη καὶ τὴν
 θείαν ἱερουργίαν συντεμῶν σπουδῇ πρὸς τὸ Κοσμί-
 διον ἀπελήλυθεν, ἐκεῖ γὰρ εἶχον αἱ ἱπποι αὐτοῦ τὰς PIII 195
 διατριβάς, καὶ τὸν νεογνὸν πῶλον ἑωρακὼς ὑπενό-
 20 στησεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὴν τῶν ἁγίων πα-
 θῶν τοῦ σωτῆρος Χριστοῦ ἐτέλεσε τελετὴν. κατέ-
 στρεψε δὲ τὴν ζωὴν ἐξ ἱππασίας· θρασύτατα γὰρ
 ἱππαζόμενος καὶ πρὸς τείχος τι τῶν παραθαλασσίων
 προσαραχθεὶς αἶμα διὰ στόματος ἀνῆγαγε, κἀντεῦ-
 25 θεν ἐπὶ δύο ἔτη νοσήσας, εἶθ' ὑδέρῳ περιπεσὼν,
 ἀπεβίω. καὶ προεχειρίσθη πατριάρχης Πολύευκτος
 μοναχὸς ἐκτομίας, καὶ λόγῳ διαπρέπων καὶ ἀρετῇ,
 ὃς παρὰ τοῦ Καισαρείας χειροτόνητο. ὁ γὰρ Ἡρα-
 κλείας προσκεκρονκὼς κατὰ τι τῷ βασιλεῖ ἐκωλύθη
 τοῦ προνομίου αὐτοῦ· καὶ τοῦτο τοῖς φιλοσκώμμοσιν
 εὖρητο κατὰ τοῦ πατριάρχου αἰτίαμα. ἐπεὶ δ' ἔχει- B
 ροτονήθη, τῷ βασιλεῖ ἐντυχὼν καταδρομὴν ἐποιή-

σατο τῶν συγγενῶν τοῦ γέροντος Ῥωμανοῦ καὶ
 ἀναστεῖλαι τὴν τούτων πλεονεξίαν παρήναι. ὅπερ
 οὗτ' αὐτὸς ἀνεπαχθῶς ἤκουσε καὶ ἡ βασιλὶς Ἑλένη,
 παρὰ τοῦ ἐκτομίου Βασιλείου, ὃς μετέπειτα παρα-
 κοιμώμενος γέρονε, προβιβασθεῖσα, ἠρέθισε κατὰ 5
 τοῦ πατριάρχου τὸν αὐτοκράτορα, καὶ ἐξήτει λαβὴν,
 δι' ἧς αὐτὸν τὴν ἀρχιερωσύνην ἀφέλγεται. τότε δὲ
 καὶ ἡ τιμία χεὶρ τοῦ προδρόμου εἰς τὴν ὑπερκειμένην
 ἀπεκομίσθη τῶν πόλεων ἐξ Ἀντιοχείας διὰ τινος
 διακόνου Ἰωβ. τῶν δ' ἐν τῇ Κρήτῃ Ἀγαρηνῶν τὰ 10
 παράλια τῆς Ῥωμαίων ἡγεμονίας ληιζομένων ὁ βα-
 σιλεὺς στόλον ἐτοιμασάμενος, ὃν πλείσται συνίστων
 C νῆες πολεμιστήριοι, κατ' ἐκείνων ἐκπέπομφεν. ἀλλ'
 ἐσφάλησαν τὰ τοῦ στόλου τῇ τοῦ ναυαρχοῦντος ἀπει-
 ρία καὶ ἀμελεία. καὶ τὸ μὲν πλεῖον τοῦ πληρώματος 15
 τῶν νηῶν ἀπώλετο, τὸ μὲν ἐαλωκός, τὸ δὲ μαχαίρας
 ἔργον γενόμενον, πολλοστὸν δὲ διασέσωστο. καὶ
 αὐτὸς δ' ἂν ἐάλω ὁ ναύαρχος, εἰ μὴ περὶ αὐτὸν συ-
 στάντες οἱ αὐτοῦ θεράποντες καὶ συνασπισμῶ τοὺς
 Ἀγαρηνοὺς ἀπωσάμενοι ἄδειαν παρέσχον τῷ στρα- 20
 τηγῷ ἐμβῆναι εἰς τὴν στρατηγίδα τριήρη καὶ οὕτω
 φυγεῖν. ἀλλ' οὐχ οὕτω καὶ τῷ Βάρδῳ Φωκᾷ τῷ
 WIII157 τῶν σχολῶν δομεστίῳ συνηντήκει τὰ πρὸς τοὺς
 ἐφ' οὓς Ἀγαρηνοὺς, στρατηγικῇ δὲ τέχνῃ καὶ ἐμπει-
 ρίᾳ τοὺς πρὸς ἐκείνους πολέμους διατιθέμενος ἄστεά 25
 D τε πολλὰ ἐκείνων ἀφείλετο καὶ τὰ προστυχόντα
 λείαν ἐτίθετο. ὃ γε μὴν τοῦ βασιλέως υἱὸς Ῥωμα-
 νός, εἰς ἄνδρας ἤδη τελεῖν ἡργμένος ἐξ ἀγενεῶν
 καὶ εἰς ἑαυτὸν τὴν ἐξουσίαν περιαγαγεῖν ἱμερόμενος,
 ἐπιβουλεύει τῇ ζωῇ τοῦ πατρός, συμπραττούσης 30
 αὐτῷ καὶ τῆς γαμετῆς, καὶ φαρμάκῳ δηλητηρίῳ τὴν
 ἐπιβουλήν συνεσκεύασαν, ὃ λαθόντες καθαρηγίῳ

πόματι συνεκέρασαν, ὅπερ ἐμελλεν ὁ αὐτοκράτωρ
 πιεῖν. ἄρτι δὲ δοθῆναι μέλλον εἰς πόσιν τῷ βασιλεῖ,
 εἴτ' ἐκ προνοίας εἴτε τυχαίως τὸ πλέον ἐκκέχυτο, τὸ
 δὲ περιλειφθὲν ὀλίγον ὃν καὶ παρὰ τοῦ βασιλέως
 5 ποθὲν ὀδύναις μὲν αὐτὸν καὶ κινδύνου φόβοις οὐ
 μικροῖς περιέβαλεν, οὐ μέντοι καὶ κίνδυνον ἐποίη-
 σεν αὐτῷ περὶ τὴν ζωὴν. τέως δ' οὖν αὐτὸν δυσ-
 χερῶς διαπέφευγε. τῷ πεντεκαίδεκάτῳ δ' ἐνιαυτῷ PII196
 τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἐν τῷ τοῦ Ὀλύμπου ὄρει οὗτος
 10 ἐξῆλθεν ὁ βασιλεύς, λόγῳ μὲν ἵνα ταῖς τῶν ἐκεῖ
 ἀσκουμένων εὐχαῖς καθοπλισθεῖη κατὰ τῶν Ἀγαρη-
 νῶν, τῷ δ' ὄντι, ὥς λέγεται, ἵνα τῷ Κυζίκου Θεοδώρῳ
 συγγένηται καὶ ὅπως τὸν Πολύευκτον ἐξωθήσει τῆς
 ἐκκλησίας σκέψηται μετ' αὐτοῦ. ἔνθα δὴ γεγωνώς,
 15 κακῶς ἔχων ἐπανῆλθεν εἰς τὰ βασίλεια, καὶ μετ'
 ὀλίγον τὴν ζωὴν ἐξεμέτρησεν, ὥς μὲν τισι δοκεῖ, ἐκ
 δυσκρασίας σωματικῆς, ὥς δ' ἐτέροις δοξάζεται, καὶ
 αὐθις ὑπὸ τοῦ υἱοῦ ἐπιβουλευθεὶς. ἦν δ' ὁ σύμ-
 πας τῆς βιοτῆς αὐτοῦ χρόνος ἐνιαυτοὶ πεντήκοντα
 20 τέσσαρες καὶ μῆνες δύο, συμβασιλεύσαντος τῷ πατρὶ
 Λέοντι καὶ Ἀλεξάνδρῳ τῷ θείῳ καὶ τῇ μητρὶ ἔτη
 τρισκαίδεκα καὶ τῷ Ῥωμανῷ τὴν βασιλείαν ἀρπά- B
 σαντι ἔτη ἕξ ἐπὶ εἴκοσι, μοναρχήσαντος δὲ τελευ-
 ταῖον ἐνιαυτοὺς πεντεκαίδεκα. ἦν δὲ καὶ μέχρις ἀπο-
 25 βιώσεως ἐν πολλῇ φροντίδι τὴν τοῦ ἀρχικοίμενος
 καθάαιρεσιν τοῦ Πολυεύκτου τιθέμενος. λέγεται δὲ
 πρό τινων ἡμερῶν τῆς αὐτοῦ τελευτῆς λίθους νυ-
 κτὸς φέρεσθαι μετὰ φοίξου πολλοῦ κατὰ τῶν αὐ-
 τοῦ θαλάμων, καὶ τοῦτο συμβαίνειν ἐπὶ πλείους
 30 νύκτας, καὶ νομίσαι μὲν τὸν βασιλέα παρὰ τινων
 ἀνθρώπων λιθολυστεῖσθαι, καὶ πολλοὺς περιστῆσαι
 τοῖς βασιλεῖσι, οἷς ἐπιτετήρητο τὸ γινόμενον· ἄλλ'

οὐδείς ὥφθη τῶν λίθων πομπεύς· ὄθεν οὐδ' ἐξ ἀνθρώπων τὸ ἔργον νενόμιστο πράττεσθαι.

- 23 Καὶ ὁ μὲν Κωνσταντῖνος τοῦ ἐπικλωσθέντος
 C αὐτῷ μίτου φαγέντος τοῦ ὀρισθέντος αὐτῷ χρόνου
 τῆς βιοτῆς ἀπεβίω, ὁ υἱὸς δὲ αὐτοῦ Ῥωμανός, ὃς 5
 καὶ παιδίον ἐλέγετο, τῆς αὐταρχίας ἐπέληπτο. παι-
 δίον δ' ἐλέγετο, οὐχ ὅτι παιδικῆς ὦν ἡλικίας τῆς
 βασιλείας ἐκράτησεν, ἥδη γὰρ ἀνδράσι συντέτακτο,
 ἀλλ' ἀντιδιαστελλόμενος πρὸς τὸν μητροπάτορα Ῥω-
 μανόν, ὄντα πρεσβύτην καὶ ὑπερήλικα. εἰ δέ τις εἰ- 10
 ποι παιδίον αὐτὸν καλεῖσθαι, ὅτι καὶ παιδαριώδης
 ἦν αὐτῷ ἡ ζωὴ, καὶ τοῦτο τῷ ἐκείνου ἦθει ἄρμο-
 διώτατον. ἄρτι δὲ τῶν σκήπτρων γενόμενος ἐγ-
 κρατής, τὸν υἱὸν αὐτοῦ Βασίλειον ταινιοῖ καὶ κλη-
 σεως βασιλικῆς ἀξιοῖ. εἶτα καὶ δεύτερος αὐτῷ 15
 D ἐτέχθη υἱός, ἐπὶ τῷ πάππῳ Κωνσταντίνῳ τὴν κλη-
 σιν λαχών. αὐτὸς μὲν οὖν ὁ Ῥωμανὸς τρυφαῖς καὶ
 ἡδυπαθείαις ἐξέδωκεν ἑαυτὸν καὶ ἐκδεδηγημένῃ
 ζωῇ καὶ ἀνδράσι συνῆν διεφθαρμένοις τε καὶ λοι-
 μοῖς, τὴν δὲ τῆς βασιλείας διοίκησιν ὑπὸ τὸν πραι- 20
 πόσιτον καὶ παρακοιμώμενον τὸν Βρίγγαν Ἰωσήφ
 ἐποίησατο. πέμπεται τοίνυν Νικηφόρος μάγιστρος
 ὁ Φωκᾶς ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν κατὰ τῶν ἐν
 Κρήτῃ Σαρακηνῶν σὺν ἀξιομάχῳ στρατῷ, καὶ δι'
 ἑπτὰ μηνῶν πολλάκις τοῖς βαρβάροις συμπλακεῖς 25
 καὶ πᾶσαν πολιορκητικὴν τοῖς αὐτῶν ἄστεσιν ἐπα-
 γαγῶν μηχανήν, ὑφ' ἑαυτὸν αὐτὰ ἐποίησατο, εἶτα
 καὶ τὴν αὐτῶν μητρόπολιν τὸν Χάνδακα ἐξεπόρ-
 θησε καὶ τὸν ἀρχηγὸν τῶν ἐν Κρήτῃ Σαρακηνῶν,
 Κουρούπην καλούμενον, ἐχειρώσατο καὶ τὸν μετ' 30
 W III 158 αὐτὸν τῶν ἄλλων πρωτεύοντα, ὠνομασμένον δὲ
 PIII 197 Ἀνεμᾶν. καὶ εἰ μὴ διὰ φήμην κρατοῦσαν ὥς ὁ τῆς

Κρήτης τοὺς Σαρακηνοὺς ἐξελάσων Ῥωμαῖος τῶν
 Ῥωμαϊκῶν ἐκ τρόπου παντὸς ἐπιλήψεται σκήπτρων
 ἐκείθεν ὁ Φωκᾶς μετεκέκλητο, τάχα τέλεον ἂν ἡ
 νῆσος δεδούλωτο καὶ οἱ Σαρακηνοὶ ταύτης ἂν ἀπη-
 5 λάθῃσαν. καὶ τὸν Λέοντα δὲ τὸν Φωκᾶν τὸν τοῦ
 Νικηφόρου ὁμαίμονα κατὰ τοῦ Χαμδάν, ὃς τοῦ
 Χάλεπ ἐκράτει, ὁ Ῥωμανὸς σὺν δυνάμει ἀπέστειλε,
 καὶ οὗτος δὲ τῷ Χαμδάν συμμίξας ἡττᾷ κατὰ κρά-
 τος τὸν βάρβαρον, ὥς τὸ πολὺ μὲν τῆς αὐτοῦ
 10 στρατιᾶς ἐν τῇ μάχῃ πεσεῖν, τὸ δ' ἄλλο γενέσθαι
 ἀλώσιμον, αὐτὸν δὲ τὸν στρατάρχην μόλις σὺν εὐ-
 αριθμήτοις δυνηθῆναι φυγεῖν. καὶ ὁ μὲν Λέων
 ἐπανελθὼν καὶ μεγαλοπρεπῶς ὑπεδέχθη καὶ ἐπινι-
 κίῳ θριάμβῳ τετίμητο. μελέτη δέ τινων κατὰ τοῦ Β
 15 αὐτοκράτορος ἐφωράθη καὶ οἱ ταύτην συρράψαντες
 καὶ οἱ τούτων συνίστορες συνεσχέθησαν, πλὴν οὐκ
 ἀπηνῶς ἐκολάσθησαν. ὁ μάγιστρος δὲ Νικηφόρος
 ὁ Φωκᾶς ἐκ τῆς Κρήτης μετακληθεὶς οὐκ εἰάθη
 πρὸς τὸ Βυζάντιον ἐπαναδραμεῖν, ἀλλ' ἐκελεύσθη
 20 πρὸς τὴν ἑῴαν μετὰ πάσης χωρῆσαι τῆς στρατιᾶς·
 ὁ γὰρ Χαμδάν αὐτίς κατὰ Ῥωμαίων χωρήσειν ἡλ-
 πίζετο. ἐν γοῦν Συρίᾳ γενόμενος ὁ Φωκᾶς, καὶ
 τούτῳ κατὰ συστάδην μαχεσάμενος, καὶ ἦττησε πε-
 ριφανῶς καὶ τὴν Βέρροϊαν ἄτερ τῆς ἀκροπόλεως
 5 ἐξεπόρθησε καὶ πλοῦτον ἐκείθεν πλείστον συνή-
 γαγε καὶ δοριαλώτους ἤλασεν οὐκ εὐαριθμήτους
 καὶ πολλοὺς δεσμίους χριστιανοὺς τῆς αἰχμαλωσίας
 ἀπέλυσε. λέγεται γοῦν ἐν ἀρχῇ τῆς αὐταρχίας
 τοῦ Ῥωμανοῦ τῶν Ἀγαρηνῶν πᾶσαν χώραν λεηλα-
 τούντων εἰς ἀπορίαν περιστῆναι τὸν αὐτοκράτορα,
 καὶ τὸν Φωκᾶν Νικηφόρον προσκαλεσάμενον ἐρέ-
 σθαι τοῦτον πῶς εἰς τὸ κατόπιν Ῥωμαίοις περιη-

νέχθη τὰ πράγματα. τὸν δὲ μηδὲν ὑποστειλάμενον
 ἔλευνθέρφω φάναι φρονήματι "διότι σὺ μὲν βασιλεύεις,
 ὁ δ' ἐμὸς πατήρ στραταρχεῖ, σὺ μὲν τῆς ἀρχῆς
 οὐχ ὡς δέον ἐπειλημμένος, ἐκείνος δὲ φιλοχρημα-
 τῶν. εἰ βούλοιο δέ, μεταβληθήσονται Ῥωμαίοις καὶ 5
 τὰ φρονήματα καὶ τὰ πράγματα, πλὴν μὴ ἀθρόαν
 D οἶον ἔσεσθαι τὴν μεταβολήν." ὁ δὲ βασιλεὺς τού-
 των ἀκούσας ἐπέτρεπεν αὐτῷ μεταχειρίσασθαι τὴν
 πρᾶξιν ὡς βούλεται, καὶ ὃς αὐτίκα ἐπεμελεῖτο τοῦ
 ὀπλιτικοῦ τό τε ὃν διατάσσων καὶ ἄλλο ἐγκατα- 10
 λέγων καὶ γυμνάζων εἰς ἅπαν στρατιωτικὸν ἐπιτή-
 δευμα. καὶ οὕτω τὰς τάξεις ἀναπληρώσας καὶ κα-
 θοπλίσας τοὺς βωλοκόπους καὶ τὸ προφητικὸν αὐτοῖς
 ἀντίρροπον θέμενος, εἰς μαχαίρας αὐτοῖς δηλαδὴ
 συγκόψας τὰ δρέπανα καὶ εἰς ξιβύνας τὰ ἄροτρα 15
 σὺν αὐτοῖς τὰ θρυλούμενα ῥαδίως ἔστησε τρόπαια.
 τρισὶ δ' ἔτεσι διαπεττεύσας τὴν βασιλείαν ὁ Ῥω-
 μανὸς καὶ μικρὸν ἐπέκεινα μετέσθη τῆς ἐνταῦθα
 ζωῆς, ἣ φαρμάκῳ δηλητηρίῳ κατὰ τινας ἣ φιληδο-
 νύλαις καὶ μίξεσιν ἑαυτὸν κατατείνας καὶ ταύταις 20
 δαπανήσας τὴν ἰσχὺν τοῦ σαρκίου, τὴν βασιλείαν
 λιπὼν τοῖς υἱοῖς ἀμφοῖν καὶ τῇ τούτων μητρὶ Θεο-
 φανοῖ. τοῦ δὲ Ῥωμανοῦ θανόντος ὁ Φωκᾶς Νικη-
 PII198 φόρος κελεύσει τῆς βασιλίσσης ἥκεν εἰς τὸ Βυζάν-
 τιον καὶ κατήγαγε θρίαμβον ἐπὶ τοῖς ἐκ Βερροίας 25
 κεκομισμένοις λαφύροις, ὅθεν καὶ τι μέρος τῆς τι-
 μίας ἐσθῆτος τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου ἐκόμισε. τὸν
 Βρίγγαν δὲ αὐτὸν ὑφορώμενον ὡς βασιλειῶντα κα-
 τεσοφίστατο οὕτω. σὺν ἐνὶ τῶν θεραπόντων ἐσπέ-
 ρας κατέλαβε τὴν κατοικίαν αὐτοῦ καὶ ἰδιαιτάτα τὸν 30
 Βρίγγαν παραλαβὼν, δι' ἔρωτος εἶναι αὐτῷ πρὸ
 μακροῦ τὴν μοναδικὴν βιοτήν ὅρκους ἐβεβαίον καὶ

παλαμναιοτάταις ἀραις. καὶ "πάλαι ἂν" ἔλεγε "πρὸς
 ταύτην ὠρμήκειν, εἰ μὴ με τῶν βασιλέων ἡ χρηστὴ
 ἐπέσχε διάθεσις. μὴ οὖν μάτην ὑπόπτευε κατ' ἐμοῦ
 ὥς τῆς βασιλείας ἔρωτα τρέφοντος· ἐγὼ γὰρ ὅσον
 5 ἦδη καὶ τῶν πραγμάτων ἐκστήσομαι." καὶ τοῖς λό- B
 γοις πίστιν ἐδίδου, δειξας αὐτῷ ῥάκος τι τριχίνον, W III 159
 ὃ ἐν χρῶ περιέκειτο, τῇ ἔξωθεν αὐτοῦ περιβολῇ
 καλυπτόμενον. τούτοις τοῖς λόγοις καὶ τῷ τριχίνῳ
 ἐσθῆματι τὸν παρακοιμώμενον συναρπάσας ἔσχε τῶν
 10 ποδῶν αὐτοῦ προκυλινδούμενον ὁ Φωκᾶς καὶ συγ-
 γνώμην αἰτοῦντα. καὶ ὁ βασιλεὺς δὲ Στέφανος ὁ
 τοῦ Λακαπηνοῦ ἐν Λέσβῳ τηρούμενος κατὰ Μήθυ-
 μναν ὑποπτος ἦν· αἰφνίδιον δὲ καὶ ἐξ οὐδεμιᾶς φα-
 νερᾶς αἰτίας θανὼν ὑποψίαν δέδωκε παρὰ τῆς βα-
 15 σιλίσσης κατεργασθῆναι Θεοφανοῦς. ὁ μέντοι τῶν
 Βουλγάρων ἀρχηγετῶν Πέτρος, τῆς γυναικὸς αὐτοῦ
 θανούσης, τὰς πρὸς Ῥωμαίους ἀνακαινίζων σπονδὰς
 ὁμήρους παρέσχε δύο οἰκέλους υἱοὺς Βορίσην καὶ
 Ῥωμανόν, καὶ ὁ μὲν ἀπεβίω, οἱ δ' ἐκείνου παῖδες
 20 ἀπελθεῖν εἰάθησαν εἰς τὰ οἰκεῖα καὶ τὴν πατρῴαν
 ἀρχὴν κατακτῆσασθαι. ἐνὸς γὰρ τῶν κομήτων τῶν C
 ἐν Βουλγάροις τέσσαρες παῖδες, Λαβίδ, Μωσῆς,
 Ἀρῶν, Σαμουήλ, ἀποστατήσαντες τοὺς Βουλγάρους
 ἀνέσειον. τοῦ Φωκᾶ δὲ Νικηφόρου εἰς τὸν οἶκον
 5 ἑαυτοῦ τὸν ἐν Καππαδοκίᾳ ἀποδημήσαντος ὁ παρα-
 κοιμώμενος μετεμέλετο, ὅτι παρεχώρησεν αὐτῷ τῆς
 ἐπ' οἶκον ἀποδημίας· καὶ ἦν αὐτῷ διὰ φροντίδος
 ὅτι πολλῆς τὸν ἄνδρα ἀποσκευάσασθαι. γράφει τολ-
 νυν πρὸς Ἰωάννην μάλιστα τὸν Τξιμισκῆν, ἄνδρα
 1 γενναῖον καὶ ἐν ἀριστεύμασι διαβόητον, στρατηγοῦντα
 τότε τοῦ θέματος τῶν Ἀνατολικῶν, καὶ πρὸς τὸν
 μάλιστα τὸν Ῥωμανὸν τὸν Κουρκούαν, ἐπίσημον ὄντα

- κἀκεῖνον ἐν στρατηγήμασι καὶ τῆς Ἀνατολῆς τότε
στρατηλατοῦντα, ὥς εἰ τὸν Φωκᾶν κατασχόντες ἢ
D μοναχὸν ἀποκείρουσιν ἢ ἄλλως ἐκ μέσου ποιήσουσι,
τὴν μὲν τῶν σχολῶν τῆς Ἀνατολῆς ἀρχὴν λήφεται ὁ
Ἰωάννης καὶ δομέστικος ἔσται τῶν ἐφῶν δυνάμεων, 5
ὁ Ῥωμανὸς δὲ τῆς δύσεως κληθήσεται δομέστικος.
ἐπεὶ δὲ τὰ γράμματα καὶ ἀμφοῖν ἐκομίσθησαν, καὶ
ἄμφω ταῦτα δεικνύουσι τῷ Φωκᾷ, καὶ πρὸς ἀπο-
στασίαν ἠρέθιζον. τοῦ δὲ ἀναδνομένου πρὸς τὴν
ἐργασίῃσιν, εἴτε πλαττομένου εἴτε καὶ ἀληθεύοντος, 10
ἐκείνοι τὰ ξίφη γυμνώσαντες ἀνελεῖν ἠπέλουν αὐ-
τόν, εἰ μὴ πεῖθοιτο. καὶ ὃς τῇ βίᾳ τάχα νικῶμενος
ἐδέξατο τὴν ἀνάρρησιν, καὶ ὑπὸ πάντων τῶν ἐφῶν
PII199ταγμάτων αὐτοκράτωρ εὐφημήθη Ῥωμαίων. λέγεται
δὲ ὅτι οὐ μόνον ἦρα τῆς βασιλείας, ἀλλ' οὐχ ἡκιστα 15
καὶ τῆς Θεοφανοῦς, καὶ ὥς ἐνέτυχε ταύτῃ διάγων
κατὰ τὴν μεγαλόπολιν.
- 24 Ἄρτι δὲ τῆς φήμης εἰς τὸ Βυζάντιον κηρυξάσης
τὰ κατὰ τὸν Φωκᾶν, ὁ παρακοιμώμενος Ἰωσήφ ἠγώ-
νία. ὁ μέντοι τοῦ τυραννοῦντος πατὴρ ὁ Φωκάς 20
Βάρδας τῇ μεγάλῃ τοῦ θεοῦ ἐκκλησίᾳ προσπέφευ-
γεν. ὁ δὲ τοῦ Νικηφόρου σύγγονος Λέων ἰσχυρεν
ἀποδρᾶναι καὶ ἐνωθῆναι τῷ ἀδελφῷ. τοῦτο τὸν
παρακοιμώμενον εἰς ἀμηχανίαν πολλὴν περιέστησε·
δυσέντευκτος δὲ ὢν πᾶσιν ἦν μισητός, ὅθεν ἅπαν- 25
B τες ἔχαιρον, εἰ τὰ τῆς βασιλείας περισταίῃ εἰς ἕτερον
καὶ περιαιρεθείῃ οὗτος ἐκ μέσου· διὸ καὶ συνέντρεχον
ἅπαντες εἰς τὸ μέγα τέμενος τοῦ θεοῦ. ὅπερ μαθὼν
ὁ Βρίλλγας, δέον ἐπιεικέσι λόγοις τὸ πλῆθος μετελ-
θόντα τὴν τούτου καταμαλάξαι ὁρμήν, ὁ δὲ ἀπειλαῖς 30
μᾶλλον αὐτὸ ἐξετράχυνεν, εἰπὼν ὥς "ἐγὼ καταπαύ-
σω αὐτοῖς τὰ ὁρμήματα, οἰκονομήσας ὠνούμενους

αὐτοὺς σίτον εἰς τὸν ἑαυτοῦ κόλπον φέρειν τὸν τοῦ νομίσματος ἕκαστον.” τοῦτο τὸ πλῆθος ἀκουσθὲν ἐξέμηνεν. ἀπεχθῶς δὲ πρὸς τοῦτον τὸν Βρίγγαν ἔχων ὁ πρῶην παρακοιμώμενος ὁ Βασίλειος καὶ θε-
 5 ραπείαν ἔχων περὶ ἑαυτὸν δαψιλῇ, ἐσπέρας ἤδη C καταλαβούσης, τοὺς ἑαυτοῦ θεράποντας καθοπλίσας εἰς διάφορα μέρη τῆς πόλεως ἐξαπέστειλε, καὶ πολλὰς οἰκίας ἐκεῖνοι πλήθει ἀστικῶν ἐνωθέντες τῶν ἀντιπραττόντων κατέστρεψαν, καὶ αὐτοῦ δῆτα τοῦ
 10 Βρίγγα, καὶ ἄνθρωποι δὲ πολλοὶ ἀνηρέθησαν. ταῦτα W III 160 δ’ ἐποιοῦν, καὶ ἅμα Νικηφόρον εὐφήμουν πανταχοῦ αὐτοκράτορα. ἐντεῦθεν ἀμείβονται τὰ τῆς τύχης τῷ Βάρδα Φωκᾷ καὶ τῷ Βρίγγᾳ. ὁ μὲν γὰρ τεταρτηκὼς ἐξῆι τῆς ἐκκλησίας, ὁ δὲ Βρίγγας εἰς αὐτὴν
 5 εἰσῆι ἐκείτης ἐλεεινός. ὁ δὲ παρακοιμώμενος Βασίλειος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν τριῆρεις ἐτοιμάσαντες, καὶ αὐτὴν τὴν βασιλείον, καὶ σὺν αὐταῖς ἐν Χρυσοπόλει γενόμενοι, τὸν Νικηφόρον ἐκεῖθεν εἰς τὸ Ἑβδομον ἄγουσι, καὶ ἐκεῖθεν σὺν προόδῳ δημοτελεῖ εἰς τὴν με- D
 γάλην ἐκκλησίαν ἀφίκοντο, καὶ ταινιοῖ τὸν ἄνδρα ὁ πατριάρχης Πολύευκτος. ἡ δὲ βασιλὶς Θεοφανῶ ἀντίκα τῶν ἀνακτόρων ἐξωθηθεῖσα εἰς τὸ Πετρίον ἀπάγεται· ὁ δὲ παρακοιμώμενος Ἰωσήφ εἰς Παφλαγονίαν περιορίζεται καὶ μετὰ δύο ἐνιαυτοὺς ἀπεβίω. Βάρ-
 15 δας δὲ ὁ τοῦ Νικηφόρου πατὴρ Καῖσαρ τετίμητο. μετ’ ὀλίγας δὲ ἡμέρας ἑαυτῷ τὴν Θεοφανῶ συνοικίσει ὁ βασιλεὺς, καὶ κρεῶν ἀπεχόμενος, ἐξότου Βάρ-
 20 δας ὁ παῖς αὐτοῦ τῷ οἰκίῳ ἀνεψιῷ τῷ Πλεύσῃ προσπαίζων δόρατι παρ’ ἐκείνου βληθεὶς ἄκοντος ἐθνηκεν, ἔκτοτε καὶ τούτοις ἐτρέφετο. ἐν δὲ τῇ P II 200
 25 αὐτὰ τὰ βασιλεία Νέα ἐκκλησία τῆς ἱερολογίας τῆς ἰαμικῆς τελουμένης παρὰ Πολυεύκτου τοῦ πατριάρ-

χου. ἐν τῇ εἰσόδῳ τῇ πρὸς τὸ θυσιαστήριον ἤδη ταῖς
 κυκλίσιν ἐγγίσας ὁ βασιλεὺς ἐκωλύθη παρὰ τοῦ
 πατριάρχου συνεισελθεῖν, ὡς ἔθος αὐτῷ, φήσαντος
 εἰ μὴ πρότερον ἐπιτιμίοις δουλεύσει τῶν δευτερο-
 γαμούντων, μὴ δεῖν αὐτὸν τῆς πρὸς τὸ θυσιαστή- 5
 ριον εἰσόδου κατατολμᾶν. τοῦτο δυσφόρως ἤνεγκεν
 ὁ κρατῶν, καὶ ἐμηνία τῷ πατριάρχει. ἐγένετο δέ τις
 καὶ λόγος, δι' ὃν οὐδ' ἐπιβῆναι αὐτὸν ὅλως τοῦ ἱε-
 ροῦ θαπέδου συνεχώρει ὁ πατριάρχης. ἐλέγετο γὰρ
 ἀνάδοχος γενέσθαι ὁ Νικηφόρος τῶν τῆς Θεοφανοῦς 10
 παίδων ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, καὶ ἀπῆτει ὁ πα-
 B τριάρχης ἢ διαξυγῆναι τῆς βασιλίσσης ἢ πόρρω εἶ-
 ναι τῶν ἱερῶν. ἀλλ' ἐκεῖνος τῆς Θεοφανοῦς οὐκ
 ἀπείχετο· ἔτι γὰρ ὁ ταύτης ἔρως ἐφλέγμαине, κοι-
 νοῦται τοίνυν τοῖς παροῦσι τῶν ἀρχιερέων καὶ τοῖς 15
 τῆς γερουσίας λογιωτέροις τὸ ζήτημα. οἱ δὲ τὸν περὶ
 τούτου κανόνα τῷ Κοπρωνύμῳ ἐπιγραφόμενοι μὴ
 δεῖν ἔλεγον ἐνεργὸν λογίζεσθαι τοιοῦδε ἀνδρὸς νο-
 μοθέτημα, καὶ πάντες αὐτῷ ἔγγραφον παρέσχον τὴν
 περὶ τούτου συγχώρησιν. ὁ δὲ γε πατριάρχης ἔτι 20
 τῆς οἰκείας ἐνστάσεως εἶχετο, μέχρις οὗ ὁ τοῦ βασι-
 λέως πατήρ ὁ Καῖσαρ Βάρδας ἐνόρκους αὐτῷ πί-
 σταις παρέσχετο ὡς οὐ γέγονεν ὁ βασιλεὺς τῶν τῆς
 Θεοφανοῦς παίδων ἀνάδοχος, καὶ ὁ πρωτοπαπᾶς δὲ
 τῶν βασιλείων Στυλιανός, ὃς ἐλέγετο πρῶτος κῆρυξ 25
 C τῆς φήμης ταύτης γενέσθαι, ἐπὶ συνόδου μὴτ' ἰδεῖν
 μὴτ' εἰπεῖν περὶ τούτου πρὸς τινὰς ἐξωμόσατο.
 τούτων δὲ γενομένων ἐδέξατο τὸν Νικηφόρον ὁ πα-
 τριάρχης. τῶν δ' ἐν Σικελίᾳ Σαρακηνῶν δασμὸν
 πραττόντων ἐκ τῶν Ῥωμαίων ἐκ παλαιῶν συνθηκῶν,
 ὁ βασιλεὺς οὗτος οὐκ ἀνασχετὸν ᾤετο αὐτοῦ βασι-
 λεύοντος τοῖς Ἀγαρηνοῖς Ῥωμαίους φορολογεῖσθαι·

διὸ κατ' αὐτῶν ἐκπέμπει Μανουὴλ πατρίκιον, νόθον ὄντα παῖδα τοῦ πατραδέλφου αὐτοῦ Λέοντος, ὃς δομέστικος γεγονὼς τῶν σχολῶν ἐπὶ Ῥωμανοῦ τοῦ γέροντος τυραννίδι ἐπιχειρήσας ἐπηρώθη τοὺς ὀφθαλμούς. οὗτος τοίνυν ὁ Μανουὴλ σὺν ναυτικῷ περιφανεῖ τῇ Σικελίᾳ προσορμισάμενος οὐ μόνον οὐδέν τι κατώρθωσεν, ἀλλὰ καὶ λίαν ἐσφάλη D ἐξ ἀπειρίας καὶ νεωτερικῆς ἀγερωχίας ἢ μᾶλλον ἀτασθαλίας· αὐτὸς τε γὰρ διώλετο καὶ ἅπαν τὸ σὺν 10 αὐτῷ στρατιωτικόν. καὶ τὰ μὲν κατὰ Σικελίαν συνεκύρησεν οὕτω. κατὰ Κιλικίας δέ, καὶ ταύτης δὲ οἱ Ἀγαρῆνοι ἐκράτουν, ἐκπέμπει ὁ βασιλεὺς Ἰωάννην μάλιστα τὸν Τξιμισκῆν, τῆς Ἀνατολῆς προκεχειρισμένον δομέστικον. ὁ δὲ πρὸς Ἀδαναν ἀφικόμενος 15 τοῖς ἐν ταύτῃ τε συνεπλάκη Ἀγαρῆνοις καὶ κατ' αὐτῶν ἐστήσατο τρόπαιον. κἀντεῦθεν μέγαν αὐτὸν ἢ W III 161 πρότερον ἐν στρατηγίαις ἢ φήμη ἐκήρυττεν.

Ἦδη δὲ δεύτερον ἐνιαυτὸν ἀνύων ὁ Νικηφόρος 25 ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτὸς ἔξεισι κατὰ Κιλικίας μετὰ βαρείας 1 χειρός, καὶ τὴν Θεοφανῶ μετὰ τῶν παιδων αὐτῆς P II 201 ἐπαγόμενος. καὶ τὴν μὲν πρὸ τῆς Κιλικίας κατὰ τὸ Δριζίον, φρούριον δὲ τοῦτο, κατέλιπεν, ἐκεῖνος δὲ τῇ Κιλικίᾳ προσβαλὼν αἰρεῖ τὴν Ἀνάβαρξον Ῥωσόν τε καὶ Ἀδαναν, πόλεις δ' αὐταὶ Κιλικίων, ἀλλὰ μέντοι καὶ φρούρια πλείονα. τῇ δέ γε Ταρσῶ καὶ τῇ Μοψουεστίᾳ οὐκ ἔκρινε προσβαλεῖν διὰ τὸν χειμῶνα ἢ τοῦ ἔρωτος αὐτὸν τῆς Θεοφανοῦς πρὸς ἐκείνην ἀνθέλκοντος· ἀπῆει γὰρ σὺν αὐτῇ πρὸς Καππαδοκίαν. κἀκεῖθεν τοῦ ἔαρος ἡργμένου εἰς Κιλικίαν ἀνθυπενόστησε, καὶ αὐτὸς τὴν Μοψουεστίαν ἐπολιόρκει, τῇ Ταρσῶ δὲ τὸν ἀδελφὸν ἐπέστησε Λέοντα. τῆς δὲ Μοψουεστίας μέσον ποταμῷ τῷ Σάρῳ διαι-

Β ρουμένης, τὸ μὲν ἔν μέρος ταύτης ἑάλω πολιορκού-
 μενον, οἱ δ' ἐν τούτῳ Ἀγαρρηνοὶ πρὸς τὸ λοιπὸν
 μετεχώρησαν, τῷ καταλελειμμένῳ πῦρ ἐμβαλόντες·
 εἶτα καὶ τὸ ἕτερον ἐαλώκει, καὶ οὐδεὶς ἐκεῖθεν διέ-
 δρα. τὴν δὲ τῆς Μοψουεστίας ἐκπόρθησιν οἱ ἐν τῇ 5
 Ταρσῷ μαθόντες τὸν βασιλέα ἐπεκαλέσαντο καὶ τὴν
 πόλιν παραδεδώκασιν. ἡμερῶν δὲ τριῶν διελθουσῶν
 στόλος ἐξ Αἰγύπτου τῇ Ταρσῷ βοηθήσων ἐξέπλευσε,
 προσοκειῖται δὲ τῇ χέρσῳ οὐ συγκεχώρητο· διὸ καὶ
 αὐθις ἀπέπλευσεν· ἀνέμων δὲ πνοαῖς βιααῖς περι- 10
 πεπτωκὼς καὶ τριήρεσι Ῥωμαῖκαῖς ὁ πλείων ἀπώ-
 λετο. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπανέξευξεν εἰς τὴν Κωνσταν-
 τινούπολιν τὰς τῆς Ταρσοῦ πύλας καὶ τὰς τῆς Μο-
 ψουεστίας ἐπαγόμενος ἐκ χαλκοῦ πεποιημένας καὶ
 C τέχνης δεικνυούσας ἀκρίβειαν, ἃς ἀκείνους ἐπικοσμή- 15
 σας τὰς μὲν τῷ κατὰ τὴν ἀκρόπολιν ἐφ' ὧν τείχει προσ-
 ῆρμοσε, τὰς δὲ τῷ τείχει τῷ δυτικῷ. καὶ τῷ θεῷ δὲ
 ἀπαρχὰς οἶον τῆς ἑαυτοῦ στρατείας ἀποδιδούς τοὺς
 τιμίους σταυροὺς, οὓς οἱ βάρβαροι ἔλαβον, ὀπηνίκα
 ὁ Στυππειώτης τῶν σχολῶν δομέστικος ὦν καὶ πο- 20
 λιορκῶν τὴν Ταρσὸν ἐκ κακοβουλίας δυστυχήματι
 περιέπεσε, τῷ θεῷ τεμένει τῆς τοῦ θεοῦ λόγου Σο-
 φίας ἀνέθετο. καὶ τὴν Κύπρον δέ, παρὰ Ἀγαρρηνῶν
 κατεχομένην, δι' αὐτοῦ ἡ Ῥωμαίων ἀρχὴ προσεκτῆ-
 σατο. εἶτα τῇ Συρίᾳ ἐπῆλθε, καὶ πόλεις ἐκπορθήσας 25
 καὶ χώρας ἐλὼν πρὸς τῷ Λιβάνῳ καὶ τῇ παραλίᾳ
 κειμένας ἦλθεν εἰς Ἀντιόχειαν. τῶν δ' Ἀντιοχέων
 ἀντικαθισταμένων ἐρρωμενέστερον, ἥδη δὲ καὶ τῶν
 D ἐπιτηδείων ἐπιλιπόντων τοῖς στρατιώταις καὶ τέλμα- 30
 τος ἐξ ὑετοῦ γεγονότος πολλοῦ, ἀπέστη τῆς πολιορ-
 κίας, καὶ πρὸς τὴν τῶν πόλεων ὑπερκειμένην ἐπανε-
 λήλυθεν, ἐπηγμένος καὶ τὸ τοῦ σωτῆρος Χριστοῦ

ἱερὸν καὶ θεῖον ἐκτύπωμα, ὃ ἐν κεράμῳ εὗρε κατὰ
 τὴν Ἱεράπολιν τὴν τῶν Σύρων, καὶ βόστροχον τοῦ
 βαπτιστοῦ Ἰωάννου αἵματι πεφυρμένον. ἐν μὲν οὖν
 στρατηγίαις τοιοῦτος οὗτος ἐγγόνει ὁ ἀντοκράτωρ,
 5 καὶ ἐπὶ μακρὸν ἠϋξήκει Ῥωμαίοις τὰ ὄρια καὶ τῆς
 αὐτῶν ἡγεμονίας ἐξέτεινε τὰ σχοινίσματα. ἀλλὰ δι'
 αἰτίας τινὰς πᾶσιν ἦν στυγητός· αἱ δ' αἰτίαι ὅτι
 τῶν σὺν αὐτῷ τῇ ἀποστασίᾳ ἐπιχειρησάντων στρα-
 τιωτῶν κακῶς διατιθεμένων τοὺς οἷς ἂν ἐντύχοιεν
 10 τῶν κακουμένων οὐκ ἐπεστρέφετο, καὶ οἰκῶν πολ-PII202
 λῶν περιφανῶν τε ἀνδρῶν καὶ δημοτικῶν διαρπα-
 γιστῶν ὡς οὐδενὸς κακοῦ γεγονότος διέκειτο, μᾶλ-
 λον μὲν οὖν καὶ ἐνετρύφα ταῖς εἰς τοὺς ἀστούς
 παροινίαις, καὶ ταῦτα συναραμένους αὐτῷ πρὸς τὸ
 5 τῆς βασιλείας τυχεῖν, καὶ ὅτι προφάσει τῶν συνε-
 χῶν πολέμων καιναῖς εἰσφοραῖς καὶ τῶν ἀρχαίων
 αὐξήσεσι καὶ εἰδῶν εἰσπράξει παντοδαπῶν ἐξέτρυχε
 τὸ ὑπήκοον, καὶ οὐδὲν ἄμεινον πολεμίων τὸ στρα-
 τιωτικὸν διετίθετο τοῖς πρὸς οὓς ἂν τῶν ὑπηκόων
 ἐπεχωρίασεν. ἐπὶ τούτοις διὰ τὰς πνικνὰς ἐκστρα-
 τείας ἐνδειαν ἔχειν χρημάτων προφασιζόμενος, τὰς
 μὲν διανεμομένας τῇ γερονσίᾳ βασιλικὰς δωρεὰς
 κατὰ μέρος ἡλάττωσε, τὰς δ' ἀπονευεμμένους ἀνέ-
 καθεν τεμένεσιν ἱεροῖς καὶ εὐαγέσιν οἰκοῖς ἐπετελείουςWIII162
 δόσεις ἐσχόλασε τέλεον. εἴτα καὶ ψήφισμα βασίλειον^B
 ἔθετο ἐν ἀκινήτοις τὰς ἐκκλησίας μὴ ἐμπλατύνεσθαι,
 καὶ ἡ πρόφασις, ὅτι κατ' ἐκείνον ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων
 οὐκ εἰς θεόν τὰ τῶν ἐκκλησιῶν ἀναλίσκονται. εἴτα
 αὖν τότε ἀρχιερέων καὶ τοῦ ἀρχιπολέμου Πολυεύ-
 του διαφερομένων περὶ τῶν ψήφων, καὶ τῶν μὲν
 εἰς ἑαυτοὺς ἐλκόντων τὴν ἄδειαν τοῦ ψηφίζεσθαι
 οὓς ἂν ἐγκρίνοιεν, τοῦ δὲ τὰς ψήφους αἰτιωμένου,

ὥς οὐκ ἀπαθῶς γινομένης οὐδὲ κατὰ γνώμης εὐθύ-
 τητα, καὶ σπεύδοντος κοινοῦσθαι αὐτῷ τοὺς ἀρχιε-
 C ρεῖς περὶ τῶν μελλόντων ψηφίζεσθαι, ὁ βασιλεὺς
 ἀφορμῆς ἐκ τούτου δραξάμενος εἰς οἰκείαν ἐξουσίαν
 τὸ πᾶν τῆς τῶν ἐπισκόπων μετήνεγκε προχειρίσεως, ὅ
 μηδένα κελεύσας γνώμης ἄτερ αὐτοῦ εἰς ἐκκλησίαν
 οἶαν δὴ τινα στέλλεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἐτεθνήκει ἐπί-
 σκοπος, βασιλικὸν ὑπηρέτην εἰς τὴν χηρεύσασαν ἐκ-
 κλησίαν ἐξέπεμπε, καὶ γλίσχρως παρ' ἐκείνου τῶν
 ἀναγκαίων γινομένων ἀναλωμάτων αὐτὸς ᾤκειοτο 10
 τὰ περιττεύοντα. οὐ διέλιπον δ' ἐν ταῖς χώραις
 ἀπάσαις αὐτοῦ βασιλεύοντος ἀπογραφεῖς στελλόμε-
 νοι ἐπόπται τε καὶ στρατευταὶ καὶ οἱ κεκλημένοι
 πρωτονοτάριοι, οἳ παντοίαις κακώσεσιν ἐξεπείζον τὸ
 D ὑπήκουον καὶ εἰς ἐσχάτην ἀπορίαν συνήλασαν, οὐδὲ 15
 τῶν παντάπασιν ἀπόρων φειδόμενοι, ἀλλὰ τούτους
 μὲν ταῖς δρομικαῖς στρατείαις ἐγγράφοντες, τοὺς δὲ
 πρῶτῃν ταύταις ὑποκειμένους εἰς τὰς πλευστικὰς με-
 τεγγράφοντες, τοὺς δὲ πλωίμους μετατιθέντες εἰς
 στρατιῶτας πεζοὺς, τοὺς δὲ πρὶν τοιούτους τοῖς ἱπ- 20
 πόταις ἐγκαταλέγοντες καὶ τοὺς ἱππότες εἰς κατα-
 φράκτους ἀμείβοντες καὶ ἐκάστῳ βαρύτερον στρα-
 τιωτικὸν ἐπιτιθέντες λειτούργημα. ἑώρακε γὰρ τὸ
 πᾶν τῇ στρατιωτικῇ μεταχειρίσει ἐπιγραφόμενος·
 ὅθεν καὶ δόγμα ὅσον τὸ κατ' ἐκείνους ἐθέσπισε τοὺς 25
 ἐν πολέμοις ἀννηρημένους στρατιῶτας ἐπ' ἴσης τιμᾶ-
 σθαι τοῖς μάρτυσι καὶ ὕμνων ὁμοίων τυγχάνειν καὶ
 παραπλησίως γεραίρεσθαι. καὶ εἰ μὴ ὁ πατριάρχης
 ΠΠ203 καὶ τινες τῶν ἀρχιερέων, ἀλλὰ μὴν καὶ ἔνιοι τῶν λο-
 γάδων τῆς γερουσίας γενναίως ἀντέστησαν, λέγοντες 30
 "πῶς ἂν οἱ ἐν πολέμοις ἀναιροῦντες καὶ ἀναιρούμε-
 νοι λογίζοντο τισι μάρτυρες ἢ τοῖς μάρτυσιν ἴσο-

στάσιοι, οὓς οἱ θεοὶ κανόνες ὑπὸ ἐπιτίμιον ἄγου-
 σιν, ἐπὶ τριετίαν τῆς φρικώδους καὶ λεγῆς αὐτοὺς
 ἀπείργοντες μεταλήψεως", τάχ' ἂν τὸ θεσπέσιον
 ἐκεῖνο κεκύρωτο θέσπισμα. ἦν δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις
 5 καὶ χρημάτων ἡττων, ὥς ἔοικε· μέχρι γὰρ ἐκείνου
 παντὸς νομίσματος ἑξαγίου σταθμὸν ἔλκοντος ἐκε-
 νος τὸ τεταρτερὸν ἐπενόησε, κολοβώσας αὐτὸ κατὰ
 τὸν σταθμὸν, καὶ τὰς μὲν εἰσπράξεις διὰ τοῦ βαρυ-
 τέρου, τὰς δὲ δόσεις καὶ πάντα τὰ ἀναλώματα διὰ B
 10 τοῦ κεκολοβωμένου πεπολητο. ἔθους δ' ἐπικρατή-
 σαντος παλαιοῦ στατήρα πάντα βασιλικὸν ἐκτύπωμα
 φέροντα ἰσότημον εἶναι τῷ ἄρτι κοπτομένῳ παρὰ
 τοῦ βασιλεύοντος, ἐκεῖνος τὸ ἑαυτοῦ προτιμᾶσθαι
 κεκέλευε νόμισμα. ἵνα τί γένηται; ἵν' ἐκεῖνο μό-
 5 νον τοῖς ἐμπόροις ζητούμενον κέρδος αὐτῷ πορίζῃ
 ὑπὲρ ἐκάστου νομίσματος ἄδρᾳ πραττομένῳ ἀλλά-
 για. οὕτω δὲ τούτοις κακουμένων τῶν πολιτῶν οὐδέ
 τις παρὰ τῶν ἀγορανόμων ἦν ἐπὶ τοῖς ὠνίοις προ-
 μήθεια, ἀλλ' ἕκαστος τῶν ἐμπόρων νόμον εἶχε τὸ
 ἑαυτοῦ θέλημα· οἱ δὲ ὠνούμενοι τὰ χρεϊώδη ἐγί- C
 νοντο καθ' ἑκάστην πενέστεροι.

Ταῦτα καὶ πλείονα ἔτερα, πάντα γὰρ ἀπαριθμή- 26
 σασθαι δυσχερές, ἐξέμηνε πάντας κατὰ τοῦ Νικηφό-
 ρου, καὶ πᾶσιν ἦν δι' εὐχῆς τῆς τούτου τυραννίδος
 ἀπαλλαγῆναι. οὐχ ἥμιστα δ' ἐλύπησε τοὺς ἀνθρώ-
 πους καὶ ἡ τῶν βασιλείων τῷ τείχει περιβολῇ. κε- WIII163
 χρησιμοδοτημένον γὰρ ἔχων τὸ ἐν τοῖς βασιλείοις
 κέλλειν ἀναιρεθῆσθαι ἔδοξεν ἑαυτῷ περιποιεῖσθαι
 διὰ τοῦ τείχους ἀσφάλειαν, δέον λογίσασθαι ὥς εἰ
 ἰὲν ἀληθὲς εἴη τὸ χρησιμοδόγημα, εἴη ἂν καὶ τὸ πε- D
 τρωμένον, ἵν' οὕτως εἴποιμι, τὸ ἐκ θεοῦ ὠρισμένον
 ἴφρυκτόν τε καὶ ἀμετάθετον· εἰ δὲ δύναται κωλυ-

θῆναι δι' ἐπινοίας τινός, οὐ πάντως ἀληθές καὶ τὰ
 ἐπινοούμενα περιττά. ὁ δὲ τούτων οὐδὲν λογισάμε-
 νος μεγάλας δαπάναις τῷ νῦν ὀρωμένῳ τείχει τὰ
 βασίλεια ἐστεφάνωσεν· ἀκρόπολιν δ' οἱ πολῖται τοῦτο
 καὶ τυραννεῖον καθ' ἑαυτῶν γινόμενον ἔκρινον. ὅτε ⁵
 τοίνυν ἀπήρτισε τὸ ὀχύρωμα καὶ ἔδοξεν ἑαυτῷ ἀσφαλῆ
 περιποιήσασθαι φυλακὴν, τότε ἔγνω μηδὲν αὐτῷ λυ-
 σιτελῆσαν τὸ ἐπινόημα, ὑποστάς ἐντὸς ἐκείνου τὸν
 ὄλεθρον. ἀλλὰ μήπω περὶ τούτου, ἔτι δ' ὁ λόγος πρῶ-
 ΠΙ204 ξεις διεξέτω ἐκείνου. ὑπονοστών ἐξ Ἀντιοχείας τῆς ¹⁰
 πρὸς Ὀρόντη οὗτος ὁ βασιλεὺς φρούριον ἐν τῷ ὄρει
 τοῦ Ταύρου ἐδείματο, Μαῦρον δὲ ὄρος ἐκείνο λέγει
 νῦν ὁ πολὺς ἄνθρωπος, ἐν ᾧ Μιχαὴλ τὸν Βούρτζην
 κατέλιπε, πατρίκιον τιμήσας καὶ τοῦ Μαύρου ὄρους
 στρατηγὸν ὀνομάσας αὐτόν, τοὺς Ἀντιοχεῖς κακῶν ¹⁵
 ἐντειλάμενος. καὶ Πέτρον δ' ἓνα τῶν ἑαυτοῦ θερα-
 πόντων, ἐκτομίαν μὲν, δραστήριον δέ γε καὶ ἐμ-
 βριδῇ καὶ ἄρχειν εἰδότα στρατιωτῶν, στρατοπεδάρ-
 χην ὀνομάσας κατέλιπεν, ἵν' ἐν Κιλικίᾳ δοίῃ χώραν
 τῇ στρατιᾷ τὸν χειμῶνα διαγαγεῖν. καὶ ὁ μὲν βασι- ²⁰
 λεὺς ἤκεν εἰς τὸ Βυζάντιον, ὁ δὲ Βούρτζης συνεχῶς
 ἐξελαύνων ἐκάκου τοὺς ἐν Ἀντιοχείᾳ Ἀγαρηνοὺς
 B καὶ διεσκόπει ὅπως ἔλοι τὴν πόλιν, εἰ δύναιτο, καὶ
 κλέος ἔξει. ἔλαθεν οὖν ποτε μέτρον τοῦ ὕψους ἐνὸς
 τῶν πύργων λαβών, καὶ πρὸς τόσον ὕψος ἀναλόγους ²⁵
 ἡτοιμάσατο κλίμακας. φυλάξας οὖν νύκτα μίαν χει-
 μέριον ἀσέληνόν τε καὶ νιφετώδη, πρόσσεισιν ἡρέμα
 τῷ τείχει τῆς πόλεως, καὶ τὰς κλίμακας ἐρρίψας αὐ-
 τῷ ἀνέβη μετὰ τριακοσίων, τοσοῦτους γὰρ ἐπήγετο,
 μηδενὸς αἰσθόμενον, καὶ τοὺς μὲν τοῦ πύργου ἐκεί- ³⁰
 νου φύλακας ἀνείλε, καὶ ἐτέρων πλησιαζόντων, στέλ-
 λει δ' αὐτίκα πρὸς τὸν στρατοπεδάρχην, δηλῶν

αὐτῷ τὸ γενόμενον καὶ πρὸς βοήθειαν ἔκκαλούμενος.
 ὁ δὲ ἀνεδύετο· λέγεται γὰρ ἐντείλασθαι οἱ τὸν βα-
 σιλέα μὴ προσβαλεῖν τῇ Ἀντιοχείᾳ, ὅτι παρὰ πᾶσι
 πεφήμεστο τῇ τῆς Ἀντιοχείας ἀλώσει ἔφθεσθαι καὶ C
 5 τοῦ κρατοῦντος τὸν ὀλεθρον. οἱ δὲ Ἀντιοχεῖς γνόν-
 τεσ τῶν πύργων τὴν ἄλωσιν ἐκεῖ συνηθροίσθησαν,
 ἐξελάσαι τοὺς Ῥωμαίους αὐτῶν προθυμούμενοι. πρὸς
 δύο τοίνυν ἐναντία μαχόμενον ἔχων ὁ στρατοπεδάρ-
 χης τὸν λογισμὸν, τὴν τε βασιλικὴν ἐντολὴν καὶ τὸν
 10 ὀλεθρον τοῦ Βούρτζη καὶ τῶν σὺν αὐτῷ τριακοσίων
 ἀνδρῶν, ἔθετο μὴ ἑᾶσαι τοσοῦτους ἄνδρας ἀπολέ-
 σθαι, καὶ ἄρας σὺν παντὶ τῷ στρατεύματι προσβάλ-
 λει τῇ Ἀντιόχῳ. καὶ αὐτίκα οἱ μὲν πολέμιοι παρεί-
 θησαν τὰς χεῖρας καὶ τὰς ψυχάς, οἱ δὲ περὶ τὸν
 15 Βούρτζην καὶ αὐτὸς ἐκεῖνος ἤδη ἀπειρηκότες ἀνε-
 ξωώθησαν καὶ τὰ κλειθρα τῶν πνλῶν ὁ Βούρτζης
 πελέκει διακόψας ἄνετον παρέσχε τῷ στρατοπεδάρχῃ D
 τὴν εἰσοδον καὶ ἡ περιφανὴς Ἀντιόχεια ῥᾶον οὕτως
 ὑπὸ Ῥωμαίους ἐγένετο. ὁ τῷ βασιλεὶ ἀγγελθὲν ἄλ-
 20 γος, οὐ χαρμονὴν ἐνεποίησεν, ἐμνηία τε τῷ στρα-
 τοπεδάρχῃ καὶ τῷ Βούρτζῃ τῆς σπουδῆς καὶ τοῦ
 ἀνδραγαθήματος ἀμοιβὴν παρέσχευ ὕβρεις καὶ ἀπει-
 λάς, ἀφείλετό τε αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν καὶ παρὰ τῷ
 οἴκῳ μένειν ἀπρόοτον διωρίσατο.

Συνέβη δέ τι καὶ ἕτερον, ὃ τὸν δῆμον κατὰ τοῦ 27
 βασιλέως ἐξέμηνε καὶ κατὰ τοῦ δήμου τὸν αὐτοκρά-
 τορα. κατὰ τι παλαιὸν ἔθος ἐν μιᾷ τῶν δεσποτικῶν
 ἐορτῶν εἰς τὸν ἐν τῇ Πηγῇ θεῖον ναὸν πρόοδον WIII164
 ἐποιεῖτο ὁ βασιλεὺς, καὶ συνέβη μέσον Ἀρμενίων καὶ PII206
 πλωίμων φιλονεικίαν προβῆναι, κακὰ ταύτης συμβο-
 λὴν ἀλλήλων καὶ θροῦν καὶ κρότον πολὺν καὶ φό-
 30 ρον ἀνδρῶν ἐκατέρωθεν. τῆς δὲ φήμης τὸ γεγονὸς

τοῖς ἐν τῇ πόλει πρὸ τῆς ἐπανόδου τοῦ βασιλέως
 καταγγειλάσης, οἱ τοῦ δήμου ἀτάσθαλοι κατὰ συμ-
 μορίας γενόμενοι πολλαχοῦ καὶ τοῖς Ἀρμενίοις ἐπα-
 νιούσιν ὑπαντιάζοντες ξύλοις ἐκέλουνς συνέκοπτον.
 ὥς δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς ἐφθάκει κατὰ τὴν ἀγορὰν τῶν 5
 Ἀρτοπρατείων, ὕβρεις κἀκείνου κατέχεον καὶ θόρυ-
 βος ἦρτο καὶ βοαί τε καὶ συνδρομαί, καὶ οἱ μὲν λί-
 θους ἠφίουν κατὰ τοῦ βασιλέως, οἱ δὲ κόνιν ἔπατ-
 B τον κατ' αὐτοῦ, καὶ ἐδυσφήμουν αὐτὸν μέχρι τῆς
 ἀγορᾶς, ἥτις ἐστρωται ταῖς πλαξὶ καὶ τὸν κίονα 10
 φέρει τὸν κυκλοτερῆ τε καὶ πορφυροῦν. καὶ εἰ μὴ
 τινες τῶν ἐντιμοτέρων πολιτῶν ἐκείσε τὸν βασιλέα
 δεξάμενοι τοὺς μὲν ἐφεπομένους αὐτῷ καὶ δυσφη-
 μοῦντας ἄλλως τε ἀτακτοῦντας ἀνεχαίτισαν, ἐκεῖ-
 νον δὲ κύκλῳ περιλαβόντες εὐφήμουν καὶ οὕτως 15
 αὐτὸν εἰς τὰ βασίλεια διεσώσαντο, τάχα ἂν τι μέγα
 συνέβη κακόν. ἐντεῦθεν διαδέδοτο λόγος ὥς ἐν
 ἱπποδρομίᾳ ὁ βασιλεὺς ἐγκοτῶν τῷ δήμῳ ἡμέλλει
 αὐτὸν ἀμύνασθαι. ἀμίλλης οὖν τελομένης ἱππων
 μετὰ καιρὸν στρατιώτας ὁ βασιλεὺς ἐνόπλους προ- 20
 ἤγαγεν εἰς μέσον τὸ θέατρον, ἐπιδειξομένους τάχα
 C τῷ δήμῳ ὥς ἐν τύπῳ πολέμων οἷα τῆς μάχης ἢ
 συμβολῇ, ὥς δῆθεν κἀντεῦθεν αὐτῷ περιποιούμενος
 ἡδονὴν ἢ καὶ φόβον αὐτῷ ἐπισεῖσαι θέλων. ὥς οὖν
 οἱ στρατιῶται τὰ ξίφη ἐγύμνωσαν, ὁ ἐν τῷ θεά- 25
 τρῳ λαὸς τοῦτ' ἐκείνο τὸ φημιζόμενον εἶναι νομί-
 σαντες ἀποδιδράσκειν ἐκ τοῦ θεάτρου ὠρμήκεσαν,
 καὶ περὶ τὰς ἐξόδους στενοχωρούμενοι ὑπ' ἀλλή-
 λων τε συμπατούμενοι ἀπώλonton οὐ βραχεῖς. τάχα
 δ' ἂν καὶ πολλῷ πλείους ἐκινδύνευσαν, εἰ μὴ ὁ 30
 βασιλεὺς ἀμετακίνητος ἐπὶ τῆς ἰδίας ὤπτο καθε-
 δρας. ἰδὼν γὰρ ὁ δῆμος ἐκείνον μηδόλως τῆς

ἔδρας μεταχωρήσαντα ἔστησαν τῆς φυγῆς. οἱ δὲ τοῖς θανούσι τότε προσήκοντες τοὺς οἰκέλους θρηνοῦντες δημοσίᾳ πρὸς τὸν βασιλέα ἀπέσκηπτον. D διὰ ταῦτα τοίνυν μισεῖσθαι παρὰ τῶν πολιτῶν ἐπί-
 5 στάμενος, τείχει περιέξωσε τὰ βασίλεια· ἀλλ' ὅτε τοῦτο ἀπήρτιστο καὶ οἱ τῶν πυλῶν αἱ κλειῖδες ἀπεκομίσθησαν, τότε ὃν ἐφοβεῖτο φόβον ἦλθεν αὐτῷ καὶ οὐδὲν τῆς ἐπινενομημένης αὐτῷ ἀσφαλείας ἀπώ-
 νατο. τῶν δὲ Τούρκων, τῶν Οὐγγρων δηλαδὴ, τὰ
 10 Θρακῶα ληξομένων, τῷ Βουλγαρίας ἔγραψεν ἄρχοντι ὁ βασιλεὺς Νικηφόρος μὴ παραχωρεῖν αὐτοῖς διαβαίνειν τὸν Ἰστρον καὶ τῇ Ῥωμαίων λυμαίνεσθαι. ὁ δὲ οὐχ ὑπήκουσε, λέγων ὥς "ὅτε καθ' ἡμῶν οὗτοι ἐστράτευον, παρακαλούμενος συμμαχή-
 15 σαι ἡμῖν οὐκ ἠθέλησας. καὶ νῦν ὅτε βιασθέντες σπονδὰς ἐθέμεθα πρὸς αὐτούς, ἀξιοῖς ἡμᾶς παρα-PII206
 σπονδῆσαι ὅπλα τε κατ' ἐκείνων ἄρασθαι καὶ κινῆσαι πόλεμον ἀπροφάσιστον." ἀποκρουσθεὶς τοίνυν ἐντεῦθεν εἰς τὸν ἄρχοντα Ῥωσίας τὸν Σφενδο-
 20 σθλάβον διεπρεσβεύσατο, ἑξορμῶν κατὰ Βουλγάρων αὐτόν· διὸ καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἐν Χερσῶνι πρωτεύοντος τὸν Καλοκυρὸν πρὸς Ῥωσίαν ἐκπέπομφεν. ἐπιστρατεύει τοίνυν κατὰ Βουλγάρων σύνταγμα Ῥω-
 σικόν, καὶ χώραν αὐτῶν πολλὴν ἐλήλσατο καὶ λείαν οὐκ εὐαρίθμητον ἐκείθεν ἀπήλασε. καὶ τῷ ἐπιόντι δ' ἐνιαντῷ οὐχ ἦττον τῶν προτέρων οἱ Ῥῶς τὰ Βουλγάρων ἐκάκωσαν.

Γέγονε δὲ τοῦ Φωκᾶ βασιλεύοντος καὶ κλόνος 28 τῆς γῆς φοβερώτατος, ἐξ οὗπερ ἡ μὲν Κωνσταντινου οὐ πάνυ τι πέπονθε, πόλεις δ' ἔτεραι καὶ σφόδρα πεπόνθασιν. ἐπνευσαν δέ γε καὶ ἄνεμοι κατὰ Β Μάϊον μῆνα, δι' ὧν ἐφθάρησαν οἱ καρποὶ καὶ γέγονε

λιμὸς ἰσχυρὸς, ὃν εἰς οἰκεῖον κέρδος ὁ Νικηφόρος
 μετήνεγκε, τιμιουλκῶν τὸν σίτον καὶ πολλοῦ τοῦ-
 τον ἀποδιδόμενος τοῖς λιμαίτουσι, μηδὲ φροντίζων
 WIII165 ὅτι δημοκατάρατος ἦν, ἀλλ' αὐχῶν μᾶλλον ὥς εὐ-
 εργετῶν τὸ ὑπήκοον, ὅτι δύο μεδίμνους ἐπίπρασκε 5
 τῷ νομίσματι, καὶ ταῦτα παραδείγμα ἔχων τὸν Μα-
 κεδόνα Βασίλειον, οὕτω πάνυ πρῶν μεγαλοπρέ-
 πειαν πρὸς τοιαύτην ἐνδειαν ἐνδειξάμενον. ἀπῆει γάρ
 ποτε ὁ αὐτοκράτωρ ἐκεῖνος, συνήθη ποιούμενος
 πρόοδον εἰς τὸν τῶν ἀγίων Ἀποστόλων ναόν, καὶ 10
 C τινὰς τῶν τῆς πόλεως ἄνδρας ὑπόσεμνον δεικνύν-
 τας κατάστημα θεασάμενος σκυθρωπάζοντας, ἤρετο
 τὴν αἰτίαν τῆς σκυθρωπότητος. οἱ δὲ "καὶ πῶς οὐκ
 ἂν σκυθρωπάζοιμεν" ἔφασαν "δέσποτα, ἐπηρτη-
 μένον ἡμῖν ὀρῶντες τὸν θάνατον, οἷ γε δύο μεδί- 15
 μνους σίτου εἰς νόμισμα χρυσοῦν ἔξωνούμεθα," τοῦτο
 ἀκούσας ἐκεῖνος ἀνῶμωξε, καὶ τοῖς μὲν χρήμασι
 τὴν κατήφειαν ἔλυσε, τοῖς δὲ τὰς πολιτικὰς ἐγκε-
 χειρισμένοις ἀρχὰς ἐλοιδορήσατό τε καὶ ἐπηράσατο,
 ὅτι μὴ αὐτὸν τὰ τῆς ἐνδείας ἐδίδαξαν, καὶ εὐθύς 20
 τοὺς βασιλικοὺς σιτῶνας ἀνοιγῆναι ἐκέλευσε, καὶ
 δώδεκα μεδίμνους σίτου νομίσματος ἐνὸς ἀποδίδο-
 D σθαι. ἀλλ' ἐκεῖνῳ μὲν ἡ πρᾶξις αὕτη βασιλική,
 τῷ δ' ἱστορουμένῳ νῦν βασιλεῖ καὶ λίαν καπηλική,
 ὃς τῷ λιμῷ τὸ ὑπήκοον ὀρῶν πιεζόμενον οὐκ ἐπή- 25
 μυεν, ἀλλὰ μέντοι καὶ ἐνετρύφα ταῖς αὐτοῦ συμ-
 φοραῖς καὶ τοῖς τοῦ λιμοῦ τραυματίαις ἐπιξάνων
 ὑπῆρχε τὰ τραύματα. καὶ ὁ τοῦ βασιλέως δὲ ἀδελ-
 φὸς ὁ Λέων οὐχ ἥττον ἐθλίβε τὸν τε δῆμον τῆς
 πόλεως καὶ τοὺς οἰκήτορας τῶν χωρῶν, καπηλείας 30
 καὶ αὐτὸς μετιών. οἱ μὲν οὖν οὕτω διέκειντο πρὸς
 τοὺς πάσχοντας, οἱ δὲ πρὸς τὸν κρατοῦντα διὰ ταῦτα

ἀπέσκηπτον. ποτὲ γὰρ νεολέκτους στρατιώτας ὀρών-
 τος τοῦ βασιλέως, ἐπεὶ καὶ τις τούτοις συνηρί-
 θμητο πολίος, ἔφη πρὸς ἐκείνουν ὁ αὐτοκράτωρ "πῶς
 τοῖς στρατιώταις, ἄνθρωπε, γέρων ὦν συγκαταλέ-
 γεις σαντόν;" ὁ δ' αὐτίκα εὐφυνῶς ἀντεφθέγγετο ὡς
 "πολὺ δυνατώτερος νῦν εἰμι ἢ ὅτε ἤκμαζον, δέ-PII207
 σποτα· τότε γὰρ οὐδ' ἡμίσεος ἂν ἐπωμισάμην σί-
 τον νομίσματος, νῦν δὲ ῥᾶον καὶ δύο νομισμάτων
 σίτον ἐπὶ τῶν ὤμων ἄρῶ." συνῆκε μὲν οὖν τὴν
 εἰρωνεῖαν ὁ βασιλεὺς, ἀταράχως δὲ ταύτην ἐνεγκὼν
 μετέστη πρὸς ἕτερον. ἐρωτικῶς δὲ σφόδρα πρὶν
 διακείμενος ὁ Νικηφόρος πρὸς τὴν Θεοφανῶ μετέ-
 πειτα τῆς πρὸς αὐτὴν συνουσίας ἀπέχετο, ἥ κορε-
 σθῆις ταύτης ἢ καὶ δι' ἐγκράτειαν μίξεως ἀπεχό-
 μενος· οὐδὲ γὰρ πάνυ τι καὶ νέος ὦν πρὸς ἑρωτας
 ἐτύγγανεν εὐκατάφορος. ἡ δὲ μισήσασα τὸν ἄνδρα
 διὰ τὸ ἀνομίλῃτον ἢ καὶ περὶ τοῖς νέεσι δέσασα,
 ἦν γὰρ τισιν ὑποτονθορυζόμενον βούλεσθαι τὸν
 Νικηφόρον τὰ βασιλεῖδια τῶν παιδογόνων στερεῇ- B
 σαι μορίων καὶ τὸν ἀδελφὸν βασιλεῦσαι τὸν Λέοντα,
 εἰς λόγους ἦλθε λάθρα τῷ Τζιμισκῇ, ἥ ἑρωτι τοῦ
 ἄνδρος ἀλοῦσα, ἦν γὰρ τῷ κάλλει διαπρεπῆς καὶ
 τοῦ εἶδους χάριτας ἀφιεῖς, ἥ καὶ ἀξιόχρεων τοῦτον
 τῷ Νικηφόρῳ λογισαμένη ἀντίρροπον, ὡς δὲ τινὲς
 ρασι, καὶ εἰς συνουσίαν ἐλήλυθε τῷ ἀνδρὶ καὶ κατὰ
 τοῦ Νικηφόρου ἠρέθισε καὶ τὸ τῆς παροιμίας σφαῖ-
 ραν ἀφῆκε κατὰ πρᾶνοῦς. ἦν γὰρ καὶ ἄλλως ὁ
 ὠάνυνης τῷ βασιλεῖ μηνιῶν, ὅτι τῷ ἀδελφῷ πειθό-
 μενος ἐκείνος βασκαίνοντι τούτῳ ὑποπτὸν τε τὸν
 ἄνδρα ἐνόμιζε καὶ τῆς στρατιωτικῆς ἀρχῆς παύσας
 ὑτὸν εἰς πολιτικὴν μετατίθησι, λογοθέτην τοῦ δρό- C
 ου προχειρισάμενος, ὃ οὐκ εἰς δυναστείαν, ἀλλ'

εἰς τιμωρίαν καὶ ταύτην βαρεῖαν ἐκείνῳ λελόγιστο.
 εἶτα τῇ κακώσει τοῦ ἀνδρὸς προστιθεῖς καὶ οἴκοι
 μένειν αὐτὸν ἐκέλευσε· διὰ ταῦτα ἐμηνία ὁ Ἰωάν-
 νης. ὥς δὲ καὶ τὴν μαχλάδα ἐκείνην εὗρηκεν αὐ-
 τὸν παραθήγουσαν, διαπραξαμένην δέ οἱ καὶ κάθοδον 5
 κελεύσει βασιλικῇ, τῇ τυραννίδι ἐπέθετο, συμπράτ-
 τουσαν ἔχων καὶ τὴν βασίλισσαν, καὶ ἅμα τε οἷς
 WIII 166 ἐθάρρει τὸ ἀπόρρητον ἐξεκάλυψε καὶ ἅμα τῷ ἔργῳ
 ἐπικεχείρηκε καὶ προσλαβόμενος αὐτοὺς ἁπλῶς τῶν
 νυκτιῶν ἐπὶ τὴν νοτίαν θάλασσαν τῶν βασιλείων 10
 D ἀφίκετο· Βουκολέων ὁ τόπος ὠνόμασται, ὅτι λίθι-
 νος λέων ἐστὶν ἐν αὐτῷ βοὸς ἐπιβεβηκὼς ὁμοίου
 καὶ τῷ εὐωνύμῳ ποδὶ κατέχοντι τὸ κέρας αὐτοῦ
 περιστρέφων τὸν αὐχένα τὸν τοῦ βοός. ἐνθα γενό-
 μενος σαργάνην τε καθευμένην ἄνωθεν καθορᾷ καὶ 15
 δι' αὐτῆς ἀνιμάται παρὰ θεραπαινῶν τῆς Θεοφα-
 νοῦς καὶ αὐτὸς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ. ἦσαν δὲ ὁ Βούρτ-
 ξης Μιχαὴλ ἐγκοτῶν τῷ βασιλεῖ καὶ αὐτὸς διὰ τὴν
 ὀργήν, ὥς εἴρηται, τὴν ἀλόγιστον, καὶ Λέων ὁ Ἀβα-
 λάντης καὶ ὁ μελάγχρους Θεόδωρος, ὃν διὰ τὸ τοῦ 20
 εἶδους μελάντερον ἐκάλουν Ἀτρυποθεόδωρον, καὶ
 ἑτεροὶ δύο. ἀποφῆτι τοίνυν ὑποδύντες τὸν κοι-
 τῶνα τὸν βασιλείου, καὶ τοῦτο γὰρ αὐτοῖς ἡ Θεο-
 φανῶ κατεπράξατο, εὗρον τὸν Νικηφόρον χαμαιεύνην
 PII 208 ὑπνώττοντα, καὶ τις αὐτῷ λαβὼν ἐνδορῶν καὶ ἐνυβρίσας 25
 διύπνισεν. ὥς δὲ τὴν κεφαλὴν ἐκείνος διυπνισθεὶς
 ἀνεκούφισε, δέχεται κατ' αὐτῆς εὐδύς καιρίαν πλη-
 γήν, ἣτις αὐτῷ δεινῶς διέσεισε καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν
 ψυχὴν. εἶτα ὁ μὲν Τξιμισκῆς ἐπὶ τῆς βασιλείου
 κλίνης κεκάθικε, τὸν δὲ Φωκᾶν ἤδη παρειμένον 30
 ἐκατέρωθεν ὑπεριδόμενον αὐτῷ παρεστήσαντο. ὁ
 δὲ τὰς αἰτίας αὐτὸν ἡρώτα δι' ἃς κεκάκωτο παρ'

αὐτοῦ. ὥς δ' ἐκείνος πρὸς οὐδέν ἀπεκρίνατο, μό-
νον δὲ τὸ "κύριε, βοήθει" ἐφθέγγετο, ἐγκελεύεται
τοῖς περὶ αὐτὸν ταῖς λαβαῖς τῶν ξιφῶν τὰς γνά-
θους αὐτοῦ παίοντας συνθραῦσαι ἢ διασεῖσαι τοὺς
ὀδόντας αὐτῷ. εἰτά τις ἐξόπισθεν δόρατι βάλλει κατὰ
νωτον αὐτόν, καὶ τὸ δόρυ διὰ τῶν στέρνων ἐξέ-
πесе. καὶ θυρόβου παρὰ τῶν προκοιτούντων γε-
γεννημένου, ἥδη γὰρ εἰς αἰσθησιν ἦκον τῆς ἐπιβου- B
λῆς, καὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀνδρὸς ἐκπεπνευκότος
ἄρτι ἐκτέμνουσι, καὶ διὰ θυρίδος τοῖς σωματοφυ-
λακοῦσι δεικνύουσι, καὶ οὕτω τὴν ἐκείνων ὁρμὴν
καταπαύουσι. λέγεται δ' ὅτι πρὸ ἡμερῶν ὀλίγων
ἐγγραφον εὗρεν ἐν τῷ κοιτῶνι ὁ Νικηφόρος δη-
λοῦν τὴν ἐπιβουλήν. ὁ δὲ τοῦ βασιλέως Νικηφό-
ρου ἀντάδελφος ὁ Λέων τὸ γεγονὸς ἐγνωκὼς σὺν
τῷ υἱῷ Νικηφόρῳ τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ προσπέφευ-
γεν. ἦν δὲ ὁ ἀναιρεθεὶς βασιλεὺς ἑτῶν πεντήκοντα
καὶ ἑπτὰ, ἐξ ὧν ἕξ καὶ μῆνας τοσοῦτους τῶν σκή-
πτρων ἐκράτησε τῶν Ῥωμαϊκῶν. καὶ ὁ μὲν οὕ-
τως ἀπέτισε τὸ χρεῶν.

Ὁ δὲ Τζιμισκῆς τῆς βασιλείας γενόμενος ἐγκρα- 1
τῆς καὶ τοὺς τοῦ Ῥωμανοῦ παῖδας κοινωνοὺς πε- C
τοίητο τῆς ἀρχῆς παῖδας ἔτι τυγχάνοντας, τὸν δὲ
ταρακοιμώμενον Βασίλειον, ὃν ὁ Φωκᾶς τετίμηκε
τρόεδρον, μήπω πρῶην ὄντος τοῦ ἀξιώματος, προσ-
λαβόμενος ὥς ἐντριβῇ περὶ τὴν τῶν κοινῶν πραγ-
μάτων διοίκησιν, αὐτῷ τὴν πᾶσαν οἰκονομίαν ἀνέ-
τετο. καὶ ὃς τοὺς τῷ Νικηφόρῳ προσήκοντας ἢ καὶ
ἄλλως εὐνοίαν ἐκείνῳ τηρεῖν ὑποπτευομένους ἐκ μέ-
λου πεποίηκε, τὸν μὲν κουροπαλάτην Λέοντα καὶ
ὃν υἱὸν αὐτοῦ Νικηφόρου ἐν Λέσβῳ περιορίσας,
ᾧ δ' ἑτέρῳ τοῦ Λέοντος υἱῷ τῷ Βάρδα ὄριον θέ- D

μενος περιγραπτὸν τὴν Ἀμάσειαν καὶ ἄλλους ἄλ-
 λως μετελθὼν καὶ οἰκονομησάμενος. τοὺς δὲ παρὰ
 τοῦ Νικηφόρου φυγαδευθέντας κατήγαγεν, οἷς καὶ
 ἀρχιερεῖς συνηρίδμηντο, ὅσοι μὴ ὑπογράψαι ἐν τῷ
 τόμῳ ὑπέκνυσαν, δι' οὗ τεθέσπιστο μὴ ἄνευ ἐκε-
 νου ἀρχιερέα τινα προχειρίζεσθαι. εἶτα ἄπεισιν ὁ
 Ἰωάννης εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν ταινωδησόμε-
 νος. ἀλλ' οὐκ εἰάθη παρὰ τοῦ Πολυεύκτου εἰς τὸν
 WIII107 ναὸν εἰσελθεῖν, ὥς φόνῳ μεμιασμένος. πρῶτος δὲ
 τὴν ἐπιτίμησιν ὁ Τξιμισκῆς ἐνεγκὼν ἀπελογεῖτο μὴ 10
 αὐτὸς αὐτόχειρ γενέσθαι τοῦ φόνου, ἔλεγε δὲ τὸν
 Ἀβαλάντην καὶ τὸν Ἀτρυποθεόδωρον ἐπιτροπῇ τῆς
 PII209 Θεοφανοῦς τὸν Νικηφόρον διαχειρίσασθαι. τὴν μὲν
 οὖν Θεοφανῶ ὁ πατριάρχης ἀπήτησε τῶν βασιλείων
 ἀπελαθῆναι καὶ περιορισθῆναι καὶ τοὺς αὐτόχειρας 15
 τοῦ Νικηφόρου ἐκδιωχθῆναι, τὸν δὲ τόμον, οὗ περ
 ἐμνήσθημεν, διαρραγῆναι καὶ αὐτὸν τὸν Ἰωάννην
 δέξασθαι ἐπιτίμια. ὁ δὲ πάντα ποιῆσαι ὑπέσχετο,
 καὶ αὐτίκα στέλλει καὶ κατάγει τὴν βασιλίδα τῶν
 ἀνακτόρων καὶ τὸν τόμον ἐκεῖ κομισθέντα διέρ-
 ρηξε, καὶ ἦν ἐν ιδιώταις τελῶν εἶχε περιουσίαν,
 διανεῖμαι πένησιν ἐπηγγέλλατο. τούτων δὲ γενομέ-
 νων κατὰ τὴν γενέθλιον τοῦ σωτῆρος ἡμῶν καὶ
 θεοῦ ἑορτήν, ἅμα τε τὴν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐπιτρέ-
 πεται εἰσοδὸν καὶ ἅμα τῷ διαδήματι στέφεται, τὴν 20
 δὲ Θεοφανῶ εἰς Προικόνησον περιώρισεν. οὕτω
 B μέντοι ἀναρρηθεῖς, ἐπεὶ ἀρχιερέως ἡ μεγάλη Ἀν-
 τιόχεια χρηεῦνυσα ἦν, προχειρίζεται τινα μοναχὸν
 Θεόδωρον, ὃς αὐτῷ προέφη τῆς βασιλείας τυχεῖν,
 καὶ μὴ σπεῦσαι μηδ' ἀρπάσαι αὐτήν, ἀλλὰ μείναι 25
 ὥσπερ τὴν ἐκ τοῦ θείου προχείρισιν. ὅσπερ τὴν ἀρ-
 χιερωσύνην καταδεξάμενος ἀξίωσιν ἔθετο πρὸς τὸν

Ἰωάννην τοὺς Μανιχαίους ἐκ τῆς ἐφ᾽ αὐτοὺς μετοικίσει πρὸς τὰ ἐσπέρια, πολλοὺς τῇ αὐτῶν μυσαρᾷ αἰρέσει διαφθείροντας. οὗ τὴν ἀξίωσιν πληρῶν εἰς Φιλιππούπολιν μετήγαγε τὸ γένος τῶν Μανιχαίων. ὁ δὲ πατριάρχης Πολύευκτος τῇ τοῦ Τζιμισκῆ ἀναρρήσει τριάκοντα καὶ πέντε ἡμέρας ἐπιβιὸς τὸν βίον μετήλλαξε, καὶ ἀντεισήχθη εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν θρόνον τῆς βασιλευούσης τῶν πόλεων ὁ μοναχὸς Βασίλειος ὁ Σκαμανδρινός. οἱ δ' ἐκ τῆς Ἄγαρ, μὴ ἀνεκτὸν ἡγούμενοι στερεῖσθαι τῶν πόλεων ὥς ἦδη ἀφῆρητο, συνελέγησαν πανταχόθεν καὶ συνθήκας περὶ ὁμαιχμίας πεποιηκότες καὶ τοῖς Καρχηδονίοις τὴν ἰφῶν ἡγεμονίαν προσνέιμαντες ἐξεστράτευσαν κατὰ τῆς ἐν Λάφνῃ Ἀντιοχείας καὶ ταύτην ἐπολιόρκουν. τῶν δ' ἐν τῇ πόλει ἀνθισταμένων αὐτοῖς κραταιότερον ἡγγέλθη τῷ βασιλεῖ τῶν ἔθνων ἡ συνέλευσις. ὁ δὲ κελεύει τῷ στρατηγῷ Μεσοποταμίας ἐπιουρῆσαι τοῖς πολιορκουμένοις· καὶ πολέμου πρὸς τοὺς Ἀγαρηνοὺς συρραγέντος οἱ βάρβαροι, καίτοι πολλὰ πλάσιοι πρὸς τοὺς Ῥωμαίους ὄντες, τρέπονται καὶ σκίδνυνται. οἱ δὲ γε Ῥῶς, τὸ τῶν Βουλγάρων ἔθνος καὶ τὴν χώραν αὐτῶν ὑφ' ἑαυτοὺς ποιήσαντες καὶ τοὺς ἡγεμόνας τοῦ ἔθνους τὸν Βορίην τε καὶ τὸν Ῥωμανόν, οὐκέτι τῶν οἰκοὶ ἐμέμνητο, ἀλλ' ἤθελον αὐτοῦ που μένειν τὴν χώραν κατέχοντες. πρὸς τοῦτο δ' αὐτοὺς καὶ ὁ Καλοκυρὸς ἀνηρέizεν· "εἰ γὰρ βασιλεὺς Ῥωμαίων ἀναρρηθῆσομαι ἀφ' ὑμῶν", ἔλεγε "τῆς τε τῶν Βουλγάρων χώρας ἀραχωρήσω ὑμῖν καὶ διαθήσομαι πρὸς ὑμᾶς εἰρήνην διαιωνίζουσαν καὶ τὰ ὑπεσχημένα παρ᾽ ἐξω κατὰ πολλὰ πλάσιον." οἱ δὲ τῇ τε τῶν χωρῶν ἀρετῇ ἐλχθέντες καὶ τοῖς λόγοις τοῦ Καλοκυροῦ χαννω-

θέντες οὔτε τῷ βασιλεῖ πάντα ποιήσιν ἐπιτελῇ τὰ
 παρὰ τοῦ Νικηφόρου σφίσιν ὑπεσχημένα ἐπείδοντο
 γράφοντι καὶ τοῖς πρέσβεσιν ὠμίλησαν ἁλαξονικῶ-
 PII210τερον. ἐντεῦθεν ἄρασθαι κατ' αὐτῶν ὄπλα ἡνάγ-
 καστο, καὶ ταῖς Ῥωμαϊκαῖς δυνάμεσιν ἐπιστήσας 5
 στρατάρχην, ὃν στρατηλάτην ὠνόμασε, Βάρδαν μά-
 ριστρον τὸν Σκληρόν, τῆς ἤδη θανούσης αὐτοῦ γα-
 μετῆς αὐτάδελφον ὄντα, ὀρμησαί οἱ κατὰ τῶν Ῥῶς
 ἐνετείλατο. καὶ ὁ μὲν ἀπήει· οἱ βάρβαροι δὲ τοῦτο
 μαθόντες καὶ ὁ τούτων ἑξαρχος ὁ Σφενδοσθλά- 10
 βος, τοὺς τε Βουλγάρους ὀπλίσαντες καὶ συμμάχους
 προσειληφότες Σκύθας, οἱ Πατζινάκαι κυκλήσκον-
 ται, καὶ τοὺς τὴν Παννονίαν οἰκοῦντας Τούρκους,
 καὶ στρατιὰν εἰς τριάκοντα μυριάδας ἀριθμουμένην
 συστήσαντες, τὴν Θράκην ἅπασαν ἐληίζοντο. τοῦ- 15
 W III 168 τοις οὖν μὴ θαρρῶν ὁ Σκληρὸς συμμιξαι καὶ
 κατὰ συστάδην μαχέσασθαι, πολλοστὸν γὰρ ἦν πρὸς
 τὸ πλῆθος ἐκείνων τὸ μετ' αὐτοῦ στρατιωτικόν,
 B στρατηγικαῖς μεθόδοις τοὺς βαρβάρους κατηγωνί-
 σατο. καὶ πρῶτον μὲν λόχους καθίσας καὶ μόνοις 20
 τοῖς Πατζινάκαις ἐπελθὼν καὶ εὐφυνῶς αὐτοὺς πε-
 ριαγαγὼν εἰς τοὺς λόχους, τοὺς μὲν ἀνείλε, τοὺς δ'
 εἴλε ζῶντας· εἶτα καὶ τοῖς ἄλλοις συμμύξαντι μέχρι
 μὲν τινος ἰσόρροπος ἦν ἡ μάχη αὐτῷ· ὥς δέ τις τῶν
 Σκυθῶν καὶ ὄγκῳ σώματος καὶ ψυχῆς παραστήματι 25
 γενηαῖος εἶναι δοκῶν καὶ τῶν ὁμογενῶν ἀπάντων
 ὑπερτερεῖν, ὁρῶν τὸν Σκληρόν ἐφιππον διόντα τὰς
 ὑφ' ἑαυτὸν τάξεις καὶ ταύτας εἰς ἀλκὴν διεγεί-
 ροντα, ὥρμησε κατ' ἐκείνου, καὶ κατήνεγκε τὸ ξί-
 φος κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀνδρός· τὸ δὲ τῇ τοῦ 30
 κράνους ἰσχύϊ καὶ τῇ λειότητι οὐχ ἤψατο αὐτοῦ. ὁ
 δὲ Σκληρὸς αὐθις κατὰ τῆς κεφαλῆς τὸν Σκύθην

ἀντέπληξε, καὶ ἡ τοῦ ξίφους καταφορὰ εἰς τοσοῦτον γέγονεν ἐνεργὸς ὥς διχῇ τμηθῆναι τὸν βάρβαρον καὶ ἡμίτομα τοῦ ἵππου τὰ μέρη αὐτοῦ ἐκπεσεῖν. οἱ βάρβαροι δὲ τὸ ἔργον ἐκπλαγέντες εἰς δειλίαν ἐνέπεσον καὶ εἰς φυγὴν ἀντίκα ἐτράπησαν, οἷς οἱ Ῥωμαῖοι κατόπιν ἐλαύνοντες πολλοὺς μὲν ἀνῆρουν, πολλοὺς δ' ἐξώγρουν. ἔπαυσε δὲ τῆς διώξεως τοὺς περὶ τὸν Σκληρὸν ἐπελθοῦσα ἡ νύξ· τέως δὲ καὶ ὅσοι περιελείφθησαν τραυματῖαι ἦσαν.

Καὶ τὰ μὲν κατὰ τοὺς Ῥῶς ἐν τούτοις ἦσαν. 2
 Βάρδας δὲ ὁ Φωκᾶς ὁ τοῦ Λέοντος παῖς, ἐξ Ἀμασειᾶς φυγών, ἐν ἧ περιώριστο, τὴν τῶν Καππαδοκῶν κατελήφει Καισάρειαν, πολλοὺς προσεταιρισάμενος, καὶ τυραννίδι ἐπικεχείρηκεν, ἑαυτῷ περιθήμενος τὰ τῆς βασιλείας παράσημα. καὶ ὁ πατήρ δὲ τούτου ὁ Λέων σὺν τῷ ἐτέρῳ υἱῷ τῷ Νικηφόρῳ ἐκ Λέσβου πρὸς Θράκην ἐβουλεύσατο διαβῆναι, ἔχων ἱμυπράττοντά οἱ καὶ τὸν Ἀβύδου ἀρχιεπίσκοπον. D
 ὣσθεις δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς πηρωθῆναι καταδικάζεται σὺν τῷ υἱῷ Νικηφόρῳ. λέγεται δὲ τὸν βασιλέα κατὰ τὸ λεληθὸς ἐντείλασθαι τοῖς ἐπιτραπεῖσι ἣν πῆρῳσιν τῶν ἀνδρῶν μὴ ἐκκόψαι τούτοις τὰ μματα, ἀλλὰ δόκησιν μὲν παρασχεῖν ἐκτυφλώσεως, αραφυλάξαι δὲ τοῖς ἀνθρώποις ἀλώβητον τὸ ὄραν. οὕτων οὖν οὕτω συνενεχθέντων, γραφὴ καταλαμάνει βασιλείος τὸν Σκληρὸν ἄρτι τοὺς Σκύθας ρεψάμενον διαπεραιωθῆναι πρὸς τὴν ἑώραν καὶ ὁ Βάρδα τῷ Φωκᾷ ἀντικαταστῆναι. καὶ αὐτίκα τῇ καὶ πρὸς Καισάρειαν γέγονε, καὶ οἱ περὶ τὸν ὠκᾶν ἐκείνον λιπόντες τῷ Σκληρῷ προσεργύηεν, μόνος δὲ μετὰ τῶν θεραπόντων περιλειφθεὶς ρὸς τὸ φρούριον κατέφυγε τὸ Τυροποιόν. ἦδη δ' ΡΗ211

ἐγγὺς ὄντα τοῦ εἰρημένου φρουρίου καταλαμβάνου-
 νουσιν αὐτὸν ἱππεῖς πεμφθέντες πρὸς τοῦ Σκλη-
 ροῦ, ὧν εἰς Κωνσταντῖνος ὁ Χάρων, θρασύτερος
 τῶν ἄλλων, ὡς ἔοικεν, ὧν, προφθάσας τοὺς συ-
 στρατιώτας μεθ' ὁρμῆς συντονωτέρας ἐπήρχετο τῷ 5
 Φωκᾷ· ὁ δὲ οὐράγει καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ περιεῖπε,
 καὶ ὁ Χάρων ὕβρεσι τοῦτον ἔβαλλε. καὶ ὁ Φωκᾷς
 "οὐκ ἔδει σε" εἶπεν "ἄνθρωπον ἐν συμφοραῖς τοι-
 αῖταις γενόμενον ἐπιπλήσσειν." τοῦ δὲ Χάρωνος ἐν
 τούτοις ἐγγίσαντος τῷ Βάρδα καὶ βαλεῖν ἐπιχει- 10
 ροῦντος αὐτόν, ἐκείνος τὴν κορύνην ἀνατείνας παῖει
 τὸν Κωνσταντῖνον κατὰ τῆς κόρυθος, καὶ ταύτην
 συνέτριψε μετὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀνδρός, καὶ εὐθὺς
 B εἶλε τὸν πεπληγμένον πορφύρεος θάνατος, μὲν θανα-
 τωθέντα πληγῇ. οἱ δὲ κατόπιν ἐλαύνοντες ὁρῶν- 15
 τες τὸν πεσόντα ἀφίστανται τῆς διαξέως, καὶ ὁ
 Φωκᾷς εἰσέδν το φρούριον. εἶτα καὶ ὁ Σκληρὸς
 παρεγένετο, καὶ πέπεικεν αὐτὸν προσχωρῆσαι τῷ
 βασιλεῖ· καὶ προσελθόντα κληρικόν τε γενόμενον
 εἰς τὴν Χίον περιορίζει ὁ Τξιμισκῆς. καὶ ὁ Σκλη- 20
 ρὸς αὐθις προστάττεται μεταβῆναι εἰς τὰ ἑσπέρια.
 νυμφεύεται δ' ἐαυτῷ γυναῖκα ὁ βασιλεὺς σπουδῇ
 W III 169 Βασιλείου τοῦ παρακοιμωμένου Θεοδώραν θυ-
 γατέρα Κωνσταντῖνου τοῦ Πορφυρογεννήτου. εἰτε
 δὲ δευτέρῳ τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἕαρος ἀναλάμψαν- 25
 τος ἐκστρατεύει κατὰ τῶν Ῥώς σὺν στρατεύμασι
 πλείοσι καὶ στόλῳ περιφανεῖ, καὶ ἀπρόντι συναν-
 τῶσιν αὐτῷ πρεσβευταὶ δῆθεν τῶν Σκυθῶν· οἱ δὲ
 C κατοπτῆρες ἦσαν καὶ τῆς τῶν Ῥωμαίων ἰσχύος κα-
 τάσκοποι, ὃ οὐδὲ τὸν βασιλέα διέλαθε. προστάξας 30
 οὖν περιαχθῆναι αὐτοὺς κατὰ πᾶν τὸ στρατόπεδον
 καὶ τοῦτο καταμαθεῖν, ἐκέλευσεν ἀπαλλάττεσθαι.

ἐκείνων δὲ ἀπιόντων καὶ αὐτοὺς εὐζώνους παρα-
 λαβὼν πεζοὺς ἐς χιλιάδας πέντε καὶ ἱππότητας τετρα-
 κισχιλίους ὀπίσω τῶν πρέσβων ἀπήει, καὶ ἀθρόον
 ἐγγὺς τῆς μεγάλης Περσθλάβας γίνεται, καὶ βάλ-
 5 λεται χάρακα, ὃ τοὺς Ταυροσκύθας εἰς ἀμηχανίαν
 ἐνέβαλε. Καλοκύρης δὲ ὁ τῶν κακῶν πρωτουργὸς
 ἐκεῖ τότε παρών, καὶ γνοὺς τὸν βασιλέα παραγενό-
 μενον, πρὸς τὴν τῶν Ῥῶς ἀπέδρα παρεμβολήν,
 ἀφ' οὗ τὴν τοῦ βασιλέως παρουσίαν μαθόντες ἐτε-
 10 δορῦβηντο, ὅμως μέντοι παραστρατοπεδεύονται τοῖς
 Ῥωμαίοις. οἱ δὲ περὶ τὸν βασιλέα ἐλθόντες εἰς τὸ
 τῆς Περσθλάβας ἄστυ, ὡς εἴρηται, καταλαμβάνου- D
 σιν ἐκτὸς γυμναζομένους ὡς ὀκτακισχιλίους, κἀκεί-
 νοις συνέμιξαν. οἱ δὲ πρὸς μὲν ὀλίγον ἀντέσχον,
 15 εἶτα νῶτα τρέψαντες ἔφευγον. καὶ οἱ ἐντός, ὡς
 ἕκαστος ἠδύνατο ὀπλισάμενοι, ἐπικουρήσοντας τοῖς
 ὁμοφύλοις ἐξήεσαν, καὶ ἀσυντάκτως αὐτοῖς χωροῦ-
 σιν ὑπαντιάζοντες οἱ Ῥωμαῖοι ἀνῆρουν πολλοὺς, οἱ
 δὲ εἰς τὴν πόλιν αὐθις ἀνθυπενόστουν. ἀλλ' ἱπ-
 πέων τινῶν ἐξιππασαμένων καὶ τὴν εἰς τὴν πόλιν
 ἀπάγουσαν ἀτραπὸν ἐπιτειχισάντων, οἱ βάρβαροι
 ἀνὰ τὸν ἐκτὸς τοῦ ἄστεος χῶρον ἐσκίδνυντο· ἐνθα
 οἱ μὲν ἐξωγροῦντο, οἱ δὲ καὶ ἐκτείνοντο, οἱ δ' ἐν
 τῇ πόλει τὰς πύλας κλείσαντες ἐπολιορκοῦντο. τῇ
 20 δ' ἐξῆς τοῦ παρακοιμωμένου Βασιλείου μετὰ πάσης ΠΠ212
 τῆς στρατιᾶς ἐλθόντος, ἐρρωμενέστερον ὁ βασιλεὺς
 τῇ πολιορκίᾳ ἐπικεχείρηκε, καὶ τινες διὰ κλιμάκων
 εἰς τὸ τεῖχος ἀναβεβήκασι, καὶ τοὺς ἐκεῖ τῶν βαρ-
 βάρων καταληφθέντας συγκόψαντες ἔϊφρεσι τὰς πύ-
 25 λας ἠνέφωξαν καὶ τῇ Ῥωμαϊκῇ στρατιᾷ πάσῃ ῥαδίαν
 παρέσχον τὴν εἰσοδον. καὶ οὕτω μὲν τὸ τῆς Περ-
 σθλάβας ἄστυ Ῥωμαίοις κατέστη ἀλώσιμον, ἐνθα

καὶ ὁ τῶν Βουλγάρων βασιλεὺς ὁ Βορίσης ἐάλω, ὃ
καὶ πᾶσι δὲ τοῖς Βουλγάροις ἐπιεικῶς ὁ αὐτοκρά-
τωρ ἐχρήσατο, ἀνέτους αὐτοὺς ἀφίεις, οὐ κατὰ Βουλ-
γάρων λέγων ἄρασθαι ὄπλα, κατὰ δέ γε τῶν Ῥώσ.
πολλῶν δὲ Σκυθῶν εἰς ὀχύρωμά τι προσπεφευγό- 5
των, ἐξελεῖν καὶ τοῦτο ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσεν. οἱ δὲ
B στρατιῶται διὰ τὸ τοῦ τόπου δυσάλωτον ἦσαν ἀπρό-
θυμοι. ὁ γνούς ὁ Ἰωάννης αὐτὸς πρὸ τῶν ἄλλων
πεξὸς ἀπῆει πρὸς τὸ ὀχύρωμα, κἀντεῦθεν ἐκεῖ συν-
έθεον ἅπαντες· καὶ ἦλω κἀκείνων σπουδῇ τὸ ὀχύ- 10
ρωμα καὶ τῶν ἐν αὐτῷ οἱ μὲν διεφθάρησαν, ἐνιοι
δὲ καὶ ἀλωτοὶ Ῥωμαίοις ἐγένοντο. τούτῳ μὲν οὖν
τῷ ἄστει φρουρὰν ἐγκατέστησεν ὁ βασιλεὺς ἀξιό-
μαχον, ἐκεῖνος δὲ ἀπῆει πρὸς τὸ Δορόστολον, ὃ καὶ
Δρίστρα καλεῖται, καὶ τινας πόλεις ἐλὼν κατὰ πᾶ- 15
ροδον καὶ φρούρια ἐκπορθήσας ἐφθάκει πρὸς τὸ
Δορόστολον. ἦν δὲ πρὸ τῆς πόλεως ταύτης ἐστρα-
τοπεδευκὼς ὁ τῶν Ῥώσ ἀρχηγὸς ὁ Σφενδοσθλάβος.
ὥς οὖν εἶδον ἀλλήλας αἱ στρατιαί, συνερράγησαν ἐπ’
ἀλλήλας εὐθύς, καὶ τὸ μὲν πολὺ τῆς ἡμέρας ἀργῶ 20
C μάλως ἐμάχοντο, περὶ δὲ δέιλῃν ὀψίαν ἀπειρηκότες
οἱ Ῥώσ ἐνέκλιναν πρὸς φυγὴν, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἐδί-
ωκον, πλείστοι μὲν οὖν τῶν βαρβάρων ἀπώλοντο,
οὐ μείους δὲ ἐξωργήθησαν, οἱ δ’ εἰς τὸ Δορόστο-
λον ἐπανήλθοσαν· καὶ ὁ βασιλεὺς πρὸ τῆς πόλεως 25
πηξάμενος χάρακα τὰς τριήρεις τὸν Ἰστρον φυλα-
ξούσας προσέμενεν, ἵνα μὴ οἱ Ῥώσ ἀποδράσαιεν. ὁ
δὲ Σφενδοσθλάβος οὓς κατεῖχε Βουλγάρους, εἰς εἴ-
κοσι χιλιάδας ὄντας, ὥς λέγεται, πάντας ὑπὸ δεσμοῖς
W III 170 ἐποίησατο, δείσας μὴ ἐπαναστατεῖν αὐτῷ ἢ τῷ βα- 30
σιλεὶ προσχωρήσωσιν. ὥς δὲ καὶ ὁ στόλος παρῆν,
ἐπολιόρκει τὴν πόλιν ὁ βασιλεὺς. ἐκ Κωνσταντείας

δὲ καὶ φρουρίων ἐτέρων πρέσβεις πρὸς τὸν βασι-
 λέα ἀφίκοντο αἰτοῦντες συγγνώμην καὶ ἑαυτοὺς
 παραδιδόντες αὐτῷ καὶ τὰ φρούρια. καὶ ταῦτα μὲν D
 οἱ Ῥωμαῖοι παρέλαβον, ἡ δὲ τοῦ Δοροστόλου πο-
 λιορκία ἐφ' ἡμέρας διήρκεσε πλείονας, τῶν βαρβά-
 ρων εὐψύχως ἀνταγωνιζομένων. ὥς δ' ἐκ τῶν πο-
 λέμων τῶν συνεχῶν πολλοὶ τραυματῖαι γερόνασιν,
 ἥδη δὲ αὐτοὺς καὶ τὰ ζωαρκῆ ἐπιλέλοιπεν, ἤρξαντο
 σφίσι θραύεσθαι τὰ φρονήματα. ἀλλ' ὁ Σφενδο-
 σθλάβος νύκτα φυλαζόμενος ἀσέληνον καὶ χιμέ-
 ριον, ἐν μονοξύλοις ἄνδρας ἐμβιβάσας ὥσει δισχι-
 λίους, καὶ αὐτὸς ἐκείνοις συνεμβεβηκώς, ἀπῆλθεν
 ἐπισιτίσασθαι, καὶ συλλέξαντες τὰ χρειώδη εἰς τὸ
 Δορόστολον ἐπανήεσαν. καὶ τινες τῶν Ῥωμαίων
 θεράποντας περὶ τὸν ποταμὸν ἐσκεδασμένους κατ'
 ἄλλας καὶ ἄλλας χρειάς ἰδόντες, ἐκβάντες τῶν πλοίων
 ἐνίους ἀπέκτειναν, καὶ λαθόντες αὐθις εἰς τὸ Δο-
 ρόστολον ἐπανήλθοσαν. τοῦτο πάνν τὸν βασιλέα ΠΙΙ213
 ἰλύπησε, καὶ τοῖς τοῦ στόλου κατάρχουσιν ἐπιχό-
 λως εἶχε, καὶ εἰ ἔτι λάθοιεν αὐτοὺς οἱ βάρβαροι
 ποπλεύσαντες, ἠπέλλησε θάνατον εἶναι σφίσι τὸ
 πιτίμιον. ἐφ' ὅλαις δὲ ἡμέραις ἐξήκοντα πολιορ-
 ήσας τὴν πόλιν, καὶ μήπω ταύτην ἐλῶν, ἔγνω λιμῷ
 νὺς ἔνδον καταγωνίσασθαι, καὶ περικάθηται ταύ-
 ρην, ἐπιτηρῶν ἀκριβῶς ἵνα μήποθεν αὐτοῖς χρειῶ-
 ῖς τι κοιμισθῇ. οἱ δὲ βάρβαροι πολλάκις ἐκδρο-
 ῖς ποιησάμενοι ἤτηντο· ἐπεὶ δὲ καὶ τῷ λιμῷ
 μείζοντο, καὶ οὔτε τῆς τῶν ἀναγκαίων ἦν αὐτοῖς
 ρηγίας ἐλπίς, οὐδὲ μέντοι γε συμμαχίας, οἱ μὲν
 τοδρᾶναι νυκτὸς συνεβούλευον, οἱ δὲ Ῥωμαίοις
 υτοὺς πιστεῦσαι, καὶ οὕτως ἐπανελθεῖν εἰς τὰ
 α, οἱ δ' ἄλλο τι ὑπετίθουν.

3 Ὁ δὲ γε Σφενδοσθλάβος ἔτι ἅπαξ Ῥωμαίοις παρ-
 B ἦναι μαχέσασθαι, καὶ ἢ περιγενέσθαι τε καὶ σωθή-
 σεσθαι ἢ προτιμῆσαι θάνατον εὐκλεᾶ ζωῆς δυστυ-
 χοῦς. ταῦτα ὁ μὲν εἶπε, τὸ δὲ πλήθος ἐπήνεσε, καὶ
 τῇ ἐξῆς θανατῶντες τοῖς Ῥωμαίοις προσπλέκονται, 5
 καὶ μέχρι πολλοῦ ποτὲ μὲν οἱ Ῥωμαῖοι περιεγίνοντο
 τῶν Σκυθῶν, ποτὲ δὲ τῶν Ῥωμαίων οἱ βάρβαροι.
 ὥς δ' ἐφράσατο τὴν τοῦ τόπου στενοχωρίαν ὁ βα-
 σιλεὺς τοῖς ἐναντίοις εἶναι πρὸς λυσιτέλειαν, μὴ
 οἶων τε ὄντων τῶν Ῥωμαίων ἐπιέναι αὐτοῖς ἀθρόων, 10
 τοῖς στρατηγοῖς ὑπέθετο τὰ τάγματα πρὸς τὸ πε-
 δῖον ἡρέμα ὑπάγειν χωροῦντα κατὰ βραχύ. τοῦτο
 γενόμενον τοῖς βαρβάροις δειλίας τῶν Ῥωμαίων καὶ
 C φυγῆς παρέσχετο δόκησιν, καὶ εἶποντο ἀλαλάξαν-
 τες. ὥς δὲ πρὸς εὐρύτερον πεδῖον ἐγένοντο, σύν- 15
 θημα τοῖς Ῥωμαίοις ὁ βασιλεὺς ἐπιστροφῆς δέδωκε,
 καὶ ἀναστρέψαντες προσβάλλουσι τοῖς βαρβάροις,
 καὶ γίνεται φρικώδης ὁ πόλεμος. ὁ βασιλεὺς δὲ
 τὸν μάγιστρον Βάρδαν τὸν Σκληρὸν μετὰ τῶν ὑπ'
 αὐτὸν ταγμάτων ἀποκλεῖσαι τὴν πρὸς τὴν πόλιν 20
 εἴσοδον τοῖς βαρβάροις ἐκπέπομφεν. ἡ δὲ μάχη
 μέχρι πολλοῦ ἰσόρροπος ἦν. λέγεται δὲ θειοτέρας
 ἐπικουρίας τότε τοὺς Ῥωμαίους τυχεῖν. θύελλα γὰρ
 κατὰ πρόσωπον τοῖς Σκύθαις προσέβαλλε καὶ τις
 ἐφιππος ὥρᾳτο πολλοῖς τῶν Ῥωμαίων ὑπεραγωνι- 25
 ζόμενος καὶ συγκλονῶν τῶν βαρβάρων τὰς φάλαγ-
 D γας. ἦν δὲ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς μάχης ἐκείνης ἡ
 τοῦ στρατηλάτου Θεοδώρου τοῦ περιωνύμου ἐν
 μάρτυσι τελουμένη μνήμη. τρέπονται οὖν οἱ Σκύ-
 θαι, καὶ πρὸς τὴν πόλιν ὥρμήκεσαν· ἀλλ' ἦν ἐκείνη 30
 αὐτοῖς οὐκ εἰσιτητή, ἥδη γὰρ παρὰ τοῦ Σκληροῦ
 ἀπεκένκλειστο ἡ εἰς ταύτην εἰσέλευσις, καὶ λοιπὸν

ἐπὶ τὰ ταύτης προάστεια διεσκίδναντο καὶ καταλαμ-
 βανόμενοι διεφθείροντο καὶ ὑπ' ἀλλήλων ἀπώλ-
 λυντο συνωθούμενοι τε καὶ συμπατούμενοι, ὥς δυσ-
 αρίθμους τοὺς ἀνηρημένους εἶναι. οἱ δὲ περιλει-
 5 φθέντες τραυματαῖαι γεγόνασιν ξύμπαντες. ἐγνώσθη
 δὲ ὅτι ὁ στρατηλάτης Θεόδωρος ἦν, ὃς τοῖς Ῥωμαίοις
 τότε κατὰ τῶν βαρβάρων ἐπεκούρησέ τε καὶ συνε- W III 171
 μάχησεν. ἐντεῦθεν γύναιόν τι εὐλαβεία συνεξηκός
 καὶ σεμνότητι κατὰ τὸ Βυζάντιον μιᾷ πρὸ τῆς μά-
 10 χης ταύτης ἡμέρᾳ ἔδοξε καθ' ὕπνους τὴν ἀγίαν
 θεοτόκον ὁρᾶν προϊοῦσαν καὶ προπεμπομένην ὑπὸ P II 214
 πολλῶν, ἀκούσαι τε τῆς θεομήτορος λεγούσης πρὸς
 ἓνα τῶν προϊόντων αὐτῆς "κύριε Θεόδωρε, ὁ ἐμὸς
 καὶ σὸς Ἰωάννης ἀγῶνας ἔχει βαρεῖς· σπεῦσον οὖν,
 αὐτῷ ἐπικουρήσθαι." ἐξέφηγεν οὖν τισιν ἡ γυνὴ τὸ
 ἐνύπνιον. οἱ δὲ τὴν ἡμέραν ἐσημειώσαντο, καὶ ἦν
 ἡ πρὸ τῆς τελευταίας μάχης. τὸν μάρτυρα δ' ὁ
 βασιλεὺς τῆς βοηθείας ἀνταμειβόμενος ναὸν αὐτῷ
 κατὰ τὴν Εὐχάνειαν ἢ Εὐχάϊτα περικαλλῇ ἔδομή-
 σατο, τὸν πρῶτον καταβαλὼν, ἐν ᾧ τὸ πολυάθλον
 ἐκείνου σῶμα κατέθετο, καὶ τὴν πόλιν ἀντὶ τῆς
 προτέρας αὐτῆς κλήσεως Θεοδορόπολιν ἐπωνόμα-
 σεν. ὁ δὲ βάρβαρος Σφενδοσθλάβος πάντοθεν ἀπο-
 γνούς διεπρεσβεύσατο πρὸς τὸν βασιλέα, συγγνώ- B
 μην αἰτῶν καὶ εἰς τὰ οἰκεία ἐπανελθεῖν ἔξαιτούμε-
 νος καὶ τοῖς συμμάχοις Ῥωμαίων συντάττεσθαι καὶ
 τὸν βουλούμενον Σκύθην ἰέναι πρὸς τὰ Ῥωμαίων ἡθῆ
 καὶ ἐν αὐτοῖς ἐμπορεύεσθαι. καὶ ὁ βασιλεὺς τὰς αἰ-
 τήσεις προσήκατο καὶ πάσας ἐπλήρωσεν· εἶτα καὶ
 αὐτὸς ὁ Σφενδοσθλάβος ἀφίκετο πρὸς τὸν αὐτο-
 ιράτορα καὶ αὐτῷ συνωμίλησεν, ἡτήσατό τε τοῖς
 Πατζινάκαις δηλῶσαι μὴ κωλύσαι τοῖς Ῥώσ οἰκαδε

ἀπιοῦσι διὰ τῆς σφετέρως χώρας τὴν δίοδον. καὶ ὁ βασιλεὺς τοῦτ' ἐκέλευς ποιῆσαι ἡξίωσε καὶ συμμάχους ἔχειν αὐτούς, μηδὲ διαβαίνειν τὸν Ἰστρον καὶ τὴν Βουλγαρίαν ληΐζεσθαι. οἱ δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις συνέθεντο, πρὸς δὲ τὴν δίοδον τῶν Ῥῶς ἀπη- 5 γόρευσαν.

- 4 Τοιούτῳ δὲ τέλει τοῦ πρὸς τοὺς Ῥῶς πολέμου καταλυθέντος ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸ Βυζάντιον ἐπανεξέυξε, καὶ ὑπεδέχθη λαμπρῶς ὑφ' ὅλου τοῦ πολιτεύματος. ὅτε γὰρ πατριάρχης προὔπηντήκει αὐτῷ 10 μετὰ τοῦ κλήρου παντὸς καὶ οἱ τῆς γερουσίας καὶ οἱ τοῦ δήμου, στεφάνους προσάγοντες καὶ τέθριππον ἄρμα, οἱ δ' ἵπποι τούτου λευκοί, ἐδέοντό τε τοῦ ἄρματος ἐπιβεβηκότα τελέσαι τὸν θρίαμβον. ὁ δὲ τοὺς μὲν στεφάνους ἐδέξατο, ἵππῳ τε κέλῃτι καὶ 15 τούτῳ λευκῷ ἐθριάμβευσε, τῷ δὲ γε τεθρίπῳ τὰς βασιλικὰς στολὰς τῶν Βουλγάρων βασιλέων ἐπέ-
 D θετο, καὶ τούτων ἄνωθεν εἰκόνα τῆς θεομήτορος, καὶ προήει τὸ ἄρμα. κατὰ δὲ τὴν Πλακωτὴν λεγόμενῃ γενόμενος ἀγορὰν ἀπέδυσε τὸν Βορίσην τὰ 20 τῆς παρὰ τοῖς Βουλγάροις βασιλείας παράσημα καὶ τῷ τῶν μαγίστρων ἐτίμησεν ἄξιωματι. ὁ μὲντοι Σφενδοσθλάβος μετὰ τῶν Ῥῶς ἐπ' οἴκου ἀναξενγνὺς λόχοις περιπίπτει τῶν Πατζινάκων, καὶ πάντες ἀθρόοι ἀπώλονται. οὗτος ὁ βασιλεὺς τὸν ἐν τῇ Χαλκῇ ναὸν 25 τοῦ σωτήρος Χριστοῦ μεγαλοπρεπῶς ἐδομήσατο. τοῦ δὲ πατριάρχου Βασιλείου ἐπὶ τισι κατηγορηθέντος ἐγκλήμασι, καὶ καθαιρεθέντος συνοδικῶς μετὰ τέσσαρας ἐνιαυτούς τῆς αὐτοῦ προχειρίσεως, ἐχειροτονήθη πατριάρχης ὁ Στουδίτης Ἀντάνιος. ὅτι δὲ αἱ 30
 PΠ215 προσκτιθεῖσαι Ῥωμαίοις πόλεις κατὰ τὴν ἔω πρὸς ἀποστασίαν ἀπέιδον καὶ τὸν τῆς δουλείας ζυγὸν

ἀπεσείσαντο καὶ τοὺς δεσμοὺς διέρρηξαν τῆς τῶν
 Ῥωμαίων ἀρχῆς, ἐξεστράτευσεν ὁ βασιλεὺς κατ' αὐ-
 τῶν, καὶ οὓς μὲν ἀπραγμόνως ὑποκύψαντας αὐτίς,
 οὓς δὲ σιδήρῳ καὶ ἀνάγκῃ πολλῇ τῷ ζυγῷ τῆς τῶν
 Ῥωμαίων ἀρχῆς ὑπηγάγετο. ἀναξενγνὺς δ' ἐκείθεν,
 καὶ γενόμενος κατὰ τὴν Ἀνάβαρξαν καὶ τὸ Ποδαν-
 δόν, ὁρῶν τε κἀνταῦθα καὶ ἐν ἄλλαις χώραις πολ-
 λαῖς χωρία πολυάνθρωπά τε καὶ πάμπορα, ἡρώτα
 οὐ εἶεν. καὶ μανθάνων ὅτι τοῦ παρακοιμωμένου
 εἰς Βασιλείου, τὰ μὲν παρὰ τοῦ βασιλέως Νικηφό-
 ρου τοῦ Φωκά, τὰ δὲ παρ' αὐτοῦ δομεστίκου τυγ-
 χάνοντος τῶν σχολῶν, τὰ δὲ παρ' ἐτέρων προσκτη-
 θέντα τῇ βασιλείᾳ καὶ δωρηθέντα αὐτῷ, ἤλγησέ τε B
 καὶ δεινὸν εἶπεν εἰ τῶν δημοσίων κτημάτων καὶ ἐφ'
 οἷς πολλοὶ μὲν ἔπεσον ἀγαθοὶ ἄνδρες, πολλοὶ δὲ W III 172
 ἐκακουχῆθησαν, εἰς ἐκτομίας καταπολαύει. ταῦτα
 παρὰ τοῦ τῷ παρακοιμωμένῳ καταγγελθέντα πρὸς
 ἐπιβουλήν τοῦ βασιλέως αὐτὸν ἀνηρέθισαν, καὶ τι δη-
 λητήριον κερασάμενος φάρμακον, οὐ δραστήριον οὐδ'
 ὑκύμορον, ἀβληχρὸν δὲ καὶ χρόνῳ τὸν πεπωκότα
 κατεργαζόμενον, καὶ ὑπελθὼν δώροις τὸν οἰνοχοεῦειν
 εἰωθότα τῷ βασιλεῖ, ἐγγεῖ τοῦτο τοῦ κρατοῦντος τῇ
 εὐλικί, ὃ ποθὲν κατὰ βραχὺ τὴν τοῦ πιόντος ἐσί-
 γητο δύναμιν καὶ διέφθειρε τὴν ἔξιν τοῦ σώματος,
 ὥς συνήλασε καὶ εἰς τὸν μόρον τὸν αὐτοκράτορα.
 οὕτως οὖν τῶν τῇδε μεταστάς ὁ Τζιμισκῆς Ἰωάν-
 νης καταλείπει τὴν βασιλείαν τοῖς κληρονόμοις αὐ- C
 τῆς τῷ Βασιλεῖω δηλαδὴ καὶ τῷ Κωνσταντίνῳ τοῖς
 υἱέσι τοῦ Ῥωμανοῦ, βασιλεύσας ἔξ πρὸς τῷ ἡμίσει
 νιαντούς. ὃ δὲ γε μικροῦ διέλαθεν ἄν, ἥκω διη-
 ησόμενος. ὅπως μὲν οὖν ὁ κουροπαλάτης Λέων ὁ
 ῥωκάς καὶ ὁ ἐκείνου υἱὸς ὁ Νικηφόρος κατακρι-

θέντες ἐκτύφλωσιν οὐκ ἐστερήθησαν τοῦ φωτός, λά-
 θρα τοῦτο τοῦ βασιλέως περὶ αὐτῶν ἐπισκήψαντος,
 ἤδη ιστόρηται. ἔχοντες δ' ἔτι τὰ ἑαυτῶν ἀλώβητα
 ὄμματα οὐκ ἡγάπων σωζόμενοι, ἀλλὰ τῇ βασιλείᾳ
 καὶ πάλιν ἐπιθέσθαι διεμελέτων, πολλοὺς τῶν περὶ
 τὴν πόλιν καὶ τὰ βασίλεια ἑαυτοῖς ὁμοφρονοῦντας
 κτησάμενοι. ἀλλ' ἐφωράθησάν τε καὶ συνεσχέθη-
 σαν, ἐνὸς τῶν συνωμοτῶν τὸ μελέτημα καταγγέ-
 λαντος. οὐκέτι γοῦν φιλανθρωπίας ἤξιωοντο, ἀλλ'
 ἀσυμπαθῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξωρύχθησαν, καὶ τοῦτο
 τέλος αὐτοῖς τῆς εὐτυχίας καὶ τοῦ περὶ τὴν βασι-
 λείαν ἐγένετο ἔρωτος.

5 Ἀποκατέστη τοίνυν τὸ τῶν Ῥωμαίων σκῆπτρον
 τοῖς τούτῳ κατὰ γένος προσήκουσι, τῷ Βασιλείῳ καὶ
 τῷ Κωνσταντίνῳ φημί, ὧν ὁ μὲν εἰκοστὸν ἦνε
 τῆς ἡλικίας ἐνιαυτόν, ὁ δέ γε Κωνσταντίνος ἑπτα-
 καιδέκατον. ἀλλ' οὗτοι μὲν τὰ τῆς βασιλείας περι-
 ἔκειντο σύμβολα, τὴν δ' ἐξουσίαν ὁ πρόεδρος Βα-
 σίλειος περιέζωστο ἀτεχνῶς. ἡνείχετο δὲ ὁ Βασίλειος
 μήπω πεποιθῶς ἑαυτῷ, καὶ οἷον παιδοτρύβη τῷ πα-
 ρακοιμωμένῳ προσεῖχε καὶ ἑαυτὸν ἐρρύνθμιζε πρὸς
 τὴν ἐκείνου τῶν δημοσίων πραγμάτων μεταχείρι-
 σιν καὶ διοίκησιν, ὥς ἂν καιροῦ καλοῦντος οὕτω
 ΠΗ216 καὶ αὐτὸς τὰ περὶ τοὺς στρατιωτικὸς καταλόγους
 καὶ τὰ τῆς πολιτικῆς εὐνομίας μεταχειρίσθαι. ἦν
 γὰρ τὸ ἦθος ἐργηγορῶς καὶ δραστήριος, ἀλλ' οὐκ
 ἀνειμένος κατὰ τὸν ἀδελφὸν καὶ περὶ τὸν ἀργὸν
 βίον ἐσχολακῶς. ἄρτι γοῦν εἰς τοὺς ὀμαίμονας τού-
 τους περιέστη τὸ κράτος καὶ ἀντίκα ἐκ τῆς ὑπερο-
 ρίας τὴν τούτους κατάγει τεκοῦσαν ὁ πρόεδρος καὶ
 τοῖς υἱοῖς ἀποδίδωσιν. ὑποπτέων δὲ τὸν μάγιστρον
 Βάρδαν τὸν Σκληρόν, στρατηλάτην ὄντα καὶ πάσας

ὅφ' ἑαυτὸν ἔχοντα τὰς ἐφ' ἑαυτοῦ δυνάμεις, ἀφαιρεῖται
 μὲν αὐτοῦ τὴν τοῦ στρατηλάτου ἀρχήν, δοῦκα δὲ
 Μεσοποταμίας αὐτὸν προχειρίζεται. τοῦτο σφόδρα
 ἠνίασε τὸν Σκληρόν, καὶ ἄλλως αἰετρεφόμενος παρ'
 ἑαυτῷ τῆς βασιλείας τὸν ἔρωτα πρὸς ἀποστασίαν
 ἠρέθισε. καταλαβὼν οὖν τὴν ἀρχήν εἰς ἣν προε- B
 βέβλητο πολλοῖς ἀνεκάλυψε τὸ ἀπόρητον. φιλού-
 μενος δὲ διὰ τὰς ἀριστείας ὑπὸ παντὸς τοῦ στρα-
 τεύματος πειθηνίους εἶχε σχεδὸν ἅπαντας. ὅτι δ'
 ἦν ἐν τῇ βασιλίδι τῶν πόλεων ὁ παῖς αὐτοῦ Ῥω-
 μανός, ἔσπευσε σκεῖν καὶ κτείνειν παρ' ἑαυτῷ, καὶ
 πτεῖλας λάθρα τινὰ ἠδυνήθη καὶ τὸν υἱὸν λαθόντα
 παραγέσθαι, καὶ αὐτίκα τῇ τυραννίδι ἐπικεχείρηκε,
 καὶ τὴν βασιλείαν τὴν κεφαλὴν ἀναδέχεται καὶ φοι-
 ρικοῖς πεδίοις τοὺς πόδας ὑποδεῖται, καὶ εὐφη-
 μεῖται ὡς βασιλεὺς, καὶ χρήματα συλλέγει ποιεῖται
 πλουσίαν, καὶ συμμάχους προσεσπείλει, τὸν τε τῆς
 Ἰμίδης ἀμφοῖν, οὗτω γὰρ τὸ Ἑμὲ καλεῖται, καὶ C
 ὃν τῆς Μαρτυρουπόλεως, ἣ δὲ Μισφερκεμ ὀνο-
 ἀζεται, ἀλλὰ μέντοι καὶ Ἀραβας. τούτους οὖν WIII173
 ὑμπαράλαβὼν ἠπείγετο πρὸς τὴν Κωνσταντίνου,
 ἐπὶ τῇ χρησταῖς αἰωρούμενος, ὥς καὶ ἄλλοθεν ἔθαλ-
 ε, μᾶλλον μέντοι ἐξ οὐείρου τινὸς μοναχοῦ ἀρετὴν
 ἐτιόντος. ἔδοξε γὰρ ἐκεῖνος ὁρᾶν τὸν Σκληρόν
 ὡς καὶ τινι ἐφ' ὑψηλῆς καθημένη περιωπῆς προσ-
 θεῖν, τὴν δὲ μάστιγα αὐτῷ ἐγχειρίσαι βασιλι-
 ν. ἣ μάστιξ δ', ὡς εἰκοιεν, ἦν σύμβολον τῆς
 βασιλείας ὁργῆς καὶ τῆς ἐκ τῶν ἐμφυλίων πολέμων
 ἐν Ῥωμαίων φθορᾷ, ἣν ὁ Σκληρὸς δηλοῦν τὴν
 βασιλείαν ἐνόμιζε, πρὸς τὴν οἰκείαν ἐφείκει κρῖνον
 ὄραμα. τῆς δὲ περὶ τῆς τυραννίδος τοῦ Σκλη- D
 οῦ φήμης φθασάσης πρὸς τοὺς κρατοῦντας ἦτοι-

μάζετο τὸ περιλειφθὲν στρατιωτικὸν ἀντικαταστῆ-
 ναι τῷ ἀποστάτῃ. ἐν τοσούτῳ δὲ στέλλεται πρὸς
 ἐκεῖνον ὁ Νικομηδείας ἀρχιερεὺς πρεσβεύσων, καὶ
 πολλὰ μὲν ἐπαγωγὰ πρὸς εἰρήνην διεiléχθη αὐτῷ,
 ἀλλ' οὐκ ἔπεισε. δεῖξας γὰρ αὐτῷ ὁ Σκληρὸς] τὸ 5
 κοκκοβαφεὺς πέδιλον ἀδύνατον εἶπε τὸν ἄπαξ τοῦτο
 ὑποδησάμενον ῥᾶον ἀποβαλεῖν. ταύτην τὴν ἀπόκρι-
 σιν ὥς ἔγνων οἱ περὶ τὰ βασίλεια, ἐξ ἀνάγκης πρὸς
 μάχην ὤρμηκεσαν. ἦν δὲ τῆς βασιλικῆς δυνάμεως
 στρατοπεδάρχης ὁ ἐκτομίας Πέτρος ὁ τοῦ Φωκά, 10
 οὗ καὶ πρῶην ἐμνήσθημεν. ὥς γοῦν ἀλλήλοις ἀν-
 τεστρατοπεδεύσαντο τὰ στρατεύματα παρὰ Λιπάραν
 ἢ καὶ Λυκανδὸν ὠνομάζετο, καὶ πρὸς ἄλληλα συν-
 ερράγησαν, ἐπὶ μὲν τινα καιρὸν ἀντείχον οἱ βασι-
 λικοὶ γενναίως, ἔπειτα τρέπονται καὶ ἀναιροῦνται 15
 πολλοί, καὶ τὸ στρατόπεδον ὑπὸ τοὺς ἐναντίους
 ΠΗ217γενόμενον διαρπάζεται. εἶτα καὶ τὴν Τζαμανδὸν
 πολυπληθῆ πόλιν ἐκ προσελεύσεως τῶν οἰκούντων
 αὐτὴν εἰληφὼς χρημάτων ἐσμὸν ἐξ αὐτῆς συνη-
 θροίκει. οὕτω δὲ περιγενόμενος τοῦ στρατεύματος 20
 τοῦ βασιλικοῦ πολλοὺς ἐκ τούτου πρὸς ἑαυτὸν ἐπε-
 σπάσατο, ἀπεγνωκότας ἤδη τὰς σωζούσας ἐλπίδας
 περὶ τοῖς βασιλεῦσι, καὶ αὐτῷ προσεεργήσαν οὗ
 τῶν ἀνωνύμων μόνον στρατιωτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν
 περιωνύμων πολλοί. ὥς δὲ ταῦτα τῷ παρακοιμω- 25
 μένῳ ἡγγέλθησαν, στέλλεται αὐτῷ Λέων ὁ πρωτο-
 βεστιάριος, ἄκρατον ἐξουσίαν ἐμπιστευθεὶς καὶ πάντα
 πράττειν ὅσα καὶ βασιλεῦσιν ἀνεῖται ἄδειαν εἰλη-
 φώς, εἶπεν ἂν τις τῇ Λατίνων φωνῇ τὸν ἄνδρα
 Β δικτάτωρα, καὶ συνελθὼν τῷ στρατοπεδάρχῃ ὁ πρω- 30
 τοβεστιάριος ἐπειράθη μὲν ὑποσχέσεσι καὶ τιμαῖς
 τοὺς περὶ τὸν Σκληρὸν ἐπισπάσασθαι· ὥς δ' ἀνη-

νύτοις ἔγνω ἐπιχειρεῖν, παρελάσας νυκτὸς τὸν Σκλη-
 ρὸν ἐχώρει πρὸς τὴν Ἀνατολήν. ἐντεῦθεν δέος τοὺς
 περὶ τὸν Σκληρὸν εἶλε περὶ τῶν φιλιτάτων αὐτῶν,
 καὶ τὸν ἀποστάτην καταλιμπάνοντες τῷ πρωτοβε-
 ρτιαρίῳ προσήεσαν. καὶ τούτου δέσας ὁ Σκληρὸς
 ὃν μάλιστα Μιχαὴλ τὸν Βούρτζην προσκεχωρη-
 ῶτα αὐτῷ καὶ Ῥωμανὸν πατρίκιον τὸν Ταρωνίτην
 ἐπὶ στρατιᾷς ἐπεμψε κατὰ τοῦ πρωτοβερτιαρίου,
 ἵ προσβαλόντες ἐκείνῳ ἡττήθησαν. ὥς δ' ἔγνω-
 θη τῷ Σκληρῷ ἡ τῶν πεμφθέντων ἡττα, αὐτὸς
 οὐ παντὶ τῷ ὑπ' αὐτὸν στρατεύματι κατὰ τοῦ
 πρωτοβερτιαρίου χωρεῖ, καὶ συρρήγνυται τῇ μετ' C
 αὐτοῦ στρατιᾷ καὶ νικᾷ. καὶ ὁ μὲν στρατοπεδάρ-
 ης Πέτρος ἀνήρητο, ὁ δὲ πρωτοβερτιαρίος ἐαλώ-
 ει. αὕτη ἡ νίκη ἐπὶ μέγα μὲν ἦρε τὰ τοῦ Σκλη-
 ροῦ, τὰ δὲ τῶν βασιλέων εἰς ἀπόγνωσιν ἤνεγκε,
 οὐ μᾶλλον ὅτι καὶ ἐθαλασσοκράτει ὁ ἀποστάτης.
 ὅλον οὖν ὁ παρακοιμώμενος ἐτοιμάσας ἐκπέμπει
 κατὰ τοῦ στόλου τοῦ ἀποστάτου, καὶ ναυμαχίας
 νομένης ὁ στόλος ὁ τοῦ Σκληροῦ κατεναυμαχήθη
 καὶ διεσκέδαστο. ὥς οὖν ἡρέμει τὰ κατὰ τὴν θά-
 σσαν, τὰ κατὰ τὴν ἡπειρον ὁ παρακοιμώμενος
 ἐτίθετο, καὶ τὸν Ἑρωτικὸν εἰς Νίκαιαν ἐπεμψε
 ἐκ τῆς Βιθυνίας μητροπόλιν, ταύτην φρουρήσοντα,
 προσβαλὼν ὁ Σκληρὸς ἀπεκρούσθη, καὶ λιμῷ τοὺς
 αὐτῇ προδοῦναι ταύτην ἡλπίκει, καὶ μέντοι ἔχρο- D
 τριβήθη ἐκεῖ, σιτοδείᾳ τοὺς ἔνδον πιέζεσθαι παρε-
 σύασεν. ἔγνω γοῦν ὁ Ἑρωτικὸς ἀπάτη κατα- W III 174
 ρατηγῆσαι τὸν ἐναντίον, καὶ τοὺς σιτῶνας ψάμμου
 λήρωσε, καὶ τὴν ψάμμον σίτῳ ἐπέχρωσεν, ὥς δο-
 ῦν τὸν ὄγκον ἅπαντα σίτον εἶναι. ἔχων οὖν τινας
 οὐτοὺς ἐκ τοῦ στρατοπέδου τῶν ἐναντίων, αὐτοῖς

τοὺς σιτωῶνας οὐδ' ἡμιδεῖς ὄντας ὑπέδειξε, καὶ δι'
 αὐτῶν ἐδήλωσε τῷ Σκληρῷ μὴ δεδιέναι τὴν πο-
 λιορκίαν τὴν ἐκ λιμοῦ. "εἰ δέ μοι" ἔφη "πίστεις
 δοίης μεθ' ὧν βούλομαι παραχωρῆσαί μοι ἀπελ-
 θεῖν, ὑπεκστήσομαι σοι τῆς πόλεως τὰ σὰ φρονῶν." 5
 περιχαρῶς τούτων ἤκουσεν ὁ Σκληρὸς καὶ πίστεις
 αὐτῷ παρέσχε, κακῆϊνος τοὺς τε πλείους τῆς πό-
 λεως καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ στρατιώτας παρειληφῶς
 τῆς πόλεως ἔξεισι, καὶ πρὸς τὴν μεγαλόπολιν ἄπεισι,
 ΠΠ218 καὶ ὁ Σκληρὸς εἰσεῖσιν εἰς τὴν Νίκαιαν, καὶ τότε 10
 ἔγνω καταστρατηγηθεῖς. ὁ δέ γε παρακοιμώμενος,
 τοῦ Σκληροῦ ἐκεῖθεν ἀπάραντος καὶ τῇ βασιλευ-
 ούσῃ τῶν πόλεων πλησιάζοντος, ἀμηχανῶν ἦν. γνω-
 σιμαχίσας οὖν τὸν Φωκᾶν Βάρδαν ἐκ τῆς ὑπερο-
 ρίας ἀνεκαλέσατο, καὶ ὄρκους αὐτὸν φρικώδεις 15
 ἐνδησάμενος καὶ παλαμναιοτάταις ἀραις μὴ ἂν ποτε
 τῇ βασιλείᾳ ἐπιθέσθαι μηδὲ κατὰ τῶν βασιλευόν-
 των βουλευσασθαι, ταῖς περιλοίοις δυνάμεσι τὸν
 ἄνδρα ἐφίστησι, μάγιστρόν τε τιμήσας καὶ χρήματα
 δαψιλῇ παρασχόμενος καὶ τὴν κατὰ τοῦ Σκληροῦ 20
 μάχην αὐτῷ ἀναθέμενος. ἄπεισιν οὖν ὁ Φωκᾶς. ὁ
 Σκληρὸς δὲ τοῦτο μαθὼν τότε ἔγνω μέλλων μαχέσα-
 B σθαι πρὸς ἀνταγωνιστὴν ἀξιόμαχον, καὶ ἄρας ἀπῆει,
 καὶ περὶ τὸ Ἀμόριον συμπλέκεται τῷ Φωκᾷ, καὶ γί-
 νεται μάχη τῶν στρατευμάτων, καὶ ἦσαν ὑπερτεροῦν- 25
 τες οἱ τοῦ Σκληροῦ, οἱ δὲ περὶ τὸν Φωκᾶν τὰ νῶτα
 ἔτρεψαν. καὶ οὕτω μὲν τὰ τῆς μάχης ταύτης συμ-
 βέβηκε. τῇ δ' ἐξῆς οἱ τῶν στρατευμάτων ἐξάρχον-
 τες αὐτοὶ πρὸς ἀλλήλους μαχέσασθαι εἴλοντο καὶ
 τὸν ἀγῶνα τὸν ὑπὲρ τοῦ παντὸς ἀναδέξασθαι. ἐπῆλ- 30
 θον οὖν ἀλλήλοις, καὶ πρῶτος ἐφθη καίσας τὸν Φω-
 κᾶν ὁ Σκληρὸς, ὥς μὲν ἐνιοὶ λέγουσι, κορύνῃ κατὰ

τῆς κεφαλῆς, ὡς δ' ἕτεροι, ξίφος ἐπαντείνεται κατ' αὐτοῦ, τοῦ δὲ κλιθέντος πρὸς θάτερον μέρος καὶ τὴν πληγὴν ἐκκλίναντος, ἐφθασε τὸ τοῦ ξίφους ἔκρον τὸ οὗς ἐκτεμεῖν τοῦ ἵππου τοῦ τοῦ Φωκά. ὁ δὲ γε Φωκάς ἀντέπληξε τὸν Σκληρὸν κορύνη κατὰ τῆς κεφαλῆς, καὶ ὁ πληγείς σκοτοδινιάσας τῷ τοῦ ἵππου τραχήλῳ ἐπέπεσεν, ὃν οἱ περὶ αὐτὸν κακῶς ἔχοντα θεασάμενοι καὶ τῷ ἐκ τῆς πληγῆς αἵματι περυσμένον, περιστάντες συνέσχον καὶ ἀπήγαγον εἰς τηγνὴν, ἀνακτησόμενοι τε λειποψυχοῦντα τὸν ἄνδρα ᾧ ὕδατι καὶ τὸ καταρρεῦσαν τοῦ αἵματος ἀπορρύνοντες, καὶ τοῦ ἵππου ἐκείνον ἀποβιβάσαντες ἐποίουν τὰ εἰρημένα. ἐν τούτῳ δ' ὁ ἵππος ὁ τοῦ Σκληροῦ ὃν κατέχοντα ἐκφυγὼν καὶ ἀποσκιρτήσας ἐπιβάτου ὡρὶς ἐκρῶαινεν ἀνὰ τὸ στρατόπεδον αἵματι τὴν αἵτην διάβροχος, ὃν ἰδόντα τὰ τοῦ Σκληροῦ στρατεύματα, ἐπίσημος γὰρ ἦν ὁ ἵππος, κεκλημένος Αἰ- D
 ὑπτιος, καὶ οἰηθέντα πεσεῖν τὸν ἑαυτῶν ἡγεμόνα, κρατῶς ὠρμήκεσαν πρὸς φυγὴν. κατανοήσας δὲ ὁ γινόμενον ὁ Φωκάς ἐπεισι τοῖς φεύγουσι τοὺς κείους παραθαρρύνας, καὶ πολλοὶ μὲν ἀνήρηντο τὸ τῶν ἀντιπολέμων, πολλοὶ δὲ καὶ ἡλίσκοντο, λείους δ' ὑπ' ἀλλήλων ἐκτείνοντο συμπατούμεν. ἐντεῦθεν ὁ Σκληρὸς ἐξαπορηθεὶς μετὰ τῶν ἐριλειφθέντων καταφεύγει πρὸς Χοσρόην τὸν Βασιλῶνιον. τοῦτο μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἐπεμψε πρὸς Χοσρόην, ἀξίῳ μὴ προσδέξασθαι τὸν τυραννήντα καὶ κατὰ τοῦ οἴκειου δεσπότην γενόμενον, καὶ μὴ καὶ καθ' ἑαυτοῦ ὑπόδειγμα δοίη οὐκ ἄγα-
 ν. ἔφερε δ' ὁ πεμφθεὶς καὶ πρὸς τὸν Σκληρὸν ἡ τοὺς μετ' αὐτοῦ ἔγγραφα τῇ βασιλικῇ βεβαιω-
 ντα χειρί, ἀμνηστίαν αὐτοῖς τῶν πεπραγμένων

βραβεύοντα, εἰ ἀποσταίεν τῆς ἐγχειρήσεως καὶ τῷ βασιλεὶ ὑποκύπαιεν. ταῦτα τὰ πρὸς τὸν Σκληρόν καὶ τοὺς μετ' ἐκείνου βασιλεία γράμματα ὡς ἔγνω
 ΠΙΙ2190 Βαβυλώνιος, αὐτόν τε τὸν τὴν πρεσβείαν πλη-
 ροῦντα καὶ τὸν Σκληρόν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ στρα-
 τιώτας καθείργνυσιν. ἐνταῦθα μὲν οὖν τότε τὰ
 τῆς ἀποστασίας ἔληξε τῷ Σκληρῷ.

6 Ἀντωνίου δὲ τοῦ πατριάρχου τὴν ἱερωσύνην ἀπειπαμένου, ἣν ἐπὶ ἔτη ἦνυσεν ἕξ, καὶ μετὰ μικρὸν τελευτήσαντος τέσσαρσι πρὸς τῷ ἡμίσει ἐνι-
 W III 175 αὐτοὺς ἀρχιερέως ἡ ἐκκλησία ἐχῆρευεν, εἰτα ὁ Χρυσοβέργης Νικόλαος προκεχειρίστο. τὰ δὲ Βουλ-
 γάρων αὐτίς κεκίνητο· ὡς γὰρ ἡ τοῦ Τζιμισκῆ κα-
 τήγγελλτο τελευτή, τέσσαρσιν ἀδελφοῖς ἀνατιθέασι
 τὴν σφετέραν ἀρχήν, Δαβίδ, Μωυσῆ, Ἀαρὼν τε 15
 καὶ Σαμουήλ, οἱ κομητόπωλοι ὠνομάζοντο, ὅτι υἱοὶ γεγόνασιν ἐνὸς τῶν παρ' αὐτοῖς ἐπισήμων καὶ λε-
 B γομένων κομητῶν. οἱ γὰρ ἐκ τοῦ βασιλείου γένους σφίσιν ἐπιλελοίπασιν, μόνου περιλειφθέντος ἐνὸς τῶν παίδων τοῦ Πέτρου, φημί δῆτα τοῦ Ῥωμανοῦ, ὃς 20
 ἐκτομίας ἦν, τῶν δὲ τεσσάρων συγγόνων τῶν κομητοπώλων ὁ μὲν Δαβὶδ τάχιστα τὴν ζωὴν ἐξεμέ-
 τρησεν, ὁ δὲ γε Μωυσῆς τὰς Σέρρας πολιορκῶν λίθῳ βάλλεται, καὶ θνήσκει εὐθύς. τὸν δ' Ἀαρὼν παγγενῇ τοῦ βίου ἐξήγαγεν ὁ ἀδελφὸς Σαμουήλ, 25
 ἢ τὴν ἀρχὴν ἐαυτῷ μόνῳ περιποιούμενον ἢ τὰ Ῥωμαίων αἰρούμενον, λέγεται γὰρ καὶ ἀμφοτέρω, ἐνὸς μόνου τῶν παίδων ἐκείνου περισωθέντος, ὃς Σφεν-
 C δοσθλάβος καὶ Ἰωάννης διωνύμως ἐκέκλητο. καὶ ἡ τῆς Βουλγαρίας ἀρχὴ εἰς μόνον περιέστη τὸν Σα-
 μουήλ, ὃς τῶν Ῥωμαϊκῶν στρατευμάτων τοῖς ἐμ-
 φυλίαις ἀσχολουμένων ἄδειαν εὐρηκὼς τὰ τῆς Ῥω-

μαϊκῆς ἡγεμονίας ἐσπέρια ξύμπαντα περιήει, οὐ
 ληϊζόμενος μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς χώρας ἅμα καὶ τὰς
 πόλεις περιποιούμενος ἑαυτῷ. ἐπεὶ δέ, ὡς ἱστορή-
 ται, τὴν τοῦ Σκληροῦ τυραννίδα ὁ βασιλεὺς ἀπε-
 τείσατο, ὥργα πρὸς ἄμυναν τοῦ βαρβάρου, καὶ δι'
 ἑαυτοῦ ἔδοξεν αὐτῷ τὴν ἐκστρατείαν ποιήσασθαι.
 Ξεῖσιν οὖν μήτε τῷ μαγίστρῳ Βάρδῳ τῷ Φωκῷ,
 αἵτιοι δομεστικῷ ὄντι τῶν σχολῶν τῆς ἀνατολῆς,
 περὶ τῆς πράξεως κοινωνάμενος μήτε μὴν ἐτέρω
 ὦν ἑῶν στραταρχούντων δυνάμεων. ἤδη δὲ πρὸς
 ἃ Βουλγάρων εἰσιὼν τὸν μάγιστρον Λέοντα τὸν D
 Μελισσηνὸν κατόπιν ἐκέλευσεν εἶναι καὶ τὰς δυσ-
 ωρίας τηρεῖν· αὐτὸς δ' εἰσελθὼν τῇ πολιορκίᾳ τῆς
 Ταρδικῆς, αὕτη δ' ἐστὶν ἡ Τριαδίτζα, ἐπιχειρεῖν ἡτοι-
 ἀζετο. τῶν δυτικῶν δὲ ταγμάτων δομεστικός ὢν
 Κοντοστέφανος Στέφανος, καὶ λογισάμενος ὡς εἰ
 ἵππηγεῖται τὰ τῆς στρατείας τῷ βασιλεῖ, οὐκ ἂν
 οτε παύσαιτο δι' ἑαυτοῦ τοὺς πολέμους διατιθέ-
 νος, καὶ οὐτ' αὐτὸς οὐδ' οἱ λοιποὶ στρατιάρχαι
 αὐτῷ λόγου πολλοῦ νομισθῆσονται ἄξιοι, σφῆ-
 ρα οἱ διεμελέτησε τὴν ἐπιχείρησιν καὶ τὴν ὁρμὴν
 ἀκόψαι. προσελθὼν οὖν φησι τὸν Μελισσηνὸν
 ραννίδι ἐπιχειρεῖν καὶ ἀπιέναι σὺν ταχυτῇ πρὸς
 Βυζάντιον τὴν βασιλείαν καθέξοντα, καὶ ἡξίον
 μέλλειν, ἀναξευγνύειν δὲ καὶ μὴ ὑπερτίθεσθαι.
 ὅτο τὸν βασιλέα ἐτάραξε καὶ ἐπάνοδον ἐσήμανε
 λαῷ. ὁ δέ γε Σαμουήλ ταῖς τῶν ὁρέων ἐμφι-ΠΠ220
 χωρῶν κορυφαῖς, οὐ γὰρ ἐθάρρει κατὰ συστάδην
 χέσασθαι, καὶ τὴν ἀθρόαν ἀναξυγὴν ἰδὼν, δει-
 νῶς ἔκρινε τὸ πραττόμενον, καὶ ἐπεισι τοῖς Ῥω-
 τοῖς, καὶ τῷ ἀνελπίστῳ ἅπαντας κατεθρόνησε καὶ
 φυγὴν ἔτρεψε, καὶ τῆς τε παρεμβολῆς ἐκράτησε

καὶ τῆς σκηνῆς τῆς βασιλικῆς καὶ τῶν παρασῆμων
 τῆς βασιλείας. ὁ δὲ βασιλεὺς μόλις εἰς Φιλιππού-
 πολιν διασέσωστο, καὶ κεῖ τὸν Μελισσηνὸν εὐρηκῶς
 κατὰ τοῦ Κοντοστεφάνου ἐξώργιστο καὶ ὕβρεις κα-
 τέχεε τοῦ ἀνδρός. ὁ δὲ δυσανασχετῶν ἐτραχύνετο, 5
 καὶ ἀναξέσας ὁ βασιλεὺς τῷ θυμῷ ἀνέθορε τε τοῦ
 θρόνου καὶ τῆς κόμης τοῦ Κοντοστεφάνου δραξά-
 μενος καὶ τοῦ πάγωνος προσήραξε τὸν ἄνδρα τῇ
 Β γῇ. ἐντεῦθεν οἱ τῶν δυνάμεων τῶν Ῥωμαϊκῶν προ-
 εξάρχοντες μηνιῶντες τῷ βασιλεῖ, ὁ μὲν Φωκάς, ὅτι 10
 αὐτῷ αἱ ἐλπίδες ὑπέρρεον καὶ τὸ τῆς παροιμίας ἐπὶ
 τὰ Μανδραβόλου ἐχώρουν, οἱ δὲ ὅτι ὑπερηφάνως
 αὐτοῖς προσεφέρετο καὶ οὐκ ἐκοινῶναι σφίσι τῶν
 βουλευμάτων, οἱ δὲ δι' ἕτερόν τι, ἐν τῷ Χαρσιανῷ
 συναθροίζονται, καὶ τῷ Φωκᾷ Βάρδα διάδημα πε- 15
 ριέθεντο καὶ τῆς βασιλείας ἡξίωσαν. καὶ οἱ μὲν τὰ
 WIII 176 τῆς ἀποστασίας, ὡς αὐτοῖς ἐδόκει, εὖ διετίθεντο.
 ὁ δὲ γε Σκληρὸς ἐν Βαβυλῶνι φρουρούμενος ἀνελ-
 πίστως ἐξάγεται τῆς φρουρᾶς. τῆς γὰρ τῶν Περ-
 σῶν ἀρχῆς καταλυθείσης ὑπὸ Σαρακηνῶν, ἀνῆλθον
 τις Πέρσης, Ἰναργος ὄνομα, λόγοις παρακινήσας τὸ
 C Περσικὸν πείθει ἀποστατῆσαι τῆς τῶν Σαρακηνῶν
 δουλείας καὶ ὅπλα ἄρασθαι κατ' αὐτῶν, αὐτοῦ τοῦ
 Ἰναργου στρατηγοῦντος αὐτῶν. πολλάκις μὲν οὖν
 ὁ Χοσρόης τοῖς Πέρσαις ἀντηγωνίσατο, τοσαυτάκις 20
 δ' ἡττήθη ὁσάκις σφίσι προσέμιξε, καὶ ἀπογνοὺς
 πρὸς τοὺς ἐμφρούρους καταφεύγει Ῥωμαίους καὶ
 ἀνίησι μὲν αὐτοὺς τῆς εἰρκῆς, διαλέγεται δὲ τῷ
 Σκληρῷ περὶ τοῦ πολέμου καὶ μὴ μνησικακῆσαι
 τῆς κακώσεως αὐτῷ ἀξιοῖ. ὁ δὲ πρότερον μὲν παρη- 25
 τεῖτο τὸν πόλεμον, εἴτ' ἐγκειμένου τοῦ Βαβυλωνίου
 κατανεύει μὲν, σὺν μόνοις δὲ τοῖς Ῥωμαίοις ὑπέσ-

χετο τὸν πόλεμον ὑπελθεῖν. καὶ ἡρευνῶντο τοῖ-
 νιν τὰ δεσμωτήρια, καὶ ὅσοι εὗρηντο ἐν αὐτοῖς
 Ῥωμαῖοι, ἐξήγοντο καὶ ὠπλίζοντο, καὶ ὥσει τρισχί- D
 λιοι συνηθροίσθησαν, οὓς παρειληφὼς ἐχώρησε κατὰ
 τῶν Περσῶν, καὶ συμβαλὼν νικᾷ· ἀναξεῦξαι δὲ πρὸς
 τὸν Χοσρόην οὐκέτ' ἐκρινεν οὔτ' αὐτὸς οὔθ' οἱ μετ'
 αὐτοῦ· ἐδεδοίκεσαν γὰρ μὴ καὶ αὐθις αὐτοὺς κα-
 θείρξει ὁ βάρβαρος, καὶ μᾶλλον ὅτι ἐν πείρᾳ γέ-
 γονε τῆς αὐτῶν γενναιότητος. εἶχοντο γοῦν τῆς
 φυγῆς, καὶ ὁ Χοσρόης πληθὸς εἰς αὐτῶν ἐπιδιώξιν
 ἔστειλε, καὶ οἱ σταλέντες κατειληφότες τοὺς φεύ-
 γοντας, ἐκείνων ὑπάρχοντες πολλαπλάσιοι, μέλους
 τῶν φευγόντων ἀποδρᾶναι δεδύνηντο, τῶν ἄλλων
 ἐκεῖ πεσόντων καὶ Ῥωμαϊκαῖς δαμέντων χερσίν.

Ὁ μὲν οὖν Σκληρὸς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ εἰς τὰ 7
 Ῥωμαίων ἐπανεληλύθεσαν ὄρια. μαθὼν δὲ καὶ τὸν
 Ὠκαῖν ἤδη βασιλειῶντα καὶ τυραννίδος ἀρξάμενον, ΠΙ221
 ἵπονενεύκει πρὸς τὸν Ὠκαῖν, κοινωνὸς ἀξίων εἶ-
 ναι καὶ τοῦ πολέμου καὶ τῆς βασιλείας αὐτῆς. ὁ δὲ
 ἦν κοινοπραγίαν ἐδέξατο, καὶ εἰ τῶν ἐφέσεων τύ-
 οισιν, ἑαυτῷ μὲν τὴν βασιλίδαν τῶν πόλεων ἀπέ-
 με καὶ τῶν πλειόνων ἔθνων καὶ χωρῶν τὸ κρά-
 ος, τῷ δὲ Σκληρῷ προσεκλήρου τὴν Ἀντιόχειαν
 ἣν τε Κόλλην Συρίαν καὶ Φοινίκην καὶ Πα-
 αιστίνην καὶ Μεσοποταμίαν, καὶ τὰς συνθήκας
 ἰκοῖς καθ' ἱερῶν ἐμπεπέδωκεν. ἐπὶ τούτοις τεθαρ-
 γκῶς ὁ Σκληρὸς πρόσεισι τῷ Ὠκαῖ. ὁ δ' ἐντὸς
 ἡμέρας τοῦτον λαβὼν ἀφαιρεῖται μὲν αὐτοῦ τὸ
 ἥμα δὴ τὸ βασίλειον, καθείργνυσι δὲ καὶ φρου-
 ῖν αὐτῷ περιίστησιν. ὅφ' ἑαυτὸν δὲ καὶ τὴν σὺν
 εἰνῷ στρατιὰν ποιησάμενος τοῦ τυραννεύειν εἰ- B
 το κραταιότερον. ὁ μέντοι Σκληρὸς προμηθευό-

μενος ἑαυτῷ πρὸς τὸ μέλλον ἐξ ἀποτυχίας σωτη-
 ρίαν τινά, πρὸ τοῦ κατασχεθῆναι πρὸς τοῦ Φωκά
 τὸν υἱὸν Ῥωμανὸν λάθρᾳ φυγεῖν παρεσκεύασεν, ὥς
 αὐτομολοῦντα τῷ βασιλεῖ, ὃς καὶ περιχαρῶς παρὰ
 τοῦ κρατοῦντος ἐδέχθη καὶ μάλιστα ἐτιμήθη εὐ- 5
 θύς. ὁ Φωκᾶς δὲ ἀπόμοιράν τινα τῆς στρατιᾶς ὑπὸ
 τὸν πατρίκιον τάξας τὸν Δελφινᾶν εἰς τὴν ἀντικρὺ
 τῆς βασιλίδος ἐκπέμπει Χρυσόπολιν, αὐτὸς δὲ σὺν
 τῇ λοιπῇ δυνάμει ἀφίκετο πρὸς τὴν Ἄβυδον. τῷ
 μέντοι Δελφινᾷ ἐστρατοπεδευκóτι κατὰ Χρυσόπο- 10
 λιν αἰφνίδιον ἐπῆλθεν ὁ βασιλεὺς μετὰ λαοῦ Ῥω-
 σικοῦ, κῆδος γὰρ πρὸς Βλαδιμηρόν τὸν ἄρχοντα
 C τούτων ἐπὶ Ἀννῇ τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ θέμενος συμ-
 μαχικὸν ἐκεῖθεν ἐδέξατο, καὶ ῥᾶον τῶν ἐναντίων
 ἐκράτησε, καὶ αὐτὸν τὸν Δελφινᾶν χειρωσάμενος 15
 ἀνεσκολόπισεν. εἴτα πρὸς τὴν Ἄβυδον ἅπεισι μετὰ
 τοῦ ἀδελφοῦ Κωνσταντίνου· καὶ ἤδη ἀντιμέτωπα
 ἔστησαν τὰ ἐναντία στρατεύματα, καὶ τοῦ μὲν οἰ-
 κείου προετέτακτο ὁ Φωκᾶς, τὸ δ' ἀντίμαχον ὁ βα-
 σιλεὺς Βασίλειος ἐφιππος περιὼν παρεθάρρυνεν, 20
 W III 177 ὃν ὁ Φωκᾶς θεασάμενος κατ' αὐτοῦ τὸν ἵππον ἐλαύ-
 νει, ὅλην ἐκείνῳ τὴν ἡνίαν ἐνδεδωκώς, κρίνας, ὥς
 εἰ ἐκείνον καταβαλεῖ, ἔσται τὸν ἀγῶνα νενικηκώς.
 ἀλλ' οὐπω τῶν οἰκείων προεληλύθει πολὺ, καὶ οἱ
 μὲν αὐτὸν ἐκκυλισθῆναι τοῦ ἵππου φασίν, οἱ δὲ 25
 D εἰς τινα λόφον ἐκκλίνειν, καὶ ἀποβάντα τοῦ ἵππου
 ἐκταθῆναι κατὰ γῆς καὶ εὐθύς αὐτὸν τὸ πνεῦμα
 λιπεῖν. οἱ μὲν οὖν πληγῆναι παρὰ του καιρίαν τὸν
 ἄνδρα ἔλεγον. καὶ ὁ βασιλεὺς δὲ Κωνσταντῖνος
 ἑαυτῷ τὴν ἀναίρεσιν ἐκείνου ἐπεφήμιξε· τοῦτο δ' 30
 ἦν λόγος ἄλλως· οὐδὲ γὰρ τετρωμένον αὐτοῦ τὸ
 σῶμα εὗρητο οὐδαμῇ. οἱ δὲ φαρμάκῳ δηλητηριῷ

ἔδοξαζον κατεργασθῆναι αὐτόν, ὃ καὶ μᾶλλον ἔδοξε
 πιδανώτερον· τό γέ τοι φάρμακον ἡτοιμάσατο μὲν
 ὁ Βασίλειος, προσέφερε δὲ τῷ Φωκᾷ ὁ τούτῳ οἰνο-
 χοεύων, παρὰ τοῦ βασιλέως ὑποκλαπεῖς. πεσόντος
 δὲ τοῦ Βάρδα τὸ μετ' αὐτοῦ στράτευμα διεσκέδα-
 στο, καὶ οἱ μὲν ἐκτείνοντο καταλαμβανόμενοι, οἱ δ'
 ἐξωγοῦντο, καὶ συσχεθέντες κατὰ τὸ δόξαν τῷ βα-
 σιλεῖ ἐκολάσθησαν. ὁ δὲ ἄλλοιότερος ἦν ἢ τὸ πρό-ΠΙ222
 τερον· σοβαρός τε γὰρ ἐγεγόνει καὶ τὸ ἥθος ὑπο-
 κατήμενος καὶ πάντας ὑπώπτενε, καὶ τὴν ὀργὴν
 ἐτύγγχανεν ἀπαραίτητος, καὶ οὐ τοῖς ἄλλοις μόνον
 τὸ σοβαρὸν ἐπεδείκνυτο, ἀλλὰ μὴν καὶ τῷ παρα-
 κοιμωμένῳ αὐτῷ, ἥχθετό τε τάνδρῳ καὶ εἰς ἑαυτὸν
 ἔσπευδε μετενεγκεῖν τὴν τῶν πραγμάτων διοίκησιν,
 καὶ μέντοι καὶ μεθίστησι τῆς τῶν κοινῶν οἰκονο-
 μίας αὐτόν, οἴκοι μένειν ἀπρόιτον ἐπιστείλας αὐτῷ,
 εἴτα μετὰ μικρὸν καὶ ὑπερόριον τίθησι καὶ τῶν
 ἐκείνῳ πεπραγμένων ἕκαστον ἀνακρίνων ἀπραξίαν
 τῶν πλειόνων κατεψηφίζετο καὶ τοῦ παρ' ἐκείνου
 δομηθέντος σεμνείου τὰ πλείω ὑφέλετο, καὶ οὐκ Β
 ἔγρων ἦψατο μόνον ἢ χωρίων καὶ οἰκιῶν, ἀλλὰ καὶ
 ἱναθημάτων τε καὶ πλακῶν καὶ κιόνων πολυτελῶν.
 ἴθεν ἐκεῖνος διὰ ταῦτα νέφει περισχεθεὶς ἀθυμίας
 ταρεῖτο τὰ μέλη καὶ ἔμπνους ὥπτο νεκρός, καὶ βρα-
 χύ τι διαλιπὼν οἰκτρῶς τὸν βίον ἐξέλιπεν. ὁ δὲ τότε
 τρωτὸν γέγονεν αὐτοκράτωρ ὡς ἀληθῶς, καὶ γνούς
 ἡλίκων δεῖται φροντίδων ἢ τῆς βασιλείας διοίκη-
 ρις τῆς τε βασιλικῆς ἀβρότητας κατεφρόνησε καὶ
 ὦν λαμπρῶν ἐπιβλημάτων ἀπέσχετο καὶ γλυκυ-
 υμλίαν ἄπασαν ἀπεσεύδατο, καίτοι πρῶην μὴ οὕτω
 ιούς, ἀλλὰ καὶ ἐρώτων ἡττώμενος καὶ κώμοις καὶ
 ρυφαῖς ἑαυτὸν ἐκδιδούς καὶ βασιλείους περιττότη-

σιν ἐνηδόμενος. ἑαυτῷ δὲ μόνῳ προσκληρώσας τὴν
 ἐξουσίαν τοῦ ὀνόματος μόνου τῆς βασιλείας καὶ τοῦ
 ἐπισήμου χρώματος μετεδίδου τῷ ἀδελφῷ, καὶ τινα
 δορυφορίαν ἐκείνῳ ἀπέταξε, βραχείαν μέντοι καὶ
 οὐχ ὑπέρογκον. ὁ δὲ ἔφερε καὶ οὐκ ἠμφισβήτηι τῷ
 ἀδελφῷ, ἥθους ἀνειμένου τυχῶν, οἶμαι, καὶ χαίρων
 ὑγροτέρῃ ζωῇ καὶ διαγωγῇ τρυφερᾷ, καὶ θήραις καὶ
 ἡλικιωτῶν συνουσίαις οἷς συνετρέφετο. τῷ μὲν οὖν
 ἀδελφῷ καὶ ἅμφω εἰχέτην οὕτως. ὁ δὲ γε Σκληρὸς
 τοῦ Φωκᾶ θανόντος λυθελς τῆς εἰρκτῆς εἶχετο καὶ
 αὐτίς τοῦ πρὶν ἐγχειρήματος καὶ τυραννεῖν καὶ πάλ-
 λιν οὐκ ἀνεβάλλετο. ὁ δὲ βασιλεὺς γράμμασι πρὸς
 αὐτὸν ἐγκαραχθεῖσι παρῆνει τὸν ἄνδρα παύσασθαι
 τῆς ἀπονοίας ποτὲ καὶ μὴ αἰε βούλεσθαι αἴτιον εἶναι
 πολέμων ὁμογενέσι καὶ τὴν γῆν αἵμασι χραίνειν, καὶ
 τοῖτοις χριστιανῶν. ὁ δὲ τῷ τε γήρῳ τρυχόμενος
 ἤδη καὶ πρὸς τὸ μέλλον ἰλιγγιάσας σπένδεται καὶ
 πρόσεισι τῷ κρατοῦντι. κακείνος ὑπὸ σκηνὴν κα-
 θῆστο βασίλειον, καὶ ὁ Σκληρὸς βάδην ἦει πρὸς τὴν
 σκηνὴν, ὑπερειδόμενος ἐκατέρωθεν, τὸ μὲν τι διὰ
 τὸ γῆρας, τὸ δὲ διὰ τὸν ὄγκον τοῦ σώματος· ἦν γὰρ
 εὐμεγέθης· ὅτε καὶ τὸ ἀδόμενον εἰπεῖν ὁ βασιλεὺς
 Βασίλειος λέγεται "ὄν ἐδεδοίκεν προσάγεται μοι
 W III 178 χειραγωγούμενος." οἱ δὲ ἀορασίᾳ πληγῆναι φασὶ
 τὸν Σκληρὸν ἐν τῷ ἀπιεῖν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, καὶ
 καὶ διὰ τοῦτο χειραγωγεῖσθαι. ἐγγίσαντος δὲ τοῦ
 PII223 ἀνδρὸς τῇ σκηνῇ, κατανοήσας ὁ βασιλεὺς ἔτι τοὺς
 πόδας αὐτοῦ ὑποδομένους ὑποδήμασι φοινικοῖς, τὰ
 μὲν γὰρ ἄλλα τῆς βασιλείας γνωρίσματα ὁ Σκληρὸς
 ἀπεδύσατο, τὰ δὲ γε πέδιλα οὐκ ἀπέθετο, ἥ γὰρ λά-
 θετ' ἢ οὐκ ἐνόησεν, ἀπέστρεψε τὰς ὄψεις εὐθύς,
 μὴ ἄλλως αὐτῷ ἐντυχεῖν ἀνεχόμενος εἰ μὴ ἐν ἰδιώ-

του στολῇ. ὁ δὲ πρὸ τῆς σκηνῆς ἀπορρίψας τὰ ἐπίφθονα πέδιλα οὕτως ὑπέδυν αὐτήν, καὶ ὁ βασιλεὺς ξανέστη καὶ τὸν ἄνδρα ἐδεξιώσατο, καὶ ὠμιλησάτην ἀλλήλοιν καὶ ἐκοινωνησάτην τραπέζης καὶ ἐπιέτην ἐκ τῆς αὐτῆς κύλικος. τοῦτον μὲν οὖν τὸν τρόπον καὶ ἡ τοῦ Σκληροῦ τυραννὶς καταλέλυτο, καὶ τοῦ μὲν κουροπαλάτου τιμηθέντος, τῶν δὲ συναρμένων αὐτῷ παραχωρηθέντων ἔχειν ὃ ἂν ἕκαστος βῆ ἐκείνου τυραννοῦντος εἰλήφει, εἰτ' ἐν ἀξίαις ἦν εἴτ' ἐν ἀρχαῖς εἴτε μέντοι ἐν κτήσεσιν. ὁ δὲ βασιλεὺς τὰς τῶν ἀποστασιῶν φροντίδας ἀποφορτισάμενος ἐπὶ τὴν Θράκην ἐξήει, καὶ εἰς Θεσσαλονίκην φοίτησε, τῷ περιωνύμῳ μάρτυρι ἀνθομολογούμενος. καταλείψας δ' ἐκεῖ στρατάρχην τῶν ἐπισήμων ἐπὶ βαρείας δυνάμεως, ἵνα κωλύῃ τὰς τοῦ Σαουήλ ἐκδρομάς, ἐπάνεισι πρὸς τὴν Βύζαντος, καὶ ἰς Ἰβηρίαν ἀπῆει, κληρονόμος καταλειφθεὶς παρὰ τοῦ κουροπαλάτου Δαβὶδ θανόντος τῆς ἐκείνῳ διαερούσης ἀρχῆς. ἐνθαπερ γεγωνὼς καὶ τῆς καταλειφθείσης αὐτῷ χώρας ἐπιλαβόμενος, καὶ τὸν τοῦ Δαβὶδ ἀδελφὸν τὸν Γεώργιον τῆς ἐνδοτέρας Ἰβηρίας κληρονεύοντα παρασκευάσας ἡσυχίαν ἄγειν καὶ τοῖς τοῖς ἀρκεῖσθαι καὶ Ὀμηρον τὸν ἐκείνου παῖδα λαόν, ἐπὶ Φοινίκην ἐχώρησε, καὶ τὸν τε τῆς Τριπόδος ἄρχοντα καὶ τὸν τῆς Δαμασκοῦ καὶ τὸν τῆς ὕρου καὶ Βηρυτοῦ, κατὰ συνθήκας τῇ πρὸς τῇ ἰφνῇ Ἀντιοχείᾳ ἐπιόντας καὶ κακοῦντας τὰ ὑπὲρ τήν, ἀνέστειλε καὶ δούλωσιν Ῥωμαίοις τηρεῖν ἀνέστειλε, καὶ ὁμήρους καὶ τούτων λαβὼν ἐπανέξενεν. ἅλα ταῦτα μὲν εἶχον οὕτω.

Τοῦ δὲ πατριάρχου Νικολάου τοῦ Χρυσοβέργου 8
ἔτεσι δυοκαίδεκα καὶ μηνὶν ὀκτὼ τῇ ἀρχιερω-

σύνη ἐνδιαπρέψαντος, εἶτα τὸν βίον ἐκλελοιπότες,
 μάλιστα Σισίννιος, ἀνὴρ λόγοις ἐντεθραμμένος,
 D προχειρίζεται πατριάρχης. καὶ τούτου δὲ ἐπὶ τρεῖς
 ἐνιαυτοὺς τὴν ἐκκλησίαν ἰδύναντος καὶ θανόντος,
 Σέργιος κεχειροτόνητο πατριάρχης, ὃς καθηγεῖτο μὲν
 τῆς τοῦ Μανουὴλ μονῆς, τῷ πατριάρχῃ δὲ Φωτίῳ
 κατὰ γένος προσήκων ἐτύγχανε. τοῦ Σαμουήλ δὲ
 τοῦ τῶν Βουλγάρων ἐξάρχοντος οὐ τὰ Θρακῶν οὐδὲ
 τὰ κατὰ Μακεδονίαν μόνα ληξιμένου, ἀλλὰ καὶ
 τὴν Ἑλλάδα καὶ αὐτὴν δέ γε τὴν Πελοπόννησον,
 τὸν μάλιστα Νικηφόρον τὸν Οὐρανὸν ἐκπέμπει ὁ
 βασιλεὺς, τῆς δύσεως ἄρχοντα, ὃς παρὰ τῷ Σπερ-
 χειῷ ποταμῷ τοῦ Σαμουήλ κατεσκηνωμένου παρὰ
 τῇ ἄντικρυς ἡπείρῳ ἠύλισατο. ὅτι δ' ὕσε τότε
 πολλὰ καὶ ὁ ποταμὸς ἐντεῦθεν ἅπλωτος ἦν, ἀνέλ- 1
 PII224πιστος ἐδόκει τῷ Σαμουήλ ἢ τῶν Ῥωμαίων ἐπέλευ-
 σις. ὁ Οὐρανὸς δὲ νυκτὸς ἀνερευνήσας, καὶ κατὰ
 τινα τόπον βατὸν κατανοήσας τὸν ποταμόν, διαβαί-
 νει τοῦτον ἡσύχως μετὰ τῆς στρατιᾶς, καὶ ἀφρον-
 τιστοῦσιν ἐμβάλλει τοῖς περὶ τὸν Σαμουήλ, καὶ τῷ *
 ἀδοκῆτῳ καταπλαγέντες οἱ βάρβαροι ἐπιπτον μηδὲ
 χεῖρας ἀνταίροντες, καὶ τῷ Σαμουήλ δὲ καὶ τῷ ἐκεί-
 νου νιῷ Ῥωμανῷ πληγαὶ ἐπηνέχθησαν, καὶ ἐάλωσαν
 ἅν, εἰ μὴ τοῖς νεκροῖς συνανεμίχθησαν σώμασι, καὶ
 οὕτω λαθόντες διέφυγον. εἶτα καὶ ὁ βασιλεὺς ἐξε- *
 στράτευσε κατὰ τῶν Βουλγάρων, καὶ τῶν ἐν Σαρ-
 δικῇ φρουρίων καταστρεφάμενος ἕνια ἐπανῆλθεν
 WIII179 εἰς Μοσυνούπολιν. εἶλε δὲ καὶ τὴν μεγάλην Περ-
 B σθλάβαν καὶ τὴν μικρὰν καὶ τὴν Πλίσκοβαν διὰ
 στρατηγῶν. καὶ ἡ Βέρροια δὲ παρεδόθη αὐτῷ παρὰ *
 τοῦ Δοβρομηροῦ, προσχωρήσαντος τοῖς Ῥωμαίοις.
 τὰ μέντοι Σέρβια πολιορκία ἐάλω καὶ ὁ τὴν αὐτῶν

φυλακὴν ἐμπεπιστευμένος Νικόλαος, ὃν Νικολίτζαν
ὡς βραχὺν τὴν ἡλικίαν ὠνόμαζον, ὃς καίτοι πατρί-
κιος τιμηθεὶς ἀπέδρα πάλιν καὶ πρὸς τὸν Σαμουήλ
ἀπελήλυθεν. εἴτ' αὖθις κατὰ Βιδίνης ὁ βασιλεὺς
ἐξεστράτευσεν, καὶ τὴν πόλιν αἵρεῖ. ἐν ὧσιν δὲ ταύ-
την ἐπολιόρκει ὁ βασιλεὺς, ἔπεισιν ὁ Σαμουήλ τῇ
'Αδριανουπόλει ἀθρόον, καὶ πανηγύρεως ἐκτὸς τε-
λουμένης τὰς τε ἐμπορίας λείαν πεποίητο καὶ αἰχ-
μαλώτων πλῆθος λαβὼν ὑπενώστησε. τὴν Βιδίνην
δὲ ὑφ' ἑαυτὸν ὁ βασιλεὺς ποιησάμενος καὶ ἐπανε- C
ρχόμενος κατέλαβε παρὰ τῷ 'Αξιῷ ποταμῷ τὸν Σα-
μουήλ αὐλιζόμενον· ὁ Βαρδάριος οὕτω παρὰ τοῖς
παλαιοῖς ἀνομάζετο. πολλοῦ δὲ τοῦ ποταμοῦ ῥέον-
τος ἀμελῶς οἱ βάρβαροι κατεσκήνωντο· οὐ γὰρ ἄν
ποτε δυνηθῆναι διαβῆναι τὸν ποταμὸν ἠλπίζον τὸ
Ῥωμαϊκὸν σύνταγμα. πόρου δὲ γνωσθέντος δι' αὐ-
τοῦ ὁ βασιλεὺς διέβη καὶ τὸ στρατόπεδον, καὶ πολ-
λοὶ μὲν τῶν Βουλγάρων ἀπώλοντο, ὁ δὲ Σαμουήλ
διέδρα, τῆς τούτου σκηνῆς καὶ τῆς παρεμβολῆς ἀπά-
σης διαρπαγείσης. καὶ τὴν πόλιν δὲ τῶν Σκοπίων
ὁ βασιλεὺς παρειλήφει, δοθεῖσαν αὐτῷ παρὰ Ῥωμα-
νοῦ τοῦ υἱοῦ Πέτρου τοῦ ἄρξαντος τῶν Βουλγάρων,
ᾧ ἡ ταύτης φυλακὴ παρὰ τοῦ Σαμουήλ ἐμπεπί-
στευτο. εἴτα εἰς τὴν Κωνσταντίνου ἐπανελθὼν D
ἐδογματίσεν τὰς τῶν ἀπολωλότων ταπεινῶν συν-
τελείας εἰσπράττεσθαι ἐκ τῶν δυνατῶν· τοῦτο δ'
ἐκλήθη ἀλληλέγγυνον. πολλῶν δὲ περὶ τούτου δεη-
θέντων, καὶ αὐτοῦ τοῦ πατριάρχου Σεργίου, ὡς ἂν
ἡ ἄδικος αὕτη σχολάσῃ καὶ παράλογος εἰσπραξις, ἦν
ὁ βασιλεὺς ἀμετάπειστος. τῷ χρόνῳ γὰρ καὶ ταῖς
ἐλπίσιν ἀπάντων κατεπαρθεὶς ὑπεροπτικὸς πρὸς πάν-
τας ἐδείκνυτο, καὶ οὐκ εὐνοεῖν αὐτῷ, φοβεῖσθαι δ'

ἐβούλετο τὸ ὑπῆκρον, καὶ τό τε στρατιωτικὸν τό τε
 πολιτικὸν οὐ πρὸς τὸ κρατῆσαν ἔθος, ὃ καὶ νόμον
 δοκεῖν τοῖς νομοθέταις τεθέσπισται, διεξάγειν ἤθε-
 λεν, ἀλλὰ πρὸς τὴν οἰκίαν κρίσιν καὶ τὸ θέλημα
 ΠΙ225 ἑαυτοῦ. διὸ οὐδὲ τῶν λογίων ἀνδρῶν ἐπεστρέφετο, 5
 ἀλλὰ καὶ τοὺς λόγους ἤγητο περιττόν τι χρῆμα καὶ
 οὐκ ὀνήσιμον· ὅθεν ἄνδρας ἀπολεξάμενος ἑαυτῷ
 οὔτε τῷ γένει οὔτε μέντοι ἐν λόγῳ τὸ ἐπίσημον
 ἔχοντας ἐκείνοις τὰς τε βασιλείους ἐπιστολὰς ἐνε-
 χείρισε καὶ ἐκοινώνει τῶν βουλευμάτων, καὶ αὐτὸς 10
 ἐκείνοις ἀφελῶς τὰς γραφὰς ὡς ἔτυχεν ὑπηγόρευεν.
 ἀλλὰ καὶ τοῖς ταμείοις ἀποφράξας τὰς διεξόδους
 χρημάτων ταῦτα πλήρη πεποίηκε. φασὶ γοῦν ἐς
 εἴκοσι μυριάδας ταλάντων χρυσοῦ ἐναποτεθησαν ῥί-
 σθαι αὐτῷ. τὸν γὰρ ἄλλον χρηματισμὸν οὐκ ἂν τις 15
 ὑπ' ἀριθμὸν δύναιτο ἀγαγεῖν, ὅς τῶν ταμείων αὐτῷ
 πληρωθέντων ὑπὸ γῆν τὰ λοιπὰ ἐθησαύρισεν, ἔλι-
 Β κας ὀρύξας λαβυρινθώδεις. καὶ ὑπερχειλῇ μὲν ἦσαν
 λίθων πολυτελῶν, τῶν τε ἄλλων καὶ τῶν λευκῶν,
 οἷς ἰδιάξουσα κληῖσις οἱ μάργαροι, τὰ κιβώτια. τῷ δὲ 20
 εἰς χρῆσιν οὐκ ἦσαν, ἀλλὰ βραχεῖς τινες αὐτῷ τὴν
 πορφύραν ἐκόσμουν, ἵν' ἔχοι τοῦπίσημον ἥπερ ἐν
 προόδοις ἐκέχρητο, καὶ ὅτ' ἐχρημάτιζε πρέσβεσι καὶ
 ὅτε τινὰ ἄλλην δημοτελῇ ἐτέλει πανήγυριν. οἱ δ'
 ἄλλοι τοῖς ταμείοις ἐναποκείμενοι ἄχθος ἦσαν ἐτώ- 25
 σιον. ἦν δ' ἐν μὲν πολέμων καιροῖς ποικίλος τις
 καὶ τὴν γνώμην πρὸς τοὺς ὑπὸ χεῖρα πολυειδής,
 ἐν δ' ἡρεμίαις καὶ εἰρηνικαῖς καταστάσεσιν ἀρχικώ-
 τερος καὶ τὰς ὁργὰς ἐταμίευε καὶ ταύτας συνέχων
 C παρ' ἑαυτῷ ἐδημοσίευσεν ἐν καιροῖς καὶ ἀνταπεδί- 30
 WIII180 δου τοῖς ἀμαρτήσασιν. ὧν δὲ τὴν γνώμην στερεὸς
 οὐ ῥαδίως ἡλλοίουν τὰ δόξαντα. διὸ καὶ πρὸς οὓς

ἐν ἔνυχῃ μῆνιμά τι τρέφων, οὐ ταχὺ μετήλλαττε τὸ
 ἦθος αὐτοῖς. ἀλλὰ ταῦτα μὲν παραστατικὰ τοῦ
 ἠθους τούτου τοῦ αὐτοκράτορος, ἥ δ' ἱστορία ἐχέ-
 θω τῶν ἐπ' αὐτοῦ πεπραγμένων καὶ διηγεῖσθω τὰ
 πρᾶξις.

Ὁ τῆς Αἰγύπτου κατάρχων τὰς πρὸς Ῥωμαίους 9
 ὕσας σπονδὰς τὸν τε ἐν Ἱεροσολύμοις ναόν, ἐν ᾧ
 τοῦ κυρίου μνημα, κατηρεῖπωσε καὶ τὰ ἐκεῖ μο-
 χστήρια. ὁ δὲ βασιλεὺς συνεχῶς τῇ Βουλγαρίᾳ
 ροσβάλλων ἐκάκου ταύτην καὶ ἐκεράϊζε. μὴ δυνά-
 ντος δέ γε ὁ Σαμουήλ ἀντιπαρατάξασθαι τῷ τῶν
 Ῥωμαίων στρατεύματι, τάφροις τὰς εἰσόδους ἀπο-
 λείσαι αὐτῷ ἐπεχείρησε, τὰς δυσχωρίας ἀποφράξας
 κοδομαῖς καὶ φύλακας ἐπιστήσας αὐταῖς. ἦκεν δ'
 ἐν ὁ βασιλεὺς αὐθις, καὶ ἐβιάσατο μὲν τὴν πάρο-
 ν, ἀπεκρουσθῆ δὲ τῶν φυλάκων ἀνδισταμένων
 Ῥωμενεστέρον, πλὴν οὐκ ἀπέστη τῆς ἐργχειρήσεως,
 λ' αὐτὸς μὲν προσέμενεν ἔτι πειρῶμενος τοῦ
 ὕματος, ἐκπέπομφε δὲ τῶν στρατηγῶν ἓνα μετὰ
 ἧς ὑπ' αὐτὸν τάγματος ἐτέρωθεν ποθεῖν, εἰ δύναιτο
 ριελθεῖν καὶ μηχανήσασθαι τι πρὸς τὴν διέλευσιν.
 Ἦ δὲ δι' ὁρῶν καὶ δυσχωριῶν πολλῶν διελθὼν καὶ
 Ἦς Βουλγάρους λαθὼν ἐμπίπτει κατὰ νώτου τοῖς
 ἐρύματος φύλαξιν, οἱ τῷ ἀθρόῳ περιδεεῖς γεγὼ-
 ντες οὐκ ἐτι τῆς φυλακῆς ἐφρόντιζον τοῦ φραγμοῦ,
 λ' ὅπως αὐτοὶ τὸν ὀλεθρον φυλάξωνται περὶ πλεί-
 ν ἐτίθεντο. τότε δὴ ἀδείας τὸ Ῥωμαϊκὸν δραξά-
 σον στράτευμα φήγνυνσι τὸν φραγμόν, καὶ δίεισι
 διώκει, καὶ πολλοὺς μὲν ἀναιρεῖ, πλείονας δὲ Π226
 ῥωγρεῖ μόλις διαδράντος τοῦ Σαμουήλ. ὁ γε μὴν
 Ἦς βασιλεὺς τοῖς δοριαλώτοις εἰς πεντεκαίδεκα χιλιάδας
 Ἦς ἡγουμένους ἐξέκοψε πᾶσι τὰ ὄμματα, ἐφ' ἐκάστη

ἑκατοστὺν ἓνα καταλιπὼν ἑτερόφθαλμον, ἔν' εἴη
 τούτοις χειραγωγός, καὶ οὕτως αὐτοὺς ἀπιέναι κε-
 λεύει πρὸς τὸν σφέτερον ἀρχηγόν. οὗς ἐκεῖνος ἰδὼν
 καὶ τὸ πάθος μὴ ἐνεγκών, ἰλιγγιᾷ τε καὶ εἰς γῆν
 λειποθυμῶν καταβάλλεται, μικρὸν δέ τι ἀνενεγκὼν 5
 καρδιωγμῷ περιπίπτει καὶ θνήσκει. ἡ δὲ τῶν Βουλ-
 γάρων ἡγεμονία τῷ υἱῷ αὐτοῦ τῷ Γαβριὴλ τῷ καὶ
 Ῥωμανῷ περιῆλθεν, ὃν οὐπω ἐνιαυτὸν ἄρξαντα ὁ
 υἱὸς τοῦ πατραδέλφου αὐτοῦ Ἀαρὼν ὁ Βλαδισθλά-
 βος Ἰωάννης, διώνυμος γὰρ καὶ οὗτος ἦν, ἀπέκτεινε. 10
 B διελθὼν δὲ τὸ ἐν ταῖς δυσχωρίαις ἔρυμα ὁ αὐτοκρά-
 τωρ, ὡς εἴρηται, ἄλλα τε φρούρια ἐχειρώσατο ἐρυ-
 μνὰ καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς Βουλγάρους, καὶ ἤκεν εἰς
 Μοσυνούπολιν, ὅπου αὐτῷ ἡ τοῦ Σαμουὴλ τελευτὴ
 ἀπηγγέλη. ἄρας οὖν αὐτίκα προσβάλλει τῇ Βουλ- 15
 γαρῖα, καὶ πόλεις τε αὐτῆς αἰρεῖ καὶ φρούρια. ὁ δέ
 γε τοῦ Σαμουὴλ υἱὸς ὁ Ῥωμανός τε καὶ Γαβριὴλ,
 οὐπω γὰρ ἀνῆρητο, πέμψας πρὸς τὸν βασιλέα δού-
 λωσιν ὑπισχνεῖται· μετὰ δέ τινα καιρὸν τοῦ τὸν
 Γαβριὴλ ἀνελόντος Ἰωάννου τοῦ Βλαδισθλάβου θε- 20
 ράπων ἀφίκετο, εὐαγγελιζόμενος τὴν ἀναίρεσιν τοῦ
 υἱοῦ τοῦ Σαμουὴλ καὶ γράμματα κομίζων ἐπαγγελ-
 C λόμενα τῷ βασιλεὶ δούλωσιν, προσεφρόνησαν δὲ αὐτῷ
 καὶ πολλοὶ τῶν ἐπισήμων παρὰ Βουλγάρους. γνοὺς
 μέντοι τὸν Βλαδισθλάβον ὁ βασιλεὺς οὐ κατὰ τὰς 25
 ἐπαγγελίας διανοούμενον, ἐπῆλθεν αὐτῷ τῇ Βουλ-
 γαρῖα, καὶ πολλὰς μὲν αὐτῆς ἐληίσατο χώρας, τὴν
 δὲ τῆς Ἀχρίδος πόλιν, ἐν ἣ τὰ βασίλεια τοῖς τῶν
 Βουλγάρων ὠκοδόμηντο ἀρχηγοῖς, πολιορκία λαβὼν
 καὶ ἕτερα φρούρια διὰ στρατηγῶν, ἐπανέξευξεν εἰς 30
 τὴν Κωνσταντίνου. καὶ αὐτῷ δὲ κατὰ Βουλγάρων
 ἐστράτευσεν, καὶ αὐτῷ φρουρίᾳ τε καὶ πολλοὺς τῶν

βαρβάρων τοὺς μὲν διέφθειρε, τοὺς δὲ συνέσχε ζω-
 νῆς. ὁ δὲ τῶν Βουλγάρων ἄρχων ὁ Ἰωάννης καὶ
 βλαδισθλάβος κατὰ τοῦ Δυρραχίου ἐξώρμησε, καὶ
 τολιορκῶν αὐτὸ πίπτει, ἄρξας ἔτη δύο καὶ μῆνας D
 τέντε. ὁ μαθὼν ὁ βασιλεὺς εὐθὺς ἔξεισι, καὶ περὶ
 ἣν Ἀδριανούπολιν γενομένῳ προσίασιν αὐτῷ τῶν W Π 181
 βουλγάρων ἐπιφανεῖς τινες, παραδιδόντες αὐτῷ τὸν
 Ἰέρνικον καὶ ἕτερα φρούρια πέντε καὶ τριάκοντα,
 αἱ ἄλλοι δὲ πολλοὶ τῶν βαρβάρων τούτων αὐτῷ
 ροσερρῶσαν. καὶ ἡ γυνὴ δὲ τοῦ Ἰωάννου καὶ
 βλαδισθλάβου Μαρία ἐπεμψε πρὸς τὸν βασιλέα τὸν
 ρχιεπίσκοπον Βουλγαρίας Δαβὶδ μετὰ γραμμάτων
 ἵστηναι τῆς Βουλγαρίας ὑπισχνουμένη, εἰ ὧν περ
 ῥύλεται τεύξεται. καὶ μετὰ μικρὸν ἦκεν ἡ γυνή
 ρὸς τὸν αὐτοκράτορα, υἱοὺς ἐπαγομένη τρεῖς καὶ
 ὑγάτρια ἕξ, καὶ ἕτεροι δὲ τρεῖς ταύτης υἱοὶ φηγά-
 ρις ἐγένοντο ἐν τοῖς ὄρεσιν, ἀλλὰ κἀκεῖνοι τῶν
 ἰῶν φυλαττομένων βιασθέντες προσῆλθον τῷ βα-
 λεῖ. ἦσαν δ' οὗτοι ὁ Προυσιανὸς καὶ ἄμφω οἱ
 ἰελεφοὶ αὐτοῦ, ὧν τὸν μὲν Προυσιανὸν ἐτίμησε
 ἰγιστρον, πατρικίους δὲ τοὺς λοιπούς. ὑφ' ἐαυτὸν P Π 227
 ἰν τὴν ἅπασαν Βουλγαρίαν πεποιηκὼς καὶ τὰ μὲν
 ἰν φρουρίων καταστρεψάμενος, τὰ δὲ κατοχυρώ-
 ς καὶ φρουρὰς αὐτοῖς ἀρκούσας καταλιπών, αὐτὸς
 ἰ Ἀθήνας ἀφίκετο, θύσων τῇ θεοτόκῃ τὰ χαρι-
 ῆρια, καὶ ἀναθέμενος τῷ ναῷ πολλὰ καὶ πολυ-
 λῇ ἐπανέξευξεν εἰς τὴν ὑπερκειμένην τῶν πόλεων
 ἰ κατήγαγε θρόαμβον, τιάρᾳ ταινιωθεὶς ὀρθία, ἣν
 ὑφαν καλεῖ ὁ δημῶδης καὶ πολὺς ἄνθρωπος, τῷ-
 ν, οἶμαι, ὠνομασμένην, ὥς τετυφῶσθαι ποιουσαν
 ὕς ταύτῃ ἀναδουμένους, καὶ οὕτως ἄχρι τῆς τοῦ
 οὔ λόγου Σοφίας ἀφίκετο, ἀποδοὺς ἐν ταύτῃ τῷ

κυρίῳ τὰ χαριστήρια. ἔνθα γενόμενον ὁ πατριάρχης πολλὰ ἱκετεύσας ἐκκόψαι τὸ ἀλληλέγγυον οὗ
 B κατεδυσώπησε, καὶ ταῦτα ὑποσχόμενον τοῦτο ποιή-
 σαι, εἰ τῶν Βουλγάρων κρατήσῃεν. οὗτος ὁ πα-
 τριάρχης Σέργιος τὴν ἐκκλησίαν ἐπὶ εἴκοσι ποιμά- 5
 νας ἔτη, μετέθετο τὴν ζωὴν, καὶ προεχειρίσθη τῆς
 ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκκλησίας ἀρχιερεὺς Εὐστά-
 θιος, ὃς τοῦ ἐν τῷ παλατίῳ ναοῦ ἱερέων ἐπρώτευνε.
 τῆς Βουλγαρίας δὲ δουλωθείσης τῇ τῶν Ῥωμαίων
 ἡγεμονίᾳ καὶ τὰ τῶν Χορβάτων ἔδνη ὑπέκνυσαν, 10
 ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ Σίρμιον. εἶτα κατὰ Ἀβασγίας ἐκ-
 στρατεύει ὁ βασιλεὺς, τοῦ ταύτης κρατοῦντος παρα-
 σπονδήσαντος. ἐκεῖ δὲ τούτου γεγονότος, ὅπισθεν
 ἀποστατοῦσιν ὃ τε Ξιφίας καὶ Νικηφόρος ὁ υἱὸς
 Βάρδα τοῦ Φωκᾶ οἱ πατρίκιοι, ἀλλὰ ταχέως ἢ τού- 15
 C των ἐσβέσθη ἀποστασία, τοῦ μὲν Ξιφία τὸν Φωκᾶν
 ἀνελόντος, αὐτοῦ δὲ συλληφθέντος καὶ δεσμίου
 ἀπαχθέντος εἰς τὴν τῶν πόλεων βασιλεύουσαν. ἄρτι
 δὲ τὰς περὶ τῆς τυραννίδος ταύτης φροντίδας ὁ βα-
 σιλεὺς ἀποσκευασάμενος συρρήγνυται τοῖς Ἀβασγοῖς, 20
 καὶ μάχης ἰσχυρᾶς γενομένης ἔπεσον πολλοὶ ἀμφο-
 τέρωθεν καὶ ἦν ἰσόρροπος ὁ ἀγών, εἴτ' αὐθις κρο-
 τηθέντος πολέμου νικῶσι Ῥωμαῖοι, καὶ ὁ τῶν Ἀβασ-
 γῶν ἡγεμὼν Γεώργιος εἰς τὰ τῆς Ἰβηρίας ἀπέδρα
 βαθυτέρα, καὶ μετὰ βραχὺ σπονδὰς αἰτήσας ἐξέστη 25
 τῷ βασιλεῖ χώρας ὀπόσης ὁ αὐτοκράτωρ ἐβούλετο,
 εἰς ὀμηρεῖαν παρασχὼν Παγκράτιον τὸν υἱὸν αὐ-
 τοῦ, καὶ ταῦτα διανύσας ὁ βασιλεὺς ἐπανέξενεν.
 D ἦν δὲ διὰ μελέτης αὐτῷ καὶ πρὸς Σικελίαν ἀπάραι,
 ἀλλ' οὐκ εἰς ἔργον αὐτῷ προέβη τὸ βούλευμα· ἦδη 30
 γὰρ αὐτῷ πρὸς τέλος κατήντησε τὸ βιώσιμον καὶ
 ἐνοσηλεύετο. πρὸ βραχέος δὲ τοῦ αὐτὸν ἐκλιπεῖν ὁ

ιατριάρχης Εὐστάθιος θνήσκει, προστάς τῆς ἐκκλη-
 τίας τῶν ὀρθοδόξων ἐπ' ἔτεσιν ὀκτώ. τοῦ βασιλέως
 ἐνοσοῦντος Ἀλέξιος ὁ τότε τὴν προστασίαν ἔχων
 ἧς τοῦ Στουδίου μονῆς πρὸς τὸν βασιλέα ἀφίκετο,
 ἦν ἱερὰν κάραν τοῦ τιμίου Προδρόμου κομίζων
 ὑπῶ, καὶ αὐτίκα τοῦτον ὁ βασιλεὺς πατριάρχην
 ροεχειρίσατο, κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκέλευεν καὶ τὴν
 ἡν ἐκλιπών, ζήσας μὲν καὶ βασιλεύσας χρόνους
 ἑξήκοντα ἐπὶ δυσίν, αὐταρχήσας δὲ ἐπὶ πεντή-
 ντα καὶ πρὸς ἔτεσι· τοὺς γὰρ ἄλλους συνεβασί-
 υσε τῷ πατρί, εἶτα τῷ Φωκᾷ, καὶ μετ' ἐκείνους
 ἰ Τζιμισκῇ.

Τέθνηκε μὲν οὖν γηραιὸς ὁ Βασίλειος, τῆς δ' ^{III 182}
 νουσίας εὐθύς ὁ ἐκείνου σύγγονος ἐπελάβετο, τὸν ¹⁰
 νυσταντίνον φημι, μικρόν τι ἐκείνου κατὰ τὸν ^{PII 228}
 ἰνον τῆς ζωῆς ἐλαττούμενος. ῥαθύμου δὲ πεφυ-
 ς ἥθους καὶ ἀνειμένου ἧ καὶ εἰς ἔξιν ἐλθὼν βίου
 οὐ, οὐδὲ γὰρ ἐκοινώνει αὐτῷ βασιλείου τινὸς ὁ
 γονος πράξεως, καὶ αὐταρχήσας τοιαύτην εἶχε
 γωγὴν, ὑπ' ἄλλοις μὲν τὴν τῶν κοινῶν διοίκη-
 θέμενος, καὶ τούτοις οὐ τοῖς ἑαυτῶν ἤδη παρα-
 μένοις δοκίμιον, ἀλλ' ἀνδράσιν οὐχ ὅτι τῶν εὖ
 νούτων, ἀλλ' οὐδ' ἐλευθέρως τύχης τυγχάνουσιν,
 κοῖς δὲ καὶ μὴ δυναμένοις ὀρθοεπεῖν, ἀλλ' ἀκρι-
 βαρβαρίζουσιν. ἐκεῖνος δὲ τρυφαῖς ἐξέδωκεν
 ὄν· ἥτις γὰρ γαστρός καὶ ἀφροδισίων καὶ
 ἡνιει περὶ τοὺς κύβους τε καὶ τὰ θεάτρα, ἀλλὰ
 οἱ καὶ περὶ τὰ κυνηγέσια. ἦν δ' εὐμεγέθης μὲν
 ὄγκον τοῦ σώματος καὶ τὴν ἀλκὴν γενναιοτάτος, ^B
 ἰς δὲ τὴν ἔξιν τὴν ψυχικὴν, ὅθεν οὐδὲ πολέ-
 κατευνάζειν ἔκρινε τὰς τῶν βαρβάρων ὁρμὰς,
 αῖς δὲ μᾶλλον καὶ ἀξιώμασι. τοὺς δ' ὑπηκόους

καὶ ἐκ ψιλῆς ὑπονοίας ἐκόλαξε, καὶ διαβολαῖς ῥαδίως
 ὑπεῖχε τὸ οὖς, καὶ πρὸς θυμὸν ὑπῆρχεν ὀξύρροπος,
 οὐ κατὰ τὸν ἀδελφὸν δ' ἐμηνία, οὐδ' ἐνέμενε τῇ
 ὀργῇ, ἀλλὰ ῥᾶρον εἰς τὴν ἀντίρροπον διάθεσιν μετε-
 τίθετο καὶ ἡνιάτο κακῶς τινα διαθέμενος. πολλοὺς 5
 δὲ τιμωρούμενος τοῦ φωτὸς ἐστέρει τοὺς πλείονας,
 ἐκκόπτων σφίσι τὰ ὄμματα καὶ κουφότεραν τῶν ἄλ-
 λων ταύτην τὴν κόλασιν ἔκρινε, καὶ ταύτῃ ἐκέχρητο
 μᾶλλον, ὥς ἀπράκτους ποιούσῃ τοὺς καταδικαζομέ-
 νους αὐτῇ. γυναικὶ δὲ νέος ὢν συζυγεῖς Ἑλένη τῇ 10
 θυγατρὶ Ἀλυπίου, ἀνδρὸς τῶν ὑπὲρ λίαν τότε τυγ-
 χάνοντος, τρία ἐξ ἐκείνης ἔσχε θυγάτρια, καὶ τὴν
 μὲν θανάτῳ ἀπέβαλεν, αἱ δὲ παῖδες αὐτῷ ἐν τοῖς
 βασιλείοις ἦσαν τρεφόμεναι. ὢν ἡ μὲν πρεσβυτέρα
 Εὐδοκία λοιμικῷ τὸ κάλλος λωβηθεῖσα νοσήματι, 15
 θελήματι τῷ θεῷ καθιέρωτο· αἱ δὲ γε λοιπαὶ ἦσαν
 παρὰ τῷ πατρὶ αὐταρχήσαντι, μηδέν τι περὶ αὐτῶν
 πατρὶ προσῆκον λογισαμένων. τὴν χεῖρα δ' ὢν ἐλευ-
 θέριος οὐκ ὀρθῶς ἐχρῆτο τῇ ἀρετῇ, ὅθεν καὶ εἰς
 τὰς ἀντιθέτους κακίας ἐξέπιπτε. τοῖς μὲν γὰρ περὶ 20
 αὐτόν, οἱ βάρβαροι ἦσαν, ἀνδράποδα, ἅπερ αὐτὸς
 ἐκτήσατο καὶ ἐξέτεμε καὶ θαλαμηπόλους καὶ κατευνα-
 D στήρας ἐκέκτητο, ὃς καὶ τιμῶν καὶ ἀρχῶν τῶν πρώ-
 των ἡξίωσεν, ἀμάξαις ὄλαις ἐχορήγει τὰ χρήματα,
 τοῖς δ' ἄλλοις πεφεισμένως ἄγαν τὴν χεῖρα προέ- 25
 τεινε. τὰ μὲν οὖν τῆς γνώμης οὕτως εἶχε τοῦτῳ τῷ
 αὐτοκράτορι. τὰ δ' ἐκτὸς συμπεσόντα διεξίτω ὁ
 λόγος. οἱ Πατρινάκαι, Σκύθαι δ' οὗτοι ὥς ἐμπρο-
 σθεν εἰρηται, διαβάντες τὸν Ἰστρον, τῇ χώρᾳ τῆς
 Βουλγαρίας οὐ μικρῶς ἐλυμήναντο. ἀλλὰ τοῦτοις 30
 ἀντεπελθὼν Κωνσταντῖνος ὁ Διογένης ὁ τοῦ Σερ-
 μίου κρατῶν, ὃς καὶ δούξ ἀνωμάσθη τῆς Βουλγα-

ἱας, ἐτρέψατό τε αὐτούς καὶ ἡρεμεῖν ἠνάγκασε τὸν
 πρὸν διαπεράσαντας. τοῦ βασιλέως δὲ Βασιλείου
 κνόντος δύο ἐνιαυτῶν ἦσαν φόροι ἀνείσπρακτοι·
 ἴδου γὰρ ἐκεῖνος ὑπέρθεσιν ταῖς εἰσπράξεσι, φει-
 ῖμενος τῶν ὑποτελῶν, οὗτος δὲ τὰ τῶν παρελθόν-
 ῶν ἐνιαυτῶν καὶ τὰ τῶν ἐφ' οἷς αὐτὸς ἤρξε τριῶν
 τῶν ἀσυμπαθῶς εἰσепράξατο, καὶ ταῦτα ἀνὰ χροῖον PII229
 μβάντος πολλοῦ ἐφ' ὅλῳ τῷ χρόνῳ τῆς βασι-
 ῖας αὐτοῦ· ὅθεν οἱ πένητες ἐξετρίβησαν. στόλον
 τῶν Ἀγαρηνῶν κατὰ τῶν λεγομένων Κυκλάδων
 σὺν ἐκπεπλευκότῳ ὁ τῆς Σάμου στρατηγὸς κατη-
 νίστατο, δώδεκα μὲν νῆας αὐτάνδρους ἐλών, τὰς
 λοιπὰς σκεδασθῆναι πεποικηκώς. ἤδη δ' ἐς γῆρας
 ἴσας ὁ αὐτοκράτωρ βαθύ, καὶ τῷ ἐκ τούτου μα-
 τμῷ καὶ νόσον τινὰ συνεισπεσοῦσαν τῷ σώματι WIII183
 ηκώς, περὶ τοῦ διαδεχομένου τὸ κράτος ἐσκέπτετο.
 ὡ τοίνυν τὸν πατρίκιον Κωνσταντῖνον τὸν Δα-
 ῖσηνὸν ἐπὶ μιᾷ τῶν θυγατέρων κηδεστήν ποιή-
 θαι καὶ τῆς βασιλείας διάδοχον, καὶ στέλλει τὸν
 ὄν ἄξοντα, ἐν τῷ τῶν Ἀρμενιакῶν θέματι τὴν
 οἰκίαν ποιούμενον· ἀλλὰ μήπω τοῦ ἀνδρὸς ἐκεῖ- B
 ἀφικομένου ἑτέρας γίνεται γνώμης ὁ Κωνσταν-
 ῖς, καὶ τινα τῶν ἐν τέλει ἄνδρα εὐγενέτην τε τὰ
 ἔμματος καὶ ἀνηγμένον εἰς τὴν τοῦ ἐπάρχου ἀρ-
 αῖρει πρὸς τὴν διαδοχὴν καὶ πρὸς κῆδος
 θυγατέρων μιᾶς. ἀλλ' εἶχέ τι πρὸς ἑκβασιν ἢ
 σις πρόσαντες· γυναικὶ γὰρ ὁ λαμπρὸς ἐκεῖνος
 βίου ἀνὴρ· ἦν δ' οὗτος ὁ κατὰ τοὺς Ἀργυροὺς
 ἀνός. τί γοῦν πρὸς τοῦτο μηχανᾶται ὁ βασι-
 ; σκῆπτεται κατὰ τοῦ ἀνθρώπου χόλον καὶ τοῦ-
 ἐπαχθῇ τε καὶ βίαιον, καὶ στέλλει τοὺς ἐκεῖνον
 ἐπὶ κολάσει ἀπάγοντας, τῇ δ' αὐτῷ συνοικουσίῃ

κεροῦντας τὴν τρίχα καὶ ἐφ' ἑτέραν ζωὴν μεταστήσον-
 C τας. ἡ δὲ τὸ σκηνορροούμενον ἀγνοήσασα ἐτοίμως
 ἑαυτὴν παρέσχε πρὸς τὴν τοῦ βίου ἀπαλλαγὴν· ἡ μὲν
 οὖν τὴν κόμην τε ἀπετμήθη καὶ μέλανα μετημφιάστο,
 ὃ δὲ μετήχθη πρὸς τὰ βασίλεια, καὶ ἡ δευτέρα τῶν 5
 θυγατέρων τοῦ Κωνσταντίνου συζεύγνυται αὐτῷ
 πρὸς συμβίωσιν. ἡ γὰρ τρίτη διὰ τὸ τὴν ἐκείνου
 εὐνέτειραν ἄκουσαν διαζυγῆναι αὐτοῦ παραιτήσασθαι
 τὴν μετ' αὐτοῦ συμβίωσιν λέγεται. καὶ ὁ μὲν συνήρ-
 μοστο τῇ Ζωῇ, ὃ δὲ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος τρεῖς ἐπι- 10
 βιούς ἡμέρας τῇ συνοικήσει αὐτῶν ἀπέτισε τὸ χρεῶν,
 ἑβδομηκοντούτης καὶ πρὸς γεροντός, ἐνιαυτοὺς δὲ τρεῖς
 ἐνὸς ἐνδέοντος μηνὸς τῆς βασιλείας κατορχησάμενος.

11 Ῥωμανὸς δὲ λοιπόν, ὃς Ἀργυρόπωλος ἐκαλεῖτο,
 D τῶν σκήπτρων ἐπιλαμβάνεται καὶ αὐτίκα τὸ ἄλλη- 15
 λέγγυνον φορολόγημα ριζόθεν ἐξέκοψε, καὶ τοῖς τοῦ
 θεοῦ ὑμνοδοῖς τοῖς τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ κεκληρω-
 μένοις τὴν ἐκ τῶν βασιλείων ταμείων χορηγουμέ-
 νην τῶν χρυσίωνων διανομὴν προσθήκῃ ἐπηύξησεν,
 εἰδὼς ἐνδεῶς αὐτοῖς ἔχειν τὰ χορηγούμενα. γέγονε 20
 γάρ ποτε τῆς τοῦ θεοῦ λόγου ἐπωνύμου Σοφίας
 μέγας οἰκονόμος, ἐπεὶ τῷ βασιλεῖ ἀνεῖτο πρόσθεν
 οἰκονόμον τῆς ἐκκλησίας ταυτησὶ προχειρίζεσθαι,
 καὶ τοὺς διὰ χρεᾶ δημοσία καθειργμένους ἢ καὶ
 ιδιωτικὰ ἡλευθέρωσε, τὰ μὲν ἀποτιννύς, τὰ δὲ δημό- 25
 σια ἀφιεῖς, καὶ χρημάτων πολλῶν διάδοσιν ἐποίη-
 σατο ὑπὲρ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ πενθε-
 PII230ροῦ αὐτοῦ καὶ αἰχμαλώτους πλείστους ἐπρίατο, καὶ
 ὅσοι τῶν ἐπισκόπων ἐκ τοῦ ἄλληλεγγύου φορολογή-
 ματος εἰς ἐνδειαν συνηλάθησαν, παρ' αὐτοῦ ἀνε- 30
 κτήθησαν, καὶ τοὺς κακωθέντας παρὰ τοῦ τελευταί-
 οντος βασιλέως ἢ ἐν πηρώσεσι μελῶν ἢ ἐν δημεύ-

ἰεσιν οὐσιῶν ἢ ἄλλοίως παρεμυθήσατο. ὑποπτευ-
 ρεις δὲ ὁ μάλιστα Προυσιανὸς ὁ Βούλγαρος λάθρα
 τῇ τῆς Αὐγούστης Ζωῆς ἀδελφῇ τῇ Θεοδώρα κοι-
 νολογεῖσθαι καὶ τῇ βασιλείᾳ ἐποφθαλμεῖν, συλλαμ-
 βάνεται καὶ φρουρεῖται, εἴτα καὶ πηροῦται τοὺς
 φθαλμούς, καὶ ἡ Θεοδώρα εἰς τὸ Πετρίον περιορί-
 εται, καὶ ὁ ἐπ' ἀδελφιδῇ δὲ τοῦ βασιλέως γαμβρὸς
 Κωνσταντῖνος ὁ Διογένης, ὡς τυραννίδα μελετῶν B
 ατηγορηθεὶς, δεσμευθεὶς ἐν πύργῳ καθιέργνυται.
 οὗ μέντοι τῆς Ἀβασγίας ἡγεμονεύοντος Γεωργίου
 ανόντος ἡ τούτου σύζυγος σπονδὰς ἐξήτησε καὶ
 ὑνοικον τῷ νιῷ. καὶ ὁ βασιλεὺς τὰς τε σπονδὰς
 νεκαίνισε καὶ τὴν παῖδα Βασιλείου τοῦ ἀδελφοῦ
 οὔτου τὴν Ἑλένην νύμφην εἰς Ἀβασγίαν ἀπέστειλε,
 ἵν' ὑμφίον Παγκράτιον κουροπαλάτην τετιμηκώς.
 δὲ βασιλεὺς κατὰ τοῦ Χάλεπ ὁρμήσῃ, ὃ καὶ Βέρ- WIII184
 α λέγεται, ἡβούλετό τε καὶ ἡτοιμάζετο. πολλὰς
 ο τῶν πόλεων τῆς τε Φοινίκης καὶ τῆς Συρίας
 ὁ Νικηφόρου καὶ τοῦ Ἰωάννου τῶν βασιλέων
 αγαρόντων τῇ τῶν Ῥωμαίων ἡγεμονίᾳ, ὁ μετ'
 ἰνους Βασίλειος σχολάζων ταῖς κατὰ Βουλγάρων C
 αῖς καιρὸν οὐκ ἔσχε τὰς ἐαλφικίας ἀσφαλίσα-
 α πόλεις· αἱ δ' ὅμως, μέχρι μὲν περιῆν ἐκεῖνος,
 ἔτόλμων εἰς προὔπτον τὸν τῆς δουλείας ζυγὸν
 ασεῖσασθαι. τοῦ δὲ Κωνσταντίνου τῶν σκήπτρων
 αλημμένου καὶ ἀνειμένως τὴν βασιλείαν ἰθύνον-
 οἱ τῆς Ἀγαρ ἀπόγονοι τοῦτον εἶναι τὸν καιρὸν
 ντες πρὸς τὸ μελετώμενον αὐτοῖς ἐπιτήδειον,
 τῶν πόλεων φρουροῖς ἐπιτίθενται, καὶ τούτους
 αειριστάμενοι αὐτοὶ τῶν πόλεων γερόνασιν ἐγκρα-
 ὁ δὲ τοῦ Χάλεπ ἀρχηγὸς καὶ ἐκδρομὰς ποιού-
 ας συνεχεῖς αὐτὴν τε τὴν Ἀντιόχειαν καὶ ὅσα

πρόσοικα ἔθνη τῇ Σύρων γῇ καὶ τοῖς Ῥωμαίοις
 D ὑπήκοα ἐλήζετο. ὃ ἂντιπαρταξάμενος ὁ τῆς Ἀν-
 τιοχείας δούξ, ἔτι περιόντος τοῦ αὐτοκράτορος Κων-
 σταντίνου, αἰσχυρῶς ἠττήθη, καὶ τοὺς πλείους τῶν
 σὺν αὐτῷ ἀποβεβληκῶς μόλις ἠδυνήθη φυγεῖν ἐκεῖ- 5
 νος. τοῦτον ὁ Ῥωμανὸς ἀφελόμενος τὴν ἀρχὴν
 προεχειρίσατο ἕτερον· ἐξώρμησε δὲ καὶ κεῖνος, καὶ
 ἀπιόντι προσίασι πρέσβεις μετὰ δῶρων πολυτελῶν
 πρὸς τοῦ Χαλεπίτου ἀπεσταλμένοι, αἰτούμενοι συγ-
 γνώμης τυχεῖν καὶ τὴν δουλείαν ἀνανεώσασθαι καὶ 10
 ἀποδοῦναι τὰς εἰσφοράς, αἵπερ ἔτυχον ὑστερήσα-
 σαι, καὶ ταύτας ἐτησίως εἰσφέρειν μετ' εὐγνωμοσύ-
 νης εἰς τὸ ἐπιόν. ὁ δέ, καίτοι πολλῶν καὶ στρατη-
 γίαις ἐπιφανῶν ἀποτρεπόντων αὐτῷ τὴν εἰς τὰ
 πρόσω φορὰν ὥς ἀσύμφορον καὶ σπείσασθαι συμ- 15
 βουλευόντων, οὐκ ἀνείργετο τῆς ὁρμῆς, ἀλλὰ ῥᾶον
 PΠ231 κρατῆσαι τῶν Ἀραρνῶν ἐφανατάζετο, καὶ τοῦτο κα-
 τωρθωκῶς μέγα τι καὶ ὑπέρογκον ᾤετο ἐαυτῷ περι-
 ποιήσασθαι σεμνολόγημα. ἅπεισιν οὖν ἐν Συρίᾳ
 καὶ βάλλεται χάρακα. Ἄραβες δέ, αὐτόσκευοί τινες 20
 ἄνθρωποι καὶ τολμηταὶ κέλητες, ἐφ' ἵππων ὠκυ-
 πόδων γυμνοὶ ἐκατέρωθεν ἐλόχων τοῦ χάρακος, καὶ
 τοὺς εἰς συλλογὴν ἀπιόντας χιλοῦ ὕδατός τε ἀρ-
 δείαν ἐκθορόντες ἀνῆρουν ἢ καὶ συνήρπαζον, ὥς
 τοὺς τε στρατιώτας καὶ τὴν ἵππον αὐτῶν ἀπειρηκέ- 25
 ναι τῷ δίψει. εἴτα συνηθέστεροι γεγονότες ταῖς ἐκ-
 δρομαῖς πρὸς τοὺς Ῥωμαίους οἱ Ἄραβες καὶ οἶον
 καταγνόντες δειλίαν αὐτῶν, ἀθρόον ἀπὸ τῶν μετεώ-
 ρων ἐξωρμηκότες καὶ βαρβαρικὸν ἀλαλάξαντες, καὶ
 πλῆθους φαντασίαν ἀπεργασάμενοι τῷ μὴ συνα- 30
 B σπισμὸν τηρεῖν, ἀλλὰ διεσπασμένως ἐκτρέχειν καὶ
 ἐπιέναι ἀσυντάκτως τῷ χάρακι, ἐκδειματοῦσιν ἅπαν

τὸ στρατιωτικὸν καὶ εἰς φυγὴν τρέπουσι, καὶ καὶν
 ἐάλω καὶ ὁ αὐτοκράτωρ αὐτός, τῆς περὶ αὐτὸν ἐκ-
 ταραχθείσης φρουρᾶς καὶ λελοιπυίας ἀφρούρητον
 τὸν φρουρούμενον, εἰ μὴ τις αὐτὸν ἐπὶ τὸν ἵππον
 ἵνέβαλε καὶ φεύγειν ἐπέρρωσεν ἐκπεπνευκότα τῷ
 ὀφθαλμῷ. ἀπήεσαν μὲν οὖν οἱ Ῥωμαῖοι ἀτάκτως
 ὡς ἕκαστος ἔτυχε θέοντες. οἱ δὲ βάρβαροι τὸ παρά-
 λογον τῆς τροπῆς τεθηπότες, κατὰ τῶν ἀποδιδρα-
 κόντων οὐκ ἐπέξέθεν, ἀλλὰ κατὰ τοῦ χάρακος
 ἔθεν, ὀλίγους τῶν ἐπιφανεστέρων ζωγράφοντες,
 καὶ τὴν τε σκηπὴν διηρπάκασιν τὴν βασιλείαν, μεστὴν
 ὕσαν πλούτου παντοδαποῦ καὶ πολυτελείας βασι-
 κῆς, καὶ τὴν ἄλλην ἀποσκευὴν ἐφ' ἑαυτοὺς ἀνα-
 ἔμενοι ἐπανέβησαν.

Ὁ δὲ βασιλεὺς εἰς Ἀντιόχειαν διασέσωστο σπου- 12
 ῆ τῶν περὶ αὐτόν, κακέειπεν ἐπὶ τὴν Κωνσταντί-
 νην ἀνέδραμεν, οὐκέτι τὴν πρόσθεν τῆς ψυχῆς δει-
 νύων διάθεσιν, ἀλλ' ἀλλοιωθεὶς τὴν ἐπὶ τὸ χεῖρον
 ἰλοΐωσιν. ἵνα γὰρ τῶν ἀπολωλότων ἰσοστάσια
 ῥησθῇ, πράκτωρ ἀντὶ κρατοῦντος ἐγένετο καὶ πι-
 ος λογιστής, παῖδας πατέρων γεγενηκότα χρῆα
 πατρίδος καὶ πυρκαϊὰς ἀνάπτων κατὰ τῶν ὑπη-
 γων, ὥσπερ ὁ χρόνος ἤδη πολὺς πρεσβεύσας κα- WIII 185
 τὰς ἐπὶ τῆς πόλεως κατέχουσαν ὑπὸ σποδῖα. ἐντεῦθεν D
 πολλοὶ πατρῶων οἰκιῶν καὶ ἀγρῶν ἀπηλάνοντο καὶ
 οὐκ ἐν εὐκλείᾳ ἐκδιδυσκόμενοι εἰς πενίαν λαμ-
 βάνοντες συνηλάνοντο. τῶν δ' οὕτως εἰσπραττομένων
 ἦν εἰς τὸ δημόσιον εἰσεφέρετο, ἀλλὰ σεμνεῖον
 οδομῆσαι καὶ ναὸν τῇ θεομήτορι προθέμενος κα-
 τὰ τὴν βασιλικὴν θησαυρῶν ἀνήλυσεν ἑτέρα, ἄρτι μὲν
 γέροντες, ἄρτι δὲ καταστρέφων τὸ ἤδη ἀνεγερεθὲν

καὶ ἡ μετεωρότερον ἀνοικοδομῶν αὐτίς αὐτὸ ἡ εὐ-
 ρύτερον ἡ τὸν σχηματισμὸν ποικίλλων ἡ τρόπον ἄλ-
 λον τὸ καινιζόμενον ἄλλοιῶν. ἀπένειμε δὲ καὶ προσ-
 ὄδους τοῖς μονασταῖς, οὐκ ἀναλόγους μονάζουσιν,
 ἀλλὰ τρυφῶσι προσηκούσας καὶ βίον ἔλκουσιν ἀνει- 5
 ΡΗ232 μένον καὶ ἄβροδύαιτον, χώρας ὅλας τῶν δημοσίων,
 καὶ ταύτας τὰς πιοτάτας καὶ παμφόρους, ἀφοσιώσας
 αὐτοῖς. ἀλλὰ μὴ πλείω περὶ τούτων. κατέλαβε δὲ
 τὴν βασιλίδαν τῶν πόλεων Ἀμερ ὁ τοῦ Χαλεπίτου
 υἱὸς σὺν δώροις πολλοῖς, τὴν εἰρήνην ἀνανεούμε- 10
 νος, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ ταύτῃ ἐπένευσεν. ἡ βασιλὶς
 δὲ Ζωὴ ἀφικομένη εἰς τὸ Πετρίον τὴν ἑαυτῆς ἀδελ-
 φὴν Θεοδώραν ἀπέκειρε μοναχὴν. ἐκδημήσαντος δὲ
 τοῦ βασιλέως τῆς πόλεως ὁ Διογένης Κωνσταντίνος
 ὡς τυραννίδα μελετῶν καὶ ἀποδρᾶναι μέλλων εἰς τὸ 15
 Ἰλλυρικὸν κατεσχέθη, καὶ ἐταζόμενος ἑαυτὸν κατε-
 κρήμνισε καὶ ἀπέθανεν, ἵνα μὴ τοὺς συνειδóτας
 ἐκφανίσῃ τῇ βίᾳ νικώμενος. τότε μέντοι Ἀραβες
 Β μὲν τὴν Μεσοποταμίαν κατέδραμον, οἱ δὲ γε Πατζι-
 νάκοι τὴν Βουλγαρίαν καὶ τὴν τοῦ Ἰλλυρικοῦ παρά- 20
 λιον οἱ Ἀγαρηνοί. τούτοις δὲ μόνοις στόλος Ῥω-
 μαϊκὸς προσβαλὼν τὰ πλείω τῶν σκαφῶν ἐνέπρησε
 καὶ κατέκαυσεν· οἱ δ' ἐκ τῆς ναυμαχίας ἀποδιδρά-
 σκοντες κλύδωνι περὶ τὸ Σικελικὸν διεφθάρησαν
 πέλαγος. καὶ αὐτίς ἐξ Ἀφρικῆς περὶ πού τὰς χιλίας 25
 νῆες ἐξέπλευσαν, καὶ πολλὰς τῶν νήσων ἐνιά τε
 τῶν παραλίων ἐδήωσαν. ἀλλὰ τῇ τούτων μοίρᾳ
 περιτυχοῦσαι νῆες Ῥωμαϊκαὶ πολλοὺς ἀνείλον καὶ
 πεντακοσίους εἶλον ξαυούς, οἱ τῷ βασιλεὶ ὑπὸ δε-
 σμοῖς ἐκομίσθησαν. ἀλλὰ καὶ ὁ πρωτοσπαθᾶριος 30
 Γεώργιος ὁ Μανιάκης τῶν παρευφρατιδίων πόλεων
 Ο στρατηγῶν τῆς Ἐδέσσης ἐκράτησεν, ἐνθα καὶ τὴν

αὐτόγραφον ἐπιστολὴν τοῦ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν
 Ἰησοῦ Χριστοῦ εὐρηκῶς τῷ βασιλεῖ ἑξαπέστειλε.
 μού δὲ τὴν Καππαδοκίαν καὶ τὸ Ἀρμενιακὸν καὶ
 τὴν Παφλαγονίαν πιέζοντος, καὶ αὐθις ἀκριδὸς τὴν
 φάν κερατίζουσης, πολλοὶ μεταναστεῦσαι τῶν πα-
 ρίδων αὐτῶν ἠναγκάσθησαν, οὓς χρυσίου διανο-
 αῖς ἀνακτησάμενος ὁ κρατῶν πέπεικεν αὐθις τὰς
 νεγκούσας καταλαβεῖν. σεισμῶν δὲ γενομένων ξε-
 ῶνές τε κακῶς διετέθησαν καὶ οἱ ἀντίπορθμοι τῆς
 ὑψαντίδος ἀνδρῶνες, οἱ διαιτητήριον ἑκπαλαί τοῖς
 ἐ σώματα λελωβημένοις ἐκ τῆς νόσου τῆς ἱερᾶς
 ἐ τοῖς λελεπρωμένοις τετάχεται. ἀλλὰ καὶ τούτους
 βασιλεὺς ἀνεκαίνισε καὶ τοῦ τὸ ὕδωρ εἰς τὴν με- D
 ἰλόπολιν εἰσάγοντος ὁλοκοῦ διαρρηχθέντος ἐπεμε-
 ῖσατο.

Ἦδη δὲ οἱ πρὸς τέλος ἤγγικε τὸ βιώσιμον, τὸ δ' 13
 ὡς ἀπεβίω διηγητέον. ἄρτι τῆς βασιλείας ἐπι-
 χὼν χρόνους ἑαυτῷ καὶ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀρχῆς
 ἐμέτρει μακροῦς, καὶ ταῦτα ἐξηκοντούτης ὦν ὅτε
 ἐν σκήπτρων ἐπείληπτο, καὶ διαδοχὴν τῇ βασιλείᾳ
 ἐταλιπεῖν ἐκ τῆς ὁσφύος αὐτοῦ ἐφαντάζετο, μηδ'
 περ ἡ βασιλὶς ἢ συνφύκιστο πεντηκοντούτης ἦν
 ὑπέρακμος καὶ ἄνικμος τὴν νηδὺν πρὸς σπερ-
 ῶν ὑποδοχὴν δυνάμενος συνιδεῖν. πρότερον μὲν PΠ233
 ἐσπουδάκει περὶ τὰ ἀφροδίδια καὶ κατέτεινεν
 τὸν καὶ χρίσμασί τισιν ἐκέχρητο καὶ τῇ συνοίκῳ
 σήφτα λιθίδια, ὥς δὴ τι ἐνεργοῦντα περὶ τὴν
 σιν. ἡ δὲ καὶ ἀμμάτων καὶ ἐπασμάτων ἠνείχετο WΠ186
 προσέλετο ἐπιδάς. ἐπεὶ δ' ἐγνώκει μάτην πάντα
 μενα ὁ κρατῶν καὶ ἀπεγνώκει τὸ σπουδαζόμε-
 οὔκέθ' ὁμοίως διέκειτο περὶ τὴν εὐνέτειραν,
 ἦντον αὐτῇ προσήει. ἦν γὰρ καὶ φύσει νωθῆς

πρὸς μίξιν καὶ μαλθακώτερος, ἤδη δὲ καὶ ὁ χρόνος
 αὐτῷ τὴν κίνησιν ἡμβλυνεν. ὥς δέ τινες αὐτῷ ἐπὶ
 τῇ βασιλείᾳ ἐξεμετρήθησαν ἐνιαυτοί, καὶ ἀποστρό-
 B φως εἶχε πρὸς τὴν βασίλισσαν, ἣ δὲ καὶ καταφρο-
 νουμένη πρὸς μῖσος ἠρέθιστό καὶ πλέον δι' ὁμιλίαν 5
 ἀνδρός. ἦν δέ τις καὶ πρὸ τῆς βασιλείας ἐκτομίας
 ὑπηρέτης τῷ βασιλεῖ, τούτῳ δὲ ὁμαίμονες ἦσαν, ὧν
 εἷς ἦν καὶ ὁ Μιχαήλ, ἀνὴρ ὃν τὴν ὄψιν ἡ φύσις
 ἀπέξεσεν εἰς ἀκριβῆ ὠραιότητα. τοῦτον ὁ ἀδελφὸς
 μετὰ τὴν βασιλείαν παρέστησε τῷ Ῥωμανῷ προσλη- 10
 φθησόμενον ὑπ' αὐτοῦ· ὁ δὲ τοῖς θαλαμηπολοῦσι
 τὸν νεανίαν κατέταξε. τούτου τῷ ἔρωτι ἀλοῦσα ἡ
 βασιλὶς ἐπυρπολεῖτο τὴν ψυχὴν καὶ τὸ πῦρ τὸ ἐκεί-
 νου κάλλος καθ' ἐκάστην ὁράμενον ὑπανέφλεγε.
 μισούμενος δ' αὐτῇ πρῶτῃν ὁ ἐκτομίας τότε καὶ 15
 προσεκαλεῖτο καὶ ὁμιλίας ἡξίωτο γυναιώτερον, εἴτα
 καὶ περὶ τοῦ Μιχαήλ ἠρώτατο τοῦ ἀδελφοῦ. πολ-
 C λάκις δὲ τούτου γενομένου, δεινὸς ὧν ἐκεῖνος συν-
 ἦκε τὸν ἔρωτα καὶ τῷ ἀδελφῷ ὑπέθετο καὶ προσιέ-
 ναι τῇ βασιλίσσῃ, καὶ εἰ πειρῶτο ἐκείνη αὐτοῦ, μὴ 20
 ὑποσταλῆναι, ἀλλὰ καὶ ἄψασθαι καὶ φιλῆσαι καὶ
 προσφῦναι αὐτῇ. καὶ τί δεῖ πολλὰ λέγειν; μέχρι
 καὶ συνουσιασμοῦ τὰ τοῦ ἔρωτος κατηντήκεσαν καὶ
 προϊόντος τοῦ χρόνου εἰς προὔπτον σχεδὸν τὸ περὶ
 τὸν Μιχαήλ ἐξεργάγῃ φίλτρον, καὶ ἦν ὑποψιθυριζό- 25
 μενον οὐ τοῖς περὶ τὰ βασίλεια μόνον, ἀλλὰ καὶ
 τοῖς ἐν ταῖς τριόδοις, μόνῳ δ' ἡγνοεῖτο τῷ αὐτοκρά-
 τορι· ὅθεν καὶ συγκειμένῳ τῇ βασιλίσσῃ αὐτῷ ἐπὶ
 τῆς εὐνῆς ὁ Μιχαήλ εἰσκαλούμενος ἀνατρέβειν οἱ
 τοὺς πόδας κεκέλευστο. τί οὖν ἂν τις οἰήσαιτο ἢ 30
 ὅτι καὶ τῶν ἐκείνης ἦπτετο ποδῶν; καὶ οἷον προα-
 D γωγὸς ἀμφοῖν ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ μευνέτης ἐγίνετο.

ἰς δὲ καὶ ἡ ἀδελφὴ Πουλχερία καὶ ἑτεροὶ περὶ τοῦ
 ράματος αὐτὸν ἀνεδίδαξαν καὶ φυλάττεσθαι παρηγ-
 ῦσαν, οὐδὲν ἐποίησεν ἕτερον ἀλλ' ἢ τὸν ὑποπτενό-
 ενον αὐτῷ καλέσας εἰ ἐρῶτο πρὸς τῆς βασιλίσσης
 ρώτα. ὁ δὲ ἀπηγόρευσε, καὶ ἀνηνάμενος πίστει
 νῦ λόγον καὶ ὅρκους ἀπητήθη καθ' ἰερῶν. ἐπεὶ δ'
 εἶνος ἐπιорκήσας τοὺς ὅρκους ἐτέλεσε, διαβολὴν
 νῦς τῶν ἄλλων ἤγητο λόγους. λέγεται μέντοι διὰ
 ἐπιорκίαν νόσημά τι δεινὸν ἐνσκῆψαι τῷ Μιχαήλ.
 δ' ἦν κατὰ τινας περιόδους αὐτῷ παρακοπὴ τοῦ
 νῦς τῶν ὀφθαλμῶν τε διαστροφὴ καὶ κλόνος τοῦ PII²³⁴
 ἵματος καὶ κατάπτωσις ἐπὶ γῆς, εἴτ' ἐπανήει εἰς
 υτὸν καὶ ἀποκαθίστατο. τοῦτο πολλάκις καὶ τοῦ
 σιλέως ἐνώπιον ἔπαθεν· ὁ δὲ τοῦ πάθους οἰκτεί-
 ρς τὸν Μιχαήλ ἔτι μᾶλλον ψευδῇ ᾤετο τὰ λεγό-
 να καὶ μήτ' ἐρᾶν μήτ' ἐρᾶσθαι τοῦτον οὕτως
 ντα ἔθετο. εἰσὶ δ' οἱ λέγουσι μὴ ἀγνοῆσαι τὸν
 τιλέα τὸν ἔρωτα, δ' ὅτι σφριγᾷ ἡ βασι-
 σα καὶ περὶ τὰ ἀφροδίσια μέμνηε, τῆς πρὸς τὸν
 χαήλ αὐτῆς ῥοπῆς ἡνείχετο, ὑποκρινόμενος ἄγνοι-
 ῖνα μὴ πλεόσιν ὁμιλοίη. τούτων δ' οὕτως ἐχόν-
 , ὁ αὐτοκράτωρ ἐνόσησε, καὶ οἱ διωδῆκει τὸ B
 ἴσωπον καὶ τὸ ἄσθμα ἦν συνεχές καὶ ἡ ὄψις
 ᾧ ἐφάκει νεκροῦ καὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὸ πλεόν
 λωτο· αἱ γὰρ τρίχες αὐτῆς ἀπερρύναν. λέγεται
 ν φαρμάκοις περιεργασθῆναι ὁ ἄνθρωπος. οὕτω
 ἔχων ἀπῆει πρὸς βαλανεῖον τῶν ἐν τοῖς βασιλεί-
 λουσόμενος, καὶ ἀπῆει οὔτε χειραγωγούμενος
 αὐτίκα τεθνῆξαι προσδοκώμενος. ὥς δὲ τὸ
 α ἐκάθηρεν, εἰσέδου τὴν ἐκεῖ κολυμβήθραν, ἐνθα W III¹⁸⁷
 τὸ πᾶν ἄδεται γενέσθαι τοῦ δράματος· συμπιέ-
 γάρ τινας αὐτῷ τὴν κεφαλὴν φασιν ἐπὶ τὸ ὕδωρ

ἐφ' ἱκανόν, καὶ οὕτως ἐκείθεν ἄπνουν ἀνιμνηθῆναι
 σχεδὸν καὶ ἀνακλιθῆναι πρὸς τὴν στρωμνὴν. Θροῦ
 C δ' ἐπὶ τούτῳ συμβάντος παρῆλθε καὶ ἡ βασιλὶς, ὡς
 δὴ τι τῷ πάθει ἐπιστενάζουσα, καὶ πληροφορηθεῖσα
 τοῦ βασιλέως τὴν τελευτὴν ἀπῆλθεν εὐθύς. ὁ δὲ 5
 βραχύ τι ἐπιβιούς ἄναυδος, εἶτα καὶ μελάντερόν τι
 ἀναγαγὼν διὰ τοῦ στόματος, ἀφῆκε τὸ πνεῦμα, ἔτη
 βασιλεύσας πέντε πρὸς τῷ ἡμίσει, λόγοις μὲν ἐντρα-
 φεῖς ἑλληνικῆς τε παιδείας μετεσχηκῶς καὶ τῶν τῆς
 πολιτείας νόμων οὐκ ἄδαῆς, πλείω δ' εἰδέναι ὧν 10
 ἦδει ὡς ἀληθῶς οἰόμενός τε καὶ σεμννόμενος.

- 14 Τοῦτον μὲν οὖν τοιοῦτον κατελήφει τὸ τέρμα
 τῆς βιοτῆς. ἡ δὲ βασιλὶς ὅλη τοῦ τὸν Μιχαὴλ ἐγ-
 καθιδρῦσαι τῷ θρόνῳ τῆς βασιλείας ἐγένετο, καὶ
 D τῶν περὶ αὐτὴν τῶν πατρῶων δηλαδὴ θεραπόντων 15
 αὐτῆς ἀναβολῇ τὸ πρᾶγμα δοῦναι καὶ σκέπει συμ-
 βουλευόντων, ἡ δὲ οὐκ ἠνείχετο, κατεπειγομένη πρὸς
 τὴν τελεσιουργίαν καὶ παρὰ τοῦ ἔκτομιον Ἰωάννου
 τοῦ συγγόνου τοῦ Μιχαήλ, λάθρα πρὸς αὐτὴν ὑπο-
 ψιθυρίσαντος ὡς "ἀπολούμεθα αὐτίκα, εἰ βραχεῖ τι 20
 καιρῷ τὸ ἀποτέλεσμα βραδυνεῖ." λαβοῦσα τοίνυν εὐ-
 θὺς τὸν Μιχαήλ, καὶ στολὴν αὐτῷ περιθεμένη βασί-
 λειον καὶ διαδήματι τὴν ἐκείνου κεφαλὴν αὐτὴ ἀνα-
 δῆσασα καὶ ἐπὶ θώκου βασιλικοῦ καθιδρῦσασα, καὶ
 αὐτὴ παρακαθισαμένη, πᾶσι τοῖς τότε παροῦσι καὶ 25
 εὐφημεῖν καὶ προσκυνεῖν προετράπετο. οἱ δὲ καὶ
 ΠΗ235 τότε αὐτίκα νυκτὸς τὴν ἱεροτελεστείαν τὴν γαμικὴν
 ἐπ' αὐτοῖς γενέσθαι ἰστόρησαν, τοῦ πατριάρχου
 Ἀλεξίου ἀφικομένου πρὸς τὰ βασίλεια, καὶ τὸν μὲν
 Ῥωμανὸν τεθνεῶτα καταλαβόντος, τὸν δέ γε Μιχαήλ 30
 ἔτι τὰ ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ τελούμενον. ἤδη δὲ καὶ τοῖς
 ἔξω διαδοθέντος τοῦ γεγονότος, καὶ πᾶσα ἡ πόλις

ν νέον ἀνηγόρευεν αὐτοκράτορα, τὸ μὲν αὐτῶ
 ριζόμενοι, τὸ δ' ὅτι τὸν ἀπιόντα ἀπεφορτίσαντο
 ἱόντες. ἡ μὲν οὖν βασιλὶς ᾤετο βουλευσασθαι
 ἵστα καὶ ἑαυτῇ τὴν πᾶσαν ἐξουσίαν περιποιήσα-
 αι καὶ τὸν Μιχαὴλ ὑπηρέτην ἔξειν· τὸ δέ τι ἔτε-
 ρον συμβέβηκε. μέχρ' ἂν μὲν γὰρ τινος ἐσχηματίζετο
 ρεῖν τὴν πρὸς τὴν βασιλίδαν διάθεσιν καὶ ταύτῃ B
 ρίξεσθαι καὶ τὰ ἐκεῖνη θυμήρη ποιεῖν, εἴτα οὐκ
 μακρὰν ἐκτείνει τὴν προσποίησιν ἀνασχόμενος
 θαρρόνεται, καὶ ὑποπτέυει αὐτὴν καὶ δεισας περὶ
 τῷ μεθίστησι μὲν τῶν βασιλείων τοὺς ἐκτομίας
 ἰς αὐτῆς πατρῶους θεράποντας καὶ τὰς αὐτῇ
 ἡθεῖς θεραπεύοντας αὐτῆς διαριεῖ, ἑτέρας δ' αὐτῇ
 ἰς θεραπείαν ἀντικαθίστησι. καὶ ἐπὶ τούτοις τὴν
 καικωνίτιν αὐτῇ ἀποφράγνυσι καὶ φρουρὰν περιί-
 σι, καὶ οὐδενὶ προσιέναι ταύτῃ παρακεχώρητο, εἰ
 τὸν προσιόντα ὁ φρούραρχος κατεξήτασεν ὅθεν
 καὶ τίνος δεόμενος παραγένοιτο. ἐδεδίει γὰρ
 ὅθεν ἔχων τοῦ δέους τὰς ἀφορμὰς. εἰς ταῦτα δ'
 ἰεσθαι πλέον ὁ Μιχαὴλ λέγεται παρὰ τοῦ συγ- C
 ν αὐτοῦ Ἰωάννου τοῦ ἐκτομίου. ἦν γὰρ καὶ
 ὁς ὁ ἄνθρωπος καὶ θρασυήριος καὶ τὸ ἥθος
 καθήμενος καὶ πρὸς τοὺς ἐντυγχάνοντας ποικι-
 λος, περισπερχής τε καὶ πρὸς φροντίδων ὄγκον
 ἱατος, καὶ οὐδὲ γαστριζόμενος οὐδὲ περὶ τὸν
 πον λιχνευόμενος οὐδὲ ἡττώμενος οἴνου τῆς
 τὰς δημοσίας διοικήσεις καθυφίει σπουδῆς. τὰ
 οὖν περὶ τὴν βασιλίσσαν ὥκονόμητο οὕτως, ὁ
 Μιχαὴλ τῆς τῶν κοινῶν πραγμάτων οἰκονομίας
 ἔχετο. εἴτα τῷ μὲν ἐκραταιοῦτο ἡ νόσος, ἣν οἱ
 ἐκάλουν δαιμόνιον μῆνιμα διὰ τὴν ἐπιπορκίαν
 ῆσαν αὐτῷ καὶ συμπνίγον τὸν ἄνθρωπον, ὥς WH188

- Δ πάλαι δὴ τὸν Σαούλ, οἱ δὲ μανίαν τε καὶ παραφο-
 ράν· ὁ δ' ἐκτομίας Ἰωάννης τὴν ὅλην ἀνεδέξατο
 τῆς βασιλείας κυβέρνησιν, μοναχικὸν μὲν πάλαι
 σχῆμα ἐπενδυνθεὶς, τοῦτο δὲ τηρῶν ἄχρι μόνου τοῦ
 σχήματος. Κωνσταντῖνος δὲ πατρίκιος ὁ Δαλασ-
 σηνός, οἱκοι διατρέβων καὶ περὶ τοῦ νέου βασιλέως
 πυθόμενος, δυσανασχετῶν ἦν ὅτι εἰς ἄνδρα τοιοῦ-
 τον ἡ βασιλεία περιέστη Ῥωμαίων. τοῦτο θορύβου
 τοὺς περὶ τὸν βασιλέα ἐμέστωσε, πτοηθέντας μή-
 ποτε ὁ Δαλασσηνός τυραννίδι ἐπίθῃται. καὶ στέλ-
 λει ὁ Ἰωάννης τὸν ὄρκους αὐτὸν βεβαιώσοντα ὡς
 οὐδενὸς ἀνιανοῦ πειραθήσεται καὶ πείσονται τὸν ἄν-
 ΠΙΙ236δρα τῷ βασιλεῖ προσελθεῖν. καὶ ὁ μὲν προσῆλθε,
 καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ἀσπασίως προσήκατο καὶ ἐδε-
 ξιώσατο δωρεαῖς καὶ μελίσσι ἀξία τετίμηκε καὶ ἐν τῇ¹⁵
 πόλει διάγειν ἐκέλευσε. Νικήτας δὲ ὁ τοῦ βασιλέως
 ὁμαίων, δούξ τῆς ἐπὶ τῇ Δάφνῃ Ἀντιοχείας προ-
 χειρισθεὶς, εἰρχθῇ παρὰ τῶν Ἀντιοχέων τῆς εἰς τὴν
 πόλιν εἰσόδου. πράκτορα γάρ τινα τῶν δημοσίων
 τελῶν, ὡς αὐτοῖς φορτικῶς προσενηνεγμένον, ἀνε-²⁰
 λόντες οἱ τῆς Ἀντιοχείας πολῖται, καὶ δεδαικότες μὴ
 δίκας τῷ δουκὶ τοῦ τολμήματος τίσωσιν, ἐπεξύγωσαν
 αὐτῷ τὰς πύλας τῆς πόλεως. ὁ δὲ ὄρκους αὐτοῖς
 παρασχόμενος πίστει ὡς οὐδὲν διὰ τὸν νόνον ὑπο-
 στατεῖν κακόν, παραχωρεῖται τὴν εἰσόδον· εἶτα τοὺς²⁵
 Β ὄρκους οὐδὲν λογισάμενος πολλοὺς μὲν ἀποκλίννυ-
 σιν, ἐνίους δὲ τῶν παρ' αὐτοῖς ἐπισήμων δεσμίους
 ἔστειλε πρὸς τὴν μεγαλόπολιν, γράψας τῷ ἀδελφῷ
 Ἰωάννῃ διὰ τὴν πρὸς τὸν Δαλασσηνὸν εὐνοίαν
 ἀπεῖρξαι αὐτῷ τὴν εἰσόδον τοὺς Ἀντιοχεῖς. ἐντεῦ-³⁰
 θεν ὁ Δαλασσηνός εἰς τὴν νῆσον τὴν Πλάτην περι-
 ορίζεται, καὶ ὁ ἐπὶ θυγατρὶ κηδεστῆς αὐτοῦ Κων-

αντίνος ὁ δούκας, τὴν ἀδικίαν ἐπιβοώμενος καὶ
 ν ἐπιτορκίαν οὐ σιωπῶν, πύργῳ τινὶ κατακλείε-
 ι. εἴτα μετὰ γεται ὁ Δαλασσηνὸς ἐκ τῆς Πλάτης
 ἰ πύργῳ καθιέρωνται. ἐάλω δὲ τότε τοῖς μὲν ἐκ
 ; Ἄγαρ τὰ Μύρα καὶ τοῖς Πατζινάκας λεία γέ-
 νε τὰ Μυσῶν. τοῦ δὲ δουκὸς Ἀντιοχείας Νικῆτα
 ταστρέψαντος τὴν ζωὴν, ὁ Κωνσταντῖνος, ἀδελφὸς C
 καὶ οὗτος τοῦ βασιλέως, ἐπὶ τῇ Ἀντιοχείᾳ τὸν
 εὐτήσαντα διεδέξατο, καὶ ὁ ἕτερος αὐτοῦ ἀδελ-
 ; πρωτοβεστιάριος προκεχειρίστο. ἐξ Ἀφρικῆς
 τοι καὶ Σικελίας στόλος ἀποπλέων Ἀγαρηνῶν
 ἴκου τὰς τε νήσους καὶ τὰ παράλια· ἀλλὰ τούτοις
 ἴλος ἐπιπλέων Ῥωμαϊκὸς πολλὰ μὲν τῶν σκαφῶν
 ἔδυσεν αὐτανδρα, πολλοὺς δ' ἐξώργησε, καὶ τοὺς
 πρὸς τὸν βασιλεῖα ἐκπέπομφεν, οἱ δὲ ἀνεσκολο-
 θησαν κατὰ τὴν παράλιον. Παγκράτιος δὲ ὁ
 ὡν Ἀβασγίας, ὃ τὴν οἰκίαν ἀνεψιῶν ὁ βασιλεὺς
 ὅσατο Ῥωμανός, τὰς τε πρὸς Ῥωμαίους σπονδὰς
 σε καὶ ὧν παρεχώρησε πρὶν Ῥωμαίοις φρουρίων
 πόλεων ἐπελάβετο πάλιν, ὥς τάχα δίκας Ῥωμαί- D
 πραττόμενος ὑπὲρ τοῦ βασιλέως καὶ θείου τῆς
 οὐ ὁμευνέτιδος. πολλάκις δ' οἱ Πατζινάκαι τὸν
 ρον διαβαίνοντες τὰ Ῥωμαίων κακῶς διετίθεντο,
 ; ἀλίσκομένους ἡβηδὸν ἀναιροῦντες. καὶ Ἄρα-
 τὴν Ἐδεσσαν ἐπολιόρκησαν, καὶ ἦλω ἂν ἡ πόλις,
 ἡ ὁ δοῦξ Ἀντιοχείας ὁ Κωνσταντῖνος ὁ τοῦ αὐ-
 ἰάτορος ἀδελφὸς αὐτῇ ἐπεκούρησεν, ὃν ὁ βασι-
 τῆς σπουδῆς ἀμειβόμενος τῶν ἐφ' ὧν ταγμάτων
 ἴστικον προεβάλετο.

Τοῦ δὲ τῆς Αἰγύπτου κρατοῦντος Ἄμερ θανόν- 15
 ἡ ἐκείνου γυνή, χριστιανὴ οὖσα, σπείσασθαι
 τῷ νιῷ μετὰ Ῥωμαίων ἐξήτησε· καὶ ὁ βασιλεὺς ΡΠ237

D πάλαι δὴ τὸν Σαούλ, οἱ δὲ μανίαν τε καὶ παραφο-
 ράν· ὁ δ' ἐκτομίας Ἰωάννης τὴν ὅλην ἀνεδέξατο
 τῆς βασιλείας κυβέρνησιν, μοναχικὸν μὲν πάλαι
 σχῆμα ἐπενδυθεὶς, τοῦτο δὲ τηρῶν ἄχρι μόνου τοῦ
 σχήματος. Κωνσταντῖνος δὲ πατρίκιος ὁ Δαλασ-
 σηνός, οἱκοι διατρίβων καὶ περὶ τοῦ νέου βασιλέως
 πνυθόμενος, δυσανασχετῶν ἦν ὅτι εἰς ἄνδρα τοιοῦ-
 τον ἡ βασιλεία περιέσθη Ῥωμαίων. τοῦτο θορύβου
 τοὺς περὶ τὸν βασιλέα ἐμέστωσε, ποτηθέντας μῆ-
 ποτε ὁ Δαλασσηνός τυραννίδι ἐπίθεται. καὶ στέλ-
 λει ὁ Ἰωάννης τὸν ὄρκους αὐτὸν βεβαιώσοντα ὡς
 οὐδενὸς ἀνιανοῦ πειραθήσεται καὶ πείσοντα τὸν ἄν-
 ΠΙ236δρα τῷ βασιλεῖ προσελθεῖν. καὶ ὁ μὲν προσῆλθε,
 καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ἀσπασίως προσήκατο καὶ ἐδε-
 ξιώσατο θωραεῖς καὶ μελζονι ἄξια τετίμηκε καὶ ἐν τῇ¹⁵
 πόλει διάγειν ἐκέλευσε. Νικήτας δὲ ὁ τοῦ βασιλέως
 ὁμαίμων, δοῦξ τῆς ἐπὶ τῇ Δάφνῃ Ἀντιοχείας προ-
 χειρισθεὶς, εἰρχθῆ παρὰ τῶν Ἀντιοχέων τῆς εἰς τὴν
 πόλιν εἰσόδου. πράκτορα γάρ τινα τῶν δημοσίων
 τελῶν, ὡς αὐτοῖς φορτικῶς προσενηνεγμένον, ἀνε-
 λόντες οἱ τῆς Ἀντιοχείας πολῖται, καὶ δεδοικότες μὴ
 δίκας τῷ δουκὶ τοῦ τολμήματος τίσωσιν, ἐπεξύγωσαν
 αὐτῷ τὰς πύλας τῆς πόλεως. ὁ δὲ ὄρκους αὐτοῖς
 παρασχόμενος πίστεις ὡς οὐδὲν διὰ τὸν φόνον ὑπο-
 στατεῖν κακόν, παραχωρεῖται τὴν εἰσόδον· εἶτα τοὺς²⁰
 B ὄρκους οὐδὲν λογισάμενος πολλοὺς μὲν ἀποκτείνου-
 σιν, ἐνίους δὲ τῶν παρ' αὐτοῖς ἐπισήμων δεσμίους
 ἔστειλε πρὸς τὴν μεγαλόπολιν, γράψας τῷ ἀδελφῷ
 Ἰωάννῃ διὰ τὴν πρὸς τὸν Δαλασσηνὸν εὐνοίαν
 ἀπεῖρξαι αὐτῷ τὴν εἰσόδον τοὺς Ἀντιοχεῖς. ἐντεῦ-
 θεν ὁ Δαλασσηνός εἰς τὴν νῆσον τὴν Πλάτην περι-
 ορίζεται, καὶ ὁ ἐπὶ θυγατρὶ κηδεστῆς αὐτοῦ Κων-

σταντίνος ὁ δούκας, τὴν ἀδικίαν ἐπιβοώμενος καὶ
 τὴν ἐπιτοκίαν οὐ σιωπῶν, πύργῳ τινὶ κατακλείε-
 ται. εἶτα μεταγέται ὁ Δαλασσηνὸς ἐκ τῆς Πλάτης
 καὶ πύργῳ καθιέρωνται. ἑάλω δὲ τότε τοῖς μὲν ἐκ
 τῆς Ἀγαρ τὰ Μύρα καὶ τοῖς Πατρινάκας λεία γέ-
 γονε τὰ Μυσῶν. τοῦ δὲ δυνκὸς Ἀντιοχείας Νικήτα
 καταστρέψαντος τὴν ζωὴν, ὁ Κωνσταντίνος, ἀδελφὸς C
 ὦν καὶ οὗτος τοῦ βασιλέως, ἐπὶ τῇ Ἀντιοχείᾳ τὸν
 τελευτήσαντα διεδέξατο, καὶ ὁ ἕτερος αὐτοῦ ἀδελ-
 φὸς πρωτοβεστιάριος προκεχείριστο. ἐξ Ἀφρικῆς
 μέντοι καὶ Σικελίας στόλος ἀποπλέων Ἀγαρηνῶν
 ἐκάκου τὰς τε νήσους καὶ τὰ παράλια· ἀλλὰ τούτοις
 στόλος ἐπιπλέων Ῥωμαϊκὸς πολλὰ μὲν τῶν σκαφῶν
 κατέδυσεν αὐτανδρα, πολλοὺς δ' ἐξώγρησε, καὶ τοὺς
 μὲν πρὸς τὸν βασιλέα ἐκπέπομφεν, οἱ δὲ ἀνεσκολο-
 πίσθησαν κατὰ τὴν παράλιον. Παγκράτιος δὲ ὁ
 ἄρχων Ἀβασγίας, ᾧ τὴν οἰκίαν ἀνεψιᾶν ὁ βασιλεὺς
 ἡρμόσατο Ῥωμανός, τὰς τε πρὸς Ῥωμαίους σπονδὰς
 ἔλυσε καὶ ὦν παρεχώρησε πρὶν Ῥωμαίοις φρουρίων
 καὶ πόλεων ἐπελάβετο πάλιν, ὡς τάχα δίκας Ῥωμαί- D
 οὺς πραττόμενος ὑπὲρ τοῦ βασιλέως καὶ θείου τῆς
 χυτοῦ ὁμεννέτιδος. πολλάκις δ' οἱ Πατρινάκαι τὸν
 Ἰστρον διαβαίνοντες τὰ Ῥωμαίων κακῶς διετίθεντο,
 τοὺς ἀλισκομένους ἡβηδὸν ἀναιροῦντες. καὶ Ἀρα-
 βες τὴν Ἐδεσσαν ἐπολιόρκησαν, καὶ ἦλω ἂν ἡ πόλις,
 εἰ μὴ ὁ δυνὺς Ἀντιοχείας ὁ Κωνσταντίνος ὁ τοῦ αὐ-
 τοκράτορος ἀδελφὸς αὐτῇ ἐπεκούρησεν, ὃν ὁ βασι-
 λεὺς τῆς σπονδῆς ἀμειβόμενος τῶν ἐρῶν ταγμάτων
 δομέστικον προεβάλετο.

Τοῦ δὲ τῆς Αἰγύπτου κρατοῦντος Ἀμερ θανόν- 15
 ος ἡ ἐκείνου γυνή, χριστιανὴ οὖσα, σπείσασθαι
 οὐκ ἔβουλη· ὅθεν τῷ ἑαυτῇ μετὰ Ῥωμαίων ἐξήτησε· καὶ ὁ βασιλεὺς ΡΠ237

ἐκύρωσε μετ' αὐτῆς τριακοντούτεις σπονδάς. ἀδελφοὶ δὲ δύο Σαρακηνοὶ τῆς Σικελίας κρατοῦντες πρὸς ἀλλήλους ἔσχον διαφοράς, ὧν θάτερος τῷ βασιλεῖ Ῥωμαίων προσπέφευγε, συμμαχίαν αἰτῶν.

W III 189 ⁵ στέλλεται τοίνυν ὁ πατρίκιος Γεώργιος ὁ Μανιάκης ἐπικουρήσων αὐτῷ, Λογγιβαρδίας προχειρισθεὶς στρατηγός. μήπω δὲ τὴν Σικελίαν καταλαβόντος τοῦ Μανιάκη οἱ ταύτης ἄρχοντες σύγγονοι πρὸς ἀλλήλους ἐσπείσαντο καὶ καταλαβόντα τὸν Μανιάκην ἀπελάσαι τῆς νήσου διεμελῆτων, καὶ συμμαχίαν ¹⁰ ἐξ Ἀφρικῆς μετεπέμψαντο. συρραγέντος δὲ πολέμου τὸ Ῥωμαϊκὸν ἐκράτησε στράτευμα, καὶ φόνου πολλοῦ τῶν Καρχηδονίων γεγονότος πόλεις μὲν B ¹⁵ πρότερον ἐξεπόρθησαν δέκα ἐπὶ τρισίν, εἴτα κατὰ μικρὸν προβαίνων ὁ Μανιάκης καὶ πᾶσαν τὴν Σικελίαν τῇ Ῥωμαίων ἡγεμονίᾳ προσήγαγε. μικροῦ δ' ἂν ἐάλω ἢ Ἐδεσσα, δόλωρ ταύτην τῶν Ἀράβων μελετησάντων χειρώσασθαι. δώδεκα γὰρ αὐτῶν ἄρχοντες ἐπαγόμενοι καμήλους πεντακοσίας, ὧν ἐκάστη κιβώτια δύο ἐπήχθιστο, ἦκον εἰς Ἐδεσσαν· ἕκαστον ²⁰ δὲ τῶν κιβωτίων ὀπλίτην εἶχεν ἐντός· ἔλεγον δὲ ἀπιέναι πρὸς βασιλέα δῶρα κομίζοντες, καὶ ἐβούλοντο, εἰ παραχωρηθεῖεν ἔνδον εἰσαγαγεῖν τὰ κιβώτια, νυκτὸς τοὺς ἐν αὐτοῖς ὀπλίτας ἐξαγαγεῖν καὶ τὴν πόλιν ἐλεῖν. εἰσελθόντας οὖν πρὸς τὸν τῆς ²⁵ πόλεως στρατηγὸν τοὺς ἄρχοντας φιλοτίμως ἐκεῖνος C ³⁰ ἐδέξατο. οἱ δ' ἐκείνοις ὑπηρετοῦντες μετὰ τῶν καμήλων ἔτι τῆς πόλεως ἦσαν ἔξω. προσαίτης δὲ τις Ἀρμένιος, εἰδὼς καὶ τὴν Ἀράβων διάλεκτον, προσῆλθε τοῖς ἐκτὸς ἀνυλίζομένοις Ἀραψι μεταιτήσων. ³⁵ ἦκουσεν οὖν ἐκ κιβωτίου τινὸς ὅποι εἰσὶν ἐρωτῶντος, καὶ εἰς τὴν πόλιν ἐλθὼν ἀπήγγειλε τὸ δρᾶμα

τῷ στρατηγῷ. ὁ δὲ τοὺς μὲν ἄρχοντας τῶν Ἀρά-
 βων εὐχουμένους ἐν τῇ πόλει κατέλιπεν, αὐτὸς δὲ
 μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἐξεληθῶν καὶ τὰ κιβώτια δια-
 ρήξας τοὺς ἐν αὐτοῖς ὀπίλας ἀπέκτεινεν ἅπαντας,
 καὶ εἰς τὴν πόλιν αὐθις ὑπονοστήσας τοὺς μὲν λοι-
 πούς τῶν ἀρχόντων αὐτῶν μαχαίρας ἔθετο ἔργον,
 ἑνὸς δὲ τὰς χειρας ἀποτεμὼν τὰ ὠτά τε καὶ τὴν
 ῥίνα ἀφῆκεν, ἵνα τοῖς οἰκοὶ τὴν συμφορὰν καταγ- D
 γέλλειεν. ὁ δὲ Καρχηδόνιος τὸν ὀλεθρον τῶν ὑπ'
 αὐτοῦ πεμφθέντων εἰς Σικελίαν μαθὼν, καὶ αὐτὸς
 εἰς τὴν νῆσον ἐστράτευσε μετὰ δυνάμεως πλείονος.
 καὶ ὁ Μανιάκης ἀντιστρατοπεδεύεται τοῖς Ἀγαρη-
 νοῖς, καὶ τῷ τοῦ στόλου κατάρχοντι τῷ πατρικίῳ
 Στεφάνῳ τῷ τοῦ βασιλέως γαμβρῷ, συνέσταλτο γὰρ
 καὶ οὗτος αὐτῷ μετὰ τοῦ στόλου, ἀσφαλῶς τηρεῖν ἐνε-
 τέλλατο τὴν παράλιον, ἵνα μὴ ἥττηθῆις ὁ Καρχηδόνιος
 ὑποδρᾶναι δυνήσεται. μάχης τολύην συστάσης, πλη-
 θος μὲν τῶν Ἀφρων ἀνῆρτο σχεδόν τι κρεῖττον καὶ
 ἱριθμοῦ, ὁ δ' αὐτῶν ἀρχηγός, διαδράς ἐκ τῆς μά-
 χης καὶ κελητίῳ ἐμβεβηκὼς λαθὼν τε τοὺς ἐν τῷ
 στόλῳ, οἴκαδε διασέσωστο. τοῦτο τῷ Μανιάκῃ ἐν συμ-
 φορᾷ ἦγγο μέρει, καὶ τῷ τοῦ στόλου ἄρχοντι ἐλοι-
 ποεῖτο. τοῦ δὲ τῇ συγγενείᾳ τῇ βασιλικῇ πεποι- PII238
 ὁτος καὶ δυσχεράναντος πρὸς τὰς ὕβρεις, θυμῷ
 ηφθεῖς ὁ Μανιάκης καὶ πληγὰς ἐντείνει αὐτῷ. ὁ
 ἔκτε ἀντίκα γράφει τῷ ἀδελφῷ Ἰωάννῃ τῷ ἐκτομῇ,
 ρφανοτροφῷ ὀνομασθέντι, ἀποστασίᾳ ἐπιχειρεῖν
 ἐν Μανιάκῃ. ἐντεῦθεν ὁ μὲν Μανιάκης δέσμιος
 τεῖθεν ἀχθεὶς φυλακῇ παρεδόθη, ἡ πᾶσα δὲ ἀρχὴ
 πρὸ τὸν Στέφανον γέγονε. καὶ ἡ νῆσος οὐκ εἰς μακρὰν
 ἐριελήλυθε τοῖς Ἀγαρηνοῖς ἀπειρία καὶ ῥαθυμία
 νῷ ἄρχοντος καὶ πρὸ τούτων αἰσχροκερδείᾳ, μόνῃς

τῆς Μεσσήνης, πόλις δὲ αὕτη τῶν Σικελικῶν, περι-
 λειφθείσης Ῥωμαίοις, καὶ ταύτης τοῦ ἐν αὐτῇ ἄρ-
 χοντος στρατηγία· οὗτος δ' ἦν ὁ Κεκαυμένος Κατα-
 Β καλῶν· οὐ γὰρ τὴν πόλιν μόνον περιεφύλαξεν, ἀλλὰ
 καὶ χιλιάδας ἀνείλε τῶν ἐναντίων. ὁ δὲ τοῦ βασι- 5
 λέως ἀδελφὸς ὁ ἐκτομίας Ἰωάννης, δριμύτατον τρέ-
 φων ἔρωτα τοῦ προστῆναι τῆς ἐκκλησίας, ἐνίους τῶν
 ἀρχιερέων προσηταιρίσατο· καὶ οἱ αὐτῷ ἐπηγγέλ-
 λοντο καθαιρῆσαι τὸν πατριάρχην Ἀλέξιον, ὥς οὐ
 W III 190 ψήφῳ κοινῇ προχειρίσθέντα, ἀλλ' ἐξουσία βασιλικῇ. 10
 ὁ δὲ "εἰ οὐ κανονικῶς, ὥς φατε, γέγονα πατριάρχης"
 ἀντέθετο, "καὶ ὅσοι παρ' ἐμοῦ ἐχειροτονήθησαν, κα-
 θαιρεθήτωσαν σὺν ἐμοί." τοῦτο τοὺς λοιποὺς τῶν
 ἀρχιερέων στασιάσαι κατὰ τῶν τοῦ πατριάρχου κα-
 τηγορούντων ἠρέθισε, καὶ ἔμεινεν ἀτέλεστος ἡ τοῦ 15
 C ὀρφανοτρόφου ἐφεσις. πολλαῖς δὲ καὶ ἀσυνήθεσιν
 εἰσπραξέσιν οὗτος ἐξέτρυχε τὸ ὑπήκοον, ποριμώτα-
 τος ἐν τοιούτοις γενόμενος. τῆς γοῦν ἀδελφῆς αὐ-
 τοῦ Μαρίας, ἣ μήτηρ ἦν τοῦ ὕστερον βασιλεύσαντος
 Μιχαὴλ τοῦ Καλαφάτου, δι' εὐχὴν εἰς Ἐφεσον 20
 ἀπελθούσης, κἀκεῖθεν ἐπανελθούσης καὶ διηγουμέ-
 νης ὅσα πάσχοιεν οἱ πένητες τὰς καινὰς δασμοφο-
 ρίας πραττόμενοι, καὶ ἀξιούσης ἀνεθῆναι τοῖς ὑπη-
 κόοις τὸ τοῦ ἄχθους πολὺ, ὁ ὀρφανοτρόφος ἐπικαγ-
 χάσας "ὥς γυνὴ φρονεῖς" ἀνταπεκρίθη αὐτῇ "μὴ εἰ- 25
 δυτα ὅσων ἡ πολιτεία δεῖται ἀναλωμάτων." οὗτος
 ἐπιβουλευθῆναι λέγεται παρὰ τῆς βασιλίσσης Ζωῆς.
 φαρμακεῦσαι γὰρ αὐτὸν καθαρσίῳ τοῦ ἱατροῦ μέλ-
 λοντος, ἀναπεῖσαι τὸν φαρμακεύοντα δώροις καὶ
 D ὑποσχέσεσι διὰ τινων τὴν βασιλίσσαν ἀντὶ σωτηρίου 30
 προσενεγκεῖν αὐτῷ δηλητήριον· γνωσθέντος δὲ τοῦ
 ἐπιχειρήματος διαδρᾶναι τὸν κίνδυνον. ἀλλ' οὕτω

μὲν παρὰ τοῦ ὀρφανοτρόφου Ἰωάννου τὰ κοινὰ ᾠκονόμητο· οὐ μέλον δ' ἐκείνου οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ μέντοι καὶ μᾶλλον ἐκάκουν ξύμπαντας, ἀδικώτατοι ὄντες καὶ φιλοχρηματώτατοι, οἷς διὰ ταῦτα καὶ ὁ βασιλεὺς ἀπηχθάνετο, ἀναστεῖλαι δὲ τὴν κακίαν αὐτοῖς οὐ συνεχωρεῖτο παρὰ τοῦ μείζονος ἀδελφοῦ τοῦ ἐκτομίου Ἰωάννου, ποτὲ μὲν παραιτουμένου αὐτοῦς τοτὲ δὲ τὰς αὐτῶν πράξεις περικαλύπτοντός καὶ οὐκ ἴωντος εἰς γνῶσιν ἦκειν τῷ αὐτοκράτορι.

Ἦδη δὲ τῆς νόσου νεανιευομένης τῷ βασιλεῖ ¹⁶
καὶ θαμὰ τῆς τοῦ λογιζομένου παραφορᾶς αὐτῷ ^{PII239}
ῥιούσης, οὔτε προόδοις ἐκέχρητο συνεχῶς οὔτε βασιλείοις πομπαῖς οὔτ' ἐν βήμασιν ἐχρημάτιζε τῷ βασιλεῖ θρόνῳ ἄνετος ἐφεζόμενος, ἀλλὰ παραπετάματα περὶ αὐτὸν ἀπηώρηντο, καὶ τινες ἐπιτηρεῖν ἐταγμένοι αὐτὸν περιίσταντο, οἱ δὲ πηνίκα τι σημεῖον ἰδὼν τῆς τοῦ νοῦ παρατροπῆς, πολλὰ δὲ ταύτην ὑπὸ προεμνήνον, εἰλκον ἐπ' ἐκείνον εὐθύς τὰ ἀραπετάσματα, καὶ τούτοις τὸν πάσχοντα συγκαλύποντες ἐξίεναι τοῖς παρεστιῶσιν ἐνεκελεύοντο. τῷ ἄθρόον τε τὸ πάθος ἐπήει καὶ ἄθρόον ἀφίστατο. ἵτως οὖν ἔχων ὁ Μιχαὴλ κατὰ βραχὺ καὶ τοῦ ὄραν ἢ βασιλίσσαν καὶ τοῦ προσιέναι ἀπείχετο, ἢ αἰνύμενος ὅτι οἷα ἀνθ' οἷων αὐτῇ ἀνταπέδωκεν, ἢ ἡ θαμὰ καὶ ἐτοιμότητα τοῦ πάθους αὐτῷ ἐπιγιγνόνου ἡσχύνετο πάσχων οὔτω παρ' ἐκείνης ὀρᾶσθαι, διὰ τὸ τὴν ἔξιν τοῦ σώματος διεφθάρθαι οἱ καὶ ὅς μῆξιν μὴ πεφνέειναι. ἔνιοι δὲ φασιν ὡς ἀνάσι πνευματικοῖς ἐξομολογησάμενος τὸ τῆς μοιᾶς καὶ τοῦ φόνου τοῦ βασιλέως ἀμάρτημα παρ' εἰνῶν ἄλλας τε ἐδέξατο ἐντολὰς καὶ τοῦ ἀφροδισυ ἀπέχεσθαι· ἐνθεν τοι καὶ διαδόσεις ἐποιεῖτο

χρημάτων πολλῶν καὶ σεμνεῖα ῥυκοδόμει καὶ εἰς Θεσ-
 σαλονίκην ἀπῆλθε, τοῦ καλλινίκου μάρτυρος Δημη-
 τρίου δεόμενος ἵνα τι τοῦ πάθους εὕρη ἀλέξημα·
 C τῷ δὲ καὶ νόσος ὑδερικὴ προσεγένετο. ὥς οὖν οὐ-
 τως ἔχοντα τὸν ἀδελφὸν ἑώρα ὁ Ἰωάννης, δέσας 5
 περὶ τῇ βασιλείᾳ μὴ ἀθρόον θανόντος τοῦ αὐτο-
 κράτορος ἐπὶ τῇ Ζωῇ γένηται ὥς κληρονόμῳ αὐτῆς,
 κάντεῦθεν αὐτός τε καὶ τὸ γένος ὅλον εἰς ἐξολό-
 θρευσιν γένηται, μέτεισι τὸν αὐτοκράτορα πιθανό-
 τησι, καὶ πείθει τὸν ἀδελφιδοῦν αὐτοῦ τὸν Μιχαὴλ 10
 προχειρίσασθαι Καίσαρα, ἵν' ἐφεδρος εἴη τῇ τῆς βα-
 σιλείας ἀρχῇ. ἐπεὶ δὲ τῆς βασιλείας, ὥς εἴρηται,
 κληρονόμον τὴν Ζωὴν ἥδει, μέτεισι κάκεινην, καὶ
 μητέρα τὴν εὐγενῇ τοῦ δυσγενοῦς ἀναπλάττουσιν.
 ἄμφω γὰρ τῷ ἀδελφῷ διαλεχθέντες αὐτῇ περὶ τοῦ- 15
 του εἰσποιητὸν ταύτης τὸν Μιχαὴλ υἱὸν ὀνομάζου-
 W III 191 σιν. ἡ δὲ μήτ' ἀντειπεῖν θαρροῦσα τοῖς ἐκείνων
 D θελήμασι καὶ ἄλλως εὐκόλος οὖσα καὶ τὴν γνώμην
 εὐάγωγος, κατένευσε. καὶ συνήθροιστο μὲν εἰς τὸν
 ἐν Βλαχέρναις θεῖον ναὸν ἡ γερονσία ἐκ προκηρύγ- 20
 ματος, καὶ οἱ πληροῦντες τὴν τάξιν δὴ τὴν βασι-
 λειον, ἐν δὲ μέσοις τούτοις ἡ βασιλὺς προαχθεῖσα
 κάν ταῖς κυκλίσι γενομένη τοῦ θυσιαστηρίου ἐκεῖ-
 θεν εἰσποιεῖται τὸν Μιχαὴλ καὶ ὥς υἱὸν ἀγκαλίζει-
 ται. ὁ δ' αὐτοκράτωρ αὐτίκα τοῦτον προχειρίζεται 25
 Καίσαρα καὶ τὸ ἄθροισμα ἐπευφήμησεν. ἔδοξε μὲν
 οὖν ὁ Ἰωάννης ἤδη τὸ πᾶν κατεργάσασθαι καὶ τὸ
 PII240 κράτος τῷ οἰκείῳ γένει περιποιήσασθαι· τὸ δ' ἦν
 ἀνατροπὴ τοῦ παντός αὐτῷ τε καὶ τοῖς προσήκουσιν
 ἅπασιν· ὅπως δὲ ὁ λόγος δηλώσει κατὰ καιρόν. 30
 17 Τῶν δὲ Βουλγάρων, ὥς ἤδη ιστόρηται, ὑπὸ Βα-
 σιλείου τοῦ βασιλέως καταπολεμηθέντων καὶ τῆς

αὐτῶν βασιλείας καθαιρεθείσης, μέχρι μὲν τινος ἔφερον οἱ βάρβαροι τὸν τῆς δουλείας ζυγόν. εἶτα τοῦτον ἀποσείσασθαι διανενόηντο καὶ ἐσφάδαζον, ἀλλὰ σφίσι τὸ ἄναρχον ἐκώλυε τὸ ἐννόημα. ἀνὴρ δὲ τις ἄσημος μὲν τὸ γένος, Δολιάνος καλούμενος, δόλου δὲ μεστός καὶ δεινότητος, υἱὸν ἑαυτὸν ἐπιφημίσας τοῦ Ἀαρών, ὃς τοῦ Σαμουὴλ τοῦ ἄρχαντος τοῦ ἔθνους ἦν ἀδελφός, ἐκ Βυζαντίου, ὡς λέγεται, ἀποδράς, καὶ πείσας τὸ ἔθνος παῖς εἶναι τοῦ Ἀαρών, ἐξ ἡμιγάμου ἐκείνῳ γενόμενος, ἀλλ' οὐκ ἐξ ἐννόμου B εὐνῆς, εἰς βασιλέα τοῖς βαρβάροις ἡρέθη. ἐντεῦθεν εἰς φανεράν ἀποστασίαν ἐξεργάγη τὸ ἔθνος καὶ εἰς ληστείας κεκίνητο καὶ τὰ Ῥωμαίων κατέτρεχε. στέλλεται τοίνυν στρατηγός τις μετὰ δυνάμεως, ἵν' ἀνακόπῃ τὰς ἐπιδρομὰς τοῖς ληστεύουσιν. ὁ δὲ κακῶς τοῖς ὑπ' αὐτὸν προσφερόμενος ἐξηρέθισε τούτους ἰαθ' ἑαυτοῦ, καὶ ἀπώλετο ἅν, εἰ μὴ ἀπέδρα νυκτός. ἢ γοῦν ὑπ' αὐτὸν στρατιὰ δεισάσα πρὸς ἀποστασίαν ᾠώρησε, καὶ τινα ἐξ ἑαυτῶν Τειχομηρὸν κεκλημέ-
 -ον, ἐκ δὲ γένους φύντα Βουλγαρικοῦ, ἀρχηγρὸν αὐτοῖς προχειρίζονται καὶ βασιλέα Βουλγαρίας αὐ- C
 -ὸν ὀνομάζουσι. καὶ τὰ τῶν Βουλγάρων διήρητο, ὧν μὲν τῷ Δολιάνῳ, τῶν δὲ τῷ Τειχομηρῷ προσ-
 -υῖσκομένων. ἀλλὰ δόλῳ μετῆλθεν ὁ Δολιάνος τὸν ντικαθιστάμενον. μετακαλεῖται γὰρ αὐτὸν ἐπὶ κοι-
 -νῇ τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς πρὸς Ῥωμαίους μάχης·
 -ὣ δὲ πείθεται. ἐπεὶ οὖν ἠνώθησαν ἄμφω οἱ ἀρ-
 -ργοὶ καὶ τὸ πλῆθος τῶν Βουλγάρων συνήθροιστο, Δολιάνος πρὸς τοὺς συνειλεγμένους ἔφη μὴ ἂν
 -τε σωθῆσεσθαι τὸ τῶν Βουλγάρων ἔθνος ὑπ' ἀρ-
 -γῶν δυοῖν κυβερνώμενον, καὶ "εἰ τὴν σωτηρίαν
 -ῶν βούλεσθε, τὸν ἕνα ἐξ ἡμῶν ποιήσατε ἐκποδῶν·

εἰ μὲν οὖν ἐμὲ τοῦ γένους εἶναι τοῦ Σαμονῆλ οἴ-
 दाτε, ἀποσκευάσασθε τὸν Τειχομηρόν· εἰ δ' οὐ
 D τοῦτο, αὐτῷ μὲν ἐαυτοὺς ὑποτάξατε, ἐμὲ δ' ἐκ μέ-
 σου ποιήσατε." ἐπὶ τούτοις θροῦς ἦρθη, καὶ οἱ τὴν
 βασιλείαν ξύμπαντες ἐπευφήμησαν, καὶ ὁ Τειχομηρὸς 5
 κατελεύσθη. ὁ δὲ Δολιάνος αὐτοκράτωρ γενόμενος
 εἰλέ τε τὸ Δυρράχιον καὶ κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐχώ-
 ρησε, καὶ τὴν Νικόπολιν καὶ τὰ ὑπ' αὐτὴν προσε-
 ποιήσατο, τῶν ἐν αὐτοῖς ἐκόντων προσχωρησάντων
 αὐτῷ, ἐπεὶ μὴ ἔφερον τὴν τοῦ ὀρφανοτρόφου ἀπλη-
 στίαν καὶ τὸ ἀκόρεστον. καὶ ὁ μὲν οὕτω λείαν Μυ- 10
 σῶν τὸ τοῦ λόγου τὰ Ῥωμαίων ἐτίθετο. ὁ δὲ βασι-
 λεὺς τῆς ἀγγελίας κομισθείσης αὐτῷ ἀντίκα ὥρμα
 καταλαβεῖν τὸν ἀποστατήσαντα, δεινὸν ἡγεῖσθαι λέ-
 γων, εἰ μὴδὲν αὐτὸς τῇ βασιλείᾳ προσευεγκῶν μοι- 15
 ραν ταύτης ἀφαιρεθεῖσάν τινα παραβλέψεται. ὅτι
 δέ οἱ ἀπέγνωστο τὸ βιώσιμον, ἤδη γὰρ ὁ ὕδερὸς αὐ-
 τοῦ κατεκράτησε καὶ αὐτοῦ τὸ σῶμα ἐξώγκωτο, τό-
 τε συγγενὲς ἀπεῖργε τὴν ἐκστρατείαν αὐτῷ παρα-
 PII241 κλήσεσι καὶ οἱ προύχοντες τῆς βουλῆς οὐκ ἐπήνουν 20
 τὸ βούλευμα. ἀλλ' ἐκεῖνος, ξήλω φωννύμενος καὶ
 ἀντεπάγων τῇ ἀσθενείᾳ τὸ πρόθυμον, ἐπὶ τοὺς
 Σκύθας χωρεῖ, καὶ ἦν τὸ πρᾶγμα θαύματος ἄξιον.
 νυκτὸς γὰρ τῇ νόσῳ καταπονούμενος, καὶ οὐκ ἂν ἐς
 αὐριον ἀναστήσεσθαι προσδοκώμενος, ὁ δὲ ἡμέρας 25
 W III 192 ἄρτι φανούσης ἐφιππὸς τε ὥρᾱτο καὶ προῆι τῆς
 στρατιᾶς. ὥς δ' ἐν τοῖς τῶν Σκυθῶν τούτοις ὀρί-
 οῖς ἐγένετο, ἡτοιμάζετο πρὸς ἀντιπαράταξιν. οὐπω
 δ' ἀλλήλοισι τὰ τάγματα συνερρώγεσαν καὶ τι συμ-
 βὰν ἀπόνως τάχα τῷ βασιλεὶ τὴν νίκην προσένειμεν. 30
 B ὁ γὰρ τοι τοῦ Ἀαρῶν ἐκείνου υἱός, ὁ πατρίκιος
 Ἀλουσιάνος, παρὰ Ῥωμαίοις ὢν ἔτι, προσκεκρου-

κὼς τῷ κρατοῦντι, ἐπ' οἴκου μένειν καταδεδίκαστο
 καὶ μήτε προσιέναι πρὸς τὰ ἀνάκτορα μήθ' ὅλως
 εἰσιέναι πρὸς τὸ Βυζάντιον, εἰ μὴ ἐπιτραπείη τὴν
 εἰσοδον. ἡθύνει γοῦν διὰ ταῦτα· ἐπεὶ δ' ἐγνώκει τὴν
 5 τοῦ ἔθνους ἀποστασίαν καὶ τὴν τοῦ Δολιανίου αἵρε-
 σιν εἰς τὸ ἄρχειν αὐτοῦ, ἀποδιδράσκει μὲν τῆς οἰ-
 κίας αὐτοῦ καὶ μεταμφιέννυται, Ἀρμενίου τε στο-
 λὴν περιδύμενος ἑαυτῷ καὶ θεράπων εἶναι τοῦ
 Θεοδώροκάνου πλαττόμενος καὶ ἀπιέναι πρὸς τὸ C
 στρατόπεδον, ἔλαθε πάντας, καὶ πρὸς Βουλγαρίαν
 κατήντησεν. ἀλλ' οὐκ αὐτίκα δῆλον ἔθετο ἑαυτόν,
 προσομιλῶν δέ τισι τοῦ Ἀαρὼν ἀνεμίμνησκε καὶ
 "ἄρα" ἔλεγεν "εἰ τις τῶν ἐκείνου παίδων παρῇν,
 ἔδοξεν ἂν ὑμῖν εἰς τὴν ἔθνους ἀρχὴν προτιμότερος
 τοῦ νόθου ὁ γνήσιος;" ὥς δὲ πάντες πεποίηντο δι'
 εὐχῆς τὸ ὑπὸ γνησίου παιδὸς ἄρχεσθαι τοῦ Ἀαρὼν
 καὶ τὴν βασιλείαν αὐτίς εἰς ἀναμφίβολον περιστῆ-
 ναι ἄνδρα καὶ τῷ πάλαι βασιλείῳ γένει προσήκοντα
 καθαρῶς, πιστεύει τινα τὸ ἀπόρρητον τῶν μᾶλλον
 εἰδότεων τὸ γένος τοῦ Ἀαρών. ὁ δὲ περιεργότερον D
 αὐτῷ ἀνιχνεύσας τὸ εἶδος τοῖς ὀφθαλμοῖς, εἶτα καὶ τι
 σημεῖον εἰδὼς προσὸν αὐτῷ ἀναμφίβολον, καὶ τοῦτο
 ἰδεῖν ἀπαιτεῖ. τὸ δ' ἦν περὶ τὸν δεξιὸν ἀγκῶνα
 χρῶμά τι μέλαν καὶ θριξὶ δασεῖα περὶ αὐτό. ἰδὼν
 οὖν καὶ τοῦτο, καὶ οὐκέτι ἔχων ἐνδοιαστῶς, κατα-
 βάλλει μὲν ἑαυτὸν ἐνώπιον τοῦ ἀνδρὸς καὶ τοὺς
 πόδας αὐτοῦ περιπτύσσεται. διδάσκει δὲ καὶ τοὺς
 ἄλλους τὸν ἐκ τοῦ βασιλείου γένους αὐτοῖς ἀφικό-
 ιενον. καὶ πολλοὶ τοῦ ἀμφιβόλου ἀπορραγέντες τῷ
 γνησίῳ προσέθεντο, καὶ μεμέριστο ἡ ἀρχή· ὥς δ' οὐ
 τάντως τῆς βασιλείας αὐτῆς στησομένης, εἰ πρὸς
 ἑλλήλους οἱ ἀρχηγοὶ διαφέροντο, κοινοπραγοῦσι καὶ

σπένδονται, ἀλλήλους δὲ καὶ ὑπώπτειον καὶ ἐν-
 ΠΙΙ242δρευον. ἀλλ' ὁξύτερος εὐρέθη ὁ Ἀλουσιάνος πρὸς
 τὴν ἐπιβουλὴν καὶ τὴν τοῦ Δολιάνου προέφθασε
 δολιότητα. καὶ πότον ἐτοιμασάμενος, καὶ συμπότην
 παραλαβὼν τὸν συνάρχοντα, ἐπιτίθεται οἱ συμπο- 5
 σιάζοντι καὶ ἐξορύττει τῷ ἀθλίῳ τὰ ὄμματα, καὶ εἰς
 μίαν ἐντεῦθεν ἀρχὴν τὸ Σκυδικὸν περιίσταται. εἴτα
 δι' ἀπορρήτων μηνύει τῷ βασιλεῖ βούλεσθαι προσ-
 χωρῆσαι αὐτῷ, εἰ εὖμενοῦς αὐτοῦ τεύξεται καὶ
 ἀναλόγων οὐκ ἀμοιρήσει τῶν ἀμοιβῶν. ὁ δὲ τὴν 10
 ἐντεῦξιν τε προσήκατο καὶ ἀξίως ἀμείψασθαι αὐτὸν
 ἐπηγγέλλατο. καὶ ὃς αὐτίκα προσεληλύθει καὶ τετί-
 μητο μάλιστα. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπεισι τῷ ἔδνει εὐ-
 θύς, τὸ δὲ ἄναρχον ὃν καὶ διεσπαρμένον οὐ δύσερ-
 γως καταπολεμηθὲν αὐτίς τῇ τῶν Ῥωμαίων ἡγεμονίᾳ 15
 Β ὑπέκνυψε, καὶ ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸ Βυζάντιον ἐπανέ-
 ξευξε καὶ κατήγαγε θρίαμβον, αἰχμαλώτους τε πολ-
 λούς διαγαγὼν ἐν αὐτῷ καὶ τὸν Δολιάνον αὐτὸν
 πεπηρωμένον τὰ ὄμματα. εἶχε δ' ὁ αὐτοκράτωρ
 κακῶς καὶ ἤδη τῇ λύσει προσήγγισε τῆς συνθέσεως. 20
 καταφρονεῖ γοῦν τῆς ἀρχῆς καὶ ἐκ τῶν βασιλείων
 μεταχωρεῖ καὶ ἅπεισιν εἰς ὅπερ αὐτὸς πρὸ τῶν τει-
 χῶν τῆς πόλεως ἰδρύσατο ἀσκητήριον, ὃ ἐπὶ τῇ κλή-
 σει τῶν θαυματουργῶν Ἀναργύρων ὠνόμασεν. ἐνθα
 δὴ γεγωνὶς ἐκδιδύσκεται μὲν τὴν ἀλουργίδα καὶ 25
 τὰλλα πάντα τῆς βασιλείας γνωρίσματα, κείρεται δὲ
 WIII193 τὴν τρίχα καὶ τελεῖται τὴν ἱερὰν τελετὴν, ἐνδύεται
 δὲ τὸ ῥάκος τῆς ἐν Χριστῷ ταπεινώσεως καὶ περιζών-
 νεται τὸ θεῖον δέρας τὸ τῆς ἐκουσίου νεκρώσεως
 C σύμβολον ὃ ἤδη καὶ ἅκων νεκρούμενος. ὥς οὖν ἡγ- 30
 γέλθη τῇ βασιλίσει τὸ γεγονός, περὶ τῶν βασιλείων
 ὑπέξεισι, καὶ πρὸς ἐκεῖνον ἀφίκετο. ὁ δὲ ταύτῃ τὰς

θύρας ἐπιζυγοὶ καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀπειργνυσιν εἰσ-
 οδον, οὐκ οἶδα εἴτ' αἰδούμενος ἀνθ' ὧν πρὸς αὐ-
 τὴν ἐνεδείξατο εἰδ' ὅλος τῆς μετανοίας γενόμενος
 καὶ μὴ θέλων εἰς μνήμην ἔλθειν τῆς πρὸς ἐκείνην
 5 παλαιᾶς διαθέσεως. ἡ μὲν οὖν μὴ ἐντυχοῦσα τῷ
 Μιχαὴλ ὑπενόστησεν. ὁ δὲ βραχύ τι τῇ μεταθέσει
 τῆς βιοτῆς ἐπιβιώσας πρὸς τὰς αἰδίους μονὰς μετέ-
 θετο τὴν ζωὴν, μέχρις ἐσχάτης ἀναπνοῆς τὸ πρὸς
 τὸν βασιλέα Ῥωμανὸν αὐτῷ τολμηθὲν ἀπολοφυρό-
 10 μενος, βασιλεὺς γεγονὼς ἐπικιῆς καὶ χρηστός, ὅσον
 τὸ εἰς αὐτόν, τὸ συγγενὲς δέ οἱ ὥσπερ τις κηλὶς D
 προσεπεφύκει αὐτῷ ὀνπαίνουσά πως τὴν ἐκείνου
 χρηστότητα. ἰστόρηται δὲ τοῖς μὲν ἐπ' ἔτος ἔβδομον
 τὸ σκῆπτρον κατασχεῖν τὸ Ῥωμαϊκόν, τοῖς δὲ καὶ τι
 15 τούτου ἐπέκεινα.

Ἦκε δ' ἡ τῆς βασιλείας ἀρχὴ πρὸς τὸν Καίσαρα, 18
 πάντα τοῦ μητραδέλφου αὐτοῦ τοῦ Ἰωάννου ἀνύοντος.
 ὁ μὲν γὰρ βασιλεὺς Μιχαὴλ Καίσαρα τούτου ἐτίμησεν,
 ὡς προγέγραπται, εἴτα ὥσπερ μεταμελόμενος, οὐ χρη-
 στήν πρὸς ἐκείνον ἐτήρει διάθεσιν. ὅθεν καὶ ἔξω
 πον τῆς πόλεως ὄριστο αὐτῷ ἡ καταγωγὴ, καὶ οὐδ'
 ἐφεῖτο τούτῳ, εἰ μὴ κελευσθεῖη, πρὸς τὸν βασιλέα
 φοιτᾶν. ἐπεὶ δὲ τῶν βασιλείων ὑπεξῆλθεν ὁ αὐτο-
 κράτωρ, ὡς εἴρηται, οἱ ἐκείνου ἀντάδελφοι, βασι-
 λειον πλάττονται γράμμα, ἐπιτρέπον ἐκείνῳ τὴν PII243
 πρὸς τὰ ἀνάκτορα πάροδον. καὶ ὁ μὲν εἰσελήλυθεν·
 ὁ δὲ πρῶτος τῶν ἀδελφῶν ὁ ὀρφανοτρόφος μὴ δεῖν
 συνεβούλευσεν ἐπιχειρῆσαι πράξει τινὶ γνώμῃ τῆς
 βασιλίδος χωρὶς. προσίασι τὸν αὐτῇ καὶ τοῖς
 ἐκείνης ποσὶ τὸν Καίσαρα καταβάλλουσι καὶ προῖσ-
 χονται τὴν εἰσποίησιν καὶ πίστεις διδόασιν καὶ φρι-
 20 γῶδεις ὅρκους ὁμνύουσιν ἢ μὴν τοῦ ὀνόματος μόνου

τῆς βασιλείας μετέχειν τὸν Μιχαήλ, ἐκείνης δ' εἶναι
 τὴν ἐξουσίαν, καὶ ὥς ἀργυρωνήτω, εἰ βούλεται, κε-
 χρῆσθαι αὐτῷ. τοῦτοις ἐκείνην καὶ ἄλλως εὐάγω-
 γον οὖσαν καταγοητεύσαντες καὶ καταθέλξαντες τοῖς
 B μειλίγμασι συλῶσι καὶ τοῦ ἑαυτῶν ποιούσι θελήμα- 5
 τος. καὶ ἐγκειρίζεται τὸ σκήπτρον τῷ Μιχαήλ καὶ
 ἀναδεῖται τῇ βασιλικῇ στεφάνῃ ὁ ταύτης ἀνάξιος,
 οὐ μᾶλλον ἐκ γένους, καίτοι τούτου τυχῶν δυσγε-
 νεστάτου καὶ ἀφανοῦς, τῶν γὰρ τὰς νῆας καταπι- 10
 τούντων ἦν αὐτῷ ὁ πατήρ, ὅσον ἐκ τρόπων κακό-
 τητος. ἦν γὰρ ὕπουλος τὴν γνώμην, ἀγνώμων δὲ
 τὴν ψυχὴν καὶ ἀχάριστος καὶ μήτε συγγενείας θε-
 σμούςς μήτε φιλίας αἰδούμενος. ἦν δέ οἱ καὶ ἡ
 γλῶττα πρὸς τὰ βουλευόμενα τῆς ψυχῆς ἀσύμφωνος
 καὶ ἀσύμβατος, ἅλλα μὲν ἐνὶ φρεσὶ κεύθονται, ἅλλα 15
 δὲ λέγοντι, καὶ ἐπὶ τούτοις, εἶπερ τις ἄλλος, βάσκα-
 C νος ὁ ἀνὴρ, δουλοπρεπὴς τε παρὰ τὰς τῶν καιρῶν
 δυσκολίας καὶ ἀνελεύθερος, δύσοργός τε καὶ εὐμέ-
 τάβολος, οὐκ ἐξ ὀργῆς ῥᾶον μεταβαλλόμενος εἰς
 πρᾶότητα, ἀλλ' ἐκ χρηστοτέρας διαθέσεως εἰς μῖσος 20
 ἐκ τοῦ τυχόντος μεταφερόμενος. ὁ μὲν οὖν τοιοῦτος
 ὢν ἐπὶ τὸν ἄξονα τῆς βασιλείας ἀνάγεται, τῷ δὲ
 ὀρφανοτρόφῳ καὶ θεῷ αὐτοῦ καὶ τῷ συγγενικῷ
 ξύμπαντι ὁ κολοφῶν ἐντεῦθεν ἐπῆκτο τῶν συμφο-
 ρῶν. οὐ γὰρ ἐπὶ μακρὸν ἐτήρησε τὴν σκηνὴν τε καὶ 25
 τὴν προσποίησιν, ἀλλ' ἐπὶ τινὰς βραχύστας ἡμέρας
 WIII 197 δεσπότην τὸν θεῖον ὀνομάζων καὶ συνθωκοῦν αὐτῷ
 ἀξίῳ καὶ πάντα ἐπ' ἐκένω τιθέμενος εἶτα ὑψήρει
 D τι τῆς τιμῆς, εἶτα οὐκ ἦν αὐτῷ πεσιθῆνιος ἐν τοῖς
 πλείοσι, καὶ ἄλλοτε ἄλλο τι πρὸς τὸν θεῖον ὑποκνί- 30
 ζον αὐτὸν ἐνεδείκνυτο. τῷ δὲ μετέμελε τῆς εἰς τὸν
 ἀνεψιὸν τοῦτον σπουδῆς, οὐκ εἶχε δ' ὅτι καὶ δρᾶ-

σειεν ἐξ ἐτοίμου, ἀλλ' ἐβυσσοδόμευε τὸ ἐγγέλρημα, τῶς δὲ οὐ συνεχῶς προσῆι τῷ βασιλεῖ. διαφορᾶς δὲ πρὸς Κωνσταντῖνον τὸν ἀδελφὸν αὐτῷ γενομένης, ᾧ μόνῳ ἐξ ἀπάσης τῆς συγγενείας ὁ Μιχαὴλ προσέκειτο καὶ ἐτίμησε νωβελίσσιμον, καὶ τραχυθέντος ἐκείνου κατὰ τοῦ Ἰωάννου τοῦ βασιλέως ἐνώπιον, ὁ Ἰωάννης τοῖς λόγοις δηχθεὶς καὶ μᾶλλον ὅτι μὴ πρὸς τοῦ βασιλέως διὰ τὰς πρὸς αὐτὸν λοιδορίας ἐπιτετίμητο, ἀπεδυσπέτησέ τε καὶ πόρρω ποι τοῦ ἄστεος γέγονε. τοῦτο δὲ γνωσθὲν πολὺ τι τῆς SPH244 γερουσίας μέρος συνεπεσπάσατο, ὥστε αὐτῷ προσφοιτᾶν, οὐκ εὐνόια, ἀλλ' ἰν' ἐφ' ἑαυτοὺς τὴν αὐτοῦ εὐμένειαν ἐφελκύνωνται. ἀλλὰ διὰ γραμματῶν, αὐτῷ τὴν ὑπεροψίαν ὁ βασιλεὺς προσωνείδισε, τὴν πρὸς ἐκεῖνον συνέλευσιν εὐλαβηθεὶς τῶν πολλῶν καὶ κακοήθως ἡξίου ἀφίξεσθαι. καὶ ὁ μὲν ἦει· ὁ δὲ μὴ ἀναμείνας τοῦ θείου τὴν ἄφιξιν πεπόρευτο πρὸς τὸ θέατρον· ἦν γὰρ ἡμέρα ἱπποῖς ἀμιλλητήριος. ὥς δ' ἔλθων ὁ θεῖος οὐχ εὖρε τὸν βασιλεύοντα, ἔτι τῷ θυμῷ ὑπερξέσας, ὥς περιυβρισμένος, ἐπάνεισι. καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῷ τὴν δυσμένειαν εἰς προὔπτον ἐκρήγνυσι, καὶ στέλλει νῆα κελεύων αὐτῷ δι' αὐτῆς ἡξεῖν, B θώσονται λόγους τῆς εἰς ἐκεῖνον ὑπεροψίας. καὶ ὁ ἰὲν ἔπλει πρὸς τὰ βασίλεια. ὁ δὲ βασιλεὺς ἄνωθεν διὰ τινος συνδήματος, ὃ τοῖς ἄγουσι τὸν Ἰωάννην τροέγνωστο, ἐπέχει τῇ νηὶ τὴν εἰς τὰ βασίλεια πάιοδον, αὐτίκα δὲ τριήρης ἐπελθοῦσα λαμβάνει τοῦτον καὶ ὑπερόριον τίθησι. τοιούτοις ἡμείψατο τὸν ὑεργέτην ὁ δι' ἐκείνου Καῖσαρ, εἴτα καὶ βασιλεὺς γεγονώς. ἐπεὶ δ' ἐκεῖνον ἐκ μέσου πεποίηκε, μέτεισι ὁ συγγενὲς καὶ ἄνδρας οὐχὶ τῇ τῆς φύσεως μόνῃ ἠλωτικῇ σημασίᾳ, ἀλλὰ καὶ τῇ σημαυνούσῃ τοὺς

γήμαντας καὶ τοὺς εἰς ἀνδρῶν ἡλικίαν ἐλάσαντας
ὑπηνήτας ἤδη καὶ παίδων γεγονότας πατέρας τῶν
παιδογόνων μορίων ἀποστερεῖ καὶ ἐκτομίας ἐργά-
ζεται.

- 19 Ὡς δὲ κατὰ τοῦ ὁμογενοῦς αἵματος τοιοῦτον 5
C ἤρατο τρόπαιον, ἓνα ἔτι περιλελειφθαι αὐτῷ ἐνόμι-
ξεν Ἡράκλειον ἄεθλον τὸ καὶ τὴν βασιλίδαν ἀπο-
σκευάσασθαι, καὶ πρὸς τοῦτον λοιπὸν ἀποδύεται,
ἐνάγοντα πρὸς τοῦργον καὶ τὸν θεῖον ἔχων Κων-
σταντίνον καὶ παραθήγοντα. λογοποιεῖ τολύνην ὃ 10
δυσγενέστατος παῖς κατὰ τῆς εὐγενεστάτης μητρὸς
καὶ συμπλάττει κατ' αὐτῆς αἰτιάματα, φαρμακὸν τε
καλεῖ καὶ ἐπιβουλεύειν αὐτοῦ τῇ ζωῇ τῆς ἀθῆφου
κατηγορεῖ. καὶ τί δεῖ κύκλους ἐλίττειν; ἐξωθεῖ τῶν
βασιλείων αὐτὴν καὶ περιορίζει τῇ νήσῳ τῇ λεγο- 15
μένῃ τοῦ Πρίγκιπος, καὶ τέλος ἀποκείρει τὴν εὐερ-
γέτιν καὶ μεταμφιέννυσι καὶ ἀντὶ τῆς ἐκ πενταγο-
νίας προσηκούσης αὐτῇ πορφύρας ἐνδιδύσκει τρι-
D βώνιον. καὶ ὁ μὲν ὡς ἤδη τὸ πᾶν ἡνυκῶς ἔχαιρέ τε
καὶ γαῦρος ὦπτο, καὶ παιδιαῖς ἑαυτὸν ἐπέδωκε καὶ 20
τροφαῖς. ἡ δὲ δίκη οὐκ ἐπενύσταξεν, ἀλλ' αὐτίκα
μετῆλθε τὸν ἀλιτήριον. ὡς γὰρ τὸ περὶ τὴν βασι-
λίδαν δρᾶμα τοῖς ἐν τῇ πόλει κεκήρυκτο, κατήφειαν
ἦν ὁρᾶν παρὰ πᾶσι καὶ σκυθρωπότητα, καὶ ὡς ἐν
οἰκείᾳ συμφορᾷ διετίθετο ἕκαστος, εἶτα καὶ φανε- 25
ρῶς ἐλοιδοροῦντο τῷ τυραννήσαντι. αἱ δὲ γυναῖκες
καὶ θρήνους συνίστων, ἀνακαλούμεναι τὴν βασίλισ-
σαν. καὶ τέλος εἰς στάσιν φανεράν ἀνεργάγησαν οἱ
τῆς πόλεως ξύμπαντες. καὶ ἵνα τὸν τολμητίαν τι-
μωρήσωνται, οὐδεὶς ἐφείδετο τῆς οἰκείας ζωῆς, ἀλλ' 30
PII245 ἕκαστος τῷ προστυχόντι τὴν δεξιάν ὀπλίσας συνέ-
WIII195 θεον ἐπὶ τὰ ἀνάκτορα. τὸν δὲ πρῶτον μὲν οὐ πάνυ

καὶ τὸ τοῦ πλήθους συγκίνημα ἐθορύβησεν, ἔχον τὸν
 ἥμιον ὁρῶν ἐκμαινόμενον εἰς λόχους τε συνιστάμε-
 ρον καὶ τὸν λαὸν ἐπιρρέοντα, τοὺς δὲ περὶ αὐτὸν
 ὑποβόλους ταῖς γνώμας κατανοῶν, κάκείνους γὰρ
 ὁ περὶ τὴν βασιλίσσαν μεμίσσητο τόλμημα, περιδεής
 ἰς καὶ ἐναγώνιος γέγονεν. ἀλλὰ τι μικρὸν τὴν ἀγω-
 γὴν αὐτῷ ὁ νωβελίσσιμος ἐπεκούφισεν. οἴκοι γὰρ
 ἦν καὶ τὴν στάσιν μεμαθηκώς, τοὺς περὶ αὐτὸν
 πλίσσας, πολλοὶ δ' αὐτῷ παρετρέφοντο, διὰ μέσης
 ἧς Ἀγορᾶς παριῶν ἀπῆλθεν εἰς τὰ βασίλεια, καὶ
 ὑτίκα στέλλουσι τοὺς ἐπανάξοντας τὴν βασιλίσσαν,
 οἷς δὲ στασιώταις ἀντέστησάν τινας ἐκ τὰφανοῦς
 ἔλη κατ' αὐτῶν ἀφιέντας, καὶ λίθους ἐσφενδόνων, B
 ὧν οὐ βράχιστοι ἀνηρέθησαν. ἤδη δὲ τὴν βασι-
 λίδα ἀνακομισθεῖσαν στήσαντες ἐπὶ μετεώρου ἐν τῷ
 αἰτρώ τοῖς στασιάζουσιν ἐπεδείκνυνον, ἵνα δῆθεν
 ἵτοις κατευνασθῇ ὁ θυμός, ἀνακληθείσης τῆς σφε-
 ρας δεσπότιδος. τοῖς δὲ τοῦτο μᾶλλον ἀνῆψε τὸν
 θυμὸν καὶ ἐξέκλυσε τὴν ὀργήν. ὥς γὰρ μετημφιε-
 σμένην αὐτὴν ἐωράκεισαν, ἐπὶ πλεον ἀνεργώεσαν
 τὸν πόλεμον, καὶ τῆς κακοηθείας τὸν τυραν-
 νῆντα μισήσαντες ἀφίστανται μὲν τῆς βασιλίδος B
 οἷς, πρὸς δὲ τὴν Θεοδώραν τὴν ταύτης σύγγονον
 ἐπονται, ἤδη προμετασχηματισθεῖσαν κάκείνην πα-
 τῆς ἀδελφῆς, ὥς ὁ λόγος φθάσας ἐδίδαξε, καὶ
 αὐτῶν αὐτῆς θεραπόντων παραλαβόντες πατρῶ-
 ν, ἀφίκοντο ἐπ' αὐτήν, καὶ ταύτην τῆς κατοικίας C
 παραγόντες καὶ οἶον περὶ αὐτὴν συνασπιδαντες, εἰς
 μέγα τέμενος ἄγουσι τῆς τοῦ θεοῦ λόγου Σοφίας,
 παρὰ πάντων τῶν τε τῆς βουλῆς καὶ τῶν τοῦ
 λαοῦ καὶ αὐτῶν τῶν τῆς ἐκκλησίας ἡ Θεοδώρα βα-
 ρύς ἀνηγόρευτο. τοῦτο πᾶσαν ἐλπίδα τῷ Μιχαήλ

καὶ τοῖς περὶ ἐκεῖνον ἀπέσβεσε, καὶ δεδιὼς περὶ τῇ
ζωῇ τῶν βασιλείων μεθίσταται, καὶ νηὶ τῶν βασιλι-
κῶν ἐμβεβηκὼς αὐτὸς καὶ ὁ νωβελίσσιμος εἰς τὴν
περιώνυμον ἀπῆλθον τοῦ Στουδίου μονήν, τὰ μὲν
τῆς βασιλείας γνωρίσματα ἀποθέμενος, μοναστοῦ δ' 5
ἐαυτῷ περιθέμενος ἄμφια. ἐπεὶ δ' ἐγνώσθη τοῦτο
τῷ δήμῳ, οὐκ εἶχον ὅπως ἐκ τῆς χαρᾶς κατὰσχωσιν
D ἐαυτούς, καὶ ἐπ' ἐκεῖνον συνέθεον. ἤδη δὲ κλινού-
σης ἡμέρας, οἱ περὶ τὴν Θεοδώραν δείσαντες μὴ ἡ
βασιλὶς Ζωὴ αὖθις τὸν ἐκβεβλημένον ἀνακαλέσεται, 10
ἵνα μὴ ἡ ἀδελφὴ αὐτῇ συγκοινωνήσῃ τῆς βασιλείας,
στέλλουσι τοὺς τὰ ὄμματα καὶ ἀμφοῖν ἐξορϋζοντας.
οἱ μὲν οὖν ἐξ αὐτοῦ τοῦ θυσιαστηρίου τῆς τοῦ Στου-
δίου μονῆς ἐκσπασθέντες ἀπήγοντο. τὸ δὲ πλῆθος
συρρεῦσαν περὶ αὐτούς ἐνύβριζόν τε καὶ ἐπετώθα- 15
ζον, καὶ μέλη συντιθέντες ἐπετραγῶδουν αὐτοῖς. ὥς
δ' ἦκον ἐπὶ τὸ Σίγμα, τόπος δ' ἐστὶ κεκλημένος
τουτί, ἐκεῖ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξεκόπησαν, ὁ μὲν Κων-
σταντῖνος γενναίως φέρων τὴν συμφορὰν, ὁ δὲ Μι-
PΠ246χαὴλ Θεοκλυτῶν τε καὶ ὀδυρόμενος. ἐπεὶ δὲ ἄμφω 20
σκότος ἐκάλυψε, πρὸς τὴν Θεοδώραν οἱ τὴν πῆρωσιν
ἐκείνοις σχεδιάσαντες ἐπανήλθουσιν, ἔτι τῷ μεγάλῳ
τεμένει προσμένουσιν. ἡ δὲ Ζωὴ ἐτύγγανε περὶ τὰ
βασίλεια. ἦν μὲν οὖν αὐτῇ τὸ βουλούμενον μὴ προσ-
ήσεσθαι τοῦ κράτους κοινωνὸν τὴν ὁμαιμίονα· ἐξη- 25
λοτύπει γὰρ ἐκτόπως. ἀλλ' οἱ τῆς γερονσίας καὶ
ἄμφω σεβόμενοι, τὴν μὲν ὥς βασιλῖδα σφῶν ἐκ μα-
κροῦ, τὴν δέ, ὥς ἄρτι ἀναρρηθεῖσαν καὶ τοῦ κατα-
λυθῆναι τὴν τυραννίδα γενομένην αἰτίαν, πείθουσι
τὴν πρεσβυτέραν κοινωνὸν τοῦ κράτους προσειλη- 30
φέναι τὴν ἀδελφὴν. ἦκει τοίνυν καὶ ἡ Θεοδώρα
πρὸς τὰ βασίλεια καὶ συμμετέχει τοῦ κράτους τῇ

ἰδελφῇ, ἐντεῦθεν ὑπερορίαν ~~πληρωθέντες~~ τοὺς Β
 ὀφθαλμοὺς κατακρίνονται, τῆς βασιλείας αὐτοῖς ἐπὶ
 ἡννας τέσσαρας καὶ πέντε ἡμέρας συσταλείσης, ὥς
 ἴδῃ γε καὶ ἐπὶ βραχύτερον.

Κατηντήκει τοίνυν περὶ τὴν γυναικωνίτιν ἡ τῶν W III 196
 ῥωμαίων ἀρχή, καὶ οὐδέν τι περὶ ταύτας νενεωτέ- 20
 ιστο, ἀλλὰ πάντες αὐταῖς ὑπέεικον, τό τε τῆς γερον-
 τίας ἔξοχον καὶ τὸ τοῦ στρατηγίου ἐπισημότερον. αἱ
 ἄμφω ἐκάθηντο ἐπὶ βήματος καὶ πᾶσα περὶ αὐ-
 ας ἐτελείτο ἡ τελετὴ ἡ βασιλείος καὶ τῇ δορυφο-
 ρίᾳ τὸ ἐπὶ τῶν βασιλέων σχῆμα τετήρητο, καὶ οἱ τῆς
 ρώτης βουλῆς καὶ οἱ ἐν τέλει σὺν αἰδοῖ παρειστή-
 εισαν ξύμπαντες. καὶ ζητήσεις δικῶν καὶ λύσεις
 ημοσίων ἀμφισβητήσεων, ἐντυχίαι τε πρεσβευτῶν C
 καὶ ἀρχαιρεσίαι καὶ τᾶλλα τὰ τῇ βασιλείᾳ προσή-
 νητα ἐγίνοντο παρ' αὐταῖς. ἀλλ' εἴτε φόβος μὴ τῇ
 ἰδελφῇ μόνῃ περισταίῃ τὰ τῆς ἀρχῆς, ὑπεψιδυρί-
 το γάρ τιςιν αὐτῇ μᾶλλον προσήκειν τὰ τῆς ἀρχῆς,
 τε καὶ τῆς τοῦ τυραννήσαντος καθαιρέσεως αἰτία,
 τ' ἀνδρὸς ἐπιθυμία καὶ μίξεως ἀνέπεισαν τὴν
 πῶν ἐπεισαγαγεῖν τοῖς βασιλείοις τὸν βασιλεύοντα
 αὐτῇ συμβιώοντα. καὶ ἤχθη μὲν ὁ Δαλασση-
 ρς Κωνσταντῖνος, ὥς ἐπ' ἄλλο τι μετακεκλημένος.
 τοιομώτερον δὲ τοῖς λόγοις χρησάμενος καὶ τὸ
 τοιοφροτικός τις δόξας καὶ δυσχερῆς, ἀπεδοκιμά-
 η. εἶτα ἐπ' ἄλλον ἀπένευσεν οὔτε τῶν ἄγαν ὄντα
 πατριδῶν οὔτε τῶν ἐν ἀξίαις λαμπροτέραις ἐξητα- D
 ἔνων οὔτε τῶν ἐν περιφανέσιν ἀρχαῖς, τὸ δὲ εἰ-
 ς ἄξιον τυραννίδος καὶ οἶον πρὸς ἔρωτας ἐφελεύ-
 σθαι καὶ μὴ μαχλοσύνη προσκειμένην ψυχὴν. ἐπ'
 εἶνον οὖν ὅλοις ἰστίοις ἐπνευσεν ἡ βασίλισσα, ἀλλ'
 ὕρωσε τὰς ψήφους αὐτῇ νόσος ἀθρόον τὸν ἄνδρα

τῆς ζωῆς ἐξαρκάσασα. ὑπωπτεύθη δὲ καὶ ἡ συνοικουῖσα τοῦτω τὸν θάνατον αὐτῷ σχεδιάσασα καὶ φάρμακον αὐτῷ διὰ ξηλοτυπίαν κεράσασα δηλητηρίου, ἵνα μὴ ἔτι ζῶντος στερήσοιτο τοῦ ἀνδρὸς καὶ ὁρῶν ἐτέραν αὐτῷ παριανύουσαν. ὁ μὲν οὖν οὕτω τῶν ἐλπίδων ἐκπέπτωκε καὶ τῆς ὁρμῆς ἡ βασίλισσα.

ΠΙ247αὶ δὲ ψῆφοι πρὸς τὸν Μονομάχον Κωνσταντῖνον ἀπέκλιναν, ἄνδρα καὶ εὐγενέτην καὶ τῶν ἐπισήμων καὶ κηδεστὴν τῷ βασιλεῖ Ῥωμανῷ ἐπ' ἀδελφόπαιδι χρηματίσαντα, ταύτῃ γὰρ κατὰ δευτέρους γάμους ὠμίλησε, καὶ τὴν ὥραν ὑπέρλαμπρον. τοῦτω οὐπω μὲν μεγαλοπρεπές τι ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς ἐνεδειξατο, διὰ δέ γε τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγχιστείαν περὶ τὰς βασιλείους αὐλὰς ἀνεστρέφετο, κἀντεῦθεν συνήθης τῇ βασιλίδι ἐγένετο, κἀκείνῃ φιλίως πρὸς τὸν ἄνδρα διέκειτο καὶ ᾠκειοῦτο αὐτόν, καὶ χάρισιν ἐδεξιοῦτο πολυταλάντοις, οἷα ἐκείνῃ τὴν χεῖρά τε ἀφειδῆς καὶ βασιλικὴν τὴν προαίρεσιν, ὥστε ταῦτα τοῖς κακοήθεσι καὶ λαιδορίας κατ' αὐτῶν ἐγένετο ἀφορμή. ὁθεν ὁ μετὰ τὸν Ῥωμανὸν αὐτοκράτωρ ὁ Μιχαήλ, οὐκ ὦν τῶν λεγομένων ἀνήκοος, βασιλεύσας εἰς Β Λέσβον περιορίζει τὸν ἄνδρα ἐπ' αἰτίαις δὴ τις πεπλασμέναις, τὸ δ' ὅλον ἦν τὸ ξηλότυπον. καὶ ἦν τὸν ἅπαντα χρόνον τῆς βασιλείας τοῦ Μιχαήλ ὑπερόριος, καὶ οὐδὲ τοῦ δευτέρου Μιχαήλ εὐμενεστέρου τετύχηκεν. ἐπεὶ δὲ τὸ κράτος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ζωήν, λύεται μὲν τῆς ὑπερορίας ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἤγετο πρὸς τὴν τῶν πόλεων βασιλεύουσιν. ὥς δ' ἐγγυὺς ἐγεγόνει, ἐπεσχεθῆ τοῦ πρόσω, καὶ τις ἐκ τῶν βασιλείων πεμφθεὶς καὶ περὶ τὸν ἐν Λαμοκρανεῖα τοῦ ἀρχιστρατήγου ναὸν αὐτῷ ἐντετυχηκῶς στολὴν αὐτῷ ἐνδιδύσκει βασιλεῖον, καὶ σὺν δορυφορίᾳ βα-

λικῇ ἐκεῖθεν ἀπάρας εἰσεληλύθει τὴν βασιλεύου-
 εν. καὶ τελεῖται μὲν τοῖς βασιλεῦσι παρὰ του τῶν
 ρέων ἡ ἱεροτελεστία ἡ γαμικὴ· ὁ γὰρ πατριάρχης
 λέξις διὰ τὴν τριγαμίαν ἠὺλαβήθη τὴν ἐπὶ τῇ C
 νναφείᾳ τελετὴν αὐτουργῆσαι αὐτοῖς. τῇ δ' ἐξῆς
 ἐν ἐπὶ τῷ βασιλεῖ στέφει μεταχειρίζεται τελετὴν,
 ἢ ἀναδίδεται ὁ Μονομάχος καὶ τὸ σκῆπτρον τὸ Ῥω-
 αικὸν ἐγχειρίζεται.

Ἐντεῦθεν ἡ μὲν τῶν αὐταδέλφων ἀρχὴ τέλος W III 197
 χεν, ἐπὶ τρίτον διαρκέσασα μῆνα, ἡ δὲ τῶν κοι- 21
 ῖν διοικήσεις πρὸς τὸν Μονομάχον μετέπεσε· καὶ ὅς
 τίκα οὐ σὺν λόγῳ οὐδὲ μετὰ τινος ἔμφρονος οἰκο-
 μίας οὔτε τὰς τῶν ἀξιομάτων ἐποιεῖτο τιμὰς οὔτε
 τῶν χρημάτων διανομάς, ἀλλὰ καὶ τὰς τιμὰς
 δὴν παρεῖχε καὶ οἷς μὴ προσῆκεν αὐτὰς ἐχαρίζετο,
 ἰ τοὺς βασιλικοὺς θησαυροὺς εἰ αὐθιμερὸν ἐκκε-
 θῆναι συμβέβηκεν, οὐδὲν αὐτῷ τι πρᾶγμα λελό-
 ιτο. τοῖς γε μὴν ἰδιωτεύοντι προσκεκρουκόσιν D
 τῷ ἀφῆκεν ἅπασιν τὰς αἰτίας, καὶ ἐμηνία τούτων
 ἴε τι· ἡδυπαθεῖαι δ' ἑαυτὸν ἐκδέδωκε καὶ τρυ-
 ις, τὸ μὲν τὴν ἐκ τοῦ σάλου τῶν συμφορῶν ἀη-
 εν ἀποπτύσαι πειρώμενος, ἄρτι πρὸς ἄκλυστον
 α λιμένα κατάρας τὴν ἀρχὴν τὴν βασιλείον, τὸ
 τι ταῖς βασιλίσσαις χαριζόμενος καὶ γλυκυθυμίας
 αῖς μνώμενος ἀνειμένων οὔσαις ἡθῶν. λόγοις
 προσεῖχεν ἢ μᾶλλον τοῖς λόγους μετιοῦσι καὶ δό-
 ἔχουσι λογιότητος, αὐτὸς τῶν λόγων ἄκρῳ μό-
 δακτύλῳ τὸ τοῦ λόγου γευσάμενος. τὰ μὲν οὖν
 ἰ τὰ βασίλεια οὕτως εἶχε, τὰ δ' ἐκτὸς οὐκ εὐ-
 ῶς τοῖς Ῥωμαίοις ἐφέρετο. ἀποδράς γάρ τις ἐκ
 αντίου Σκυθῆς ἀνὴρ, Βοῖσθλάβος ὀνομαζόμενος, PII 248
 χεῖρα περὶ αὐτὸν συλλέξας, καὶ τοῖς ὄρεσι τοῖς

Ἰλλυριοῖς ἐμφωλεύων ὧς τις ἄγριος θήρ, τὰ πρόσ-
 οικα τοῖς ὄρεσι τούτοις ἔθνη καὶ Ῥωμαίοις ὑπήκοα
 ἐληΐζετο, Τριβαλλοὺς τε καὶ Σέρβους, καὶ ὅσοι τού-
 τοις ὁμογενεῖς. ὥς δ' οὖν ἡγγέλη τοῦτο τῷ βασιλεῖ,
 γράφει τῷ εἰς τὸ Δυρράχιον ἄρχοντι τῷ Στεφάνῳ ⁵
 συμβαλεῖν· καὶ τοῦτο γὰρ ὁ Βοῖσθλάβος ὠνόμαστο.
 ὁ δὲ ἀτέχνως ἐγχειρήσας τῇ πρὸς ἐκείνον μάχῃ, ἣν
 γὰρ στρατηγικῆς ἐμπειρίας ἀμέθεκτος, μεγάλης τοῖς
 μετ' αὐτοῦ στρατευομένοις ἐγένετο παραίτιος συμ-
 φορᾶς, αὐτὸς μὲν μόλις μετὰ βραχέων σωθεὶς, τὸ δ' ¹⁰
 ἄλλο στράτευμα σύμπαν καταστρώσας ἐκεῖ, μηδὲ
 χειρὶ δυνάμενον χρήσασθαι καὶ τοὺς ἀναιρέτας ἀμύ-
 B νασθαι. τὰ μὲν οὖν κατὰ τὸ Ἰλλυρικὸν τοῦτον ἔσχε
 τὸν τρόπον. ὁ δὲ Μονομάχος, εἰς τὰ κατ' οἶκον γὰρ
 αὐτῷ πάλιν ὁ λόγος ἐμφιλοχωρησάτω, ἐπεὶ καὶ ἡ ¹⁵
 δευτέρα σύνοικος αὐτῷ ἐτεθνήκει, εἰς τρίτον μὲν
 γάμον ἀποκλίνει οὐκ ἔκρινεν, ἀνεψιῶ δὲ τῆς αὐτοῦ
 γαμετῆς χηρεῖα συζῶσῃ, λάθρα μὲν πρῶην, εἰτα
 καὶ εἰς τοῦμφανὲς συνεφθείρετο. ἡ δὲ καὶ νέας ἦν
 ἡλικίας καὶ κάλλους εἶχε τοῦ σώματος περιττῶς καὶ ²⁰
 γένους ἐπιφανῶς· ἐξέφυ γὰρ τοῦ σπέρματος τῶν
 Σκληρῶν. οὕτω δ' ἀλλήλοισ ἐνετετήκεσαν καὶ οὕτω
 σφίσιν ὁ ἔρως ἐγκέκαστο ὥς εἰ μὴ συνεῖεν ἀλλήλοισ,
 μηδὲ ζῆν δοκεῖν μηδ' ἀνέχεσθαι. διὸ καὶ ὑπερουρίαν,
 ὥς εἴρηται, καταδικασθέντι τούτῳ τῷ βασιλεῖ κα- ²⁵
 C κείνη τῶν ἀπάντων ἑαυτὴν ὑπερώρισεν, ἵν' ὀρώη
 τὸν ἐρῶντά τε καὶ ἐρώμενον καὶ μὴ εἴη αὐτοῦ
 ὑπερόριος, καὶ συναπῇ τάνδρῃ, πάντα γινομένη
 αὐτῷ καὶ τὴν συμφορὰν ὥς οἶόν τε συνεπικουφί-
 ζουσα καὶ τῶν οἰκείων χορηγοῦσα τούτῳ, ἵνα μὴ ³⁰
 πρὸς τοῖς ἄλλοις λυπηροῖς ἐνδεία πιέζοιτο· ἔτρεφε
 γὰρ καὶ κείνην ἡγεμονίας ἐλπίς. ἐπεὶ δ' ἐκεῖνος εἰς

ἦν τῆς βασιλείας ἥρθη περιωπὴν, τῇ δὲ αἱ ἐλπίδες
 οὐκ ἐκβεβήκεσαν, οὐκ ἡμνημόνησε τῆς γυναικὸς οὐδ'
 ν τῇ εὐκαιρίᾳ ὁ βασιλεὺς, ἀλλὰ προσάγει λόγους
 ἢ βασιλίδι περὶ αὐτῆς, καὶ ἀξιοῖ ἀνακληθῆναι τε
 ἦν γυναικα καὶ τυχεῖν εὐετηρίας τινός. ἡ δὲ οὐκ
 νένευσεν· ὁ γὰρ χρόνος αὐτῇ παρήνεγκεν τὸ ξηλό- D
 υπον, ἥδη τυγχανούσῃ παρήλικι, καὶ οἱ συμβεβηκό- WIII 198
 ις αὐτῇ πειρασμοὶ μετριοτέρων εἰργάσαντο. ἀνά-
 εται τοίνυν ἐκ Μιτυλήνης ἡ Σκλήραινα, καὶ οὐκ
 ἰδὺς αὐτῇ περιφανὴς κατοικία ἡτοιμάστω, ἀλλ' οὐδὲ
 εἰσέλθαι αὐτῇ. τοῦ χρόνου δὲ προϊόντος καὶ βασι-
 λείᾳ αὐτῇ δορυφορία νενέμητο καὶ ὁ οἶκος αὐτῇ
 τεσχημάτιστο εἰς ἀνάκτορον. οἶκον γὰρ οἰκεῖον
 κοδομεῖν ὁ Μονομάχος ἐσχηματίσματο τὴν ἐκείνης
 καταγωγὴν, ἵνα θαμὰ πρὸς ἐκείνην ἀπλοῖ, ὥς δὴ
 τῶν δομουμένων ὀψόμενος. μέχρι μὲν οὖν τινος
 κηρυττοῖ τὸν ἔρωτα, καὶ ὥσπερ ἡρυθρία πρὸς τὸ
 νόμιμον. εἶτα καὶ τὴν αἰδῶ καὶ τὴν σκηνὴν ἀπο- ΠII 249
 θεται, καὶ τῇ γυναικὶ συνῆν οὐχ ὥς παλλακῇ οὐδ'
 ἡμιγάμῳ, ἀλλ' ὥς ἐμφανῶς ξυνευνέτιδι, καὶ
 τῇ ἐκ τῶν βασιλικῶν ταμείων καθ' ἐκάστην ἐπέρ-
 τὰ χρήματα κατὰ ποταμοὺς καὶ φλέβας ἀνεστο-
 ῦντο χρυσίτιδες, καὶ ἀπαρακαλύπτως αὐτῇ προσε-
 ῖτα ὁ βασιλεὺς. ἀλλὰ δεινὸν ἡγούμενος εἰ μὴ καὶ
 μιβιῶν αὐτῇ καὶ συνοικίᾳ διὰ παντός, μετάγει
 εἶθεν τὴν γυναικα πρὸς τὰ βασίλεια, τῇ βασιλίδι
 ρὶ τούτου πρότερον κοινολογησάμενος καὶ πείσας
 δυσχερᾶναι πρὸς τὸ γινόμενον. μᾶλλον μέντοι
 φιλίας ὄρκια λέγεται παρὰ τοῖν γυναικῶν ἀμφοῖν
 εἰσθῆσθαι, τοῦτο τοῦ αὐτοκράτορος ἀξιῶσαντος.
 ἰμνητο δὲ ἡ γυνὴ Σεβαστή, αὐτῇ πρώτῃ τῆς B
 ῆν βασιλικῆς ἀπονεμηθείσης τιμῆς· καὶ ὠνομά-

ζετο δέσποινα. καὶ ἡ βασιλὶς ἐπὶ τούτοις οὐτ' ἐμηνία οὐτ' ἤχθετο, μέσον δὲ σκηνοῦντος τοῦ βασιλέως ἐκατέρωθεν ὥκουν παραλλὰξ ἡ βασιλὶς καὶ ἡ Σεβαστή. καὶ οὐποτε ἡ Αὐγούστα προσήει τῷ βασιλεῖ, εἰ μὴ τῆς ἐρωμένης μεμονῶσθαι τοῦτον ἀπηκριβώ-⁵ σατο. ἀλλ' οὕτως ἔχουσα καὶ εἰς τόσον εὐκληρίας ἀρθεῖσα, καὶ μελζοντας δ' ἐλπίδας παρ' ἑαυτῇ θάλλουσα, ἀδρόον ἀναρπάζεται νόσφ, καὶ θνήσκει μέγα πένθος καταλιπούσα τῷ βασιλεῖ.

- 22 Καὶ ἡ μὲν ἀπῆλθεν, τῷ δὲ βασιλεῖ πόλεμος¹⁰
 C ἐπῆλθεν ἐμφύλιος. ὁ γάρ τοι Μανιάκης Γεώργιος, ἀνὴρ καὶ τὴν ψυχὴν ἀνδρείοτατος τὴν χειρὰ τε γενναίοτατος καὶ στρατηγεῖν δεξιώτατος, παρὰ ταῖν βασιλίδαιν, ὅτ' ἐκείναι τοῖς τῆς βασιλείας πράγμασιν ἐφειστήκεσαν, εἰς Ἰταλίαν πεμφθεὶς πολεμῶν¹⁵ τοῖς αὐτῇ ἐπεμβαίνουνσι καὶ ταύτης οἰκειωσαμένοις ἔνια, καὶ τῇ τῶν Ῥωμαίων αὐτίς ἡγεμονίᾳ ἐπανασῶσων αὐτά, τοῖς τῶν Ῥωμαίων ἀντιπολέμοις ἀντικαθίστατο. ἐπεὶ δὲ εἰς τὸν Μονομάχον ὁ τῆς βασιλείας ἄξων μετακεκύλιστο καὶ ὁ Σκληρὸς Ῥωμανός,²⁰ ἀδελφὸς δ' ἦν ὁ ἀνὴρ τῆς ἐρωμένης τῷ βασιλεῖ, μέγα δεδύνητο διὰ τὴν ὁμαίμονα καὶ μάγιστρος καὶ
 D πρωτοστράτωρ τετίμητο, τῷ κατὰ τὸ θέμα τῶν Ἀνατολικῶν οἴκῳ τοῦ Μανιάκη ἀγχιτερμονῶν, κακῶς διετίθει τὰ τοῦ ἀνδρός, μνησικακῶν ὅτι πρόφην δια-²⁵ φερόμενος ἐκείνῳ κατεπονείτο. λέγεται δὲ καὶ τῆς εὐνῆς ἐπιβῆναι τοῦ Μανιάκη. ταῦτα τῷ ἀνδρὶ ἀγγελλόμενα εἰς θυμὸν ἐκίνει αὐτὸν καὶ ἄχος ἐνεποίει πολὺ· εἶτα καὶ τὴν ἀρχὴν ἀφαιρεῖται, καὶ τοῦτο κατεργασαμένου τοῦ Ῥωμανοῦ. ἐννοῶν τοιγαροῦν³⁰ ὥς εἰ πρὸς τὴν Κωνσταντίνου ἐπανελεύσεται, οὐ χρηστῶς αὐτῷ διατεθήσεται ὁ κρατῶν διὰ τὸν Σκλη-

ρόν, τυραννίδι ἐπιχειρεῖ. καὶ οἱ ὥς κορυφασιότατῶν στρατηγῶν καὶ ἀρχιῶν ἀνδρὶ πολὺ τοῦ στρατιωτικοῦ προσεχώρησεν. ὁ δὲ ἐξ Ἰταλίας πρὸς τὴν ἀντι-ΠΗ250 κρὺ ταύτης ἠπειρον πλοίοις ἐμβιβάσας τὸ στράτευμα γίνεται. τοῦτο εἰς θόρυβον τὸν βασιλέα ἐνέβαλε, καὶ γραφὴν ἐγγράπτει τῷ Μανιάκῃ, παντὸς μὲν δείματος αὐτὸν ἀπολύουσιν, εἰ τὰ ὅπλα κατάθοιτο, ἐπαγγελιομένην δὲ τὰ χρηστότερα. ὥς δ' ἐκεῖνος ἄπαξ WIII199 ὤβρον ἀναρρίψας οὐκέτι τῶν ὀπλῶν μεθίστο, ἀντιτρατεύει κατ' αὐτοῦ ὁ βασιλεύς. ἐπιστὰς δὲ τῷ τρατεύματι οὕτως τῶν γενναίων ἀνδρῶν ἢ τῶν ἰσχυρῶν στρατηγῶν ἐξητασμένων, δεδιὼς μὴ κάκεινος ολμήσειε τὰ αὐτά, ἀλλ' ἐκτομίαν τῶν θαλαμηπονοῦντων, πιστὸν μέντοι αὐτῷ. ὁ δὲ τὰς θυνάμεις ναλαβὼν ἀπῆει, καὶ ὁ Μανιάκης ἔσπευδεν ἀσυνίκτους τοὺς περὶ τὸν ἐκτομίαν καταλαβεῖν. ἐπεὶ δὲ προσέβαλλον ἀλλήλαις αἱ στρατιαί, τὸ μὲν ἐπὶ τῷ B ρωταγωνιστῇ, τῷ Μανιάκῃ φημί, τροποῦται τὸ ὄν ἐναντίων στρατόπεδον, τὸ δ' ἐπὶ τῇ τὰ ἡμέτερα διεξαγούσῃ προνοίᾳ ἀθρόον ἀντέστραπτο τὰς μάχης, καὶ ἥττηντο οἱ περὶ τὸν Μανιάκην. ὥς ἰδὼς ἐκεῖνος ἐπιὼν τὰς τάξεις διεκλόνει τὰς φάλαγας καὶ οἷς ἂν ἐνεβόησεν εὐθὺς ἀνεχάζοντο καὶ ὁ νασπισμὸς διελύετο, αἰφνης πεπληγμένος εὐρέθη, ἐπὶ πληγὴν καιρίαν, ἐξ ἧς τὸ αἷμα καταρρέον πολὺ, λὺν αὐτοῦ κατεσκέδασε καὶ πάρεσιν τοῖς μέλεσιν ἐποίησεν, ὥστε καὶ τὸν χαλινὸν διεκπείσειν τῆς ῥῆς αὐτοῦ, κάκεινον καταβληθῆναι εἰς γῆν ἐκ τῶν ἵππων, τῆς ἑδρας ἀπολισθῆσαντα. ἔκειτο τοίνυν τίνα θαντῶν ἔξω τι τοῦ μεταίχμιου βραχύ, καὶ οἱ περικλοῦντες ἐπελθεῖν τέως αὐτῷ ἐδεδίδεσαν. ὥς δ' οἱ ἐλθόντες τὸν σφέτερον ἔγνωσαν ἀρχηγὸν πεσόντα, πτοίᾳ C

ληφθέντες διεσκέδασθησαν. τότε τῷ κειμένῳ ἐπέ-
 δραμον οἱ τῆς ἐτέρας μοίρας, καὶ τὴν τοῦ δειλαίου
 κεφαλὴν ἐκτεμόντες τῷ σφῶν προσήγαγον στρα-
 τηγῶ. ὁ δὲ ταύτην αὐτίκα τῷ αὐτοκράτορι πέπομφε,
 ἁκείνους μετέωρον ταύτην ἦρε κατὰ τὸ θέατρον, 5
 εἶτα καὶ τοῦ τὸν πόλεμον κατωρθωκέναι δόξαντος
 ἐκτομίου ἐπανελθόντος μετὰ τῆς στρατιᾶς, θρίαμβος
 γίνεται, τοῦ βασιλέως ἐν τῷ πρὸς τὴν ἀγορὰν ἐπε-
 στραμμένῳ προτεμένισματι τοῦ ἐν τῇ Χαλκῇ λεγο-
 μένῃ τοῦ Σωτήρος ναοῦ προκαθημένου μετὰ πολλῆς 10
 τῆς λαμπρότητος, ἐκατέρωθεν αὐτοῦ καὶ τῶν βασι-
 λίδων συγκαθημένων. ἀλλὰ τὰ μὲν κατὰ τὸν Μα-
 D νιάκην ἐν τούτοις τετελευτήκασιν. ἄλλη δ' αὖτις
 κελίνητο τυραννίς, ἥς ἦν ἐργάτης Θεόφιλος ὁ Ἐρω-
 τικός. ὃς τὰ κατὰ τὸν δεύτερον Μιχαήλ, τὸν τοῦ 15
 πρώτου ἀδελφιδοῦν, μαθὼν, καὶ ὡς γυναιξὶν ἡ βα-
 σιλεία πεπίστευται, τοὺς Κυπρίους ὑπελθάν, τού-
 των γὰρ ἔτυχεν ἄρχων τότε, ἀποστασία ἐπιχειρεῖ.
 οὐ μέντοι τριβῆς τῷ Μονομάχῳ ἐδέησε πρὸς τὴν
 τούτου καθαιρέσιν. στόλον γὰρ στείλας δι' αὐτοῦ 20
 τὸν Ἐρωτικὸν ἐχειρώσατο καὶ τὴν νῆσον ῥᾶον εἰς
 δούλωσιν ὑπηγάγετο. θνήσκει δὲ ὁ πατριάρχης
 Ἀλέξιος, ἐπ' ἑτῇ δέκα πρὸς τοῖς ὀκτὼ καταπολαύ-
 σας τοῦ θρόνου τοῦ πατριαρχικοῦ, καὶ Μιχαήλ ὁ
 λεγόμενος Κηρουλάριος πρὸς αὐτὸν ἀντιδρύνεται. 25
 χρυσίου δὲ κεντηνάρια πέντε καὶ εἴκοσι ἐκ τῆς τοῦ
 πατριάρχου Ἀλεξίου μονῆς ὁ Μονομάχος ἀφείλετο,
 παρ' ἐκείνου τοῦ πατριάρχου θησαυρισθέντα ἐκεῖ.
 ΠΠ251 ὃ γε μὴν ἐκτομίας Ἰωάννης, ὁ γεγωνὺς ὀρφανοτρό-
 φος, ὁ τοῦ βασιλεύσαντος Μιχαήλ τοῦ Παφλαγόνης 30
 αὐτάδελφος, εἰς Μιτυλήνην τοῦ Μονομάχου κρατή-
 σαντος μεταχθεὶς ἐκεῖ πηροῦται τοὺς ὀφθαλμούς,

ὥς μὲν τισι δοκεῖ, παρὰ τῆς βασιλίδος Θεοδώρας, γνώμης ἄτερ τοῦ αὐτοκράτορος, ὥς δ' ἐνόις, αὐτοῦ τοῦ κρατοῦντος τοῦτο κελεύσαντος, μηνιῶντος αὐτῷ διὰ τὸ τῆς ὑπερορίας πολυετὲς καὶ ἀναίτιον. ὃς βραχείας ἡμέρας τῇ πηρώσει ἐπιβιώσας τὴν ζωὴν ἐξεμέτρησεν.

"Ἄλλη δ' αὐθις τυραννὶς τῷ Μονομάχῳ δεινο- 23
τέρα ἐξυπανέστη. ἡ τοῦ Τορνικίου δ' ἦν αὕτη Λέ-
οντος, ὃς μητρόθεν κατὰ γένος προσῆκε τῷ αὐτο- B
κράτορι. οὗτος τοίνυν τὴν Ὀρεστιάδα οἰκῶν, οὕτω
δὲ πάλαι ἡ πόλις ἐκαλεῖτο τοῦ βασιλέως Ἀδριανοῦ,
τοὺς Μακεδόνας εἶχε προσέχοντας αὐτῷ, ὥς δὴ τινη
κρείττονι. ἦν γὰρ ὁ ἀνὴρ οὔτε τὸ εἶδος φαῦλος
οὔτε τὸ φρόνημα. εἶχε δέ τι καὶ ἕτερον ᾧ πρὸς
ἑαυτὸν τοὺς πλείστους ἐφείλκετο. ἐχρησμολόγει γὰρ
ἡ φήμη περὶ αὐτοῦ, οἷα καὶ περὶ ἄλλων λέγεται μά-
την, ὥς τῶν Ῥωμαϊκῶν σκήπτρων ἔσοιτό ποτε ἐγ-
ρατῆς. πρὸς δὲ ὁ βασιλεὺς οὔτε ὥς αὐτῷ προσή-
κοντα διετέθειτο, ἀλλὰ μέντοι καὶ ἀπηχθάνετο τῷ
ἡνδρὶ. ἡ δὲ τοῦ κρατοῦντος ὁμαίμων ἡ Εὐπρεπία
ἰκκειοῦτό τε καὶ ἐδεξιοῦτο αὐτόν, γυνὴ γενναία τε C
καὶ σταθηροτάτη τὸ φρόνημα καὶ εἰς τύχης ἐλάσασα WIII 200
ἐριφάνειαν καὶ εἰς πλούτου δαψίλειαν, ἡ τῷ ἀδελ-
φῷ στερκτέα οὐκ ἦν, ἡὺλαβεῖτο δ' αὐτὴν διὰ τὸ
ἐριδὸν τῆς φρονήσεως. ἡ δὲ μὴ τινος ἐξ ἐκείνου
υγχνάνουσα τῶν μειζόνων οὔτε συχνάκις αὐτῷ προσ-
εῖ καὶ ὑπερηφάνως ὅτε προσεληλυθε προσεφέρετο,
ἐλέγχουσα τε καὶ ὀνειδίζουσα. εἰ δ' ἐπὶ τούτοις
υφράκει τὸν ἀδελφὸν ὀργιζόμενον, ἀπεδυσπέτει κα-
εφρονητικῶς. ὁρῶν οὖν τὴν πρὸς τὸν Τορνίκην
ἡς ἀδελφῆς ὁ βασιλεὺς γνησιότητα ὑπώπτευέ τε καὶ
κηνία, καὶ ἵνα πόρρω ἀλλήλων θείτο αὐτούς, τῶν

D ἐν Ἰβηροῖς τῇ Ῥωμαίων ἡγεμονίᾳ διαφερόντων αὐτῷ
 τὴν ἀρχὴν ἀνατίθησι, κατεσχηματισμένην εὐπροσώ-
 πως ὑπεροφίαν αὐτοῦ καταψηφισάμενος. καὶ ὁ μὲν
 ἀπῆλθεν. ἡ δέ γε φήμη, ἡ πρὸς μέγα τύχης αὐτὸν
 ἐξῆρεν ἐν ἐλπίσιν, οὐκ ἔληγε. καὶ τινες ἐκ τούτου
 τὸν ἄνδρα πρὸς τὸν βασιλέα διέβαλλον. ὁ δὲ τοῖς
 λόγοις τούτοις τὴν γνώμην διασεισθεὶς στέλλει καὶ
 κείρει μὲν τὴν κόμην τῷ Τορυνίῃ, συκκείρειν αὐτῷ
 ταῖς θριξὶ καὶ τὰς ἐλπίδας οἰόμενος, ῥάκος δὲ μέλαν
 αὐτὸν ἀμφιέννυσι, ζοφοῦν αὐτῷ νομίζων ἐντεῦθεν
 τὴν προσδοκωμένην τῆς τύχης λαμπρότητα, οὕτω δ'
 ἐπανελθόντα μὴτ' οἰκτείρας, ἀλλὰ καὶ ἐπικαυχάσας
 ἀφῆκεν. οἱ δέ γε Μακεδόνες καὶ πρόην, ὥς εἴρη-
 ται, προσκείμενοι τῷ ἄνδρι καὶ χρηστὰς ἐλπίδας
 ΠΠ252 ἐπ' αὐτῷ θάλλοντες, νυκτὸς αὐτὸν ὑπεξαγαρόντες
 τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων ἐς τὴν αὐτῶν μητρόπο-
 λιν ἄγουσι τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ σπουδῇ τῶν
 προστεθειμένων αὐτῷ ταχὺ τὰ πλεῖω τῶν στρατευ-
 μάτων ἐκεῖ συνηθροίσθησαν ἢ καὶ μίσει τῷ πρὸς
 τὸν αὐτοκράτορα. διὰ τινος γὰρ αἰτίας οὗτ' ἐκεῖνος
 καλῶς τοῖς στρατιώταις ἐκέχρητο, ἀλλὰ καὶ ὑποψίας
 ὑπέτρεφε κατ' αὐτῶν, κἀκεῖνοι διὰ ταῦτα πρὸς
 ἔχθος κατ' αὐτοῦ ἡρεθίζοντο. ὥς δ' οὖν συνελέγη-
 σαν, εὐφημίας αὐτὸν ἀντίκα βασιλικῆς καὶ ἀναρρή-
 σεως κατηξίωσαν. ὁ δὲ σὺν αὐτοῖς εὐθύς ἔργου
 εἶχετο, καὶ ἀθρόον τῇ βασιλευούσῃ ἐπιφοιτᾷ, καὶ οἱ
 Β προσιώντι προσεφοίτων πολλοὶ καὶ στρατιῶται καὶ
 ἀστικοί, κἀκεῖνος ταῖς ἐλπίσιν ἠώφητο, ὥς οὕτως
 αὐτῷ ἀντιστησομένου, ἀλλὰ μᾶλλον ἀναπετασόντων
 αὐτῷ εὐπετῶς καὶ τὰς πύλας τῆς πόλεως, ὅτι τε τὰ
 ἑῷα στρατεύματα πολέμοις ἐκεῖ προσησχόλητο καὶ
 ὅτι καὶ οἱ τῆς πόλεως δι' ὀργῆς ἐποιοῦντο τὸν αὐτο-

κράτορα, ὥς δὴ τι μὴ κατὰ γνώμην αὐτοῖς προσφε-
 ρόμενον. τοιαύταις οὖν αἰωρούμενος ταῖς ἐλπίσι
 στρατοπεδεύεται πρὸ τῆς πόλεως, πολιορκήσων αὐ-
 τήν, εἰ μὴ δέχοιτο αὐτὸν ἐτοιμότατα. ἔωθεν οὖν
 παραταξάμενος, καὶ ἀγχοῦ τοῦ περιβόλου τῆς πό-
 λεως γεγωνὼς περὶ τὰς Βλαχέρνας, ἀνοίξαι οἱ τὰς
 πύλας ἡξίου τοὺς ἔνδον, ὑποσχέσσει τούτους πρὸς C
 τὴν πρᾶξιν παραδαρύνων λαμπραῖς. τῶν δὲ μὴδ'
 ἐπιστρεφόμενων αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ χλευαζόντων καὶ
 πρὸς ἐκείνον ἀποσκωπτόντων, ἐπεχείρει τῇ προσ-
 βολῇ. ἀντιπαρετάττετο δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς στρατιώ-
 ταις ὀλίγοις καὶ ὄχλῳ δημοτικῷ καὶ τισιν ἄλλοις
 ἀνδράσιν ἐνίων τῶν τῆς γερονσίας θεράπουσι, τῶν
 πάντων οὐδ' εἰς ἀκριβῇ συναριθμουμένων χιλιοστύν·
 καὶ τούτους πρὸ τοῦ περιβόλου στήσας τῆς πόλεως
 ἐντιμετώπους τοῖς τοῦ τυράννου ᾧετο καταπλήξειν
 αὐτοὺς τὸ ἀντίπαλον. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ αὐτοκράτωρ
 ἐν τινι τῶν βασιλικῶν θαλάμων προβεβλημένῳ τῶν
 ἄλλων καὶ ἐπὶ τὸ πρὸ τῆς πόλεως ἐστραμμένῳ πε- D
 λὸν καθῆστο βασιλικῶς, ἐν' ὁρῇ τοὺς ἐναντίους
 καὶ ὁρᾶτο αὐτοὺς. οἱ δὲ Μακεδόνες βωμολοχίας ὄν-
 ες ἐθάδες, ἰδόντες τὸν βασιλέα, οἱ μὲν ἀντικρυς
 ξύβριζον εἰς αὐτόν, οἱ δὲ καὶ χοροὺς συνιστώντες
 ἔλη τέ τινα σχεδιάζοντες κωμωδίας ὠρχοῦντο καὶ W^{III}201
 δον ταῦτα, τοῖς ποσὶν ἐπικροτοῦντες τὴν γῆν. εἴτα
 οἷς ἔξω τοῦ τείχους προβεβλημένοις βασιλικοῖς μοί-
 ας τιωὸς ἐπελθούσης τῶν ἐναντίων, οἱ μὲν ἐπὶ τὰς
 ὕλας ὤρμησαν, οἱ δ' ἐπὶ τὴν τάφρον ἐνέπιπτον
 καὶ ἀπώλλυντο. τοσοῦτον δ' ἅπασι τὸ θῆκος ἐγένετο
 ὅστε τοὺς τε τοῖς τεύχεσιν ἐφειστώτας ἑαυτοὺς ἐκ
 νύτου καταβάλλοντας φεύγειν καὶ τοὺς τὰς εἰσό-
 νους φρουροῦντας τῆς πόλεως φρουδούς αὐτίκα γε-

νέσθαι, μηδὲ τὰς πύλας ἐπιξυγώσαντας. εἰ οὖν εἶχεν ὁ
 ΠΙ253 τότε πόλεμος τὸν εἰδότα νικᾶν, οὐδὲν ἦν τὸ κωλύον
 εὐθύς τὸν Τορνίκην ἐντὸς γενέσθαι τοῦ ἄστεος καὶ
 τέλος ἐπιθεῖναι τῷ ἐγγειρήματι. ἀλλὰ τοῦτο μὲν,
 ἐπεὶ μὴ τῇ ἄνωθεν ἐδέδοκτο διοικήσει, τὸν τυραν- 5
 νοῦντα διέφυγεν. ὁ δέ γε βασιλεὺς μικροῦ ἂν ἐκιν-
 δύνευσε· τῶν γάρ τις ἐναντίων τόνδ' ἐπιτοξάζεται
 καὶ βέλος ἀφίησι κατ' αὐτοῦ, τὸ δ' ἀτενκτῆσαν τοῦ
 βασιλέως βάλλει μειράκιόν τι τῶν θαλαμηπολούν-
 των. ἀλλ' οὐδ' ἐκεῖνω καιρία γέγονεν ἢ ἐκ τοῦ βέ- 10
 λους πληγῇ· οἳ γε μὴν περὶ τὸν βασιλέα δείσαντες
 αὐτίκα μετέστησαν, καὶ κείνος αὐτὸς ἄλλοσέ πη τῷ
 θώκῳ μετήνεκτο. ὃν δ' εἴρηται τρόπον διαφυγόν
 τὸν Τορνίκην τὸ εὐτύχημα εἰς τοῦναντίον αὐτῷ τὰ
 Β πράγματα περιέτρψε. ἥ τε γὰρ πόλις αὐτίς ὑπὸ 15
 φρουρὰν ἐγερόνει καὶ ὁ τύραννος αὐτίς ἔωθεν
 προσβαλὼν καὶ ἀποκρουσθεὶς παρὰ βραχὺ καὶ ἀπώ-
 λετο ἄν. λίθων γὰρ ἐκ μηχανῆς ταλαντιαίων σφεν-
 δονομένων κατὰ τῶν ἐναντίων, εἷς ἐπὶ τὸν τύραν-
 νον ἵετο, καὶ τοῦ μὲν οὐ καθίκετο, δειλίαν δὲ κακέι- 20
 νω καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν ἐνεποίησε, καὶ λύσαντες τὴν
 παρατάξιν ὑπενώστησαν εἰς τὴν σφετέραν παρεμβο-
 λήν, καὶ οὐκέτι τῇ πολιορκίᾳ ἐπικεχειρήκασιν. ἀλλὰ
 τινας βραχείας ἡμέρας προσμείνας ὁ τυραννῶν, ἐπεὶ
 ἑώρα τοὺς μὲν τῶν οἰκείων προσχωροῦντας τῷ βα- 25
 σιλεῖ, τοὺς δὲ σκιδναμένους καὶ ἐκδιδράσκοντας,
 ἀπανίσταται μὲν τῆς περὶ τὸ ἄστυ προσεδρεύας, ἀπῆει
 δὲ ὡς εὐπετῶς τῶν Θρακῶν κρατήσων φρουρίων,
 C ἀλλ' ἀπεκρούσθη κακέινων. ἐν τοσοῦτῳ δὲ παρῆ- 30
 σαν αἱ τῆς ἐφ᾽ αὐτὸν δυνάμεις ἀνακεκλημέναι παρὰ τοῦ
 αὐτοκράτορος, καὶ κατὰ τοῦ τυραννοῦντος ἀφείδη-
 σαν. οἳ δ' αὐτῷ τὴν ἀποστασίαν συγκροτοῦντες ὡς

ἔγνωσαν τοῦτο, δέισαντες περὶ σφίσι, ἀλλὰ καὶ τοῦ τῶν ἐφ' αὐτῶν ταγμάτων ἐξάρχοντος παραστρατοπεδεύσαντον τοῖς ἀποστάταις, καὶ τοὺς μὲν ὁμιλίαις, τοὺς δὲ καὶ γράμμασι πείθοντος αὐτομολῆσαι τῷ αὐτοκράτορι, πάντες σχεδὸν λιπόντες τὸν τυραννήσαντα προσήνουντο τοῖς βασιλικοῖς, καὶ οὐ τῶν ἀσκήμων μόνον ἦσαν οὗτοι στρατιωτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιφανῶν καὶ ἐστρατηγηκότων καὶ λαμπρυνθέντων ἀρχαῖς, ἐνὸς μόνου τῶν ἐπισήμων παραμεμενηκός αὐτῷ τοῦ Βατάτζη. ὥς δ' οὖν ἐγκατελείφθη D πρὸς τῶν λοιπῶν ὁ Τορνίκης, καὶ πάντοθεν αὐτῷ ἄφυκτος ἦν ἡ κατάληψις, θείῳ ναῷ προσπεφύγασιν αὐτός τε καὶ ὁ Βατάτζης. ἐκεῖθεν δὲ πεδῆται τῷ Μονομάχῳ προσήχθησαν· ὁ δὲ στέρησιν ἀμφοῖν καταψηφίζεται τοῦ φωτός, καὶ τοῖς μὲν ἐσβέσθησαν εὐθύς οἱ λύχνοι τοῦ σώματος, ἡ δ' ἀποστασία διελέλυτο τέλος.

Μέχρι μὲν οὖν τοῦδε μάχης ἐμφυλίου ὁ λόγος 24 διηγησάμενος μεταβήσεται νῦν πρὸς μάχης βαρβαρικής. προκείσθω δὲ τῶν ἄλλων τῶν Ῥῶς ἡ ἐπέλευσις. τοῦτο τὸ ἔθνος καὶ ἄλλοτε πλειστάκις κατὰ Ῥωμαίων ἐγένετο, ἡττηθὲν δὲ τέλος καὶ σπονδὰς πεποιήτο πρὸς Ῥωμαίους καὶ κῆδος, ἵνα διὰ τὴν ἀγχιστείαν πρὸς ὁμόνοιαν τὰ γένη συνδέοιτο, καὶ παρ' ἀλλήλους ἐφοίτων ἐμπορευόμενοι. ἦσαν γοῦν PII 254 καὶ τότε Ταυροσκύθαι πολλοὶ παρὰ τῇ Κωνσταντίνου, τὰ ἐαυτῶν ἀποδιδόμενοι, καὶ τὰ παρ' ἡμῖν ἐξωνούμενοι. συνέβη δέ τισι τῶν Σκυθῶν ἔριν γενέσθαι πρὸς Ῥωμαίους τινάς, πληγαὶ δ' ἐπηκολούθουν ταύτῃ καὶ τραύματα, τοῖς δὲ παρείποντο θάνατοι W III 202 καὶ τοῖς θανούσι καὶ εἰς τις τῶν ἐπισήμων παρ' αὐτοῖς συνηρίδμητο. τοῦτο τῷ τῆς χώρας ἄρχοντι πρό-

φασις τῆς καθ' ἡμῶν συγκινήσεως γέγονε, καὶ αὐ-
 τίνα πλοῖα συμπηξάμενος, ἃ παρ' αὐτοῖς μονόξυλα
 λέγονται, ἀπόδρα πολλά, καὶ τούτοις ἐμβιβάσας πλη-
 θος ὑπερκαίπτον σχεδὸν τι καὶ ἄριθμόν, ἀκήρυκτον
 Ῥωμαίοις ἐπέσεισε πόλεμον, καὶ γίνεται τῆς Προ- 5
 ποντίδος ἐντός. ὥς δ' ἔγνω τὴν ἐπέλευσιν ὁ κρα-
 τῶν, στέλλει παρ' αὐτοῖς τοὺς πρεσβεύοντας κα-
 B ταθέσθαι τὰ ὄπλα σφῶς, ὥς ἐτοίμως τοῦ βασιλέως,
 εἴ τι γέρουεν αὐτοῖς πρὸς λύπην, ἐξιασμένου καὶ
 θεραπεύσαντος. ὁ δὲ βάρβαρος ὑπερηφάνως τε τοὺς 10
 πρέσβεις ἐδέξατο καὶ λόγους μεγαλαύχους καὶ σο-
 βαροὺς ἐξηρῆξατο, καὶ ἀτίμως αὐτοὺς ἀπεπέμφατο.
 ἀπογνοὺς τοῖνυν τὰς σπονδὰς ὁ κρατῶν καὶ αὐτὸς
 πρὸς ναυμαχίαν παρεσκευάζετο, καὶ ἐπεὶ μὴ ἔτυχε
 τὸ ναυτικὸν ἐνδομοῦν, πορρωτάτῳ δ' ὄν, φυλακίαις 15
 χωρῶν προσησχόλητο, τριήρεις τινὰς καὶ ὀκτάδας
 ἄλλας ἐτοιμασάμενος, καὶ ταύταις τὸ πῦρ τὸ ὑγρὸν
 ἐνθήμενος ἄφθουον ἀντέταξε ταύτας τοῖς σκάφεσι
 τοῖς βαρβαρικοῖς, καὶ αὐτὸς ὁ κρατῶν παρὼν καὶ
 ἄνω πον τοῦ λιμένος καθήμενος. ὥς δὲ τὸ πολὺ 20
 C τῆς ἡμέρας παρήλθε καὶ ἡρέμουν οἱ βάρβαροι καὶ
 τὴν σύνταξιν οὐ διέλυνον, τρεῖς τῶν τριήρων ἐκέλευ-
 σεν ὁ βασιλεὺς τῷ Θεοδωροκάνῳ λαβεῖν καὶ ἀκρο-
 βολίσασθαι κατὰ τῶν βαρβάρων, ἵν' αὐτοὺς εἰς πό-
 λεμον ἐπισπάσῃται. ὁ δ' οὐκ ἀκροβολισμοῖς ἐπεχεί- 25
 ρησεν, ἀλλὰ καθαρὰ ναυμαχίᾳ, καὶ τινὰ μὲν σκάφη
 βαρβαρικά κατέφλεξε τῷ θυγγρῳ πυρί, τινὰ δὲ κα-
 τέδυσεν αὐτανδρα, ἐν δὲ κατέσχευεν ἕνδον αὐτὸς εἰς-
 πεπηδηκώς, καὶ οὖς μὲν τῷ ξίφει συγκόψας, οὖς
 δὲ κατακλήξας καὶ δεσμίους ὥσπερ τῷ δέει παρει- 30
 ληφώς. ὥς δ' οὕτω ταῖς τρισὶ τριήρεσι κατευτυχέθη
 ἢ κατὰ τῶν ἐναντίων ἐπέλευσις καὶ ἄλλαις τῶν ὀλ-

ἰάδων σύνθημα παρέσχευ ὁ βασιλεὺς, καὶ ἀνήγοντο
 ἰλιόεντες· ἃς ὁρῶντες ἐπιούσας οἱ βάρβαροι οὐκ ἐτι
 ἀγῆς ἐμέμνηντο, ἀλλὰ τὴν σύνταξιν διαλύσαντες
 ῥύμναν ἐκρούσαντο καὶ ὠρμήκεσαν εἰς φυγὴν.
 οὐνεμάχης δὲ Ῥωμαίοις τότε καὶ ἄνωθεν τις ῥοπή·
 πνεῦμα γὰρ ἐξαίφνης σκληρὸν πνεῦσαν ἐξ ἐφῶς
 ῥὸς τὰ ἐσπέρια καὶ καταιγίδα κινήσαν τοῖς τῶν
 ἀρβάρων ἐπὶ νῆκτο σκάφει, καὶ πολλὰ μὲν ἐπέ-
 λυσε καὶ τῷ βυθῷ παραδέδωκε, πολλὰ δ' ὑφάλους
 ἔτρωε καὶ σκοπέλοις προσήραξε καὶ συνέτριψε. τὰ
 ἔγε τούτων πληρώματα, τοὺς μὲν τὸ ὕδωρ ἐκά-
 νψε, τοὺς δὲ σύνταγμα στρατιωτικὸν ἐφεδρεῦον
 εἰς ἥροσι διέφθειρεν. οὕτω δὲ καταπολεμηθέντος
 τῶν βαρβάρων πλήθους ὁ βασιλεὺς τροπαιοφο-
 ῶν εἰς τὰ ἀνάκτορα ἐπανέβη.

Εἰς μὲν δὴ πόλεμος βαρβαρικὸς οὐτοσί δεδιή- 25
 και, εἰρήσθω δὲ καὶ ἑτέρα τις συγκίνησις ἔθνους, ^{P11255}
 τότε τὴν ἐφῶν διέλαβε, καὶ μέχρι τοῦ νῦν αὐτὴν
 ἀβόσκειται, τοὺς Τούρκους φημί. εἰσὶ μὲν οὖν οὐ-
 γένος τι Οὐννικὸν οἰκοῦν τὰ προσάρκτια τῶν
 νυκασίων ὁρῶν, πολυπληθεῖς καὶ ἀντόνομον. ἐπεὶ
 ἡ Περσῶν ἀρχὴ ἢ μᾶλλον ἡ Μακεδόνων, ἢ τὴν
 Περσῶν βασιλείαν καθέλειν, ὑπὸ Σαρακηνῶν καθή-
 το, εἶτα καὶ οὗτοι πρὸς ἀλλήλους στασιάσαντες
 ἀντιπάλους μείρας διήρηντο καὶ ἀλλήλοις ἐμά-
 ντο, Μουχούμετ ὁ τοῦ Ἰμβραήλ, Περσίδος ἄρχων B
 ἡ Χορασμίων καὶ Μηδίας καὶ τινων ἄλλων, πόλε-
 ν ἤρατο κατὰ τοὺς χρόνους Βασιλείου τοῦ βασι-
 ρος κατὰ Βαβυλωνίων τε καὶ Ἰνδῶν, ἡττώμενος δὲ
 μαχικὸν ἐκ Τούρκων μετεπέμψατο· ἦν δὲ τοῖς ^{W11203}
 συμμαχίαν ἐλθοῦσι τῷ Μουχούμετ στρατηγὸς

Ταγγρολίπιξ Μουκάλετ. σὺν τούτοις ὁ Μουχούμετ τοῖς
 ἀντιθέτοις προσβαλὼν τροποῦται αὐτούς, καὶ ἀνα-
 ξεύξας εἰς τὰ οἰκεία οὐκ εἶα τοὺς Τούρκους εἰς τὴν
 ἑαυτῶν ὑποστρέψαι, ἀλλ' ἤθελε παρακατέχειν αὐ-
 τοὺς, ἵνα καὶ ἐφ' ἑτέρους χρῶτο συμμάχοις αὐτοῖς. 5
 οἱ δὲ μὴ οἶοί τε ὄντες ἀπιέναι πρὸς τὴν σφετέραν,
 C εἰ μὴ αὐτοῖς ἀνεδείη ἡ τοῦ Ἀράξιδος γέφυρα, πο-
 ταμός δ' οὗτος ἐστὶν εἰ μὴ διὰ τῆς γεφύρας οὐ πε-
 ρατός, ἡ γέφυρα δ' ἐπεπύργωτο ἐκατέρωθεν, καὶ
 τοῖς πύργοις φρουροὶ ἐφειστήκεισαν ἀποστατοῦσι, 10
 καὶ εἰς ὄρη καταφυγόντες, οὐ γὰρ ἐθάρρουν ὄντες
 τρισχίλιοι πρὸς πολλὰς κατὰ συστάδην μαχέσασθαι
 μυριάδας, ἐκτρέχοντες ἐκείθεν τὰ τῶν Σαρακηνῶν
 ἐληΐζοντο. ἐκπέμπει τοίνυν κατ' αὐτῶν ὁ Μουχού-
 μετ στρατεύματα περὶ πού τὰς εἰκοσι χιλιάδας, δέκα 15
 τῶν ὁμογενῶν ἀνδράσι τὴν αὐτῶν ἐργχειρίσας ἡγε-
 μονίαν. οἷς οἱ Τούρκοι νυκτὸς ἐπιθέμενοι ῥᾶστα
 τοὺς πλείους κατέκοψαν. οἱ δὲ περισωθέντες σὺν
 D τοῖς αὐτῶν στρατηγοῖς εἰς τὸν Μουχούμετ ἀνθυπε-
 νόστησαν. ὁ δὲ τοὺς μὲν δέκα τῆς στρατιάς ἡγεμό- 20
 νας ἐξετύφλωσε, κατὰ δὲ τῶν περισωθέντων στρα-
 τιωτῶν ἡπείλει διαθήσειν αὐτοὺς τὰ χεῖριστα. οἱ δὲ
 δείσαντες τοῖς Τούρκοις προσέθεντο· ἤδη δὲ καὶ
 ἄλλων αὐτοῖς προσκυέντων συχνῶν, δούλων τε καὶ
 κακούργων λεηλασίαις χαιρόντων καὶ ἄρπαγαῖς, 25
 πολυπληθεῖς ἐγένοντο στράτευμα, καὶ τῷ Μουχού-
 μετ περὶ τὸ Ἀσπαχὰν συρρήγνυνται, καὶ πολλῶν
 πεσόντων Σαρακηνῶν καὶ αὐτὸς ὁ Μουχούμετ ἀπέ-
 θανεν. ὁμονοησάντων οὖν τῶν στρατευμάτων, παρὰ
 πάντων ὁ Ταγγρολίπιξ τὴν ἀρχὴν τῶν ὑπὸ τὸν Μου- 30
 χούμετ ἐνεχειρίσθη χωρῶν. αἰρεθεὶς δ' εἰς ἡγεμο-
 νίαν, πέμψας τοὺς ἐν τῇ γεφύρᾳ τοῦ Ἀράξιδος πύρ-

οὕτω δ' ἀνεθείσης τοῖς Τούρκοις
 ἧς διόδου τοῦ ποταμοῦ πολὺ τῶν βαρβάρων τοῦ-ΡΗ256
 ὡν πλῆθος προσερρῦν τῷ Ταγγρολίπικι, καὶ χεῖρα
 ἀρεῖαν ἐκ τούτων ὁ τῶν Τούρκων κτησάμενος ἀρ-
 ηγὸς ἀφαιρεῖται μὲν πάντοθεν τοὺς Σαρακηνοὺς
 ἣν ἀρχήν, ἑαυτῷ δὲ ταύτην καὶ τοῖς ὁμογενέσιν
 πένειμε, καὶ εἰς ὑπηκόους τοὺς ἐκ τῆς Ἀγαρ κατέ-
 τησεν. εἶτα αὐτὸς μὲν μάχῃ τοὺς Βαβυλωνίους
 ροσεκτήσατο, τὸν δὲ ἀδελφόπαυδα Κουτλουμοῦς
 ὃν στρατιᾷ κατὰ τῶν Ἀράβων ἐξέπεμψεν· ὁ δὲ ἡτ-
 τῆς ὑπέστρεφε, καὶ διαπρεσβεύεται πρὸς τὸν τῆς
 Ἰηδίας ἄρχοντα, οὕτω δ' ἐκαλεῖτο πάλαι τὸ Βαα-
 παρκᾶν, αἰτῶν παραχωρηθῆναι διὰ τῆς χώρας αὐ-
 τοῦ διελθεῖν. ὁ δὲ τῆς χώρας ταύτης ἐκ βασιλείας
 ρχειν προχειρισθῆς οὐ μόνον οὐκ ἀνῆκε τούτῳ τὴν
 ὁδόν, ἀλλὰ καὶ ἀντετάξατο κατ' αὐτοῦ, καὶ συμ-
 μιλῶν ἡττᾶται, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν οἰκείων ἀπέ-
 κτελεν, ἥλω δ' αὐτός. ὁ γοῦν Κουτλουμοῦς πρὸς B
 τὴν Ταγγρολίπικα ἐπανελθὼν τὰ περὶ τοῦ κατὰ τὴν
 Ἰηδίαν διηγέτο πολέμου καὶ τῆς χώρας ἐξύνει τὸ
 ἔμφορον, καὶ προσετίθει εὐάλωτον εἶναι ταύτην,
 ἐρὰ γυναικῶν καρπουμένην, οὕτω καλῶν τοὺς
 ἰχθευτάς αὐτῷ. ὁ δὲ Ταγγρολίπιξ αὐτῷ μὲν
 ἡ τὴν ἡτταν ἐμνηία, ἐκεῖνος δὲ κατὰ τῶν Ἀράβων
 ὤρει. καὶ ὁ Κουτλουμοῦς δείσας ἀπέδρα μετὰ
 ἰν σὺν αὐτῷ, καὶ τὸ Πασάρ, πόλις δ' ἐστὶ τῶν
 ἰρασμίων, τουτὶ κατασχών, ἀφίσταται τοῦ Σουλ-
 ν, οὕτω γὰρ ὁ Ταγγρολίπιξ ὠνόμαστο, καὶ ἐπὶ
 λὺ πρὸς τὸν θεῖον ἀντικαθίστατο, πολιορκοῦντα
 τόν, διὰ δὲ τὴν τῆς πόλεως ὀχυρότητα μηδὲν ἀνύ-
 ι δυνάμενον. καὶ ὁ μὲν Σουλτὰν τῇ πολιορκίᾳ
 ὃ Πασάρ προσησχόλητο· στέλλει δὲ κατὰ Μηδίης C

Ἄσαν σὺν ἀξιωμαχῷ δυνάμει. ὁ δὲ προσβαλὼν τῇ
 χώρᾳ καὶ συμμύξας Ῥωμαίοις, πίπτει μὲν αὐτός,
 ἡττάται δὲ τὸ σὺν αὐτῷ στρατιωτικόν, καὶ βραχί-
 στων ἄτερ τὸ πᾶν ἀπόλλυται. ὁ μαθὼν ὁ Σουλτὰν
 ἡθύμῃσε μὲν, ἐπαναλαβεῖν δ' αὐτοῖς ἐσπευδε τὸ θυ- 5
 τύχημα, καὶ Ἀλλμ Ἀβραμῖφ ἐτεροθαλεῖ ἐαυτοῦ
 ἀδελφῷ στρατιὰν ἐγχειρίσας εἰς ἑκατὸν ἀριθμουμένην
 W III 204 χιλιοστύας κατὰ Ῥωμαίων ἐξέπεμψεν. ὁ δὲ τοῦ
 Βασπαρκᾶν στρατηγὸς τῷ βασιλεῖ περὶ τούτων διὰ
 γραμματίων δεδήλωκε, συμμαχίαν αἰτῶν. καὶ ὃς τῷ 10
 Λιπαρίτῃ δυνάστη μοίρας τῶν Ἰβήρων τυγχάνοντι
 ἐπέστειλε συνελθεῖν τοῖς Ῥωμαίοις καὶ ἐπαρῆξαι
 κατὰ τῶν Τούρκων. τῶν Τούρκων δὲ ἐπιστάντων
 D ἤδη, οἱ Ῥωμαῖοι πολεμῆσαι σφίσιν οὐκ ἔκριναν, εἰ
 μὴ ἐνωθεῖεν κατὰ τὴν βασιλικὴν ἐντολὴν καὶ τοῖς 15
 Ἰβήρσιν. ἀτρεμούντων δὲ τῶν στρατιωτῶν, μὴ θυ-
 νάμενος αὐτοῖς ὁ Ἀλλμ συμβαλεῖν εἰς ὀχύρωμά τι
 προσκαθημένοις, ἐπεισι τῷ Ἀρτζε, κωμόπολις δ' ἦν
 τοῦτο, πληθὺς δ' ἐνώκει αὐτῷ, ἦν οὕτως εἰποίμι,
 καὶ ἀριθμὸν ὑπερβαίνουσα, ἔμποροι δ' ἦσαν οἱ ἄν- 20
 θρωποι, καὶ πλοῦτος ἦν αὐτοῖς περιττός. ὥς γοῦν
 ἀτειχιστον τὴν κωμόπολιν ἐξ ἐφόδου ἔλεῖν αὐτὴν
 οἱ βάρβαροι ἤλπιζον, ἀλλ' ἔγνωσαν παραβουκολού-
 μενοι ταῖς ἐλπίσιν, ἐπέπερ ταύτῃ προσέβαλον. ταῖς
 γὰρ διόδοις ὕλας ἐπαγαγόντες οἱ ταύτης κάτοικοι, 25
 καὶ ταύταις αὐτὰς ἀποφράξαντες, ἐκ τῶν δωμάτων
 ἐβαλλον τοὺς ἐναντίους καὶ ἀνῆρουν πολλούς, καὶ
 τοῦτο ἐφ' ἡμέραις ἐγένετο ἔξ. ὥς δ' ἔγνω ὁ τῶν
 Τούρκων στρατηγὸς ὁ Ἀλλμ ἐρρωμενέστατα τοὺς
 PII257 Ἀρτζηνοὺς ἀντεχομένους καὶ πολιορκίᾳ ῥᾶστα μὴ 30
 ἁλωτοὺς, πυρὶ τῶν ἀνδρῶν περιγενέσθαι διέγνωκεν·
 αὐτίκα τοίνυν ἀνῆπτο τοῦτο καὶ τοῖς οἰκήμασιν

πεβάλλετο. ὥς δ' ἐξήφθη πανταχόθεν πυρκαϊά, ἰέπονται μὲν οἱ ἐγγάριοι, οἱ δὲ βάρβαροι κρατοῦσι
 ἰς κωμοπόλεως καὶ πολὺν ἐν αὐτῇ χρυσὸν καὶ ἄλ-
 λων πλοῦτον εὐρήκασιν, ὅσος μὴ κατηνάλωτο πυρρί.
 τεῦθεν αὐθις κατὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς ὥρμήκασι στρα-
 τῆς. ἤδη δὲ καὶ τοῦ Λιπαρίτου σὺν τοῖς Ἰβηρσι
 φραγεγονότος, συμβολὴ τῶν στρατευμάτων ἐγένετο
 ρι βουλευτόν. ὁ μὲν οὖν Ἀλλυμ καὶ ὁ Χοροσάνης,
 εἰρος δ' οὗτος ἦν στρατηγὸς τῶν βαρβάρων, μετὰ
 ἰν ὑπ' αὐτοὺς τραπέντες ἐνέκλιναν εἰς φυγὴν,
 ἰ σφαῖς οἱ ἀντιτεταγμένοι Ῥωμαῖοι μέχρι πόρρω B
 κτῶν κατεδίωκον. ὁ δὲ Λιπαρίτης κατ' ἄλλο κέ-
 ς μαχόμενος ἐάλω τοῖς ἐναντίοις. ὥς δ' ἐπαύ-
 ντο τῆς διώξεως οἱ Ῥωμαῖοι, τὸν Λιπαρίτην προσ-
 εον, μὴ εἰδότες ὁ περὶ ἐκεῖνον συμβέβηκεν. ἐν
 ιούτῳ δέ τις αὐτοῖς ἀγγέλλει τοῦ Λιπαρίτου τὴν
 ρσιν, καὶ ὅτι λαβόντες αὐτὸν οἱ ἐλόντες ἀπλάσι
 ν σπουδῇ. οἱ μὲν οὖν Ῥωμαῖοι ταῦτα μαθόντες
 ἀθυμίαις ἦσαν. οἱ βάρβαροι δὲ τῷ Σουλτάν τὸν
 ταρίτην ἐνόμισαν. ὁ μέντοι βασιλεὺς μαθὼν τοῦ
 ταρίτου τὴν ἄλωσιν, πέμπει πρὸς τὸν Σουλτάν,
 υθερίας ἀξιῶσαι τὸν Λιπαρίτην ζητῶν, καὶ λύτρα
 του πέμψας πολλὰ καὶ δῶρα δὲ τῷ Σουλτάν,
 σπονδὰς μέσον Ῥωμαίων καὶ Τούρκων ζητῶν
 εἶσθαι. ὁ δὲ Σουλτάν τὸν μὲν Λιπαρίτην δῶρον
 λλει, τὰ δέ γε λύτρα πάντα τῷ ὑπὲρ οὗ ἐπεπόμ-
 ταν δέδωκε, καὶ μηκέτι ὅπλα κατὰ Τούρκων
 σθαι παρηγγύησεν. ἐκπέπομφε δὲ κάκεινος πρέ- C
 ν πρὸς βασιλέα, ὃν ἐκάλουν ἐκεῖνοι σερίφην.
 ρς δ' ἐστὶ παρ' αὐτοῖς ὅπερ πάλαι ἦν παρ' ἡμῖν
 ερόμενος σύγκελλος· ὥς γὰρ ὁ σύγκελλος τοῦ
 ριάρχου θανόντος εἰς τὸν ἐκείνου τόπον ἀντι-

καθίστατο, οὕτω καὶ ὁ σερίφης τοῦ Χαλιφᾶ φθαρέν-
 τος ἐκείνος τὸν τελευτήσαντα διεδέχετο. εἰσελθὼν
 οὖν εἰς τὴν μεγαλόπολιν ὁ σερίφης καὶ εἰς ὁμίλειαν
 τῷ κρατοῦντι ἐλθὼν καὶ ὁμιλήσας ὑπερηφάνως φό-
 ρους τε τελεῖν ἀπαιτῶν τῷ Σουλτάν, ἀπεπέμφθη. 5
 ἐντεῦθεν βαρυθυμήσας ὁ Σουλτάν αὐτὸς κατὰ Ῥω-
 μαίων ἐχώρησε, καὶ ἔκτοτε προχωροῦν τὸ τῶν Τούρ-
 κων ἔθνος τῆς ἐφ᾽ ἡμᾶς πάσης ἐκράτησε καὶ μέχρι τῆς
 ἀντιπόρῳ τῇ Βυζαντίδι ἠπείρου κατήντησε. τὰ
 μὲν οὖν τῶν Τούρκων τοῦτον ἔσχε τὸν τρόπον. 10

26 Τὸ δὲ τῶν Πατινιάκων ἔθνος αὐτίς κατὰ τὴν
 D Εὐρωπαϊαν μοῖραν κεκίνητο. Σκυδικὸν δὲ τὸ ἔθνος
 καὶ πολυάνθρωπον, πέραν Ἰστρου νεμόμενον. ἦν
 δὲ τότε τοῦ ἔθνους ἄρχων Τυράχ, ἀνὴρ τὸ μὲν
 γένος παρὰ τὸ ἔθνος λαμπρός, τὸ δὲ ἦθος νωθός. 15
 ἕτερος δὲ τις Κεγένης καλούμενος, ἄσχημος μὲν ὅσον
 εἰς γένους ἀναφοράν, ἀνὴρ δὲ ῥέκτης τε καὶ δρα-
 στήριος καὶ πολλάκις ἐν πολέμοις ἀνδραγαθήσας,
 παρὰ τοῦ ἔθνους πεφίλητο. διὸ καὶ παρὰ τοῦ Τυ-

W III 205 ράχ ἐλοχᾶτο, ζητοῦντος αὐτὸν ἀνελεῖν. ὃ γνοὺς 20
 ἐκεῖνος, καὶ δύο τῶν φυλῶν προσεταιρισάμενος,
 οὐσῶν πασῶν δέκα ἐπὶ τρισί, σὺν αὐταῖς διέβη τὸν
 ΠΠ258 Ἰστρον, καὶ ἐπὶ τὰ Ῥωμαίων ὄρια γέγονεν, αὐτό-
 μολος ἦκειν λέγων τῷ βασιλεῖ καὶ οὐκ ἔσσεσθαι οἱ
 ἄσυντελής. ἐμηνύθη ταῦτα τῷ Μονομάχῳ, καὶ ὁ 25
 τῆς χώρας ἄρχων κελεύεται δεῖξασθαι τοὺς Σκύθας.
 ὁ δὲ Κεγένης εἰς τὴν βασιλίδαν τῶν πόλεων φοιτή-
 σας ἐς ὅπιν ἦλθε τῷ βασιλεῖ, καὶ τὸ σωτήριον δε-
 ξάμενος βάπτισμα, ἐτιμήθη πατρικίος. ἔπεισε μέν-
 τοι καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ Σκύθας τοῦ θεοῦ τούτου 30
 λουτροῦ μετασχεῖν. ποιούμενος δὲ τὰς διατριβὰς
 κατὰ τὰ παρίστρια, καὶ διαβαίνων τὸν ποταμὸν

ῥόον, ἐκάκου τοὺς τοῦ Τυράχ, ἀναιρῶν τε καὶ
 ἰζόμενος. πρεσβείαν τολύμνῳ ὁ Τυράχ πρὸς τὸν
 σιλέα ἀπεσταλκῶς ἡτιᾶτο ὅτι τὸν ἀποστάτην τοῦ
 νους ἐδέξατο, καὶ εἰ μὴ κωλύσει κακοῦν τὸ ἔθνος
 ν πρόσφυγα, τὸ ἔθνος ὅλον ἔξει πολέμιον. πρὸς B
 ὕτα δ' ὁ αὐτοκράτωρ "οὔτε προδότης" ἔφη "τοῦ
 οσελθόντος γενήσομαι οὔτε κωλύσω μὴ ἀμύναι-
 αι τοὺς ἐπιβουλευσάντας." τούτων τῶν μηνυ-
 των τῷ Τυράχ κομισθέντων, ἐπεὶ χειμῶν ἐπέστη
 ὁ Ἰστρος ἐξ ὄχθης εἰς τὴν ἐτέραν τῷ κρύει πη-
 ῦμενος κεκρυστάλλωτο, περὶ διέβη τὸν ποταμὸν
 ν τῷ ἔθνει παντὶ καὶ τὴν Ῥωμαῖδα χώραν κατα-
 βῶν τὰ ἐν ποσὶν ἐκεράττει. ὁ δὲ γε βασιλεὺς
 ἵτο μαθὼν στρατιὰν ἀντίκα τῷ τῆς χώρας ἄρ-
 τι καὶ τῷ Κεγένῃ ἐπικούρου ἐπεμψεν. οἱ μὲν-
 Πατρινάκαι τροφῶν ἀφθονίαν εὐρόντες καὶ οἱ C
 , καὶ ἄλλων πομάτων ἐσκευασμένον ἐκ μέλιτος,
 περὶ ταῦτα ἀπληστευσάμενοι, νοσήματι κοιλια-
 περιέπεσον. καὶ τοῦτο ἐξ αὐτομόλου γνοὺς ὁ
 ἑνὸς ἀναπεῖθει καὶ τὰς Ῥωμαῖκὰς δυνάμεις
 θέσθαι τοῖς ἐναντίοις. ὥς γοῦν εἶδον οἱ βάρ-
 οι τὴν κατ' αὐτῶν τῶν Ῥωμαίων ἐπέλευσιν,
 εἰργασμένοι τῇ νόσῳ τυγχάνοντες ἰλιγγίασαν καὶ
 δειλιάσαντες μεθῆκαν τὰ ὅπλα καὶ ἰκέται γεγό-
 ι καὶ τοῖς ἐχθροῖς παρέδωκαν ἑαυτούς. τούτων
 μὲν ὑπὸ τὸν Κεγένην γεγόνασιν, οἱ μὲν ξίφεσι
 ἐδόθησαν, οἱ δὲ πρὸς δουλείαν χρυσοῦ ἀπεδό-
 αν. τὸ πλῆθος δὲ τὸ λοιπὸν χρήσιμον ἐνομί-
 γενέσθαι Ῥωμαίοις, εἰ τὰ ὅπλα ἀφαιρεθὲν εἰς
 τῶν Βουλγάρων χώραν κατοικισθείη, ἔρημον D
 αν τὴν πλείονα, πρὸ μικροῦ τοῦ ἔθνους ἐκεί-
 καταλυθέντος. ὃ καὶ γέγονε τοῦ βασιλέως κε-

λεύσαντος. ὁ δὲ γε Τυράχ σὺν τοῖς ἐξόχοις τοῦ
 ἔθνους ἤχθη πρὸς τὸν κρατοῦντα, καὶ τοῦ θείου
 καταξιωθέντες βαπτίσματος, ἀξιώμασι λαμπροῖς ἐτι-
 μήθησαν. ὥς δὲ μάχαι τότε Ῥωμαίοις μετὰ τῶν Τούρ-
 κων ἦσαν κατὰ τὴν ἐφάν, πεντεκαίδεκα χιλιάδας Πατ- 5
 ξινάκων ὁ αὐτοκράτωρ ἐπιλεξάμενος, καὶ καθοπλίσας
 αὐτούς, ἵππους τε παρασχόμενος, ἐπιστήσας στρατάρ-
 χας αὐτοῖς ἐκ τῶν ὁμογενῶν, ἐν Χρυσοπόλει διεπέρα-
 σεν, εἰς Ἰβηρίαν κελεύσας ἀπελθεῖν, τάξας αὐτοῖς
 καὶ προηγῆτορα τῆς ὁδοῦ. ὥς δ' οὖν περὶ τὸν Λαμα- 10
 τρὺν ἦκασιν, ἔστησαν, καὶ πρόσω βαλνείν οὐκ ἤθε-
 λον· εἰς τοῦπίσω δὲ χωρήσαντες καὶ ἄκρι τοῦ πορθ-
 μοῦ ἐφθακότες σὺν τοῖς ἵπποις τὴν θάλασσαν δια-
 πορθμευσάμενοι κατὰ τὴν τοῦ ἁγίου Ταρασίου
 ΠΠ259μονήν, αὐτίκα συντεταμένην ποιησάμενοι τὴν ὁδοί- 15
 πορίαν, τοῖς ὁμογενέσι προσήνωντο, καὶ ἐπεὶ ὁμοῦ
 συνηθροίσθησαν, ἀπῆλθον καὶ ἐν τοῖς παριστροφίαις
 πεδίλοις ἐπήξαντο τὰς σκηνάς, ἐκείθεν δ' ὀρμώμενοι
 τὰ Θρακῶα κατέτρεχον. πολλάκις δὲ τοῦ βασιλέως
 κατ' αὐτῶν στρατεύματα πέμψαντος, ἐπικρατέστεροι 20
 ἦσαν οἱ βάρβαροι, ὥστε καὶ ἀδεῶς κατὰ πάσης τῆς
 Θράκης καὶ Μακεδονίας σκεδάννυσθαι καὶ λείαν
 ἅπαντα τίθεσθαι, καὶ οὐ τὰ πόρρω μόνον, ἀλλὰ
 μέντοι καὶ τὰ τῇ πόλει ἀγχίδυρα. τέλος δὲ σπέν-
 δονται Ῥωμαίοις τριακοντούτεις σπονδάς. καὶ οὕτως 25
 ὁ τῶν Πατξινάκων ἔληξεν πόλεμος.

27 Ὁ δὲ Σουλτὰν οὐκ ἔληγεν ἐπιὼν τὰς ὑπὸ Ῥω-
 μαίους χώρας καὶ πόλεις καὶ τὰς μὲν ληξιόμενος,
 W III 206 τὰς δ' ἐκπορθῶν τε καὶ οἰκειούμενος. κατὰ τοῦ-
 B τούς τοὺς χρόνους καὶ ἐπιβουλήν ὁ αὐτοκράτωρ 30
 ἐφώρασεν, ἣν Ῥωμανὸς ὁ Βοΐλας συνεστήσατο. ἣν
 δ' οὗτος τῶν ἀσέμων ἀνήρ καὶ τὴν γλῶσσαν εἶχεν

ἡμίφωνον μηδ' οἶαν ὀρθοεπεῖν, ὀλισθαίνουσιν δ' ἐν ταῖς ὁμιλίαις καὶ ἀνεπαίσθητα τοῖς ἀκροαταῖς φθεγγομένην. τοῦτο δ' ἦν τὸ μὲν ἐλάττωμα φυσικόν, τὸ δὲ προσποιήσεις καὶ σκηνὴ τὴν τῆς φύσεως διαμαρτίαν τῇ ὑποκρίσει τοῦ σκηνοῦργοῦ ἐπιδείνοντος. τῷ τοιούτῳ τοίνυν ἀνδρὶ ὥς οὐδενὶ τῷ βασιλεὺς ἦδετο, καὶ εἰ διημαρτημένα καὶ ἀδιάκρωτα ἤκουε φθεγγομένου αὐτοῦ, ὑπὲρ πᾶσαν ἰγείτο τὰς ἐκείνου φλυαρίας γλυκυθυμίαν. καὶ νῦν διὰ ταῦτα τῷ βασιλεῖ προσφωκείτω ὥς πάντα ταιριὸν εἶναι αὐτῷ τῆς πρὸς ἐκείνον εἰσόδου καὶ τῆς ἐντεύξεως. καὶ οὐχ οὕτως αὐτῷ τὰ περὶ τὸν ἠνδρῶνα διέκειτο, ἣ δὲ γυναικωνίτις οἱ ἀπεκέκλειτο, ἀλλ' ἄνετος ἦν αὐτῷ κἀκείνη καὶ ὅτ' ἐβούλετο ἰάσιμος, καὶ ὁ πλοῦτος ἐπέρρει τῷ ἀνδρὶ ἐκατέρωθεν, καὶ ἐκ τῶν τριόδων ἀναρπασθεὶς εἰς αὐτὴν ἠγχθὴ τὴν συγκλητικὴν κορυφὴν. ὁ δὲ οὐκ ἡγάπα οὗτον εὐδαιμονήσας τὸν τρόπον, ἀλλὰ καὶ τῆς βασιλείας ἐρᾷ, καὶ μελετᾷ ταύτην ἑαυτῷ προσνεῖμαι, τείνας τὸν αὐτοκράτορα. καὶ οὕς ἤδει δύσνους πῶ βασιλεῖ, τούτοις τὸ ἀπόρρητον ἀνεκάλυπτε. καὶ οὕς μὲν τὸν λόγον προσιεμένους μεγάλας ἐλπίσιν ἔαιρων πρὸς τοῦργον ἐρρῶννυν. εἰ δέ τινες καὶ πρὸς τὴν προσβολὴν ἐδυσχέραινον, ὁ δὲ πείραν ἔλεγε ὃν λόγον προσαγαγεῖν, ἵνα γινῶ τὴν ἐκείνων πλῆριν τὴν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, καὶ ἐπῆναι τοὺς ἠνδρας τῆς διαθέσεως, καὶ γνωρίσαι τῷ βασιλεῖ ἵνους αὐτῷ τυγχάνειν διώμνυτο. ὁ μὲν οὖν οὕτω εἴηαι τοὺς πλείονας, καὶ οἱ ἐκείνῳ συνομοσάμενοι ἄρστα τὸ βούλευμα ᾤοντο γενέσθαι ἀνύσιμον. οὐ ὄνον γὰρ ἢ πρὸς τὸν βασιλικὸν κοιτωνίσκον πάριδος ἐκείνῳ ἄνετος ἦν, καὶ ἔτυχεν ὑπνώττων ὁ

βασιλεὺς κὰν τῇ βασιλίδι συνίαυεν, ἀλλὰ καὶ τὰς
 τῶν ἀπορρήτων εἰσόδων κλεῖς ἐμπεπίστευτο. καὶ
 ἤχθη ἂν εἰς ἔργον τὸ διαβούλιον, εἰ μὴ τις αὐτὸ
 τῷ βασιλεὶ κατεμήνυσσε τῶν κοινωνησάντων τοῦ
 σκέμματος. ἦλω τοίνυν ἐπ' αὐτοφώρῳ καὶ τὸ ξίφος 5
 ΠΙΙ260 αὐτὸ κατέχων ὃ τὸν αὐτοκράτορα ἐμελλεν ἀντίκα
 διαχειρίσασθαι. ἀλλ' ὁ μὲν διὰ τὸ τοῦ κρατοῦντος
 ἀβέλτερον οὐδὲν ὑπέστη ἀνιάρουν, οἱ δὲ τῆς ἐπιβου-
 λῆς ἐκείνῳ συνίστορες οὐκ ἔμειναν ἀτιμώρητοι. οὗ-
 τος ὁ βασιλεὺς φιλότιμος δοκεῖν ἐθέλων καὶ ἔλευ- 10
 θέριος, μὴ μετιῶν δὲ τὴν ἀρετὴν ὡς ἐχρῆν, εἰς κα-
 κίαν ταύτην μετήνεγκεν. ἀντὶ γὰρ μεγαλοπρεπείας
 εἰς ἀσωτίαν μετακεκύλιστο, οὔτε οἷς ἔδει παρέχων
 τὰ δημόσια χρήματα οὔτε ὅσαπερ ἔδει οὔθ' ὅτε
 χρεῶν. καὶ τὴν μονὴν δὲ τὴν τῶν Μαγγάνων οἰ- 15
 κοδομῶν, λέγεται δὲ τῆς οἰκοδομῆς ἄρξασθαι διὰ
 τὴν ἐρωμένην αὐτῷ, τὴν Σκλήραιναν λέγω, ἣν'
 ἐκείνῃ προσποιτᾷ συνεχῶς, ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Κυ-
 Β νηγίου ἐχούσῃ τότε δὴ τὴν κατοίκησιν, πρόφασιν
 ἔχων τοῦ σεμνεῖου τὴν δόμησιν, ἐξήντλησε τοὺς 20
 βασιλείους ἢ κοινούς θησαυρούς, ὅθεν χρημάτων
 δεόμενος οὐδὲ τῶν ἀπειρημένων πορισμάτων ἀπεί-
 χετο. ἀλλὰ καὶ χωρῶν οὐσῶν, αἱ τοῖς βασιλεῦσιν
 οὐ δασμοὺς συνεισέφερον, ἀλλ' ἀντὶ πάσης δασμο-
 φορίας δυσχωρίας ἐφρούρουν καὶ τοῖς βαρβάροις 25
 τὴν εἰς τὰς Ῥωμαίοις ὑποκειμένης χώρας ἀπετεί-
 χισον πάροδον, ἐκεῖνος φόρους ταῖς χώραις ἐπιτάξας
 ἐσχόλασε τὰς φρουράς. κἀντεῦθεν ἢ πρὸς τὰς Ῥω-
 μαῖδας χώρας ῥάστη τοῖς βαρβάροις ἐγένετο πάρο-
 δος. ἐκεῖνος τοίνυν ὁ ἀνὴρ αἰτίος τοῖς ἀπαθῶς 30
 λογιζομένοις κριθῆσεται τοῦ τὴν ἑῴαν μοῖραν δουρὶ
 C κυριευθῆναι βαρβαρικῷ.

Τῆς δὲ βασιλίδος Ζωῆς ἐν γῆρα βαθεῖ, ὑπὲρ 28
 γὰρ τὰ ἑβδομήκοντα ἔτη παρεξετάθη αὐτῇ τὸ βίω-
 σιμον, καταλυσάσης τὴν ζωὴν, οὐκ ἀνδρικῶς ἐκεῖ-
 νος ἐθρήνησεν, ἀλλὰ μέντοι γε μειρακιωδῶς. λέγε-WIII207
 ται δὲ καὶ ἀγγέλοις αὐτὴν παρεξισοῦν, ἐπειδὴ πού
 τοῦ μνήματος ἐκείνης μύκης ἐκ τινος ὑγρότητος
 ἀνεβλάστησε, καὶ τοῦτο καλεῖν σημεῖον ἄνωθεν οἰ-
 κονομηθέν, ἵνα μὴ ἀγνοῇται ἡ βασιλὶς ταῖς νοεραῖς
 συντεταγμένῃ δυνάμεσι. τῆς δ', ὡς εἴρηται, θα-
 νούσης, ὁ βασιλεὺς ἔτι φλεγμαίνων περὶ τοὺς ἔρω-
 τας ἐπιδάσκει τοῖς βασιλείοις μείρακά τινα, ὄμνηρα
 δοθεῖσαν Ῥωμαίοις ἐξ Ἀλανῶν, παῖδά τινος τῶν
 παρ' ἐκείνοις ἀρχηγετούντων, καὶ ταύτην Σεβα-D
 στὴν ὀνομάσας βασιλίειον αὐτῇ θεραπείαν καὶ πλού-
 του χορηγίαν ἀπέταξε. καὶ εἰ μὴ τὴν βασιλίδαν Θεο-
 δώραν πεποιήτο δι' αἰδοῦς ἢ μᾶλλον τὸ τῆς τετρα-
 γαμίας ἡσχύνετο ἄθεσμον, καὶ βασίλισσαν ἂν τὴν
 ἐρωμένην ταύτην ἀνεῖπε καὶ διαδήματι κατεκόσμη-
 τεν. ἐκείνου δὲ θανόντος, οὐ παρέμεινε τῇ Σεβα-
 στῇ τὸ εὐτύχημα, ἀλλ' εἰς τὴν προτέραν τῆς ὀμη-
 ρείας τύχην ἐπανελήλυθεν. ἄρτι δὲ καὶ περὶ τοῦ
 ἔλους ἱστορητέον τούτου τοῦ αὐτοκράτορος. οὐ
 ἰακρὸς ἐξεμετρήθη χρόνος, ἐξ οὗ τῆς ἡγεμονίας
 ὧν Ῥωμαίων γέγονεν ἐγκρατής, καὶ οἱ νόσος ἀρ-
 ῥῆτις ἐνέσκηψεν, ἢ πρότερον τοῖς ποσὶν ἐκείνουPII261
 οὐ ρεύματος ἐπήνεγκε τὴν φορὰν, ὥστε τὰς βά-
 ρεις αὐτῷ πρὸς πορείαν καὶ στάσιν ἀδυνατεῖν. εἰ
 ἔποτε κινήσεως ἀνάγκην ἔσχηκεν, ἢ πρὸς τινων
 πιστηριζόμενος προέβαινε δυσχερῶς ἢ καὶ ἀάμπαν
 τεροκίνητος ἦν. τοῦ χρόνου δὲ προϊόντος καὶ ταῖς
 ἐρσὶν ἐπερρῶν τὸ αἷτιον· εἶτα καὶ τοῖς ὥμοις ἐπή-
 εκτο, καὶ τέλος ὅλον αὐτῷ τὸ σῶμα τῷ ρεύματι

κατεκλύζετο καὶ παρείτο καὶ ἐξηρθροῦτο, τοῖς τῶν
 ἄρθρων κοιλώμασιν ἐγκλεισμένου τοῦ ρεύματος.
 ἔκαμνεν οὖν οὕτω πρὸ μακροῦ τὸ σῶμα τῷ βασι-
 λεῖ. εἴτα καὶ τι ἕτερον ἐπισυμβεβηκός, τὸ δ' ἦν ἐκ
 πνεύματος νυγμὸς περὶ τὴν πλευράν, προσδοκήσι- 5
 μον ἐκείνῳ καὶ τοῖς αὐτῷ παραδυναστεύουσιν ἔθετο
 B τὸ τέλος τῆς βιοτῆς, ὧν τὰ πρῶτα ὁ λογοθέτης ἦν
 Ἰωάννης, ἐκτετμημένον ἀνδράριον, ἄσημον μὲν ἐκ
 γένους ἢ δυσγενέστατον, πρὸς δὲ πραγμάτων μετα-
 χείρισιν ἀφυέστατον, γραμματικῆς δὲ τέχνης τοσοῦτον 10
 μετεσχηκὸς ὥστε μὴτ' ὀρθοεπεῖν ἀκριβῶς μὴτ' ἀπαι-
 στως ὀρθογραφεῖν. ἐφ' ᾧ δὴ τὴν τῶν κοινῶν πραγ-
 μάτων διοίκησιν ὁ βασιλεὺς ἐποιήσατο καὶ τῶν τῆς
 βουλῆς ἀπέδειξεν ἀπάντων κορυφαϊότατον. ἦν γὰρ
 ἐπὶ τῶν βασιλικῶν διοικήσεων πρῶτην ἀνὴρ τούτῳ 15
 τὰ πάντα ἀντίρροπος καὶ γένος καὶ λόγον καὶ τὴν
 περὶ τὰς πολιτικὰς οἰκονομίας ἀκρίβειαν. τοιοῦτος
 δ' ὧν, ὁπνίκα τι παρὰ τὸ καθήκον ἐπέταττεν αὐτῷ
 ποιῆσαι ὁ βασιλεὺς, οὐκ ἦν τῇ προαιρέσει τοῦ κρα-
 C τοῦντος ἐπικλινής, ἀλλ' ἀντέλεγέ τε καὶ ἀνεῖργε 20
 τοῦ μὴ προσήκοντος. ὁ δὲ ἐχαλέπαινε, καὶ πολλά-
 κισ τούτου γινομένου ἐμηνία τῇ τοῦ ἀνδρὸς ἐκεί-
 νου ἐλευθερίᾳ, καὶ ἵνα τὸ ἀντίξουν ἀποφορτίσαιτο,
 μεθιστᾷ μὲν ἐκείνον τῆς τῶν κοινῶν διοικήσεως,
 ὁ Λειχούδης ἦν οὗτος, ἀντεισάγει δὲ τὸν Ἰωάννην, 25
 καὶ τούτῳ τὴν τῶν πολιτικῶν ἐγχειρῆζει κυβέρνη-
 σιν, ἵνα μὴ πρὸς τινος ἐφ' οἷς ὀρμήσει ἀνείργοιτο.
 οὗτος τοίνυν ὁ Ἰωάννης καὶ ἕτεροι, μέγα κἀκεῖνοι
 δεδυνημένοι παρὰ τῷ βασιλεῖ, ἀπεγνωκότες αὐτῷ
 τὸ βιώσιμον πεῖθουσι τὸν κάμνοντα φροντίσαι περὶ 30
 διαδοχῆς, καὶ ὑποτιθέασιν αὐτῷ εἶναι πρὸς τὴν
 ἀρχὴν ἐπιτηδεῖον τὸν Πρωτεύοντα· ὁ δὲ τὴν τῆς

Βουλγαρίας ἀρχὴν περιέζωστο, καὶ ἀπεδήμει τῆς D
 βασιλίδος τῶν πόλεων. ἔσταλτο τοίνυν ὁ τὸν ἄν-
 δρα μετακαλεσόμενος· ἐκ δὲ τῆς βασιλίδος Θεοδώ-
 ρας ἡ βουλὴ ἀπεκέρνυτο. ἀλλ' οὐκ εἰς τέλος τὸ
 βούλευμα τὴν βασιλίδα διέλαθε. γνοῦσα δὲ ὥς οὐκ
 ἐπ' αὐτῇ ποιεῖται τὸ κράτος ὁ τελευτῶν, τὸν μὲν
 εἰς δυσθανατοῦντα κατὰ τὰ ἐν τοῖς Μαγγάνοις βα-
 σίλεια· ἐκείνη δὲ σπουδῇ τῶν ὑπηρετουμένων αὐτῇ
 ἐμβεβηκυῖα νηὶ εἰς τὸ μέγα προσωρμίσθη ἀνάκτο-
 ρον. καὶ αὐτῇ ἢ τε βασιλικὴ δορυφορία προσερ-
 ρύη αὐτίκα καὶ τῆς γερουσίας τὸ ἔκκριτον, καὶ αὐ- WIII 208
 τοκράτωρ πρὸς πάντων ἀνερρήθη, ὥς αὐτῇ κατὰ
 κλῆρον τῆς ἀρχῆς προσηκούσης. τοῦτο τῷ Μονο-
 μάχῳ γνωσθὲν προστίθησιν ἄλγημα, καὶ βραχύ τι
 ἐπιβιούς, ὅσον ἐπιστενάξαι τοῖς γενομένοις καὶ ἀθυ-PII 262
 μῆσαι, ἐξέλιπε, βασιλεύσας ἔτη δώδεκα καὶ μῆνας
 ὀκτώ. καὶ κατετέθη εἰς τὴν παρ' αὐτοῦ δομηθεῖ-
 σαν μονὴν τῶν Μαγγάνων.

Ἡ δὲ βασιλὶς Θεοδώρα ἔξωρος τῆς αὐταρχίας 29
 κρατήσασα βασιλέα τοῖς πράγμασιν ἐπιστῆσαι οὐκ
 ἤθελεν, ἀλλ' ἡδυνθεῖσα τῇ ἐξουσίᾳ, παρ' ὅσον ἐπε-
 βίω τῇ βασιλείᾳ καιρόν, αὐτῇ τῶν ὅλων ἦν ἐγκρα-
 τής, πρὸς τοῦτο καὶ παρὰ τῶν αὐτῆς θεραπόντων
 ἐμβιβασθεῖσα, οὐς καὶ ταῖς μεγίσταις ἐπέστησε τῶν
 ἀρχῶν. τὴν δὲ τῶν πολιτικῶν πραγμάτων διοίκη-
 σιν τῷ συγκέλλῳ Λέοντι, ὃς Παρασπόνδυλος ὠνό-
 καστο, ἐνεχείρισε, τὸ πάλαι τῷ βασιλεὶ Μιχαὴλ
 ὑπηρετήσαντι. ἡ δὲ προυνάθητο ἐπὶ βήματος, καὶ B
 ἐχρημάτιζε πρέσβεσι καὶ ἦν ἀρχαιρεσιάζουσα καὶ
 δίκαις ἐνθεμιστεύουσα καὶ ψήφους ἐκφέρουσα καὶ
 δαιτυῶσα δημοσίαις καὶ κοιναῖς ὑποθέσεσι, καὶ εὐ-
 δαιμον ὑπῆρξεν αὐτῇ τὸ αὐτοκρατές. οὔτε γάρ τις

ἀντὶ τῆς χειρὸς αὐτῇ οὕτ' ὀλιγώρως πρὸς τὰ ἐκείνην
 δεδογμένα ᾤφθη διατεθεῖν τὸ ὑπήκοον οὕτ' ἔθνος
 τότε κατὰ Ῥωμαίων κέκνητο, ἀλλὰ καὶ εὐκρασία
 γέγονε τῶν ὠρῶν καὶ ἡ γῆ τοὺς καρποὺς ἀφθόνους
 ἐξήνεγκεν. Ἐξωρος δέ, ὡς εἴρηται, καὶ πλήρης ἡμε- 5
 ρῶν ἡ βασιλὶς αὕτη τῶν σκήπτρων κρατήσασα
 ὁμῶς μακροὺς ἔτι τῆς ζωῆς ἑαυτῇ ἐπεμέτρει ἐνιαυ-
 τοὺς. εἶχε δὲ καὶ τὸ σῶμα ἐρρωμενέστερον καὶ μὴ
 C ῥᾶστα πόνοις καμπτόμενον. ἐπεὶ δὲ καὶ ταύτην
 κατήπειγε τὸ χρεῶν, εἰ καὶ τινες αὐτῇ μοναχοὶ 10
 αἰῶνας ἔτι ζωῆς ἐπηγγέλλοντο, καὶ νόσῳ περιεπε-
 πτώκει δεινῇ, ἣ τοῖς Ἀσκληπιάδαις ὠνόμασται εἰ-
 λεός, καὶ τοῖς περὶ αὐτὴν αἱ ἐλπίδες αἱ περὶ αὐ-
 τῆς ἀπεγνωσθήσαν, συλλεγέντες βουλευόνται τίνα
 ἂν εἰς τὴν ἀρχὴν ἀντεισάξωσιν, ὃς αὐτοῖς τὴν εὐε- 15
 τηρίαν τηρήσει καὶ τὸ εὐτύχημα. ἔδοξεν οὖν πρὸς
 τοῦτο σφίσι κατάλληλος ὁ στρατιωτικὸς Μιχαήλ,
 ἀνὴρ ἐκ Βυζαντίου μὲν γεγονώς, πρὸς πραγμάτων
 δὲ καὶ τοσαύτης ἡγεμονίας μεταχειρίσιν ἀποπεφυ-
 κώς ἐκ τε φυσικῆς νωθείας καὶ ἀφελείας καὶ διὰ 20
 χρόνου μῆκος, ὃ τῇ ἐκείνου παρεξετάθη ζωῇ. ἤδη
 D γὰρ οὐ γέρων ἦν, ὡς παρὰ τοῦ δημῶδους πλήθους
 ὠνόμαστο, ἀλλὰ πρεσβύτης. τοῦτον οὖν πείθουσι
 τὴν Θεοδώραν ἀντικαταστήσαι τῇ βασιλείᾳ. ἡ δὲ
 αὐτίκα ταινιοὶ τῷ βασιλεῖ τὸν Μιχαήλ διαδήματι, 25
 πρότερον ὀρκίοις προκαταληφθέντα φρικώδεσι μῆτι
 τῆς ἐκείνων γνώμης χωρὶς ἐπὶ ταῖς τῆς βασιλείας
 οἰκονομήσασθαι διοικήσεσιν. ἐπὶ τούτοις τὴν βα-
 σιλίδα τὸ πνεῦμα ἐπέλιπε, μοναρχήσασαν ἔτος ἔν
 1 ἐπὶ ἐννέα μηνσίν.

30

W III 209 Ὅν οὖν εἴρηται τρόπον ὁ πρεσβύτης Μιχαήλ
 P II 263 αὐτοκράτωρ ἀναρρηθεὶς τοῖς μὲν τῆς γεφουσίας καὶ

τῷ δημῳδῇ πλήθει καὶ παρὰ τὸ προσήκον ὥπτο
 φιλοτιμότητος, ἕκαστον τούτων εἰς βαθμοὺς προβι-
 βάξων ἀξιομάτων καὶ τιμᾶς προσνέμων ἀκαταλλή-
 λους τοῖς πλείοσι. τοῖς δὲ στρατιωτικοῖς καταλό-
 γοις, καὶ μάλιστα τοῖς τούτων ἐξόχοις, οἷς στρα-
 ταρχεῖν τε καὶ ἰλαρχεῖν ἀπονενέμητο πρὸ πολλοῦ,
 καὶ λίαν ἀντιρρόπως τοῖς ἄλλοις ἐκέχρητο. οὔτε
 γὰρ φιλότιμόν τι πρὸς αὐτοὺς ἐνεδείξατο ἄρτι κα-
 ταλαβόντας τὴν βασιλίδαν τῶν πόλεων, οὔτε μὴν
 πράξειν αὐτοὺς ἐδεξιώσατο ῥήμασιν. ἦσθην δὲ τού-
 των πρωτεύοντες ἄνδρες διττῷ, μαγίστρῳ μὲν ὄντι B
 καὶ ἄμφω, λαμπρῷ δὲ τὰ γένη, καὶ οὐχ ἥττον στρα-
 τηγικῇ συνέσει καὶ κράτει χειρῶν καὶ θάρσει ψυ-
 χῶν εἰχέτην τὴν περιφάνειαν. τούτων ἄτερος ἦν ὁ
 Κομνηνὸς Ἰσαάκιος, ὁ δὲ λοιπὸς ὁ Κεκαυμένος Κα-
 τακαλῶν, ᾧ Κολώνεια ἡ πατρίς, ὃν καὶ δοῦκα Ἀν-
 τιοχείας τυγχάνοντα ἅμα τῇ ἀναρρήσει παρέλυσεν
 τῆς ἀρχῆς, τὸν οἰκτεῖον ἀνεψιὸν Μιχαὴλ μάγιστρόν
 τε καὶ δοῦκα τῆς Ἀντιοχείας προχειρισάμενος, καὶ
 Οὐρανὸν ἐκείνῳ θέμενος τὸ ἐπώνυμον, ἵνα πρὸς
 τὸν ἀρχαῖον Οὐρανὸν ἀναφέρειν τὸ γένος δοκῇ.
 τοῦτον τοίνυν τὸν Κεκαυμένον, ὡς δῆθεν μὴ κα-
 λῶς χρησάμενον τῇ ἀρχῇ, ἀλλὰ τὰς τε δυνάμεις
 καταλελυκότα καὶ φορτικὸν τοῖς ὑπὸ χεῖρα γενόμε- C
 νον καὶ ἐπέπληξεν ἰταμώτερον καὶ ὀνειδέσιν ἐβαλε
 καὶ οὐδ' ἐφείσατο ὕβρεων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων
 λαμπροτάτων ἀνδρῶν καὶ συνταγματαρχούντων ἐκεί-
 νῳ ὑπεραπολογήσασθαι τοῦ ἀνδρὸς ὠρμηκότην,
 ὃνδ' ἐπ' ἐκείνους τῆς γλώττης οὔτε μὴν αὐτὸν ἠδέσθη
 ὃν Κομνηνόν. ταῦτα τοὺς στρατιώτας εἰς ἀθυμίαν
 ἐνέβαλε, τοῖς μὲν ἄλλοις φιλοτιμότητον ὁρῶντας τὸν
 Μιχαὴλ, αὐτοῖς δὲ μὴδ' ἐν λόγοις τὸ εὐμενὲς ἐνδει-

κινύμενον, ὅμως μέντοι ἐπέσχον μηδέν τι νεωτερί-
σαι, ἀλλὰ καὶ δευτέραν πείραν ἐπαγαγεῖν ἐβουλεύ-
D σαντο. ἀλλ' ἐτέραν κατὰ τοῦ βασιλέως προτέραν
τούτων ὁ λόγος διηγησάσθω νῦν ἐπανάστασιν. ὁ
γὰρ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ Μονομάχου,
ἐξάδελφος ὁ πρόεδρος Θεοδόσιος, ἄρτι τοῦ Μιχαήλ
ἀναρρηθέντος, ἐν δεινῷ ποιησάμενος τὴν ἐκείνου
ἀνάρρησιν, τοὺς οἰκείους θεράποντας προσλαβόμε-
νος καὶ τινὰς ἄλλους ὅσοι κατ' ἐκείνον ἐλαφρίαν
ἐνόσουν φρενῶν, περὶ δειλὴν ὁψίαν διὰ τῆς ἀγο- 10
ρᾶς ἀπήει, τούτοις δορυφορούμενος, ἐαυτῷ προσή-
κειν τὸ κράτος λέγων διὰ τὴν πρὸς τὸν Μονομά-
χον συγγένειαν, καὶ ἀδικεῖσθαι ἐπιβοώμενος. γενό-

PH264μενος δὲ κατὰ τὴν δημοσίαν εἰρκτήν, ἣ πραιτώριον
κέκληται, τὰ κλειῖθρα διαρρήξας τοῖς ἐν αὐτῇ κα- 15
θειογμένοις ἄνετον παρέσχε τὴν ἐξοδον. τὸ δ' αὐτὸ
καὶ ἐν τῇ τῆς Χαλκῆς εἰργάσατο φυλακῇ, ἐλπίσας
διὰ τούτων τοῦ κατὰ σκοπὸν ἐπιτεύξεσθαι. ὥς δ'
ἔμαθε στρατιωτικὴν ἀθροίζεσθαι περὶ τὰ βασιλεία
δύναμιν καὶ ἤδη στέλλεσθαι κατ' αὐτοῦ, πρὸς τὴν 20
μεγάλην τρέπεται ἐκκλησίαν, καὶ μόνος σὺν τῷ νύμφῳ
περιλειφθεὶς, τῶν ἐπομένων αὐτῷ διασκεδασθέντων,
τῇ ἐκκλησίᾳ προσπέφευγεν· ὅθεν ληφθεὶς ὑπερο-
ρίαν κατεδικάσθη. εἰς τοῦτο δὲ τέλους τοῦ ἐπι-
χειρήματος αὐτῷ καταντήσαντος, ὁ δημῳδὸς ὄχλος 25
ἐπεγγελῶντες αὐτῷ ῥήματά τινα συνθέντες ἐπήδον
αὐτῷ· τὰ δ' ἦσαν,

B ὁ μωρὸς ὁ Μονομάχος, εἴ τι ἐφρόνει, ἐποίησε.
καὶ ταῦτα μὲν ἔσχον οὕτως.

2 Οἱ δ' ἐμπαροινηθέντες τῶν ἐφῶν ἀρχόντων καὶ 30
αὐτίς πείραν προσάγουσι, καὶ προσίασι τῷ τὰ κοινὰ
διοικοῦντι τῷ πρωτοσυγκέλλῳ Λέοντι καὶ ἱκετεύειν

δι' ἐκείνου ἐπεχείρουν τὸν βασιλέα, μὴ μόνοι αὐτῷ-WIII210
 τοι καταλειφθῆναι ἀγέραστοι, πάντων τοῦ φιλοτί-
 μου καταπολαυσάντων τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ ταῦτα
 τῶν ἄλλων εὐπαθούντων αὐτοὶ καὶ παρ' ἀσπίδα
 στάμενοι καὶ προπολεμοῦντες τῆς Ῥωμαίων ἀρ-
 χῆς. ὁ δὲ οὐδὲν ἤττον τοῦ βασιλέως ἀδέξιος ὢν
 μεταχειρίσασθαι λυπούμενους ἄνδρας καὶ καταστεῖ-
 ναι τὸ ἐκ τῆς λύπης αὐτοῖς γενόμενον οἴδημα, οὐ
 λόνον οὐκ ἐλέανε λόγοις τῶν ἀνδρῶν τὴν τραχύ- C
 τητα, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον αὐτοὺς ἐξετράχυνεν, ἐκ-
 ανάλισας ἕκαστον καὶ ἀτίμως πάντας ἀποπεμψάμε-
 ρος. οὕτως οὖν καὶ τῆς δευτέρας πειραθέντες πείρας
 ὑκέτι μέλλειν ἐκριναν, ἀλλ' ἕκαστος τὸν πλησίον
 ἀρακροτήσαντες ἔσπευδον εἰς προὔπτον ἐκφῆναι τὸ
 ἐλετώμενον. ἔδοξεν αὐτοῖς καὶ τὸν Βρυέννιον
 χεῖν συνίστορα καὶ συλλήπτορα τοῦ ἐπιχειρήματος,
 ντα τε τῶν ἐπιφανῶν καὶ στρατηγοῦντα τῶν ἐκ
 Ἰακεδονίας δυνάμεων καὶ τὴν τῆς Καππαδοκίας
 ἐριξωσμένον ἀρχὴν, λύπης τ' αἰτίας κάκεῖνον
 τυχνότερα κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος. ὥς δ' οὖν κά-
 εῖνον ἔτοιμον εὖρον πρὸς τὸ σφέτερον βούλευμα,
 ἤτουν τὸν ἐξ αὐτῶν βασιλεύσοντα, καὶ πᾶσιν ὁ
 ὀμνηνὸς ἀπάντων προυκέκριτο. ἐπεὶ δὲ ταῦτα D
 συνέθεντο, ἐπ' οἴκου ξύμπαντες ἀνεχώρησαν, τῷ
 ἰσιλεὶ προσειπόντες τὰ ἐξιτήρια. ἀπῆει δὲ καὶ ὁ
 βρυέννιος μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν ταγματῶν, καὶ ἐν
 τῷ θέματι τῶν Ἀνατολικῶν γεγονώς τὴν τῶν στρα-
 ωτικῶν ὁψωνίων διανομὴν ἐκεῖ διετίθετο· συνῆν
 ἔρ αὐτῷ καὶ ὁ πατρίκιος Ἰωάννης ὁ Ὀψαράς χρυ-
 ον ἐπιφερόμενος. ἤδη δὲ τῆς διανομῆς ἡργμέ-
 ρς ὁ Βρυέννιος προσετίθει τοῖς στρατιώταις τὰ
 τηρέσια καὶ ἡὔξει τὸ ἐκάστῳ νενεμημένον ποσόν.

ὁ δὲ τοῦ χρυσοῦ ταμίας ὁ εἰρημένος ἀνὴρ μὴ τοῦτο
 ἔλεγεν ἐντετάλλθαι οἱ πρὸς τοῦ αὐτοκράτορος. καὶ
 ὁ Βρυέννιος σιωπᾶν αὐτῷ καὶ ποιεῖν τὸ ἐπιτασσό-
 μενον ἐνεκελεύετο ἰταμώτερον. ὥς δ' ἔτι ὁ Ὀφα-
 ρᾶς οὐκ ἐπέιθετο, ἀλλὰ καὶ θρασύτερον ἐκείνῳ
 ΠΠ265 ἀντέλεγεν, ὁ Βρυέννιος θυμῷ ληφθεὶς ἀνέθορέ τε
 τῆς καθέδρας καὶ τῶν τριχῶν τῆς τε ὑπῆνης λαβό-
 μενος τοῦ ἀνδρὸς προσαράσσει τῇ γῇ καὶ περι-
 βάλλει δεσμοῖς. ἐγγὺς δέ που στρατοπεδεύων ὁ
 τῶν Πισιδῶν καὶ Λυκαόνων στρατάρχης καὶ τὰ 10
 περὶ τοῦ Ὀφαρᾶ μαθὼν, καὶ τυραννίδος ταῦτα κρό-
 νας ἀρχήν, ἀθρόον ἐπεισι μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν ταγ-
 μάτων τῇ τοῦ Βρυεννίου σκηνῇ. καὶ δεσμεῖ μὲν
 ἐκείνον, λυεῖ δὲ τὸν Ὀφαρᾶν τῶν δεσμῶν καὶ αὐτῷ
 τὸν Βρυέννιον παραδίδωσιν· ὁ δὲ ἀντίκα τοὺς ὀφθαλ- 15
 μοὺς ἐκκόπτει ἐκείνου, καὶ οὕτω τὸν ἄνδρα τῷ βα-
 σιλεῖ ἐξαπέστειλεν, ἐπιστείλας αὐτῷ καὶ ὅσα τετόλ-
 μηκε. καὶ ταῦτα μὲν συνεκύρησεν οὕτως· ὁ δὲ γε
 Β Κομνηνὸς καὶ οἱ ἐκείνῳ συνομοσάμενοι συνελθόν-
 τες ἔργου ἤπτοντο, τῶν στρατιωτικῶν καταλόγων 20
 ἄλλοθεν ἄλλου προσρυῖσκομένων αὐτῷ. ἦν μὲν γὰρ
 τῷ στρατιωτικῷ παντὶ ἔφεσις στρατιώτην τὴν βα-
 σίλειον ἀρχὴν περιζώσασθαι. ἤχθετο γὰρ ὑπὸ τοῦ
 πολιτικοῦ μέρους ἀρχόμενον, ἀλλ' οὐκ ἐθάρρει τὸν
 πόθον εἰς προὔπτον ἐξενεγκεῖν, ἐκρυπτε δὲ τὸν 25
 ἔρωτα καὶ ᾤδινε τὸν περὶ τούτου σκοπόν. ἐπεὶ δὲ
 τὸν Κομνηνὸν τυραννίδι ἐπιχειρήσαντα μεμαθήκε-
 σαν, καὶ αὐτὸν μὲν κορυφαῖον εἶναι τοῦ δράματος,
 τὰ δὲ κράτιστα τῶν γενῶν τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτῷ
 συλλαμβάνεσθαι, τοῦτ' εἶναι τὸ ὑπ' αὐτῶν μελε- 30
 C τώμενον δοξάντες, ἀρπάζουσι τὸν καιρόν, καὶ ἑκα-
 στος τὸν πέλας προφθάσαι ἠπέιγετο. ἐντεῦθεν τῷ

Κομνηνῷ βαρεῖα συνέστηκε δύναμις· στείλλας οὖν
 κατὰ ξύμπασαν τὴν ἐφ' αὐτὸν φόρους ἐπράττετο,
 ἀποδεκτῆρας τούτων τάξας καὶ τῶν προσαγομένων
 ἀπογραφεῖς. εἶτα ἄρας ἀπῆει πρὸς Νίκαιαν ἤδη
 5 βασιλεὺς πρὸς πάντων τῶν σὺν αὐτῷ στρατευομέ-^{WIII211}
 νων ἀναρρηθεῖς, ταύτης ἐγκρατὴς γενέσθαι βουλό-
 μενος, ἐν' ἔχοι τὴν πόλιν ὀρμητήριον ἢ κρησφύγε-
 τον, ὅποτερως ἂν ῥέψῃ τὰ τῆς τύχης αὐτῷ, καὶ τὴν
 μὲν λαμβάνει, αὐτὸς δὲ φρουρὰν ἀρκούσαν ἐγκα-
 10 ταστήσας αὐτῇ πρὸ δώδεκα σταδίων ταύτης στρα-
 τοπεδεύεται. καὶ ὁ βασιλεὺς δὲ Μιχαὴλ τὰς δυτι-
 κὰς ἀγείρας δυνάμεις, καὶ εἰ τινὲς πού τῶν ἐφ' αὐτὸν D
 περιελείφθησαν, μὴ συναπαχθεῖσαι τῷ Κομνηνῷ,
 ἐπιστῆναι τούτοις στρατηγὸν τὸν δομέστικον τῆς Ἀνα-
 15 τολῆς τὸν ἐκτομίαν Θεόδωρον, τὸν τῆς βασιλίσσης
 Θεοδώρας θεράποντα, συζεύξας αὐτῷ συνάρχοντα
 καὶ τὸν μάγιστρον Ἀαρών, σύγγονον ὄντα τῆς συν-
 οικούσης τῷ Κομνηνῷ. οἱ τοῖς ἐναντίοις ἀντιστρα-
 τοπεδευσάμενοι συγκροτοῦσι καὶ πόλεμον κατὰ τινα
 20 τόπον, ἄσθην τοῖς ἐγχωρίοις καλούμενον, καὶ τὸ μὲν
 εὐώνυμον κέρας τῶν βασιλικῶν ἤτησε τὸ δεξιὸν
 κέρας τὸ περὶ τὸν Κομνηνόν, καὶ τὸν ἐφεσθηκότα
 τούτῳ Ῥωμανὸν τὸν Σκληρὸν συνέσχε ζῶντα. τὸ
 δὲ γε τῶν ἐναντίων εὐώνυμον, οὗ κατῆρχεν ὁ Κε-
 25 καυμένος, τὸ δεξιὸν ἐτρέψατο τῶν βασιλικῶν, καὶ
 εἰς αὐτὸ τὸ στρατόπεδον εἰσῆλθεν αὐτῶν καὶ τὰς^{PII266}
 σκηνὰς διέρρηξε καὶ ἔρριψε κατὰ γῆς. τοῦτο τοῖς
 περὶ τὸν Κομνηνὸν θάρσος ὥς μάλιστα ἐνεποίησε,
 τοῖς δ' ἀντικολεμοῦσι κατέβαλε τὰ φρονήματα καὶ
 30 φεύγειν ἀνέπεισε. γίνεται τοίνυν τῶν βασιλικῶν
 φόνος πολὺς, οὐ κοινοῦ μόνον στρατιωτῶν, ἀλλὰ

καὶ στραταρχῶν, καὶ πλείους δὲ ἐξωργήθησαν. καὶ ἡ νίκη ἀναφανδὸν τῷ Κομνηνῷ ἐπεμειδία.

- 3 Τοῦτο μαθὼν ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ ἀπερνῶκει τὰ τοῦ πολέμου καὶ τὴν ἀρχὴν ἀποθέσθαι ἠβούλετο, ἀλλὰ τοῖς περὶ ἐκείνον τοῦτο ἀβούλητον ἦν, ὅθεν οὐδ' εἰς ἔργον ἀγαγεῖν συνεχωρήθη τὸ βούλημα. στέλλονται τοίνυν πρὸς τὸν Κομνηνὸν πρεσβεύοντες ἄνδρες τῶν ἐκκρίτων τῆς συγκλήτου βουλῆς· οἱ δ' ἦσαν ὁ πρόεδρος Κωνσταντῖνος ὁ Λειχουδης, ὁ πρόεδρος Λέων ὁ Ἀλωπός, καὶ Μιχαὴλ ὁ Ψελλός, τῶν φιλοσόφων ὧν ὕπατος. τὰ δὲ παρὰ τούτων καταγγελλόμενα υἱοθέτησις ἦν τοῦ Κομνηνοῦ, εἰσποιηθησομένου τῷ βασιλεῖ, καὶ ἀναγωγὴ πρὸς τὴν τιμὴν τὴν τοῦ Καίσαρος, καὶ τοῖς τὴν τυραννίδα συµμελετήσασιν ἄφεσις τε καὶ ἀμνηστία τοῦ πληµ-
 5 µελήματος. οἱ μὲν οὖν ταῦτα τῷ Κομνηνῷ ἀπηγγέλκασιν ἐν ἐπηκόῳ τοῦ πλήθους, τὸ δὲ ἐθορύβει, μὴ βούλεσθαι λέγον ἐν ἄλλῳ σχήματι τὸν αὐτῶν προεσθηκότα θεάσασθαι μηδ' ἀποδύσασθαι ἀνασχέσθαι αὐτὸν τὴν στολὴν τὴν βασιλείου, ἣν ἦδη
 10 ἐνδέδυται. ἔλεγον δὲ ταῦτα οἱ πλείους οὐχ οὕτω φρονοῦντες, ἀλλὰ τὸν τυραννοῦντα θωπεύοντες. ἐπεὶ δὲ διελύθη ὁ σύλλογος, ἰδίᾳ τοὺς πρέσβεις ὁ Κομνηνὸς προσλαβόμενος "εἰ τινά μοι" φησὶν "ἀπόρρητα διαπορθημεῦσαι πληροφορήσετε πρὸς τὸν
 15 αὐτοκράτορα, ἐρῶ ὑμῖν ὅσα μοι κατὰ τὴν καρδίαν ἐγκέκρυπται." τῶν δὲ καταθεμένων ἀνέκφορον τηρήσειν ἅπαν ἀπόρρητον, ἔφη ἀρκεῖσθαι νῦν τῷ σχήματι τῷ τοῦ Καίσαρος καὶ μὴ ζητεῖν τὸ βασίλειον, αἰτεῖν δὲ πληροφορίαν ἐκ τοῦ κρατοῦντος, ὥς οὐχ ἐτέρῳ δώσει τὴν αὐταρχίαν ποτέ, καὶ ὥς
 20 συντηρήσει ἐκάστω τῶν σὺν ἐμοί, εἴ τι τούτοις πε-

φιλοτίμηται παρ ἐμοῦ, καὶ ὥς καὶ τινος μεταδώ-
 σει μοι νῦν ἐξουσίας βασιλικῆς, ἵν' ἔχω τινὰς τι-
 μᾶν τοῖς τῶν ἀξιωματῶν ἐλάττωσι καὶ εἰς ἀρχὰς
 ἐνίοις στρατηγικὰς προχειρίζεσθαι, καὶ εἰ μοι ταῦτα
 ἐπιτελῇ γίνοιτο, σπείσομαι καὶ ἀφίξομαι. ὅτι δὲ D
 τοῖς πλήθεσι ταῦτα δὴ ἀπαρέσκουσι, διττὰς πρὸς
 τὸν κρατοῦντα ἐγχαράξω ἐπιστολάς, καὶ τῇ μὲν
 καταδημαγωγῇ τὸ στρατιωτικόν, τῇ δ' ἐγγράψο-
 μαι τὰ ἀπόρρητα.” ἐπὶ τούτοις καὶ τὸν τὰ κοινὰ
 μεταχειριζόμενον ἥτει μεταστῆναι τῆς διοικήσεως,
 ὥς δύσνουν αὐτῷ καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ. ὁ μὲν οὖν W III 212
 ταῦτα εἰπὼν καὶ τὰς ἐπιστολάς αὐτοῖς ἐγχειρίσας,
 ἀπελθεῖν προετρέπετο. οἱ δ' ἐπανῆλθον ἐπὶ τὸν
 γηραιὸν αὐτοκράτορα, τὰς ἐπιστολάς τε φέροντες
 καὶ ὅσα ὁ Κομνηνὸς αὐτοῖς ἐν ἀπορρήτοις ἔφη διὰ
 ζώσης φωνῆς ἀπαγγέλλοντες. ἡσθεὶς οὖν ἐπὶ τού-
 τοις ὁ βασιλεὺς πάντα πληρῶσαι ὅσα ἐκεῖνος ἤτη-
 σεν ἐπηγγείλατο, καὶ προσεπῆγαγεν ὅτι “ὥσπερ P II 267
 ἐκεῖνος ἀπορρήτους μοι γνώμας ἐδήλωσε δι' ὑμῶν,
 οὕτως αὖθις καὶ γὰρ μυστικώτερά τινα ἐκείνῳ διὰ
 τῶν αὐτῶν ὑμῶν ἀνατίθεμαι. διόμνυσθε τοίνυν
 τῷ ἀνδρὶ ὅτι οὐ μακρὸν ἂν εἴη τὸ μέσον διάστημα
 καὶ συμμέτοχον αὐτὸν τοῦ κράτους ποιήσομαι, νῦν
 δ' ἀναβάλλομαι τοῦτο διὰ τινα αἰτία.” ἐπὶ τούτοις
 ἀπῆλθον αὖθις οἱ πρεσβευταί, καὶ ὁ Κομνηνὸς
 ἄσμενος τὰς ἀγγελίας ἐδέξατο, καὶ τοῖς ἄλλοις οὐκ
 ἀποθύμια τὰ μηνύματα ἔδοξαν καὶ μᾶλλον, ὅτι με-
 ταστῆναι τῶν διοικήσεων τὸν ἐγκεχειρισμένον αὐ-
 τὰς μεμαθήκεσαν, καὶ ἤδη καταθεῖναι τὰ ὅπλα
 ἔδοξεν ἅπασι καὶ τῆς τυραννίδος ἀφέξεσθαι. ὁ πρε-
 σβύτης δὲ βασιλεὺς πρὸ τοῦ τὰς συμβάσεις αὐτῷ
 πρὸς τὸν Κομνηνὸν γενέσθαι, τὴν τῆς πολιτικῆς B

μοίρας εὐνοίαν περιποιούμενος ἑαυτῷ, ὥσπερ ᾤετο,
 ἔγγραφόν τι συγγεγραφώς, ὅρκους καταδεσμοῦν καὶ
 ἀραις ἑκαστον ὥστε μήτε βασιλεία καλέσαι τὸν
 Κομνηνὸν μήτε τιμὴν αὐτῷ προσοίσειν βασιλῆιον,
 τοὺς μὲν τῶν συγκλητικῶν χρήμασι, τοὺς δ' ἄξιω- 5
 μάτων διανομαῖς, καὶ ἄλλους ἄλλοις θελκτικαῖς
 ἀνέπειθε τῷ ἔγγράφῳ ὑποσημαίνεσθαι καὶ τὰ ἐν
 αὐτῷ βεβαιοῦν. ἐπεὶ δ' ἦκειν τὸν Κομνηνὸν ἡκη-
 κόεισαν, ὥς κατὰ τὴν ἐπιούσαν εἰσελευσόμενον,
 στασιώδεις τινὲς τῶν τῆς συγκλήτου βουλῆς ἔωθεν 10
 τῷ τεμένει τῆς τοῦ θεοῦ λόγου Σοφίας προσελη-
 λύθεσαν, οἷς καὶ οἱ τῶν ἐταιρειῶν συνήεσαν ἄρ-
 χοντες, καὶ κραυγαῖς προεκαλοῦντο τὸν πατριάρ-
 C χην εἰς θεῶν σφίσιν ἐλθεῖν. ὁ δὲ τὰς θύρας αὐτοῖς 15
 ἀπανταχόθεν ἐπιζυγώσας τοὺς ἀδελφιδοὺς αὐτοῖς 15
 ἐκπέπομφε πνυθανομένους ὅτι φασίν. οἱ δὲ θορυ-
 βοῦντες εἰς πλῆθος ἤδη συστάντες, πολλῶν συρ-
 ρευσάντων ἐκεῖ, συνέσχον τοὺς τοῦ πατριάρχου
 ἀδελφιδοὺς, καὶ εἰ μὴ αὐτίκα πρὸς αὐτοὺς ἐξελεύ-
 σεται ὁ ἀρχιερεὺς, διαθήσειν ἐκείνους ἡπείλουν 20
 κακῶς. λέγεται δὲ ταῦτα σκήψεις εἶναι καὶ προ-
 βουλευμάτα, ἵν' ἄκων δοκοίη συνελθεῖν ὁ πατρι-
 ἀρχης τοῖς στασιάζουσι. κατῆλθεν οὖν ἐκ τῶν
 ὑπερώων τὴν ἱερατικὴν ἐνδεδυμένος στολήν, ἐπεγ-
 καλῶν δῆθεν τοῖς παροῦσιν ὡς βιαζόμενος. οἱ δὲ 25
 τῶν στασιαζόντων θρασύτεροι ἢ μᾶλλον δι' ὧν ἡ
 στάσις συνίστατο μέσον ἀπειληφότες αὐτὸν πρε-
 D σβευτὴν ἤξλουν γενέσθαι πρὸς τὸν βασιλέα, ἵν' αὐ-
 τοῖς ἀποδοθῇ τὸ ἔγγραφον, ὃ βιασθέντες ὑπογε-
 γράφασιν, ἐπεὶ τῷ Κομνηνῷ ἐκείνος ἐσπέισατο. ὁ 30
 δὲ πληρώσειν αὐτῶν τὸ αἷτημα κατετίθετο· ἀλλ'
 ἦσαν προσποιήσεις ἅπαντα. βραχείας γὰρ παρελ-

θούσης ὥρας βασιλέα καὶ αὐτοκράτορα φανερώς
 ἀνείπον τὸν Κομνηνόν, αὐτοῦ τοῦ πατριάρχου συν-
 ευδοκοῦντός τε καὶ συμπράττοντος, καὶ τῷ μὲν
 Κομνηνῷ μὴ μέλλειν δηλώσαντος, ἀλλὰ σπεύδειν,
 5 καὶ ἀμοιβὰς αἰτοῦντος τῆς ἀναρρήσεως, τῷ δ' ἔως
 τότε βασιλεύοντι κατιέναι τῶν ἀνακτόρων ἰταμώ-
 τερον ἐπιτάττοντος. ἀρχιερέων δὲ τῷ γέροντι Μι-
 χαήλ τὰ τοῦ πατριάρχου κομισάντων μηνύματα,
 ἐκεῖνος ἔφη "τί δέ μοι ἀντὶ τῆς βασιλείας παρῆξετε"; PII268
 10 οἱ δὲ "τὴν οὐράνιον βασιλείαν" ἀπεκρίθησαν. αὐ-
 τήκα τοίνυν ἀπορρίψας τὰ τῆς βασιλείας παράσημα
 ἀπῆλθε τῶν βασιλείων. ὁ δὲ γε Κομνηνὸς κουρο-
 παλάτην τιμήσας τὸν Κεκαυμένον στέλλει τὸν ἄν-
 δρα μετὰ τινος δυνάμεως παραληψόμενον τὰ ἀνά-
 15 κτορα. τὸ μέντοι πλῆθος τῆς πόλεως εἰς ὑπαντήν
 τοῦ νέου βασιλέως ἐκκέχυτο λαμπρότατά οἱ ποιοῦν
 τὰ εἰς τὴν βασιλεύουσαν εἰσιτήρια.

Ἐνα μὲν οὖν ὁ Μιχαήλ αὐταρχήσας ἐνιαυτὸν W III 213
 τῆς βασιλείας ἐκπέπτωκε, καὶ οὐ πολὺ ἐν ἰδιωτικῷ 4
 20 σχήματι βιώσας ἀπέτισε τὸ χρεῶν. ὁ δὲ Κομνηνὸς B
 τῇ βασιλείᾳ ἐγκαταστὰς ἑαυτῷ τὴν ταύτης ἐπιτυ-
 χίαν καὶ οὐ τῷ θεῷ ἐπεγράψατο, καὶ τοῦτο δηλὸν
 ὅτι τῷ νομίσματι ξιφήρη ἑαυτὸν ἐνεχάραξε, μόνου
 οὐχὶ βοῶν ὅτι "τοῦτό μοι τὴν βασιλείαν καὶ οὐχ
 5 ἕτερόν τι προϋξένησε." τοὺς δὲ συναραμένους αὐτῷ
 φιλοτιμότατα ἀντημέλσατο, καὶ ἔσπευσεν ἐκάστῳ τὰς
 ἀμοιβὰς ἀποδοῦς οἵκαδε παρασκευάσαι ἀποχωρεῖν,
 ἵνα μὴ τι θορυβήσωσιν ἢ τοῦ δήμου κατεξαναστῶ-
 σιν ἀστυπολοῦντες. τὸν πατριάρχην δὲ δι' αἰδοῦς
 ἤγγεν ὅτι πολλῆς, καὶ τοὺς αὐτῷ ἀδελφόπαιδας δι'
 ἐκεῖνον καὶ τιμαῖς ἐτίμησε μέλζοσι καὶ ἀρχαῖς περι-
 φρανέσιν ἐπέστησε. χαριζόμενος δ' ἔτι τῷ πατρι- C

ἀρχῇ καὶ τὴν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων οἰ-
 κονομίαν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀπένειμε, μέχρι τότε τοῦ με-
 γάλου οἰκονόμου προχειριζομένου παρὰ τοῦ βασι-
 λεύοντος, ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦ σκευοφύλακος, ἐκεῖνος
 δὲ καὶ ἄμφω ὑπὸ τὴν τοῦ πατριάρχου ἔθετο ἔξου- 5
 σίαν, ἀποξενώσας ἄμφοιν τὸ δημόσιον. εἶτα τὴν
 μὲν τοῦ βίου αὐτῷ κοινωνὸν Αὐγουστὶαν ἀνηγό-
 ρευσε, τὸν δ' ἀδελφὸν Ἰωάννην κουροπαλάτην τε-
 τίμηκε καὶ ὠνόμασε μέγαν δομέστικον. τῶν δὲ πρὸ
 αὐτοῦ βασιλέων, ὅσοι μετὰ τὸν πορφυρογέννητον 10
 ἐκείνον Βασίλειον τῆς βασιλείας ἐπέβησαν, οὐ καλῶς
 χρησαμένων τοῖς δημοσίοις καὶ κοινοῖς πράγμασιν,
 D ἀλλὰ τὰ μὲν εἰς οἰκείας ἀπολαύσεις καὶ εἰς ἀσκη-
 τηρίων κατασπαθησάντων οἰκοδομάς, τὰ δὲ δωρου-
 μένων οἷς ἔτυχεν ἢ τέως οἷσπερ ἐβούλοντο, οἱ βα- 15
 σιλικοὶ θησανυροὶ ἐκκεκένωντο καὶ τὰ δημόσια πρυ-
 τανεῖα χρημάτων ἐσπάνιζον. τοῦτο τοίνυν ὁ Κομνηνὸς
 προθέμενος διορθώσασθαι, οὐκ ἡρέμα οὐδὲ κατὰ
 βραχὺ τῇ διορθώσει ἐπικεχείρηκεν, ἀλλ' ὥς τῷ στα-
 τῆρι ἑαυτὸν ἀνεστήλωσεν ἀνατεταμένον τὴν χεῖρα, 20
 φέρουσιν τὸ ξίφος γυμνόν, οὕτω καὶ τοῖς πράγμα-
 σιν ἐπήνεγκεν ἑαυτὸν καὶ τέμνειν αὐτίκα παρεσκεύ-
 αστο τὰ οἰδήματα, ἀλλ' οὐ μαλάσσειν οὐδ' ἐμπλάτ-
 τειν τὰ ὕπουλα. ὅθεν οὐδὲ ἐξ οὗπερ τοῦ κράτους
 PΠ269 ἐπέβη καὶ εἰς ἔννομον ἀρχὴν τὴν πρὶν αὐτοῦ τυ- 25
 ραννίδα μετήνεγκεν, ἀναποδίσας τὴν τοῦ πρὸ αὐ-
 τοῦ προᾶξιν ἀνέτρεψε, καὶ εἴ τι ἐκεῖνός τιςιν ἐδωρή-
 σατο, ἀφηρεῖτο καὶ ἀπεστέρει τοὺς εἰληφότας, ἀλλὰ
 καὶ τῶν πρὸ ἐκείνου πολλὰ καθήρθησε καὶ ἡθέτησε,
 καὶ οὐ μόνον ταῦτα πρὸς τὸ δημῶδες ἐποίει, ἀλλ' 30
 οὐδὲ τῶν τῆς γερουσίας ἐφείδετο. εἶτα προβαίνων
 καὶ κατὰ τοῦ θείου ἐχώρησε καὶ πολλὰ τῶν τοῖς

παρ' ἐκείνων δομηθεῖσι φροντιστηρίοις ἀφιερωμένων
 ἡκρωτηρίασεν, ἣ μᾶλλον ἐκλογισμοῖς ὑποβάλλων τοὺς
 ἐν αὐτοῖς ἀσκουμένους καὶ τὴν ἀποχρῶσαν αὐτοῖς
 δαπάνην ἀπονέμων τὰ λοιπὰ τῷ δημοσίῳ ἀφωσίλου
 5 καὶ ἀνελάμβανε, καὶ ἄλλο ἐπ' ἄλλῳ καθ' ἐκάστην
 ἐνεόχμου τοιοῦτον. ἐντεῦθεν ἅπασι μισητὸς ἦν, τῷ B
 τε δημοτικῷ πλήθει τῇ τε συγκλήτῳ βουλῇ, ἀλλὰ
 μέντοι καὶ τῷ στρατιωτικῷ· οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐκείνου
 ἀπείχετο, ἀλλὰ καὶ ἐκείνοις ἀπεμείλου τὰς εὐπορίας
 10 καὶ τῶν ἄλλων μᾶλλον τοῖς ἐν σεμνεῖσι τὴν ζωὴν
 διανύουσι. τὸν δὲ οὐδὲν ἀπῆγε τῶν ἐργχειρήσεων,
 οὐ λόγος, οὐ δέος, οὐ μῖσος, οὐ φόβος· οὕτως
 ἐπῆροτο τὸ φρόνημα καὶ οἰδοῦσαν ἐκέκτητο τὴν
 ψυχὴν.
 15 Ἄλλ' οὐδ' ὁ πατριάρχης ἤττον ἐκείνου πεφρο- 5
 νημάτιστο. ἤθελεν οὖν ἐπιτάσσειν αὐτῷ, καὶ εἴ ποτε
 πρὸς τὰ αἰτούμενα ἀπετύγχανεν, ὁ δὲ ἐδυσχέραινε
 καὶ ἠπείλει καὶ ἐπετίμα, εἴτα καὶ ὡς αὐτὸς αὐτῷ τὴν C
 βασιλείαν ἀπονενεμηκώς, αὐτὸς καὶ ἀφελέσθαι ταύ- WIII 214
 20 τὴν αὐτὸν εἰσαυῖθις ἠπείλησε. ταῦτα οὐκ ἦν οἶσιν
 τὸν βασιλέα ἐπικεικῶς· διὸ καὶ δρᾶσαι πρὶν τι πάθοι
 προεμηθεύσατο. τοῦ γοῦν πατριάρχου εἰς τὴν οἰ-
 κείαν ἀπελθόντος μονήν, ἥδη τῆς πανηγύρεως ἐφε-
 στώσης τῶν ἐν αὐτῇ τιμωμένων οὐρανίων δυνάμεων,
 25 ἵν' ἐορτάσῃ λαμπρότερον, πέμψας ἐκεῖ χεῖρα στρα-
 τιωτικὴν ὁ κρατῶν, οὐ γὰρ ἤθελεν ἐκ τῆς τοῦ θεοῦ
 λόγου Σοφίας τὸν ἄνδρα καταγαγεῖν, ἵνα μὴ παρὰ
 τῷ κλήρῳ ἢ καὶ τῷ δήμῳ θόρυβος γένηται, ἐκείνόν
 τε καὶ τοὺς ἐκείνου ἀνεψιοὺς συνόντας αὐτῷ ὑπερο-
 30 ρίους ποιεῖ. εἴτα καὶ καθαιρέσει ὑποβαλεῖν αὐτὸν
 διὰ φροντίδος ἐτίθετο, καὶ τισι τῶν ἀρχιερέων συν- D
 εργοῖς πρὸς τοῦτο ἐκέχρητο, δημοῖ τε δι' αὐτῶν τῷ

ἀνδρὶ ἀπείρασθαι τὴν ποιμαντικὴν, ἵν' ἐκὼν δοκῇ
 αὐτὴν παραιτεῖσθαι, ὥς εἰ μὴ τοῦτο, καὶ ἄκων αὐ-
 τὴν ἀφαιρεθῆσεται, εἰς μέσον κατ' αὐτοῦ προτιθε-
 μένων αἰτιαμάτων. ὥς δ' ἐκεῖνος οὐκ ἦν ὑπέλκων
 τῷ τοῦ βασιλέως θελήματι, φροντὶς ἦν τῷ κρατοῦντι 5
 περὶ τῆς αὐτοῦ καθαιρέσεως. ἀλλ' ἔφθη λύσας τὴν
 φροντίδα τοῦ πατριάρχου ὁ θάνατος. μετ' ὀλίγον
 γὰρ μεθίσταται τῶν ἐνθύνδε ὁ πατριάρχης, καὶ τις
 ΠΗ2 70 τῷ Κομνηνῷ τὴν ἐκείνου εὐηγγελίστατο τελευτήν,
 ὥς φροντίδων αὐτὸν ἀπαλλάττουσαν. ὁ δ' εὐθύς 10
 μετεγνώκει καὶ ἀνωλόλυξε, καὶ τὸν ἐκείνου νεκρὸν
 μετ' ἐντίμου τῆς προπομπῆς ἐκ τῆς ὑπερορίας ἀνα-
 γαγὼν εἰς τὴν αὐτοῦ μονὴν ἐναπέθετο, καὶ τοὺς
 ἐκείνου ἀδελφιδοὺς αὐτίς ἀποκατέστησε πρὸς τὰς
 προτέρας τιμὰς. τῇ δ' ἐκκλησίᾳ τὸν πρόεδρον καὶ 15
 πρωτοβεστιάριον Κωνσταντῖνον τὸν Λειχοῦδην ἀν-
 τικατέστησε, ἄνδρα ταῖς τῶν κοινῶν πραγμάτων ἐπὶ
 μακρὸν ἐμπρέψαντα διοικήσεσι καὶ ἀνέγκλητον δια-
 μέλυναντα, ὃπερ ὁ Μονομάχος καὶ τὴν τῶν Μαγγά-
 Β 71 νων ἀνέθετο πρόνοιαν καὶ τὰ περὶ τῆς ἐλευθερίας 20
 αὐτῶν ἐνεπίστευσεν ἔγγραφα. ἅπερ ὕφ' ἐαυτὸν ὁ
 Κομνηνὸς ἐθέλων ποιήσασθαι σκέμμα τι μηχανᾶται
 πονηρίας ἀνάμεστον καὶ τόκον νοὸς κακοδαίμονος.
 ἐπεὶ γὰρ ὁ Λειχοῦδης ἐψήφιστό τε καὶ προκεχείριστο
 καὶ ἱερεὺς ἤδη κεχειροτόνητο, δι' ἀπορρήτων αὐτῷ 25
 μηνύει λέγεσθαι τινα κατ' αὐτοῦ ἀπειργοντα τοῦ
 ἱεραῖσθαι αὐτόν, καὶ εἰ μὴ ταῦτα λαληθεῖεν συνοδι-
 κῶς, μὴ οἷόν τε εἶναι τοῦ χρίσματος αὐτόν τῆς ἀρ-
 χιερωσύνης τυχεῖν. "εἰ δὲ δοίης μοι" ἔφη "τῶν Μαγ-
 γάνων τὰ δικαιώματα, παραβλέψομαι τὰ λεγόμενα 30
 καὶ παραχωρήσω χρίσθῃναί σε." συνιδὼν οὖν ὁ
 Λειχοῦδης ὥς οὐκέτι αὐτῷ εἰς τὴν προτέραν ἐπα-

νελθεῖν κατάστασιν ἔξεστιν, οὕτω δὲ μένειν δι' αἰσ- C
 χύνης ποιούμενος, φέρων δίδωσι τὰ αἰτούμενα,
 καὶ οὕτω παραχωρεῖται τελεσθῆναι τὴν ἀρχιερατικὴν
 τελετήν.

5 Ὁ δὲ Κομνηνὸς κατὰ τῶν Οὐγγρων καὶ τῶν 6
 Σκυθῶν, οἳ Πατζινάκαι λέγονται, ἐκστρατεύσας τοῖς
 μὲν Οὐγγροῖς εἰρήνην αἰτησαμένοις ἐσπέισατο. κατὰ
 δὲ τῶν Σκυθῶν ὁρμήσαντι οἱ μὲν ἄλλοι ὑπέκυ-
 ψαν καὶ εἰρήνευσαν, οὐ γὰρ ὕψ' ἓνα πάντες ἤγε-
 10 μόνα ἐτάττοντο, εἰς δ' αὐτῶν ὁ Σελτε θρασυνθεὶς
 καὶ μοῖρα τιμὴ τῆς τῶν Ῥωμαίων δυνάμεως συμβα-
 λάν, ἤττητο καὶ τὸ πολὺ τῶν οἰκείων ἀποβαλὼν
 μετὰ τῶν περιλειφθέντων ἀπέδρα. ἀναξευγνὺς δ'
 ἐκεῖθεν ὁ βασιλεὺς ἐσκήνωσεν ἐν τῷ Λυβιστῷ, ἥδη D
 15 τοῦ τέλους ὄντος ἔγγυς τοῦ Σεπτεμβρίου μηνός. ὁμ-
 βρου δὲ ῥαγδαίου καταρραγέντος καὶ χιόνος πεσοῦ-
 σης πρὸ ὥρας πολλῆς, τῆς Ἰππου τε τὸ πλέον διέ- WIII215
 φθαρτο καὶ στρατιῶται πολλοὶ τῷ ψύχει κεκινδυνεύ-
 κασι, καὶ ποταμοὶ δ' ὑπερχειλεῖς γεγονότες καὶ
 20 πελαγίσαντες τὰ ἐπιτήδεια σφῶν ἀθρόον παρέσυραν,
 ὥς καὶ τῷ στρατιωτικῷ καὶ τοῖς ὑποζυγίοις αὐτοῦ
 τὰ ἀναγκαῖα ἐπιλιπεῖν. εἴτα τοῦ ὕειν τε καὶ τοῦ
 νίφειν ἐπὶ μικρὸν παυθέντων τῆς βασιλείου σκηνῆς
 προῆλθεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ὑπὸ θρῶν ἔστη παμμε-PII271
 γέθη, ἐκεῖ που ἐστῶσαν· καὶ τινες τῶν ἐν ὑπεροχαῖς
 αὐτὸν περιίστανται. βοῆς δ' ἐν τῷ τόπῳ συμβάσης,
 μετέστησαν τῆς θρῶνς ὁ βασιλεὺς τε καὶ οἱ περὶ αὐ-
 τόν, ἡ δ' αὐτίκα ῥιζόθεν ἐκσπασθεῖσα κατέπεσεν.
 ὁ δ' αὐτοκράτωρ ἐπανελθὼν εἰς τὴν μεγαλόπολιν,
 καὶ ἀποτιννὺς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας ταύτης τὰ χαρι-
 στήρια τῷ θεῷ ναὸν ἐντὸς τῶν βασιλείων ἀνήγειρε
 τῇ πρωτομάρτυρι Θέκλᾳ· κατὰ τὴν ἡμέραν γάρ, ἐν

ἣ τελεῖται ἡ μνήμη ταύτης, τὸν ἐκ τῆς δρυὸς ἐξέ-
φυγε κίνδυνον.

7 Ἀλλ' ἤδη φητέον καὶ ὅπως τὴν βασιλείαν ἀπέ-
B θετο, εἰ καὶ μὴ συμφρονοῦσιν οἱ συγγεγραφότες
περὶ αὐτοῦ. ὁ μὲν γὰρ πολὺς τὴν γλῶτταν Ψελλὸς 5
ἐν θήραις ἐκείνον λέγει τὸν βασιλέα σχολάζοντα καὶ
συχνάκις τὴν δεξιὰν λογχοφόρον ἐπ' ἄρκτους καὶ
σύας ἐπανατείνοντα βληθῆναι πνεύματι ψυχρῷ τὴν
πλευράν, κἀντεῦθεν φρίκην ἐπισυμβῆναι αὐτῷ καὶ
πυρετὸν ἐκ τοῦ βάθους ἀναφλεγῆναι, εἰς δὲ τὴν 10
ἐπιούσαν νύττεσθαι τὴν πλευράν καὶ τὸ ἄσθμα μὴ
ἐρρωσθαι αὐτῷ, καὶ τούτων ἀμφισβητήσιμον γενό-
C μενον εἰ βιάσεται ἢ καὶ ἀπεγνωκότα τέλεον τὴν
ζωὴν, καὶ τὸν Δούκαν Κωνσταντῖνον τῇ βασιλείᾳ
ἐγκαταστήσαντα, πρὸς τὴν κρείττω μετατάξασθαι 15
βιοτήν. ὁ δὲ γε Θρακῆσιος θηρᾶν κἀκεῖνος τὸν βα-
σιλέα ἰστόρησε περὶ τὴν Νεάπολιν, σὺν δ' ἐπιφα-
νῆναί ποθεν τὴν θέαν φρικτόν, καὶ τὸν Κομνηνὸν
ἐνδεδωκότα τῷ ἵππῳ τὸν χαλινὸν διώκειν τὸν σὺν,
τὸν δὲ εἰσδῦναι τὴν θάλασσαν γενέσθαι τε ἀφανῆ, 20
ἐν τοσούτῳ δ' ὡς ἐξ ἀστραπῆς ἐνσκήψαι λαμπηδόνα
τῷ βασιλεῖ, καὶ τῇ ταύτης βολῇ διαταραχθέντα τὸν
αὐτοκράτορα τοῦ ἵππου τε ἐκπεσεῖν καὶ κεῖσθαι
παρὰ τῇ γῇ ἀφρόν τοῦ στόματος ἀποπτύοντα καὶ
D μηδὲν τῶν κατ' αὐτὸν αἰσθανόμενον, ἀκατίῳ δ' 25
ἐκεῖθεν ἐμβιβασθέντα κομισθῆναι εἰς τὰ βασίλεια,
καὶ νοσήσαντά τι βραχὺ, εἴτα δὴ καὶ ἀπογνωσθέντα,
κείρασθαι τε τὴν τρίχα καὶ ἀντὶ τῆς πορφύρας
τραχὺ τριβώνιον ἀμφιέσασθαι, τὸν δοῦκα Κωνσταν-
τῖνον βασιλέα προχειρισάμενον, καὶ οὕτω τῇ τοῦ 30
Στουδίου προσορμίσαι μονῇ, κἀκεῖ τὸ λοιπὸν κατα-
βῶναι τῆς βιοτῆς ἀναρρωσθέντα ἐκ τοῦ νοσήματος.

ἐβασίλευσε δὲ δύο ἐνιαυτοὺς καὶ μῆνας τρεῖς δρα-
στήριος ὢν καὶ τὸ ἥθος σοβαρὸν ἐνδεικνύμενος,
πρὸς πράξεις ὀξύτατος, στρατηγικώτατος τὰ πολέ-
μια, λόγοις μὲν οὐχ ὠμιληκῶς, προσέχων δ' αὐτοῖς
5 καὶ τοὺς τούτων τροφίμους ἀποδεχόμενος. αἰτιώμε-PII272
νος δὲ ὅτι τυραννίδι ἐπικεχείρηκεν "ᾧκνουν" ἔλεγε
"τῷ συνδούλῳ δουλεύειν καὶ τῶν εἰκότων μὴ τυγ-
χάνειν."

Ὁ δὲ πρόεδρος Κωνσταντῖνος ὁ Δούκας τῆς W III 216
10 βασιλείας τυχὼν ἀπραγμόνως, ὥς εἴρηται, πολλοὺς 8
τῶν τῆς συγκλήτου βουλῆς καὶ τοῦ δημώδους πλή-
θους εἰς μείζονας ἀξιωματῶν βαθμοὺς προεβίβασε.
καὶ ὅσους δ' ὁ Κομνηνὸς ἀφείλετο τὰς οἰκείας τι-
μὰς, πολλοὶ δ' ἦσαν καὶ οὗτοι, εἰς ταύτας αὐτίς
15 αὐτὸς ἐκείνους ἀποκατέστησεν. ἐπιβουλῆς δὲ κατ'
αὐτοῦ συσκευασθεῖσης, μικροῦ δεῖν ἐγένετο ἂν ὑπο- B
βρύχιος. ἦν μὲν γὰρ ἐν τοῖς βασιλείοις τῶν Μαγ-
γάνων, ἐσκέψαντο δὲ οἱ συνομοσάμενοι ὥς εἰ θό-
ρυβος ἐν τῇ τῆς πόλεως γεγονῶς ἀγγελθείη αὐτῷ
20 ἀγορᾷ, αὐτίκα διὰ τῆς θαλάσσης ἐκεῖνος ἀπελεύσε-
ται πρὸς τὸ μέγα Ἀνάκτορον. προῤῥκονόμετο δ' αὐ-
τοῖς μὴ εἶναι τὴν βασιλικὴν τριήρη ἐκεῖ καὶ τοὺς
ἐκείνης οἰακοστροφούς, οὓς πρωτοκαράβους ἢ δη-
μώδης λέγει φωνή. ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς ὥς τὸν θό-
5 ρυβὸν ἠνωτίσατο, ἀπιέναι δεῖν ἔκρινε τῶν Ἀνακτό-
ρων εὐθύ. ἐπεὶ δ' οὐχ εὗρηται ἡ βασιλικὴ τριήρης
ἐκεῖ, εἰς τὸ τυχὸν ἐμβεβήκει ἀκάτιον· ἀπιόντος δὲ
ἀνεφάνη καὶ ἡ ναὺς ἡ βασιλείος, καὶ εἰρεσίᾳ πολλῇ
σὺν ῥύμῃ σφοδρᾷ τὸ ῥόδιον τέμνουσα πρὸς τὸ C
) πλοιάριον, ὅπερ ὁ βασιλεὺς ἐμβεβήκει, πρὸς τῶν πη-
δαλιούχων ἰθύνετο. ἦν δ' αὐτοῖς τὸ βουλόμενον
ἐπιβιβάσαι τὴν τριήρη τοῦ πλοιαρίου, ἵν' αὐτὸ κατα-

δύση καὶ σὺν τῷ βασιλεῖ ποιήσεται ὑποβρύχιον. ὥς δ' εἶδον τὴν τῆς τριήρους ἐπιφορὰν οἱ τῷ κρατοῦντι συμπλέοντες, ἀνέκραζάν τε καὶ ἐπέχειν θρασύτερον ἐξεβόησαν καὶ μετατρέπειν τοὺς οἰακας. ταῖς γοῦν ἐκείνων βοαῖς ὥσπερ ἐμβροντηθέντες οἱ ἐπὶ τῶν 5 οἰάκων, θείας δ' ἦν τὸ ξύμπαν προμηθείας, ἀπεδείλυσαν. καὶ οὕτω τὸν κίνδυνον ὁ βασιλεὺς ἐκφυγὼν ὅπως τε καὶ παρ' ὧν ἡ ἐπιβουλὴ συνεσκέυστο ἔγνω, καὶ τοὺς αἰτίους ἡμύνато στερήσει μόνῃ τῶν οὐσιῶν. οὗτος ὁ βασιλεὺς ἡῦχε μὲν ὥς ἐπὶ 10

D προγόνους τοῖς πάλαι τῇ τῶν δουκῶν κεκλημένοις ἐπωνυμία, τῷ Ἀνδρονίκῳ δηλαδὴ καὶ τῷ Πανθηρίῳ καὶ ἐπὶ τούτοις τῷ Κωνσταντίνῳ. ἀλλὰ τοῦ γένους ἐκείνων πάλαι πανοικὶ ἐξολοθρευθέντος, ὅτε Κωνσταντίνος τυραννίδι ἐπικεχείρηκεν, ὥς ἐμπροσθεν 15 εἰρηται, τοῦ πορφυρογεννήτου Κωνσταντίνου τοῦ παιδὸς τοῦ ἄνακτος Λέοντος, τοῦ φιλοσόφου φημί, βασιλεύοντος, καὶ ὑπὸ ἐπιτρόπους τελούντος ἔτι διὰ τὴν νηπιότητα, καὶ μηδενὸς ἄρρενος περιλειφθέντος, ἐκ θηλείας τινός, ὥς λόγος, οἱ τούτου κατήγοντο 20 πρόγονοι, ὅθεν οὐδὲ δούκας λελόγιστο καθαρὸς, ἀλλ' ἐπίμικτος καὶ κεκιβδηλευμένην ἔχων τὴν πρὸς

PII273 τοὺς δούκας συγγένειαν. ἦν δὲ ὁ ἀνὴρ τὰ πρὸς θεὸν εὐσεβής, τὸ ἡθος ἐπιεικής, δικαιοσύνης ἐραστής, τὴν γνώμην δὲ νωθρὸς καὶ ἀμβλύς, χαίρων 25 τοῖς ἐπὶ βίου μαρτυρουμένοις σεμνότητι, ἐκτόπως δ' ἐρασιχρήματος καὶ πόρους ἐπινοῶν ὅπως αὐτῷ γένοιοντο πολλοὶ. θησαυροί. ὅθεν καὶ πρὸ πάντων εἰς δύο ταῦτα κατέτεινε τὴν σπουδὴν, εἰς τε τὴν τῶν δημοσίων φόρων ἐπαύξησιν, διὸ καὶ τὰ ἀρχεῖα τὰ 30 τοὺς φορολόγους λογοπραγοῦντα ὠνητὰ παρείχετο τοῖς βουλομένοις καὶ τελῶναις τὴν συλλογὴν τῶν

φόρων ἐπὶ συνθήκαις ἐπίστευε, καὶ εἰς ἀκροάσεις B
 δικῶν. οὐ πάνυ δὲ τῇ ἀκριβείᾳ προσεῖχε δικάζων,
 ἀλλ' ἐνιαχοῦ καὶ ἐνηυθέντει καὶ τὰς ψήφους ὑπὴλ-
 λαττε, πρὸς τὰ πρόσωπα τὰς ἀποφάσεις τιθέμενος. W III 217
 5 γλίσχρος δὲ τυγχάνων καὶ φειδωλὸς ἔθετο παρ'
 ἑαυτῷ μὴ μάχαις πρὸς τὰ ἔθνη συρροήγνυσθαι, ἀλλὰ
 δώροις καὶ φιλοφροσύναις ἄλλαις αὐτὰ οἰκειοῦσθαι
 καὶ καταλλάττειν τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ, δύο ταῦτα ἐν-
 τεῦθεν μνώμενος ἑαυτῷ, τό τε μὴ πλείω δαπανᾶν ἐν
 10 ἐκστρατείαις καὶ τὸ αὐτὸς ἡρεμεῖν καὶ σχολάζειν ὥς
 ἐπίπαν τῇ τῶν χρημάτων συλλογῇ· διὸ καὶ τῶν
 στρατιωτικῶν καταλόγων ἡμέλησεν ἢ μᾶλλον πολ-
 λούς καὶ τοὺς γενναιοτέρους τῶν ἀπογραφῶν ἀπή- C
 λειψε διὰ τὸ βαρύνμισθον· ὥστε συμβάλειν θρασύνε-
 15 σθαι μὲν τὸ βαρβαρικόν, συστέλλεσθαι δὲ καὶ ταπει-
 νοῦσθαι τὰ τῶν Ῥωμαίων στρατεύματα καὶ μειοῦσθαι
 τὴν ἡγεμονίαν τὴν Ῥωμαϊκὴν. πολλὰ γὰρ τότε τῶν
 ἐφ' ὧν χωρῶν αἱ μὲν ἐληίζοντο καὶ εἰς ἀφανισμόν
 προυχώρουν, αἱ δὲ καὶ ὑπὸ τοὺς πολεμίους ἐγίνοντο.
 20 Καὶ τὰ μὲν πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον οὕτως εἶχον 9
 κακῶς, τὰ δ' ἐσπέρια καὶ ταῦτα κακῶς ἔπασχε διὰ
 στρατιωτῶν καὶ σπάνιν καὶ ἀχρεϊότητα. τοῦ γὰρ
 τῶν Οὐζῶν ἔθνους, Σκύθαι δὲ τοῦτό ἐστι τῶν
 Πατινῶν καὶ κατὰ γένους ἰπεροχὴν καὶ κατὰ D
 25 πλήθους ὑπερβολὴν παρὰ τοῖς Σκυθικοῖς προτιμώ-
 μενον ἔθνεσι, τὸν Ἰστρον παγγενῇ διαβαλόντος,
 ἐπειράθησαν μὲν οἱ τῶν παριστρίων πόλεων ἄρχον-
 τες, ἦσαν δ' οὗτοι ὁ μάλιστα Νικηφόρος ὁ Βοτα-
 νειάτης καὶ ὁ μάλιστα Βασίλειος ὁ Ἀποκάπης,
 30 ἀπεῖρξαι αὐτοῖς τὴν διάβασιν, οὐ μέντοι γε ἡδυνή-
 θησαν. ἀλλὰ συμμῆξαν σφίσι τὸ βάρβαρον τὴν τε
 συνοῦσαν αὐτοῖς κατηγωνίσσατο στρατιὰν καὶ τοὺς

εἰρημένους ἄνδρας καὶ ἄμφω δοριαλώτους ἀπήγα-
γον, καὶ διαβάντες τὸν Δάνουβιον τὴν περὶ αὐτὸν
χώραν ἐπλήρωσαν ἅπασαν. ἦσαν γάρ, ὡς λόγος,
ὑπὸ ἐξήκοντα χιλιάδας οἱ αἰρεῖν ὅπλα δυνάμενοι.

PII274 ὁθεν ὀρμώμενοι τὴν τε Μακεδονίαν ἐληλίζοντο καὶ 5
μέχρις Ἑλλάδος προήεσαν. ταῦτα ἀθυμίαν ἐνεποίει
τῷ βασιλεῖ, συλλέξαι δὲ δυνάμεις ὥκνει καὶ ἀνεβάλ-
λετο, ἵνα μὴ πρόηται ὀβολόν. ἐκεῖνος δ' ἔλεγεν ὅτι
ἀκαταγώνιστον τὸ ἔθνος ἐστί. πρέσβεις δὲ πρὸς
τοὺς αὐτῶν ἡγεμονεύοντας ἐσταλκῶς μετὰ δώρων 10
ἐπειρᾶτο τούτοις πείσαι τὸ βάρβαρον σπείσασθαι.
πάντων δὲ ἀναφανδὸν λοιδορουμένων τῷ βασιλεῖ ὡς
διὰ φειδωλίαν μὴ κατὰ τῶν βαρβάρων ἐπεξιόντι,
τῆς μὲν πόλεως ἐξεδήμησε, περὶ δὲ Χοιροβάκχους
ἐσκήνωσεν, οὐ πλείους, ὡς λέγεται, τῶν ἑκατὸν πεν- 15
τήκοντα μεθ' ἑαυτοῦ ἐπαγόμενος, φροντίζων δὲ
περὶ στρατεύματος συλλογῆς. ἐν τούτοις δ' ἡγγέλη
B αὐτῷ ἡ τοῦ ἔθνους καταστροφή. ἐνσκήψαντος γάρ
ἐκείνῳ λοιμοῦ, καὶ κακωθέντι σφοδρῶς ἐξ αὐτοῦ οἷ
τε Πατινᾶκαι καὶ οἱ παρακείμενοι Βούλγαροι ἡσθε- 20
νηκότι ἐπέθεντο, καὶ ἄρδην αὐτὸ διεφθάρκασι, μό-
λις τῶν ἡγεμόνων μετ' ὀλίγων δυνηθέντων διαβῆ-
ναι τὸν Ἰστρον. ἦν δὲ τὸ σύμπαν τοῦ στρατηγῆμα-
τος τῆς θείας δυνάμεως. ἀπογνοὺς γὰρ ὁ βασιλεὺς
πάντοθεν πρὸς τὸ θεῖον κατέφυγε, δάκρυσι καὶ 25
συντριβῇ καρδίας τούτου δεόμενος καὶ τὴν ἐκεῖθεν
ἐκκαλούμενος ἀρωγὴν. ταῦτα δ' ἐν τῷ ἔκτῳ ἔτει
ἐπράχθη τῆς βασιλείας τούτου τοῦ αὐτοκράτορος.
πρὸ δὲ τούτου σεισμός ἐγένετο μέγας κατὰ τὴν εἰ-
C κοστήν τρίτην τοῦ Σεπτεβρίου μηνός, ὑφ' οὗ καὶ 30
ναοὶ καὶ οἰκίαι πολλαχοῦ ἠρειπώθησαν. ὅτε καὶ τὸ
κατὰ Κύξικον Ἑλληνικὸν κατέπεσε τέμενος, ἔργον

κάλλιστόν τε καὶ θαύματος ἄξιον, καὶ ὁ ἐν Νικαίᾳ
 τῶν ἀγίων πατέρων μέγιστός τε καὶ περιώνυμος κα-
 τεσεύσθη ναός. κατὰ δὲ τὸν Μάϊον μῆνα τῆς τετάρ-
 της ἰνδικτιῶνος κομήτης ὥπτο ἀστὴρ κατόπιν τοῦ
 5 ἡλίου πρὸς δύσιν ἰόντος. ἦν δὲ πρότερον μὲν κατὰ
 σελήνην πλήρη τὸ μέγεθος, εἶτα κόμην ὥσπερ ἐκ-
 φύων ἐμειοῦτο, καὶ καθ' ὅσον τὰ τῆς κόμης ἠϋξά-
 νετο, ἡλαττονοῦτο τὸ μέγεθος. πρὸς δὲ τὴν ἀνατο-
 λὴν τὰς ἀκτῖνας ἀπέτεινεν· ἐφ' ἡμέρας φαινόμενος D
 10 τεσσαράκοντα. τοῦ πατριάρχου δὲ Κωνσταντίνου
 τοῦ Λειχοῦδῃ ἐπ' ἔτη τέσσαρα καὶ μῆνας ἕξ τὴν ἐκ-
 κλησίαν ἰθύναντος καὶ μεταθεμένου πρὸς ἑτέραν
 ζωὴν, Ἰωάννης ὁ Ξιφιλῖνος εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν
 τῆς Κωνσταντίνου θρόνον ἀνάγεται, ὃς ἐκ Τραπε-
 15 ζοῦντος μὲν ὥρμητο, πεπαίδευτο δὲ παιδείαν λόγων
 παντοδαπῶν καὶ τοῖς ἐξόχοις τῆς συγκλήτου συνη-
 ρίδμητο. πάντα δὲ ἐκουσίως λιπὼν, τοῖς κατὰ τὸν
 Ὀλυμπόν προσφοιτήσας σεμνείοις κείρεται τε τὴν
 κόμην καὶ τὸν μοναχικὸν ὑπέρχεται βίον, ἔνθα καὶ
 20 συχνὸν διανύσας χρόνον ἄξιος ἐκρίθη τοῦ θρόνου
 τοῦ πατριαρχικοῦ. ὁ δέ γε βασιλεὺς νόσῳ ληφθεὶς
 καὶ ταύτῃ κάμνων ἐπὶ μακρὸν καὶ ταλαιπωρούμενος
 καὶ ἤδη κατεργασθεὶς, καὶ ἀπαραίτητον αὐτῷ γνούςP11275
 ἐπιέναι τὴν τελευτήν, τὴν μὲν βασιλείαν τοῖς υἱοῖς
 25 αὐτοῦ καταλέλοιπε τρισὶν οὖσιν, οὓς αὐτῷ ἡ σύνοι-
 κος Εὐδοκία ἐγείνατο, τοὺς μὲν δύο τὸν Μιχαὴλ τε καὶ
 τὸν Ἀνδρόνικον ἰδιωτεύοντι ἔτι, τὸν δὲ Κωνσταντί-
 νον βασιλεύσαντι, καὶ αὐτὴ Ἀγνούστα ἀναρρηθεῖσα.
 ὦθεν οὗτος καὶ πορφυρογεννήτης ἦν, ὃν αὐτίκα καὶ
 0 πρὸ τῶν ἄλλων τοῖς βασιλικοῖς παρασήμοις ἐκόσμη-
 σεν, εἶτα καὶ τοὺς λοιποὺς ἀνηγόρευσε. τούτους
 μὲν οὖν ἐπέστησε τῇ ἀρχῇ, αὐτοῖς δὲ τὴν μητέρα

βασιλίδα τε καὶ τροφὸν καὶ κυρίαν, τὸ ξύμπαν εἰ-
 πεῖν, καταλέλοιπε, ἐπ' αὐτῇ τὴν τῆς βασιλείας μετα-
 B χεῖρισιν ποιησάμενος, δοκούσῃ αὐτῷ σώφρονι τε
 καὶ πρὸς παίδων ἀγωγὴν δεξιᾷ καὶ πεφυκυῖα πρὸς
 πραγμάτων διοίκησιν, πρότερον ὄρκον ἐξ αὐτῆς 5
 ἀπαιτήσας ἔγγραφον ὥς οὐ πρὸς γάμον ἐλεύσεται
 δεύτερον. τὸ δ' ἔγγραφον παρ' ἐκείνης βεβαιωθὲν
 τῷ πατριάρχῃ ἐδόθη φυλαχθησόμενον· ἀλλὰ καὶ οἱ
 τῆς συγκλήτου βουλῆς ἅπαντες ἐγγράφως κατέθεντο
 μὴ ἂν ποτε βασιλέα ἕτερον ἀνειπεῖν, εἰ μὴ τοὺς 10
 παῖδας αὐτοῦ. ἐπὶ τούτοις ὁ μὲν ἐξέλιπε, βασιλεύσας
 ἐπτά πρὸς τῷ ἡμίσει ἐνιαυτούς, ζήσας δ' ἐξήκοντα
 ἢ καὶ τι τούτων ἐπέκεινα. τὸν μέντοι ἀδελφὸν αὐ-
 C τοῦ Καίσαρα βασιλεύσας ἐτίμησε καὶ σύμβουλον
 εἶχε καὶ τῶν μυστηρίων συνίστορα. λόγοις δὲ οὐχ 15
 ὠμίληκώς ἡγάπα τούτους καὶ τοὺς λογίους ἐσέβετο,
 καὶ ἔλεγε βούλεσθαι μᾶλλον ἐκ λόγων ἢ τῆς βασι-
 λείας γνωρίζεσθαι. τοὺς δ' ἐπιβούλους αὐτοῦ μὴ
 ἄλλως κακῶς διαθήσειν ἔφασκεν ἢ μόνον ὥς ὠνη-
 τοῖς κεχρησθαι αὐτοῖς, ὥς τῶν νόμων αὐτῶν τὴν 20
 ἐλευθερίαν ἀφελομένων.

- 10 Κατὰ γοῦν τὰς τοῦ τελευτήσαντος βασιλέως
 διαταγὰς ἢ τε βασιλὶς Εὐδοκία καὶ οἱ παῖδες ἐκεί-
 νου τῆς βασιλείας ἦσαν διάδοχοι καὶ ἡ βασίλισσα
 D τὴν τῶν κοινῶν μετακεχείριστο πρόνοιαν τῶν υἱέων 25
 κατάρχουσα καὶ ἐπὶ βήματος σὺν ἐκείνοις προυκά-
 θητο, μεσεύουσα μὲν αὐτῇ, ἐκείνους δὲ παρακαθί-
 ζουσα ἐκατέρωθεν, οὕτως ἐν ἀρχαιρεσίαις, οὕτως ἐν
 ζητήσεσι πολιτικῶν ὑποθέσεων, οὕτως ἐχρημάτιζον
 πρέσβειν, οὕτως ἐν συνήθεσι προόδοις προήεσαν. 30
 οἱ δὲ τὴν ἐφ' αὐτῇ ληξιόμενοι βάρβαροι οὐκ ἐπαύοντο
 τὰς ὑπὸ Ῥωμαίους κατατρέχοντες χώρας καὶ ταύτας

ὁσημέραι σινόμενοι. οἱ γὰρ στρατιῶται, ὥς ἤδη μοι
 εἴρηται, διὰ τὴν τοῦ βασιλέως γλισχρότητα ὀλιγω-
 ρησάν τε καὶ ἐκακώθησαν. καὶ εἰ τινες δ' ἦσαν ἐπιWIII219
 στρατείας ἐχόμενοι, κακέεινοι ἀντεπεξίεναι τοῖς πολε-
 5 μίοις ἦσαν ἀπρόθυμοι, τῶν συνήθων ὀψωνίων στε-
 ρούμενοι. ὅθεν οἱ βάρβαροι ποτὲ μὲν τῇ Μεσοπο-
 ταμίᾳ ἐφῆδρευον, ποτὲ δὲ τὰ περὶ τὴν ΜελιτηνὴνPII276
 ἐπόρθουν, ποτὲ δὲ τὴν Κιλικίαν ἐσίνοντο, καὶ ἄλλοτε
 τοῖς Καππάδοκαῖς ἐπῆσαν, καὶ τοῖς κατὰ Κόλην
 10 Συρίαν ἐνίοτε. ταῦτα τῇ βασιλίσσῃ καταγγελλόμενα
 θόρυβον ἐνεποίει, καὶ βασιλέως πολλῶν λεγόντων
 δεῖσθαι τὰ πράγματα, δεῖσασα ἐκείνη μὴ τὸ κοινὸν
 βασιλέα τινὰ προστήσῃται ἑαυτοῦ, καὶ οὕτως αὐτῇ
 καὶ οἱ παῖδες τῆς βασιλείας ἐκπέσωσιν, ἔκρινεν αὐτῇ
 15 τινὰ ἐπαγαγεῖν τῇ ἀρχῇ, ἵνα καὶ ἑαυτῇ καὶ τοῖς τέ-
 κνοις διατηρήσῃ τὸ κράτος καὶ μείνῃ αὐτοῖς ἀνα-
 φαίρετον. οὐ γὰρ δι' ἀκολασίαν αὐτὴν φασιν οὐδ'
 ἡττηθεῖσαν ἡδονῆς ἑαυτῇ προσαρμόσαι τὸν Διογένη,
 ἀλλ' ὥς ἄνδρα δραστήριον καὶ τὰ πολέμια δόκιμον B
 20 καὶ τὴν ἰσχὺν ἀπαράμιλλον, ἐπιστῆσαι αὐτὸν τῇ
 ἀρχῇ, ἵν' ἡ βαρβαρική φορὰ ἐπισχεθεῖν ποσῶς, αὐ-
 τοῦ τούτοις ἀντερείσαντος τοὺς βραχίονας. ἦν δ' ὁ
 ἀνὴρ οὗτος καὶ τῶν ἐκ γένους λαμπροῦ καὶ τῶν
 διαβοήτων ἐπὶ τοῖς ἀνδραγαθήμασιν. οὗ ὁ πατὴρ
 25 ἐπ' ἀδελφόπαιδι τοῦ βασιλεύσαντος πάλαι τοῦ κατὰ
 τοὺς Ἀργυροῦς Ῥωμανοῦ κηδεστῆς γεγονῶς καὶ ἐπὶ
 τυραννίδι ἀλούς, ἑαυτὸν κατεκρήμνισε. τετίμητο δὲ
 τῷ τῶν βεσταρχῶν ἀξιώματι. δοῦξ γὰρ παρὰ τοῦ
 Δούκα τῆς Σαρδικῆς γεγονῶς καὶ Πατρινάκοις ἐκεῖ
 30 που περιτυχὼν καὶ τούτοις συμβαλὼν, πολλοὺς τε C
 διώλεσε καὶ οὐ μείους ἐξώγρησεν, ὧν τοὺς μὲν ἐαλω-
 κότας ζωούς, τῶν δ' ἐσφαγμένων τὰς κεφαλὰς στεί-

λας τῷ βασιλεὶ βεστάρχῃς τετίμητο, γράψαντος τοῦ
 κρατοῦντος αὐτῷ ὡς "οὐ δῶρον, ὦ Διόγενες, τὸ
 ἀξίωμα, τοῦ δ' ἀνδραγαθήματος ἀμοιβή." διατρίβων
 οὖν ἐκεῖ τυραννῆσαι παρεσκευάζετο, ἐπεὶ ἔγνω
 τεθνάναι τὸν αὐτοκράτορα. ὡς δ' ἐμηνύθη τῇ βα- 5
 σιλίσσῃ τὸ βούλευμα τοῦ ἀνδρός, στείλασα συνέσχευ
 αὐτόν, καὶ ἤχθη δεσμώτης εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ
 ἐλεγχθεὶς ὡς ἐπίβουλος, κατεκρίθη, καὶ τέως ὀρί-
 D οἰς κατεκλείσθη περιγραπτοῖς. εἴτ' αὐθις ὡς κα-
 τάκριτος εἰσῆκτο πρὸς βῆμα δὴ τὸ βασιλῆιον, ἔν 10
 ἣ ψήφος κυρωθεῖη ἢ κατ' αὐτοῦ. ἔλεος οὖν τοῦ
 ἀνδρός εἰσῆει τοὺς παρεστῶτας καὶ πᾶσιν ἐπαθαί-
 νετο ἡ ψυχὴ. ἦν γὰρ οὐ μόνον τὴν ἰσχὺν ἀπαρά-
 μιλλος, ἀλλὰ καὶ ἰδέσθαι καλός. συνέπαθεν οὖν
 μετὰ τῶν ἄλλων καὶ ἡ βασιλὶς ἐπ' αὐτῷ καὶ οἶκος 15
 τοῦ ἀνδρός εἰσῆει καὶ αὐτήν, εἰ δὲ καὶ ἔρως, οὐκ
 ἔχω λέγειν, καὶ ἀντὶ τῆς ψήφου τῆς ὀριζούσης ἐκεί-
 νῳ τὴν κόλασιν τῆς κολάσεως ἐλευθεροῦν αὐτὸν
 ἐξήνεκτο ψήφισμα. καὶ ὁ μὲν λυθεὶς τοῦ ἐγκλήμα-
 ΠΗ277τος ἐξῆει πρὸς τὴν Καππαδοκῶν, αὕτη γὰρ ἐκείνῳ 20
 πατρίς, ἣ δὲ βασιλὶς μεταπεμψαμένη αὐτὸν μάγι-
 στρον καὶ στρατηλάτην προεχειρίσατο ἤδη καὶ βα-
 σιλεᾶ τοῦτον ἀνειπεῖν, ὡς ἄνδρα κρίνασα παρ'
 ἑαυτῇ γενναιότατον. ἀνεκόπτετο μέντοι διὰ τὰ ὄρκια
 καὶ τὸ ἔγγραφον, ὃ παρὰ τοῦ πατριάρχου τετήρητο. 25
 καὶ ἦν αὐτῇ μέλημα ὅπως τοῦτο ἀφέλοιτο. σκέπτε-
 ται τοίνυν περὶ τούτου βουλὴν πονηράν τε καὶ βα-
 θυγνώμονα, καὶ ταύτην ἐνὶ τῷ τῶν περὶ αὐτὴν ἐκ-
 τομιῶν κοινοῦται καὶ οἶον προαγωγῷ τῷ θεράποντι
 κέχρηται, ὑποθεμένη ὅποσα ἂν καὶ οἷα τῷ πατριάρχῃ 30
 προσομιλήσει. ὁ δὲ τῷ ἀρχιερεὶ προσελθὼν "ἰσθι"
 φησὶν "ὦ δέσποτα, ὡς ἐρώφῃ τοῦ ἀνεψιοῦ σου ἡ βα-

πλὴς," ἦν γὰρ ἀνεψιὸς αὐτῷ Βάρδας, νέος τε καὶ W ΠΙ 220
 ἰσχυρῶν καὶ ἀφροδισίων ἡττώμενος, καὶ προσεπῆγεν^B
 ὅς "εἰ σὺ ἐπινεύσεις τὸ τοῦ ὄρκου χειρόγραφον
 ἐποδοῦναι τῇ βασιλίσσῃ καὶ πείσαι μὴ τινα κίνδυ-
 νον ἐκ τούτου ἐπηροτῆσθαι αὐτῇ, αὐτίκα συνοικίσει
 ἐν αὐτῇ τὸν σὸν ἀδελφόπαιδα, καὶ οἱ τὸ κράτος
 ἔσται τὸ βασίλειον. ὥς δὲ τούτοις ὁ πατριάρχης
 παραβουκοληθεὶς ὅλον ἐνέδωκεν ἑαυτόν, καὶ τῶν
 τῆς συγκλήτου βουλῆς ἀπῆντο θέσθαι ἀπόπειραν.
 δὲ τούτων ἕκαστον προσκαλούμενος τὰ πράγματα
 ἡτεῖν ἔλεγε βασιλέα τὸν τούτων ἀντιληψόμενον. εἰ
 γὰρ ἔτι γυναικὶ μόνῃ καὶ παιδαρίοις ταῦτα διοικη-
 τήσεται, οἰγήσεται πάντως οὐκ εἰς μακρὰν τῇ τῶν C
 Ῥωμαίων ἡγεμονίᾳ οὐ τὰ πόρρω μόνον καὶ τοῖς
 ἡγετοῖς ἀγγιτέρονα, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἀγγίθουρα.
 καὶ ἐπὶ τούτοις τῶν ὄρκων καὶ τοῦ ἐγγράφου πολ-
 ῆν ἐποιεῖτο καταδρομὴν καὶ τὸν τεθνεῶτα βασιλέα
 κακηγόρει, ὥς μηδὲ τοῦ κοινῇ συμφέροντος θέμενον
 νόμιον, ἀλλ' ἐκ ξηλοτυπίας ἐκθέσμονας ὄρκους ἀπη-
 ηκότα καὶ παράνομα ἐγγράφα. τούτοις τοὺς πλείους
 συντιθεμένους ἐσχηκῶς ἐκείνος, εἰ δὲ τινες καὶ ἀν-
 ἔλεγον, τοὺς μὲν δώροις, τοὺς δ' ὑποσχέσεσι συμ-
 μίφους πείσας αὐτῷ γενέσθαι, στέλλει τῇ βασιλίσσῃ
 ὁ τῶν ὄρκων χειρόγραφον. ἡ δὲ τούτου λαβομένη
 εἰς ἔργον τὸ βούλευμα ἀπετέλεσε, καὶ ἄγεται μὲν
 ὃν Διογένη καὶ τούτῳ συζεύγνυται, κοινοῦται δὲ D
 ἦν πρᾶξιν τῷ πρεσβυτέρῳ τε τῶν υἱῶν καὶ τῷ
 βασιλεὶ μετακληθέντι πρὸς τὰ βασίλεια καὶ μετα-
 χόντι τῶν ὑμεναίων καὶ τῶν ἐπιγαμιῶν ἀπογενεσα-
 ἔνῳ κρατήρων, καὶ ὁ Διογένης βασιλεὺς ἀνηγό-
 εντο τῆς βασιλίδος Εὐδοκίας μετὰ τῶν υἱέων
 ρεῖας ἐπὶ μῆνας ἑπτὰ καὶ ἡμέρας τινάς.

- 11 Ῥωμανὸς δὲ ὁ Λιογένης τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς γενόμενος ἐγκρατὴς οὐ κατὰ τὰς ἐλπίδας τῆς βασιλευσάσης αὐτὸν Εὐδοκίας ἀποβεβήκει. ἡ μὲν
 ΠΙΙ278 γὰρ ἐκ κατακρίτου καὶ ἤδη τὸν δῆμιον ἐφεσθηκότα ὀφῶντος αὐτῷ, οὐ μόνον κινδύνου προφανοῦς ἔξαρ- 5
 πάσασα, ἀλλὰ καὶ τηλικαύτης ἀρχῆς ἀξιώσασα ὥστο ἐν πᾶσιν ἔχειν τοῦτον ὑπέκοντα καὶ αὐτὴ κατάρ-
 χειν τοῦ βασιλεύοντος. ὁ δὲ καὶ ἄλλως ὦν ἀλαζονι-
 κὸς καὶ ἀδούλωτος, ἐπ' ὀλίγον μὲν βιασάμενος τὸ
 ἥθος ὑπέπιπτε ταῖς τῆς Αὐγούστης θελήσει καὶ 10
 ὑπεκρίνετο τὴν ὑπόπτωσιν, εἴτα μὴ στέγων τὴν
 βίαν ταχὺ πρὸς τὸν οἰκεῖον τρόπον ἐπανελήλυθε
 καὶ τὴν ὑπακοὴν ἐδυσχέρανε καὶ ἤθελεν αὐτὸς τὸ
 κράτος καθαρῶς ἀναδήσασθαι. κακῶς δὲ τῶν ἐσίων
 διακειμένων, καὶ τῶν μὲν ἤδη ἀπεγνωσμένων, τῶν 15
 Β δὲ πρὸς αὐτὸ χωροῦντων, ἐστρατεῖαν κηρύττει, καὶ
 πῆγνυσι τὴν σκηνὴν τὴν βασιλείον κατὰ τὸ τῆς ἐφῆας
 τμήμα τὸ τῇ Βυζαντίδι ἀντίπορθμον, δύο ταῦτα
 πραγματευόμενος, ἀποτείχισαι τε τοῖς βαρβάροις τὴν
 ἔφοδον καὶ σωτηρίαν ὥς ἐνὸν πρυτανεῦσαι τῷ 20
 ὑπηκόῳ καὶ ἑαυτῷ γαυρίαμά τι περιποιήσασθαι καὶ
 μὴ πάντα ὑπέκλειν τῇ βασιλίδι, ἀλλ' αὐτὸς αὐταρ-
 χεῖν. ἄρας οὖν ἐκ τῶν βασιλείων πανοπλῆτης ἐπε-
 ραιώθη πρὸς τὴν ἐφῆαν, οὗτ' ἀξιόμαχον ἐπαγόμενες
 στρατεύμα, καὶ ὃ ἐπήγετο, ἀπορίᾳ καὶ ὀπλων καὶ 25
 W ΠΙΙ221 ἔππων καὶ τῶν ἀναγκαίων αὐτῷ ἐτετρώχωτο. ἐκ
 C μακροῦ γὰρ κατολιγορηθεῖσαν τὴν στρατιάν, ὥσπερ
 εἴρηται, ἀθρόον ἀνακτηθῆναι οὐκ ἦν εὐχερὲς. ἀθροί-
 σθέντων οὖν τῶν οὕτως ἐχόντων στρατιωτῶν κατὰ
 τὸ θέμα τῶν Ἀνατολικῶν, ὃ τῆς Φρυγίας ἐστίν, οἱ 30
 ἐναντιοὶ μαθόντες τὸν βασιλέα ἐπιέναι σφίσιν αὐ-
 τόν, καὶ τοιοῦτον εἶναι ὥς ἐτοίμως προκινδυνεύειν

τῶν ὑπηκόων, ἀρήμιόν τε καὶ τὴν ὁρμὴν ἀνυπόστα-
 τον, τὰ γὰρ τῆς στρατιᾶς ὅπως διέκειτο οὐκ ἡκρί-
 βουν οἱ βάρβαροι, εὐλαβῶς εἶχον καὶ ὤκνουσαν κατὰ
 συστάδην μαχέσασθαι. ἐνθεν τοι ὁ μὲν Σουλτὰν εἰς
 τοῦπίσω πεποιήτο τὴν ὁρμὴν, δύο δὲ μοίρας τῆς
 βαρβαρικῆς διελὼν στρατιᾶς τὴν μὲν εἰς τὴν νοτιω- D
 τέραν Ἀσίαν τὴν ἄνω, τὴν δὲ πρὸς τὴν βορειοτέραν
 ὁρμήσαι τοῖς προεστῶσιν αὐτῶν ἐνετείλατο. οἱ δὲ
 ἐκινόντες τὰ προστυχόντα τε ληξιόμενοι τὴν Νεοκαι-
 σάρειαν αἰφνίδιον ἐπείσπεσόντες αὐτῇ ἐξεπόρθη-
 σαν καὶ λαφύρων ἐμπλησθέντες ἐκεῖθεν ἀπήεσαν.
 τοῦτο τῷ βασιλεῖ ἀγγελθὲν ἀδυμίαν ἐνέσταξε, καὶ
 τοὺς εὐζωνοτέρους ἀναλαβὼν τοῦ στρατεύματος
 ἀπῆι διὰ δυσβάτων ὁδῶν καὶ ὁρῶν, φθάσαι τοὺς
 ἐχθροὺς ἐπειγόμενος. ὥς οὖν αὐτοῖς ἐπῆλθεν ἀδό-
 κητος, εἰς πτοίαν ἐνέβαλεν ἅπαντας, καὶ πρὸς δρα-
 σμὸν ἀπειδὸν εὐθύς, αὐτοῦ πον καταλιπόντες καὶ
 τὴν λείαν καὶ τὴν ἀποσκευὴν. φθορὰ μὲν οὖν τῶν
 βαρβάρων οὐ πάνυ τι γέγονε, τῶν περὶ τὸν βασιλέα Π279
 κεκοπιακότων ἐκ τῆς ὁδοικορίας καὶ μὴ οἴων τε ὄν-
 των διώκειν ἐπὶ πολὺ. οἱ μὲντοι ληφθέντες αἰχμά-
 λωτοι καὶ εἴ τι ἕτερον ἐπλήρου τὴν λείαν, ξύμπαντα
 ἡλευθέρωτο. ἐκεῖθεν τῆς πρὸς Συρίαν ἤψατο ἀπα-
 γούσης, καὶ φάλαγγα μὲν εἰς Μελιτηνὴν ἐξαπέστει-
 λεν, αὐτὸς δὲ εἰς τὸ Χάλεπ ὁρμήσας πολλὴν ἀπή-
 γαγε λείαν ἀνθρώπων καὶ ζώων ἄλλων. καὶ ἐκεῖθεν
 εἰς Ἱεράπολιν τῆς Συρίας ἐγένετο. καὶ πολιορκεῖν
 ἐπιχειρήσας αὐτὴν ὁμολογίᾳ τὴν πόλιν παρέλαβεν.
 εἴτα τῶν βαρβάρων ἐπιθεμένων μέρει τῆς Ῥωμαϊκῆς
 στρατιᾶς καὶ ἡττησάντων αὐτό, οὐδεὶς τῶν ἄλλων
 εἰς ἐπικουρίαν τῶν ἡττημένων γενέσθαι πρὸςθυ-
 μήθη. ὁ δὲ γε βασιλεὺς ἐνδον τῆς ἐαλωκυίας πό-

Βλεψας ὧν καὶ τὸ συμβὰν ἐγνωκώς, ταχύτατα μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν εἰς ἀρωγὴν τῶν ἡττημένων ἐξώρμησε. μαθὼν δὲ ὁ τοῦ Χάλεπ ἡγεμονεύων τὴν τῶν Ῥωμαίων ἦτταν προσέθετο καὶ αὐτὸς τοῖς ἄλλοις βαρβάροις μετὰ τῆς οἰκείας πάσης δυνάμεως, αὐ- 5 τίκα τὸν βασιλέα προσδοκῶν ἀπαγαγεῖν δοριάλωτον. καὶ τὸ Ῥωμαϊκὸν κύκλω στρατόπεδον περιέλαβον. ὁ μέντοι βασιλεὺς ἀκήρυκτον αὐτοῖς τὴν μάχην ἐπενεγκῶν, ἐξῆι γὰρ τοῦ χάρακος καὶ τὸ στράτευμα συνεξήγαγε, μήτε σαλπίγγων γενομένης ἡχῆς μὴθ' 10 ἑτέρου διαδήλου συνθήματος, ἐτρέψατο τοὺς ἐναντίους καὶ εἰς φυγὴν ἠνάγκασεν ἀπιδεῖν. εἰ οὖν ἐπὶ πολὺ τὸ Ῥωμαϊκὸν ἐπεδίωξε στράτευμα, νύκην αὖν

Γ ἦρατο μεγίστην καὶ περιβόητον. οἱ γὰρ Ἰπποὶ τοῖς Ἄρασι ταχεῖς μὲν εἰσι τὴν πρώτην ὁρμὴν καὶ τῶν 15 λοιπῶν ποδωκέσταιοι, οὐκ ἐπὶ πολὺ δὲ τὸν δρόμον ἐκτείνουσιν, ἄλλ' ἀποκναίουσι τάχιστα. ἀνακληθέντες δὲ καὶ τῆς διώξεως ἀποσχόμενοι τοὺς ἐναντίους μὲν περιέσσωσαν, ἑαυτοὺς δὲ μεγάλου κατορθώματος καὶ εὐκλείας ἐστέρησαν. ὅμως τῷ βασιλεῖ, 20 ὅτι ὅλως οἱ Ῥωμαῖοι ἀντεπιέναι τοῖς ἐχθροῖς ἀπεθάρρυσαν καὶ τὸ πολὺ τῆς πρώτης δειλίας ἀπέθεντο, ἀρκοῦν ἐδόκει εὐτύχημα. ἐνώκιστο δὲ τῆς Ἱεραπόλεως ἡ ἀκρόπολις, τοῦ βασιλέως προστάξαντος. ἑτέροις δὲ πολίσμασιν ἐπελθῶν, καὶ τὰ μὲν διὰ τὸ 25 ἀνάλωτον παρελθῶν, τὰ δὲ κατασχών, εἰς πόλιν τῆς Κιλικίας τὴν Ἀλέξανδρον λεγομένην κατήντησε. κα-

Δ κείθεν ἀπιδόντι λαφυραγωγῆσθαι τὸ Ἀμόριον διαγέλλεται καὶ κτανθῆναι πολλούς. ἐδυσφόρησε μὲν οὖν πρὸς ταῦτα ὁ βασιλεὺς, μὴ δυνάμενος δ' ἐπα- 30 μῦναι τοῖς πεπονθόσι, τὰ περὶ τὸν οἰκεῖον στρατὸν

W III 222 οἰκονομησάμενος, ἵνα τὴν τοῦ χειμῶνος ὥραν ἀνε-

δεῶς τῶν ἀναγκαίων παρέλθωσιν, αὐτὸς ἐπὶ τὴν βασιλίδαν τῶν πόλεων ἐπανήλθεν, ἀλαζονικώτερον διακείμενος, ὥς τάχα κατωρθωκῶς πλείω, οὐ μόνον πρὸς τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν βασί-
 5 λισσαν. ἡ δὲ πρὸς τοῦναντίον αὐτῇ τὰς ἐλπίδας τραπείσας κατανοοῦσα ἐδυσχέρανε καὶ τὴν καρδίαν εἶχεν οἰδαίνουσαν, τὰς ἐπιπλήξεις μὴ στέγουσα.

"Ἀρτι δ' ἀναλάμπειν ἡργμένον τοῦ ἕαρος αὐθις 12
 ὁ βασιλεὺς ἐτέρας ἐκστρατείας ἐμέμνητο. ἐκδημήσας
 1 τοῖνον τῆς Βυζαντίδος καὶ γενόμενος εἰς Καισάρειαν, ἔμαθε Τούρκων πλήθος πολὺ κατατρέχειν τὴν χώ-PII280
 ραν, καὶ τούτοις πῇ μὲν μέρος τῆς στρατιᾶς ἐπα-
 φιεῖς, πῇ δὲ καὶ αὐτὸς συμβαλὼν, ἐτρέψατο τοὺς ἐχθρούς, καὶ τοὺς ζωγραφθέντας τῷ ξίφει πάντας
 ὑπαγαγὼν πρὸς τὸν Εὐφράτην ἐτίθει τὸ ὄρμημα.
 τὸν μέντοι Φιλάρετον στρατηγὸν προβαλόμενος, ἦν
 δὲ τοῦ Βραχαμίων γένους ὁ ἀνὴρ, δοκῶν μὲν πρὸς
 στρατιωτικὴν ἐμπειρίαν ἱκανῶς ἔχειν, βίου δὲ τυγ-
 χάνων οὐκ ἀγαθοῦ, ἀλλ' ἀντιρρόπου πάνυ πρὸς τὴν
 κλῆσιν αὐτοῦ, τούτῳ τὸ ἥμισυ παραδίδωσι τοῦ στρα-
 τεύματος, αὐτὸς δ' ἀπένευσε πρὸς τὰ βορειότερα.
 τοῖς δὲ μετὰ τοῦ Φιλαρέτου ἐπιφανέντες οἱ ἐναν-
 τίοι πτοίαν ἐνέβαλον, καὶ τοὺς τόπους καταλιποῦσιν,
 οὓς φυλάττειν ὠρίσθησαν, καὶ εἰς φυγὴν τραπέουσιν B
 εἴποντο οἱ πολέμιοι, καὶ εἶλον ἅπασαν τὴν ἐκείνων
 ἀποσκευὴν. τοῦτο ἐλθὼν εἰς γινώσιν τῷ βασιλεῖ
 σκυθρωπάσαι πεποίηκεν, οἱ δ' ἐναντιοὶ κατὰ τῆς
 Καππαδοκίας τὸ ὄρμημα θέμενοι αὐτὴν τε ἐπὶ ὁρῶν
 καὶ πρὸς τὸ Ἰκόνιον ἵεντο, ἀνθρώπων τε πολυπλή-
 θειαν ἔχον καὶ πᾶσι τοῖς δοκοῦσιν ἀγαθοῖς εὐθι-
 γούμενον. ὁ δὲ βασιλεὺς εἰς Σεβάστειαν ἀφικόμε-
 νος, καὶ μαθὼν τὴν κατὰ τοῦ Ἰκονίου τῶν Τούρκων

ἐπέλασιν συνένεινε καὶ αὐτοὺς τὴν πορείαν ὀπίσω
 αὐτῶν. γνοὺς δὲ ἤδη ἐκπεπορηκότας αὐτοὺς τὸ
 Ἰκόνιον καὶ τὴν αὐτοῦ εὐλαβουμένους κατάληψιν
 ἀπαραι, τῷ τῆς μεγάλης Ἀντιοχείας δουκὶ τῷ Χατα-
 τουρίῳ μοῖραν ἐκπέμψας τινὰ τῶν Ῥωμαϊκῶν δυνά- 5
 C μεων ἐνετείλατο εἰς Μοψουεστίαν ἀφίξεσθαι καὶ
 τοῖς Τούρκοις ἐκεῖ διουῖσι συμμίξαι. ἀλλ' οἱ πολέ-
 μιοι εἰς τὴν τῆς Ταρσοῦ πεδιάδα γενόμενοι τοῖς Ἀρ-
 μενίοις ἐνέπεσον, καὶ πᾶσαν σχεδὸν τὴν λεῖαν ἀπέ-
 βαλον. ἐνωτισθέντες δὲ καὶ τὴν ἐν Μοψουεστίᾳ 10
 τῶν Ῥωμαίων ἐφένδρυσιν, ὥχοντο διὰ τῆς νυκτός
 καὶ διέφυγον. ὃ τῷ βασιλεῖ λύπης ὑπόθεσις γέγονε,
 καὶ ἀπογνοὺς ὠρμήκει πρὸς τὸ Βυζάντιον· ἤδη γὰρ
 ἐπέστη καὶ τὸ μετόπωρον. ὅτε καὶ ὁ μέγας τῶν
 Βλαχερνῶν ἐπυρπολήθη ναός, ἔτους ἐνισταμένου ἑξα- 15
 κισχιλιοστοῦ πεντακοσιοστοῦ ἑβδομηκοστοῦ ὀγδοῦ.
 ἐφισταμένου δέ γε τοῦ ἑαρος Μανουὴλ πρωτοπρόε-
 δρον τὸν Κομνηνόν, τὸν τοῦ βεβασιλευκότος ἤδη
 D Ἰσαακίου ἀδελφιδοῦν, κουροπαλάτην τιμήσας ἐφί-
 στησι τοῖς στρατεύμασιν. ὁ δὲ νέος μὲν ἐτύγγανεν 20
 ᾧ, ἤρχε δὲ κατὰ γέροντας, καὶ βαρβάρων ἐντυχὼν
 στρατιᾷ προσμύγνυσι καὶ νικᾷ. τοῦτο λέγεται τῷ
 Διογένει φθόνον κινῆσαι, καὶ διὰ τοῦτο τῆς περὶ
 ἐκεῖνον στρατιᾶς μοῖραν οὐκ ἐλαχίστην ἀποδιελθῆναι
 καὶ στείλαι κατὰ Συρίας. εἴτα τοῦ Κομνηνοῦ μετὰ 25
 τῶν ὑπολελειμμένων γενομένου κατὰ Σεβάστειαν,
 Τούρκων ἀνεφάνη πληθὺς, καὶ ἐπῆει τούτοις ἐκεῖνος.
 οἱ δὲ φυγὴν ὑπεκρίθησαν, καὶ οἱ περὶ τὸν Κομνηνόν
 τοὺς φεύγοντας ἐπεδίωκον. ἐκ δέ γε συνθήματος
 μεταστρέψαντες τὰ νῶτα οἱ βάρβαροι ἐσκαδασμένοις 30
 τοῖς Ῥωμαίοις ἐπέθεντο, καὶ πολλοὺς μὲν ἀνείλον,
 καὶ εἶλον οὐ μέλουσιν καὶ αὐτὸν τὸν στρατάρχην

τὸν Μανουὴλ καὶ τὸ στρατόπεδον διηρπάκασιν. ἡ δὲ περὶ τούτων ἀγγελία τὸν αὐτοκράτορα διετάραξε, PII281 καὶ ἔτι φήμη τις γενομένη ὥς ἡ ἐν Χώναις πολιτεία καὶ τὸ ἐκεῖ τοῦ ἀρχιστρατήγου περιπύσσειν τέμενος τοῖς βαρβάροις παρείληπται. ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς ὅλος ἦν τοῦ αὐτίκα χωρῆσαι κατὰ τῶν πολεμίων καὶ ἐπαρῆξαι τοῖς κινδυνεύουσιν, ἀλλὰ τινες αὐτῷ συν- WIII223 εβούλευον ἐπέχειν τέως. ἐν τούτοις δὲ ἦκεν ὁ Κομνηνὸς Μανουὴλ μετὰ καὶ τοῦ ἐλόντος αὐτὸν Τούρκου, προσελθόντος τῷ βασιλεῖ. ἐκ γὰρ τινος αἰτίας δυσμένειαν ὁ Σουλτὰν ἐσχηκὼς κατὰ τοῦ ἀνδρός στρατιὰν ἐξαπέστειλε κατ' αὐτοῦ συλληψομένην αὐτόν. διὸ δεῖσας ἐκεῖνος εἴλετο τῷ βασιλεῖ προσφυγεῖν, ὃν αὐτίκα τετίμηκε πρόεδρον. ἦν δὲ τὴν ἡλικίαν βραχυτάτος, τὴν δὲ μορφὴν εἰδεχθέστατος. B

Ἐπεὶ δὲ τὸ ἔαρ ὑπέλαμπεν, ἐμβεβήκει μὲν τῇ 13 τριήρει τῇ αὐτοκρατορικῇ διαπεραιουμένου δ' ἄρτι περιστερὰ οὐ πᾶν μὲν μέλαινα τὴν χοιρίαν, πρὸς δὲ τὸ μελάντερον ἀποκλίνουσα, τὴν τριήρη αὐτοῦ περιίπτατο καὶ οὐκ ἀπέστη πτερυσσομένη περὶ αὐτόν, ἕως ἐκεῖνος ταῖς χερσὶν αὐτῆς ἐπελάβετο. ὁ δὲ ταύτην τῇ βασιλίσσει ἐκπέπομφεν, ἐκρίθη δὲ τὸ τῆς περιστερᾶς οὐκ ἀγαθόν τι τεκμήριον οὔτε τῷ ταύτην ἐλόντι οὔτε μὴν τῇ πρὸς ἣν ἔσταλτο. ἀλλὰ καὶ τοῦ ξύλου, ᾧ μέσον ἵσταμένῳ ἡ βασίλειος σκηνὴ ἐπερείδεται, αὐτομάτως κατεαγότος, κατέπεσεν ἡ σκηνή· καὶ τοῦτο δὲ σύμβολον ἐνομίσθη ἀπαίσιον. ὁμοῦς C οὐδὲν τὸν βασιλεῖα τῆς προθυμίας ἀνέκοψεν, ἀλλὰ προΐει ἕως τοῦ θέματος τῶν Ἀνατολικῶν, φειδωλίας χόμενος παρὰ τὸ εἰωθός. ἐσκηνωμένῳ δὲ πού ἐν ὠματίοις πῦρ ποθεν ἐνεχθὲν αὐτὰ τε κατέφλεξε ἀ δωμάτια καὶ ἵππους ἡμιφλέκτους εἰργάσατο τῶν

βασιλικῶν καὶ χαλινὰ καὶ ὀχήματα, ὃ καὶ τούτῳ κα-
 κὸν οἰάνισμα ἔδοξεν. ἐκείθεν μετελθὼν καὶ τὸν
 Ἄλυν διαπεράσας καὶ παρελθὼν τὴν Καισάρειαν
 εἰς τὴν λεγομένην Κρύαν πηγὴν τὸν χάρακα ἔθετο,
 ἐνθα τισὶ τῶν Νεμίτῳ ἀπηνέστερον προσηνέχθη δι'
 ἀδικήματα. τοῦ δὲ τάγματος τούτων ἀποστατή-
 σαντος ἱππότης αὐτὸς αὐτίκα ἐπιφανεῖς καὶ τὸ στρα-
 τιωτικὸν ἐπαγόμενος κατέπληξέ τε τὸ ἀποστατήσαν
 καὶ αὐτίς συμμαχικὸν αὐτῷ ἐποίησατο. εἴτα ἄπει-
 σιν εἰς Θεοδοσιόπολιν, κακεῖ δύο μηνῶν ἕκαστον
 ἐπάγεσθαι κελεύσας τροφήν, ὥς διὰ ἀοικήτου μέλ-
 λων πορεύεσθαι, διείλε τὸ στράτευμα καὶ μοῖραν
 μὲν τῷ Ρουσελίῳ παρέσχεν, ἀνὴρ δ' οὗτος Λατίνος
 πολεμικώτατος, καὶ κατὰ τοῦ Χλιάτ αὐτὸν ἐξαπέστει-
 λεν. ἑτέραν δὲ μοῖραν ἑτέρῳ προσένειμε, προστά-
 ξας αὐτῷ πορθῆσαι τὸ Μανζικέρτ· αὐτὸς δὲ ὁ βα-
 σιλεὺς μετὰ τῶν λοιπῶν οὐκ ἀξιωμαχῶν ὄντων πε-
 ριελέλειπτο. τὸ μὲν οὖν Μανζικέρτ δι' ὁμολογίας
 τῷ βασιλεῖ παραδέδοτο, ἀποδεδειλιακῶτων τῶν Τούρ-
 κων καὶ πίστιν αἰτήσαμένων, καὶ τούτου ἐκστάντων.
 ΠΙ282στρατιώταις δὲ εἰς συλλογὴν ἐξελθοῦσι τῶν χρειω-
 δῶν πολέμοι ἀθρόον ἐπήλθοσαν. ὃ γνοὺς ὁ βασι-
 λεὺς τὸν μάγιστρον Νικηφόρον τὸν Βρυέννιον ἐπ'
 αὐτοὺς ἐξαπέστειλε μετὰ τινος συντάγματος, ὃς τοῖς
 Τούρκοις προσβαλὼν καὶ κάμνουσαν βλέπων τὴν
 μετ' αὐτοῦ δύναμιν, στείλας ἤγει ἐπικουρίαν. ὁ δὲ
 βασιλεὺς ἀγνοῶν τῶν ἐναντίων τὴν δύναμιν, δειλίαν
 κατέγνω τοῦ Βρυέννιου καὶ κατὰ τοῦ ἀνδρὸς ἔτρα-
 χύνετο. ἔτυχε δὲ τότε ὁ λεγὺς ἀναγινώσκων τὸ εὐ-
 αγγέλιον καὶ λέγων "εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώ-
 ξουσιν." ὅμως ἔστειλε καὶ τὸν μάγιστρον Νικηφόρον
 τὸν Βασιλάκιον μετὰ μοίρας στρατιωτῶν, ὧν προσ-

τεθέντων τῷ Βρυεννίῳ μέχρι μέν τινος ἰσοπαλῆς
 ἦν ὁ ἀγών. εἶτα τοῦ Βασιλακίου ὁρμήσαντος ἐν Β
 προμάχοις κατὰ τῶν ἐναντίων μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν
 τὰ νῶτα ἔτρεψαν οἱ πολέμιοι, ὁ δὲ ἐδίωκε, τοῦ Βρυ-
 5 εννίου σὺν τοῖς ἄμφ' αὐτὸν μὴ διώκοντος. ὥς δὲ
 περὶ τὸν χάρακα τῶν ἐναντίων ἐγένετο, πληγέντος
 αὐτῷ τοῦ ἵππου ἀπέβη αὐτοῦ, καὶ διὰ τὸ τῶν ὅπλων
 βάρος οὐκ εὐκίνητος ὢν κυκλοῦται παρὰ τῶν πολε-
 μίων, καὶ ζωορρηθὲς τῷ Σουλτάνῳ προσάγεται· οὔτε
 10 δ' ἐκεῖνος δουλικώτερον αὐτῷ προσήει οὔτε μὴν ὁ WIII 224
 Σουλτὰν ὥς αἰχμαλώτῳ αὐτῷ προσήνεκτο, συχνάκις
 δὲ τὸν ἄνδρα μετακαλούμενος περὶ τοῦ βασιλέως
 διεπυνθάνετο καὶ τὰς οἰκείας δυνάμεις ἐδείκνυνεν. ὁ
 δὲ καὶ ἐπήνει τὰ τοῦ Σουλτὰν καὶ ἐθαύμαζεν, οὐ
 5 μέντοι συμφέρειν αὐτῷ ἔλεγεν ἀντιπαρατάξασθαι τῷ
 βασιλεῖ. ὁ δὲ γε βασιλεὺς μετὰ τῶν περιλοιπῶν ἐξ- C
 ἤλθε τοῦ χάρακος κατασκοπήσων τί τὸ γινόμενον,
 ἐστὼς δ' ἐπὶ γεωλόφων μέχρις ἐσπέρας ὑπέστρεψε.
 καὶ οἱ Τοῦρκοι δ' εὐθύς ἐκύκλωσαν τὸ στρατόπεδον,
 10 καὶ τοῦτο περιμπεύοντες βέλη ἔβαλλον καὶ βοαῖς
 ἀσήμεοις καὶ ὑλακαῖς περιήχουν τὴν στρατιάν. οὔτω
 μὲν οὖν ἡ νύξ ἐκείνη παρήλθεν. ἔωθεν δὲ Οὔζων
 τι σύνταγμα πρὸς τοὺς πολεμίους ἀπηντομολόγησε.
 καὶ τοῦτο ὑποπτον καὶ τὸ μένναν ἔτι πληθὸς τῶν
 Οὔζων ἐποίησεν.

Ὁ δὲ βασιλεὺς ὀξύτατα πέμψας εἰς τὸ Χλιατ 14
 μετεκαλεῖτο τὰ ἐκεῖσε στρατεύματα. ὥς δ' οὐκ ἀφί-
 κοντο, ὁ γὰρ Ταρχανειώτης, οὗτος γὰρ ἦν ὁ εἰς
 τῶν ἐκεῖ στραταρχῶν, μαθὼν τοῦ Σουλτάνου τὴν
 ἄφιξιν, παρέπεισε καὶ τὸν Ῥουσέλιον, καὶ μετὰ τῶν D
 ὑπ' αὐτοὺς δυνάμεων ἄραντες φυγῇ πρὸς τὰ Ῥω-
 μαίων ἐχώρησαν ὄρια, ἔγνω ὁ Διογένης μετὰ τῶν

βασιλικῶν καὶ χαλινὰ καὶ ὀχήματα, ὃ καὶ τούτῳ κα-
 κὸν οἰώνισμα ἔδοξεν. ἐκεῖθεν μετελθὼν καὶ τὸν
 Ἄλυν διαπεράσας καὶ παρελθὼν τὴν Καισάρειαν
 εἰς τὴν λεγομένην Κρύαν πηγὴν τὸν χάρακα ἔθετο,
 ἔνθα τισὶ τῶν Νεμίτζων ἀπηνέστερον προσηνέχθη⁵
 δι' ἀδικήματα. τοῦ δὲ τάγματος τούτων ἀποστατή-
 σαντος ἱππότης αὐτὸς αὐτίκα ἐπιφανεῖς καὶ τὸ στρα-
 D τιωτικὸν ἐπαρόμενος κατέπληξέ τε τὸ ἀποστατήσαν
 καὶ αὐτίς συμμαχικὸν αὐτῷ ἐποίησατο. εἴτα ἄπει-
 σιν εἰς Θεοδοσιόπολιν, καὶ κεῖ δύο μηνῶν ἕκαστον¹⁰
 ἐπάγεσθαι κελεύσας τροφήν, ὥς διὰ ἀοικήτου μέλ-
 λων πορεύεσθαι, διεῖλε τὸ στρατεύμα καὶ μοῖραν
 μὲν τῷ Ῥουσέλῳ παρέσχεν, ἀνὴρ δ' οὗτος Λατίνος
 πολεμικώτατος, καὶ κατὰ τοῦ Χλιάτ αὐτὸν ἐξαπέστει-
 λεν. ἑτέραν δὲ μοῖραν ἑτέρῳ προσέειμε, προστά-¹⁵
 ξας αὐτῷ πορθῆσαι τὸ Μανζικέρτ· αὐτὸς δὲ ὁ βα-
 σιλεὺς μετὰ τῶν λοιπῶν οὐκ ἀξιωμαχῶν ὄντων πε-
 ριελέλειπτο. τὸ μὲν οὖν Μανζικέρτ δι' ὁμολογίας
 τῷ βασιλεῖ παραδέδοτο, ἀποδεδειλιακότων τῶν Τούρ-
 κων καὶ πίστιν αἰτήσαμένων, καὶ τούτου ἐκστάντων.²⁰

ΠΗ282στρατιώταις δὲ εἰς συλλογὴν ἐξελθοῦσι τῶν χρεω-
 δῶν πολέμοι ἀθρόον ἐπήλθοσαν. ὃ γνούς ὁ βασι-
 λεὺς τὸν μάγιστρον Νικηφόρον τὸν Βρυέννιον ἐπ'
 αὐτοὺς ἐξαπέστειλε μετὰ τινος συντάγματος, ὃς τοῖς
 Τούρκοις προσβαλὼν καὶ κάμνουσαν βλέπων τὴν²⁵
 μετ' αὐτοῦ δύναμιν, στείλας ἦτει ἐπικουρίαν. ὁ δὲ
 βασιλεὺς ἀγνοῶν τῶν ἐναντίων τὴν δύναμιν, δειλίαν
 κατέγνω τοῦ Βρυεννίου καὶ κατὰ τοῦ ἀνδρὸς ἐτρα-
 χύνετο. ἔτυχε δὲ τότε ὁ Ιερεὺς ἀναγινώσκων τὸ εὐ-
 αγγέλιον καὶ λέγων "εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώ-³⁰
 ξουσιν." ὅμως ἔστειλε καὶ τὸν μάγιστρον Νικηφόρον
 τὸν Βασιλάκιν μετὰ μοίρας στρατιωτῶν, ὧν προσ-

τεθέντων τῷ Βουεννίῳ μέχρι μέν τινος ἰσοπαλῆς
 ἦν ὁ ἀγών. εἶτα τοῦ Βασιλακίου ὀρμήσαντος ἐν Β
 προμάχοις κατὰ τῶν ἐναντίων μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν
 τὰ νῶτα ἔτρεψαν οἱ πολέμιοι, ὁ δὲ ἐδίωκε, τοῦ Βρυ-
 5 εννίου σὺν τοῖς ἄμφ' αὐτὸν μὴ διώκοντος. ὥς δὲ
 περὶ τὸν χάρακα τῶν ἐναντίων ἐγένετο, πληγέντος
 αὐτῷ τοῦ ἵππου ἀπέβη αὐτοῦ, καὶ διὰ τὸ τῶν ὀπλων
 βάρος οὐκ εὐκίνητος ὢν κυκλοῦται παρὰ τῶν πολε-
 μίων, καὶ ζωορρηθεὶς τῷ Σουλτάνῳ προσάγεται· οὕτε
 10 δ' ἐκεῖνος δουλικώτερον αὐτῷ προσήει οὔτε μὴν ὁ WIII224
 Σουλτὰν ὥς αἰχμαλώτῳ αὐτῷ προσήνεκτο, συχνάκις
 δὲ τὸν ἄνδρα μετακαλούμενος περὶ τοῦ βασιλέως
 διεπυνθάνετο καὶ τὰς οἰκείας δυνάμεις ἐδείκνυνεν. ὁ
 δὲ καὶ ἐπῆναι τὰ τοῦ Σουλτὰν καὶ ἐθαύμαζεν, οὐ
 15 μέντοι συμφέρειν αὐτῷ ἔλεγεν ἀντιπαρατάξασθαι τῷ
 βασιλεῖ. ὁ δέ γε βασιλεὺς μετὰ τῶν περιλοιπῶν ἐξ- C
 ἦλθε τοῦ χάρακος κατασκοπήσων τί τὸ γινόμενον,
 ἐστὼς δ' ἐπὶ γεωλόφῳν μέχρις ἐσπέρας ὑπέστρεψε.
 καὶ οἱ Τοῦρκοι δ' εὐθὺς ἐκύκλωσαν τὸ στρατόπεδον,
 20 καὶ τοῦτο περιππεύοντες βέλη ἔβαλλον καὶ βοαῖς
 ἀσήμοις καὶ ὑλακαῖς περιήχουν τὴν στρατιάν. οὕτω
 μὲν οὖν ἡ νύξ ἐκείνη παρῆλθεν. ἔωθεν δὲ Οὕζων
 τι σύνταγμα πρὸς τοὺς πολεμίους ἀπηυτομολήσε.
 καὶ τοῦτο ὑποπτον καὶ τὸ μείναν ἔτι πληθὸς τῶν
 5 Οὕζων ἐποίησεν.

Ὁ δὲ βασιλεὺς ὀξύτατα πέμψας εἰς τὸ Χλιάτ 14
 μετεκαλεῖτο τὰ ἐκεῖσε στρατεύματα. ὥς δ' οὐκ ἀφί-
 κοντο, ὁ γὰρ Ταρχανειώτης, οὗτος γὰρ ἦν ὁ εἰς
 τῶν ἐκεῖ στραταρχῶν, μαθὼν τοῦ Σουλτάνου τὴν
 ἄφιξιν, παρέπεισε καὶ τὸν Ῥουσέλιον, καὶ μετὰ τῶν D
 ὑπ' αὐτοῦς δυνάμεων ἄραντες φυγῇ πρὸς τὰ Ῥω-
 μαίων ἐχώρησαν ὄρια, ἔγνω ὁ Διογένης μετὰ τῶν

συνόντων αὐτῷ διαγωνίσασθαι ἐς τὴν αὔριον καὶ
 ἅμα πρῶτὸν πρὸς τὸν πόλεμον ἐξηρτύετο. ἐν τούτῳ
 δὲ πρέσβεις ἦκον ἐκ τοῦ Σουλτάνου περὶ εἰρήνης
 διαλεξόμενοι. ὁ δὲ βασιλεὺς οὐ πάννυ φιλανθρωπῶς
 τοὺς πρέσβεις ἐδέξατο, ὅμως μέντοι καὶ λόγων σφίσι
 μετέδωκε καὶ ἀπελθεῖν πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν
 προετρέψατο καὶ ἀπαγγεῖλαι ὡς "εἰ βούλοιο περὶ
 συμβάσεων διαλέξασθαι, καταλιπέτω τὸν τόπον ἐν
 ᾧ περ ἔστρατοπέδευται καὶ πόρρω ποι μετασκη-
 σάτω, ὥστε με μετὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς στρατιᾶς τὸν χά- 10
 PII283ρακα πῆξασθαι, ὅπου νῦν ἐστὶν ἡ τῶν βαρβάρων
 παρεμβολή." ταῦτα τοῖς πρέσβεσι διαλεχθεὶς ἀλαζο-
 νικώτερον συντόμως ἐπανελθεῖν ἐνετείλατο. οἱ μὲν
 οὖν τῷ Σουλτάν τοὺς τοῦ βασιλέως λόγους ἀπήγ-
 γελλον, ἀκείνους μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν περὶ τῶν τῆς 15
 εἰρήνης συνθηκῶν ἐβουλευέτο. ὁ δὲ γε βασιλεὺς
 ὑπερφρονήσας καὶ τισι πεπεισμένος τῶν φθικωμένων
 αὐτῷ δεδωκεῖν λέγουσι τὸν Σουλτάν, ὡς μὴ
 ἀξιόμαχον ἐπαρόμενον δύναμιν, καὶ διὰ τοῦτο τὴν
 εἰρήνην ζητεῖν, ἵνα τῆς μάχης ὑπερτεθείσης καὶ ἄλ- 20
 λην δύναμιν προσαγάγῃται, μήτε τὴν τῶν πρέσβεων
 ἀναμείνας ὑποστροφὴν μήθ' ἑτερόν τι σκοπήσας
 τοῖς σαλπικταῖς ἐκέλευσεν ἡχῆσαι τὸ ἐνυάλιον.
 B τοὺς δὲ βαρβάρους τὸ αἰφνίδιον διεθρόησεν, ἀλλὰ
 καὶ οὕτως εἰς ἀντιπαράταξιν ἔστησαν, καὶ ἐπιόντων 25
 αὐτοῖς τῶν Ῥωμαίων οὐκ ἀντεπήρσαν, ἀλλ' ἀνεχά-
 ζοντο, μήτε τὰ νῶτα τρέποντες μήτε μέντοι μαχόμε-
 νοι. ὡς δὲ περὶ δέλην ὄψιαν ἡ ἡμέρα ἐγένετο, εἰ-
 δὼς ὁ βασιλεὺς ὅτι φυλακὴ περὶ τὸ στρατόπεδον οὐκ
 ἦν ἀξιόλογος, καὶ δείσας μὴ ἐπελθόντων τῶν ἐναν- 30
 τίων αὐτῷ διαρπαγῇ, ἔγνω τὴν μάχην λῦσαι καὶ
 ἐπαναξεῦξαι περὶ τὸν χάρακα. ἐπιστρέψας οὖν τὴν

βασιλικὴν σημαίαν αὐτός τ' ἐπανήει καὶ τῇ στρα-
 τιᾷ ταὐτὸ ποιεῖν διεσήμαινεν. οἱ μὲν οὖν περὶ αὐ-
 τὸν ὄντες ἀθορύβως ἐποίουσαν τὸ κελευσθέν. ὅσοι
 δὲ πόρρω ποι τὰς τάξεις ἐκέκτηντο, φυγὴν τοῦ
 5 βασιλέως τὴν ὑποστροφὴν ὑπετόπασαν, Ἀνδρονίκου C
 τοῦ υἱοῦ τοῦ Καίσαρος τὸν λόγον ὑποβαλόντος ταῖς
 φάλαγγιν. αἰεὶ γὰρ ὅ τε Καῖσαρ καὶ οἱ τούτου υἱεῖς
 ἐφήδρευον τῷ βασιλεῖ καὶ ἀφανῶς ἐπεβούλευον.
 ἄρας οὖν ἀντίκα μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ὁ Ἀνδρόνι-
 10 κος, ἐξήρχε γὰρ οὐκ ἐλαχίστης μοίρας στρατιωτῶν,
 ἀπὸ θυτῆρος ἐπανελήλυθεν εἰς τὸν χάρακα. τοῦτο
 καὶ τοὺς λοιποὺς ἐτρέψατο εἰς φυγὴν, οὓς οὕτως
 ἀκόσμως ἐπανιόντας ὁ βασιλεὺς θεασάμενος ἔστη,
 στήναι δὲ καὶ τοῖς ἀπιοῦσιν ἐνεκελεύετο. ἀλλ' ἐξε-
 15 κекώφεισαν ἅπαντες καὶ τῆς φυγῆς οὐ μεθίσεντο. W III 225
 ὡς δὲ τὸ παράλογον τῆς φυγῆς δυστύχημα τῶν Ῥω-
 μαίων καὶ μῆνιμα θεῶν ἐγνωσαν οἱ πολέμιοι, εὐθύς
 ἐπῆλθον τῷ βασιλεῖ. ὁ δὲ μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν τὴν D
 μάχην ἐδέξατο, καὶ μέχρι μὲν τινος ἐρρωμένως ἀν-
 20 τεῖχον, εἴτα τῶν μὲν πεσόντων, ἐαλωκότων δ' ἐτέ-
 ρων, περιεστοιχίσθη πρὸς τῶν βαρβάρων ὁ βασιλεὺς.
 ἀλλ' οὐδὲ οὕτως ἐνέδωκε. πολλοὺς δὲ πλῆξας καὶ
 ἀνελῶν ἐπλήγη κακείνους τὴν χεῖρα, καὶ οὕτως ἀπο-
 καμῶν καὶ μηκέτι ἀμύνεσθαι τοὺς ἐπιόντας δυναμέ-
 25 νος μῆτε μέντοι φυγεῖν, ἥδη τοῦ ἵππου αὐτῷ πε-
 πτωκότος ἐκ τῶν βελῶν, ἐάλω καὶ ἀπῆκτο τοῖς βαρ-
 βάροις ὁ βασιλεὺς Ῥωμαίων αἰχμάλωτος. ἀγγελθεῖσα
 δὲ ἡ τοῦ βασιλέως ἄλωσις τῷ Σουλτάνῳ χαρὰν μὲν,
 ὡς εἰκός, ἐνεποίησεν, οὐ μέντοι ἐπῆρεν αὐτὸν ὥστε P II 284
 30 καὶ ὑψηλοφρονῆσαι. Ἄξαν ἐκεῖνος ὠνόμαστο, οὐ
 πολλὰ ἐπὶ δικαιοσύνῃ καὶ μετριοφροσύνῃ ἄδονται
 διηγήματα. ὅθεν ἡπίσται καὶ τῇ τοῦ βασιλέως ἀλώ-

σει διὰ τὸ τοῦ εὐτυχήματος ἄκρατον. καὶ ἰδὼν αὐ-
 τὸν οὐ πρότερον πιστὸν τὸ πρᾶγμα ἐδέξατο, ἕως
 καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ σταλέντες πρέσβεις αὐτὸν ἀνε-
 γνώρισαν καὶ ὁ Βασιλάκης ἐκεῖ κατεχόμενος καὶ
 ἰδὼν αὐτὸν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ θρηνηῶν κατέβα-
 λεν ἑαυτόν. τότε δὲ τοῦ θρόνου τε ἀνεπήδησεν
 ὥσπερ ἔνθους, καὶ τεθέντα κατὰ γῆς, ὡς ἔθος, πα-
 τήσας αὐτὸν ἀνέστησε καὶ περιεπτύξατο, καὶ "μὴ
 B λυποῦ, βασιλεῦ" ἔφη· "τοιαῦτα γὰρ τὰ ἀνθρώπινα·
 ἐγὼ δὲ οὐχ ὡς αἰχμαλώτῳ, ἀλλ' ὡς βασιλεῖ σοι 10
 προσεγενεχθήσομαι." καὶ αὐτίκα σκηνην αὐτῷ ἀπο-
 τάττει καὶ θεραπείαν βασιλείου, κοινωνεῖ τε τραπέ-
 ζης, ὁμόθρονον ἑαυτῷ ποιησόμενος, λύει τε τῶν
 αἰχμαλώτων αὐτῷ ὁπόσους ἤτησε, καὶ οὕτως ἐφ'
 ἡμέραις τισὶ συνομιλήσας καὶ συνδιατηθεὶς τῷ ἀν- 15
 δρὶ καὶ τιμήσας ὑπερβαλλόντως, εἶτα καὶ συνθήκας
 θέμενος ἐπὶ εἰρήνῃ διηνεκεὶ καὶ κήδους ὑπόσχεσιν
 ἐπὶ παισὶ ποιησάμενος, ἀφῆκε τὸν Διογένην ἀπιέναι
 μεθ' ὅσης οὐκ ἂν τις ἥλπισε δορυφορίας καὶ τιμῆς.
 ὁ δὲ εἰς Θεοδοσιόπολιν ἀπελθὼν ἐσταλμένος βαρβα- 20
 ρικῶς, ὁ γὰρ Σουλτὰν οἰκείας αὐτῷ παρέσχε στολάς,
 C τὴν τε χεῖρα ἐκεῖ προσμείνας ἐθεραπεύετο καὶ τὴν
 ἀμφίασιν πρὸς τὸ ῥωμαϊκώτερον μεθηρμόζετο. ἐκεῖ-
 θεν δὲ προῆει ἐπανιών, ἄγων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ πρέ-
 σβεις τοῦ Σουλτάν. ἀλλ' ὁ μὲν οὕτως ἐπανῆει. τῆς 25
 δ' ἀλώσεως αὐτοῦ ἀγγελθείσης εἰς τὰ βασίλεια ἐν
 διχονοίᾳ οἱ περὶ ταῦτα γεγόνασιν. οἱ μὲν γὰρ τῇ
 βασιλίσσῃ καὶ αὐτῇς τὴν ἐξουσίαν ἐδίδοσαν, οἱ δὲ
 τῷ πρεσβυτέρῳ τῶν ταύτης υἱέων τὸ ξύμπαν ἐπε-
 ψηφίζοντο, οἱ δὲ κοινοπραξίαν τῇ τε μητρὶ καὶ τῷ 30
 υἱεῖ ἀπένεμον.

15 Ἐν τούτοις δὲ λυθεὶς τῆς αἰχμαλωσίας ὁ Διογέ-

νης ἀγγέλλεται· κομίζεται δὲ καὶ ιδιόγραφος ἐκεί- D
 νου ἐπιστολὴ τὰ αὐτῷ συμβεβηκότα διδάσκουσα.
 τοῦτο μελξονα θροῦν ἦρε, καὶ ἀπορία πάντας εἶλε
 τοῦ τί ἂν δέοι δοῦν. ὁ γοῦν Καῖσαρ Ἰωάννης καὶ οἱ
 5 ἐκείνου υἱοί, αἰεὶ, ὥς εἰρηται, ἐγκοτοῦντες τῷ Διο-
 γένει, ἀρπάζουσι τὸν καιρὸν, καὶ προσλαβόμενοι τῶν
 τῆς συγκλήτου ἐνίους, ὅσοι ὁμοφρόνουν αὐτοῖς, ὧν
 ἐξῆρχεν ὁ ὑπέρτιμος ὁ Ψελλός, δύσνους καὶ αὐτὸς
 τῷ Διογένει τυγχάνων, τὴν βασίλισσαν Εὐδοκίαν
 10 εἰς τὴν παρ' αὐτῆς δομηθεῖσαν μονὴν κατὰ τὸν ἐν
 τῇ Προποντίδι πορθμὸν περιορίζουσι, τὸν δὲ Μιχαὴλ
 ἀνακηρύττουσιν αὐτοκράτορα. εἴτα πανταχοῦ δια-
 πέμπονται βασιλεία γράμματα μὴθ' ὑποδέχεσθαι
 μήτε τιμῆς βασιλικῆς ἀξιοῦν ἐπανιόντα τὸν Διογέ- PII285
 νην κελεύοντα. τοῦτου δὲ τοῦ βουλευματος εἰση- WIII226
 γητῆς ὁ Ψελλὸς γέγονεν, ὥς καὶ αὐτὸς ἐν τῇ περὶ
 τούτου φησὶ συγγραφῇ. ὅπερ ὁ Διογένης μαθὼν,
 τὴν Δόκειαν κατασχών, φρούριον δ' αὐτῇ, παρ'
 αὐτῇ ἐστρατοπεδεύσατο. καὶ ὁ Καῖσαρ τῶν σφετέ-
 ρων υἱέων τὸν νεώτερον τὸν πρόεδρον Κωνσταντί-
 νον στέλλει κατὰ τοῦ Διογένους μετὰ δυνάμεως. ὁ
 δὲ Διογένης εἰς Καππαδοκίαν ἀφίκετο. προσγενο-
 μένου δὲ τοῦ Κρισπίνου, Φράγγος δ' οὗτος, σὺν
 ὁμοφύλοις τῷ Κωνσταντίνῳ, ὁ Διογένης Θεόδωρον
 τὸν Ἀλυάττην κατ' αὐτῶν ἐξάπέστειλεν. ὁ δὲ συμμί-
 ξας αὐτοῖς ἡττήθη, καὶ ἀλούς ἐξεκόπη τὰ ὄμματα.
 τοῦτο τὸν Διογένη λῖαν ἠνίασεν. ὄντι δ' ἐν τῷ B
 Τυροποιῷ, τοῦτο δ' ἐστὶ φρούριον ἐρυμνότατον,
 πρόσσειν αὐτῷ τῆς Ἀντιοχείας ὁ δούξ· οὗτος δ' ἦν
 ὁ ἐξ Ἀρμενίων ὁ Χατατούριος, στρατιώτας συχνούς
 ἐπαγόμενος. παραλαβὼν οὖν τὸν Διογένην οὗτος
 καὶ εἰς Κιλικίαν ἀπαγαγὼν ἐκ τοῦ Σουλτὰν ἐκαρα-

δόκει βοήθειαν, καὶ αὐτὸς δὲ συνήθροιζε στράτευμα.
 στέλλεται οὖν αὐτίς κατ' αὐτῶν ὁ πρεσβύτερος τῶν
 παίδων τοῦ Καίσαρος ὁ πρόεδρος Ἀνδρόνικος, καὶ
 εἰς Κιλικίαν γενόμενος τῷ Χατατούριῳ συρρήγνυ-
 ται, καὶ ἀναιρεῖται μὲν ὁ Χατατούριος, οἱ δὲ περὶ 5
 ἐκεῖνον εἰς Ἄδαναν συμπεφεύγασιν, ἔνθα ὁ Διογέ-
 νης διέτριβε. περικαθίσας δὲ τὴν πόλιν ὁ Ἀνδρό-
 C νικος ἐπολιόρκει αὐτήν. εἴτα ἐπὶ συνθήκαις ἑαυτὸν
 ὁ Διογένης παρέδωκεν· αἱ δὲ συνθήκαι, ἀποθέσθαι
 μὲν τὴν βασιλείαν αὐτὸν καὶ ἰδιωτεύειν τὴν τριχά 10
 κειράμενον. ἐπὶ ταύταις γὰρ καὶ ἀρχιερεῖς ἐστάλη-
 σαν πρὸς τοῦ βασιλεύοντος, πληροφορίαν ἔνορκον
 διδόντες αὐτῷ ὥς οὐδὲν τι πείσεται ἄχαρι. θαρρή-
 σας οὖν τούτοις ὁ Διογένης ἔξεισι μελανείμων, καὶ
 ἑαυτὸν ἐγχειρίζει τῷ Ἀνδρονίκῳ. ὁ δὲ τοῦτον λα- 15
 βῶν ἐπανήει, καὶ εἰς τὸ Κοτυάειον ἀφικόμενος προσ-
 ἔμενεν ἐν αὐτῷ, ἕως ἄν αὐτῷ κελευσθῇ τὸ ποιη-
 τέον, τοῦ Διογένους νοσηλευομένου ἐκ πόσεως φαρ-
 μάκου δηλητηρίου ἐπιβούλως κερασθέντος αὐτῷ.
 ἐκεῖ τοίνυν ἐπέμφθη βασιλῆιος ψῆφος, τοῦ φωτὸς 20
 στερηθῆναι τὸν μηδὲν ἡδικηκότα κελεύουσα. καὶ
 αὐτίκα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔξορώρυκτο, παρόντων καὶ
 D τῶν ἀρχιερέων καὶ ἐν δεινῷ ποιουμένων τὴν εἰς
 τὸν ἄνθρωπον συμφοράν, μηδεμιᾶς μέντοι ἄξιουμέ-
 νων ἐπιστροφῆς. ὁμότερα δὲ τὰ ὄμματα ἐκκοπεῖς 25
 καὶ μηδ' ἐπιμελείας τῆς δεούσης τυχῶν, διωδῆκει
 τὴν κεφαλὴν, καὶ αἱ πληγαὶ οἱ ἐξέξεσαν σκώληκας
 καὶ ὁ ἄῃρ ὁ περὶ ἐκεῖνον δυσωδίας μεμέστωτο ἐκ
 τῆς σήψεως. οὕτως οὖν κακῶς διακείμενος εἰς τὴν
 καλουμένην Πρώτην νῆσον ἀπάγεται, ἐν ᾗ σεμνεῖον 30
 ἀνήγειρε περὶ τὸ τῆς νήσου μετεωρότερον. βραχύ
 τι τοίνυν ἐπιβιώσας ἐκεῖ τὸν χοῦν ἀποτίθεται ἐν

αὐτῇ, παρὰ τῆς βασιλίδος Εὐδοκίας λαμπρότατα
 κηευθεῖς, βασιλεύσας ἔτη τρία καὶ μῆνας ὀκτώ.
 λέγεται δὲ τὰ εἰς τὸν ἄνδρα τοῦτον γενόμενα πάντα
 τοῦ Καίσαρος εἶναι διαταγὰς, μὴδὲν εἰδότες τοῦ αὐ-
 5 τοκράτορος Μιχαήλ. ἦν γὰρ χαῦνος ἄγαν τὸ ἦθος PΠ286
 ὁ βασιλεὺς καὶ ἀνειμένος καὶ πρὸς μεταχείρισιν
 πραγμάτων καὶ τῶν τυχόντων ἀδέξιος, πολλοῦ γε
 δεῖ πρὸς βασιλείας διοίκησιν. κἀντεῦθεν τῆς εὐ-
 θείας ἐκείνου κατατροφῶν ὁ θεὸς αὐτοῦ καὶ Καί-
 0 σαρ πάντα τὰ εἰς τὸν Διογένην ἐτύρευσεν ἐγκοτῶν
 τῷ ἄνδρι.

Ἀποπεφυκὼς δὲ ὁ βασιλεὺς Μιχαήλ πρὸς τὴν W III 227
 τῆς βασιλείας διοίκησιν τὸν μητροπολίτην Σίδης 16
 Ἰωάννην, ἐκτομίαν ὄντα, δραστήριον δέ, τοῖς πράγ-
 5 μασιν ἐφιστῇ. εἶθ' ἕτερον ἐκτομίαν τὸν Νικηφόρον,
 ὃς νέος προσληφθεὶς παρὰ τοῦ Μονομάχου εἰς τὰ
 βασίλεια ὑποκοριζόμενος διὰ τὴν νεότητα Νικηφο-
 ρίτζης ὠνόμαστο καὶ ὥσπερ ἐπανυμίαν ἐσχῆκε τοῦτο, B
 ἐξ Ἑλλάδος καὶ Πελοποννήσου τὰς κρίσεις τούτων
 1 διέποντα μετεπέμψατο. ἐφθασε γὰρ ὁ ἀνὴρ οὗτος
 καὶ τῷ πατρὶ τοῦ βασιλέως τῷ βασιλεῖ Κωνσταντί-
 νῳ τῷ Δούκα ὑπερετήσασθαι. ἦν δὲ περὶ πραγμά-
 των μεταχείρισιν δεξιὸς καὶ λόγοις ὠμιληκὼς, τὸ δὲ
 ἦθος ἔχων ὑποκαθήμενον καὶ γέμον δεινότητος.
 τούτῳ γοῦν ἐγχειρίζει τὰς ἡνίας τῆς βασιλείας, λο-
 γοθέτην ὀνομάσας αὐτόν. ἐντεῦθεν ὁ Σίδης πα-
 ραγκωνίζεται, καὶ ὁ Καίσαρ καθίσταται ὑποπτος, καὶ
 πᾶσα ἡ τῆς βασιλείας διοίκησις ὑπὸ τὸν λογοθέτην
 ἐγένετο, καὶ ὁ βασιλεὺς ὑπ' αὐτοῦ ὡς ἀνδράποδον
 ἤγετο. καὶ οὐκ ἦν ὃ μὴ διὰ τοῦ λογοθέτου ἐγένετο, C
 καὶ πολλοὶ τῶν περιουσιῶν ἐστερήθησαν, ἄλλοις ἄλ-
 λων ἐπενηνεγμένων λαβῶν, καὶ ἦν τῶν ἀνθρώπων

σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία καὶ ὁ τούτων ἐπιστρεφό-
 μενος οὐδαμοῦ. ὁ γὰρ βασιλεὺς παιδαριώδεσιν
 ἐσχόλαζε πράξεις, τοῦ ὑπάτου τῶν φιλοσόφων καὶ
 ὑπερτίμου Μιχαήλ τοῦ Ψελλοῦ λόγοις τῷ δοκεῖν
 αὐτὸν ἐμβιβάζοντος καὶ διδάσκοντος νῦν μὲν τὴν
 γραμματικὴν τέχνην καὶ μέτρα καὶ διαλέκτους, νῦν
 δ' ἵνα κατὰ ῥήτορας διαλέγοιτο, νῦν δ' ἱστορίαις
 αὐτὸν προσεδίξοντος, ἄλλοτε δὲ φιλοσόφων θεωρη-
 μάτων ἀκροᾶσθαι παρασκευάζοντος. ὁ δὲ πρὸς οὐ-
 δὲν ἐπεφύκει. τούτοις οὖν ὁ Ῥωμαίων αὐτοκράτωρ 10
 D προστετηκὼς ὑφ' ἑτερον, καὶ τοῦτον ἕνα, τὴν τῶν
 κοινῶν κυβέρνησιν ἐποιήσατο, καὶ νόμος ἦν τὸ τῷ
 λογοθέτῃ δοκοῦν. τὰ μὲν οὖν τῆς πολιτείας οὕτως
 εἶχον κακῶς, τὰ δὲ κατὰ τὴν ἔω χειρὸν ἔσχον ἢ
 πρότερον. ὁ γὰρ Σουλτὰν τὰ κατὰ τὸν Διογένη μα- 15
 θὼν καὶ ὅτι ὃν ἐκεῖνος λαβὼν δοριάλωτον ἐτίμησε
 καὶ ἀφῆκεν εἰς τὴν οἰκίαν ἀπελευσόμενον βασιλεῖαν,
 τοῦτον οἱ συμφυλέται ἀπηνῶς οἰκτίστῳ θανάτῳ παρ-
 ἔδωκαν, καὶ αἱ πρὸς ἐκεῖνον περὶ σπονδῶν συνθη-
 και ἄπρακτοι μεμενῆκασιν, ὑπερήλγησε, καὶ τὰς οἰ- 20
 κείας δυνάμεις κατὰ τῶν Ῥωμαϊκῶν χωρῶν χωρεῖν
 ΠΙΙ287 ἐξηρέθισεν· οὐκέτι τοίνυν ὡς ληϊζόμενοι ταῖς χώραις
 ἐπῆεσαν, ἀλλ' ὡς ταύτας καθέξοντές τε καὶ κυριεύ-
 σοντες, τοῦ σφᾶς ἀνείργοντος μὴ παρόντος. καὶ οἱ
 μὲν ταῦτα ἐποιοῦν· ὁ δὲ βασιλεὺς δύνάμιν ἀγέλας 25
 στρατάρχην ταύτης τὸν Κομνηνὸν προβάλλεται Ἰσα-
 άκιον, συζεύξας αὐτῷ καὶ τὸν Λατίνον Ῥουσέλιον,
 ὁμογενῶν ἄρχοντα τετρακοσίων ἀνδρῶν. ἐπεὶ δὲ
 περὶ τὸ Ἰκόνιον ἐγεγόνει τὸ στράτευμα, ἐξ αἰτίας
 τινὸς ἀποστατεῖ ὁ Ῥουσέλιος καὶ τοὺς ὁμοφύλους 30
 παραλαβὼν καθ' ἑαυτὸν ἦν, καὶ πῇ μὲν τοῖς Τούρ-
 κοῖς προσέμισγε, πῇ δὲ τὰς χώρας τὰς Ῥωμαϊκὰς

ἐκεραίῳ. ὁ δὲ Κομνηνὸς Ἰσαάκιος μετὰ τοῦ περι-
 λοίπου στρατεύματος τοῖς Τούρκοις προσβαλὼν ἤτ-
 τητο, καὶ ἔπεσον μὲν πολλοὶ καὶ ἐξωργήθησαν ἔτε-
 ροι καὶ αὐτὸς ὁ στρατάρχης, καὶ διήρπαστο ἡ παρ- B
 εμβολή. ὁ μὲν οὖν Κομνηνὸς πολλῶν χρημάτων
 τὴν ἐλευθερίαν ὠνήσατο. ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν θεῖον
 τὸν Καίσαρα τῷ πολέμῳ στρατάρχην ἐφίστησι. τοῦτο
 μαθὼν ὁ Ῥουσέλιος, πρὸ τοῦ τὸν Σαγγάριον τὸν
 Καίσαρα διαβῆναι καταλαβάν, ἀντεστρατοπεδεύσατο
 αὐτῷ, καὶ ὁ Καῖσαρ ἀμνηστίαν αὐτῷ τοῦ πταισματος
 ἐπηγγέλλετο, εἰ προσχωρήσει τῷ βασιλεῖ. ἀλλ' ἐκεῖ-
 νος βαρβαρικῶς φρουαττόμενος οὐδὲν ἐφρόνει ἐνδό-
 σιμον. συρρήγνυται τοίνυν πόλεμος, καὶ ἡττήθησαν
 οἱ περὶ τὸν Καίσαρα καὶ αὐτὸς ἑάλω σὺν πλείοσιν
 ἄλλοις, τοῦ Βοτανειάτου, ὃς συνεστρατήγει τῷ Καί-
 σαρι, μετ' ὀλίγων φυγόντος. ὁ μέντοι Ῥουσέλιος
 πρὸς τὸ Βυζάντιον ἵετο ἄγων τὸν Καίσαρα δέσμιον
 καὶ τὸν Μαλέσην Βασίλειον, ἄρτι τῆς μετὰ τοῦ Διο-
 γένους λελυμένον αἰχμαλωσίας, καὶ ἡ Χρυσόπολις C
 εἶχε τὸν ἀποστάτην, καὶ αὐτίκα πῦρ ταῖς ἐκείσε οἰ-
 κίαις ἐνήκεν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀξίωμά τε κουροπα-
 λάτου αὐτῷ ἐπηγγέλλετο, εἰ τὰ ὄπλα κατάθοιτο, καὶ
 τὴν γυναῖκα αὐτοῦ μετὰ τῶν τέκνων ἐξέπεμψεν.
 ἄλλ' ὁ βάρβαρος ἀτίθασος ἦν. μετεπέμψατο τοίνυν
 ὁ βασιλεὺς κατὰ τοῦ Ῥουσελίου Τούρκους ἐπὶ μι-
 τῷ. ὁ δὲ μὴ ἀξιοχρεῶς ὢν πρὸς τὸν πόλεμον λύει
 τὸν Καίσαρα τῶν δεσμῶν καὶ εὐφημίαις ἀναγορεύει
 βασιλικαῖς, οἰόμενος προσθήσεσθαι οἱ πολλούς. αἰ-
 ρωνης δὲ Τούρκων ἀναφανέντων ὁ Ῥουσέλιος κατ'
 αὐτῶν βαρβαρικῇ θρασύτητι ἀπερισκέπτως ἐχώρησε,
 καὶ πολλοὺς μὲν οἱ Φράγγοι τῶν Τούρκων κατέβα-
 λον. τοὺς δ' ἄλλους ἐτρέψαντο εἰς φυγὴν καὶ ἀκρα- D

τῶς ἐδίωκον. οἱ μὲν οὖν πλείους ὀπίσω που ἀπε-
 λείφθησαν, τῶν ἵππων σφίσι μὴ εὐτονούντων πρὸς
 τὸ πολὺ τῆς διώξεως. ὁ Ῥουσέλιος δὲ μετὰ τοῦ Καί-
 σαρος σὺν ὀλίγοις ἐπήλαννον. ἤδη δὲ τῶν οἰκείων
 ἐκμηκυνθεῖσι πολὺ ἑτέρα πληθὺς ἀνεφάνη Τούρκων εἰς
 πολλὰς πάνυ χιλιάδας ἀριθμουμένην· ὥς δ' ἐπῆλ-
 θον αὐτοῖς οἱ φανέντες καὶ ἄκοντες αὐτοῖς συνερ-
 ράγησαν. περιειληθέντες δ' ὑπὸ τοῦ πλήθους καὶ
 τοὺς ἵππους ἀποβαλόντες ἐάλωσαν ὃ τε Καῖσαρ
 καὶ ὁ Ῥουσέλιος. ἀλλὰ τὸν μὲν Ῥουσέλιον ἡ σύννευ- 10
 νος προλαβοῦσα ἐπρίατο, τὸν δὲ Καῖσαρα ὁ βασιλεὺς
 ἐλυτρώσατο. ὁ δὲ ἀπαγόμενος πρὸς τὸν βασιλέα,
 καὶ ἐν τῇ Προποντίδι γενόμενος, κείρεται τὴν τρίχα
 PII288 καὶ μεταμφιέννυται τὴν στολήν, ῥάκος μοναχικὸν
 περιθέμενος· ἠύλαβετο γὰρ μὴ τι πάθοι πρὸς τοῦ 15
 ἀνεψιοῦ διὰ τὴν ἀνάγκησιν. ὁ δέ γε Ῥουσέλιος λυ-
 θεὶς, ὥς εἴρηται, τῆς αἰχμαλωσίας, τὴν γυναῖκα
 μετὰ τῶν περιλειφθέντων Φράγγων λαβὼν εἰς τὸ
 τῶν Ἀρμενικῶν θέμα ἐγένετο, ἐν ᾧ διῆγε καὶ πρό-
 τερον. στέλλει τοίνυν ὁ βασιλεὺς κατ' αὐτοῦ τὸν 20
 πρόεδρον Ἀλέξιον τὸν Κομνηνόν, νέον μὲν ὄντα,
 ἄνδρα δὲ συνετὸν καὶ δραστήριον. ὃς γενόμενος
 κατὰ τὴν Ἀμάσειαν δι' ἀπορρήτων δηλοῖ τοῖς Τούρ-
 κοῖς ὥς εἰ κατασχόντες τὸν Ῥουσέλιον παραδοῖεν
 τοῦτον αὐτῷ, πολλῶν αὐτοὺς ἐμπλήσει χρημάτων. 25
 φιλίαν γοῦν ὑποκριθέντες ἐκεῖνοι πρὸς τὸν Ῥουσέ-
 B λιον κατέσχον τὸν ἄνδρα, καὶ πολλῶν αὐτὸν χρημά-
 των ἡλλάξαντο, ὃς αὐτίκα παρὰ τοῦ Ἀλεξίου δέσμιος
 ἀπήχθη πρὸς τὸ Βυζάντιον, καὶ σφοδρῶς αἰκισθεὶς
 εἰς πύργον δέσμιος κατεκέλειστο. σίτου δὲ γενο- 30
 μένης ἐνδεείας ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ βασιλέως τούτου,
 ὥστε μὴ ὅλον μέδιμνον εἰς νόμισμα ἀποδίδοσθαι,

ἀλλὰ παρὰ πινάκιον, εἰς ἐπάννυμον τῷ βασιλεῖ τὸ κοινὸν δυστύχημα ἐ χρημάτισε, ὥς καὶ μέχρι τοῦδε οὕτω καλεῖσθαι τοῦτον τὸν ἄνακτα· οὐ γάρ τις ἄλλως γνωριεῖ τοῦτον εἰ μὴ τὸν Παραπινάκιον εἰποι.

Τῷ τρίτῳ δ' ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ τὸ τῶν 17 Χροβάτων ἔθνος, οὓς δὴ καὶ Σέρβους τινὲς καλοῦσι, κεκίνητο, τὴν τῶν Βουλγάρων χώραν ἐπικεχειρηκὸς C κατασχεῖν. ἀλλὰ μὴν καὶ τινα ταύτης κατεσχηκός, πολλαῖς δὲ μάχαις καὶ φθορᾷ πολλῶν ἐκατέρωθεν, τῶν τε κατεσχημένων ἐκπέπτωκε καὶ καταπολεμηθὲν τῶν Ῥωμαϊκῶν ὀρίων ἐξώσθη καὶ εἰς τὰ σφέτερα ἦδη μένειν ἠνάγκαστο. δοῦλος δέ τις τοῦ πατρὸς τούτου τοῦ αὐτοκράτορος Νέστωρ ὄνομα, βεστάρχης δὲ τὸ ἀξίωμα, δούξ τῶν παριστρίων προχειρισθείς, W, III 229 ἦρεν ὅπλα κατὰ τοῦ βασιλέως. ὁμαχιμίαν γὰρ θέλεινος μετὰ τινος ἀρχηγοῦ Πατζινάκων, ὃς ἐκαλεῖτο Γατούς, εἰς τὴν τῶν πόλεων βασιλεύουσαν παρεγένοντο, καὶ παρενέβαλον πρὸ αὐτῆς. καταθέσθαι δὲ ἃ ὅπλα τοῦ βασιλέως δηλοῦντος αὐτῷ, ἐκείνος ἔτοιμος εἶναι ποιῆσαι τοῦτο ἔλεγεν, εἰ αὐτῷ ὁ λογοθέτης D Νικηφόρος ἐκδοθείη ἢ τέως ἐκ μέσου γένηται, ὥς οὐκ οὐκ συμφορὰ καὶ κακὸν ἐπιδήμιον. τοῦτο δὲ τοῦ βασιλέως μὴ ποιῶντος, ἀπανίσταται μὲν τῆς πόλεως, ἃ τῶν Θρακῶν δὲ καὶ τὰ Μακεδόνων ληίζεται καὶ ὅσα τούτοις τῆς Βουλγαρίας παράκεινται καὶ εἰς ἣν τῶν Πατζινάκων μεταχωρεῖ. υἱοῦ δὲ τεχθέντος ὑπὸ ἐκ τῆς ἐξ Ἀλανῶν Μαρίας, ἣν βασιλίσσαν πτεψε, Κωνσταντῖνον αὐτὸν ὠνόμασεν ἐπὶ τῷ πατρὶ καὶ βασιλικῶς ἐταινίωσε, καὶ στείλας πρὸς τὸν λογγιβάρδιος ἡγεμονεύοντα Ῥομπέρτον τὴν ἐκείνου υγατέρα τῷ υἱῷ ἐμνηστεύσατο, ἣν καὶ ἀχθεῖσαν λένην μετωνόμασεν. ἐτέχθη δὲ τότε ἐν τῷ Βυζαν-

ΠΙ289τίφ παιδίον, ἓνα ἔχον κατὰ τὸ μέτωπον ὀφθαλμὸν
 καὶ τραγοσκελές. τῶν μέντοι βαρβάρων τὴν ἐφάν
 ληξομένων καὶ οἷς ἐντύχοιεν ἔργον τιθεμένων μα-
 χαίρας, φεύγοντες οἱ Ἀσιανοὶ τῇ Κωνσταντίνου
 προσήεσαν. μή τινος δὲ προνοουμένου τῶν κοινῇ 5
 συμφερόντων, ὁ γὰρ βασιλεὺς περὶ λόγους ἡσχόλητο
 καὶ ἰάμβους συντιθέναι πρὸς τοῦ Ψελλοῦ ἐδιδά-
 σκετο, σιτοδεία τοὺς ἐν τῇ πόλει ἐπέβην. ἵνα δ'
 ἐκφαντικώτερον τὸ πάθος ἐκτραγῶδησαιμι, λιμὸς ἦν
 ἄντικρυς τὸ κακόν, τῷ δὲ παρείπετο καὶ λοιμός, κακ 10
 τούτου συνέβαινον θάνατοι, καὶ οὗτοι συχνοὶ τε καὶ
 ἀλλεπάλληλοι, ὥστε ἀδυνατεῖν τοὺς ζῶντας ταφῇ
 παραδιδόναι τοὺς θνήσκοντας. τοσοῦτοι γὰρ ἦσαν
 Β ὥς πολλάκις πολλοὺς ἐν μιᾷ κλίνῃ ἐκφέρεσθαι, καὶ
 ταῖς ἀμφοδοῖς δὲ ἀτάφους κεῖσθαι πολλοὺς. ἐντεῦ- 15
 θεν πάντα κατηφείας μεμέστωτο διὰ τε ταῦτα καὶ
 ὅτι καὶ ἀδίκους εἰσπράξεσιν ἐπιέζετο τὸ ὑπήκοον.
 οὕτω δὲ τῶν πραγμάτων ἔχόντων, οἱ τῶν ἐφάν ἀρ-
 χόντων προέχοντες συνελθόντες ἀποστασίαν ὠδίνη-
 σαν, καὶ τὸν κουροπαλάτην Νικηφόρον τὸν Βοτα- 20
 νειάτην εἰς βασιλέα προείλοντο καὶ ἀνηγόρευσαν
 αὐτοκράτορα. τοῦτο τὸν βασιλέα θορόβου καὶ δέ-
 ους ἐνέπλησεν. ἦδετο γὰρ ὥς ὑπερτερήσει ποτὲ τοῦ
 Μ στοιχείου τὸ Ν. ἦν δὲ τῶν εὐπατριδῶν ὁ Βοτα-
 νειάτης, ἐκ τοῦ Φωκᾶ τὴν τοῦ γένους ἔλκειν σειρὰν 25
 νομιζόμενος. διακηρυκεύεται τοίνυν πρὸς τοὺς Τούρ-
 C κους ὁ βασιλεὺς, ἀδράς αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενος δω-
 ρεάς, εἰ τοὺς ἀποστατήσαντας συσχόντες παραδοῖεν
 αὐτῷ. ὁ μὲν οὖν Βοτανειάτης ἐξ ἐώας, ὥς εἰρηται,
 βασιλείας ἑαυτῷ περιθέμενος σχῆμα καὶ ὄνομα 30
 ἐφοίτα πρὸς τὸ Βυζάντιον. ἐξ ἐσπέρας δ' αὐθις
 ἐτέρας ἀποστασίας ἐπεκυμάνθη κλυδώνιον. ὁ γὰρ

πρόεδρος Νικηφόρος ὁ Βρυέννιος δούξ Λυραρχίου
 τυγγάνων, ἐπεὶ μεμαθήκει ἀφαιρεθεὶς τὴν ἀρχήν,
 ἀφίσταται καὶ αὐτός, καὶ περιβάλλεται τὰ τῆς βασι-
 λεως παρὰσημα καὶ τοῖς ἐκεῖ παροῦσι δορυφορού-
 5 μενος τάγμασιν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν ἀπῆει, ἀπ'
 ἧσπερ καὶ ὤρμητο, καὶ τῷ ἀδελφῷ Ἰωάννῃ ἐκεῖ
 ἐνωθεὶς πληθὸς τε στρατιωτῶν ἐκεῖθεν ἐθνικῶν τε
 καὶ Μακεδόνων πείσας συνάρασθαι οἱ τῆς τυραν- D
 νίδος ἀπήρξατο. τισὶ δὲ τῶν τοῦ Βρυεννίου ὁ Θεο-
 δωροκάωνος συμμύξας ἡττᾶται τε καὶ ἀλίσκεται.
 προσεργύησαν δὲ τῷ Βρυεννίῳ καὶ οἱ Ῥαιδεστηνοί,
 ἀλλὰ μέντοι καὶ οἱ οἰκοῦντες τὸ Πάνιον. εἶχετο τοί-
 νυν τῆς ἀποστασίας ὁ Βρυέννιος κραταιῶς, τὸν
 ἀδελφὸν κουροπαλάτην τιμήσας καὶ στείλας σὺν
 δυνάμει πρὸς τὸ Βυζάντιον, ὡς ἀντίκα τοῦτο παρα-
 ληφόμενον. ἠώρητο γὰρ ἐλπίσιν ὡς ὑπτίαις τὸ τοῦ
 λόγου χερσὶν οἱ τῆς συγκλήτου βουλῆς αὐτὸν ὑπο-
 δέχονται διὰ τὴν πρὸς τὸν λογοθέτην Νικηφόρον WIII230
 ἀπέχθειαν καὶ τὴν τοῦ βασιλέως ἀφέλειαν· ἀλλ' οὐ
 κατὰ τὸν σκοπὸν αὐτῷ καὶ τὰ πράγματα ἀπηντή-PII290
 κασιν. ἐπελθόντες γὰρ οἱ σταλέντες τῷ τελεῖται τῶν
 Βλαχερνῶν ἡκροβολίσαντο μὲν, ἤνυσαν δὲ οὐδέν.
 ὅθεν διὰ τῆς γεφύρας διαβάντες εἰς τὴν ἀντικρὺ
 τῆς πόλεως ἤπειρον τὰς ἐκεῖ τυγγανούσας οἰκοδο-
 μὰς παρέδωκαν τῷ πυρί, κακέϊθεν εἰς τὸν Ἀθύραν
 ἰπέστρεψαν. οὕτω δ' ὁ βασιλεὺς περιστατούμενος
 τάντοθεν τὸν Ῥουσέλιον λύει τε τῶν δεσμῶν καὶ
 ἡμάσι καὶ χρήμασι τὸν ἄνδρα ἐκμειλιξάμενος ἐπελ-
 10 τεῖν πείθει τῷ τοῦ Βρυεννίου ὁμαίμονι μετὰ τοῦ
 προέδρου Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, στραταρχοῦντος
 ἧς τῷ βασιλεὶ κατὰ τὸ Βυζάντιον προσούσης δυνά-
 15 εως. ὁ μαθὼν ὁ τοῦ Βρυεννίου ἀδελφὸς ἐφθῃ B

διαδράς. τῶν Μακεδόνων μέντοι καταληφθέντες πολλοὶ οἱ μὲν ἔπεσον, οἱ δ' ἑάλωσαν.

- 18 Ἐν τοσούτῳ δὲ καὶ Πατιννάκων πληθὸς ἐπῆλθε κατὰ Ἀδριανουπόλεως, καὶ περὶ ταύτην παρεμβά-
 λόντες τὴν περίξ αὐτῶν ἐληίζοντο χώραν, οὓς ὁ Βρυ- 5
 ἔννιος δεξιωσάμενος χρήμασι μεταναστῆναι τῆς πό-
 λεως ἔπεισε. περὶ δέ γε τὴν Κύζικον τῷ ἀδελφῷ
 αὐτοῦ ἀπελθόντι καὶ πειρωμένῳ ὑπαγαγέσθαι τοὺς
 ἐκεῖ ὁ Ῥουσέλιος ἐντυχὼν ἐτρέψατο κατὰ κράτος αὐ-
 τόν. ἄρτι δὲ τοῦ πατριάρχου Ἰωάννου τοῦ Ξιφιλί- 10
 νου πρὸς τὰς αἰωνίους μεταθεμένου μονὰς ἐπὶ δέκα
 ἐνιαυτοὺς ἐφ' ἐνὶ καὶ μηνὶν ἑπτὰ τὴν ἐκκλησίαν ποι-
 C μάναντος προεχειρίσθη πατριάρχης Κοσμᾶς μοναχός,
 λόγοις μὲν οὐχ ὠμιληκώς, ἀρεταῖς δὲ παντοίαις κο-
 σμούμενος, καὶ διὰ τοῦτο καὶ πρὸς τοῦ βασιλέως 15
 ἐξόχως τιμώμενος. ὁ μέντοι Βοτανειάτης ἐκ διαφό-
 ρων γενῶν ἑαυτῷ περιποιησάμενος τάγματα καὶ
 Τούρκους προσηταιρίσατο, ὧν ἐξήρχεν ὁ Κουτλου-
 μούς, τῶν παρὰ Πέρσαις τυγχάνων περιφανῶν, ὃς
 τῷ Σουλτάνῳ κατὰ γένος προσήκων περὶ τῆς ἀρχῆς 20
 αὐτῷ διεφέρετο, καὶ πρὸς πολέμους ἤδη χωρεῖν ἤτοι-
 μάζοντο. τοῦτο τῷ Χαλιφᾷ ἀγγελθέν, οὗτος δὲ
 παρ' αὐτοῖς ὑπερβαλλόντως τετίμηται, ὥς ἐκ τοῦ
 γένους τοῦ Μουχούμετ κατάγεσθαι νομιζόμενος, εἰς
 ἀγωνίαν ἐνέβαλεν ἵνα μὴ παρ' αὐτοῖς ἐμφύλιος γέ- 25
 νηται πόλεμος. αὐτίκα τοίνυν εἰ καὶ τῆς οἰκείας
 D διατριβῆς μὴ ἐξιέναι τῷ Χαλιφᾷ μηδὲ δημοσιεύειν
 νενόμισται, ἐκεῖνος τοῦ ἔθους καταφρονήσας ἔξεισι
 καὶ ἅπεισι πρὸς τοὺς περὶ τῆς ἀρχῆς ἀντερίζοντας,
 καὶ πείθει τούτους τῆς μὲν μάχης ἀφ᾽εξέσθαι, τὸν δὲ 30
 Σουλτάν ἔχειν μὲν τὴν οἰκείαν ἀρχὴν ἀνακρωτηρία-
 στον, συνάρασθαι δὲ τῷ συγγενεῖ παντοίως, ἐν κα-

τασχέσει γενέσθαι χώρας Ῥωμαϊκῆς καὶ ταύτης ἄρ-
 χειν. ἐπὶ τούτοις γενομένων ἐκείνοις συμβάσεων, ὁ
 Κουτλουμὸς εἰς τὴν ὑπὸ Ῥωμαίους ἐγένετο καὶ
 τότε τῷ Βοτανειάτῃ συνεστρατεύετο. ἔχων οὖν στρα-
 τιὰν ἀξιόλογον ὁ Βοτανειάτης μεθ' ἑαυτοῦ ἔσπευδε
 τὴν Νίκαιαν καταλήψεσθαι. ἤδη γὰρ προυδέδοτό οἱ
 ἡ πόλις αὕτη παρὰ τῶν τεταγμένων αὐτῆς ἐπὶ φυ-
 λακῇ, καὶ ἐκεῖνοι αὐτῷ ἐθελονταὶ προσεχώρησαν, καὶ
 τῆς μεγαλοπόλεως δὲ πολλοὶ καθ' ἑκάστην προσε-
 φοίτων αὐτῷ. οὕτω μὲν οὖν τῷ Βοτανειάτῃ κατὰ
 ῥοῦν ἐχώρουν τὰ πράγματα. ἐν δὲ τῇ τῶν πόλεων
 ὑπερκειμένη παμπληθεὶ συνελθόντες τό τε ταύτης
 δημοτικὸν καὶ τὸ ὑπερέχον ἐν ἄρχουσιν, οὐ μὴν
 ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ κεκληρωμένων τὸ ἐκ-
 κριτον, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς τοῦ εὐαγγελισμοῦ
 πανηγύρεως αὐτοκράτορα τὸν Βοτανειάτην ἀναγο-
 ρεύουσι, προεξάρχοντος τοῦ τοιούτου συλλόγου τοῦ
 πατριάρχου Ἀντιοχείας, τοῦ καλουμένου Αἰμιλιανοῦ,
 καὶ τοῦ μητροπολίτου Ἰκονίου. διαιρεθέντες οὖν
 κατὰ φιλίας τῆς πολιτείας οἱ ἔξοχοι, καὶ κατὰ φά-
 λαγγας συνασπίσαντες, ἐπίασι τῶν ἀνακτόρων τοῖς
 πρὸς τὸν ἀνίσχοντα ἥλιον, καὶ τούτων κρατήσαντες
 στρατιώτας οἰκείους ἐπιστῶσιν εἰς αὐτῶν φυλακὴν.
 τὸν δὲ βασιλέα σὺν τῇ βασιλίσσει Μαρίᾳ καὶ τῷ υἱῷ εἰς
 τὴν ἐν Βλαχέρναις καταπεφυγότα ἀνάκτορα καθαι-
 ροῦσι τῆς βασιλείας καὶ ῥάκος ἀμφιεννύουσι μονα-
 σοῦ καὶ πρὸς τὴν μονὴν τοῦ Στουδίου ἀπάγουσιν,
 πολελανκότα τῆς βασιλείας ἐν ἔτεσιν ἑξ καὶ τοσού-
 οῖς μησί. ταῦτα κατὰ τὸ σάββατον γέγονεν, ἐν ᾧ
 ἦν ἐπὶ τῇ ἐκ νεκρῶν ἐγέρσει τοῦ Λαζάρου θαυμα-
 ποίαν τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος ἡμῶν πανηγυρῶν
 ἐκκλησίᾳ παρείληφε. τοῦ γὰρ Μιχαὴλ οὕτω τῆς

 W^{III}231
 B

βασιλείας ἐκπεπτωκότος, ἀπραγμάτευτον εὗρεν ὁ Βο-
 τανειάτης τὴν ἀνταρχίαν καὶ ἦει πρὸς τὴν βασιλίδαν
 τῶν πόλεων. ὁ μὲντοι Νικηφόρος ὁ λογοθέτης τῷ
 Ῥουσέλῳ ἐν Ἡρακλείᾳ σκηνομένῳ τῆς πόλεως
 C ὑπέξελθὼν προσεχώρησεν. οἱ δ' ἐν τῇ πόλει τὸν 5
 Μιχαὴλ κατασπάσαντες, ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις βασιλεύς
 κηρεύοντα συντηρήσαντες τὰ βασίλεια τῷ Βοτανειάτῃ
 ἐπισπεῦσαι καὶ ἐλθεῖν ἐπιστέλλουσιν. ὁ δὲ ἕνα τῶν
 οἰκείων δούλων προπέμψας, τὸν Βορίλαν φημί, καὶ
 δι' αὐτοῦ κατασχὼν τὰ ἀνάκτορα, ἐπικατέλαβε καὶ κεῖ- 10
 νος μετ' οὐ πολὺ.

- 19 Ἐπεὶ δ' ἐν τοῖς βασιλεῖσι ὁ Βοτανειάτης ἐγέ-
 νετο, ἀναδεῖται κατὰ τὴν μεγάλην τρίτην παρὰ τοῦ
 πατριάρχου βασιλικῇ ταινίᾳ, καὶ πρῶτον ἅπανσι
 παρέσχε τὸ φιλοτίμημα τὰς εἰς τὸ δημόσιον ἀπάν- 15
 των κοινῶς ὀφειλὰς ἐκτεμὼν ἀπροσδιορίστως καὶ
 D χρεοκοπίαν τούτων θεσπίσματι μεγαλοπρεπῶς ἐργα-
 σάμενος. ἔτι δὲ τῷ Βρυεννίῳ κατὰ τὴν ἐσπέραν
 ἐχομένῳ τῆς τυραννίδος στέλλει τοὺς ἀπαγγέλλον-
 τας τὴν τοῦ Καίσαρος ἀξίαν αὐτῷ διδόναι, εἰ τῆς 20
 τυραννίδος ἀπόσχοιτο, καὶ τοῖς αὐτῷ συναραμένοις
 τὰς τιμὰς ἐπιβεβαιῶσαι, αἷς αὐτοὺς ἐκείνος ἐτίμη-
 σεν. ὁ δὲ σφόδρα τῆς βασιλείας ἐφίετο καὶ ἀνένδο-
 τος ἦν. πάλιν οὖν ἑτέρα πρεσβεία καὶ ἐπὶ ταύτῃ
 τρίτῃ. ὁ δ' ὑπερφανεύετο, καὶ οὐδὲ κατὰ τὰ τῶν 25
 πρέσβεων νόμιμα τοὺς πρέσβεις ἐδέχετο, ἀλλ' ἀτί-
 μως αὐτοὺς ἀπεπέμπετο. ὥς οὐδὲν οὖν εἰρηνικῶς
 ἀνύειν ἔγνω ὁ βασιλεὺς, καὶ ἄκων πρὸς μάχην ἀπέ-
 νευσε, καὶ τὸν Κομνηνὸν Ἀλέξιον τετιμηκῶς νωβε-
 PΠ292 λίσσιμον, καὶ προχειρισάμενος μέγαν δομέστικον καὶ 30
 τῶν Ῥωμαϊκῶν αὐτὸν δυνάμεων προστησάμενος, κατὰ
 τοῦ Βρυεννίου ἐξέπεμψεν· ὃς τοῦτοφ συμβαλὼν κατὰ

τι χωρίον Καλαβρύην λεγόμενον διὰ τὸ κατάρρυντον
 εἶναι τὸν τόπον βρύσεσιν ὑδάτων πολλὰς τε καὶ
 ἀγαθαῖς ῥαδίως τῆς ἐκείνου περιεγένετο στρατιᾶς,
 καὶ τῶν μὲν πεσόντων, τῶν δὲ φυγόντων, εἴλε μο-
 νωθέντα τὸν τυραννήσαντα, καὶ τοῦ φωτὸς τὸν δει-
 λαιον ἀπεστέρησε καὶ εἰσήγαγε τυφλὸν εἰς τὴν βα-
 σιλεύουσαν. καὶ ἡ μὲν τοῦ Βρυεννίου εἰς τοῦτο
 τέλους κατήντησεν ἐπανάστασις. ἐπανέστησαν δὲ
 καὶ οἱ Βάραγγοι κατὰ τοῦ βασιλέως, ἀνελεῖν αὐτὸν
 μελετήσαντες. ἀντιταξαμένης δ' αὐτοῖς χειρὸς ἐτέ-
 ρας Ῥωμαϊκῆς, εἰς ἱκεσίαν ἐτράποντο, καὶ συγγνώ-
 μης ἐπέτυχον. τῷ δὲ βασιλεῖ τούτῳ τῆς ὁμοζύγου B
 τελευτησάσης, πολλὰ μὲν ἐμνηστεύοντο παρθένοι,
 καὶ πρὸ τῶν ἄλλων ἡ τοῦ βασιλέως τοῦ Δούκα θυ-
 γάτηρ Ζωή. ὁ δὲ ἡ τὴν βασιλίδαν Εὐδοκίαν ἤθελεν
 ἀγαγέσθαι ἢ τὴν ἐξ Ἀλανῶν Μαρίαν, τὴν τῷ πρὸ
 αὐτοῦ συνοικήσασαν. στέλλει γοῦν τὴν Εὐδοκίαν
 μετακαλούμενος. ἡ δέ, ὡς λόγος, οὐκ ἀπηνῆνато,
 ἐκωλύθη δὲ πρὸς τοῦτο ὁ βασιλεὺς παρὰ τινων μο-
 ναχῶν. καὶ ἄγεται τὴν βασιλίδαν Μαρίαν, οὐδὲν
 ἵττον παρανομήσας ἢ εἰ τὴν Εὐδοκίαν ἡγάγετο· W III 232
 τοιχεῖα γὰρ ἦν ἀπηρυσθριασμένη τὸ τολμηθέν. διὸ
 καὶ ὁ τὴν ἱερολογίαν τετελεκῶς ἐπ' αὐτοῖς τῆς ἱερω-
 τύνης ἐκπέπτωκεν. ὁ μέντοι προβεβασιλευκῶς Mi- C
 αήλ, ὡς εἴρηται, τὴν τρίχα καρεῖς, ψήφῳ συνοδικῇ
 μητροπολίτης Ἐφέσου κεχειροτόνητο, καὶ ἅπαξ φοι-
 ῆσας ἐκεῖ ἐπανῆλθε, καὶ ἐν τῇ τοῦ Μανουὴλ μονῇ
 ποιεῖτο τὴν διαίταν. μετὰ δὲ τὸ τὸν Βοτανειάτην
 ἧς βασιλείας ἐκπεπτακέναι θνήσκων οὗτος ὁ Mi-
 αήλ, πολλὰ δεηθείσης αὐτοῦ τῆς βασιλίσσης Μα-
 ρίας, ἥδη κἀκείνης μοναχῆς γεγονυίας, συγγνώμην
 νειμε ταύτῃ καὶ συγχώρησιν ἐπηύξατο ἐκ θεοῦ. ὁ

δὲ πρωτοπρόεδρος Νικηφόρος ὁ Βασιλάκιος, τοῦ
 Βρυεννίου γενόμενος ἐπὶ τῷ Δυρραχίῳ διάδοχος,
 καὶ αὐτὸς ἔρωτα τῆς βασιλείας ἐνεκυμόνησε, καὶ
 στρατιὰν ἀθροίσας σὺν αὐτῇ πρὸς Θεσσαλονίκην
 Δ ἀνῆει. ἔνθα μαθὼν ὡς ὁ Βοτανειάτης βεβασιλεύκει, ⁵
 ἐκείνῳ μὲν ἐπέστειλε δουλικῶς, λάθρᾳ δὲ τὰ τῆς
 ἀποστασίας ἐτύρενε καὶ πρὸς συμμαχίαν μετεπέμ-
 πετο Πατρινάκας. ὁ γνούς ὁ Βοτανειάτης χρυσό-
 βουλλον αὐτῷ στέλλει γραφήν, ἅμα μὲν περιποιού-
 σαν αὐτῷ ἐφ' οἷς ἐτόλμησε τὸ ἀμέριμνον, ἅμα δὲ καὶ ¹⁰
 τιμὴν αὐτῷ νωβελισσίου βραβεύουσιν· ἀλλ' ἐκεῖ-
 νος ἄτεγκτος ἦν. ὅθεν καὶ κατ' αὐτοῦ ὁ Κομνηνὸς
 Ἀλέξιος στέλλεται, τιμηθεὶς σεβαστός, καὶ κατὰ
 Θεσσαλονίκην γενόμενος καὶ τῷ Βασιλακίῳ συμμί-
 ξας τοὺς περὶ ἐκείνον κατετροπώσατο, κἀκείνον εἰς ¹⁵
 τὴν τῆς Θεσσαλονίκης συμφυρόντα ἀκρόπολιν πο-
 λιορκίᾳ ἐξώγησε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξέκοψε τοῦ
 ἀνδρὸς κελεύσει βασιλικῇ. καὶ ἄλλοι δὲ ἀντάραντες
 ΠΙΙ293 ἦσαν χεῖρας τούτῳ τῷ βασιλεῖ, ἀλλ' ἐκ τῶν περὶ
 τὸν Βρυέννιον συμβάντων καὶ τῶν περὶ τὸν Βασι- ²⁰
 λάκιον σωφρομισθέντες τὰ ὄπλα κατέθεντο. τῶν
 Τούρκων δὲ τὴν ἐφάν κατατρεχόντων, στέλλει κατ'
 αὐτῶν ὁ βασιλεὺς σὺν ἀξιωμαχῷ στρατεύματι Κων-
 σταντίνου τὸν υἱὸν τοῦ προβεβασιλευκότος Κων-
 σταντίνου τοῦ Δούκα, ἐκείνον στρατάρχην τῆς κατὰ ²⁵
 τῶν Τούρκων στρατιᾶς προστησάμενος. ὁ δὲ πρὸς
 τὴν καλουμένην Χρυσόπολιν διαπεραιωθεὶς νεωτε-
 ρίζει εὐθύς, καὶ παρὰ τῆς ἐκεῖσε οὔσης στρατιωτι-
 κῆς πληθύος ἀναγορεύεται βασιλεὺς. ἀλλὰ τοὺς μὲν
 τῶν στρατιωτῶν δώροις ὁ βασιλεὺς ὑπηγάγετο, τοὺς ³⁰
 δ' ἀξιωματῶν τιμαῖς ᾤκειώσατο, ἄλλους δ' ἄλλως
 μετεχειρίσατο, καὶ παρ' αὐτῶν συσχεθεὶς ὁ Κων-

σταντίνος παρεδόθη τῷ βασιλεῖ. κείρεται τοίνυν ὁ Β
 νεανίας καὶ εἰς νῆσον περιορίζεται. λόγος δ' ἔχει καὶ
 ἱερέα χρισθῆναι τὸν ἄνθρωπον. τοῦ πατριάρχου δὲ
 Ἀντιοχείας τοῦ Αἰμιλιανοῦ τὸν βίον μετῆλλαχότος
 προκεχείριστο ἕτερος Νικηφόρος ὁ Μαῦρος λεγόμε-
 νος. οὗτος τοίνυν ὁ βασιλεὺς τὸ μὲν τι καὶ διὰ γῆ-
 ρας βαθύ, τὸ δέ τι καὶ διὰ φυσικὴν χάνωσιν, οὐ
 πάνν τι τῆς τῶν πραγμάτων ἥπτετο διοικήσεως,
 ἀλλὰ τὸν Σίδης μητροπολίτην καὶ οὗτος προσλαβό-
 μενος ἐκείνῳ τὴν τῶν κοινῶν ἀνέθετο πρόνοιαν.
 ἦσαν δὲ τῷ βασιλεῖ τούτῳ καὶ δύο δοῦλοι, ὧν ὁ μὲν
 Βορίλος, ἄτερος δὲ Γερμανὸς ὠνομάζοντο· οὗτοι
 τοίνυν ἤγον τὰ πάντα καὶ ἔφερον ὥς ἐβούλonto,
 καὶ αὐτὸν τὸν κρατοῦντα καὶ κύριον ἑαυτῶν, δι'
 οὓς καὶ μισεῖσθαι τοῦτον παρὰ τῶν ἐν τέλει συνέ-
 βαινε, προσφερομένων τῶν δούλων ἐκείνοις ἀλαζο-
 νικώτερον καὶ θρασύτερον. ὥς ἤδη δὲ εἴρηται, ὁ C
 λογοθέτης Νικηφόρος προσχωρήσας τῷ Ῥουσελίῳ
 ὑπὸ δεσμοῖς παρ' ἐκείνου τετήρητο. ἀλλ' αἰφνίδιον
 θανὼν ὁ Ῥουσέλιος ὑποψίαν παρέσχεν ὥς παρὰ τοῦ
 λογοθέτου φαρμάκῳ ἀνήρηται. διὸ καὶ παρὰ τῶν
 τῷ Ῥουσελίῳ προσηκόντων τῷ Βοτανειάτῃ παραδο-
 θεὶς εἰς μίαν τῶν πρὸ τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων
 κειμένων νήσων περιορίζεται. οἱ δὲ γε περὶ τὸν βα-
 σιλέα δεδοικότες ὥς εἰ εἰς ὅψιν ἐλεύσεται τῷ βασι-
 λεῖ, προσληφθήσεται καὶ πάντας παραγκωνίσεται,
 ὑποτιθέασι τῷ Βοτανειάτῃ ἀμυθῆτων εὐπορεῖν χρη-
 μάτων τὸν λογοθέτην, καὶ ταῦτα τῷ βασιλικῷ χρη-
 ναι προσενεχθῆναι ταμείῳ. στέλλεται τοίνυν ὁ Στρα-
 βορμανός, μέγας ἐταιρειάρχης τότε γενόμενος, ἐρω- D
 τήσων τὸν ἄνθρωπον ὅπῃ αὐτῷ τὰ χρήματα κέκρυ-
 πται. οἱ δὲ περὶ τὸν βασιλέα, οὓς καὶ δεδοικέναι

-W III 233

τὴν τοῦ λογοθέτου παρουσίαν ὁ λόγος προδιηγῆσατο, πείθουσι τὸν Στραβορωμανὸν ἀνελεῖν τὸν ἄνθρωπον ἐκ τρόπου παντός. ὃς καὶ γενόμενος κατὰ τὴν νῆσον, ἐν ἣ περιώριστο, ἐτάζει τὸν ἄνδρα οὕτω σφοδρῶς ὥς ἐν αὐταῖς ταῖς βασάνοις ἐναποψύξαι, καὶ 5 ταῦτα ὑπισχνούμενον ὥς πάντα δοίη ἐν ἀπογράφοις, εἰ τὸν ἐτασμὸν διαφεύξοιτο. ὁ μὲν οὖν οὕτως ἀπόλωλεν.

20 Οἱ δὲ Κομνηνοὶ ὁ Ἰσαάκιος καὶ ὁ Ἀλέξιος ὑπερβαλλόντως πρὸς τοῦ βασιλέως καὶ τετίμηντο καὶ 10 ΠΠ294 ἐστέργοντο, καὶ διαδόχους αὐτοὺς τῆς βασιλείας ὠνόμαξε. διὸ καὶ παρὰ τῶν περὶ τὸν Βοτανειάτην σφοδρῶς ἐβασκαίνοντο, καὶ μᾶλλον παρὰ τῶν εἰρημένων δύο δούλων αὐτοῦ, οἳ καὶ πρὸς ἐκείνους τοὺς ἄνδρας διέβαλλον ὥς τυραννίδα μελετῶντας καὶ τὴν 15 εἰς αὐτοὺς τοῦ βασιλέως διάθεσιν ὑπάρκοντάς τε καὶ παρεσάλευον. ἃ γνόντες οὗτοι, καὶ μὴ τι πάθωσι πτοηθέντες, ὥς δὲ λόγος, καὶ πάλαι παρ' ἑαυτοῖς τὸν τῆς βασιλείας τρέφοντες ἔρωτα, καὶ ἄλλοις οἷς ἐθάρρουν τὸ βούλευμα κοινωσάμενοι, ἐξῆλθον τῆς 20 πόλεως, καὶ τὴν πόλιν Ἀδριανοῦ κατεκληφότες εἰς ἑαυτοὺς τὸ στρατιωτικὸν ξύμπαν σχεδὸν ἐπεσπασαντο. καὶ ἀναγορεύεται βασιλεὺς ὁ Ἀλέξιος, τοῦ Β μείζονος προτιμηθεὶς ἀδελφοῦ, ὅτι τε προσέκειντο τούτῳ οἱ στρατιῶται μᾶλλον ὥς στρατηγικωτέρῳ καὶ 25 ὅτι σπουδῇ τε καὶ ὑποσχέσεσι παρὰ τῶν περὶ αὐτὸν μεθειλκύνθησαν. οὕτως οὖν ἀναρρηθεὶς ὁ Ἀλέξιος καὶ τοῦ Ἰσαακίου μὴ πᾶν τι πρὸς τὴν ἀνάρρησιν δυσχεράναντος, τὴν βασιλίδά καταλαμβάνει καὶ πρὸς πολιορκίαν ἡτοίμαστο. ὁ δὲ Βοτανειάτης τοῖς τεί- 30 χεσιν ἐπέστησε φύλακας. ἦσαν δὲ περὶ τινα πύργον πρὸς τῇ πύλῃ τῆς πόλεως, ἣ Χαρσίου καλεῖται, φυ-

λάσσοντες Νέμιττοι· ἔθνος δ' οἱ Νέμιττοι Κελτικόν·
 οὗτοι λάθρα τοῖς περὶ τοὺς Κομνηνοὺς ἐκοινολο-
 γήσαντο περὶ προδοσίας τῆς πόλεως. ἔωθεν οὖν
 κατὰ τὴν μεγάλην πέμπτην τῆς ἐβδομάδος τοῦ σω- C
 τηρίου πάθους τοῦ σωτῆρος ἡμῶν οἱ μὲν περὶ τοὺς
 Κομνηνοὺς τῷ κατ' ἀντικρὺ τοῦ παρὰ τῶν Νεμί-
 ττων κατεχομένου πύργου ἐξωτέρῳ τείχει προσέβαλλον
 κατὰ σύνθημα, οἱ δὲ ἐφεστῶτες αὐτῷ τοὺς προσ-
 βάλλοντας ἐβαλλον καὶ ἀπείργον τοῦ προσιέναι ἀγ-
 ροῦ. ὥς δ' ὑπὸ τῶν Νεμίττων ἐκ τοῦ πύργου οἱ ἐν
 τῷ τείχει ἐβάλλοντο, μὴ οἳ τε ὄντες καὶ πρὸς τοὺς
 ἑκτὸς ἀνθίστασθαι καὶ πρὸς τοὺς ἐντὸς ἀπομάχε-
 σθαι, ἐξ ὑπερδεξίων εἰς αὐτοὺς ἀκοντίζοντας, ἐνέ-
 σταν τῆς ὁρμῆς. οἱ δὲ τειχομαχοῦντες κλίμαξιν
 ὑτίκα πρὸς τὸ τεῖχος ἀνῆσαν, καὶ τὰ κλειθρα τῶν
 ὑλῶν διατεμόντες πελέκεσιν ἄνετον τοῖς συνωμό- D
 αῖς παρέσχον τὴν εἴσοδον. ὅπερ ἰδόντες οἱ τὸν ἐν-
 ὅς τηροῦντες περίβολον, σύγκλυδες ἄνθρωποι καὶ
 ολέμων οἱ πλείονες ἀδελφοὶ ἢ μᾶλλον ἐξ ἀγοραίων
 θροισθέντες καὶ πληθύνος δημότιδος, οἱ μὲν κατιόν-
 τες ὥχοντο, οἱ δὲ καὶ ἑαυτοὺς ἐπισφαλῶς κατακρη-
 νίζοντες ἐφευγον. ὅθεν κατὰ πολλὴν τοῦ κωλύ-
 ντος ἐρημίαν καὶ τὸν ἐντὸς περίβολον οἱ περὶ τοὺς
 κομνηνοὺς παρειλήφασιν, καὶ τὰς τούτου πύλας ὁμοί-
 ; ἀναπετάσαντες βατὴν τὴν πόλιν παντί που παρέ-
 οντο, καὶ αὐτίκα πρὸς διαρπαγὴν χρημάτων οἱ
 τελοῦντες ὥρμηκασιν, σύμμικτον πλῆθος ἐκ Θρακῶν
 καὶ Μακεδόνων καὶ Ῥωμαίων ἄλλων καὶ βαρβά- W III 234
 ν συνεστηκός, οὐδὲν ἄμεινον πολεμίων πρὸς τοὺς
 οφύλους διατιθέμενοι. καὶ μέχρι γὰρ ἐκχύσεως P II 295
 ιάτων προηχώρησε τὸ κακόν, καὶ παρθέναι δὲ τῷ
 ᾧ καθιερωμέναι ἀσεβῶς ἐμίανθησαν, καὶ γυναῖκες

ἀνδράσι συνεξευγμέναι πρὸς βίαν ὑβρίσθησαν, καὶ
 θεοὶ ναοὶ τὸν κόσμον αὐτῶν ἐσυλήθησαν, καὶ οὐδὲ
 τῶν ἁγίων κρατήρων ἀπέσχοντο, ἀλλὰ καὶ τούτους
 οἱ πάντολμοι καὶ τὰς ἱερὰς φιάλας τῆς ἀναιμάκτου
 καὶ φορικῶδους θυσίας πλήρεις διήρπαζον, ἐκχέοντες ⁵
 τὰ ἅγια κατὰ γῆς. καὶ ὅσοις δὲ τῆς γερουσίας συν-
 ἦντων, κατασπῶντες τῶν ἡμιόνων αὐτούς, ἐνίους δέ
 γε καὶ ἀποδύοντες, ἐν μέσαις ταῖς ἀγνυαῖς εἰων ἡμι-
 γύμνους τε καὶ πεξούς. καὶ ταῦτα καθ' ὅλην τὴν
 ἡμέραν ἐπράττετο, καὶ τὸ δεινὸν ἄχρι τοῦ Βοὸς ¹⁰
 ἐπεφθάνκει γινόμενον κοινόν τε καὶ πάνδημον, ἥδη
 δέ τινες καὶ μέχρι τοῦ Φιλαδελφίου ἢ καὶ προσωτέ-
 B ρω ἐπέδραμον. οἱ δὲ Κομνηνοὶ εἰς τὴν προνομὴν
 σκεδασθέντων πάντων μόνοι σὺν εὐαριθμήτοις σφό-
 δρα τοῖς περὶ αὐτούς κατελείφθησαν, καὶ ἕως ¹⁵
 τοῦ Ταύρου γενόμενοι προσωτέρω ἀπιέναι οὐκ ἐπε-
 θάρρουν. τοσοῦτον γὰρ ἐψίλωντο ἀξιωμαχου δυνά-
 μεως ὥς εἰ τότε τούτοις ἐπῆλθόν τινες, ῥῆον ἂν
 εἶλον αὐτούς καὶ δεσμίους τῷ Βοτανειάτῃ προσή-
 γαγον. ἀλλὰ τὸ δόξαν ἥδη θεῶ μετατραπῆναι οὐκ ²⁰
 ἦν. ἐνθεν τοι ὁ μὲν Βοτανειάτης μαθὼν τῶν Κο-
 μνηνῶν τὴν εἰσέλευσιν, ἅπεισιν αὐτίκα τῶν βασι-
 λείων, αὐτοῦ που ῥίψας ἃ ὑπεδεῖτο φοινικόχροα
 πέδιλα, καὶ εἰς τὴν τῆς Περιβλέπτου μονὴν ἀπελ-
 θών, ἧς ἐκεῖνος μετὰ τὸν κατὰ τοὺς Ἀργυροὺς ²⁵
 Ῥωμανὸν ἐκεῖνον τὸν αὐτοκράτορα κτήτωρ δεύτε-
 ρος ἐχορημάτισε, κείρεται τε τὴν τρίχα καὶ μεταμφι-
 C ἐννυται τὴν στολήν, τριβώνιον κατὰ μονάζοντας ἐν-
 δυσάμενος. ἐνθα καὶ χρόνον ἐπιβιούς τινα τὸν χοῦν
 ἀπέθετο τῷ χοῖ, ταφείς παρ' αὐτῇ. 30

Οἱ δὲ Κομνηνοὶ μηδενὸς αὐτοῖς ἀντιβαίνοντος
 τοῖς ἀνακτόροις προσπεφοιτήμασιν, ἀταλαιπώρως

τούτοις ἐπιβάντες καὶ ὁμαλῶς μετὰ πολλῆς τῆς λειό-
 τητος. τοιαῦτα σφίσι τὰ προσόδια γέγονε, τοιαῦτα
 τὰ εἰς τὴν βασιλίδαν τῶν πόλεων εἰσιτήρια, τοιαῦτα
 τὰ τῆς βασιλείας ἐπιβατήρια. ἥδη δ' ἐν ἀσφαλεῖ 21
 γεγονότες οἱ Κομνηνοὶ καὶ τὴν μητέρα σφῶν καὶ
 τὰς ὁμευνέτιδας ἐκ τῆς μονῆς τοῦ Κανικλείου πρὸς
 τὰ βασίλεια μετεστείλαντο. ἐκείνων γὰρ ἐπικεχειρη-
 κότες ἀποστασίαν, εὐθὺς αἱ γυναῖκες εἰς τὸ μέγα D
 τέμενος τῆς τοῦ θεοῦ λόγου Σοφίας προσπεφοιτή-
 κασιν. ὁθεν παρὰ τοῦ Βοτανειάτου εἰς τὴν ῥηθεῖ-
 ταν μονὴν μετηνέχθησαν, ἵνα μὴ ἔχοιεν πρὸς τοὺς
 ἱποστατήσαντας διαπέμπεσθαι, οὐδὲν δ' ἔτερον ἀνι-
 κτὸν ἐκείναις ἐπήνεγκε. μήπω δὲ σχεδὸν τοὺς πό-
 δας τῇ βασιλείᾳ ἐρείσαντες αὐτίκα πολλῶν τοῦ
 Βοτανειάτου πράξεων σχολὴν κατεψηφίσαντο, καὶ
 οὐδ' ἐξότου ἦσαν ἐπικεχειρηκότες τῇ τυραννίδι τὴν
 ἐθέτησιν τοῖς παρ' ἐκείνου πραχθεῖσιν ἐπήνεγκαν,
 ἀλλὰ καὶ τοῦτον ὑπερήλαντο τὸν καιρὸν, καὶ πολλὰ
 ὦν ἐκείνῳ πεπραγμένων βασιλικῶς ἀνηγήκασιν
 ὅτοι ῥήματι βραχυσυλλάβῳ τυραννικῶς. εἴτα ὁ μὲν
 ἡλέξιος βασιλικὸν ἀναδελταὶ διάδημα, τῷ δ' Ἰσακίῳ
 ἡ δευτερεῖα νενέμνηται τῆς τιμῆς, καινοῦ αὐτῷ PII296
 πιφημισθέντος ὀνόματος· σεβαστοκράτωρ γὰρ ἐπε-
 λήθη καὶ ὑπερεῖχε τοῦ Καίσαρος. ἡ δὲ μήτηρ
 οὐτῶν, παρασήμερον μὴ μετασχοῦσα βασιλικῶν διὰ
 ἡ ἔνδυμα τὸ μοναχικὸν μήτε μὴν εὐφημίας καὶ
 ναρρῆσεως, μόνου μετεῖχε τοῦ τῆς βασιλείας ὀνό-
 ματος, αὐτὴ δὲ τὴν τῶν πραγμάτων πᾶσαν διοίκη- W.III 235
 ν ἀνεξώσατο. οὕτω μὲν οὖν τὰ τῆς βασιλείας παρὰ
 ἡ μητρὶ νενέμνητο καὶ ἀμφοῖν τοῖς ὁμαίμοσιν.
 τὴν δὲ τῷ βασιλεῖ καὶ ἑτέρῳ διττῷ ἀδελφῷ νεω-
 ῖον τὴν ἡλικίαν, ὦν τὸν μὲν πρωτοσέβαστον ἐτί-

μησε καὶ μέγαν δομέστικον, τὸν Ἀδριανόν, τὸν Νικηφόρον δὲ σεβαστὸν καὶ τοῦ στόλου δρουγγάριον.
 B εἶχε δὲ καὶ ἐπ' ἀδελφαῖς κηδεστὰς τὸν Μελισσηνὸν
 Νικηφόρον καὶ Μιχαὴλ τὸν Ταρωνίτην. τὸν μὲν
 οὖν Ταρωνίτην τῇ πρώτῃ συνεξευγμένον τῶν ἀδελ- 5
 φῶν, πάννυ στεργομένην πρὸς τῆς μητρὸς καὶ πρὸς
 αὐτῶν τιμωμένην, πανυπερσέβαστον ὠνόμασαν, καὶ
 τοῦτο καίνισαντες τὸ ἀξίωμα. τὸν δὲ γε Μελισση-
 νόν, ἀποστασίαν κάκεινον κατὰ τοῦ Βοτανειάτου ἐν
 τῇ ἐφ' αὐτὴν φρονήσαντα καὶ ἐτι ταύτης ἐχόμενον, ἐπὶ 10
 συμβάσει τετιμήκασιν Καίσαρα καὶ τὴν πόλιν αὐτῷ
 Θεσσαλονίκην εἰς κατοικίαν ἀπένειμαν, καὶ χορηγίαν
 χρημάτων καὶ τούτῳ καὶ πᾶσι τοῖς αὐτοῖς κατὰ γέ-
 νος προσήκουσι τύχῃ τοιαῦδε καὶ ἀξιομάτων ὄγκῳ
 τηλικῷδε ἀνάλογον προσεφώρισαν. ἐντεῦθεν τῶν 15
 C βασιλείων προσόδων, μᾶλλον δ' εἰπεῖν τῶν κοινῶν
 καὶ δημοσίων, οὕτω διανεμηθεῖσων τὸ βασιλικὸν
 ταμιεῖον ἢ τὸ κοινὸν πρυτανεῖον ἐστένωτο. καὶ ὁ
 κρατῶν σπανίζων χρημάτων τὰς τε τοῖς ἀξιωμασιν
 ἀνηκούσας ἀνέκαθεν ἐτησίας δόσεις ἐξέκοψε καὶ τὰς 20
 τῶν συγκλητικῶν οὐσίας προσεφωρήετο. ἔστρεψε δὲ
 καὶ τὴν κοινωὶν αὐτῷ τοῦ βίου Εὐρήνην καὶ Α'-
 γούσταν ὠνόμασεν· ἡ δ' ἦν ἐγγόνῃ τοῦ Καίσαρος
 Ἰωάννου τοῦ Δούκα. ἡ δὲ πρῶτῃ βασίλισσα ἡ ἐξ
 Ἀλανῶν Μαρία σὺν τῷ ἰδίῳ υἱῷ Κωνσταντίνῳ, ὃν 25
 τῷ Δούκᾳ Μιχαὴλ ἐν τῇ πορφύρᾳ ἐγένετο, στε-
 φθέντι παρὰ τοῦ οἰκείου πατρὸς ἐτι βρεφυλλίῳ τυγ-
 χάνοντι καὶ πεδίλοις φοινικοῖς ὑποδουμένῳ, τῶν
 D ἀνακτόρων μεθίσταται καὶ εἰς τὰ ἐν τῇ μονῇ τῶν
 Μαγγάνων βασιλεία ἄπεισιν. ἤδη γὰρ εἰλήφει ταῦτα 30
 καὶ τὴν μονήν, ἀλλὰ μέντοι καὶ τὴν τοῦ Ἐβδόμου
 διὰ χρυσοσημάντου τοῦ Βοτανειάτου γραφῆς, ἐνθα

διῆγε σὺν τῷ υἱῷ, βασιλικὴν ὑπερθεσίαν ἑαυτῇ καὶ τῷ υἱῷ ἀποτάξασα. ἔτι γὰρ ὁ παῖς αὐτῇ περιέκειτο τὰ τῆς βασιλείας γνωρίσματα καὶ εὐφημεῖτο μετὰ τὸν αὐτοκράτορα καὶ τὰς χρυσοβούλλους γραφὰς μετ' ἐκείνον ὑπεσημαίνετο. μετὰ δέ τινα χρόνον καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ μετημφιάσθη, μέλαν ἐνδύσα χρῶμα κατὰ τοὺς μοναχοὺς, τὸ μὲν ἐκούσα, τὸ δέ τι τυραννουμένη, καὶ ὁ παῖς ἀφηρέθη τὰ περιπόρφυρα πέδιλα καὶ μόνῳ τῷ Κομνηνῷ ἡ τῆς ἀνταρχίας κλήσις καὶ ἡ βασιλεία περιελέλειπτο. οὕτω μὲν οὖν ΠΙΙ297 ταῦτα. ὁ δὲ τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων ῥοχιερατεύων ὁ θεσπέσιος ἐκεῖνός Κοσμάς, τῇ τῶν κοινῶν πραγμάτων μεταχειρίσει ἀπαρεσκόμενος καὶ ἀπεγνωκῶς τὴν διόρθωσιν, τῷ ὑπηρέτῃ "ἄρον" εἰπὼν "τὸ ψαλτήριον καὶ συνέπου μοι" τῆς ἐκκλησίας ὑπανεχώρησε, καὶ πολλὰ παρὰ τῶν κρατούντων παρακληθεὶς ὑποστρέψαι οὐχ ὑπενόστησεν, ἔτη πέντε καὶ μῆνας ἑννέα τὸν πιστὸν ποιμένας λαόν. διὸ καὶ ἄλλον τινὰ ἀρχιερέα τῇ ἐκκλησίᾳ ἀντικατέστησαν, ἐκτομίαν τινὰ μοναχόν, κεκλημένον Εὐστράτιον, οὔτε λόγοις ὠμιληκότα οὔτε πραγμάτων ἐγγεγυμνασμένον μεταχειρίσεσιν, ἀφελῇ δὲ ἀνθρώπον καὶ ἡσυχία ἢ γυνίᾳ μᾶλλον προσήκοντα. ἤδη δὲ τρεῖς οὕτως ἐνιαυτοὺς τῷ θρόνῳ ἐνσεμνυνάμενος κατηνέ- Β χθη τῶν ἱερῶν ἀνακτόρων παρὰ τῶν κρατούντων ἡ δ' αἰτία οὐκ ἔγνωσται ἀκριβῶς. καὶ λοιπὸν προιεχείριστο πατριάρχης ἀνὴρ μοναχός, ὁ γραμματικὸς WIII236 ἰννομαζόμενος Νικόλαος, ἐν ἀσκήσει τὸν βίον διηγουαὶς καὶ οὐδὲ τῆς ἐν λόγοις παιδείας ἀμέθεκτος ὢν, αἶν μὴ κατακόρως ταύτης μετέσχηκεν.

"Ἄρτι δὲ τῆς βασιλείας ἐπιβεβηκότι τῷ Κομνηνῷ 22 ἰγγέλη ὁ Φράγγος Ῥομπέρτος εἰς τὴν Ἐπίδαμνον

διαπεραιούμενος, ἀνὴρ πανοῦργός τε καὶ πολεμικώτατος. αὐτίκα τοίνυν ὁ βασιλεὺς ἐξεστράτευσε, C καὶ γενόμενος κατὰ τὸ Λυρράχιον προσβάλλει τοῖς πολεμίοις, καὶ ἡττηθεὶς ἀκλεῶς ἔφυγε, πολλῶν ἐκεῖ πεσόντων οὐ τῶν τυχόντων μόνον στρατιωτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν ὑπεροχαῖς καὶ βασιλείῳ τυγχανόντων ἐξ αἵματος, καὶ ἡ παρεμβολὴ ξύμπασα ἐάλω τοῖς πολεμίοις. ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς ἡττημένος ἐπανῆλθεν εἰς τὸ Βυζάντιον. οἱ δὲ βάρβαροι τῇ νίκῃ πεφυσημένοι ὁμόσε κατὰ πάντων ἐχώρουν, καὶ εἶλον τῶν 10 πολισμάτων τινά, ὧν ἦσαν ἡ Καστορία τε καὶ ἡ Ἀάρισα. ὠνειροπόλουν δὲ καὶ αὐτὴν τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων καταλήψεσθαι, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς καὶ πάλιν ἐκστρατεύει, καὶ ἀπελαύνει μὲν τῆς Καστορίας τοὺς αὐτὴν φρουροῦντας βαρβάρους, ἅπεισι δὲ κατὰ 15 D τοῦ Ῥομπέρτου καὶ στρατηγήματι τὴν ἐκείνου δεινότητα μέτεισι. τῷ γὰρ ἀδελφῷ Ἀδριανῷ τὸ σχῆμα τὸ βασιλικὸν περιτίθῃσι, καὶ στράτευμα δοὺς αὐτῷ ἐναντίον τοῦ Ῥομπέρτου στήναι διακελεύεται· εἰ δ' ἐκεῖνος ὀρμήσει μαχέσασθαι, στρέψαι τὰ νῶτα καὶ αὐτίκα φυγεῖν. ταῦτα μὲν οὖν τῷ ἐσχηματισμένῳ βασιλεὶ ἐνετείλατο· ἐκεῖνος δὲ μετὰ τῆς λοιπῆς στρατιᾶς δι' ὁδῶν ἀδήλων περιοδεύσας καὶ τῷ τῶν Φράγγων ἐμβαλὼν χάρακι τὰς τε σκηνὰς αὐτῶν καὶ τὰ ἐν αὐταῖς ἐληίσατο καὶ φόνον πολὺν 25 ἐποίησατο. τοῦ Ῥομπέρτου δὲ κατὰ τοῦ ἐσχηματισμένου βασιλέως ὀρμήσαντος, κάκεινος καὶ ἡ σὺν αὐτῷ στρατιὰ τὰ χαλινὰ χαλάσαντες ἔφυγον. ὁ δὲ βάρβαρος ἐγανυρίκῃ μᾶλλον καὶ ἐπῆρτο, ὥς ἀπροσμάχητος. ἐν τούτῳ δ' ἀγγέλλεται αὐτῷ τοῦ χάρακος ἡ 30 ΠΙΙ298 ἐκπόρθησις καὶ ἡ φθορὰ τῶν ἐκεῖ, καὶ εὐθὺς παρέλτο καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν ψυχὴν καὶ ἀπὼν ὄχρετο.

ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπανελθὼν εἰς τὴν Κωνσταντίνου, ἡγεμονίας ἐπιβουλῆς αὐτῷ, τοὺς τε ταύτης πρωτοουργοὺς συνέσχεεν ἐκ τῶν ταγματικῶν ὄντας ἀρμόντων καὶ πολλοὺς τῶν ἐγχωρίων καὶ τῆς συγκλήτου βουλῆς, ὡς τάχα συνίστορας τοὺς πλείους, ὡς ἴασιν, οὐδὲ πρὸς ἀλήθειαν, ἀλλ' ἵνα σφᾶς γυμνώσῃ ὧν ὑπαρχόντων. ἡ μὲν οὖν τοῦ Ῥομπέρτου ἐπίδοις πέπαυτο, ἐτέρωθεν δ' αὐτίς τῇ Ῥωμαίων ἡγεμονίᾳ ἐχθροὶ ἐπανίστανται. οἱ γὰρ Τοῦρκοι τὴν φάν ὑφ' ἑαυτοὺς ποιησάμενοι οὐδὲ τῶν νήσων πέσχοντο. ἀλλ' ὁ Τζαχᾶς, Τοῦρκος δὲ καὶ οὗτος ὁ τῶν ἐπιφανῶν, δεινὸς δὲ καὶ τὴν πονηρίαν ποῦς, διὰ πλοιαρίων ὀλίγων ἀνωιστὶ τῇ νήσῳ Χίω ροσορμισθεὶς κατέσχε ταύτην, καὶ στόλον ἐν αὐτῇ B
αυπηγεῖ, δι' οὗ τὴν τε Λέσβον ἀνῆρπασε καὶ τὴν λάμειν τὴν τε Ῥόδον ὑφ' ἑαυτὸν ἐποιήσατο καὶ πλείους ἄλλας τῶν νήσων. ἐξηλάθη δ' αὐτίς αὐτῶν, στόλον Ῥωμαϊκοῦ ἐπελθόντος ταῖς ἐκείνου τριήρεσι. καὶ ἡ νῆσος δ' ἡ Κρήτη, πρὸς δὲ τῇ καὶ ἡ Κύπρος τοστασίαν ἐνόσησαν, τὴν μὲν τοῦ Καρίκη κατεργκότος καὶ ἀντάραντος χεῖρα τῷ βασιλεῖ, τὴν Κύρον δὲ γε τοῦ Ῥαφομάτου. ἀλλὰ καὶ αὐταὶ τῇ Ῥωμαίων αὐτίς οὐκ εἰς μακρὰν ἐπανεσώθησαν ἡγεμονίᾳ. ἐντεῦθεν ὁ βασιλεὺς ἀναλωμάτων δεόμενος ὅπου ἀποτροπαίους συλλογῆς χρημάτων ἐξέσπεκε, καὶ ὀφειλὰς ἀδίκους εἰσῆγον κατὰ τῶν ἀνωπῶν οἱ ἐπ' αὐτῷ τεταγμένοι, καὶ ἀφηροῦντο C
οἱ οἰκείας οὐσίας οἱ μὴδὲν δικαίως ὀφείλοντες. τεῦθεν ἀπογραφεῖς πανταχοῦ τῶν ἐν ἀγροῖς καὶ ἰσίοις διαφερουσῶν τοῖς ὑπηκόοις ἐστέλλοντο κτήνων, καὶ τὰ καὶ τῶν ὀνομάτων ἐπινενόητο, τὰ WIII 237
ἐρτιμα λέγω καὶ τὰ ὑπέρπλεα, καὶ ἄλλοτε ἄλλοι

τρόποι ἐπηρεϊῶν κατὰ τῶν ὑπηκόων εἰσέηγοντο, καὶ
 ἱερὰ δ' ἀφῆρηντο ἐκ θείων ναῶν. οὗτος ὁ βασιλεὺς
 καὶ τὸ νόμισμα κεκυβδηλευμένον παρὰ τῶν πρὸ αὐ-
 τοῦ εὐρηκῶς χάλκεον ἔθετο, ᾧ εἰς τὰ τῆς βασιλείας
 ἐκέχρητο ἀναλώματα, τοὺς δέ γε φόρους διὰ χρυσί-
 νων δοκίμων εἰσέπραττε, πῇ δέ γε καὶ δι' ἑτέρων,
 χρυσίνων μὲν κακείνων, ἀλλ' ἡμιχρυσῶν, ἔστι δ'
 D οὗ καὶ διὰ τῶν χαλκῶν ἐδαρμοφόρει. ὅθεν χαλκοῦ
 δεόμενος πλείονος τοὺς ὀβολοὺς εἰς νόμισμα μετε-
 τύπωσε, καὶ τινα τῶν δημοσίων ἔργων, τῶν χαλ- 10
 κουρρημάτων φημί, κατασπάσας εἰς στατήρας συν-
 ἔκοψε καὶ νέας δεκάτας ἐκαίνισεν. ἐγένετο δὲ
 θυγάτριον ἡ Ἀνγούστα τῷ βασιλεῖ, ὅπερ Ἄννα ὠνο-
 μάσθη διὰ τὴν πατρομήτορα, ἐφ' ἣ τὸν τῆς βασι-
 λίσσης Μαρίας υἱὸν Κωνσταντῖνον τῆς ἐξ Ἀλανῶν 15
 ὁ βασιλεὺς ἐμνηστεύσατο· ἐκείνου δ' ἐπὶ τῇ μνη-
 στεία τὴν ζωὴν καταλύσαντος, ὥς ὥραία γάμον ἡ
 θυγάτηρ ἐγεγόνει τῷ ἄνακτι, νυμφίον ἕτερον ἐπ'
 αὐτῷ εἰσφύλισατο τὸν μείζων τῶν υἱῶν Νικηφόρου
 τοῦ Βρυεννίου, ὃν ὁ λόγος προέφηνε τῇ τυραν- 20
 νίδι ἐπιχειρήσαντα καὶ ἀλόντα καὶ πηρωθέντα τοὺς
 ὀφθαλμούς. τούτῳ τὴν θυγατέρα ταύτην κατεγγυή-
 PII299σας τετίμηκε τὸν ἄνδρα παννυπερσέβαστον. γίνεται
 δὲ τῷ βασιλεῖ καὶ υἱός, ὃν ἐν τῷ θείῳ τεμένει τῆς
 τοῦ θεοῦ λόγου Σοφίας παρὰ τοῦ πατριάρχου κατα- 25
 ξιωθέντα τοῦ θείου βαπτίσματος καὶ Ἰωάννην κλη-
 θέντα ἀντίκα ὁ πατὴρ καὶ διαδῆματι ταινιοί. γεγό-
 νασι δὲ τῷ βασιλεῖ καὶ ἕτεροι δύο υἱοί, Ἀνδρόνικος
 τε καὶ Ἰσαάκιος, καὶ θυγατέρες ἕτεραι τρεῖς, Μαρία,
 Εὐδοκία, καὶ Θεοδώρα. τῇ μὲν οὖν Μαρίᾳ τὸν τοῦ 30
 Γαβρᾶ ἐκείνου Θεοδώρου τοῦ σεβαστοῦ καὶ μάρτυ-
 ρος υἱὸν τὸν Γρηγόριον ἐμνηστεύσατο. εἴτα τὴν

μνηστείαν ταύτην λύσας, οὕτω δόξαν αὐτῷ, κάκει-
 νον ἀποπεμψάμενος ἕτερον μνηστῆρα τῇ θυγατρὶ
 ταύτῃ τὸν τοῦ Φορβηνοῦ υἱὸν τοῦ Κατακαλῶν τὸν
 Νικηφόρον εἰσεποιήσατο. τῇ δ' Εὐδοκίᾳ τὸν τοῦ B
 Ιασίτου Κωνσταντίνου παῖδα συνέξευξεν. ὃς τῇ τε
 συνένῳ οὐχ ὥς βασιλέως ἐκέχρητο θυγατρὶ, ἀλλ'
 ἐκ τοῦ κρείττονος ὠμίλει ταύτῃ καὶ προσεφέρετο,
 καὶ τῇ βασιλίσσῃ δὲ πλειστάκις προσκεκρούκει καὶ
 τευθεῖα, ἥπερ αὐτῷ προσοχθίσασα τὴν θυγατέρα
 ἰοσῆσασαν εὐθύς ἀποκείρει καὶ τὸν Ἰασίτην ἀπε-
 αύνει τῶν βασιλείων. τῇ δέ γε τελευταία τῶν
 θυγατέρων συνώκισεν ὁ πατὴρ νεανίαν τὸ μὲν
 ἶδος ἀγαλματίαν, τὸ δὲ γένος οὐ τῶν ἐπιφανῶν.
 ἔγινε δ' ἐπὶ τῆς βασιλείας τούτου κλόνος τῆς γῆς
 ρικωδέστατος κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς μνήμης τοῦ ἐν
 αὐμασί περιωνύμου ἁγίου Νικολάου, ὅφ' οὐ πολ- C
 λὴ τε οἰκίαι καὶ ναοὶ κατηρεῖπωντο καὶ στοαί, δι'
 ὧν αἱ τῆς πόλεως ὠρόφονται ἀτραποὶ καὶ πλείστοι
 τοῖς συμπτώμασι συνεχώσθησαν καὶ ἀπέθανον.

Κατὰ τούτους τοὺς χρόνους καὶ τοῦ τῶν Πατ- 23
 νάκων ἔθνους ἡ συγκλίνησις γέγονεν, ἐκ τῶν σφε-
 ρων ἡθῶν μεταναστεύσαντος εἰς χώραν Ῥωμαϊκὴν
 ἐκ τὴν Θράκην πᾶσαν καὶ τὴν Μακεδονίαν ληιζο-
 νου. κατὰ τούτων ἐκστρατεύσας ὁ βασιλεὺς, τῶν
 ρατιωτῶν ἀλαξονευομένων, αἰσχυρῶς ἥττητο. εἰτ'
 οἱς ἄπεισι κατὰ τῶν βαρβάρων, ταπεινωθείσης
 ἡ στρατιᾶς καὶ τὸ πᾶν τῆς θείας ἐξαρτώσεως φο-
 ς, καὶ προσβάλλει τοῖς πολεμίοις. οἱ δὲ οὐδὲ τὴν D
 ὁδὸν ὑπομείναντες τὰ ὄπλα κατὰ γῆς ἐρρίπτουν
 οἰμωγαῖς τοὺς Ῥωμαίους ἐξεκαλοῦντο πρὸς ἔλεον.
 ετο μὲν οὖν πολὺ τι τοῦ Σκυθικοῦ, οἱ λοιποὶ δὲ
 νελαμβάνοντο καὶ ἦσαν ὑπὸ δεσμοῖς, καὶ εἰς δου-

λείαν οἱ αἰχμαλωτεύσαντες αὐτοὺς ἀπεδίδοντο. ὁ δ' αὐτοκράτωρ πληθὸς ἀπολεξάμενος σφριγάντων καὶ ῥωμαλέων Σκυθῶν εἰς τὸ τῶν Μογλένων θέμα τούτους σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις κατῴκισε, καὶ τάγμα τούτους κατέστησεν ἰδιαίτατον, οἷ καὶ μέχρι τοῦ δεῦρο κατὰ διαδοχὰς διαμένουσιν, εἰς ἐπίθεται σχόντες τὸν τό-
 W III 238 πον, ἐν ᾧ κατῴκισθησαν, καὶ Πατινᾶκοι Μογλεν-
 ται καλούμενοι. ἐπιβουλῆς δὲ μηνυθείσης αὐτῷ, πρωτουργοὺς ἐχούσης τὸν Οὐμπερτόπωλον καὶ τὸν Ἀριέβην, ὧν ὁ μὲν ἐκ Φράγγων εἴλκε τὸ γένος, ὁ δ' 10
 P I 300 Ἀριέβης ἐξ Ἀρμενίων, καὶ ἅμφω δὲ τῶν ἐπιφανε-
 στέρων καὶ στρατηγίαις ἐφεσθηκότων, ἐκεῖνοί τε συνεσχέθησαν καὶ ὅσοι συμμετεῖχον αὐτοῖς τοῦ βουλευματος. τοὺς οὖν τῆς μελέτης ἐξάρχοντας δύο ἄνδρας δημεύσει καταδικάσας καὶ ἀτίμῳ θριάμβῳ 15
 καὶ ἐπὶ τούτοις ὑπερορίᾳ ἐν τούτοις περιώρισεν αὐτοῖς τὴν ποινὴν· ὅτε καὶ τὸ τῶν Μανιχαίων τάγμα τῆς στρατείας ἀπήλασεν, ἐκθέσμως μέχρι τότε δὴ στρατευόμενον· στρατεύεσθαι γὰρ τοὺς Μανιχαίους ἀρχαῖος νόμος καθάπαξ ἀπέργει. αὐτίς δ' ἑτέρα 20
 κατὰ τοῦ βασιλέως τούτου συνέστη ἐπιβουλή, ἣς ἐξῆρχεν ὁ τοῦ βασιλεύσαντος ἐκείνου Διογένους υἱὸς ὁ Νικηφόρος ὁ τῆς πορφύρας βλαστός, ἀνὴρ τὴν μὲν ἰσχὺν ἀπαράμιλλος, τὴν δὲ τῆς γνώμης ἔξιν καὶ τὴν τῆς ψυχῆς γενναιότητα οὐ κατὰ τὴν σωμα- 25
 B τικὴν πλουτήσας ἰσχύν. οὗτος τὸ μὲν δρᾶμα συνθέμενος, τὴν δὲ προᾶξιν ὑπερτιθέμενος, ἔλαθε παθὼν ἢ δρᾶσας ὥς ἐβουλεύσατο. εἰλω γάρ, καὶ ἑτασμῶν ἀνάγκαις παραδοθείς, ἴν' ἐκκαλύψῃ τοὺς συνωμώτας, τέλος ἐξεκόπη τὰ ὄμματα καὶ τὴν περι- 30
 ουσίαν ἀφῆρητο. εἶτα τὸ τῶν Φράγγων ἔθνος ἐκ τῶν ἐσπερίων συγκληθεὶς ἀνήγει πρὸς τὴν βασι-

ἰδὼν τῶν πόλεων, ὥς ἐκ ταύτης εἰς τὴν ἑφάν δια-
 τεραιωθησόμενον· ὦν τὴν συγκλίνησιν θεοσημία τις
 τροεμήνυσεν. ἀκριδὼν γὰρ ἄπειρόν τι πληθὸς, ἐκ
 τῆς Ἑσπέρας τὴν γένεσιν ἐσχηκὸς καὶ τοσοῦτον ὥς
 ἔφεσιν ἱπτάμενον ἀπεικάζεσθαι καὶ συσκιαίνει τὸν
 ἥλιον, διὰ τῆς μεγίστης τῶν πόλεων καὶ τῶν ταύτης
 οἰκιστῶν τὴν πτῆσιν ποιούμενον πρὸς τὴν ἑφάν ὠρμητο,
 ἀκεῖσε κατέπαυε. περαιωθέντες οὖν καὶ τῇ κατὰ C
 λιθυρίαν προσβαλόντες Νικαίᾳ, παρὰ τῶν Τούρ-
 κων κατεχομένη, σὺν χρόνῳ μὲν καὶ φθορᾷ πολλῇ
 κατέρωθεν, τέως μέντοι τὴν πόλιν ἡγήρασι. καὶ
 αὐτὴν μὲν πολλῶν ἀπέδοντο χρημάτων τῷ βασιλεῖ,
 ἡ δ' εἰς τὸ πρόσω προυχώρουν. καὶ οἱ μὲν τὴν
 οἰκίαν τῷ Ὀρόντῃ εἶλον σὺν μόχθῳ καὶ φόνῳ πολλῷ
 ἱπτιόχειαν, οἱ δὲ τῆς Ἱεροσολύμων μεγάλοις ἀγῶ-
 νι ἐκράτησαν πόλεως. ἀλλ' οὕτω μὲν τὰ τοῦ ἔθνους
 ἔχον τῶν Φράγγων συντετμημένως εἰπεῖν. αἴρεσις
 ἔστι κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἀναπέφηνε μυ-
 χρὰ ἢ τῶν Βογομίλων. τῆς δὲ τοιαύτης αἰρέσεως
 ἡγεμενὴς ἦν καὶ μέγας διδάσκαλος καὶ προβολεὺς τῶν
 κρ' αὐτοῖς ἀποστόλων Βασιλείος τις λεγόμενος D
 τρὸς, σχῆμα μὲν περικείμενος μοναχοῦ, αὐτὸν δ'
 εἶνον ἐνδεδυμένος τὸν σατανᾶν, ὃς ἐν ἔτεσι μὲν
 πεντεκαίδεκα τὰ τῆς πλάνης μαθὼν ὀλέθρια δόγματα,
 δὲ δυσὶ καὶ πεντήκοντα διδάξας αὐτά, πᾶσαν
 ἑλθὼν τὴν οἰκουμένην τῆς οἰκείας λύμης ἐνέπλη-
 ν. εἴτα καὶ τῇ τῶν πόλεων βασιλίδι ἐπεχωρίασεν,
 ἡ δ' ἐάλω ἐπ' αὐτοφώρῳ ὁ τῆς ἀληθείας ἐχθρὸς.
 οὗς γὰρ τὴν ἐκείνου ἀσέβειαν ὁ κρατῶν ὑπεκρίθη
 στίν· ἔχειν εἰς ἐκεῖνον τὸν κακοδαίμονα, καὶ διδά-
 σκαλον ἐκάλει καὶ σωτήρα πλανωμένων ψυχῶν. τού-
 τος οὖν καὶ πλείοσιν ἄλλοις μόλις μὲν καὶ σὺν χρόνῳ,

ἴσχυσε δέ ποτε πείσαι τὸν ὀλέθριον ἐκείνον ἐξεμέ-
 σαι τὸν ἰὸν τῆς πονηρίας αὐτοῦ. ἐπεὶ δ' ἦν ἐντὸς
 ΠΙ301 ἀρκύν τὸ θήραμα, ἐδημοσίευσεν μὲν τὴν ἐκείνου δι-
 δασκαλίαν καὶ τὰ δόγματα ἐξεφάνυλιν, κοινῇ δὲ
 ψήφῳ πυρὸς αὐτὸν ἐν τῷ τῆς ἱππηλασίας θεάτρῳ,
 παρανάλωμα ἔθετο. αὐθις δ' ἐπανάστασις ἑτέρα
 κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος γέγονε, καὶ ὁ ταύτην συ-
 στησάμενος υἱὸν ἔλεγεν ἑαυτὸν εἶναι τοῦ βασιλεύ-
 σαντος Διογένους, ὃς Κομάνων πληθος προσεταιρι-
 σάμενος εἰς τὰπὶ Θράκης τε χωρία γενόμενος καὶ τὴν 10
 χώραν κερατίζων καὶ ληξόμενος ἀπῆται τοὺς ἐν ταῖς
 πόλεσι δέχεσθαι τε αὐτὸν καὶ ἀξιοῦν βασιλικῆς
 ἀναρρήσεως. εἴτα εἰς τι πολίχνιον τῶν Θρακικῶν
 ἀπελθὼν, ἀπατηθεὶς τε παρὰ τῶν ἐν αὐτῷ καὶ
 ἀναρρηθεὶς, εἰσελθὼν τε μετ' ὀλίγων ἐντός, συνε- 15
 W ΠΙ239 σχέθη καὶ ἐξεκόπη τοὺς ὀφθαλμούς. καὶ οὕτως ἡ
 Β ἐπιχειρηθεῖσα παρ' αὐτοῦ τυραννὶς διελέλυτο, τῶν
 Κομάνων, ὅσοι μὴ διεφθάρησαν, εἰς τὰ ἦθη παλι-
 νοστησάντων τὰ σφέτερα.

- 24 Οὗτος ὁ βασιλεύς, τοῦ ὀρφανοτροφείου ἐσχολα- 20
 κότος, ἀλλὰ μὴν καὶ ἄλλων γηροκομείων πολλῶν,
 τὰς πάντων κτήσεις τῷ ὀρφανοτροφείῳ προσνείμας
 καὶ αὐτὸς ἑτέρας προσαφορίσας, ἀνεκαίνισέ τε αὐτὸ
 καὶ ἀνενέωσε πολλοῖς ἀναλώμασι καὶ πληθος γηρο- 25
 κομουμένων αὐτῷ ἐγκατέστησεν. ἀλλὰ μὴν καὶ μο- 26
 ναζόντων καὶ μοναζουσῶν ἐν αὐτῷ ἐδείματο κατα-
 γῶγια· πρὸς δὲ τοῖς καὶ διδασκαλεῖον γραμματικῶν,
 ἵν' ἐν αὐτῷ διδάσκουσιν παῖδες ὀρφανοὶ ἢ γονέων
 ἀπόρων, διδασκάλους ἐντάξας αὐτῷ καὶ παιδαγω-
 γοὺς καὶ σιτήσεις ἀποτάξας τοῖς διδάσκουσί τε καὶ 27
 τοῖς μανθάνουσι. καὶ τὰ μὲν οὕτως ἔσχε καὶ μέχρι
 C τοῦδε διατετήρηται. ἄλλο δ' αὐθις κατὰ τοῦ αὐτο-

κράτορος συνεστήσαντό τινες διαβούλιον, οὗ κορυφαῖος μὲν ἦν ὁ Ἀνεμᾶς Μιχαήλ, συνίστορες δὲ πολλοὶ τῶν τὰ πρῶτα πραττομένων ἐν τῇ μοίρᾳ τῇ πραιτώτιδι. ἀλλὰ μῆπω τῷ ἔργῳ ἐπιχειρήσαντες ἐγνώσθησαν τε καὶ συνελήφθησαν, καὶ τοῖς μὲν συνωμόταις ψίλωσις ἐπήχθη τῶν τριχῶν καὶ τοῦ τώγωνος, οὗ ξυρῶ, ἀλλὰ δρώπακι. τῷ δ' Ἀνεμᾶ ἵψανστος μὲν ἡ κεφαλὴ καὶ ὁ πῶγων τετήρητο, πήλωσις δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ κατεψήφιστο. ἔτι δὲ τριαμβευομένων αὐτῶν ἐπικαταλαμβάνει βασιλείον ἔσπισμα, τῆς ποινῆς τὸν Ἀνεμᾶν ἐξαιρούμενον· αἱ οἱ συγχωροῦν τῶν ὀμμάτων τὴν ἐκκοπήν. ἀφαιθέντες δὲ τὰς οὐσίας ὑπερορίαν ἄλλος ἀλλαχόθεν ατεδικάσθησαν. ἡ μήτηρ δὲ τοῦ αὐτοκράτορος τούτου τῶν τῆς βασιλείας πραγμάτων ἀναδεξαμένη, ὥς D ῥηται, τὴν διοίκησιν, μέχρι πολλοῦ ταύτην μετε-
 ειρίζετο, ὅθεν καὶ τὰ πρὸς κάκωσιν τῶν ὑπηκόων ἴτε γινόμενα ἐκείνῃ οἱ πλείονες ἐπεγράφοντο. ἔχθετο μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς ὥς ἐν μόνῳ σχεδὸν τῆς βασιλείας ἀπολαύων ὀνόματι, ἡδέετο δὲ τὴν μητέρα αὐτοῦ ἀκούσης ἐκείνης ἀφελέσθαι τὴν ἐξουσίαν οὐκ ἔλεν. ἐπεὶ δ' ἐκείνη συνῆκεν ἀχθόμενον τὸν υἱόν, ἐβόησεν αὐτῇ μὴ βιασθεῖν καὶ ἀθέλητον δόξῃ ποιήσασθαι τὴν μετάστασιν, παρακεχωρήκει πάντων τῷ πατρὶ καὶ αὐτοκράτορι καὶ τῶν βασιλέων ὑπαχώρησε, τὴν τοῦ Παντεπόπτου μονήν, ἣν ἐκείνη εἰματο, κατοικίαν ποιησαμένη, παρ' ἣ καὶ τινας αὐτοὺς παροικήσασα ἐντίμως τε καὶ βασιλικῶς, ἐς FΠΙ302
 ράς τε βαθὺ καταντήσασα, μετήλλαξε τὴν ζωὴν. καὶ δ' ἐνιαυτὸν καὶ μικρόν τι πρὸς ὁ σεβαστοκράτορ ἐπιβιούς τῇ μητρὶ κάκεινος ἀπέτισε τὸ χρεῶν, ῥάμενος τὴν τρίχα καὶ μεταμφιασάμενος κατὰ

μοναχούς, ὡς ἔγνω ἐπιλείπειν αὐτῷ τὸ βιώσιμον.
 ἀπεβίω δ' ἐπὶ παισὶ πολλοῖς, οὓς, ἐπεὶ καὶ ἡ μήτηρ
 αὐτῶν οὐδ' ὅλον ἐνιαυτὸν ἐπιζήσασα τῷ ἀνδρὶ με-
 τέστη τῶν γενητῶν, ὁ βασιλεὺς προσελάβετο, καὶ τοὺς
 μὲν ἄρρενας συνώκισε γυναιξί, τὰς δὲ γε θηλείας
 ἀνδράσιν ἐξέδοτο καὶ ἔστεργε καὶ εὐηργέτει τοὺς
 ἀδελφόπαιδας. πρὸς δὲ τὴν κοινωνὸν τοῦ βίου ὁ
 βασιλεὺς οὗτος οὐτ' ἀποστρόφως εἶχε τὸ πρότερον
 Β οὔτε λίαν ἐκείνη προσέκειτο, ἀφροδισίων δ' ἡττώ-
 μενος οὐ πάνυ τὰ ἐς εὐνὴν ἐτύγχανε δίκαιος, ὅθεν 10
 καὶ βέλεσιν ἡ Αὐγούστα ζηλοτυπίας ἐβέβλητο. ἐπεὶ
 δ' ὁ χρόνος προήκων τῷ αὐτοκράτορι τὰ πυρφόρα
 βέλη τοῦ ἔρωτος ἡμβλυνε, τότε πρὸς τὴν Αὐγούσταν
 τρέψας τὸν ἔρωτα ὅλος ἦν τῆς πρὸς ἐκείνην στορ-
 γῆς, καὶ ἠθέλεν εἶναι σχεδὸν αὐτῆς ἀδιάσπαστος. 15
 τοιαύτη μὲν οὖν τῇ βασιλίσσει ἐσύστερον ἡ διάθε-
 σις, καὶ μεγάλα τότε ἡδύνατο, καὶ εἶχεν οὕτω μέχρις
 ἂν ἔρωτο τὸ σῶμα τῷ βασιλεῖ. ἐπεὶ δ' ἐκείνος τοὺς
 πόδας ἤλγει καὶ τὰς βάσεις ἐβέβλαπτο καὶ περὶ τὰ
 ἄρθρα τούτῳ μοχθηρᾶς ὕλης συνερρυνήκεσαν φεύ- 20
 C ματα καὶ ἦν ἐντεῦθεν κλινοπετής, κατῆρχεν ἡ βα-
 σιλίς, καὶ τῷ ταύτης ἦν ὡς ἐπίπαν τιθέμενος ὁ
 αὐτοκράτωρ θελήματι, καὶ πᾶσα ἡ ἐξουσία καὶ ἡ τῆς
 W III 240 βασιλείας διοίκησις ἀνατεθῆναι αὐτῇ μετὰ παρέλευ-
 σιν τοῦ ἀνδρὸς μεμελέτητο, ὡς καὶ τὸν νιὸν καὶ βα- 25
 σιλέα ὑποκείσθαι αὐτῇ. τῷ δὲ τὸ σκέμμα οὐκ ἀνε-
 κτὸν ἐς ἄνδρας ἤδη τελοῦντι καὶ γυναικὶ πρὸ
 πολλοῦ συναφθέντι τοῦ ἔθνους τῶν Οὐγγρων ἄρ-
 χηγνοῦ θυγατρὶ καὶ παίδων γεγονότι πατρί. ἐδε-
 δοίκε γὰρ περὶ τῇ ἀρχῇ ἡ καὶ περὶ αὐτῇ τῇ ζωῇ, 30
 ὁρῶν τὴν μητέρα πολλὴν περὶ τὴν πρεσβυτέραν τῶν
 θυγατέρων ἐνδεικνυμένην σχέσιν καὶ περὶ τὸν ἐπ'

αὐτῇ κηδεστὴν τὸν Βρυέννιον. ὅθεν μετῆει τὸ συγ-
γενές, ἀλλὰ μέντοι καὶ ξύμπαντας, καὶ τὰ καθ' ἑαυ- D
τὸν πρὸς ἕκαστον λαθραίως ἀποκλαιόμενος ἀνεμί-
νησκε τῶν ὄρκων τοὺς ἄνδρας, οὓς οἱ πλείονες
αὐτῶν ἦσαν ὁμωμοκοῦτες, ὥς οὐχ ἕτερον ἂν παρὰ
τοῦτον μετὰ τὸν πατέρα δεξαίνετο αὐτοκράτορα. οἱ
δ' αὐτὸν ἐπεθάρρυνον, καὶ ἐπαρῆξαι οἱ καιροῦ κα-
λοῦντος προθυμότηα ἐπηγγέλλοντο, ὄρκους ἐμπε-
λοῦντες τὰς ὑποσχέσεις. ταῦτα δὲ τὴν βασιλίδα οὐκ
ἐλελήθεισαν, δι' ἧ καὶ προσώχθισε τῷ νίῳ. ἐντεῦ-
θεν παντὶ πονηρῶς ἐκείνῳ προσιέναι οἱ ἀπέριητο, καὶ
πάντοθεν σκοποὶ τε καὶ κατοπιήρες ἦσαν αὐτοῦ. ὁ
δὲ καὶ οὕτως οὐκ ἐπαύετο πρὸς ἑαυτὸν σχεδὸν τοὺς
σύμπαντας ἐφελκόμενος, τοὺς μὲν δι' ἑαυτοῦ, τοὺς
δὲ διὰ τῶν προσκειμένων αὐτῷ. προσέκειτο δ' αὐτῷ ΠΙ303
καὶ τῶν ἀδελφῶν ὁ νεώτερος· θάτερος δέ γε, δη-
λαδὴ ὁ Ἀνδρόνικος, τῷ συγγόνῳ καὶ βασιλεῖ ἡναν-
τίωτο. ἦδη γάρ καὶ οὗτοι ἀνδρωθέντες γυναιξὶ
ἰυνεξεύχθησαν. καὶ ὁ μὲν Ἀνδρόνικος σεβαστοκρά-
τωρ τετίμητο, ὁ δ' Ἰσαάκιος καὶ ὁ Βρυέννιος Καί-
σαρες, ὁ δ' ἐπὶ τῇ δευτέρᾳ τῶν θυγατέρων τοῦ βα-
σιλέως γαμβρὸς ὁ Φορβηνὸς παννυπερσεβάστος. εἶχον
ἔν τῷ οὕτῳ ταῦτα, εἰ καὶ προδραμῶν ὁ λόγος τὰ
ἴσπερον διηγῆσάτο.

Εἰς δὲ τῶν εἰς τὴν ἑφάν διαβάντων Λατίνων 25
καὶ ὁ τοῦ Ῥομπέρτου ἐκείνου, οὗπερ ἦδη ἡ ἱστορία
μνησθῆ, ὑπῆρχεν νιός, Βαίμοῦνδος ὀνομαζόμενος,
ἰς ἕκ τῶν ἐσπερίων μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν ἀνιῶν
δούλωσιν τε τῷ βασιλεῖ ἐπηγγέλλετο καὶ συνθήκας B
τέμενος πρὸς αὐτὸν ὄρκους αὐτὰς ἐμπεπέδωκε, καὶ
ῥήματα λαβὼν σχεδὸν ὑπὲρ ἀριθμὸν τῇ κατὰ Κόλ-
ην Συρίαν Ἀντιοχείᾳ ἐπιδεδόμηκε καὶ ταύτην πο-

λιορκία ἐλὼν οὐ μόνον τῶν ὁμολογημένων παραβά-
 της ἐγένετο, ἀλλὰ καὶ πόλεμον κατὰ Ῥωμαίων ἄρα-
 σθαι μεμελέτηκεν. ἐπανιέναι δὲ φροντίζων ἐκ τῶν
 ἐφ' ὧν εἰς τὰ ἐσπέρια ἐδεδίει μὴ ἐν τῇ ἐπανόδῳ χώ-
 ρας Ῥωμαϊκὰς διὰ τὴν κατασχεθεῖν παρὰ τοῦ τῶν χω-
 ρῶν ἐκείνων τὰς ἀρχὰς ἐμπεπιστευμένων καὶ ἀπα-
 χθεῖν δεσμώτης, ὡς παραβάτης ὧν ἔθετο συνθηκῶν.
 τί γοῦν μηχανᾶται; ἐαντοῦ καταψεύδεται θάνατον,
 καὶ λάρνακι ἐμβεβήκει, ἐντειλάμενος τοῖς θεράπουσι
 λέγειν ὡς ἐτεθνήκει καὶ ὁ νεκρὸς ἐκείνου κομίζεται
 οἰκαδὲ. οὕτω λαθὼν εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ διασέ-
 σωστο· ἐνθα πολλὰ κατειπὼν τοῦ βασιλέως πολλοὺς
 τῶν ὁμοεθνῶν ἄραι κατὰ Ῥωμαίων ὅπλα ἡρέθισεν,
 ὧν στραταρχῶν ἐκείνος διεπεραιώθη πρὸς τὴν Ἐπί-
 δαμνον, καὶ πολλὴν ἔθετο σπουδὴν ἐκπορθῆσαι τὸ
 ἄστυ αὐτῆς. χρόνον δὲ διατρίψας ἐν τῇ πολιορκίᾳ
 μακρόν, καὶ κακώσας μὲν τοὺς ἐν τῇ πόλει, οὐ μείω
 δὲ καὶ αὐτὸς κακωθεὶς, ἀπέγνω μὲν τοῦ Δυρραχίου
 τὴν ἄλωσιν, προέβη δ' εἰς ἕτερα, ἀλλὰ ἀκείνων διή-
 μαρτεν· ὅθεν διαπρεσβεύεται πρὸς τὸν αὐτοκράτορα,
 συμβάσεις ζητῶν. ὁ δὲ τῇ Θεσσαλονίκῃ ἦν ἐνδη-
 μῶν, καὶ ἀπάρας ἐκεῖθεν κατὰ τὴν Εὐρωπαϊαν Κο-
 λώνειαν τὸν χάρακα ἔθετο, ἐνθα καὶ προσωμίλησε
 τῷ βαρβάρῳ, καὶ τὰς συνθηκὰς τῶν σπονδῶν ἐποιή-
 W III 241 σατο. ἡ μὲν οὖν τοῦ Βαλμούνδου μάχη οὕτω πως
 διελέλυτο. ὁ δὲ πατριάρχης Νικόλαος ἐπὶ εἴκοσι
 πρὸς ἐπὶ ἐνιαυτοὺς τὴν ἐκκλησίαν ἰθύνων καὶ ἐς
 γῆρας ἐλάσας βαθύ, νοσήσας ἀπεβίω· οὗ τὴν ἐκφο-
 ρὰν μεγαλοπρεπῶς ὁ αὐτοκράτωρ ἐτίμησεν, εἰτα
 ἕτερον εἰς τὸν θρόνον τὸν πατριαρχικὸν ἐγκαθίδρυ-
 σεν, ἕνα μὲν τοῦ κλήρου τῆς ἐκκλησίας, τοῦ τῶν
 διακόνων δὲ γε βαθμοῦ καὶ τοῖς πατριαρχικοῖς συν-

ταττόμενον ἄρχουσιν, ἀδελφιδοῦν δὲ τοῦ τῆς ἐν Χαλκηδόνι τότε προεδρεύοντος ἐκκλησίας, λόγοις ἐντεθραμμένον τοῖς τε θύραθεν καὶ τοῖς καθ' ἡμᾶς, ΠΙΙ304 αὐτὸς ὁ βασιλεὺς τῇ ἐκκλησίᾳ ἐπιδεδημηκῶς καὶ αὐτὸν ἐν ταύτῃ προχειρισάμενος. μετὰ δέ τινα χρόνον νοσεῖ ὁ κρατῶν, καὶ οὕτως ἡ νόσος ἐκείνου κατείσχυσεν ὥς ἐκλελοιπέναι δοκεῖν. ἐν τούτῳ δὲ τοῦ σωτηρίου τοῦ σωτήρος ἡμῶν ἐκτυπώματος, ὃ ἐν τῇ Χαλκῇ ἀνεστήλωται, τὸ θεῖον πέπλον, ὃ πρὸ τῆς εἰκόνος ἠώρηται, κομισθὲν ἐφηπλώθη τῇ κλίνῃ ἐφ' ἧς ὁ κάμνων κατέκειτο, καὶ αὐτοῦ τὸ σῶμα περιέ- ἄλυνψε, καὶ ἡ τῆς νόσου σφοδρότης ὑπεδίδου εὐ- ρύς. ὁ δὲ κεκίνητό τε καὶ ἀνεκάθισε καὶ ἐφώνησε καὶ ἤτησεν ὕδωρ κατὰ χειρὸς καὶ τροφῆς ἀπεγεύ- ατο, καὶ ὁ μὲν ἀνερρῶννυτο, ἡ δὲ νόσος ὑπέλγη. οἷς δὲ πολλοῖς ἄπιστος ἦν ἡ ἀνάρρωσις. ἵνα γοῦν Β ληροφορηθῶσι περὶ ταύτης οἱ ἀμφιβάλλοντες, ἐπι- ὅς μετ' ὀλίγον διῆλθε τὴν ἀγοράν. ἀλλ' οὕτω μὲν ἦς νόσον ὁ αὐτοκράτωρ ἀπήλλακτο. αὐτίς δὲ τὸν στυπολοῦντα λαὸν δέος ὑπείσῃει ἀνάτιον· φήμη ἂρ περιῇει ἀπανταχοῦ τεθνάναι μέλλειν κατὰ τὸ ἔγα σάββατον τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου τὸν αὐτοκρά- ὃρα, καὶ οὐ τοῦ δημῶδους μόνον πλήθους ἡ φήμη ἰτεκράτησεν αὐτῇ, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν τέλει καὶ τῶν ἐπὶ τὸν κρατοῦντα, καὶ αὐτοῦ δὲ τοῦ βασιλέως ἔσεισε τὴν ψυχὴν, καὶ ταῦτα μὴδὲ νοσοῦντος μὴδέ τὸ ἐνοχλοῦν ἔχοντος. ἐπιστάσης δὲ τῆς λεγομένης ἰέρας ἡλέγχθη τὸ φημιζόμενον μάταιον καὶ τῶν C νηρῶν προσδοκιῶν ἀπηλλάγησαν ξύμπαντες.

Οὐ πολὺς ἐπὶ τούτοις παρῆλθε καιρὸς καὶ τῆς 26 ἰξαντίδος ὁ αὐτοκράτωρ ἀποδημεῖ, καὶ τὴν γυναι- νῆτιν συνεπαγόμενος, καὶ ταῦτα καθ' ὧραν χει-

μέριον, καὶ σκηνοὶ κατὰ τὴν Θρακίαν Χερρόνησον. τοῦ δὲ χειμῶνος παρελθόντος καὶ τοῦ ἔαρος ἀναλάμπαντος, ἤδη καὶ τὸ θέρος ἐφίστατο, κάκειθεν ὁ κρατῶν οὐ μεδίστατο, ἕως νόσος τῇ βασιλίσῃ ἐνέσκηψε· τότε δὲ προεπέμφθη μὲν ἡ Αὐγούστα τριή-
 ρει βασιλικῇ, ὁ βασιλεὺς δ' ἔτι ἔμνευε διάγων ἐκεῖ καὶ τοὺς στρατιωτικοὺς καταλόγους ἐπισκεπτόμενος, μέχρις ἂν ἐμεμαθήκει ὡς ἡ βασιλις κατηντήκει πρὸς
 D τὰ βασίλεια. εἴτ' ἐκεῖθεν ἀπάρας διὰ μιᾶς ἡμέρας κατειλήφει τὴν μεγαλόπολιν. καὶ ἡ μὲν ἀνερρῶννυτο,¹⁰ ὁ δὲ τῶν διοικήσεων εἶχετο, ὡς τὰ πολλὰ κατὰ τὸ Φιλοπάτιον ποιούμενος τὰς διατριβάς. καὶ οἱ τοιοῦ-
 τὸν τι ἐπιτετήδευτο· τεταγμένως ἡμέρας ὠρίσατο, καθ' ἃς ἐκεῖσε δημοσίᾳ προνκάθητο ἀφορῶν πρὸς πεδιάδα πλατεῖαν. τῷ βουλομένῳ δὲ ἡ εἰς ἐκεῖνον¹⁵ πάροδος συγκεχώρητο, καὶ ἕκαστος τῶν δεομένων ἐπαντείνεται δεητήριον διδακτικὸν ὅτου θέοιτο. καὶ ταῦτα ἐνώπιον αὐτοῦ τιθέμενα ἐπέταττε τοῖς ὑπο-
 γραμματεύουσιν ἐπιέναι καὶ γνωρίζειν αὐτῷ τὰς ἐκάστων αἰτήσεις, καὶ ἀντίκα τὴν ἐφ' ἑκάστῳ ἀντι-
 γραφὴν προσέταττε γίνεσθαι καὶ βεβαιουμένην τοῖς δεομένοις παρέχεσθαι. καὶ τοῦτ' ἐπὶ χρόνον ἱκανὸν ἐτηρεῖτο τῷ αὐτοκράτορι. εἴτ' αὐθις ἀποδημεῖ τῆς Βυζαντίδος, φθίνοντος ἤδη τοῦ μετοπώρου. συνῆν δὲ ἐκείνῳ καὶ ἡ βασίλισσα καὶ ἡ γυναικωνίτις συν-
 εἶπετο, καὶ περὶ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους τοῦ Πα-
 πυκίου κατασκηνοῖ, ἐνθα τὸ τῆς ὥρας χειμέριον
 PII305 διαγαγὼν παγγενῇ. ἄρτι ἡργμένου τοῦ ἔαρος ἐκεῖ-
 θεν ἀπάρας τὴν Φιλιππούπολιν κατέλαβε. περὶ ταύ-
 τῃς οὖν τὰ ὅρια ὁ βασιλεὺς Ἀλέξιος σκηνωσάμενος
 ἐκεῖ τὸν ἑαρινόν τε καιρὸν καὶ τὸν θέρειον, ἤδη δὲ καὶ πολὺ τοῦ μετοπώρου διέτριβε, καὶ ἦν ἔργον

αὐτῷ τῆς ἐκεῖσε διατριβῆς ἢ μετὰ τῶν Μανιχαίων
 διάλεξις, οὓς Παυλικιανούς ἢ δημώδης ὀνομάζει
 φωνή· πολὺ γὰρ τοῦτο τὸ γένος ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ
 κατῴκισται, τοῦ βασιλέως Ἰωάννου τοῦ Τζιμισκῆ
 5 μεταγαγόντος ἐκ τῆς ἐφ᾽ αὐτὸ κἂν ταύτῃ ἐγκατοι-W III 242
 κίσαντος· οἷς διαλεγόμενος πολλοὺς πρὸς τὴν ὀρθό-
 δοξον πίστιν μετήνεγκεν. ἤδη δὲ μεσουντος τοῦ με-
 τοπώρου ἐπανῆλθεν εἰς τὰ βασίλεια. τῆς δὲ βασι-
 λίσσης μέγα δεδυνημένης, καὶ τῷ κηδεστῇ τῷ Βρυεν- B
 10 νίῳ τῷ Καίσαρι πολλή τις ἦν ἰσχυρὸς καὶ δι' ἐκείνου
 πᾶν ἐν τοῖς ἀνακτόροις οἰκονομούμενον ἐκπεφάνητο.
 διὸ καὶ πάντες ἐκείνῳ προσήεσαν καὶ δικάζειν αὐτῷ
 ἐπετέτραπτο καὶ βασιλικῶς ἐθεμίστευεν. ἦν γὰρ καὶ
 λόγοις προσκείμενος ὁ ἀνὴρ, καὶ ἡ σύνοικος δὲ οἱ οὐ-
 15 δὲν ἦττον, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον ἐκείνου, τῆς ἐν λόγοις
 παιδείας ἀντείχετο καὶ τὴν γλώτταν εἶχεν ἀκριβῶς
 ἀττικίζουσαν καὶ τὸν νοῦν πρὸς ὕψος θεωρημάτων
 ὀξύτατον. ταῦτα δ' αὐτῇ προσεγένετο φύσεως ὀξύ-
 τητι καὶ σπουδῇ. προσετέθηκε γὰρ ταῖς βίβλοις καὶ
 20 λογίοις ἀνδράσι καὶ οὐ παρέργως ὠμίλει αὐτοῖς.
 οὕτω δ' ὥς εἴρηται τῷ Καίσαρι τῶν πραγμάτων C
 συνενεχθέντων, διὰ πάσης ἦν γλώττης ἀδόμενος ὁ
 ἀνὴρ. ταῦτα δὲ τῷ βασιλέως υἱῷ τε καὶ βασιλεῖ
 πολλὴν τὴν ἀθυμίαν ἐνέσταζον καὶ εἰς ἀγωνίαν
 25 ἐνέβαλλον· ὁ δὲ καὶ οὕτως ἔχων ἐκαρτέρει. ἀλλὰ τὰ
 μὲν περὶ τούτων προῶν ὁ λόγος ἐκδήσεται, ἄρτι δὲ
 διηγησάσθω ἃ παραλέλοιπε. πολλοὶ κατὰ τοὺς τῆς
 αὐταρχίας χρόνους τοῦ βασιλέως τούτου γερόνασιν
 ἐμπρησμοὶ ἐν διαφόροις τῆς πόλεως μέρεσι, καὶ
 30 πολλὰ ταύτης κατενεμήθη τὸ πῦρ καὶ ἡρείπωσεν.
 ἔπνευσε δὲ ποτε τούτου κρατοῦντος καὶ ἄνεμος
 σφοδρὸς τε καὶ βιαιότατος ὥρας οὐσης ἐαρινῆς, ὅφ'

οὐ πολλά τε ἄλλα συνέβη συμπτώματα καὶ ἡ ἐν τῷ
 κυκλοτερεῖ καὶ μεγίστῳ πορφυρέῳ κίονι τῷ κατὰ τὸ
 D λεγόμενον Πλακωτὸν ἐστῶτι ἰδρυνμένη στήλη κατή-
 νεκτο καὶ πολλοὺς ἀνείλε τῶν παρατυχόντων ἐκεῖ.
 ἦν δὲ τὸ ἄγαλμα μεγέθει μὲν πάμμεγα, κάλλει δὲ 5
 θαυμάσιον, ὃ καὶ πεσὸν συντέθραυστό τε καὶ εἰς
 πολλὰ διετέμμητο. καὶ ὑετὸς δ' ἐν ἄλλῳ χρόνῳ κα-
 τεργράγη σφοδρότατος, κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς
 μνήμης τῶν κορυφαίων τοῦ Χριστοῦ μαθητῶν Πέ-
 τρου καὶ Παύλου, ὃς περὶ δεῖλιν ὀψίαν ἡργμένος 10
 διήρκεσεν ἄχρι τῆς αὐτῆς ὥρας τῆς ἐπιούσης ἡμέ-
 ρας ἀνένδοτος γεγυνώς. ὅτε πολλὰ τε τῇ φορᾷ τῶν
 ὑδάτων οἰκίαι κατέπεσον, καὶ αἱ κοιλάδες ὑδάτων
 πλησθεῖσαι οὐδὲν διέφερον θαλασσῶν, καὶ ἀνθρώ-
 πων οὐκ ὀλίγων καὶ ζώων πολλῶν συμβεβήκει ἀπώ- 15
 λεια. ταῦτα μὲν οὕτω συνήνεκτο.

27
 ΠΗ306 Ἀπηγγέλη δέ ποτε τῷ βασιλεῖ Τούρκων ἀθροί-
 ζεσθαι στρατιάν, βουλομένην ἐπελθεῖν ταῖς ὑπὸ Ῥω-
 μαίους χώραις καὶ ταύτας ληίσασθαι. ἔτυχε δὲ τότε
 τοὺς πόδας ἀλγῶν, τοῦ ρεύματος σφοδρότερον ἐπιρ- 20
 ρεύσαντος καὶ περιωδυνίαις αὐτὸν καὶ ἀλγηδόσιν
 ὀξυτάταις πιέζοντος. ἐπεὶ γοῦν οὐκ εἶχε δι' ἑαυτοῦ
 κατὰ τῶν βαρβάρων στρατεύσασθαι, φάλαγγα κατ'
 αὐτῶν ἐκπέμπει στρατιωτῶν, φαλαγγάρχην ἐπιστή-
 σας αὐτοῖς τὸν Καμμύτην Εὐστάδιον, ἄνδρα τοῖς 25
 πρώτοις τεταγμένον τῶν στρατηγῶν. ὁ δὲ οὐκ ἐλα-
 χίστη τῶν πολεμίων μοῖρα περιτυχῶν προσβάλλει
 τούτοις, ἡττήθη δὲ προσβαλὼν, καὶ αὐτὸς μὲν ἐάλω,
 οἱ δ' ὑπ' αὐτὸν οἱ μὲν ἔπεσον, οἱ δὲ φηγόντες ἐσώ-
 θησαν. ὥς δὲ ταῦτα τῷ βασιλεῖ κατηγγέλθησαν, 30
 B οὐκέτι καθεκτὸς ἦν ἐκεῖνος, ἀλλ' ἔξεισι, καὶ Τούρ-
 κοὺς μὲν ἐνέτυχεν οὐδαμοῦ, μαθόντες γὰρ τὴν κατ'

αὐτῶν τοῦ βασιλέως ὁρμῇν τοῖς ἵπποις ἐνδόντες
 τοὺς χαλινούς ἐφυγον ἀμεταστρεπτί, ἴσχυσε δὲ καὶ
 ὁ Καμμύτζης τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐκφυγεῖν, τοὺς αὐ-
 τὸν φρουροῦντας μεγάλας ὑποσχέσεσι πείσας συν-
 5 αποδρᾶναι αὐτῷ καὶ προσεληλυθέναι τῷ βασιλεῖ.
 καὶ ὁ μὲν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα ἦλθε προσάγων
 καὶ τοὺς αὐτοῦ φύλακας αὐτομόλους. ὁ δὲ κρατῶν
 ἐκεῖνον μὲν ἡδέως εἶδε, τοὺς δ' ἐκεῖνον λελυκότας
 ἐδεξιώσατο χορήμασι, καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὸ Βυζάν- WIII 243
 10 τιον. οὐ πολὺς παρερρῶν καιρὸς καὶ ἔξεισιν αὐθις
 κατὰ τῶν βαρβάρων τούτων ὁ αὐτοκράτωρ, καὶ
 ἄπεισιν εἰς τὸ Φιλομήλιον· εὗρε δὲ τὸ ἄστυ τοῦτο
 κενὸν ὀπλιτῶν· πάντες γὰρ τὴν τοῦ αὐτοκράτορος
 ἐγνωκότες κατ' αὐτῶν ἔφοδον τὰ μὲν φίλτατα C
 15 μετέδεντο, ἐκεῖνοι δ' ἀνεχώρησαν. τὸ μὲν οὖν
 ἄστυ ἀπόνως ἐλήφθη. ἀλλὰ μέντοι καὶ τινα φρου-
 ρια καὶ σπήλαια, ἃ καταφύγια τοῖς ἐργωροῖς ὠνό-
 μασται, παρὰ τῶν κατεχόντων αὐτὰ τῷ βασιλεῖ
 παρεδόθησαν, καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς μετῴκισθησαν, τοῦτο
 20 συμφέρον τοῦ αὐτοκράτορος κρίναντος. οὗς μεθ'
 ἑαυτοῦ λαβὼν ἐκεῖνος ἐπανήει, ἐπεὶ μὴ πολεμίοις
 ἐνέτυχε. τῶν δὲ μετοικιζομένων ὅσοι μὲν ἀκμάζον-
 τες ἦσαν ἢ καὶ νεάζοντες, δι' ἑαυτῶν τὴν πορείαν
 πεποίηντο. οἷς δὲ τὸ γῆρας βραδεῖς ἐτίθει τοὺς
 25 πόδας εἰς βάδισιν, τούτοις παρεῖχεν ὁ κρατῶν ὑπο-
 ζύγια. εἰ δέ τινες ἢ νόσοις ἢ πάθεσιν ἄλλοις εἶχον
 παρειμένα τὰ σώματα ἢ γῆρα μακροχρονίῳ τε καὶ
 λυγρῷ, τούτους ἀσπίσιν ἐπετίθει μακραις, καὶ τὰς D
 ἀσπίδας νέους φέρειν ἐπέταττε σθεναρούς, δεδυνη-
 30 μένους ἀχθοφορεῖν, αὐτοὺς δὲ περμῶν, εἰ τινα τῶν
 οὕτω κομιζομένων ἢ δίψει κάμνοντα εὗρισκεν ἢ
 τροφῆς ὀρεγόμενον ἢ ἄλλως ταλαιπωρούμενον, ὥς

ἐνὸν ἀνεκτάτω τὸν κάμνοντα. οὕτω δὲ ὁδοιπορή-
 σαντί τε καὶ καταλύσαντι καὶ Τοῦρκοι πρὸς ἐσπέ-
 ραν ἀνεφάνησαν, σπονδὰς πρὸς Ῥωμαίους λέγοντες
 ἐθέλειν θῆσθαι τὸν σφέτερον ἀρχηγόν. τοῦτο δὲ
 οὐδὲ τῷ βασιλεῖ ἔδοξεν ἀποθύμιον. ἔωθεν οὖν ἦκεν 5
 ὁ τῶν βαρβάρων κρατῶν· ὁ δὲ ἦν οὐ σατράπης,
 ἀλλ' ἐκ τοῦ γένους τοῦ σουλτανικοῦ καταγόμενος
 καὶ Σουλτὰν ὑπὸ τῶν οἰκείων ὀνομαζόμενος, ὃς
 ἐφίππῳ τῷ βασιλεῖ ἐντυχὼν πόρρωθεν αὐτὸς ἀποβὰς
 ΠΗ307 τοῦ ἵππου καὶ πεζὸς προσεληλυθώς, καὶ οὕτω τὴν 10
 προσκύνησιν αὐτοῦ ἀφοσιωσάμενος συνθήκας τε
 ἔθετο καὶ χρήμασι πολλοῖς φιλοτιμηθεὶς ἐκείνός τε
 καὶ ὅσοι σὺν αὐτῷ ἐληλύθασιν, ὁ μὲν ἐπανῆει πρὸς
 τὰ ἦθη τὰ ἑαυτοῦ, ὁ δ' αὐτοκράτωρ ἐπανῆλθεν εἰς
 τὰ βασίλεια. ἐντεῦθεν ἠΐξητο τὸ τῶν ποδῶν ἄλγος 15
 αὐτῷ καὶ ἦν κλινήρης ὥς τὰ πολλά, κατήρχε δ' ἡ
 βασιλὶς καὶ ἦν ἐπίδοξος τὴν αὐταρχίαν σφετερίσα-
 σθαι. ὁ δὲ ταύτης νίδος καὶ βασιλεὺς οὐκ ἠρέμει,
 παντοίως πρὸς τὴν δοκοῦσαν τῆς μητρὸς ἐπιχείρη-
 σιν ἀντιστρατεύόμενος. 20

28 Ὡς δὲ τῇ νόσῳ κατεπονείτο ὁ αὐτοκράτωρ, εἰς
 Β τὸ μέγα τὸ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον μετεκομίσθη ἀνά-
 κτορον καὶ ἦν νοσοκομούμενος, καὶ τῶν Ἀσκληπια-
 δῶν περὶ ἐκείνον καθ' ἐκάστην ἐγίνετο ἄθροισμός.
 οὐκ ἦν δὲ μίᾳ πᾶσι διάγνωσις, μόλις δ' οὖν εἰς 25
 μίαν γνώμην ἦλθόν ποτε· ἡ δ' ἦν σιδήρῳ τὸν στό-
 μαχον καντηριάσαι τοῦ αὐτοκράτορος. σίδηρον οὖν
 ὁ βασιλεὺς κατὰ τοῦ στομάχου φλογόεντα δέχεται.
 οὐκ εὐκρατος μέντοι ἔδόκει τοῖς ἰατροῖς ὁ τῶν ἀνα-
 κτόρων ἀήρ, οἳα δὴ νοτιώτερος. διὸ καὶ εἰς τὰ τῶν 30
 Μαγγάνων ἀνάκτορα μετακεκόμεστο ὁ κρατῶν, εἴτε
 τυχαίως οὕτω συμβὰν εἴτε τοῦ χρεῶν τὸν θνή-

- σκοντα συνελάνοντος ἐκεῖ τὴν ψυχὴν ἐρυγεῖν. τὸ γὰρ "ἐν ἀκесωδύνοις πεσεῖται" περὶ ἐκείνου γεγρα-
φθαι λέγοντες οἱ περὶ ταῦτα ἐπτοημένοι ἀκесώδυνα
τὴν τῶν Μαγγάνων κατοικίαν ἐξηγοῦντό τε καὶ C
5 ὠνόμαζον διὰ τὸ ἱατρεῖον τὸ ἐν αὐτοῖς, ὥς ἄκος
ταῖς περιωδυνίαις περιποιούμενον, καὶ οὐδὲ τὸ καν-
τηριάσαι τὸν βασιλέα γενέσθαι μάτην ἐλέγετο τοῖς
περὶ ταῦτα κομποῖς, ἀλλὰ κατὰ παλαιγενῆ καὶ τοῦτο
πρόρρησιν τε καὶ πρόγνωσιν. γεγράφθαι γὰρ πον
10 περὶ αὐτοῦ τοῖς πονήσασιν τὰς περὶ τῶν βασιλέων
αἰνιγματώδεις γραφὰς ὥς ἀγκῆρι καυθεὶς πεσεῖται, W^{III}244
ἀγκῆρι λέγοντες τοὺς συγγραφεῖς ἐκείνους τὸ σιδή-
ριον ἀπεικάζειν, δι' οὗ τὸν στόμαχον καυτηριάζεσθαι
εἶθιςται, διὰ τὸ κεκάμφθαι πρὸς τὸ ἄκρον αὐτό.
15 ἀλλ' οὐδ' ἡ καυτηρία οὔτε μὴν ἡ τοῦ ἀέρος ἐναλ-
λαγὴ τῷ κάμνοντι τι ἐλυσιτέλησαν, ἡρέμα δὲ πρὸς D
τὸ τέλος ἐχώρει, οὔτε δὲ οἱ ἱατροὶ ἀπεγνώσθαι αὐτῷ
τὸ βιώσιμον ἔλεγον· καὶ τινες μοναχοὶ προύλεγον
αὐτῷ μὴ ἄλλως ἐκλιπεῖν εἰ μὴ πρότερον πρὸς Ἰε-
20 ρουσαλήμ ἀφίκηται εἰς προσκύνησιν τοῦ ζωηφόρου
τάφου τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος ἡμῶν, ὅπου καὶ τὸ
διάδημα αὐτὸν ἀποθέσθαι μέλλειν ἐχρησμολόγουν.
καὶ οἱ μὲν ταῦτα αὐτῷ ἐπηγγέλλοντο, ὁ δὲ τοῖς λε-
γομένοις ἐπίστευεν. ὃ γὰρ ἡμῖν πρὸς βουλῆς, τοῦτο
25 ῥάδιον εἰς πίστιν καταγγελλόμενον. οὕτω δὲ κλε-
πτόμενος ἔλαθε τῷ τέλει προσεγγίσας τῆς βιοτῆς
καὶ πρὸ τῆς εἰς Ἱερουσαλήμ ἀφίξεως, ἀποθέμενος,
ἀλλ' οὐχ ἐκάν, τὸ διάδημα, εἴη δ' εἴπειν πρὸς τὴν P^{II}308
ἄνω Ἱερουσαλήμ ἐκδημήσας, τὴν τῶν πρωτοτόκων
ο μητροπόλιν, τῶν ἀπογεγραμμένων ἐν οὐρανοῖς. πεν-
τεκαιδεκάτην μὲν ὁ Αὐγουστος ἤγε τῆς ἐνδεκάτης
ἐπινεμήσεως καὶ τὰ τελευταῖα ἔπνει ὁ Αὐγουστος,

καὶ ὁ μὲν ἔκειτο ἀναφέρων τὸ ἄσθμα πυκνὸν τι καὶ
ἀδρανές, ἡ δὲ γε βασίλισσα ὅλη τοῦ πάθους ἦν καὶ
συνῆκτο περὶ αὐτὴν τὰ θυγάτριω. ἤδη μὲν οὖν τῆς
ἡμέρας παρεληλύθει τὸ πλεόν καὶ ὁ ἥλιος οὐχ ὑπὲρ
κεφαλῆς ἦν ἐστώς, οὐδ' οἶον εἰπεῖν κατὰ κάθετον,⁵
ἀλλ' ἐκλίνθη βραχὺ τι κατιῶν πρὸς δυσμάς, καὶ δη-
λοῦται τῷ τοῦ βασιλέως υἱῷ καὶ βασιλεῖ ἐκλείπειν
ἄρτι τὸν πατέρα. ὁ δ' εἰσῆγει τὸν οἶκον, ἐνθαπερ ὁ
B θνήσκων κατέκειτο, οὔτι τὸν ἀπιώντα θρηνησών, τὸ
δὲ πιστὸν τοῦ θνήσκειν ἐκείνου τῇ ὄψει ληψόμενος.¹⁰
καὶ ἰδὼν αὐτίκα ἐξῆλθε, καὶ ἀναβάς τὸν ἵππον
ἐξήγει τῶν Μαργγάνων σὺν τοῖς περὶ αὐτόν, ἐξιόντι
δὲ πολλοὶ συνυπήχθησαν. ἄρτι δ' ἐξελθόντι τὸν
τῶν Μαργγάνων περίβολον προσυπαντῶσιν οἱ Ἀβασ-
γοί· οὗτοι δ' ἦσαν οἱ τῇ ἐξ Ἀβασγίας κομισθείσῃ¹⁵
παιδί καὶ νυμφευομένῃ τῷ μείζονι τῶν υἱέων τοῦ
Καίσαρος ἐκεῖθεν συναπεστάλησαν, καὶ ὑπηντηκότες
ἐπηλάλαξάν τε καὶ προσεκύνησαν. τότε φασὶ τὴν
βασιλίδαν τῷ θνήσκοντι βασιλεῖ περιπαθῶς ἀπαγγεῖ-
λαι τὴν τοῦ υἱέος ἀπέλευσιν, τὸν δὲ φθέγγασθαι²⁰
μὲν πρὸς τοῦτο μηδέν, ἢ μὴ βουλόμενον ἢ μὴ δυνά-
C μενον, διαῖραι δὲ τὰς χεῖρας ὑψοῦ, οὐκ οἶδ' εἰθ'
ὑπερευχόμενον τοῦ υἱοῦ εἶτε μὴν κατευχόμενον.
ἑτεροὶ δὲ φασὶ μὴ τὰς χεῖρας διαῖραι τὸν θνήσκοντα,
μηδὲ γὰρ οἷόν τ' εἶναι ἤδη ἐκλείποντα, τῆς δὲ βα-²⁵
σιλίδος πολλάκις ἀνακραγούσης ὥς "ἄπεισιν ὁ υἱός
σου ἔτι ζῶντά σε τὴν βασιλείαν ἀφαιρησόμενος" ἐκε-
νον ὑπομειδιάσαι βραχὺ τι καὶ ἀμυδρόν, ἢ τῶν λε-
γομένων καταγελῶντα, εἰ νομίζοιτο περὶ τῆς βασι-
λειᾶς φροντίζειν ἐκπνέων ἤδη καὶ τῶν γενηρῶν³⁰
ἀφιστάμενος, ἢ τὴν τῆς ψυχῆς ἐπὶ τῷ πραττομένῳ
διάθεσιν ὑπεμφαίνοντα. ἐλέγγοτο γάρ τοι καὶ παρ'

ἄλλων καὶ παρ' ἐκείνου τοῦ πορφυρογενοῦς αὐτοκράτορος μὴ γνώμης ἄτερ πατρικῆς θέσθαι τὴν εἰς τὰ βασίλεια πάροδον, ἀλλὰ παρ' ἐκείνου ἐπιτετρά- D
φθαι οἱ τὴν ἔξοδον καὶ σύνδημα ταύτης ἐκ τοῦ πα-
5 τρὸς λαβεῖν τὸν ἐκείνου δακτύλιον· ταῦτα δὲ μὴ
παρούσης γενέσθαι τῆς βασιλίδος καὶ ἀγνοούσης
ὅτι γέγονασιν. ὁ μὲν οὖν ἀπῆει. τῆς φήμης δὲ κη-
ρυξάσης ταχὺ τὸ πραχθέν, τῷ βασιλεῖ τούτῳ καὶ τὸ
συγγενὲς προσῆει καὶ τῶν στρατιωτικῶν ἀρχόντων W III 245
πολλοὶ καὶ τῶν τῆς συγκλήτου βουλῆς.

Τῷ δ' ἦν ἡ ὁρμὴ πρὸς τὸ μέγα ἀνάκτορον· 29
ἀπιώντι δὲ ἀγγέλλεται ὥς οἱ Βάραγγοι τὴν ἐν τοῖς
ἐξκουβίτοις διειληφότες ὁδόν, ἔνθα περ τοῖτοις καὶ
ἡ κατοίκησις, ἀπελθεῖν δι' ἐκείνης οὐ παραχωροῦσί
τινι οὐδὲ μὴν πλησιᾶσαι τοῖς βασιλεῖσι. τοῦτο εἰς P II 309
ἀγωνίαν τὸν βασιλέα ἐνέβαλε. καὶ στέλλει πρὸς ἐκεί-
νους τινὰ ἐρωτῶντα τί τὸ σφίσι βουλούμενον. στέλ-
λει δὲ καὶ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν, τεθνάναι λέγων τὸν
αὐτοκράτορα, καὶ ζητῶν αὐτὸς εὐφημηθῆναι ὥς αὐ-
τοκράτῳ. καὶ τοῦτο μὲν ἦνυστο καὶ αὐτοκράτορα
αὐτὸν ὁ κληρὸς τῆς ἐκκλησίας γνώμῃ καὶ τοῦ ἀρχι-
ποίμενος ἀνηγόρευσεν. ὁ δὲ πρὸς τοὺς Βαράγγους
ἐσταλμένος ἡρώτα ἐκείνους ὅτου χάριν κωλύουσι
τῷ βασιλεῖ τὴν εἰς τὰ βασίλεια πάροδον. οἱ δὲ μή-
ποτε παραχωρῆσαι τῶν βασιλείων ἑτέρῳ, ζῶντος τοῦ
κῦτοκράτορος, ἔφασαν. ἐκεῖνος δὲ τεθνηκέναι διε-
βεβαιοῦτο τὸν αὐτοκράτορα. καὶ οἱ Βάραγγοι ὄρκω
οὗτο πληροφορησαὶ αὐτοὺς ἀπῆτησαν. καὶ ὃς ὅμο- B
τεν ἢ μὴν τεθνάναι τὸν βασιλέα, κἀκεῖνοι ἐνέδο-
σαν καὶ τῆς παρόδου τῷ βασιλεῖ παρεχώρησαν. ὁ
δὲ ἀπῆει πρὸς τὰ βασίλεια, καὶ τούτων ἐντὸς γεγο-
νὼς πῶς ἂν χρήσαιο τῇ μητρὶ καὶ τοῖς ὁμογνίοις

καὶ τῷ τῶν κηδεστῶν ἐνὶ τῷ Βρυεννίῳ μετὰ τῶν
περὶ αὐτὸν ἐβουλεύετο. ἔτι γὰρ ἐδεδοίκει τούτους
καὶ οἱ ἦσαν ἐν ὑποψίαις ἐλπίζοντι νεωτερίσειν ἰσως
αὐτούς. ὁ δὲ τούτου πατὴρ παρ' ὅλην μὲν τὴν ἡμέ- 5
ραν ἐμπνέων ἦν καὶ δυσθανατῶν, περὶ δὲ τὴν ἑσπé-
ραν ἐξέλιπε, ζήσας μὲν ἔτη ἐβδομήκοντά που τὰ πάντα
ἢ ὅ,τι ἐγγυτάτω, βασιλεύσας δ' ἐκ τούτων ἐνιαυτοὺς
ἐπτὰ καὶ τριάκοντα ἐπὶ μηνὶ τέσσαρασι καὶ ἡμέραις
τισίν. ἔθανε δὲ κατὰ τὸ ἐξακισχιλιοστὸν ἑξακοσιοστὸν
εἰκοστὸν ἔκτον ἔτος, τὴν μὲν βασιλείαν διηνυκῶς 10
C εὐτυχῶς, τὸ δέ γε τέλος οὐχ ὅμοιον ἐσχηκῶς. κατα-
λέλειπτο γὰρ πρὸς τῶν θεραπεόντων σχεδὸν ἀπάν-
των, ὥς μὴδ' εἶναι τάχα τινὰς τοὺς τὸν ἐκείνου νε-
κρὸν τοῖς λοισθίοις λουτροῖς ἀπορρύνοντας, καὶ
οὔτε κόσμος βασιλῆιος προσῆν τοῖς περὶ αὐτόν, ἔν' 15
αὐτῷ τὸ σῶμα κοσμηθεῖη βασιλικῶς, οὔτε μὴν ἐκ-
φορᾶς ἔτυχε βασιλεῖ καταλλήλου, καὶ ταῦτα οὐκ ἄλλο-
τρίου, ἀλλ' υἱέος διαδεξαμένου τὴν βασιλείαν αὐτῷ,
καὶ υἱέος, ὃν ἐκεῖνος τῆς βασιλείας ἡξίωσεν. οὕτως
οὐδὲν τῶν ἀνθρωπίνων μόνιμον οὐδὲ πάγιον οὐδὲ 20
πιστόν τε καὶ βέβαιον, ἀλλ' ἄπιστα πάντα καὶ κύ-
βου μᾶλλον ῥᾶον μετατιθέμενα καὶ μεταρριπτούμενα.
ἦν δ' ὁ ἀνὴρ, ἵνα καὶ τὸν τρόπον ἐκείνου δῆλον
D θείημεν τοῖς μετέπειτα καὶ τὸ ἥθος τοῖς ὀψιγόνοις
χαρακτηρίσαιμεν, οὗθ' ὑπεροπτικός τε καὶ ἀλαζῶν 25
οὔτε μὴν ὀξύς εἰς θυμόν, ἀλλ' οὐδὲ χρημάτων ἡ-
των οὐδ' ἄγαν ἐρασιχρήματος, ὥστε βούλεσθαι κα-
ταχωννύειν αὐτὰ καὶ ταμιεύειν, ἔν' εἰεν αὐτῷ θη-
σαυροὶ κεκρυμμένοι καὶ ὑπόγαια χρήματα, ὅθεν οὐδὲ
θανόντος πλεῖστα παρὰ τοῖς ταμείοις εὐρέθησαν, 30
πρὸς ἔλεον εὐκατάφορος, πρὸς κόλασιν οὐκ ὀξύρρο-
πος, μέτριος τὸ ἥθος, εὐπρόσιτος, περὶ τὴν δίαίταν

οὐκ ἀκόλαστος, οὐκ οἴνου ἡττώμενος, τοῖς ἐναρέτως
 βιοῦσι προσέχων καὶ ἀπονέμων τιμὴν, λόγους οὐχ
 ὥς ἔδει τιμῶν, τέως δέ γε τιμῶν, ἐπεικῆς τε καὶ PIII³¹⁰
 τοῖς περὶ αὐτὸν οὐ σοβαρῶς προσφερόμενος, ἀλλ'
 ἐκ τοῦ ἴσου σχεδὸν ὁμιλῶν τε καὶ χαριεντιζόμενος.
 ὅθεν κακείοις θαρρεῖν ἐπήει καὶ οὐ μετὰ δέους
 αὐτῷ παρεστάναι, καὶ μᾶλλον ὅτ' ἀπῆν ἢ βασί-
 λισσα· ὑπεστέλλοντο γὰρ ἐκείνης παρούσης ἀρχικόν
 τε καὶ ἐμβριδὲς ἐνδεικνυμένης ἰδίωμα καὶ τοῖς ἀτα-
 κτοῦσιν ἐπιτιμώσης σφοδρότερον. ὁ μὲν οὖν τοι-
 οῦτος ἦν. ταῦτα δὲ καλὰ μὲν καὶ πῶς γὰρ οὔ;
 ἰδιώτῃ δ' ἀποχρῶντα πρὸς ἔπαινον, οὐ μὴν γε καὶ W III²⁴⁶
 βασιλέα δεικνύντα τὰ πάντα χρηστόν. οὐ γὰρ αἱ
 αὐταὶ βασιλέως καὶ ἰδιώτου γένοιτ' ἂν ἄρεταί.
 ἰδιώτῃ μὲν γὰρ ἀπόχρη καὶ μέτριον ἦθος καὶ ἐπιεί- B
 κεια καὶ τὸ πρὸς θυμὸν οὐκ εὐκίνητον καὶ τὸ σῶ-
 φρον τὸ πρὸς τὴν δόλαιαν. βασιλεὶ δὲ πρὸς τού-
 τοις καὶ ἡ τῆς δικαιοσύνης φροντὶς καὶ ἡ τῶν ὑπη-
 κῶν προμήθεια καὶ ἡ τῶν παλαιῶν ἐθῶν τοῦ
 πολιτεύματος τήρησις. τῷ δὲ μέλημα μᾶλλον ἢ
 τῶν ἀρχαίων ἐθῶν γέγονε τῆς πολιτείας ἀλλοίω-
 ρις, καὶ τὸ μεταλλάξαι ταῦτα ἔργον ἦν αὐτῷ σπου-
 δαιότατον, καὶ τοῖς πράγμασιν οὐχ ὥς κοινοῖς οὐδ'
 ὅς δημοσίοις ἐκέχρητο καὶ ἑαυτὸν οὐκ οἰκονόμον
 ἵκητο τούτων, ἀλλὰ δεσπότην, καὶ οἶκον οἰκεῖον
 νόμιζε καὶ ὠνόμαζε τὰ βασίλεια. καὶ τοὺς τῆς
 ὑγκλήτου βουλῆς οὔτε τιμῆς ἥς ἐχρῆν ἡλείου οὔτε C
 φρόνοιαν αὐτῶν ἐτίθετο κατὰ τὸ ἀνάλογον, μᾶλ-
 λον μέντοι καὶ ἔσπευσε ταπεινῶσαι τούτους. ἀλλ'
 ὅδ' ἐν ᾧ πασι τὴν τῆς δικαιοσύνης ἦν τηρῶν ἄρε-
 ῆν. ταύτης γὰρ ἰδιον τὸ τοῦ κατ' ἀξίαν ἐκάστω
 ἀνεμεμητικόν· ὁ δὲ τοῖς μὲν συγγενέσι καὶ τῶν θει-

ραπόντων τισὶν ἀμάξαις ὅλαις παρεῖχε τὰ δημόσια
 χρήματα καὶ χορηγίας ἐκείνοις ἀδράς ἐτησίους ἀπέ-
 νειμε, ὡς καὶ πλοῦτον περιβαλέσθαι βαθὺν καὶ ὑπη-
 ρεσίαν ἑαυτοῖς ἀποτάξαι, οὐκ ἰδιώταις, ἀλλὰ βασι-
 λεῦσι κατάλληλον, καὶ οἴκους προσκτήσασθαι, μεγέθει 5
 μὲν πόλεσιν ἑοικότας, πολυτελείᾳ δὲ βασιλείων ἀπε-
 Dοικότας οὐδέν· τοῖς δὲ λοιποῖς τῶν εὖ γεγυγνόντων
 οὐχ ὁμοίαν ἐνεδείκνυτο τὴν προαίρεσιν, ἵνα μὴ τι
 ἕτερον φαῦλον ἐρῶ, φειδόμενος τοῦ ἀνδρός. βασι-
 λεῖα μὲν οὖν, οἶον τὸ ἀκριβὲς ἀπαιτεῖ, οὐκ ἔωσι τὰ 10
 εἰρημένα ἐκείνων νομίζεσθαι· ἀλλ' οὐδὲ μέντοι φαῦ-
 λον εἰποι τις τὸν Κομνηνὸν αὐτοκράτορα. εἰ δὲ τὴν
 ἄγαν ἀκρίβειαν ζητοῖη τις ἐν τοῖς αὐτοκράτορσιν,
 οὐκ οἶμαι τινα τῶν ἀνέκαθεν τῆς Ῥωμαίων ἐπιβε-
 βηκότων ἡγεμονίας ἐν πᾶσιν εὐδοκμηκότα κριθῆσε- 15
 σθαι, ἀλλ' ἐκ τοῦ πλεονάζοντος ἐν τοῖς ἡθεσι σφῶν
 καὶ ταῖς πράξεσιν ἐκάστω ἡ πολιτεία κεχαρκτηρί-
 PII311σται. ἀνέγκλητος γὰρ οὐδεὶς ἂν ποτε δόξαι οὐδ'
 ἀμιγῆς τῆς χείρονος ἕξεως· θειοτέρας γὰρ τοῦτο
 μοίρας, ἀλλ' οὐκ ἀνθρωπίνης εἴη ἂν ποτε φύσεως. 20
 Ἐνταῦθά μοι τὸ πέρας ἦτω τῆς συγγραφῆς καὶ ὁ
 δρόμος στήτω τῆς ἱστορίας, ὅς μοι πρὸς μακρὸν ἐκ-
 μεμήμισται. δοῦναι γὰρ γραφῇ καὶ τὰ λείποντα οὐ
 μοι λυσitteλὲς οὐδ' εὐκαιρον κέκριται. εἰ μὲν οὖν
 ὀνήσιμόν τισι δόξει τὸ πόνημα, τῷ θεῷ χάρις, ᾧ περ 25
 ἅπαν κατορθοῦνται καλόν· εἰ δὲ ἀσυντελὲς, εἴη ἂν
 ἡμέτερον τὸ αἰτίλημα καὶ ἐπιστρεφέντω πρὸς με τὸν τε-
 κόντα τὸ ἀποκύημα, ἐσόμενόν μοι μνήμης ἐμπύρευμα.

ARGUMENTA.

1. Προοίμιον¹⁾).

PII320

3. Κεφαλαιώδης μνεία τῶν περιεχομένων τῇ βίβλῳ ἱστοριῶν. ἡ τοῦ α' τόμου περιοχή.

4. Ἡ τοῦ β' τόμου περιοχή. ἡ τοῦ γ' τόμου περιοχή.

1. Περὶ Θεοῦ. ἡ κοσμογένεια²⁾). ἡμέρα α'. ἡμέρα β'. ἡμέρα γ'. ἡμέρα δ'. ἡμέρα ε'. ἡμέρα ς'. ἡ ἡμέρα ἡ ζ' σάββατον κέκληται.

2. Ὅπως ἐφύτευσεν ὁ Θεὸς παράδεισον ἐν Ἐδέμ κατὰ ἀνατολὰς καὶ ἔθηκε ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον ὃν ἐπλασεν. παράβασις τῶν προσταγμάτων.³⁾

3. Ὅπως μετετέθη Ἐνώχ.

4. Ὅπως ἰδόντες οἱ υἱοὶ τοῦ Θεοῦ, ὧς φησιν ἡ γραφή, τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκας. ὅπως εὗρε Νῶε χάριν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. ὅπως διεσώθη Νῶε διὰ ξυλίνου λάρνακος. ὅπως ἔθηκε ὁ Θεὸς τὸ τόξον ἐν τῇ νεφέλῃ μετὰ τὸν κατακλυσμόν. .

5. Ὅτι ἄμπελον ἐφύτευσε Νῶε μετὰ τὸν κατακλυσμόν, καὶ ἔπιεν ἐκ τοῦ οἴνου, καὶ ἐμεθύσθη καὶ ἐγυμνώθη ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. οἱ τοῦ Νῶε ἀπόγονοι

1) 1—4. προοίμιον — περιοχή addidit Wolfius. 2) ἡ κοσμογένεια pro περὶ κοσμοποιίας codex Monacensis.

3) προσταγμάτων] προπα^{τρ}α (προπατόρων).

διασκεδασθέντες ὑπὸ τῆς ἀλλογλωσσίας μετεκλήθησαν καὶ μετωνομάσθησαν. ὅτι τῆς Ταρσοῦ Περσεύς δομήτωρ. περὶ τῆς τῶν ἐθνῶν ἀρχῆς καὶ ὅθεν ἐκλήθησαν.

6. Περὶ τοῦ Ἀβραάμ, καὶ ὅτι πρῶτος ἐπέγνω τὸν θεὸν ποιητὴν τοῦ παντός. περὶ τῆς τῶν Σοδομιτῶν αἰχμαλωσίας, καὶ ὅπως ἐτρώθησαν καὶ ἡχμαλωτίσθη Λώτ.¹⁾ ὅτι τῷ Ἀβραάμ ὁ θεὸς δώσειν υἱὸν ἐπηγγέλλετο, ὡς τὸ σπέρμα αὐτοῦ γενέσθαι ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ὅπως περιετμήθησαν, καὶ ὅτι τὸ Ἰσαὰκ γέλως ἐρμηνεύεται. οἱ μὲν Ἰουδαῖοι τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ περιτέμνονται, οἱ Ἀραβες δὲ τῷ τρισκαιδεκάτῳ ἔτει. ὅτι ὁ Ἰσμαὴλ ἐκ τῆς Ἀγαρ. εἰκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν Ἰσαὰκ, ὅτε θυσιάσαι προσετάχθη αὐτὸν Ἀβραάμ.

7. Ἀναχώρησις Ἰακώβ εἰς Μεσοποταμίαν, καὶ περὶ τῆς θεαθείσης αὐτῷ²⁾ κλίμακος καθ' ὕπνου. κατοίκησις Ἰακώβ πρὸς Λάβαν τὸν μητρῷάδελφον, καὶ ἔρως τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ. συνέλευσις Ἰακώβ πρὸς Λεῖαν καὶ τεκνογονία αὐτῆς. ἡ δὲ Ῥαχὴλ μὴ τίκτουςα τῇ οἰκείᾳ θεραπαίνῃ τὸν Ἰακώβ ἡξίωσε συνελθεῖν, καὶ τὰ τεχθέντα δύο τέκνα ᾤκειώσατο. ξηλώσασα δὲ ἡ Λεῖα τὴν ἑαυτοῦ θεραπαινῶν³⁾ παρακατέκλινε τὰνδρί, καὶ τὰ γεννηθέντα ἐξιδιώσατο. ὅτι ἡ Ῥαχὴλ ἔτεκε τὸν Ἰωσήφ.

8. Ὑποχωρήσαντος Ἰακώβ ἀπὸ τοῦ Λάβαν καὶ ἡ Ῥαχὴλ τὰ εἰδῶλα τούτου ἀφαιρεῖται.⁴⁾ πάλιν Ἰακώβ μετὰ τοῦ ἀγγέλου. ἀρπαγὴ τῆς Λείνης ὑπὸ τοῦ τῶν Σικλίων⁵⁾ βασιλέως, υἱοῦ Συχέμ, καὶ ἀπώ-

1) θεραπαινῶν pro θεραπαινῶν

2) ἀφαιρεῖται] ἀφείτ

3) Σικλίων] σικλήμων.

λεια αὐτῶν καὶ φθορὰ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς.
θάνατος Ἰσαάκ.

9. Ὅπως ἐπεκλήθη Ἐδῶμ ὁ Ἡσαῦ. βουλὴ τῶν ἀδελφῶν κατὰ τοῦ Ἰωσήφ, καὶ κατάσχεσις αὐτοῦ καὶ ἀπόδοσις πρὸς τοὺς ἐμπόρους. ὅτι ὁ Πετεφρῆς¹⁾ ὠνήσατο τὸν Ἰωσήφ. κατηγορία ψευδῆς ὑπὸ τῆς^{PII321} γυναικὸς Πετεφρῆ κατὰ τοῦ²⁾ Ἰωσήφ καὶ κατάσχεσις αὐτοῦ ἐν φυλακῇ. δῆλωσις τῶν συνδεσμῶν τῶν παρὰ τοῦ Ἰωσήφ.

10. Ἐνύπνια τοῦ³⁾ Φαραώ. δῆλωσις τῶν ἐνυπνίων Φαραώ ὑπὸ τοῦ Ἰωσήφ, καὶ δίδωσι τὴν ἐξουσίαν αὐτῷ Φαραώ πάσης γῆς Αἰγύπτου. τί σημαίνει τὸ δομφάνηχος. ἐπανέλευσις τῶν ἀδελφῶν Ἰωσήφ διὰ τὸν λιμὸν. ἀναγνωρισμὸς Ἰωσήφ καὶ τῶν ἀδελφῶν.

11. Ἐλευσις τοῦ Ἰσραὴλ πρὸς Αἰγύπτου πανοικεί. εὐλογία Ἰακώβ τοῖς ἐγγόνοις ἐναλλάξ. τελευτὴ Ἰακώβ. τελευτὴ Ἰωσήφ.

12. Ὅτι ἐκάκουν οἱ Αἰγύπτιοι τοὺς Ἰσραηλίτας. περὶ τῆς γεννήσεως Μωυσέως.⁴⁾ ὅτι περικαλλὴς ἦν τὴν ιδέαν Μωυσῆς, καὶ ὅτι οὐ⁵⁾ προσίετο θηλὴν Αἰγυπτίαν. ὅτι ἤγαγον τὴν Θέρμουθιν τὴν τροφὸν Μωυσέως καὶ παρέλαβον θηλάζειν αὐτόν.⁶⁾ ἐπωνυμία τοῦ ὀνόματος Μωυσέως. ὅτι⁷⁾ ἔβδομος ἦν ἐξ Ἀβραάμ. ὅπως ἐπιτίθησι τὸ διάδημα Φαραώ τῷ Μωσῇ. οἷος ἦν τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ἀρετὴν ὁ Μωσῆς καὶ ὅπως κατ' Αἰδιόπων ἐστρατεύει. ὅτι προμάχοις ταῖς ἴβεισι κατὰ τῶν ἰοβόλων ἐχρήσατο. ἡ

1) Πετεφρῆς] πετεφρῆς 2) τοῦ pro τὸν 3) τοῦ] τῷ

4) Μουσέως] hic et continuo μωσ—, sed hic per o in ultima 5) ὅτι οὐ pro ὅτι 6) ὅτι—αὐτόν] addit 7) καὶ ante ὅτι om.

Σαβὰν πόλιν Αἰθιοπίας.¹⁾ ὅτι Μωσῆς ἔλαβε γυναῖκα τοῦ Αἰθιοπῶν κρατοῦντος θυγατέρα. ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι ἐμίσουν αὐτὸν καὶ σωζόμενοι. ὅτι ἔφυγε Μωσῆς ἐξ Αἰγύπτου εἰς Μαδιάμ, καὶ κεῖ λαβὼν γυναῖκα καὶ ποιμὴν γίνεται.

13. Ὅτι νέμων ἐν ὄρει Σινᾶ ὄρα²⁾ τὴν βάτον ὁ Μωσῆς, καὶ ἐνυπνιασθῆ ἐπὶ τὴν Αἰγυπτὸν ἀπελθεῖν. τὸ περὶ τῆς βακτηρίας τοῦ Μωσέως θαῦμα, τὴν εἰς τὸν κόλπον βληθεῖσαν δεξιὰν καὶ τὸ εἰς αἷμα μεταβληθὲν ὕδωρ. ὅτι Μωσῆς καὶ Ἀαρὼν ἦλθον εἰς Αἰγυπτὸν πρὸς Φαραώ. ὅπως ἡ ῥάβδος μετεβλήθη εἰς ὄφιν. ὅσα ὁ Μωσῆς κακὰ τοῖς Αἰγυπτίοις ἐπήγαγε, σκληρυνομένου τοῦ Φαραώ. ὅπως τὸ πάσχα διάβασις καὶ ὑπερβασία ἐξ ἐκείνου εἰκονίζεται. ὅσοι ἦσαν οἱ στρατεύεσθαι δυνάμενοι Ἰουδαῖοι, ὅτε ἐξῆλθον τῆς Αἰγύπτου. πόσους ἐνιαυτοὺς εἰς τὴν Αἰγυπτὸν ἤνυσαν Ἰουδαῖοι.

14. Πόσος ἦν ὁ διώκων τοὺς Ἰουδαίους λαὸς τῶν Αἰγυπτίων. ὅπως διείλεν εἰς δύο τὴν θάλασσαν μέρη καὶ διεβίβασε τὸν λαόν. ὅτι ὑμνησεν ᾠδὴν Μωσῆς, καὶ τοῖς ὅπλοις Αἰγυπτίων ἐχρήσαντο Ἰουδαῖοι. ὅτι Μάρ³⁾ καὶ Μαιρράν ὁ τὸ ὕδωρ τὸ πικρὸν ἔχων τόπος ἐκλήθη. ὅπως διὰ ξύλου ἐγλυκάνθη τὸ ὕδωρ⁴⁾. ὅπως τὸ τοιοῦτον θαῦμα Ἰώσηπος ἐρμηνεύει. περὶ τῶν ὀρτύγων καὶ τοῦ μάννα. ὅτι τὸ μὲν ἐπερώτησιν δηλοῖ. ὅτι ὁ ἀσσάρων⁵⁾ μέτρον ἐστίν. ὅπως ἡ πέτρα παρὰ Μωσέως ὕδωρ ἔβλυσεν. ὅπως ὁ Μωσῆς κατετροποῦτο τῇ

1) ἡ — Αἰθιοπίας in fine paginae post σωζόμενοι 2)
 ὄρα] κατὰ 3) Μάρ] μὲν 4) καὶ post ὕδωρ om. 5)
 ἀσσάρων pro ἀσσάριον.

ἐκτάσει τῶν χειρῶν. ὅπως Ὡρ καὶ Ἀαρὼν ἀνείχον τὰς χεῖρας τοῦ ἀδελφοῦ.

15. Ὅτι μετὰ τρίμηνον ἐξ Αἰγύπτου ἐπὶ τὸ Σινᾶ ὄρος παρήσαν Ἰουδαῖοι. συμβουλὴ τοῦ πενθεροῦ Μωσέως¹⁾ ὅπως χρῆ δημαγωγείσθαι τὸν λαόν. κατὰ τὸ ὄρος Σινᾶ ἔλαβε Μωσῆς τὰς ἐντολάς. ὅτι χρονίζοντος εἰς τὸ ὄρος ὁ λαὸς ἐγόγγυξε, καὶ τί ἐποίησεν Ἀαρὼν. πῶς ὁ Μωσῆς συνέτριψε τὰς πλάκας, ὀργισθεὶς διὰ τὴν μοσχοποιίαν καὶ συντρίψας τὸν μόσχον. ἐπότισε τὸν λαὸν ἐκ τοῦ χοῦδος καὶ ἀπέκτεινε²⁾ πολλούς. καὶ³⁾ ἀνέβη Μωσῆς εἰς τὸ ὄρος, λέγων "κύριε, ἡμάρτηκεν ὁ λαός." καὶ λαβὼν δύο πλάκας αὐτίς ὑπέστρεψε πρὸς τὸν λαόν. περὶ τῆς κατ' ἐπιταγὴν γεγενημένης σκηνηῆς καὶ τῆς εἰς αὐτὴν προσαγωγῆς τοῦ λαοῦ ὧν εἶχον.

16. Ὅτι⁴⁾ ἀρχιτέκτονες τῆς σκηνηῆς Βεσελεὴλ καὶ Ἐλιφάτ. περὶ τῆς κιβωτοῦ, ἐν ᾗ αἱ δύο πλάκες, καὶ τίνες οἱ δέκα λόγοι⁵⁾ οἱ ἐν αὐτῇ. οἱ δέκα λόγοι.⁶⁾ περὶ τῆς ἐν τῷ ναῷ καταθέσεως καὶ τῶν δώδεκα ἄρτων τῶν ἁγύμων. ὅτι ἀρχιερεὺς Ἀαρὼν ἐψηφίσθη. ὅτι Ἑβραῖοι εἰσέφερον.⁷⁾ ὅτι τὴν εἰσφορὰν ἐλευθέρως ἐποιοῦντο οἱ Ἑβραῖοι. ὅτι παρὰ τὰ διατεταγμένα θυσάντων τινὰ μέρη τοῦ σώματος κατεκαύθησαν. ὅτι ἐξήκοντα μυριάδες⁸⁾ εὐρέθησαν, καὶ ἐπέκεινα.

17. Ἡ Λευιτικὴ φυλὴ ὑπὲρ δις μυριάδας καὶ τρισχιλίους ἀριθμηθέντες πρὸς ὀκτακοσίους καὶ ὀγδοήκοντα. ὅπως ἐξ ἐκάστης φυλῆς ἓνα λαβὼν κατασκοπήσονται τὴν γῆν⁹⁾ τὴν τε δύναμιν τῶν Χανα-

1) μωσέως pro Μοῦσέως

2) ἀπέκτεινε] ἀπέκτεινε καὶ

3) καὶ] addit

4) ὅτι] τῷ initio versus

5) δέκα

λόγοι pro δεκαλόγοι

6) οἱ δεκαλόγοι] om.

7) εἰσέφερον]

ἔφερον. Idem post ὅτι addit ||, quod videtur esse ἡμισυ

8) ἐξήκοντα μυριάδες] κομισται sic perspicue

9) τὴν γῆν] om.

ναίων. περὶ τῆς στάσεως τοῦ πλήθους καὶ¹⁾ τοῦ Κορὲ καταβοῶντος διὰ τὴν ἱερωσύνην Ἀαρών. ὑπόθεσις²⁾ Μωσέως, καὶ ὅπως ἐγνώσθη ὅτι ὁ θεὸς τὸν Ἀαρών ἱεραῖσθαι ἐθέλει.³⁾ ὅπως Δαθὰν καὶ Ἀβερὼν ὑπὸ γῆν κατεχώσθησαν. κρίσις θεοῦ δικαία τοῖς περὶ τῆς ἱερωσύνης ἀμιλλωμένοις. περὶ τῶν βακτηριῶν τῶν ἔχουσῶν τὰ τῶν φυλῶν ὀνόματα, ἐν αἷς καὶ ἡ Ἀαρών ἐβλάστησε ῥάβδος. ὅπως ἡ τῶν Λευιτῶν φυλὴ στρατειῶν ἀφείθη καὶ οἷας προσόδους ἔσχε.⁴⁾

PII322 18. Ὅπως τέθνηκε Μαριὰμ ἡ τοῦ Μωσέως ἀδελφὴ μὴ ἰδοῦσα τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, καὶ Ἀαρών ὁμοίως, καταλιπὼν ἀρχιερέα τὸν υἱόν. ὅπως οἱ Ἑβραῖοι κατὰ Ἀμοραίων ἐμαχέσαντο, καὶ ἀνάλρεσις τῶν αὐτῶν βασιλέων⁵⁾ Σηὼν καὶ Ὡγ. περὶ στρατοπεδεύσεως προῶ⁶⁾ Ἱεριχοῦντος. περὶ Βαλαὰμ καὶ τῆς κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐπιφανείας ἀγγέλου. ὅτι ὁ Βαλαὰμ Μωσέα οὐ κατηράσατο, ἀλλὰ καὶ εὐλόγησε κινούμενος ἄκων ἐκ θεοῦ. ὅτι κατὰ συμβουλὴν Βαλαὰμ παρθένους ἀφῆκε⁷⁾ τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ παρηνόμησαν δεινῶς. ὅπως ὁ Φινεὲς τὸν Ζαμβρὴν⁸⁾ σὺν τῇ Μαδιανίτιδι ἐξεκέντησεν. ἦτα Μαδιθηναίων καὶ ἀνάλρεσις πάντων ἄνευ γυναικῶν παρθένων. ὅτι γηράσας Μωσῆς Ἰησοῦν κατέλειπεν.

19. Ὅτι τὴν Ἀμορίτιν⁹⁾ τῷ¹⁰⁾ Γὰδ καὶ Ῥουβὶμ ἀφώρισε Μωσῆς, διαταξάμενος ἵνα ἕκαστος τῆς

1) καὶ] καὶ ὅπως 2) ὑπόθεσις pro ὑποθήκη 3) ἐγνώσθη—ἐθέλει] γνωσθῇ ὁ θεὸς εἰ ἰδρυνθῇ ἀαρών 4) στρατειῶν—προσόδους ἔσχε] om. in fine marginis huius paginae fol. 21 v. 5) τῶν—βασιλέων] τοῦ—βασιλέως 6) προῶ] om. 7) ἀφῆκε] ἐφῆκε 8) Ζαμβρὴν] ζαμβρῇ 9) ἀμορίτιν pro Ἀμορίτην 10) τῷ] τὸν (τ).

οίκειας φυλῆς μένων ἔχη τὸν κλήρον, εἰ δὲ τῆς φυλῆς ἀλλοτριωθῇ¹⁾, καὶ τοῦ κλήρου στερηθῇ.²⁾ ὅπως μετὰ μ' ἔτη λ' ἐνδεουσῶν ἡμερῶν τὸν οἰκεῖον θάνατον Μωσῆς διέγνω καὶ συναθροίσας τὸν λαὸν παρήγγειλε ταῦτα.³⁾ ὅπως εἰς ὄρος ὑψηλὸν σταῖς Μωσῆς εἶδε τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, καὶ οὕτως ἀφανὴς γέγονε, βιώσας ἔτη ἑκατὸν εἴκοσιν,⁴⁾ ὧν ἤρξε τὸ τρίτον τούτων. περὶ τῶν τῆς Ἰεριχοῦντος κατασκοπῶν. περὶ Παὰβ τῆς ἐν Ἰεριχοῦντι κρυψάσης τοὺς κατασκοποῦς, καὶ ὅσα ὑπέσχοντο αὐτῇ ποιῆσαι μετὰ τὴν τῆς πόλεως ἄλωσιν. καὶ ὅτι φοινικίδα ἀπαιωρῆσαι⁵⁾ εἰς γνώρισμα τῆς οἰκίας ἐνετέταλτο ἡ γυνή. ὅτι πρῶτοι ἱερεῖς καὶ Λευῖται τὸν Ἰορδάνην εἰσελθόντες ἀνέκοψαν αὐτόν, καὶ οὕτως ὁ λαὸς διεπέρασεν.

20. Περὶ τοῦ βωμοῦ καὶ τῶν λίθων οὓς ἔλαβεν Ἰησοῦς κατὰ τὸν ἀριθμὸν⁶⁾ τῶν φυλῶν ἐκ τοῦ Ἰορδάνου. ὅτι κατὰ τὴν πρώτην τῆς τοῦ πάσχα ἡμέραν⁷⁾ ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς πολιορκεῖν Ἰεριχώ. καὶ ἕως τῆς ἐβδόμης ἡμέρας τὸ τεῖχος κυκλῶν μετὰ τῶν ἱερέων καὶ τῆς κιβωτοῦ καὶ μετὰ σαλπίνγων, καὶ κατέπεσε τὸ τεῖχος, καὶ ἄρᾳς κατὰ τῶν ποτε βουληθητομένων⁸⁾ ἀνεγείραι τὴν πόλιν Ἰεριχοῦντα ἐποιήσατο. περὶ τῶν εὐρεθέντων χρημάτων, ἃ ἀνετέθησαν τῷ θεῷ, καὶ περὶ τοῦ ἀποκρύψαντος τὸ χρυσίον, καὶ

θ

1) ἀλλοτριωθῆς] ἀλλοτριω. Scripsi — θῇ. 2) στερηθῇ] m. 3) ὅπως μετὰ — παρήγγειλε ταῦτα] addit 4) pro εἴκοσι 5) ἀπαιωρῆσαι] ἀπεωρῆσαι 6) κατὰ τὸν ἀριθμὸν] om. 7) ἡμέραν] ἡμέρας 8) βουληθητομένων] ic etiam libri Zonarae, qui βουλήσομαι vol. 2, p. 100, C. quod restitui, etsi quaedam alterius apud recentissimos sunt templa: v. praef. vol. 1, p. VI.

ὅτι ἀνῆρέθη διὰ τοῦτο. ὅπως ἐσπείσαντο¹⁾ Γαβαωνῖται ὡς ὄντες ἀλλότριοι Ἰεριχοῦντος, καὶ²⁾ ὅτι Ἰησοῦς μαθὼν ψευσθῆναι, ἐποίησε τούτους ξυλοκόπους καὶ ὑδροφόρους³⁾ τῆς συναγωγῆς. ὅπως τὸν βασιλέα Ἱεροσολύμων ἤττησεν Ἰησοῦς, συμμαχῶν Γαβαωνίταις, ὅτε καὶ ἡ ἡμέρα ἠϋξήθη. ὅτι Γάλλαλα τὴν ἐλευθερίαν οἱ Ἑβραῖοι καλοῦσιν.

21. Περὶ τῆς σκηνῆς ἣς ἔστησεν Ἰησοῦς εἰς Σηλῶμ. ὅτι ὑπέργηρος Ἰησοῦς ἐτελεύτησεν, ἐτῶν γεροντῶς ἑκατὸν δέκα. ὅτι μετὰ θάνατον Ἰησοῦ κατὰ τῶν Ἑβραίων Χαναναῖοι ἐπανέστησαν, καὶ ἠττήθησαν. ὅτι εὐθηνούμενοι Ἰσραηλῖται κατερραθύμηνσαν⁴⁾ τῶν νόμων καὶ τῶν ὅπλων.

22. Περὶ τοῦ ξενωθέντος ἐν Γαβαὼ Δευίτου καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ τῆς Βενιαμίτιδος⁵⁾, ἣν οἱ εἰς αὐτὴν πορνεύοντες διέφθειραν. καὶ ὅτι ταύτην εἰς δώδεκα μέρη διεῖλεν ὁ ταύτης ἀνὴρ καὶ ταῖς δώδεκα φυλαῖς ἔστειλε τὰ μέρη εἰς ἔλεγχου τοῦ γενομένου. περὶ Γοθονιήλ, καὶ ὅπως ἤρξε τοῦ Ἰσραηλιτῶν λαοῦ. μετὰ τὸν Γοθονιήλ ἄναρχοι ὄντες οἱ Ἰσραηλῖται κατεφρονήθησαν. περὶ τοῦ Βενιαμίτου Ἀῶθ ἢ Ἰούδα, καὶ ὅτι τὸν Αἰγλῶμ ἀνείλε δόλω. ὅπως ἤρξε τοῦ λαοῦ Ἀῶθ.

23. Περὶ Δευώρας τῆς προφήτιδος καὶ Βαράκ⁶⁾ τῶν κατὰ τοῦ Σισάρα στρατευσάντων. ὅτι φεύγων Σισάρας ἀνῆρέθη παρὰ γυναικὸς γάλακτι μεθυσθεὶς. θάνατος Δευώρας καὶ Βαράκ. περὶ Γεδεών, καὶ ὅσα

τ'

1) ἐσπείσαντο] πείσον cum ductu post τ, omisso mox ὡς
2) καὶ] addit 3) ὑδροφόρους] ὑποφόρους, etsi in textu est ἰδροφόρους (sic) 4) κατερραθύμηνσαν pro κατερραθύμηνσαν 5) βενιαμίτιδος pro βηθλεεμίτιδος 6) Βαράκ] βαράκ ut est infra.

ἐποίησεν ὁ ὀφθεὶς αὐτῷ ἄγγελος, παραθαρρύνων αὐτὸν εἰς τὸν κατὰ τῶν ἐναντίων πόλεμον. περὶ τῆς¹⁾ πόκου καὶ τῆς δρόσου. περὶ τῶν ἐν τῷ πίνειν λαψάντων. περὶ τῆς ἐν ὕπνοις κριθίνης μάξης, τί δηλοῖ. ὅπως τὸν οἰκεῖον λαὸν συνέταξε Γεδεὼν. ὅτι γηραιὸς ἐτελεύτησε Γεδεὼν καταλιπὼν υἱοὺς ἐκ διαφόρων γυναικῶν ἑβδομήκοντα, καὶ ἓνα ἐκ παλλακῆς, ὃς τοὺς ἑβδομήκοντα ἐκτείνει καὶ ἐτυράννησεν. ὅτι γύναιον ἄνωθεν βαλὼν κτείνει τὸν Ἀβιμέλεχ. ὅτι Ἰερθαέ ὑπέσχετο θῦσαι τὸ πρῶτον συναντήσαν, εἰ νικήσει· καὶ οὕτω θύει τὴν θυγατέρα.

24. Ὅτι Σαμψὼν ἰσχὺν σημαίνει. ὅπως ἐγεννήθη Σαμψών. ὅτι Ναζοραῖος²⁾ ὁ ἀφωρισμένος Θεῷ. ὅτι ὁ πατήρ Σαμψὼν Μανωὲ ἐξήτει μαθεῖν τοῦ προσομιλοῦντος ἀγγέλου τὸ ὄνομα. ὁ δὲ θαυμαστὸν εἶπεν εἶναι τοῦτο, καὶ ἐσιώπησεν.³⁾ ὅτι θείῳ πυρὶ κατεκαύθη ἡ θυσιὰ Μανωέ. ὅπως ἠράσθη ὁ Σαμψὼν γυναικὸς ἀλλοφύλου. καὶ ὅπως ἀναιρεῖ τὸν λέοντα, καὶ εὐρίσκει σμῆνος μελισσῶν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ. καὶ ὅτι τὰ περὶ τούτου πρόβλημα ἔθετο· καὶ ὅπως τοῦτο τῇ γυναικὶ ἐξηγήσατο αἰτησαμένη σὺν δάκρυσι. ὅτι διὰ τὸ τὴν γυναῖκα ἐτέρῳ συζυ-PII310 γῆναι ὠργίσθη Σαμψών, καὶ λαβὼν ἀλώπεκας τριακοσίας λαμπάδας ἡμμένας ταῖς ἐκείνων οὐραῖς προσέδωκε, καὶ οὕτω τὰ τῶν Παλαιστινηῶν⁴⁾ κατέκλυσε λήια. οἱ δὲ κατέκλυσαν τὴν γυναῖκα. ὅτι ἐκὼν ἑαυτὸν δεδεμένον τοῖς ἀλλοφύλοις παρέδωκεν ὁ Σαμψών. ὁ δὲ διὰ σιαγόνος ὄνου ἀπέκτεινε πολλούς, ὅθεν καὶ Σιαγόνα τὸν τόπον ἐκάλεσαν. ὅπως

1) τῆς] ita cod., qui mox παλακῆς 2) Ναζοραῖος] ναζοραῖος, ut in textu 3) ἐσιώπησεν pro ἀπεσιώπησεν 4) per η pro ι semper.

ἀπὸ τῆς διαγόνος ἐπὶ Σαμψών. ὅπως τὰς πύλας
σὺν ταῖς παραστάσι μετέθετο Σαμψών. ὅτι ἡπάτησε
Σαμψών ἢ Δαλιδά. καὶ μαθοῦσα τὴν ἀπὸ τῆς τρι-
χὸς ἰσχὺν ἐκκόπτει τὴν τρίχα· καὶ αὐτοῦ ἀσθενή-
σαντος ἐκκόπτουσιν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς οἱ ἐχθροί.
ὅπως τῆς κόμης ἀνυπόστατης καὶ ἡ ἰσχὺς ἠνέκταντο τοῦ
Σαμψών. καὶ ὅπως τοὺς κίονας κατέσεισε καὶ τὴν
οἰκίαν ἐρριψε καθ' ἑαυτοῦ καὶ πάντας ἀπέκτεινε σὺν
ἑαυτῷ.

25. Ὅτι μετὰ τὸν Σαμψών οὐκέτι κριταὶ ἦγον
τὸν Ἰσραήλ, ἀλλ' ὁ ἀρχιερεὺς Ἡλεὶ. περὶ τῆς Νοεμὶν
καὶ τῆς Ὀρφά καὶ τῆς Ρούθ. ὅπως ἡ Νοεμὶν εὐτυχίαν
δηλοῖ, Μάρα δὲ ὀδύνην. ὅπως ὁ Βοὸξ τὴν Ρούθ εἰς-
αγαγὼν εἰς τὴν γερουσίαν καὶ τὸν συγγενῇ ἦρετο εἰ
ταύτην βούλεται ἀγαγεῖν. τοῦ δὲ παραιτησαμένου,
λαμβάνει αὐτήν, καὶ ὅτι κατὰ τὸν νόμον γέγονε τὰ
σημεῖα τῆς παραιτήσεως. ὅτι Ὡβήδ¹⁾ δουλεύων ἐρ-
μηνεύεται. περὶ Σαμουήλ. ὅτι ὁ Ἡλεὶ προεῖπε τῇ
Ἀννῇ τὴν τοῦ Σαμουήλ γέννησιν. ὅτι προσήχθη τῷ
Ἡλεὶ μετὰ τὸ γεννηθῆναι Σαμουήλ. ὅτι κοιμώμενον
τὸν Σαμουήλ ἐκάλεσεν ὁ θεός. πρόρρησις διὰ τοῦ
Σαμουήλ τῶν ἐσομένων τοῖς Ἰσραηλίταις καὶ τοῖς
παισὶ τοῦ Ἡλεὶ συμφορῶν.

26. Κίνησις Παλαιστινηῶν²⁾ κατὰ Ἰσραηλιτῶν
καὶ τῆς κιβωτοῦ ἀποστολὴ εἰς βοήθειαν καὶ Ἑβραίων
ἦττα καὶ φόνος τῶν παιδῶν Ἡλεὶ καὶ ἄλωσις τῆς
κιβωτοῦ, καὶ θάνατος διὰ τοῦτο τοῦ Ἡλεὶ, ἐνενή-
κοντα ἐτῶν γενομένου. ὅτι εἰς Ἀζωτον πόλιν οἱ ἀλ-
λόφυλοι τὴν κιβωτὸν ἀπήγαγον, καὶ ἀνέθεντο ἐν
εἰδωλεῖφ θεῷ Λαγών, καὶ διαπέπτωκε τὸ εἰδωλον.

1) Ὡβήδ pro Ἰωβήδ

2) v. annot. p. 269, 4.

ὅτι δυσεντερία ἐνέσκηψε τῇ πόλει Ἀζωτίων, καὶ μύες ἐκ τῆς γῆς ἀνεδόθησαν. ὅτι ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν ἢ κιβωτὸς πεμπομένη παρὰ τῶν Παλαισθινῶν ἐκάκου αὐτάς. ὅπως ἀπεστάλη ἡ κιβωτὸς ἐπὶ ἀμάξης ἀναθεμένων τὴν τῆς κιβωτοῦ ἄφιξιν τῇ ὁρμῇ τῶν βοῶν τῶν ἀλλοφύλων.¹⁾ ὅτι βόες ἀπήγαγον μόνοι εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας τὴν κιβωτόν. ὅτι τοὺς ἀψαμένους τῆς κιβωτοῦ ἀνιέρους ἐθανάτωσεν ὁ θεός. ὅτι ὁ Σαμουὴλ ἀντὶ ἐλευθερίας ἐπέισατο.²⁾ ὅτι οἱ Παλαισθινοὶ προσβαλόντες τοῖς Ἑβραίοις ἡττήθησαν, σεισμοῦ γεγονότος καὶ βροντῶν³⁾ καὶ ἀστραπῶν, αἷς ἐξεδειματώθησαν καὶ οὐκέτι προσέβαλον.

27. Ὅτι ὁ⁴⁾ Σαμουὴλ γεγηρακὸς τοῖς υἱοῖς τὴν κρίσιν τοῦ λαοῦ ἀνατίθησιν. ὅτι ὁ λαὸς διὰ τὴν τῶν υἱῶν τοῦ Σαμουὴλ⁵⁾ κακίαν βασιλέα ἐξήτησαν, καὶ ὁ Σαμουὴλ δεδωκέναι ὑπέσχετο, προειπὼν μεταμελήσειν αὐτοῖς⁶⁾, εἰ λάβοιεν βασιλέα. περὶ Σαοὺλ, καὶ ὅπως εἰς βασιλέα ἐχρίσθη, ἀναζητῶν τοὺς ὄνους τοῦ πατρὸς. τίνα σημεῖα ἐπὶ τῷ κρίσματι δέδωκε τῷ Σαοὺλ ὁ Σαμουὴλ. ὅτι ὁ κληρὸς ἐπὶ τὸν Σαοὺλ ἔπεσε. καὶ ἀνεξήτησαν αὐτόν, καὶ εὗρον ἀπόντα. ὅτι ἐξήτησεν ὁ τῶν Ἀμμωνιτῶν βασιλεὺς ἐξελεῖν ἐκάστου δεξιὸν ὀφθαλμὸν τῶν Γαλαδιτῶν, καὶ οὕτως ἀπαλλαγῆναι αὐτῶν. ὅτι προ-

1) τὴν τῆς κιβωτοῦ — τῶν βοῶν τῶν ἀλλοφύλων] addit

2) Sic etiam Mon., quum apud Zonaram [sit ἐπεισε ταύτης (praecesserat ἐλευθερίας) ἀντιποιήσασθαι 3) βροντῶν καὶ σεισμοῦ γεγονότων] βροντῶν δὲ καὶ σεισμοῦ γεγονότος καὶ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν, ut scribendum sit σεισμοῦ γεγονότος καὶ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν 4) ὅτι ὁ pro ὅτι 5) τῶν υἱῶν τοῦ Σαμουὴλ] τοῦ υἱοῦ τοῦ σαοὺλ 6) μεταμελήσειν αὐτοῖς] μεταστέλλεται αὐτοῖς (etsi in textu habet μεταμελήσειν αὐτοῖς) εἰ λάβοιεν βασιλέα, unde addidi εἰ — β.

εφήτευσε Σαούλ¹⁾ τὴν ἀπώλειαν τῶν ἐχθρῶν. ὅπως κατετροπώσατο Ἀμμανίτας ὁ Σαούλ. ἡ δευτέρα τοῦ Σαούλ ἀναγόρευσις. πότε ἦσαν Ἑβραῖοι ἀριστοκρατούμενοι καὶ πότε ἄναρχοι καὶ πότε ἐκρίνοντο καὶ πότε ἐβασιλεύοντο.

28. Ὅτι ἐν ἀκμῇ θέρους χειμῶν γέγονεν. ὅτι καὶ πάλιν οἱ Παλαιστῆνοι τοὺς Ἑβραίους κατέτρωσαν. ὅπως ὁ Ἰωνάθαν προσέβαλε τοῖς πολεμίοις καὶ ἤττησεν αὐτούς. ὅτι ἀρὰν ἔθετο Σαούλ τοῦ μὴ φαγεῖν τινα ἕως νυκτός, ἀλλὰ διώξας ἀκρατῶς τοὺς ἐχθρούς, καὶ ὅτι μὴ ἀκούσας τῆς ἀρᾶς ἔφαγεν Ἰωνάθαν, διὰ τοῦτο γέγονεν ἤττα. καὶ ὅτι ἐμελλε τοῦτον²⁾ ἀνελεῖν ὁ πατήρ, εἰ μὴ ἤρπασεν αὐτὸν ὁ λαός.

29. Ὅτι κατὰ κέλευσιν θεοῦ εἶπε Σαμουὴλ τῷ Σαούλ συμβαλεῖν Ἀμαληκίταις καὶ πάντας κτείνειν. καὶ ὅτι προσβαλὼν ἐνίκησε, τὸν δὲ βασιλέα αὐτῶν οὐκ ἀπέκτεινε. καὶ διὰ τοῦτο ἀκούει ἀπὸ Σαμουὴλ ἀφαιρεθῆναι τὴν βασιλείαν. ὅτι τοῦ Σαμουὴλ ὑποχωροῦντος κατέσχε τὴν διπλοῖδα αὐτοῦ Σαούλ, παρακαλῶν ἰλεώσασθαι τὸν θεόν. καὶ ἐσχίσθη ἡ διπλοῖς, καὶ εἶπε Σαμουὴλ οὕτω διαιρεθῆναι τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. καὶ ὅψε παρεκλήθη Σαμουὴλ εἰπὼν ἰκετεῦσαι τὸν θεόν, εἰ τὸν βασιλέα Ἀμαληκίων κτείνει Σαούλ. ὅτι ἀπὸ πάντων τῶν ἀδελφῶν ΠΙΙ324 ὁ Δαβὶδ ἐσχίσθη εἰς βασιλέα, καὶ ὅτι ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα προφητείας ὑποχωροῦν ἀπὸ Σαούλ. ὅτι πνεῦμα πονηρὸν ἐπνιγε τὸν Σαούλ, ὃ κατεπῆδε Δαβὶδ ψάλλων μετὰ κιννύρας. καὶ ὁπλοφόρος τῷ

1) προσεφήτευσε σαούλ pro Σαούλ προσεφήτευσε. 2) ἐμελλε τοῦτον pro τοῦτον ἐμελλεν.

Σαοὺλ ἐχρημάτιζεν. περὶ τῶν ἐπελθόντων ἀλλοφύλων τοῖς Ἰσραηλίταις καὶ περὶ Γολιάθ οἶος ἦν, καὶ ὅπως ὁ Δαβὶδ αὐτὸν ἐνίκησε, καὶ περὶ τῶν ὅπλων τοῦ Γολιάθ. ὁ Δαβὶδ θαρρεῖν λέγει ἐπὶ τῷ ἐνισχύσαντι αὐτὸν κατὰ τῆς ἄρκτου καὶ κατὰ τοῦ λέοντος. ὅτι ἄοπλος προσέβαλε Δαβὶδ τῷ Γολιάθ, μόνους πέντε λίθους φέρων καὶ τὴν σφενδόνην. ὅπως λίθῳ διὰ σφενδόνης τὸν Γολιάθ κατέβαλε Δαβίδ, καὶ ἀνείλεν αὐτὸν τῇ οἰκείᾳ ῥομφαίᾳ αὐτοῦ. καὶ οὕτως ἡττῶνται οἱ ἀλλόφυλοι.

30. Ὅτι ἀνέθετο Δαβὶδ τὴν ῥομφαίαν τοῦ Γολιάθ τῷ θεῷ. ὅπως φθονῆσαι τὸν Δαβὶδ ἐκινήθη Σαοὺλ. ὅπως ἔψαλλε Δαβὶδ ἐπὶ Σαοὺλ δαιμονιζομένῳ, ὃ δὲ ἐπεχείρησε βάλλειν τῷ δόρατι, καὶ ἡτύχησεν. ὅτι ἦρα Δαβὶδ ἡ θυγάτηρ Σαοὺλ, καὶ ὑπέσχετο τὸν γάμον, εἰ ἑκατὸν ἀκροβυστίας ἐνέγκοι αὐτῷ Δαβίδ, ὃ καὶ πεποίηκεν ὁ Δαβίδ. ὅπως ἐπεβούλευεν αἰεὶ Σαοὺλ τῷ Δαβίδ. ὅπως καὶ πάλιν ὁ Δαβὶδ ἐνίκησε τοὺς πολεμίους. ὅπως πρὸς τὴν ἀποστολὴν τοῦ Σαοὺλ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἀντεμνηχρήσατο τὸν Δαβὶδ προπέμψασα καὶ ἦπαρ αἰγὸς νεοσφαγοῦς ἐν τῇ κλίνῃ κατακρύψασα. ὅπως διαφόρως προεφήτευον τότε πολλοί. ὅτι εἰρηται τὸ εἰ καὶ Σαοὺλ ἐν προφήταις.

31. Αἱ φυγαὶ τοῦ Δαβίδ. ὅπως τοὺς ἀγίους ἄρτους ἔφαγε Δαβὶδ καὶ τὴν ῥομφαίαν τοῦ Γολιάθ ἔλαβεν. ὅτι μανίαν ὑπεκρίθη Δαβίδ. περὶ Δωὴκ τοῦ δούλου Σαοὺλ, καὶ ὅπως κατήγγειλε περὶ τῶν ἄρτων καὶ τῆς ῥομφαίας, καὶ ὅπως δι' αὐτοῦ ἐκτάνθη ὁ ἀρχιερεὺς ἐκεῖνος καὶ τὸ γένος αὐτοῦ. πάλιν ἐπιβουλὴ κατὰ Δαβίδ. ὅπως διὰ τὴν τῆς γαστρὸς ἀνάγκην εἰσῆλθε Σαοὺλ εἰς τὸ σπήλαιον,

ἐνθα ἦν ὁ Δαβίδ, καὶ οὐκ ἀπέκτεινεν αὐτόν, ἀλλ' ἔλαβε μέρος τῆς διπλοῦδος. ὅρκος Δαβίδ πρὸς Σαοὺλ ὅτι οὐ κακώσει τὸ γένος αὐτοῦ.

32. Περὶ Νάβαλ τοῦ ἀπανθρώπως ἀποκριναμένου πρὸς τοὺς παρὰ τοῦ Δαβίδ σταλέντας καὶ περὶ τῆς¹⁾ γυναικὸς Νάβαλ ὅπως ἐξιλεώσατο τηνικαῦτα τὸν Δαβίδ. ὅτι τὸ Νάβαλ ἀφροσύνην δηλοῖ. ὅπως ἐκ λύπης ἀπέθανε Νάβαλ δειματωθείς, καὶ ἔλαβε Δαβίδ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ὅπως ἐπεβούλευσεν αὐτὸν Σαοὺλ. ὅπως κοιμωμένῳ τῷ Σαοὺλ ἐπέστη Δαβίδ, καὶ οὐκ ἀνείλεν αὐτόν. ὅτι²⁾ φακὸς ἀγγεῖον ὑδατηρόν. περὶ τῆς ἐργαστριμύθου, καὶ ὅπως ἔδοξεν ἀναχθῆναι Σαμουήλ ἐκ νεκρῶν καὶ οἷα εἶπεν ὁ ἀναχθεὶς τῷ Σαοὺλ. περὶ τῶν μετὰ Δαβίδ στρατευσαμένων τετρακοσίων καὶ τῆς νίκης καὶ περὶ τῶν φυγόντων ἐν δρομάσι καμήλοις καὶ τῶν λοιπῶν διακοσίων, οὓς ἀφῆκεν εἰς φυλακὴν τῶν σκευῶν ὁ Δαβίδ, καὶ ὅτι συμμερισταὶ τοῖς τετρακοσίοις γερόνυσιν οἱ διακόσιοι οἱ τὰ σκευὴ φυλάττοντες. θάνατος τῶν παίδων τοῦ Σαοὺλ καὶ ὅτι ἔσφαξεν ἑαυτὸν ὁ Σαοὺλ καὶ ὁ ὅπλοφόρος αὐτοῦ. ὅτι μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν Σαοὺλ καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ ἀφηγέθησαν τὰς κεφαλὰς, τὰ δὲ σώματα τούτων ἀνεσταυρώθησαν.

1. Ὅτι ἐκόλασεν ὁ Δαβίδ τὸν κατὰ τοῦ³⁾ Σαοὺλ ἐπελθόντα καὶ τρώσαντα διὰ τὸ εἶναι χριστὸν κυρίου. ὅτι ἐν πόλει Χεβρων ἡρέθη βασιλεὺς ὁ Δαβίδ παρὰ τῆς Ἰούδα φυλῆς.⁴⁾ ὅπως ὁ Ἀβεννήρ διωκόμενος ἐπληξεν ἐξόπισθεν καιρῶς τὸν διώκοντα

1) τῆς pro τοῦ 2) ὅτι] addit 3) τοῦ pro τὸν 4) ὅτι ἐν — φυλῆς] addit

Ἀσαήλ καὶ ἔκτεινεν. ὅτι ἐπὶ πολὺ ἐπολέμουν ἀλλή-
λοις οἱ τοῦ Σαούλ καὶ οἱ τοῦ Δαβίδ, ὑπερίσχυον δὲ
οἱ τοῦ Δαβίδ. ὅτι ὁ Ἀβεννήρ προσεργύη τῷ Δαβίδ
καὶ ἔπεισε καὶ τοὺς λοιποὺς προσελθεῖν αὐτῷ. ὅτι
ἀνείλεν Ἰωάβ τὸν Ἀβεννήρ ἐν δόλῳ. ἀναίρεσις Ἰε-
βοσθέ¹⁾, υἱοῦ Σαούλ, καὶ ὅτι τοὺς ἀνελόντας αὐτὸν
ἀνείλε Δαβίδ. πότε παρὰ παντὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἐχρί-
σθη εἰς βασιλεῖα Δαβίδ, καὶ ὅτι τριακονταέτης ἦν,
ὅτε μόνῃς τῆς τοῦ Ἰούδα φυλῆς ἤρξεν. ὅτι τὴν πό-
λιν Ἰεβοὺς πολιορκήσας καὶ ἐλὼν ὁ Δαβίδ τοὺς ἐκεῖ
κατοικοῦντας ἐδίωξεν, ἐπὶ οἰκείῳ δὲ ὀνόματι ταύ-
την ἀνφικοδόμησε τὴν νῦν Ἱεροσόλυμα καλου-
μένην.

2. Προσβολὴ Δαβίδ κατὰ τῶν ἐναντίων καὶ
ἤττα αὐτῶν. περὶ τῆς εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπαγωγῆς
τῆς κιβωτοῦ, ὅτε καὶ ὁ Δαβίδ ἤλατο²⁾ ἐμπροσθεν
κῦτῆς, καὶ ὁ ἀψάμενος αὐτῆς τέθνηκεν, ὡς ἀνέρος.
ἵτι οὐκ ἀσχημοσύνην ἤγειτο Δαβίδ τὸ ὀρχεῖσθαι καὶ
βάλλειν ἐμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ. ὅτι ἐκωλύθη Δα-
βίδ οἶκον κατασκευάσαι τῇ κιβωτῷ. περὶ ὧν ἀγα-
τῶν ἐποίει ὁ Δαβίδ τῷ ἐγγόνῳ Σαούλ.

3. Περὶ τῶν διὰ παρηγορίαν ἀποσταλέντων παρὰ ΠΙΙ³²⁵
οὗ Δαβίδ πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως Ἀμμωνιτῶν,
καὶ δοξάντων κατασκόπων καὶ ξυρηθέντων τὰς κε-
φαλὰς καὶ τοὺς πῶγωνα. διὸ καὶ πόλεμος ἤρθη
κατὰ Ἀμμωνιτῶν. περὶ τῆς Βηρσαβεὲ καὶ ὅπως
ράσθη αὐτῆς ὁ Δαβίδ, καὶ ὅπως ἀνείλεν Οὐρίαν
ὃν ἄνδρα αὐτῆς. ὅτι μετὰ τὰ κατὰ τὸν Οὐρίαν
λαβε τὴν Βηρσαβεὲ ὁ Δαβίδ εἰς γυναῖκα, καὶ ὅπως
Νάθαν διὰ παραβολῆς ἤλεγξεν αὐτὸν καὶ τὴν διὰ

1) Ἱεβοσθέ] Ἱεβοθέ, ut in textu 2) ἤλατο] ἤλλατο.

τοῦτο ὀργὴν τοῦ θεοῦ προεῖπε. καὶ ὅτι συνῆκε Δαβὶδ καὶ μετενόησεν. περὶ τῆς νόσου τοῦ ἐκ τῆς Βηρσαβεὲ υἱοῦ τοῦ Δαβίδ καὶ ὅπως ἐν τῷ νοσεῖν ἐπένθει αὐτὸν Δαβίδ. καὶ ὅπως μετὰ θάνατον τοῦ πένθους ἐπαύσατο. περὶ Σολομῶντος, ὃν ἐκ τῆς Βηρσαβεὲ ἔσχε Δαβίδ. περὶ τοῦ πολυτίμου στεφάνου, ὃν ἔλαβε Δαβίδ πορθήσας Ἀμμανίτας.

4. Περὶ τοῦ ἔρωτος ὃν ἔσχε πρὸς Θάμαρ τὴν ἀδελφὴν ὁ Ἀμνών. καὶ περὶ τοῦ μίσους ὃ ἔσχε μετὰ τὸ διακορήσασθαι¹⁾ αὐτήν, καὶ περὶ Ἀβεσσαλώμ καὶ ὅπως ἡμύνατο φόνῳ τὸν ἀδελφόν, καὶ περὶ τῆς διὰ τὸν φόνον τοῦ Ἀμνών φυγῆς τοῦ Ἀβεσσαλώμ, καὶ ὅτι ὠργίσθη ὁ Δαβίδ. ὅπως Ἰωάβ ὁ πάππος Ἀβεσσαλώμ²⁾ ἐσοφίσατο ἐξιλάσασθαι τὸν Δαβίδ πρὸς τὸν παῖδα Ἀβεσσαλώμ. περὶ τῆς κατὰ τοῦ Δαβίδ ἐπαναστάσεως τοῦ Ἀβεσσαλώμ καὶ περὶ τοῦ Ἀχιτόφελ τοῦ συναποστάτου Ἀβεσσαλώμ. περὶ τῆς πεπλασμένης αὐτομολήσεως Χουσί τοῦ ἐταίρου Δαβίδ. περὶ τῆς ἀνοχῆς Δαβίδ ἧς ἔδειξεν ὑπὸ τοῦ Σεμεὶ καταρῶμενος.

5. Ὅπως ἐμίγη ταῖς τοῦ πατρὸς παλλακαῖς³⁾ ὁ Ἀβεσσαλώμ. ὅπως τὴν τοῦ Ἀχιτόφελ βουλὴν ἄπρακτον ἔδειξεν Χουσί. ὅπως ὁ Ἀχιτόφελ ἀπήγγεατο. ὅπως ἡττηθεὶς ἐδιώκετο Ἀβεσσαλώμ καὶ ὅπως ἐκ τριχῶν ἐν δένδρῳ κατεσχέθη καὶ ἀνηρέθη. ὅπως τὸν θάνατον τοῦ Ἀβεσσαλώμ ἐθρῆναι Δαβίδ.

6. Ὅπως αἱ λοιπαὶ φυλαὶ ἄνευ τῆς τοῦ Ἰούδα ἀπέστησαν ἀπὸ Δαβίδ. ὅπως ὁ Ἰωάβ ἀνέιλε τὸν Ἀβεσᾶ.⁴⁾ περὶ τοῦ ἐπὶ ἑτὶ τρία κρατήσαντος λιμοῦ.

1) διακορήσασθαι] διακορίσασθαι, et semper ἄβεσσαλώμ, quod scripsi pro Ἀβεσσαλώμ 2) ὁ πάππος ἄβεσσαλώμ] addit 3) παλλακαῖς] παλακαῖς hic et infra n. 8.

4) Ἀβεσᾶ] ἄμεος.

καὶ ὅπως ἐλύθη διὰ τὸ δοθῆναι εἰς φόνον ἐπὶ ἄνδρας ἀπὸ τοῦ οἴκου Σαοὺλ κατὰ θεῖον χρησμόν. ὅπως ἡγάπων τὸν Δαβὶδ οἱ περὶ αὐτόν. περὶ τοῦ γιγαντιαίου ἀνδρὸς τοῦ ἔχοντος ἐν ταῖς χερσὶ καὶ ἐν τοῖς ποσὶν ἀνὰ δακτύλους ἑξ.

7. Ὅπως συνέθετο τοὺς ψαλμοὺς ὁ Δαβὶδ καὶ οἶα τὰ τοῦ ψαλμοῦ ὄργανα. περὶ τῆς ἀπαριθμήσεως καὶ ὅπως μετὰ ταῦτα μετεμελήθη Δαβὶδ. περὶ τῆς αἰρέσεως τῶν τριῶν ἐν ἑξ αὐτῶν λαβεῖν, διὰ τὴν τοῦ λαοῦ ἀπαριθμῆσιν, καὶ ὅτι τὸ αἰρεθὲν κακὸν τὸ ἐπελθεῖν τῷ λαῷ θάνατον, καὶ ἐπῆλθεν ἀπὸ πρῶτῃ ἕως ἀρίστου. πῶς ἔπαυσεν ὁ θεὸς τὴν τοῦ λαοῦ φθοράν. ὅτι καθ' ὃν τόπον ἔμελλε σφαγαῖσαι Ἀβραάμ τὸν Ἰσαάκ, ἡβουλήθη ναὸν οἰκοδομῆσαι Δαβὶδ, καὶ ἐκωλύθη παρὰ θεοῦ. ὅτι ἐπῆγε Δαβὶδ διὰ τὴν θέρμην νεάνιδα.¹⁾ ὅτι Ἀδωνίας τέταρτος υἱὸς τοῦ Δαβὶδ ἐπεχείρησε βασιλεῦσαι. ὅπως ἐχρίσθη Σολομῶν εἰς βασιλεία. τί ἐνετείλατο τῷ Σολομῶντι Δαβὶδ τελευτῶν. περὶ τοῦ τὸν ναὸν κτισθῆναι. πόσα ἔτη ἔζησε Δαβὶδ.

8. Ὅτι συνετάφη τῷ Δαβὶδ πολλὰ χρήματα. τι δωδεκαετῆς ἐβασίλευσε Σολομῶν. ὅτι ἐξήτησεν Ἀδωνίας τὴν παλλακὴν Δαβὶδ, καὶ διὰ τοῦτο ἀνῆ-
έθη παρὰ Σολομῶντος. ὅπως ἀνῆρέθη Σεμεεί. τι ἔλαβε Σολομῶν τὴν θυγατέρα Φαραώ. ὅσα ἔτησε Σολομῶν τῷ θεῷ. περὶ τῶν προσελθουσῶν υναικῶν καὶ αἰτησαμένων κρίσιν περὶ τοῦ θανόντος παιδός. ὅσα συνεγράψατο Σολομῶν. περὶ τοῦ ακτυλίου οὗ ἡ σφραγὶς ἐδίωκε δαίμονας.

^ε
1) ὅτι ἐπῆγε δαδ διὰ τὴν θέρμην νεάνιδα pro ὅτι Ἀδ-
δ διὰ τὴν θέρμην νεάνιδα ἐπῆγε.

9. Πότε ἤρξατο τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ Σολομών. ὅτι ἐν ἔτεσιν ἐπτά συνετελέσθη ὁ ναός. οἶα δι' ὀνειρώτου ἐνέφηγε Σολομῶντι θεὸς περὶ τῶν μελόντων. τίνα ᾤκοδόμησε Σολομών. περὶ ὧν ἔλυσεν αἰνιγμάτων Σολομών. περὶ τῆς βασιλείσσης Αἰθιόπων. ὅθεν ἐν Παλαιστίνῃ ἐφύη τὸ βάλαμον.

10. Ὅτι ἄλλοφύλοις γυναιξὶν ἐμίγη Σολομών. ὅτι τὴν κατὰ τοῦ Σολομῶντος ἀρὰν εἰς τὸν ἐξ αὐτοῦ ἔφη ἀποπληρῶσαι θεός. περὶ Ἀδερ. περὶ Ἱεροβοάμ. περὶ τῶν χρόνων Σολομῶντος, ὅσους ξῆσαι λέγεται.

11. Περὶ Ἱεροβοάμ τοῦ υἱοῦ Σολομῶντος. περὶ τῆς ἀποστασίας τῶν δέκα φυλῶν. περὶ τῶν δύο δαμάλεων, καὶ ὅπως ἐκάλυψεν εἰς Ἱεροσόλυμα πορεύεσθαι τὸν λαὸν Ἱεροβοάμ. ὅτι Ἱεροβοάμ θυσιάσαι ἐλθὼν ἤκουσεν ἃ πείσεται. περὶ τοῦ ψευδοπροφήτου τοῦ ἀπατῶντος τὸν Ἱεροβοάμ. ὅτι πεισθεὶς ξενισθῆναι¹⁾ ὁ τοῦ θεοῦ προφήτης τῷ ψευδοπροφήτῃ ἐβρώθη²⁾ παρὰ λέοντος ὑποστρέφων.

12. Περὶ τῶν πωλούντων τὴν χάριν τοῦ πνεύματος. περὶ ὧν προεῖπεν ἐσομένων τῇ γυναικὶ τοῦ Ἱεροβοάμ Ἀχιά. ἐπέλευσις Σουσακίμ κατὰ Ῥοβοάμ καὶ ὅτι παρασπονδήσας ὁ Αἰγύπτιος πολλὰ χρήματα ἐσύλησεν. περὶ τῶν χρυσῶν ὀπλῶν Σολομῶντος καὶ τῶν δοράτων τῶν χρυσῶν τοῦ Δαβὶδ ἃ ἀνέθετο θεῷ. ἐπέλευσις Ἱεροβοάμ καὶ νίκη τοῦ υἱοῦ Ῥοβοάμ. θάνατος Ἱεροβοάμ, οὗ διάδοχος ὁ υἱός. ὅτι ὁ Βασσὰν παγγενῇ τὸν οἶκον Ἱεροβοάμ ἐξωλόθρευσεν. περὶ τοῦ εἰσδύντος εἰς τὰ βασίλεια καὶ ἑαυτὸν κάκεῖνα καύσαντος. περὶ τοῦ πῶς ἐκλήθη Σαμάρ.

1) ξενισθῆναι pro ἐξενίσθη 2) ἐβρώθη pro καὶ ἐβρώθη.

ὅτι οἱ τῶν Ἰσραηλιτῶν βασιλεῖς ὀλιγοχρόνιοι τότε ἦσαν διὰ τὴν παρανομίαν. ὅτι προεῖπεν ὁ προφήτης νίκας ἔσσεσθαι καὶ λοιπὰς εὐκληρίας τοῖς ἀνθρώποις ἐκείνοις, εἰ ἀντιποιοῦνται δικαιοσύνης. περὶ Ἀχαάβ, ὅτι ἐν Σαμαρείᾳ ἐκέκμητο τὰ βασίλεια.

13. Περὶ Ἡλίου καὶ περὶ τῆς ἀνομβρίας καὶ περὶ τοῦ τρέφεσθαι αὐτὸν ὑπὸ κόρακος καὶ περὶ τῆς χήρας ἣ ἔτρεφε τὸν Ἡλιού. περὶ τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας, ὃν ἀνέστησεν Ἡλιού. περὶ Ἀβδίου, ὅτι χρηστός ὢν φεύγειν συνήνει τὸν Ἡλιού, ἵνα μὴ ἀναιρεθῇ. περὶ ὧν ἔκρυπτεν Ἀβδιὸν ἑκατὸν προφητῶν. περὶ ὧν ἐπαρρησιάσατο Ἡλίας πρὸς Ἀχαάβ. περὶ τῆς θυσίας τῶν ψευδοπροφητῶν καὶ τῆς θυσίας Ἡλίου, καὶ ὅπως ἀνείλε τοὺς ἱερεῖς τῆς αἰσχύνης. ἵτι εἶπεν Ἡλίας εἶναι ὑετόν, καὶ ἐγένετο. καὶ ὅτι ἔφυγε διὰ τὴν Ἰεζάβελ. ὅτι τεσσαράκοντα ἡμέρας ἔσιτος ἐπορεύετο Ἡλιού. ὅπως ἔχρισεν Ἡλίας τὸν Ἀζαήλ εἰς βασιλείαν καὶ τὸν Ἰηοὺ καὶ τὸν Ἐλισσαῖον εἰς προφήτην.

14. Περὶ τοῦ ἀμπελῶνος Ναβουθαί. ὅπως ἐξ ἐπιβουλῆς τῆς Ἰεζάβελ ὁ Ναβουθαὶ τέθνηκε, καὶ ὅπως ἔκτοτε τὸν ἀμπελῶνα κατέσχευεν Ἀχαάβ. πρόφησις Ἡλίου περὶ τῆς ἀπωλείας τοῦ Ἀχαάβ παγγενῆς ἰὰ τὸν φόνον Ναβουθαί¹). ὅτι διὰ τὴν μεταοίαν τοῦ Ἀχαάβ τὰ ἠπειλημένα ὑπερθέσθαι εἶπεν θεὸς καὶ τελέσαι ταῦτα ἐπὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. ὅτι ὁ ἀσιλεύς Συρίας ἐστράτευσε κατὰ Σαμαρείας. ὅτι ὁ Ἰχαάβ πεισθὲν τῷ προφήτῃ μετὰ σλβ' ἦντα τὸν ἰσσύριον καὶ σκυλεύει αὐτοῦ τὸ στράτευμα. ὅτι

1) τοῦ ante Ναβουθαί om.

καὶ πάλιν ἐπιστράτευσε κατὰ Σαμαρείας ὁ Σύρος. ἦντα καὶ πάλιν τῶν Σύρων. ὅπως οἱ τοῦ Ἄδερ προσῆλθον δεδεμένοι ἐκόντες τῷ Ἀχαάβ, καὶ ὅπως τὸν Ἄδερ μετὰ τιμῆς ἐδέξατο. περὶ τοῦ προφήτου Μιχαίου, καὶ ὅπως ἡξίου παταχθῆναι. ἐκστρατεία Ἀχαάβ κατὰ τῆς πόλεως Ῥεμάν. ὅπως προεῖπε Μιχαίας τὸν Ἀχαάβ πεσεῖσθαι ἐν Ῥεμάν. ὅπως ἐν τῷ πολέμῳ τοξευθεὶς Ἀχαάβ ἔθανεν. ὅτι κατὰ τὴν πρόρρησιν Ἡλιοῦ τὸ αἷμα Ἀχαάβ κύνες ἐλειξαν καὶ πόρνοι ἐλούσαντο.

15. Ὅτι τὸν Ἀχαάβ διεδέξατο ὁ υἱός. ὅπως ἐπῆλθον κατὰ Ἱερουσαλήμ πολέμιοι. ὅπως τῇ κελεύσει τοῦ θεοῦ οἱ πολέμιοι ἀλλήλους ἐφόνευσαν, καὶ οὕτως ἡ νίκη γέγονε τοῖς ἐν Ἱερουσαλήμ. ὅτι μνῖα ἦν ἡ τῶν Ἀκκαρῶν θεός, καὶ ὅτι ἤρето ταῦτα, εἰ ἀναστήσεται νοσῶν Ὀχοζίας. καὶ ὅτι διὰ τοῦτο εἶπεν Ἡλιὸς μὴ ἀναστῆναι αὐτόν. καὶ ὅτι ἀπέστειλεν Ὀχοζίας ἀγαγεῖν τὸν Ἡλίαν. ὅτι οἱ ἀποσταλέντες πυρὶ θείῳ ἐκαύθησαν. ὅπως ἐκαύσατο Ὀχοζίας, ὃν διεδέξατο Ἰωραμ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. περὶ τῆς ἀναλήψεως Ἡλιοῦ. ὅπως ἐξητήθη Ἐλισσαιέ. ὅπως ἐν ἄλλαις τὰ ὕδατα ἐγλύκανεν Ἐλισσαιέ. ὅτι ἐξ ἀρᾶς ἄρκοι κατέφαγον τὰ παιδία. ὅπως ἐν ἐρήμῳ διῆλθεν ὁ στρατός. ὅπως τὰ ὕδατα διὰ τὴν τοῦ ἡλίου αὐγὴν ἐρυθρὰ ἐφαίνοντο. ὅπως ἔθυσσε Μωαβίταις¹⁾ ὁ βασιλεὺς τὸν οἰκεῖον υἱόν. περὶ Ἰωσαφάτ.

16. Πῶς²⁾ Ἐλισσαιὸς ἐπλήθυνε τὸ ἐλαιον τῇ χρεωστούσῃ γυναικί. ὅτι ἐγεννήθη ὁ παῖς, καθὼς προεῖπεν Ἐλισσαιέ, καὶ ὅτι τεθνηκότα τὸν παῖδα πᾶ-

1) μωαβίταις pro Μωαβιτῶν
cangii. V. 2, 7, v. 7.

2) πῶς] ὅπως ed. Du-

λιν ἀνέστησεν Ἐλισσαῖος. ὅτι διὰ μετρίων ἄρτων Ἐλισσαῖος πλεῖθος ἐχόρτασε πολὺ. ὅπως προσήγαγε χρήματα τῷ Ἐλισσαίῳ Νεεμάν, ἵνα τῆς λέπρας λυτρωθῇ. ὅτι κατ' ἐντολὴν τοῦ προφήτου εἰς τὸν Ἰορδάνην ἐλούσατο Νεεμάν, καὶ ἐκαθαρίσθη. περὶ τῆς εἰς τὸ ὕδωρ πεσούσης ἀξίνης, καὶ ὅπως ἀνέδν διὰ τοῦ ξύλου. περὶ τοῦ ληψομένου λαοῦ τὸν Ἐλισσαῖον. ὅπως ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς μέσους τοὺς πολεμίους, καὶ ὅπως πάλιν ἐρρυσάτο τούτους, καὶ ὅπως εἶδεν αὐτὸν ὁ οἰκεῖος διάκονος πυρίνοις ἄρμασι κυκλωμένον.

17. Ὅτι ἐν καιρῷ λιμοῦ ἡ κεφαλὴ τῆς ὄνου πολλοῦ ἐπωλεῖτο. περὶ τῆς ἐγκαλούσης γυναικὸς ΠΗ327 ὅτι μὴ πείθεται ταῖς συνθήκαις. ὅτι προεῖπεν Ἐλισσαῖος τὴν τῶν ἐναντίων καταστροφὴν. ὅπως ἀθρόον οἱ Σύροι ἠτήθησαν. περὶ τῶν λεπρῶν, οἳ κατεμήνυσαν τὴν τῶν ἐναντίων ὑποχώρησιν. ὅτι μετὰ τὴν τῶν πολεμίων ὑποχώρησιν ἄφθονα γέγονε τὰ ἀναγκαῖα. ὁ δὲ ἀπιστήσας τῇ προρρήσει τοῦ προφήτου τυμπατηθεὶς τέθνηκε, καὶ οὐκ ἔφαγε κατὰ τὴν προρρήσιν Ἐλισσαίου. ὅτι προεῖπεν ὁ προφήτης τῷ Ἰζαήλ τὴν βασιλείαν Συρίας. ὅτι Ἀζαήλ ἐπνίξε τὸν ἀσιλέα Δαμασκοῦ καὶ ἐκράτησεν.

18. Ὅτι προεῖπε τῷ Ἰωρὰμ ὁ προφήτης τὰ ἐσό-
 ενα τούτῳ κακὰ διὰ τὴν ἀσέβειαν αὐτοῦ. ὅτι διὰ
 οὗ μαθητοῦ τοῦ προφήτου ἐχρίσθη εἰς βασιλεία
 ἡοῦ, ἵνα τὸ γένος Ἀχαάβ ἀπολέσῃ. ὅτι βέλει κτεί-
 ει τὸν Ἰωρὰμ Ἰηοῦς, καὶ ἔπεσεν ὁ νεκρὸς εἰς τὸν
 οὗ Ναβουθαὶ ἀγρόν, καθὼς προεῖπεν Ἡλιοῦ. ὅτι
 οὐκ ἔβη Ἰεζάβελ ἄνωθεν ῥιφεῖσα τέθνηκε, καὶ διεσπάρθη
 ἡ σῶμα αὐτῆς ὑπὸ κυνῶν. ὅτι οἱ παῖδες Ἀχαάβ
 ἄνθρωποι ἀπετμήθησαν καὶ πᾶσα ἡ συγγένεια αὐτοῦ.

ὅπως οἱ Ιερεῖς καὶ οἱ προφῆται τοῦ Ἀχαάβ πάντες ἀνηρέθησαν καὶ ὁ οἶκος τοῦ Βαὰλ ἐκαύθη καὶ ἡ στήλη αὐτοῦ.

19. Ὅτι διὰ τὸν ἀφανισμόν τοῦ γένους Ἀχαάβ ἐπηγγείλατο ὁ θεὸς μακρὰν τὴν βασιλείαν τῷ γένει τοῦ Ἰηοῦς. καὶ ὅτι ἡ Γοθολία ἀνείλε πάντας τοὺς τοῦ γένους Δαβὶδ πλὴν ἐνός. ὅπως ὁ περιλειφθεὶς τοῦ γένους Δαβὶδ ἀνηγορεύθη βασιλεὺς. ὅπως ἀνηρέθη ἡ Γοθολία. ὅτι ἐπταετῆς ἦν ὁ ἐκ γένους Δαβὶδ τότε βασιλεύσας. περὶ τοῦ κιβωτίου, οὗ τὸ πῶμα¹⁾ τετρημένον ἦν, καὶ ἐνέβαλε διὰ τῆς ὀπῆς ἕκαστος κατὰ δύναμιν εἰς τὸν ἀνακαινισμόν τοῦ ναοῦ. ὅτι ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη ἐβίω Ἰωδαέ. ὅτι ὁ υἱὸς Ἰωδαέ Ζαχαρίας ἐλέγχων τὸν βασιλέα ἀνήρητο.²⁾

20. Ὅτι θνήσκων Ἐλισσαιὲ ἐθρηνεῖτο παρὰ βασιλέως Ἰωάς. περὶ τοῦ θιφέντος παρὰ τῶν ληστῶν εἰς τὸν τάφον Ἐλισσαιὲ καὶ ζήσαντος. τελευτῇ Ἰωάς, ὃν διεδέξατο Ἀμεσίας ὁ υἱός, καὶ ἐκόλασε τοὺς τὸν πατέρα ἀνελόντας, τοὺς δ' υἱοὺς αὐτῶν ἀφῆκεν. ὅτι Ἀμεσίας ὑπερηφανευσάμενος ἐμήνυσσε δορυμέα πρὸς τὸν βασιλέα Ἰσραήλ. ὁ δὲ ταπεινοφρονεῖν³⁾ αὐτῷ ἀντεμήνυσσε διὰ παραδείγματος. ὅτι ὁ Ἰωάς νικᾷ Ἀμεσίαν.

21. Περὶ τοῦ προφήτου Ἰωνᾶ, καὶ ὅτι ἀπεστάλη εἰς Νινευίτας, καὶ ὅτι ὁ κλῆρος ἐπὶ τὸν Ἰωνᾶν ἔπεν. ὅπως ὁ τῆς Νινευὶ βασιλεὺς καὶ ὁ λαὸς ἅπας μετενόησαν. περὶ τοῦ Ὁζίου, ὅπως ὡς Ιερεὺς θυμιάσαι ἐπιχειρήσας ἐλεπρώθη. περὶ τοῦ προφήτου Ναούμ.

1) πῶμα scripsi pro πόμα

2) ἀνήρητο pro ἀνηρέθη

3) ταπεινοφρονεῖν] ταπεινοφρονῶν.

22. Ὅτι Φακεὲ πολλοὺς αἰχμαλώτους εἰς Σαμάρειαν ἤγαγεν, εἶτα τούτους ἀπέλυσεν ὡς ὁμοφύλους. ὅτι σφόδρα ἡσέβησεν Ἀχάζ. ὅτι εὐσεβὴς ἦν Ἐζεκίας. πολιορκία καὶ κατάσχεσις Σαμαρείας. ὅτι μετῴκησθησαν οἱ Σαμαρεῖται ἀπὸ Σαμαρείας. ὅτι ἐγκατοικίσθησαν ἐκεῖ οἱ Χουθαῖοι. μετὰ δὲ τὴν κατοίκησιν λέοντες τούτους διέφθειραν· διὸ καὶ ἐπέισθησαν τῷ θεῷ προσελθεῖν.

23. Πότε Σεναχηρείμ ἐστράτευσε κατὰ τῆς Ἰουδαίας. ῥήματα Ῥαψάκη¹⁾ πρὸς Ἐζεκίαν, καὶ ὅτι νῦντος τὸν θεὸν ἐπικαλεσάμενος ἐνίκησε κατὰ τὴν τρόρρησιν Ἡσαΐου. ὅτι διὰ νυκτὸς ἄγγελος ἀνεῖλεν ἑκατὸν ὀργοήκοντα πέντε χιλιάδας τῶν ἐναντίων. περὶ τῶν μυῶν τῶν φαγόντων τὰ τόξα τῶν Ἀσσυρίων καὶ τὰ λοιπὰ ὅπλα. περὶ τῶν ἐν μιᾷ νυκτὶ διὰ λοιμῶδους²⁾ νόσου ἀναιρεθέντων Ἀσσυρίων μυριάδων πολλῶν. ἀναλρεσις Σεναχηρείμ. νόσος Ἐzekίου καὶ προφητεία Ἡσαΐου ὅτι θνήσκει. καὶ μετάνοια Ἐzekίου, καὶ προσθήκη αὐτοῦ τῆς ζωῆς. καὶ περὶ οὗ ἀναποδισμού τοῦ ἡλλοῦ ὃν ἐποίησεν Ἡσαΐας. τι Ἐζεκίας ἤνοιξε τοὺς θησαυροὺς αὐτοῦ καὶ τὰ πλεονεξίαις πρέσβεσι τοῦ βασιλέως³⁾ Βαβυλωνίων, αὐτὸν ὅτι Ἡσαΐας ἠτιάσατο τοῦτο. θάνατος Ἐzekίου. νάρρησις Μανασσῆ καὶ Βαβυλωνίων ἐπέλευσις καὶ ἵκη. ὅτι μετάνοιάς Μανασσῆς ἐλυτρώθη τῆς αἰχλωσίας. τελευτὴ Μανασσῆ. βασιλεία Ἰωσία καὶ νουκαίνισμός τοῦ ναοῦ.⁴⁾

24. Περὶ τῆς προφητείας Ὀλδα. ὅτι ὄρκον ἀπήγηθη ὁ λαὸς φυλάττειν τοὺς νόμους τοῦ⁵⁾ θεοῦ.

1) Ῥαψάκη pro Ῥαψάκου 2) λοιμῶδους pro λιμῶδους

3) τοῦ βασιλέως] τῆς βασιλείας 4) τελ. μανασσῆ — οὐ] addit 5) τοῦ] addit.

ὅτι τοξευθεὶς Ἰωσίας τέθνηκεν. περὶ τοῦ προφήτου Ἰερεμίου. περὶ Ναβουχοδονόσορ. περὶ ὧν προεῖπεν Ἰερεμίας. ὅτι ὁ Βαβυλώνιος ἡχμαλώτευσεν μετὰ τοῦ λαοῦ καὶ τὸν προφήτην Ἰεζεκιήλ. ὅτι Ἰωακείμ παρὰδεδώκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ τῆς πόλεως.

25. Ὅπως τῆς Ἱερουσαλήμ ὁ Σεδεκίας ἐβασίλευσεν. περὶ τῶν δοκουμένων διαφωνιῶν τῶν προφητῶν, καὶ ὅπως ὁμόφωνοι εὐρέθησαν. ὅτι ὁ Σεδε-
 ΠΠ328κίας τυφλωθεὶς οὐκ εἶδε τὴν Βαβυλώνα. περὶ ὧν προεῖπεν Ἰερεμίας ἐσομένων κακῶν. ἡ δευτέρα ἐπέ-
 λευσις τῶν Βαβυλωνίων κατὰ Ἱερουσαλήμ, καὶ ὅπως τὰ ἐσόμενα εἰδὼς Ἰερεμίας παρεκάλει τὸν λαὸν δέ-
 ξασθαι τοὺς Βαβυλωνίους. ὅπως εἰς λάκκον ὁ προ-
 φήτης ἐνεβληθῇ. κατὰσχέσις τῆς Ἱερουσαλήμ παρὰ τῶν Βαβυλωνίων. ὅτι ἐξωγρήθῃ Σεδεκίας παγγενῇ, καὶ ἐτυφλώθῃ, οἱ δὲ ἐκείνου ἀνηρέθησαν. ὅπως ὁ Ναβουξαργδάν τὸν ναόν, τὰ βασίλεια, καὶ τὴν πόλιν κατέσκαψεν.

1. Ὅτι ὁ Ἰσμαὴλ τὸν Γοδολίαν ἀπέκτεινεν. φυγὴ πρὸς Αἴγυπτον τῶν Ἰουδαίων ἀγόντων καὶ τὸν Ἰερεμίαν καὶ τὸν Βαρούχ. ὅτι λίθους τέθνηκεν Ἰερεμίας. ὅπως παρ' Ἀλεξάνδρου ὁ νεκρὸς Ἰερεμίου μετηνέχθη εἰς Ἀλεξάνδρειαν.¹⁾ πότε αἱ δέκα φυλαὶ ἡχθησαν εἰς Σαμάρειαν. πότε αἱ δύο παρὰ Ναβουχοδονόσορ ἡχμαλωτίσθησαν.

2. Περὶ τῶν εὐνουχισθέντων αἰχμαλώτων παρὰ τοῦ Βαβυλωνίου. περὶ Δανιήλ καὶ τῶν τριῶν παίδων. ὅπως οὐκ ἐκρεωφάγησαν οἱ παῖδες καὶ ὁ Δανιήλ. ὅτι τὴν Χαλδαϊκὴν παιδείαν ἔμαθον οἱ παῖδες καὶ ὁ Δανιήλ. περὶ τοῦ ἐνυπνίου Ναβουχοδονόσορ.

1) ὅπως—Ἀλεξάνδρειαν] addit.

ὅπως ἰκέτευον οἱ παῖδες τὸν θεὸν ἀποκαλυφθῆναι αὐτοῖς τὸ ἐνύπνιον. διήγησις τοῦ ἐνυπνίου καὶ κρίσις. ποίας βασιλείας εἰκόνιζεν ἢ εἰκὼν ἢ ὁφθεῖσα τῷ Ναβουχοδονόσορ.

3. Οἷα νῦν ἡ τῶν Ῥωμαίων βασιλεία, οὐκ ἰσχυρὰ ὡς τὸ πρότερον. δι' ἣν αἰτίαν ἡ τῶν Ῥωμαίων βασιλεία σιδήρῳ εἰκονίσθη ἀναμεμιγμένῳ μετὰ ὀστράκου. τί δηλοῖ ὁ λίθος, ὃς τὴν εἰκόνα κατέλυσεν. χρῆσις ἐκ τῆς γραφῆς ὅτι λίθος ὁ Χριστός. ὅτι ὅρος ἡ τοῦ Ἰούδα φυλὴ καὶ λίθος ὁ Χριστός. καὶ τὸ ἄνευ χειρῶν τμηθῆναι ἢ ἄνευ ἀνδρὸς ἰέννησις. ὅτι δώροις ἐδεξιώσατο τὸν Δανιὴλ ὁ Ναβουχοδονόσορ καὶ Βαλτάσαρ τοῦτον μετωνόμασεν.

4. Περὶ τῆς εἰκόνης ἣς ἔστησε Ναβουχοδονόσορ ἰς τὸ προσκυνηθῆναι. περὶ τοῦ ἀγγέλου, ὃς τέταρτος ὤφθη μετὰ τῶν παιδων. ὅπως ἐτιμήθησαν οἱ ρεῖς παῖδες. ἐνύπνιον ἕτερον τοῦ Ναβουχοδονόσορ περὶ τοῦ δένδρου. πάλιν ἀγνοεῖ τὸν ὄνειρον καὶ ἀλεῖ τοὺς εἰπεῖν αὐτὸ¹⁾ μέλλοντας, καὶ καλεῖ τὸν Ιανιήλ, ὃς καὶ ἔκρινε τοῦτο. ὅτι τὸ Ἰρ ἄγγελον δηοῖ, τοῦτ' ἐστὶ τὸν ἐργηγορότα. ὅτι μανίαν νοσήσας Ναβουχοδονόσορ ἐν τῇ ἐρήμῳ ὡς θηρίον διέτριβεν. ὀνόματα ἀρχαίων²⁾ ἱστορικῶν.

5. Τίς διεδέξατο τὸν Ναβουχοδονόσορ, καὶ ἐξῆς ἐρὶ Βαλτάσαρ, καὶ ὅπως ἐχρήσατο τοῖς ἱεροῖς τῶν ἰουδαίων σκεύεσιν. περὶ τοῦ ἀστραγάλου τῆς χειρός, ὃν εἶδεν ἐν τῷ τοίχῳ Βαλτάσαρ. ὅπως ὁ Δανιὴλ διασαφει τῷ Βαλτάσαρ τὸν θεαθέντα ἀστράγαλον. τί σημαίνει τὰ γραφέντα διὰ τοῦ ἀστραγάλου. ἡ Κύρου ἐπελθόντος κατὰ Βαλτάσαρ ἀνῆρέθη

1) αὐτὸ pro αὐτῷ

2) τῶν ante ἀρχαίων om.

Βαλτάσαρ. ὅτι τὸν *Δανιήλ* ὁ *Δαρεῖος* εἰς *Μηδίαν* μετήγαγε μετὰ τὴν τῆς *Βαβυλῶνος* ἄλωσης. ὅτι ὁ *Δαρεῖος* καὶ *Κυαξάρης* ἐκαλεῖτο. ὅτι διὰ τὸ δόξα παραβῆναι τὸν τεθέντα τότε νόμον περὶ τοῦ μὴ εὖ-
 ξασθαι ὁ *Δανιήλ* ἐνεβλήθη εἰς τὸν λάκκον μετὰ τῶν
 λεόντων. ὅτι οἱ κατὰ τοῦ *Δανιήλ* εἰπόντες ἐνεβλή-
 θησαν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων.

6. Περὶ τοῦ ἐνυπνίου ὃ εἶδεν ὁ *Δανιήλ*, ἥτοι τῶν
 τεσσάρων θηρίων τῶν ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀναβάντων,
 καὶ ὅτι τὸ πρῶτον ἦν λέαινα. τὸ δεύτερον ἄρκος.¹⁾
 τί ἐστι τὸ εἶδος τῆς τιμωρητικῆς σκαφεύσεως. τίνας
 ὁ *Κῦρος* καὶ τίνας ὁ *Καμβύσης* καὶ τίνας ὁ *Δαρεῖος*
 ὑπέταξε καὶ τίνας ὁ *Ξέρξης*. τὸ δὲ τρίτον πάρδαλις.
 τίνες οἱ δ' οἱ διαδεξάμενοι τὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου
 ἀρχήν.

7. Τί τὸ τέταρτον θηρίον. εἰς τί ἐπὶ τῆς Ῥω-
 μαϊκῆς²⁾ βασιλείας τὸ ἐσθίειν καὶ λεπτύνειν ἐξεί-
 ληπται. περὶ τοῦ Ἀντιχρίστου. περὶ τοῦ ὀφθέντος
Δανιήλ παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν. περὶ τῆς ἀπωλείας
 τοῦ Ἀντιχρίστου. περὶ τῆς δευτέρας παρουσίας τοῦ
 υἱοῦ τοῦ θεοῦ.

8. Περὶ τῆς ἐτέρας ὀπτασίας τοῦ *Δανιήλ*. ἦν δ'
 αὕτη κριὸς κερασφόρος καὶ τὰ ἐξῆς. ὅτι τὰ Σοῦσα
 μητρόπολις ἦν τῶν Περσῶν. ὅτι *Καμβύσης* παῖς
Κύρου, καὶ τοῦτον διεδέξαντο μάγοι, καὶ τούτους ὁ
 Ῥστιάσπου *Δαρεῖος*. περὶ τοῦ τράγου ὃν εἶδε *Δα-*
νιήλ καὶ τί ἐσήμαινεν. ὅτι Ἀλεξάνδρος τῶν Περ-
 σῶν καὶ *Μήδων* βασιλεὺς κατέστη, καὶ *Δαρεῖον*

1) ἄρκος pro ἄρκτος, ut in textu

2) Ῥωμαϊκῆς]

^μ
 ῥω cum ductu scripto μ, quod est Ῥωμαίων potius quam Ῥω-
 μαϊκῆς.

ἤτησε, συλλαβὼν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰς θυ-ΠΙ329
γατέρας. ὅτι Πέρσαι καὶ Μῆδοι κατέλυσαν τὴν βα-
σιλείαν Ἀσσυρίων. περὶ τοῦ Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφα-
νοῦς καὶ τῆς αὐτοῦ κατὰ Ἱερουσαλὴμ ἐπελεύσεως
καὶ ὧν ἐποίησεν ἐκεῖ. ἐσπέρα¹⁾ σημαίνει τὴν ἀρ-
γὴν τῶν ἀνιαρῶν ἢ τὸν ὅλον χρόνον καθ' ὅσον
αὐτά.

9. Ὅτι ὥφθη τῷ Δανιὴλ ὁ ἄγγελος Γαβριήλ.
διὰ τί ἐκλήθη Δανιὴλ ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν. ὅτι ἐκάστην
μέραν εἰς ἐνιαυτὸν ἐλογίσαντο.²⁾ ὅτι τὸ σφραγίσαι
οὐ παυθῆναι σημαντικόν. πότε ἤρξατο ὁ ναὸς τῶν
ουδαίων οἰκοδομεῖσθαι μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν. ὅτι
γούμενος ἐκλήθη ὁ Χριστός.

10. Ὅτι οἱ Ἑβραῖοι κατὰ τὸν σεληνιακὸν δρόμον
ετροῦσι τὸν ἐνιαυτόν, ἔχοντες αὐτόν ἡμερῶν τρια-
κοσίων καὶ πεντήκοντα καὶ τεσσάρων.³⁾ ὅτι τὸ πα-
χύνομον χρῶμα τῶν ἱερέων οὐδὲν δοκεῖ.

11. Ἰουδῆθ. ὅτι τὰ Ἐκβάτανα βασίλεια τῶν
Ἰήδων ἦσαν. περὶ Ἀχιὼρ τοῦ συμβουλευσάντος τῷ
Ολοφέρνη μὴ στρατεῦσαι κατὰ Ἰουδαίων, καὶ ὅπως
ἴτον ὁ Ὀλοφέρνης παρέδωκε τοῖς Ἰουδαίοις, ἐλπί-
ν καὶ αὐτὸν συλλαβεῖν μετ' αὐτῶν⁴⁾ καὶ κολάσα-
ναι. ὅτι ἐστενοχωρήθησαν οἱ Ἑβραῖοι δι' ἐνδειαν
ἵατος.

12. Οἷα ἦν Ἰουδῆθ. ὅτι ἐξῆλθε πρὸς Ὀλοφέρνη-
ν ἡ Ἰουδῆθ στολισαμένη λαμπρῶς καὶ ἀποβαλο-
ν⁵⁾ τὴν τῆς χηρείας στολήν. πρόρρησις τῆς
υδῆθ περὶ τῆς Ὀλοφέρνηου σφαγῆς. ὅτε ἀπῆλθε

1) ἐσπέρα] ἐσπέραν 2) ἐλογίσαντο] ἐλογίσατο 3)
ακοσίων καὶ πεντήκοντα] τινδ', unde addidi καὶ τεσσάρων,
est in textu 4) αὐτῶν pro αὐτόν 5) ἀποβαλομένη
psi pro ἀποβαλλομένη, ut ἀποθεμένη dicit Zon.

Βαλτάσαρ. ὅτι τὸν *Δανιήλ* ὁ *Δαρεῖος* εἰς *Μηδίαν* μετήγαγε μετὰ τὴν τῆς *Βαβυλῶνος* ἄλωσιν. ὅτι ὁ *Δαρεῖος* καὶ *Κυαξάρης* ἐκαλεῖτο. ὅτι διὰ τὸ δόξαι παραβῆναι τὸν τεθέντα τότε νόμον περὶ τοῦ μὴ εὖ-
 ξασθαι ὁ *Δανιήλ* ἐνεβλήθη εἰς τὸν λάκκον μετὰ τῶν
 λεόντων. ὅτι οἱ κατὰ τοῦ *Δανιήλ* εἰπόντες ἐνεβλή-
 θησαν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων.

6. Περὶ τοῦ ἐνυπνίου ὃ εἶδεν ὁ *Δανιήλ*, ἥτοι τῶν
 τεσσάρων θηρίων τῶν ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀναβάντων,
 καὶ ὅτι τὸ πρῶτον ἦν λέαινα. τὸ δεύτερον ἄρκος.¹⁾
 τί ἐστι τὸ εἶδος τῆς τιμωρητικῆς σκαφεύσεως. τίνας
 ὁ *Κῦρος* καὶ τίνας ὁ *Καμβύσης* καὶ τίνας ὁ *Δαρεῖος*
 ὑπέταξε καὶ τίνας ὁ *Ξέρξης*. τὸ δὲ τρίτον πάρδαλις.
 τίνες οἱ δ' οἱ διαδεξάμενοι τὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου
 ἀρχήν.

7. Τί τὸ τέταρτον θηρίον. εἰς τί ἐπὶ τῆς Ῥω-
 μαϊκῆς²⁾ βασιλείας τὸ ἐσθίειν καὶ λεπτύνειν ἐξεί-
 ληπται. περὶ τοῦ Ἀντιχρίστου. περὶ τοῦ ὀφθέντος
Δανιήλ παλαιοῦ τῶν ἡμερῶν. περὶ τῆς ἀπωλείας
 τοῦ Ἀντιχρίστου. περὶ τῆς δευτέρας παρουσίας τοῦ
 υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

8. Περὶ τῆς ἐτέρας ὀπτασίας τοῦ *Δανιήλ*. ἦν δ'
 αὕτη κριὸς κερασφόρος καὶ τὰ ἐξῆς. ὅτι τὰ *Σούσα*
 μητρόπολις ἦν τῶν *Περσῶν*. ὅτι *Καμβύσης* παῖς
Κύρου, καὶ τοῦτον διεδέξαντο μάγοι, καὶ τούτους ὁ
 Ὑστάσπου *Δαρεῖος*. περὶ τοῦ τράγου ὃν εἶδε *Δα-*
νιήλ καὶ τί ἐσήμαινεν. ὅτι Ἀλέξανδρος τῶν *Περ-*
σῶν καὶ *Μήδων* βασιλεὺς κατέστη, καὶ *Δαρεῖον*

1) ἄρκος pro ἄρκτος, ut in textu 2) Ῥωμαϊκῆς]

^μ
 ῥω cum ductu scripto μ, quod est Ῥωμαίων potius quam Ῥω-
 μαϊκῆς.

ἤτιτσε, συλλαβὼν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰς θυ-PH329
γατέρας. ὅτι Πέρσαι καὶ Μῆδοι κατέλυσαν τὴν βα-
σιλείαν Ἀσσυρίων. περὶ τοῦ Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφα-
νοῦς καὶ τῆς αὐτοῦ κατὰ Ἱερουσαλὴμ ἐπελεύσεως
καὶ ὧν ἐποίησεν ἐκεῖ. ἐσπέρα¹⁾ σημαίνει τὴν ἀρ-
χὴν τῶν ἀνιαρῶν ἢ τὸν ὅλον χρόνον καθ' ὅσον
ταῦτα.

9. Ὅτι ὥφθη τῷ Δανιὴλ ὁ ἄγγελος Γαβριήλ.
διὰ τί ἐκλήθη Δανιὴλ ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν. ὅτι ἐκάστην
ἡμέραν εἰς ἐνιαυτὸν ἐλογίσαντο.²⁾ ὅτι τὸ σφραγίσαι
τοῦ παυθῆναι σημαντικόν. πότε ἤρξατο ὁ ναὸς τῶν
Ἰουδαίων οἰκοδομεῖσθαι μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν. ὅτι
ἡγούμενος ἐκλήθη ὁ Χριστός.

10. Ὅτι οἱ Ἑβραῖοι κατὰ τὸν σεληνιακὸν δρόμον
μετροῦσι τὸν ἐνιαυτόν, ἔχοντες αὐτόν ἡμερῶν τρια-
κοσίων καὶ πεντήκοντα καὶ τεσσάρων.³⁾ ὅτι τὸ πα-
ράνομον κρίσμα τῶν ἱερῶν οὐδὲν δοκεῖ.

11. Ἰουδῆθ. ὅτι τὰ Ἐκβάτανα βασίλεια τῶν
Μήδων ἦσαν. περὶ Ἀχιὼρ τοῦ συμβουλεύσαντος τῷ
Ὀλοφέρνη μὴ στρατεῦσαι κατὰ Ἰουδαίων, καὶ ὅπως
αὐτόν ὁ Ὀλοφέρνης παρέδωκε τοῖς Ἰουδαίοις, ἐλπί-
ζων καὶ αὐτὸν συλλαβεῖν μετ' αὐτῶν⁴⁾ καὶ κολάσα-
σθαι. ὅτι ἐστενοχωρήθησαν οἱ Ἑβραῖοι δι' ἔνδειαν
ὑδατος.

12. Οἷα ἦν Ἰουδῆθ. ὅτι ἐξῆλθε πρὸς Ὀλοφέρνη-
ν ἡ Ἰουδῆθ στολισαμένη λαμπρῶς καὶ ἀποβαλο-
μένη⁵⁾ τὴν τῆς χηρείας στολήν. πρόρρησις τῆς
Ἰουδῆθ περὶ τῆς Ὀλοφέρνηου σφαγῆς. ὅτε ἀπῆλθε

1) ἐσπέρα] ἐσπέραν 2) ἐλογίσαντο] ἐλόγισατο 3)
τριακοσίων καὶ πεντήκοντα] τινδ', unde addidi καὶ τεσσάρων,
ut est in textu 4) αὐτῶν pro αὐτόν 5) ἀποβαλομένη
scripsi pro ἀποβαλλομένη, ut ἀποθεμένη dicit Zon.

πρὸς τὸν Ὀλοφέρνην. ὅτι ἀρχαῖον, ὡς ἔοικε, τοῖς εὐ-
νούχοις τὸ ὑπηρετεῖν εἰς τοιαῦτα. τί ἔστιν ἀκινά-
κης, καὶ ὅτι δι' αὐτοῦ ἀνηρέθη ὁ Ὀλοφέρνης. ὅπως
εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὴν πόλιν Ἰουδῆθ μετὰ τῆς κε-
φαλῆς Ὀλοφέρνηου, καὶ οἷα συνεβούλευσε μετὰ ταῦτα
γενέσθαι. περιτομὴ Ἀχιῶρ. ἦττα κατὰ Ἀσσυρίων.
ὅτι Ἰουδῆθ ἐστεφανώθη ἐλαίας θαλλῶ¹⁾ καὶ ἤσεν
ῥόδην τῷ θεῷ, ᾧ καὶ ἀνέθετο τὴν Ὀλοφέρνηου
σκηνήν.

13. Τωβίτ. ὅτι ἡ Νινευὶ τῶν Ἀσσυρίων μητρό-
πολις. τύφλωσις Τωβίτ. ὅτι δικαιοτάτος ὁ Τωβίτ,
ὃς καὶ ἐν πενία τοῦ δικαίου ἐφρόντιζεν.²⁾ περὶ
Σάρρας, ἧς τοὺς ἄνδρας ἀπέπνιγε τὸ συνὸν αὐτῇ
δαιμόνιον, ὡς ἐρῶν αὐτῆς. περὶ τοῦ ἀρχαγγέλου
Ῥαφαήλ. ὅπως ὁ υἱὸς Τωβίτ Τωβίας ἀπεστάλη
παρὰ τοῦ πατρὸς ἐπὶ τὸ λαβεῖν τὴν παρακαταθή-
κην, καὶ ὅπως Ῥαφαήλ ὁ ἀρχάγγελος ὠδήγησεν αὐ-
τόν. περὶ τοῦ ἰχθύος οὗ τὸ ἥπαρ καὶ τὴν χολὴν
ἐκελεύσθη Τωβίας φυλάττειν, καὶ ἐδιδάχθη εἰς τί
ταῦτα συντελεῖ.

14. Ὅτι Ἀζαρίαν μετωνόμασεν ἑαυτὸν ὁ ἄγγε-
λος Ῥαφαήλ. ὅπως ὁ Τωβίας ἰάσατο τὰ λευκώματα
τοῦ πατρὸς. ὅτι ὁ Ῥαφαήλ ἀπήγγειλε τῷ Τωβίτ
ἄγγελος εἶναι θεοῦ, καὶ ἀποσταλῆναι πρὸς αὐτούς.
διήγησις τῶν ἐσομένων Νινευὶ τῇ πόλει κατὰ τὴν
πρόρρησιν Ἰωνᾶ ἀπὸ Τωβίτ πρὸς Τωβίαν τὸν υἱὸν
αὐτοῦ ὑπὸ³⁾ Ἱερουσαλήμ. ὅτι ἑκατὸν πεντήκοντα
καὶ ὀκτὼ ἑτῶν γενόμενος ὁ⁴⁾ Τωβίτ τέθνηκεν. ὅτι
τὰ Ἐκβάτανα πόλις τῆς Μηδίας ἐστίν.

1) θαλλῶ] θαλλῶ 2) ἐφρόντιζεν pro ἐφρόντισεν
3) ὑπὸ] addit 4) ὁ] addit.

15. *Περὶ τῆς βασιλείας Μήδων καὶ Περσῶν, καὶ ὅτι Ἀστυάγης ἦρχε Μήδων, ὁ Καμβύσης δὲ Περσῶν. ὅπως οἱ Πέρσαι ἐπολιτεύοντο λίαν ἐννόμως καὶ δικαίως. ὅπως οἱ παῖδες παρὰ Πέρσαις διηγόν. ὅτι μέχρι τοῦ ἑπτακαιδεκάτου ἐνιαυτοῦ παῖδες ἐλέγοντο, ἐξῆς δ' ἔφηβοι. ὅπως περὶ τὴν θήραν ἡσχόλητο Πέρσαι. ὅτι ἔστιν οὗ καὶ κάρδαμον εἶχον ὄψον. ὅτι κέ ἐτῶν οἱ τέλειοι ἦσαν. ὅτι μετὰ τὰ πεντήκοντα ἔτη εἰς τοὺς γηραιοὺς ἐτάττοντο καὶ οὐκέτι ἐστρατεύοντο, ἀλλ' ἐδίκαζον. ὅτι τοῖς Πέρσαις αἰσχροὺς τὸ ἔχειν περιττώματα.*

16. *Ὅτι μητροπάτωρ Κύρου ὁ Ἀστυάγης ἄρχων μὲν Μήδων, πενθερὸς δὲ Καμβύσου ἄρχοντας Περσῶν καὶ πατὴρ Κύρου, καὶ ὅτι ἕτεροι Ἀσσύριοι καὶ ἕτεροι Σύριοι. ὅτι ὁ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς πολλῶν κρατήσας ἔθνων καὶ κατὰ Μήδων ἐστράτευσεν. ὅτι πρὸς Κυαξάρην ἄρχοντα Μήδων τὸν καὶ Δαρεῖον ὁ Καμβύσης ὁ ἄρχων Περσῶν Κύρον τὸν υἱὸν ἀπέστειλε σύμμαχον κατὰ Ἀσσυρίων. ὅτι λιτότητι οἱ Πέρσαι χαίρουσιν. ὅπως ὁ Κῦρος ἠθέλησε κατὰ Ἀρμενίων ἐλθεῖν. ὅτι ἐγγίξουσι τὰ ὄρια Μήδων καὶ Ἀρμενίων. περὶ Χρυσάντα καὶ ὅπως πρὸς τὸν Ἀρμένιον ἀπῆλθεν ὁ Κῦρος. ὅτι οὐκ ἦν πόλις ἐν Ἀρμενίᾳ. ὅτι ἐάλωσαν πάντες οἱ οἰκτεῖοι τοῦ Ἀρμενίου καὶ αὐτὸς προσῆλθεν.*

17. *Ὅπως ὁ Κῦρος λαβὼν χρήματα παρὰ τοῦ Ἀρμενίου καὶ συμμαχίαν διέλυσε τὴν μάχην. ὅτι ὅμοροι Ἀρμένιοι καὶ Χαλδαῖοι. συνέλευσις Μήδων καὶ Ἀσσυρίων εἰς πόλεμον. τί ἐστι παρασάγγης. ΡΠ330 συμβολὴ Περσῶν καὶ Μήδων μετὰ Ἀσσυρίων, καὶ ἥττα Ἀσσυρίων. ὅτι ἀφέντες νυκτὸς οἱ Ἀσσύριοι*

ἔφυγον καὶ ὁ¹⁾ Κῦρος σὺν Κναξάρῃ διέβησαν τὸ τῶν Ἀσσυρίων χαράκωμα, καὶ ὁ Κῦρος ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν, προσελθόντων αὐτῷ καὶ τῶν Τροκανίων, οὓς συνομόρους εἶχον καὶ συμμάχους Ἀσσύριοι. ὅτι κατέλαβε τοὺς Ἀσσυρίους ὁ Κῦρος, οἱ δὲ καὶ ἔτι ἔφευγον.

18. Ὅτι καὶ γυναῖκες εἶποντο Κροίσῳ τῷ συμμάχῳ τῶν Ἀσσυρίων. ἄμαξαι καὶ ἀρμάμαξαι. ὅτι, ὡς ἔοικε, μέχρι τότε οὐκ ἦν παρὰ Πέρσαις ἱππικόν. τί διελέχθη πρὸς τοὺς αἰχμαλώτους Ἀσσυρίους ὁ Κῦρος. διαμερισμὸς τῶν ἐξ Ἀσσυρίων λαφύρων, ἐξ ὧν τοὺς ἵππους οἱ Πέρσαι ἔλαβον, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἱππεῖς γένωνται, μὴ πρὶν ὄντες.

19. Περὶ προσελεύσεως Γωβρῶν πρὸς Κῦρον· ὁ δὲ Γωβρῶνας Ἀσσύριος ἦν. ὅρα εἰς ὄρκον τύπον τὸ λαμβάνειν καὶ διδόναι τὴν δεξιάν. τὰ ἐπινεμηθέντα τῷ Κύρῳ λάφυρα, ἐν οἷς ἦν καὶ ἡ τοῦ Ἀβραδάτου γυνή. ὅτι εἰς Βαβυλῶνα ἔρχεται πάλιν Κῦρος κατὰ Ἀσσυρίων. ὅτι ἐξήτησε Κῦρος μονομαχήσαι μετὰ τοῦ ἄρχοντος Βαβυλῶνος. ὁ δὲ εἶπε μὴ εἶναι παρесеκασμένος, καὶ ἀνέμεινε τὴν παρασκευὴν ἐκείνου Κῦρος. περὶ Γαδάτα, ὃς εὐνοῦχος ὦν ἤρχεν. προσέλευσις πρὸς Κῦρον τοῦ Γαδάτα, ὃς τῶν Ἀσσυρίων ἦν. ἐτέρων ἐθνῶν προσέλευσις πρὸς Κῦρον. ὅτι ἀρχαῖον τοῖς βασιλεῦσι τὸ δέσποτα.

20. Ὅπως εὐζάνως ἐξήλασε Κῦρος συμμαχήσαι Γαδάτα, καὶ ὅπως αὐτὸν ἀνελπίστως ἐρρύσατο τῆς ἐνέδρας. ἦττα Καδουσίαν²⁾ συμμάχων Κῦρου. δῶρα παρὰ Γαδάτου τῷ Κύρῳ, ἐν οἷς καὶ ἵπποι, δι' ὧν μυρίους τοὺς οἰκείους ἱππεῖς ὁ Κῦρος ἐποίη-

1) ὁ] addit

2) καδουσίαν pro Καδδουσίαν.

σεν. ὅτι φρούρια κατέσχε Σύρων ἐν μεθορίοις Σύρων καὶ Μήδων ὁ Κῦρος. ὅτι ἡχθίσθη ὁ Κναξάρχης ἰδὼν τῷ Κύρῳ τῷ οἰκείῳ¹⁾ συμμάχῳ παρεπομένην πολλήν δύναμιν ὑπὲρ τὴν ἑαυτοῦ, καὶ ὅπως αὐτοῦ τὴν λύπην κατέπαυσεν ὁ Κῦρος.

21. Κύρου συμβουλὴ ὅπως χρῆ χειμῶνος ἐπιόντος λῦσαι τὸν πόλεμον. ὅτι ἀεὶ κοπιᾷν τοὺς οἰκείους ἤθελε Κῦρος, ἵνα, φησὶν, ὑγιαίνουσιν. περὶ Ἀράσπα, καὶ ὅπως ἦρα τῆς γυναικὸς ἦν ἐφύλαττε τῷ Κύρῳ, καὶ ὅπως αὐτῆς μὴ πεισθείσης τῷ Ἀράσπα καίτοι βιαζομένῳ ὁ Κῦρος ἔμαθε, καὶ οὐκ ὠργίσθη, ἀλλὰ συνέγνω αὐτῷ ὡς ἀνθρώπῳ, εἰπὼν καὶ θεοὺς ἐρᾷν, "ἑαυτὸν μᾶλλον" εἶπεν "αἰτιῶμαι ὅτι συγκαθεῖρξα τῷ Ἀράσπα θηρίον τοιοῦτον ἄμαχον, τὴν γυναῖκα δηλονότι. ὅτι κατὰ συμβουλὴν Κύρου ἐδοξε φεύγειν Ἀράσπας²⁾), καὶ ἀπῆλθε πρὸς τὸν Ἀσσύριον ἐπὶ τῷ μαθεῖν τὰ κατ' αὐτόν, καὶ ἡ Πάνθεια, τοῦτο γὰρ ὄνομα τῇ γυναικί, ἐξήτησεν ἐλθεῖν ἀντὶ Ἀράσπα εἰς³⁾) φίλον Κύρου καὶ ὑπηρετεῖν τὸν ἄνδρα αὐτῆς Ἀβραδάταν, ὃ καὶ γέγονε. καὶ ἐλθὼν ὁ Ἀβραδάτας, καὶ μαθὼν τὰ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Πάνθειαν καὶ τὴν σωφροσύνην Κύρου, ἠὲ χαρίσσει αὐτῷ.

22. Ἀποστολὴ χρημάτων τῷ Κύρῳ παρὰ τοῦ Ἰνδοῦ καὶ φιλίας ἀρχή. ὅτι εἶχε μυρίους ἱππεῖς ὁ Κῦρος καὶ ἄρματα δρεπανηφόρα ἑκατόν, καὶ ὁ Ἀβραδάτας ἑκατόν, καὶ τὰ Μηδικὰ ἑκατόν, καὶ ὅτι ἑκάστη κάμηλος εἶχε τοξότας δύο. πάλιν Κύρου συνέλευσις κατὰ Ἀσσυρίων. ὅτι χιλὸς ἐνταῦθα ἡ τῶν ἀλόγων τροφή. ὑποστροφή Ἀράσπου καὶ ἐγκώμιον

1) οἰκείῳ pro ἰδίῳ 2) ὁ om. ante Ἀρ. 3) εἰς] fort. ὡς.

αὐτοῦ ἀπὸ Κύρου. ὅτι ἡ Πάνθεια τὸν ἑαυτῆς¹⁾ κόσμον συνέκοψεν εἰς ὀπλισμὸν τῷ ἀνδρὶ. ὅτι κόσμον ἡγεῖτο τὸν ἄνδρα, καὶ οἷα αὐτῷ προσεφθέγγετο ὀπλιζομένῳ, καὶ ὅπως ἡνυχαρίσται Κύρῳ, ὥς συντηρήσαντι ταύτην ἀνύβριστον. οἷα εἶπε πρὸς Πάνθειαν ὁ ἀνὴρ.

23. Ὅπως ἀντέταξε τοὺς ἑαυτοῦ τοῖς τοῦ Κύρου ὁ Κροῖσος. ὅτι ὁ παιὰν ῥῶδή ἐστι πολέμου. ὅτι αἱ κάμηλοι τοῖς ἵπποις δειλίαν ἐνέβαλον. συμβολὴ Περσῶν καὶ Αἰγυπτίων, ἐν οἷς καὶ ὁ Ἀβραδάτας, ὃς ἐκπεσὼν τοῦ ἄρματος κατεκόπη. ὅτι πεσὼν τις μαχαίρᾳ τὸν ἵππον τοῦ Κύρου ἐπληξε, καὶ οὕτως ὁ Κῦρος ἐκ τοῦ ἵππου κατεβλήθη. ὅτι κυκλωθέντες οἱ Αἰγύπτιοι ὑπὸ τῶν πολεμίων, καὶ μὴ δυνάμενοι ἀντέχειν, ὑπὸ ταῖς ἀσπίσιν ἐκάθηντο ἄπρακτοι, εἰτα ῥίψαντες τὰ ὅπλα ἔφευγον. ἐστρατοπεδεύσατο ἀντὶ τοῦ ἡλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον.

24. Ὅτι Κῦρος Κροῖσου φυγόντος ἐπὶ Σάρδεις καὶ αὐτὸς ἐκεῖ ἀπῆλθεν. εἶλε δὲ καὶ τὴν ἀκρόπολιν.²⁾ πρόσρησις³⁾ Κροῖσου πρὸς Κῦρον καὶ πρόσκλησις μὴ διαρπάσαι τὴν πόλιν, ἀλλὰ λαβεῖν ἡσυχῇ τὰ χρήματα. περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀβραδάτου καὶ ὅσα εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς Κῦρον, καὶ ὅπως ἀπέσφαξε ἑαυτήν. ὅπως ὁ Κῦρος Ἀβραδάτην καὶ τὴν Πάνθειαν ἔθαψε μεγαλοπρεπῶς.

PII331 25. Περὶ Καρῶν καὶ τῶν ἐπὶ Φρυγίαν τὴν⁴⁾ παρ' Ἑλλήσποντον. περὶ τῶν ἀμαξῶν τῶν ἑλκονσῶν τὰ χρήματα ἃ ἔδωκεν ὁ Κροῖσος, καὶ οἷον εἶπε λόγον ὁ Κῦρος. περὶ τῆς μεγάλης Φρυγίας. πολιορκία Βα-

1) ἑαυτῆς pro ἑαυτοῦ 2) ση. καταστρατοπεδεύσας addit, ubi hoc est 3) πρόσρησις] Scripsi πρόσρησις 4) τῇ] addit.

βυλῶνος καὶ μετένεξις τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου καὶ κατὰσχεσις τῆς πόλεως δι' αὐτοῦ. ὅπως πρῶτως τὰ βασίλεια κατεσχέθησαν. ὅτι ὁ ἀλούς βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐν Βαβυλῶνι ὁ Βαλτάσαρ ἦν, ᾧ καὶ ἡ χεὶρ ὤφθη κατὰ τὸν τοῖχον, ὥς φησι Δανιήλ ὁ προφήτης.

26. Ὅτι ἐκτομίας εἶχεν ὁ Κῦρος ὑπηρέτας. οἳ ἦν ἡ διαγωγή Κύρου καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ὡς λίαν καλῇ. ὅπως τὸν Κροῖσον ὁ Κῦρος ἤλεγξε κακῶς. ὅτι κόσμον οἰκεῖον ὁ Κῦρος ἡγεῖτο τὸν κόσμον τῶν ὑπηκόων. διὰ¹⁾ τί περὶ τὴν ἀριστερὰν τοὺς οἰκειοτάτους²⁾ ἐκάθισεν. ὅτι πολλὰ ἔλεγεν ἔχειν ὁ Κῦρος χρήματα, ἵνα τοῖς ἀξίοις αὐτὰ διανέμῃ, οὐ μὴν γε³⁾ ἑαυτοῦ χάριν.

27. Ὅτι εἰς τὰ οἰκεῖα Κύρῳ ὑποστρέφοντι⁴⁾ δέδωκε Κναζάρης⁵⁾ καὶ ἄλλα μὲν, ἀλλὰ καὶ τὴν θυγατέρα γυναικα καὶ τὴν χώραν Μήδων. ὁ δὲ μὴ ἄλλως λαβεῖν εἶπεν, εἰ μὴ συναινέσει τῶν γονέων. ὃ δὴ καὶ ἐποίησεν, ἀπελθὼν ἐκεῖ καὶ δοὺς πᾶσι τοῖς Πέρσαις δῶρα πολλά. ὅτι πάλιν εἰς Βαβυλῶνα ὑπέστρεψε, καὶ ὅσα κατέσχευ ἔθνη, ἐν οἷς ἦν καὶ Κύρος. περὶ τῶν λεγομένων κοντούρων. ὅτι τὰ πρὸς Συρίαν ἔθνη οἰκοῦντα ὑπέταξε καὶ Αἴγυπτον. καὶ ὅθεν ἦρχετο αὐτῷ ἡ ἐξουσία. καὶ ὅπως δι' ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ περιήει τὴν οἰκεῖαν ἐπικράτειαν. καὶ ὅτι γέρον γέγονεν, οἷά τε διελέχθη τοῖς οἰκειοῖς καὶ τίνας κατέλειπε διαδόχους. ὅτι ὁ Ἡρόδοτος ἄλλως τὰ κατὰ τὸν Κῦρον ἱστόρησεν.

1) καὶ om. ante διὰ 2) οἰκειοτέρους pro οἰκειοτάτους, litteris ex attritis, sed tamen minime ita evanidis ut pro at haberi possint. Perspicue vero περὶ pro παρά. 3) καὶ ante ἑαυτοῦ om. 4) ὑποστρέφοντι pro ὑποστρέφονται.

1. Ὅτι μόναι αἱ δύο φυλαὶ ἀνέβησαν εἰς Ἱεροσόλυμα. περὶ τοῦ ἔθνους τῶν Χουθαίων. ὅτι Καμβύσης τὴν ἀρχὴν Κύρου διεδέξατο, ὃς καὶ ἐκώλυσε τὴν ἀνοικοδομὴν τοῦ ναοῦ, βασιλεύσας ἑτη ἑπτά. περὶ Καμβύσου, καὶ ὅπως αὐτὸν διεδέξατο Σμέρδης ὁ μάγος. καὶ ὅπως ὁ Καμβύσης τὸν ἀδελφὸν Σμέρδην ἐξ ὀνείρου δειματωθεὶς ἀπέκτεινεν. ὅπως ὁ Καμβύσης ἀπέθανεν ἐν Ἐκβατάνοις τῆς Συρίας, κεχροματισμένον σχῶν τοῦτο.

2. Ὅτι ὁ μάγος Σμέρδης¹⁾ ὥς υἱὸς τοῦ Κύρου ἐκράτησεν, ἠλέγχθη δ' ὕστερον ἕτερος εἶναι παρ' ἐκείνον, ὥς μὴ ἔχων ὦτα· ἀπετμήθη γὰρ ταῦτα διὰ πταῖσμα παρὰ τοῦ Κύρου. ἐπανάστασις κατὰ Σμέρδου. ὅπως ὁ Πηξιάσπης τεθνάναι τὸν υἱὸν Κύρου Σμέρδην²⁾ ἐκήρυξεν, καὶ ἕτερον δὲ ὁμάνυμον εἶναι τὸν κρατοῦντα, καὶ ὅπως οὗτος διὰ τοῦτο ἀπέθανεν. ὅπως οἱ μάγοι ἀνηρέθησαν, ὧν εἷς ὁ Σμέρδης.³⁾

3. Ὅπως ἐκράτησε Περσῶν Δαρεῖος⁴⁾ ὁ Ὑστάσπου ἐκ περινοίας τοῦ οἰκείου ἱπποκόμου. τί ἠϋξάτο τῷ θεῷ, εἰ κρατήσει, ὁ Δαρεῖος. οἷα προσέθετο ἐρωτήματα ὁ Δαρεῖος τοῖς οἰκείοις φίλοις, καὶ οἷα ὑπέσχετο τῷ διαλύσονται ταῦτα. ὅτι ὁ Ζοροβάβελ ἐν τούτοις ἠρίστευσε, τοῦ οἴνου καὶ τῶν βασιλέων τὴν γυναῖκα κρειττονεύειν εἰπών. ὅτι ἐξ αἰτήσεως Ζοροβάβελ παρεχώρησε τὴν ἀνοικοδομὴν τοῦ ναοῦ καὶ Δαρεῖος δι' αὐτοῦ γενέσθαι.

4. Δευτέρᾳ ἀνάβασις εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ τοῦ Ζοροβάβελ. οἱ δὲ ἀναβάντες μυριάδες υἑβ' καὶ

1) Σμέρδης] σμέρδος, etsi paullo ante bis σμέρδ, cum ductu η significante, ut est in textu 2) Σμέρδην] σμέρδον

3) Σμέρδης] σμέρδος 4) ὁ ante Δαρεῖος om.

χιλιάδες ἢ, ἄνευ ὑπηρετῶν. περὶ Σαμαρειτῶν καὶ ὅπως ἡχθέσθησαν. πότε ἦν Ἀγγαῖος καὶ Ζαχαρίας οἱ προφηταί. ὅτι ὁ Δαρεῖος ἐπέτρεπε δίδοσθαι τοῖς Ἰουδαίοις καθ' ἐκάστην τὰ εἰς θυσίαν συντελοῦντα ξῶα καὶ τὴν σεμίδαλιν. ὅτι δι' ἐτῶν ἐπὶ τὸ ναὸς ἐκτίσθη. πότε ἐβασιλεύοντο οἱ Ἰουδαῖοι καὶ πότε ὑπὸ κριτῶν ἤρχοντο.

5. Ὅτι τὸν Δαρεῖον Ξέρξης διεδέξατο καὶ εὐσεβῶς περὶ τὸν ναὸν καὶ αὐτὸς διετέθη, ὅτε καὶ Ἑσθρας ἀνεσώθη ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ πολλοῦ πλήθους Ἰουδαίων. ὅτι πολλὰι μυριάδες πέραν Εὐφράτου μεμενήκασιν Ἰουδαίων. περὶ Νεμίου τοῦ Ἑβραίου, ὅπως καὶ αὐτὸς ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Ἱεροσόλυμα ἦλθε καὶ τὸ τεῖχος ἀνωκοδόμησεν. ὅτι πρώτη ἡ τοῦ Ἰούδα φυλὴ ἐκ Βαβυλῶνος ἀνέβη, ὅθεν καὶ Ἰουδαῖοι οἱ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐκλήθησαν.

6. Ὅτι τὸν Ξέρξην υἱὸς Κύρος¹⁾ ὁ καὶ Ἀρτα-ΠΙΙ³³² ξέρξης διεδέξατο. περὶ Ἑσθήρ, ἣν ἔλαβε γυναικα ὁ Ἀρταξέρξης, καὶ περὶ Μαρδοχαίου. ὅτι νόμον ἔθετο Ἀρταξέρξης μηδένα οἱ ἄκλητον ἐπὶ θρόνου καθήμενῳ προσέρχεσθαι. ὅπως ὁ Μαρδοχαῖος ἐπιβουλὴν ἐμήνυσσε κατὰ τοῦ βασιλέως. ὁ Ἀμὴν Μαρδοχαῖον ἀνασταυρώσαι ἠβούλετο, ἀλλ' ἐσταυρώθη ἐκεῖνος προνοίᾳ θεοῦ. ὅτι²⁾ Ἑσθήρ γνοῦσα τὴν μελετωμένην τῶν Ἰουδαίων ἀπώλειαν παρὰ Ἀμὴν διὰ τὸν Μαρδοχαῖον ἐδεήθη πρότερον τοῦ θεοῦ, εἴτα καὶ ἄκλητος εἰσήει πρὸς βασιλέα, καὶ διὰ τοῦτο θορυβουμένου ἐπεσε πρὸ ποδῶν αὐτοῦ ἀγανῆς, καὶ ὅπως εἰς δειπνον αὐτὸν ἐκάλεσε καὶ τὸν Ἀμὴν. ὅτι πεντήκοντα πῆχων ἦν τὸ ξύλον, ἐν ᾧ τὸν Μαρ-

1) Κύρος] κύρου

2) ὅτι pro ὅτε.

δοχαλον ὁ Ἀμὼν ἀνασταυρώσαι ἐμελέτα. ὅπως¹⁾ ἀνεμνήσθη ὁ βασιλεὺς τοῦ Μαρδοχαίου διὰ τὴν ἐπιβουλήν, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο ἐκείνον ἐτίμησεν. οὕτω διασκεδάξει βουλὰς πονηρὰς ὁ θεός.

7. Ὅπως ὁ Ἀμὼν ἐκρεμάσθη εἰς τὸ ξύλον, ὃ κατὰ τοῦ Μαρδοχαίου ἡτοίμαζεν. ὅτι καὶ οἱ τοῦ Ἀμὼν παῖδες ἀνεσταυρώθησαν. ὅπως Ἰωάννας τὸν οἰκεῖον ἀπέκτεινεν ἀδελφὸν ἐν τῷ ναῷ. ὅπως τὸν ἀδελφὸν τοῦ ἀρχιερέως συνοικήσαντα ἀλλοφύλῳ γυναικὶ ἐκάλυνον ἀπὸ τοῦ ναοῦ. περὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῷ Γαριζὶν τοῦ²⁾ ἐν τῇ Σαμαρείᾳ.

8. Ἀρχὴ τῆς κατὰ τὸν Ἀλέξανδρον ἱστορίας. τίς υἱὸς ἦν Ἀλέξανδρος. οἷον ὄνειρον εἶδε Φίλιππος ἐγκυμονούσης τῆς γυναικὸς τὸν Ἀλέξανδρον καὶ πότε ἐγεννήθη. περὶ τοῦ σώματος Ἀλεξάνδρου. περὶ τοῦ ἵππου τοῦ Βουκεφάλου. ὅτι ὁμιλητὴς Ἀριστοτέλους ἐγένετο. ὅτι καὶ πρακτικὸς ἱατρὸς ἦν ὁ Ἀλέξανδρος.

9. Ὅτι εἰκοσαετὴς τῆς βασιλείας ἐκράτησεν. περὶ Τιμοκλείας τῆς τὸν βιασάμενον αὐτὴν εἰς τὸ φρέαρ βαλούσης. οἷα ὁ Σινωπεὺς Διογένης πρὸς Ἀλέξανδρον εἶπεν. τὸ φιλότιμον Ἀλεξάνδρου. ὅσων ἐκράτησε πόλεων. περὶ Ἀκαρνᾶνος τοῦ ἱατροῦ, καὶ ὅπως ἐξ αὐτοῦ τὸ φάρμακον³⁾ ἔλαβεν Ἀλέξανδρος, καὶ ἀντέδωκε τὴν τῆς στυφοφαντίας ἐπιστολήν. ἢ ἐν Ἰσθμῷ συμπλοκὴ Δαρείου καὶ Ἀλεξάνδρου καὶ ἡ Δαρείου ἦττα. περὶ τῆς γυναικὸς καὶ τῆς μητρὸς Δαρείου ἀλουσῶν παρὰ Ἀλεξάνδρου.

1) ὅπως pro ὅτι 2) τοῦ] sic 3) φάρμακον] pro hoc vocabulum legitur admodum obscuratum, sed ut aliud fuisse appareat, velut πόμα, sed πόμα^{μα} scriptum.

10. Ὅτι καὶ Δαμασκὸν εἶλεν Ἀλέξανδρος καὶ Κύπρον καὶ Φοινίκην. περὶ τοῦ κατ' ὄναρ Σατύρου. περὶ τῆς κατ' Αἰγυπτὸν Ἀλεξανδρείας καὶ τοῦ κατ' ὄναρ Ὀμήρου καὶ ὅτι νῆσος ἦν αὕτη πρότερον. περὶ τῶν κατὰ τὴν ἐν ἐρήμῳ διάβασιν Ἀλεξάνδρου ἐξαισίων. πῶς παῖς Διὸς ἐλογίσθη ὁ Ἀλέξανδρος. ὅτι λύτρα ὁ Δαρεῖος ἔπεμψε, καὶ οὐκ ἔλαβε ταῦτα¹⁾ Ἀλέξανδρος. περὶ τοῦ θανάτου τῆς γυναικὸς Δαρείου. περὶ τῆς μαρτυρίας τῆς πρὸς Δαρεῖον διὰ τὴν Ἀλεξάνδρου σωφροσύνην.

11. Ὅτι Ἀλέξανδρος οὐ λάθρα συμβαλεῖν ἤθελε τοῖς πολεμοῖς. φυγὴ Δαρείου. ὅσον πλοῦτον εὗρεν Ἀλέξανδρος τοῦ Δαρείου. ὅπως ὤνειδixe τοὺς τρυφῶντας Ἀλέξανδρος. τί ἔλεγεν Ἀλέξανδρος περὶ τῶν γογγυζόντων εἰς αὐτόν. περὶ τῆς δίψης ἣν εἶχεν Ἀλέξανδρος διώκων Δαρεῖον. ὅπως ἐν τῷ²⁾ θανάτῳ Ἀλέξανδρος τὸν Δαρεῖον ἐτίμησε, τὸν δ' ἀνελόντα διεσφενδύνησεν. περὶ Τροκανίας καὶ τοῦ Κασπίου πελάγους.

12. Ὅτι Ἀλέξανδρος βαρβαρικὴν στολὴν ἐνδυσάμενος τοῖς Μακεδόσιν οὐκ ἤρεσεν. καὶ περὶ Ῥωξάνης, ἣν Ἀλέξανδρος ἔγημεν. ὅπως παρὰ Ἀλεξάνδρου ἀνηρέθη Φιλώτας καὶ Κλεῖτος. ὅσα ὁ Ταξίλης καὶ οἱ ἄλλοι ἐμήνυσεν Ἀλεξάνδρῳ κατὰ τῆς Ἰνδικῆς ἐρχομένῳ χώρας.

13. Περὶ Πώρου τοῦ τῆς Ἰνδικῆς ἄρχοντος, οἷος ἦν τὸ σῶμα. ὅσα ὁ Ἀλέξανδρος ἠλγήσει τοῦ Βουκεφάλα³⁾ ἵππου θανόντος, καὶ περὶ τοῦ ποταμοῦ Γάγγη, ὅσος ἦν κατ' εὖρος καὶ βάθος. ὅτι

1) ταῦτα pro ταῦτα ὁ

2) ἐν τῷ] om.

3) -φα^λ

Μαλλοὶ ἔθνος Ἰνδικόν. ὅπως Ἀλέξανδρος πρῶτος ὦρμα ἐν τοῖς πολέμοις¹⁾ καὶ τυχαίως ἐνίκα.

14. Περὶ τῶν Γυμνοσοφιστῶν καὶ τοῦ διὰ τῆς βύρσης ὑποδείγματος, ἵνα μὴ μακρὰν ὁ βασιλεὺς ἀποδημῇ. ὅτι εἰς τὸν Ὠκεανὸν ἦλθεν Ἀλέξανδρος, καὶ ὅσον τοῦ στρατοῦ πλῆθος ἀπώλετο, καὶ περὶ τῶν λχθυοφάγων προβάτων. περὶ τοῦ τάφου τοῦ βασιλέως Περσῶν Κύρου καὶ τῆς τούτου ἐπιγραφῆς. ὅτι ἐγγημεν Ἀλέξανδρος καὶ τὴν θυγατέρα Δαρείου, καὶ ὅσα ἐν τῷ γάμῳ χρήματα ἀνάλασσε, δούς καὶ ΠΙ333 τοῖς ὀφειλέταις τὰς ὀφειλάς. ὅσα ἐπένθησεν ἐπὶ τῷ Ἑφαιστίῳ ὁ Ἀλέξανδρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ. περὶ τοῦ διὰ κοράκων σημείου καὶ τοῦ θύματος. περὶ τοῦ εὐρεθέντος ξένου καθημένου ἐν τῷ τοῦ Ἀλεξάνδρου θρόνῳ. ὅτι ὁ θάνατος Ἀλεξάνδρου ἄλλοις ἄλλως λέγεται. περὶ τοῦ ψυχροῦ ὕδατος. ὅτι ἐν τῇ τελευτῇ ἡβουλήθη ἀφανίσαι αὐτόν, ἵνα δόξῃ καὶ θεός.

15. Ὅπως ὑπήντησαν Ἀλεξάνδρῳ οἱ ἱερεῖς τῶν Ἑβραίων καὶ ὁ ἀρχιερεὺς. ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος ἰδὼν τὸν ἀρχιερεῖα εἰς μνήμην ἦλθε τοῦ κατ' ὄναρ ὀφθέντος αὐτῷ θεοῦ. ὅτι ἔθυσσε τῷ θεῷ ὁ Ἀλέξανδρος κατὰ τὴν ὑφήγησιν τοῦ ἀρχιερέως καὶ πολλὰ ἐχαρίσατο, ἀνέγνω τε καὶ τὴν βίβλον²⁾ τοῦ Δανιήλ. περὶ τοῦ ἐν Γαριζὺν ἱεροῦ, ἐν ᾧ κατέφευγον οἱ παρανομοῦντες.

16. Ὅτι εἰς τέσσαρα ἐμερίσθη ἡ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀρχή. καὶ περὶ Πτολεμαίου τοῦ Λάγου, ὅπως Ἱεροσολύμων ἐκράτησεν. ὅτι Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος διεδέξατο τὴν ἀρχήν. τί ἐστὶ δραχμή, καὶ πόσαι τάλαντον³⁾ ποιοῦσιν. ὅσα ὁ Πτολεμαῖος εἰς τὸ

1) πολέμοις pro πολεμίοις

2) τὴν βίβλον] τὸν βίον

3) πόσαι pro πόσα et τάλαντον pro τάλαντα.

Ἰουδαίων ἱερὸν ἔστειλε δῶρα. περὶ τῶν ἑβδομήκοντα δύο τῶν ἐξελληνισάντων τὰ Ἑβραϊκὰ βιβλία. ὅτι οἱ πρὸ τούτου ἐπιχειρήσαντες τὸ τοιοῦτον ἔργον οὐκ ἀτιμώρητοι ἔμειναν. ὅτι τινὲς φασὶ διηρημένους ποιῆσαι τὴν ἑρμηνείαν τοὺς ἑρμηνεῖς, ὕστερον δὲ εὐρεθῆναι ἐκ πάντων τὰ αὐτά.

17. Ὅτι ἔλαβε Πτολεμαῖος τὴν Κλεοπάτραν, καὶ ὅσα ἦν ἡ ταύτης φερνὴ. οἷος ἦν δεξιὸς περὶ τὰ πράγματα ὁ πρὸς Πτολεμαῖον ἀποσταλὴς πρέσβις¹⁾ Ἰωσήφ. ὅτι τὸ τὰ τέλη τῶν πόλεων ἐπὶ αὐξήσει πωλεῖσθαι τοῖς ἀνουνμένοις παλαιὸν ἦν.

18. Ὅπως συνώκησεν ἡ ἀδελφóπαις τῷ Ἰωσήφ. ὅπως Ἰρκανὸς ὁ υἱὸς Ἰωσήφ καὶ ἐν μαιρακίοις τελῶν ἦν φρονιμώτατος. ὅτι ἀτίμως ἀνήσατο ὁ Ἰρκανὸς τοὺς γραμματικoὺς δούλους. ὅτι βᾶρις τὸ ὀχύρωμα.

19. Ὅτι ὁ Ἐπιφανὴς Ἀντίοχος κατέσχε τὰ Ἱεροσόλυμα. περὶ Ἑλεάζαρ καὶ τῶν Μακκαβαίων. ὅτι ἐν σαββάτῳ πολέμου συγκροτηθέντος ἐμάχοντο Ἰουδαῖοι.

20. Νίκη Ἰουδαίων κατὰ τῶν τοῦ Ἀντιόχου. ὅτι ὁ Ἀντίοχος ἐνόσησε διὰ τὰ κατὰ τῶν Ἰουδαίων κακὰ καὶ ἀπέθανεν.

21. Ὅπως τὸν ἐλέφαντα ὁ Ἑλεάζαρ πλήξας ὑπ' αὐτοῦ τέθνηκεν ἐν τῷ πολέμῳ.

22. Περὶ Κλεοπάτρας τῆς θυγατρὸς Πτολεμαίου. ὅτι ὁ Πτολεμαῖος δύο διαδήματα περιέθετο, οἷα δύο ἄρχων χωρῶν.

23. Ὅτι ὄρος καθήρησαν ἄνθρωποι λίαν ὑψηλὸν διὰ τριῶν ἐνιαυτῶν.

1) πρεσβῖς sine accentu pro πρεσβεύς.

1. Περὶ Ἀντιόχου τοῦ ἐπικληθέντος θεοῦ. ὅρα γυναικὸς καρτερίαν.

2. Ὅτι οἱ Σαδδουκαῖοι τὰ ἄγραφα καὶ ἐκ παραδόσεως αὐκ ἐτήρουν.

3. Ὅπως ὁ Ἀντίγονος ἀνηρέθη εἰς τὸν¹⁾ Στράτωνος πύργον κατὰ τὴν Ἰούδα τοῦ Ἑσσαίου πρόφρησιν, καὶν ἐδόκει ἐψεῦσθαι.

4. Περὶ φοινίκων καὶ κυρίων τῶν ἐν τῇ σκηνοπηγίᾳ. ὅτι ἐπὶ τρία ἔτη ἐνόσει τεταρταίου.

5. Περὶ Ἐρκανοῦ καὶ Ἀριστοβούλου. περὶ Τιγράνου τοῦ Ἀρμενίου. βασιλείᾳ Ἐρκανοῦ καὶ Ἀριστοβούλου. ὥς εὖ σοι τῆς εὐχῆς ἀνθρῶπε.

6. Περὶ Πομπηίου καὶ τῆς δοθείσης αὐτῷ χρυσῆς ἀμπέλου ἐξ Ἀριστοβούλου ἐκ πεντακοσίων τάλαντων. περὶ τῆς Μιθριδάτου τελευτῆς καὶ περὶ τοῦ ὀποβαλσάμου, ὅπερ τῶν μύρων ἄριστον. ὅπως ὑπὸ Πομπηίου τὰ Ἱεροσόλυμα ἐάλω.

7. Περὶ τοῦ Ἰταβυρίου ὄρους.²⁾ ὅσα ἦσαν τὰ τοῦ ἱεροῦ Ἰουδαίων χρήματα, ἐν οἷς καὶ δοκὸς ἐκ χρυσοῦ.³⁾ καὶ ὅτι ἡ μὲν ἔλκει λίτρας δύο⁴⁾ πρὸς τῇ ἡμισείᾳ. Κύπρος ὄνομα γυναικὸς. ὅτι ὁ Ἡρώδης ἐλθὼν εἰς τὸ δοκιμάσασθαι ἐξέπληξε τοὺς παρόντας διὰ τὸ ἐλθεῖν μετὰ δορυφορίας πολλῆς· διὸ καὶ ἡτιάθη.

9. Ὅπως ὁ Ἀντώνιος ἦρα τῆς Κλεοπάτρας. περὶ Πακόρου τοῦ Πάρθων βασιλέως.

10. Διὰ τί ἀπειμῆθη τὰ ὦτα Ἐρκανός. ὅπως ὁ Φασάηλος τέθνηκεν.

1) εἰς τὸν pro κατὰ litteris obscurioribus 2) περὶ — ὄρους] addit 3) ἐκ χρυσοῦ] χρῦ (quomodo infra 19 scri-

ptum pro χρυσίου, et 6, 11 pro χρυσῆν) πό¹ ἐνδεδυσμένη

4) δύο] β'

11. Ἀναίρεσις Ἀντιγόνου.

PII334

13. Περὶ τῆς ἀρχιερωσύνης Ἀριστοβούλου ἐν νέᾳ τῇ ἡλικίᾳ. ὅπως ἡ Ἀλεξάνδρα ἔφυγε διὰ λάρνακος καὶ ἔφωράθη. ὅπως ἀπεπνίγη Ἀριστόβουλος.

14. Ὅτι ἡράσθη Ἡρώδου ἡ Κλεοπάτρα. περὶ τοῦ ἐν Ἰουδαίᾳ μεγάλου γεγονότος σεισμοῦ.

15. Ὅπως καὶ παρὰ τοῦ Καίσαρος Ἡρώδης ἐτιμήθη. ὅπως εἰς τὸ φανερόν Ἡρώδην ἐφάνη μισοῦσα ἡ γυνὴ αὐτοῦ. ὅπως ἡ τοῦ Ἡρώδου γυνὴ θανάτῳ κατακρινθεῖσα τέθνηκεν. ὅπως ὁ Ἡρώδης καὶ οἶαν νόσον ἐνόσησεν.¹⁾

16. Ὅπως οὐδὲ τοῦ οἰκείου κόσμου Ἡρώδης ἐφείσατο ἐν καιρῷ λιμοῦ διὰ τὴν πόλιν, καὶ αὐτὸν ἀποδοὺς εἰς τὸ ἀγοράσαι σίτον. πόσος ἦν ὁ διαδοθεὶς σίτος. πόσοι μόδιοι ὁ κόρος.

17. Ὅπως ὁ Ἡρώδης ἐκάλυψε τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἀλλήλοις συνέρχεσθαι, δεδιὼς τὰς ἐπιβουλάς. τίνες οἱ Ἑσσαῖοι καὶ οἷα χρῶνται διαίτῃ, καὶ ὅπως εἰς τῶν Ἑσσαίων προεῖπε τῷ Ἡρώδῃ παιδίῳ ὄντι τὴν βασιλείαν. ὅπως ὁ Ἡρώδης τὸν ναὸν ἐπὶ τὸ μείζον μετεσκεύασε, καὶ περὶ τοῦ πύργου, ὃν Ἀντωνίαν ἐκάλεσεν. ὅτι ὁ ναὸς ἐν ἐνιαυτῷ ἐνὶ πρὸς τῷ ἡμίσει ᾠκοδομήθη. ὅτι καὶ οὐδὲ ὑετὸς γέγονεν ἐν ἡμέρᾳ. περὶ τοῦ πιπράσκεσθαι τοὺς κλέπτας.

18. Περὶ τῶν παίδων Ἡρώδου, οἳ οὕτως ἦσαν. ὅπως ἐμίσησε τοὺς υἱοὺς ὁ Ἡρώδης. ὅπως κατήλλαξε τὸν Ἡρώδην τοῖς παισὶν ὁ Καῖσαρ.

19. Οἷος τὸ ἥθος καὶ τοὺς τρόπους ὁ Ἡρώδης. ὅσα Ὑρκανὸς καὶ Ἡρώδης ἔλαβον ἀργυρίου καὶ χρυσίου²⁾ τάλαντα ἐκ τοῦ τάφου Δαβίδ, καὶ ὅπως καὶ εἰς

1) ὅπως ὁ Ἡ.—ἐνόσησεν] addit 2) χρυσίου pro χρυσοῦ.

αὐτὰ τὰ σώματα Δαβὶδ καὶ Σολομῶντος ἐκωλύθη Ἡρώδης εἰσελθεῖν θείῳ πυρί.

20. Οἷα ἡ διαβολὴ αἰὲ κακὰ εἰργάζετο καὶ ἐτι ἐργάζεται. καὶ δεῖγμα τὰ ἐνταῦθα γεγραμμένα καὶ τὰ προλαβόντα περὶ τῆς γυναικὸς Ἡρώδου καὶ τῶν παίδων.¹⁾

21. Περὶ τοῦ κακίστου Εὐρυκλέους. ὅτι ἐδέσμησε τοὺς υἱοὺς ὁ Ἡρώδης Ἀριστόβουλον καὶ Ἀλέξανδρον. τὸ συνέδριον τὸ τοὺς παῖδας Ἡρώδου κρῖνον σὺν τῷ Ἡρώδῃ.

22. Περὶ τοῦ παρρησιασασμένου στρατιώτου εἰς Ἡρώδην βουλευόμενον θάνατον τῶν οἰκείων παίδων. ὅπως ἀπηγχόνησε τοὺς οἰκείους παῖδας ὁ Ἡρώδης. ὅτι πάτριον ἦν τότε ἔθος τὸ πολλαῖς συνοικεῖν γυναιξί. ὅτι ἀνεψιοὶ οἱ ἐξάδελφοι.

23. Ὅτι οἱ Φαρισαῖοι οὐκ ἐπέισθησαν ὁμόσαι, καὶ ὅτι προεῖπον τὸν τοῦ Ἡρώδου θάνατον· διὸ καὶ ἀπεκτάνθησαν πολλοὶ ἐξ αὐτῶν.

24. Περὶ λιμένος τοῦ λεγομένου Σεβαστοῦ. κατηγορίᾳ Ἀντιπάτρου. ὅτι ὁ Ἡρώδης καὶ τὸν υἱὸν Ἀντίπατρον δέσμιοι εἰς Καίσαρα ἔπεμψεν.

25. Ἀκμὴ ὄνομα γυναικὸς. κύκηθρον τὸ ταραχὴν ἐμποιοῦν. περὶ τῶν καθελόντων τὸν ἀνατεθέντα ἀετὸν εἰς τὸν μέγαν πυλῶνα τοῦ ναοῦ.

26. Τίνα νόσον ἐνόσησεν Ἡρώδης, ποικίλην τε καὶ ὀδυνηράν. περὶ τῶν τῆς Καλλιρόης θερμῶν. οἷαν ἐπίνοιαν ὁ Ἡρώδης ἐπενοήσατο κάκιστος ὢν, ἵνα κλαυσθῇ μετὰ θάνατον. περὶ τῶν διαθηκῶν Ἡρώδου καὶ ὅπως τελευτῶν ἔκτεινε τὸν υἱόν.²⁾ τελευτῇ Ἡρώδου. ὅτι ὁ Ἀρχέλαος διεδέξατο Ἡρώδην.

1) καὶ δεῖγμα—παίδων] addit 2) περὶ—υἱόν] addit.

1. *Περὶ τῆς τῶν Ἰουδαίων στάσεως κατὰ Ῥωμαίων, ὅτε καὶ ὁ ναὸς ἐνεπρήσθη. ὅτι δοῦλος Ἡρώδου διάδημα περιέθετο.*¹⁾

2. *Ὅτι καὶ ὁ Ἀρχέλαος ὠμὸς ἦν κατὰ τὸν πατέρα. περὶ τοῦ πλοῦ Ἀλεξάνδρου. κατηγορία κατὰ Ἀρχελαίου. περὶ τοῦ ὀνείρου οὗ εἶδεν Ἀρχέλαος. ἕτερος ὄνειρος τῆς Ἀρχελαίου γυναικός. περὶ τῆς ἀπογραφῆς τῆς ἐπὶ Καίσαρος γεγεννημένης.*

3. *Αἵρεσις Φαρισαίων. αἵρεσις Σαδδουκαίων. αἵρεσις Ἑσσηνῶν. αἵρεσις Γαλιλαίων. πότε ἐγένετο ἡ ἀπογραφή. πότε ὁ Καῖσαρ ἐθανε καὶ πόσα ἔτη ἐκράτησεν. ὅτι διεδέξατο Καίσαρα ὁ Τιβέριος.*

4. *Περὶ Ποντίου Πιλάτου. περὶ Ἡρώδου τοῦ τετράρχου καὶ τῆς πόλεως Τιβεριάδος. περὶ τῆς τῶν Ἰουδαίων ἐνστάσεως. πότε ἐφάνη ὁ Χριστὸς ἐν Ἰουδαίᾳ καὶ οἷά φησιν ὁ Ἰώσηπος περὶ αὐτοῦ. ἔτι περὶ Χριστοῦ φησιν ὁ Ἰώσηπος.*

5. *Περὶ τῆς Ῥωμαίας Παυλίνης. ὅτι μέγα τὸ τῶν ἱππέων ἀξίωμα. περὶ τῆς πονηρίας Ἰδης. ὅπως ΠΠ335 ἡ Παυλῖνα τῷ ἐρῶντι αὐτῆς συνεγένετο, οἰομένη τοῦτον θεόν. ὅπως τὸ κατὰ τῆς Παυλίνης σκέμμα ἐξήτασε Τιβέριος καὶ ἐκόλασε τοὺς τοῦτο συνεργήσαντας. περὶ τῆς βάρεως τῆς μετονομασθείσης Ἀντωνίας.*

6. *Περὶ Φιλίππου, ὅτι καὶ καθ' ὁδὸν ἔκρινε καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἐπιφερόμενος ἐτίθετο κατὰ τὸν τόπον ἔνθα καθήμενος ἠκροᾷτο. περὶ τοῦ θανάτου τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου οἷά φησιν ὁ Ἰώσηπος. περὶ τῆς τοῦ Τιβερίου τελευτῆς, ὃν διεδέξατο Γάιος.*

7. *Περὶ Ἀγρίππα, ὅπως εὐηργετήθη παρὰ*

1) διάδημα περιέθετο] διέθετο διάδημα

Ἡρωδιάδος τῆς ἀδελφῆς. διὰ τί πρέσβεισιν οὐ προσ-
ωμίλει συχνοῖς. διὰ τί τοὺς ἐν ἀρχῇ οὐ παρέλυε,
καὶ περὶ τοῦ παραδείγματος τούτων.

8. Περὶ Ἀντωνίας, καὶ ὅπως ἐτίμα αὐτὴν¹⁾ Τι-
βέριος. περὶ ὧν τις προεῖπεν ἔσεσθαι οἰωνοσκοπή-
σας. ὅπως τὸν Γάιον διάδοχον ἑαυτοῦ κατέλιπε
Τιβέριος.

9. Ὅτι ἀρχαῖον τὸ τοὺς ἐξορίστους ἀκαιρεκό-
μους²⁾ εἶναι. ὅπως ἔλυσε τῶν δεσμῶν τὸν Ἀγρίππαν
Γάιος καὶ βασιλέα ἀπέδειξεν. ὅπως κατὰ Ἡρώδου
Ἀγρίππας ἐπέστειλε τῷ Γαῖῳ. ὅτι τὸ ὅπλα ἔχειν
τοὺς ἄρχοντας οὐκ ἀνύποπτον.

10. Ὁ Γάιος μὴ ὥς θεὸς παρὰ Ἰουδαίων τιμώ-
μενος ὠργίζετο καὶ τὸν Φίλωνα ὑπεραπολογούμενον
οὐκ ἐδέχετο. ὅπως οὐ παρεχώρησαν Ἰουδαῖοι στῆ-
ναι ἀνδριάντα Γαίου ἐν τῇ πόλει αὐτῶν. ὅτι ὁ
Ἀγρίππας ἔπεισε Γάιον συγχωρῆσαι μὴ στῆναι ἐν
Ἰουδαίᾳ τὸν οἰκεῖον ἀνδριάντα. ὅτι ἀνῆρέθη Γάιος
καὶ Κλαύδιος αὐτὸν διεδέξατο.

11. Ὅτι χρυσὴν ἄλυσιν Γάιος τῷ Ἀγρίππᾳ
ἐδωρήσατο ἀνθ' ἧς κατεκρίθη σιδηρᾶς, ἣν καὶ
ἀνέθετο Ἀγρίππας τῷ θεῷ. ὅτι ὁ ὑπαρχος ἀρχὴ ἦν
παρὰ Ῥωμαίοις. ὅτι Δωρίται ἔθνος εἰσίν. ὅτι εὐερ-
γετικὸς ἦν ὁ Ἀγρίππας. ὅτι ὁ Στράτωνος πύργος
ἐστὶν ἡ ἐν Παλαιστίνῃ Καισάρεια. περὶ τῆς ἐξ ἀρ-
γύρου στολῆς λαμπρὸν ἀποστιλβούσης. ὅπως ὁ
Ἀγρίππας τέθνηκεν.

12. Περὶ τῆς ἐγκυμονούσης γυναικός, ἧς ἐκ τῆς
κοιλίας ἐδοξε φωνὴν γενέσθαι, λέγουσαν τὴν τοῦ
ἐμβρύου τύχην. ὅπως ὁ Ἰζάτης μετετέθη εἰς τὴν

1) αὐτὴν pro αὐτὴν ὁ 2) ἀκαιρεκόμεους pro ἀκαιοκόμε-
μους.

Ἰουδαϊκὴν θρησκείαν, καὶ ἡ τούτου μήτηρ Ἑλένη ὁμοίως, καὶ εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπῆλθεν εἰς τὸ τοῦ θεοῦ ἱερόν. περὶ Ἀρταβάνου τοῦ Πάρθων βασιλέως, ὅπως εἰς Ἰζάτην ἦλθε δεόμενος. ὅτι ἀποκατέστη πάλιν ὁ Ἀρταβάνης εἰς τὴν Πάρθων βασιλείαν.

14. Πόλεμοι Ἀράβων πρὸς Ἰζάτην τὸ πρῶτον ἐκ προδοσίας τῶν οἰκείων, εἴτα ἥττα Ἀράβων. περὶ τοῦ γόητος Θευδᾶ. ἡ ἔλη λιπέων σύλλογος. περὶ ἀλαβαρχίας. περὶ τῶν φευγόντων ἐκ τοῦ ἱεροῦ διὰ τὸ στενὸν τῆς ἐξόδου καταπατηθέντων καὶ θανόντων. ὅπως ἐτιμωρήθη ὁ εἰς τοὺς νόμους Μωσέως ἐνυβρίσας.

15. Ὅτι μέγα¹⁾ τὸ ἡγεμονεύειν Συρίας. ὅτι πυρφόρον ἦν τὸ Βέσβιον ὄρος. τελευτὴ Κλαυδίου.

16. Ὅτι Νέρων Κλαύδιον διεδέξατο. οἶα καὶ νῦν οἱ ἀρχιερεῖς ποιοῦσι τοὺς οἰκείους ἀδικοῦντες κληρικούς.

17. Περὶ τῶν σικαρίων ληστῶν. περὶ Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου. πόσοι ἐξ Ἀσρῶν μέχρι Φινεὲς γεγόνασι κατὰ συγγένειαν ἀρχιερεῖς.

18. Ὅτι Οὐεσπασιανὸς²⁾ ἀπεστάλη κατὰ τῆς Ἰουδαίας παρὰ Νέρωνος. περὶ τῆς πόλεως Ἰωταπάτων καὶ τοῦ Ἰωσήπου. ὅτι ὁ Νέρων ἀνείλεν ἑαυτὸν καὶ Γάλβας ἤρξε μετ' αὐτόν, καὶ αὐτὸς μετὰ μικρὸν ἀνῆρέθη, καὶ ἤρξαν³⁾ Ὀθων καὶ Οὐιτέλλιος καὶ ἀλλήλοις ἐπολέμουν. ἀνάρρησις Οὐεσπασιανοῦ.

19. Τίτου πολιορκία κατὰ τῆς Ἱερουσαλήμ. ὅτι τρίτειχος ἦν ἡ Ἱερουσαλήμ. περὶ τοῦ μηχανήματος τῶν κριῶν τῶν κατὰ τῆς πόλεως ἐπαχθέντων. περὶ τῶν ξυλίνων πύργων, οὓς ὁ Τίτος ἐποίησεν.

1) μέγα pro μετὰ 2) Οὐεσπασιανὸς] οὐεσπεσιανὸς hic et infra 3) ἤρξαν pro ἤρξαντο et οὐιτέλιος pro Οὐιτέλλιος.

20. Περὶ τῆς ἐπινοίας τοῦ Ἰουδαίου Κάστορος,¹⁾ δι' ἧς ὑπερετέθη ἡ κατὰ τοῦ πύργου ἐπιβουλὴ τῶν Ῥωμαίων. ὅτι ὁ Τίτος φιλανθρωπότερον περὶ τοὺς Ἰουδαίους διέκειτο, καὶ νικῶν αὐτούς. ὅτι τριπλῶς ἡ πόλις τετείχιστο. περὶ ὧν ἐκακούργουν οἱ στασιασταί, καὶ μάλιστα λιμῶντοντες. περὶ ὧν ἐποίει κακῶν ὁ λιμὸς τοῖς Ἰουδαίοις.

21. Περὶ τῶν διὰ χωμάτων ἐλεπόλεων. περὶ τῆς ἐπινοίας τῶν Ἰουδαίων, δι' ἧς καθηρέθησαν ἄθρόον αἱ ἐλεπόλεις τῶν Ῥωμαίων εὐμηγάνως. ὅτι
 PΠ336 ἐτέρῳ τείχει τοὺς Ἰουδαίους ἐξῶθεν Τίτος περικλείσεν. ὅπως ὁ λιμὸς τοὺς Ἰουδαίους διέδετο. περὶ τῶν αὐτομολούντων Ἰουδαίων, καὶ ὅτι ἀπὸ τοῦ λιμοῦ ἐμπιπλάμενοι διεφθόγγυνοντο. καὶ ὅτι τινὲς αὐτῶν εὐρέθησαν ἔχοντες εἰς τὰς γαστέρας χρυσόν· διὸ καὶ πολλοὺς αὐτῶν καὶ πρὸ τοῦ θνήσκειν ἀνήρουν οἱ Ῥωμαῖοι ἀνηλεῶς.

22. Ὅτι ζῶων κόπρους ἤσθιον. ὅτι τοῦ τείχους καταπεσόντος ἔτερον εὐρέθη ἐντός. περὶ τοῦ εἰσελθόντος διὰ τοῦ τείχους Ῥωμαίου ἀνδρὸς ἀρίστου. ὅτι ἥλους εἶχον οἱ Ῥωμαῖοι ἐν τοῖς ὑποθήμασιν. ὅτι καὶ διὰ τῆς νυκτὸς ἐπολέμουν, καὶ ὅτι καὶ ἡ Ἀντωνία ὁ πύργος κατεσείσθη.²⁾ περὶ τῆς γυναικὸς, ἣτις τὸ οἰκεῖον τέκνον εἰς τροφὴν οἰκείαν ἀπέσφαξεν.

23. Ὅτι αἱ πύλαι τοῦ ἱεροῦ ἐνεπρήσθησαν, ἀργυραὶ οὐσαι. ὅτι ἐδοξε τοῖς Ῥωμαίοις τοὺς εἰς τὸ ἱερὸν καταφυγόντας σῶζεσθαι Ἰουδαίους, εἰ μὴ ἀνταμύνονται, καὶ ὅτι ὁ Τίτος τὴν τοῦ ναοῦ οὐκ ἐβούλετο καταστροφὴν. ὅτι καὶ χρυσᾶς εἶχε θυρίδας ὁ

1) Κάστωρος] καςq cum compendio ultimae
 σεῖσθη] κατεσ. scripsi ex p. 300, A.

2) μετε-

ναός. ὅτι ὁ Τίτος παντοίως ἐσπούδαξε μὴ κανθῆ-
ναι τὸν ναόν. ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα καὶ τὴν
αὐτὴν ἡμέραν συνέπεσε γενέσθαι τὸν ἐμπροημὸν
τοῦ ναοῦ ὑπὸ Βαβυλωνίων πρότερον καὶ ὕστερον
ὑπὸ Ῥωμαίων.

24. Περὶ τοῦ τοίχου, οὗ τὸ εὖρος πήχεις ἦ.
περὶ τῶν ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ χρημάτων. περὶ τῶν
γενομένων σημείων τῆς ἀλώσεως. οἶον τὸ μέγεθος
τῆς πύλης. περὶ τοῦ βοῶντος πρὸ μακροῦ τὰ τῆς
ἀλώσεως καὶ ὅπως καὶ οὗτος ἀπώλετο.¹⁾ ὅτι Ῥω-
μαῖοι τὸν Τίτον ἀπέφηναν αὐτοκράτορα. περὶ τῶν
Ἰδουμαίων. περὶ τῶν χρυσῶν κειμηλίων. περὶ τῆς
ἀρχιερατικῆς στολῆς. ὅτι θαυμάσας ὁ Τίτος τὴν τῆς
πόλεως ὀχυρότητα σὺν θεῷ εἶπε πολεμῆσαι, καὶ
ταῦτα Ἑλλήν ὦν, καὶ ὅτι πύργους κατέλιπε δύο
ἀκατασκάπτους διὰ θαῦμα, καὶ ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν
αἰχμαλώτων ἦν μυριάδες θ' καὶ λ' καὶ τῶν ἀπολλυ-
μένων μυριάδες ρί'. ὅπως ὁ Σίμων τοὺς ὑπονόμους
ὑπέδν καὶ ὅπως ὕστερον ἀναδύς μετὰ καιρὸν ἀγγχόνῃ
ἔθανεν. ὅτι καὶ τὰ τοῦ ναοῦ ἀνωρύχθη θεμέλια.
ὅτι κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἀλώσεως Ἰερουσαλὴμ παν-
ταχοῦ οἱ κατεσπαρμένοι Ἰουδαῖοι ἐκακοῦντο. ὅτι τὸ
φρουρίον ἢ Μαχαιοῦς λίαν ἦν ὀχυρόν. περὶ τοῦ
εὐμεγέθους δένδρου. περὶ τοῦ φυτοῦ τοῦ λεγομέ-
νου βαάφ, ὃ καὶ κυνόσπαστον²⁾ λέγεται, καὶ περὶ τῆς
τούτου δυνάμεως. ὅπως ἐάλω τὸ φρουρίον ἢ Μα-
χαιοῦς. περὶ τοῦ χωρίου Ἀμμονὺς ὅτι ἀπέχει Ἱερο-
σολύμων στάδια λ'. ὅτι τὸ κατὰ κέλευσιν τοὺς Ἰου-
δαίους τελεῖν ἀρχαῖον ἦν. περὶ τοῦ ἐκ ξύλων
τείχους, ὃπερ ὀχυρὸν μὲν ἦν, πυρὶ δὲ ὕστερον κα-

1) Sequentia usque ad p. 308, 4 ὑφάντων addidi ex cod.

2) κυνόσπαστον] κυνόπαστον.

τηνάλωτο. ὅτι ἐξ ἀπογνώσεως ἀλλήλους ἀνῆρουν οἱ ἐν τῷ φρουρίῳ πρότερον τὴν ὑπαρξιν κατακαύσαντες. ὅπως ἐάλω τὸ φρούριον ἢ Μασαδά. περὶ τοῦ πονηροῦ ὑφάντου.

1. Περὶ Λατίνων. περὶ Ῥουτούλων. ὅπως ὁ Αἰνείας ἐνομίσθη θεός. περὶ Ἀλβας τῆς πόλεως καὶ ὅπως οὕτως ἐκλήθη. πόθεν Τίβερις ὁ ποταμὸς τὴν ὀνομασίαν ἔσχευ. ὅπως ὁ Ἀμούλιος ἐθεοποιεῖ ἑαυτόν. ὅτι ἀπὸ Νομίτορος¹⁾ καὶ Ἀμουλίου ἔσχε τὰ τῶν Ῥωμαίων ἀρχήν. ὅτι δίδυμοι ἦσαν Ῥῶμός τε καὶ Ῥωμύλος, οἱ καὶ γερόνασιν ἐκθετοί, καὶ ὅτι παρὰ λυκαίνης ἐτράφησαν, καὶ οἷαν φασὶ τὴν λύκαιναν.

2. Ὅποιοι ἦσαν Ῥῶμός τε καὶ Ῥωμύλος. ὁ ἀναγνωρισμὸς Ῥώμου καὶ Ῥωμύλου. ἀνάλρεσις Ἀμουλίου.

3. Θάνατος Ῥώμου, καὶ ὅθεν ἐπικίνδυνον ἐνομίσθη τὸ τὴν τάφρον τοῦ στρατοπέδου τινὰ διελθεῖν, ἀφέντα τὴν συνήθη ὁδόν. ὅπως διεγράφη τὸ τεῖχος τῆς Ῥώμης. ὅτι τὰ τεῖχη ἱερὰ, οὐ μὴν καὶ αἱ πύλαι. πόλα ἡμέρα ἢ Ῥώμη ἐκτίσθη, καὶ πόθεν κατ' ἀρχήν²⁾ τὸ Παλάτιον ἐκλήθη, καὶ περὶ λεγεῶνος. ὅτι ἑκατὸν ἦσαν οἱ βουλευταί, οἱ καὶ πατρίκιοι ἐκαλοῦντο, καὶ³⁾ διὰ τί ἐκλήθησαν πατρίκιοι. ὅπως ἤρπασαν τὰς τῶν Σαβίνων θυγατέρας οἱ Ῥωμαῖοι. οἱ δὲ Σαβῖνοι Λακεδαιμονίων εἰσὶν ἄποικοι. ὅτι ὑπὸ τῶν Σαβίνων ἐάλω ἢ Ῥώμη παρὰ γυναικὸς προδοθεῖσα, ὑπόσχεσιν λαβοῦσα⁴⁾ τοὺς βραχιονιστῆρας

1) Νομίτορος] νομήτορος 2) κατ' ἀρχήν addidi ex

cod., qui καταρ, quod aut ἀρχήν est aut ἀρχάς 3) καὶ] om. 4) ita codex quoque.

Σαβίνων, οὓς μετὰ τὴν προδοσίαν ἐπιρρίπτοντες τῇ προδούσῃ ἀπέκτειναν αὐτήν.

4. Ὅτι κοινῇ Ῥωμαῖοι καὶ Σαβῖνοι τὴν Ῥώμην¹⁾ ᾤκησαν, καὶ Τάτιος Ῥωμύλῳ συνεβασίλευεν. φόνος Τατίου. περὶ τοῦ ἐν Ῥώμῃ γεγονότος λοιμοῦ διὰ τὸν Τατίου θάνατον καὶ τὴν αἱματώδη βροχὴν. ὅτι ἐπὶ ἑκατὸν χρόνοις συνέθεντο εἰρηνεύειν μετὰ Ῥωμαίων Οὐήιοι,²⁾ δόντες καὶ ὁμήρους πεντήκοντα. ὅτι τὴν μοναρχίαν καὶ τὰ βασιλικά σύστημα πρῶτος Ῥωμύλος ἔδειξεν. ὅτι οἱ καλούμενοι πατρίκιοι ὕστερον ἄπρακτον εἶχον τὸ ὄνομα. ὅπως ἠφανίσθη Ῥωμύλος καὶ θεὸς ἔδοξεν. ὅπως ὁ Ῥωμύλος μετὰ τὸ ἀφανισθῆναι Κυρῖνος ἐκλήθη.

5. Ὅτι μετὰ τὸν Ῥωμύλον οἱ πατρίκιοι οὐκέτι ἓνα βασιλέα ἡρετίσαντο³⁾, ἀλλ' ἕκαστος αὐτῶν ἡμισυ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐβασίλευεν, ὃ καὶ μεσοβασιλείαν ἐκάλεσαν. ὅτι πάλιν εἰς ἀνεργήθη βασιλεὺς ὁ Νομᾶς Πομπήλιος. ὅτι πρότερον ἔθυσσε τοῖς θεοῖς, καὶ οὕτως ἔλαβε τὴν ἀρχὴν ὁ Νομᾶς καὶ τὰ βασιλικά παράσημα. ὅτι καλῶς ἄγαν καὶ θεοφιλῶς ὁ Νομᾶς τὴν ἀρχὴν διήνυσεν, εὐσεβῶς παρὰ τοὺς τότε Ἑλλήνας διακείμενος περὶ τὸ θεῖον. ὅτι δεκάμηνος ἦν ὁ χρόνος παρὰ Ῥωμαίοις, παρὰ δὲ τοῖς λοιποῖς διαφόρως εἶχε, μηνιαῖος, τετραμηνιαῖος, ἑξαμηνιαῖος.

6. Ὅτι Ὀστίλλιος Τούλλος μετὰ Νομᾶν ἤρξεν. περὶ τῶν τριδύμων ἀδελφῶν τῶν τε ἀπὸ Ῥώμης καὶ τῶν ἐξ Ἀλβανῶν, οὓς ἔτεκον μητέρες δίδυμοι. ὅτι ἦν ποτε ἡ Ἀλβα τῆς Ῥώμης μητροπόλις. βασιλεία Ἀγκου Μαρκίου.⁴⁾

1) Ῥώμην pro πόλιν, sed obscurius scriptum 2) Οὐήιοι] οὐήιοι, ut in textu 3) ἡρετίσαντο pro ἡρετήσαντο 4) βασιλ.—Μαρκίου] addit, etsi eadem fere in textu superscribit.

PII337 7. Ὅτι οἱ Λατίνοι ἐναντίοι ἦσαν Ῥωμαίοις.

8. Περὶ τοῦ καταπαίντος ἀετοῦ εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ Ταρκυνίου. ὅτι ὁ Ταρκύνιος ὀλοπόρφυρα εἶχε τό τε ἱμάτιον καὶ τὸν χιτῶνα καὶ χρυσόπαστα καὶ στέφανον διὰ λίθων καὶ σκῆπτρον καὶ δίφρον καὶ τέθριππον. περὶ τοῦ στοχαστικοῦ οἰωνιστοῦ. περὶ τοῦ τιμηθέντος χαλκῇ εἰκόνι. περὶ τῆς διαπαρθενευθείσης ἱερείας, ὅπως ἐκολάσθη, καὶ περὶ τῶν διαπαρθενευνόντων αὐτάς.

9. Περὶ τοῦ σημείου τοῦ εἰς τὸν Τούλλιον. ὅτι ἔθνος οἱ Οὐολόσκοι. ὅτι τοὺς πάντων δούλους ἤλευθέρωσαν. ὅτι τὰ ἀστικά¹⁾ ὑποδήματα τῶν εὐπατρίδων ἦσαν καὶ οἶα ταῦτα. ὅτι ἄλλοι Ῥωμαῖοι παρὰ τοὺς Λατίνους.

10. Βασιλεία Ταρκυνίου. ὅτι κακῶς ἤρξε Ταρκύνιος. κἀντεῦθεν ἄλλοι παρὰ τοὺς Ῥωμαίους οἱ Λατίνοι. ὅτι ἔθνος οἱ²⁾ Γαουῖνοι. ὅπως συνεβούλευσεν ὁ πατήρ μηδὲν εἰπών, ἀλλὰ πράξας. ὅτι τὰ αὐτὰ καὶ Θρασύβουλος ποτε διεπράξατο.

11. Περὶ τῆς μάντιδος Σιβύλλης. περὶ τῶν βιβλίων Σιβύλλης. περὶ τῆς διὰ βυρσῶν τιμωρίας. περὶ τῆς εὐρεθείσης ἀνδρώας κεφαλῆς εἰς τὰ θεμέλια τοῦ ναοῦ, καὶ τί ἐδήλου τὸ τέρας. ὅπως ὤνομάσθη τὸ Καπιτώλιον. περὶ τῶν σημείων τῆς ἐκπτώσεως τοῦ Ταρκυνίου. ὅτι Βροῦτος ὁ μωρὸς παρὰ Λατίνοις³⁾. ὅπως ὁ Βροῦτος τὴν γῆν ὡς κοινὴν μητέρα ἐφίλει. περὶ Λουκρητίας, ἣν ἐβιάσατο ὁ τοῦ Ταρκυνίου υἱός, καὶ διὰ τοῦτο ἀπέσφαξεν ἑαυτήν. ὅπως ὁ Βροῦτος τὸν Ταρκύνιον κατέλυσε καὶ

1) ἀστικά pro ἀστυκὰ 2) οἱ] addit 3) λατίνοις pro Λατίνων.

τῆς βασιλείας ἡξιώθη σὺν Κολλατίνῳ, ἵνα μὴ δοκῇ μοναρχεῖν· διὸ καὶ ὕπατοι οὗτοι ἐκλήθησαν.

12. Ὅτι διὰ τὴν μελετωμένην προδοσίαν τῶν υἱῶν τοῦ Βρούτου κολαζομένων ὁ πατήρ οἶον ἀπαθῶς διέκειτο, ὁρῶν αὐτοὺς πάσχοντας, ἥτοι διὰ πελέκως ἀπέθανον. ποπλικόλας ὁ δημοτικός. περὶ τοῦ ἔθνους τῶν Τυρσηνῶν. ἐν μάχῃ πολλῶν πεσόντων ἐκατέρωθεν εἶπε τὸ δαιμόνιον ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους ἕνα πεσεῖν ἐπέκεινα, καὶ εὐρέθη οὕτως. ὅτι Ῥωμαίοις οἱ Ἰταλοὶ ἐναντίοι ἦσαν τότε. ὅπως ὁ Σκαιόλας εὐμηχάνως εἰρήνην ἐποίησε μεταξὺ Ἰταλῶν καὶ Ῥωμαίων.

13. Ὅτι τετράκις ὑπάτευσεν Οὐαλέριος¹⁾ καὶ Ῥωμαῖοι δυσχεραίνουσιν, ὅτι ῥαβδούχους μετὰ πελέκων εἶχε προϋόντας καὶ οἰκίαν λαμπράν, ἣν καὶ καθήρησαν. πότε ταμίαι ἐγένοντο, οἳ καὶ κοιαστρος ἐκαλοῦντο, καὶ τί τὸ τῶν κοιαστροῶν ἔργον. περὶ τοῦ ἔθνους τῶν Σαβίνων. ὅτι Ῥωμαῖοι ἐνίκησαν. ἥττα Σαβίνων. ὅτι ἐκ' ἐνιαυτὸν ἐθρηνεῖτο τελευτήσας Ποπλικόλας. αὐθις πόλεμος Λατίνων καὶ Ῥωμαίων. περὶ δικτάτορος.

14. Περὶ τοῦ ἔθνους Οὐολούσκων. ὅτι ἀρχικὸν ἦν τοῦς ἐν ἐκστρατεία μὴ ἀπαιτεῖσθαι. περὶ τοῦ ἔθνους τῶν Αἰκουῶν, καὶ ὅτι τὸν²⁾ Μάξιμον τὸν ἐγρίστον σημαίνει. περὶ τοῦ μύθου, ἐν ᾧ ἡ γατῆρ ὠνειδίξετο παρὰ τῶν λοιπῶν τοῦ σώματος μενῶν. ὅπως ἐν ταῖς πολιτείαις οἱ δανειζοντες χρειοίδεις.

15. Τίνες οἱ τριβοῦνοι. οἳ ἦν ἡ ἰσχὺς τότε

1) Οὐαλέριος] οὐαλλέριος, omissis καὶ Ῥωμαῖοι 2) τὸν] a codex pro τῷ.

τῶν τριβούνων. πόθεν λέγεται τὸ¹⁾ καθωσιώθη. τίς ὁ ἀγορανόμος.

16. Ὅτι ὠνομάσθη Κοριοῶνος ὁ Μάρκιος ἐκ τοῦ ἡττῆσαι τὸ ἔθνος τοῦ Κοριόλου. ὅτι ἐν καιρῷ ἱπποδρομίας καὶ οἱ πρόσχωροι εἰς Ῥώμην συνέθρον. κἀνταῦθα οἱ Ῥωμαῖοι τοῖς Λατίνοις ἐχθροί.

17. Περὶ τῆς τιμωρίας τῆς δεκατεύσεως, ἥτις τοῖς ἁμαρτήσασι στρατιώταις ἐπάγεται. ὅτι πένης ἀνὴρ καὶ γεωργία ζῶν δικτάτωρ γέγονε διὰ τὴν λοιπὴν ἀρετὴν. ὅτι κατὰ Ῥωμαίους κινινάτοι²⁾ οἱ ἀκρεκόμαι.³⁾ τί τὸ ὑπὸ ζυγὸν ἀγαγεῖν τοὺς ἡττηθέντας.

18. Ὅτι μετὰ τὴν τῶν νόμων ἐξ Ἑλλάδος μεταγωγὴν ἐπαύσαντο Ῥωμαίοις οἱ δῆμαρχοι καὶ στρατηγοὶ προσβλήθησαν. ὅτι σάνισιν οἱ νόμοι γραφόμενοι τότε εἰς τὴν ἀγορὰν προετίθεντο. πόθεν ἡ δωδεκάδελτος. πότε ἡ δεκαρχία κατελύθη.

19. Πότε χιλίαρχοι ἀνθ' ὑπάτων ἐκλήθησαν. περὶ τιμητῶν. ἐντιμότεροι τῶν τιμητῶν καὶ τῶν ἱπάρχων⁴⁾ δικτάτορες. τί ἐστὶ πρόγκυβ.

20. Πότε μισθοφορεῖν τὸ στρατιωτικὸν ἤρξατο. τί σημαίνει ὅταν ὕδωρ ὑπερεκβλύσῃ.

21. Πότε ἐδόθη ταῖς γυναιξὶ τὸ ἐπ' ὀχήματι⁵⁾ περιμέναι. ὅτι πρῶτος λευκῷ τεθρίππῳ Κάμιλλος ἐθριάμβευσε καὶ ὅπως ὁ θριάμβος ἐτελεῖτο. οἶον ἦν τὸ ἄρμα τοῦ θριάμβου. περὶ ἵππων ζυγίων καὶ σειραφόρων καὶ κελήτων. ὅτι ἐκωδωνοφόρου οἱ κριθέντες θανεῖν. ὅτι καὶ ἐν δευτέρᾳ καὶ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐξέρκει ἡ πομπή.

22. Ὅπως Φαλίσκοι κατεφρόνουσιν Ῥωμαίων⁶⁾

1) τὸ] addit 2) κινινάτοι] κινινάκοι 3) ἀκρεκόμαι pro ἀκρεκοκόμαι, ut 6, 9. 4) ἱπάρχων] ὑπάρχων

5) ὀχήματι] ὀχη 6) Φαλίσκοι—Ῥωμαίων] φιλίσκων—ῥωμαῖοι.

πολεμούντων καὶ διὰ τοῦτο τοὺς παῖδας ἐξῆγον εἰς τὸ τεῖχος γυμνασομένους. καὶ ὅπως ὁ διδάσκαλος προδédωκε τούτους, καὶ ὅπως αὐτὸν οἱ πολέμιοι δεδεμένον ἀντέστρεψαν.

14.¹⁾ Ὅπως ὁ Μέτελλος τοὺς τῶν πολεμίων κατασκόπους ἐφώρασεν. ὅτι πολέμου Ῥωμαίοις καὶ Καρχηδονίοις συρραγέντος ἐνίκησαν οἱ Ῥωμαῖοι καὶ τοὺς ἐλέφαντας αὐτῶν ἀνείλον. ὅπως τοὺς ἐλέφαντας οἱ Ῥωμαῖοι διεπεραίωσαν τὸν πορθμὸν καὶ εἰς Ῥώμην ἀπήγαγον.

15. Ὅτι πρέσβεις εἰς Ῥώμην οἱ Καρχηδόνιοι ἐπεμψαν καὶ αὐτὸν τὸν Ῥηγοῦλον τὸν ὑπάτου, εἰρήνην αἰτοῦντες. ὅσα Ῥωμαίοις ὁ Ῥηγοῦλος συνεβούλευσε, γνώμην δοῦναι ἐπιτραπείς, καὶ ὅπως ἀνακομισθεὶς ἐκὼν εἰς Καρχηδόνα, ἵνα μὴ ἐπιорκήσῃ, ὁμότατα διεφθάρῃ. στρατεία Ῥωμαίων εἰς τὴν Λιβύην καὶ πολιορκία τοῦ Λιλυβαίου.²⁾ ὅσα οἱ Ῥωμαῖοι ἐν τῇ πολιορκίᾳ τοῦ Λιλυβαίου παρὰ τῶν Καρχηδονίων ὑπέστησαν.

16. Ὅτι ἀφῆκαν οἱ Ῥωμαῖοι τὸ ναυμαχεῖν. ὅτι μετέστησαν πρὸς Ῥώμην οἱ Γαλάται τοῖς Καρχηδονίοις συμμαχοῦντες, καὶ ὅτι αὐθις ναυτικὸν οἱ Ῥωμαῖοι συνεστήσαντο, καὶ ναυμαχίᾳ τοὺς Καρχηδονίους ἐνίκησαν.

17. Ὅτι τὸν σφέτερον στρατηγὸν οἱ Καρχηδόνιοι ἀνεσταύρωσαν καὶ σπείσασθαι Ῥωμαίοις ἤτουν. καὶ οἱ ἐν τῇ Ῥώμῃ φυσηθέντες διὰ τὴν νίκην βαρύνοντες τὰς τῶν σπονδῶν συνθήκας τοῖς Καρχηδονίοις ἐπήνεγκαν, καὶ οὕτως ὁ πόλεμος ἐληξε σφίσι.

1) Nulla sunt ad c. 1—13 in codice argumenta.
 λυβαίου] λῦβαίου ut mox.

2)

18. Πόλεμοι Ῥωμαίων πρὸς ἔθνη. ὅτι τὴν Σαρδῶ ἔλαβον οἱ Ῥωμαῖοι ἐκ τῶν Καρχηδονίων καὶ χρήματα. πόλεμοι Ῥωμαίων πρὸς Γαλάτας καὶ Αἰγυπας καὶ Κυρνίους. πόλεμοι Ῥωμαίων πρὸς Σαρδονίους καὶ Κυρνίους καὶ Αἰγυπας. ὅτι πολέμιοι τοῖς Ῥωμαίοις ἐκρίθησαν Καρχηδόνιοι. κηρύκιον ἢ τοῦ κήρυκος δάβδος. μάχαι πρὸς Σαρδῶνας καὶ Κυρνίους.

19. Ὅπως Ἀμίλκας ἐνικήθη παρὰ Ἰβήρων καὶ ἐφθάρη. περὶ Βοουῖων καὶ Γαλατῶν. περὶ Ἰσσης τῆς νήσου καὶ ὅπως οἱ κάτοικοι ταύτης Ῥωμαίοις προσεχώρησαν καὶ περὶ τῆς ἀρχούσης αὐτῶν γυναικός. ποῖαι χῶραι καλοῦνται Ἰλλυρικόν.

20. Ἰνσούβρων ἐπίθεσις κατὰ Ῥωμαίων καὶ μάχη καὶ ἦττα. τέρατα συμβεβηκότα Ῥωμαίοις. ὅτι τοὺς ὑπάτους οἱ Ῥωμαῖοι μετεπέμψαντο, οἱ δὲ οὐκ ἀπῆλθον, ἕως τὸ πᾶν ἤνυσαν. ἐτέρα στρατεία κατὰ Ἰνσούβρων. περὶ Δημητρίου τοῦ Σαρδιαίων ἀρχοντος, ὅπως ὑπὸ Ῥωμαίων ἐκολάσθη.

21. Ὅτι αὐτίς πόλεμοι μεταξὺ Ῥωμαίων ἀνεργάγησαν καὶ Καρχηδονίων Ἀννίβου στρατηγοῦντος αὐτῶν τοῦ Ἀμίλκου παιδός. περὶ τῆς ἐν Εὐρώπῃ Ἰβηρίας ὅπου ἐστὶ καὶ μέχρι τίνος διήκει. ὅτι ὁ Ἀννίβας ἐπολιόρκει τοὺς ἐν Ἰβηρίᾳ Ζακυνθίους. ἄλλωσις τοῦ περιβόλου τῶν Ζακυνθίων. ὅτι ἔκαυσαν οἱ Ζακύνθιοι τὰ τιμιώτερα τῶν χρημάτων αὐτῶν καὶ αὐτοὶ σὺν ἀπονομίᾳ τοῖς ἐναντίοις συμμύξαντες κατεκόπησαν.

22. Ὅτι πόλεμος ἐψηφίσθη Ῥωμαίοις κατὰ Καρχηδονίων. ὅτι πρέσβεις ἐπέμφθησαν εἰς Καρχηδονίους. περὶ σημείων γενομένων πρὸ τῆς μάχης τῶν

Ῥωμαίων καὶ τῶν Καρχηδονίων καὶ περὶ. ὀνείρου
τῷ Ἀννίβᾳ φανέντος.

23. Ὅτε οἱ Ῥωμαῖοι τῶν ὑπάτων τὸν μὲν εἰς
Σικελίαν ἐπεμψαν, τὸν δὲ εἰς Ἰβηρίαν, καὶ ὅπως ὁ
Ἀννίβας ἐπεραιώθη τὸν Ῥοδανόν. ὅτι οἱ πεμφθέν-
τες παρὰ τῶν ἀντιμαχομένων εἰς κατασκοπὴν συνήν-
τησαν ἀλλήλοις καὶ ἐμαχέσαντο. καὶ ὅτι ὁ Ἀννίβας
ἄτριπτον¹⁾ ὁδὸν δι' ὄρων διαβὰς ἐκακοπάθησε καὶ
πολλοὺς ἀπώλεσε τῶν οἰκείων. μέχαι διάφοροι Ῥω-
μαίων καὶ Καρχηδονίων τοῦ Ἀννίβου αὐτῶν στρα-
τηγούντος.

25. Ὅτι κατεστρατήγησε τῶν Ῥωμαίων ὁ Ἀννί-
βας καὶ πολλοὺς ἀνείλε καὶ οὐ μείους ἐξώργησε, καὶ
ἐπὶ τὴν Ῥώμην ἠπέλγετο. ὅσα ἐποιοῦν οἱ ἐν τῇ
Ῥώμῃ μαθόντες τὰ κατὰ τὸν Ἀννίβαν. ὅτι περιέ-
κλεισαν²⁾ τοὺς πολεμίους οἱ Ῥωμαῖοι εἰς τὴν Καμ-
τανίαν.

26. Μηχάνημα τοῦ Ἀννίβου. ὅπως οἱ Ῥωμαῖοι^{PII339}
ἠσφάλησαν ἐκ κακοβουλίας τοῦ σφῶν στρατηγοῦ.
ἵτι εἰς κίνδυνον κατέστησαν οἱ περὶ τὸν Ροῦφον ἐξ
βουλίας αὐτοῦ καὶ ὅτι ταχὺ μετεβάλετο καὶ τῷ
ικτάτωρι³⁾ ὑπετάγη.

1. Περὶ χρησμῶν. ὅπως ἡ⁴⁾ ἐν Κάνναις ἦτα
οἷς Ῥωμαίοις συνέπεσε καὶ ὅσα ὁ Ἀννίβας ἐποίησεν
εἰς μάχην αὐτοὺς ἐκκαλούμενος καὶ ὅσα ἐμηχανή-
ατο ἐκείνῳ τὴν νίκην κατεργαζόμενα. ὅτι εἰ τότε
Ἀννίβας εἰς τὴν Ῥώμην ὥρμησεν, εἶλεν ἂν
ὑτὴν.

1) ἄτριπτον pro ἀτρέπτως 2) περιέκλεισαν pro περιέ-
τῳ
υσαν 3) δικτάτωρι] Per compendium δίκτα, ut supra,
od τορι est potius quam τωρι 4) ἡ] οἱ.

2. *Περὶ τοῦ Σκιπίωνος. ὅπως οἱ ἐν τῇ Ῥώμῃ διετέθησαν τὴν ἦτταν τῶν οἰκείων μαθόντες. ὅπως τοῖς αἰχμαλώτοις ὁ Ἀννίβας ἐχρήσατο. βούλευμα θανμαστὸν ὅπως ὁ Ἀννίβας τοὺς Νεαπολίτας ὤκειώσατο καὶ τὴν Καπύην καὶ τὴν Καμπανίαν τῶν Ῥωμαίων μετέστησε καὶ ἄλλους εἶλε καὶ ἀπηνῶς αὐτοῖς χρησάμενος ἀνέκοψε τοὺς λοιποὺς μὴ προσεῖναι αὐτῷ. ὅπως οἱ ἐν Βασιλίναις Ῥωμαῖοι τῆς πολιορκίας ἐρρυσθῆσαν.*

3. *Στρατήγημα τοῦ Ἀννίβου. ὅτι διὰ τρυφὴν καὶ ῥαστώνην οἱ Καρχηδόνιοι ἡττήθησαν. ὅσα οἱ¹⁾ Σκιπίωνες ἐν Ἰβηρίᾳ ἐποίησαν.*

4. *Ὅτι οὐδὲν ἔχοντες οἰκοὶ στείλαι οἱ Σκιπίωνες ἀστραγάλους τοῖς παισὶν ἔστειλαν. ὅσα ὁ Ἀρχιμήδης κατὰ τῶν Ῥωμαίων ἐμηχανήσατο πολεμούντων τὰς Συρακούσας.*

5. *Ὅσα τοῖς Ῥωμαίοις συνέβη δεινά. ὅπως ὑπὸ Μαρκελλοῦ ἐάλωσαν αἱ Συράκουσαι. ὅπως ὁ Ἀρχιμήδης ἀνῆρέθη.*

6. *Ὅσα οἱ Καρχηδόνιοι ἐν Σικελίᾳ ἐποίησαν καὶ ὁ Ἀννίβας ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐλθὼν εἰργάσατο, καὶ ὅπως ἐκεῖθεν ἀνεχώρησεν. ὅπως τὴν Καπύην οἱ Ῥωμαῖοι παρέλαβον καὶ ὅπως αὐτοῖς ἐχρήσαντο.²⁾ ὅσα ὁ Λαονίνιος πρὸς Φίλιππον ἀντιστρατενόμενος ἐπραξεν.*

7. *Ὅπως ὁ Ἀσδρούβας ἐν Ἰβηρίᾳ τὸν Γάιον Κλαύδιον ἠπάτησε καὶ διέδρα. ὅτι Σκιπίων ὁ Πούπλιος ἠρέθη στρατηγὸς τῶν ἐν Ἰβηρίᾳ. σημειῶσαι τόλμαν καὶ μηχανὴν τοῦ κατηγορηθέντος. ὅπως ὁ Μουτίνας ἐκ Καρχηδονίων Ῥωμαίοις προσεχώρησεν.*

8. *Ὅπως οἱ Ῥωμαῖοι τὸν Τάραντα ἔλαβον. ὅτι*

1) οἱ] addit

2) ἐχρήσαντο] ἐχρήσατο.

οὐκ ἡδυνήθη ὁ Ἀννίβας ἀπατῆσαι τὸν Φάβιον. ὅπως ὁ Σκιπίων τὴν ἐν Ἰβηρίᾳ Καρχηδονίαν¹⁾ εἶλε καὶ ὅπως τὸν θόρυβον κατέπαυσε τῶν στρατιωτῶν καὶ τοὺς Κελτίβηρας ὑπηγάγετο. ὅπως τὸν Ἀσδρονύβαν ὁ Σκιπίων ἐνίκησε καὶ οἶος ἦν²⁾ τοὺς τρόπους. ὅπως ὁ Σκιπίων τοὺς ἐναντίους μετεχειρίσατο καὶ ἐνίκησεν.

9. Ὅτι ὁ Ἀννίβας ἐν μάχῃ ἐνίκησε, καὶ πεσόντος τοῦ Μαρκέλλου τὸν σημαντῆρα ἐκείνου δακτύλιον εὐρηκῶς ἐπλάττετο γράμματα, ὥς ἐκείνου αὐτὰ ταῖς πόλεσι στέλλοντος, καὶ πλείστους ἠπάτησεν, ἕως ἐγνώσθη. μάχῃ Ῥωμαίων πρὸς Ἀχαιοὺς συμμαχουμένους ὑπὸ Μακεδόνων. πόλεμοι πάλιν ἄλλοι Ῥωμαίων καὶ Καρχηδονίων καὶ στρατήγημα τοῦ ἐνὸς τῶν ὑπάτων τολμηρότατον.

10. Ὅσα ὁ Σκιπίων ἐν Ἰβηρίᾳ καὶ ἐν Λιβύῃ ποίησεν. ὅπως ὁ Σκιπίων τοὺς ἀποστατήσαντας αὐτοῦ στρατιωτῶν διὰ τὴν νόσον αὐτοῦ προσγάγετο καὶ ὅπως αὐτοῖς ἐχρήσατο καὶ τίνας ἐκόασεν. ὅτι τῆς Ἰβηρίας ὁ Σκιπίων ἐκράτησεν. περὶ τῶν Γυμνησίων νήσων.

11. Δι' ἣν αἰτίαν ὁ Μασινίσσας Ῥωμαίοις³⁾ ροσεχώρησεν. ὅτι ἐπαύθη τῆς ἀρχῆς ὁ Σκιπίων. τῶς ὁ Φίλιππος Ῥωμαίοις ἐσπέισατο καὶ ὁ Σκιπίων τῆς πόλεως τῶν Λοκρῶν πολλὰ ἐκ προδοσίας υνέσχε, εἶτα καὶ αὐτὴν τὴν ἀκρόπολιν.

12. Ὅτι ὁ Μασινίσσας κατηλλάγῃ δῆθεν Καρχηδονίοις, ἢν' αὐτοῖς⁴⁾ οὕτω σφῆλῃ. ὅτι ὁ Σκιπίων ἔβη πρὸς Καρχηδονίους καὶ πόλεις εἶλέ τινας. ὅτι

1) Καρχηδονίαν] sic 2) ἦν] addit 3) τοῖς ante Ῥωμαίοις om. 4) αὐτοῖς] ita cod. quoque.

Μασινίσσας Ῥωμαίοις ἐβοήθησε κατὰ τῶν Καρχηδονίων. στρατήγημα τοῦ Σκιπίωνος.

13. Περί Μασινίσσου καὶ τοῦ Σύφακος καὶ τῆς Σοφωνίδος. ὅτι σπονδὰς οἱ Καρχηδόνιοι ἤτησαν. ὅτι τῷ Σκιπίωνι ἐν Λιβύῃ Καρχηδόνιοι ἐπεβούλευσαν. ὅτι τῷ Ἀννίβᾳ πᾶσα ἡ ἡγεμονία ἐδόθη.

14. Ὅτι ὁ Σκιπίων τῷ Ἀννίβᾳ συμβαλὼν ἐνίκησεν. ὅτι σπείσασθαι ὁ Ἀννίβας ἐξήτησεν. ὅτι συμβαλὼν ὁ Σκιπίων τῷ Ἀννίβᾳ ἤτησεν αὐτόν. ὅτι ΠΙΙ³⁴⁰πολιορκούμενοι παρὰ τοῦ Σκιπίωνος οἱ Καρχηδόνιοι περὶ σπονδῶν διεiléχθησαν. ὅτι πρέσβεις οἱ Καρχηδόνιοι πρὸς Ῥώμην ἐστειλαν καὶ συμβάσεις αὐτοῖς ἐψηφίσθησαν.

15. Πόλεμος πρὸς Φίλιππον τὸν Μακεδόνα. ὅτι τὰς Ἀθήνας πολιορκουμένας ὑπὸ τῶν Μακεδόνων ἐρρυσάντο οἱ Ῥωμαῖοι. ὅτι ἡτήθη Φίλιππος Ῥωμαίοις συμβαλὼν καὶ ἐτρώθη.

16. Μάχη ἑτέρα Ῥωμαίων πρὸς Φίλιππον. μάχη καὶ πάλιν Ῥωμαίων πρὸς Φίλιππον καὶ ἦτα αὐτοῦ. ἐπὶ ποταμῷ συνθήκαις Ῥωμαῖοι τῷ Φιλίππῳ ἐσπείσαντο.

17. Ὅπως ἐλύθη ὁ κελεύων μὴ κοσμεῖσθαι τὰς γυναικας νόμος. ὅσα ὁ Κάτων ἐν Ἰβηρίᾳ ἐποίησεν. ὅπως ὁ Κάτων ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ τὰ τεῖχη τῶν ἐν Ἰβηρίᾳ πόλεων παρὰ τῶν πολιτῶν αὐτῶν κατασκαφῆναι ἐποίει.

18. Ὅπως οἱ Ῥωμαῖοι ἐπὶ τὸ Ἄργος καὶ τὴν Σπάρτην ἐστράτευσαν, καὶ ὅπως ἐσπείσαντο καὶ τοὺς Ἕλληνας ἡλευθέρωσαν. ὅτι ἐνεωτέρισαν οἱ Ἕλληνες. ὅτι τοῦ Σκιπίωνος ἀφικομένου πρὸς Ἀντίοχον ὁ Ἀννίβας ὑποπτος ἐδοξεν.

19. Ὅτι διὰ τὸν Ἀντίοχον οἱ Ῥωμαῖοι ἐθορυ-

βοῦντο. ὅτι ὁ Φίλιππος Ῥωμαίοις ἐφιλιώθη. ἐξέ-
λασις Ἀντιόχου ἐκ τῆς Ἑλλάδος. ὅτι ἐν Ναυπά-
κῳ σπείσασθαι τοῖς Ῥωμαίοις ἐξήτησαν, οὐκ ἐσπεί-
σαντο δέ.

20. Ὅτι οἱ Σικυῖωνες τῷ Ἀντιόχῳ ἀντετάχθησαν.
ὅτι ἤτησεν ὁ Ἀντίοχος εἰρήνην, οὐκ ἔτυχε δ' αὐ-
τῆς. καὶ ὅτι ἐπολέμησαν οἱ Ῥωμαῖοι καὶ οἱ αὐτοῦ.
ὅτι ἐπεχείρησεν ὁ Ἀντίοχος εἰλεῖν τὸ τῆς Ῥώμης
στρατοπέδον, ἀπεκρούσθη δέ, τὸ δ' αὐτοῦ εἶλεν ὁ
Σικυῖων. ὅτι σπονδὰς ἤτησεν ὁ Ἀντίοχος, καὶ ὁ
Ἀννίβας, δεισὰς ἵνα μὴ ἐκδοθῇ, ἔφυγε πρὸς Πρου-
σίαν. ὅτι φθονηθέντες οἱ Σικυῖωνες κατεκρίθησαν.
ὥπως οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ Γαλάται ἄποικοι τῶν Εὐρω-
ταίων ἐγένοντο Γαλατῶν. ὅπως ὁ Μάλλιος τὴν
Ἀγκυραν εἶλεν.

21. Ὅτι οἱ Αἰτωλοὶ πρέσβεις ὑπὲρ εἰρήνης
πεμψαν, καὶ ὅπως ὁ Μάρκος ἐπολιόρκει τὴν Ἀμ-
ρακίαν, καὶ ὅσα οἱ Αἰτωλοὶ ἀντετεχνήσαντο, καὶ
ὅς ἐσπείσαντο αὐτοῖς οἱ Ῥωμαῖοι. τίνες θανόντος
οὗ Ἀντιόχου μετ' ἐκεῖνον ἐβασίλευσαν. ὅτι ὁ Ἀν-
νίβας ἑαυτὸν διεχρήσατο, ἵνα μὴ ἐκδοθῇ Ῥωμαίοις.

22. Ὅτι ὁ Φίλιππος τὸν υἱὸν Δημήτριον ἔκτει-
νεν ἐκ διαβολῆς τοῦ Περσέως, καὶ ὅτι καὶ τοῦτον
εἶναι θέλων οὐκ ἴσχυσεν. πόλεμοι Ῥωμαίων πρὸς
ερσέα βασιλέα τῶν Μακεδόνων. ὅτι τοῦ Κράσ-
ου¹⁾ πόλεις Ἑλληνίδας ἐλόντος καὶ τινὰς κατα-
άψαντος καὶ τοὺς ἀλόντας ἀποδομένου²⁾ οἱ Ῥω-
μαῖοι ὠργίσθησαν. ὅτι ἠτύχησαν οἱ Ῥωμαῖοι³⁾ μα-
κεννοὶ τῷ Περσεῖ. ὅτι εὐτυχῶν ὁ Περσεὺς διὰ
ἰδωλίων ἠτύχησε καὶ σπονδῶν ἐδεήθη.

1) Κράσσου] κράσου 2) ἀποδομένου pro ἀποδομένους

3) οἱ post Ῥωμαῖοι om.

23. Ὅτι Παῦλος Αἰμίλιος ὕπατος ἤρθε καὶ κατὰ τοῦ Περσέως ἐπέμφθη. ὅτι ἐκλιπεῖν τὴν σελήνην μέλλειν προμαθῶν ὁ Παῦλος, προσέειπε τοῖς στρατιώταις, ἵνα μὴ ταραχθῶσιν. ἦττα τοῦ Περσέως καὶ τῶν Μακεδόνων. ὅτι στενοχωρηθεῖς ὁ Περσεὺς ἐπέστειλε τῷ Παύλῳ περὶ σπονδῶν, βασιλέα δὲ αὐτὸν ὀνομάσας οὐ προσεδέχθη. ὅτι οἱ Κρηῖτες τοῦ Περσέως χρήματα εἰς τὰ πλοῖα ἐνθήμενοι ἀπῆραν. ὅτι κρυπτόμενος ὁ Περσεὺς ἐκὼν εὐρέθη καὶ ὅπως αὐτῷ ὁ Παῦλος ἐχρήσατο. ὅσα ὁ Πλούταρχος περὶ τοῦ Περσέως λέγει καὶ περὶ τοῦ Παύλου.

24. Ὅτι καὶ τὸν Γέντιον οἱ Ῥωμαῖοι ἐνίκησαν. ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι μαθόντες τὴν τοῦ Παύλου νίκην ἔχαιρον, καὶ ὁ Παῦλος λαμπρῶς ἐθριάμβευσεν, ὅτε καὶ δύο¹⁾ υἱοὶ αὐτοῦ ἐτελεύτησαν. ὅπου ὁ Περσεὺς ἐφρουρεῖτο καὶ διεχειρίσατο ἐαυτόν. περὶ Ῥοδίων καὶ Κρητῶν καὶ Προυσίῳ καὶ Εὐμένους.²⁾ περὶ τῶν παίδων Ἀριαράθου τοῦ Καππαδοκῶν βασιλέως.

25. Περὶ Ἀντιόχου τοῦ υἱοῦ Ἀντιόχου καὶ Δημητρίου τοῦ υἱοῦ Σελεύκου. ὅτι ἐπὶ Δαλμάτας οἱ Ῥωμαῖοι ἐστράτευσαν καὶ τούτους ὑπέταξαν.

26. Ὁ τρίτος Ῥωμαίοις πρὸς τοὺς Καρχηδονίους πόλεμος, ὅτε τέλεον αὐτοὺς ἐξηνδραποδίσαντο καὶ τὴν Καρχηδόνα κατέσκαψαν. ὅτι πόλεμον κατὰ Καρχηδονίων τῶν Ῥωμαίων ψηφισαμένων ἐκεῖνοι ὑπήκοοι αὐτοῖς εἶναι ἐπλάττοντο καὶ ὁμήρους ἔδωκαν. ὅτι ἔλυσαν οἱ Ῥωμαῖοι τὴν πολιορκίαν.

27. Περὶ Σκιπίωνος οἷος ἦν. ὅπως ὁ Σκιπίων

1) δύο pro δύο

2) Εὐμένους] εὐμενοῦς.

οἰκονομῆσαι καταλειφθεὶς παρὰ¹⁾ τοῦ Μασινίσσου τελευτῶντος τὰ τῆς βασιλείας αὐτοῦ τοῖς ἐκείνου παῖσι τὰ πράγματα προσεκλήρωσεν. ὅτι ὁ Φαμέας²⁾ PII341 πρὸς Ῥωμαίους ἡντομόλησεν. περὶ Προυσίου τοῦ Βιθυνῶν βασιλέως καὶ Νικομήδου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

28. Περὶ Ἀνδρίσκου, ὃς ἐπλάσατο τοῦ Περσέως εἶναι υἱός, καὶ διάδημα περιθέμενος τὴν Μακεδονίαν κατέσχε καὶ τῆς Θεσσαλίας πολλὰ καὶ τοὺς Ῥωμαίους ἤττησε προσβαλόντας αὐτῷ. ὅτι ὁ Ἀνδρίσκος ὑπὸ Μετέλλου ἤττηθεις προεδόθη ὑπὸ Βύζου καὶ ἐκολάσθη, καὶ περὶ Ἀλεξάνδρου υἱὸν ἑαυτὸν τοῦ Περσέως λέγοντος.

29. Περὶ Καρχηδονίων καὶ ὅτι τῷ Σκιπίωνι ὁ κατ' αὐτῶν ἀνετέθη πόλεμος. ὅπως ὁ Σκιπίων τῷ Μαγκίνῳ ἐπήμυνε χωρίον τι τῆς Καρχηδόνης ἐλόντι καὶ κινδυνεύοντι. ὅπως ὁ Σκιπίων μέρος τῆς πόλεως Καρχηδόνης εἶλε. καὶ ὅτι ὁ Ἀσδρούβας μετὰ τῶν Καρχηδονίων εἰς τὸν Κώθωνα καὶ εἰς τὴν Βύρσαν κατέφυγον. καὶ ὅτι ὁ Σκιπίων τὸ στόμα τοῦ λιμένος συνέχωσεν, ἵνα μὴ τοῖς Καρχηδονίοις ροφαὶ κομίζωνται.

30. Ἄλωσις τελεία τῆς Καρχηδόνης καὶ ταύτης ατασκαφή. ψήφισμα τοῦ κατασκαφῆναι τὴν Καρχηδόνα.

31. Ἐξ οἷας αἰτίας τοῖς Ἕλλησιν ἐπολέμησαν οἱ Ῥωμαῖοι καὶ τὴν τε Κόρινθον κατέσκαψαν καὶ τοὺς Κορινθίους ἀπέδοντο.

1. Περὶ τῶν ἐν Ῥώμῃ μοναρχησάντων. ὅπως θάρα ὁ Κίννας καὶ Κάρβων αὐτὸν διεδέξατο καὶ Πομπήιος τῷ Σύλλᾳ προσῆλθεν. ὅσα κατώρθωσεν

1) περὶ] Scripsi παρὰ 2) φαμέας pro Φαβέας.

ὁ Πομπήιος πρὸς Σύλλαν ἀπιὼν, καὶ ὅπως αὐτὸν ὁ Σύλλας ἐδέξατο. ὅτι κῆδος¹⁾ ὁ Σύλλας πρὸς Πομπήιον ἔθετο. ὅτι τὴν Σικελίαν ὁ Πομπήιος ᾠκειώσατο καὶ τὸν Κάρβωνα ἀνεῖλεν.

2. Ὅτι καὶ ὁ Δομέτιος προσβαλὼν τῷ Πομπηίῳ ἠττήθη καὶ ἀνηγρέθη. οἷαν ἐτήρουν διάθεσιν πρὸς Πομπήιον τὰ στρατεύματα. ὅτι Μάγνον ὁ Σύλλας προσεῖπεν αὐτόν. ὅπως ἔτυχε τοῦ Θριάμβου Πομπήιος, καίπερ τοῦ Σύλλα κωλύοντος. ὅτι στρατεύματος ἡγεμὼν ἠρέθη Πομπήιος κατὰ Λεπίδου, καὶ ὅπως ἀπέθανε Λέπιδος. ὅτι κατὰ Σερτωρίου ἐστάλη²⁾ Πομπήιος. ὅπως ὁ Σερτώριος ἐφθάρη καὶ ὅπως τὸν Περπένναν ἀνείλε Πομπήιος. ὅτι ἡγάπα τὸν Πομπήιον ὁ δῆμος κάκεινος τῷ δήμῳ προσέειπε. ὅπως οἱ τιμῆται τὸν Πομπήιον ἐδέξαντο προσιόντα αὐτοῖς.

3. Περὶ τῶν πειρατικῶν νεῶν³⁾ καὶ ὅσας εἶλον πόλεις καὶ ὅπως τοῖς ἀλισκομένοις Ῥωμαίοις ἐνέπαιζον καὶ οἷα ἐξουσία τῷ Πομπηίῳ κατ' αὐτῶν στελλομένῳ ἐψηφίσθη. ὅπως ταχέως τὸν πειρατικὸν ἐνίκησε πόλεμον καὶ τὴν θάλασσαν τῶν ληστηρίων ἐκάθηρε, καὶ ὅπως παρ' Ἀθηναίων ἐδέχθη.

4. Ὅσα ἐψηφίσθη τῷ Πομπηίῳ μαθόντων τῶν Ῥωμαίων τὴν νίκην τοῦ πειρατικοῦ πολέμου. ὅπως τὸν Μιθριδάτην ὁ Πομπήιος ἐπολέμησεν. ὅτι ἑαυτὸν παρέδωκε τῷ Πομπηίῳ Τιγράνης ὁ τῶν Ἀρμενίων βασιλεὺς. καὶ ὅπως αὐτῷ ἐχρήσατο ἐκεῖνος καὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. περὶ Ἀλβανῶν καὶ Ἰβήρων. ὅτι τοὺς Ἀλβανοὺς καὶ τοὺς Ἰβήρας ἐνίκησεν ὁ Πομπήιος. περὶ Ἀμαζόνων. περὶ τῆς σωφροσύνης Πομπηίου καὶ τῆς τῶν χρημάτων καταφρονησεως.

1) κῆδος] κῦδος 2) ἐστάλη pro ἐστάλη ὁ 3) νεῶν] νηῶν.

5. Ὅτι τοὺς περὶ Ἄμανον Ἀραβας καὶ Συρίαν καὶ τὴν Ἰουδαίαν ὑπέταξεν. ὅτι ὁ Μιθριδάτης ἔθανε καὶ ὁ ἐκείνου υἱὸς προσῆλθε τῷ Πομπηίῳ. ὅτι ὑποπετυόμενος ὁ Πομπήιος τῆς μοναρχίας ἀνθέξασθαι χωρὶς τῶν¹⁾ στρατιωτῶν τὴν Ῥώμην κατέλαβεν. ὅτι σιτοδείας οὔσης ἐν Ῥώμῃ Πομπήιος ἐκπλεύσας συνήθροισε σῖτον καὶ εἰς τὴν Ῥώμην ἐκόμισεν.

6. Ὅτι τὴν²⁾ ἐαυτοῦ θυγατέρα ὁ Καῖσαρ τῷ Πομπηίῳ κατηγγύησεν. ὅσα ὁ Καῖσαρ κατώρθωσεν.

7. Ὅτι ὁ Καῖσαρ καταλῦσαι τὸν Πομπήιον ἐκέλευε καὶ τὸν Καῖσαρα ἐκείνος. ὅτι ἐψήφιστο ὑπὸ τῆς βουλῆς καταθέσθαι τὰ ὄπλα τὸν Καῖσαρα, οἱ δὲ περὶ Ἀντώνιον καὶ τὸν Πομπήιον ἤξιον καταθέσθαι τὰ ὄπλα. ὅτι ἤρξατο τῆς τυραννίδος ὁ Καῖσαρ. ἵτι ἐξῆλθε τῆς Ῥώμης ὁ Πομπήιος καὶ οἱ πλείους αὐτῷ εἶποντο.

8. Ὅτι πρὸς Πομπήιον ἀπιὼν ὁ Καῖσαρ εἰς τὴν Ῥώμην ἀνέστρεψε καὶ τῆς Ἰταλίας ἐκράτησεν. ὅτι ὕθις ἐπὶ Πομπήιον ἀπῆει. τόλμα παράβολος³⁾ τοῦ Καίσαρος. ὅτι ἡττήθη ὁ Καῖσαρ καὶ μικροῦ ἐκιν-PII342 ὑνευσεν ἄν. ὅτι ὁ Πομπήιος ὑπερτίθεσθαι τὸν ὀλεμον ἠθέλεν, οἱ δ' ἄλλοι ἐκ θράσους εἰς μάχην ῥμων.

9. Περὶ σημείων πρὸ τῆς μάχης φανέντων. ἰοπή τοῦ Πομπηίου. οἷα ἦν ἡ τοῦ Πομπηίου γυνὴ αἰ ὅσα εἶπεν ἰδοῦσα αὐτὸν φεύγοντα καὶ οἷα ἐκεῖς πρὸς αὐτήν. ὅτι εἰς Αἴγυπτον ὁ Πομπήιος κα- νέχθη⁴⁾ καὶ ὅπως ἀνηρέθη ἐκεῖ. οἷας ἐτυχε τας ὁ Μάγνος Πομπήιος.

1) τῶν] addit 2) ὅτι τὴν] ὅτην τὴν 3) παράβολος] παράβουλος 4) κατηνέχθη] κατηχθη, ut in textu.

10. Ὅπως ὁ Καῖσαρ διετέθη πρὸς τοὺς ἀναιρέ-
τας Πομπηίου. περὶ τῆς Κλεοπάτρας, καὶ ὅπως ὁ
Καῖσαρ ἐάλω ταύτης τῷ ἔρωτι. ὅτι πολέμου μέσον
τοῦ Καίσαρος καὶ τῶν Ἀλεξανδρέων συστάντος ἡ
μεγάλη βιβλιοθήκη ἐκαύθη. ὅτι τὴν Κλεοπάτραν
Αἰγύπτου βασιλίδα κατέλιπε Καῖσαρ ἔγκυνον οὖσαν
ἐξ αὐτοῦ. καὶ ὅπως τὸν Φάρνάκην ἐνίκησεν. ὅσον
πλήθος Ῥωμαίων ἐν τοῖς ἐμφυλίοις πολέμοις διέ-
φθαρτο καὶ ὅπως τοῖς υἱοῖς τοῦ Πομπηίου ἐμαχέ-
σατο Καῖσαρ.

11. Ὅτι δικτάτωρ ὁ Καῖσαρ διὰ βίου ἐψηφίσθη.
ὅτι διὰ τὸν τῆς βασιλείας ἔρωτα ἐμισήθη ὁ Καῖσαρ.
ὅθεν ἐκαλεῖτο Καῖσαρ. ὅσα ὁ Καῖσαρ ἐκ φιλαρχίας
ἐποίησε, δι' ἃ ἐμισήθη καὶ ἐπεβουλεύθη. περὶ Βρού-
του καὶ ὅπως αὐτὸν κατὰ τοῦ Καίσαρος παρῶξυνον
πολλοί. σημεῖα γενόμενα δηλωτικὰ τῆς τοῦ Καίσα-
ρος ἀναιρέσεως. σφαγὴ τοῦ Καίσαρος. ὅσα τῷ Καί-
σαρι ἐψηφίζοντο.

12. Ὅτι οἱ τοῦ Καίσαρος ἀναιρέται εἰς τὸ Κα-
πιτώλιον ἀνῆλθον. ὅτι ὁ Κικέρων ἐπεισε πάντας
σπείσασθαι ἀλλήλοις καὶ τὰ παρὰ τοῦ Καίσαρος
πραχθέντα κρατεῖν. ὅτι ὁ Ἀντώνιος τὸν τοῦ Καί-
σαρος νεκρὸν προθέμενος πολλὰ πρὸς ἔπαινον ἐκεί-
νου καὶ κινοῦντα τὸν δῆμον πρὸς ὀργὴν κατὰ τῶν
φονέων εἶπεν. ὅτι ὁ δῆμος ἐκ τῆς τοῦ Ἀντωνίου
δημηγορίας ἐρεθισθεὶς τὸν νεκρὸν τοῦ Καίσαρος
ἐκαυσε, κατὰ δὲ τῶν φονέων αὐτοῦ κεκίνητο.

13. Σημεῖα δηλωτικὰ τῆς τοῦ Ὀκταβίου Καί-
σαρος εὐτυχίας.

14. Συμβουλαὶ Κικέρωνος καὶ τῶν ἐναντιουμέ-
νων αὐτῷ καὶ μηνύματα τῆς βουλῆς πρὸς τὸν Ἀν-

τάωνιον. ὅτι μὴ πειθομένου¹⁾ τῇ βουλῇ τοῦ Ἀντωνίου ἐψηφίσθη πολέμιον εἶναι αὐτόν. μάχαι μέσων Ἀντωνίου καὶ Καίσαρος. τροπὴ τοῦ Ἀντωνίου.

15. Ὅπως οἱ ἐν τῇ Ῥώμῃ πρὸς τὸν Καίσαρα διετίθεντο. ὅτι τὸν πρὸς τὸν Ἀντώνιον καὶ τὸν Λέπιδον πόλεμον οἱ Ῥωμαῖοι τῷ Καίσαρι ἀνέθεντο. ὅτι καὶ ἄκουτες οἱ ἐν τῇ Ῥώμῃ ὕπατον τὸν Καίσαρα ἐψηφίσαντο. ὅτι καὶ παρὰ τῆς βουλῆς εἰς τὸ τοῦ Καίσαρος τοῦ Ἰουλίου εἰσεποιεῖσθαι γένος ὁ Ὀκτάβιος.

16. Διὰ τί τὰς πρὸς τὸν Ἀντώνιον καὶ τὸν Λέπιδον συνθήκας ὁ Καίσαρ ἐτήρησε, καὶ ὅτι καὶ τοῖς Ῥωμαίοις αὐτοὺς κατήλλαξε δι' ἐτέρων. πῶς συνῆλθον ὁ Καίσαρ καὶ ὁ Ἀντώνιος καὶ ὁ Λέπιδος, καὶ ὅπως ἑαυτοῖς ἀρχὰς ἐθνῶν ἀπένειμαν. ὅτι τῷ Καίσαρι ἐμνηστεύθη ἡ τῆς γυναικὸς τοῦ Ἀντωνίου θυγάτηρ. περὶ σημείων. ὅτι ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐλθόντες σφαγὰς πολλῶν ἐποιήσαντο, ἀντιδιδόντες ἀλλήλοις τοὺς ἑαυτοῦ φίλους ἕκαστος.

17. Ὅπως ὁ Κικέρων ἀνήρηται καὶ ὅπως πρὸς αὐτόν καὶ νεκρὸν διετέθη ὁ Ἀντώνιος καὶ ἡ γαμετὴ αὐτοῦ Φουλβία. πίστις θαυμαστὴ δούλου πρὸς δευπότην. ἀγάπη πατρικὴ. ὅσα βίαια τότε ἐπράχθη.

18. Ὅτι ὁ μὲν Λέπιδος τὰ τῆς Ῥώμης καὶ τῆς Ἱταλίας διοικήσων εἰάθη, Καίσαρ δὲ καὶ Ἀντώνιος αὐτὸν Βρούτου καὶ Κασσίου ἐστράτευσαν. ὅσα ὁ Βρούτος καὶ ὁ Κάσσιος ἐποιοῦν ἐτοιμαζόμενοι ἀνδρῶν ταῖς τῷ Καίσαρι καὶ τῷ Ἀντωνίῳ. ὅτι τῶν ὁδοίων ὁ Κάσσιος ἐκράτησε, τῶν δὲ Λυκίων ὁ Βρούτος. ὅτι ὁ Βρούτος καὶ ὁ Κάσσιος ἀνεβάλλοντο ἢ μάχην.²⁾

1) πειθομένου] πειθόμενος perspicue
 2) ὅτι ὁ Βρού-
 —μάχην] addit.

19. *Περὶ σημείων γεγονότων ἐν τῇ Ῥώμῃ καὶ ἐν τοῖς στρατοπέδοις. μάχῃ Καίσαρος καὶ Ἀντωνίου πρὸς Βρούτον καὶ Κάσσιον καὶ ἦττα Κασσίου καὶ τῶν ταφρευμάτων πόρθησις καὶ Κασσίου ἐκούσιος σφαγὴ.*

20. *Ἦττα τοῦ Βρούτου. σὴ Ἑλληνα πληροῦντα καὶ πρὸ τοῦ εὐᾶ (εὐαγγελίου) τὸ ἵνα τις θῇ τὴν ψυχὴν ὑπὲρ τοῦ φίλου αὐτοῦ.¹⁾ αὐτοχειρία Βρούτου. περὶ Πορκίας τῆς τοῦ Βρούτου γυναικός.*

21. *Ὅτι καὶ ὁ Κάσσιος καὶ ὁ Βρούτος τοῖς ξίφεσιν, οἷς ἀνείλον τὸν Καίσαρα, ἀνηρέθησαν. ὅτι ἐν Ῥώμῃ τῷ Καίσαρι διηνέχθη ἡ τοῦ Ἀντωνίου γυνὴ καὶ ὁ ἀδελφὸς ἐκείνου ὑπατεύων. ὅτι ἡ στάσις μέσον τοῦ δήμου καὶ τῶν στρατιωτῶν ἐγένετο. ὅτι ἐσπευσεν ὁ Καῖσαρ σπείσασθαι τῷ Σέξτῳ καὶ τῶν σπονδῶν διήμαρτε.*

ΠΗ343 22. *Οἷα ἐν Ἀσίᾳ ὁ Ἀντώνιος ἐπραξε, καὶ ὅπως ἐδουλώθη²⁾ τῆς Κλεοπάτρας τῷ ἔρωτι. περὶ Λαβιηνοῦ³⁾ καὶ Πακόρου. ὅτι ἐπολεμώθη τῷ Καίσαρι ὁ Ἀντώνιος διὰ τὴν Φουλβίαν, καὶ ὅτι ἐκείνης θανούσης ἐσπείσαντο. ὅτι κοινῶς μαχέσασθαι τῷ Σέξτῳ συνέθεντο ὁ Καῖσαρ καὶ ὁ Ἀντώνιος. ὅτι ἐστασίαζον οἱ ἐν τῇ Ῥώμῃ διὰ τὸν λιμὸν καὶ ἦττον τῷ Σέξτῳ σπείσασθαι, καὶ ἐφ' αἷς συνθήκαις ἐσπείσαντο. ὅτι εἰστίασεν ὁ Σέξτος τὸν Ἀντώνιον καὶ τὸν Καίσαρα ἐν τῇ νηὶ αὐτοῦ, καὶ δυνάμενος αὐτοὺς κατασχεῖν οὐκ ἠθέλησε.*

23. *Ὅσα ὁ Ἀντώνιος εἰς τὴν Ἑλλάδα πλεύσας ἐποίησεν. περὶ Βεντιδίου καὶ Λαβιηνοῦ καὶ τῶν*

1) σὴ—αὐτοῦ] addit 2) ἐδουλώθη] ἐδηλώθη
Λαβιηνοῦ] λαβηνοῦ, ut in textu, sed infra λαβιηνοῦ.

3)

Πάρθων. ὅτι τὸ πλῆθος πρὸς τοὺς τελώνας ἐστά-
 σίασαν.¹⁾ ὅτι τὴν Λιβίαν ἐγήμεν ὁ Καῖσαρ ἐγκυον
 οὖσαν, τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ταύτην ἐκδόντος αὐτῷ.
 τίσι πάλοι τῶν Ῥωμαίων δακτυλίοις κοσμεῖσθαι
 ἐξῆν. διὰ τίνας αἰτίας ὁ Καῖσαρ καὶ ὁ Σέξτος ἐπο-
 λέμῃσαν.

24. Ὅτι ἡ Ὀκταβία ἡ τοῦ Καίσαρος ἀδελφὴ τῷ
 Ἀντωνίῳ συνώκησεν. ὅτι ἑαυτοῖς ὁ Καῖσαρ καὶ Ἀν-
 τώνιος τὰς ἡγεμονίας ἐπέτρεπον. ὅτι ἐσφάλη ὁ
 Καῖσαρ στόλῳ τῇ Σικελίᾳ προσβαλὼν. ναυμαχία
 τοῦ Σέξτου καὶ τῶν τοῦ Καίσαρος. μάχη Σέξτου
 καὶ τοῦ Καίσαρος.

25. Ὅτι διηνέχθη ὁ Καῖσαρ καὶ ὁ Λέπιδος.
 ἦττα Σέξτου. φνιγὴ Σέξτου. ὅτι οἱ τοῦ Λεπίδου
 ἡντομόλησαν πρὸς τὸν Καίσαρα, καὶ αὐτὸς ὁ Λέπι-
 δος προσῆλθεν αὐτῷ. περὶ τῶν στρατιωτῶν στα-
 σιαζόντων καὶ ὅπως αὐτοὺς ὁ Καῖσαρ μετήλθε.
 περὶ Σέξτου. ὅσα ἐνενόει ὁ Σέξτος. ἀναίρεσις
 Σέξτου.

26. Νίκη κατὰ Πάρθων. περὶ Ὀρώδου καὶ
 ὥπως ἀνήρητο. περὶ Πάρθων καὶ Μήδων καὶ τοῦ
 Αντωνίου πολεμοῦντος αὐτοῖς. οἶον ἦν τὸ τῆς γε-
 νῆς πάλοι σύνταγμα καὶ ὅτε τούτῳ Ῥωμαῖοι ἐκέ-
 ρηντο.

27. Περὶ τοῦ ἔθνους τῶν Παννονίων οἷοι εἰσι
 καὶ ὅπου οἰκοῦσιν. ὅτι δόλῳ συνέσχε τὸν Ἀρμένιον
 Ἀντώνιος. ὅτι καὶ τὸν Ἀρμένιον καὶ τοὺς αὐτοῦ
 ἢ Κλεοπάτρα ὁ Ἀντώνιος ἐχαρίσατο καὶ ὅτι ἀτα-
 είνωτοι πρὸς αὐτὴν ἐκαῖνοι ἔμειναν. ὅτι τὴν μὲν
 ἡμοκρατίαν οἱ Ῥωμαῖοι ἀπώλεσαν, οὕτω δὲ ἐς φα-

1) ἐστασίασαν pro ἐστασίασε et mox ἐγγυον.

νεράν περιέστησαν μοναρχίαν. αἰτίαι δι' ἃς ὁ Καῖσαρ καὶ ὁ Ἀντώνιος ἐχθροὶ ἀλλήλων ἐγένοντο. ὅτι πολλὰ τοῦ Ἀντωνίου ὁ Καῖσαρ παρὰ Ῥωμαίοις κατηγορήσει. καὶ ὅτι τὰς διαθήκας τοῦ Ἀντωνίου λαβὼν δημοσίᾳ ἀνέγνω καὶ ἐξέμνηε κατ' ἐκείνου πάντας.¹⁾ ὅπως ἡ Κλεοπάτρα τὸν Ἀντώνιον ἐδουλώσατο ἢ ἐκγοητειῶν ἢ ἐξ ἔρωτος. ὅτι ἡτοιμάζοντο εἰς τὸν κατ' ἀλλήλων πόλεμον ὁ Καῖσαρ καὶ ὁ Ἀντώνιος, καὶ περὶ σημείων τότε συμβάντων.

29. Περὶ τοῦ καλουμένου Γλυκέος λιμένος. συνέλευσις Ἀντωνίου καὶ Καίσαρος. ναυμαχία καὶ νίκη τῶν τοῦ Καίσαρος. ὅτι ἡ Κλεοπάτρα ἀπαῖραι εἰς Αἴγυπτον συνεβούλευσε τῷ Ἀντωνίῳ. ναυμαχία τῶν τοῦ Καίσαρος καὶ τοῦ²⁾ Ἀντωνίου καὶ τῆς Κλεοπάτρας ἐκπλους καὶ Ἀντωνίου αὐτῇ ἀκολουθήσις. ἥττα παντελὴς τοῦ ναυτικοῦ Ἀντωνίου.

30. Ὅτι μετὰ τὴν ἥτταν τοῦ Ἀντωνίου μόναρχος ὁ Καῖσαρ ἐλογίζετο. περὶ Νικοπόλεως καὶ περὶ τοῦ φάσματος ὃ πρὸ τῆς ναυμαχίας ἐφάνη τῷ Καίσαρι. ὅτι ἡ Κλεοπάτρα εἰς Αἴγυπτον γενομένη παρεσκευάζετο εἰς πόλεμον σὺν τῷ Ἀντωνίῳ. ὅσα ὁ Καῖσαρ τῇ Κλεοπάτρᾳ ἐμήνυσε. μάχη τῶν τοῦ Καίσαρος καὶ τοῦ Ἀντωνίου. ὅτι ἐαυτὸν ἀπέκτεινεν ὁ Ἀντώνιος καὶ ὅσα ἡ Κλεοπάτρα ἐποίησεν ἐκείνου θανόντος.

31. Ὅπως ἐξαγορήθη ἡ Κλεοπάτρα. ὅτι ἀπῆλθε πρὸς τὴν Κλεοπάτραν ὁ Καῖσαρ καὶ ὅτι ἡπάτησεν αὐτὸν ἐκείνη ὡς φιλοψυχοῦσα καὶ ὅπως ἀπέθανεν Ἀσπίδος, ὡς εἰκάσθη, δῆγματι ἢ ἄλλῳ τινὶ φαρμάκῳ.

1) ὅτι πολλὰ — παντας] addit

2) τοῦ pro τῶν, ut 30.

κνήστis ἡ μάχαιρα. ὅτι ὁ Καῖσαρ τὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου εἶδε νεκρόν. ὅπως διετέθησαν οἱ Ῥωμαῖοι πρὸς τὸν Καῖσαρα ἐπανελθόντα εἰς Ῥώμην.

32. Ὅσα τότε οἱ Ῥωμαῖοι ἐνίκησαν ἔθνη. ὅτι ἔκτοτε μοναρχεῖσθαι ἤρξαντο οἱ Ῥωμαῖοι. ὅσα τοῖς ἐν τῇ Ῥώμῃ ὁ Καῖσαρ ἐποίησεν. ὅτι ἐσκήπτετο ὁ Καῖσαρ παραιτεῖσθαι τὴν μοναρχίαν. οἱ δὲ τῆς βουλῆς τὴν σκῆψιν γινώσκοντες ἐβίαζον δῆθεν αὐτὸν μοναρχεῖν. ὅτι ἐπὶ δέκα ἔτη τὴν ἀρχὴν ἔλεγε καταδέχεσθαι ὁ Καῖσαρ. καὶ παρελθούσης δ' αὐτῆς ὕθις ἤρχεν εἰς τὸ ἑξῆς. τί δηλοῖ τὸ Αὐγουστος. θεν ἡ κατοικία τῶν αὐτοκρατόρων ὠνομάσθη Παάτιον.

33. Ὅπως ἤρχεν ὁ Καῖσαρ. ὅτι ἐνόσησεν ὁ Αὐ-PII344 γουστος καὶ ὅπως ἀνερωρώσθη. ὅτι δικτάτωρ ὁ Καῖσαρ ψηφισθεὶς τὴν κλήσιν παρητήσατο.

34. Ὅτι τὸν Ἀγρίππαν ὁ Καῖσαρ τῇ ἰδίᾳ θυτρὶ τῇ Ἰουλίᾳ συνώκισιν. ὅσα ὁ Καῖσαρ ὁ Αὐγούστος ἐποίησε διαφόροις ἔθνεσι. περὶ νόμων.¹⁾ νατος Ἀγρίππα. οἶος ἦν ὁ Ἀγρίππας. ὅπως ὁ Ἰσαρ ὠκειώσατο τὸν Τιβέριον. περὶ φάσματος. ευτῇ τοῦ Δρούσου.²⁾

35. Περὶ τῶν ἐγγόνων τοῦ Καίσαρος.

36. Ὅπως οἱ τοῦ Καίσαρος ἐτελεύτησαν ἔγγονοι. σαι³⁾ δραχμαὶ ποιοῦσι νόμισμα. ὅτι υἱοθετήσατο Τιβέριον ὁ Καῖσαρ καὶ τὸν Γερμανικόν. ὅσα ἡ ἄπερὶ τῶν ἐπιβουλευσάντων τῷ Αὐγούστῳ βούλευσεν.

37. Ὅτι ὁ Τιβέριος κατὰ τῶν Παννονικῶν ἐστάλην. ὅτι ἐνίκησαν οἱ Ῥωμαῖοι καὶ τοὺς Παννο-

περὶ νόμων] addit 2) τελευτῇ τοῦ Δρούσου] addit ὀπόσαι] αἰπόσαι sic.

νίους καὶ τοὺς Δαλμάτας. ὅσα ἐν τῇ Κελτικῇ οἱ Ῥωμαῖοι ἐπαθον τῶν βαρβάρων ἐπιθεμένων αὐτοῖς.

38. Περὶ τοῦ τέλους τοῦ Αὐγούστου Καίσαρος. ὅτι ἀρχαῖόν ἐστι τὸ τὰς σφραγίδας τῶν διαθηκῶν τοὺς σφραγίσαντας ἐπισκέπτεσθαι. οἷος ἦν ὁ Αὐγούστος Καίσαρ. περὶ Ἀθηνοδώρου ἀνδρὸς σοφοῦ.

39. Πότε ἐτέχθη ἐνανθρωπήσας ὁ κύριος ἡμῶν καὶ θεὸς Ἰησοῦς Χριστός.

1. Ὅτι ἀπέκτεινε τὸν ἔγγονον τοῦ Αὐγούστου¹⁾ Ἀγρίππαν. ὅτι οἱ ἐν τῇ Γερμανίᾳ στρατιῶται τὸν Γερμανικὸν ὠνόμασαν αὐτοκράτορα, ὃ δὲ λαβεῖν τὴν ἀρχὴν οὐκ ἠθέλησεν. οἷος ἦν ὁ Τιβέριος μέχρις ὃ Γερμανικὸς περιῆν.

2. Περὶ Κλήμεντος τοῦ δούλου τοῦ Ἀγρίππου. τελευτῇ τοῦ Γερμανικοῦ καὶ οἷος ἦν. ὅτι τοῦ Γερμανικοῦ τελευτήσαντος ὁ Τιβέριος ἐπὶ τὸ χεῖρον ἡλλοίωτο. ὅπως ὁ Δροῦσος ἀπώλετο. τελευτῇ τῆς Λιβίας. καὶ ὅπως ὁ Τιβέριος πρὸς αὐτὴν διετέθη καὶ ὅτι ἡ βουλή αὐτὴν ἐτίμησε καὶ οἷα ἦν ἐκείνη. περὶ Σειανοῦ²⁾ καὶ ὅπως ἀπώλετο.

3. Ὅτι καὶ ἀσελγὴς ἦν ὁ Τιβέριος. τελευτῇ Τιβερίου³⁾ Καίσαρος. ὅπως διέκειτο περὶ τοὺς χριστιανούς ὁ Τιβέριος.

4. Ὅσα καὶ ὅπως ἀνήλυσκεν ὁ Γάιος. ὅτι καὶ ἀσελγέστατος ὁ Γάιος ἦν. ὅτι καὶ ἄστατον ἦθος εἶχεν. ὅτι ἐθέον ἑαυτόν.

5. Περὶ Κλαυδίου τοῦ ὕστερον βασιλεύσαντος. ὅτι καὶ τινα καλὰ ὁ Γάιος ἐπραξεν. ὅπως συνέλεγεν ὁ Γάιος χρήματα. ὅτι καὶ φήτωρ δοκεῖν εἶναι ἤθελε δεινότατος ὁ Γάιος.

1) τὸν ante Ἀγρ. om.
περίον pro τοῦ Τιβερίου.

2) Σειανοῦ] σιανοῦ

3) τι-

6. Ὅτι καὶ φόρους πολλοὺς ἀκρίτως ἐποίει. περὶ ἐπιβουλῆς κατὰ Γαῖου γενομένης. περὶ Πρωτογόνους καὶ τῶν αὐτοῦ βίβλων.

7. Οἷαν ἐμάνη μανίαν ὁ Γάιος. περὶ τῆς τοῦ Γαλάτου ἐλευθερίας καὶ παρρησίας. ὅτι αὐτὸν ὁ Λούκιος εὐφυῶς παρελογίσατο. ὅτι ἀπῆγει ὁ Γάιος ναοὺς αὐτῷ ἀνεγείρεσθαι ὡς θεῷ καὶ τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ναὸν οἰκεῖον ὠνόμαξε. περὶ τοῦ Πιλάτου. ἐπιβουλὴ κατὰ Γαῖου. ἀναίρεσις Γαῖου. ὅρα ζῆλον καὶ παρρησίαν ἀνδρός.

8. Οἷος ἦν τὰ ἥθη ὁ Κλαύδιος. ὅτι τοὺς ἀπεκτονότας τὸν Γάιον ἐκόλασε, καὶ ἃ δεόντως ἐποίησεν. ὅτι οὐδὲ φιλοχρήματος ὁ Κλαύδιος ἦν. ὅτι ἀφθονίαν σίτου προμηθεύμενος τοῖς Ῥωμαίοις λιμένας ἐποίει ὁ Κλαύδιος. ὅτι μετριόφρων ἦν.

9. Ὅτι φονικὸς ἐγένετο. ἐπιβουλὴ κατὰ Κλαυδίου. εὖστοχος ἀπόκρισις, καθάπτομένη τοῦ ἐρωτήσαντος. Ῥορείας¹⁾ γυναικὸς καὶ ἔργον καὶ λόγος. οἷα ἐποιοῦν οἱ τοῦ Κλαυδίου ἀπελεύθεροι καὶ ἡ γυνή. στρατεία Κλαυδίου κατὰ Βρεττανῶν καὶ νίκη. περὶ τῆς ἀκολασίας τῆς Μεσσαλίνης.

10. Ὁ καὶ νῦν ὁ λογοθέτης τοῦ δρόμου περιζώννυται.²⁾ καὶ αὐτίς περὶ τῆς ἀκολασίας τῆς Μεσσαλίνης καὶ ὅπως ἐφθάρη. ὅτι τὴν³⁾ Ἀγριππῖναν ὁ Κλαύδιος ἐγημεν ἀδελφιδὴν αὐτοῦ οὗσαν ψηφίσματος παρὰ τῆς βουλῆς γενομένου ἐξεῖναι ἀδελφιδᾶς⁴⁾ καὶ Ῥωμαίοις γαμεῖν. οἷα ἦν ἡ Ἀγριππῖνα. ὅτι Αὐγούστιαν τὴν Ἀγριππῖναν ὁ Κλαύδιος ὠνόμασε καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς εἰσεποιήσατο.

1) Ῥορείας] ἀνδρείας, etsi in textu est ἄρρεας 2) Haec pertinent ad ἐγχειρίδιον in textu 3) τὴν] addit 4) ἀδελφιδῆν] -δὴν et -δᾶς.

11. Αἰτίαι δι' ὧς ἐπεβούλευσε τῷ Κλαυδίῳ ἡ
 ΠΙΗ345 Ἀγριππῖνα. τελευτῇ Κλαυδίου. ἔργον ἀξιέπαινον.
 περὶ σημείων. περὶ Θεοῦ καὶ Σίμωνος τοῦ μάγου.
 περὶ τοῦ ἀποστόλου Πέτρου καὶ ὅπως τὸ κατὰ Μάρ-
 κον εὐαγγέλιον ἐξεδόθη. ὅτι ἡ Ἀγριππῖνα τὴν διοί-
 κησιν ἐποιεῖτο τῶν κοινῶν.¹⁾

12. Ὅτι καὶ πολυδάπανος ἦν ὁ Νέρων. ὅτι
 φαρμάκῳ ἔκτεινε τὸν Βρεττανικὸν ὁ Νέρων. ὅτι καὶ
 τὴν μητέρα αὐτοῦ ὁ Νέρων ἀπέκτεινεν. ὅτι καὶ τὴν
 γυναῖκα αὐτοῦ ἀπεπέμψατο, εἶτα καὶ ἀνείλεν. ὅσα
 ἐποίει ὁ Νέρων ἐκπλήκτως καὶ μισῶς.

13. Ὅτι πρῶτος ὁ Νέρων τοῦ κατὰ χριστιανῶν
 ἤρξατο διωγμοῦ καὶ ὅτι τοὺς ἀποστόλους ἀπέκτεινε
 Πέτρον καὶ Παῦλον, καὶ περὶ ἀρχιερέων τῆς Ῥώ-
 μης. ἀποστασία κατὰ Νέρωνος. ἀναίρεσις Νέρωνος.

14. Ὅτι υἱοθετήσατο ὁ Γάλλος τὸν Πείσωνα καὶ
 ὁ Ὄθων ἐπεβούλευσε τῷ Γάλλῳ. ἀναίρεσις Γάλλου.

15. Περὶ τοῦ Ψευδονέρωνος. ὅτι οἱ τοῦ Ὄθω-
 νος τῷ Οὐιτελίῳ προσβαλόντες ἠττήθησαν. ὅτι οἱ
 τοῦ Ὄθωνος καὶ πάλιν ἠττήθησαν. ἀνάγκησις Οὐι-
 τελίου Καίσαρος.²⁾

16. Οἶος ἦν Οὐιτέλιος. ὅπως Οὐεσπασιανὸς³⁾
 ἐπανέστη. Οὐεσπασιανὸς Καίσαρος ἀναγόμενσις.
 ὅθεν ὁ Ἰώσηπος προεῖπε τῷ Οὐεσπασιανῷ ὡς ἄρξει.
 ὅπως καὶ παρὰ τίνων ὁ Οὐιτέλιος ἀνῆρθέη.

17. Ὅτι ὁ Οὐεσπασιανὸς αὐτοκράτωρ καὶ παρὰ
 τῆς βουλῆς ἀνεργήθη, καὶ ὅτι ὁ Μουνιανὸς διοικῶν
 ἦν τὰ πράγματα. ὅσα ὁ Οὐεσπασιανὸς ἐν Ἀλεξαν-
 δρείᾳ καὶ ἀλλαχοῦ ἐποίησεν. ὅσα ἐν τῇ Ῥώμῃ γε-

1) ὅτι ἡ — κοινῶν] addit
 addit 3) οὐεσπασιανὸς et mox οὐεσπασιανουῦ et sic porro.

νόμενος ἐποίει. ὅτι ἐθριάμβευσαν ἐπὶ τῇ ἀλώσει τῆς Ἱερουσαλὴμ Οὐεσπασιανὸς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ. τελευταίη Οὐεσπασιανοῦ. οἶος ἦν ὁ Τίτος.¹⁾

18. Περὶ τοῦ Ψευδονέρωνος. περὶ τοῦ Βεσβρίου ὄρους καὶ τοῦ ἐξ αὐτοῦ ἀναδιδομένου πυρὸς καὶ τῶν ἐν αὐτῷ γενομένων ἐπὶ Τίτου. οἷους ἀγῶνας ὁ Τίτος ἐποίησεν. περὶ ἀρχιερέων τῆς Ῥώμης. τελευταίη Τίτου.

19. Οἶος ἦν ὁ Δομετιανός. ὅτι καὶ θεὸς ἤθελε νομίζεσθαι. ὅτι ἀναριθμήτους ἐκόλασεν. ὅτι ἐμισήθη παρὰ πάντων ὁ Δομετιανὸς καὶ ἐπεβουλεύθη. περὶ τῶν προειπόντων τὸν ὀλεθρον αὐτοῦ. ἀναίρεσις Δομετιανοῦ. ὅτι Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεύς ἐν Ἐφέσῳ ὧν ἔγνω τὴν τοῦ Δομετιανοῦ σφαγὴν. περὶ ἀρχιερέων. ὅτι καὶ ὁ Δομετιανὸς διωγμὸν ἐκίνησε κατὰ χριστιανῶν καὶ τὸν θεολόγον Ἰωάννην περιώρισεν ἐν Πάτμῳ. περὶ τῶν ἐκ γένους Δαβὶδ τοῦ κυρίου συγγενῶν.

20. Ὅτι ἐπανῆλθεν ὁ θεολόγος ἀπὸ τῆς ὑπερορίας. περὶ πατριαρχῶν. ὅτι τὸν Τραιανὸν υἱοθετήσατο καὶ Καίσαρα ἀνείπεν ὁ Νερούας.

21. Οἶος ἦν ὁ Τραιανὸς τοὺς τρόπους. ὅτι ἐπολέμησε τοὺς Δακοὺς καὶ ἐνίκησεν. εἶτα καταθεμένοις τὰ ὄπλα ἐσπέισατο αὐτοῖς. ὅτι οὐκ ἐνέμειναν οἱ Δακοὶ ταῖς ὁμολογίαις αὐτῶν καὶ ὅτι στρατεύσαντος αὐτίς κατὰ τοῦ Τραιανοῦ ἐπεχείρησαν δόλῳ αὐτὸν ἀνελεῖν, ἐγνώσθησαν δέ, καὶ ἡττηθέντες ὑπετάγησαν Ῥωμαίοις. ὅπως ὁ βασιλεὺς τῶν Δακῶν τοὺς θησαυροὺς αὐτοῦ ἐκρυψεν. ὅπως τοῖς φίλοις ἐπίστευεν ὁ Τραιανός. ὅτι τῆς Ἀρμενίας ἐκράτησεν ὁ Τραιανός.

1) οἶος — Τίτος] addit.

22. Ὅσα Ῥωμαίοις ὑπέταξε κατὰ Πάρθων στρατεύσας καὶ ὅθεν ἔσχε τὴν ἐπωνυμίαν ἢ Ἐρυνθρὰ θάλασσα. περὶ Ἰουδαίων. περὶ πατριαρχῶν.

23. Οἷος ἦν ὁ Ἀδριανός. ὅτι χρεοκοπίαν ὁ Ἀδριανὸς ἐκήρυξεν. ὅτι ἐν Παλαιστίνῃ πόλιν ἀντὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ ὁ Ἀδριανὸς ᾠκοδόμησεν, Αἰλίαν καλέσας αὐτήν. περὶ τῆς κατ' 1) Ἀδριανοῦ τῶν Ἰουδαίων ἐπαναστάσεως.

24. Περὶ Ἀλβανῶν καὶ ὅτι Μασσαγέται εἰσὶν. περὶ Σενηριανοῦ. οἷος ὁ Τούρβων ἦν καὶ οἷος ὁ Σίμιλις. ὅτι τὸν Ἀντωνίνον ὁ Ἀδριανὸς προεχειρίσατο αὐτοκράτορα. τελευτὴ Ἀδριανοῦ. περὶ πατριαρχῶν. περὶ Ἰουδαίων. περὶ αἰρεσιαρχῶν. περὶ Ἰουστίνου τοῦ φιλοσόφου καὶ μάρτυρος.

1. Διὰ τί εὐσεβῆς ἐπεκλήθη ὁ Ἀντωνῖνος. νομοθεσία αὐτοῦ. τελευτὴ Ἀντωνίνου. περὶ πατριαρχῶν. περὶ Ἰουστίνου τοῦ φιλοσόφου καὶ μάρτυρος. ὅτι δόγμα ὁ Ἀντωνῖνος ἐξέθετο μηδένα χριστιανὸν διὰ τὴν πίστιν κολάζεσθαι. 2)

2. Μάρκου Ἀντωνίνου πόλεμοι 3) πρὸς διάφορα ἔθνη. περὶ τοῦ ἐντεύξεισι χριστιανῶν πρὸς τὸν θεὸν γενομένου θαύματος ἐν τῷ Ῥωμαϊκῷ στρατοπέδῳ.

ΠΙ346 3. Ἀποστασία κατὰ Μάρκον Ἀντωνίνου. νομοθεσία. 4) ὅτι ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐν Ἀθήναις διδασκάλους ἔταξε τῶν λόγων ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου μισθὸν λαμβάνοντας. τελευτὴ Μάρκου Ἀντωνίνου. περὶ μάρτυρος. 5) περὶ πατριαρχῶν.

4. Οἷος ἦν τὰ ἥθη ὁ Κόμοδος. ὅτι πρὸς πολ-

1) κατ' om. 2) ὅτι δόγμα — κολάζεσθαι] addit 3) Ἀντ. πόλεμοι] invertit 4) νομοθεσία pro νομοθέτημα per compendium 5) τελευτὴ — μάρτυρος] addit.

λοις ἄλλοις καὶ τὴν οἰκείαν γυναῖκα ἀνέλεν ὁ Κόμοδος. περὶ πολέμων γενομένων ἐπὶ Κομόδου. περὶ Περηννίου¹⁾ καὶ ὅπως ἐξεδόθη τοῖς στρατιώταις. οἷοι ἦσαν οἱ Καισάρειοι καὶ οἷα ἐποιοῦν. ὅπως ὁ Κλέανδρος ὑπὸ τοῦ δήμου διέφθαρτο. ὅτι φονικώτατος ἦν ὁ Κόμοδος.

5. Τὰ τοῦ Κομόδου ἐπίθετα. ὅτι ἡρματηλάτει καὶ ἐμονομάχει ὁ Κόμοδος καὶ ὅτι ὠμότατος ἦν. ἡ ῥάβδος τοῦ κήρυκος. ἀναίρεσις Κομόδου. περὶ πατριαρχῶν.

6. Οἷου γένους ἦν ὁ Περτίναξ. ὅπως διετέθη περὶ τὰ πράγματα ὁ Περτίναξ καὶ τοὺς Ῥωμαίους. ὅτι ὁ Περτίναξ τὸν παρὰ τῶν στρατιωτῶν αὐτοκράτορα μέλλοντα γενέσθαι οὐκ ἐκόλασεν.

7. Στάσις τοῦ δήμου πρὸς τὸν Ἰουλιανόν. περὶ Σευήρου καὶ Νίγρου καὶ Ἀλβίνου στασιασάντων κατὰ Ἰουλιανοῦ. περὶ τοῦ εἰς Ῥώμην Ἀθηναίου τόπου καὶ ὅπως οὕτως ὠνομάσθη.

8. Ὅσα ὁ Σευήρος ὑπέσχετο καὶ οὐκ ἐπλήρωσε ταῦτα. οἷα πρὸ²⁾ τῆς βασιλείας σημεῖα τῷ Σευήρῳ ἐγένοντο τὴν ἀρχὴν αὐτῷ προσημαίνοντα. ὅτι τῷ Νίγρῳ πολεμήσας ἐνίκησε καὶ Νίγρος ἀνηρέθη. περὶ τοῦ Βυζαντίου ὅτι ἐπὶ τριετία³⁾ πολιορκούμενον ἔαλω. ὅτι Πειρινθίοις ὁ Σευήρος ὑπέθετο τὸ Βυζάντιον.

9. Πόλεμοι Ῥωμαίων πρὸς ἔθνη διάφορα. ὅτι πόλεμος συνεργάγη τῷ Σευήρῳ καὶ τῷ Ἀλβίνῳ καὶ ὁ Ἀλβίνος ἡττήθη. ὅτι κατὰ Πάρθων ὁ Σευή-

1) περηννίου] περρενίου 2) πρὸς in πρὸ mutat 3) τριετία pro τριετίαν. Multa autem hic et antea in ed. Ducangii corrupta et neglecta.

ρος ἐστράτευσε καὶ πόλεις εἶλεν. ὅτι πολυπράγμων ἦν ὁ Σευῆρος. περὶ τοῦ Νείλου. περὶ Πλαυτιανοῦ καὶ τῆς αὐτοῦ ἀπληστίας καὶ δυναστείας. καὶ ὅπως ἀπώλετο. περὶ τοῦ ἀρχιληστοῦ Φήλικος.¹⁾ ὅτι εἰς τὴν Βρεττανίαν ὁ Σευῆρος ἐστράτευσε καὶ περὶ Βρεττανῶν καὶ τῶν ἡθῶν αὐτῶν. ὅσον τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος τῆς Βρεττανίας. ὅτι ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀντωνίνος ἐπεβούλευσε τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἀδελφῷ. τελευτῇ Σευήρου.

11. Περὶ Ὁριγένους. τίνα εἰσὶ τὰ ἑξαπλᾶ Ὁριγένους. περὶ πατριαρχῶν.

12. Ὅπως ἀνεῖλε Γέτιαν τὸν αὐτοῦ ἀδελφὸν ὁ Ἀντωνίνος. ὅτι καὶ ἄπιστος ἦν. ὅθεν ὠνομάσθη Καρακάλος. ἀναίρεσις Ἀντωνίνου.

13. Περὶ Ἰουλλίας τῆς μητρὸς Ἀντωνίνου καὶ ὅπως ἐτελεύτησεν. ἐπιβουλὴ κατὰ Μακρίνου. ἀναίρεσις Μακρίνου.

14. Ὅτι οὐ μόνον ἦν ἀσελγέστατος, ἀλλὰ καὶ ἀσεβέστατος καὶ πρὸς τὴν ἑαυτοῦ θρησκείαν. οἶα ὁ Ψευδαντωνίνος ἐποίει πᾶσαν ἀσέλγειαν ὑπερβάλλοντα. ὅτι τὸν ἑξάδελφον αὐτοῦ Βασιανὸν υἱοθετήσατο, Ἀλέξανδρον μετονομάσας αὐτόν. ἀναίρεσις τοῦ Ψευδαντωνίνου. περὶ πατριαρχῶν.

15. Περὶ στάσεων μέσον τοῦ δήμου καὶ τῶν στρατιωτῶν γενομένων. ὅπως ὁ Ἀλέξανδρος ὑπετάσσεται τῇ μητρὶ.²⁾ ὅπως τοῖς Πέρσαις αὐθις ἡ βασιλεία περιελήλυθε, καταλυθεῖσα παρὰ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνο. οἶα οἱ πεμφθέντες παρὰ Ἀρταξέρξου εἶπον. καὶ ὅπως αὐτοῖς ἐχρήσατο ὁ βασι-

1) Φήλικος] φίλικος

2) ὅπως — τῇ μητρὶ] addit.

λεὺς οὗτος καὶ ὅπως τοῖς Πέρσαις ἐπολέμησεν. ὅτι καὶ τοῖς Γερμανοῖς ἐμαχέσατο. ἀνάρρησις Μαξιμίνου. ἀναίρεσις Ἀλεξάνδρου. ὅτι ἡ Μαμαία χριστιανὴ γέγονεν. περὶ ἀρχιερέων.

16. Αἰτία δι' ἣν ὁ Μαξιμίνος διωγμὸν κατὰ χριστιανῶν κέκνηκεν. ὅτι κατὰ Γερμανῶν ἐκστρατεύσας ὁ Μαξιμίνος ἐνίκησεν. ὅτι δύο στρατηγοὺς ἡ Καίσαρας ἡ βουλὴ προεβάλετο κατὰ Μαξιμίνου. ἀναίρεσις Μαξιμίνου καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

17. Περὶ πατριαρχῶν.

19. Στάσις κατὰ Φιλίππου. περὶ Δεκίου καὶ ὅπως παρὰ τῶν στρατιωτῶν ἠναγκάσθη δέξασθαι τὴν βασιλείαν. ἀναίρεσις Φιλίππου.

20. Περὶ μαρτύρων. περὶ πατριαρχῶν. περὶ τοῦ Ὁριγένους καὶ τῶν αὐτοῦ διαστρόφων δογματῶν. περὶ Ναυάτου. ἐπιστολὴ Διονυσίου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας. περὶ τῆς τοῦ Δεκίου τελευτῆς.

21. Ὅτι καὶ ὁ Γάλλος διωγμὸν ἐπήγειρε κατὰ χριστιανῶν. ἐθνῶν κινήσεις καὶ χωρῶν πλείστων καταδρομαὶ καὶ φθορὰ πολυπληθῆς ἐκ λοιμοῦ. ὅπως Αἰμιλιανὸς τὴν αὐταρχίαν ἤρπασεν. ἀναίρεσις Γάλλου.

22. Ἀναίρεσις Αἰμιλιανοῦ. περὶ πατριαρχῶν.

23. Ὅτι ὑπὸ Περσῶν ἐλήφθη Οὐαλεριανός.¹⁾ ὅτι εἶλον οἱ Πέρσαι πόλεις πολλὰς καὶ πλῆθος αἰχ-PII347μαλώτων, καὶ ὅπως αὐτοῖς ἐκέχρητο. ὅπως ἑάλω ἡ Καισάρεια. ὅτι ἐπέθεντο τοῖς Πέρσαις Ῥωμαῖοι ἀθρόον καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἀνείλον καὶ παλλακὰς τοῦ Σαπώρου εἶλον. περὶ πατριαρχῶν.

24. Ὅσοις ἐθνεσιν ἐπολέμησεν. περὶ Αὐριόλου

1) Οὐαλεριανός] οὐαλλεριανός.

καὶ περὶ Ἰγγενούου τυραννίδι ἐπιχειρήσαντος. περὶ τῆς ἐπαναστάσεως Ποστούμου. μάχη πρὸς Ποστούμου καὶ ἦττα αὐτοῦ. ὅτι ἐτυράννησεν ὁ Μακρίνος. ὅτι τὸν Αὐρίολον ἐπεμψε κατὰ Μακρίνου ὁ Γαλιῆνος,¹⁾ καὶ ὅπως οἱ τοῦ Μακρίνου τῷ βασιλεῖ προσεχώρησαν. ἀναίρεσις Μακρίνου καὶ Μακριανοῦ. ἦττα²⁾ Κυῖντον καὶ ἀναίρεσις. ὅπως ὁ Ὠδέναθος ἀνηρέθη.

25. Ὅτι καὶ ὁ Αὐρίολος τυραννίδι ἐπικεχείρηκεν. ὅτι μικροῦ ἐάλω ἂν τοῦ βασιλέως ἡ γαμετή. ἐτέρα ἐπιβουλὴ κατὰ Γαλιήνου καὶ ἀναίρεσις αὐτοῦ. οἶος ἦν τοὺς τρόπους ὁ Γαλιῆνος. περὶ πατριαρχῶν.

26. Περὶ Θεσσαλονίκης. ὅτι καὶ ὁ Κυντιλιανὸς παρὰ τῆς συγκλήτου βασιλεὺς ἀνερρήθη.

27. Ὅτι οὗτος διωγμὸν κατὰ χριστιανῶν ἐγείραι ἐμελέτα. ὅσα ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐστρατήγησεν. ἀναίρεσις Αὐρηλιανῶ.

28. Πόλεμοι κατὰ Σκυθῶν. ἀναίρεσις Τακίτου.

29. Ἀναίρεσις Φλωριανοῦ. μοναρχία Πρόβου³⁾. ἀποστασίαι⁴⁾ κατὰ Πρόβου. Κάρου ἐπανάστασις.

30. Ἐκστρατεία τοῦ Κάρου κατὰ Περσῶν καὶ νίκη καὶ κατὰ Σαρματῶν. τελευτὴ Κάρου. αὐταρχία Νουμεριανοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ ἀναίρεσις. περὶ τοῦ αἰρεσιάρχου Μάνεντος. περὶ πατριαρχῶν.

31. Ὅτι Μαξιμιανὸν τὸν Ἐρκούλιον ὁ Διοκλητιανὸς κοινωνὸν προσειλήφει τῆς βασιλείας, καὶ περὶ τοῦ διωγμοῦ, ὃν οὗτοι ἐποίησαν. ὅτι πόλεων τινων ἀποστασῶν ὁ Διοκλητιανὸς αὐθις ταύτας ὑπέταξεν. ὅτι τοὺς γαμβροὺς αὐτῶν καὶ ἄμφω⁵⁾ οἱ βασιλεῖς

1) Γαλιῆνος] γαλιῆνος, ut infra 2) ἦττα] ἦττα καὶ
3) μοναρχία πρόβου] addit 4) ἀποστασίαι pro ἀποστασία
5) ἄμφω pro ἄμφοι.

Καίσαρας πεποιήκασιν. ὅτι τοῖς Ἀλαμανοῖς¹⁾ ὁ Κώνστας μαχεσάμενος ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ καὶ ἡττήθη καὶ νενίκηκε. ὅτι Ναρσοῦ τοῦ Περσῶν βασιλέως λεητατοῦντος τοὺς ὑπηκόους Ῥώμης ὁ Γαλλέριος αὐτῷ ἐπολέμησεν, καὶ πρῶτον μὲν ἡττήθη, εἴτα δὲ περιφανῇ ἐνίκησε νίκην. ὅτι ὑπερφρονήσας ὁ Διοκλητιανὸς προσκυνεῖσθαι ἀπήτησε καὶ λίθους καὶ μαργάρους ἑαυτῷ περιέθετο.

32. Ὅπως ἀποθέμενοι τὴν ἀρχὴν καὶ ἄμφω οὗτοι οἱ τύραννοι ἰδιώτευσαν. ὅτι ἐπὶ τῇ νίκῃ τῇ κατὰ Περσῶν ἐθριάμβευσαν. ὅθεν ἐκλήθη θρόμβος. ὅτι οἱ Καίσαρες γεγόνασιν αὐτοκράτορες, καὶ ἐν τῇ Ῥώμῃ παρὰ τῶν στρατιωτῶν βασιλεὺς ἀνεργήθη Μαξέντιος. οἷος ἦν ἕκαστος τοὺς τρόπους τῶν βασιλέων τούτων.

33. Περὶ γυναικὸς κοσμίας διὰ σωφροσύνην ἑαυτὴν διαχειρισαμένης. περὶ τῆς τελευτῆς Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ. τελευτὴ Κώνσταντος. ἀνάρρησις τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. ὅτι ἐξ ἀποκαλύψεως ὁ Κώνστας τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον ἐβασίλευσεν. ὅτι ὁμηρεύων παρὰ Γαλλερίῳ ὁ Κωνσταντῖνος ἐπεβουλευέτο παρ' ἐκείνου.

34. Τελευτὴ Μαξιμίνου. περὶ πατριαρχῶν.

1. Περὶ τῆς ἀγίας Ἑλένης. ἐκστρατεία τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου κατὰ Μαξεντίου. περὶ τοῦ φανέντος τῷ μεγάλῳ Κωνσταντίνῳ δι' ἀστέρων σταυροῦ, καὶ ὅπως ἀπώλετο ὁ Μαξέντιος. ὅτι καὶ τῆς Ῥώμης καὶ τῆς Ἰταλίας ἐκράτησεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος. ὅτι κατὰ Λικινίου²⁾ ἐκστρατεύσας ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐνίκησεν· εἰς δὲ Θεσσαλονίκην

1) Ἀλαμανοῖς] ἄλμανοῖς ut W. 2) Λικινίου] λικιννίου.

καὶ περὶ Ἰγγενοῦ του τυραννίδι ἐπιχειρήσαντος. περὶ τῆς ἐπαναστάσεως Ποστούμου. μάχη πρὸς Ποστούμου καὶ ἦττα αὐτοῦ. ὅτι ἐτυράννησεν ὁ Μακρίνος. ὅτι τὸν Αὐρίολον ἐπεμψε κατὰ Μακρίνου ὁ Γαλιῆνος,¹⁾ καὶ ὅπως οἱ τοῦ Μακρίνου τῷ βασιλεῖ προσεχώρησαν. ἀναίρεσις Μακρίνου καὶ Μακριανοῦ. ἦττα²⁾ Κυῖντου καὶ ἀναίρεσις. ὅπως ὁ Ὠθέναθος ἀνηρέθη.

25. Ὅτι καὶ ὁ Αὐρίολος τυραννίδι ἐπικεχείρηκεν. ὅτι μικροῦ ἐάλω ἂν τοῦ βασιλέως ἢ γαμετῆ. ἐτέρα ἐπιβουλὴ κατὰ Γαλιήνου καὶ ἀναίρεσις αὐτοῦ. οἶος ἦν τοὺς τρόπους ὁ Γαλιῆνος. περὶ πατριαρχῶν.

26. Περὶ Θεσσαλονίκης. ὅτι καὶ ὁ Κυντιλιανὸς παρὰ τῆς συγκλήτου βασιλεὺς ἀνερρήθη.

27. Ὅτι οὗτος διωγμὸν κατὰ χριστιανῶν ἐγείραι ἐμελέτα. ὅσα ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐστρατήγησεν. ἀναίρεσις Αὐρηλιανοῦ.

28. Πόλεμοι κατὰ Σκνθῶν. ἀναίρεσις Τακίτου.

29. Ἀναίρεσις Φλωριανοῦ. μοναρχία Πρόβου³⁾. ἀποστασίαι⁴⁾ κατὰ Πρόβου. Κάρου ἐπανάστασις.

30. Ἐκστρατεία τοῦ Κάρου κατὰ Περσῶν καὶ νίκη καὶ κατὰ Σαρματῶν. τελευτὴ Κάρου. αὐταρχία Νουμεριανοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ ἀναίρεσις. περὶ τοῦ αἰρεσιάρχου Μάνεντος. περὶ πατριαρχῶν.

31. Ὅτι Μαξιμιανὸν τὸν Ἑρκούλιον ὁ Διοκλητιανὸς κοινωνὸν προσειλήφει τῆς βασιλείας, καὶ περὶ τοῦ διωγμοῦ, ὃν οὗτοι ἐποίησαν. ὅτι πόλεων τινῶν ἀποστασῶν ὁ Διοκλητιανὸς αὐθις ταύτας ὑπέταξεν. ὅτι τοὺς γαμβροὺς αὐτῶν καὶ ἄμφω⁵⁾ οἱ βασιλεῖς

1) Γαλιῆνος] γαλιῆνος, ut infra 2) ἦττα] ἦττα καὶ

3) μοναρχία πρόβου] addit 4) ἀποστασίαι pro ἀποστασία

5) ἄμφω pro ἄμφοι.

Καίσαρας πεποιήκασιν. ὅτι τοῖς Ἀλαμανοῖς¹⁾ ὁ Κώνστας μαχεσάμενος ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ καὶ ἡττήθη καὶ νενίκηκε. ὅτι Ναρσοῦ τοῦ Περσῶν βασιλέως λεητατοῦντος τοὺς ὑπηκόους Ῥώμης ὁ Γαλλέριος αὐτῷ ἐπολέμησεν, καὶ πρῶτον μὲν ἡττήθη, εἶτα δὲ περιφανῇ ἐνίκησε νίκην. ὅτι ὑπερφρονήσας ὁ Διοκλητιανὸς προσκυνεῖσθαι ἀπήτησε καὶ λίθους καὶ μαργάρους ἐαυτῷ περιέθετο.

32. Ὅπως ἀποθέμενοι τὴν ἀρχὴν καὶ ἄμφω οὗτοι οἱ τύραννοι ἰδιώτευσαν. ὅτι ἐπὶ τῇ νίκῃ τῇ κατὰ Περσῶν ἐθριάμβευσαν. ὅθεν ἐκλήθη θρίαμβος. ὅτι οἱ Καίσαρες γεγόνασιν αὐτοκράτορες, καὶ ἐν τῇ Ῥώμῃ παρὰ τῶν στρατιωτῶν βασιλεὺς ἀνεργήθη Μαξέντιος. οἷος ἦν ἕκαστος τοὺς τρόπους τῶν βασιλέων τούτων.

33. Περὶ γυναικὸς κοσμίας διὰ σωφροσύνην ἐαυτὴν διαχειρισαμένης. περὶ τῆς τελευτῆς Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ. τελευτῇ Κωνσταντος. ἀνδρογῆσις τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. ὅτι ἐξ ἀποκαλύψεως ὁ Κώνστας τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον ἐβασίλευσεν. ὅτι ὁμηρεῦων παρὰ Γαλλερῷ ὁ Κωνσταντῖνος ἐπεβουλευέτο παρ' ἐκείνου.

34. Τελευτῇ Μαξιμίνου. περὶ πατριαρχῶν.

1. Περὶ τῆς ἀγίας Ἑλένης. ἐκστρατεία τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου κατὰ Μαξεντίου. περὶ τοῦ φανέντος τῷ μεγάλῳ Κωνσταντίνῳ δι' ἀστέρων σταυροῦ, καὶ ὅπως ἀπώλετο ὁ Μαξέντιος. ὅτι καὶ τῆς Ῥώμης καὶ τῆς Ἰταλίας ἐκράτησεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος. ὅτι κατὰ Λικινίου²⁾ ἐκστρατεύσας ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐνίκησεν· εἰς δὲ Θεσσαλονίκην

1) Ἀλαμανοῖς] ἄλμανοῖς ut W. 2) Λικινίου] λικιννίου.

αὐτὸν περιώρισεν, ἐνθα καὶ ἀνηρέθη. περὶ ὀπτασιῶν τῷ μεγάλῳ Κωνσταντίνῳ φανεισῶν.

2. Ὅτι λελάβητο τὸ σῶμα οὗτος ὁ βασιλεύς, καὶ ὅπως παίδων αἵματι λούσασθαι προτραπείς οὐκ ἠθέλησεν. ὅτι οἱ κορυφαῖοι τῶν ἀποστόλων ὄναρ τῷ βασιλεῖ ἐφάνησαν, καὶ ὑπέθεντο τρόπον, δι' οὗ ἰαθήσεται· καὶ ὥς βαπτισθεὶς ἰάθη καὶ τὰ εἰδωλεῖα ἀπέκλεισεν. περὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῆς πρὸς αὐτοὺς διαλέξεως τοῦ ἁγίου Σιλβέστρου καὶ τοῦ ἐπὶ τῷ ταύρῳ θαύματος. περὶ τῆς εὐρέσεως τοῦ θείου σταυροῦ. περὶ τῶν παίδων τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, καὶ ὅπως ἀνείλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κρίσπον διαβολῇ τῆς μητρὸς, εἶτα κἀκείνην. ὅτι τοὺς Σαρμάτας καὶ τοὺς Γότθους ἐνίκησεν.

3. Περὶ τῆς κτίσεως Κωνσταντινουπόλεως καὶ ΡΗ3480ῖον ἦν τὸ Βυζάντιον. περὶ τοῦ ἐπὶ τῷ γενεθλίῳ τῆς πόλεως γενομένου θεματίου. περὶ τοῦ Βυζαντίου καὶ ὅσα ὁ Δίων περὶ αὐτοῦ ἱστορεῖ. περὶ τοῦ ἐν τῷ Πλακωτῷ κίονος καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ ἀγάλματος. περὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς νέας Ῥώμης. περὶ τοῦ ἁγίου Μητροφάνους.

4. Περὶ Ἀρείου καὶ τῆς κακοδοξίας αὐτοῦ. περὶ τῆς ἐν Νικαίᾳ πρώτης συνόδου. περὶ Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου. περὶ τοῦ ἁγίου συμβόλου. ὅπως ἐτίμησε τοὺς ἁγίους πατέρας ὁ βασιλεύς. ὅτι τοῦ ἁγίου Μητροφάνους θανόντος ὁ θεὸς Ἀλέξανδρος γέγονε πατριάρχης. τελευτῇ τῆς ἁγίας Ἑλένης. τελευτῇ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. οἷος ἦν τὰ ἡθῆ ὁ θεὸς οὐτοσί αὐτοκράτωρ.

5. Ὅπως ἡ βασιλεῖα Ῥωμαίων εἰς τοὺς τρεῖς ἐμερίσθη παίδας τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. Κοτταὶ αὐνομάσθησαν ἀπὸ Κοττίου βασιλέως τῶν τό-

πων τούτων γενομένων. ὅτι ὁ Κωνσταντῖνος ἐπελθὼν τῷ τοῦ Κωνσταντος λάχει ἡττήθη καὶ ἀνῆρέθη. ὅτι ὁ Κώνστας καὶ τῆς ἀδελφικῆς ἐκράτησε μοίρας καὶ ὑπὸ Μαγνεντίου ἀνῆρέθη. περὶ τῆς πρὸς Πέρσας μάχης τοῦ Κωνσταντίου, καὶ περὶ Ὁρμίσδου τοῦ Πέρσου.

6. Ὅπως ὁ Μαγνέντιος τυραννίδι ἐπικεχείρηκεν. ἀναίρεσις Κωνσταντος. ὅτι πολλοὺς τῶν ἀξιολογωτέρων ἀπώλεσεν ὁ Μαγνέντιος.

7. Ὅτι Σαπῶρης ὁ Περσῶν βασιλεὺς τῇ Ῥωμαίων χώρᾳ ἐπέθετο καὶ Νίσιβιν πολιορκήσας ἄπρακτος ἀνεχώρησεν. ὅτι καὶ Βετρανίων¹⁾ τυραννίδι ἐπικεχείρηκεν. ὅναρ τῷ Κωνσταντίῳ ὀφθέν. ὅτι προσῆλθεν ὁ Βετρανίων τῷ Κωνσταντίῳ. περὶ Γάλλου.²⁾

8. Περὶ Μαγνεντίου τυραννήσαντος καὶ συμβαλόντος τῷ Κωνσταντίῳ καὶ³⁾ ἡττηθέντος. ὅτι ἡττηθεὶς ὁ Μαγνέντιος ἐφυγεν. ὅτι καὶ αὐτίς πρὸς πόλεμον ὁ Μαγνέντιος ἡτοιμάζετο. ὅτι ἐπεβούλευσεν ὁ Μαγνέντιος τῷ Γάλλῳ. περὶ τοῦ Ὁρόντου ποταμοῦ. ὅπως ἐγνώσθη ἡ κατὰ Γάλλου ἐπιβουλή.

9. Ὅτι καὶ αὐτίς ἡττήθη ὁ Μαγνέντιος καὶ ἑαυτὸν διεκρήσατο. ὅτι μόναρχος ὁ Κωνσταντῖος κατέστη καὶ ὀλοκλήρου τῆς ἀρχῆς γέγονεν ἐγκρατής. ὅπως ὁ Γάλλος ὑπερεφρόνησε καὶ τοὺς συγκλητικοὺς ἀνείλεν ἄνδρας, καὶ αὐτῆς⁴⁾ τοῦ Καίσαρος ἀξίας ἐξέπεσε καὶ τῆς ζωῆς ἐστερήθη ἀναιρεθείς. ἀποστασία Σιλβανοῦ καὶ ἀναίρεσις. ὅσα ὁ Σαπῶρης τῷ Κωνσταντίῳ ἐπέστειλε καὶ ὅσα ὁ Κωνσταντῖος αὐτίς ἐκείνῳ.

1) βετρανίων hic et infra pro Βρετανίων 2) περὶ Γάλλου] addit 3) καὶ] addit 4) αὐτῆς] αὐτός.

10. Ὅτι Καίσαρα τὸν Ἰουλιανὸν ἀνείπε Κωνσταντίος καὶ τὴν ἀδελφὴν Ἑλένην αὐτῷ συνέξευξεν. ὅτι ἐν πολέμοις εὐτύχησεν Ἰουλιανός. ὅτι ἀπεστάτησεν Ἰουλιανὸς καὶ Αὐγουστος ὑπὸ τοῦ στρατοῦ ἀνηγορεύθη. οἷα τῷ Κωνσταντίῳ ἐπέστειλεν Ἰουλιανός. οἷα αὐτῷ ἐμήνυσεν τῷ Ἰουλιανῷ ὁ Κωνσταντίος. οἷα πρὸς τὰ τοῦ Κωνσταντίου μηνύματα ἀντέθετο ὁ Ἰουλιανός καὶ ὅσα αὐτῷ ἐπέστειλεν.

11. Ὅτι κατὰ τοῦ Κωνσταντίου ἐπήγει ὁ τύραννος μήπω τὴν ἑαυτοῦ ἐκφήνας ἀσέβειαν. τελευτῇ Κωνσταντίου. οἷος ὁ Κωνσταντίος ἦν. περὶ τῆς Ἀρείου διαφθορᾶς. περὶ πατριαρχῶν. ὅτι ὁ Μακεδόσιος τὸ σῶμα τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου μετήνεγκεν Ἀκακίου, αὐτῷ δὲ ὁ Κωνσταντίος εἰς τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων αὐτὸ μετεκόμισεν. περὶ τῶν λειψάνων τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Ἀνδρέου καὶ Λουκᾶ.¹⁾ περὶ Εὐσεβίας τῆς γαμετῆς Κωνσταντίου.

12. Ὅτι ἐτίμησε τὸν τοῦ Κωνσταντίου νεκρὸν ὁ Ἰουλιανός. ὅτι λιτότητα ὁ παραβάτης μετήει. ὅτι μετὰ τὴν μοναρχίαν φανερώς τὰ Ἑλλήνων ἐσέβετο. ὅτι ἐκώλυσε²⁾ τοὺς χριστιανοὺς μαθημάτων μετέχειν Ἑλληνικῶν.³⁾ ὅτι ἐπέτρεψε τοῖς Ἰουδαίοις τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ναὸν ἀνεγείραι. περὶ Εὐσεβίου καὶ τῶν ἄλλων εὐνούχων. ὅτι τὸ ἐν ταῖς Λάφναις τοῦ Ἀπόλλωνος ἄγαλμα καὶ τὸν ναὸν σκηπτὸς κατέκασεν. περὶ τῶν ἁγίων Ἀρτεμίου καὶ Εὐγενίου καὶ Μακαρίου.

13. Ὅπως ὁ παραβάτης τοῖς Πέρσαις μαχόμενος

1) περὶ — Λουκᾶ post Κωνσταντίου ponit
pro ἐκώλυσε

3) ἑλληνικῶν] addit.

2) ἐκώλυσε

ἀφανῶς κατὰ τῆς πλευρᾶς ἐτρώθη, καὶ θνήσκων κατὰ τοῦ Χριστοῦ ἐβλασφήμησε, καὶ οὕτως τὴν ἀθλίαν αὐτοῦ ψυχὴν ἀπηρεύξατο. οἷος ἦν τὰ ἥθη ὁ Ἰουλιανός. περὶ τοῦ ὀνείρου. περὶ σημείου δηλοῦντος τὸν τοῦ παραβάτου θάνατον.

14. Οἷας ὁ Ἰοβιανὸς ἔθετο πρὸς Πέρσας σπονδὰς. περὶ τῆς τελευτῆς Ἰοβιανοῦ. περὶ Σαλουστίου. ὅτι παρὰ πάντων βασιλεὺς ὁ¹⁾ Οὐάλεντινιανὸς ἐψηφίσθη. οἷος ἦν Ἰοβιανός.

15. Περὶ πατριαρχῶν. ὅτι τὸν ἀδελφὸν Οὐά-PII349
λεντα κοινανὸν τῆς βασιλείας ὁ Οὐάλεντινιανὸς προσελάβετο. περὶ Ῥοδανοῦ καὶ ὅπως τοῦτον ἀδικοῦντα ἐκόλασεν Οὐάλεντινιανός. τελευτῇ²⁾ Οὐάλεντινιανοῦ.

16. Περὶ τοῦ βασιλέως Οὐάλεντος καὶ τῶν κατὰ θάλασσαν ἐμπρησθέντων παρ' ³⁾ αὐτοῦ ἱερέων. περὶ τῆς ἐν Νικαίᾳ ἐκκλησίας καὶ τοῦ παρὰ τοῦ⁴⁾ μεγάλου Βασιλείου γενομένου θαύματος. περὶ τῆς τελευτῆς τοῦ Οὐάλεντος καὶ τῆς περὶ ταύτης προρῆσεως τοῦ ὁσίου Ἰσαακίου. περὶ τῆς Προκοπίου τυραννίδος καὶ ἀναιρέσεως καὶ⁵⁾ τῆς καθαιρέσεως τῶν τειχῶν Χαλκηδόνος. περὶ τῆς ἀλεκτορομαντείας μβλίσχου καὶ Λιβανίου.

17. Ὅτι τὸν νέον Οὐάλεντινιανὸν ἡ στρατιὰ σιλέα ἀνεῖπεν. περὶ Θεοδοσίου τοῦ ἐξ Ἰσπανίας ὅπως τοὺς Σκύθας ἐνίκησεν. ἀνάρρησις Θεοδο-
υ.⁶⁾ τελευτῇ Γρατιανοῦ.

18. Ὅτι ὁ Μάξιμος τυραννίδι ἐπικεχείρηκεν νθρώπῳ κατὰ τοῦ νέου Οὐάλεντινιανοῦ, καὶ

1) ὁ] addit 2) post τελευτῇ om. τοῦ 3) παρ' pro

4) παρὰ τοῦ] addit 5) ἀναιρέσεως καὶ] addit
ἀρρησις Θ.] addit.

κρατηθεῖς παρὰ Θεοδοσίου ἀνηρέθη. ὅτι ἑαυτὸν ἀνείλεν ὁ Οὐαλεντινιανός. ὅτι ἐστασίασε κατὰ Θεοδοσίου ὁ δῆμος τῶν Θεσσαλονικέων· ὁ δὲ ἐκτεινεν αὐτῶν ὥσεί πεντεκαίδεκα χιλιάδας, καὶ ὅπως ἡλέγχθη παρὰ τοῦ μεγάλου Ἀμβροσίου. ὅτι ἀνείλεν ὁ Θεοδοσίος τὸν τύραννον Εὐγένιον. περὶ τῆς τῶν Ἰουδαίων συναγωγῆς, ἣν ἐν τοῖς Χαλκοπρατείοις¹⁾ ἐκτισαν καὶ ὅπως καὶ διὰ ταύτην ὁ μέγας Ἀμβρόσιος ἐπαρρησιάσατο. περὶ τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ γενομένης ἀταξίας.

19. Περὶ τῆς δευτέρας συνόδου. περὶ τοῦ ἁγίου Ἀμφιλοχίου. ὅτι βασιλεῖς καὶ ἄμφω τοὺς υἱοὺς ἀνηγόρευσεν ὁ Θεοδόσιος καὶ περὶ τοῦ ἁγίου Ἀρσενίου. τελευτῇ τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου.

20. Περὶ τοῦ Χρυσοστόμου, ὅπως γέγονε πατριάρχης καὶ ὅπως ἐξωρίσθη. τελευτῇ Εὐδοξίας. τίνες μετὰ τὸν Χρυσόστομον ἐγένοντο πατριάρχαι. τελευτῇ Ἀρκαδίου.

21. Περὶ τοῦ βασιλέως Ὀνωρίου. τελευτῇ Ὀνωρίου.

22. Περὶ τῆς ἐξ Ἀθηνῶν Εὐδοκίας, ἣ συνώκησε τῷ Θεοδοσίῳ. περὶ τοῦ εὐνούχου Ἀντιόχου. περὶ τῶν τῆς βασιλίδος ἀδελφῶν. περὶ τοῦ εἰς τὸν παρὰλυτον Ἰουδαίου θανάτου.

23. Περὶ πατριαρχῶν καὶ περὶ Νεστορίου καὶ τῆς αὐτοῦ αἰρέσεως. περὶ τῆς τρίτης συνόδου. περὶ τῶν ἀπολειφθέντων τῆς συνόδου ἀρχιερέων καὶ ὅσα ἐποίησαν. ὅτι εἰς Κωνσταντινούπολιν μετακληθέντες οἱ τῆς συνόδου ὁμονόησαν. περὶ πατριαρχῶν. περὶ τῆς ἀνακομιδῆς τοῦ σώματος τοῦ

1) Χαλκοπρατείοις] -ίοις.

Χρυσοστόμου. ὅτι ὁ νέος Θεοδοσίος μετέθετο τὰ
τείχη τῆς πόλεως καὶ περὶ Κύρου τοῦ ἐπάρχου.

24. Περὶ τοῦ πατριάρχου Φλαβιανοῦ καὶ περὶ
Εὐτυχοῦς τοῦ αἰρετικοῦ. ὅτι τῷ Ἀλεξανδρείας Δι-
οσκῶρ ἐπεγράπη ἡ ζήτησις τῶν τοῦ Εὐτυχοῦς δογ-
μάτων, καὶ ὅσα ἐκεῖνος ἐποίησεν. ὅτι τοῦ Φλαβια-
νοῦ θανόντος πατριάρχης χειροτόνητο Ἀνατόλιος.
ὅτι τὴν Πουλχερίαν μετέστησε τῆς διοικήσεως ὁ Θεο-
δόσιος. ὅτι αὐτῇ τῇ ἀδελφῇ τὴν διοίκησιν ἐνεχεί-
ρισεν.¹⁾ ὅπως ἡ Πουλχερία ἐβελτίου τὸν ἀδελφόν.
ὅπως τὴν Ἀνγούστιαν Εὐδοκίαν ἀπέστερξεν ὁ Θεο-
δόσιος. τελευταίη Θεοδοσίου. οἶος ἦν ὁ Θεοδοσίος.

25. Περὶ σημείων προμηνυόντων τὴν βασιλείαν
ᾧ Μαρκιανῷ. περὶ τῆς τετάρτης συνόδου. περὶ
ατριαρχῶν. περὶ τοῦ γενομένου θαύματος παρὰ
ἡς ἀγίας μάρτυρος Εὐφημίας ἐπὶ τῇ κρίσει τῶν
μὴ τῆς πίστεως. τελευταίη Πουλχερίας τῆς βασι-
σεως. περὶ Οὐαλεντινιανοῦ τοῦ ἀνεψιοῦ. Ὄνω-
ν τοῦ ἐν Ῥώμῃ βασιλεύσαντος. ὅπως ἐάλω παρὰ
ἐρίχου τοῦ Οὐανδήλων ῥηγὸς ἡ Ῥώμη. τελευταίη
βασιλέως Μαρκιανοῦ.

1. Ὅτι τὸν υἱὸν τοῦ Ἀσπαρος ὁ Λέων ἐποίησε
σάρα καὶ ὅτι ὁ δῆμος ἐστασίασε διὰ τοῦτο, καὶ
ὥς ἐπιβουλεύοντας αὐτῷ ἀνέβλεν ὁ Λέων τὸν
σάρα καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀρδαβούριον. περὶ
κοιαιστῶρος²⁾ Ἰσοκασίου. περὶ τοῦ γενομένου
ησμοῦ ἐπὶ τῆς βασιλείας Λέοντος. περὶ τοῦ
ιένου ἐν Ἀντιοχείᾳ σεισμοῦ. ὅτι ὁ Βασιλεὺς
ποπεδάρχης προβληθεὶς καὶ προσβαλὼν τοῖς τοῦ
ίχου ἡττηθῇ. ὅτι ἐγγονον αὐτοῦ ὁ Λέων ἐστεψε ΠΠ359

ἐνεχείρισεν] addit 2) κοιαιστῶρος per ω pro ο.

διαδήματι εἰς βασιλέα. περὶ τῆς τιμῆς ἐσθῆτος τῆς θεοτόκου. περὶ πατριαρχῶν. τελευταίη Λέοντος τοῦ μεγάλου.

2. Ὅτι οἱ παρὰ Βασιλίσκου πεμφθέντες κατὰ τοῦ Ζήνωνος αὐτῷ προσετέθησαν. ὅτι ἐπανῆλθεν ὁ Ζήνων εἰς τὰ βασίλεια καὶ ὁ Βασιλίσκος ἐάλω καὶ διεφθάρη. περὶ τοῦ ἐμπρησμοῦ, γενομένου ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Βασιλίσκου, ὑφ' οὗ καὶ Ὅμηρος¹⁾ ἐν τῇ βασιλικῇ βιβλιοθήκῃ διεφθάρη.²⁾ ὅτι πολλοὺς ὁ Ζήνων ἐφόνευσε βασιλεύσας τὸ δεύτερον. τελευταίη Ζήνωνος.

3. Ὅθεν Δίκωρος ἐκαλεῖτο ὁ Ἀναστάσιος. περὶ πατριαρχῶν. ὅτι χρεοκοπίαν ὁ Ἀναστάσιος ἔθετο, καὶ τὸν τοῦ χρυσαργύρου δασμὸν ἐξέκοψεν. ὅτι τῆς τῶν Συγγυτικῶν αἰρέσεως ὁ Ἀναστάσιος γεγωνῶς τὸν πατριάρχην ἐξώρισε. περὶ Λογγίνου τοῦ ἀδελφοῦ Ζήνωνος τυραννῆσαι ἐπιχειρήσαντος, καὶ περὶ τῶν Ἰσαύρων. περὶ τοῦ πάπα τῆς Ῥώμης. περὶ τῶν Βουλγάρων. περὶ Βιταλιανοῦ τυραννῆσαντος, καὶ ὅπως κατεπολεμήθη, καὶ περὶ Πρόκλου. ὅτι προσθήκην εἰς τὸ τρισάγιον βουλευθέντος ποιήσασθαι τοῦ Ἀναστασίου τὸ ὀρθόδοξον τοῦ λαοῦ ἐστάσισε, καὶ ὅσα ἐποίησεν.

4. Περὶ Ἀλαμουνδάρου καὶ ὅπως τοὺς τοῦ Σενήρου ἐπισκόπους διέπαιξεν. περὶ τῶν Βουλγάρων, καὶ ὅπως ἤττησαν τοὺς Ῥωμαίους. περὶ πατριαρχῶν. περὶ τοῦ τῆς Τύχης τῆς πόλεως ἀγάλματος. περὶ τῶν ὄνειράτων ὧν εἶδεν ὁ Ἀναστάσιος. τελευταίη τοῦ βασιλέως Ἀναστασίου. ὅτι ὁ Ἀναστάσιος ἐκτίσε τὸ Μακρόν τεῖχος.

1) Ὅμηρος] om. 2) διεφθάρη] ἐφθάρη.

5. Ὅπως ὁ Ἰουστίνος εἰς τὴν βασιλείαν ἀνήχθη. ὅτι ἀνηρέθη ὁ εὐνοῦχος Ἀμάντιος. ὅτι τὴν ἐν Χαλκηδὸν σύνοδον ἐκύρωσεν Ἰουστίνος καὶ τὴν γαμετὴν ἔσπευσεν, καὶ περὶ Βιταλιανοῦ. περὶ τοῦ δυσσεβοῦς Σεβήρου καὶ τοῦ μετ' αὐτὸν ἀρχιερατεύσαντος Παύλου. περὶ πατριαρχῶν. ὅτι ἐσπέισατο τοῖς Πέρσαις ὁ¹⁾ Ἰουστίνος. ὅτι αὐθις μάχῃ μέσον Ῥωμαίων καὶ Περσῶν γέγονεν. περὶ Μανιχαίων. περὶ Ἀναζάρβου²⁾ καὶ Ἐδέσης καὶ Πομπηίου πόλεως. περὶ γυναικὸς γιγαντῶδους. ὅτι στρατηλάτης ὁ Ἰουστινιανὸς προεβλήθη. ὅτι νοσῶν ὁ Ἰουστίνος ἔσπευε βασιλεῖα τὸν Ἰουστινιανόν. τελευταίη Ἰουστίνου. οἳ τοὺς τρόπους ἦσαν Ἰουστινιανὸς καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Θεοδώρα.³⁾

6. Περὶ κομῆτον. περὶ τῆς γενομένης στάσεως τῶν δῆμων. ὅτι Ὑπάτιόν τινα συγγενῆ τοῦ βασιλέως Ἀναστασίου οἱ δῆμοι ἀνηγόρευσαν. περὶ τῶν ναιφεθέντων ἐκ τοῦ δήμου ἐν τῷ θεάτρῳ. περὶ ἧς ἀνοικοδομῆς τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. περὶ τοῦ ὕγουνστεῶνος.⁴⁾ περὶ τοῦ τερατουργοῦ κυνός.

7. Περὶ πατριαρχῶν. περὶ τῶν Οὐανδήλων, ἃ ὅπως τῆς Λιβύης ἐκράτησαν, καὶ ἐπὶ πόσον καὶ ὡς ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ κατεπολεμήθησαν παρὰ τοῦ λισαρίου.⁵⁾ ἦττα τοῦ Γελλίμερος⁶⁾, πολιορκία τε καὶ κατάσχεσις. οἷος ὁ θρόαμβος γέγονεν. περὶ τῆς ν λαφύρων πομπῆς.

8. Ὅτι ὁ Βελισάριος εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐστάλη, τὴν τε καὶ τὴν Ῥώμην ὑποτάξων τῷ βασιλεῖ

1) ὁ] addit 2) ἀναζάρβου pro Ἀναβάρζου et mox αἰ-
 3) οἳ—Θεοδώρα] addit 4) Ἀύγουνστεῶνος] ἀν-
 5) βελισαρίου pro Βελλισαρίου hic et infra
 6) γελίμερος] γελίβερος.

ὑπὸ Γότθων κατεχομένην. περὶ τοῦ πατριάρχου Μηνᾶ καὶ περὶ μερικῆς συνόδου ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ¹⁾ πάπα Ῥώμης Ἀγαπητοῦ συστάσης. περὶ πατριαρχῶν. περὶ τῆς πέμπτης συνόδου. ὅπως ὁ Βελισάριος τὴν Ῥώμην ἔλαβε καὶ πόλεις ἐτέρας.

9. Ὅτι καὶ πᾶσαν τὴν Ἰταλίαν ὑπέταξεν ὁ Βελισάριος. τελευτῇ Θεοδώρου τῆς βασιλίδος. περὶ τοῦ κήτους. ὅτι ἐν τοῖς χρόνοις Ἰουστινιανοῦ ἢ τῆς μετὰ τῆς γένεσις ἐγνώσθη τῷ βασιλεὶ καὶ τοῖς Ῥωμαίοις. περὶ ἐπιβουλῆς καὶ περὶ τοῦ Βελισαρίου. ὅτι αἰρέσει ἀλοῦς ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐτελεύτησε.

10. Περὶ τῶν ναῶν καὶ τῶν ἄλλων²⁾ τῶν παρὰ Ἰουστίνου δομηθέντων. ὅτι τὰς ὀφειλάς τῶν τότε χρεωστούντων ἀπέτισεν ἡ Αὐγούστα Σοφία. περὶ τοῦ ἐπάρχου καὶ τοῦ ἀδικούντος καὶ μὴ ἀπαντήσαντος εἰς τὸ δικαστήριον. ὅτι τὰς πρὸς Πέρσας σπονδὰς ἔλυσεν Ἰουστίνος. ἀνάρρησις Τιβερίου καὶ τελευτῇ Ἰουστίνου.

11. Ὅτι ἐπῆλθον Πέρσαι τῇ Ἀρμενίᾳ καὶ συμμίζαντες τοῖς Ῥωμαίοις ἡττήθησαν. ὅτι τὸ λοστρόν τῶν Βλαχερνῶν παρὰ Τιβερίου οἰκοδομεῖσθαι ἤρξατο. περὶ Χαγάνου, ὅτι σταλὲς κατὰ Περσῶν³⁾ Μαυρίκιος καὶ συμβαλὼν αὐτοῖς ἐνίκησε καὶ γαμβρὸς τοῦ βασιλέως ἐγένετο. ἀνάρρησις Μαυρικίου καὶ Τιβερίου τελευτῇ.

12. Περὶ Χαγάνου. περὶ Βαράμ τοῦ Περσῶν στρατηγοῦ. καθαιρέσεις Ὀρμίσδου ἐκ τῆς ἀρχῆς. ἀνάρρησις Χοσρόου. ἀναίρεσις Ὀρμίσδου. ἐπανά-
 PII351στασις κατὰ τοῦ Χοσρόου καὶ φυγὴ αὐτοῦ πρὸς

1) τοῦ] addit
 pro M.

2) καὶ τῶν ἄλλων] addit

3) ὁ μ.

Ῥωμαίους. περὶ τῶν ἐαλωκότων Τούρκων. ὅσα ὁ Χοσρόης περὶ τοῦ μέλλοντος ἀπεφοίβασεν, ὥς τὰ ἐσόμενα εἰδὼς ἐξ ἀστρολογίας. ὅτι τὸν υἱὸν ὁ Μανυρίκιος ἐστεψεν. περὶ τοῦ ναοῦ τῶν ἀγίων μ'. ὅπως ὁ Μανυρίκιος πολιορκοῦντα τὸν Χαγάνον τὴν Τζουρουλὸν παρεσχεύασε καὶ ἄκοντα σπείσασθαι.

13. Περὶ πατριαρχῶν. περὶ τῶν παρὰ τοῦ Χαγάνου πωλουμένων αἰχμαλώτων, οὓς ὁ βασιλεὺς Μανυρίκιος οὐκ ᾤνησατο. ὅτι μὴ ᾤνησαμένου τοῦ βασιλέως τοὺς αἰχμαλώτους ὁ Χαγάνος πάντας ἀνέλεν. ὅτι διὰ τὴν τῶν αἰχμαλώτων ἀπώλειαν ἐμισήθη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ δῆμος ἐστασίασεν.¹⁾ ὅτι τῷ υἱῷ αὐτοῦ γυναικα ὁ βασιλεὺς συνέβηξεν. περὶ τοῦ ὀνείρου, [ὁ ὁ βασιλεὺς ἐθεάσατο.²⁾] ὅτι ἐδέετο ὁ βασιλεὺς τοῦ θεοῦ ἐνταῦθα δίκας ἐκτίσαι. ὅτι στασίασαν τὸ στρατιωτικὸν τὸν Φωκᾶν ἀνηγόρευσε βασιλέα.

14. Ὅτι ὁ Φωκᾶς ἐστέφθη παρὰ τοῦ πατριάρχου. ἀναίρεσις Μανυρικίου καὶ παντὸς τοῦ γένους αὐτοῦ. ἀπόστασις Ναρσοῦ, εἶτα προσέλευσις αὐτοῦ³⁾ καὶ κατάφλεξις. περὶ τῶν ἀναιρεθέντων ὑπὸ Φωκᾶ. περὶ πατριαρχῶν. ὅτι οἱ ἐν Ἀντιοχείᾳ Ἰουδαῖοι ἐπανέστησαν κατὰ τῶν ἐκεῖ χριστιανῶν. περὶ πατριαρχῶν. ὅτι τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ὁ Φωκᾶς κατηγύησε τῷ στρατηλάτῃ Κρίσπῳ,⁴⁾ καὶ ὅπως καὶ παρ' ἐκείνου καὶ παρὰ πάντων ἐμισήθη. ἐπανάστασις τῶν⁵⁾ ἐν τῇ Ἀφρικῇ στρατευμάτων κατὰ τοῦ Φωκᾶ. ἦττα τοῦ Φωκᾶ. ἀναίρεσις Φωκᾶ.

15. Ὅτι πάντοθεν τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ ἐγίνοντο

1) ἐστασίασεν pro ἐστασίαζεν 2) ὁ — ἐθεάσατο addit Duc. 3) αὐτοῦ pro αὐ 4) κρίσπῳ pro Πρίσπῳ 5) om.

δυστυχήματα. ὅτι δύο παῖδες τῷ Ἡράκλειῳ ἐκ τῆς Αὐγούστης Εὐδοκίας ἐτέχθησαν. τελευταίη τῆς Αὐγούστης Εὐδοκίας. ὅτι τὴν ἰδίαν ἀνεψιὰν ὁ Ἡράκλειος ἐγγημεν. ὅτι διεπρεσβεύσατο πρὸς Χοσρόην Ἡράκλειος περὶ εἰρήνης, ὁ δὲ τὴν πρεσβείαν ἀπώσατο. ὅτι ἐσπείδατο ὁ Χαγάνος. περὶ Κρίσπου, καὶ ὅπως διετέθη πρὸς τὸν Ἡράκλειον. ὅτι τὸν Κρίσπον κληρικὸν καρῆναι προσέταξεν. περὶ τῶν ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ἀναιρεθέντων χριστιανῶν καὶ περὶ τῶν τιμίων ξύλων καὶ τοῦ πατριάρχου. ὅτι τῷ Σαρβάρῳ συμπλακεῖς ὁ Ἡράκλειος ἐνίκησεν.

16. Ὅτι παραβὰς τὰς συνθήκας ὁ Χαγάνος ἐπῆλθε τῇ πόλει, καὶ ἡττηθεὶς ἐφυγεν. ὅσα ὁ Ἡράκλειος τοῖς Πέρσαις μαχόμενος κατώρθωσεν. ὅπως ὁ ἀρχισατράπης Σάρβαρος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τῷ βασιλεῖ προσεχώρησαν. ὅπως παρὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ὁ Χοσρόης καθηρέθη τῆς βασιλείας καὶ ἀνῆρέθη. ὅτι ὁ Σιρόης βασιλεύσας ἐσπείδατο Ῥωμαίοις.

17. Ὅπως ὁ Ἡράκλειος εἰς τὴν τῶν Μονοθελητῶν αἵρεσιν ἐξεκνύσθη. περὶ τοῦ ἱεροῦ Σωφρονίου καὶ τῆς παρ' ἐκείνου γενομένης συνόδου. περὶ πατριαρχῶν. περὶ Μουχούμετ, καὶ ὅπως καὶ πότε εἰς τὰς Ῥωμαϊκὰς χώρας ἐγκατακίσθη. Ἡρακλείου τελευταίη.

19. Βασιλεία Κωνσταντος τοῦ ἐγγόνου Ἡρακλείου, ὃς καὶ μονοθελήτης ἦν. ὅτι ὁ τῶν Σαρακηνῶν ἀρχηγὸς στόλῳ κατὰ Ῥωμαίων ἐχώρησε, καὶ ἀντιταξάμενος αὐτῷ ὁ Κώνστας ἡττήθη. ὅτι ἐπὶ καιρὸν ἠρέμησαν οἱ Ἀγαρηνοί. περὶ πατριαρχῶν καὶ τοῦ Πύρρου. ὅπως ἐμίσθηθη ὁ Κώνστας παρὰ τῶν ὑπηκόων καὶ εἰς Σικελίαν ἀπάρας ἐκεῖ ἀνῆρέθη.

20. Ἀπελθὼν ὁ Κωνσταντῖνος εἰς Σικελίαν τοὺς φρονεῖς τοῦ πατρὸς ἐκόλασε, καὶ ὅθεν ἐπεκλήθη Πωγωνάτος. ὅτι σὺν στόλῳ οἱ Ἀγαρηνοὶ ἐπολιόρκουν τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐπὶ ἑπτὰ ἔνιαυτούς, καὶ ἀπῆλθον παθόντες ἥ¹⁾ δράσαντες. ὅτι ἐπὶ τούτου τοῦ βασιλέως τὸ ὕγρὸν πῦρ εὐρέθη. ὅτι ἀπογνόντες οἱ τῆς Ἀγαρ εἰρήνην ᾗτησαν, καὶ δασμὸν φέρειν ἐτήσιον τῇ βασιλείᾳ Ῥωμαίων κατέθεντο.

21. Ὅτι καὶ οἱ ἐσπέριοι τῶν Ῥωμαίων πολέμιοι ἐσπείσαντο. περὶ πατριαρχῶν, καὶ τῆς ἑκτης συνόδου.²⁾ ὅτι ἐξεστράτευσεν κατὰ Βουλγάρων οὗτος ὁ βασιλεὺς, εἴτα τῶν Ῥωμαίων τραπέντων ἠναγκάσθη σπείσασθαι καὶ φόρους διδόναι. τελευτή³⁾ Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου.

22. Περὶ τῶν Μαρδαῖτῶν καὶ ὅπως αὐτοὺς ἐκ τοῦ Λιβάνου μετόπισεν οὗτος ὁ βασιλεὺς, ἀπατηθεὶς παρὰ τῶν Ἀράβων. ὅτι ὑπέταξε τὴν Ἰβηρίαν καὶ τὴν Ἀλβανίαν.⁴⁾ ὅτι ἔλυσε τὰς πρὸς τοὺς Βουλγάρους σπονδὰς καὶ ἔθνη Σθλαβικὰ ὑπηγάγετο. περὶ τῶν Ἀγαρηνῶν, καὶ⁵⁾ ὅτι ἐμισήθη παρὰ πάντων ὁ βασιλεὺς οὗτος δι' εὐνοῦχόν τινα Θεοδόσιον. περὶ Λεοντίου τοῦ στρατηγοῦ καὶ ὅπως ἐπανεῖστη κατὰ Ἰουστινιανῷ.⁶⁾ ὅτι κατηνέχθη τῶν ἀνακτόρων ὁ Ἰουστινιανὸς καὶ τὴν ῥίνα ἐτμήθη.

23. Ὅπως τὴν Ἀφρικὴν εἶλον οἱ Ἀραβες καὶ Π³⁵² ὅπως αὐτὴν ἀφῆρηντο. ὅτι αὐτοὶς εἶλον τὴν Ἀφρικὴν οἱ Ἀραβες. ἐπανάστασις τοῦ ναυτικοῦ καὶ ἀνάρρησις Ἀψιμάρου. καθαίρεσις Λεοντίου.

24. Περὶ τῶν Ἀγαρηνῶν καὶ ὅσα ἐποίησάν τε

1) ἥ] sic 2) ε' συνόδου pro συνόδου ἑκτης 3) τελευτή pro τελευτή τοῦ et κωνσταντίνου 4) Ἀλβανίαν] ἀλ-ανίαν 5) καὶ] addit 6) περὶ Λεοντίου—Ἰουστ.] addit.

καὶ ἔπαθον. περὶ Ἰουστινιανοῦ καὶ ὅτι ἔλαβεν εἰς γυναικα τὴν ἀδελφὴν τοῦ Χαγάνου, καὶ ὅτι ἐπεβούλευεν ὁ Χαγάνος τῷ Ἰουστινιανῷ τοῦ Ἀψιμάρου δώσειν αὐτῷ χρήματα πολλὰ ὑποσχομένου, καὶ ὅτι τοῦτο γνοὺς ἐκεῖνος πρὸς Βουλγάρους κατέφυγεν. ὅτι μετὰ τῶν Βουλγάρων τῇ πόλει ἐπιστρατεύσας νύκτωρ ἐντὸς εἰσῆλθε διὰ τοῦ ἀγωγοῦ.

25. Ὅπως ἐκόλασε τὸν Λεόντιον καὶ τὸν Ἀψιμάρου καὶ τὸν Ἡράκλειον καὶ¹⁾ ἑτέρους ὁ Ἰουστινιανὸς καὶ τὸν πατριάρχην. ὅτι ἔστειψε τὴν γυναικα αὐτοῦ καὶ τὸν υἱόν. ὅτι ἐπῆλθε κατὰ Βουλγάρων καὶ ἡττήθη. ἀποστασία Χερσωνιτῶν καὶ ἀνάρρησις Φιλιππικοῦ τοῦ καὶ Βαρδάνη. ὅτι καὶ οἱ τοῦ στόλου τὸν Φιλιππικὸν εὐφήμησαν. ἀναίρεσις²⁾ Ἰουστινιανοῦ καὶ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ.

26. Ὅθεν ἀθετῆσαι τὴν ἔκτην σύνοδον προήχθη. οἶος ἦν περὶ πράξεις ὁ Φιλιππικός. περὶ πατριαρχῶν. περὶ Βουλγάρων καὶ τῶν Ἀγαρηνῶν. καθαιρέσις ἐκ τῆς βασιλείας τοῦ Φιλιππικοῦ.

27. Περὶ πατριαρχῶν. ὅτι στόλον ὁ βασιλεὺς οὗτος κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν ἔστειλε. καὶ οἱ τοῦ στόλου τὸν ἄρχοντα στασιάζσαντες ἀνέλκον καὶ τινα Θεοδοσίον ἀνηγόρευσαν αὐτοκράτορα. ὅτι τοῦ Ἀρτεμίου ἐν Νικαίᾳ διάγοντος ὁ Θεοδοσίος ἐκ προδοσίας τὴν πόλιν εἴλε. καὶ ὁ Ἀρτέμιος καρεῖς ἐν Θεσσαλονίκῃ περιωρίσθη.

28. Ὅτι ὁ Ἰσαυρος Λέων καὶ ὁ Ἀρτάβασδος ἐπανέστησαν κατὰ τοῦ Θεοδοσίου. καθαιρέσις τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου.

1) τὸν Ἡράκλειον καὶ] addit
ρησις.

2) ἀναίρεσις] ἀνάρ-

1. Περὶ Ἀβασγῶν καὶ ὅτε καὶ ὅπως εἰς θεογνωσίαν μετήχθησαν. ὅτι τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν οἱ Ἀβασγοὶ καθελόντες ἐκ τοῦ βασιλείως Ῥωμαίων ἐδέχοντο ἄρχοντας. ὅτι Ἀραβες ἐξ Ἀβύδου περάσαντες τὴν πόλιν ἐπολιόρκουν κατὰ γῆν τε καὶ θάλατταν, καὶ κακῶς ἀπηλλάγησαν ἀμφοτέρωθεν.

2. Ὅτι ὁ στρατηγὸς Σικελίας τυραννίδι ἐπεχείρησεν. ὅπως ἡ ἐν Σικελίᾳ ἐπανάστασις κατελύθη. ὅτι ἄνευ ἐ νηῶν αἱ ἄλλαι τῶν Ἀράβων ἀπώλοντο σὺν αὐτοῖς. περὶ τοῦ Κοπρωνύμου. ὅτι ἔσπεψε τὸν Κοπρωνύμον ὁ Λέων. ὅτι κατὰ τῶν ἀγίων εἰκόνων ὁ Λέων εἰς τοῦμφανὲς ἐξελύττησεν. περὶ πατριαρχῶν. ὅθεν ὁ Λέων εἰς τὴν ἀσέβειαν προήχθη.¹⁾

3. Ὅτι οἱ τὴν βασιλείαν προμαντευσάμενοι Ἑβραῖοι τῷ Λέοντι τὴν τῶν ἀγίων εἰκόνων καθάρσεσιν ἤτησαν. περὶ τοῦ πλησίον τῶν Χαλκοπρατείων²⁾ βασιλικοῦ οἴκου καὶ τῆς ἐν αὐτῷ βιβλιοθήκης καὶ τῶν ἐν αὐτῷ διδασκάλων.

4. Ὅτι διὰ τὴν ἀσέβειαν τοῦ Λέοντος ὁ πάπας Ῥώμης τοῖς Φράγγοις ἐσπέισατο καὶ τοὺς ἐκ τῆς Ἰταλίας τῇ βασιλείᾳ κομιζομένους ἐπέσχε φόρους. καὶ ὅτι Γερμανικὸν ἔθνος οἱ Φράγγοι, καὶ οὐ Ῥωμαῖοι. οἷα κατὰ τῶν ὀρθοδόξων ἐπολεῖ ὁ Λέων. καὶ ὅτι τὴν τοῦ Χαγάνου θυγατέρα ἐγημεν ὁ Κοπρωνύμος.

5. Οἷος ἦν ὁ μισόθεος οὗτος. ἐπανάστασις τοῦ Ἀρταβάσδου κατὰ τοῦ Κοπρωνύμου. ὅτι ὁ Κοπρωνύμος περαιωθεὶς εἰς Θράκην τὴν πόλιν ἐπολιόρκει καὶ ταύτης ἐκράτησε, καὶ ἐτύφλωσε³⁾ τὸν Ἀρτάβασ-

1) ὅθεν — προήχθη] addit 2) χαλκοπρατείων pro Χαλκοπρατίων 3) καὶ ἐτύφλωσε] addit.

δον καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὸν πατριάρχην Ἀναστάσιον δημοσίᾳ τύψας ἐθριάμβευσεν, εἰτ' αὐτῷ πατριάρχῃ αὐτὸν εἶασεν εἶναι.

6. Περὶ πατριαρχῶν καὶ περὶ τῆς τοῦ Κοπρωνύμου ἀθροισθείσης τῶν ἀνιέρων ἐπισκόπων συνόδου. περὶ Βουλγάρων.

7. Οἷος χειμῶν γέγονεν ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ δυσωνύμου. οἷα ἐφρόνει ὁ ἄθεος καὶ οἷα ἐποίει. ὅσα ἐποίει ὁ Κοπρωνύμος κατὰ τῶν μὴ πεισθέντων βεβαιῶσαι τὴν κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων συγγραφήν. ὅτι κατὰ Βουλγάρων ἐκστρατεύσας ἄπρακτος ἐπανῆλθε καὶ οἷα κατὰ τῶν μοναχῶν ἐποίει καὶ κατὰ ἀρχόντων. ὅπως καὶ τὸν πατριάρχῃ αὐτοῦ ἐξῶσε τῆς ἐκκλησίας καὶ ἐκόλασε καὶ ἀπέκτεινεν. ὅτι τρεῖς γυναικας ἠγάγετο καὶ ὅσους ἔσχευ ἐξ αὐτῶν παῖδας καὶ ὅτι τῷ πρώτῳ υἱῷ αὐτοῦ γυναῖκα ἠγάγετο. ὅτι σπονδὰς ἔθετο μετὰ Βουλγάρων.¹⁾

8. Ὅτι τινὰς τῶν Βουλγάρων ᾤκειώσατο ὁ Κοπρωνύμος, οἱ ἐδήλουν αὐτῷ τὰ τοῦ ἀρχοντος σφῶν βουλευματα. ὅπως ὁ τῶν Βουλγάρων ἀρχων²⁾ ἡπάτα ΠΗ353 τὸν βασιλέα, καὶ ἔγνω τοὺς ᾤκειωμένους³⁾ αὐτῷ Βουλγάρους. ὅπως κατὰ Βουλγάρων ἐξεστράτευσεν καὶ νοσήσας ὑπέστρεψε⁴⁾ καὶ κατέστρεψε τὴν ζωὴν. οἷα κατὰ τῶν μοναχῶν καὶ τῶν μοναστηρίων καὶ κατὰ τῶν σεπτῶν λειψάνων τῶν ἁγίων ὁ πάντολμος ἐτόλμα. περὶ τοῦ ἱεροῦ λειψάνου τῆς πανευφήμου μάρτυρος Εὐφημίας.

9. Περὶ πατριαρχῶν. ὅτι διὰ τὰς ἁγίας εἰκόνας ὁ Λέων ἐκόλασέ τινας τῶν ἀρχόντων. τελευταίη τοῦ Λέοντος.

1) ὅτι τρεῖς — Βουλγάρων] addit 2) ἀρχων pro ἀρχηγός 3) ᾤκ. αὐτῷ pro αὐτῷ ᾤκ. 4) ὑπέστρεψε pro ὑπέστρεψε.

10. "Ὅτι ἐπιβουλῆς γενομένης ἡ Θεοδώρα τοὺς μὲν ἄλλους ἐκόλασε, τοὺς δὲ ἀνδραδέλφους αὐτῆς ἀπέκρινε καὶ ἱερέας παρεσκεύασεν. περὶ τῆς εὐρεθείσης λάρνακος ἐν τῇ Θράκῃ κατὰ τὸ Μακρὸν τεῖχος. ὅτι κατηγγυήσατο τῷ υἱῷ γυναικα ἡ Εἰρήνη. ὅτι ὁ τῶν Ἀράβων ἀρχηγὸς μέχρι Χρυσοπόλεως ἐλθὼν ἐσπέισατο, φόρους αὐτοῖς δίδόναι τῶν Ῥωμαίων συνθεμένων. περὶ τοῦ πατρικίου¹⁾ Ἐλπιδίου.

11. "Ὅτι ὁ πατριάρχης Παῦλος ἐξέστη τῆς ἐκκλησίας. ὅτι ὁ ἐν ἁγίοις Ταράσιος πατριάρχης προεχειρίσθη. περὶ τῆς ἐβδόμης συνόδου. ὅτι ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος νεανίας γενόμενος βασιλεὺς²⁾ εἰς ἑαυτὸν τὴν διοίκησιν μεταγαγεῖν ἐμελέτησε. γνωσθεὶς δὲ παρὰ τῆς μητρὸς ἐτύφθη καὶ δημοσιεύειν ἐκωλύθη. ὅτι τοῖς Ἀρμενιοῖς καὶ οἱ τῶν ἄλλων θεμάτων συμφρονήσαντες τὸν Κωνσταντῖνον μόνον εὐφῆμουν, καὶ ὅσα ἐκεῖνος προελθὼν ἐποίησεν.

12. "Ὅτι ὁ Ὠμαῖτης τρίκλινος ἐκάνθη. ἐκστρατεῖται τοῦ Κωνσταντίνου κατὰ Βουλγάρων καὶ τῶν Ἀράβων. ὅτι αὐτὸς ἀνήγαγε τὴν μητέρα εἰς τὰ βασίλεια καὶ εὐφημεῖσθαι αὐτὴν παρεχώρησεν· οἱ δὲ Ἀρμενιοὶ αὐτὸς ἐστασίαζον· καὶ περὶ τοῦ Μωσηλέ. ὅτι τοῖς Βουλγάροις συμβαλὼν ὁ Κωνσταντῖνος ἡγήθη, καὶ ὅτι ἐστασίασε τὸ στρατιωτικὸν καὶ ὅτι τοὺς θείλους ὁ Κωνσταντῖνος ἐτιμωρήσατο. ὅτι τὴν οἰκείαν γαμετὴν ἄκουσαν ἀποκείρας ὁ Κωνσταντῖνος ἐτέραν ἡγάγετο. ὅτι κατὰ Βουλγάρων ὁ βασιλεὺς ἐξεστράτευσεν.

13. Περὶ τοῦ μοναχοῦ Πλάτωνος. ὅτι ἐτυφλώθη

1) πατρικίου] πατριάρχου

2) βασιλεὺς] addit.

ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος εἰδήσει τῆς μητρὸς αὐτοῦ. περὶ Λέοντος πάπα Ῥώμης καὶ ὅπως οἱ Φράγγοι καὶ πότε τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ῥώμης αὐτῆς ἐκυρίευσαν. περὶ τῶν ἀνδραδέλφων τῆς βασιλίσσης Εἰρήνης. ὅτι ἐξήτει ὁ τῶν Φράγγων ἀρχηγὸς συζευχθῆναι τῇ βασιλίσσῃ. ὅπως καὶ παρὰ πάντων εἰς τὰ βασίλεια ὁ ἀπὸ γενικῶν ἀνήχθη Νικηφόρος.

14. Ὅσα πρὸς τὴν βασιλίδαν Εἰρήνην ὁ Νικηφόρος εἶρηκε καὶ ὅσα πρὸς ἐκείνον ἐκείνη, καὶ ὅτι πολλὰ ὑπέδειξεν αὐτῷ χρήματα τεθησαυρισμένα καὶ ὥς αὐτίκα ὑπερωρίσθη. οἷος ἦν τοὺς τρόπους ὁ Νικηφόρος. περὶ τοῦ πατρικίου Βαρδάνη.¹⁾ τελευτῇ Εἰρήνης. ἀνάρρησις Σταυρακίου τοῦ υἱοῦ Νικηφόρου. περὶ πατριαρχῶν. ὅτι μετὰ τὸν ἐν ἀγίοις Ταράσιον ὁ θεὸς Νικηφόρος προεχειρίσθη πατριάρχης. καὶ²⁾ ὅπως ὁ Πλάτων καὶ ὁ Στουδίτης Θεόδωρος ἐστασίαζον. οἷας κερδῶν ἐπινοίας ἐπενόει ὁ βασιλεὺς Νικηφόρος ὁ ἀπὸ γενικῶν. περὶ τοῦ εἰσδραμόντος ξιφηφόρου εἰς τὰ βασίλεια καὶ ζητοῦντος ἀνελεῖν τὸν βασιλέα.

15. Ὅτι Μανικαίοις καὶ Ἀθιγγάνοις ἐκέχρητο ἐν μαντείαις. ἐκστρατεία κατὰ Βουλγάρων, ἐν ᾗ εὐτυχήσας καὶ ἐπαρθεὶς ὕστερον ἠττήθη καὶ ἀπώλετο. ὅτι τὴν κεφαλὴν τοῦ βασιλέως ὁ Κροῦμος ἀνεσταύρωσεν, εἶτα ἀντὶ κύλικος ἐκέχρητο.

16. Ἀνάρρησις τοῦ Παγγαβέ Μιχαήλ.

17. Ὅπως διετέθη ὁ Μιχαήλ πρὸς τὴν τοῦ Σταυρακίου σύμβιον. ὅτι ἔστεψεν ὁ Μιχαήλ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Θεοφύλακτον. ὅτι τοὺς κατὰ τῶν ἀγίων

1) περὶ τοῦ π. B.] addit

2) καὶ] addit.

εἰκόνων νεανιευομένους ἠκίσατο. περὶ τῶν Ἀγαρη-
νῶν. ὅτι ὁ τῶν Βουλγάρων ἄρχων ἦται σπονδάς, ὁ
δὲ βασιλεὺς ἃ ἐκεῖνος ἐξήτει μὴ πληρῶν παρητή-
σατο σπείσασθαι, καὶ οἱ Βούλγαροι κατὰ Μεσημβρίας
ἐχώρησαν, καὶ τὸ ἄστυ εἴλον.

18. Ὅτι μαθὼν ὁ βασιλεὺς μέλλειν τοὺς Βουλ-
γάρους τῇ Θράκῃ ἐπελθεῖν, ἐξῆλθε. καὶ οἱ μὲν Βούλ-
γαροι ἄπρακτοι ἔμειναν, ἐκεῖνος δὲ τὴν οἰκείαν χώ-
ραν διὰ τῆς προσεδρίας τοῦ στρατοῦ ἐκάκου. ἦτα
τῶν Βουλγάρων ἐπελθόντων. ἠττήθησαν οἱ Ῥωμαῖοι
ἐπιβουλῇ τοῦ Ἀρμενίου Λέοντος. ὅπως ὁ Λέων
ἐαυτῷ τὴν βασιλείαν περιεποιήσατο. ὅτι βία τὴν
βασιλείαν καταδέχεσθαι ὁ Λέων ἐσχηματίζετο, καὶ
ὅπως ὁ Μιχαὴλ ἀπραγμόνως ἐξέστη τῆς ἀρχῆς καὶ
ὅσα ἔπαθεν.

19. Ὅσα συνέβη σημαντικὰ τοῦ τὸν Μιχαὴλ τοῦ
λέοντος διάδοχον ἔσεσθαι. ὅτι περὶ σπονδῶν δια- ΠΙΙ354
ρεσβευσάμενος ὁ Λέων πρὸς τὸν ἄρχοντα Βουλγά-
ων, ἐπεὶ οὐκ ἐδέχθη, ἐξεστράτευσεν κατ' ἐκείνου καὶ
ἐίκησεν. ὅπως ὁ Ἀρμένιος Λέων ἔθηκε τῇ τῶν εἰ-
νομάχων αἰρέσει. περὶ τοῦ Μελισσηνοῦ Θεοδότου
ὅπως τὸν Λέοντα ἠπάτησε κατὰ τῶν ἀγίων εἰ-
νων λυττῆσαι. ὅτι ἀντιλέγοντα αὐτῷ περὶ τῶν
ἰων εἰκόνων τὸν θεῖον Νικηφόρον τὸν πατριάρ-
χον ἐξώρισεν. περὶ τῆς προγνώσεως τοῦ πατριάρ-
χου Νικηφόρου καὶ τοῦ ὁμολογητοῦ Θεοφάνους.

20. Ὅτι ὁ Μελισσηνὸς Θεόδωτος προεβλήθη πα-
ρχης, καὶ ὅθεν ῥκειώθη οὗτος τῷ Λέοντι. περὶ
πρωτοψάλτου, καὶ ὅπως ἠρέθιξε²⁾ τὸν βασιλέα
τῶν ἀγίων εἰκόνων. ὅτι ὀργίλος ἦν ὁ Λέων

1) ἠρέθιξε pro ἠρέθισε.

καὶ κολαστῆς ἀπαράττητος καὶ τοὺς ἀδικοῦντας ἀνέστελλε. οἷους προεχειρίζετο ἄρχοντας.¹⁾

21. Περὶ τοῦ Τραυλοῦ Μιχαὴλ καὶ ὅπως ἐπὶ τυραννίδι ἀλοὺς διέφυγε τὴν τιμωρίαν καὶ ἐβασίλευσεν. ὅσα προείπεν ὁ Λέων περὶ τοῦ Μιχαὴλ. περὶ τῶν ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ ἐν τοῖς ἀνακτόροις καὶ τῶν ἐν ἐκείνῳ εἰκονισμένων, καὶ ὅπως ἡρμηνεύθησαν ἐκεῖνα καὶ παρὰ τίνος. περὶ τοῦ ἐνυπνίου τῆς μητρὸς τοῦ Λέοντος. ἕτερον ἐνύπνιον. ὅτι πεδηθεὶς τοὺς πόδας ὁ Μιχαὴλ τῷ Παπίᾳ παρεδόθη φυλάττεσθαι. ὅπως ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν τοῦ Παπίου καταγωγὴν ἀπῆλθε, καὶ ὅσα εἶδε καὶ ὥς ἠπέιλησε, καὶ ὥς οὐκ ἔλαθεν. ὅσα ὁ Μιχαὴλ τοῖς συνωμόταις ἐπέστειλεν. ἀναίρεσις Λέοντος τοῦ Ἀρμενίου. ἀνάρρησις τοῦ Μιχαὴλ ἐπὶ τοὺς πόδας πεπεδημένον. ὅσα ἐποίησεν ὁ Μιχαὴλ τῇ τοῦ Λέοντος γαμετῇ καὶ τοῖς ἐκείνου παισί, καὶ ὅπως ὁ τοῦ Λέοντος υἱὸς Κωνσταντῖνος ἐλύθη τῆς ἀφωνίας.²⁾

22. Ὅθεν ὥρμητο ὁ Μιχαὴλ καὶ οἶος τὴν πίστιν καὶ τὰ ἦθη. ὅτι καὶ οὗτος τοὺς πρὸ αὐτοῦ ἐμιμήσατο. ὅσα ὁ ματαιόφρων Μιχαὴλ ἐφρόνει. περὶ τῆς τοῦ Θωμᾶ τυραννίδος. ὅτι περιέθετο ἑαυτῷ ὁ Θωμᾶς τὰ τῆς βασιλείας παράσημα. ὅτι εὐτύχει ὁ τύραννος οὗτος καὶ ἐκρατύνετο.

23. Ὅτι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν προσβαλὼν ὁ Θωμᾶς τῇ πόλει πολλάκις οὐδὲν ἀνύσαι ἴσχυσεν, ἀλλ' ἥττητο συνεχῶς, ὁ δὲ καὶ ἠττώμενος τοῦ τυραννεῖν οὐκ ἀπείχετο. ὅτι ὁ τῶν Βουλγάρων ἀρχηγὸς σπονδὰς μετὰ Ῥωμαίων θέμενος ἐμαχέσατο

1) καὶ τοὺς — ἄρχοντας] addit
νίας] addit.

2) ἀνάρρησις — ἀφω-

τῷ Θωμᾷ¹⁾ καὶ ἐνίκησε καὶ αἷτιος γέγονε τῆς αὐτοῦ καταλύσεως. κατάσχεσις τοῦ Θωμᾶ. περὶ τῆς Ἡρακλείας καὶ τοῦ Πανίου μηδὲ μετὰ τὴν κατάλυσιν τοῦ Θωμᾶ τῆς ἀποστασίας ἀφισταμένων.

24. Ὅπως ἡ Κρήτη γέγονεν ὑπὸ τοὺς Ἀγαρηνοὺς. ὅπως καὶ τίνα δευτέραν γαμετὴν εἰλήφει ὁ Μιχαήλ. περὶ πατριαρχῶν. περὶ τῶν ἐν τῇ Κρήτῃ Ἀγαρηνῶν. ἑτέρα στάσις ἐν Σικελίᾳ καὶ ὅπως ὑπὸ τοὺς Ἀγαρηνοὺς ἐγένετο ἡ νῆσος. τελευταῖα Μιχαήλ τοῦ βασιλέως. ὅπως ἐκόλασεν ὁ Θεόφιλος τὸν ἀνελόντα τὸν Λέοντα.²⁾

25. Ὅτι τὴν μητρυνὴν ἑαυτοῦ εἰς τὴν μονήν, ἐξ ἧς ἐλήφθη, ἐγκατέστησεν. περὶ τῆς γυναικὸς Εἰκασίας. ὅπως περὶ τοὺς ἀδικοῦντας διέκειτο ὁ Θεόφιλος καὶ ὅπως τῆς εὐθηνίας τῶν ὠνίων ἐφρόντιζεν. περὶ τοῦ ἀδελφοῦ τῆς Αὐγούστης τοῦ Πετρωνᾶ. περὶ τοῦ πλοίου τῆς Αὐγούστης.

26. Περὶ τῶν γονέων τῆς Θεοδώρας καὶ περὶ τῆς μητρὸς αὐτῆς καὶ τῶν θυγατέρων τοῦ βασιλέως. περὶ τῆς δεσποίνης Θεοδώρας καὶ τοῦ παράφρονος Λένδερι. ὅτι βαρὺς ἦν τῶν εὐσεβῶν κολαστῆς ὁ Θεόφιλος. περὶ τοῦ συγκέλλου³⁾ Ἰωάννου, καὶ ὅπως πρὸς τοὺς Ἀγαρηνοὺς ἀπεστάλη καὶ ὅσα ἐποίησεν.

27. Περὶ τῶν τῆς πόλεως παραλίῳν τειχῶν. περὶ τοῦ ξενῶνος τοῦ Θεοφίλου. περὶ τοῦ μοναχοῦ Λαζάρου τοῦ ζωγράφου. περὶ τῶν ὁμολογητῶν ἀνταδέλφων Θεοφάνους καὶ Θεοδώρου τῶν γραπτῶν. ὅτι ἐπὶ θυγατρὶ ἐποιήσατο γαμβρὸν Ἀλέξιον τὸν Μωσηλέ, ὃν καὶ Καίσαρα ἐτίμησεν. περὶ τοῦ Μα-

1) ἐμαχέσατο τῷ Θωμᾷ καὶ pro ἐμᾷ καὶ 2) ἑτέρα — Λέοντα pro περὶ στάσεως ἐν Σικελίᾳ συστάσης, quae habet Duc., om. Wolfius 3) συγκέλλου pro συγκελοῦ.

νουήλ καὶ τοῦ Θεοφόβου. ὅτι τοῖς Πέρσαις μαχόμενος ὁ Θεόφιλος ἡττήθη καὶ ἦλω ἄν, εἰ μὴ ὁ Θεόφοβος ἐβοήθησεν. ἐκστρατεία κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν καὶ νίκη τοῦ βασιλέως.¹⁾

28. Περὶ τοῦ περιδεξίου Ἀγαρηνοῦ καὶ τοῦ ἐκτομίου Θεοδώρου τοῦ Κρατεροῦ.²⁾ ἐκστρατεία ἐτέρα³⁾ κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν καὶ ἥττα Ῥωμαίων. ὅτι διαβολαῖς κατὰ τοῦ Μανουήλ πιστεύσας ὁ βασιλεὺς τυφλώσας αὐτὸν ἐμελέτα· ὃ γνοὺς ἐκεῖνος προσπέφευγε τοῖς Ἀγαρηνοῖς.⁴⁾ ὅτι πίστευς λαβὼν ὁ Μανουήλ ἐκ τοῦ βασιλέως αὐτίς ἐπανήλθε κατασοφισάμενος τὸν τῶν Ἀγαρηνῶν ἀρχηγόν. περὶ πατριαρχῶν. ὅτι τὸν ἱερὸν Μεθόδιον ὑπερώρισε καὶ ὅσα ὑπέμεινε.

29. Ὅτι κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν ἐκστρατεύσας ὁ Θεόφιλος εὐτύχησεν. ὅπως παρὰ τῶν μισθοφορούντων Περσῶν ὁ Θεόφοβος βασιλεὺς ἀνεργήθη καὶ ἄκων. ὅτι ὁ Θεόφοβος προσῆλθε τῷ βασιλεῖ. περὶ τῆς τοῦ Ἀμορίου ἀλώσεως. ὅπως προεδόθη τοῖς Ἀγαρηνοῖς τὸ Ἀμόριον. ὅτι διεπρεσβεύσατο πρὸς τὸν τῶν Ἀγαρηνῶν ἀρχηγὸν ὁ βασιλεὺς τοὺς ἐπιφανεῖς τῶν ἀλόντων ἀνήσασθαι θέλων, ὁ δὲ τὴν πρεσβείαν οὐ προσήκατο καὶ ὅτι ἐκ λύπης ὁ βασιλεὺς ἐνόσησε δυσεντερίαν. ὅτι θνήσκων ὁ Θεόφιλος ἀνέϊλε τὸν Θεόφοβον. τελευτὴ Θεοφίλου.

PII355 1. Ὅπως ὁ Μανουήλ μὴ συναινῶν πρότερον τῇ τῆς αἰρέσεως τῶν εἰκονομάχων καθαιρέσει ὕστερον καὶ λίαν ἐκθύμως⁵⁾ συνήνει. ἐξώθησις ἐκ τῆς⁶⁾ ἐκκλησίας τοῦ πατριάρχου⁷⁾ Ἰωάννου, τοῦ δὲ ἱεροῦ

1) ἐκστρατεία—βασιλέως] addit, et εἶλω scribit ut Wolfius
2) κρατεροῦ pro Κρατερῇ 3) ἐτέρα] addit 4) ἥττα Ῥωμαίων—ἀγαρηνοῖς pro καὶ νίκη τοῦ βασιλέως 5) ἐκθύμως pro ἐκθύμως 6) ἐκ τῆς] addit 7) πατριάρχου] πατριάρχον.

Μεθοδίου προχειρίσις καὶ ὅπως δι' ἐντεύξεων λέγεται σωτηρίας τυχεῖν ὁ Θεόφιλος. ἔτι περὶ τοῦ καθαιρεθέντος Ἰωάννου τοῦ πατριάρχου. περὶ τῆς κατηγορίας τοῦ θείου Μεθοδίου τοῦ πατριάρχου καὶ ὅπως ἡλέγχθη ψευδῆς. ὅσα ὁ τῶν Βουλγάρων ἀρχηγὸς ἠπειλήσε τῇ βασιλίσσῃ καὶ ὅσα ἐκείνη αὐτῷ ἐντεμήνυσεν.

2. Ὅπως οἱ Βούλγαροι εἰς ἐπίγνωσιν ἦλθον τοῦ Χριστοῦ. ὅπως γῆς τῷ ἔθνει τῶν Βουλγάρων ἡ βασιλὶς παρεχώρησεν. περὶ Μανιχαίων.¹⁾ ὅπως ὁ Μιχαὴλ τὸν ογοθέντην ἀνείλε Θεόκτιστον. ὅτι καὶ ἡ βασιλὶς Θεωώρα τῶν ἀνακτόρων ἀπῆλθε γνωρίσασα τοῖς τῆς νυλῆς ὅσα χρήματα παρὰ τοῖς ταμείοις καταλιμπάνει.

3. Ὅτι ταχέως ὁ Μιχαὴλ τὰ ταμεῖα ἐκένωσε τὰ σιλικὰ, καὶ ὅτι τὴν μητέρα καὶ τὰς ἀδελφὰς ἀπέκρινεν.²⁾ ὅτι ἡ τῆς βασιλείας διοίκησις τῷ Βάρδα ἐτέθη. ὅτι ἐκστρατεύσας ὁ Μιχαὴλ καὶ πολιορκῶν τὰ Σαμόσατα κακῶς ἐκείθεν ἀπήλλαξεν. αὐθις νικατεία κατὰ Ἀραρηνῶν καὶ αὐθις ἦτα Ῥωμαίων. ὁ Πετρωνᾶς ἐστάλη κατὰ τῶν Ἀραρηνῶν καὶ ὅτι ἱβαλῶν αὐτοῖς ἐνίκησε, μοναχοῦ τινος τὴν νίκην τῷ προειπόντος. ὅτι τοῦ Μανουὴλ θανόντος ὁ Ῥωνᾶς προεβλήθη δομέστικος τῶν σχολῶν.

4. Ὅτι ἡνιόχει ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ. ὅπως τῶν κοινῶν ἐφρόντιζεν ὁ βέλτιβασιλεὺς οὗτος. ὅπως περὶ λόγους ἐσπούδασεν ἄρδας. περὶ τοῦ φιλοσόφου Λέοντος καὶ τοῦ αλωτισθέντος μαθητοῦ αὐτοῦ. περὶ πατριαρχῶν. ὅσα ὁ θεὸς Ἰγνάτιος ἔπαθεν ἀφορίσας τὸν ἀρχα Βάρδαν.

περὶ Μανιχαίων] addit 2) καὶ ὅτι—ἀπέκρινεν] om.

5. Περὶ τῶν Ῥώσ. περὶ τῶν ἐκ Κρήτης Ἀγαρηνῶν. περὶ τῶν τόπων ἐν οἷς ἀνήκοντο οἱ πυρσοί. περὶ τῆς ἀνοήτου τοῦ Μιχαὴλ μετριότητος καὶ τῶν ἀνοητοτέρων παιγνίων αὐτοῦ. περὶ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος.

6. Σημεῖον περὶ τὸν Βασίλειον γεγονὸς προδηλοῦν ὥς βασιλεύσει. περὶ τοῦ ὀνείρου τοῦ φανέντος τῷ νεωκόρῳ τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Διομήδους. ὅτι πρότερον ὁ Βασίλειος τῷ Θεοφιλίτῃ ἐξυπηρέτησεν. ὅθεν καὶ ὅπως εἰς τὰ βασίλεια εἰσῆχθη ὁ βασιλεὺς, καὶ ὅπως ῥυκείωθη καὶ ἐτιμήθη. περὶ τῆς προορήσεως τῆς μητρὸς τοῦ βασιλέως τῆς περὶ τοῦ Βασιλείου.

7. Ὅτι ἐπεβούλευον ἀλλήλοις¹⁾ ὁ Καῖσαρ καὶ ὁ Βασίλειος. σημεῖόν τι περὶ τὸν Καῖσαρα γεγονός. ὅτι πολλὰ τῶν ὠκονομημένων ἀνέτρεπεν ὁ βασιλεὺς. ἀναίρεσις τοῦ Καίσαρος Βάρδα. ἀνάρρησις τοῦ Βασιλείου. ὅθεν ὁ Βασίλειος ἀνελεῖν ἠρεθίσθη τὸν Μιχαήλ. ἀναίρεσις τοῦ βασιλέως Μιχαήλ.

8. Ὅτι τῶν κακῶς δαπανηθέντων χρημάτων ὁ βασιλεὺς συνάξας εἰς τρία ἐπόσωσε²⁾ κεντηνάρια. ὅπως ὁ Φώτιος ἐξώσθη τῆς ἐκκλησίας. περὶ ἐπιβουλῆς. ὅτι ἔσπεψε βασιλεῖς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, τὰς δὲ θυγατέρας ἀπέκειρεν. ὅτι ἐν τῇ Κρήτῃ ἐκστρατεύσας ἠττήθη. ὅπως ὁ Χρυσόχειρ ἠττήθη παρὰ Ῥωμαίων καὶ ἀνηρέθη. ὅτι τοῦ Ἰγνατίου τελευτήσαντος ὁ Φώτιος αὐτὸς ἀνῆχθη εἰς τὸν θρόνον τὸν πατριαρχικόν.

9. Περὶ ἐπιβουλῆς. ἐκστρατεία κατὰ Συρίας.

1) ἀλλήλοις pro ἀλλήλους 2) ἐπόσωσε obscurius in ed. Wolfii, unde Ducang. ἐπέσωσε.

ὅτι πολιορκῶν τὴν Ἀδαταν ὁ βασιλεὺς, καὶ ὁρῶν τοὺς ἐντὸς μὴ φρουρῶντας τῆς πολιορκίας, ἤρετο τὸν τρόπον, καὶ ἀπηγγέλη αὐτῷ. ὅπως οἱ ἐκ Ταρσοῦ καὶ Μελιτηνῆς Ἀγαρηνοὶ ἡττήθησαν. περὶ τῶν ἐκ Καρχηδόνος Ἀγαρηνῶν. ὅτι ὁ ῥήξ Φραγγίας συνεμάχησε τοῖς Ῥωμαίοις κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν, καὶ ἡττηθέντων ἐάλω καὶ ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν παρὰ τοῦ ῥηγός, καὶ ὅσα ἐμηχανήσατο, καὶ διέδρα καὶ ὅσα ἐποίησεν. ὅτι ἐκ Ταρσοῦ πλοῖα ἐπολιόρκουν τὴν Εὐριπον, ἤνυσαν δὲ οὐδέν, καὶ ἐκ Κρήτης ἔτετρας παραλίας Ῥωμαϊκὰς ἐδήουν χώρας, ἀλλὰ καί τινα κακῶς ἀπηλλάγησαν. περὶ τῶν ἐξ Ἀφρικῆς ἡνίων καὶ περὶ τῶν ἐκ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στόλου ἀποράντων, καὶ ὅπως οὐδένα ἐκείνων ἀνελὼν τοῖς λοιποῖς ἐνεποίησε φόβον.

10. Ὅτι ἐνίκησαν οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς Ἀγαρηνοὺς ἐν τῇ ναυμαχίᾳ. ὅτι τῶν τοῦ στόλου εἰς οἰκοδομὰς ἐχολουμένων οἱ Ἀγαρηνοὶ ἀδεῶς τὰ παράλια ἐκάβυν. περὶ τῆς γυναικός, ἣν προεῖπεν ὁ ἐν τῷ ναυῷ τοῦ Ἰου Ἀνδρέου μοναχὸς περὶ τοῦ Βασιλείου ὡς σιλεύσει. ὅτι βασιλεύσαντος τοῦ Βασιλείου προσ-PII356
θεν αὐτῷ ἡ γυνὴ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, καὶ ἐτίθησαν. ὅπως τὸ ἔθνος τῶν Ῥώσ εἰς ἐπίγynωσιν θε Χριστοῦ.

11. Ὅτι θανόντος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Κωνσταντί-
ο βασιλεὺς ἀπαρηγόρητος ἦν, καὶ ὅπως ὁ Σαν-
αρηνὸς ἐδειξεν αὐτῷ τὸν τεθνεῶτα ἐφιππον.

ὁ Σανταβαρηνὸς κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως ντος ἐτύρευσεν, καὶ ὅπως αὐτοῦ κατεῖπε πρὸς τὸν ἔρα, καὶ ὅσα ὁ Λέων ἐπαθεν. ἐξ οἷας λαβῆς εὐτύτησεν ὁ βασιλεὺς, καὶ περὶ τοῦ διασώσαντος ἰν ἐκ τοῦ ἐλάφου.

12. Ὅτι ἐξώθησε τῆς ἐκκλησίας ὁ Λέων τὸν Φώτιον καὶ τὸν ἀδελφὸν Στέφανον πατριάρχην προχειρίσατο. ὅπως ἐτίμησε τὸν τοῦ βασιλέως Μιχαὴλ νεκρόν. ὅτι πυρποληθέντα τὸν τοῦ ἁγίου Θωμᾶ ναὸν ὁ βασιλεὺς οὗτος ἀνεκαίνισεν. ὅπως τὸν Σανταβαρηνὸν ἡμύνατο. περὶ πατριαρχῶν. περὶ Βουλγάρων καὶ τοῦ ἄρχοντος αὐτῶν Συμεὼν καὶ ὅσα συνέβη ἐξ ἐκείνου Ῥωμαίοις. ὅτι ἐπῆλθον τοῖς Βουλγάροις οἱ Οὐγγροι. ἐπιβουλὴ κατὰ τοῦ βασιλέως Λέοντος. ὅτι τὴν τοῦ Ζαούτζη Ζωὴν ἐστεψεν ὁ Λέων.

13. Ὅτι καὶ τρίτην γαμετὴν ὁ Λέων ἡγάγετο. ὅτι καὶ τετάρτη ὥμίλησε γυναικί. περὶ πατριαρχῶν. ὅτι ἐν τῇ εἰς τὸν ἅγιον Μώκιον προσελεύσει ἐπλήρη ὁ βασιλεὺς τὴν κεφαλὴν. περὶ τῆς προορήσεως τοῦ μοναχοῦ Μάρκου. ὅτι ἀποδιδράσκων ὁ Σαμωνᾶς κατελήφθη. ὅτι ἐξώρισε τὸν πατριάρχην Νικόλαον ὁ Λέων.

14. Ὅτι ἐξ ἐπιβουλῆς τοῦ Σαμωνᾶ ὁ δοῦξ Ἀνδρόνικος τοῖς Ἀγαρηνοῖς προσελήλυθεν. οἷα ἐμχανᾶτο ὁ Σαμωνᾶς κατὰ τοῦ Ἀνδρονίκου τοῦ δουκός. ὅτι διέδρα Κωνσταντῖνος ὁ τοῦ Ἀνδρονίκου υἱός, καὶ ὅσα ἐλθόντι αὐτῷ ὁ βασιλεὺς προσφοίβασεν. ὅτι ἐστεψεν ὁ Λέων τὸν οἰκεῖον υἱόν, ὅσα κατεῖπεν ὁ Σαμωνᾶς τοῦ ἐκτομίου Κωνσταντίνου, καὶ ὅσα εἰς ἐκεῖνον ἐγένετο. ἐξώθησις ἐκ τῶν βασιλείων τοῦ Σαμωνᾶ. τελευτὴ τοῦ βασιλέως Λέοντος.

15. Ὅτι τὸν ἀνεψιὸν Κωνσταντῖνον ἐκτομίαν ποιῆσαι ὁ¹⁾ Ἀλέξανδρος ἐβούλετο. τελευτὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου. τίνας ἐπιτρόπους κατέλιπε τῷ ἀνεψίῳ ὁ Ἀλέξανδρος.

1) ὁ] addit.

16. Ἀποστασία Κωνσταντίνου τοῦ δουκός. ἀναί-
ρεις¹⁾ τοῦ Λούκα Κωνσταντίνου. ὅτι πολλοὺς οἱ τοῦ
βασιλέως ἐπίτροποι τῶν συναραμμένων τῷ ἀποστάτῃ
ἐκόλασαν. ὅτι διεφέροντο ἀλλήλων οἱ τοῦ βασιλέως
ἐπίτροποι. ὅτι ἀνῆχθη τοῦ βασιλέως μήτηρ εἰς τὰ
βασίλεια καὶ τῆς διοικήσεως εἴχετο.

17. Ὅπως ὁ Λακαπηνὸς παρὰ τοῦ βασιλέως
Κωνσταντίνου εἰς ἐπικουρίαν προσελήφθη. ὅπως ὁ
αρακοιμώμενος κατεσχέθη παρὰ τοῦ Λακαπηνοῦ.
τι ὁ βασιλεὺς κατενεγκεῖν²⁾ τὴν ἑαυτοῦ μητέρα τοῦ
αλατίου ἐπεχειρεῖ, τοῖς δὲ δάκρυσιν ἐκείνης μα-
ιχθεὶς ἀφῆκεν αὐτήν. ὅτι τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα
ἐνηστεύσατο ὁ Λακαπηνὸς τῷ βασιλεὶ Κωνσταν-
τίνῳ. ὅτι ὁ Φωκᾶς Λέων τυραννίδι ἐπικεχειρήκε
ἐλ αὐλοῦς ἐτυφλώθη. ἐπιβουλή κατὰ τοῦ βασιλέως.

18. Ὅτι ἦλω παρὰ τῶν Βουλγάρων ἡ Ἀδρια-
νόπολις. ὅτι ὁ ἐκ Τριπόλεως στόλος ἀπώλετο. ὅτι
ἔλθον ἀλλήλοις ὁ βασιλεὺς Ῥωμαίων καὶ ὁ Συ-
ν, οὐκ εἰρήνευσαν δέ. μετὰθεις τῶν ἀρχιερέων.
Πέτρος ὁ τοῦ Συμεὼν υἱὸς ἐσπείσατο³⁾ καὶ συν-
ῆ αὐτῷ ἡ τοῦ βασιλέως ἐγγόνῃ.

19. Ὅπως καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Χριστοφόρον
εβίβασε τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου, εἴτα τοὺς
οὐς δύο. περὶ πατριαρχῶν. τελευτὴ τοῦ βασι-
; Χριστοφόρου.

20. Ὅτι διαδόσεις ἐποίει ὁ βασιλεὺς Ῥωμανός,
οὕμενος τὸν θεὸν διὰ τὴν ἐπιπορίαν καὶ τὰ
τῶν ἐν τῇ πόλει ἀπέτισεν. περὶ τοῦ ἀγίου

ἀναίρεις — 20, 4, [μειρακίων] om. 2) κατενεγκεῖν]
αγεῖν sic dicit, ut alii recentiorum, Zonaras paullo
um genitivo, cui hoc loco addit praep. ἐκ. 3) ἐσπεί-
duc., ἐσπείσατο Wolf.

μανδιλίον. περὶ τῶν συμφυῶν μεираκίων. καθαιρέσεις ἐκ τῆς βασιλείας¹⁾ Ῥωμανοῦ τοῦ Λακαπηνοῦ. δίκαιος εἶ, κύριε, καὶ εὐθεὶς²⁾ αἱ κρίσεις σου.

21. Καθαίρεσεις ἐκ τῆς βασιλείας καὶ τῶν υἱῶν τοῦ Λακαπηνοῦ καὶ τελευτῇ αὐτῶν καὶ τοῦ πατρὸς αὐτῶν.³⁾ οἷος ἦν ὁ Κωνσταντῖνος [καὶ περὶ τὰ ἥθη.⁴⁾] περὶ ἐπιβουλῆς. περὶ Οὐγγρων.

22. Περὶ τοῦ πατριάρχου Θεοφυλάκτου. περὶ τοῦ πατριάρχου Πολυεύκτου. περὶ τῆς τιμίας χειρὸς τοῦ Προδρόμου. περὶ τῶν⁵⁾ Ἀγαρηνῶν. ὅτι ὁ τοῦ βασιλέως υἱὸς Ῥωμανὸς ἐπεβούλευσε τῷ πατρί. τελευτῇ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου.

23. Ὅτι ἔστεψεν ὁ Ῥωμανὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν ΠΙ357 Βασίλειον. ὅτι τὰ πλείω τῆς Κρήτης εἶλεν ὁ Φωκᾶς Νικηφόρος. ὅτι ὁ Φωκᾶς Λέων ὁ τοῦ Νικηφόρου ἀδελφὸς τῷ Χαμδάν⁶⁾ πολεμήσας ἐνίκησεν. ὅτι αὐθις ὁ Νικηφόρος τῷ Χαμδάν⁶⁾ συμβαλὼν ἠττησεν αὐτὸν καὶ τὸ Χάλεπ ἐπόρθησεν. τελευτῇ τοῦ βασιλέως Ῥωμανοῦ. ὅπως ὁ Φωκᾶς βασιλειᾷν ὑποπτευόμενος κατεσοφίσατο τὸν παρακοιμώμενον Βρίγγαν. ὅτι θανόντος τοῦ τῶν Βουλγάρων ἄρχοντος Πέτρου οἱ κομητόπωλοι ἀπέστάτησαν. ὅπως ὁ Φωκᾶς βασιλεὺς ἀνεργήθη.

24. Οἷα ὁ Βρίγγας ἠπειλήσε τῷ δήμῳ παντί. ὅτι ὁ παρακοιμώμενος Βασίλειος λαὸν ἀπέστειλε καὶ τὴν τοῦ Βρίγγα οἰκίαν κατέστρεψε καὶ ἄλλων. ὅτι ἐστέφθη παρὰ τοῦ πατριάρχου ὁ Φωκᾶς. ὅτι συνεμίγη

1) καθαίρεσεις ἐκ τῆς βασιλείας pro ἐκ τῆς βασιλείας καθαίρεσεις 2) εὐθεὺς pro εὐθείαι, quod scripsi εὐθεὶς

3) καθαίρεσεις—αὐτῶν] addit 4) καὶ περὶ τὰ ἥθη] addit Duc.

5) τῶν] addit: περὶ Ἀγ. om. Wolfius, addit Duc.

6) χαμδάν pro Χαμαδάν.

ὁ βασιλεὺς τῇ Θεοφανοῖ. ὅτι ἐκωλύθη ὁ βασιλεὺς παρὰ τοῦ πατριάρχου ἐπιβῆναι τοῦ θυνσιαστηρίου. περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ Ἀγαρηνῶν. ὅτι ὁ Τξιμισκῆς κατετροπώσατο τοὺς ἐν Κιλικίᾳ Ἀγαρηνοὺς.

25. Ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐν Κιλικίᾳ ἐστράτευσε καὶ πόλεις αὐτῶν εἴλεν. περὶ τῶν πυλῶν τῆς Ταρσοῦ καὶ τῆς Μοψουεστίας. περὶ τῆς Κύπρου. ὅτι τῆς Συρίας πόλεις πορθήσας καὶ τὴν Ἀντιόχειαν πολιορκῶν ἀπανεστῆ καὶ περὶ τοῦ ἀγίου κεραμίου.¹⁾ ὅπως ὁ Φωκᾶς Νικηφόρος διέκειτο περὶ τὸ ὑπήκοον, καὶ ὅτι οὐδὲ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀπείχετο. ὅσα εἰς κά-
ωσιν τῶν ὑπηκόων οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐπενόει καὶ ἴα ἐθέσπιζεν²⁾ ἄθεσμα. ὅτι παρὰ τοῦ Φωκᾶ τὸ τε-
αρτηρὸν ἐπενοήθη καὶ ἡ προτίμησις τῆς νέας χα-
αγῆς.

26. Περὶ τοῦ τείχους τῶν πρὸς ἑω³⁾ ἀνακτό-
υν. ὅπως ἐάλω ἡ Ἀντιόχεια ἐπὶ τούτου τοῦ αὐτο-
άτορος, καὶ ὅπως ἐκεῖνος διετέθη πρὸς τοὺς ἀλόν-
ς αὐτὴν καὶ διὰ τίνα αἰτίαν.

27. Περὶ τῆς μέσον τῶν Ἀρμενίων καὶ τῶν
ωρίμων φιλονεικίας, καὶ ὅπως ὁ δῆμος διὰ ταύτης
μάνη⁴⁾ κατὰ τοῦ βασιλέως. ὅπως τοῦ δήμου φο-
ρέντος καὶ ἐκ τοῦ θεάτρου ἀποδιδράσκοντος πολ-
διεφθάρησαν. περὶ τῶν Οὔγγρων. ὅτι ὁ βασι-
ς τὸν Ῥῶς κεκίνηκε κατὰ τῶν Βουλγάρων.

28. Ὅτι μὲν γέγονεν ἐπὶ τοῦ Φωκᾶ. ὁ δὲ
φ εἰς κέρδος ἐχρήσατο. τί ἐποίησεν ὁ Μακεδὼν
ἰλειος σιτοδείας ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ γενομέ-
περὶ Λέοντος τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Φωκᾶ. ὅτι

κεραμίου pro κεραμίδος 2) ἐθέσπιζεν pro ἐθέσπι-
3) ἑω] ἐκ Wolfius 4) ἐξεμάνη pro ἐξεμήνε.

κατὰ τοῦ βασιλέως ἡρέθισε τὸν Τζιμισκὴν ἢ Θεοφανώ. ὅτι λογοθέτην τοῦ δρόμου προεβάλετο τὸν Τζιμισκὴν ὁ Φωκάς. ἐπιβουλὴ τοῦ Τζιμισκῆ κατὰ τοῦ Φωκά, συμπραττούσης καὶ τῆς Θεοφανοῦς. ἀναίρεσις τοῦ Φωκά Νικηφόρου.

1. Ὅτι τὸν παρακοιμώμενον Βασίλειον τοῖς τῆς βασιλείας ἐπέστῃσε πράγμασιν. ὅτι ἐκωλύθη ὁ Τζιμισκῆς εἰσελθεῖν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. πότε ἐστέφθη ὁ Τζιμισκῆς. πότε οἱ Μανιχαῖοι ἐκ τῆς ἐφ᾽ αὐτῷ εἰς τὰ ἐσπέρια μετηνέχθησαν. περὶ πατριαρχῶν. περὶ τῶν Ἀραρηνῶν. ὅτι οἱ Ῥῶς μετακληθέντες κατὰ τῶν Βουλγάρων, καὶ αὐτοὺς καταγωνισάμενοι, ἐπανελθεῖν εἰς τὰ ἴδια οὐκ ἤθελον, καὶ περὶ τοῦ Καλοκυροῦ. ὅτι ὁ Σκληρὸς Βάρδας ἐστάλη κατὰ τῶν Ῥῶς. ὅπως ὁ Σκληρὸς τοὺς Ῥῶς κατηγωνίσαστο καὶ τοὺς συμμαχοῦντας αὐτοῖς.

2. Ὅπως ὁ Φωκάς Βάρδας τυραννίδι ἐπικεχείρηκε, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ὁ ἀδελφὸς ἀποδραῖναι μελετήσαντες ἐγνώσθησαν. ὅτι τοῦ Σκληροῦ ἐπελθόντος τῷ Φωκᾷ οἱ σὺν ἐκείνῳ προσῆλθον τῷ Σκληρῷ, καὶ ὁ Φωκάς τῷ βασιλεῖ προσεχώρησε, καὶ ἐκάρῃ κληρικὸς καὶ περιωρίσθη εἰς Χίον. ὅτι ἐγήμεν ὁ βασιλεὺς τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου. ὅτι ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν Ῥῶς, καὶ πόλεις καὶ φρουρία ὑπ' αὐτῶν κατεχόμενα ἔλαβεν. ἄλωσις τῆς Περσθλάβας. πολιορκία τοῦ Δοροστόλου ἦτοι τῆς Δρίστρας, καὶ ὅπως γέγονεν ἡ πολιορκία.

3. Ἡ τελευταία μάχη πρὸς Σφενδοσθλάβον καὶ τοὺς Ῥῶς. ὅτι καὶ τῆς ἐκ θεοῦ βοηθείας ἐτυχον οἱ Ῥωμαῖοι. ἄλωσις τῆς Δρίστρας. ὅπως ἐγνώσθη ὅτι ὁ ἅγιος Θεόδωρος τῷ βασιλεῖ συνεμάχησε. ὅτι προσῆλθε τῷ βασιλεῖ ὁ Σφενδοσθλάβος καὶ προσεδέχθη.

4. Ὅτι ἐπανελθὼν ὁ βασιλεὺς ἐθριάμβευσε. περὶ ΠΗ358 τοῦ ἐν τοῖς Χαλκοῖς ναοῦ τοῦ σωτήρος. περὶ πατριαρχῶν. ὅτι ἀποστατησάντων τῶν ἐφ' ὧν βαρβάρων ἐξεστράτευσεν ὁ βασιλεὺς κατ' αὐτῶν, καὶ ὅθεν ὁ παρακοιμώμενος ἠρεθίσθη ἐπιβουλεῦσαι αὐτῷ¹⁾ καὶ ὅπως ἐπεβούλευσεν. τελευτὴ Ἰωάννου τοῦ Τξιμισκῆ. ὅτι αὐτίς ὁ Φωκᾶς Λέων καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Νικηφόρος μελετήσαντες ἐπιθέσθαι τῇ βασιλείᾳ ἐτυφλώθησαν.

5. Ὅτι ἀνεκλήθη ἐκ τῆς ὑπερορίας ἡ μήτηρ τῶν βασιλέων. ὅτι ἀπεστάτησεν ὁ μάγιστρος Βάρδας ὁ Σκληρός, καὶ ὅσα ἐν τῇ ἀποστασίᾳ αὐτοῦ γέγονασι. πῶς ὁ Σκληρὸς τῆς Νικαίας ἐκράτησεν. ὅτι τῷ Φωκᾷ Βάρδᾳ τὸν κατὰ τοῦ Σκληροῦ ἐνέπιστευσε τόλεμον ὁ παρακοιμώμενος. ὅπως ἐμονομάχησαν ὁ Σκληρὸς καὶ ὁ Φωκᾶς καὶ ὅπως οἱ περὶ τὸν Σκληρὸν ἐτράπησαν εἰς φυγὴν. φυγὴ τοῦ Σκληροῦ πρὸς Ἀβυλῶνα καὶ κάθειρξις αὐτοῦ καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ.

6. Περὶ πατριαρχῶν. περὶ Βουλγάρων καὶ τοῦ Ἀμουῆλ καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐστράτευσε κατὰ Βουλγάρων καὶ τὴν Τριάδιτζαν ἐλλε πολιορκεῖν. ὅπως ὁ Κοντοστέφανος ἀπάτη τῇλθε τὸν βασιλέα καὶ πέπεικεν ἀναξεῦξαι, καὶ οἱ Βούλγαροι τοῖς Ῥωμαίοις ἐποίησαν²⁾ ἀναξενύουσι. ὅτι ὁ Φωκᾶς βασιλεὺς ἀνερορήθη. ὅτι ὁ Σκληρὸς καὶ οἱ παρὰ τοῖς Ἀγαρηνοῖς Ῥωμαῖοι ἀνείσαν τῶν δεσμῶν καὶ ἐπανελθεῖν εἰς τὰ Ῥωμαίων ἐῆδυνήθησαν. ὅτι κοινωνίαν θέσθαι μετὰ τοῦ αὐτοῦ ἐπὶ τῇ τυραννίδι ἠθέλησεν ὁ Σκληρὸς, καὶ σκατεσχέθη καὶ ἐδεσμήθη.

) αὐτῷ] αὐτοῦ

2) ἐποίησαν τοῖς Ῥ.] invertit.

7. Ὅτι πρὸ τοῦ δεσμηθῆναι λάθρᾳ ὡς αὐτό-
 μολον ἐπεμψε τὸν υἱὸν αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα ὁ
 Σκληρός. περὶ τοῦ Δελφινᾶ. ὅπως ἐάλω καὶ ἀνεσκο-
 λοπίσθῃ. ὅπως ὁ Φωκᾶς κατέστρεψε τὴν ζωὴν. οἶος ὁ
 βασιλεὺς Βασίλειος τὸ ἥθος ἐγένετο μετὰ τὴν κατὰ-
 λυσιν τοῦ Φωκᾶ. ὅπως τὸν παρακοιμώμενον ὁ βασι-
 λεὺς ἀπεσκευάσατο, καὶ ὅπως πρὸς ἐκείνον διετέθη.
 τελευτὴ τοῦ παρακοιμωμένου. οἶος ἦν ὁ βασιλεὺς
 πρὸ τοῦ τῆς ἐξουσίας ἐπιλαβέσθαι, καὶ οἶος μετὰ
 ταῦτα ἐγένετο καὶ ὅπως ἐκέχρητο τῷ ἀδελφῷ, καὶ
 οἶος ἦν ἐκεῖνος τὸ ἥθος. ὅτι αὐθις ὁ Σκληρός τῆς
 τυραννίδος εἶχετο καὶ ὅπως ἐσπείσατο, καὶ προσῆλθε
 τῷ βασιλεῖ καὶ ἐδέχθη. ὅτι κληρονόμος τῆς Ἰβη-
 ρίας καταλειφθεὶς ὁ βασιλεὺς ἀπῆλθεν ἐκεῖ. ὅσα ἐν
 Ἰβηρίᾳ καὶ Φοινίκῃ κατώρθωσε.

8. Περὶ πατριαρχῶν. περὶ τοῦ Σαμουήλ καὶ
 τῶν Βουλγάρων, καὶ ὅσα κατ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς
 ἐστῆσατο τρόπαια, τὰ μὲν δι' ἑαυτοῦ, τὰ δὲ διὰ τῶν
 στρατηγῶν, καὶ ὅσας πόλεις εἶλε καὶ φρουρία. οἷα
 ὁ βασιλεὺς ἐδογματίσεν. οἶος ἦν ὁ βασιλεὺς οὗτος τὸ
 ἥθος. καὶ οἶος ἦν περὶ χρήματα καὶ ὅσα συνῆξε καὶ
 ἐθησαύρισεν.

9. Ὅτι οἱ Ἀγαρηνοὶ τὸν ἐν Ἱερουσαλὴμ καθεί-
 λον ναόν. ὅσα ἐν Βουλγαρίᾳ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς
 Βασίλειος. ὅπως τοὺς φραγμοὺς τῶν ὁρῶν καθεί-
 λεν ὁ βασιλεὺς καὶ εἰς Βουλγαρίαν εἰσέβαλε, καὶ
 περὶ τῆς τελευτῆς τοῦ Σαμουήλ. ὅτι ὁ τοῦ Σα-
 μουήλ υἱὸς ἀνηρέθη παρὰ συγγενοῦς αὐτοῦ. ὅτι
 πολλοὶ τῶν ἐπισήμων Βουλγάρων προσεργούνησαν τῷ
 βασιλεῖ. ὅτι καὶ αὐθις ὁ βασιλεὺς ἐξεστράτευσε
 κατὰ Βουλγάρων καὶ ὅσα ἐποίησεν. ὅτι προσεργύη
 τῷ βασιλεῖ ἡ γυνὴ καὶ οἱ παῖδες τοῦ Βλαδισθλάβου

Ἰωάννου τοῦ υἱοῦ Ἀαρών. ὅτι κατασχὼν τὴν Βουλ-
γαρίαν ὁ βασιλεὺς εἰς Ἀθήνας ἀπῆλθε τῇ θεομήτορι
ἀνθομολογούμενος. περὶ πατριαρχῶν. ἐκστρατεία
κατὰ Ἀβασγίας. νίκη Ῥωμαίων κατὰ τῶν Ἰβήρων.
περὶ πατριαρχῶν. τελευταῖα Βασιλείου.

10. Οἷος ἦν τὸ ἦθος ὁ Κωνσταντῖνος καὶ τὴν
διαγωγὴν. περὶ τῶν θυγατέρων τοῦ βασιλέως καὶ
τῶν ἐκτομῶν αὐτοῦ θεραπεύοντων. περὶ Πατινάκων.
ὅπως ταῖς εἰσπράξεσιν ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐξέτριψε τὸ
ὑπήκοον. ὅπως τὸν Ἀργυρόπωλον¹⁾ Ῥωμανὸν γαμ-
βρὸν εἰς τὴν θυγατέρα ὁ βασιλεὺς ἐποιήσατο, τὴν
ἐκείνου σύμβιον ἀποκαρῆναι ποιήσας. καὶ Καίσαρα
τοῦτον ἀνείπε καὶ διάδοχον τῆς βασιλείας κατέλι-
πεν. τελευταῖα τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου.

11. Ὅτι ἐξέκοψε τὸ ἀλληλέγγυνον καὶ ἐπηύξησε
τὴν ῥόγαν τῶν κληρικῶν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καὶ
χρεοκοπίαν ἐποίησεν. ὅτι ὁ Προυσιανὸς ὑποπτεν-
θεὶς ἐπὶ τυραννίδι ἐτυφλώθη. καὶ ὁ Διογένης Κων-
σταντῖνος ὁμοίᾳ αἰτία καθείρχθη. ὅτι ἐσπείσατο τοῖς
Ἀβασγοῖς καὶ τὴν ἰδίαν ἀνεψίαν νύμφην ἔδωκεν.
ὅτι οἱ Ἀγαρηνοὶ καιροῦ²⁾ λαβόμενοι τῶν πόλεων
πελάβοντο, ἃς παρὰ τοῦ Φωκᾶ καὶ τοῦ Τζιμισκῆ
φηρέθησαν. ὅτι ἐστράτευσε κατὰ τοῦ³⁾ Χάλεπ, καὶ Π359
ροσῆλθεν αὐτῷ πρεσβεία εἰρήνην αἰτοῦσα, ὁ δὲ
ὅκ ἐσπείσατο. ὅτι Ἀραβες ἀθρόον τῷ χάρακι ἐπελ-
όντες ἐτρέψαντο τοὺς Ῥωμαίους, καὶ ὁ βασιλεὺς
ὑγε, καὶ τὸ στρατόπεδον διηρπάγη.

12. Ὅτι ἐπανελθὼν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν πόλιν
ρέως τοῖς ὑπ' αὐτὸν προσεφέρετο. περὶ τῆς παρὰ

πλ
1) Ἀργυρόπωλον] ἀργυρο 2) καιροῦ pro καιρὸν 3)
pro τῷ.

τοῦ Ῥωμανοῦ δομηθείσης μονῆς. περὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Χαλεπίτου. περὶ Κωνσταντίνου τοῦ Διογένους. περὶ διαφόρων ἐθνῶν τὰ ὑπὸ Ῥωμαίους ληζομένων.¹⁾ περὶ τῆς αὐτογράφου ἐπιστολῆς τοῦ Χριστοῦ. περὶ τῶν μεταναστευόντων διὰ τὸν λιμόν. περὶ σεισμῶν.

13. Ὅτι πρότερον ὁ βασιλεὺς κατέτεινεν ἑαυτὸν περὶ μίξιν παιδοποιίας ἐφιέμενος, ἀπογνοὺς δὲ ταύτης, οὐ συνεχῶς προσήει τῇ βασιλίσσει, ἣ δὲ αὐτὸν ἐμίσησεν. ὅπως ὁ Παφλαγὼν Μιχαὴλ προσελήφθη παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ ὥς ἡράσθη αὐτοῦ ἡ Ζωή, καὶ ὅτι διὰ τὸν ἔρωτα ὁ βασιλεὺς Ῥωμανὸς ἐπεβουλεύθη καὶ τέθνηκε. [τελευτῇ τοῦ βασιλέως Ῥωμανοῦ.²⁾]

14. Οἷως διετέθη πρὸς τὴν βασιλίδαν ὁ Μιχαὴλ. οἷος ἦν τὸ ἥθος ὁ τοῦ βασιλέως ἀδελφὸς Ἰωάννης. περὶ τῆς νόσου τοῦ βασιλέως Μιχαὴλ. περὶ τοῦ Δαλασσηνοῦ καὶ διὰ τίνα αἰτίαν καθείρχθη. περὶ τοῦ ἐξ Ἀφρικῆς στόλου. περὶ Παγκρατίου τοῦ ἄρχοντος Ἀβασγίας. περὶ Σκυθῶν. [περὶ Ἀράβων.²⁾]

15. Ὅτι μετὰ τῶν Αἰγυπτίων οἱ Ῥωμαῖοι ἐσπείσαντο. ὅτι ὁ Μανιάκης τὴν Σικελίαν ὑπὸ Σαρακηνῶν κατεχομένην Ῥωμαίοις ὑπέταξε. ὅπως ὑπὸ Ἀράβων ἐπεβουλεύθη ἡ Ἑδεσα, καὶ ὅπως ἐγνώσθη τὰ³⁾ τῆς ἐπιβουλῆς. ὅτι ὁ Καρχηδόνιος⁴⁾ κρατῶν κατὰ τῆς Σικελίας ἐπῆλθε. καὶ ὅπως ἠττήθη παρὰ τοῦ Μανιάκη καὶ ἔφυγε, καὶ ὅπως ὁ Μανιάκης δέσμιος ἐκείθεν ἀχθεὶς καθείρχθη. ὅτι ἡ Σικελία αὖθις ἐλήφθη ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν ἄνευ μιᾶς πόλεως τῆς Μεσσηνίας. ὅτι ἐφίετο τοῦ πατριαρχείου ὁ ὀρφανοτρόφος. ὅπως πρὸς τὸ ὑπήκοον διέκειτο ὁ ὀρφα-

1) ληζομένων] addit
dit Duc.

3) τὰ pro τὸ

2) τελ.—P. et περὶ Ἀράβων addit
4) καρχηδόνιος pro Καρχηδόνας.

νοτρόφος καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ. ὅτι ἐπεβουλευθή παρὰ τῆς βασιλίδος Ζωῆς ὁ ὀρφανοτρόφος.

16. Ὅτι ἡ νόσος τῆς παραφορᾶς κατεκράτησε σφόδρα τοῦ βασιλέως. ὅπως ἔσχε περὶ τὴν βασιλίαν ὁ βασιλεὺς Μιχαήλ. ὅτι καὶ ὑδέρῳ περιέπεσεν ὁ βασιλεὺς Μιχαήλ. ὅτι καὶ ὑδέρῳ περιέπεσεν ὁ βασιλεὺς Μιχαήλ. ὅτι ὁ Καλαφάτης Μιχαήλ υἱοθετήθη τῇ βασιλίᾳ καὶ Καίσαρ ἀνηγορεύθη.

17. Ὅπως ἀπεστάτησε πάλιν τὸ τῶν Βουλγάρων ἔθνος, καὶ ὅπως εἰς δύο ἀρχηγοὺς περιέστη, καὶ ὅπως ὁ εἰς τὸν ἄλλον διέφθειρε, παρασκευάσας τὸ πλῆθος λιθολευστέον αὐτόν. ὅτι ὁ βασιλεὺς ὑδερῶν ἐξεστράτευσεν κατὰ Βουλγάρων. ὅπως ὁ Ἀλουσιανὸς ἐφυγεν ἐκ τῶν Ῥωμαίων εἰς τοὺς Βουλγάρους, καὶ ὅπως ἐγνωρίσθη τοῦ Ἀαρὼν εἶναι υἱός. καὶ ὅπως τὸν Δολιανὸν κατασχὼν ἀπετύφλωσεν. ὅτι προσῆλθεν ὁ Ἀλουσιανὸς τῷ βασιλεῖ. ὅπως ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν μονὴν τῶν ἀγίων Ἀναργύρων, καὶ ἀπεκάρη. τελευτὴ τοῦ βασιλέως Μιχαήλ οὗ Παφλαγόνο.

18. Ὅτι εἰσῆλθεν εἰς τὰ βασίλεια ὁ Καίσαρ Μιχαήλ. ἀνάγκη εἰς βασιλέα τοῦ Καίσαρος, καὶ οἷος τὸ ἦθος ὁ Μιχαήλ. ὅπως διετέθη πρὸς τὸν θεῖον τοῦ τὸν ὀρφανοτρόφον. ἐξορία τοῦ ὀρφανοτρόφου. καὶ τοὺς οἰκείους συγγενεῖς ὁ Μιχαήλ ἐξευνούχισε.¹⁾

19. Ὅτι αἰτιάσεις κατὰ τῆς βασιλίδος Ζωῆς ασάμενος ὁ Μιχαήλ ἀποκείρει αὐτήν πρότερον εἰς τοῦ Πρίγκιπος νῆσον περιορίσας αὐτήν.²⁾ ὅτι τὴν στάσιν ἀνεκομίσθη ἡ βασιλίς, καὶ ὁ λαὸς

1) ἐξευνούχισε, sed mediis syllabis duabus evanidis, pro ξει 2) ὅτι αἰτιόσεις—αὐτήν bis in fine paginae et o sequentis.

μελενδυτουσαν ιδων αυτην εις πλεον τεθυμωται. οτι προς την της Ζωης αδελphen την Θεοδωραν το πληθος τραπεν αυγουσταν αυτην ανηγορευσεν εν τη μεγαλη εκκλησια, και οτι εις την μονην του Στουδιου ο Μιχαηλ και ο θελος αυτου ο Κωνσταντινος απηλθον. οτι ετυφλωθησαν ο βασιλευς Μιχαηλ και ο θελος αυτου ο νωβελλίσσιμος Κωνσταντινος, ειτα και υπερωρισθησαν.

20. Οτι ανδρα η βασιλις Ζωη εμνηστευετο. οπως απεδοκιμασθη ο Δαλασσηνος. περι του Μονομαχου, και οπως παρα της βασιλισσης Ζωης ηρεθη προς βασιλειαν και προς συνοικησιν. οτι εστεφθη ο Μονομαχος.

21. Οιος ην την γνωμην ο Μονομαχος. περι του Βοισθλαβου και οσα παρ' εκεινου εγενοντο. περι του Μονομαχου και της Σκληραινης του προς αλληλους ερωτος. οτι επανηχθη εκ της Μιτυληνης η Σκληραινα, και οπως αυτη εχρησατο ο βασιλευς. τελευτη της Σκληραινης.

РΠ360 22. Περι της του Μανιακη αποστασιας και οπως διελυθη. αποστασια του Ερωτικου. περι πατριαρχων. οτι ετυφλωθη ο γερονως ορφανοτροφος Ιωαννης. αποστασια του Τορνικιου Λεοντος.

23. Οτι ετυφλωθησαν ο Τορνικιος και ο Βατάξης.

24. Περι των Ρως¹⁾ κατα της βασιλιδος των πολεων επελεύσεως. ναυμαχια κατα των Ρως και ηττα αυτων.

25. Οπως οι Τουρκοι κατα της υποκειμενης Ρωμαιοις εφρας μοιρας εχωρησαν, και τινες ουτοι. οπως

1) Ρως] ρως hic et mox.

οἱ Τοῦρκοι ταῖς ὑπὸ Ῥωμαίους ἐπῆλθον χώραις. περὶ τῆς κωμοπόλεως τοῦ Ἀρτζε. πόλεμοι Ῥωμαίων συμμαχομένων¹⁾ Ἰβηρσι πρὸς τοὺς Τοῦρκους καὶ ἄλλωσι τοῦ Λιπαρίτου ἄρχοντος τῶν Ἰβήρων. ὅτι αὐτὸς ὁ Σουλτὰν κατὰ Ῥωμαίων ἐχώρησε.

26. Περὶ Παξιναίων καὶ ὅπως εἰς τὰ παρίστρια διέβησαν. περὶ τῆς τῶν Σκυθῶν προσελεύσεως. περὶ τῆς τῶν ἐτέρων Σκυθῶν ἐπελεύσεως, καὶ ὅπως ἐάλωσαν. ὅπως οἱ Σκύθαι τῆς ὑπὸ Ῥωμαίους δουλείας ἀφηνίασαν, εἴτα ἐσπέισαντο.

27. Περὶ ἐπιβουλῆς ἣν ὁ Βοῖλας ἐμελέτησε²⁾ καὶ οἷος ἦν ἐκεῖνος. ὅτι οὐ κατὰ λόγον ἀναλίσκων τὰ δημόσια χρήματα εἰς πόρους ἀπείδεν οὐκ εὐαγεῖς ὁ Μονομάχος.

28. Τελευτὴ τῆς βασιλίδος Ζωῆς. περὶ τῆς ἐξ Ἀλανῶν παλλακευομένης τῇ βασιλεῖ. περὶ τῆς νόσου ἣ τῶν νόσων τοῦ Μονομάχου. περὶ τοῦ λογοθέτου τοῦ δρόμου Ἰωάννου. περὶ τοῦ Λειχούδου Κωνσταντίνου. ὅτι τὸν πρωτεύοντα ἡβουλήθη ὁ βασιλεὺς καταλιπεῖν διάδοχον τῆς ἀρχῆς.

29. Ὅτι εὐτυχῶς³⁾ ἤνυσε τὴν ἀρχὴν ἡ Θεοδώρα. ὅτι ὁ Στρατιωτικὸς Μιχαὴλ εἰς τὴν τῆς βασιλείας ἐνῆχθη περιωπὴν. τελευτὴ τῆς βασιλίδος Θεοδώρας.

1. Ὅτι τοῖς στρατιωτικοῖς ἄρχουσιν οὐ δεξιῶς ἔχρησάτο ὁ βασιλεὺς Μιχαήλ. ἀποστασία τοῦ Μονομάχου Θεοδοσίου.

2. Προσέλευσις τῶν στρατιωτικῶν ἀρχόντων πρὸς τὸν παρασπόνδυλον. ὅπως ὁ Βρυέννιος⁴⁾ ἐτυ-

1) συμμαχομένων scripsi pro συμμαχομένων 2) ἦν βοῖλας ἐμελέτησε, sed litteris partim evanidis et charta cetera, unde τοῦ Βοῖλα tantum in ed. 3) εὐτυχῶς proτυχῶν 4) Βρυέννιος] βρυένιος.

φλώθη. ἀποστασία τοῦ Κομνηνοῦ καὶ τῶν λοιπῶν¹⁾ στρατιωτικῶν ἀρχόντων. ὅτι ἐκράτησε Νικαίας ὁ Κομνηνός. ὅτι συμβαλόντες τοῖς περὶ τὸν Κομνηνὸν οἱ βασιλικοὶ ἠττήθησαν.

3. Ἀποστολὴ πρέσβων πρὸς τὸν Κομνηνὸν περὶ εἰρήνης. ὅσα τῷ βασιλεῖ διὰ τῶν πρέσβων ὁ Κομνηνός ἐδήλωσεν. ὅτι ἃ ἤτησεν ὁ Κομνηνός πληρῶσαι ὁ βασιλεὺς ἐπηγγείλατο, καὶ πάλιν οἱ πρέσβεις πρὸς αὐτὸν ἀπεστάλησαν. οἷα ἐγγράφως²⁾ τοὺς συγκλητικούς ἀπήτησεν ὁ βασιλεὺς Μιχαήλ. ὅτι στασιώδεις τινὲς εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν συνήχθησαν, καὶ ὅτι βασιλέα τὸν Κομνηνὸν ἀνηγόρευσαν καὶ τοῦ πατριάρχου συνευδοκοῦντος.³⁾ ἐκπτώσεις τῆς βασιλείας Μιχαήλ τοῦ γέροντος.

4. Ὅτι πρῶν οἰκονόμων καὶ σκευοφυλάκων τῆς μεγάλης ἐκκλησίας παρὰ τοῦ βασιλέως προβαλλομένων οἱ Κομνηνοὶ καὶ ἄμφω τῇ ἐκκλησίᾳ ἀπένειμαν.⁴⁾ ὅτι ἀποτόμως τῇ τῶν κοινῶν πραγμάτων διορθώσει ἐπικεχείρηκε καὶ γέγονεν ἅπασι μισητός. ὅτι οὐδὲ αὐτῶν τῶν τῷ θεῷ καθωσιωμένων ἐφέστατο.

5. Ὅτι ὁ πατριάρχης ἤθελεν ἐπιτάσσειν τῷ βασιλεῖ καὶ ἠπεῖλει αὐτῷ. ἐξορία τοῦ πατριάρχου Μιχαήλ. τελευτὴ τοῦ πατριάρχου ἐν τῇ ἐξορίᾳ. περὶ πατριαρχῶν. ὅπως τὰ δικαιώματα τῆς ἐλευθερίας τῶν Μαγγάνων ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ Λειχουδῆ.

6. Ἐκστρατεία κατὰ τῶν Οὐγγρων καὶ Πατρι-

1) καὶ τῶν λοιπῶν] addit

2) ἐγγράφως pro ἐγγράφω

3) συνευδοκοῦντος pro συνευδικοῦντος 4) ἀπένειμαν] ἀπένειμ, ultima compendio supra scripta, unde ἀπένειμε Wolfius.

νάκων. ὅπως τὸν ἐκ τῆς θρυλὸς κίνδυνον ἐξέφυγεν
ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ περὶ αὐτόν.

7. Ὅπως τὴν βασιλείαν ἀπέθετο ὁ Κομνηνὸς καὶ
ἐμόνασε, τὸν Δούκαν προχειρισάμενος βασιλέα. οἷος
ἦν τὸ ἥθος ὁ Κομνηνός.

8. Ἐπιβουλὴ κατὰ τοῦ βασιλέως καὶ ὅπως ταύ-
την διέφυγεν. οἷος ἦν ὁ Δούκας τοὺς τρόπους. ὅτι
ἐκ φειδωλίας δώροις ἤθελε φιλιοῦν τῇ Ῥωμαίων
ἀρχῇ.

9. Περὶ τοῦ ἔθνους τῶν Οὐζῶν. περὶ σεισμοῦ.¹⁾
περὶ ἀστέρος κομήτου. περὶ πατριαρχῶν. ὅτι νο-PII361
σήσας ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκλείπων τοῖς υἱοῖς τὴν²⁾ βα-
σιλείαν κατέλιπε, κάκείοις τὴν μητέρα ἐπέστησεν,
ὁμόσασαν ἐγγράφως μὴ δευτερογαμῆσαι. τελευτῇ
Κωνσταντίνου βασιλέως τοῦ Δούκα.

10. Ὅτι ἡ βασιλὶς Εὐδοκία βασιλέα τοῖς πράγ-
μασιν ἐπιστῆσαι ἐβουλεύσατο. περὶ τοῦ Διογένους
καὶ οἷος ἦν τὸ γένος καὶ τὴν ἰσχύν. ὅτι τυραννῆσαι
βουλευσάμενος κατεσχέθη ὁ Διογένης, καὶ μέλλων
κολασθῆναι ἀφείθη καὶ εἰς κγλ ἀφωρίσθη.³⁾ ὅπως
ἡπατήθη ὁ πατριάρχης καὶ δέδωκε τῇ δεσποίνῃ τὸ
τοῦ ὄρκου αὐτῆς ἐγγραφον. ὅτι συνήφθη τῇ βασι-
λίδι Εὐδοκίᾳ ὁ Διογένης καὶ ἀνερρήθη.

11. Ὅτι ἐξεστράτευσεν ὁ Διογένης ἐν τῇ ἐρώ-
καὶ ὅσα ἐποίησεν. ὅτι καὶ πρὸς Συρίαν ὤρμησεν ὁ
βασιλεὺς καὶ τὴν Ἱεράπολιν ἔλαβε καὶ τοὺς Χαλε-
πίτας ἐτρέψατο. ἦττα τῶν βαρβάρων. ἄλωσις ὑπὸ⁴⁾)

1) σεισμοῦ pro σεισμῶν 2) τὴν] addit 3) καὶ εἰς
— ἀφωρίσθη] addit: sed vox media, sic fere ut supra posi-
tum scripta, quum desiderari videatur Καπαδοκίαν, quo-
modo sit expedienda incertum 4) ὑπὸ] om.

Ῥωμαίων φρουρίων τινῶν βαρβαρικῶν καὶ ἀγγελία τῷ βασιλεὶ λαφυραγωγηθῆναι τὸ Ἀμόριον.

12. Ἐτέρα ἐκστρατεία τοῦ βασιλέως καὶ ὅσα ἐν ταύτῃ συνέβησαν. περὶ τοῦ ἐμπρησμοῦ τοῦ ναοῦ τῶν Βλαχερνῶν. περὶ τοῦ Κομνηνοῦ Μανουὴλ καὶ ὅπως ἐλήφθη αἰχμάλωτος, καὶ ὅπως ἐπανῆλθεν, ἄγων καὶ τὸν ἐλόντα αὐτὸν Τοῦρκον πρόσφυγα τῷ βασιλεὶ.

13. Ἡ τελευταία ἐκστρατεία τοῦ Διογένης καὶ ὅσα ἐν αὐτῇ σημεῖα συνέβησαν. περὶ τῆς τῶν Νεμίτζων ἀποστασίας καὶ ὅτι διεῖλεν ὁ Διογένης τὸ στράτευμα, καὶ οὐ μετὰ πολλῶν ἐκείνος περιελείφθη. ὅτι τὸν Βρυνέννιον ἔστειλαν συμβαλεῖν τοῖς Τούρκοις, εἴτα καὶ τὸν Βασιλάκιον, καὶ ὡς ἐάλω ὁ Βασιλάκιος.¹⁾

14. Ὅτι Οὗξοι πρὸς τοὺς Τούρκους ἡτομόλησαν, καὶ ὅτι μετεκαλέσατο καὶ τὸ στράτευμα, ὃ διεῖλεν ὁ βασιλεὺς· οἱ δὲ οὐκ ἀφίκοντο, καὶ ὅτι τοῦ βασιλέως ἐτοιμαζομένου πρὸς πόλεμον ἐκ τοῦ Σουλτὰν πρέσβεις ἤκασι περὶ εἰρήνης. ὅτι ὑποστρεψάντων τῶν πρέσβεων ὁ βασιλεὺς πρὸς μάχην ὤρμησε καὶ ὅπως ἡττήθη καὶ ἐάλω. ὅπως ὁ Σουλτὰν ἐχρήσατο τῷ βασιλεὶ ἀπαχθέντι πρὸς αὐτόν. τίνα γέγονασιν ἐν τοῖς βασιλείοις τῆς ἀλώσεως ἀγγελθεισῆς.²⁾

15. Ὅτι προστάγματα ἐπέμφθησαν πανταχοῦ μὴ δέχεσθαι τὸν Διογένην ὡς βασιλέα, καὶ ὅτι τοῦ Καίσαρος υἱοὶ ἐστάλησαν κατ' αὐτοῦ. ὅπως κατεκλείσθη ὁ Διογένης καὶ ἐπολιορκεῖτο.³⁾ καὶ ὅτι ἐπὶ

1) ὅτι τὸν Βρυνέννιον—Βασιλάκιος] addit 2) τίνα—ἀγγ. addit, post quae sequitur vocabulum cuius initium ουτ vix, minus etiam ceteri ductus possunt legi, quum etiam illa ἐν—ἀγγελθεισῆς propemodum sint extrita 3) καὶ ἐπολιορκεῖτο] addit.

συνθήκαις παρέδωκεν ἑαυτόν.¹⁾ ὅτι ἐν τῇ Πρώτῃ νήσῳ ἀπαχθεὶς ἐτελεύτησεν ὁ Διογένης.

16. Ὅτι τὸν Σίδης ἐπέστησε τοῖς πράγμασι πρότερον, εἶτα τὸν Νικηφορίτην. ὅτι ἀμελῶν τῶν τῆς βασιλείας πραγμάτων λόγοις ἐσχόλαζεν²⁾ ὁ Μιχαήλ. ὅτι ὁ Σουλτὰν τὰ κατὰ τὸν Διογένην μαθὼν τὴν ἐφ' αὐτὸν κατέτρεχεν. ἔτι ὁ Κομνηνὸς Ἰσαάκιος ἐστάλη μετὰ τοῦ Ῥουσελίου τοῖς Τούρκοις ἀντιταξόμενος, καὶ ἠττηθεὶς ἐάλω, καὶ ὁ Ῥουσέλιος ἀπεστάτησεν. ὅτι ὁ Καῖσαρ σταλὲς κατὰ τοῦ Ῥουσελίου ἠττήθη καὶ ἐάλω. ὅτι ὁ βασιλεὺς Τούρκους κατὰ τοῦ Ῥουσελίου μετεπέμψατο, ὁ δὲ λύσας τὸν Καῖσαρα βασιλέα ἀνείπε· καὶ συμμίξας τοῖς Τούρκοις αἰχμάλωτος καὶ αὐτὸς καὶ ὁ Καῖσαρ ἐλήφθησαν. ὅτι ὁ Καῖσαρ διὰ τοῦ βασιλέως ἐξωνηθεὶς ἐκείρατο καὶ μοναχὸς γέγονεν. ὅτι ὁ βασιλεὺς Ἀλέξιος εἶλε τὸν Ῥουσελίον. ὅπως ἐκλήθη Παραπινάκιος οὗτος ὁ βασιλεὺς.

17. Περὶ τοῦ τῶν Χροβάτων³⁾ ἔθνους. περὶ τῆς ἀποστασίας τοῦ δούλου Νέστορος. ὅτι νύξος ἐτέχθη τῷ⁴⁾ βασιλεῖ, καὶ ἐστέφθη παρ' αὐτοῦ. περὶ τοῦ τεχθέντος σημειώδους παιδός. περὶ τοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ τούτου γενομένου λιμοῦ καὶ λοιμοῦ. ὅτι ὁ Βοτανειάτης παρὰ τῶν ἐφ' αὐτὸν ἀρχόντων⁵⁾ βασιλεὺς ἀνερορήθη. ὅτι καὶ ἐν τῇ δύσει ὁ Βρυέννιος Νικηφόρος ἀποστασίαν⁶⁾ ἐπεχείρησεν. ὅτι ὁ Κομνηνὸς Ἀλέξιος καὶ ὁ Ῥουσέλιος ἀπεστάλησαν κατὰ τοῦ Βρυεννίου.

1) Post haec evanida nonnulla, quorum legi potest ὅτι πρότερον μὲν φάρμακον ἐκεράσθη τῷ Διογένῃ et fortasse ἐπέμφθη 2) ἐσχόλαζεν pro ἐσχόλασεν 3) Χροβάτων] χορβάτων 4) τῷ pro τὸν 5) ἀρχόντων] ἄρχεται 6) ἀποστασίαν] αν per compendium, et mox βρυένιος et βρυενίου.

18. *Περὶ πατριαρχῶν.* ὅτι οἱ Τοῦρκοι τὰς Ῥωμαϊκὰς κατέσχον χώρας ἐν τῇ ἐφ᾽ αὐτὰς ῥηϊστικῶς. ὅτι ὁ Βοτανειάτης κατέσχε τὴν Νίκαιαν. ὅτι ὁ δῆμος τῆς πόλεως βασιλεῖα ἀνείχε τὸν Βοτανειάτην καὶ τὸν Μιχαὴλ καθείλον καὶ ἀπέκειραν. ὅπως ὁ Βοτανειάτης τῆς βασιλείας ἐδράξατο.

19. Ὅπως ὁ Βρυέννιος τυραννῶν ἐάλω καὶ ἐτυφλώθη. ἐκανάστασις τῶν Βαράγγων. ὅτι τὴν πρὸ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως γυναῖκα ἔγημεν ὁ Βοτανειάτης. ὅτι Μητροπολίτης Ἐφέσου ἐχειροτονήθη ὁ τῆς βασιλείας ἐκπεσὼν Μιχαὴλ. ἀποστασία τοῦ Βασιλείου καὶ ἄλλωσις, καὶ πῆρωσις τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. ἀποστασία Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ τοῦ Δούκα. ὅτι τὸν Σίδην εἰς διοίκησιν τῶν κοινῶν ὁ βασιλεὺς προεστήσατο καὶ περὶ τοῦ Γερμανοῦ καὶ τοῦ Βοτανειάτου.¹⁾ περὶ τοῦ λογοθέτου Νικηφόρου, καὶ ὅπως ἀνῆρέθη.

20. *Περὶ τῶν Κομνηνῶν,* καὶ πῶς εἰς ἀποστασίαν ὤρμησαν, ὅπως τῆς πόλεως ἐκράτησαν καὶ τῆς βασιλείας ἐπέτυχον. ὅτι ὁ Βοτανειάτης ἀπεκάρη καὶ εἰς τὴν Περιβλέπτου²⁾ ἀπελθὼν ἐκεῖ ἐτελεύτησε.

21. *Περὶ τῶν ἀδελφῶν τοῦ βασιλέως καὶ τῆς μητρὸς καὶ τῶν γαμβρῶν.*³⁾ *περὶ πατριαρχῶν.* περὶ

1) Βοτανειάτου] βορίλου, qui sic etiam in textu 2) Περιβλέπτου] περιβλεπτ, ultima compendio expressa, et autem resecto, et accentu, ut videtur, carente. Ante ὅτι ὁ Βοτανειάτης autem haec fere partim evanida: ὅσα καὶ οἷα γεγονῶσι παρὰ τοῦ . . . εἰσελθόντος εἰς τὴν . . . πόλιν 3) Post haec margo ad paullo infra sequentia ἐντεῦθεν τῶν βασιλείων προσόδων nonnulla partim resecta, unde apparent tantum particulae vocabulorum ἐσχόλα . . . τῶν ἀξιωμάτων δόξαν ὁ κομνηνός· ἔστειψε τὴν . . . σύζυγον . . . βασιλίσσιν et aliae quaedam syllabae quae vix possunt extricari.

τοῦ Ῥομπέρτου τοῦ . . . καὶ ὅπως πρότερον μὲν ἐτιμήθη βασιλεὺς προσβαλὼν αὐτῷ, εἶτα ἐνίκησε.¹⁾

22. Περὶ τῶν νήσων, ὅπως ἐάλωσαν. περὶ τοῦ Τζαχᾶ. περὶ τῆς Κρήτης καὶ τῆς Κύπρου. ὅσα ἐποίησεν οὗτος ὁ βασιλεὺς πρὸς κάκωσιν τῶν ὑπηκόων. περὶ τῶν [ἔ]²⁾. περὶ τῶν θυγατέρων τοῦ βασιλέως καὶ τῶν υἱῶν καὶ τῶν ἐπὶ θυγατρᾷ γαμβρῶν. περὶ τοῦ μεγάλου σεισμοῦ.

23. Περὶ τῶν Πατιννάκων καὶ ὅπως κατετρώθησαν. περὶ ἐπιβουλῆς κατὰ τοῦ βασιλέως μελετηθείσης. ἑτέρα ἐπιβουλὴ. περὶ τῆς τῶν Φράγγων συγκινήσεως καὶ πρὸς τὴν ἐφ' αὐτῶν διαπεραιώσεως. περὶ τῆς τῶν Βογομίλων αἰρέσεως καὶ ὅπως ὁ ταύτης κῆρυξ διεφθάρη. ἐπανάστασις τοῦ Ψευδοδιογένους.

24. Περὶ τοῦ ὀρφανοτροφείου. μελέτη κατὰ τοῦ βασιλέως, οὗ³⁾ ὁ κορυφαῖος ὁ Ἀνεμᾶς. δρωῖαξ τὸ χρῆμα δι' οὗ μαδᾶται ἡ τρίχωσις. ἀνεχώρησε⁴⁾ τῶν βασιλείων ἡ μήτηρ τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπελθούσα εἰς τὸν⁵⁾ Παντεπόπτην ἐκεῖ ἐτελεύτησεν. τελευτῇ τοῦ σεβαστοκράτορος. ὅπως διέκειτο πρῶην πρὸς τὴν κοινωνὸν τοῦ βίου⁶⁾ ὁ βασιλεὺς, καὶ ὅπως μετέπειτα. ὅτι ἡ τῆς βασιλείας ἐξουσία τῇ βασιλίδι ἀνατεθῆναι μεμελέτητο, ὁ δὲ υἱὸς ταύτης καὶ βα-

1) περὶ τοῦ — ἐνίκησε addit litteris partim evanidis (nam

ο

πρβαλ αντ tantum apparet et ἐνίκη pro iis quae hic sunt posita) 2) περὶ τῶν [ἔ] addit. Legendum videtur νομισμάτων

3) sic etiam cod. 4) μαδᾶται ἡ τρίχωσις pro ἡ τρ. ἀφαιρεῖται et ἀνεχώρησε pro ἀναχωρηθεῖσα 5) τὸν pro τὴν 6) τὴν κοινωνὸν τοῦ βίου] pro his τὴν αὐ (τοῦ evanuit).

σιλεὺς ἀντέπραττε τούτῳ¹⁾), ὡς ἐνόν, καὶ ὡς ἀπείρητο πᾶσιν αὐτῷ προσιέναι.²⁾

25. Περὶ πατριαρχῶν. περὶ τῆς νόσου τοῦ βασιλέως καὶ ὅπως ἀνεργώσθη. περὶ τῆς φήμης τῆς³⁾ γενομένης κατὰ τὸ μέγα σάββατον.

26. Περὶ τῆς εἰς Χερρόνησον ἐκδημίας τοῦ βασιλέως. ὅτι προνικάθητο ἐν τῷ Φιλοπατίῳ καὶ τῶν δεομένων ἡκροᾷτο καὶ ἀντίκα τὰς ἀποκρίσεις πεποιήτο. ἐκδημία ἑτέρα τοῦ βασιλέως. ὅτε καὶ πολλοὶ τῶν Μανιχαίων ἐπέστρεψαν εἰς τὴν τῆς ἀληθείας ἐπίγνωσιν. περὶ τῆς Ἀυγούστης καὶ τοῦ Καίσαρος Βρυεννίου καὶ τῆς αὐτοῦ συζύγου.⁴⁾ περὶ ἐμπρησμοῦ καὶ ἀνέμων.⁵⁾

27. Ἐκστρατεία Τούρκων. ἑτέρα ἐκστρατεία^{οὐ} καὶ πρ...σις μς σουλτ⁷ litteris partim evanidis pariterque ὅτι μετηνέχθη ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ μέγα παλάτιον καὶ κεῖ τὸν στόμαχον καυθεὶς εἰς τὰ μάγγανα μετήχθη.⁶⁾

29. Ὅτι τοῦ βασιλέως τὰ τελευταῖα πνέοντος ὁ υἱὸς ἐξελθὼν τῶν μαγγάνων ἀπ... εἰς τὸ μέγα παλ. καὶ αὐτοὶ προσεργν.⁷⁾ οἷος ἦν τοὺς τρόπους καὶ τὸ ἦθος ὁ βασιλεὺς Ἀλέξιος.

1) τούτῳ] τοῦτο 2) sequuntur in cod. nonnulla de Baimundo litteris partim evanidis, ἢ τοῦ βαϊμόνδου ὅπως παραβάς τὰς συνθήκας κατὰ ῥωμαίων ἐχώρησεν ... μηδὲν ἀνύσας ... εἰσατο 3) τῆς] addit 4) ὅτι προνικάθητο — ἐπίγνωσιν et περὶ τῆς Ἀυγούστης — συζύγου] addit 5) καὶ ὃ addit, etsi nihil de υἱοῖς est in textu 6) ἑτέρα — μετήχθη] addit 7) ὅτι τοῦ βασιλέως — προσεργν] addit.

Ταῦθ' ἱστορεῖ ο Καῖσαρεὺς Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου ΡΠ313
 ἐν τῷ λόγῳ ὃς ἐκλήθη Βασιλικός.
 Ἀρχὴ κόσμου.

Ἐπιτομὴ χρόνων τῶν ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ ἕως τοῦ
 ,σφπθ' ἔτους, ἕως τῆς ἀρχῆς τῆς βασιλείας τοῦ
 κυρίου Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ.¹⁾

Ἀδὰμ ἐγέννησε τὸν Σῆθ	ἐτῶν	σλ'	σλ'
Σῆθ ἐγέννησε τὸν Ἐνῶς	ἐτῶν	σξ'	υλε'
Ἐνῶς ἐγέννησε τὸν Καῖνάν	ἐτῶν	ρ'ι'	χκε'
Καῖνάν ἐγέννησε τὸν Μαλαλεήλ	ἐτῶν	ρο'	ψ'ιε'
Μαλαλεήλ ἐγέννησε τὸν Ἰαρεθ	ἐτῶν	ρξε'	ϑξ'
Ἰαρεθ ἐγέννησε τὸν Ἐνῶχ	ἐτῶν	ρξβ'	,αρκβ'
Ἐνῶχ ἐγέννησε τὸν Μαθουσαῖα	ἐτῶν	ρξε'	,ασπξ'
Μαθουσαῖα ἐγέννησε τὸν Λαμεχ	ἐτῶν	ρξζ'	,αυνδ'
Λαμεχ ἐγέννησε τὸν Νῶε	ἐτῶν	ρπη'	,αχμβ'
Νῶε ἐγέννησε τὸν Σῆμ	ἐτῶν	φ'	,βρμβ'
Σῆμ ἐγέννησε τὸν Ἀρφαξὰδ	ἐτῶν	ρα'	,βμγ'
Ἀρφαξὰδ ἐγέννησε τὸν Καῖνάν	ἐτῶν	ρλ'	,βτογ'
Καῖνάν ἐγέννησε τὸν Σάλα	ἐτῶν	ρλε'	,βφη'
Σάλα ἐγέννησε τὸν Ἐβερ	ἐτῶν	ρλ'	,βχλη'
Ἐβερ ἐγέννησε τὸν Φαλὲκ	ἐτῶν	ρλγ'	,βφοα'
Φαλὲκ ἐγέννησε τὸν Ῥαγαῦ	ἐτῶν	ρλ'	,βϑα'
Ῥαγαῦ ἐγέννησε τὸν Σερὸνχ	ἐτῶν	ρλβ'	,γλγ'

1) De hac epitome v. Ducangius praef. vol. 1, p. XXI
 huius ed.

Σερούχ ἐγέννησε τὸν Ναχώρ	ἑτῶν	ρλ'	γρξγ'
Ναχώρ ἐγέννησε τὸν Θάρα	ἑτῶν	οθ'	γσμβ'
Θάρα ἐγέννησε τὸν Ἀβραάμ	ἑτῶν	ο'	γτιβ'
Ἀβραάμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ	ἑτῶν	ρ'	γυιβ'
Ἰσαάκ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ	ἑτῶν	ξ'	γυοβ'
Ἰακώβ ἐγέννησε τὸν Λεὺλ	ἑτῶν	πβ'	γφνδ'
Λεὺλ ἐγέννησε τὸν Καάθ	ἑτῶν	μξ'	γχα'
Καάθ ἐγέννησε τὸν Ἀβράμ	ἑτῶν	ξ'	γχξά'
Ἀβράμ ἐγέννησε τὸν Μωϋσῆ	ἑτῶν	οε'	γψλς'
Μωϋσῆς ἔζησεν	ἔτη	ρκ'	γωνς'
Ἰησοῦς ἡγήσατο Ἰσραήλ	ἔτη	κδ'	γωπ'
Φινεὲς ἱεράτευσε τοῦ Ἰσραήλ	ἔτη	κδ'	γδε'
Χουσαὶρ ἐβασίλευσε τοῦ Ἰσραήλ	ἔτη	ν'	γδνε'
Γοθονιήλ ἔκρινε τὸν Ἰσραήλ	ἔτη	μ'	γδ ⁴ ε
Εγλῶμ ἐβασίλευσε τοῦ Ἰσραήλ	ἔτη	ιη'	διγ'
Ἀώθ καὶ Σεπφόρα ἔκρινε τὸν Ἰσραήλ	ἔτη	π'	δρκς'
Ἰαβεὶμ ἐβασίλευσε τοῦ Ἰσραήλ	ἔτη	κ'	δρκς'
ΠΠ315 Δεβώρα ἔκρινε τὸν Ἰσραήλ	ἔτη	μ'	δρξς'
Ὁρήβ ἔκρινε τὸν Ἰσραήλ	ἔτη	ζ'	δρoγ'
Γεδεὼν ἔκρινε τὸν Ἰσραήλ	ἔτη	μ'	δσιγ'
Ἀβιμελὲχ ἔκρινε τὸν Ἰσραήλ	ἔτη	γ'	δσις'
Θωλᾶς ἔκρινε τὸν Ἰσραήλ	ἔτη	κγ'	δσιθ'
Ἰαᾶρ ἔκρινε τὸν Ἰσραήλ	ἔτη	κβ'	δςξά'
Ἀμὰν ἐβασίλευσε τοῦ Ἰσραήλ	ἔτη	ιη'	δσοθ'
Ἰεφθάς ἔκρινε τὸν Ἰσραήλ	ἔτη	ς'	δσπε'
Ἐσβαλ ἔκρινε τὸν Ἰσραήλ	ἔτη	ζ'	δο ⁵ β'
Ἐλῶμ ἔκρινε τὸν Ἰσραήλ	ἔτη	ι'	δτβ'
Ἀβδὼμ ἔκρινε τὸν Ἰσραήλ	ἔτη	η'	δτι'
Φιλιστιεὺμ ἐβασίλευσαν τοῦ Ἰσραήλ	ἔτη	λ'	δτμ'
Σαμψὼμ ἔκρινε τὸν Ἰσραήλ	ἔτη	κ'	δτξ'
Ἀναρχία καὶ εἰρήνη τοῦ Ἰσραήλ	ἔτη	λβ'	δτ ⁵ β'
Ἡλεὶ ὁ ἱερεὺς ἔκρινε τὸν Ἰσραήλ	ἔτη	κ'	δνιβ'

Κατὰ δὲ τοὺς χρόνους Ἦλελ τοῦ Ιερέως ὁ πρὸς τοὺς
Τρῶας πόλεμος συνέστη τοῖς Ἑλλήσιν· καθ' οὗς
καὶ Ὅμηρος ἤκμαζεν.

Σαμουήλ ἐκρινε τὸν Ἰσραήλ	ἔτη	κ'	δυβ'
Σαοὺλ ἐβασίλευσε τοῦ Ἰσραήλ	ἔτη	κ'	δυνβ'
Δαβὶδ ἐβασίλευσε τοῦ Ἰσραήλ	ἔτη	μ'	δνζβ'

Ἀπὸ δὲ τῆς βασιλείας Δαβὶδ ἕως τῆς τῶν Ῥωμαίων
βασιλείας ἔτη **Δμ'**, ἀπὸ δὲ κτίσεως κόσμου ἔτη πεν-
τακισχίλια νν'.

Γάιος Ἰουλίδης ἐβασίλευσεν	ἔτη	δ'	ευν'
Αὔγουστος ἐβασίλευσεν	ἔτη	νς'	εφς'

Τῷ τούτου μβ' ἔτει τῆς βασιλείας γεννᾶται ὁ
κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς κατὰ σάρκα ἐν Βη-
θλεὲμ τῆς Ἰουδαίας ἐκ τῆς ἀειπαρθένου Μαρίας,
καὶ πάσχει τὸ ἐκούσιον πάθος ἐν τῷ ἡ' ἔτει τῆς
βασιλείας Τιβερίου Καίσαρος· τῷ γὰρ ιε' τοῦ αὐτοῦ
Τιβερίου ἐβαπτίσθη.

Τιβέριος ἐβασίλευσεν	ἔτη	κβ'	εφκη'
Γάιος ἄλλος ἐβασίλευσεν	ἔτη	δ'	εφλβ'
Κλαύδιος ἐβασίλευσεν	ἔτη	ιδ'	εφμς'
Νέρων ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐβασίλευσεν	ἔτη	ιδ'	εφε'
Ἰάλβας	μῆνας	ζ'	
Ἰθων	μῆνας	γ'	
Ἰνιτέλλιος	μῆνας	η'	
Ἰεσπασιανὸς ἐβασίλευσεν	ἔτη	ι'	εφοα'
Ἰτος ἐβασίλευσεν	ἔτη	γ'	εφοδ'

Ἐπὶ τούτου καὶ ἡ τῶν Ἱεροσολύμων ἄλωσις γέ-
νε καὶ ἡ παντελὴς τῶν Ἰουδαίων ἐρήμωσις. ἀπὸ
τῆς τοιαύτης ἀλώσεως ἕως τῆς βασιλείας Κων-
σταντίνου τοῦ μεγάλου ἦτοι τῆς τῶν Χριστιανῶν
εὐσελείας ἔτη σλξ', ἀπὸ δὲ κτίσεως κόσμου ἔτη εωμά',
τὸ δὲ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναλήψεως ἕως τῆς ἀλώ-
ως Ἱεροσολύμων ἔτη μή'.

PII317Κωνσταντῖνος ὁ μέγας	ἔτη	λγ'	εωμα'
Κωνσταντῖος ὁ υἱὸς αὐτοῦ	ἔτη	κδ'	εωξέ'
Ἰουλιανὸς ὁ παραβάτης	ἔτη	β'	εωξζ'
Ἰοβιανὸς	ἔτος	α'	εωξή'
Οὐαλεντινιανὸς	ἔτη	ιβ'	εωπ'
Οὐάλης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ	ἔτη	γ'	εωπγ'
Γρατιανὸς	ἔτη	γ'	εωπς'
Θεοδόσιος ὁ μέγας	ἔτη	ιζ'	εθ'
Ἀρκάδιος ὁ υἱὸς αὐτοῦ	ἔτη	ιγ'	εθιγ'
Θεοδόσιος ὁ μικρὸς	ἔτη	μβ'	εθνε'
Μαρκιανὸς	ἔτη	ς'	εθξά'
Λέων ὁ μέγας	ἔτη	ιζ'	εθση'
Λέων ὁ μικρὸς	ἔτος	α'	εθσηδ'
Ζήνων ἐβασίλευσεν	ἔτη	ις'	εθς'
Ἀναστάσιος ἐβασίλευσεν	ἔτη	κζ'	ςπγ'
Ἰουστῖνος ὁ γέρων	ἔτη	θ'	ςλβ'
Ἰουστινιανὸς ὁ μέγας	ἔτη	λθ'	ςσα'
Ἰουστῖνος ὁ νέος	ἔτη	ιγ'	ςπδ'
Τιβέριος	ἔτη	δ'	ςπδ'
Μαυρίκιος	ἔτη	κ'	ςρθ'
Φωκάς ὁ τύραννος	ἔτη	η'	ςριζ'
Ἡράκλειος	ἔτη	λα'	ςρμη'
Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ	ἔτος	α'	ςρμθ'
Ἡράκλειος ὁ υἱὸς αὐτοῦ	μῆνας	ς'	
Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ	ἔτη	κζ'	ςρος'
Κωνσταντῖνος ὁ πατήρ Ἰουστι- νιανοῦ	ἔτη	ιζ'	ςρ' 45
Ἰουστινιανὸς τὸ πρῶτον	ἔτη	ι'	ςση,
Λεόντιος	ἔτη	γ'	ςςς,
Τιβέριος Ἀψίμαχος	ἔτη	ξι'	ςσηγ'
Ἰουστινιανὸς τὸ β' καὶ Τιβέριος ὁ υἱὸς αὐτοῦ	ἔτη	ς'	ςσιδ'
Φίλιππος ὁ Βαρδάνης	ἔτη	β' μῆν. η'	ςσκα'
Ἀναστάσιος ὁ Ἀρτέμιος	ἔτη	β'	ςσγ'
Θεοδόσιος ὁ Ἀτραμυτινὸς	ἔτος	α'	ςσκδ'
Λέων ὁ Ἰσαυρος	ἔτη	κδ'	ςσμη'
Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ Κορρώνυμος	ἔτη	κδ'	ςσπβ'

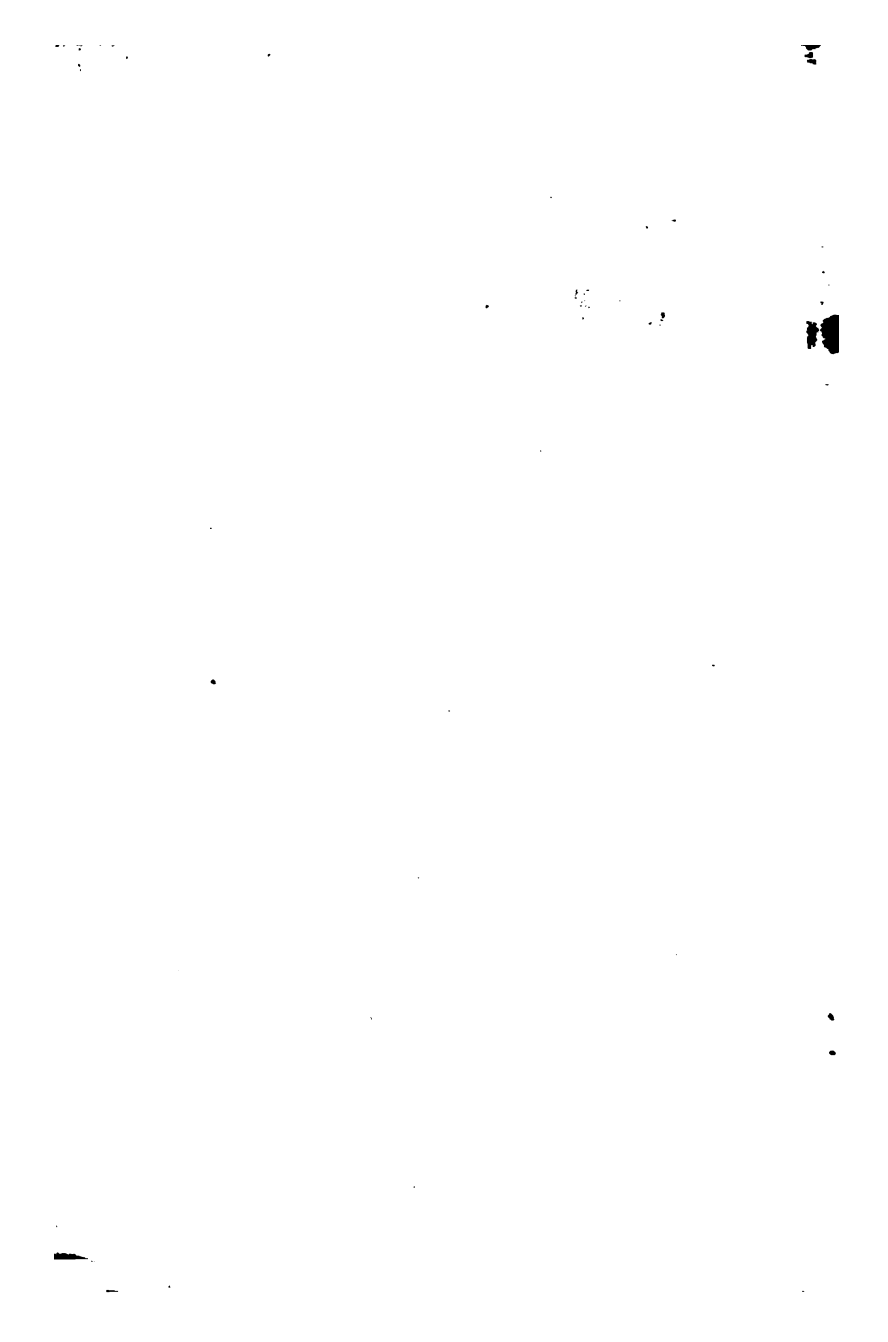
Λέων ὁ υἱὸς αὐτοῦ	ἔτη	ε'	508'
Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ σὺν τῇ μητρὶ	ἔτη	ι'	509' 1/2'
Κωνσταντῖνος μόνος ὁ υἱὸς αὐ- τοῦ	ἔτη	ξ'	510'
Εὐφρόνη μόνη ἡ μήτηρ αὐτοῦ	ἔτη	ε'	510'
Νικηφόρος ὁ ἀπὸ γενικῶν	ἔτη	η' μῆν. θ'	511'
Σταυράκιος ὁ υἱὸς αὐτοῦ	μῆνας	γ'	
Μιχαὴλ ὁ Παγαβὲ	ἔτος	α' μῆν. θ'	511'
Λέων ὁ Ἀρμένιος	ἔτη	ς' μῆν. ε'	512'
Μιχαὴλ ὁ Τραυλὸς	ἔτη	η' μῆν. θ'	513'
Θεόφιλος ὁ υἱὸς αὐτοῦ	ἔτη	ιβ' μῆν. γ'	514'
Μιχαὴλ ὁ υἱὸς αὐτοῦ	ἔτη	κς'	515'
Βασίλειος ὁ Μακεδὼν	ἔτη	ιδ'	516'
Λέων ὁ υἱὸς αὐτοῦ	ἔτη	κε' μῆν. η'	517'
Ἀλέξανδρος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ	ἔτος	α'	518' PH1319
Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς Λέοντος	ἔτη	μη'	519'
Ῥωμανὸς ὁ υἱὸς αὐτοῦ	ἔτη	γ'	520'
Νικηφόρος ὁ Φωκάς	ἔτη	ς'	521'
Ἰωάννης ὁ Τζιμισκος	ἔτη	ς'	522'
Βασίλειος ὁ Βουλγαροκτόνος	ἔτη	νε' σὺν τῷ ἀδελ- φῷ Κωνσταντίνῳ	523'

Ἐν οἷς βασιλεῦσι Σέργιος ὁ πατριάρχης τὸν πάπαν
Ῥώμης ἀπὸ τῶν διπτύχων ἐξέωσεν.

Ῥωμανὸς ὁ Ἀργυρόπολος	ἔτη	ε' μῆν. ς'	524'
Μιχαὴλ ὁ Παφλαγῶν	ἔτη	ξ'	525'
Μιχαὴλ ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ	ἔτη	θ'	526'
Κωνσταντῖνος ὁ Μονομάχος	ἔτη	ιγ'	527'
Θεοδώρα ἡ Πορφυρογέννητος	ἔτος	α'	528'
Μιχαὴλ ὁ ἀπὸ Στρατιωτικῶν	ἔτος	α'	529'
Ἰσαάκιος ὁ Κομνηνὸς	ἔτη	β'	530'
Κωνσταντῖνος ὁ Δούκα	ἔτη	ς'	531'
Ῥωμανὸς ὁ Διογένης	ἔτη	γ'	532'
Μιχαὴλ ὁ υἱὸς τοῦ Δούκα	ἔτη	ς'	533'
Νικηφόρος ὁ Βατανιάτης	ἔτη	γ'	534'
Ἰλέξιος ὁ Κομνηνὸς	ἔτη	λη'	535'

Οὗτος ἦρξε τῆς βασιλείας ἀπὸ τοῦ ,σφπθ' ἔτους, ἰνδικτιῶνος δ', καὶ μηνὸς ἀπριλίου α', τῇ μεγάλῃ πέμπτῃ, ὅτε καὶ ἡ ἀρπαγὴ γέγονε.

Ἀπὸ κυρίου Ἀλεξίου τοῦ βασιλέως ἕως ἄρτι ἔτη σμέ', ἔτους ,σῶξή'.

3 2044 038 411 2

~~APR 1 1979~~

~~JUN 1 1979~~

